Fogyasztókat érintő hírek és közlemények Brüsszelből I.

Válogatás az **Európai Bizottság** 2004-től – 2015-ig kiadott közleményéből és jelentéseiből valamint a tagállamok híreiből, különös tekintettel a **fogyasztóvédelem** és **környezetvédelem** témaköréből.

További figyelt téma: egészségügy, éghajlat és természeti erőforrások, élelmiszer-biztonság, energia, érdekvédelem, fenntarthatóság, jogérvényesülés, szociális jogok, utazás.

2014.

Brüsszel, 2014. december 20.

Papírhegyeken ül majd az új európai bankhatóság

A 2015. január 1-jén felálló egységes bankszanálási testület lesz az első olyan uniós szabályozó hatóság, amely nem az uniós költségvetésből tartja fenn magát. Az egységes bankszanálási mechanizmus (SRM) középpontjában álló egységes bankszanálási testület 2015. január 1-jén Brüsszelben kezdi meg a működését és az első olyan uniós szabályozó hatóság lesz, ami nem kerül majd egyetlen fillérjébe sem az EU költségvetésének. Ennek oka, hogy a testület működését a bankunió hatálya alá tartozó bankok befizetéseiből finanszírozzák majd.
Az SRB első évében a tagállami szabályozó hatóságokkal együttműködve részt vesz majd azoknak a bankszanálási terveknek az előkészítésében és összehangolásában, amelyek segítségével a jövőben igen gyorsan, egyetlen hétvége (48 óra) leforgása alatt kell majd levezényelni a bankok szerkezetváltását vagy szanálását úgy, hogy abból a banki betétesek és az ügyfelek a hét eleji nyitásra lehetőleg semmit sem érzékeljenek.
A bankuniónak alapból tagja valamennyi euróövezeti tagállam (január 1-től már 19 ország), továbbá azok az eurózónán kívüli tagállamok, amelyek a részvétel mellett döntenek és ennek

érdekében „szorosabb együttműködésről szóló” megállapodást kötnek az Európai Központi Bankkal. Jelenleg nincs tudomásunk arról, hogy január 1. előtt nem valutaövezeti tagállamok is csatlakoztak a bankunióhoz, vagy ilyen konkrét szándékot jeleztek volna.

Brüsszel, 2014. december19.

Élelmiszerek címkézésének új szabályai

Az új szabályozás nagy siker a fogyasztóknak, és nagy lépés afelé, hogy tudjuk, mit is tartalmaznak az élelmiszereink.

A legfontosabb változás az allergéneket érinti, például a tejet és a diót. Mostantól világosan fel kell tüntetni őket minden terméken. Eddig csak az előrecsomagolt élelmiszereken volt kötelező ez.

A büféknek és éttermeknek is közzé kell tenniük információkat az allergénekről. Ez biztonságosabbá teszi az étkezést, és kevesebb gondjuk lesz az allergiával küzdő fogyasztóknak.

Ezen kívül részletesebb információkat kapunk az élelmiszerek néhány alkotóeleméről is. Például mostantól nem elegendő, ha csak azt jelzik általánosan, hogy növényi olajat tartalmaz. A gyártóknak azt is föl kell tüntetniük, hogy napraforgóolaj, pálmaolaj vagy más.

Minimum 1,2 milliméteres betűket kell használni a feliratokon.

Jövő áprilistól a friss kecske-, baromfi-, juh- és sertéshúson is kötelező lesz az eredetmegjelölő címke, most csak a marhahúsnál van így.

Még két évet kell várnunk (2016 decemberéig), hogy újabb fontos változás jöjjön. Onnantól a tápanyagokról: a só-, energia-, zsír- és cukortartalomnak minden termék csomagolásának hátoldalán világosan szerepelnie kell majd.

Brüsszel, 2014. december 17.

Célegyenesbe fordult az új GMO-szabályozás

Végéhez közeledik a génmódosított termékek köztermesztésének tagállami korlátozhatóságáról szóló uniós jogalkotás. A folyamat újabb állomásaként az Európai Parlament környezetvédelmi bizottsága is megszavazta az irányelv módosítását.
Az Európai Parlament előreláthatóan januárban tart végszavazást a jogszabályról, amely 2015 közepén léphet hatályba.

A most megszavazott irányelv még abban az esetben is lehetőséget ad – bizonyos feltételek megléte esetén – az EU tagállamainak a GMO-k köztermesztésbe vonásának korlátozására vagy akár tiltására, ha a génmódosított terméket máskülönben uniós szinten engedélyezték. A GMO-kat korlátozni vagy tiltani kívánó tagállamoknak most lehetőségük lesz erre, anélkül, hogy bírósági eljárást kockáztatnának”.

Magyarország elkötelezett a GMO-mentes mezőgazdaság és a minőségi élelmiszerek előállítása mellett. Hazánk Alaptörvényben rögzített célkitűzése, hogy hosszú távon, biztonságosan fenntarthassa GMO-mentességét. Ez biztosítja a biológiai sokféleséget, a magas színvonalú

ökológiai gazdálkodást, a minőségi élelmiszer-előállítást és termékeink fizetőképes piacokon való eladhatóságát.

A Bizottság még 2010-ben az irányelv módosítását javasolta, amely alapján a tagállamok saját elhatározásból korlátozhatták volna a génkezelt szervezetek beengedését. A Tanácson belül kialakult patthelyzet miatt azonban éveken át erről a javaslatról sem sikerült zöldágra vergődni, mígnem idén kedvező fordulat állt be az ügyben.

A tagállamoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a vetőmagok ne fertőzzenek meg más termékeket, és különleges figyelmet fordítsanak a határokon átterjedő GMO-fertőzések megelőzésére.

Brüsszel, 2014. december 9.

Budapest még emészti a Déli Áramlat elvesztését

Egyedül **Magyarország nem csatlakozott** ahhoz a közös sajtónyilatkozathoz és az abban bejelentett kezdeményezésekhez, amelyeket keddi megbeszélésükön fogadtak el a Déli Áramlat gázvezeték-projektben érintett tagállamok miniszterei és az Energia Unióért felelős bizottsági alelnök.

Feltűnést keltett Brüsszelben az, hogy a nyolc érintett EU-tagállam közül csak hét adta nevét ahhoz a közös nyilatkozathoz, amit a Déli Áramlat gázvezeték megépítésében érdekelt országok energiaügyi miniszterei fogadtak el.
A közleményt a Bizottság mellett Ausztria, Bulgária, Horvátország, Görögország, Olaszország, Románia és Bulgária képviselője írta alá.

Az egyetlen hiányzó Magyarország volt, amely a küldöttséget vezető magyar államtitkár indoklása szerint azért nem csatlakozott a nyilatkozathoz és az abban bejelentett kezdeményezésekhez, mert „még értékeli a helyzetet". „A Nabucco után ez már a második meghiúsult gázvezeték-projekt, ezért alaposan át kell értékelnünk a kérdést" – jelentette ki Aradszki András. Hozzátette, hogy Budapest még a visegrádi négyek körében is meg kívánja hányni-vetni a témát, mielőtt a további lépésekről döntene.
Más források szerint a magyar delegáció vezetője azzal indokolta kollégáinak a távolmaradást, hogy nem kapott mandátumot a nyilatkozathoz történő csatlakozásra, s erről egyedül a miniszterelnök dönthet.
Az energetikáért felelős államtitkár hangsúlyozta, hogy semmilyen különutas politika nincs a magyar döntés mögött. Arra a kérdésre, nem tart-e attól, hogy a távolmaradás rossz fényt vetít majd Magyarországra, megjegyezte, hogy lehet-e annál negatívabb hatás, hogy sorozatban már a második gázvezeték-projekt hiúsul meg? Arra is felhívta a figyelmet, hogy a Déli Áramlat lemondása miatt „lehet, hogy Szerbiában és Bulgáriában is igen hideg telek jönnek". „Mi szolidárisak vagyunk ezekkel az országokkal" – szögezte le. Szerbia nem EU-tagként nem kapott meghívást a találkozóra, ám a bolgár küldöttség csatlakozott a nyilatkozathoz.

Brüsszel, 2014. december 1.

IEA: jóval több kell az energia unióhoz

Addig nem is érdemes Energia Unióról ábrándozni, amíg a közép- és kelet-európai energiahálózat sűrűsége meg nem közelíti az északnyugat-európai szintet – szögezi le a **Nemzetközi**

Energiaügynökség (IEA) Európai Unióról hétfőn közzétett jelentése.

Megdicséri egy hétfőn közzétett átfogó jelentésben az Európai Uniót az energiapiacok liberalizálása és a klímaváltozás elleni küzdelem terén elért eredményeiért a párizsi székhelyű Nemzetközi Energiaügynökség.
Az IEA ugyanakkor kritikusan hozzáteszi, hogy az európai energiapiacok integrációja nagyrészt a kontinens északi és nyugati felére korlátozódik, és ameddig nem szövik át határkeresztező összekötők egész Európát, az EU nem fog rendelkezni egységes energiahálózattal, ami az Energia Unió alapjának számít.

A jelentés arra is rámutat, hogy a nagykereskedelmi piacok reformjával éles kontrasztban a kiskereskedelmi piacokat egyre jobban torzítja a tartós árszabályozás és a növekvő zöldterhek és díjak. Az energiaügynökség ajánlásában felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy vezessék ki a szabályozott árakat és a jelenleginél versenyképesebb kiskereskedelmi piacokat hozzanak létre, a fogyasztók erőteljesebb bevonásával a keresleti oldalon, az okos mérők és hálózatok elterjesztésével, továbbá a termékek és a tarifák jelenleginél nagyobb kínálata révén.

A jelentés emlékeztet rá, hogy 2013-ban a villamos áram szektorban még mindig 16, a gázszektorban pedig 14 EU-tagállamban alkalmaztak hatósági árakat a kiskereskedelmi fogyasztók számára. Magyarország is ezek közé tartozik.

A Nemzetközi Energiaügynökség úgy véli, hogy Dél- és Kelet-Európában az ún. Déli Gázfolyosó mentén 2019 után építendő gázvezeték(ek) segítségével is elérhető a verseny fokozása és a jelenleginél nagyobb gázpiaci integráció.

A tagállamok egymástól eltérő energiapolitikai mérlege és szénmentesítési módszerei miatt az EU 2030-as energia- és klímacéljainak eléréséhez erős Energia Unióra lenne szükség. „De, fogalmazzunk világosan: egy ilyen unió létrehozásához semmi köze egy vásárlói kartellnek. Ehelyett egy egységes energiapiacra és hatékony klíma- és energia politikára kell épülnie” – jelentette ki Maria van der Hoeven, az IEA vezérigazgatója.
Az energiaügynökség szerint ahhoz, hogy az EU csökkentse egyetlen forrástól való függőségét, tovább kell diverzifikálnia gáz és olajellátását, és nem szűkítheti le a választható energiaforrásokat. Az atomenergiának, a szénnek, a nem konvencionális gáznak (más néven a palagáznak) és a kőolajnak továbbra is helyet kell kapnia az EU és a tagállamok energiamérlegében.

A jelentés arra is felhívja a figyelmet, hogy **a következő tíz évben az EU visszavonultatja nukleáris áramtermelő kapacitásának a felét**. A szervezet arra sürgeti a tagállamokat, hogy fokozzák az EU-szintű együttműködést a meglévő atomerőművek bővítésében, biztonságosabbá tételében és élettartamuk meghosszabbításában a legmagasabb biztonsági normák és szabályozói stabilitás biztosítása érdekében, ami nélkülözhetetlen a befektetői döntésekhez az atomenergiára szavazó országokban.

Brüsszel, 2014. november 30.

Brüsszeli vélemény a magyar adósságcsökkentésről

Bár Magyarország 2014-ben várhatóan nem fog megfelelni az átmeneti adósságszabálynak és 2015-ben is csak egy kedvezménynek köszönhetően, az Európai

Bizottság az átmeneti időszak végén, 2016-ban mégsem látja veszélyben az államadósság-csökkentési mérőszám teljesítését.

Az Európai Bizottság most úgy látja, hogy a hároméves átmeneti időszak lejárta után Magyarország meg fog felelni az adósságszabálynak, mert az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2016-ban nem fogja meghaladni az adósság-csökkentési mérőszámot. Brüsszelben ugyanakkor hozzáteszik, hogy ez az előrejelzés azon a feltételezésen alapul, hogy nem történik (kedvezőtlen) változás a kormány politikájában, ami lassítaná az államadósság leépítését.

A kedvezőnek mondható előrejelzés az adósságpálya alakulására 2016-ban látszólag ellentmond annak, hogy az Európai Bizottság a 2014 novemberi prognózis alapján szinte biztos abban, hogy hazánk 2014-ben nem fog megfelelni az átmeneti adósságszabálynak, és 2015-ben is csak annak köszönhetően, hogy a szabályok lehetőséget adnak a GDP 0,25 százalékával történő eltérésre az elvárt adósságcsökkentéshez képest.

A szabályok értelmében azok az EU-tagállamok, amelyekkel szemben a stabilitási és növekedési paktum eddigi utolsó reformja (2011) idején eljárás folyt a túlzott mértékű hiány miatt, három éves átmeneti mentességet kapnak az állandó adósságszabály alól. Utóbbi lényege, hogy a tagállamoknak egy hároméves időszakot alapul véve évente 5 százalékkal (egyhuszaddal) kell csökkenteniük a tényleges államadósságuk és a GDP-arányosan 60 százalékos maastrichti adósságkritérium közötti különbséget. Az adósságszabálytól való eltérés ugyanúgy a deficiteljárás elindítását vonhatja maga után, mint a GDP 3 százalékát meghaladó államháztartási hiány.

A három éves átmeneti időszak Magyarország (és Olaszország) esetében 2016-ban jár majd le (hazánk 2012 közepén került ki a deficiteljárás alól), és ekkor fogják először megvizsgálni, hogy megfelelünk-e az állandó adósságszabálynak. Erre mondja tehát a jelenleg ismert adatok alapján a Bizottság, hogy 2016-ban valószínűleg nem lesz probléma az adósság miatt.

Az átmeneti időszak azonban nem jelenti azt, hogy a tagállamoknak semmilyen feltételnek nem kell megfelelniük. Valójában a szóban forgó három évben is létezik egy átmeneti adósságszabály, ami minden egyes évben egy „minimális lineáris strukturális kiigazítást” (angol rövidítése MLSA) ír elő a tagállamok számára. Ezt úgy számolják ki, hogy biztosítsa a konvergencia programban három évre előre meghatározott középtávú költségvetési cél (MTO) elérését.

A Bizottság őszi gazdasági előrejelzésében megállapította, hogy a 2013-as túlteljesítés után 2014-ben várhatóan a GDP 1,4 százalékával romlik a magyar strukturális egyenleg, ami jelentős eltérést eredményez a középtávú célhoz képest (a különbség a GDP 0,5 százaléka).

Brüsszel, 2014. november 28.

Amit tudnunk kell a jótállásról

Az EU jogszabálya minimum 2 éves jótállást ad a vásárlóknak, de néhány országban megkövetelhetnek hosszabb garanciát is. A cserekötelezettség a szállítás napján lép életbe, és két évig tart.

Az eladótól a következő esetekben kérhetik, hogy cseréljen ki egy árut:

- ha nem olyan, mint ahogyan a leírásban szerepel – nem használható az adott célra – nem olyan minőségű és teljesítményű, mint a hasonló típusú termékek – nem megfelelően szerelték össze.

Ha egy kereskedő tájékoztatja a vevőt, hogy a terméknek, amelyet megvesz, minőségi problémái vannak, a vásárló azzal a hibával kapcsolatban kérhet cserét.

A vásárlóknak joguk van, hogy a termék cseréjét vagy javítását kérjék az eladótól, illetve árcsökkentést vagy az ügylet törlését, bármilyen pluszköltség nélkül.

Ha a javítás vagy a csere nem lehetséges, illetve túlságosan drága lenne a hiba jellege miatt, a vevőnek gondot okozna, vagy nem lehet megoldani ésszerű időn belül, akkor az eladót kérhetik, hogy csökkentse az árat, vagy fizesse vissza a pénzt.

A vevőknek plusz garanciákat is adhatnak, de ez nem befolyásolja a vásárlók alapvető jogát a cserére.

Ha a vevő visszavisz egy hibás terméket, önnek, mint forgalmazónak is vannak bizonyos jogai. Ha a hiba gyártási problémából adódik, akkor ugyanolyan jellegű cserét kérhet a gyártótól, mint amilyet a vásárló kérhet öntől.

Brüsszel, 2014. november 27.

Tisztességes verseny kell az internetes kereséseknél!

Megtörnék a nagy cégek erőfölényét az interenetes keresők piacán az Európai Parlament képviselői.

A megszavazott állásfoglalás szerint el kellene különíteni az internetes keresést a kereskedelmi szolgáltatásoktól. A határozat nem említi név szerint a Google-t, de az azt benyújtó képviselő igen.

A mostani keresőmotorok nem egyszerűen keresést végeznek. A Google például előnyben részesít bizonyos cégeket, ez pedig hátrányosan érinti a többieket. Az európai fogyasztóvédelmi szervezeteknek rá kell kényszeríteniük a Google-t, hogy biztosítson tisztességes hozzáférést az ügyfeleknek és ne csak az erősebb cégeket segítse.

A határozat szerint az egységes európai digitális piac létrehozásához tisztességes verseny kell az internetes kereséseknél.

Az Európai Bizottság vizsgálatot indított az ügyben.

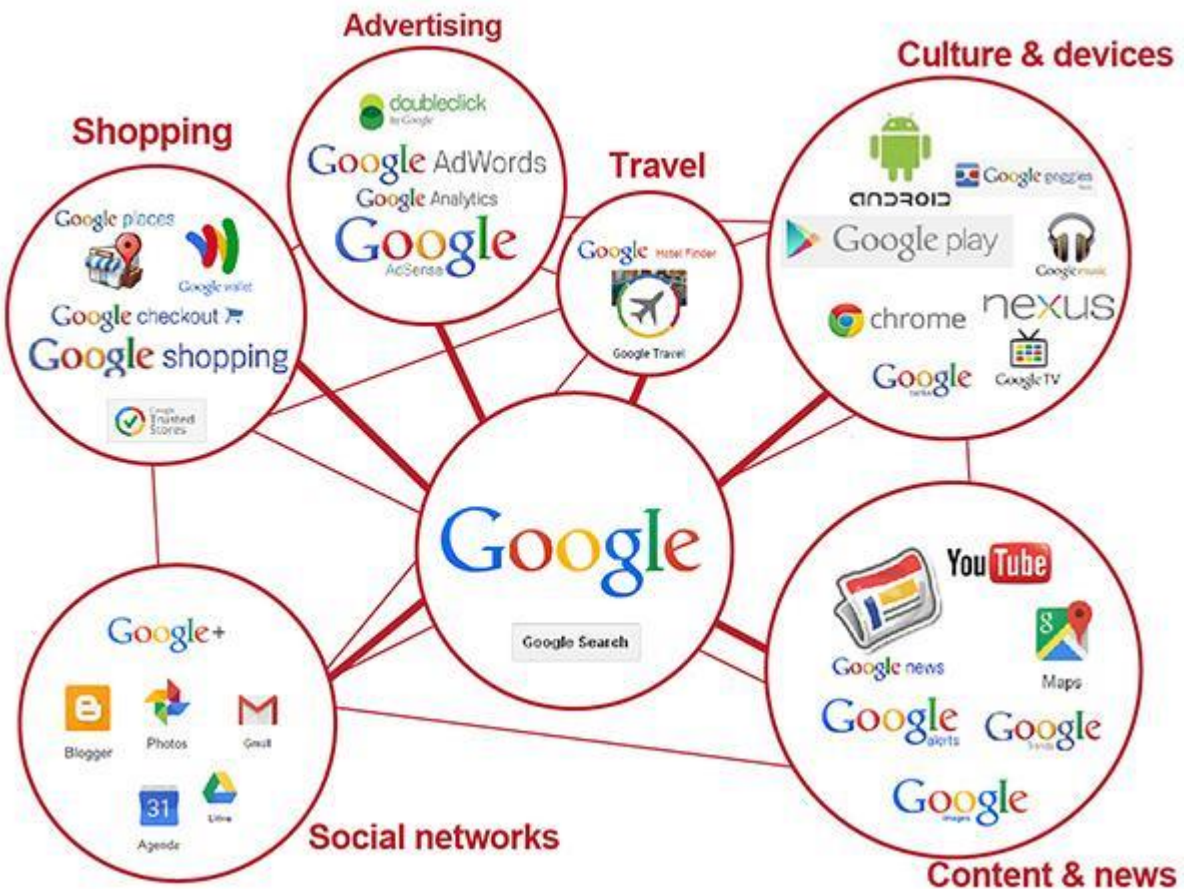

Brüsszel, 2014. november 26.

Lezárták az e-útdíj miatt indított eljárást

Az Európai Bizottság eljárásbeli okok miatt lezárta az elektronikus útdíjjal összefüggésben még júliusban indult kötelezettségszegési eljárást. Brüsszel egyúttal általánosságban is az uniós közbeszerzési szabályok maradéktalan betartására figyelmeztette Budapestet.

Egy EU-szóvivő tájékoztatása szerint az eljárást azon szilárd meggyőződése ellenére zárta le a testület, hogy az elektronikus útdíjrendszer létrehozásáról szóló szerződés megkötésekor a magyar hatóságok egyértelműen megsértették a közbeszerzésre vonatkozó uniós szabályokat. Ha mégis ejtették az ügyet, annak értesülésünk szerint az az oka, hogy a szerződést már időközben teljesítették. Ez lenne tehát az a procedurális ok, ami miatt nem folytatják tovább az eljárást.

Brüsszelben arra is emlékeztetnek, hogy a magyar kormány időközben úgy döntött, hogy visszavonja a kormányrendeletet, ami nemzetbiztonsági megfontolásokból lehetőséget ad a szabályok alól való felmentésre. Arra is rámutatnak ugyanakkor, hogy a rendelet továbbra is alkalmazható azokra az eljárásokra, amelyek a visszavonás előtt mentességet kaptak.

„Ha a kérdéses kötelezettségszegési eljárást eljárásjogi okok miatt le is zárták, a Bizottság arra sürgeti a magyar hatóságokat, hogy közmunkák, szolgáltatások és áruk megrendelésekor tartsák

tiszteletben valamennyi uniós közbeszerzési szabályt”.

Brüsszelben azt is lényegesnek tartják, hogy amikor Magyarország a nemzetbiztonsági okokból nyújtható mentességre vonatkozó új eljárást fogad majd el, az elegendő garanciát tartalmazzon a vonatkozó uniós szabályok tiszteletben tartására.

Brüsszel, 2014. november 26.

Bizottsági rosszallás az energiahatékonysági irányelv miatt

Indoklással ellátott véleményt küldött a Bizottság Magyarországnak az energiahatékonysági irányelv teljes körű átültetésének, illetve az erről szóló tájékoztatásnak az elmulasztása miatt.

Az Európai Bizottság hivatalosan felszólította Magyarországot és Bulgáriát, hogy gondoskodjon az energiahatékonysági irányelv teljes körű átültetéséről, mielőbbi tájékoztatást kérve minden ezt célzó intézkedésről.
Az irányelv meghatározott mértékű energia-megtakarítás elérését írja elő a tagállamok számára a 2014. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra. Ezt energiahatékonyságra vonatkozó nemzeti kötelezettségi rendszerek vagy egyéb, célzott szakpolitikai intézkedések révén kell elérniük, melyek célja az energiahatékonyság javítása a háztartásokban, az iparban és a közlekedésben.
Az irányelv előírja továbbá a nagyvállalatok négyévenkénti energetikai auditját, az elfogyasztott energia mérésével és számlázásával kapcsolatos fogyasztói jogok erősítését, évente a központi kormányzat épületei legalább 3%-ának felújítását, valamint az energiahatékony közbeszerzést. Az irányelv nemzeti jogba történő átültetésének határideje 2014. június 5. volt.

A mostani indoklással ellátott vélemény – ami a bírósági eljárás előtti fázist jelenti már - előzménye, hogy a Bizottság 2014 júliusában kötelezettségszegési eljárást indított 24 tagállam (Ciprus, Olaszország, Málta és Svédország kivételével mindegyik tagállam) ellen, amiért nem értesítették a Bizottságot az irányelv nemzeti jogba történő átültetését szolgáló minden intézkedésről.

Ha a most felszólított országok két hónapon belül nem tesznek eleget jogszabályi kötelezettségüknek, a Bizottság úgy határozhat, hogy keresetet indít velük szemben a Bíróságon.

Brüsszel, 2014. november 14.

Atomerőmű-bezárási frász előtt áll a világ

A következő 20 évben nem csak 200 atomerőmű blokkot kellene világszerte kivonni a forgalomból, de a jelenlegi duplájára gyarapodó nukleáris hulladék elhelyezéséről is gondoskodni kell – figyelmeztetett a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) vezető közgazdásza.

Legyen szó akár a kőolaj, akár a gázellátásról, az energiabiztonság kérdése még sokáig számos ország prioritási listájának az élén lesz – jósolta pénteken a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) főközgazdásza abból az alkalomból, hogy Brüsszelben bemutatta a globális energia-kihívásokról

készült idei jelentést.

Fatih Birol a kihívások közül kiemelte a kőolaj kitermelésének növeléséhez elengedhetetlen beruházásoknak különösen a Közel-Keleten való elmaradását; az európai áramtermelő kapacitás hamarosan kieső 40 százalékának a pótlását; a régi atomerőművek bezárásával és leszerelésével összefüggő erőfeszítéseket és a jövő novemberi párizsi klímacsúcson jogilag kötelező globális kibocsátás-csökkentési vállalások elfogadását, különben „búcsút inthetünk annak a világnak, amiben eddig éltünk".

Az ügynökség várakozásai szerint az amerikai palaolaj forradalom a 2020-as évekre veszít majd a lendületéből, a tengerentúli olajkészletek ugyanis elmaradnak a palagáz kincstől. Az így kieső mennyiséget igazából a Közel-Keletről kellene pótolni, ám ahhoz, hogy a termelés az idővel növekvő igényekhez igazodjon, már most jelentős összegeket kellene befektetni a kitermelésbe – mutatott rá Fatih Birol, aki szerint a szükséges kőolaj felének Irakból kellene jönnie, ahol viszont jelenleg káosz uralkodik. De Líbiában sem sokkal jobb a helyzet. „A kőolaj ellátás biztonsága ezért nagy probléma lesz" – jósolja az IEA vezető közgazdásza.

A jelentés arra is rámutat, hogy az utóbbi tíz évben 30 százalékkal nőtt a globális kereslet az energia iránt. Ám ennek a növekménynek a feléért Kína felelős, miközben a nyugati világ energiaigénye nem nőtt és a következő években is nagyjából változatlan szinten marad. Kína energiaéhsége ugyanakkor csökkenni fog, mégpedig több ok miatt is. A távol-keleti ország nagyon komolyan veszi az energiahatékonyságot. A kínai gazdaság növekedése lassulóban van, és az egész gazdaság jellege is változik. Végezetül a lélekszám is hanyatlani kezd a következő években. Miközben az ázsiai országban az utóbbi évtizedben évente 8 százalékkal nőtt az energiafelhasználás, addig az utolsó két évben már csak 2 százalékkal.

Kínától várhatóan India, Délkelet-Ázsia és a Közel-Kelet veszi át a stafétát – ezekben a térségekben várható az energia iránti kereslet növekedése.

A Nemzetközi Energia Ügynökség arra számít, hogy a palagáz-forradalommal összefüggően csökkenő energiaárak miatt a következő időszakban tovább nőhet az amerikai ipar versenyelőnye. De, ez nem korlátozódik csak Európára és Japánra (ahol a legdrágább az energia költsége), hanem Kínát is érinti majd, ahol emelkedni fognak az árak.

Ami a villamos energiát illeti, az éves jelentés arra hívja fel a figyelmet, hogy a következő években az európai hőerőművek körülbelül 40 százalékát bezárják, és gondoskodni kellene a pótlásukról. Ez akkor is óriási kihívást jelent a beruházások szempontjából, ha főleg az energiahatékonyság javulása miatt az európai energiafogyasztás 15 éve nem növekedett.

Az IEA vezető közgazdászának várakozásai szerint az új áramtermelő kapacitásnak körülbelül az 50 százaléka megújuló energiára épülhet, de a megújulókat szorosan követhetik a földgázzal működő erőművek.

Bár az előttünk álló évtizedben világszerte 60 százalékkal nőhetnek az atomenergia kapacitások, Fatih Birol mégsem számít az atomenergia globális reneszánszára. Ennek fő oka, hogy az újonnan tervezett atomerőmű blokkok 50 százaléka Kínában épülhet meg, Európában azonban jelentős mértékben csökkenhet az összes kapacitás. Ez azzal áll összefüggésben, hogy több országban (például Németországban) kivezetik a nukleáris energiát, más létesítményeknek pedig lejár az

élettartamuk.

Az IEA úgy véli, hogy a nukleáris ipar több szempontból sem lesz könnyű helyzetben. Először is hallgatni és kezelni kell az atomenergiával kapcsolatos komoly társadalmi aggodalmakat. Egy további kihívás, hogy a következő 20 évben globálisan összesen 200 reaktort kell majd leállítani és szétszerelni. „Nyugtalanságra ad okot, hogy számos ország nincs felkészülve arra, hogy megbirkózzon ezzel a feladattal" – jelentette ki a szónok. Ráadásul – jegyezte meg Fatih Birol – a nukleáris hulladék is meg fog duplázódni (1971 és 2040 között elérheti a 705 ezer tonnát az atomhulladék). A vezető közgazdász szerint egyelőre nem látni állandó megoldást a hulladéktárolás problémájára.

Az IEA a legnagyobb aggodalommal ugyanakkor a **klímaváltozás elleni harc** állására tekint. Fatih Birol úgy véli, hogy a jelenlegi kibocsátási szint mellett a világ 2040-re kimeríti a tartalékait, ami a légkör hőmérsékletének a kritikusnak mondott plusz 2 C fokon tartásához kell az iparosodás előtt időszakhoz képest. „Ha ezt tartani akarjuk, akkor 2041-ben egyáltalán nem szabadna semmit sem kibocsátani, ami teljesen irreális" – mutatott rá a szakértő.

Brüsszel, 2014. november 11.

Sok ok miatt korlátozhatnák a GMO-vetőmagokat

Második olvasatra lesz szükség a génmódosított vetőmagvak köztermesztésbe való bevonásának tagállami tiltására az általános EU-szintű engedélyezés ellenére is lehetőséget biztosító irányelvről, miután az Európai Parlament környezetvédelmi szakbizottsága a Tanács verziójánál szélesebbre tárta a kaput a korlátozás előtt.

A tagállamok után az Európai Parlament környezetvédelmi szakbizottsága is támogatásáról biztosította kedden azt a koncepciót, amelynek értelmében a jövőben az általános EU-szintű engedélyezés dacára a tagállamok saját területükön tilthatják vagy korlátozhatják a genetikailag módosított vetőmagok köztermesztésbe való bevonását.

A képviselők által megszavazott jelentés feljogosítaná a tagállamokat a génmódosított vetőmagvak köztermesztésbe vonását korlátozó vagy tiltó jogilag kötelező jogszabályok elfogadására, ezeknek a termékeknek az uniós (EFSA és a Bizottság általi) engedélyezését követően. A kormányok egy új GMO-termék uniós szintű engedélyezési eljárása közben az engedély földrajzi hatókörének a módosítását is kérhetnék.

A tiltást többek között környezetvédelmi politikai célokkal, város- és vidéktervezési, termőföld-használati, agrárpolitikai, közpolitikai megfontolásokkal és szociális-gazdasági hatásokkal összefüggő szempontokkal indokolhatnák a tagállamok. A korlátozásra ezenkívül más termékek GMO-val való megfertőzésének veszélye, a megalapozott tudományos vélemény hiánya, a rovarirtó szerekkel szembeni ellenállás kifejlődése, az özönfajok felbukkanása, egyes GMO-fajták környezetben való tartós jelenléte és a potenciális negatív hatásokra vonatkozó adatok és információk hiánya is okot adhatna.

Brüsszel, 2014. november 4.

Brüsszel is Déli Áramlatot sejt a gáztörvény módosítása mögött

Az Európai Bizottság "felvette a kapcsolatot a magyar hatóságokkal" a gáztörvény módosítása kapcsán, amelynek értelmében gázszállítási engedéllyel nem rendelkező cég is engedélyt kaphat földgázvezeték építésére. A módosítás mögött elsősorban a Déli Áramlat gázvezetékének megépítési szándékát sejtik – közölte a testület szóvivője.

Emlékezetes, hogy a tervbe vett EU-orosz - Ukrajnát megkerülő - Déli Áramlat építésének előkészületeit fel kellett függeszteni, miután Oroszország elzárkózott az elől, hogy cégeit alávessék az EU harmadik energiapiaci liberalizációs csomagjának, így mindenekelőtt azon kitételnek, hogy a hálózatok üzemeltetője és a tényleges energiaszolgáltató különböző entitás kell, hogy legyenek. Az orosz gáz túlnyomó többsége felett diszponáló Gazprom továbbra is mindkét tevékenységet egy kézben tartja.

A magyar gáztörvény – amely értelemszerűen átvette az EU-irányelv vonatkozó előírását – eddig mindezek miatt kizárta volna, hogy a Gazprom vezetéket építhessen és rajta kizárólagos alapon ő maga szolgáltasson is. A törvény módosítása egyes értelmezések szerint az építésre vonatkozó hatósági engedélyezés fázisára hozta előre azt a kettéválasztást, amit az orosz fél üzleti modellje önmagában nem tett volna lehetővé. Így azonban ez a probléma látszólag mindaddig megkerülhető, amíg nem kezdődik tényleges szolgáltatás is az új vezetéken.

Orbán Viktor miniszterelnök október 24-i brüsszeli sajtóértekezletén elismerte, hogy a Déli Áramlat megépítésében érintett tagországok korábbi megállapodása „konfliktusba került" az EU új energiapiaci szabályozásával. „Ezt a problémát meg kell oldanunk" – közölte a kormányfő, részleteket azonban nem említett.

Brüsszel, 2014. november 3.

Egységes bankfelügyelet

Az Európai Központi Bank felkészült az euróövezeti bankok egységes felügyeletével járó felelősség ellátására.

A 130 bankcsoport múlt héten lezárult átfogó állapotfelmérése lehetővé tette az Európai Központi Bank számára, hogy a lehető legszélesebb körű információval rendelkezzen a felügyelete alá tartozó pénzintézetek pénzügyi helyzetéről. „Az EKB felkészült az euróövezeti bankok egységes felügyeletével járó felelősség átvállalására" – jelentette ki Daniele Nouy, a felügyeleti testület elnöke, akit egy nappal az egységes bankfelügyeleti mechanizmus (SSM) működésének megkezdése előtt hallgatott meg az EP gazdasági és pénzügyi szakbizottsága.

Az állapotfelmérés során több mint 800 egyedi portfóliót és 119 ezer hitelezőt vettek górcső alá. A művelet során összesen 136 milliárd új rosszul teljesítő kinnlevőséget azonosítottak be.

Az átfogó állapotfelmérés 24,6 milliárd euró tőkehiányt tárt fel 25 résztvevő banknál. Közülük azonban 12 új tőkekibocsátás révén 2014 során már betömte a lyukakat. A többieknek november 10-ig kell beterjeszteniük tőkepótlásra vonatkozó terveiket, ezt követően pedig 6-9 hónap áll majd rendelkezésükre a rések befoltozására. A tőkehiányt magánforrásokból kell biztosítaniuk, és ha az végképp nem lehetséges, csak akkor csapolhatják meg a közpénzből létrehozott védőhálókat, az állami támogatásra vonatkozó szabályok figyelembevételével. „Bízom benne, hogy a bankok belső intézkedések révén és a pénzpiacokon keresztül képesek lesznek előteremteni a hiányzó tőkét" –

jelentette ki az egységes bankfelügyeleti testület elnöke.

Minél előbb be kell fejezni azoknak a bankoknak az újratőkésítését, amelyeknél a vizsgálatok hiányosságokat tártak fel. Másodszor: a tagállamoknak teljesíteniük kell azt az ígéretüket, hogy az egységes bankszanálási alapot egy megfelelő hitelnyújtó eszközzel erősítik meg. Végül pedig a bankunió akkor válik majd csak teljessé, ha az Európai Unión belül valamennyi pénzintézetre ténylegesen ugyanazok a játékszabályok vonatkoznak majd, következetesen végrehajtott harmonizált szabályozással, az Európai Bankhatóság (EBA) által kidolgozott egységes szabálykönyv jóvoltából.

Brüsszel, 2014. október 31.

Internetadó

Az utolsó munkanapját töltő Neelie Kroes pénteken üdvözölte a tervezett internetadó visszavonásáról szóló döntést. A digitális politikáért felelős biztos szerint a magyar emberek hangja meghallgatásra talált, az Európai Bizottság pedig „pozitív szerepet játszott az európai értékek és a digitális Európa megvédésében”.

Bizottsági források rámutatnak, hogy tíz amerikai állam kivételével a világon eddig sehol sem vetettek ki adót az internetes forgalomra. Ráadásul a szóban forgó amerikai államokban is csak 1998-ban, még az internetes kor kezdetén vezettek be adókat. Egy évvel később egy amerikai törvény megtiltotta az új adók kivetését, a régieket azonban az amerikai szokásjoggal (ún. grandfather clause) összhangban nem törölték, bár nem biztos, hogy alkalmazzák azokat.

Brüsszel, 2014. október 28.

Kroes tovább támadja a magyar internetadót

Neelie Kroes ismét megerősítette, hogy a gyakorlatban működésképtelennek, következményeiben és kihatásaiban pedig károsnak ítéli a magyarországi internetadót, mint ami szerinte az európai növekedési kilátásokra is kiható negatív precedenst teremthet.

Kroes a hétvégén több twitteres üzenetében is támogatásáról biztosította az internetadó ellen tüntetőket, és szóvivője, Ryan Heath megerősítette, hogy főnöke a jövőben is ki fog állni az új magyar adó miatt tiltakozók mellett.

„Neelie Kroes öt éve dolgozik azon, hogy elterjessze a digitalizációt Európában, érthető hát, ha szembeszáll minden olyan intézkedéssel, amelyik éppen, hogy az internetezéstől riasztaná el az embereket” – jegyezte meg ennek kapcsán Heath, aki szerint nem az a kérdés, vajon a leendő törvény szabályellenes-e, vagy sem, és hogy van-e jogalapja a Bizottságnak a fellépésre, hanem azt kell látni, hogy az egész összességében egy rossz irányt testesít meg.

Kroes szóvivője szerint az internetadó ötletének van „specifikusan magyar”, és van általánosabb vetülete is. Az előbbi lényege, hogy a bejelentett intézkedés úgymond „újabb eleme egy zavaró cselekvés-sorozatnak”, amellyel Magyarországon egyfelől szabadságot korlátoznak, másfelől nem

mutatható ki mögöttük érdemi gazdasági vagy társadalmi érdek.

Ráadásul – tette hozzá – a gyakorlatban a leendő adó igazából nem is tud majd rendesen működni. „Nem működhet, mert ez egy egyoldalú intézkedés egy globális termékkel szemben”, amelynél a megadóztatni akart adatforgalom hatalmas arányú állandó növekedésben van, és ennyiből tényleges mértéke kiszámíthatatlan. "Jó eséllyel az egész jókora káoszba fog fulladni" - mutatott rá.

Arról a magyar kormányzati szándékról, hogy a leendő törvényben határt szabnak majd az egyénekre és cégekre eső adóterheknek, Heath úgy vélte, hogy ez csak az Orbán-kormány szokásos törvényalkotó, adókivető taktikai sémáját követi. Merthogy eddig is az volt a jellemző, hogy a magyar kormány előbb bejelentett valami nagyon drasztikus – adózási, jogalkotási – intézkedést, majd az előre látható tiltakozásokra válaszul egyes pontjaiban kipárnázta azokat, amivel a tiltakozók hangja is nagy többségében elhalványult.

A Bizottságnak akkor sem lesz könnyű fogást találnia a magyar törvényen, ha azt hatályossá teszik. **Jelenleg ugyanis nincs olyan jogszabály, amelyik tiltana ilyen tagállami lépést.** Támadási felületet csupán az említett politikai prioritás-rendszer adhat, amely kiemelt elsőbbséget igyekszik adni az információ-forgalom gyorsításának és minél könnyebb hozzáférhetőségének, valamint általában is a digitaliziáció és a digitális piac kiteljesítésének. Ez azonban politikai támadást helyez csak kilátásba, jogi következmények nélkül.

Brüsszel, 2014. október 29.

Energiaipari beruházásokra osztják a pénzt

Az EU tagállamai megállapodtak, hogy első körben közel 650 millió eurót bocsátanak az uniós költségvetésből az energiabiztonságot előmozdítani hivatott kulcsfontosságú infrastruktúra-fejlesztési projektekre. A most támogatásra érdemesnek talált energiaipari projektek között három magyar vonatkozású is van.

Kiválasztották az uniós tagállamok a benyújtott energiaipari pályázatok közül az első 34-et, amelyre összesen 647 millió euró uniós forrást fordítanak majd az erre a célra létrehozott Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből (CEF). A támogatás nagy része a balti, a közép-kelet-európai és a délkelet-európai régió gázprojektjeit fogja finanszírozni.

A most támogatásra jelölt 34 projekt között három olyan is van, ami **Magyarország energiaellátásának biztonságát hivatott javítani**. A most megítélt pénzből 189 ezer euró jut majd a magyar-szlovák határ két oldalát egymással összekötő vezeték (Gőny és Gabcikovo) megépítéséhez szükséges tanulmány elkészítésére. A Nagykanizsát és Tornyiszentmiklóst a szlovéniai Lendvával összekötő határkeresztező gázvezeték tervezéséhez 375 ezer eurót szavazott meg a tagállamok képviselőiből álló zsűri. A Bulgária és Ausztria közé tervezett, Románián és Magyarországon is várhatóan átvezető gázvezeték megépítéséhez szükséges tanulmány elkészítésére pedig másfél millió eurót szán az EU.

A 34 támogatott projekt közül 16 a földgáz- és 18 a villamosenergia-szektorban van, 28 támogatás tanulmányok, például környezeti hatásvizsgálatok elkészítését finanszírozza (91,4 millió euró), hat

pedig építési projekteket támogat (555,9 millió euró).

A CEF keretében nyújtott támogatások a projektek elszámolható költségeinek legfeljebb 50%-át fedezhetik. Kivételes esetekben viszont – ha a tevékenység egyértelműen előnyös az energiaellátás biztonsága szempontjából, ha erősíti a tagállamok közötti szolidaritást, vagy ha lehetővé tesz rendkívül innovatív megoldásokat – a CEF akár a költségek 75%-át is fedezheti.

A támogatás elnyerésének feltétele az, hogy a javasolt tevékenység kapcsolódjon egy, a „közös érdekű projektek" listáján található projekthez. Az első listát az Európai Bizottság 2013 októberében fogadta el. A lista 248 olyan energiaipari infrastruktúra-fejlesztési projektet tartalmaz, amelyek mindegyike befejezésekor legalább két tagállam számára jár jelentős előnnyel, javítja az energiaellátás biztonságát, elősegíti a piaci integrációt és versenyt, és csökkenti a szén-dioxid-kibocsátást.

Brüsszel, 2014. október 24.

Magyar szempontból kedvező a klímacsomag

Minden fontosabb magyar törekvés teljesült a klímacsomag kitárgyalásakor – jelentette ki a magyar miniszterelnök a csúcs végén tartott brüsszeli sajtóértekezletén.

Orbán Viktor miniszterelnök több előzetes elvárást is megnevezett, amikor az ülés után újságíróknak értékelte a csúcs eredményeit. Elsőként említette annak lehetőségét, hogy a jövő novemberi párizsi ENSZ-klímakonferencia eredményének fényében visszatérhessenek még egyszer mindarra, amit a mostani brüsszeli csúcson elértek. Szavai szerint helyes, támogatható törekvés, hogy az Európai Unió mutasson "extrém radikális példát" klímapolitikájával a világ többi részének. „De mi van akkor, ha azok nem követnek minket?" – tette fel a kérdést, és emlékeztetett rá, hogy Európa részesedése a világ károsanyag-kibocsátásából 11-15 százalék, azaz önmagában nem rajta fordul meg a globális csökkentés érdemi mértékűvé tétele.

„Senki nem szeretne világmegmentőből a világ félnótásává válni" – jegyezte meg ennek kapcsán, és fontos kitételként méltatta azt, hogy a tagállamok előtt nyitva maradt a lehetőség a most elfogadott számok Párizs utáni újbóli értékelésére. Ami „optimista esetben" hozhat még többletvállalást is – „ha mondjuk kiderül, hogy Kína többet bevállal, mint most mi" -, de nem kizárható a csökkentés se, ha a többiek vállalásai elmaradnak az európaitól – tette hozzá.

Magyar igény volt továbbá, hogy a klímamegállapodás ne jelentsen többletterhet a magyar költségvetés számára. Orbán szerint a 40 százalékos célszámmal lényegében ez is teljesül, lévén, hogy szavai szerint a magyar teljesítés már ma sem áll ettől messze (36,5 százalékot említett a magyar kibocsátás-csökkentés aktuális állására).

Magyar elvárás volt még a technológiai semlegesség elvének az elfogadása, ami szintén megvalósult – sorolta tovább a magyar miniszterelnök a törekvések és eredmények mérlegének tételeit. Adott a célszám, de azt már minden ország maga dönti el, hogy mindezt milyen technológiával fogja elérni. Az energiapolitika, az energiamérleg továbbra is nemzeti hatáskörben marad, és így annak sincs akadálya, hogy amely országok ezt akarják, atomenergia alkalmazásával teljesítsék a kitűzött célt.
Orbán további szempontként említette az energiabiztonság szavatolását, ami komoly hátszelet kapott azzal, hogy az Európai Tanács támogatást fejezett ki az északi és a déli hálózatfejlesztési

törekvések iránt.
Szerinte megerősítést nyert: a magyar „újraiparosítási politika” szempontjából lényeges szektorok eztán is megőrizhetik a korábbi megállapodásokban már elnyert mentességüket, nem kell tehát „szénszivárgástól” tartani a magyar gyártói-szolgáltatói kapacitás esetében. És végül - emelte ki felsorolásában a magyar kormányfő - biztosított az is, hogy a csomag ne kompromittálja a hazai energiaár-csökkentésben eddig hozott intézkedéseket.

Brüsszel, 2014. október 23.

Klímacsúcs

Nehéz tárgyalásra számítanak a klímavédelmi tervről az unió vezetői a brüsszeli csúcstalálkozójukon. A javaslat szerint 2030-ig 40 százalékkal kellene csökkenteni a károsanyag kibocsátást.

Nem lesz könnyű a megbeszélés, nem tudom, lesz-e megállapodás. Németország támogatja a széndioxid-kibocsátás 40 százalékos csökkentését 2030-ig – mondta Angela Merkel német kancellár.

Több tagállam viszont ellenzi a tervet a magas költségek miatt.

Nagy-Britannia és Lengyelország is kritikus, Varsó ráadásul ragaszkodna a szénerőművek megtartásához is.

- Szerintem lehetséges a megegyezés, hiszen a tét nagyon nagy az egész világ, Európa és Franciaország számára – mondta François Hollande francia elnök.

Nagy előrelépést várnak a szakértők az új klímavédelmi célok ügyében a brüsszeli uniós csúcson.

A vezetők egyszerre szeretnék csökkenti a károsanyag kibocsátást és az orosz, illetve a közel-keleti energiahordozóktól való függőséget.

Az egyik civil szervezet vezetője szerint Európának megérné a váltás a zöld energiára.

A bizottság saját tanulmánya is azt állítja, hogy 400 milliárd euróval lehetne csökkenteni az energiabehozatal költségeit, ha teljesen kihasználnánk az energiahatékonyságban és a megújuló forrásokban lévő lehetőségeket. Ezzel csökkenne a függőség Oroszországtól és a Közel-Kelettől, illetve jó hatása lenne a klímára – mondta Wendel Trio, a Climate Action Network Europe igazgatója.

Az Európai Bizottság javaslata szerint 2030-ig 40 százalékkal kellene csökkenteni a károsanyag kibocsátást, miközben 27 százalékkal nőne a megújuló energiaforrások aránya, a felhasználás hatékonyságát pedig 30 százalékkal növelnék.

Németország és a skandináv országok támogatják ezt a tervet, míg több közép-európai állam, az élen Lengyelországgal tiltakozik a magas költségek miatt.

A kiadásokat a kutatások felpörgetésével csökkenthetik.

Néhány energiaigényes ágazatban, mint az acél- vagy a vegyipar, további fejlesztések kellenek. Így az európai tervek lökést adnának az energiahatékonyságnak, a kutatásnak és Európa elfoglalhatná az őt megillető helyet a globális iparban – mondta egy szakértő.

Jövőre az ENSZ egy világméretű klímavédelmi egyezményről szeretne megállapodni, a tárgyalást segítheti egy komoly uniós vállalás.

Brüsszel 2014. október 24.

Európai Ifjúsági Garancia

Az uniós országok azon dolgoznak, hogy elindítsák az Ifjúsági Garancia Programot, amely új módon kezeli a fiatal munkanélküliek témakörét.

Az a cél, hogy minden 25 év alatti álláskereső fiatalnak, függetlenül attól, hogy regisztrált vagy sem, segítséget nyújtsunk abban, hogy a munkahely elvesztését vagy a tanulás befejezését követően négy hónapon belül állásajánlatot kapjon, illetve további oktatásban vagy gyakornoki képzésben részesüljön.

A mobilitás támogatásával közelebb szeretnénk hozni a képzett munkaerőt és a munkahelyet, és segíteni szeretnénk a fiatalok vállalkozóvá válását.

Az Ifjúsági Garancia a strukturális reformokról szól, ehhez számos országban változások kellenek. Ahhoz, hogy megvalósuljon a program, a nemzeti költségvetésekben előnyt kell hogy élvezzen a fiatalok foglalkoztatása.

A 2014-től 2020-g tartó periódusban a tagállami kiadások mellett az EU is hozzá fog járulni az ifjúsági garanciarendszerek működéséhez. Az Európai Szociális Alap és a 6 milliárd eurós kerettel rendelkező Ifjúsági Foglalkoztatási Kezdeményezés forrásaira az olyan régiók pályázhatnak, amelyekben a 18-25 év közötti korosztály munkanélküliségi aránya 25 százalék fölött van.

Brüsszel, 2014. október 20.

A magyar média helyzete az EP-meghallgatás fókuszában

Megalázónak mondta az EU számára a magyar média helyzetéről tartott meghallgatáson egy holland liberális képviselő azt, hogy az Egyesült Államok személyében egy „kívülálló csap rá a magyar kormány kezére”. A Demokratikus Koalíció EP-képviselői által rendezett meghallgatáson a magyar médiumok képviselői mellett európai törvényhozók szólaltak fel, de az Európai Bizottság távolmaradt.

A magyar média általános helyzetéről tartott meghallgatást hétfőn Strasbourgban a Demokratikus Koalíció (DK), de az eseményen a már ismert történések mellett a legfrissebb eseményeknek, így a nyáron bevezetett reklámadónak jutott ki a legnagyobb figyelem. Az EBESZ sajtószabadságért felelős megbízottjának videón elhangzott üzenetét követően előbb európai parlamenti képviselők, majd Magyarországról meghívott vendégek, szakértők és médiumok vezetői szóltak hozzá a témához, zömükben éles kritikával illetve a kormány különböző intézkedéseit.

Brüsszel, 2014. október 19.

Megkérik a klímaalku árát az EU keleti tagjai

Hat év elteltével újra késhegyre menő vita folyik az EU tagállamai között arról, hogy Európa és az egyes országok milyen áldozatokat hozzanak a klímavédelem oltárán. Néhány nappal az állam- és kormányfők találkozója előtt még minden opció nyitott, így a teljes kudarc is. Közép- és Kelet-Európa országai csak megfelelő kompenzáció fejében készek bevállalni 2030-ig ambiciózus kibocsátás-csökkentési és energiahatékonysági célokat.

Még igazán be sem hegedtek a legutóbbi, 2008. decemberi uniós klímacsata okozta sebek, az Európai Unió tagállamainak vezetői a hét második felében máris egy új, ezúttal a 2020 és 2030 közötti időszakra érvényes klímacsomagról próbálnak megalkudni.

A vita kiindulópontja az Európai Bizottság 2030-as keretre vonatkozó javaslata, amely az időszak végéig 40 százalékos csökkentést irányoz elő uniós szinten az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásában az 1990-es szinthez képest. Brüsszel emellett még két számszerű célt is javasolt az új klímacsomagban. Az egyik értelmében 2030-ig a 2020-ban megcélzott 20 százalékról 27 százalékra növelni a megújuló energiaforrások részarányát az energia végfogyasztáson belül (csak uniós szinten, külön tagállamokra lebontott számok nélkül). Az energiahatékonyságot pedig 30 százalékkal javítaná a javaslat ahhoz képest, hogy változatlan politikai keret nélkül mi lenne a helyzet 2030-ban.

Jelentős eltérések mutatkoznak a célokat illetően az egyes tagállamok között. A legsimább ügynek még a 40 százalékos kibocsátási cél tűnik. Ez az egyetlen klímacél, amit még a hátrányos gazdasági következményektől tartó közép- és kelet-európai tagállamok is hajlandók bizonyos feltételek mellett elfogadni. Ezek közül a legfontosabb, hogy az egyes országok teherviselését az egy főre jutó GDP alapján határozzák meg. Ennek megfelelően a tagállamoktól „relatív fejlettségüktől függően” 0-40 százalék közötti kibocsátás-csökkentési erőfeszítést várnának el.

A másik két klímacélt illetően már sokkal képlékenyebb a helyzet. A tagállami álláspontokból kitűnik, hogy legalább 7 közép- és kelet-európai tagállam a Bizottság által javasolt 30 százalék helyett csak 25 százalékos energiahatékonysági mutató rögzítését tartaná elfogadhatónak. A tagállamok többségének nincsenek problémái a 30 százalékos energia-megtakarítási céllal, Dánia számára a 30 százalék a „minimum”, de Nagy-Britannia és Ciprus egyáltalán nem szeretne energiahatékonysági célt.

A legfőbb bizonytalansági tényezőnek jelenleg a közép- és kelet-európai országok számítanak, amelyek attól tartanak, hogy gazdaságuk a jelentős beruházási igények miatt beleroppanna a túlzottan ambiciózus klímavédelmi célkitűzésekbe. A villamos áramot 90 százalékban szénből előállító Lengyelország például azt állítja, hogy a Bizottság eredeti javaslatán alapuló csomag következtében 80 százalékkal megdrágulna a villamos áram kiskereskedelmi ára. Úgy tudjuk, hogy az Európai Bizottság Magyarország esetében a GDP 1,03 százalékára becsülte a klímacélok eléréséhez szükséges beruházások költségeit, ám nem világos, hogy ezt éves szinten, vagy a teljes időszakra becsülte.

A visegrádi négyek fenntartásait csak fokozza, hogy Brüsszel nem készített részletes hatásvizsgálatokat a csomag várható gazdasági költségeiről és következményeiről. Egyes országok egyenesen azzal fenyegetőznek, hogy enélkül nem hajlandók elfogadni a célokat sem.

Magyarország 2020-ig akár 10 százalékkal is növelhette volna a kibocsátását, de ennél alacsonyabb emisszió esetén a megtakarított egységeket értékesíthette volna. Kezdettől fogva problémát jelentett ugyanakkor ennek az aranytartaléknak az értékesítésében az, hogy az ETS-től eltérően nem állt rendelkezésre piaci kereskedelem, mivel a szabályok értelmében csak a

kormányok között lehetett adni és venni a kibocsátási kvótákat.

Hazánk már néhány éve is kísérletet tett arra, hogy a feleslegekből a bankok közbeiktatásával pénzt szerezzen és azt zöldberuházásokra fordíthassa. A kulcsszó a rugalmasság, és ez alighanem a kompromisszum része lesz. Az uniós partnerek állítólag nem zárkóznak el például attól a lehetőségtől, hogy ezeket a kvótákat tagállami önrészként vegyék figyelembe a kohéziós és a strukturális alapból finanszírozott közlekedési és környezetvédelmi beruházásoknál, pénzt megtakarítva ezzel a költségvetésnek.

Magyarország egyébként várakozások szerint alaposan túlteljesíti majd a 2020-as 20 százalékos kibocsátás-csökkentési célt. Becslések szerint 2020-ra akár 36 százalékkal is csökkenhet a magyar CO2-kibocsátás az 1990-es referenciaszinthez képest. Ha ez igaz, a 40 százalékos csökkentés elérése 2030-ig nem okozna túlzottan nehéz feladatot.

A magyar kormány ugyanakkor minél nagyobb mozgásteret szeretne kialakítani a maga számára a gyáripar fejlesztése és a gazdasági növekedés biztosítása érdekében. Magyarán: olyan mennyiségű kibocsátás-csökkentési kötelezettséget vállalna be Budapest, ami nem határolja be a magyar gyáripar és a gazdaság növekedését. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a kibocsátás-kereskedelmi rendszeren (ETS) belül és azon kívül kevesebb, de legfeljebb ugyanannyi kibocsátási kötelezettséget kíván felvállalni, mint a jelenlegi időszakban.

Brüsszel, 2014. október 16.

Didergés nélkül átvészelne Európa egy újabb gázválságot

Észtország lenne az egyetlen uniós tagállam, amelyik az orosz gázszállítások huzamosabb, fél éven át tartó kimaradása esetén saját erőből nem lenne képes gondoskodni védett fogyasztóinak ellátásáról – állapítja meg az európai gázrendszer rövid távú ellenálló képességéről készült bizottsági közlemény, amit csütörtökön tettek közzé Brüsszelben.

Az ukrán tranzitútvonal hosszú időre, legalább fél évre történő befagyása és az orosz gázszállítások teljes kimaradása jelentős hatással lenne az Európai Unióra, és elsősorban a közösség keleti tagállamait és az Energia Közösség tagjait sújtaná – állapítja meg az európai gázellátás tűrőképességéről készült bizottsági jelentés, amit csütörtökön mutattak be Brüsszelben.

A jelentés, ami az idén májusban készült energiastratégia folyománya és az európai gázellátásra rövid távon, idén télen leselkedő veszélyek felmérésére, illetve ezek kiküszöbölésére fókuszál, a kihívások ellenére is viszonylag bíztató helyzetértékelést ad az EU tagállamainak és az Energia Közösség tagjainak egy esetleges újabb gázválsággal való megbirkózásának esélyeiről. Brüsszel a tagállamok által külön-külön elvégzett gázellátási stressz tesztek kiértékelése után úgy látja, hogy Észtország az egyetlen uniós tagállam, amelyik egy hosszabb, féléves orosz gázszállítási stop esetén nem tudná mindvégig garantálni a háztartások és általában a védett fogyasztók ellátását, amennyiben saját magára kellene hagyatkoznia.

A Bizottság szerint egy ilyen vészhelyzet forgatókönyv esetén Magyarország és Lengyelország is megsínylené a kimaradást, bár sokkal kisebb mértékben, hazánk esetében körülbelül 30, a lengyeleknél pedig 20 százalékos lenne a hiányzó gáz mennyisége. Ennél azonban nincsenek figyelembe véve azok az intézkedések, amelyeket az egyes országok foganatosítanának a gázhiány

enyhítésére, akár a földgáz más forrásból történő beszerzésével, akár keresletcsökkentő intézkedésekkel, esetleg a gázüzemű távfűtés és távhőtermelés más energiaforrásra (villamos áramra vagy olajra) való átállítása és utolsó eszközként a kevésbé védett fogyasztók lekapcsolása révén.

A tagállamoktól begyűjtött információk alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy egy hathónapos gázszállítási stop esetén és a tagállamok energiamérlegében végrehajtott változtatásokkal is számolva a forgatókönyvtől függően az EU-ban és az Energia Közösségben (Ukrajnát figyelmen kívül hagyva) öt-kilenc milliárd köbméternyi földgázra nem lenne fedezet.

Ami az EU-t illeti, a gázimport 22 százaléka származik jelenleg Oroszországból, és ennek a 22 százalékát nem tudnák pótolni a rendelkezésre álló forrásokból (saját termelés növelése, LNG, norvég és észak-afrikai gáz stb.) a tagállamok, ami uniós szinten 4,8 százalékos hiányt jelent. Az infrastruktúrák, főleg a tagállamokat egymással összekötő határkeresztező kapacitások kiépítése esetén, illetve a piaci mechanizmusok árakat ideiglenesen megnövelő szabadon engedésével ugyanakkor simán áthidalható lenne ez a szakadék.

Magyarország azért van viszonylag kedvezőbb helyzetben, mert körülbelül 6 milliárd köbméter gáztároló kapacitást épített ki az elmúlt években, ami a belső fogyasztás körülbelül 60 százaléka. Az EU-ban a tárolókapacitások átlagos feltöltöttsége meghaladja a 90 százalékot. Ettől csak Magyarország és Portugália tért el lefelé, de hazánk esetében a volumen akkora, hogy jelentős mennyiségről van szó.

A Bizottság minden sérülékenynek tartott országhoz ajánlásokkal fordult. Magyarország esetében az energiaszektor átláthatóbbá tételét kéri az Európai Bizottság a piaci alapú válságkezelő intézkedések megkönnyítése érdekében. Kötelezettségvállalást kér továbbá a szlovák-magyar gázvezeték tesztelésével kapcsolatos problémák megoldására, hogy 2015. január 1-től elindulhasson az üzemmód.

Kérésként fogalmazódik meg az is, hogy a kormány állapodjon meg a szomszédos országokkal a határösszekötők piaci feltételek mellett és a szolidaritás elvén alapuló teljes használatáról egy ellátási vészhelyzetben. Brüsszel a Horvátországgal aláírt és Magyarországra történő fordított irányú gázszállítását lehetővé tévő kormányközi megállapodás ellátással kapcsolatos aspektusainak végrehajtását sürgeti.

Brüsszel 2014. október 16.

Gázháború?

Az Európai Unió felkészült arra az esetre, ha Oroszország korlátozza a földgázszállítást a télen.

Ezt Günther Oettinger energiaügyi biztos mondta Brüsszelben.

Az unió vészhelyzetben megtilthatja a földgáz exportját.

Ha a tagállamok együttműködnek, nem lesznek fűtetlen lakások télen Európában – mondta a német politikus.

- Nagyobb tározó-kapacitásunk van és a korábbinál jóval több gázt halmoztunk fel. Emellett újabb szállítási útvonalakat is kiépítettünk és hamarosan cseppfolyósított gáz terminálokat is átadunk majd. Ezért jóval kedvezőbb helyzetben vagyunk, mint öt évvel ezelőtt – mondta az unió energiaügyi biztosa, Günther Oettinger. A politikus szerint valószínű, hogy a télen zavarok lesznek az orosz gázexportban.

Brüsszel, 2014. október 13.

Hiányoznak a beruházások a magyar energiaszektorban

A magyar energiaszabályozói keretben bekövetkezett változások eredményeként romlott a befektetési klíma – állapítja meg a harmadik energiacsomag végrehajtásáról készült országjelentésében az Európai Bizottság, amely stabil, s a villamos energia- és a gázpiacon a befektetések és a verseny irányába ható szabályozói környezet kialakítására ösztönzi a magyar kormányt.

„A 2013-ban végrehajtott jelentős mértékű rezsicsökkentés és az energia infrastuktúrára kivetett rendkívüli adóteher elriasztja a társaságokat a további beruházásoktól” – állapítja meg az Európai Bizottság abban az országjelentésében, ami a harmadik energialiberalizációs csomag magyarországi végrehajtásáról készült. A jelentés arra is rámutat, hogy az infrastruktúra fejlesztése az állami tulajdonban lévő cégekre, főként az MVM-re korlátozódott, és elsősorban uniós alapok igénybevételét jelentette.

A villamos energia és gáz infrastruktúrákba, hálózatokba való beruházás sürgető volta az egyik fő következtetése annak a jelentésnek, amelyben a Bizottság összefoglalta az egységes energia piac létrehozásában eddig elért eredményeket, illetve felsorolta a további teendőket és azokat a területeket, ahol megítélése szerint fel kell gyorsítani a haladást.

Brüsszel a jelentésben ugyanakkor nem állta meg, hogy ne tegyen ismét szóvá néhány olyan kérdést, amit korábban is bírált a magyar energiapolitikában. Az egyik ilyen megjegyzés, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak biztosítani kell azt a jogot, hogy a kormánytól függetlenül határozhassa meg a hálózati tarifákat. Emellett arra is felhívta a figyelmet, hogy „a döntésekkel szembeni fellebbezési eljárások nem alkalmasak annak szavatolására, hogy a szabályozói döntéseket ténylegesen kétségbe lehessen vonni. „A nemzeti szabályozó hatóság függetlenségét erősíteni kell” – szögezi le a dokumentumban a Bizottság.

A magyar jelentés arra is emlékeztet, hogy a hatósági energiaárakat 2013-ban 20 százalékkal csökkentették és 2014-ben további rezsicsökkentésre kerül sor az áram- és a gáz esetében. A Bizottság úgy látja, hogy a rezsicsökkentés és más szabályozói intézkedések, így a szektoriális adók és a piacba való beavatkozások miatt a hálózatok üzemeltetői és az energia szolgáltatók „jelenleg pénzügyi veszteségeket szenvednek”. „A szabályozói keretben bekövetkezett változások eredményeként a befektetői légkör romlott” – húzza alá a jelentés.

Mivel a külföldi társaságok túladnak üzleti érdekeltségeiken a magyar államnak, „Magyarországon egy nagy állami tulajdonú energiaszektor van kialakulóban”. „Általában elmondható, hogy az ország profitálna egy olyan szabályozói keretből, ami stabil, és a beruházás és a verseny irányába hat az áram- és a gázpiacokon” – szögezi le a testület.

A jelentés arra is kitér, hogy majdnem minden háztartás szabályozott áron veszi a villamos áramot és a gázt. Az áram esetében négy cég uralja a kiskereskedelmi piac 68 százalékát. A háztartások által fizetett villanyszámlában 43 százalékot tettek ki az energia és a szolgáltatási költségek, 35 százalékot a hálózati költségek, és a teljes ár 22 százalékát az áfa és más díjak és költségek. A Bizottság szerint 2013-ban a rezsicsökkentés bizonyos torzulásokat idézett elő és megnövelte az árkülönbséget a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi piacok között.

Ami a gáz kiskereskedelmi piacát illeti, annak 84 százaléka hat cég kezében összpontosul, amit a jelentés viszonylag koncentráltnak nevez. A háztartások körében a gázszolgáltatót váltók aránya mindössze 1,5 százalék volt az előző évben (2011-ben) mért 10,4 százalékkal szemben. A 2011-es magas mutatót azonban a Bizottság az EMFESZ felszámolásának tudja be elsősorban.

2012-ben lezajlott a cseh, a szlovák és a magyar árampiac összekapcsolás, ami a regionális piacok felé tendáló növekvő árkonvergenciát és csökkenő árfluktuációt eredményezett, redukálva az árkülönbségeket a nemzeti piacon.

Országjelentésében a Bizottság a magyar megújuló energia cél elérését is górcső alá veszi, emlékeztetve arra, hogy bár az érvényes irányelv értelmében hazánknak 2020-ig a teljes energia végfogyasztás 13 százalékát megújulókból kellene fedeznie, a magyar nemzeti reformprogram 14,65 százalékra emelte ez a célt.

2012-ben a megújulók részaránya 9,57 százalék volt a teljes végleges energia fogyasztáson belül. Magyarország 2012-ben jó úton haladt a megújulókra vonatkozó nemzeti akcióterv teljesítése felé a végleges energiafogyasztást és a fűtés esetében. A villamos áram és a közlekedési szektorban ugyanakkor hazánk 2012-ben lemaradásban volt a nemzeti cselekvési terv pályájához képest, sőt 2011-ben és 2012-ben csökkent a megújuló energia részesedése. A villamos energia szektorban a megújuló energia aránya a 2009-es szint alatt volt 2012-ben. A Bizottság azt is megjegyzi, hogy csak korlátozott előrelépés volt tapasztalható a megújuló energiaforrások támogatását célzó stabil, hatékony és megbízható szabályozói keret kialakításában.

Milánó, 2014. szeptember 30.

Külön magyar keret az új embargóellenes csomagban

Új, 165 millió eurós programot hirdetett meg az Európai Bizottság az orosz embargó által sújtott zöldség- és gyümölcstermelők megsegítésére. A termékfelesleg piacról való kivonását célzó második támogatási csomagból az elsőből kimaradt magyar termelők is részesülhetnek.

Az augusztusi 125 millió eurós után újabb, ezúttal 165 millió eurós támogatási csomaggal siet az Európai Bizottság az orosz embargó miatt szorult helyzetbe kerülő európai zöldség- és gyümölcstermelők segítségére. Az újabb csomagot a mezőgazdasági miniszterek milánói informális ülésén jelentette be Dacian Ciolos, az EU agrárbiztosa.

A 165 millió eurós keret az orosz embargó miatt beragadt romlékony zöldségek és gyümölcsök gyors piacról való kivonását célozva, egyszerre könnyítve a termelőkön és megelőzve az EU-n belüli piaci zavarokat. A pénzügyi keretből a felmerülő költségek száz százalékáig alapvetően az iskoláknak és a rászorulóknak ingyenes zöldség- és gyümölcskiosztást finanszíroznak majd, de kényszerszüretre, illetve a még félérett gyümölcsök és zöldségek korai betakarítására is igénybe lehet venni támogatást.

A szeptember 10-én a 125 milliós keret túllépése miatt lezárt első programtól eltérően a második célzottabb lesz és helyet szorít majd azon országok termelőinek is, amelyek a „készletek gyors felélése miatt” eddig hoppon maradtak. Ebbe a kategóriába tartozott Magyarország is, miután főleg a lengyel almatermelők a program szeptember 10-i zárásáig az elérhető keretet jóval túllépő összegű igénylést, illetve az összes igénylés 85 százalékát nyújtották be. Az uniós termelők által igényelt 167 millió euróból a hihetetlen gyorsan reagáló lengyel termelők 146 millió euróra jelentkeztek be, nevük mellőzését kérő bizottsági források szerint nyilvánvalóan a szabályozásban meglévő kiskapuk kihasználásával.

Brüsszel a belső piaci zavarok elkerülése érdekében az első csomagnál úgy döntött, hogy valamennyi európai termelő számára megnyitja a lehetőséget, és nem csak azoknak, akiket az orosz piac bezáródása miatt veszteség ért. Az új csomagból ugyanakkor már csak a tényleges exportálók részesülhetnek majd támogatásból mégpedig az utolsó három év (2011-2013) közötti oroszországi kivitelük arányában. Ráadásul az új, országokra szabott keret elosztásakor figyelembe veszik majd az eddig nyújtott támogatásokat is, korlátokat szabva annak, hogy az élelmes lengyel termelők ismét túlnyerjék magukat.

Az új program annak a 12 országnak szól, amely tényleges orosz zöldség- és gyümölcsexporttal rendelkezik. **Magyarország számára 725 tonna kvóta nyílik meg almából- és körtéből, és további 570 tonna egyéb gyümölcsökből, például szilvából**. A piacról való kivonásra felajánlható teljes alma- és körte mennyisége 181 ezer tonna, az egyéb gyümölcsök esetében 77 ezer tonna, míg a zöldségeknél valamivel több mint 44 ezer tonna.
Magyarország és a többi tagállam számára ezenkívül rendelkezésre áll majd egy további 3 ezer tonnás kvóta, amit az általuk kiválasztott zöldségekre és gyümölcsökre használhatnak majd fel.

A program az év végéig tart, és az adott országkvótákon belül „amíg a készlet tart” alapon lehet felhasználni.

Brüsszel, 2014. szeptember 26.

Oettinger szerint nem blokkoljuk az ukrajnai gázszállítást

Az EU energiapolitikai biztosa nem hiszi, hogy Magyarország blokkolná az Ukrajnába irányuló gázszállítást. Günther Oettinger emlékeztetett rá, hogy a tagállamoknak is fel kell tölteniük a tél előtt a tározóikat.
Az EU energiapolitikai biztosa közölte, hogy Budapest tájékoztatta Kijevet arról, hogy technikai okokból nem lesz képes földgáz szállítására Ukrajnába. "A tagállamoknak is fel kell tölteniük a tározóikat. Nem hiszem, hogy blokkolásról lenne szó" - tette hozzá Günther Oettinger.

A biztost az orosz-ukrán gázvita rendezése céljából pénteken Berlinben tartott háromoldalú megbeszélést követően faggatták arról, hogy mi a véleménye a magyar gázszállítások leállításáról (a tárgyalások eredményéről lásd külön anyagunkat).

Nem sokkal korábban Brüsszelben egy bizottsági szóvivő ugyanerre a kérdésre a következőt mondta: „Elvárjuk a tagállamoktól, hogy az Európai Tanács megállapodásával összhangban tegye lehetővé a fordított irányú gázáramlást, közös energiabiztonságunk érdekében”.

Brüsszel, 2014. szeptember 25.

Eljárás indult a patikatörvény miatt

Kötelezettségszegési eljárást indított az Európai Bizottság a magyar patikaszabályozás ügyében. A vasúti közlekedés biztonságáról szóló irányelv megsértése miatt indult eljárás a második szakaszba lép.

Hivatalos felszólító levelet küldött a magyar kormánynak az Európai Bizottság a hazai patikaszabályozás miatt, amelynek a testület megítélése szerint több rendelkezése is ellentétes az uniós belső piaci szabályokkal.
A hivatalos levél kiküldése a kötelezettségszegési eljárás megindítását jelenti. A Bizottság már hosszabb ideje folytatott levelezést és párbeszédet a magyar hatóságokkal a patikatörvény kapcsán, amelynek a gyógyszertárakban való tulajdonszerzésre vonatkozó kitételeit ítélte aggályosnak.
A belső piaci főigazgatóság a letelepedés szabadságának és a tőke szabad áramlásának korlátozása miatt tartotta aggályosnak a 2010 decemberében módosított, és 2011. január elsején hatályba lépett gyógyszer-forgalmazási törvényt, amely alapjaiban változtatta meg a gyógyszertárak tulajdonosi struktúrájának szabályait. (A Bizottságnál egyébként 2012 májusában panaszolták be a szabályozást az érintett piaci szereplők.)

A törvény fokozatosan megtiltja, hogy a szakmai befektetők - amelyek a magyar piacon jellemzően külföldiek - többségi tulajdonosai legyenek a magyarországi közforgalmú gyógyszertáraknak. A jogszabály szerint az ilyen cégek által tulajdonolt patikacégek kötelesek kinevezni a gyógyszertár igazgatójának az ott dolgozó, úgynevezett személyi jogos gyógyszerészt, és 2014-ig kötelesek eladni számára, illetve az ott dolgozó gyógyszerészek számára a patika legalább 25 százalékos, 2017-ig pedig legalább 51 százalékos tulajdonrészét.

A Bizottság érdeklődése arra is kiterjedt, hogy vajon méltányos áron tudják-e majd eladni a részesedésüket a jelenleg még döntően külföldi szakmai befektetők.
Brüsszel elsősorban „külföldi-hazai" dimenzióban tekint az ügyre, arra keresve a választ, hogy vajon a magyar törvény jogszerűen próbálja-e helyzetbe hozni a hazai gyógyszerészeket a külföldi befektetőkkel szemben.

A tényleges problémát szakértők szerint igazából az jelenti, hogy a szektorban korábban történt már egyszer egy piaci liberalizáció, amit a törvény kvázi „visszacsinált". Brüsszelben voltaképpen azt várják a kormánytól, hogy meggyőző érveket hozzon fel az újbóli korlátozás mellett.

Már a 2011-ben hatályba lépett törvény indokolásában is szerepelt, hogy „a gyógyszertárak és gyógyszertár-láncok tulajdonosi szerkezete a hatóságok számára – a közvetett tulajdonlásokra, offshore cégekre és gyakori tulajdonosváltásra is tekintettel – bonyolult és követhetetlen, a jelenlegi szabályozás a tulajdonosokkal szemben a gyógyszertár szakmai működtetési szabályainak megsértése esetén valódi szankció lehetőségét nem hordozza, a valódi tulajdonosi döntéshozatali mechanizmusok elfedettek".

Második szakaszban a vasúti biztonsági irányelv kapcsán indult eljárás
A Bizottság egy másik döntésével és indoklással ellátott vélemény kiküldésével második szakaszba léptette a 2014 februárjában indított kötelezettségi eljárást hazánkkal szemben a vasúti közlekedés biztonságára vonatkozó uniós rendelkezéseknek való megfelelés hiánya miatt.

A testület elsősorban a nemzeti vasúti biztonsági hatóság függetlenségének és az uniós jogban előírt hatásköreinek korlátozását kéri számon a magyar hatóságoktól, amelyeknek két hónapjuk van a válaszadásra. Ha ez nem elégíti ki Brüsszelt, az Európai Bíróságra kerülhet az ügy.
Brüsszel felszólítása a következőkre vonatkozik: a nemzeti biztonsági hatóság függetlensége, a nemzeti biztonsági hatóság azon joga, hogy technikai segítséget kérjen az infrastruktúra

működtetőitől, a vasúti társaságoktól vagy más minősített testületektől, valamint azon kötelezettsége, hogy jelentse a vizsgáló testületnek a baleseteket és a váratlan eseményeket.

Brüsszel, 2014. szeptember 16.

Tegyük zöldebbé és élhetőbbé városainkat!

Immár tizenharmadszor kerül megrendezésre az Európai Mobilitási Hét, melynek során több száz, a fenntartható fejlődést népszerűsítő eseményt szerveznek Európa-szerte.

„A mi utcáink, a mi választásunk" szlogennel kampányoló idei Európai Mobilitási Hét arra hivatott ösztönözni az európai polgárokat, hogy „visszahódítsák" tágabb lakóhelyüket, s városukat élhetőbbé, lakókörnyezetüket kellemesebbé tegyék.

Az Európai Mobilitási Hét folyamán a helyi és országos eseményszervezők **43 ország** több mint **kétezer városában** rendeznek autómentes napot, vetélkedőket, illetve más figyelemfelkeltő eseményeket. A rendezvények célja, hogy tudatosítsák a lakosság körében a közlekedési torlódások és a levegőszennyezés problémáját, valamint ráirányítsák a figyelmet a környezetbarát közlekedési alternatívákra.

A szervezők reményei szerint a **szeptember 22-éig** tartó Európai Mobilitási Hét nyomán nyilvános vita bontakozik majd ki arról, hogyan lehetne továbbfejleszteni a városi területeket úgy, hogy javuljon a környezet védelme és a lakók életminősége.

A 20. század az autó évszázada volt: a gépjárművek meghatározó szerepet játszottak a modern városok arculatának kialakításában. Ez hosszú távon azt eredményezte, hogy Európában ma már – a forgalmi dugókból adódó késedelem és a levegőszennyezés egészségügyi ártalmai miatt – **évi 100 milliárd eurós veszteség** keletkezik.

Ma már a hatóságok egyre többet tesznek a városok kizöldítéséért: bővítik a gyalogosövezetek területét és a kerékpárutak hosszát, és arra ösztönzik a lakosságot, hogy fokozottabban vegye igénybe a tömegközlekedési eszközöket.

A spanyolországi Valenciában például a város zsúfolt belső körgyűrűjéről egy napra száműzik az autókat. A szervezők azt remélik, hogy az esemény hatására a körgyűrű előbb-utóbb véglegesen autómentessé válik, és csakis kerékpárosoknak és gyalogosoknak lesz fenntartva.

A 2014. évi Európai Mobilitási Hét díjat az az önkormányzat fogja kapni, amely a legtöbbet teszi a fenntartható városi közlekedésért, illetve annak népszerűsítéséért.

Brüsszel, 2014. augusztus 19.

Rendkívüli támogatás a romlandó zöldséget és gyümölcsöt termelőknek

Az Oroszország által az EU-ból érkező mezőgazdasági termékek behozatalára bevezetett korlátozások miatt az Európai Bizottság augusztus 18-tól támogató intézkedéseket léptetett életbe bizonyos romlandó zöldségekre és gyümölcsökre.

Dacian Cioloş, az EU mezőgazdasági és vidékfejlesztési biztosa a következőképpen ismertette a döntést: *„Az uniós mezőgazdasági termékek oroszországi exportját érintő korlátozások nyomán előállt piaci helyzetetre tekintettel a mai naptól olyan közös agrárpolitikai vészhelyzeti intézkedéseket léptetek életbe, amelyek számos zöldség- és gyümölcstermék kínálatát csökkenteni fogják az európai piacon, ha az elkövetkező hónapokban túlságosan megnövekszik az árszint okozta nyomás. Az érintett termékek termelői – függetlenül attól, hogy tagjai-e valamely termelő szervezetnek – képesek lesznek kihasználni ezeket a piaci támogató intézkedéseket, ha kívánják. A gyors cselekvés hatékonyan támogatja a belső piacon a termelőknek fizetett árat, segíti a piaci korrekciót, és költséghatékony."*

Az intézkedések a következő terményeket érintik: paradicsom, sárgarépa, káposzta, paprika, karfiol, uborka, gomba, alma, körte, piros gyümölcsök, csemegeszőlő és kiwi.

Brüsszel, 2014. augusztus 12.

Jobban teljesítenek az európai fogyasztói piacok

A legújabb felmérés szerint javulnak a feltételek az európai fogyasztói piacokon, bár a szolgáltatások és az energiaszektor területe némi aggodalomra ad okot.

A Bizottság által legutóbb közzétett éves fogyasztói piaci körkép en szerint az európaiak többsége elégedett az árupiacokkal. Még az utóbbi években legrosszabbul teljesítő piacokon – például a járműüzemanyagok és a vasúti szolgáltatások piacán – is javulás volt megfigyelhető. Továbbra is a banki szolgáltatások szektora a sereghajtó, azon belül pedig a befektetési termékek és a jelzálogok piaca áll a legrosszabbul.

A Bizottság **több száz termék és szolgáltatás** alakulását követi nyomon **52 fogyasztói piacon**, mégpedig az uniós fogyasztók visszajelzései alapján, akik különböző szempontok – az árszint, a termékekkel kapcsolatos problémák, a panasztétel lehetősége, a vállalatokba vetett bizalom és az általános elégedettségi szint – alapján rangsorolják ezeket a piacokat.

Az eredménytábla szerint a három legproblematikusabb terület a következő:

- **a banki szolgáltatások szektora,**
- **az energiapiacok,**
- **a távközlés.**

A közüzemi szolgáltatások, a használt autók piacai, valamint az üzemanyagárak szintén hagynak kívánnivalót maguk után.

Összetettségüknél fogva továbbra is inkább a **szolgáltatások** okoznak kisebb-nagyobb bosszúságot a fogyasztóknak, mintsem az árupiacok, ráadásul a szolgáltatók –

marketingstratégiájuk keretében – gyakran szándékosan **megnehezítik a fogyasztóknak, hogy a számukra legkedvezőbb döntéseket hozzák**.

A felmérésből kiviláglik továbbá, hogy **nagy a szórás földrajzi szempontból** a tekintetben, hogy a fogyasztók mennyire elégedettek a különböző piacokkal. A „régi" tagállamokban az emberek inkább a **kiskereskedelmi** és **gépjárműipari szolgáltatásokkal** elégedettek, míg az EU-hoz az utóbbi tíz évben csatlakozott országokban a távközlési szolgáltatások nyerik el jellemzően a fogyasztók tetszését.

A következő lépések

Az EU egyebek mellett az alábbi kezdeményezésekkel próbálja javítani a fogyasztói feltételeket a legrosszabban teljesítő ágazatokban:

- új szabályokat vezet be a **fizetési számlákra** és a **lakossági befektetési termékekre** vonatkozóan,
- kidolgozta és előterjesztette a **kontinens teljes hálózati lefedettségét célzó javaslatcsomagot** de en fr,
- intézkedéseket hoz a **kínálat és a számlázás átláthatóbbá tételére az energiaellátás terén**.

A Bizottság emellett két **részletes tanulmányt** fog hamarosan útjára indítani:

- egy piaci tanulmányt a **kiskereskedelmi villamosenergia-piacokról**, amely összeveti majd a legfrissebb adatokat egy korábbi piaci tanulmány (2010) megállapításaival, és megvizsgálja, hogy az energiapiacokról szóló harmadik jogszabálycsomag de en fr milyen eredményekkel járt,
- egy tanulmányt a **fogyasztói magatartás** témájában, amely arra hivatott fényt deríteni, hogyan lehetne egyszerűbbé és könnyebben érthetővé tenni a fogyasztók számára a szolgáltatásokra vonatkozó szerződéses feltételeket.

Egy, az **üzemanyagpiacról** nemrég készült tanulmány megállapítja, hogy az üzemanyagok ára túlságosan ingadozik, sőt egyes országokban naponta többször is változik. Ezért a szabályozók kezdeményezésére egyre több tagállamban ár-összehasonlító webhely működik, amely megkönnyíti a fogyasztók számára az eligazodást, és közvetve az **árak csökkenését** idézheti elő.

A **használtautó-piacon jelentkező problémák** vizsgálata már folyamatban van. A Bizottság átfogó képet kíván alkotni a hiányosságokról, és fel akarja térképezni a lehetséges megoldásokat.

Brüsszel, 2014. július 24.

Az EU energiafüggősége számokban

Az EU energiaszükségletének több mint felét importból fedezi, ami kiszolgáltatottá teheti az olyan energiaexportőrökkel szemben, mint például Oroszország.

Az Európai Bizottság nemrégiben ismertette azt a tervet, amely csökkentené ezt a függőséget. A témával az EP ipari szakbizottsága is foglalkozott a héten, mi pedig összegyűjtöttük a legfontosabb számokat.

Az EU-ban felhasznált energia 53%-a import. A nyersolaj közel 90%-a, a földgáz 66%-a, az egyéb szilárd energiahordozók – pl.: szén – 42%-a máshonnan érkezik. 2013-ban az összes uniós import több mint ötödét tették ki az energiahordozók, mintegy 400 milliárd euró értékben.

Különösen függ az EU energiaellátása Oroszországtól. Onnan érkezik ugyanis az olajimport harmada, a gázimport 39%-a, valamint a szilárd energiahordozók 26%-a. Hat uniós ország energiaellátása teljes mértékben Oroszországtól függ.

Az EU többféleképpen próbálja csökkenteni ezt a függőséget. Az Európai Bizottság májusban ismertetett javaslatai szerint az energiaforrások és –szolgáltatók diverzifikációja, az energiafogyasztás csökkentése, a megújuló forrásokba történő befektetés, valamint az energiatermelés fejlesztése segíthetne ebben.

A terveket július 22-én az EP ipari szakbizottsága is megvitatta.

Brüsszel, 2014. július 23.

Meg kell védeni a kis élelmiszer-beszállítókat az óriáscégekkel szemben

Az EU intézkedéseket szorgalmaz, hogy védelemben részesítse a kisebb élelmiszercégeket azokkal a tisztességtelen kereskedelmi módszerekkel szemben, melyeket néhány nagyobb élelmiszergyártó cég és szupermarket alkalmaz.

Más cégekkel folytatott tárgyalásaik során a nagyvállalatok jobb alkupozícióval rendelkeznek, s ezt – a törvény adta keretek között – saját hasznukra fordíthatják.

Az utóbbi időben azonban az élelmiszeriparban egyre nagyobb mértékű erőkoncentráció ment végbe, ami az egyensúly megbomlásához vezetett. Ez esetenként azzal jár, hogy egyes nagyobb vállalatok a kisebb cégekkel szemben tisztességtelen kereskedelmi módszereket vetnek be.

Mit jelent mindez a gyakorlatban? Azt, hogy a nagyobb kereskedelmi partnerek erejükkel visszaélve:

- nem hajlandók írásban rögzíteni az alapvető szerződési feltételeket;

- egyoldalúan módosítják a megállapodás tárgyát képező ügyletekért felszámított árat;
- aránytalanul nagy kockázatot hárítanak át a gyengébb alkupozícióban lévő szerződéses felekre;
- a kereskedelmi kapcsolatot minden előzetes értesítés, illetve objektív indok nélkül, egyoldalúan megszüntetik.

Ha az egymással kereskedelmi kapcsolatban álló felek közül a kevésbé befolyásos, kisebb partner gazdaságilag függ az erősebb féltől, akkor előfordulhat, hogy a kapcsolat megszűnésétől való félelme visszatartja attól, hogy megvédje magát a tisztességtelen kereskedelmi módszerekkel szemben.

Hadd világítsuk meg az elmondottakat egy példán keresztül. Adva van egy nagy nemzetközi üdítőital-gyártó vállalat és a vállalat termékeit forgalmazó kiskereskedő. A nagyvállalat új terméket dob a piacra, és arra kéri a kiskereskedőt, hogy azt értékesítse a boltjában. A kiskereskedő nemet mond a kérésre, tekintettel arra, hogy az üzlete méretéből kifolyólag csak korlátozott mennyiségben tudja a választékát bővíteni. Válaszul a nagyvállalat megfenyegeti: ha nem tesz eleget a cég kérésének, nem szállítanak neki többet egy-két olyan termékből, mely létfontosságú ahhoz, hogy megtartsa a vevőkörét. Amikor a kiskereskedő arra hivatkozik, hogy éves szerződésük nem tesz említést a forgalomba hozott új termékről, a nagyvállalat kilátásba helyezi, hogy megszünteti a kettejük közötti üzleti kapcsolatot.

A kisvállalkozások támogatása

Egyes uniós országok kormányzata már életbe léptetett intézkedéseket annak érdekében, hogy felszámolja a tisztességtelen kereskedelmi módszereket. Más országokban mindez még várat magára.

2013 szeptembere óta az EU arra ösztönzi a cégeket, hogy csatlakozzanak az ún. ellátásilánc-kezdeményezéshez, azaz önkéntes alapon vállalják, hogy korrekt üzleti magatartást folytatnak, tiszteletben tartják a méltányosság és a fenntarthatóság elvét.

Az EU most azt tervezi, hogy erre a kezdeményezésre építve **európai szintű irányelveket fogalmaz meg a követendő gyakorlatra vonatkozóan**, **a végrehajtás tekintetében pedig minimumkövetelményeket állapít meg**.

A cél az, hogy a vitás ügyek túlnyomó többsége **önkéntes vitarendezési mechanizmusok révén**, ne költséges és hosszadalmas jogi eljárások útján oldódjon meg. Az elképzelések értelmében a végrehajtás terén működő független hatóságokra hárulna az a szerep, hogy **gondoskodjanak azoknak a kisebb cégeknek az anonimitásáról**, amelyek a következményektől tartva nem mernek nyíltan fellépni az erőfölényükkel visszaélő cégekkel szemben.

Nagyon sok szereplő vesz részt azokban a tevékenységekben, melyek eredményeként étel kerül az asztalunkra – a mezőgazdasági termelők, az élelmiszergyártók és -feldolgozók, valamint a kereskedők egyaránt szerepet játszanak a folyamatban. Az élelmiszer-ellátási lánc egésze több mint 47 millió embernek ad munkát az Európai Unióban. Az élelmiszer-ágazat jelentőségét fokozza, hogy sehol másutt nem olyan magas a kisvállalkozások aránya, mint ebben a gazdasági szektorban.

Brüsszel, 2014. július 17.

Ne felejtse otthon európai egészségbiztosítási kártyáját ha külföldre készül!

Ha Ön hazájából egy másik EU-országba készül, érdemes kiváltania az egészségbiztosítási kártyát, mert szükség esetén azzal könnyebb lesz ott orvoshoz vagy kórházba mennie, időt és pénzt takaríthat meg vele.

Ha Ön az EU valamelyik országában egészségbiztosítással rendelkezik, az európai egészségbiztosítási kártya bemutatásával a többi uniós országban **ugyanolyan feltételekkel jogosult az állami ellátórendszerben egészségügyi ellátást, illetve orvosi kezelést igénybe venni, mint az ország biztosított lakosai**. Az egészségügyi szolgáltatások díja az egészségbiztosítási rendszer típusától függően országonként változik, de a kártya birtokában Önnek mindenképp kevesebb költsége lesz, sőt, egyes országokban akár ingyenesen juthat orvosi ellátáshoz.

A kártya, melyet a lakóhely szerinti tagállam egészségbiztosítási pénztáraiban lehet kiváltani, a **28európai uniós országon**kívül **Izlandon, Norvégiában, Svájcban és Liechtensteinben** is használható.

Fontos tudni

Ha Ön utazni készül, ne feledje, hogy az európai egészségbiztosítási kártya:

- **nem váltja ki az utasbiztosítást**. A kártya ugyanis nem fedezi a magánrendelőkben vagy magánklinikákon igénybe vett ellátást, sem a hegyi mentés vagy a hazaszállítás költségeit, és természetesen az elveszett vagy ellopott értéktárgyak ügyében sem segít;
- **nem fedezi a tervezett gyógykezelés költségeit**;
- a kártyával kapcsolatos mobilalkalmazásokért esetenként díjat számítottak fel egyes kereskedők, de maga a kártya **ingyenes**.

Utazni készül? Töltse le az alkalmazást

Utazás közben hasznos lehet a 25 nyelven rendelkezésre álló EHIC-alkalmazás (EHIC az európai egészségügyi kártya angol rövidítése), amely több alkalmazás-áruházban is letölthető. Mire jó az alkalmazás?

- Az alkalmazásból Ön megtudhatja, hogyan használható a kártya abban az országban, ahova utazik, és hogyan lehet **visszatérítést igényelni**;
- **kihez forduljon**, ha elveszíti a kártyát.

Az alkalmazás **nem** használható az egészségbiztosítási kártya igényléséhez, és **nem** helyettesíti magát a kártyát.

Brüsszel, 2014. július 10.

Újrahasznosítással a gazdaság hulladékmentesítéséért

A fenntartható növekedés jegyében és abban a reményben, hogy egy nap Európa gazdaságában semmi nem megy majd veszendőbe, az EU a korábban célul kitűzött újrahasznosítási arány emelésére tett javaslatot.

A célértékek növelése azt jelenti a gyakorlatban a tagállamok számára, hogy

- 2025 után nem helyezhetnek újrahasznosítható hulladékot a hulladéklerakókba,
- 2030-ra a kommunális (háztartási) hulladék 70%-át, a csomagolóanyagoknak pedig a 80%-át újra kell hasznosítaniuk,
- csökkenteniük kell a tengeri hulladék mennyiségét, és vissza kell szorítaniuk az élelmiszer-pazarlást.

Milyen előnyök származnak várhatóan ebből?

- A gazdaság kisebb mértékben terheli majd a környezetet, és kevesebb szén-dioxidot termel,
- csökken a kereslet a drága és szűkös erőforrások iránt,
- 580 000 új munkahely jön létre a hulladékgazdálkodás területén.

Újrafelhasználás, javítás, újrahasznosítás

Az EU olyan „körkörös gazdaság” megvalósításán fáradozik, amelyben az újrafelhasználás, a javítás és az újrahasznosítás lesz a természetes, nem pedig a nyersanyagok kitermelése, egyszeri használata, majd kidobása.

2010-ben 400–500 millió tonnányi olyan hulladékot helyeztünk lerakókba vagy égettünk el Európában, amelyet újra fel lehetett volna használni vagy újra lehetett volna hasznosítani. Ha jól sáfárkodunk erőforrásainkkal, az amellett, hogy enyhít az egyre szűkösebb és drágább nyersanyagoktól való függőségünkön, globális versenyképességünkre is rendkívül kedvezően hat.

Az elképzelések szerint új célszám bevezetésével az erőforrás-termelékenységen – azaz a gazdaság által megtermelt bruttó hazai termék és a felhasznált nyersanyagmennyiség arányán – is lehetne javítani.

A hatékonyság növelése, munkahelyteremtés

Az EU a következőkben látja a körkörös gazdaság mozgatórugóit:

- könnyebben javítható, fejleszthető és újrahasznosítható termékeket kell tervezni,
- jobb teljesítményű, tartósabb termékeket kell gyártani, és növelni kell az előállítás hatékonyságát,
- csökkenteni kell a veszélyes vagy nehezen újrahasznosítható anyagok használatát,
- ösztönzőket kell bevezetni a hulladékmennyiség visszaszorítására,
- a hulladékot a technika vívmányainak segítségével erőforrássá kell alakítani.

Európa polgárai mindezzel csak nyernek: tisztább és egészségesebb környezetben élhetnek, tartósabb termékeket vásárolhatnak. Ami a vállalkozásokat illeti: költségeik becslések szerint az éves forgalom 8%-ának megfelelő összeggel csökkennek majd.

A most előterjesztett bizottsági javaslatok jól illeszkednek azokhoz az uniós kezdeményezésekhez, amelyek a gazdaság környezetkímélőbbé tételéből adódó növekedési és munkahelyteremtési lehetőségek megragadására, valamint az épületek környezeti terhelésének csökkentésére irányulnak.

Brüsszel, 2014. július 2.

Az EU a „zöld” munkalehetőségek kiaknázását szorgalmazza

Az EU tervet dolgozott ki, hogy támogassa a környezetbarát ágazatokban rejlő munkahely-teremtési lehetőségek kiaknázását, és segítsen a munkavállalóknak alkalmazkodni a környezetkímélőbbé váló gazdaság igényeihez

A „zöld” munkahelyek – vagyis az olyan munkalehetőségek, amelyeknél az információ- vagy az anyagfeldolgozás, illetve a technológiai eljárások során a környezet védelme fontos szempontnak minősül – egyre nagyobb teret nyernek Európában.

Többek között az alábbi tevékenységek biztosítanak „zöld” munkahelyeket:

az újrafeldolgozás,

a biológiai sokféleség védelme,

az energiahatékonyság növelését célzó szigetelési munkálatok,

a levegőminőség javítása,

a megújuló energiaforrásokat kiaknázó technológiák fejlesztése és alkalmazása.

Az állások száma ezeken a területeken még a recesszió idején is 20%-kal nőtt. Az EU felismerte, hogy a fenntartható növekedés eléréséhez rendkívül fontos, hogy ezek a dinamikusan növekvő ágazatok nagyobb szerepet kapjanak a gazdaságban.

Az EU becslése szerint a környezetbarát gazdaság 2020-ig **20 millió munkahelyet** teremthet.

Hogyan lehet támogatni „zöld” munkahelyek létrejöttét?

A gazdaság környezetkímélőbbé válásával új állástípusok fognak megjelenni, a jelenlegi állások pedig átalakulnak. Speciális készségekkel és ismeretekkel rendelkező dolgozókra, valamint megfelelő képzési lehetőségekre lesz szükség.

Az uniós terv, melynek az a célja, hogy támogassa a környezetbarát ágazatokban rejlő munkahely-teremtési lehetőségek kiaknázását, és segítse a munkavállalókat a változásokhoz való alkalmazkodásban, többek között az alábbiakat fogalmazza meg:

fel kell mérni, hogy ezeken a területeken milyen készségekre és ismeretekre lesz szükség, és segíteni kell a dolgozókat, hogy megszerezzék a szükséges szakértelmet;

enyhíteni kell a munkát sújtó adóterheket, és jobban meg kell adóztatni a szennyezést;

bátorítani kell a munkáltatók és a szakszervezetek közötti párbeszédet, hogy a munkavállalók védelemben részesüljenek;

szorgalmazni kell a környezetbarát ágazatok növekedésével kapcsolatos ismeretek nemzetközi megosztását;

iránymutatást kell adni a kisvállalkozásoknak ahhoz, hogy meg tudjanak birkózni az átállás nehézségeivel, meg tudjanak felelni a környezetvédelmi szabályoknak és fel tudják mérni, milyen készségekre lesz szükségük.

A környezetbarát gazdaság

A környezetbarát gazdaságot, melyet az éghajlatváltozás és az erőforrások globális szűkössége hívott életre, a technológiai innováció, az új piacok megjelenése, valamint a fogyasztói és ipari kereslet változása jellemzi.

Az EU szerint a környezetbarát gazdaságra való átállásnak nincs alternatívája: az erőforrások pazarló felhasználása és a környezet fenntarthatatlan terhelése hosszú távon gátat vet a gazdasági növekedésnek.

A feltörekvő gazdaságok szükségletei egyre nőnek, aminek következtében az erőforrások, a nyersanyagok és az energia ára elkerülhetetlenül emelkedni fog. Európa gazdaságának fel kell készülnie ezekre a kihívásokra.

Az Európai Bizottság az általa kidolgozott tervet most az EU Minisztertanácsa és az Európai Parlament elé terjeszti jóváhagyásra.

Brüsszel, 2014. június 25.

Hogyan tudja javítani az EU az ivóvízellátást?

Ön szerint mit lehet tenni azért, hogy Európában mindenki számára hozzáférhető és megfizethető legyen a tiszta és biztonságos ivóvíz?

A nyilvános konzultáció a következő témakörökkel kapcsolatban méri fel az emberek véleményét:

- vízminőség,
- az ivóvíz tisztaságára legnagyobb veszélyt jelentő tényezők,
- a lakosság ivóvízzel kapcsolatos tájékoztatásának javítása.

A nyilvános konzultáció hátterében a **Right2Water (A víz közjó, nem árucikk!)** elnevezésű **európai polgári kezdeményezés** áll. Az európai polgári kezdeményezés intézménye lehetőséget teremt az európai polgároknak arra, hogy az EU-t jogszabályjavaslat kidolgozására kérjék fel. Ha a kezdeményezés szervezőinek sikerült elegendő számú támogató nyilatkozatot összegyűjteniük, a Bizottságnak döntenie kell, mit szándékozik tenni a kezdeményezésben foglaltak megvalósításáért.

Az ivóvízhez fűződő jogról szóló, 2013 decemberében benyújtott Right2Water kezdeményezést EU-szerte 1,6 millióan támogatták aláírásukkal. A kezdeményezés szervezői azt szeretnék elérni, hogy az EU:

- Európa minden lakosa számára biztosítsa a víziközmű-szolgáltatásokhoz való hozzáférést,
- tegyen többet azért, hogy mindenki hozzájusson tiszta és biztonságos ivóvízhez,
- gondoskodjon arról, hogy a vízellátás és a vízgazdálkodás ne tartozzon a belső piaci szabályok hatálya alá, vagyis hogy a helyi hatóságok saját hatáskörben dönthessenek a vízellátással kapcsolatos kérdésekben.

A **nyilvános konzultáció** en – melyben **2014. szeptember 15-ig Ön is részt vehet** – egyike azoknak az intézkedéseknek, amelyeket az EU a polgári kezdeményezésre válaszképpen hozott. A konzultációban részt vevő európai lakosok és ágazati szereplők válaszai, észrevételei és javaslatai alapján az EU meg fogja vizsgálni, milyen változtatásokra van szükség a víziközmű-szolgáltatásra vonatkozó szabályok terén.

Az EU emellett kötelezettséget vállalt arra, hogy:

- javítja az átláthatóságot a víz- és szennyvízszolgáltatások piacán,
- hatékonyabb erőfeszítéseket tesz azért, hogy a nemzeti kormányok megfelelően végrehajtsák a víziközmű-ellátásra vonatkozó európai uniós szabályokat.

A víz emberi jog

Mind az ENSZ, mind az EU alapvető emberi jogként tartja számon a biztonságos ivóvízhez való hozzáférés jogát. Ezért gondoskodni kell arról, hogy a víz **megfizethető**, **mindenki számára elérhető** és **jó minőségű** legyen.

Európában már most is szigorú vízminőségi szabályok vannak érvényben, és az EU – a hálózati ellátottság javítása érdekében – pénzügyi támogatást nyújt a tagállamoknak a vízügyi infrastruktúra kibővítéséhez.

Emellett az Európai Unió 2007 óta 2,5 milliárd eurót fordított olyan projektek megvalósítására, amelyek a víziközmű-hálózat kiépítését célozzák a fejlődő országokban.

Brüsszel, 2014. június 24.

Kiemelt figyelmet kapnak az energiaügyek az EP-ben

A megfizethető energiaellátás, az energiahatékonyság növelése és a károsanyag-kibocsátás csökkentése is fontos kérdés lesz az elkövetkező időszakban az Európai Parlamentben. A téma az uniós állam- és kormányfők június 26-27-i, belgiumi csúcstalálkozóján is napirenden szerepel. Az uniós csúcs a megújuló energiák hetére esik, amely alkalomból Európa-szerte több száz eseményt rendeznek.

Az Európai Bizottság május 28-án tett javaslatot arra, hogy hogyan csökkenthetnék Európában az energiaköltségeket. A javaslat most az Európai Parlament elé kerül, amely dönteni fog annak sorsáról.

A javaslat lényege, hogy az EU csökkentse az energiafelhasználást, tegye változatosabbá az energiaellátást és –forrásokat, valamint legyen hatékonyabb az energiatermelés és az uniós kormányok közötti együttműködés.

Idén januárban az Európai Bizottság új energetikai és klímavédelmi célszámokkal is előállt a 2030-ig terjedő időszakra vonatkozóan. Így például 1990-hez képest 40%-kal kellene csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást, és az EU energiafelhasználásának legalább 27%-át megújuló energiaforrásból kellene biztosítani.

A Bizottság várhatóan még a nyár előtt javaslatot tesz az új energiahatékonysági célkitűzésekre is.

Az Európai Parlament a bizottsági terveknél is tovább menne: 40%-kal csökkentené az energiafelhasználást, és kötelező célkitűzéseket fogalmazna meg az uniós országoknak.

Ezenkívül az EP tovább dolgozik majd azokon a szabályokon, amelyek előírnák, hogy az élelmiszeralapú üzemanyag-előállítást minél inkább a hulladékból előállított bioüzemanyag-termelés váltsa fel.

Brüsszel, 2014. június 13.

Élelmiszer-biztonság – az emberek és az állatok egészségéért

Az EU élelmiszer-biztonsági riasztási hálózata 2013-ban megszilárdította létfontosságú szerepét abban, hogy ne kerüljenek veszélyes élelmiszercikkek a boltok polcaira. A hálózat célul tűzte ki, hogy az élelmiszercsalás elleni küzdelem élére áll.

Az EU élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszerének en éves jelentése szerint a rendszer tavaly 3205 olyan új esetről értesült, amely élelmiszer-biztonsági kockázatot jelentett. Riasztás érkezett például hepatitis A-vírussal fertőzött eperről és E.coli baktériumot (egy nagyon veszélyes kórokozót) tartalmazó húsról.

Az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszerben a 28 tagállam mellett néhány nem uniós ország is részt vesz. A hálózat tagjai azonnal értesítik egymást, amint **olyan élelmiszertermékekről vagy takarmányokról** szereznek tudomást, amelyek veszélyesek lehetnek az egészségre, majd késedelem nélkül összehangolt válaszlépéseket tesznek.

Nagyon fontos, hogy idejében fény derüljön a kockázatokra, mert így a kérdéses termékeket ki lehet vonni a piacról, illetve vissza lehet hívni a fogyasztóktól. A riasztási rendszernek köszönhetően a veszélyes élelmiszerek forgalmazását sokszor már azelőtt leállítják, hogy az

üzletekbe kerülnének. Az EU határain túlról érkező árucikkek például már be se jutnak az Unióba, ha nem biztonságosak.

35 éves védelem

A 2013-ban bejelentett esetek számottevő része (85%-a) emberi fogyasztásra szánt termékekhez kapcsolódott; ezután a takarmányok következtek a sorban (8%-kal), az esetek maradék 7%-ban pedig a csomagolás vagy az élelmiszerekkel kapcsolatba kerülő más tárgyak, pl. gépek jelentették a problémát (élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok en).

A riasztási rendszerbe beérkezett értesítéseket tartalmazó adatbázist korábban elsősorban a szabályozással foglalkozó szervek és a hatóságok használták, ma már azonban egy új fogyasztói honlapon en bárki betekinthet ezekbe az adatokba, és keresést végezhet a legfrissebb egészségügyi értesítések körében.

A 2013. évi jelentés szerint az értesítések száma a 2012-es adatokhoz képest 9%-kal csökkent, többek között kevesebbszer kellett árut visszafordítani a külső határokon, és kevesebb tájékoztatási célú üzenet érkezett. Ez arra utal, hogy a szabályozó szervek hatékonyabban dolgoznak, és a gyors intézkedést igénylő súlyos esetekre összpontosítanak.

Az élelmiszerekkel kapcsolatos csalások leleplezése

A 2013 elején kitört lóhúsbotrány, mely nagy felháborodást keltett Európa-szerte, rávilágított arra, hogy a riasztási rendszer rendkívül fontos feladatot lát el: a lóhússal kevert marhahúsra vonatkozó információk döntő fontosságúnak bizonyultak a csalás leleplezéséhez, és ahhoz, hogy fel lehessen göngyölíteni az ügyet.

A botrány egyúttal arra is rámutatott, milyen nehéz a **bonyolult ellátási láncok globalizált világában** az élelmiszercsalások végére járni. Jóllehet a jelenlegi riasztási rendszer a bejelentett esetek nyomon követése során küldött kiegészítő értesítések révén fontos információkhoz jut, amelyek elvezethetnek a probléma forrásához, a jövőben ennél jóval többre van szükség.

A következő lépések

Új **élelmiszercsalás elleni eszköz** készül, amely lehetővé fogja tenni, hogy az illetékes hatóságok EU-szerte adatokat cseréljenek egymással, és összehangolják a határokon átívelő csalások megelőzését szolgáló intézkedéseiket. Az eszköz a nemrég létrehozott európai élelmiszercsalás elleni hálózat munkáját hivatott kiegészíteni. Kidolgozásához az élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszer sikeres információmegosztási módszere szolgált mintául.

2014. június 4.

Az EU növelni kívánja az energiaellátás biztonságát

A geopolitikai fejleményekre tekintettel az EU intézkedéseket javasol az energiaellátás biztonságának garantálására.

Az EU importból fedezi energiaszükségletének 50%-át, ami azt jelenti, hogy ki van szolgáltatva a határain túl zajló történéseknek, politikai fejleményeknek.

A gázellátás különösen veszélyeztetett ebből a szempontból: míg a külföldről importált kőolaj nagy része tengeri úton érkezik, a földgáz csővezetékeken kerül hozzánk. Ezért rövid távon nagyon nehéz alternatív szállítókat és útvonalakat találni.

Az EU már korábban is tett lépéseket az energiaellátás biztonságának javítására, miután 2006 és 2009 telén ideiglenesen szünetelt, illetve akadozott a földgázszállítás.

Az orosz földgáz tranzitországának számító Ukrajnában kialakult válság azonban világossá tette, hogy még sok a tennivalónk az ellátásbiztonság javítása terén.

Nagyobb biztonság

Az EU szimulációs **„stressztesztek”** végrehajtását javasolja, melyek révén meg lehetne állapítani, hogy a földgázellátás megszakadása esetén a tagállamok energiaellátó rendszerei hogyan lennének képesek kezelni az átmeneti zavarokat. A stressztesztek eredménye alapján készenléti terveket és biztonsági mechanizmusokat lehetne létrehozni, pl. növelni lehetne a földgáztartalékokat arra az esetre, ha akadozna az ellátás.

A biztonság hosszú távú javítása érdekében az EU a következőket javasolja:

- **Diverzifikálni** kell az ellátási forrásokat, vagyis növelni kell az EU részére energiát szállító országok számát. 2013-ban az EU több mint 90%-ban négy országból importált földgázt: Oroszországból, Algériából, Líbiából és Norvégiából.
- **Energiamegtakarítási** intézkedésekről kell gondoskodni, és javítani kell az infrastruktúrát, hogy Európa energiafelhasználása hatékonyabbá váljon.
- **Nagyobb mértékben ki kell aknázni az EU saját energiaforrásait.** Európa energiatermelése 1995 és 2012 között csaknem 20%-kal csökkent, de a fosszilis tüzelőanyagok fenntartható kitermelése és a megújulóenergia-felhasználás növelése révén ez a tendencia megfordítható.
- Ki kell építeni a **belső energiapiacot**, hogy elháruljanak az akadályok a tagállamok közötti energiaszállítás útjából. Hat uniós ország földgázellátása például teljes egészében Oroszországtól függ. Ha az ellátásbeli zavarok esetén más tagállamokból könnyen és gyorsan lehetne energiát szállítani ezekbe az országokba, csökkenteni lehetne ez utóbbiak kiszolgáltatottságát.

A következő lépések

Az Európai Bizottság által előterjesztett javaslatokat az EU-országok vezetői a június 26–27-én tartandó csúcstalálkozójukon fogják megvitatni.

Brüsszel, 2014. május 26.

Új uniós szabályok a K+F fellendítése érdekében

A kutatási és fejlesztési tevékenységek fellendítését célzó szabályozási reformjával az EU a jövőben meg kívánja könnyíteni a kormányok számára a vállalkozások támogatását.

A reform egyik elsődleges célja, hogy az erőforrásokat azoknak az **állami (kormányzati) támogatásoknak** a kivizsgálására lehessen összpontosítani, amelyek a leginkább hátrányosak lehetnek a versenytársak számára.

A jövőben a vállalkozások a tevékenységek szélesebb köréhez különféle típusú és magasabb összegű támogatást kaphatnak anélkül, hogy terveiket az uniós hatóságok előzetes vizsgálatnak vetnék alá.

Az új, liberalizált szabályozás értelmében a tagállamoknak a becslések szerint mindössze **az állami támogatások 10%–25%-át** kell majd bejelenteniük a Bizottságnak a jelenlegi mintegy 40% helyett – miután jelentősen csökken a hivatalos bejelentési kötelezettséget magával vonó feltételek száma.

A jelenlegi kormányzati támogatások mintegy háromnegyede, illetve az állami szubvenciók mintegy kétharmada fog mentesülni a Bizottság felé fennálló bejelentési kötelezettség alól – és ugyanennyivel csökkennek a cégekre, a nemzeti közigazgatásra és magára az EU-ra nehezedő adminisztratív terhek.

Ennek fejében a tagországok kötelesek lesznek az interneten közzétenni minden olyan – állami szervek által vállalkozásoknak nyújtott – pénzügyi támogatás részleteit, amelynek **értéke meghaladja az 500 ezer eurót**. Így a többi ország, a vállalkozások és a közvélemény is nyomon követheti, hogy milyen állami támogatásban részesül a gazdaság az EU különböző országaiban.

Gazdaságélénkítő hatások

Az új szabályozás rugalmas lehetőségeket biztosít a tagállamoknak, hogy beruházásokkal segítsék például **innovációs klaszterek létrejöttét, a széles sávú infrastruktúra kiépítését vagy a kulturális örökség megőrzését**, feltéve hogy a támogatás egyértelműen munkahelyteremtési, illetve versenyképesség-javító célzatú.

A remények szerint e reformoknak köszönhetően **2020-ra akár 50%-kal nőhetnek** Európa **K+F és innovációs** ráfordításai. Az EU jelenleg gazdasági össztermékének mintegy 2%-át fordítja e tevékenységekre. Ha ez a beruházási arány elérné a 3%-ot, az Unió utolérné e tekintetben az Egyesült Államokat és Japánt. Ezek a ráfordítások másrészről segítenék a vállalkozásokat abban, hogy új termékekkel álljanak elő és új munkahelyeket teremtsenek.

A július 1-jétől hatályos reform a versenyjogi ügyek határozathozatali eljárásainak felgyorsítását szolgáló nagyobb intézkedéscsomag része. Az elmúlt néhány évben számos egyedi rendelkezés született a különféle szektorok – köztük a vidékfejlesztés, a kockázatfinanszírozás és a repülőterek – támogatási szabályaival kapcsolatban.

2014. június 11.

Az EU fellép a munkahelyi egészségvédelemért és biztonságért

Az Unió bejelentette, hogy fel kíván lépni a munkakörülmények javítása és a munkahelyi balesetek számának csökkentése érdekében Európában.

Évi több mint **3 millió** ember szenved **súlyos munkahelyi balesetet** Európában, és négyezren halnak meg ilyen balesetek következtében. (Súlyosnak azok a munkahelyi balesetek minősülnek, amelyek több mint 3 nap munkakiesést okoznak.) Az európai munkavállalók mintegy egynegyede véli úgy, hogy munkakörülményei veszélyt jelentenek biztonságára nézve.

Ezeknek a baleseteknek az emberi szenvedés mellett komoly anyagi vonzata is van: a betegszabadságok becslések szerint csak Németországban az éves GDP 3,1%-ának megfelelő veszteséget okoznak a munkatermelékenység csökkenése miatt. Emellett a balesetek és a betegségek a társadalombiztosítási kiadásokat is jelentősen megnövelik.

Egy 2010-es tanulmány rámutatott: minden egyes euró, amit a munkahelyi balesetek megelőzésére fordítunk, 1,29 és 2,89 euró közötti összegben térül meg.

A munkakörülmények javítása

Az EU a következőket kívánja tenni **a munkavállalók hatékonyabb védelme** érdekében:

- segíteni kíván a kisvállalkozásoknak abban, hogy meg tudjanak felelni a biztonsági előírásoknak
- biztosítani kívánja, hogy a munkavédelmi felügyelők magas szakmai színvonalon végezzék munkájukat
- lépést kíván tartani az új technológiákból és újításokból (pl. nanoanyagokból) eredő kockázatokkal
- figyelembe kívánja venni az európai munkaerő elöregedését
- szorosabban együtt kíván működni az Egészségügyi Világszervezettel fr en es és más nemzetközi szervezetekkel.

Ezek a javaslatok az európai munkáltatók és munkavállalók szervezeteivel folytatott konzultációkat alapul véve születtek, és megvalósításukhoz uniós forrásokat lehet majd igénybe venni.

Ugyanakkor ahol ez nem jelent kockázatot, az Unió **a meglévő szabályozás egyszerűsítését** is szorgalmazza, hogy ezzel is csökkentse a vállalkozásokra háruló adminisztratív terheket.

Eddigi sikerek

Az egyes országok egyéni igényeihez igazított, de közös uniós alapokon nyugvó 2007–2012-es stratégia eredményeképpen **közel 30%-kal csökkent a súlyos munkahelyi balesetek száma**.

Az elmúlt években új szabályok léptek életbe, melyek fokozzák az európai munkavállalók védelmét a vegyi anyagokkal és az elektromágneses térrel szemben.

Brüsszel, 2014. május 20.

Hasznos tanácsok a gondtalan nyár érdekében

Mivel már beindult a nyaralási szezon, és sokmillió európai polgár tervez utazást Európában vagy akár más földrészre, néhány hasznos tanáccsal szeretnénk szolgálni arra az esetre, ha utazása során problémák merülnének fel. Ha nem tudja, hogy baleset esetén ki fogja állni kezelésének költségeit, vagy tudni szeretné, milyen papírokat kell beszereznie, ha kutyáját is magával szeretné vinni, íme egy hasznos válogatás azokból az intézkedésekből, amelyekkel az Európai Unió az Ön utazását kívánja megkönnyíteni.

Európán kívülre utazom, de országom ott nem rendelkezik nagykövetséggel vagy konzulátussal. Kivel vegyem fel a kapcsolatot, ha segítségre van szükségem?

Mivel Ön egy uniós tagállam polgára, automatikusan uniós polgárnak minősül, így az Unió területén kívül konzuli segítségnyújtásra jogosult – abban az esetben is, ha saját országának nincs ott képviselete. Bármely más uniós tagállam konzulátusát vagy nagykövetségét felkeresheti és segítséget kérhet, ha például letartóztatják, komoly balesetet szenved, illetve fontos iratokat veszít el.

Krízishelyzetekben is jogosult támogatásra: az uniós tagállamoknak kötelességük, hogy szükség esetén saját állampolgáraikhoz hasonlóan az uniós polgárokat is kimenekítsék.

Az Európai Bizottság konzuli védelemről szóló weboldaláról megtudhatja, hogy utazási célállomásán az Ön országa rendelkezik-e külképviselettel:

Kihez forduljak, ha a gyermekem eltűnt?

Az Európai Unió közös segélyhívó számot hozott létre (116 000), amelyen a gyermekek eltűnése az EU területén bárhol bejelenthető. Ezt a számot hívhatják azok a szülők, akiknek a gyermeke eltűnt, azok a gyerekek, akik eltévedtek vagy elszöktek hazulról, valamint mindazok, akik úgy gondolják, hogy hasznos információval tudnak szolgálni egy eltűnt gyermek hollétéről. Hívásukat egy tapasztalt szervezet munkatársai fogadják, akik pszichológiai, jogi vagy adminisztratív támogatást és gyakorlati tanácsadást nyújtanak.

Kihez fordulhatok, ha nyaralásom alatt problémák adódnak egy légitársasággal, egy autókölcsönzővel vagy egy utazásszervezővel?

Ha késik a repülő, a vonat, a busz vagy a hajó, vagy törölték a járatot...

Az utasjogokra vonatkozó uniós szabályoknak köszönhetően amennyiben járata több órát késik vagy utazása hosszú késéssel kezdődik meg, a közlekedési társaság, amellyel utazik, köteles méltányos kompenzációban részesíteni Önt. Amennyiben utazását törölték, és az éjszakát utazási célállomásától távol, egy szállodában kell töltenie, akkor a légitársaságnak vagy a vasúttársaságnak ki kell fizetnie ennek költségeit. Utazása előtt járjon utána, miként élhet jogaival, ha az EU-ban repülővel, hajóval, vonattal vagy autóbusszal közlekedik, vagy töltse le a Bizottság mobiltelefonos alkalmazását.

Milyen különleges jogok illetik meg a fogyatékos utazókat?

Az utasjogokra vonatkozó uniós szabályok megvédik a fogyatékos és a mozgáskorlátozott személyeket a diszkriminációval szemben légi vagy vasúti utazás során, és gondoskodnak arról, hogy ugyanúgy hozzáférhessenek a közlekedéshez, mint más polgárok.

Ha autóval utazik, és saját hazájában jogosult arra, hogy mozgáskorlátozottak számára fenntartott parkolóhelyet vegyen igénybe, akkor Európa valamennyi országában igénybe veheti az ilyen parkolóhelyeket. Ehhez csupán a fogyatékosok egységesített parkolási igazolványára van szüksége.

Lefoglaltam egy szervezett utazást, de az utazásszervező csődbe ment. Kaphatok visszatérítést?

A szervezett utazásokat szabályozó irányelv megvédi a nyaralni induló európai fogyasztókat, és azon előre lefoglalt szervezett utakra vonatkozik, amelyek az alábbiak közül legalább kettőt tartalmaznak: 1. utaztatás, 2. szállás, 3. egyéb idegenforgalmi szolgáltatások, például városnézés (a csomag részeként értékesítve).

Az irányelv által biztosított védelem a katalógusokban közölt információkra, a szankció nélküli útlemondásra, a szolgáltatásokért viselt felelősségre (pl. elvárt színvonal alatti hotelek) és az utazásszervező vagy a légitársaság csődje esetén szükséges védelemre terjed ki.

Az Európai Bizottság új javaslatai alapján – melyeket az Európai Parlament is támogat – a jövőben ezt a védelmet azokra is ki fogják terjeszteni, akik az interneten (egy vagy több, egymással üzleti kapcsolatban lévő kereskedőnél) foglalnak le szervezett utakat (MEMO/14/184). Ennek eredményeként mintegy 120 millió személy részesül majd további védelemben.

A nyaralás annyira tetszett, hogy meg szeretném venni egy ingatlan időben megosztott használati jogát ugyanazon az üdülőhelyen. Mire kell figyelmet fordítanom?

Az uniós szabályoknak köszönhetően az időben megosztott ingatlan használati jogát árusítóknak részletes információkkal kell szolgálniuk a vásárlók számára, mégpedig kellő időben, mielőtt a fogyasztót bármilyen szerződés is kötné. Beletartozik ebbe a fizetendő ár, a termék leírása, illetve azon tartózkodás pontos időpontja és időtartama, amelyre a fogyasztó a szerződés szerint jogosult. Amennyiben az ügyfél úgy kívánja, az információt az ő anyanyelvén kell közölni.

A szabályok biztosítják azt is, hogy az ügyfél 14 naptári napon belül elállhat a szerződéstől, és a 14 nap letelte előtt a kereskedők semmilyen formában sem kérhetnek előleget vagy foglalót. A szerződés megkötése előtt a kereskedőtől elvárják, hogy kifejezetten hívja fel a fogyasztó figyelmét az elállási jog létezésére, az elállási időszak időtartamára, valamint az előlegfizetés tilalmára az elállási időszakon belül.

A nyaralásra szánt pénzem nagy részét felemésztik a rendkívül magas telefonszámlák. Hogyan tudom csökkenteni a telefonköltségeket az utazás alatt?

Az EU még utazása alatt is segít Önnek pénzt megtakarítani azáltal, hogy az idén nyáron tovább csökkentette az árakat. Az adatbarangolás tekintetében ez az eddigi legnagyobb árcsökkenés: megabájtonként 45 eurócentről 20 eurócentre csökkent a barangolás ára (egy kilobájtos számlázási egységgel). Az összes barangolási díj új felső határait megtekintheti az alábbi táblázatban. Ezen túlmenően 2014. július 1-jétől néhány európai mobilszolgáltató lehetővé teszi, hogy utazása előtt Ön külön szerződést kössön barangolás céljára, és – amennyiben erre lehetőség van – egy helyi barangolási szolgáltató szolgáltatásait vegye igénybe abban az országban, amelyikbe ellátogat. Így össze tudja hasonlítani a barangolási ajánlatokat, és nyaralása során kihasználhatja a vonzóbb ajánlatok és a kedvezőbb árak nyújtotta lehetőségeket. Mindez jó hír, hiszen nyugodtan nyaralhat és élvezheti a szabadságát, miközben kapcsolatban maradhat otthon maradt családtagjaival és barátaival. Még ennél is jobb hír azonban, hogy az EU jelenleg olyan új szabályok kidolgozásán fáradozik, amelyek célja a barangolási díjak teljes körű megszüntetése. Reményeink szerint így jövő karácsonyra a barangolási díjak már a múlté lesznek, s Ön az EU-ban bárhol ugyanúgy chatelhet, küldhet sms-eket, tölthet le adatokat vagy böngészhet az interneten, mintha otthon lenne!

Mobilszolgáltatás típusa az EU-ban	Maximális díjak 2013-ben	Maximális díjak 2014-ben
Kimenő hívás	percenként 24 eurócent	percenként 19 eurócent
Fogadott hívás	percenként 7 eurócent	percenként 5 eurócent
SMS-küldés	legfeljebb 8 eurócent	legfeljebb 6 eurócent
Adatletöltés	megabájtonként 45 eurócent	megabájtonként 20 eurócent

Mit kell tudnom, ha a háziállatomat (macska, kutya vagy vadászgörény) magammal szeretném vinni, amikor az Unióban nyaralok?

Ha az EU-n belül utazik, háziállatát gond nélkül magával viheti, amennyiben betartja a következő szabályokat:

Ha kutyáját, macskáját vagy vadászgörényét viszi magával, gondoskodjon arról, hogy háziállata veszettség elleni védőoltást kapjon, és ez az állatútlevélbe is be legyen jegyezve.

Amennyiben Írországba, Máltára vagy az Egyesült Királyságba utazik, háziállatának parazitaellenes kezelésen is át kell esnie.

Ha kutyája vagy macskája 3 hónapnál fiatalabb vagy nem kutyával, macskával vagy vadászgörénnyel, hanem valamilyen más háziállattal kíván utazni, országspecifikus szabályok lehetnek érvényben.

További információért e témában látogasson el weboldalunkra.

Amennyiben Ön uniós polgár, **és háziállatával egy Unión kívüli országból** tér vissza, állatútlevélre van szüksége háziállata azonosításához. Az utazási célállomástól függően előfordulhat, hogy a veszettség elleni oltáson túl a háziállatoknak további vizsgálatokon kell átesniük a nyaralás megkezdése előtt.

Amennyiben Ön Andorra, Izland, Liechtenstein, Monaco, Norvégia, San Marino, Svájc vagy a Vatikáni Városállam lakosa, és rendelkezik állatútlevéllel a háziállata számára, ugyanolyan jogok illetik meg, mint az Unió állampolgárait.

Indulás előtt ellenőrizze, milyen követelmények vannak érvényben abban az országban, amelyikbe utazni kíván.

Hozhatok haza húst vagy sajtot a külföldi nyaralásomról?

Egy nem uniós országból való hazatéréskor tilos behozni bármilyen húsipari vagy tejterméket, akár saját magának szánja, akár másoknak adná ajándékként.

Amennyiben a Feröer-szigetekről, Grönlandról vagy Izlandról tér haza, maximum 10 kilogrammot hozhat be bizonyos állati eredetű termékekből, csecsemőknek szánt tejporból és gyerektápszerből vagy orvosi okokból indokolt speciális háziállat-eledelből. Ahhoz, hogy szállíthatók legyenek, ezeket a termékeket zárt csomagolásban kell tartani, súlyuk nem lehet több 2 kilogrammnál, és nem igényelhetnek hűtést.

Grönlandról halak és bizonyos kagylófélék is behozhatók, amennyiben súlyuk nem haladja meg a 20 kilogrammot. A Feröer-szigetek vagy Izland esetében nincs súlykorlátozás.

Más állati eredetű termékek, például a méz esetében két kilogrammos súlykorlátozás van érvényben.

Az EU tagállamain belül az állati eredetű termékek szállítására ezek a szabályok nem vonatkoznak. Nem érvényesek abban az esetben sem, ha Ön Andorrából, Liechtensteinből, Norvégiából, San Marinóból vagy Svájcból érkezik.

Harmadik országban megjelenő fertőző állatbetegségek esetén az EU további korlátozásokat vezethet be.

Kétség esetén egyeztessen az Unióba történő belépés helyszínén (repülőtér, kikötő, út, stb.) található állat-egészségügyi szolgálattal.

Fontos emlékeztetni arra, hogy ezek a szabályok az Ön egészségének, valamint az EU állatállományának a komoly állatbetegségektől való megóvása érdekében vannak érvényben.

További információkért látogasson el az „Utazás – Európa Önökért” weboldalra!

További gyakran feltett kérdésekre itt találhatja meg a válaszokat.

Amennyiben más kérdést szeretne feltenni, megteheti a következő weboldalon:

Mire figyeljek, ha hitelt veszek fel a nyaralásra?

A fogyasztói hitelekről szóló uniós irányelv alapján Önt megilletik bizonyos jogok, ha hitelre vásárol. Ezek közül az öt legfontosabb:

A fogyasztói hitelek hirdetéseinek átláthatóknak és könnyen érthetőknek kell lenniük.

A szerződés aláírása előtt elegendő információt kell kapnia ahhoz, hogy a piac különböző ajánlatait össze tudja hasonlítani egymással.

Ha aláír egy szerződést, arról másolatot kell kapnia.

Amennyiben meggondolja magát, 14 naptári napon belül elállhat a szerződéstől.

A szerződésnek tartalmaznia kell azt a lehetőséget, hogy Ön egy méltányos kompenzáció ellenében a tervezettnél hamarabb is visszafizethesse a hitelt.

Hazatértem után kihez fordulhatok jogorvoslati segítségért, ha külföldi nyaralásom alatt egy vásárlás kapcsán problémák merülnek fel?

Ha Ön az EU-ban, illetve Norvégiában vagy Izlandon él, térítésmentes segítségnyújtásra jogosult, amikor visszatér hazájába. Ha problémákba ütközött egy autó bérlése vagy egy utazási csomag vagy repülőjegy foglalása során az EU valamelyik országában, Norvégiában vagy Izlandon való utazásakor, hazatértét követően lépjen kapcsolatba az országában található Európai Fogyasztói Központtal. Ott segíthetnek Önnek megoldást találni az olyan problémákra is, amelyek akkor merültek fel, amikor egy másik európai országból rendelt nyaralási cikkeket. Az Európai Fogyasztói Központok azok számára is hasznos szaktanácsadással tudnak szolgálni, akik Brazíliába utaznak a labdarúgó-világbajnokságra. Erről a weboldalról letölthet egy a labdarúgó-világbajnokság alkalmából összeállított útmutatót, amely tájékoztatást nyújt arról, hogy milyen jogok illetik meg Önt mint fogyasztót Brazíliában.

Nyaralásom alatt vettem egy pár új cipőt, ami azonban egy hét után tönkrement. Hogyan kaphatom vissza a pénzemet? Milyen szabályok vonatkoznak erre?

Önt megilletnek bizonyos alapvető fogyasztói jogok, bárhol is vásárol az EU-ban. Ilyen például a kétéves garancia: az eladó köteles a vásárlás időpontjától számított két éven belül térítésmentesen kijavítani vagy kicserélni a hibás terméket. Ha erre ésszerű időn belül vagy különös vesződség nélkül nincs lehetőség, Ön árengedményre vagy a vételár teljes visszatérítésére jogosult. A kereskedelmi jótállások nem helyettesítik ezt a jogszabályban előírt kétéves garanciát, legfeljebb kiegészíthetik azt.

Függetlenül attól, hogy Ön mely ország állampolgára, ha bárhol az EU területén árut vagy szolgáltatást vásárol, az uniós fogyasztóvédelmi rendelkezések érvényesek. Az értékesített termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó jótállást Európa-szerte jogszabály rögzíti. Uniós irányelv határozza meg a vevők számára nyújtandó védelem minimális szintjét. A tagállamok kötelesek átültetni nemzeti jogrendjükbe az uniós rendelkezéseket. A tagállami jogszabályok ugyanakkor az EU által biztosított védelemnél magasabb szintű védelmet is előírhatnak.

A kis értékű követelések európai eljárásának köszönhetően Ön csupán három egyszerű lépésben visszaigényelheti egy külföldön vásárolt hibás termék vételárát. Ezt az eljárást sok esetben, és Dánián kívül valamennyi uniós országban igénybe veheti. A hagyományos bírósági eljárásokhoz képest ez egy gyors és költséghatékony eljárás, amely jelenleg a 2000 eurót meg nem haladó kereskedelmi, köztük a fogyasztói ügyletek rendezéséhez vehető igénybe. Csupán egy formanyomtatványt kell benyújtania az illetékes bírósághoz.

Emellett egy újabb jó hír a fogyasztók számára, hogy június 13-ától a fogyasztók jogaira vonatkozó új uniós szabályok lépnek érvénybe, amelyek minden európai polgár számára lehetővé teszik, hogy

amennyiben kívánja, 14 napon belül visszaküldhesse az interneten, postai úton vagy telefonon történő távértékesítés keretében vásárolt termékeket (MEMO/14/1144).

Mi van akkor, ha orvoshoz kell mennem külföldön?

Ha megbetegszik vagy baleset éri valamelyik uniós országban, illetve Izlandon, Liechtensteinben, Norvégiában vagy Svájcban való utazása során, joga van a sürgős ellátáshoz. Ehhez az európai egészségbiztosítási kártyára van szüksége. A kártya felmutatásával ugyanolyan feltételekkel és ugyanolyan áron fog ellátásban részesülni, mint az adott ország biztosítottjai. Ne felejtse el tehát egészségbiztosítójától kikérni e kártyát, amelynek kiállítása ingyenes.

Mindig Önnél legyenek azok a sürgősségi telefonszámok, amelyekre szüksége lehet, illetve hogy részletesebben tudjon tájékozódni az igénybe vehető kezelésekről és azok költségeiről, valamint arról, hogy miként igényelhet visszatérítést és kihez fordulhat, ha elveszti a kártyát, töltse le különleges okostelefon-alkalmazásunkat.

Az alkalmazás 24 nyelven érhető el. Az alkalmazás nem helyettesíti az európai egészségbiztosítási kártyát.

Amennyiben Ön krónikus beteg, és külföldi utazása alatt is szednie kell gyógyszerét, utazása megkezdése előtt kérje meg orvosát, hogy állítson ki Önnek egy külföldön is kiváltható orvosi rendelvényt.

Brüsszel, 2014. május 15.

A légi utasok jogainak hatékonyabb érvényesítését biztosító tagállami intézkedések

Az Európai Bizottság a mai napon közzétette jelentését az európai légi közlekedési ágazatban tapasztalt panaszkezelési és utasjogi tapasztalatokról a 2010–2012 közötti időszakban. A jelentés szerint a kivételesnek számító 2010-es év (az izlandi vulkánkitörés és a rendkívüli hóhelyzetek éve) óta a nemzeti hatóságokhoz benyújtott kártalanítási vagy segítségnyújtási panaszbeadványok száma visszaesett a korábbi szintre. A légitársaságokra mindössze az esetek 1%-ában kellett szankciókat kiszabni; a panaszok döntő többségét sikerült anélkül orvosolni, hogy büntetőintézkedésekkel kellett volna nyomatékosítani a jogérvényesítést. A fogyatékossággal élő és csökkent mozgásképességű személyek részéről a légi közlekedésben tapasztalt problémák miatt beérkezett panaszok általában igen ritkák voltak, és egy esetben sem kellett szankciót kiszabni légitársaságra.

Az Európai Bizottság közlekedésért felelős alelnöke, Siim Kallas a következőképpen nyilatkozott: „Büszke vagyok mindarra, amit Európa az utasjogok területén az elmúlt öt évben megvalósított. Azonban a jogok csak akkor érnek valamit, ha ténylegesen érvényre jutnak. A Bizottság a jövőben is éberen ügyel arra, hogy az utasok maradéktalanul tisztában legyenek jogaikkal, és tudják, hogy szükség esetén hogyan tehetnek panaszt. A légi utasok jogainak jelenlegi felülvizsgálata is elsősorban e jogok hatékonyabb alkalmazását és érvényesülését célozza.”

A jelentés alapjául szolgáló statisztikák 28 tagállam, valamint Izland, Norvégia és Svájc nemzeti végrehajtási szerveinek adatait dolgozzák fel. A jelentés főbb megállapításai a következők:

A nemzeti végrehajtási szervekhez a visszautasított beszállás és légijáratok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló rendelet (261/2004/EK rendelet) alapján 2010-ben 91 726, 2011-ben 52 675, 2012-ben pedig 56 478 panasz érkezett be.

Figures and graphics available in PDF and WORD PROCESSED

A jelentés által vizsgált időszakban a nemzeti végrehajtási szervek ritkán szabtak ki szankciókat a szabályszegő légitársaságokra. Ilyen intézkedésekre az eseteknek alig több mint 1%-ában került sor. Mindez azt mutatja, hogy a hatóságok továbbra is csak a legvégső esetben folyamodnak büntetőintézkedésekhez, miután minden egyéb orvoslati lehetőséget kimerítettek.

Ugyanakkor javult a nemzeti végrehajtási szervek által a szabályszegő légitársaságokra kiszabott szankciók betartatásának és alkalmazásának hatékonysága. Vagyis ritka előfordulása mellett a kiszabott szankció immár nem marad puszta írott szó.

A nemzeti végrehajtási szervekhez a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló rendelet (1107/2006/EK rendelet) alapján 2010-ben 128, 2011-ben 111 panasz érkezett be. A panaszok száma 2012-ben 275-re emelkedett, de az ugrás puszta statisztikai hatásból adódik – az említett évtől az Egyesült Királyság adatai is bekerültek a statisztikákba, vagyis a változás nem tükröz valós trendet. A légitársaságokra ebben az időszakban nem kellett szankciókat kiszabni.

Figures and graphics available in PDF and WORD PROCESSED

A jelentés megtekintéséhez kattintson ide.

Háttér-információk

A feldolgozott adatok kiindulási pontját a légi utasok jogaira vonatkozó rendelet adja: a visszautasított beszállás és légijáratok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló261/2004/EK rendelet és a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló 1107/2006/EK rendelet.

A Bizottság eltökélten törekedik arra, hogy a polgárok ténylegesen érvényesíteni tudják jogaikat a légi közlekedési szolgáltatások igénybe vételekor. Egyúttal elkötelezetten kiáll a légitársaságokat az EU-n belül megillető egyenlő versenyfeltételek mellett, aminek érdekében többek között a tagállami hatóságok által kiszabott szankciók nyilvánosságra hozatalát szorgalmazza. A statisztikák közzétételére azért is volt szükség, mert számos szereplő (köztük az EP, a tagállamok és maga a légi közlekedési iparág) sürgetett megbízható adatokat a panaszkezeléssel és a jogérvényesítéssel kapcsolatos tagállami kötelezettségek végrehajtásáról.

A következő lépések

2013. március 13-án a Bizottság új intézkedéscsomagot terjesztett elő, amely bővítené a repülőtereken várakozásra kényszerülő légi utasok tájékoztatáshoz és ellátáshoz, illetve ahhoz való jogát, hogy más útvonalon minél hamarabb eljuthassanak célállomásukra; ezenkívül a csomaghatékonyabb panaszkezelési és végrehajtási intézkedéseket vezetne be.

A javaslatot jelenleg az Európai Parlament és a Tanács tárgyalja.

Brüsszel 2014. május. 05.

Biztatóbbak a növekedési kilátások - Uniós gazdasági előrejelzés

Erősödőben van az uniós gazdaság. A GDP-re vonatkozó adatok rövid és közép távon egyaránt derűlátásra adnak okot. Minden fő mutatószám arra enged következtetni, hogy az európai gazdaság magára talált, és fokozatosan élénkül

A Bizottság legutóbbi, téli előrejelzése óta az EU-ban és azon belül az euróövezetben is csekély mértékben, de folyamatosan élénkült a gazdaság. Idén az év végéig a reál bruttó hazai termék

(GDP) az EU egészében 1,6%-kal, az euróövezet országaiban pedig 1,2%-kal fog nőni az előrejelzések szerint. 2015-re 2, illetve 1,7%-os növekedést prognosztizálnak a szakértők. Jóllehet az egyes tagállamokat tekintve a növekedés üteme továbbra sem lesz egységes, az élen járók és a sereghajtók közötti különbségek csökkenni fognak. 2015-ben a gazdaság várhatóan az összes uniós országban újra növekedési pályára fog állni.

Siim Kallas, a Bizottság alelnöke így nyilatkozott: *„A gazdaság az élénkülés útjára lépett. A hiányok csökkenőben vannak, a beruházások növekedésnek indultak, és ami ennél is fontosabb, a foglalkoztatásban is javulás érzékelhető. A tagállamok és az EU által tett tartós erőfeszítések végre meghozták a gyümölcsüket. A jelenlegi szerkezetváltás azokra a mélyreható gazdasági átalakításokra emlékeztet engem, amelyeken a közép- és kelet-európai országok mentek keresztül a kilencvenes években és az ezredforduló után, a 10 évvel ezelőtti csatlakozásukat megelőző időszakban. Ezeknek az országoknak a tapasztalata rávilágít arra, hogy mennyire fontos a szerkezeti reformokat idejében megkezdeni, illetve a reformokat töretlen elkötelezettséggel véghez vinni, bármilyen kihívásokkal kell is eközben szembenézni. Ennek szellemében folytatnunk kell a kijelölt utat, hogy újabb munkahelyeket teremtsünk az európai polgárok számára és fokozzuk a növekedési potenciált."*

Munkanélküliség

A munkaerőpiacon is javulni kezdett a helyzet 2013-ban. Mivel azonban a gazdaság ezidáig csak kismértékben bővült, és a gazdasági felépülés hatásai a foglalkoztatásban jellemzően csak késve jelentkeznek, rövid távon várhatóan kevés új munkahely fog létesülni.

Az előrejelzés szerint a munkanélküliség idén némelyest csökken mind az euróövezetben, mind az EU egészében. 2015-ben az állástalanoknak a munkaképes korú lakosságban kitett aránya az EU-ban 10,1% lesz, az eurózónában pedig 11,4%. Ebben a tekintetben a jövőben is számottevő eltérés lesz tapasztalható az egyes tagállamok között: míg Ausztriában mindössze 4,8%-os lesz a munkanélküliség, Görögországban 26%-kal kell számolni az idén.

Infláció

Az infláció minden jel szerint alacsony marad az elkövetkező időszakban. Ez a csökkenő nyersanyagárakra, az euróárfolyam folyamatos erősödésére, a lanyha keresletre, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő tagállamok javuló versenyképességére vezethető vissza.

2014-ben az euróövezetben 0,8%-os inflációra, az EU egészében pedig 1%-ra számíthatunk. 2015-ben az előrejelzések szerint valamelyest nagyobb mértékben, 1,2%-kal, illetve 1,5%-kal fognak növekedni a fogyasztói árak.

Államháztartás

2011 és 2013 között sok EU-országban jelentősen sikerült javítani az államháztartás mérlegén. Ezeknek az erőfeszítéseknek és a javuló gazdasági feltételeknek köszönhetően a tagállamok költségvetési politikái a megszorító intézkedéseket követően semlegesebb irányba mozdultak el.

2014-ben a költségvetési hiány várhatóan a GDP 2,5%-a körül alakul majd az euróövezetet és az EU egészét tekintve egyaránt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 90% körül fog tetőzni az idén (96%-on az eurózónában), majd 2015-től csökkenésre van kilátás.

Brüsszel, 2014. április 23.

Az EU fellép az utazási portálok szabályszerűségéért

Az ellenőrzések eredményeképpen számottevő javulás történt az utazási webhelyek szabályszerűsége terén: 62%-uk már megfelel az uniós fogyasztóvédelmi előírásoknak.

Minden harmadik internethasználó az EU-ban ma már online foglalja le utazását és szálláshelyét, és ez az arány a jövőben töretlenül nőni fog. Annak érdekében, hogy az utazási szolgáltatásokat nyújtó webhelyek betartsák a fogyasztók védelmét szolgáló előírásokat, a Bizottság a nemzeti hatóságokkal karöltve Európa-szerte rendszeresen ellenőrzi ezeket az internetes oldalakat.

A hatóságok megállapításai szerint 2013-ban a megvizsgált 552 utazási portál közül 382 nem tett eleget az uniós fogyasztóvédelmi szabályoknak. Azóta 173 webhelyen történtek meg a szükséges kiigazítások, 209 portál fenntartója ellen eljárás van folyamatban, 6 szabálytalanul működő honlap pedig megszűnt.

Feltárt problémák

A leggyakoribb hiányosságok a következők voltak:

- a kereskedő **neve és elérhetősége**, különösen az e-mail címe nem volt feltüntetve a portálon;
- hiányoztak az **egyértelmű tudnivalók** arra vonatkozóan, hogyan lehet panaszt tenni;
- **a szolgáltatás teljes ára nem volt egyértelműen és a megfelelő helyen feltüntetve;**
- a felár ellenében **választható szolgáltatások** eleve ki voltak választva a weboldalon.

A továbbra is szabálytalanul működő portálok ellen folytatódni fognak a közigazgatási vagy jogi eljárások, a turisztikai ágazat egyes módszereit pedig felülvizsgálatnak vetjük alá, hogy megállapítsuk: lehetővé teszik-e az utazást tervezőknek, hogy az összes releváns információ birtokában megalapozott döntést hozzanak.

Tippek a fogyasztóknak

- Bizonyosodjon meg arról, hogy a kereskedő weboldalán megadja-e **nevét, székhelyét és e-mail címét**, valamint adott esetben a **légitársaság vagy a szálloda elérhetőségét**.
- Ellenőrizze, hogy rendelkezik-e az összes releváns információval, pl. az **útvonalra, az indulási/érkezési időpontokra, a szállító légitársaságra és a szálloda helyére** vonatkozó adatokkal.
- Ellenőrizze a szolgáltatás **teljes árát**, az összes járulékos költséggel együtt (adó, pótdíj stb.).
- **Nyomtassa ki vagy mentse el a szerződés egy példányát és a szerződési feltételeket.** Nézzen utána, hogy utólag le tudja-e mondani a foglalását, és ha igen, milyen feltételekkel.

- Ha **bármilyen panasza van, azonnal jelentse** a cég kapcsolattartásra szolgáló telefonszámán vagy e-mail címén.

Ha további segítségre van szüksége, lépjen kapcsolatba valamelyik fogyasztóvédelmi szervezettel vagy az illetékes nemzeti hatósággal. Ha egy másik európai uniós országban kíván panasszal élni valamelyik utazásszervezővel szemben, az ott működő Európai Fogyasztói Központhoz cs da de en fr it nl pl ro sv is fordulhat segítségért.

Az uniós polgárokat különleges jogok illetik meg az utazásuk során, ezért javasoljuk, hogy látogasson el az utasjogokról szóló webhelyünkre en vagy töltse le ezzel kapcsolatos alkalmazásunkat en.

Brüsszel, 2014. április 22.

„Takarítsunk össze Európában!” május 10-én

Évente több millió tonnányi hulladék kerül Európában az utcákra, az óceánba, a tengerpartokra, az erdőkbe és a természeti területekre, viszont minden évben több millió európai polgár tisztítja meg környezetét önkéntes akciók keretében. A „Takarítsunk össze Európában!”azzal a céllal jött létre, hogy az ilyen akciókat támogassa, felhívja a figyelmet a szemét és hulladék által okozott probléma jelentőségére, és az embereket szokásaik megváltoztatására ösztönözze. A kezdeményezés koordinálása az Európai Hulladékcsökkentési Hét keretében történik

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos szerint: *„A polgári takarítási mozgalmak egyre elterjedtebbek Európában, és szerettük volna egy európai esemény keretében összefogni őket. 21 országban már létrehoztunk nemzeti kapcsolattartási pontokat, amelyeken keresztül az emberek a helyi akciókról tájékozódhatnak, valamint arról is, hogy miként tudnának segíteni. Ez a kezdeményezés az aktív közreműködésre épül: húzzunk hát gumicsizmát, kesztyűt és takarítsunk! Mindannyian tiszta környezetben szeretnénk élni, fogjunk össze hát, és takarítsuk össze közösen Európában!”*

Az elmúlt években számos takarítási kampányt szerveztek Európában, hogy felvegyék a küzdelmet a hulladék okozta problémák ellen. A „Takarítsunk össze Európában!” egy Európa-szerte ugyanazon a napon megrendezett, a lehető legszélesebb tömegeket megmozgató esemény keretében gyűjti egybe ezeket a kezdeményezéseket.

„A takarítsunk össze Európában!” egy igazi alulról induló kezdeményezés, amely célja, hogy az embereket tájékoztassa, és saját érdekükben környezetük megtisztítására ösztönözze. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az emberek gyakran megdöbbenek azon, mennyi hulladék keletkezik és van elszórva a környezetükben. A hulladék pedig értékes is lehet. Az összegyűjtött papír, üveg, fém és műanyag újra vagy újrahasznosítható, ami egyben csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat, gazdasági lehetőségeket kínál, új munkahelyeket teremt és segít elmozdítani Európát egy egyre inkább körkörös gazdaság felé.

A Bizottság támogatja a kezdeményezést, azonban maga a takarítás tőle függetlenül, helyi szinten, a polgárok irányításával történik. Sok esetben a helyi hatóságok, civilszervezetek, a vállalati szféra képviselői és iskolák is részt vesznek az esemény koordinálásában vagy magában a takarításban. 15 uniós országban, valamint Andorrában, Bosznia és Hercegovinában, Norvégiában, Szerbiában és Törökországban rendeznek programokat a kezdeményezés keretében. Az országa nemzeti szervezőjének honlapján Ön is böngészhet a helyi rendezvények között.

Háttér-információk

A LIFE-program alá tartozó „Takarítsunk össze Európában” projekt koordinálását, a többek között az Európai Hulladékcsökkentési Hétért felelős Városok és régiók szövetsége az újrahasznosításért és az erőforrások fenntartható kezeléséért egyesület látja el. Az esemény szervezői kifejlesztettek egy kommunikációs eszköztárat, amelyet a koordinátorok bocsátanak majd a résztvevők rendelkezésére.

Az Észtországból kiinduló mozgalom „Let’s Do It!” World („Gyerünk világ, tegyük meg!”) koordinálta 2012-ben azt az egész világra kiterjedő takarítási akciót, amely során 7 millió önkéntes Ázsia, Afrika, Észak-Amerika, Dél-Amerika és Európa 84 országában takarította környezetét egy teljes napon át. Ehhez hasonló akciókra került sor 2013-ban is. A kezdeményezések alapját elsősorban az önkéntes hálózatok közösségi oldalakon keresztül történő kiépítése jelentette, de emellett adománygyűjtéssel is foglalkoztak és szponzorokat is próbáltak a programok számára megnyerni.

A tízezer tagot számláló Surfrider Foundation Europe 1500 önkéntessel büszkélkedhet, 40 helyi képviseletük van és több mint negyvenezer támogató áll mögöttük. Kezdetben a tengerpartokat takarították, de mostanra már akcióikat kiterjesztették a tavakra és folyókra is. A mozgalom 1984-ben indult a kaliforniai Malibun, ahol a szörfösök a kedvelt partszakaszaikat kívánták védeni a helyi szintű szennyezéstől. A mozgalom 1990 óta van jelen Európában. A Bizottság úgy véli, hogy a lakosság hulladékkal szembeni tudatos magatartása és a szokások megváltoztatása igen fontos a hulladékokkal kapcsolatos uniós jogszabályokban megjelölt célok elérésében. A hulladékkeletkezés megelőzését és a hulladékgazdálkodást a Bizottság 2014-ben kiemelt kérdésként kezeli, és a körkörös gazdaságra vonatkozó átfogóbb intézkedéscsomag részeként nyáron felülvizsgálja a hulladék-újrafeldolgozásra és a hulladéklerakásra vonatkozó célkitűzéseket.

Brüsszel, 2014. április 16.

Kötelezettségszegési eljárások: a legfontosabb áprilisi döntések

	ÉGHAJLAT-POLITIKA	VERSENYPOLITIKA	DIGITÁLIS MENETREND	FOGLALKOZTATÁS ÉS SZOCIÁLIS ÜGYEK	ENERGIAPOLITIKA	BŐVÍTÉS	KÖRNYEZET	EGÉSZSÉGÜGYES FOGYASZTÓPOLITIKA	BELSŐ PIAC ÉS SZOLGÁLTATÁSOK	IGAZSÁGÜGY	ADÓ- ÉS VÁMPOLITIKA	KÖZLEKEDÉSPOLITIKA
AT						1	1					
BE			1		1							2
CY									1			
CZ										1		
DE	1											1
DK								1				
EL										1		
ES				1								
FI				1	1							
FR												1
HU		1									2	
IE									1		1	
IT							1	1	1			
LU									1			1
LV										1		
NL								1			1	1
PL	3									1		
RO									1			
SE				1					1			
SI								1				1

A kötelezettségszegési eljárásokra vonatkozó e havi döntési csomagja keretében az Európai Bizottság jogi lépéseket tesz azon tagállamokkal szemben, amelyek nem tettek eleget megfelelően az uniós jog alapján rájuk háruló kötelezettségeknek. Ezek a több ágazatot érintő döntések arra irányulnak, hogy biztosítsák az uniós jog megfelelő alkalmazását a polgárok és a vállalkozások érdekében.

A Bizottság a mai napon 135határozatot hozott, köztük 31 indokolással ellátott véleményt fogadott el és 4 keresetet indított az Európai Unió Bíróságán. Az alábbiakban összefoglaljuk a legfontosabb határozatokat. A kötelezettségszegési eljárásokkal kapcsolatban további információk a MEMO/12/12 számú tájékoztatóban találhatók.

1. **Nagyobb horderejű eljárások a tagállamokkal szemben**

Egységes európai égbolt: A Bizottság sürgeti NÉMETORSZÁGOT, BELGIUMOT, FRANCIAORSZÁGOT, HOLLANDIÁT és LUXEMBURGOT, hogy döntő lépést tegyenek a közös légtér érdekében.

A mai napon a Bizottság hivatalosan felkérte Németországot, Belgiumot, Franciaországot, Hollandiát és Luxemburgot, hogy javítsanak a funkcionális légtérblokkjukon (FAB), az államhatárok helyett a forgalomáramlás köré szervezett közös légtéren. A FAB-ok döntő lépést jelentenek Európa hatékonyabb, kevésbé költséges és kevésbé szennyező légiközlekedési rendszere irányában.

(további információk: IP/14/446 - H. Kearns - Tel.: +32 229 87638 - Mobil: +32 498 98 7638)

2. **Bírósági keresetek**

Az épületek energiahatékonysága: A Bizottság keresetet indít BELGIUMMAL és FINNORSZÁGGAL szemben az uniós szabályok teljes körű átültetésének elmulasztása miatt.

Az Európai Bizottság Belgiumot és Finnországot az Európai Unió Bírósága elé utalja az épületek energiateljesítményéről szóló irányelv nemzeti jogba való átültetésének elmulasztása miatt. Ezen irányelv értelmében a tagállamoknak meg kell határozniuk és az összes épület esetében alkalmazniuk kell az energiateljesítményre vonatkozó minimumkövetelményeket, biztosítaniuk kell az épületek energiateljesítményének tanúsítását és meg kell követelniük a fűtési és a légkondicionálási rendszerek előírás szerinti rendszeres felülvizsgálatát. Emellett az irányelv megköveteli a tagállamoktól, hogy 2021-ig minden új épület „közel nulla energiaigényű" legyen. Az irányelvet 2012. július 9-ig kellett volna átültetni a nemzeti jogba.
A Bizottság ennek elmulasztása miatt Finnország esetében 19 178.25 €, Belgium esetében pedig 42 178.50 € összegű napi bírság kiszabását javasolja. A bírságok összegének megállapítása a kötelezettségszegés időtartamának és súlyosságának figyelembevételével történt. Amennyiben a Bíróság megerősítő ítéletet hoz, a napi bírság az ítélet napjától kezdődően a nemzeti jogba való átültetés napjáig fizetendő. A bírság egy napra eső végső összegét a Bíróság határozza meg.

(további információk: IP/14/447 - S. Berger - Tel.: +32 229 27 92 - Mobil: +32 460 792 792)

Környezet: A Bizottság bíróság elé állítja AUSZTRIÁT a Fekete-Sulm folyó vízminősége védelmének elmulasztása miatt.

Az Európai Bizottság bíróság elé állítja Ausztriát, amiért nem biztosított megfelelő védelmet a Fekete-Sulm folyón Steiermarknál. A Bizottság állásfoglalása szerint a javasolt erőmű építése súlyosan károsítaná a folyó minőségét, amely a régió egyik leghosszabb háborítatlan folyója. A Bizottság azon a véleményen van, hogy a regionális hatóság nem vette figyelembe a víz-keretirányelv vízminőségi előírásait, amikor engedélyt adott 2007-ben a vízerőmű-projektre. Valójában az Osztrák Szövetségi Környezetvédelmi Minisztérium visszavonta a szóban forgó engedélyt 2009-ben, de Ausztria alkotmánybírósága pusztán formai okok miatt elutasította a visszavonást 2012-ben. Ezért az engedély újból hatályba lépett, és nemzeti bíróság előtt már nem támadható meg. Ennek eredményeként a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított 2013-ban azzal az indoklással, hogy a vízerőmű engedélye nem felel meg a víz-keretirányelv előírásainak. Mivel a projekten láthatóan megkezdődtek az építési munkálatok, a Bizottság az Unió Bírósága elé terjeszti az ügyet Janez Potočnik környezetvédelmi biztos ajánlására.

(további információk: IP/14/448 -- J. Hennon - Tel.: +32 229 53593 - Mobil: +32 498 95 3593)

Éghajlatváltozás: A Bizottság keresetet indít LENGYELORSZÁG ellen, amiért nem tartotta be a fluortartalmú üvegházhatású gázokra vonatkozó uniós jogszabályokat.

Az Európai Bizottság úgy határozott, hogy keresetet indít Lengyelország ellen az Európai Unió Bírósága előtt, amiért nem értesítette a Bizottságot arról, hogy milyen büntetéseket alkalmaz, amennyiben a fluortartalmú üvegházhatású gázokkal bizonyos tevékenységeket végző vállalatok és munkavállalók nem tartják be az uniós szabályokat. Ezenfelül nem jelentette be az érintett szervizelő személyzet és szervizvállalatok képzésével és tanúsításával megbízott nemzeti tanúsító testületeket sem.
A Bizottság 2012 novemberében indokolással ellátott véleményt küldött Lengyelországnak. A Bizottság azóta sem kapta meg az elvárt értesítéseket. Az Európai Bizottság ezért úgy döntött, hogy az ügyet a Bíróság elé terjeszti.

(további információk: IP/14/449 - I. Valero Ladron - Tel.: +32 229 64971 - Mobil: +32 498 96 4971)

3. **Indokolással ellátott vélemények**

Szakmai képesítések: A Bizottság öt tagállamot sürget az uniós szabályok teljes körű végrehajtására

A Bizottság a mai napon hivatalosan felkéri Ciprust, Írországot, Olaszországot, Luxemburgot és Romániát, hogy teljes körűen hajtsa végre nemzeti jogában a letelepedés és a

szolgáltatásnyújtás szabadsága területén elfogadott egyes irányelveknek a Horvát Köztársaság csatlakoztatására tekintettel történő kiigazításáról szóló, 2013. május 13-i 2013/25/EU irányelvet. A 2013/25/EU irányelvvel módosított irányelvek az alábbiak: A 2005/36/EK irányelv a szakmai képesítések elismeréséről, a 77/249/EGK irányelv az ügyvédi szolgáltatásnyújtás szabadsága tényleges gyakorlásának elősegítéséről és a 74/557/EGK irányelv a toxikus termékek kereskedelmével és forgalmazásával foglalkozó önálló vállalkozók és közvetítők tevékenységével kapcsolatos letelepedési és szolgáltatásnyújtási szabadság megvalósításáról. A tagállamoknak legkésőbb Horvátország Unióhoz történő csatlakozásának napjáig el kellett fogadniuk és közzé kellett tenniük azokat a törvényeket, szabályozásokat és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a 2013/25/EU irányelvnek megfeleljenek. Ezenkívül haladéktalanul közölniük kellett a Bizottsággal az említett rendelkezések szövegét. A fent említett tagállamok egyáltalán nem hajtották végre, vagy nem teljes körűen hajtották végre ezt az irányelvet a nemzeti jogukban. A bizottsági felszólítás indokolással ellátott vélemény formáját ölti (a kötelezettségszegési eljárás második szakasza). Amennyiben az érintett öt tagállam nem ad kielégítő választ két hónapon belül, ügyüket a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé utalhatja.
További információk: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm

(további információk: C. Hughes - Tel.: +32 229 64450 - Mobil: +32 498 96 4450)

Az uniós polgárok választójoga: A Bizottság folytatja az eljárást a CSEH KÖZTÁRSASÁG, LETTORSZÁG és LENGYELORSZÁG ellen.

A Bizottság mai napon úgy határozott, hogy folytatja a kötelezettségszegési eljárásokat a Cseh Köztársaság, Lettország és Lengyelország ellen, amiért más uniós országok politikai jogaikat gyakorolni kívánó állampolgárai ellen korlátokat foganatosítottak. Míg Lettország a pártalapítási jogot a lett állampolgárokra korlátozza, mind a Cseh Köztársaság, mind Lengyelország saját állampolgárai számára tartja fenn azt a jogot, hogy politikai pártba lépjenek vagy politikai pártot alapítsanak. Ezek a korlátozások azt jelentik, hogy más uniós tagállamokból származó, a három ország bármelyikében tartózkodó állampolgárok nem gyakorolhatják szavazati jogukat, és nem állíthatnak ugyanolyan alapon jelölteket a helyi és európai választások során, ahogyan a nemzeti állampolgárok. Ezért az uniós állampolgárok hátrányt szenvedhetnek a nemzeti állampolgárokkal szemben, amikor jelöltetni kívánják magukat, vagy amikor nem tudnak egy pártba lépni vagy sajátot alapítani. Ez uniós jogot sért (az Európai Unió működéséről szóló szerződés 22. cikke), és az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmát szegi meg, amely megköveteli, hogy az uniós állampolgárok a nemzeti állampolgárokéval azonos feltételek alapján gyakorolhassák jogaikat. Ez volt egyike azoknak a témáknak, amelyeknek kezelését a Bizottság vállalta az uniós polgárságról szóló 2013. évi jelentésében (MEMO/13/409). Míg egyes tagállamok (Németország, Málta, Bulgária, Finnország és Görögország) esetében lehetett megoldást találni, a Cseh Köztársaság, Lettország és Lengyelország esetében nem ez a helyzet. A Bizottság ezért indokolással ellátott véleményt ad ki mindhárom ország részére.

(további információk: M. Andreeva - Tel.: +32 229 91382- Mobil: +32 498 99 1382)

Gyógyszerbiztonság: A Bizottság négy tagállamot sürget arra, hogy jelentse be az uniós farmakovigilanciai szabályok átültetését.

A mai napon az Európai Bizottság hivatalos felkérést küldött Dániának, Olaszországnak, Hollandiának és Szlovéniának, hogy biztosítsa a farmakovigilanciáról szóló irányelv (2012/26/EU) teljes átültetését. Ez az irányelv a gyógyszerek biztonságosságának európai piacon történő figyelésére, valamint a gyógyszerekkel szembeni mellékhatások megelőzésére, észlelésére és felmérésére vonatkozóan határoz meg követelményeket. Ez a jogszabály az Unió azon törekvését szolgálja, hogy a világ egyik legfejlettebb és legátfogóbb farmakovigilancia rendszerét építse ki, amely a lehető legmagasabb szinten biztosítja a közegészség védelmét és a betegek biztonságát.
A fenti tagállamok a mai napig nem ültették át az irányelvet nemzeti jogukba annak ellenére, hogy azt 2013. október 28-ig meg kellett volna tenniük. Ezek az országok két hónapot kaptak arra, hogy bejelentsék a Bizottságnak a 2012/26/EU irányelv teljes átültetésére tett intézkedéseket. A megfelelő intézkedések meghozatalának elmulasztása miatt a Bizottság az ügyeket az Európai Unió Bírósága elé utalhatja.

(további információk: F. Vincent - Tel.: +32 229 87166 - Mobil: +32 498 98 7166)

Bővítés: A Bizottság felkéri AUSZTRIÁT, hogy módosítsa letelepedésről és tartózkodásról szóló törvényét.

Az Európai Bizottság felkéri Ausztriát, hogy vizsgálja felül a letelepedésről és tartózkodásról szóló törvényének egyes rendelkezéseit annak érdekében, hogy az vegye figyelembe a török állampolgároknak és családjuknak az Unió és Törökország közötti szövetségről szóló törvény szerinti jogait és annak felfüggesztési záradékait. A tavaly novemberben küldött hivatalos felszólításra válaszként Ausztria arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem látja szükségesnek saját nemzeti jogi szabályozásának módosítását, mivel a Belügyminisztérium körlevélben kérte az elsőfokú illetékes hatóságokat, hogy ne alkalmazzák a letelepedésről és tartózkodásról szóló törvény azon rendelkezéseit a török állampolgárokra nézve, amelyek a jogi helyzetüket rontották Ausztria Unióhoz való csatlakozása óta. Ugyanakkor a Bizottság úgy véli, hogy ez nem elegendő, mivel az érintett török állampolgárok nem tudnak a körlevelekre támaszkodni, amelyeket nem hoztak nyilvánosságra, és amelyeket a közigazgatás bármikor módosíthat. Amennyiben Ausztria nem teszi meg a megfelelő intézkedéseket két hónapon belül, a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé utalhatja az ügyet.

(további információk: P. Stano – Tel.: +32 229 57484 – Mobil: +32 460 75 7484)

A Bizottság az uniós távközlési szabályok betartására szólította fel Belgiumot

A Bizottság mai napon jogszabályai módosítására kérte Belgiumot, hogy a postai szolgáltatásokat szabályozó belga nemzeti hatóság (IBPT) függetlenségére vonatkozó rendelkezések összeegyeztethetők legyenek az Unió távközlési jogszabályaival. A jelenlegi belga szabályok szerint a belga Minisztertanács jogosult az IBPT egyes határozatainak felfüggesztésére és módosítására. Ezen túlmenően az IBPT 3 évre szóló stratégiai munkatervét a belga Minisztertanácsnak jóvá kell hagynia. A Bizottság nézete szerint azok a szabályok, amelyek alapján a belga Minisztertanács beavatkozhat az IBPT határozataiba vagy terveibe, sértik a nemzeti szabályozó hatóságoknak a keretirányelv 3. cikke (3) bekezdése a) pontjában és 4. cikkében előírt függetlenségét, amely védi a piac szabályozásáért és a rábízott valamennyi távközlési feladattal összefüggő viták rendezéséért felelős nemzeti szabályozó hatóság függetlenségét.
A Bizottság a felszólítást az uniós kötelezettségszegési eljárás rendjének megfelelően indokolással ellátott vélemény formájában intézte a tagállamhoz. A nemzeti szabályozó hatóságok függetlensége az elektronikus hírközlésre vonatkozó európai keretszabályozás sarokköve, amely a fogyasztók számára előnyös versenyképes piacokat teremt, és biztosítja intézkedéseik stabilitását, valamint határozataik előreláthatóságát az ágazat többi résztvevője számára.

(további információk: R. Heath – Tel.: +32 229 61716 - Mobil: +32 460 75 0221)

Közlekedéspolitika: A Bizottság felkéri BELGIUMOT, hogy módosítsa a veszélyes áruk szállítására vonatkozó jogszabályait

A Bizottság felkérte Belgiumot, hogy módosítsa a veszélyes áruk (például vegyi anyagok, gázok, kőolajtermékek vagy robbanóanyagok) szárazföldi szállítására vonatkozó nemzeti jogszabályait. Belgium nem jelentette be a 2013. július 1-jén hatályba léptetett valamennyi új szabályát. Ezért a Bizottság indokolással ellátott véleményt küld a mai napon Belgiumnak. A veszélyes áruk szárazföldi szállításáról szóló irányelvet (a 2008/68/EK irányelv) 2008-ban fogadták el. Az irányelvet kétévente felülvizsgálják, hogy az naprakész maradjon. Az irányelv egységes feltételeket állapít meg a veszélyes áruk Unión belüli közúti, vasúti és belvízi biztonságos szállítására vonatkozóan. A közös rendelkezések be nem tartása kockázatokhoz vezethet a szállítás során, és akadályozhatja ezeknek az áruknak a szállítását az Unión belül.

(további információk: H. Kearns - Tel.: +32 229 87638 - Mobil: +32 498 98 7638)

Éghajlatváltozás: A Bizottság felkéri NÉMETORSZÁGOT, hogy tartsa be az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek Unión belüli kereskedelmi

rendszeréről szóló uniós törvényeket (EU ETS)

A mai napon a Bizottság felkérte Németországot, hogy teljes körűen ültesse át az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek Közösségen belüli kereskedelmi rendszeréről szóló 2003/87/EK irányelvet (EU ETS). Az EU ETS az éghajlatváltozás megfékezését célzó európai uniós szakpolitika sarokköve és az egyik legfontosabb eszköze az ipari üvegházhatást okozó gáz-kibocsátás költséghatékony csökkentésére irányuló uniós szakpolitikai törekvéseknek. A német nemzeti jogi szabályozás a mai napig nem emelte be az irányelv valamennyi előírását annak alkalmazási körét illetően. A Bizottság ezért e tagállamot indokolással ellátott véleményben (az uniós kötelezettségszegési eljárás második szakasza) kéri fel az uniós jog betartására.

(további információk: I. Valero Ladron - Tel.: +32 229 64971 - Mobil: +32 498 96 4971)

Kor alapján történő megkülönböztetés a nyugdíjjogosultságban: A Bizottság folytatja jogi eljárását GÖRÖGORSZÁG ellen

A Bizottság indokolással ellátott véleményt küldött Görögországnak, mivel úgy véli, hogy az országban a diplomáciai testületek tagjaira vonatkozó nyugdíjjogosultsági kor feltételei hátrányos megkülönböztetést jelentenek a kor alapján, ezért sértik a foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelvet (2000/78/EK). A görög jog alapján a diplomaták kötelesek 65 éves korban nyugdíjba vonulni akkor is, ha nem tudták letölteni a nyugdíjra jogosító 35 évet. Ugyanakkor a görög Külügyminisztérium alkalmazottai 67 éves korukig folytathatják a munkát, hogy elérjék a teljes jogú nyugdíjra jogosító 35 éves szolgálati időt.

(további információk: M. Andreeva - Tel.: +32 229 91382- Mobil: +32 498 99 1382)

Kosárlabda: A Bizottság felkéri SPANYOLORSZÁGOT, hogy vessen véget a más tagállamok játékosaival szemben tanúsított közvetett megkülönböztetésnek

Az Európai Bizottság felkéri Spanyolországot, hogy változtassa meg a kosárlabda csapatok összetételére vonatkozó előírásait, mivel a helyben kiképzett játékosokra vonatkozó jelenlegi kvóták más tagállamok játékosaival szemben közvetett megkülönböztetést jelentenek. A Spanyol Kosárlabda Szövetség (FEB) és a Spanyol Kosárlabda Klubok Egyesülete (ACB) előírja, hogy a versenyeiken részt vevő csapatokban minimális számú helyben kiképzett játékos szerepeljen: olyan 13 és 19 év közötti uniós játékosok, akik három idényre szerződtek le a FEB valamely klubtagjánál. „Mivel ennek a feltételnek a spanyol játékosok könnyebben tudnak megfelelni, más tagállamok játékosait különösen hátrányos helyzetbe juttathatja. Az uniós törvény tiltja a közvetett megkülönböztetést azt az esetet kivéve, ha az intézkedések törvényes célt szolgálnak, elfogadhatók, és nem lépik túl a szükségesnél nagyobb mértéket. Noha a Bizottság törvényesként fogadja el azokat a célkitűzéseket, amelyeket Spanyolország megfogalmazott a szabályok indoklásául (fiatal játékosok toborzásának és kiképzésének ösztönzése és a versenyek egyensúlyának védelme), úgy véli, hogy Spanyolország nem bizonyította az egyes versenyekre vonatkozó tényleges kvóták megfelelőségét és arányosságát. Valójában csak a Liga Endesa és Femenina 11 játékosból álló csapatainak kvótái (az összes játékos 36%-a) tekinthetők viszonyítási alapként az UEFA szabályzat hazai kiképzésű játékosokra vonatkozó korlátozásai tekintetében (az egyes csapatokban a posztok 32 %-a), amely ellen a Bizottság eddig nem emelt kifogást. Az egyéb versenyekre és/vagy a csapatok összetételére vonatkozó kvóták ugyanakkor azt eredményezik, hogy a kosárlabda csapatokban a helyben kiképzett játékosok számára fenntartott állások aránya 40 % és 88 % között van. A Bizottság a felszólítást az uniós kötelezettségszegési eljárás keretében adott, indokolással ellátott vélemény formájában fogalmazta meg. Spanyolországnak két hónap áll a rendelkezésére, hogy bejelentse a helyzet orvoslására tett intézkedéseket. Ellenkező esetben a Bizottság Spanyolország ügyét az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti.

(további információk: J. Todd - Tel.: +32 229 94107 - Mobil: +32 498 99 4107)

Nyugdíjak: A Bizottság felszólítja FINNORSZÁGOT a munkavállalók nyugdíjának védelmére a munkáltató csődbemenetele esetén

Az Európai Bizottság felszólította Finnországot, hogy biztosítsa a mérleg szerinti elkülönítések (vagyis a „book reserve” rendszer) keretében finanszírozott munkavállalói nyugdíjak védelmét.

A munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló 2008/94/EK irányelv előírja a tagállamok számára, hogy hozzák meg az említett nyugdíjak védelméhez szükséges intézkedéseket. Ugyanakkor a finn jogban nincsenek olyan specifikus rendelkezések, amelyek arra köteleznék a munkáltatót, hogy kiegészítő nyugdíjakat fizessen saját alapjaiból. A finn jognak a fenti nyugdíjrendszer védelme érdekében tett egyetlen intézkedése a bérgarancia jogszabály. Ugyanakkor a nemzeti jog nem garantálja, hogy ez a jogszabály kiterjedjen a „book reserve" rendszerre. Ez pedig az irányelv megszegését jelenti. A Bizottság a felszólítást az uniós kötelezettségszegési eljárás keretében adott, indokolással ellátott vélemény formájában fogalmazta meg. Finnországnak két hónap áll a rendelkezésére, hogy tájékoztassa a Bizottságot a nemzeti jogszabályoknak az uniós joggal való összehangolása érdekében hozott intézkedésekről. Amennyiben Finnország ezt a kötelezettségét nem teljesíti, a Bizottság az ügyet az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti.

(további információk: J. Todd - Tel.: +32 229 94107 - Mobil: +32 498 99 4107)

Antitröszt-politika: A Bizottság a versenyjogi szabályok hathatós érvényesítésére szólítja fel Magyarországot a mezőgazdasági termékek tekintetében

Az Európai Bizottság hivatalosan felkérte Magyarországot, hogy teljesítse uniós jog szerinti kötelezettségét, miután Magyarország olyan törvényt fogadott el, amely lényegében meggátolja a magyar Gazdasági Versenyhivatalt abban, hogy szankcionálja a mezőgazdasági termékekre épülő kartelleket. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101. cikke tiltja a kartellek létrehozását és a versenykorlátozó üzleti gyakorlatot. Az EUMSZ 101. cikkében foglaltak hathatós érvényre juttatásának előfeltétele, hogy a kartellekben részt vevő vállalkozásokra hatékony és visszatartó erejű bírságot lehessen kiróni az 1/2003/EK trösztellenes rendelet 5. cikkének megfelelően, valamint az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség és a hatékonyság általános uniós elve alapján. A felszólítás indokolással ellátott vélemény formáját ölti (az uniós kötelezettségszegési eljárás második szakasza). Magyarországnak két hónap áll rendelkezésre ahhoz, hogy szabályozását összhangba hozza az uniós joggal, ellenkező esetben az ügyet a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti. A trösztellenes rendelet hatálybalépése, azaz 2004 májusa óta a Bizottság és a tagállami versenyhatóságok párhuzamosan gyakorolják az uniós versenyjogi szabályok érvényre juttatásának hatáskörét. Az Európai Versenyhatóságok Hálózatán (ECN) belül együttműködnek egymással: az uniós versenyszabályok hatékony és következetes alkalmazása érdekében információkat cserélnek és tájékoztatják egymást a tervezett döntésekről.

(további információk: A. Colombani – Tel.: +32 229 74513 – Mobil: +32 460 75 2063)

Jövedéki adók:A Bizottság felkéri Magyarországot, hogy egységes adókulcsot alkalmazzon a szeszes italokra

Az Európai Bizottság felkérte Magyarországot, hogy módosítsa jogi szabályozását, amely két külön jövedékiadó-kulcsot állapít meg a szeszes italokra. Magyarország a termék összetételétől és előállítási módjától függően két különböző jövedékiadó-kulcsot alkalmaz a szeszes italokra vonatkozóan. Az egyik adókulcs jelentősen nagyobb, mint a másik. Az alkoholos italokra vonatkozó jövedéki adókat a jövedéki adók szerkezetéről szóló uniós irányelv harmonizálja. Az irányelv szerint a tagállamoknak egyetlen jövedékiadó-kulcsot kell alkalmazniuk valamennyi szeszes ital esetében azok alkoholtartalma alapján. Az Unió jövedéki adókra vonatkozó szabályozásának célja, hogy megakadályozza a verseny torzítását az egységes piacon. A Bizottság felkérése indokolással ellátott vélemény formáját ölti. Amennyiben Magyarország ennek nem tesz eleget két hónapon belül, a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti az ügyet.

(további információk: E. Traynor - Tel.: +32 229 21548 - Mobil: +32 498 98 3871)

Adóügyek:A Bizottság felkéri Magyarországot, hogy vessen véget a dohánytermékek kereskedelmét korlátozó intézkedéseknek

Az Európai Bizottság felkérte Magyarországot, hogy módosítsa jogi szabályozását, amely korlátozza a már fogyasztásra forgalomba hozott dohánytermékek eladását. Magyarország a termékre helyezett adójelölések útján veti ki a dohány után a jövedéki adókat. Ha az adókulcs

(ÁFA, jövedéki adó) változik, a régi adókulcsra utaló adójelöléssel ellátott dohánytermékeket már nem adhatják el a nagykereskedők és importőrök az új adókulcs hatályba lépését követő 15 napos időszak letelte után. A jövedéki adókat uniós irányelv harmonizálja. Ez az irányelv nem engedélyezi a már fogyasztásra forgalomba hozott dohánytermékek kereskedelmének korlátozását. A felszólítás indokolással ellátott vélemény formáját ölti (a kötelezettségszegési eljárás második szakasza). Amennyiben a szabályozást nem hozzák két hónapon belül összhangba az uniós joggal, az ügyet a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti.

(további információk: E. Traynor - Tel.: +32 229 21548 - Mobil: +32 498 98 3871)

Adóügyek: A Bizottság felkéri Írországot, gondoskodjon arról, hogy a magántulajdonú hajók esetében ne használjanak alacsonyabb adójú tüzelőanyagot

Az Európai Bizottság hivatalosan felkérte Írországot, hogy módosítsa jogszabályait, és biztosítsa, hogy a magántulajdonban levő, kedvtelési célú hajók meghajtásához többé ne lehessen a halászhajókhoz szánt, alacsonyabb adózású tüzelőanyagot vásárolni. A tüzelőanyagok adóügyi jelöléséről szóló uniós szabályok értelmében a kedvezményes adókulccsal adóztatott tüzelőanyagokat színezőanyag hozzáadásával meg kell jelölni. A halászhajókhoz például lehet kedvezményes adókulccsal adóztatott tüzelőanyagot vásárolni, de a magántulajdonban lévő, kedvtelési célú hajókhoz a rendes adókulccsal adóztatott tüzelőanyagot kell használni. Jelenleg Írország azzal szegi meg az uniós jogot, hogy engedélyezi a jelölt tüzelőanyagok használatát magántulajdonú, kedvtelési célú hajók meghajtásához. Ennek következtében a magántulajdonban lévő, kedvtelési célú hajókhoz használhatnak halászhajókhoz szánt, alacsonyabb adókulccsal adózó tüzelőanyagot, ugyanakkor azt kockáztatják, hogy súlyos pénzbüntetést rónak ki rájuk, ha egy másik tagállam területén a helyi hatóság ellenőrzi a hajót. A Bizottság felkérése indokolással ellátott vélemény formáját ölti. Ha a Bizottság két hónapon belül nem kap kielégítő választ, Írországgal szemben keresetet indíthat az Európai Unió Bírósága előtt.

(további információk: E. Traynor - Tel.: +32 229 21548 - Mobil: +32 498 98 3871)

Környezet: A Bizottság felkéri OLASZORSZÁGOT, hogy fokozza a Natura 2000 terület védelmét Lombardiában

Az Európai Bizottság felkéri Olaszországot, hogy fokozza a Natura 2000, a védett természetes területek uniós hálózatának részét képező nagy tölgyerdő védelmét. A lombardiai Varese területén Cascina Tre Pini erdejéről tudott, hogy rossz állapotban van, mivel a tulajdonos még 2008-ban kártérítést kapott annak állagromlása miatt, azóta pedig tovább romlott az állapota. Ezen túlmenően az erdő olyan területen van, amelyre vonatkozóan Olaszország vállalta, hogy fokozott védelmet nyújt, és különleges természetvédelmi területnek minősíti. A kötelezettségszegési eljárás ez ügyben 2012-ben kezdődött, és annak ellenére, hogy Olaszország kezelési tervezetet nyújtott be a területre vonatkozóan, nem hagytak jóvá tervet vagy intézkedéseket a terület védett állapotának módosításáról, és a Bizottság nincs meggyőződve arról, hogy a tervezetben javasolt intézkedések megfelelő módon oldják meg a folyamatban levő problémákat vagy azok kiváltó okait, főként a közeli milánói Malpensa repülőtér légszennyezését. Az indokolással ellátott vélemény formájában tett mai intézkedés a 2012-ben megküldött hivatalos felszólítást követi, és két hónapot ad Olaszország számára a válaszlépésre. Amennyiben Olaszország nem teszi meg a megfelelő lépéseket, a Bizottság az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti az ügyet.

(további információk: J. Todd - Tel.: +32 229 53593 - Mobil: +32 498 95 3593)

Adóügyek: A Bizottság felkéri Hollandiát, hogy vessen véget az uniós/EGT biztosítócégek által fizetett, holland forrású osztalékok megkülönböztető adózásának

A Bizottság felkérte Hollandiát, hogy vessen véget a más tagállamban vagy EGT országban (Norvégia, Lichtenstein és Izland) létrehozott biztosítócégek tulajdonában levő részvények után kapott osztalékok megkülönböztető adózásának.
A holland biztosítócégek lényegében nem fizetnek adót a befektetési egységekhez kötött biztosítások keretében birtokolt részvények alapján kapott osztalékok után. A kapott osztalékokból levonhatják a kötvénytulajdonosok felé fizetendő osztalékfizetési kötelezettségük növekedését. Ennek köszönhetően nullára csökken az osztalékok tekintetében a társasági

adóalap, ugyanakkor az esetleges forrásadót jóváírják. Ezzel szemben Hollandia adót ró ki a bruttó osztalékok után az Unióban vagy az EGT területén létrehozott biztosítócégekre, amelyek a befektetési egységekhez kötött biztosítások keretében birtokolt részvények után holland osztalékot kapnak, és nincs lehetőség jóváírásra. A Bizottság kontra Finnország C-342/10 perrel összhangban a Bizottság úgy véli, hogy az Unióban/EGT területén másutt létrehozott biztosítócégek magasabb adóztatása nem egyeztethető össze az Európai Unió működéséről szóló szerződés 63. cikke és az Európai Gazdasági Területről (EGT) szóló egyezmény 40. cikke szerinti szabad tőkemozgással. A felszólítás indokolással ellátott vélemény formájában történt. Amennyiben két hónapon belül nem érkezik kielégítő válasz, a Bizottság úgy dönthet, hogy Hollandia ügyét a Bíróság elé terjeszti.

(további információk: E. Traynor - Tel.: +32 229 21548 - Mobil: +32 498 98 3871).

Éghajlatváltozás: A Bizottság felkéri Lengyelországot, hogy teljes körűen biztosítsa a szén-dioxid környezetvédelmi szempontból biztonságos geológiai tárolását

A Bizottság ma felkérte Lengyelországot, hogy fogadja el a szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló 2009/31/EK irányelv maradéktalan átültetéséhez szükséges intézkedéseket. Lengyelország a mai napig nem jelentette be a teljes körű intézkedéseket. A Bizottság ezért e tagállamot indokolással ellátott véleményben (az uniós kötelezettségszegési eljárás második szakasza) kéri fel az uniós jog betartására.
A szén-dioxid geológiai tárolásáról szóló irányelv 2009-ben, az éghajlat-változási és energiaügyi csomag részeként került elfogadásra. Az irányelv meghatározza a szén-dioxid környezetileg biztonságos geológiai tárolásának jogi keretét, felszámolja a geológiai szén-dioxid-tárolás jogi akadályait, és a tárolóhelyekre vonatkozóan azok teljes élettartamára nézve rögzíti a követelményeket. A szén-dioxid-leválasztás és -tárolás technológiája, ha a kereskedelmi hasznosítás szakaszába lép, az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való uniós átállást előmozdító egyik fő tényezőnek tekinthető.

(további információk: I. Valero Ladron - Tel.: +32 229 64971 - Mobil: +32 498 96 4971)

Éghajlatváltozás: A Bizottság felkéri Lengyelországot, hogy tartsa be a tüzelőanyag-minőségről szóló uniós jogszabályokat

A 2009/30/EK irányelv előírja, hogy a tagállamok technikai előírásokat állapítsanak meg a tüzelőanyagokra vonatkozóan egészségügyi és környezetvédelmi okok miatt, és 2020-ig 10%-kal csökkentsék ezeknek a tüzelőanyagoknak a kibocsátásintenzitását. Ezek az intézkedések egyúttal azt is biztosítják, hogy a járművek légszennyezőanyag-kibocsátásai optimális módon csökkenjenek, egységes tüzelőanyag-piac jöjjön létre, és a járművek az Unió területén mindenhol elfogadható módon üzemeljenek. Lengyelország a mai napig nem ültette át teljes mértékben ezeket a szabályokat. Ezért a Bizottság (az uniós kötelezettségszegési eljárás második szakaszának megfelelően) indokolással ellátott véleményt küld Lengyelországnak, melyben a szabályok betartását kéri tőle.

(további információk: I. Valero Ladron - Tel.: +32 229 64971 - Mobil: +32 498 96 4971)

Közbeszerzés: A Bizottság arra kéri Svédországot, hogy teljes körűen tegyen eleget az uniós szabályoknak

Az Európai Bizottság a mai napon felkérte Svédországot, hogy biztosítson hatékony felülvizsgálati eljárásokat a jogellenesen odaítélt közszolgálati koncessziós szerződések kapcsán. A Bizottság úgy véli, hogy a svéd jogrendszer nem biztosítja az odaítélési eljárások átláthatóságának helyreállításához szükséges eszközöket, melyek adott esetben akár új odaítélési eljárás lefolytatását is jelenthetik. Hatékony felülvizsgálati eljárások hiányában Svédország megszegi a letelepedési jogra és a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó uniós szabályokat, valamint az egyének uniós szabályok szerinti jogaira vonatkozó hatékony bírósági védelem elvét. A Bizottság megállapítja, hogy noha az új koncessziós irányelv rendelkezéseinek a svéd jogba való, 2016. április 18-ra előirányzott átültetésével a kötelezettségszegés végül már nem fog fennállni, a folyamatban levő kötelezettségszegés orvoslásához ennél gyorsabb és hatékonyabb beavatkozásra lenne szükség. A bizottsági felszólítás indokolással ellátott vélemény formáját ölti (a kötelezettségszegési eljárás második

szakasza). Ha a svéd hatóságok két hónapon belül nem adnak kielégítő választ, a Bizottság az ügyet az Európai Unió Bírósága elé utalhatja.
További információk:
http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/reform_proposals/index_en.htm

(további információk: C. Hughes - Tel.: +32 229 64450 - Mobil: +32 498 96 4450)

Munkajog: A Bizottság újabb kérést intézett Svédországhoz, hogy vegye elejét a határozott idejű munkaszerződésekkel kapcsolatos visszaéléseknek.

Az Európai Bizottság – a beérkezett összes új információt figyelembe véve – úgy döntött, hogy ismét felkéri Svédországot a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló irányelvben (1999/70/EK) foglaltak teljesülésének biztosítására. Az újabb felkérés egy 2013. februári, hasonló tárgyú felkérés (MEMO/13/122) folyománya. Az újabb felkérés figyelembe veszi a kormánytól és más érdekeltektől, köztük a svéd szakszervezetektől és munkáltatói szervezetektől időközben kapott jelentős mennyiségű információt. Az előző felszólítás óta több releváns európai bírósági ítélet is született a kérdésben. A svéd jog számos helyzetben lehetőséget biztosít a határozott idejű munkaszerződések megkötésére és megújítására, például a helyettesítés céljából létesített munkaviszony, az idénymunka vagy a 67 éven felüliek munkavégzése esetében. A Bizottság egyetért Svédországgal abban, hogy a szóban forgó szerződések összhangban vannak az irányelvnek a Bíróság értelmezése szerinti rendelkezéseivel, mivel a szerződéseket „objektív okok" igazolják. Svédország ugyanakkor általános jellegű határozott idejű munkaszerződéseket is engedélyez, amelyeknél nem állnak fenn az említett objektív okok. Az adott helyzetre vonatkozóan az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy nyújtsanak védelmet a munkavállalóknak a szerződések visszaélésszerű meghosszabbításával szemben vagy úgy, hogy korlátozzák a megújítások számát, vagy pedig úgy, hogy meghatározzák „az egymást követő, határozott időre létrejött munkaszerződések vagy munkaviszonyok maximális teljes időtartamát". A svéd jogszabályok egyik megoldást sem juttatják érvényre hatékonyan, illetve nem biztosítanak azokkal egyenértékű védelmet. Ennek következményeképpen előfordulhat, hogy a munkavállalók minden objektív okot nélkülöző módon, folyamatosan csak határozott idejű munkaszerződések megújításával jutnak munkához. Az új felszólítás kiegészítő indokolással ellátott vélemény formáját ölti. Svédországnak két hónap áll rendelkezésére ahhoz, hogy tájékoztassa a Bizottságot az irányelvben foglaltak maradéktalan átültetésére hozott intézkedésekről. Amennyiben Svédország ezt elmulasztja, a Bizottság az ügyet az Európai Unió Bírósága elé terjesztheti.

(további információk: J. Todd - Tel.: +32 229 94107 - Mobil: +32 498 99 4107)

A Bizottság a vasúti finanszírozás nagyobb átláthatóságának biztosítására sürgeti Szlovéniát

A Bizottság aggályosnak tartja, hogy Szlovénia nem alkalmazza megfelelő módon a pályahálózat-működtetők és a vasút-üzemeltetők számviteli elkülönítéséről szóló európai szabályokat (2012/34/EU irányelv). Egyik fő céljuk az átláthatóság biztosítása a közforrások felhasználásában, hogy a szállítási szolgáltatók egyenlő alapokon versenyezhessenek egymással a végfelhasználók javára. Az átlátható könyvelés az egyetlen mód arra, hogy követni lehessen a közpénzek felhasználását és azt, hogy nem használják-e fel azokat az uniós rendelkezésekben tervezettektől eltérő célokra. Az átláthatóság hiánya miatt Szlovénia jelenlegi intézkedései nem zárják ki annak lehetőségét, hogy a közpénzekkel visszaéljenek, és jogtalan versenyelőnyt biztosítsanak az állami támogatásban részesülőknek. Mivel ez ellentétes az érvényes uniós szabályokkal, amelyek célja a hatékony, nem torzított és versenyképes uniós belső vasúti piac létrehozása, a Bizottság indoklással ellátott véleményt küldött ennek az országnak. Amennyiben két hónapon belül nem kap kielégítő választ, a Bizottság keresetet indíthat az országgal szemben az Európai Unió Bíróságánál.

Brüsszel, 2014. április 14.

A fogyasztóvédelmi hatóságok koordinált fellépésének köszönhetően jobban érvényesülnek a fogyasztói jogok az utazási honlapokon

A nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságok Európai Bizottság által irányított 2013-as akciója keretében 552 ellenőrzött honlapból 382 esetében találtak az európai fogyasztóvédelmi jogszabályokkal ellentétes tartalmakat. Az ezt követő határozott fellépésnek köszönhetően e honlapok 62%-a ma már a szabályoknak megfelelően bánik a fogyasztókkal. A fennmaradó 38% további szankciókra számíthat, mivel az európai hatóságok nem nyugszanak addig, amíg a fogyasztók jogait maximálisan tiszteletben nem tartják.

„Az Európai Unióban minden harmadik internethasználó szokott utazást és szállást foglalni az interneten. Biztosak kell, hogy lehessenek abban, hogy az online foglalás biztonságos és megbízható. Az 552 ellenőrzött internetes utazási oldal 62%-a mára már megfelel az uniós fogyasztóvédelmi előírásoknak, hála a tagállamok és a Bizottság közös fellépésének. Nem leszek nyugodt addig, amíg a fogyasztók jogait teljes körűen el nem ismerik, és a meglévő kereteken belül mindent meg fogok tenni ennek érdekében” – nyilatkozta Neven Mimica, az EU fogyasztópolitikai biztosa.

Az Európai Bizottság rendszeresen szervez összehangolt ellenőrzéseket, amelyek keretében a honlapokat a nemzeti végrehajtó hatóságok kampányszerűen vizsgálják meg. Céljuk a fogyasztóvédelmi szabályok betartásának ellenőrzése, és szükség esetén kikényszerítése. 2013 nyarán a tagállami hatóságok a repülőjegyeket és szállodai tartózkodásokat értékesítő honlapokat vették górcső alá, akár közvetítők, akár közvetlen értékesítők tartották fenn azokat. Összesen 552 ilyen honlapot vizsgáltak meg.

Az ellenőrzések és vizsgálatok eredményeképp 382 olyan honlapot azonosítottak, amely nem felelt meg az uniós fogyasztóvédelmi előírásoknak, a szabályosan működő oldalak aránya csupán 31% volt. A tagállami hatóságok ezután vagy megkeresték a nem szabályosan működő honlapokat üzemeltető hazai vállalkozásokat, és felszólították őket az uniós fogyasztóvédelmi előírások betartására, vagy – külföldi vállalkozások esetében – az illetékes tagállamtól kértek segítséget. A mai napig 173 honlapon történtek meg a szükséges kiigazítások, így a szabályoknak megfelelő honlapok aránya már eléri az ellenőrzött oldalak 62%-át. 209 honlap fenntartója ellen eljárás van folyamatban, közülük 52 ígéretet tett a hibák orvoslására.

Pontosan mit ellenőriztek?

A fellépés során azt vizsgálták, hogy a szolgáltatások fő jellemzőinek adatai könnyen elérhetőek-e; hogy az árat a folyamat elején feltüntetik-e, a választható elemekkel együtt; hogy a honlapokon szerepel-e olyan e-mail cím, ahová kérdéssel vagy panasszal lehet fordulni; valamint hogy a honlap a vásárlást megelőzően megadja-e közérthető formában a szolgáltatáshoz kapcsolódó feltételeket. A leggyakrabban feltárt problémák a következők voltak:

a kereskedő neve, különösen az e-mail címe nem volt feltüntetve, pedig ezt kötelező megadni, hogy a fogyasztók tudják, kihez fordulhatnak – 162 honlap nem tartalmazta ezt az információt (30%);

hiányoztak a panasztételre vonatkozó egyértelmű utasítások 157 honlap nem tartalmazta ezt az információt (28%);

a választható szolgáltatások ára, például a poggyászdíj, a biztosítási díj vagy az elsőbbségi beszállás nem választhatóként van feltüntetve – ez 133 honlap esetében jelentkezett (24%);

a szolgáltatás teljes ára nem szerepel központi helyen, amikor a foglalás fő elemeit először áttekintik – 112 honlapról hiányzott ez az információ (20%).

Mi történik ezután?

A továbbra is szabálytalan 209 honlap esetében nemzeti szinten közigazgatási vagy jogi eljárások indultak, a turisztikai ágazat egyes módszereit pedig további felülvizsgálatnak vetik alá abból a szempontból, hogy a fogyasztókat megfelelően tájékoztatják-e, támogatva a tájékozott döntéshozatalt.

Háttér-információk

A honlapok összehangolt ellenőrzése (ún. „sweep" ellenőrzés) a fogyasztói jogszabályok megszegésével járó esetek feltérképezésére és a szabálykövető magatartás biztosítására irányul. A folyamatot az Európai Bizottság koordinálja, és a nemzeti hatóságok egymással párhuzamosan dolgoznak, a fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet előírásainak megfelelően. Az utazási szolgáltatások összehangolt ellenőrzésére 27 uniós tagállamban[1], valamint Norvégiában és Izlandon került sor 2013 júniusában. A végrehajtási szakasz még most is tart. 2007 óta ez a hetedik összehangolt ellenőrzés. Most a légi utakat és a szálláshelyeket kínáló honlapokat nézték át, ha egy honlap mindkettőt értékesíti, akkor azt kétszer számolták.

Egyre több európai polgár vásárol utazási szolgáltatást az interneten: 2012-ben az internet-hozzáféréssel rendelkező európai fogyasztók 32%-a foglalt online repülőjegyet vagy szállodai szobát (az Eurostat 2012-es e-vásárlási felmérése szerint). Az utazás, az idegenforgalom és a kapcsolódó ágazatok az EU GDP-jének hozzávetőleg 10%-át adják. Az európaiak 2011-ben valamivel több mint 1 milliárd szabadidős utazást tettek, melyek csaknem 80%-a az Unión belüli út volt.

Brüsszel, 2014. április 10.

Mobiltechnológia az egészségügy szolgálatában?

A most induló európai uniós konzultáció keretében a Bizottság arra keres megoldásokat és ötleteket, hogy miként lehet felhasználni a mobiltechnológiát az európai egészségügyi szolgáltatások továbbfejlesztésére, ami az egészségügyi ellátás minősége terén jelentkező előnyök mellett akár 99 milliárd eurós megtakarítást is eredményezhet.

A mobil egészségügy, röviden az **m-egészségügy** számos újszerű megoldást kínál. Az okostelefonra vagy táblagépre telepített egészségügyi alkalmazásokkal:

- megmérhetjük a vérnyomásunkat;
- emlékeztetőt állíthatunk be, amely figyelmeztet, amikor be kell vennünk a gyógyszerünket;
- a cukorbetegek pedig akár az inzulinadagjukat is beadhatják az inzulinpumpának küldött vezérlőjellel.

Az EU úgy véli, hogy ilyen alkalmazásokkal uniós szinten akár **99 milliárd eurót** megtakarítást is el lehet majd érni azáltal, hogy a mobiltechnológia:

- lehetővé teszi a betegségek korai felismerését;
- arra ösztönzi a felhasználókat, hogy fordítsanak több figyelmet a betegségek megelőzésére;

- akár 30%-kal csökkenti azt az időt, amit az egészségügyi szakembereknek az adatok elérésére és elemzésére kell fordítaniuk.

Az m-egészségügy további előnye az, hogy a betegek saját maguk ellenőrizhetik egészségi állapotukat.

Beruházás az innovációba

A becslések szerint 2017-re az egész világon 3,4 milliárd ember rendelkezik majd okostelefonnal, és e felhasználók fele mobil egészségügyi alkalmazást is használ majd.

Már ma is közel 100 ezer ilyen alkalmazás áll a felhasználók rendelkezésére, és közülük a 20 legkedveltebb, sporttal, fitnesszel és egészséggel kapcsolatos ingyenes alkalmazást világszerte több mint 230 millióan töltötték le.

Ezidáig az Európai Unió 100 millió eurót fordított az m-egészségügyi kutatások finanszírozására, a beruházások pedig jelentős újításokkal kecsegtetnek. Például:

- a veseelégtelenségben szenvedő betegek a közeljövőben az okostelefonjukon követhetik nyomon a dialízis folyamatát;
- már ma is léteznek olyan stresszkezelésre szolgáló alkalmazások, melyek révén a felhasználók virtuális környezetben sajátíthatnak el különféle relaxációs technikákat;
- az ausztriai Graz egyik kórházának egészségügyi szakemberei egy új mobilrendszer segítségével jelentős fejlesztéseket vezettek be az intézmény belső irányításában.

A következő két évben a hasonló célokat szolgáló beruházásokra további 95 millió euró áll majd rendelkezésre.

Nyilvános konzultáció

Az m-egészségügy nyilvánvaló előnyei ellenére felmerülhet a kérdés, hogy miként biztosítható az egészségügyi alkalmazások által gyűjtött adatok védelme, vagy milyen szabályok alapján lehet ezeket az alkalmazásokat orvostechnikai eszközként hitelesíteni.

Az EU ezért arra kéri a polgárokat, az egészségügyi szakembereket, a közigazgatási szerveket, a mobiltelefonok gyártóit és minden más érdeklődőt, hogy osszák meg véleményüket a mobil egészségüggyel, például az egészségügyi alkalmazásokra vonatkozó biztonsági előírásokkal vagy az m-egészségügyi vállalkozások támogatásával kapcsolatban.

Az m-egészségügyi konzultáció**július 3-ig** tart, a véleményeket addig lehet elküldeni. A válaszokból készült összefoglalót a Bizottság az év végén fogja közzétenni.

Brüsszel, 2014. április 9.

Kiűzetés az édenből a megújulóknak

Fokozatosan terelnék át piaci alapokra a megújuló energiák támogatását az Európai Bizottság által szerdán elfogadott iránymutatások a környezetvédelem és az energetika terén nyújtható állami támogatások új szabályairól. A kérdés nem csak a szakmát osztotta meg, de az Európai Bizottságot is, ahol szokatlan módon szavazást tartottak az iránymutatásokról. Az atomerőművek építéséhez nyújtandó állami támogatások elbírálásának továbbra is az EU-szerződés lesz az alapja.

"Egyetlen vállalatnak vagy üzemnek sem kell majd ezen iránymutatások miatt bezárnia a kapuit" – vette védelmébe Joaquín Almunia, az EU versenypolitikai biztosa a környezetvédelmi és energiaberuházásokhoz 2014 és 2020 között nyújtható állami támogatások új szabályait, amelyeket szerdán fogadott el szavazás után a biztosi testület.

Almunia elárulta a sajtónak, hogy a biztosok a Barroso-bizottság praxisában meglehetősen szokatlan módon szavazás után fogadták el a fontos iránymutatásokat: 18-an közülük támogatták az előterjesztést, egy biztos ellene szavazott, míg hárman tartózkodtak (hat biztos nem vett részt a testület heti ülésén). A spanyol származású bizottsági tag ugyanakkor neveket nem volt hajlandó elárulni.

Miként arra az uniós versenypolitika őre is rámutatott, kevés jogszabályt előzött meg olyan széleskörű és alapos egyeztetési folyamat, mint a környezetvédelmi és az energiaterület állami támogatási rendszerének elfogadását. Az iránymutatások kidolgozása két éve vette kezdetét, és azóta nem kevesebb, mint három társadalmi konzultációt bonyolítottak le, amelyekre összesen 5 ezer hozzájárulás érkezett; két körben egyeztettek mind a 28 uniós tagállammal, és kétoldalú találkozók százait tartották a kormányok, illetve a különböző szakmai és civil szervezetek képviselőivel.

"Az eredmény egy politikai szempontból maximálisan kiegyensúlyozott támogatási rendszer" – húzta alá Joaquín Almunia, aki szerint sikerült egyensúlyt tartani a két, egymásnak ellentmondó szempont, a klímaváltozás elleni fellépés és az európai ipar versenyképességének megőrzése között.

Az iránymutatások a Bizottság szerint támogatni fogják az EU 2020-as klímapolitikai céljainak elérését, miközben orvosolják azokat a piaci torzulásokat, amelyeket a megújuló energiaforrások elterjedéséhez nyújtott szubvenciók idéztek elő.

A biztos egy kérdésre válaszolva ugyanakkor világossá tette azt, hogy a most bemutatott szabályozói keret sem a Hinckley-be tervezett brit atomerőműre, sem pedig bármilyen jövőbeni nukleáris beruházásra nem vonatkozik majd. Az új atomerőmű-blokkok építését továbbra is az EU-Szerződés alapján fogja elbírálni az Európai Bizottság.

A szerdán ismertetett iránymutatások az államiról a piaci alapúra történő fokozatos elmozdulást irányozzák elő a megújuló energiák esetében. Külön kritériumokat rögzítenek arra is, hogy a tagállamok milyen könnyítéseket adhatnak a megújulók támogatása céljából kivetett adók és illetékek alól a nemzetközi versenynek különösen kitett nagy energiafelhasználású ipari létesítményeiknek. Az új szabályok az energia infrastruktúrák és az áramtermelő kapacitások támogathatóságának kereteit is rögzítik.

"Eéjött az ideje annak, hogy a megújulók belépjenek a piacra. Az új iránymutatások a piaci feltételeket tükröző hatékonyabb állami támogatási intézkedéseket vázolnak fel fokozatos és gyakorlatias megközelítéssel. Ez hozzá fog járulni az európai polgárok és a cégek számára elérhetőbb energiához" – szögezte le a versenypolitikai biztos.

Az állami támogatások eddigi rendszerének módosítását indokolva Almunia hangsúlyozta, hogy miközben a megújuló energiák figyelemreméltó elterjedése az elmúlt években hozzájárult az előrelépéshez a környezetvédelmi célok terén, egyúttal komoly piaci torzulásokat idézett elő és növelte a fogyasztók számára a költségeket. Az új iránymutatások 2014. július elsején lépnek hatályba és 2020 végéig lesznek érvényesek.

A csomag fő eleme a piaci alapú mechanizmusokra való fokozatos áttérés a megújuló energiák támogatásában. Egyes megújuló technológiák ugyanis olyan érett szintet értek el, ami Brüsszel szerint indokolja az árampiacba való integrálásukat. Az új iránymutatások értelmében ezért az úgynevezett betáplálási támogatásokat (kötelező átvételi tarifákat) fokozatosan felváltják majd a

“versenytárgyalások” (licitek), amelyek javítani fogják a költséghatékonyságot és korlátokat szabnak a verseny torzításának.

Az áramtermelőknek 2016-tól – tehát két évvel az új iránymutatások hatályba lépését követően – a piacon kell értékesíteniük a villamos energiát és úgynevezett kiegyenlítő kötelezettségek vonatkoznak majd rájuk. Ez azt jelenti, hogy kompenzációt kell nyújtaniuk a korábbi szállítási kötelezettségüktől való rövid távú eltérésekért. A tagállamok ettől kezdve kötelesek lesznek betáplálási felárakat alkalmazni (a piaci árak kiegészítése) vagy igazolásokat kibocsátani a megújuló energiáknak a piacra való beillesztésének előmozdítása érdekében.

A tagállamok 2015-ben és 2016-ban a megújulókból származó új kapacitásaiknak csak egy kis hányadánál kezdik majd bevezetni a versenytárgyalási eljárást. 2017-től pályázatokat kell majd kiírniuk valamennyi új létesítmény támogatása céljából.

A kis létesítményeket ugyanakkor továbbra is támogatni lehet majd a kötelező átvételi tarifákon keresztül, és az új szabályok nem érintik a mostanáig érvényes szabályok alapján felállt támogatási rendszereket.

Az új iránymutatások másik lényeges eleme az európai ipar versenyképességének fenntartása. Az ezzel kapcsolatos aggodalom tárgya az, hogy a megújuló energiák támogatása céljából kivetett terhek egyre nagyobb részét alkotják az ipari létesítmények által fizetett villanyszámlának, különösen azoknak a nagy energiafelhasználású cégeknek, amelyek erős nemzetközi konkurenciának vannak kitéve. Az iránymutatások ezért lehetőséget adnak egy korlátozott számú energiaintenzív szektor esetében a terhek mérséklésére ebben a kategóriában, de más különösen nagy energiafelhasználású szektorok esetében is. Almunia szerint nem kevesebb, mint 68 szektor szerepel a listán.

Az új szabályok kritériumokat állítanak fel az energia-infrastruktúrák támogatására is, olyan beruházásokra fókuszálva, amelyek előmozdítják a határokon átnyúló energiaáramlást és Európa legelmaradottabb régióiban ösztönzik az infrastruktúrák fejlesztését.

A Bizottság végül engedélyezni kívánja állami támogatások nyújtását a biztonságos áramtermeléshez ott, ahol az áramtermelő kapacitás elégtelensége miatt valós kockázatok léteznek. A tagállamok ennek megfelelően úgynevezett “kapacitási mechanizmusokat” vezethetnek be, új áramtermelő kapacitások megépítésére ösztönözve a termelőket, vagy elejét véve a meglévő erőművek bezárásának, illetve megjutalmazva azokat a fogyasztókat, akik a csúcsidőszakban csökkentik az áramfogyasztást.

Ahogy arra számítani lehetett, a Bizottság iránymutatásait mindkét oldalról (mind a megújuló, mind a hagyományos ipar oldaláról) össztűz alá vették.

Reinhard Bütikofer, az európai zöldek társ-frakcióvezetője szerint az új állami támogatási rezsim rossz jelzéseket küld. “Ahelyett, hogy kiköveznék az utat a hatékony alacsony szénkibocsátású gazdaságra való áttérés előtt, ezek az új iránymutatások a semmibe vezetnek. Minél több energiát használ fel egy ipar, annál több kibúvót kap. Nincs erős ösztönzés a kevesebb energiafelhasználásra. Ez azt jelenti, hogy az energiahatékony cégek és a háztartások fizetik majd a számlát” – jelentette ki a zöldpárti képviselő, aki szerint az Európai Bizottság végül feladta energia és klímapolitikai ambícióit.

Gordon Moffat, az Európai Acélszövetség főtitkára szerint a minimum 15 százalékos hozzájárulás a nemzeti megújulók szunvencionálásához így is számos energiaintenzív vállalat energiaköltségeinek jelentős növekedését idézi majd elő, és olyan költségekről van szó, amelyeket a konkurenciának nem kell viselnie.

Brüsszel, 2014. április 2.

Az EP megszavazta a roamingdíjak eltörlését és a fogyasztói jogok kiterjesztését, valamint a távközlési piac fejlődését elősegítő intézkedéseket

Az Európai Parlament a mai napon a „behálózott kontinens” elnevezésű (az egységes távközlési piacról szóló) bizottsági rendeletjavaslat* általános szavazásának részeként megszavazta a roamingdíjak 2015 karácsonyától hatályba lépő eltörlését.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke így fogalmazott:

„Döntésével az EU a polgárok mellett tette le a voksát. Felszámolni az akadályokat, könnyebbé tenni az emberek életét és csökkenteni költségeiket – voltaképpen ez az Unió legfontosabb hivatása.”

„Mindennapjainkban szinte mindannyian függünk a mobiltelefon- és internetkapcsolattól. Ezért tudnunk kell, mit vásárolunk, biztosnak kell lennünk abban, hogy nem vezetnek bennünket az orrunknál fogva, illetve lehetőséget kell kapnunk arra is, hogy adott esetben meggondoljuk magunkat. A szolgáltatóknak pedig meg kell adni a lehetőséget, hogy mindenkihez eljuthassanak, amit a most elfogadott rendelet nagyban megkönnyít számukra. Ezzel mindenki csak nyerhet.”

„2010-ben ígéretet tettem rá, hogy 2015 végéig felszámolom a roamingdíjakat – most egyetlen lépésre vagyunk ezen ígéret megvalósulásától."

„Az igencsak szembetűnő roamingdíjak mellett kézzelfogható közelségbe került számos más akadály felszámolása is, hogy az európai polgárok bárhol a kontinensen nyílt és problémamentes kommunikációs hálózathoz jussanak".

Következő lépésként az EU tagállamai tanulmányozzák a rendeletet, és a Bizottság reményei szerint 2014 végére megszülethet a végső megállapodás annak szövegéről.

*A Bizottság 2013 szeptemberében terjesztette elő a „behálózott kontinens” elnevezésű távközlési rendeletet . A jogszabály nagy lépést tesz a valódi egységes távközlési piac megvalósítása felé az EU-ban: megszünteti a roamingdíjakat, teljes körűen garantálja a nyílt internetet és megtiltja a tartalmak blokkolását vagy korlátozását, összehangolja a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások frekvenciakiosztását, átláthatóbb fogyasztói internet- és szélessávú szolgáltatási szerződéseket ír elő, és megkönnyíti a szolgáltatóváltást a fogyasztók számára.

Az Unió támogatja a fogyasztókat a mindennapokban – ez csak öt centbe kerül

Brüsszel, 2014. március 31.

Ennyibe kerül csupán évente állampolgáronként az Európai Unió fogyasztóvédelmi programja,

amely a fogyasztókat segíti jogaik teljes körű érvényesítésében és az egységes piacon való aktív részvételben. A program teljes költségvetése a 2014–2020 közötti időszakban 188,8 millió EUR.

A fogyasztóvédelmi program a szerény források ellenére jelentős hatással bír. Változatos projektekkel szolgálja az Unió valamennyi tagállamában a fogyasztók érdekeit, egészen a végrehajtási tevékenységek koordinálásától az európai fogyasztói központok társfinanszírozásán át a nemzeti hatóságok támogatásáig az uniós fogyasztóvédelmi törvénysértések felgöngyölítésében. *„A program alapvető szerepet játszik annak biztosításában, hogy az egységes piac egész Európában az európai fogyasztók érdekét előtérben tartva működjön”*– nyilatkozta Neven Mimica uniós fogyasztópolitikai biztos.

Az első fogyasztóvédelmi program (2007–2013) is jelentős eredményeket mutatott fel. Ebben az időszakban a támogatott projektek között szerepeltek például az Unión belüli végrehajtási együttműködési intézkedések, olyan oktatási projektek, mint a Consumer Classroom (Fogyasztóképzés az osztályban) vagy az online vitarendezési platform.

Az új program az első kezdeményezés sikereire építve az alábbi négy főbb területre koncentrál:

- a biztonságos termékek egységes piaca, amely a fogyasztók, a versenyképes vállalkozások és kereskedők érdekeit tartja szem előtt;
- egy olyan egységes piac, ahol a polgárokat olyan hatékony fogyasztóvédelmi szervezetek képviselik, amelyek képesek megbirkózni a mai gazdasági környezet által támasztott kihívásokkal;
- olyan jogorvoslati lehetőségek igénybevételének a megkönnyítése, amelyek révén problémák felmerülése esetén elkerülhetők a hosszú és mind a fogyasztók, mind az állam számára költséges bírósági eljárások. Az egyszerűbb jogorvoslati lehetőségek jóvoltából erősödni fog a fogyasztók piacba vetett bizalma, és ez hozzá fog járulni a növekedéshez;
- a fogyasztói jogok érvényesítésének, valamint a fogyasztók tanácsokkal való ellátásának a támogatása a nemzeti hatóságok közötti tényleges és hatékony együttműködés révén.

A program forrásaiból a kormányzati szervezetek, a közintézmények, az uniós és nemzeti szintű fogyasztóvédelmi szervezetek is pályázhatnak támogatásra.

Brüsszel, 2014. március 28.

EU: nem védik a magyarok egészségét a szállópor-szennyezéstől

Újabb indoklással ellátott véleményt küldött Magyarországnak az Európai Bizottság a szállópor-szennyezéssel kapcsolatos kötelezettségeinek elmulasztása miatt. Brüsszel szerint Magyarország 2005 óta adós a lakosság egészségét óvó intézkedésekkel.

Az Európai Bizottság „aggódik, hogy Magyarország elmulasztja megvédeni állampolgárait a porszennyezéstől” – áll a testület közleményében, hogy miért küldött újabb indoklással ellátott véleményt Budapestnek egy régóta húzódó ügyben.

Az indoklással ellátott vélemény a kötelezettségszegési eljárás második szakaszát jelenti. Brüsszel 2013 februárjában intézett figyelmeztető levelet – akkor is már második alkalommal – a magyar hatóságokhoz, de mostanáig nem történt érdemi lépés a vonatkozó uniós rendelkezések átvételében és alkalmazásában. Ezért a Bizottság most jelezte, hogy amennyiben a magyar hatóságok ezúttal sem cselekednek, az Európai Bíróság elé viszi az ügyet.

Brüsszel azért szólt rá ismételten Budapestre, mert a magyar állampolgárok az érvényes uniós szabályokkal összeegyeztethetetlen módon továbbra is ki vannak téve a PM10 nevű szállópor-szennyezésnek, ami szakértők szerint asztmatikus, szív- és érrendszeri betegségeket, továbbá tüdőrákot okozhat és felelős a korai elhalálozásért. Az egészségre veszélyes szállópor ipari kibocsátásból, a közlekedésből és a házak fűtéséből származik.

A Bizottság rámutat, hogy a Budapest körüli régió, a Sajó-völgy, és néhány vidéki nagyváros (köztük Nyíregyháza és Szeged) lakói 2005 és minimum 2012 között minden egyes évben az egészségre ártalmas mennyiségű szállóport kellett, hogy beszippantsanak. Pécs lakosai is hasonló ártalmaknak voltak kitéve, jóllehet csak 2011 júniusáig volt érvényben az uniós szabályok alóli ideiglenes felmentés.

A Bizottság meggyőződése, hogy Magyarország nem hozott meg olyan intézkedéseket állampolgárai egészségének védelmében, amelyeknek már 2005 óta hatályban kellene lenniük. Brüsszel pénteken arra kérte a magyar hatóságokat, hogy gyors és hatékony intézkedéseket hozzon az ex lex állapot mielőbbi felszámolása érdekében.

Brüsszel, 2014. március 26.

Az EU-ban forgalomban lévő veszélyes áruk listáján az első és második helyen a ruházati termékek és a játékok állnak

2013-ban rekordmennyiségű riasztást adtak ki a veszélyes árukra figyelmeztető RAPEX-rendszerben. Különösen a Kínából származó veszélyes termékek aránya nőtt a tavalyi évben.

A tavalyi évben összesen 2364 biztonsági riasztásra került sor a veszélyes termékek bejelentésére szolgáló RAPEX-rendszerben. Az emberi egészséget vagy biztonságot veszélyeztető termékek között volt instabil babakád, összecsukló babakocsi, betiltott toxikus anyagokat tartalmazó tetováló festék, illetve allergén vegyi anyagok felhasználásával készült cipő is.

A RAPEX, amely azt hivatott biztosítani, hogy a veszélyes termékeket késedelem nélkül kivonják a piaci forgalomból vagy visszahívják a fogyasztóktól, az EU 28 országában, valamint Norvégiában, Izlandon és Liechtensteinben működik.

2013-ban 3,8%-kal több riasztásra került sor, mint az előző évben. A Bizottság véleménye szerint ez a növekedés nem azt jelenti, hogy a korábbinál több veszélyes termék van forgalomban Európában, hanem a nemzeti termékfelügyeleti hatóságok javuló felderítési arányára és a termékbiztonsági szabályok fokozott érvényesítésére utal.

Egy évtizede a fogyasztók védelmében

A RAPEX működésének első évében, 2003-ban összesen 200 riasztásra került sor. Azóta minden évben növekedett a termékbiztonsági előírásoknak nem megfelelő termékekre vonatkozó bejelentések száma.

A ruházati termékek és a gyerekjátékok a RAPEX keretében elrendelt korrekciós intézkedéseknek összesen a felét tették ki 2013-ban. Azután következtek az elektromos termékek (a riasztások 9%-a), a gépjárművek (7%) és a kozmetikumok (4%).

Elsősorban olyan termékekről van szó, amelyek toxikus hatású vegyi anyagokat tartalmaznak, sérülésveszélyesek, illetve fulladást, légcsőelzáródást vagy áramütést okozhatnak.

A veszélyes árucikkek csaknem kétharmada (64%-a) Kínából származik, ami 2012-höz képest 6%-os, 2011-hez képest pedig 10%-os növekedést jelent. Az EU kétoldalú tárgyalásokat folytat Kínával, hogy az ottani gyártók minél nagyobb hangsúlyt fektessenek a termékbiztonsági előírások betartására.

Az Európában előállított – és a RAPEX-rendszerben kiszűrt – veszélyes termékek aránya az egy évtizeddel ezelőtti 27%-hoz képest 2013-ban már csak 15% volt.

A legtöbb riasztásra tavaly Magyarországon (az esetek 12%-ában), Németországban és Spanyolországban (11-11%), Bulgáriában (8%) és az Egyesült Királyságban (6%) került sor.

A Bizottság arra sürgeti a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan szabályokat, amelyek növelik a termékek nyomonkövethetőségét. Jelenleg az Európában forgalmazott, nem biztonságosnak minősített termékek mintegy 10%-ánál nem lehet megállapítani a származási vagy gyártási országot.

A fogyasztók számára hátrányos, hogy földrajzi elhelyezkedésüktől függ, milyen széles sávú kapcsolatra fizethetnek elő

Brüsszel, 2014. március 25.

A most közzétett uniós adatok szerint a 400 millió európai internet-előfizető számára földrajzi elhelyezkedésük dönti el, hogy milyen sebességű széles sávú internetkapcsolatok mekkora kínálatából választhatnak, és ezért mennyit kell fizetniük. Négy ma közzétett tanulmány szerint jóformán semmilyen trend vagy összhang nem létezik a széles sávú hozzáférések európai piacain. A fogyasztók számára az is zavarba ejtő, hogy a szolgáltatók mennyire eltérő mértékű tájékoztatást adnak, márpedig ennek következtében kevésbé tudják kiválasztani azt, ami a leginkább megfelel az igényeiknek.

- Egyes tagállamokban akár négyszer annyiba is kerülhetnek a leggyakrabban igénybe vett széles sávú kapcsolatok, még ha figyelembe vesszük is az adott országok vásárlóerejét.
- Az emberek 66 %-a nem tudja, hogy milyen sebességű internetkapcsolatra fizetett elő.
- A fogyasztók széles sávú internetkapcsolata a szerződésben foglalt sebességnek átlagosan csak a 75 %-át éri el.

Noha a távközlési ágazatnak az Európai Unió által több egymást követő hullámban indított sikeres reformja hozzájárult az uniós távközlési szolgáltatások átalakításához, az ágazat még mindig nagyrészt 28 önálló tagállami piacként működik. Az ügyfelek és a szolgáltatók egyaránt eltérő

árakkal és szabályokkal szembesülnek. Az Európai Parlament a jövő héten fog szavazni a Bizottságnak a kontinens teljes hálózati lefedettségét célzó terveiről (#ConnectedContinent), melyek a probléma megoldására nagyobb átláthatóságot, több jogot és jobb szolgáltatásokat biztosítanak majd a fogyasztóknak.

Hatalmas árkülönbségek a széles sávú hozzáférés (#broadband) esetében

- A 35 éves Karolina Litvániából Lengyelországba költözik. Új lakhelyén legalább kétszer annyit kell majd fizetnie a korábbihoz hasonló minőségű széles sávú szolgáltatásért. De akár a 14-szeresét is fizetheti.
- Miután a 65 éves Peter az Egyesült Királyságban nyugdíjba vonul, nyugdíjas éveit Cipruson kívánja tölteni. Egy valószínűleg lassabb internetkapcsolatért 2–4-szer többet kell majd fizetnie.
- Carlos Franciaországból költözik vissza spanyol szülővárosába. Alaposan szét kell majd néznie, mert Spanyolországban a széles sávú hozzáférésért akár 50 %-kal is többet kell fizetnie, mint most.

Neelie Kroes (@NeelieKroesEU), az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott: *„Az internet egységes piaca nem létezik, de ennek meg kell változnia. Nincs ésszerű magyarázat arra, hogy Európában ugyanazért a széles sávú hozzáférésért miért kell valakinek négyszer annyit fizetnie, mint valaki másnak."*

A ma közzétett új tanulmány szerint akár 400%-os árkülönbség is lehet az uniós országokban reklámozott, 12–30 megabit/másodperc (Mbps) sebességkategóriába tartozó vezetékes széles sávú kapcsolatok között, melyekre az európaiak többsége előfizet. Az árak 10–46 EUR/hónapnál kezdődnek, attól függően, hogy hol él az ember, és akár a havi 140 EUR-t is elérhetik.

Az árkülönbségek: a hirdetések szerint a legolcsóbb széles sávú hozzáférésre Litvániában (10,30 EUR-tól), Romániában (11,20 EUR-tól) és Lettországban (14,60 EUR-tól) lehet előfizetni; más országokban a legalacsonyabb ajánlat akár 46,20 EUR-ra is szólhat (Cipruson), de e mögött Spanyolország (38,70 EUR) és Írország (31,40 EUR) sem sokkal marad le. A legmagasabb az ártartomány Lengyelországban és Horvátországban, ahol az ajánlatok 20 EUR-tól 140 EUR-ig, illetve 30 EUR-tól 121 EUR-ig terjednek.

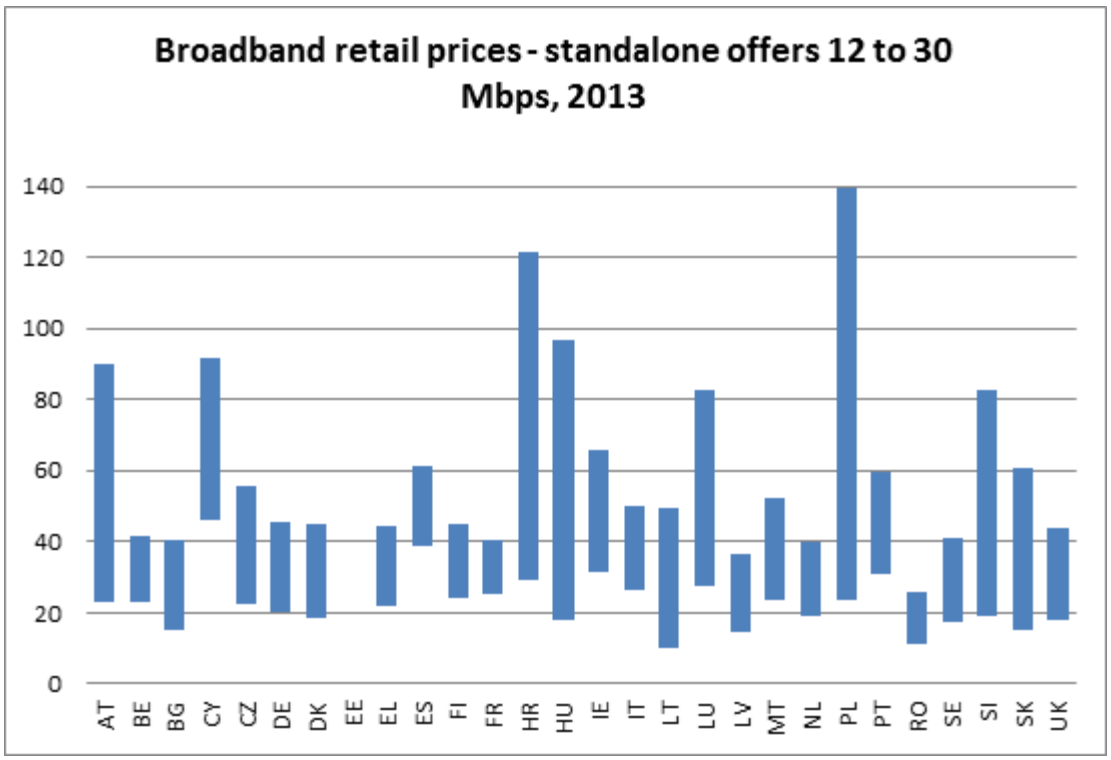

Forrás: Az Európai Bizottság szolgálatai Van Dijk tanulmánya alapján. Az árak a 2013. februárban érvényes árak EUR/hónap alakban megadva, magukban foglalják a hozzáadottérték-adót, és egy

vásárlóerő paritásnak megfelelő kiigazítást.

Noha a piacok közötti bizonyos különbségek megmagyarázhatók az eltérő költségekkel és bevételekkel, a napjainkban tapasztalt eltérésekért többnyire a tartós piaci fragmentáció okolható. A „behálózott kontinens" jogszabálycsomag (#ConnectedContinent) segít majd megszüntetni ezeket az árkülönbségeket azzal, hogy a fogyasztóknak több jogot, a befektetőknek pedig kedvezőbb környezetet biztosít az EU egységes piacán, és lehetőséget ad a hatékony szolgáltatóknak arra, hogy más országok fogyasztóinak értékesítsék szolgáltatásaikat.

Mit kapunk, amikor széles sávú hozzáférésre fizetünk elő?

- Anna elköltözött szüleitől, és most internetkapcsolatra van szüksége. Felderíti a kínálatot, de úgy találja, nehéz összehasonlítani a választható lehetőségeket. Miután végre választott, kiderül, hogy a kapcsolat sokszor lassabb, mint amire számított.
- Thomas vonzónak találta a lakóhelyén hirdetett letöltési sebességet, amely „akár a 30 Mbps-ot is elérheti". 12 hónapra elő is fizetett, de a tényleges sebesség 30 Mbps helyett csupán 22 Mbps.

Egy másik, a SamKnows elemző cég (@SamKnows) által végzett felmérés keretében több mint 7 milliárd alkalommal mérték meg közel 10 000 önkéntes résztvevő internetkapcsolatának sebességét, és megállapítást nyert, hogy a tényleges letöltési sebesség esetenként csupán a meghirdetett sebesség 64 %-át éri el.

A kapcsolat típusa	A reklámozott sebesség hány %-a valósul meg
Kábel	89,5 %
Optikai szál (FTTx)	82,7 %
Réz (xDSL)	63,8 %

Neelie Kroes (@NeelieKroesEU), az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott: *„A mögöttes hálózatok színvonala ugyan már javul, de a meghirdetett és a tényleges sebességek közötti eltérés még ugyanolyan jelentős, mint 2012-ben.Ez megerősíti, hogy a „behálózott kontinens" (ConnectedContinent) csomagunkban javasolt módon erősíteni és harmonizálni kell a fogyasztói jogokat.*

„Itt az ideje, hogy a vállalatok egymással együttműködve megtalálják a legjobb módokat termékeik hirdetésére és bemutatására." Azt remélem, így reagálnak majd ezekre a megállapításokra."

A „behálózott kontinens" jogszabálycsomagban (#ConnectedContinent) javasolt reformok új jogokat létesítenek, mint például az összehasonlítható információkat tartalmazó, közérthető nyelven megfogalmazott szerződésekhez való jogot. A szolgáltatóknak különösen a ténylegesen elérhető adatsebességről kell majd pontos tájékoztatást nyújtaniuk. A fogyasztóknak szélesebb körű jogaik lesznek arra, hogy szolgáltatót vagy szerződést váltsanak, hogy felmondják szerződésüket, ha az internetkapcsolat ígért sebessége nem teljesül, vagy arra, hogy e-mailjeiket új e-mailcímre továbbíttassák, miután internetszolgáltatót váltanak.

Önkéntesekre van szükség:

A SamKnows projekt (@SamKnows) 2014 végéig tart, és a tervek szerint még egy éves mérésre kerül sor. A 28 uniós tagállamban, valamint Izlandon és Norvégiában élő európai fogyasztók megmérhetik internetszolgáltatójuk teljesítményét, ha csatlakoznak egy önkéntesekből álló közösséghez. A kiválasztott fogyasztók egy kis eszközt kapnak, amelyet be kell dugniuk az otthoni internetkapcsolatuk csatlakozójába. Ez az eszköz egy sor automatikus tesztet végez, amikor nem használják a vonalat. Meghatározza a széles sávú kapcsolat sebességét és teljesítményét.

A négy felmérés háttere

1. **A széles sávú internethez való hozzáférés díjairól szóló tanulmány**

Az Európai Bizottság közzétesz egy 2013. évi összehasonlító tanulmányt a széles sávú internethez való hozzáférés díjaira vonatkozó felmérés eredményeiről, mely felmérésre az EU összes tagállamában, valamint Kanadában, Izlandon, Japánban, Dél-Koreában, Liechtensteinben, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban, Norvégiában, Kaliforniában, Coloradóban, New York államban, Svájcban és Törökországban került sor. A tanulmány elsősorban a 2013. február 1–15. közötti időszakban gyűjtött adatokon alapul, és az internetszolgáltatók kínálatát elemzi. Az ezen időszakra vonatkozó információkat adott esetben összehasonlították az előzőleg 2011 februárjában, illetve 2012 februárjában gyűjtött hasonló információkkal.

2. **A @SamKnows tanulmány**

A SamKnows (@SamKnows) által az Európai Bizottság megbízásából készített tanulmány azt méri, mekkora a különbség a között az internetsebesség között, amelyért fizetünk, és amelyet ténylegesen kapunk. Az eredmények a csúcsidőben, azaz hétköznapokon 19:00–23:00 óráig bezárólag elért teljesítményen alapulnak. Ez a SamKnows (@SamKnows) második tanulmánya (a tervek szerint a harmadik tanulmányra 2014-ben kerül sor).

Hardvereszközöket alkalmazó módszertanra épül, és a legpontosabban, legobjektívebben méri az internet teljesítményét, függetlenül a hozzáférési technológiától és az otthoni berendezésektől. A nemzeti szabályozó hatóságok is ezt a módszertant alkalmazták az Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban, Brazíliában és Szingapúrban.

30 országban 9 467 eszköz összesen 63 666 843 egyedi vizsgálat részeként 7 184 604 603 mérést végzett.

A második jelentés az internetszolgáltatóktól függetlenül készült, a harmadik jelentés elkészítésében való részvételre azonban már az internetszolgáltatókat is bátorítják.

3. **Eurobarométer felmérés**

Az Eurobarométer felmérés 2014 februárjában azt vizsgálta valamennyi uniós tagállamban, hogy a felhasználók hogyan ítélik meg a távközlési szolgáltatásokat.

4. **A hírközlési bizottság jelentése**

A Bizottság közzéteszi a Hírközlési Bizottság keretében a tagállamok szélessávúinternet-előfizetéseinek számáról gyűjtött adatokat. A jelentés az illetékes minisztériumoktól és szabályozó hatóságoktól kapott adatokon, valamint a Bizottság által közzétett, a széles sávú hozzáférésekre vonatkozó egyéb statisztikákon (a lefedettségre, a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi árakra, valamint a széles sávú hozzáférés állami támogatására vonatkozó adatokon) alapul.

2014/03/25

A fogyasztók biztonságának szolgálatában: 10 éves a veszélyes termékekre figyelmeztető európai riasztási rendszer

A RAPEX (a nem élelmiszer jellegű termékek uniós riasztási rendszere) immár tíz éve gondoskodik az európai fogyasztóknak a veszélyes termékekkel szembeni védelméről. 2013-ban összesen 2364 intézkedésre került sor az uniós tagállamok részéről. Ez a szám 2012-höz viszonyítva 3,8%-kal nőtt, követve a RAPEX 2003-as létrehozása óta megfigyelhető, folyamatos emelkedést mutató tendenciát.

„A RAPEX arról tanúskodik, hogy Európa gondosan őrzi 500 millió polgára biztonságát. A

polgárok javát szolgáló rendszer működése a tagállami hatóságok és az uniós intézmények közötti együttműködés igazi sikertörténete. A RAPEX létrehozásának 10. évfordulója annak tanúbizonysága, hogy a biztonságosabb egységes piac érdekében a jogérvényesítésért felelős hatóságok egyre nagyobb súlyt fektetnek az együttműködésre." – nyilatkozta Neven Mimica uniós fogyasztópolitikai biztos.A RAPEX a tagállamok és a Bizottság között működő uniós sürgősségi riasztási rendszer, amely a nem élelmiszer jellegű termékekkel foglalkozik. Feladata a potenciálisan veszélyes termékekre és a tagállami jogérvényesítési fellépésekre vonatkozó információk gyors továbbítása. Segítségével a fogyasztókra veszélyes termékek korábban azonosíthatók és távolíthatók el az EU piacairól.

A RAPEX 2003-as létrehozása óta folyamatosan nő a beérkező értesítések száma, valamint az értesítésekre válaszul hozott intézkedések aránya: míg 2003-ban alig 200 értesítés futott be, a rendszer mára évente több mint 2000 bejelentést dolgoz fel.

Mely termékek jelentenek kockázatot?

2013-ban elsősorban a ruházati cikkek, a textíliák és a divatáru (25 %), valamint a játékok (szintén 25 %) alkották azokat a fő termékkategóriákat, amelyek esetében korrekciós intézkedésekre volt szükség. Az említett termékekkel járó kockázat a bejelentések szerint a leggyakrabban vegyi kockázat volt, amelyet a sorban a fulladási, a sérülési és légcső-elzáródási veszély követett.

A vegyi anyagok jelentette veszélyek a ruhák és a játékok esetében jelentkeznek (például a cipőkben és bőrtermékekben előforduló króm(VI) vagy az egyes játékokban megtalálható ftalátok). A beérkezett értesítések többsége a ruhák esetében a rajtuk lévő zsinórok miatti fulladás- vagy sérülésveszélyre hívta fel a figyelmet. Emellett 2013-ban betiltottak még gyermekgondozási cikkeket (például instabil babakádakat, összecsukló babakocsikat), illetve olyan tetováló festékeket is, amelyek számos tiltott vegyi anyagot tartalmaztak. A vállalkozásoknak biztosítaniuk kell, hogy már a gyártási szakasz előtt figyelembe veszik a jól ismert veszélyeket, a hibás termékeket pedig visszahívják, illetve kivonják a forgalomból.

Honnan érkeznek ezek a termékek?

A riasztási rendszerben a származási országok között továbbra is Kína áll az élen. Az elmúlt évben a súlyos kockázatot jelentő termékekről szóló összes bejelentés 64 %-a kapcsolódott Kínából származó termékekhez.

Annak érdekében, hogy a kínai gyártók jobban tisztában legyenek a követelményekkel és be is tartsák azokat, az Unió és Kína kétoldalú erőfeszítéseket tesz a hatóságok közötti információcsere és kommunikációs tevékenységek terén. E párbeszéd keretében az Európai Bizottság felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy a bejelentett termékek jobban nyomon követhetők legyenek. Egy nemrég készült, az Európai Bizottság által támogatott szakértői tanulmány ajánlásokat fogalmazott meg a nyomon követhetőség javítására, valamint arra vonatkozóan, hogy a fogyasztóknak mire érdemes különösen odafigyelniük[1].

A RAPEX 2013. évi számadatai

2 364 Értesítések száma összesen:

31 a részt vevő országok száma (EU 28 + Norvégia, Izland és Liechtenstein)

A 2013-ben leggyakrabban bejelentés tárgyát képező öt termékkategória:

25 % ruházat, textil- és divatáru;

25 % játékok;

9 % elektromos készülékek és berendezések;

7 % gépjárművek;

4 % kozmetikumok

Bejelentések a termékek származási országa szerint:

64 % Kína, ideértve Hongkongot is;

15 % az Unió 28 tagállama és az EGT-országok;

10 % ismeretlen;

11 % egyéb.

Brüsszel, 2014. március 24.

Elektronikus egészségügy Európában: aktuális diagnózis

„Európát egyre idősödő népessége miatt egészségügyi válság fenyegeti. A digitális technológia kiaknázásával csökkenthetjük a költségeket, a betegeknek nagyobb ellenőrzési lehetőséget adhatunk, hatékonyabbá tehetjük az egészségügyi ellátást és segíthetünk az európai polgároknak abban, hogy minél tovább a társadalom aktív tagjai maradjanak. Tartsuk ujjunkat a pulzuson!" – nyilatkozta Neelie Kroes.

Mi a diagnózis? A sürgősségi ellátást végző kórházakban (amelyekben rövid távú szakorvosi vagy sebészeti ellátást és kezelést végeznek) és az európai háziorvosok körében végzett két felmérés szerint terjedőben van az e-egészségügy használata, amelyet 2013-ban a háziorvosok 60%-a használt; ez a 2007-es adatokhoz viszonyítva 50%-os növekedést mutat. De még rengeteg a tennivaló.

A felmérések főbb eredményei:

Az #e-egészségügy kórházakban való bevezetésében élenjáró országok Dánia (66%), Észtország (63%), Svédország és Finnország (mindkét országban 62%). Az országok részletes ismertetője itt található.

Az e-egészségügyi rendszereket még mindig többnyire a hagyományos adatfelvétel és jelentéstétel céljára használják, nem pedig olyan klinikai célokra, mint például az online konzultáció (a háziorvosoknak csak 10%-a tart online konzultációt).

A betegek egészségügyi adatainak digitalizálásában Hollandia vezet 83,2%-os digitalizáltsággal, amelyet Dánia (80,6), és az Egyesült Királyság (80,5%) követ.

Azonban csak az európai kórházak 9%-a teszi lehetővé a betegek számára, hogy online hozzáférhessenek saját egészségügyi dokumentációjukhoz, és többségük csak részleges hozzáférést biztosít.

Az e-egészségügy alkalmazása során a kórházak és a háziorvosok több korlátba is ütköznek, az átjárhatóság vagy a jogszabályi keretek hiányától a szűkös erőforrásokig.

A felmérés eredményeiről @NeelieKroesEU, a Bizottság alelnöke az alábbiakat mondta el:

„Nagyon gyorsan változtatni kell az egészségügyi ágazat hozzáállásán. Az, hogy 10 háziorvosból 6 használja az e-egészségügyi eszközöket azt jelzi, hogy csak lázat mérünk, de eljött az ideje a láz csillapításának!. A kórházaknak is csupán 9%-a teszi lehetővé a betegek számára, hogy hozzáférhessenek saját digitális dokumentációjukhoz! Ezen változtatni kell! Azt szeretném elérni, hogy a kormányok, a csúcstechnológiák fejlesztői, a biztosítótársaságok, a gyógyszergyártók és a kórházak egyesítsék erőiket, és olyan innovatív és költséghatékony egészségügyi rendszert hozzanak létre, amely hozzáférhetőbb és átláthatóbb a betegek számára."

Tonio Borg egészségügyi biztos hozzátette: *"Az e-egészségügyi megoldások biztosítják a betegek jobb egészségét és az egészségügyi rendszerek hatékonyságát. A felmérések azt mutatják, hogy egyes tagállamok kétség kívül élen járnak a betegek érdekeit szolgáló elektronikus orvosi rendelvények és elektronikus dokumentációk használatában, és ösztönzőleg hathatnak a többi tagállamra. Számítok arra, hogy minden tagállam ki fogja aknázni az e-egészségügyi megoldások előnyeit és e tekintetben együtt fog működni az uniós e-egészségügyi hálózattal."*

Miért kell erre olyan sokáig várni?

Amikor a háziorvosokat arról kérdezték, hogy miért nem használják gyakrabban az e-egészségügy szolgáltatásait, indokaik között szerepelt a megtérítés hiánya (79%); a nem megfelelő számítástechnikai ismeretek (72%); a rendszerek átjárhatóságának hiánya (73%); és az e-mailen keresztül történő orvos-beteg kommunikáció terén a titoktartásra és a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályozási keret hiánya (71%).

Háttér

A tanulmányok készítése során felmérték, hogy az egészségügyben milyen mértékben alkalmazzák a következő digitális eszközöket és szolgáltatásokat: az elektronikus egészségügyi dokumentációk használata és az azokhoz való hozzáférés, a távegészségügy, a szakemberek közötti információcsere stb. E szolgáltatások teljes körű alkalmazásával hatékonyabbá válna a nemzeti egészségügyi rendszer, a betegek több információhoz jutnának, fokozottabban részt vállalhatnának egészségügyi ellátásukban, könnyebben hozzájutnának az egészségügyi tanácsokhoz és kezelésekhez.

Az e-egészségügyi eszközök közé tartoznak a) az elektronikus egészségügyi nyilvántartó rendszerek, b) az egészségügyi információcsere, c) a távegészségügy és d) a személyes egészségügyi dokumentációk.

Egészségügyi információcsere:

Az Unió kórházainak 48%-a a háziorvosokkal, 70%-a pedig a külső egészségügyi szolgáltatókkal cserél elektronikus úton egészségügyi információt. E téren élenjár Dánia, Észtország, Luxemburg, Hollandia és Svédország (a sürgősségi ellátást nyújtó kórházaik mindegyike cserél bizonyos szinten egészségügyi információt).

A háziorvosok csak korlátozott mértékben alkalmazzák az elektronikus orvosi rendelvényeket és az e-mail útján történő orvos-beteg kapcsolattartást (32%-ban, ill. 35%-ban). Az elektronikus orvosi rendelvények terén a 3 élenjáró ország Észtország (100%), Horvátország (99%) és Svédország (97%), míg az e-mail használata Dániában (100%), Észtországban (70%) és Olaszországban (62%) a legelterjedtebb.

Az uniós kórházak kevesebb mint 8%-a cserél elektronikus úton információt más uniós országokban található egészségügyi szolgáltatókkal.

Távegészségügy

A kórházaknak csak 9%-a teszi lehetővé a betegek számára a távolból történő figyelemmel kísérés lehetőségét, amely lerövidítené a kórházi tartózkodást, és biztonságosabb független életet tenne lehetővé. A háziorvosok kevesebb mint 10%-a tart online konzultációt a betegekkel, és kevesebb mint 16%-a más szakorvosokkal.

Brüsszel, 2014. március 3.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos fellépések hozzásegíthetnek a munkahelyteremtő gazdasági fellendüléshez

Az éghajlatváltozásról szóló Eurobarométer tematikus felmérés eredményei szerint az Európai Unióban öt polgár közül négy elismeri, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a hatékonyabb energiafelhasználás segítheti a gazdaság és a foglalkoztatás fellendülését. Ez az eredmény valamivel magasabb, mint a legutóbbi, 2011-ben tartott közvélemény-kutatás eredménye, mely szerint akkor a válaszadók 78 %-értett egyet ezzel az állítással.

Azon tagállamok közül, amelyeket a leginkább sújtott a gazdasági és pénzügyi válság, több tagállam is azok között szerepel, amelyekben a polgárok a legnagyobb arányban elismerik az éghajlatváltozás ellen és az energiahatékonyság érdekében tett fellépések gazdasági előnyeit. Az állítással egyetértő válaszadók aránya egyetlen tagállamban sem volt kisebb 65 %-nál.A felmérésből[1] az is kiderült, hogy tíz polgár közül hét egyetért azzal, hogy a fosszilis tüzelőanyagok Európai Unión kívülről történő behozatalának csökkentése gazdasági előnyökkel járhat.

José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke így nyilatkozott: *„Az nem lehet, hogy választani kelljen a helyes gazdaságpolitika és az éghajlat védelme között: valójában a költséghatékony éghajlat-politikai fellépés jelenti a helyes gazdaságpolitikát. Nagyon bíztatónak tartom, hogy az európai polgárok felismerik ezt. A felmérés eredménye egyértelműen jelzi az EU vezetői számára, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatosan bátor fellépéseket kell tenni a fenntartható gazdasági fellendülés érdekében. Emellett minket, a Bizottság munkatársait is arra bátorít, hogy tovább küzdjünk az ambiciózusabb és konkrétabb európai éghajlat-politikai fellépés érdekében."*

Connie Hedegaard, az Európai Unió éghajlat-politikai biztosa így fogalmazott:*„A felmérés igazolja, hogy az európaiak többsége elvárja a politikusoktól, hogy már ma foglalkozzanak az éghajlatváltozás kérdésével. A polgárok tisztában vannak azzal, hogy az éghajlatváltozás problémája nem oldódott meg magától, amíg kormányaik a gazdasági válsággal voltak elfoglalva. Nem lehet a növekedés és versenyképesség, illetve az éghajlat között választani. Mindkettő fontos, mindkettővel foglalkozni kell. Remélem, hogy az EU vezetői odafigyelnek erre, és ennek megfelelően járnak el e hónap végén, az Európai Tanács ülésén, ahol az éghajlatváltozással és az energiával kapcsolatos, 2030-ig szóló javaslatainkat fogják megvitatni."*

A felmérés legfontosabb megállapításai a következők:

A válaszadók 80 %-a – 31 %-uk teljesen, 49 %-uk pedig többnyire – egyetért azzal, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a hatékonyabb energiafelhasználás ösztönözheti a gazdaságot és a munkahelyteremtést. A válaszadók a legnagyobb valószínűséggel Spanyolországban (52%), Svédországban (50%), Máltán (44%), Írországban és Cipruson (43%), valamint Görögországban (42%) értettek teljes mértékben egyet az állítással. Az állítással teljes mértékben vagy többnyire egyetértő válaszadók aránya Észtországban volt a legalacsonyabb

(65 %).

Tíz európai polgár közül kilenc úgy véli, hogy az éghajlatváltozás súlyos problémát jelent. A probléma a megkérdezettek döntő többsége – 68 %-a – szerint „rendkívül súlyos”, 21 %-uk szerint pedig „meglehetősen súlyos”. A válaszadóknak csupán 9 %-a nem tekinti a problémát súlyosnak. Amikor a felmérés készítői arra kérték a válaszadókat, hogy egy 1-től 10-ig terjedő skálán osztályozzák az éghajlatváltozás mint probléma súlyosságát úgy, hogy a nagyobb pontszám súlyosabb problémát jelent, akkor átlagos pontszámként 7,3 adódott. Ugyanez az érték 2011-ben 7,4, 2009-ben pedig 7,1 volt.

A megkérdezettek szerint az éghajlatváltozás rendkívül súlyos probléma, amellyel a világnak ma szembe kell néznie – ennél előbbre csak a szegénységet és a gazdasági helyzetet sorolták. 2011-ben az éghajlatváltozás a második helyre került a szegénység, az éhínségek és az ivóvízhiány mögé, de megelőzte a gazdaság helyzetét. Napjainkban az európai polgárok fele (50 %) véli úgy, hogy az éghajlatváltozás a négy legsúlyosabb probléma egyike. A legvalószínűbben a svéd (39%), a dán (30%) és a máltai válaszadók (30%) tekintik az éghajlatváltozást napjaink legsúlyosabb globális problémájának.

Az európai polgárok 70 %-a – 26 %-uk teljesen, 44 %-uk pedig többnyire – egyetért azzal, hogy az EU számára gazdaságilag előnyös lehet a fosszilis tüzelőanyagok behozatalának csökkentése. A válaszadók a legnagyobb valószínűséggel Spanyolországban (45 %), Ausztriában (40 %), Cipruson (38 %), Írországban (37 %), Portugáliában (34 %) és Máltán (34 %) értettek teljes mértékben egyet az állítással.

Az európaiak túlnyomó többsége támogatja az energiahatékonyság és a megújuló energia érdekében tett nemzeti fellépést. A válaszadók 92 %-a fontosnak, valamivel több mint fele (51%) pedig nagyon fontosnak tekinti, hogy kormánya támogassa, hogy 2030-ra javuljon az energiahatékonyság. A megújuló energiát illetően a válaszadók 90 %-a számára fontos – ezen belül 49 %-uk számára pedig nagyon fontos –, hogy kormánya határozzon meg célkitűzéseket a megújuló energiaforrások felhasználásának 2030-ig való növelése érdekében.

Az európai polgárok 50 %-a nyilatkozott úgy, hogy maga is tett valamit az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében a megelőző hat hónapban; arányuk enyhe csökkenést mutat a 2011. évi 53 %-hoz képest. Amikor azonban a felmérés készítői a felsorolásukban szereplő konkrét lehetséges intézkedésekre kérdeztek rá időintervallum nélkül, a pozitív választ adók aránya 89 %-ra emelkedett (2011-ben ez a szám 85 % volt). A leggyakoribb intézkedések között a hulladék mennyiségének csökkentése és a hulladék újrahasznosítása (69 %), valamint az eldobható cikkek használatának visszaszorítása (51%) szerepelt.

2014/02/27

A Bizottság és a tagállamok lépéseket sürgetnek a mobilalkalmazásokkal kapcsolatos fogyasztói aggályok kezelésére

A mobilalkalmazások ágazata virágkorát éli Európában. Több mint 1 millió embernek biztosít munkát, és az általa képviselt érték a várakozások szerint az elkövetkező öt évben eléri a 63 milliárd eurót. A mobilalkalmazások elemzésével foglalkozó külső platform, a Distimo szerint az egyik alkalmazásszállító – évi 10 milliárd euró feletti összegre becsült – jövedelmének mintegy 80%-a származik a fogyasztók által bizonyos egyedi tartalmakhoz vagy funkciókhoz való hozzáférés céljából valamely alkalmazás keretében végrehajtott vásárlásokból (az úgynevezett alkalmazáson belüli vásárlásokból). Ahhoz, hogy a mobilalkalmazások ágazata teljes körűen kibontakoztathassa a benne rejlő lehetőségeket és továbbra is innovatív maradhasson, a termékeknek élvezniük kell a fogyasztók bizalmát. Az online játékok uniós piaca jelenleg több mint 50%-ban olyan játékokból áll, amelyeket „ingyenesként” reklámoznak, noha e játékok használata gyakran von maga után –időnként igencsak költséges – alkalmazáson belüli vásárlásokat. A

fogyasztók sokszor nincsenek teljes mértékben tisztában azzal, hogy pénzt adnak ki valamire, mivel az összeg automatikusan a hitelkártyájukra terhelődik. A gyermekek különösen ki vannak szolgáltatva az „ingyenesen letölthető" de nem „ingyenesen játszható" játékok használatával összefüggő veszélyeknek. Az Európa minden részéből érkező panaszok nyomán az Európai Bizottság ma és holnap (február 27-én és 28-án) találkozik a nemzeti jogérvényesítő hatóságok és egyes jelentős technológiai vállalatok képviselőivel, abból a célból, hogy megvitassák az említett aggályokat. Az iparág felkérést fog kapni arra, hogy egyértelműen megjelölt határidőn belül találjon megoldást a szóban forgó problémákra és ezáltal megfelelő védelmet biztosítson a mobilalkalmazásokat vásárló fogyasztók számára.

Viviane Reding alelnök, az Unió jogérvényesülésért felelős biztosa a következőket nyilatkozta: *„A mobilalkalmazások uniós iparágában óriási lehetőségek rejlenek, legyen szó akár a munkahelyteremtésről és a növekedésről, akár mindennapi életünk színvonalának innovatív megoldások révén történő javításáról. Ahhoz, hogy az ágazat kiaknázhassa e lehetőségeket, elengedhetetlen, hogy a fogyasztók megbízzanak az új termékekben. A fogyasztók megtévesztése egyértelműen helytelen üzleti modell, és az uniós fogyasztóvédelmi szabályok szellemével is ellentétes. Az Európai Bizottság nagyon konkrét válaszokat vár a mobilalkalmazások iparágától a polgárok és a nemzeti fogyasztóvédelmi szervezetek által megfogalmazott aggályokra."*

Neven Mimica fogyasztópolitikai biztos a következőket mondta: *„A fogyasztóknak és különösen a gyermekeknek megfelelőbb védelemre van szükségük az alkalmazáson belüli vásárlásokból eredő, előre nem látott költségekkel szemben. A nemzeti jogérvényesítő hatóságok és az Európai Bizottság tárgyalásokat folytatnak az iparág képviselőivel arról, hogyan lehet megoldani ezt a problémát, amely – amellett, hogy anyagi károkat okoz a fogyasztóknak – e nagyon ígéretes piac hitelességét is alááshatja. Amennyiben sikerül a lehető leghamarabb konkrét megoldásokat találni, mindenki jól jár."*

Az iparág képviselőivel tartandó találkozókon az uniós jogérvényesítő hatóságok ismertetni fogják közös álláspontjukat arról, hogy miként kell alkalmazni a vonatkozó fogyasztóvédelmi szabályokat a szóban forgó területen. A kezdeményezést a dán fogyasztóvédelmi ombudsman irányítja. Franciaország, az Egyesült Királyság, Olaszország, Belgium, Luxemburg és Litvánia a fogyasztói jogok Unió-szerte történő érvényesítéséért felelős fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat tagjaként ugyancsak részt vesz a találkozókon.

A fogyasztók által felvetett és a találkozókon megvitatandó négy legfontosabb témakör a következő:

az „ingyenesként" reklámozott játékok ne téveszthessék meg a fogyasztókat a ténylegesen felmerülő költségek tekintetében;

a játékok ne buzdíthassák közvetlenül a gyermekeket különféle, a játékhoz tartozó tételek megvásárlására vagy arra, hogy rábírjanak egy felnőttet ilyen tételek számukra történő megvásárlására;

a fogyasztók kapjanak megfelelő tájékoztatást a fizetési feltételekről, és a vásárlások értéke ne kerüljön automatikusan lehívásra az alapbeállítások révén, a fogyasztók kifejezett hozzájárulása nélkül;

az értékesítők adjanak meg egy e-mail címet, amelyen a fogyasztók kapcsolatba léphetnek velük, amennyiben felvilágosításra van szükségük vagy panaszt kívánnak tenni.

A következő lépések: A találkozók alkalmat adnak a Bizottságnak és a tagállami hatóságoknak arra, hogy a fogyasztók által megfogalmazott aggályok kezelése érdekében megegyezésre jussanak az iparág képviselőivel. A találkozók kimenetelétől függetlenül az Európai Bizottság a fogyasztói jogok érvényesítéséért felelős nemzeti hatóságokkal közösen továbbra is figyelemmel kíséri a fejleményeket, és szükség esetén meghozza a megfelelő intézkedéseket.

Háttér

Az online, illetve mobiljátékok és -alkalmazások uniós piaca virágkorát éli. 2011-ben az

Egyesült Királyságban, Németországban, Franciaországban, Olaszországban, Spanyolországban, Hollandiában és Belgiumban a fogyasztók a becslések szerint összesen 16,5 milliárd eurót költöttek online játékokra. A Bitkom (a németországi távközlési, valamint információs és kommunikációs technológiákkal foglalkozó iparágat képviselő szervezet) által készített külső tanulmány szerint az alkalmazáson belüli vásárlásokból származó bevételek 2012 és 2013 között egyedül Németországban a duplájukra növekedtek, elérve a 240 millió eurós értéket. A fogyasztók közül több mint egymillióan 10 és 19 év közötti gyerekek, illetve tinédzserek.

A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló uniós rendelet (azaz a 2006/2004/EK rendelet) a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságokat egy páneurópai jogérvényesítő hálózaton belül kapcsolja össze. E hálózatnak köszönhetően valamely uniós ország nemzeti hatósága felkérheti egy másik uniós ország illetékes hatóságát, hogy az uniós fogyasztóvédelmi szabályokkal kapcsolatos, több országot érintő jogsértés esetén tegye meg a megfelelő lépéseket.

Az együttműködés a fogyasztóvédelem számos különböző területének szabályozására kiterjed, így például a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvre és a szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló irányelvre is.

A tisztességes verseny előmozdítását szolgáló egyesült királysági hivatal, az Office of Fair Trading által az online játékokra és az alkalmazáson belüli vásárlásokra vonatkozóan 2014. január 30-án közzétett elvek összhangban vannak ezzel a kezdeményezéssel.

Brüsszel, 2014. február 26

Új szabályok a dohánytermékek piacán

Az Európai Parlament a mai napon elfogadta a dohánytermékekről szóló felülvizsgált irányelvet. Az új jogszabály szigorítja a dohánytermékek előállításának, gyártásának és megjelenésének szabályait, és új szabályokat vezet be bizonyos, a dohánytermékekhez kapcsolódó termékekre. E tájékoztató választ kíván adni a számos felmerülő kérdésre azzal kapcsolatban, hogy a felülvizsgált irányelv hatálybalépésével pontosan milyen változásokra lehet számítani.

Miért döntött úgy a Bizottság, hogy felülvizsgálja a szabályokat?

Az új irányelv elsődleges célja az, hogy javítsa a dohánytermékek belső piacának működését és egyben biztosítsa a közegészség magas szintjét. A Tanács és az Európai Parlament többször is sürgette a 2001. évi irányelv felülvizsgálatát, mivel az elmúlt években három fő területen is jelentős változások történtek.

Mindenekelőtt új tudományos bizonyítékok láttak napvilágot a dohánytermékek ízesítőanyagaival és az egészségvédő figyelmezetések hatékonyságával kapcsolatban.

Másodsorban új termékek, például elektromos cigaretták és erős ízesítésű dohánytermékek jelentek meg a piacon.

Harmadrészt pedig az elmúlt évtizedek nemzetközi fejleményei nyomán az uniós tagállamok egymástól gyökeresen eltérő stratégiákat kezdtek alkalmazni a dohánytermékekkel kapcsolatban. Mindezeken túlmenően az EU és az uniós tagállamok egyaránt részesei a dohányzás visszaszorításáról szóló WHO-keretegyezménynek, amely 2005 februárjában lépett hatályba, és amelyet – az egyezményben foglaltaknak megfelelően – kötelezően végre kell

hajtaniuk.

A dohánytermékek szigorúbb szabályozását azonban elsősorban közegészségügyi megfontolások indokolják. A dohánytermékek fogyasztása becslések szerint az EU-ban évente 700 000 európai lakos korai halálát okozza. A döntő többség fiatalon szokik rá a dohányzásra: 70%-uk 18 éves kora előtt, 94%-uk pedig azelőtt, hogy a huszonöt éves kort betöltené. Az új irányelv célja, hogy az EU-ban a dohánytermékek és a dohányzás vonzereje csökkenjen. Különösen a fiatalok körében kívánja visszaszorítani népszerűségüket.

Hogyan fognak ezentúl kinézni a cigarettásdobozok?

Amint az ábrán is látszik, a dobozokon ezentúl kötelező lesz képi és szöveges egészségvédő figyelmezetéseket elhelyezni. A figyelmeztetések, amelyek a doboz elülső részének és hátának 65%-át elfoglalják, felül kapnak helyet. A dobozok oldalának 50%-án szintén egészségvédő mondatok olvashatók majd (például: „A dohányzás halált okoz – szokjon le most!”; „A dohányfüst 70-nél több, bizonyítottan rákkeltő anyagot tartalmaz”).

Ezek felváltják a kátrány-, nikotin- és szénmonoxid-tartalomra vonatkozó jelenlegi jelzéseket.

Az egészségvédő figyelmeztetések figyelemfelhívó jellegét a minimális méretüket szabályozó előírások biztosítják. A cigarettákat ezentúl nem lehet majd olyan, az ajakrúzsok formáját utánzó keskeny dobozokban sem piacra dobni, amelyekkel a gyártók elsősorban a fiatal nőket célozták meg.

Az egészségvédő figyelmeztetések láthatóságának biztosítása érdekében a cigarettacsomagolásoknak téglatest alakúaknak kell lenniük. Minden egyes doboznak legalább 20 cigarettát kell tartalmaznia.

A csomagoláson nem helyezhetők el reklámcélú vagy félrevezető elemek. Ide tartoznak például az életmódbeli előnyökre, az ízre vagy ízesítésre, illetve annak hiányára (pl. „adalékanyagmentes”) történő utalások, a különleges ajánlatok vagy az azt sugalló üzenetek, hogy egy adott dohánytermék kevésbé káros, mint más ilyen termékek.

Hasonló szabályok vonatkoznak majd a cigarettasodrásra szánt dohánytermékek csomagolásaira is. E termékek csomagolásán az elő- és hátlap 65%-át szintén kombinált egészségvédő figyelmeztetések, valamint kiegészítő szöveges figyelmeztetések töltik majd ki. A cigarettasodrásra szánt dohánytermékek csomagolási egysége téglatest vagy henger alakú, illetve tasak formájú lehet. Az egyes csomagok legalább 30 g dohányt tartalmaznak.

Mi történik a kevésbé gyakori dohánytermékek csomagolásával?

Az uniós irányelv hatálya minden dohánytermékre kiterjed. A tagállamoknak ugyanakkor van

némi mozgásterük az olyan termékek esetében, amelyeket jelenleg nem fogyasztanak számottevő mennyiségben. Ide tartozik a pipadohány, a szivar, a szivarka és a füstnélküli dohánytermékek.

A tagállamok e termékek esetében eltekinthetnek a szigorúbb szabályozástól (például a kombinált egészségvédő figyelmeztetésektől), ugyanakkor az általános figyelmeztetés és a kiegészítő szöveges figyelmeztetés nem mellőzhető. A füstnélküli dohánytermékek esetében az egészségvédő figyelmeztetéseket a csomag két legnagyobb felületén kell elhelyezni. A korábbi irányelvhez hasonlóan az új jogszabály is szabályozza a figyelmeztetések elhelyezését és betűméretét.

Bevezethetnek-e a tagállamok úgynevezett „semleges csomagolást"?

Az új szabályok értelmében az egészségügyi figyelmeztetések a felület nagy részét kitöltik. Ugyanakkor a szokásos dobozok esetében a márkajelzés feltüntetésére fennmarad egy kisebb rész. Az új irányelv ezért közegészségügyi indokok alapján lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy további intézkedéseket vezessenek be, amelyek a csomagolás egységesítésére (más néven a semleges csomagolásra) vonatkoznak. Az intézkedéseknek arányosaknak kell lenniük, és nem jelenthetnek burkolt akadályt a tagállamok közi kereskedelemben.

Betiltják-e az ízesítéseket? Mi a helyzet az adalékanyagokkal?

Az ízesítések használatát nem tiltják ugyan be, de a cigarettákban és a cigarettasodrásra szánt dohánytermékekben ezentúl nem alkalmazhatók olyan mennyiségben, hogy a dohányterméknek a dohány ízétől jellegzetesen különböző (jellegzetes) ízt kölcsönözzenek. Az irányelv betiltja az ilyen, jellegzetes ízesítéssel rendelkező cigaretták, illetve a cigarettasodrásra szánt ilyen dohánytermékek forgalmazását. A tagállamok és Bizottság az e téren hozott döntéseket megelőzően független európai szakértői értékelő csoporttal konzultálhatnak. A mentol jellegzetes ízesítésnek tekinthető, amelynek használatát négyéves átmeneti időszakot követően megtiltják. Az átmeneti időszak mindazon termékekre vonatkozik, amelynek piaci részesedése az EU-ban meghaladja a 3%-ot.

Más dohánytermékek, így a szivarok, a szivarkák és a füstmentes dohánytermékek mentesülnek a jellegzetes ízesítésre vonatkozó tilalom alól. Ez a mentesség visszavonásra kerül, amennyiben a körülmények jelentősen változnak a jövőben (ha nő a fiatalok körében értékesített mennyiség vagy a fiatalkori fogyasztás). A szájon át fogyasztott dohánytermékekre (snüssz) nem vonatkozik e tilalom, és az összetevőkre érvényes egyes más rendelkezések alól is mentességet élveznek.

Továbbra is megengedett a dohánytermékek gyártásához szükséges adalékanyagok – például az érlelési folyamat során elveszett cukortartalmat pótló cukor – használata. Az irányelv nem tesz különbséget a különböző dohányfajták, például a Virginia, a Burley és a keleti dohány között.

Milyen információkat kell megadniuk a dohánytermékek gyártóinak?

Az összetevőket – szabványosított elektronikus formanyomtatvány használatával – valamennyi dohánytermék esetében kötelező feltüntetni. Egyes, a cigarettákban és a cigarettasodrásra szánt dohánytermékekben gyakran használt anyagokra (prioritási lista) jelentési többletkötelezettséget írnak elő.A jogszabályalkotók így több információval rendelkeznek majd a dohánytermékekben megtalálható összetevőkről, valamint azoknak az egészségre és a függés kialakítására gyakorolt hatásairól.

A korábbi irányelvhez hasonlóan most is kötelező feltüntetni a cigarettázáskor a levegőbe kerülő kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-mennyiséget, valamint az egyéb anyagok kibocsátására vonatkozó adatokat (amennyiben ezek az információk rendelkezésre állnak). A tagállamok ezen túlmenően kötelezhetik a gyártókat, hogy végezzenek további vizsgálatokat az

adalékanyagoknak az egészségre gyakorolt hatásáról.

Az elektromos cigaretták forgalmazása fennmarad? E termékeket továbbra is lehet használni?

Igen. Az új szabályoknak köszönhetően azonban a fogyasztók immár a termékek biztonságossága és minősége felől is nyugodtak lehetnek. Az új szabályok biztosítani hivatottak a nikotintartalmú elektromos cigaretták egységes szabályozását az Unión belül(az irányelv hatálya nem vonatkozik a nikotint nem tartalmazó termékekre).

Az elektromos cigaretta lehet egyszer használatos (eldobható), illetve egyszer használatos patronból vagy utántöltő flakonból utántölthető.

Miért van szükség új szabályokra az elektromos cigaretta esetében?

Az elektromos cigaretta viszonylag új termék, melynek piaci részesedése egyre nő. A dohányzás csökkentése vagy a leszokás elősegítése terén játszott szerepe mellett a termék által az egészségre kifejtett hosszú távú hatások ma még nem ismertek. Mivel a nikotin függőséget okozó, mérgező anyag, a nikotintartalmú elektromos cigarettákra biztonságossági és minőségi követelményeket kell megállapítani.

Annak érdekében, hogy a hatóságok figyelemmel követhessék a termékeket, és tapasztalatot szerezzenek velük kapcsolatban, jelentéstételi kötelezettséget is elő kell írni. Az elektromos cigarettákat illetően számos kérdésben a tagállamok dönthetnek. Ide tartozik az ízesítőkre vonatkozó szabályozás, a többi tagállamot nem érintő reklámtevékenységek, valamint a korhatárok.

Az új szabályok nem vonatkoznak a gyógyászati célú elektromos cigarettákra (a 2001/83/EK irányelvben meghatározottak szerint), illetve az orvostechnikai eszközre (93/42/EGK irányelv), de hatályuk kiterjed minden, az Unió piacán forgalomba hozott fogyasztói elektromos cigarettára.

Mi változik az elektromos cigaretta felhasználó és gyártói számára?

A fogyasztók:

- a termékekre előírt szigorúbb biztonságossági és minőségi követelmények előnyeit élvezhetik: figyelembe véve, hogy a nikotin toxikus anyagnak minősül, az elektromos cigaretták nikotintartalmára, valamint a nikotintartalmú folyadékot tartalmazó patronok és flakonok nikotinmennyiségére maximális határértéket állapítanak meg. Ezek az eszközöknek gyermekbiztosaknak kell lenniük, és kialakításuk nem teheti lehetővé az illetéktelen beavatkozást. Emellett a szivárgás ellen is védelmet kell biztosítaniuk, korlátozva annak kockázatát, hogy a felhasználók, mindenekelőtt pedig a gyermekek az eszközt kézbe véve vagy belélegzés útján mérgező anyaggal érintkezzenek. A nikotintartalmú folyadékba csak kiváló minőségű összetevők kerülhetnek. Ezen túlmenően az elektromos cigarettáknak rendes felhasználási körülmények között egyenletesnikotindózist kell biztosítaniuk.. Ez azt jelenti, hogy amikor a felhasználó ugyanolyan időtartam és erőkifejtés mellett beleszív az e-cigarettába, mindig ugyanolyan dózis nikotinhoz jut.
- az új csomagolási és címkézési követelményeknek köszönhetőenkönnyebben tájékozódnak majd: kötelező lesz egészségvédő figyelmeztetéseket és használati utasítást elhelyezni az e-cigaretták csomagolásán, továbbá fel kell tüntetni a függőséget kialakító tulajdonságokkal és a toxicitással kapcsolatos adatokat, valamint a termékben található valamennyi anyagot és a termék nikotintartalmát. A csomagoláson nem szerepelhetnek reklámcélú elemek.
- nagyobbvédelmet élvezhetnek: a tagállami hatóságoknak és a Bizottságnak jogukban áll fellépni, ha a termékek biztonságosságával kapcsolatban indokolt aggályok merülnek fel. A hatóságok figyelemmel kísérik a piacot annak megállapítása érdekében, hogy az e-

cigaretták használata vezethet-e nikotinfüggőséghez vagy hagyományos dohányfogyasztáshoz, különösen a fiatalok és a nemdohányzók körében, a Bizottság pedig jelentést tesz a biztonságossági szempontokról és a piaci fejleményekről.

Az e-cigaretták gyártói (amellett, hogy termékeiket a biztonságosságra, a minőségre és a csomagolásra vonatkozó, fenti előírásokkal összhangban állítják elő) a következő követelményeket kötelesek teljesíteni:

- új termék forgalomba hozatala előtt értesítik a tagállamokat:az értesítésben szerepelnie kell a gyártóra, a felhasznált összetevőkre, a kibocsátott anyagokra, a nikotindózisra, a nikotinfelszívódásra, a termékre és a gyártási folyamatra vonatkozó információknak. A gyártónak emellett nyilatkoznia kell arról, hogy maradéktalanul felelősséget vállal a termék rendeltetésszerű használata mellett annak minőségéért és biztonságosságáért.
- évente jelentést küldenek a tagállamoknak: a termékek értékesítési mennyiségéről, a felhasználók típusairól, preferenciáikról és a tendenciákról.
- betartják a reklámozásra vonatkozó szabályozást: a dohánytermékek több tagállamot érintő reklámozására és népszerűsítésére vonatkozó szabályok az e-cigarettákra is vonatkoznak.

Módosulhatnak-e később az e-cigarettákra vonatkozó szabályok?

Az irányelv az e-cigarettákkal kapcsolatos fejlemények – ideértve a piaci és az egészséggel kapcsolatos információkat – figyelemmel kísérésére és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz. Az összegyűjtött információk alapján megalapozottan lehet dönteni a további jogalkotási intézkedés szükségességéről. A Bizottság szükség esetén újra foglalkozik a kérdéssel.

Asnüsszre (szájon át fogyasztott dohánytermékekre) vonatkozó tilalom fennmarad?

Igen. Az EU-ban a szájon át fogyasztott dohánytermékekre (amilyen a snüssz) 1992 óta tilalom vonatkozik. Mentességet egyedül Svédország kapott csatlakozási okmánya értelmében, amennyiben biztosítja, hogy a termék nem kapható határain kívül. A snüssz függőséget okoz és egészségkárosító hatású. Több tagállam már 1992 előtt betiltotta ezt a terméket, mivel népszerű a fiatalok körében, és jelentős az elterjedés kockázata.

Milyen intézkedéseken keresztül lépnek fel a dohánytermékek illegális kereskedelmével szemben?

Az új irányelv szigorú intézkedéseket tartalmaz a dohánytermékek tiltott kereskedelmének visszaszorítására annak biztosítása céljából, hogy csakis az irányelvnek megfelelő termékek kerüljenek piaci forgalomba az EU-ban. A jogszabály az EU egészére kiterjedő nyomon követési és ellenőrzési rendszert vezet be a legálisan forgalmazott dohánytermékekre vonatkozóan, valamint olyan látható és láthatatlan biztonsági elemekről (pl. hologramok) rendelkezik, amelyek megkönnyítik a bűnüldöző szervek, a hatóságok és a fogyasztók számára, hogy kiszűrjék a tiltott termékeket. Az irányelvben előírt intézkedések elősegítik a dohánykereskedelem törvényes keretek közé terelését, sőt a tagállamok bevételkiesését is mérsékelhetik. A dohánytermékek nyomon követési és ellenőrzési rendszere fokozatosan lép működésbe: elsőként a cigaretták és a cigarettasodrásra szánt dohánytermékek, majd más termékek esetében is.

Betiltják-e a nemzetközi távértékesítést?

Uniós szinten nem tiltják be a nemzetközi távértékesítést, de az egyes tagállamok a tilalom bevezetése mellett dönthetnek. Ha így tesznek, a kiskereskedők nem értékesíthetnek termékeket az érintett tagállamban lakó fogyasztóknak. Ha a tagállamok nem tiltják meg az értékesítés e formáját, azoknak a dohánytermék-forgalmazóknak, akik nemzetközi értékesítést kívánnak folytatni, értesíteniük kell annak a tagállamnak a hatóságát, ahol a székhelyük található, valamint azoknak a tagállamoknak a hatóságát is, ahol dohánytermékeket kívánnak értékesíteni. Emellett olyan életkor-ellenőrző rendszert kell alkalmazniuk, amely biztosítja, hogy nem adnak el

dohánytermékek gyermekeknek és fiatalkorúaknak.

Melyek az új szabályok várható egészségügyi és gazdasági előnyei?

A csomagolásra és a vonzó ízesítésre vonatkozó szigorú szabályok várhatóan visszatartó hatást gyakorolnak; hatásukra a fiatalok kisebb arányban próbálják ki e termékeket és szoknak rá használatukra. Becslések szerint 5 év alatt 2% csökkenés következhet be a dohányfogyasztás terén. Ez hozzávetőlegesen 2,4 millióval kevesebb dohányzót jelentene az Európai Unióban.

Az államháztartás és a társadalom egésze szempontjából előnyös lesz, hogy javul a lakosság egészségi állapota és nő a várható egészséges életévek száma. Az egészség önmagában való érték, az egészséges lakosság pedig a gazdasági növekedés egyik záloga. Az új szabályok következtében a dohányfogyasztásban bekövetkező csökkenés a számítások szerint évente 506 millió euró megtakarításhoz vezethet az egészségügyi ellátás terén.

A dohánytermékekre vonatkozó egyértelműbb és pontosabb információk segítségével a fogyasztók megalapozott döntéseket hozhatnak. A dohánytermékek gyártói számára világosabbá válnak a szabályok, javulni fog a belső piac működése és egyenlők lesznek a versenyfeltételek. Az új szabályok kiemelten figyelembe veszik a kis- és középvállalkozások különleges igényeit.

Mikor lépnek hatályba az új szabályok?

Az új irányelv 2014 májusában lép hatályba. A tagállamok számára két év áll rendelkezésre ahhoz, hogy a felülvizsgált irányelvet nemzeti jogukba átültessék, és gondoskodjanak a jogszabályok összehangolásáról. Ez azt jelenti, hogy az új szabályokat 2016 első félévétől kell majd alkalmazni. Az irányelv emellett átmeneti időszakot ír elő valamennyi termékkategória számára. Így a gyártók és a kiskereskedők értékesíthetik meglévő árukészletüket, amennyiben az megfelel a korábbi irányelvben vagy más jogszabályokban előírt követelményeknek. A fentiekben említetteknek megfelelően a legalább 3%-os piaci részesedéssel rendelkező termékek – például a mentolos cigaretta – esetében négy év áll rendelkezésre a termékek kivonására.

Brüsszel 2014. február 17.

A roamingdíjak megszüntetésével a távközlési cégek 300 millió új ügyfelet szerezhetnek

Egy 28 000 uniós polgár körében végzett friss felmérés szerint külföldre utazáskor a roamingdíjak miatt az európaiak 94%-a a minimálisra korlátozza az olyan szolgáltatások használatát, mint például a Facebook. Az Európai Bizottság számításai szerint ezzel a távközlési vállalatok – jelenlegi árképzési stratégiájuk miatt – 300 millió ügyfelet veszítenek, ez pedig kedvezőtlenül befolyásol más üzletágakat is, például a telefonos alkalmazások fejlesztőit.

Miközben belföldi viszonylatban erőteljesen növekszik a mobilhasználat, és különösen a mobiladat-forgalom, a roamingdíjak következtében:

a felhasználók 47%-a másik uniós országba való utazáskor sohasem használná a mobil internetet,

tíz megkérdezettből csak egy használná ugyanúgy e-mailfiókját, mint otthon,

az EU-n belüli utazáskor az emberek több mint negyede egyszerűen kikapcsolja mobiltelefonját,

felhasználók milliói pedig telefonhívás helyett az sms-küldést választják.

Azok, akik gyakran utaznak külföldre – ők a potenciális piac egyik legígéretesebb szegmensét jelentik –, nagyobb valószínűséggel kapcsolják ki mobiltelefonjukon az adatroaming-szolgáltatást, mint azok, akik ritkábban utaznak. A Bizottság szerint ennek oka abban keresendő, hogy azok, akik gyakran járnak külföldön, pontosabb információkkal rendelkeznek az Európán belüli roamingdíjakról, mint a kevésbé rutinos utazók.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott: *„Teljesen megdöbbentem az adatok láttán. A felmérés azt mutatja, hogy be kell fejeznünk a megkezdett munkát, és fel kell számolnunk a roamingdíjakat. A fogyasztók extrém módon korlátozzák telefonhasználatukat, ez pedig a vállalatok számára is rossz hír.*

Nem csak az utazásszervezők és a távközlési vállalatok érdekei ellentétesek. Azt se feledjük, hogy vállalkozások milliói szembesülnek a roamingdíjakból származó többletköltségekkel, és a mobiltelefonos alkalmazások fejlesztőit is veszteségek érik. A roaming nem csupán az egységes piac anomáliája – léte gazdasági szempontból is teljes képtelenség.”

Miközben Európában rendkívüli mértékben növekszik a mobilos alkalmazások ágazata (IP/14/145), a roamingdíjakhoz hasonló akadályok hátráltatják ennek az új szektornak egyes részeit. Az útikalauzok, a fényképes és a térképes alkalmazások esetében ez különösen nagy problémát jelent.

A fogyasztók nem csupán külföldi tartózkodáskor mérséklik a mobilhasználatot. Az emberek 70%-a a magas díjak miatt otthonról sem hív külföldi mobilszámot.

Telefonálás az EU-n belül

A Bizottság megbízásából készített felmérésből kiderül, hogy az EU-n belül utazók 28%-a kikapcsolja mobiltelefonját, amikor külföldre ér. Az utazóknak csupán 8%-a használja ugyanúgy telefonját, mint otthon. Tízből hárman egyáltalán nem indítanak hívást, ha külföldön vannak.

Az sms jobb, mint a telefonálás

Valamivel magasabb azok aránya, akik külföldi tartózkodásuk során sms-eznek, mint azoké, akik telefonálnak. Tízből ketten sms-eznek úgy, mintha otthon lennének. A felmérés szerint az utazók negyede egyáltalán nem sms-ezik, ha másik uniós országban tartózkodik.

Mobilinternet nélkül külföldön

A mobilinternet használatával kapcsolatos adatok még lehangolóbbak. A megkérdezettektől kapott válaszokból a következők derültek ki: a felhasználók 47%-a másik uniós országba való utazáskor sohasem használná e-mailjét és a különféle közösségi oldalakat. Tíz megkérdezettből csak egy használná ugyanúgy e-mailfiókját, mint otthon, a közösségi oldalakat pedig csupán húszból egy.

Továbbá azok, akik gyakran utaznak külföldre, nagyobb valószínűséggel kapcsolják ki mobiltelefonjukon az adatroaming szolgáltatást, mint azok, akik ritkábban utaznak: előbbiek 33%-a, utóbbiak 16%-a. A felmérés szerint e jelentős különbség oka abban keresendő, hogy azok, akik gyakran járnak külföldre, pontosabb információkkal rendelkeznek az Európán belüli adatroamingdíjakról, mint a kevésbé rutinos utazók.

Ugyanakkor a roamingolásra vonatkozó meglévő szabályozásnak és a csökkenő áraknak köszönhetően 2008 óta az EU-ban megdöbbentő mértékben, 1500%-kal nőtt az adatroaming használata. A mobil adatszolgáltatások otthoni használata folyamatosan bővül, éppen ezért aggasztó tendencia az, hogy sok felhasználó külföldön szándékosan nem veszi igénybe ezeket a szolgáltatásokat, hiszen ez mind a telefonos alkalmazások fejlesztői, mind a mobilszolgáltatók szempontjából elszalasztott növekedési lehetőség.

Mindenki számára megfizethető EU-s távközlési szolgáltatások

A „behálózott kontinens” elnevezésű bizottsági jogszabály-javaslat (MEMO/13/779) nyomán az Európai Unió jogalkotóira (az Európai Parlamentre és a Tanácsra) most az a feladat vár, hogy a telefonhívások és az internethasználat terén segítsék elő az egységes piac létrejöttét. A cél, szabályozási kötelezettségek és piaci ösztönzők együttes alkalmazásával arra sarkallni a mobilszolgáltatókat, hogy belföldi szolgáltatási csomagjaikat/díjszabásukat legkésőbb 2016-ra úgy bővítsék, hogy az egész Unió területén belül minden fogyasztó belföldi árakon használhassa telefonját, illetve okostelefonját (belföldi hívásdíjakon való roamingolás). 2012-ben olyan szabályok kerültek elfogadásra, amelyek értelmében a fogyasztóknak 2014 júliusától joguk lesz arra, hogy külföldre utazáskor saját szolgáltatójuk helyett egy helyi szolgáltatótól vagy másik otthoni szolgáltatótól olcsóbb roamingszolgáltatásokat vegyenek igénybe úgy, hogy ehhez ne kelljen SIM-kártyát váltaniuk.

A cél, hogy a belföldi hívások, a roaming és az EU-n belüli hívások díja közötti különbségek csökkentése, majd eltörlése révén valódi európai kommunikációs térség szülessen.

Nemrégiben életbe lépett díjcsökkenések

A roamingdíjak problémája sokkal súlyosabb volt azelőtt, hogy az EU 2008-ban díjmaximalizálást vezetett volna be. Azóta a fogyasztók számos előnyt élveznek:

80%-kal csökkent a hívások és az SMS-ek fogyasztói ára;

az adatroaming egyes esetekben 91%-kal lett olcsóbb.

Franciaországban például megszűnőben van a roamingfelár: ez is bizonyítja, hogy a szolgáltatóknak igenis van lehetőségük olyan díjcsomagokat kínálni, amelyek alapján az ügyfelek bárhol az EU-ban egységes díjért telefonálhatnak.

Brüsszel, 2014. február 11.

Külföldön bajba kerülő európai utazók

Az érintettek fele nem tudja, hogy vészhelyzet esetén minden EU-tagországban hívható a „112” segélyhívószám

Az európaiak többsége továbbra sem tudja biztosan, milyen számot kellene tárcsáznia, amikor külföldön sürgős segítségre van szüksége. Az Eurobarométer 2014. január végén végzett felmérése alapján az európaiak 49%-a nincsen tisztában a 112-es segélyhívó szám hívásának lehetőségével. A többéves erőfeszítések ellenére az általános tudatossági szint változatlanul csak 50% körül van még a rendszeres utazók körében is.

A tájékozatlanság leginkább Görögország (10%) és az Egyesült Királyság (18%) polgárait jellemzi. A legmagasabb tudatossági szint Luxembourgban (80%), Romániában (71%), Lengyelországban és Bulgáriában (70%) tapasztalható.

Az Európai Bizottság alelnöke, Neelie Kroes a héten levélben sürgette a tagállamok kormányait, hogy fejlesszék a nemzeti segélyhívó-rendszerek híváshely-azonosítási és akadálymentesítési szolgáltatásait, és hirdessenek meg célzott tudatosító kampányokat az utazók számára.

Neelie Kroes hangsúlyozta: *„Aggasztónak tartom, hogy a polgárok nem tudnak egy fontos alapszolgáltatás létezéséről, és a nemzeti kormányok sem tesznek többet a tudatosság növeléséért. Az EU elérhetővé tette ezt a szolgáltatást, most másokon a sor, hogy megtegyék a maguk dolgát.”*

A „112” ismerete az utazás gyakoriságával összefüggésben

Havonta többször	61%
Havonta egyszer	51%
Évente többször	50%
Évente egyszer	46%
Az elmúlt 2 évben egyszer	41%
Az elmúlt 3–5 évben egyszer	39%
Ennél ritkábban	40%
Egyszer sem	33%

A 112-es segélyszám az EU minden országából ingyenesen hívható, vezetékes és mobiltelefonról egyaránt. A 112-es számon keresztül érkező hívásokat az illetékes segélyszolgálatnak (helyi rendőrség, tűzoltóság vagy mentőszolgálat) továbbítják, ahol több európai nyelvet is beszélnek. A szám a hét minden napján 24 órában él.

A polgárok többsége (Svédországban ez az arány 96%) tudatában van annak, hogy saját országában használhatja a 112-es hívószámot.

Háttér

Február 11-e a 112-es hívószám európai napja, melynek célja felhívni a közvélemény figyelmét a közbiztonság kérdésére Európában.

Az Európai Bizottság az elmúlt években az utazásszervezőkkel együttműködve igyekezett tudatosítani a 112-es szolgáltatás létezését az Európán belül utazók körében.

A Bizottság saját promóciós anyagokat (köztük logókat, posztereket, zászlókat, gyermekeknek szóló kvízjátékokat stb.) is készített, melyek segítségével az állami szervek és egyéb szervezetek népszerűsíthetik a 112-es szolgáltatást.

A 112-es számot – a továbbra is meglévő nemzeti segélyhívó számok (például a 999 vagy a 110) mellett – mára valamennyi uniós tagállamban lehet tárcsázni. Dánia, Finnország, Málta, Hollandia, Portugália, Románia és Svédország úgy döntöttek, hogy saját nemzeti segélyhívó számuk is a 112 lesz. A 112-es segélyhívó szám használatát már az EU határain kívül, például Svájcban, Montenegróban és Törökországban is bevezették.

A 112-es hívószám használatáról készült jelentés főbb megállapításai a következők:

Az angolt az Egyesült Királyságon, Írországon és Máltán kívül 25 európai ország híváskezelői beszélik.

Francia nyelven (Belgiumon, Franciaországon és Luxemburgon kívül) 14 ország fogadja a hívásokat: Bulgária, a Cseh Köztársaság, Finnország, Németország, Görögország, Írország, Olaszország, Litvánia, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Spanyolország.

Németül összesen 16 országban kérhetünk segítséget: Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Finnországban, Magyarországon, Olaszországban, Litvániában, Hollandiában, Norvégiában,

Lengyelországban, Szlovákiában, Spanyolországban és Romániában (valamint természetesen Ausztriában, Belgiumban, Németországban és Luxemburgban).

Az Egyesült Királyság területén a segélyhívó központok tolmácsszolgáltatást alkalmazva 170 nyelven állnak a bajba jutottak rendelkezésére, míg a francia központok összesen 40 különböző nyelven tudják fogadni a hívásokat.

Brüsszel, 2014. február 04.

Ne pazaroljuk tovább a hulladékot!

Az Európai Bizottság „Generation Awake" elnevezésű kampányának legújabb szakasza az erőforrások nem fenntartható módon történő felhasználásából fakadó környezeti, gazdasági, társadalmi és személyes következményekre összpontosít. A célja az, hogy tudatosítsa a fogyasztókban, milyen hatást gyakorolnak a fogyasztási szokásaik a természeti erőforrásokra. Ennek érdekében illusztrálja, milyen előnyökkel jár, ha a fogyasztó úgy dönt, máshogy cselekszik. A kampány középpontjában egy teljes mértékben interaktív, az Unió mind a 24 hivatalos nyelvén elérhető honlap áll, amelyen rajzfilmfigurák mutatják be a vásárlás során hozott mindennapi döntések környezeti hatásait.

Az uniós szintű újrafeldolgozási célok és az egyes területeken elért sikerek ellenére az európai hulladékot továbbra sem hasznosítjuk a kellő mértékben erőforrásként. Egy, a Bizottság számára készített tanulmány becslése szerint a hulladékokkal kapcsolatos uniós jogszabályok teljes körű végrehajtása évi 72 milliárd euró megtakarítást eredményezne, 42 milliárd euróval növelné az uniós hulladékgazdálkodási és -újrafeldolgozási ágazat éves forgalmát, és több mint 400 000 új munkahelyet teremtene 2020-ig.
A „Generation Awake" kampány honlapján a látogatók felfedezhetik, mekkora értéket jelent a hulladék, és megtudhatják, hogyan lehet azt újrahasznosítani, újrafeldolgozni, kicserélni vagy megjavítani ahelyett, hogy eldobnák. Egy kapcsolódó Facebook-oldal arra biztatja a polgárokat, hogy tűzzenek ki maguk elé célokat, például azt, hogy minél kevesebb élelmiszert dobjanak ki, vagy hogy csökkentsék a felhasznált víz mennyiségét. A tevékenységekhez bárki csatlakozhat, és jó lenne, ha mindenki terjesztené az üzenetet: ami elkerülhetetlenül hulladékká válik, abból értékes erőforrás lehet, és az erőforrások megtakarítása pénzmegtakarítást is jelent.

Háttér-információk

A könnyed hangvételű kampány mögött komoly mondanivaló húzódik meg: a hulladék gyakran tartalmaz olyan értékes anyagokat, amelyeket vissza lehet vezetni a gazdasági rendszerbe. Manapság a potenciális másodlagos nyersanyagok jelentős része elveszik az Európai Unió gazdasága számára, és ennek a nem megfelelő hulladékgazdálkodás az oka. 2010-ben összesen 2 520 millió tonna hulladék keletkezett az EU-ban, lakosonként és évente átlagosan 5 tonna. A hulladék mennyiségének csökkentése, valamint a hulladék újrahasznosítása és újrafeldolgozása révén mindannyian tehetünk az élénk gazdaságért és az egészséges környezetért. Ezzel környezeti és gazdasági erőforrásokat takaríthatunk meg, ami segít elmozdítani Európát egy egyre inkább körkörös gazdaság felé, amelyben a lehető legtöbb értéket nyerjük ki az erőforrásokból és a termékekből azáltal, hogy megjavítjuk, újrahasznosítjuk, újragyártjuk és újrafeldolgozzuk azokat.

A valamennyi uniós nyelvre lefordított kampány a 25–40 éveseket célozza meg, és külön figyelmet fordít a városokban élő fiatal felnőttekre és a kisgyermekes családokra. 2011. októberi indulása óta a kampány honlapját több mint 750 000 alkalommal tekintették meg, a videókat

több mint 4,5 millióan látták, a Facebook-oldalt (www.facebook.com/generationawake) pedig már közel 100 000-en követik. A kampánynak ebben az új szakaszában megrendezésre kerül egy fotópályázat is, melynek témáját a szemét erőforrássá való átalakítására vonatkozó javaslatok képezik. A nyertes elutazhat majd Koppenhágába, Európa 2014-es zöld fővárosába.

Brüsszel 2014. február 05.

Uniós tervek az egészségesebb iskolai étkeztetésért

„Egészséges táplálkozás - jó közérzet”: összevontan eredményesebb lehet az iskolatej- és az iskolagyümölcs-program

Az Európai Bizottság a mai napon javaslatot terjesztett elő, hogy a jelenleg külön futó iskolagyümölcs-programot és iskolatejprogramot közös keretbe foglalva egyesítse. A gyermekek körében a tej- és a gyümölcsfogyasztás egyaránt visszaesett. A javaslat ezért a helytelen táplálkozás problémájának hatékonyabb kezelését, a programok oktató-nevelő tartalmának megerősítését, egyúttal az elhízás elleni küzdelmet szolgálja. Az egyesített program jelmondata: „Egészséges táplálkozás - jó közérzet”. A mezőgazdasági termékeket az iskolákba eljuttató program nagyobb hangsúlyt helyez az oktatásra-nevelésre, melynek köszönhetően a tanulók kialakíthatják magukban az egészségtudatos táplálkozás alapjait, megismerhetnek egy sor mezőgazdasági terméket, valamint a táplálkozásnak a fenntarthatósággal, a környezettel és az élelmiszer-hulladékokkal kapcsolatos összefüggéseit.

Dacian Cioloș mezőgazdasági és vidékfejlesztési biztos így nyilatkozott: *„Célunk, hogy – a jelenlegi programokra építve – a ma javasolt változtatásokkal megfordítsuk a táplálkozás terén megfigyelhető kedvezőtlen tendenciákat, és a gyerekekkel megismertessük e termékek fogyasztásának jótékony hatásait. Ezzel hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a gyermekek étkezési szokásai tartósan megváltozzanak, és a diákok tudatosabban viszonyuljanak a fő társadalmi kihívásokhoz. A program reményeink szerint arra is nagyszerű lehetőséget nyújt, hogy erősítse a kapcsolatot a mezőgazdasági termelésből élők, valamint a tanulók, a szülők és a tanárok között – különösen a városi iskolákban".*

Mivel az új program közös jogi és pénzügyi kereten belül működik majd, jelentősen egyszerűsödnek az eddig két külön program részeként előírt adminisztratív követelmények. A közös keret csökkenti a nemzeti hatóságok, az iskolák és a beszállítók irányítási és szervezési terheit, ez pedig hatékonyabb működést tesz lehetővé. A tagállamok önkéntesen léphetnek be az új programba, amely a szétosztani kívánt termékek kiválasztásában is rugalmasságot biztosít számukra.

Az uniós költségvetésre vonatkozó tavalyi döntés értelmében az új program – elfogadása esetén – tanévenként 230 millió euróból gazdálkodhat (ezen belül 150 millió EUR jut gyümölcsre és zöldségre, 80 millió EUR pedig tejre). Összehasonlításképp 2014-re a költségvetés 197 millió eurót irányzott elő (programonként 122 millió EUR, illetve 75 millió EUR kerettel). A hamarosan az Európai Parlament és a Tanács elé kerülő javaslat az értékelő jelentések megállapításaira, valamint a hatásvizsgálat keretében 2013-ban lezajlott nyilvános konzultáció eredményeire épít.

Háttér

Az iskolatejprogram 1977-ben, az iskolagyümölcs-program pedig 2009-ben indult. A programok révén évente több mint húszmillió gyermek jut iskolatejhez, 8,5 millió pedig iskolagyümölcshöz – összesen tehát közel 30 millió iskoláshoz jutnak el. Napjainkban – figyelembe véve a középtávon visszaesést mutató gyümölcs-, zöldség- és tejfogyasztást, valamint a táplálkozással kapcsolatban jelentkező új kihívásokat – e programokra minden eddiginél nagyobb szükség van. A legtöbb országban a gyerekek egyre kevesebb – a javasolt napi bevitelt el sem érő mennyiségű – gyümölcsöt és zöldséget fogyasztanak, és a tejivás is visszaesett. Ezzel szemben a feldolgozott

élelmiszerek fogyasztása mindinkább elterjedtté válik a fiatal korosztályoknál. A túlsúly és az elhízás komoly problémát jelent: a WHO becslései szerint 2010-ben az Európai Unióban a hat- és kilencéves korú gyerekek között háromból egy túlsúlyos vagy elhízott volt. A helyzet gyorsan romlik: 2008-ban még négy az egyhez volt az arány.

Brüsszel 2014. január 30.

Válasz az emelkedő energiaárakra és energiaköltségekre

Az új uniós jelentés ismerteti, miként csökkenthetők a fogyasztói költségek, és hogyan maradhatnak világszerte versenyképesek az uniós cégek

2008 és 2012 között a kiskereskedelmi energiaárak jelentős mértékben nőttek Európában, annak ellenére, hogy a villamos energia nagykereskedelmi ára ugyanebben az időszakban csökkent, a gázé pedig nem változott. Ezen túlmenően számottevő különbségek figyelhetők meg az egyes tagállamok között. Egyes országokban a fogyasztók két és félszer, vagy akár négyszer annyit fizetnek, mint más országok energiafelhasználói.

Az energiaárakról és az energiaköltségekről szóló uniós jelentés– mely elsősorban a gáz és a villamos energia kereskedelmét veszi górcső alá – megvizsgálja, miért emelkednek a viszonteladói árak, és javaslatokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, miként csökkenthetik a háztartások és az ágazati szereplők az energiafogyasztásukat, és növelhetik megtakarításaikat.

A fogyasztók energiaköltségeinek csökkentése

Az EU célja az, hogy 2014-re maradéktalanul kiépüljön a közös energiapiac, és további infrastruktúrafejlesztések valósuljanak meg. A piac fokozott liberalizálása és összehangolása várhatóan ösztönözni fogja a beruházásokat és a versenyt, valamint számos területen javítani fogja a hatékonyságot. Ennek eredményeképpen reményeink szerint csökkenni fognak az árak, a versenyfeltételek pedig kiegyenlítettebbé, tisztességesebbé válnak.

A háztartások és a vállalkozások számottevően csökkenthetik költségeiket az energiahatékonyság de en fr javítása, azaz energiatakarékosabb termékek használata, illetve más, energiamegtakarítást eredményező eszközök és eljárások hasznosítása révén. Az EU azt reméli a közös energiapiactól, hogy a fogyasztók ki fogják tudni aknázni a szolgáltatóváltásban és a kedvezőbb díjszabásokban rejlő lehetőségeket.

Mivel az energiaköltségek emelkedése a legszegényebb háztartásokat sújtja a legnagyobb mértékben, az uniós kormányoknak – szociálpolitikai intézkedések bevezetése, illetve fenntartása révén – gondoskodniuk kell a kiszolgáltatott fogyasztók megfelelő védelméről.

Az EU versenyképességének megőrzése

Az EU és a világ más vezető gazdaságai között egyre növekszik az energiaárak közötti különbség. A Nemzetközi Energiaügynökség szerint emiatt várhatóan csökkenni fog az EU globális részesedése az energiaigényes áruk, például a kerámiák, az alumínium és az acél kivitelében.

Noha még mindig az EU az energiaigényes áruk első számú exportőre, további erőfeszítésekre van szükség az energiaköltségek mérséklése terén, ennek érdekében pedig még inkább javítani kell az energiahatékonyságot.

Az EU-nak a jövőben is szorosan együtt kell működnie nemzetközi partnereivel az energiaipari támogatások szabályozása és az exportkorlátozások ügyében. Emellett pedig szükség esetén segítenie kell bizonyos ipari felhasználókat adóügyi intézkedések (adómentességek nyújtása, valamint az adók, illetékek csökkentése) révén.

Beruházás a jövőbe

Mivel az energiaárak várhatóan a közeljövőben is emelkedni fognak, be kell ruházni az intelligens villamosenergia-hálózatokba, és a hatékonyabb energiatermelést, -szállítást és -tárolást lehetővé tevő legújabb technológiákba. A közös energiapiac kiépítése mellett ezek az intézkedések is az árak csökkenését fogják eredményezni hosszú távon.

A rugalmas energetikai rendszereknek, a változásokhoz megfelelően alkalmazkodó fogyasztóknak, a versenyképes piacoknak és a hatékony irányítási mechanizmusoknak köszönhetően Európa jobb helyzetben lesz ahhoz, hogy megálljt parancsoljon az energiaárak emelkedésének, finanszírozni tudja az elodázhatatlan beruházásokat és minimális szintre szorítsa a költségek emelkedését.

Brüsszel, 2014. január 29.

Az uniós bankszektor strukturális reformja

Az Európai Bizottság a mai napon olyan javaslatot terjesztett elő, amelynek segítségével megakadályozható, hogy a legnagyobb és legösszetettebb bankok kockázatos saját számlás kereskedést folytassanak. Az új szabályok értelmében a felügyeletet ellátó hatóságok jogkört kapnának arra, hogy —amennyiben e tevékenységek folytatása veszélyezteti a pénzügyi stabilitást — előírják e bankok számára egyes, potenciálisan kockázatos kereskedési tevékenységek elkülönítését a betétgyűjtési üzletágtól. E javaslattal párhuzamosan a Bizottság olyan kísérőintézkedéseket is elfogadott, amelyeknek célja egyes ügyletek átláthatóságának javítása az árnyékbanki szektorban. Ezen intézkedések kiegészítik az uniós pénzügyi szektor megerősítését célzó, már végrehajtott átfogó reformokat.

Javaslatainak kidolgozása során az Európai Bizottság figyelembe vette a finn központi bank elnöke, Erkki Liikanen elnökletével működő magas szintű szakértői csoport által elkészített, igen hasznos jelentést (IP/12/1048), valamint az egyes tagállamokban már érvényben lévő nemzeti szabályokat. Emellett a Bizottság szem előtt tartotta a kérdésről folyó nemzetközi vita eredményeit (a Pénzügyi Stabilitási Tanács alapelvei), továbbá a más országokban bekövetkezett fejleményeket.

Michel Barnier, a belső piacért és a szolgáltatásokért felelős biztos így nyilatkozott: *„A ma előterjesztett javaslatok jelentik az utolsó fogaskereket az európai bankrendszer szabályozói felülvizsgálatának gépezetében. E jogszabály azzal a kisszámú, nagyon nagy bankkal foglalkozik, amelyek egyébként túl nagyok lennének a csődhöz, túl összetettek a szanáláshoz és túlságosan költséges lenne a megmentésük. A javasolt intézkedések tovább erősítik a pénzügyi stabilitást, és biztosítják, hogy végül ne az adófizetőknek kelljen megfizetniük a bankok hibáiért. A mai napon előterjesztett javaslatok uniós szintű, közös keretet biztosítanak majd — erre szükség van annak garantálásához, hogy az eltérő nemzeti megoldások ne üssenek rést a bankunión, és ne ássák alá az egységes piac működését. A javaslatokat körültekintően úgy kalibrálták, hogy biztosítsák a pénzügyi stabilitás és a reálgazdaságnak való hitelezés közötti, a versenyképesség és a növekedés szempontjából kiemelten fontos, kényes egyensúlyt.”*

Az Európai Unió és tagállamai a pénzügyi válság kezdete óta azon munkálkodnak, hogy alapjaiban átdolgozzák a bankszektor szabályozását és felügyeletét. Az EU számos olyan reformot kezdeményezett, amelyek célja az esetleges bankcsődök hatásának csökkentése, hogy ezáltal a pénzügyi rendszer biztonságosabbá, stabilabbá, átláthatóbbá és felelősségteljesebbé váljon, és a gazdaság és a társadalom egészének javát szolgálja. A bankok ellenálló képességének növelése és az esetleges bankcsődök hatásának mérséklése érdekében a bankok tőkekövetelményeire (MEMO/13/690), valamint a bankok helyreállítására és szanálására (MEMO/13/1140) vonatkozó, új szabályok kerültek elfogadásra. Létrejött a bankunió. Mindazonáltal egyes uniós bankok továbbra is túl nagyok lehetnek a csődhöz és a megmentéshez, és túl összetettek a szanáláshoz. Ezért további intézkedésekre van szükség: a

bankok kereskedési tevékenységeihez kapcsolódó kockázatokat szerkezetileg el kell különíteni betétgyűjtési üzletáguktól. A mai napon előterjesztett javaslatok célja megerősíteni az EU bankszektorának ellenálló képességét, egyúttal biztosítva azt is, hogy a bankok továbbra is finanszírozzák a gazdasági tevékenységeket és a növekedést.

Az uniós bankok strukturális reformjára vonatkozó javaslat csak a legnagyobb és legösszetettebb, jelentős kereskedési tevékenységet folytató uniós bankokra lesz alkalmazandó. A következőkre fog szolgálni:

1. Tiltja a pénzügyi eszközökkel és árukkal való saját számlás kereskedést, vagyis azt a saját számlára történő kereskedést, amelynek kizárólagos célja a bank profitszerzése. Ez a tevékenység sok kockázattal jár, ugyanakkor nem hoz kézzelfogható hasznot sem a bank ügyfeleinek, sem a szélesebb értelemben vett gazdaságnak.

2. Jogkörrel ruházza fel (illetve bizonyos körülmények között kötelezi) a felügyeletet ellátó hatóságot annak előírására, hogy a bankok más, nagy kockázatú kereskedési tevékenységeket (például az árjegyzést, az összetett derivatívákat és az értékpapírosítási műveleteket) helyezzenek át a csoporton belüli, különálló kereskedési jogalanyokhoz („leányvállalatosítás"). Ezzel a cél annak elkerülése, hogy a bankok az egyes kereskedési tevékenységekre vonatkozó tilalmat megkerülve rejtett saját számlás kereskedési tevékenységekbe kezdjenek, amelyek azután túlságosan jelentőssé vagy magas tőkeáttételűvé válhatnak, és esetleg az egész bankot és a szélesebb pénzügyi rendszert is veszélyeztetik. Ha a bank hitelt érdemlően bizonyítja a felügyeletet ellátó hatóság felé, hogy a keletkező kockázatokat más eszközökkel mérsékli, lehetősége van arra, hogy ne különítse el a tevékenységeket.

3. Rögzíti az elkülönített kereskedési jogalany és a bankcsoport többi része közötti gazdasági, jogi, irányítási és operatív kapcsolatokra vonatkozó szabályokat.

Azt megakadályozandó, hogy a bankok tevékenységeik egy részét a kevésbé szabályozott árnyékbanki szektorba áthelyezve próbálják meg megkerülni e szabályokat, a strukturális elkülönítési intézkedéseket az árnyékbanki tevékenységek átláthatóságát javító rendelkezéseknek kell kísérniük. Ezért az említett javaslatot kísérő átláthatósági javaslat olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek segítségével mind a szabályozó szervek, mind a befektetők jobban megértik majd az értékpapír-finanszírozási ügyleteket. Ezek az ügyletek a pénzügyi válság során a továbbgyűrűző hatások, a tőkeáttétel és a prociklikusság forrását jelentették. A használatukkal együtt járó rendszerszintű kockázatok megakadályozásához szükség van ezen ügyletek jobb ellenőrzésére.

Háttér

A nemzeti kezdeményezések és a bankok strukturális reformjának előnyeiről folyó, élesedő globális vita előterében Michel Barnier biztos magas szintű szakértői csoport létrehozását jelentette be 2011 novemberében: a csoport elnöke Erkki Liikanen, a finn központi bank elnöke, feladata pedig annak felmérése volt, hogy szükség van-e az uniós bankszektor strukturális reformjára. A csoport 2012 októberében terjesztette elő jelentését, amelyben egyes nagy kockázatú kereskedési tevékenységek kötelező elkülönítését ajánlotta azon bankok esetében, amelyeknek kereskedési tevékenysége meghalad bizonyos határértékeket (IP/12/1048).

Ami az árnyékbanki tevékenységeket illeti, a Pénzügyi Stabilitási Tanács 2013-ban számos ajánlást tett a szektor szabályozására. Ezen ajánlásokat a 2013. szeptemberi szentpétervári G20-csúcs jóváhagyta.

Brüsszel 2014. január 28.

Az EU az adatvédelmi reformok mielőbbi elfogadását szorgalmazza

Az 1995-ös szabályok megújítása, a magánélethez való jognak az internet világában történő érvényre juttatása és a vállalkozások támogatása érdekében az EU fel kívánja gyorsítani az adatvédelmi reformok elfogadásának folyamatát.

A reformok bevezetésével a tervek szerint egységes és egyszerűsített szabályrendszer lép majd életbe az egész EU-ra vonatkozóan, ellentétben a jelenlegi helyzettel, amikor is a tagállamok eltérően alkalmazzák az 1995-ös jogszabályokat.

Az új javaslat értelmében a polgárok egyrészt könnyebben hozzá fognak férni saját adataikhoz, másrészt könnyebben töröltethetik azokat: ha nem áll fenn olyan jogilag megalapozott indok, amely miatt tárolni kell az adataikat, élhetnek majd a személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való joggal.

A nemzeti adatvédelmi hatóságok emellett büntetést szabhatnak majd ki az adatvédelmi szabályokat megszegő vállalatokra, a bűnüldöző hatóságok által gyűjtött adatok pedig hatékonyabb védelemben fognak részesülni.

Adatvédelmi aggályok

Napjainkban 10-ből 9 európai tartja aggasztónak, hogy a mobilalkalmazások a beleegyezésük nélkül gyűjtenek adatokat. Emellett 10-ből 7 polgárt az a kérdés is foglalkoztat, hogy a cégek hogyan használják fel a magánszemélyek által megadott adatokat. Az adatvédelmi szabályok megerősítésével el lehetne oszlatni az ilyen és hasonló kételyek egy részét.

Az Európai Bizottság 2012-ben terjesztette elő erre vonatkozó javaslatát, melyet azonban az Unió két másik jogalkotó szervének, a Parlamentnek és a Tanácsnak is el kell fogadnia ahhoz, hogy életbe léphessen. Remélhetőleg minderre még az idei év vége előtt sor kerül

Az Unió emellett azon is dolgozik, hogy sikerüljön helyreállítani az EU és az USA közötti adatcsere iránti bizalmat.

Az adatvédelemhez való jog

A személyes adatok köre számos információt ölel fel, a lakcímtől kezdve az orvosi adatokon át a közösségi oldalakon közzétett bejegyzésekig. Az Európai Unió Alapjogi Chartája de en fr értelmében az uniós polgárokat megilleti a jog, hogy személyes adataik védelemben részesüljenek.

Gazdasági előnyök

A javaslat elfogadása esetén csökkenni fognak a vállalkozások adminisztratív költségei, ami a becslések szerint évi 2,3 milliárd eurós megtakarítást eredményezhet.

Ezen túlmenően az egységes adatvédelmi szabályok alkalmazása egyenlő feltételeket teremt majd az EU-ban működő valamennyi vállalkozás számára, még akkor is, ha székhelyük az egységes piac országain kívül található.

A szabályok alól csak a kisvállalkozásokra vonatkozik majd mentesség néhány esetben, pénzügyi terheik csökkentése érdekében.

Európai Adatvédelmi Nap: vegyen részt Ön is a vitában!

Az Európai Adatvédelmi Nap alkalmából január 28-án közép-európai idő szerint 12.00 és 13.30 között uniós szakértők fognak válaszolni **a Twitteren az adatvédelemmel kapcsolatos kérdésekre**. Az online párbeszédbe az #EUdataP és az #EUchat címkék segítségével lehet bekapcsolódni.

Brüsszel, 2014/01/22

A Bizottság új éghajlat-változási és energiaügyi célokat tűzött ki 2030-ra a versenyképes, biztonságos és alacsony szén-dioxid-kibocsátású európai gazdaság érdekében

Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 40%-kal az 1990-es szint alá történő csökkentése, a megújuló energia arányának kötelezően legalább 27%-ra történő növelése EU-szerte, az energiahatékonyságra irányuló politikák erősítése, új irányítási rendszer kialakítása, valamint új mutatók létrehozása a versenyképes és biztonságos energiarendszer megteremtéséért. Ezek az Európai Bizottság által ma bemutatott, az éghajlat- és energiapolitika 2030-ra szóló új uniós keretprogram pillérei.

Az energiaárakra és -költségekre vonatkozó részletes vizsgálattal alátámasztott, 2030-ig megvalósítandó keretprogram a befektetők számára szabályozási biztonságot, a tagállamoknak pedig összehangolt megközelítést biztosít, mindezek eredményeképp pedig új technológiák kifejlesztése válik lehetővé. A keretprogram célja, hogy további előrelépés történjen az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, valamint a versenyképes és biztonságos energiarendszer megvalósítása felé, amely által minden fogyasztó számára megfizethetővé válik az energia, növelhető az Unió energiaellátásának biztonsága, csökkenthető Európa energiaimporttól való függése, valamint új lehetőségek alakíthatók ki a növekedéssel és munkahelyteremtéssel kapcsolatban, figyelembe véve a hosszú távon lehetséges árhatásokat.

A 2030-ig megvalósítandó keretprogramot felvázoló közlemény legfelsőbb szinten kerül megvitatásra, mindenekelőtt az Európai Tanács és az Európai Parlament által. A közleményt a keretprogram erősítését célzó, a piaci stabilizációs tartaléknak a 2021-ben induló uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeren belül történő kialakításáról szóló jogalkotási javaslat kíséri. Az európai energiaárakról- és költségekről szóló jelentés szerint a növekvő energiaárak részben csökkenthetők a költséghatékony energia-és éghajlat-politika, a versenyképes energiapiacok, valamint a hatékony energiahasználat biztosítása révén.

Az Európai Bizottság elnöke, José Manuel Barroso a következőképpen nyilatkozott: *„Az éghajlatváltozás elleni fellépés kulcsfontosságú a Föld jövője szempontjából, a ténylegesen európai energiarendszer megléte pedig versenyképességünk alapvető eleme. A mai napon megalkotott csomag a bizonyíték arra, hogy a két kérdés egyidejű megoldása nem ellentétes egymással, hanem egymást kölcsönösen erősítik. Az EU érdeke, hogy olyan, munkahelyteremtésre képes gazdaságot építsen ki, amely a nagyobb hatékonyságnak és a hazai előállítású tiszta energiára való támaszkodásnak köszönhetően kevésbé szorul importált energiára. Az üvegházhatású gázok 40%-kal történő csökkentésének 2030-ig megvalósítandó, nagyra törő célkitűzése a leginkább költséghatékony mérföldkő az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé vezető úton. A megújuló energiaforrásokra vonatkozó legalább 27%-os cél pedig fontos jelzés: stabilitást biztosít a befektetők számára, „zöld munkahelyeket”*

hoz létre, valamint hozzájárul az energiaellátás biztonságához."

Günther Oettinger energiaügyi biztos a következőket mondta: *„A 2030-ra szóló keretprogram motorként fog szolgálni az Unióban a versenyképes és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, a befektetési stabilitás és a biztonságos energiaellátás kialakításában. Célom annak biztosítása, hogy az energia továbbra is megfizethető maradjon a háztartások és a vállalatok számára. A 2030-ra szóló keretprogram nagyratörő célokat fogalmazott meg az éghajlatváltozás elleni fellépés vonatkozásában, ugyanakkor azt is felismeri, hogy ezeket a lehető legalacsonyabb ráfordítással kell megvalósítani. A belső energiapiac megteremti az alapot ahhoz, hogy ez a cél elérhető legyen, én pedig továbbra is azon fogok dolgozni, hogy mindezt a lehetőségek maradéktalan kihasználása mellett valósítsuk meg. A célkitűzések egyben a megújuló energiára vonatkozó politikák európai egységesítését is magában foglalják."*

Connie Hedegaard, az Európai Unió éghajlat-politikai biztosa így fogalmazott:*„Annak ellenére, hogy sokan azt gondolták, a Bizottság ma nem tud semmiféle hatékony tervet bemutatni, képesek voltunk erre. Az üvegházhatású gázok 40%-os csökkentése a leginkább költséghatékony cél, amit az EU kitűzhet maga elé, amely egyben globális felelősségünket is szem előtt tartja. Mindemellett pedig Európának továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetnie a megújuló energiaforrásokra. Emiatt van nagy jelentősége annak, hogy a Bizottság a mai napon egy uniós szinten kötelező célkitűzésre tesz javaslatot. A keretprogram részleteiről még megállapodásnak kell születnie, az irányt azonban már meghatároztuk Európa számára. Ha a világ minden más régiója számára is ilyen nagy jelentőséggel bírna az éghajlatváltozás elleni küzdelem, meglehetősen jobb helyzetben lennénk."*

A Bizottság által meghatározott, 2030-ig megvalósítandó politikai keret kulcselemei a következők:

1. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó kötelező cél: Az EU 2030-ra vonatkozó energiaügyi-és éghajlat-változási politikájának legfőbb célkitűzése – az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 40%-kal az 1990-es szint alá történő csökkentése – kizárólag tagállami intézkedések révén valósítható meg. Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerét (EU ETS) alkalmazó ágazatokban a kibocsátási korlátot éves szinten 1,74%-ról 2,2%-ra növelnék 2020 után. Az EU ETS-en kívüli ágazatok kibocsátását 30%-kal a 2005-ös szint alá kellene csökkenteni, és ez a vállalás egyenlően oszlana meg a tagállamok között. A Bizottság a Tanácsot és az Európai Parlamentet arra kéri, hogy 2014 végéig állapodjanak meg annak érdekében, hogy az EU 2015 elején elkötelezhesse magát a 40%-os csökkentés mellett, amely az új globális klímamegállapodásról szóló nemzetközi tárgyalások részét képezi majd. A megállapodás megkötésére 2015 végén, Párizsban kerülhet sor.
2. EU-szerte kötelező megújulóenergia-cél: A megújuló energia központi szerepet játszik a versenyképes, biztonságos és fenntartható energiarendszerre való áttérésben. Az EU-szerte kötelező, 2030-ig megvalósítandó legalább 27%-os megújulóenergia-cél egyrészt a piacorientált megközelítés alkalmazása révén kedvező feltételeket teremt a kialakulóban lévő technológiák számára, másrészt jelentős előnyökkel jár az energiakereskedelmi egyensúly, az uniós hazai energiaforrásokba vetett bizalom, a munkahelyteremtés és a növekedés szempontjából. A megújuló energiára vonatkozó, uniós szintű célkitűzésre szükség van annak érdekében, hogy az ágazatba történő beruházások folytatódjanak. A nemzeti célkitűzéseket azonban nem az uniós jogszabályokon keresztül fogalmazzák meg, ezáltal a tagállamok rugalmasan alakíthatják át energiarendszerüket a tagállami preferenciákhoz és körülményekhez való alkalmazkodás érdekében. Az uniós megújulóenergia-cél megvalósítását a nemzeti energiaterveken alapuló új irányítási rendszer biztosítaná (lásd alább).
1. Energiahatékonyság: A hatékony energiahasználat az EU minden energiapolitikával kapcsolatos célkitűzéséhez hozzájárul, és enélkül elképzelhetetlen a versenyképes, biztonságos és fenntartható energiarendszerre való áttérés. Az energiahatékonyság 2030-ra szóló keretprogramban betöltött szerepét az energiahatékonysági irányelv felülvizsgálata során is figyelembe veszik; ennek elfogadására várhatóan még ebben az évben sor kerül. A felülvizsgálat elkészültét követően a Bizottság fontolóra veszi az irányelv lehetséges módosításának szükségességét. A tagállamok nemzeti energiaterveinek szintén szem előtt kell tartania az energiahatékonyságot.
2. Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer reformja: A Bizottság piaci stabilizációs

tartalék létrehozását javasolja 2021-től, a következő ETS kereskedelmi időszak kezdetétől. A tartalék kezelné az elmúlt években a kibocsátási egységek terén kialakuló többlet kérdését, valamint ellenállóbbá tenné a rendszert a sokkhatásokkal szemben azáltal, hogy a kibocsátási egységek automatikusan árverésre kerülnének. A nemrégiben elfogadott megállapodás mellett – miszerint 900 millió kibocsátási egység árverésre bocsátását ütemezik későbbre (2019-2020) – a tartalék létrehozása is az érdekelt felek széles körének támogatását élvezi. A ma előterjesztett jogszabály értelmében a tartalék működése teljes mértékben az előre meghatározott szabályok alapján történne, amely nem hagyna mérlegelési lehetőséget a Bizottság és a tagállamok számára a végrehajtás tekintetében.

3. Versenyképes, megfizethető és biztonságos energia: A Bizottság kulcsfontosságú mutatók meghatározására tesz javaslatot annak érdekében, hogy értékelni lehessen az elért eredményeket, továbbá hogy a lehetséges politikai kezdeményezések számára tényszerű alapot biztosítson. A mutatók többek között az alábbiakra terjednek ki: a legfőbb kereskedelmi partnerek és az EU közötti energiaár-különbségek, az energiaellátás diverzifikálása, az uniós hazai energiaforrásokra épülő energiaellátás, továbbá a tagállamok közötti összekapcsolódási képesség. A mutatók segítségével a politikák biztosítani fogják a versenyképes és biztonságos energiarendszer2030-ig történő kialakítását. A rendszer továbbra is a piaci integrációra, az ellátás diverzifikálására, a fokozódó versenyre, az uniós hazai energiaforrások fejlesztésére, valamint a kutatás, fejlesztés és innováció támogatására fog építeni.
4. Új irányítási rendszer: A 2030-ig megvalósítandó program javaslatot tesz egy új irányítási keretre, melynek alapját a versenyképes, biztonságos és fenntartható energiáról szóló nemzeti programok képezik.A Bizottság jövőbeni útmutatása alapján a terveket a tagállamok közös megközelítés alapján készítik el, amely erősebb befektetői biztonságot és nagyobb átláthatóságot garantál, valamint fokozza a koherenciát, az uniós koordinációt és a felügyeletet. A Bizottság és a tagállamok közötti, több körben zajló eljárás biztosítani fogja, hogy a tervek kellően hatékonyak és egységesek legyenek, továbbá megfeleljenek a szabályoknak.

A 2030-ig megvalósítandó keretprogramot felvázoló közleményt az energiaárakra- és költségekre vonatkozó jelentés kíséri, amely értékeli az árak és költségek fő elemeit, továbbá összehasonlítja az uniós árakat az EU főbb kereskedelmi partnerei által megadott árakkal. Az energiaárak 2008 óta szinte az összes tagállamban növekedtek, főként az adók és illetékek, valamint a magas hálózati költségek következtében. A nemzetközi partnerekkel történő összehasonlítás növekvő árkülönbségre hívja fel a figyelmet, különösen az amerikai olajárak tekintetében; ez alááshatja Európa versenyképességét, mindenekelőtt az energiaintenzív iparágakban. A növekvő energiaárakat ennek ellenére részben ellensúlyozhatják a költséghatékony energiaügyi-és éghajlat-változási politikák, a versenyképes energiapiacok és az energiahatékonyság növelését célzó intézkedések, mint például az energiahatékony termékek fokozottabb használata. Az európai ipar energiahatékonyságával kapcsolatban – figyelembe véve a fizikai korlátokat – további erőfeszítések megtételére lehet szükség. Mindezt az indokolja, hogy a versenytársak is ugyanezt teszik, valamint hogy az európai ipar harmadik országokba irányuló befektetések megtétele mellett döntött a terjeszkedő piacok elérése érdekében. E megállapítások beépültek a 2030-ra szóló keretprogramba is.

A következő lépések

Az Európai Tanács a tervek szerint tavaszi ülésén, március 20-21-én vitatja meg a keretprogramot.

Háttér

A keretprogram alapját a jelenlegi, 2020-ig megvalósítandó célkitűzéseket tartalmazó, éghajlattal és energiával kapcsolatos csomag, valamint a Bizottság által kialakított, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő megvalósításának ütemterve képezi. A 2030-ra szóló politikai keretprogramot felvázoló közlemény a Bizottság 2013. márciusi Zöld könyvét követi, amely széles körű nyilvános konzultációt indított a 2030-ig megvalósítandó legcélszerűbb éghajlat-változási és energiaügyi célkitűzésekkel, valamint azok szerkezetének meghatározásával kapcsolatban. Az említett dokumentumok tükrözik az EU arra irányuló törekvését, miszerint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását 2050-ig 80-95%-kal az 1990-es szint alá kell csökkenteni. Ez a cél a fejlett országokkal közösen tett vállalások

részét képezi.

2013.

Brüsszel 2013. december 23.

Új uniós fogyasztói jogok: egységes védelem az egész EU-ban

A fogyasztói jogok erősödésével a vásárlók EU-szerte mindenütt nagyobb védelemben fognak részesülni.

Ebben a hónapban léptek életbe az új fogyasztói jogok az EU 28 tagországában. Mostantól biztonságosabb lesz mind az online, mind a bolti vásárlás az EU 507 millió lakosa számára.

Az új szabályok értelmében a fogyasztók – internetes, telefonos vagy postai megrendelés esetén – az ügylettől számított 14 napon belül bármiféle indoklás nélkül visszamondhatják a vásárlást. Ez az ún. megfontolási (vagy gondolkodási) idő EU-szerte mindenütt érvényes lesz.

A kereskedőknek pedig ebben az esetben 14 napon belül vissza kell téríteniük a termék vételárát, beleértve a szállítási költségeket is. A kereskedő igényt tarthat arra, hogy a vevő viselje az áru-visszatérítés költségeit, de erről előzőleg világosan tájékoztatnia kell a vásárlót.

Nagyobb átláthatóság

A vevők abban az esetben is könnyebben elállhatnak majd a vásárlástól, ha a terméket az otthonukba ellátogató ügynöktől vagy online árverésen vásárolták.

A jövőben tiltva lesz az a gyakorlat is, hogy a kereskedő weboldalán – például internetes repülőjegy-vásárlás esetén – a különböző extra szolgáltatások (biztosítás, autóbérlés stb.) igénylésére szolgáló négyzetek alapértelmezett helyzetben be vannak jelölve, aminek eredményeképpen a vevő, amennyiben elmulasztja eltávolítani a bejelölést, szándékával ellenkezően megvásárolja ezeket a kiegészítő szolgáltatásokat is.

Nincsenek többé rejtett költségek

A kereskedőknek a jövőben világosan fel kell tüntetniük az értékesítésre szánt termék vagy szolgáltatás teljes költségét. A vásárlónak így nem kell tartania attól, hogy olyan pótdíjakkal, extra költségekkel szembesül, amelyekről nem volt tudomása a termék vagy szolgáltatás megrendelése előtt.

A hitelkártya-használatért felszámítható díjak is maximalizálva lesznek. A kereskedők ugyanis a jövőben nem vethetnek ki magasabb díjat annál, mint amennyibe nekik került a hitelkártyás fizetés biztosítása.

Az emelt díjas ügyfélszolgálati hívásoknak is befellegzett, hiszen az új szabályok tiltják, hogy a kereskedők a rendes hívásdíjaknál magasabb tarifát számítsanak fel az ügyfélszolgálatra beérkező hívásokért.

Az új fogyasztói jogokat rögzítő irányelvről – amely négy korábbi irányelv helyébe lép – még 2011-ben született megállapodás. A tagállamoknak 2013 decemberéig kellett átültetniük a fogyasztók jogairól szóló irányelvet a nemzeti jogrendjükbe.

Brüsszel 2013. december 18.

Új szakpolitikai csomag a tisztább európai levegőért

Az Európai Unióban az idő előtti halálozáshoz vezető első számú környezeti tényező a rossz minőségű levegő. Ezt jól példázza, hogy a szennyezett levegő következtében elhunytak száma meghaladja a közúti balesetben elhalálozottak számát. A szennyezett levegő az életminőségre is hatással van, hiszen asztmát és egyéb légúti megbetegedéseket okoz. A fennálló helyzetre reagálva a Bizottság a mai napon új, a levegőszennyezés csökkentését célzó intézkedéseket fogadott el. A levegőminőséggel kapcsolatos szakpolitikai csomag révén módosul a jelenlegi jogi szabályozás, valamint tovább csökken az ipari tevékenységből, a közlekedésből, az erőművekből és a mezőgazdaságból származó károsanyag-kibocsátás; az intézkedések célja a káros anyagok emberi egészségre és környezetre gyakorolt hatásának csökkentése.

A levegőszennyezés munkából való kiesést is eredményez, mindemellett pedig magas egészségügyi költségeket von maga után. Mindez különösen érinti a veszélyeztetett csoportokat: a gyermekeket, az asztmás betegeket és az időseket. Ezenkívül a túlzott nitrogénszennyezés (eutrofizáció) és a savas eső is károsítja az ökoszisztémákat. A levegőszennyezés által a társadalomnak okozott közvetlen többletteher – amibe a terményekben és az épületekben esett kár is beleértendő – évente körülbelül 23 milliárd eurót tesz ki. Az intézkedéscsomag végrehajtásával éves szinten körülbelül 40 milliárd euró takarítható meg, ami az egészségre gyakorolt pozitív hatásnak köszönhető; ez az összeg több, mint tizenkétszerese a szennyezéscsökkentésre fordított összegnek, ami 2030-ra várhatóan eléri az évenkénti 3,4 milliárd eurót.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos a következőket nyilatkozta: *„A levegő sokkal tisztább ma, mint az elmúlt évtizedekben, a levegőszennyezés azonban »láthatatlan gyilkosként« még mindig jelen van, ez pedig sok embert megakadályoz az aktív életvitelben. Az általunk javasolt intézkedések nyomán felére fog csökkeni a levegőszennyezés okozta elhalálozások száma, fokozódik a veszélyeztetett csoportok védelme, valamint javul az emberek életminősége. Az intézkedések továbbá a természetre és az érzékeny ökoszisztémákra is kedvező hatást gyakorolnak, emellett pedig élénkítik a tiszta technológiával foglalkozó iparágat is, ami Európa egyik fontos, növekedést mutató ágazata.”*

Tonio Borg egészségügyi biztos hangsúlyozta: *„Örömmel üdvözlöm a levegőminőséggel kapcsolatos csomag elfogadását, amely meghatározza Európa számára a helyes irányt a tiszta levegő hosszú távon való biztosítására mindenki számára. Az új, levegőminőséggel kapcsolatos politikának köszönhetően az európai emberek egészségesebben és tovább fognak élni: kevesebb gyermek fog asztmával vagy egyéb légúti megbetegedéssel küzdeni, kevesebben fognak rákos megbetegedésekben, illetve szív-és érrendszeri betegségekben szenvedni, végül pedig kevesebb ember halálát fogja a levegőszennyezés okozni.”*

A ma elfogadott csomag több elemből áll, amelyek a következők:

Az új, **„Tiszta levegőt Európának program”**, melynek intézkedései rövid távon biztosítják a jelenlegi célok megvalósítását, továbbá új levegőminőségi célkitűzéseket határoznak meg a

2030-ig terjedő időszakra vonatkozóan. A csomag ezenkívül a levegőszennyezés csökkentésének elősegítésére irányuló kísérő intézkedéseket is tartalmaz: ezek középpontjában a városok levegőminőségének javítása, a kutatás és innováció támogatása és a nemzetközi együttműködés elősegítése áll.

- Felülvizsgált, **a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv**, amelyben a hat fő szennyező anyag tekintetében szigorúbb nemzeti kibocsátási határértékek kerülnek meghatározásra, továbbá
- Javaslat **a közepes méretű tüzelőberendezésekben történő szennyezés csökkentéséről szóló új irányelvre**: ilyen berendezések például az utcai blokkokat vagy nagyméretű épületeket ellátó erőművek, valamint a kisméretű ipari létesítmények.

A levegőminőséggel kapcsolatos szakpolitikai csomag 2030-ig várhatóan a következőket fogja eredményezni (az értékek a jelenlegi helyzethez képest értendők, ha nem kerülne sor semmilyen új intézkedésre):

- 58 000 esetben esetben elkerülhető lesz az idő előtti halálozás,
- 123 000 km^2-nyi ökoszisztéma (Románia területének több, mint a fele) menthető meg a nitrogénszennyezéstől,
- 56 000 km^2-nyi védett Natura 2000 terület (nagyobb, mint Horvátország területe) menthető meg a nitrongénszennyezéstől,
- 19 000 km^2-nyi erdei ökoszisztéma menthető meg a savasodástól.

A csomag egészségre gyakorolt kedvező hatása révén 40-140 milliárd euró takarítható meg a társadalom számára a külső költségek tekintetében, továbbá mintegy 3 milliárd euró a közvetlen költségek viszonylatában. Mindez a munkaerő nagyobb termelékenységének, az alacsonyabb egészségügyi kiadásoknak, a nagyobb terméshozamnak és az épületeket érő kár csökkenésének köszönhető. A javaslat következtében kevesebb lesz a kieső munkanap, ennek nyomán pedig olyan mértékben nő a termelékenység és a versenyképesség, mintha 100 000-rel több ember állna munkában. A szakpolitikai csomagnak várhatóan a gazdasági növekedésre is pozitív nettó hatása lesz.

A javaslat alapját a levegőminőséggel kapcsolatos jelenleg érvényes uniós politika átfogó felülvizsgálata eredményeként született következtetések képezik. A részletes konzultációk eredményeként megállapítható, hogy az uniós szintű intézkedések széles körű támogatást élveznek ezen a területen.

Háttér

Számos tagállam nem tesz eleget a levegőminőséggel kapcsolatos uniós előírásoknak, valamint általánosságban elmondható, hogy az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) által kidolgozott, a levegőszennyezésre vonatkozó iránymutatások sem teljesülnek mindenhol.

Annak ellenére, hogy a levegőminőséggel kapcsolatos uniós politika révén jelentősen csökkent olyan szennyező anyagok koncentrációja, mint a szálló por, a kén-dioxid (a savas eső fő okozója), az ólom, a nitrogén-oxidok, a szén-monoxid és a benzol, még mindig vannak komoly problémák. A finom szálló por és az ózon különösen nagy egészségügyi kockázatot jelent, és ezek koncentrációja rendszeresen meghaladja az egészségre vonatkozó biztonsági határértékeket. A levegőminőséggel kapcsolatos uniós előírások és célkitűzések több régióban és városban nem teljesülnek, ennek pedig a közegészségügy látja kárát, ugyanis egyre magasabbak az egészségügyet és a gazdaságot érintő költségek. A levegőszennyezés következtében fennálló, a társadalmat terhelő összes külső egészségügyi kiadás becsült összege évente 330-940 milliárd euró között van. Különösen súlyos a helyzet a városokban, ahol jelenleg az európai lakosok többsége él.

A ma elfogadásra került csomag a 2011 elején kezdődött, levegőminőséggel kapcsolatos politika átfogó felülvizsgálatának eredménye.

2013. december 16.

Az európaiak fele elégedett a vasúti közlekedéssel, de a szolgáltatások minőségét javítani kell

Az Eurobarométer ma közzétett felmérése szerint az európaiak 58%-a elégedett az országában elérhető vasúti szolgáltatásokkal. Ennek ellenére a lakosság viszonylag kis része utazik vonattal. Egyes országokban aggasztóan magas azoknak a száma, akik szerint a jegyvásárlás menete túlságosan bonyolult. Ezenkívül az európaiak 19%-a akadálymentességi problémák miatt nem száll vonatra. A mozgáskorlátozott személyek különösen a vasúti kocsik és a peronok nehéz megközelíthetőségét kifogásolták, valamint azt, hogy utazásuk megtervezése során nem kapnak elegendő információt a létesítmények akadálymentességéről.

Az Európai Bizottság közlekedésért felelős alelnöke, Siim Kallas így nyilatkozott: *„Az európai utasoknak mindössze egynegyede veszi igénybe rendszeresen a vasúti szolgáltatásokat. Ezt az arányt növelni kell. Az emberek számára vonzóbbá kell tennünk a vasúti közlekedést – e tanulmány egyértelműen megmutatja, hogy mely területek szorulnak fejlesztésre. Elfogadhatatlan például, hogy egyes országokban rendkívül bonyolult a vonatjegyvásárlás menete. Fontos, hogy éppolyan gyorsan és egyszerűen tudjunk vonatra szállni, mint kiállni a kocsival a garázsból.”*

A reprezentatív felmérés keretében 26 000 európai lakost kérdeztek meg, hogy megvizsgálják, mennyire elégedettek az utazók az Unióban a belföldi vasúti szolgáltatásokkal, így például magukkal a vonatokkal, a vasútállomásokkal és a mozgáskorlátozott személyeknek biztosított akadálymentességgel. A tanulmányt egy hasonló, 2011-ben végzett felmérés előzte meg (elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_326_en.pdf).

Az Eurobarométer felmérés tanulsága: további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy a vasút valóban fogyasztóbarát közlekedési eszközzé váljon. 2012 januárjában a Bizottság előterjesztette a negyedik vasúti csomagot, amelynek átfogó reformokat ösztönző javaslatai többek között a belföldi személyszállítási szolgáltatások verseny előtti megnyitását szorgalmazzák.

Jegyvásárlás és tájékoztatás

A jegyvásárlás menetével való elégedettség általános szintje (78%) nem emelkedett 2011 óta, Ausztriában és Görögországban azonban jelentősen, 14, illetve 10 százalékponttal javult. Aggasztóan megnőtt viszont az elégedetlen utasok aránya Olaszországban, Dániában és Szlovéniában (ez az arány mindhárom országban több mint 10 százalékponttal emelkedett).

Továbbra is kevesen elégedettek az utazás közben, különösen késések esetén nyújtott tájékoztatás színvonalával (a megkérdezettek kevesebb mint 50%-a). Az elégedettségi szint az Egyesült Királyságban (70%), valamint Finnországban és Írországban (68% és 62%) a legmagasabb, míg az elégedetlen utasok aránya Franciaországban és Németországban a legnagyobb (47%, illetve 42%).

A negyedik vasúti csomag javaslatai közös tájékoztatási és jegykiadási rendszerek bevezetését teszik lehetővé.

Megbízhatóság

A pontosságot és megbízhatóságot tekintve Írországban, Lettországban, Ausztriában és az Egyesült Királyságban a legelégedettebbek az utasok (73% felett), míg Olaszországban (44%), Németországban (42%), Lengyelországban (40%) és Franciaországban (39%) a legkevésbé.

A járatok gyakoriságával való elégedettség lényeges előfeltétele annak, hogy a vasúti közlekedés több utast vonzzon, hiszen az indulások időzítése a fogyasztói döntéseket befolyásoló kritikus tényező. A járatsűrűséggel összességében az európaiak 59%-a elégedett,

az elégedettség szintje Olaszországban, valamint Közép- és Délkelet-Európában a legalacsonyabb.

A negyedik vasúti csomag elősegítené a infrastruktúrák működtetőinek együttműködését, ami hozzájárulna a vasúti hálózat jobb irányításához, és fokozná a megbízhatóságot.

Új infrastruktúra-politikája keretében az EU 26 milliárd eurót fordít a páneurópai közlekedési projektek – és azon belül főként a vasúti kezdeményezések – pénzügyi támogatására, többek között a határkeresztező szakaszok hiányzó összeköttetéseinek létrehozása, a szűk keresztmetszetek megszüntetése és a hálózat intelligensebbé tétele céljából.

Akadálymentesség

A vasútállomások mozgáskorlátozott személyek számára történő általános hozzáférhetősége tekintetében csupán a megkérdezettek 37%-a elégedett. Ennek szintje az Egyesült Királyságban (61%), Írországban (56%) és Franciaországban (52%) a legmagasabb. Átlagon aluli az elégedettség foka Németországban, Svédországban, Olaszországban, valamint Kelet-Európában.

A válaszadóknak csupán 46%-a elégedett a peronok hozzáférhetőségével (40% a vasúti kocsik megközelíthetőségével), és még kevesebben az akadálymentességre vonatkozó, utazást megelőző tájékoztatással (39%) és a mozgáskorlátozott személyeknek nyújtott segítséggel (37%). A közvetlenül érintettek körében ezek az arányok még alacsonyabbak (43%-uk elégedett a peronok és 37%-uk a vasúti kocsik hozzáférhetőségével).

Az akadálymentesség – különös tekintettel az idősödő európai társadalomra – igen lényeges ahhoz, hogy a vasúti személyszállítás részarányát növelni lehessen. Azon megkérdezettek közül, akik soha nem szállnak vonatra, 34% úgy nyilatkozott, hogy legalább egy akadálymentességi ok miatt nem veszi igénybe ezt a szolgáltatást. Ez adott esetben azt jelenti, hogy az EU lakosságának mintegy 19%-a számára nem hozzáférhetők a vasúti szolgáltatások.

Panaszkezelés

A panaszkezeléssel kapcsolatos elégedettség 2011 óta meglehetősen, 11 százalékponttal növekedett, ami az utasok jogairól szóló rendelet[1] végrehajtásának első hatásaként könyvelhető el. Mi több, a javulás mértéke négy tagállamban (Franciaországban, Lettországban, Finnországban és Spanyolországban) a 20 százalékpontot is meghaladta.

A vasút igénybevétele az EU-ban napjainkban

Az európaiaknak mindössze 35%-a vesz igénybe évente többször is intercity járatot annak ellenére, hogy 83%-uk legfeljebb 30 percre lakik a vasútállomástól.

Az európaiak 32%-a sohasem utazik intercityvel.

Az európai polgárok 53%-a soha nem száll elővárosi vonatra, noha 31%-uknak legfeljebb 10 percre lenne szüksége, hogy a vasútállomásra érjen. Mindössze 14% azoknak az aránya, akik hetente többször is ilyen módon utaznak.

Az autó továbbra is a fő közlekedési eszköz Európában, de a fogyasztók magatartásában változás figyelhető meg: az európaiak 2010-ben átlagosan 9500 kilométert utaztak autóval, 100 kilométerrel kevesebbet, mint 2004-ben.

Brüsszel 2013. december 09.

Az EU nagyobb teret enged a repülőgépeken az elektronikus eszközök használatának

Az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség (EASA) a mai napon módosította a hordozható elektronikus eszközök (angol elnevezésük alapján: „PED”-ek) – többek között az okostelefonok, táblagépek és e-könyvolvasók – fedélzeti használatáról szóló iránymutatását. Az iránymutatás szerint a szóban forgó eszközöket „repülés” (jelátvitel nélküli) üzemmódban az utazás teljes időtartama alatt (a gurulást, a felszállást és a leszállást is beleértve) biztonsági kockázat nélkül bekapcsolva lehet tartani. Emellett Siim Kallas, az Európai Unió közlekedéspolitikai biztosa felkérte az EASA-t, hogy gyorsítsák fel a jelátviteli üzemmódban működtetett elektronikus eszközök fedélzeti használatának biztonsági felülvizsgálatát is, hogy várhatóan 2014 elején új iránymutatást lehessen közzétenni.

Mindannyian szeretnénk az utazás alatt is bekapcsolva tartani készülékeinket, de a fő szempont mindenekelőtt a biztonság. Az általam kért felülvizsgálat elvei egyértelműek: ha az említett használat nem biztonságos, akkor nem lehet megengedni, ha igen, akkor a szabályszerű használatnak nincs akadálya. A mai napon megtettük az első lépést az elektronikus eszközök repülőgépen való használatára vonatkozó szabályok biztonságos kibővítése felé, hogy a szóban forgó használat guruláskor, felszálláskor és leszálláskor is lehetővé váljon. A következőkben azt szeretnénk megvizsgálni, hogyan lehet a fedélzeten tartózkodva a hálózathoz csatlakozni. A vizsgálatra időt kell hagyni és bizonyított tényeken kell alapulnia. Várakozásaink szerint a jövő évben megjelenhet az uniós légi fuvarozók fedélzetén alkalmazott jelátviteli eszközök használatára vonatkozó új uniós iránymutatás.”

Az új iránymutatás

A ma közzétett legfrissebb biztonsági iránymutatás a jelátvitel nélküli – „repülés” – üzemmódban működtetett PED-ekre vonatkozik. Most először nyílik lehetőség arra, hogy az utasok a személyes használatú elektronikus eszközöket „repülés” üzemmódban az utazás teljes időtartama alatt, a beszállástól a kiszállás pillanatáig („gate to gate”) használják.

Eddig guruláskor, felszálláskor és landoláskor minden személyes használatú elektronikus eszközt teljesen ki kellett kapcsolni.

A következő lépés – Bluetooth, wi-fi, mobiltelefonok

Siim Kallas, az Európai Unió közlekedéspolitikai biztosa felkérte az EASA-t, hogy gyorsítsák fel a jelátviteli eszközök biztonságos fedélzeti használatának felülvizsgálatát, hogy az elkövetkező hónapokban új iránymutatást lehessen közzétenni.

Jelenleg a légitársaságok általában nem engedélyezik a mobilhálózati vagy wi-fi kapcsolatot a repülőgép ajtajainak bezáródásától kezdve az utashídig való megérkezésig, illetve az ajtók kinyitásáig.

A hálózathoz való csatlakozásra egyelőre csak a kifejezetten erre a célra szolgáló rendszerrel ellátott légi járműveken (és csak utazómagasságban) van lehetőség. Ilyenkor az utas nem a földi hálózathoz, hanem a biztonsági szempontból hitelesített fedélzeti rendszerhez csatlakozik. Jelenleg csak kevés ilyen felszereltségű légi jármű van, de számuk az elkövetkező években várhatóan növekedni fog. A említett szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezéssel ellátott légi járművek tekintetében a Bizottság nemrég hozott távközlési határozatai lehetővé teszik a 3G- és 4G-kapcsolat kiépítését és ezáltal a jelátviteli eszközök jobb összeköttetését.

Mit is jelent mindez a következő repülőutam szempontjából?

Most az egyes légitársaságokon van a sor, hogy naprakésszé tegyék működési szabályaikat. Várhatóan többen is így tesznek majd a következő hetekben. Mindenesetre utasként mindig be kell tartania a repülőgép személyzete által közölt biztonsági előírásokat. Elektronikus eszközeit tehát csak abban az esetben használhatja, ha erre a személyzet engedélyt adott. A személyzet továbbra is a figyelmét fogja kérni a biztonsági berendezések ismertetésekor, és megkérheti arra, hogy a felszállás és a leszállás alatt helyezze biztonságba a súlyosabb tárgyakat.

Mikor használhatom okostelefonomat, táblagépemet, e-könyolvasómat vagy zenelejátszómat?

	Repülés üzemmód bekapcsolva	Repülés üzemmód kikapcsolva
A földön (guruláskor)	IGEN, de figyeljen oda a biztonsági berendezések ismertetésére és felszállás előtt helyezze biztonságba a súlyosabb tárgyakat.	NEM
Felszálláskor	IGEN	NEM
Utazómagasságban	IGEN	IGEN, de csak a kifejezetten erre a célra szolgáló rendszerrel ellátott légi járművön és ha a személyzet megengedi
Leszálláskor	IGEN	NEM

Brüsszel 2013. december 05.

A Bizottság frissíti a tiltott légitársaságok európai repülésbiztonsági listáját

Az Európai Bizottság újból – immár a 22. alkalommal – naprakésszé tette az Európai Unióban működési tilalom vagy működési korlátozások alá helyezett légitársaságok európai jegyzékét, az úgynevezett európai repülésbiztonsági listát. A különböző forrásokból összegyűjtött repülésbiztonsági információk, illetve a nepáli polgári repülési hatóságok és több nepáli légi fuvarozó részvételével szervezett meghallgatás alapján a Bizottság arra a döntésre jutott, hogy a nepáli légitársaságokat kivétel nélkül felveszi tilalmi listájára.

Siim Kallas, a Bizottság közlekedésért felelős alelnöke így nyilatkozott: *„A jelenlegi nepáli repülésbiztonsági helyzet alapján nem volt más választásunk, mint felvenni az ország légitársaságait az európai tilalmi listára. Őszintén reméljük, hogy döntésünk a repülés biztonságának javítására ösztönzi a helyi repülési hatóságokat. Már fel is kértem az Európai Repülésbiztonsági Ügynökséget, hogy dolgozzon ki repülésbiztonsági segítségnyújtási projektet Nepál számára. Hogy a dolgok pozitív oldalát is nézzük, örömmel számolhatok be bizonyos előrelépésekről is, elsősorban a Fülöp-szigeteken, Szudánban és Zambiában. Ezek az országok – több más, fokozatos javulást mutató országgal együtt – egyelőre szerepelnek a listán, de bízom benne, hogy küszöbön áll a pozitív fordulat, ha minden továbbra is a megfelelő irányba halad."*

A 2013 júliusában összeállított előző lista helyébe lépő új, frissített lista megtekinthető a Bizottság honlapján.

A nepáli légi fuvarozók a tilalom értelmében nem közlekedhetnek az Unió légterében, illetve nem használhatják azt. Az európai utazásszervezőknek és -közvetítőknek tájékoztatniuk kell az uniós döntésről a jegyük visszatérítésére jogosult európai utasokat, akik nepáli utazás keretében nepáli légitársaságnál foglaltak jegyet, és úgy döntenek, hogy azt nem használják fel.

A jegyzék frissítését előkészítő munka során konzultációkra került sor a líbiai polgári repülési hatóságokkal is. Az EU repülésbiztonsági bizottsága a helyzet folyamatos javulása ellenére abban állapodott meg a líbiai hatóságokkal, hogy továbbra is fenntartják az EU légterére

vonatkozó, a líbiai forradalom óta az ország valamennyi légitársaságára érvényben lévő, önkéntes korlátozásokat. A Bizottság és az EU repülésbiztonsági bizottsága e korlátozások betartását a jövőben is szigorúan figyelemmel fogja kísérni.

Az EU repülésbiztonsági listájának további módosításai: a jegyzékből töröltek több, az előző listán szereplő és azóta megszűnt légitársaságot, illetve felkerült több újonnan alakult légitársaság a tilalom alá tartozó következő országokból: Kirgizisztán, Kazahsztán, Indonézia és Mozambik.

A Bizottság döntése az EU repülésbiztonsági bizottságának egyhangú véleményén alapul, amely 2013. november 19. és 21. között ülésezett. Az EU repülésbiztonsági bizottsága a Bizottság, a 28 uniós tagállam, valamint Norvégia, Izland, Svájc és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség (EASA) biztonsági szakértőiből tevődik össze. A Bizottság döntése kedvező véleményt kapott az Európai Parlamenttől és a Miniszterek Tanácsa részéről is.

Háttér

Az EU aktualizált repülésbiztonsági listáján a következő 21 országban engedélyezett légi fuvarozóknak csaknem mindegyike – összesen 295 légitársaság – szerepel, ezekkel szemben teljes működési tilalom van érvényben az Európai Unióban: Afganisztán, Angola, Benin, a Kongói Köztársaság, a Kongói Demokratikus Köztársaság, Dzsibuti, Egyenlítői-Guinea, Eritrea, Gabon (három, korlátozások és feltételek mellett üzemelő légitársaság kivételével), Indonézia (öt légitársaság kivételével), Kazahsztán (egy, korlátozások és feltételek mellett üzemelő légitársaság kivételével), Kirgizisztán, Libéria, Mozambik, Nepál, a Fülöp-szigetek (egy légitársaság kivételével), Sierra Leone, São Tomé és Príncipe, Szudán, Szváziföld és Zambia. A lista két további légitársaságot is tartalmaz: a suriname-i Blue Wing Airlinest és a ghánai Meridian Airwayst, így a teljes tilalom alá tartozó légi fuvarozók száma összesen 297.

Emellett a lista feltüntet tíz olyan légi fuvarozót is, amelyre működési korlátozások vonatkoznak, és amelyek működése az Európai Unióban szigorú feltételekhez van kötve. Ezek a következők: A kazahsztáni Air Astana, a gaboni Afrijet, Gabon Airlines és SN2AG, a koreai népi demokratikus köztársaságbeli Air Koryo, a ghánai Airlift International, a Comore-szigeteki Air Service Comores, az iráni Iran Air, az angolai TAAG Angola Airlines és a madagaszkári Air Magagascar.

2013. november 19.

A késedelmes fizetések elleni kampány Budapesten

A késedelmes fizetések növekedése 340 milliárd euró veszteséget jelent az EU gazdaságának

A mai napon Budapest volt a házigazdája az Európai Bizottság Magyarországi Képviseletén a késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló új irányelv átültetésével kapcsolatos figyelemfelhívó szemináriumnak. Egyre több európai vállalkozást fenyeget fizetésképtelenség a kifizetetlen számlák miatt, miközben a késedelmes fizetések tovább növekednek, és már elérték a példátlan 340 milliárd eurós szintet – ez az Európai Unió teljes 2012-es költségvetésének (147 milliárd euró) több, mint a duplája.

A mai napon Budapest volt a házigazdája az Európai Bizottság Magyarországi Képviseletén a késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló új irányelv átültetésével kapcsolatos figyelemfelhívó szemináriumnak. Egyre több európai vállalkozást fenyeget fizetésképtelenség a kifizetetlen számlák miatt, miközben a késedelmes fizetések tovább növekednek, és már elérték a példátlan 340 milliárd eurós szintet – ez az Európai Unió teljes 2012-es költségvetésének (147 milliárd

euró) több, mint a duplája.

A fizetésképtelenség 450 000-nél is több munkahely megszűnéséhez vezetett, és Európában a vállalkozások 57%-a számolt be arról, hogy a késedelmes fizetések miatt likviditási problémái vannak, ez az elmúlt évhez képest 10%-os növekedést jelent. Európában nap mint nap kis- és középvállalkozások (KKV-k) tucatjai mennek csődbe, mert a számlájukat nem fizetik ki.

A 2013-as Európai fizetési index legújabb adatai szerint Magyarországon 2013-ban a teljes forgalom 4,0%-a veszik el a késedelmes fizetések miatt. 2013-ban Magyarországon a fizetések teljesítésének átlagos átfutása a vállalkozások között 43 nap, az állami hatóságok és a vállalkozások közötti tranzakciók esetében pedig 55 nap lesz.

A késedelmes fizetések felszámolása érdekében az Európai Bizottság alelnöke, Antonio Tajani 2012. október 5-én Rómában információs kampányt indított az EU mind a 28 tagállamában, hogy a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU irányelv nemzeti jogba való mihamarabbi átültetését ösztönözze. Az Európai Bizottság által finanszírozott kampány különös hangsúlyt fektet arra, hogy a KKV-k megismerjék az irányelv által biztosított új jogokat, illetve, hogy ezekkel a jogokkal hogyan élhetnek.

A szemináriumon beszédet mondott Szűcs Tamás, az Európai Bizottság Magyarországi Képviseletének vezetője és Turóczy László, a Nemzetgazdasági minisztérium helyettes államtitkára.

Az információs szeminárium lehetőséget adott az ismeretek terjesztésére a fő érdekeltek, különösen a KKV-k és az állami hatóságok körében, hogy lássák, milyen hatással vannak a késedelmes fizetések az ország vállalkozásaira, illetve megértsék az irányelv alkalmazási lehetőségeit és előnyeit. A kampány egyben fórumként is szolgál az olyan jó gyakorlatok megosztására, amelyek segítségével a KKV-k elérhetik a pontos fizetést.

Antonio Tajani, az Európai Bizottság alelnöke, az iparért és vállalkozáspolitikáért felelős biztos, a következőket mondta: *„Minden évben KKV-k ezrei mennek tönkre, miközben arra várnak, hogy a számláikat kifizessék. Elkötelezettek vagyunk amellett, hogy felszámoljuk egész Európában a késedelmes fizetések nagy károkat okozó kultúráját, amely az üzleti világban már régóta ad okot az aggodalomra. Világos, hogy mennyire sürgős a késedelmes fizetésekről szóló irányelvet minél előbb átültetni a nemzeti jogba. Az összes tagállamban zajló információs kampány és események olyan fórumként szolgálnak, ahol megvalósulhat a jó gyakorlatok cseréje, és a vállalkozások segítséget kaphatnak a késedelmes fizetésből fakadó problémák kezeléséhez. Alapvető fontosságú, hogy az európai vállalkozások – különösen a KKV-k – ismerjék a jogaikat, és hogy azokat miként tudják a lehető legjobban használni.”*

A késedelmes fizetéssel kapcsolatos irányelv célja és rendelkezései:

Az európai „késedelmes fizetési” irányelv célja a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépés. A kiinduló jogi aktus, a Kisvállalkozói intézkedéscsomag (Small Business Act, SBA) tükrözi a Bizottság azon törekvését, hogy a KKV-knak az EU gazdaságában betöltött központi szerepe elismerést kapjon, továbbá hangsúlyozza, hogy a finanszírozáshoz való hatékony hozzáférés a KKV-k számára az egyik legfőbb kihívást jelenti.

A késedelmes fizetésekkel kapcsolatos új rendelkezések felgyorsítását célzó információs kampány

A KKV-k számára különös nehézséget jelent a pontos fizetésre való joguk érvényesítése. A késedelmes fizetés jelentős idő- és költségráfordításhoz vezethet, a viták pedig alááshatják az ügyfélkapcsolatokat. Az irányelv jogi kereteket biztosít az adósokkal szembeni fellépéshez.

Az információs kampány célja, hogy a fő európai érdekeltek – különösen a KKV-k és az állami hatóságok – megismerjék az irányelv által biztosított új jogokat; ugyanakkor támogassák az irányelv mielőbbi átültetését. A kampány egyben fórumként is szolgál az olyan jó gyakorlatok megosztására, amelyek segítségével a KKV-k elérhetik a pontos fizetést.

Az új szabályok egyszerűek:

- Az állami hatóságok **a megszerzett árukért és szolgáltatásokért 30 napon belül**, illetve igen kivételes körülmények esetén 60 napon belül kötelesek fizetni.
- A vállalkozások közötti tranzakciók szerződéses szabadsága: A vállalatoknak a számlákat 60 napon belül kell kiegyenlíteniük, kivéve ha erről külön eltérő megállapodást kötnek, és az nem súlyosan hátrányos a hitelezővel szemben.
- A vállalatok automatikusan jogosultak a késedelmes fizetések után kamatot kérni, valamint a behajtási költségek ellentételezéseként 40 eurós fix
    - minimumösszeget beszedni. A vállalkozások továbbá az összes fennmaradó, indokolt behajtási költség megtérítését is kérhetik.
    - A késedelmes fizetés esetén alkalmazandó törvényes kamatláb legalább 8 százalékponttal meg fogja haladni az Európai Központi Bank referencia-kamatlábát. Az állami hatóságok késedelmes fizetés esetén ennél a küszöbértéknél alacsonyabb kamatot nem állapíthatnak meg.
    - **A vállalkozások könnyebben megtámadhatják a súlyosan hátrányos feltételeket** és gyakorlatokat a nemzeti bíróságok előtt.
    - Nagyobb átláthatóság: A tagállamoknak közzé kell tenniük a késedelmi kamatokat, így az összes érintett fél tájékozódhat azokról.
    - A tagállamokat arra ösztönzik, hogy dolgozzanak ki a pontos fizetésre vonatkozó magatartási kódexeket.
    - A tagállamok olyan törvényeket és rendeleteket is fenntarthatnak vagy hatályba léptethetnek, amelyek az irányelv rendelkezéseinél kedvezőbbek a hitelező számára.

Az új intézkedések nem kötelezőek a vállalatokra nézve, amennyiben a fellépés jogát megkapják, de azzal nem kötelesek élni. Bizonyos körülmények esetén előfordulhat, hogy a vállalkozások néhány nappal vagy héttel meghosszabbítanák a fizetési határidőt, hogy az adott ügyféllel ápolt jó üzleti kapcsolatot fenntarthassák. Az új intézkedések azonban az állami hatóságok számára kötelezőek. A hatóságoknak jó példát kell mutatniuk, és a szerződéseik tiszteletben tartásával a megbízhatóságukat és hatékonyságukat is kifejezésre kell juttatniuk.

Brüsszel 2013. november 15.

Kezdődik az Európai Hulladékcsökkentési Hét

Gyakran hangoztatjuk annak fontosságát, hogy az állampolgárokat arra kell ösztönözni, hogy csökkentsék, használják fel újra és hasznosítsák újra a hulladékokat, de valójában az első, a hulladék mennyiségének a csökkentése a legfontosabb. Az elkövetkező 7 napban az Európai Hulladékcsökkentési Hét keretében ez kerül a középpontba. A cél a figyelem ráirányítása arra, hogyan lehet megváltoztatni Európában a szokásokat, valamint az erőforrás-hatékonysággal és a körkörös gazdasággal kapcsolatos témák megvitatásának ösztönzése. A Városok és régiók szövetsége az újrahasznosításért és a fenntartható erőforrás-gazdálkodásért (Association of Cities and Regions for Recycling and Sustainable Waste Management – ACR+) által koordinált és az Európai Unió LIFE+ programja keretében támogatott projekt jelenleg 17 ország, köztük 3 nem uniós tagállam részvételével zajlik.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos a következőket nyilatkozta: *„A hulladék újrafelhasználásában és újrafeldolgozásában hatalmas lehetőségek rejlenek. Nagy előrelépéseket tettünk a hulladékhierarchia tekintetében, a hulladéklerakás csökkentésében és az újrahasznosítás fokozásában. Az Európai Hulladékcsökkentési Héthez hasonló, állampolgároktól induló kezdeményezések jelentős szerepet játszanak abban, hogy mindenki részt vegyen a hulladékmentes társadalom megvalósításában.”*

A november 16. és 24. között megrendezésre kerülő Európai Hulladékcsökkentési Hét új

lehetőségeket kínál a hulladékcsökkentésnek, a termékek újrafelhasználásának és az anyagok újrahasznosításának a népszerűsítéséhez. A cél a hatóságokat, egyesületeket, vállalkozásokat, iskolákat és az egyes állampolgárokat célzó kommunikációs eszközök kialakítása és tesztelése. A legtöbb programra a hulladékcsökkentési tematikus napokon kerül sor, amelynek középpontjában idén az újrafelhasználás áll: használtcikkpiacok, javítóműhelyek és csere-bere akciók szerepelnek a helyi programkínálatokban.

Az Európai Hulladékcsökkentési Héthez kapcsolódóan 2014. május 10-én – illetve a körül – Európai Hulladékmentesítő Nap kerül megrendezésre. Ennek keretében a „Takarítsunk össze Európában!" kezdeményezés önkénteseket toboroz, akik megtisztítják lakóhelyük környező területeit és tengerpartját a hulladéktól. A cél a szemét eltávolításán túl az is, hogy eszmecsere alakuljon ki a hulladékokról és arról, hogyan gazdálkodjunk velük.

Az európai polgárok átlagosan évente több mint 500 kg/fő települési hulladékot termelnek. Egyes tagállamokban ez alig 300 kg, másokban több mint 700 kg egy főre eső hulladékot jelent. Ennek átlagban a fele újrahasznosításra kerül, bár a tagállamok között óriási eltérések lehetnek e tekintetben. Egyes tagállamokban eltűntek a hulladéklerakók és az újrahasznosítás aránya eléri a 70 %-ot, míg másokban nagyon kis mértékű az újrahasznosítás és a települési hulladék több mint 90%-a a hulladéklerakóba kerül. Tekintettel a vásárlási szokásokra, valamint az újrafelhasználásra és a szelektív hulladékgyűjtésre, a fogyasztók és a háztartások alapvető szerepet játszanak a hulladék mennyiségének csökkentésében.

Háttér

A 2009-ben elindított Európai Hulladékcsökkentési Hét középpontjában eredetileg a hulladékmegelőzés fontosságának tudatosítása állt. Az elmúlt négy évben a rendezvény egyre népszerűbb lett Európában (és azon kívül is). 28 országban több mint 25 000 kommunikációs fellépés valósult meg, valamint létrejött a köz- és magánszektor hulladékmegelőzés területén tevékenykedő szereplőit összefogó hálózat.

Idén a következő országokban folytatódik az eseménysorozat: Andorrában, Ausztriában, Belgiumban, Bulgáriában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban, Luxemburgban, Magyarországon, Máltán, Németországban, Olaszországban, Portugáliában, Spanyolországban, Svédországban, Bosznia-Hercegovinában és Izlandon.

A hulladékokról szóló keretirányelv értelmében a megelőzés, újrafelhasználás és újrafeldolgozás elsőbbséget élvez a hulladékégetéssel, a hulladéklerakóban történő elhelyezéssel vagy legvégső esetben az energetikai hasznosítást mellőző elégetéssel szemben. Egy, a Bizottság számára készített tanulmány becslése szerint a hulladékokkal kapcsolatos uniós jogszabályok teljes körű végrehajtása évi 72 milliárd euró megtakarítást eredményezne, az uniós hulladékgazdálkodási és -újrafeldolgozási ágazat éves forgalmát 42 milliárd euróval növelné, és 400 000 munkahelyet teremtene 2020-ig.

Az Európai Bizottság dolgozik a hulladékokra vonatkozó célkitűzések felülvizsgálatán, amelynek eredménye beépül a 2014-ben esedékes szakpolitikai felülvizsgálatba.

2013. november 04.

Az Európai Bizottság vissza kívánja szorítani a nejlonzacskók használatát

Az Európai Bizottság ma elfogadott javaslata arra kötelezi a tagállamokat, hogy csökkentsék a könnyű műanyagból készült bevásárlótáskák mennyiségét. Azt, hogy ezt milyen intézkedésekkel érik el, maguk dönthetik el aszerint, hogy mit tartanak leginkább célravezetőnek: pl. fizetni kelljen a nejlonzacskókért, tagállami csökkentési célszámokat határozzanak meg, vagy bizonyos feltételek mellett akár be is tiltsák az ilyen táskák használatát. A könnyű műanyagból készült, gyakran csak egyszer használt zacskók még több száz év múlva sem bomlanak le teljesen, és különösen a

tengeri élővilágra ártalmas, mikroszkopikus részecskék formájában fennmaradnak a környezetben.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos a következőket nyilatkozta: *„Egy igen súlyos és szembetűnő környezeti problémával állunk szemben, és próbáljuk megoldani. Európában évente több mint 8 milliárd nejlonzacskó végzi a szemétdombon, és elképesztő mértékű környezeti károkat okoz. Néhány tagállamban már sikerült biztató eredményeket elérni a nejlonzacskók használatának visszaszorítása terén. Ha a többi ország is követné a példát, akár 80%-kal csökkenthetnénk az EU-ban jelenleg felhasznált nejlonzacskók mennyiségét."*

A javaslat alakilag a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló irányelv két fő elemmel való kiegészítésében áll. Először is, a tagállamok kötelesek lesznek intézkedéseket elfogadni az 50 mikronnál vékonyabb műanyag bevásárlótáskák használatának visszaszorítására, mivel ezek sokkal ritkábban kerülnek másodszor is használatra, mint a vastagabb reklámtáskák, és gyakran a kukában kötnek ki. Az intézkedések között szerepelhetnek gazdasági eszközök is, mint pl. termékdíjak, nemzeti csökkentési célszámok vagy forgalmazási korlátozások is (az EU működéséről szóló szerződés belső piaci szabályaival összhangban). A hatékony lépésekkel konkrét eredményeket lehet elérni: ezt mutatja a néhány EU-tagállamban a termékdíjak bevezetésével és egyéb intézkedésekkel elért jelentős csökkentési arány.

A javaslat az egyes tagállamok által hozott intézkedéseken alapul, és egyben válasz az uniós tagállamok környezetvédelmi minisztereinek kérésére, amelyben azt indítványozták, hogy a Bizottság mérje fel az uniós szintű fellépés lehetőségét. A javaslat előterjesztését kiterjedt nyilvános konzultációk előzték meg, amelyekből az derült ki, hogy egy témába vágó uniós kezdeményezés széles körű támogatottságot élvezne.

Háttér-információk

Azok a tulajdonságok, amelyek kereskedelmileg sikeressé teszik a nejlonzacskókat, vagyis kis súlyuk és a lebomlással szembeni ellenálló képességük, egyben a környezetben való elterjedésükhöz is hozzájárultak. Ezek a zacskók sok esetben be sem kerülnek a hulladékgazdálkodási rendszerbe, és – különösen tengeri hulladék formájában – felgyűlnek környezetünkben. Miután eldobták őket, több száz évig is eltarthat, mire lebomlanak. Egyre inkább köztudott, hogy a tengeri hulladék fontos globális probléma, amely nagy veszélyt jelent a tengeri ökoszisztémákra és a tengeri állatokra, elsősorban a halakra és a madarakra nézve. Az is bizonyított tény, hogy az európai tengerekben is nagymértékben felhalmozódik a szemét.

Becslések szerint 2010-ben mintegy 98,6 milliárd műanyag bevásárlótáskát hoztak forgalomba az EU-ban, ami azt jelenti, hogy átlagosan évente minden uniós polgárra 198 ilyen táska jut. E csaknem 100 milliárd zacskó nagyrészt könnyű műanyagból készült, ami azzal jár, hogy ezeket sokkal ritkábban használják fel másodszorra is, mint a vastagabb reklámtáskákat. Az idevágó adatok tagállamonként nagy szórást mutatnak: Dániában és Finnországban évi 4 az egy főre jutó könnyű műanyag bevásárlótáskák száma, míg Lengyelországban, Portugáliában és Szlovákiában 466.

2013/10/25

Tonio Borg egészségügyi biztos nyilatkozata a határokon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló irányelv hatálybalépéséről

„A mai nap Európa-szerte nagy jelentőségű a betegek számra. Ettől a naptól kezdődően hatályosak azok az uniós jogszabályok, amelyek biztosítják az uniós polgárok számára azt a jogot, hogy egy másik uniós országban kezeltethessék magukat és a kezelés költségeit visszatéríthessék. A mai nappal minden uniós országnak át kellett ültetnie nemzeti jogába a 30 hónappal ezelőtt elfogadott,

a határokon átnyúló egészségügyi ellátásról szóló irányelvet.

Ez az irányelv javulást hoz a betegek helyzetében: az egészségügyi ellátások nagyobb választékát, jobb tájékoztatást, az orvosi rendelvények határokon átnyúló könnyebb elismerését jelenti számukra. Az irányelv jó hírrel szolgál Európa egészségügyi rendszerei számára is, mivel javítja a tagállamok közötti együttműködést a kölcsönösen átjárható elektronikus egészségügyi alkalmazások, az egészségügyi technológiák értékelése és a ritka szakismeretek egyesítése terén.

Annak érdekében, hogy a betegek élhessenek az uniós jog által biztosított jogaikkal, gondoskodni kell az irányelv megfelelő módon való átültetéséről és végrehajtásáról. A Bizottság az átültetési időszak folyamán jelentős támogatást nyújtott a tagállamoknak. Most minden tagállamot arra sürgetek, hogy tartsa be kötelezettségeit és ezt az irányelvet teljes körűen ültesse át nemzeti jogába. A Bizottság figyelmesen nyomon követi az átültetés folyamatát, segítséget nyújt, és szükség esetén megteszi a megfelelő lépéseket."

2013/10/17

A tervezettnél előbb értük el a 100%-os alapszintű szélessávú lefedettséget szerte Európában.

Az EU egészében hozzáférhetővé vált a műholdas szélessávú internet, így végre minden unióbeli háztartás rendelkezhet alapszintű szélessávú internetkapcsolattal. A műholdas kapcsolatok mostanra mind a 28 uniós tagállamban elérhetővé váltak, így bármely uniós polgár előfizethet rájuk – köztük az a 3 millió fő is, akik eddig sem a vezetékes, sem a mobil szélessávú hálózatokhoz nem tudtak csatlakozni.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke üdvözölte ezt az eredményt, amely mérföldkőnek számít és az európai digitális menetrend egyik fő célkitűzésének megvalósítását jelenti:

„Mottóm, hogy legyen minden európai e-polgár – mostantól valóban minden európai előtt ott a lehetőség ennek megvalósítására. Még sokat kell tennünk a hálózatok javítása és annak érdekében, hogy e lehetőség mindenki számára egyenlő mértékben hozzáférhető legyen, de maga a lehetőség adott.

A műholdas szélessávú internet által biztosított pótlólagos lefedettségnek köszönhetően megvalósítottuk 2013. évi célunkat és mindenki számára elérhetővé tettük a szélessávú hozzáférést. Ez nagyszerű eredmény az uniós polgárok számára."

Hogyan értük el a 100%-os lefedettséget?

VEZETÉKES (ADSL, VDSL, kábel, optikai szál, réz)	96,1%
MOBIL (2G, 3G, 4G)	99,4 %
MŰHOLDAS	100 %

2012 végére az uniós háztartások 99,4%-a rendelkezett hozzáféréssel alapszintű vezetékes vagy mobil internethez – ez magában foglalta a vidéki területeken található háztartások 96,1%-át is. A fennmaradó 0,6%-ba (ez mintegy 3 millió polgárt jelent) azonban számos család és vállalkozás tartozott olyan elszigetelt vagy vidéki területeken, ahol a vezetékes,

illetve a mobil szélessávú hálózatok kiterjesztése nehézkesebb és költségesebb.

Kroes alelnök szerint: *„Az EU-ban a technológiasemlegesség elve érvényesül, ám a leginkább elszigetelt területeken élők számára a műhold kiváló lehetőség, hogy kapcsolatban maradhassanak a világgal – és ez várhatóan a jövőben is így lesz."*

Sokan nincsenek tisztában azzal, hogy műholdas szélessávú kapcsolatot is igénybe vehetnének. Ezért indította Neelie Kroes a mai napon útjára a Műholdas Szolgáltatók Európai Szövetségének (ESOA) kezdeményezését, a broadbandforall.eu honlapot, amely lehetővé teszi a polgárok számára, hogy gyorsan tudomást szerezzenek a rendelkezésükre álló műholdas szélessávú lehetőségekről.

Az európai polgárok 148 műhold szolgáltatásait vehetik igénybe. A legolcsóbb alapszintű csomagok havonta 10 euróba kerülnek, a 20 Mbps sebességű csomagok ára havi 25 eurónál kezdődik, a parabolaantenna átlagos ára pedig 350 euró (ez alacsonyabb is lehet prémiumkategóriás előfizetés esetén).

Kroes alelnök azonban felhívta a figyelmet, hogy az alapszintű szélessávú internetkapcsolat nem elegendő, a valóban „behálózott" kontinens megteremtéséhez elengedhetetlen a gyorsabb szélessávú kapcsolat:

„Európának fénysebességű kapcsolatokra van szüksége, és nem engedhetjük, hogy az ez által kínált lehetőségekből egyes vállalkozások vagy polgárok kimaradjanak. Most, hogy mindenki számára biztosítottuk az alapszintű szélessávú kapcsolatot, haladéktalanul az új, gyors hálózatokba való beruházásra kell összpontosítanunk.

A megbízható és megfizethető, 30, illetve 50 Mbps sebességű szélessávú kapcsolathoz való hozzáférés létfontosságú Európa gazdasági fejlődése, valamint a digitális termékek és szolgáltatások új generációja, például a hibrid televíziózás, az elektronikus egészségügy, a számítási felhő és az »összekapcsolt« autók szempontjából."

Háttér

A Bizottság „behálózott kontinens" elnevezésű, az egységes távközlési piac megerősítését célzó csomagja elősegíti, hogy a digitális ökoszisztéma más területein is erős és versenyképes európai szereplők fejlődjenek ki. Az egységes engedélyezési rendszer és hasonló intézkedések biztosítják, hogy az egy tagállamban való működés joga egyúttal feljogosítson az összes többi tagállamban való működésre is. Ez mindenekelőtt az olyan, határokon átnyúló technológiáknak ad majd hatalmas lökést, mint a műholdas szolgáltatások. Az egységes keretnek és az együttműködésen alapuló irányításnak köszönhetően várhatóan nem kell majd több különböző, párhuzamos bürokratikus akadállyal megküzdeni.

A korszerű, kétirányú KA-sávos szélessávú műholdak akár 20 Mbps letöltési sebességet is biztosítani tudnak.

Több uniós vállalkozás is a műholdas szélessávú szolgáltatások élvonalában szerepel világszinten, a legismertebbek közülük az Eutelsat és az Astra. Jelenleg összesen több mint 250, geostacionárius pályán keringő műhold szolgáltat több mint 20 000 televíziós programot, ezek közül mintegy 148 európai, amelyet az ESOA tagjai üzemeltetnek.

Emellett a Bizottság két olyan kezdeményezést is finanszírozott, amelyek a műholdas szélessávú internetkapcsolat európai régiókra való kiterjesztését voltak hivatottak támogatni. A kezdeményezésekben 16 tagállamból összesen 43 partner vett részt. A SABER és a BRESAT projektek keretében nemzeti és regionális hatóságok működnek együtt a műholdas technológia vezető képviselőivel a tudatosság növelése, a források felhasználásával kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréje, a felmerülő akadályok elemzése és megoldások keresése érdekében.

Az internetkapcsolat létfontosságú a tágabb értelemben vett, a berendezésgyártókat, internetszolgáltatókat, intelligens tárgyakat, kis- és nagykereskedőket, a logisztikai vállalkozásokat, az európai kreatív tartalmat, az oktatást és a digitális közszolgáltatásokat is magában foglaló uniós digitális ökoszisztéma számára. A Bizottság szeptemberben csomagot

terjesztett elő az egységes távközlési piac megerősítésére, mindenekelőtt pedig a nagysebességű szélessávú hálózatokba történő beruházás ösztönzésére (lásd: IP/13/828 és MEMO/13/779).

Mi is az a műholdas szélessávú internetkapcsolat?

A műholdas internet, amelyet műholdas szélessávú kapcsolatnak is neveznek, olyan nagy sebességű, kétirányú internetkapcsolat, amelyet telefonvezetéken történő vagy más földi továbbítás helyett távközlési műholdak segítségével hoznak létre. Napjainkban a műholdas szélessávú kapcsolat mind költségét, mind teljesítményét tekintve összehasonlítható a DSL szélessávú kapcsolattal, az alapszintű csomagok pedig már 10 eurótól elérhetők. Bár az optikai szál és a kábel sebesség tekintetében jobb teljesítményt nyújt, ezek a technológiák – ellentétben a műholddal – jelenleg nem érhetők el minden felhasználó számára. Ez elsősorban az elszigetelt területeken teszi vonzó lehetőséggé a műholdas kapcsolatot, ahol a vezetékes és mobil lefedettség aránya (ha van egyáltalán) alacsony.

Milyen állami támogatási lehetőségek állnak rendelkezésre a szélessávú hálózatok vidéki területeken történő további kiépítéséhez?

Az állami finanszírozás továbbra is fontos szerepet játszik abban, hogy az uniós háztartások és vállalkozások számára (különösen a vidéki területeken) elérhetővé váljon a szélessávú internetkapcsolat. A Bizottság igen nagyvonalú állami támogatási iránymutatást bocsátott ki, amely segítséget nyújt a tagállamoknak abban, hogy a versenyjogi szabályokkal összhangban tudják kiépíteni szélessávú hálózataikat.

A szélessávú hálózatok kiépítéséhez az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz nyújt támogatást. Emellett az IKT jelenleg az uniós strukturális alapok kiemelt területe, továbbá iránymutatás készült a szélessávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokról is (lásd: IP/12/1424).

Melyek a Bizottság új célkitűzései a szélessávú kapcsolat terén?

A holnap digitális szolgáltatásai – legyen szó akár a hibrid televíziózásról, a számítási felhőről vagy az elektronikus egészségügyről – egyre nagyobb mértékben támaszkodnak a gyors, hatékony szélessávú internetkapcsolatokra. E kapcsolatok ezért egyre fontosabbá válnak gazdaságunkban – becslések szerint a szélessávú lefedettség 10 százalékos növekedése 1-1,5%-kal növeli a GDP-t. Az európai digitális menetrend célkitűzései között szerepel, hogy minden európai e-polgárrá váljon és hogy biztosítsuk Európa versenyképességét a 21. században. E célkitűzés megvalósításához elengedhetetlen a gyors kapcsolat és az európai digitális menetrend szélessávra vonatkozó céljainak elérése:

- mindenki számára elérhető alapszintű szélessávú internetkapcsolat 2013-ig;
- mindenki számára elérhető új generációs hálózatok (NGN) (30 Mbps vagy gyorsabb) 2020-ig;
- a háztartások 50%-ának legyen 100 Mbps vagy nagyobb sebességű előfizetése.

2013/10/17

Az EU új infrastrukturális politikája

A Bizottság a mai napon hozta nyilvánosságra annak a kilenc fő közlekedési folyosónak a térképét, amelyek az EU egységes piacának alapjául fognak szolgálni, és létrejöttük nyomán gyökeresen átalakulnak a kelet–nyugati összeköttetések: ez az EU 1980-as években létrehozott infrastrukturális politikájának eddigi legátfogóbb reformja. Tekintettel e reform jelentőségére, a 2014–2020 közötti időszakban háromszorosára, azaz 26 milliárd euróra növekszik a közlekedési infrastruktúrára szánt finanszírozás.

Összességében véve az új uniós infrastruktúra-politika egységes transzeurópai közlekedési

hálózattá (TEN-T) fogja összekapcsolni a jelenleg még szétszabdalt európai köz- és vasutakat, repülőtereket és belvízi utakat.

Siim Kallas, az Európai Bizottság alelnöke, közlekedésért felelős biztos így nyilatkozott: *„A közlekedés létfontosságú Európa számára. Jó összeköttetések nélkül az európai gazdaság nem növekedhet, és nem virágozhat. Az új uniós infrastruktúra-politikának köszönhetően huszonnyolc tagállamra kiterjedő, jó teherbírású európai közlekedési hálózat jön létre, amely elősegíti a növekedést és növeli a versenyképességet. A hálózat összekapcsolja Európa keleti és nyugati részét, és a közlekedési hálózatot ma jellemző, egymástól elszigetelt útvonalak helyett egy valódi összeurópai hálózat jön létre."*

Az EU új infrastrukturális politikája

Az új politika keretében első alkalommal kerül létrehozásra egy kilenc folyosóból álló közlekedési törzshálózat: a folyosók közül 2 észak-dél, 3 kelet-nyugat, 4 pedig átlós irányú lesz. Az új törzshálózat létrehozása nyomán átalakulnak a kelet-nyugati összeköttetések, megszűnnek a szűk keresztmetszetek, korszerűsödik az infrastruktúra, és az utasok és a vállalkozások számára szerte az EU-ban egyszerűsödik a határkeresztező személy- és áruforgalom. A hálózat emellett javítani fogja a különböző közlekedési módozatok egymáshoz való kapcsolódását, valamint hozzájárul az EU éghajlatvédelmi célkitűzéseinek teljesítéséhez. A törzshálózatot 2030-ig kell létrehozni. A finanszírozás rendelkezésre állása az EU 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretére vonatkozó tárgyalások sikeres lezárultának függvénye.

A 2014-2020 közötti időszakban háromszorosára, azaz 26 milliárd euróra növekszik a közlekedési infrastruktúrára szánt finanszírozás. Az uniós támogatás szigorúan a közlekedési törzshálózat azon részeire irányul majd, amelyek az EU számára a legnagyobb hozzáadott értékkel bírnak. Mivel az elsődleges prioritást a kelet-nyugati összeköttetések képezik, a közlekedési infrastruktúrára szánt uniós támogatás csaknem felét (az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből 11,3 milliárd eurót) a Bizottság a kohéziós politika keretében támogatásban részesülő országok részére különíti el.

Az új közlekedési törzshálózatot ki fogja egészíteni egy, a törzshálózat igénybevételét regionális és nemzeti szinten megkönnyítő úgynevezett átfogó hálózat. Az átfogó hálózat az egész EU-t teljes körűen le fogja fedni, és biztosítja, hogy valamennyi régió elérhető legyen.A kitűzött cél szerint 2050-ig fokozatosan el kell jutni oda, hogy az európai polgárok és vállalkozások nagy többségének ne kelljen 30 percnél többet utaznia, ha ezt az átfogó hálózatot igénybe kívánja venni.

Összességében véve az új közlekedési hálózat:

- biztonságosabb és torlódásoktól mentesebb utazást,
- valamint gördülékenyebb és gyorsabb célba érést fog biztosítani.

A többéves pénzügyi keret Európai Hálózatfinanszírozási Eszköze keretében a közlekedésre elkülönített (jelenlegi árakon számolt) 26 milliárd euró hatékony „magvető tőke" lesz ahhoz, hogy a tagállamok további befektetéseket eszközöljenek az olyan, határokon átnyúló, bonyolult összeköttetések befejezésére, amelyek egyébként talán nem épülnének meg. Becslések szerint a törzshálózat első finanszírozási szakaszának (2014–2020) végrehajtása 250 milliárd euróba fog kerülni (lásd a projektek mellékelt listáját). A törzshálózat kiépítését 2030-ig kell befejezni.

Az új törzshálózat számokban

A törzshálózat:

- 94 fontos európai kikötőt fog ellátni vasúti és közúti kapcsolatokkal,
- 38 kulcsfontosságú repülőteret fog a nagyvárosokba vezető vasutakhoz csatolni,
- 15 000 km vasútvonalat fog nagysebességű vasúti közlekedésre alkalmassá tenni,
- 35 határon átnyúló projektet fog megvalósítani a szűk keresztmetszetek enyhítésére.

Mindez gazdasági szempontból létfontosságú az egységes piac számára, és lehetővé teszi az áruk és a személyek valóban szabad mozgását szerte az Unióban.

Brüsszel, 2013/10/14

Fokozottabb védelemben részesülnek a játékokat, e-könyveket, videókat vagy zenét letöltő uniós fogyasztók

Az uniós tagállamok és az Európai Bizottság közös fellépésének köszönhetően 116 olyan weboldal működését sikerült összehangolni az uniós fogyasztóvédelmi szabályokkal, amelyek digitális játékokat, könyveket, videókat és zenét forgalmaznak.

Neven Mimica fogyasztóvédelmi biztos így nyilatkozott: *„A fogyasztói jogok érvényre juttatása – többek között a viharos gyorsasággal fejlődő digitális környezetben – olyan kérdés, amely számomra kiemelt fontosságú. Örömömre szolgál, hogy a legújabb átfogó vizsgálat foglalkozott a digitális tartalmak letöltésével összefüggésben felmerülő legfontosabb kérdések egy részével. Egy évvel ezelőtt a weboldalak több mint fele nem tartotta be az előírásokat, ami elfogadhatatlanul magas szám. Mára az ilyen oldalak aránya alig 20%, és a helyzet várhatóan tovább fog javulni. Már eddig is komoly eredményeket értünk el, de erőfeszítéseink a továbbiakban sem hagynak alább."*

A megerősödő fogyasztóvédelem annak az Unió egészét átfogó vizsgálatnak az eredménye, amely során ellenőrzik, hogy a weboldalak betartják-e a fogyasztóvédelmi jogszabályokat. Ha szabálytalanságra derült fény, a hatóságok a vizsgálat után gondoskodnak a megfelelő jogérvényesítésről. A digitális tartalmak értékesítésével foglalkozó weboldalak áttekintésére 2012 nyarán került sor. A tagállami hatóságok összesen 330 weboldalt ellenőriztek, ezzel lefedve a piac nagy részét. A tagállami hatóságok által végzett alapos vizsgálatok 172 honlap esetében tártak fel az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok betartásával kapcsolatos szabálytalanságot. A hatóságok felvették a kapcsolatot az érintett cégekkel annak biztosítására, hogy a weboldalak működése megfeleljen az előírásoknak. Eddig 116 weboldalt módosítottak. 49 holnap esetében további eljárásra kerül sor, öt esetben a szabálysértés kisebb jelentőségű volt, és a tagállamok nem tartottak szükségesnek további fellépést, két weboldal pedig időközben megszűnt. Az uniós tagállamok jogérvényesítéssel foglalkozó hatóságainak intézkedése nyomán a 330 weboldal 80%-a mára megfelel az uniós fogyasztói jogszabályokban előírtaknak.

Pontosan mit is ellenőriztek?

A weboldalakat azért ellenőrizték, hogy megbizonyosodjanak a következőkről: a termékek legfontosabb tulajdonságaival kapcsolatos információk könnyen elérhetők, és nem az „apró betűs" részben találhatók. Emellett azt is megvizsgálták, hogy fel vannak-e tüntetve a honlapon azok az e-mail címek, amelyekre írva a fogyasztó kérdéseket tehet fel vagy panaszt nyújthat be. Az ellenőrzések arra is kiterjedtek, hogy a weboldalak méltányos és tisztességes feltételeket kínálva működnek-e. A feltárt problémák közül a legfontosabbak a következők voltak:

- Tisztességtelen szerződési feltételek, melyek kizárták a fogyasztók jogorvoslathoz való jogát, illetve hibás termék esetén megtagadták a fogyasztótól a kártérítés jogát;
- az elállási joggal kapcsolatban megadott információk nem voltak egyértelműek; a digitális tartalmak jellegzetességei miatt a kereskedőknek a vásárlás előtt tájékoztatniuk kell a fogyasztókat arról, hogy a letöltés megkezdése után nem áll módjukban azt megszakítani – azonban ezt az információt az ellenőrzött weboldalak 42%-a nem tartalmazta.
- A kereskedő kilétével kapcsolatos kötelező információk hiánya, különösen az e-mail cím hiánya, ami a fogyasztók számára ellehetetlenítette a kapcsolatfelvételt.

A vizsgálat mellett az Európai Bizottság kiegészítő tanulmányt is megrendelt, amely feltárta, hogy az esetlegesen alkalmazandó földrajzi korlátozásokról egyáltalán nem áll rendelkezésre információ, illetve túl kevés információt adtak meg ezzel kapcsolatban. Az ilyen információk a más tagállamokba utazók számára alapvetően fontosak lennének, hiszen a fogyasztók arra számítanak, hogy az általuk vásárolt digitális tartalmakhoz az egységes piacon bárhol akadálytalanul hozzájutnak, illetve használhatják azokat.

A tanulmány arra is rávilágított, hogy az „ingyenesként” reklámozott játékok esetében gyakran a játék későbbi szakaszában, nem pedig a tranzakció elején tüntetik fel, hogy a játékért valójában mégis fizetni kell. Az ehhez hasonló gyakorlatok gyakran a legvédtelenebb fogyasztói csoportot, a gyerekeket célozzák meg. Így fordulhat elő, hogy azok a szülők, akik mobil eszközeiket játék céljából átengedik gyermekeiknek, később azzal szembesülhetnek, hogy jelentősebb összegeket kell kiegyenlíteniük.

Mi történik ezután?

49 olyan weboldal esetében, amelyek továbbra sem felelnek meg a szabályoknak, folytatódnak a nemzeti közigazgatási vagy jogi eljárások. További figyelmet kell szentelni a játék közbeni vásárlás kérdésének a fogyasztók alaposabb tájékoztatása érdekében, illetve annak biztosítására, hogy ne merülhessenek fel váratlan és aránytalanul nagy költségek, amikor a gyermekek online játékokkal játszanak.

Háttér

A weboldalak uniós szintű vizsgálata a fogyasztói jogszabályok megszegésével járó esetek feltérképezésére és a szabálykövető magatartás biztosítására irányult. A vizsgálatot, amely az Európai Bizottság koordinálásával zajlik, a tagállami végrehajtó hatóságok minden tagállamban egyidejűleg hajtják végre. A digitális tartalomra koncentráló átfogó felmérésre 26 tagállamban, valamint Norvégiában és Izlandon került sor 2012 júniusában. 2007 óta ez volt a hatodik ilyen vizsgálat.

Egyre több európai vásárol digitális tartalmakat: az európaiak átlagosan 79%-a már vett igénybe online zenei szolgáltatásokat, 60%-uk pedig az elmúlt 12 hónapban játszott online játékokkal. Ágazati források szerint az EU-ban a zenei letöltések értéke 2010-ben elérte a 677 millió eurót; az egyesült királyságbeli, a német, a francia, az olasz, a spanyol, a holland és a belga fogyasztók pedig 2011-ben becslések alapján 16,5 milliárd eurót költöttek online játékokra. Az „ingyenesként” reklámozott játékok, amelyek a gyerekeket célozzák meg, egyre nagyobb részesedést szereznek az uniós játékpiacon (az elmúlt 12 hónapban az online játékok 50%-a tartozott ide).

Brüsszel, 2013/10/11

A határokon átnyúló fogyasztóvédelem fejlesztése

Európa 500 millió polgárát mindig ugyanazok a fogyasztói jogok kellene, hogy megillessék: akkor is, ha hazájukban, az Európai Unió valamely más országában vagy interneten keresztül vásárolnak. Az Európai Bizottság ma konzultációt indított a fogyasztókkal, a fogyasztóvédelmi szervezetekkel és a vállalkozásokkal annak feltárása érdekében, hogy miként lehetne a legjobban fejleszteni a határokon átnyúló fogyasztóvédelmet.

Neven Mimica fogyasztóvédelmi biztos így nyilatkozott: *„A fogyasztói jogok hatékony érvényesítésének javítása kiemelt fontosságú feladataim közé tartozik. Ma egész Európában úgy vásárolhatunk, mintha csak egy nagy bevásárlóközpontban lennénk. Azt szeretném megtudni a fogyasztóktól, az üzlettulajdonosoktól és a vállalkozásoktól, hogy hogyan erősíthetjük a fogyasztók védelmét – mindenekelőtt a határokon átnyúlóan – anélkül, hogy növelnénk a bürokráciát.”*

A véleményfeltárás alapjául fog szolgálni a Bizottság folyamatos, jelenleg is zajló munkájához, amely a fogyasztóvédelmi végrehajtó szervek páneurópai hálózatának javítását célozza. E hálózat nélkülözhetetlen szerepet tölt be annak biztosításában, hogy az emberek szerte az EU-ban egyforma jogokkal rendelkezhessenek, függetlenül attól, hogy hol és kitől vásárolnak. Az internetes konzultációban 2014. január 31-ig lehet részt venni.

A nyilvános konzultáció keretében feltett konkrét kérdések

A konzultáció keretében a Bizottság az alábbi témákban szeretne visszajelzéseket kapni:

- Milyen vizsgálati és beavatkozási eszközökre van szükségük a végrehajtó hatóságoknak ahhoz, hogy jobban együtt tudjanak működni a fogyasztói jogok megsértésének kezelésében bizonyos országokban?
- Milyen szankciókra van szükség a jogsértő gyakorlatok alkalmazásától való hatékonyabb elrettentés érdekében?
- Miként tudnának a végrehajtók hatékonyabban dolgozni, és határozottabban fellépni az olyan, Unió-szerte előforduló visszaélések ellen, amelyeket egy több országban is működő kereskedő követ el?
-

A szűkösen rendelkezésre álló állami pénzeszközök miatt e konzultáció egyik kulcsfontosságú kérdése, hogy hozzá tudna-e járulni (s ha igen, miként) egy összehangolt, uniós szintű megközelítés a források és a szakértelem egyesítéséhez, illetve hogyan lehetne hatékony, együttes végrehajtást elérni az olyan jogsértő gyakorlatok elleni küzdelemben, amelyek az uniós fogyasztókra és vállalkozásokra nézve egyaránt ártalmasak. Gyakorlati szinten a felmérés célja, hogy segítséget nyújtson a jobb mutatók kidolgozásához, feltárja az adatok megosztására szolgáló lehetőségeket, valamint hogy segítségével javítani lehessen a végrehajtásban alkalmazott módszereket.

Háttér

A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló uniós rendelet[1] a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságokat egy páneurópai végrehajtó hálózaton belül kapcsolja össze. Ez a hálózat olyan uniós jogszabályok megsértésével foglalkozik, amelyek legalább két uniós országot érintenek. Konkrét példa erre egy olyan távértékesítő kereskedő, amelynek székhelye egy adott országban van, és más országokban jogtalan, agresszív kereskedelmi praktikákat alkalmaz az ottani fogyasztókkal szemben. A fogyasztóvédelmi együttműködésről szóló rendelet 2007-es hatálybalépése óta annak az uniós országnak a nemzeti hatósága, amelyben a fogyasztói érdekek kárt szenvedtek, felkérheti azt a tagállamot, amelyben a kereskedő székhelye van, hogy tegyen megfelelő intézkedéseket a jogsértés megszüntetésére. A végrehajtó hatóságok figyelmeztethetik is egymást az általuk feltárt jogellenes gyakorlatokra, amelyek más országokban is elterjedhetnek.

Az ugyanabban az ágazatban egymással versengő gazdasági szereplők egyre inkább hasonló marketingmódszereket alkalmaznak, következésképp az ezekkel járó jogellenes gyakorlatok EU-szerte terjednek. Ezen túlmenően új értékesítési csatornák alakulnak ki az interneten és a mobil kereskedelemben, így az esetleges jogellenes gyakorlatok gyorsabban terjedhetnek és egyre több uniós fogyasztót érinthetnek (a fogyasztók 50%-a állítja, hogy az interneten minden valószínűséggel jogellenes kereskedelmi gyakorlatokra bukkanhat[2]).

Brüsszel, 2013/10/07

Mi a jövője a bankoknak az EU-n belül?

Október 7-én, hétfőn veszi kezdetét az élő, interaktív, online vita harmadik köre - ezúttal a bankok témájában –, amelyre a polgárok, valamint az érintett vállalkozások, szervezetek és politikai döntéshozók részvételével, az egységes piac hónapja (lásd IP/13/847), és IP/13/882) keretében kerül sor. Mindez lehetőséget nyújt a polgároknak és az érdekelt feleknek, hogy javaslatokat fogalmazzanak meg az Unió jövőjéről, és valós időben, online megvitassák azokat más, Európa különböző részeiről származó polgárokkal, érdekeltekkel, tisztviselőkkel, vezetőkkel és szakemberekkel. A Bizottság ismét az internet segítségével próbálja bevonni a polgárokat és a civil társadalmi csoportokat szakpolitikai menetrendjébe. Az online fórum az érdekeltek számára egyedülálló, közvetlen kommunikációs csatornát kínál a brüsszeli politikai döntéshozókhoz. Az egységes piac hónapja folyamán a fórum az alábbi négy témakörben ad teret a folyamatos

vitáknak: munkahelyek, szociális jogok, bankok és e-kereskedelem – mindezt az EU huszonnégy hivatalos nyelvén.

Michel Barnier, a belső piacért és a szolgáltatásokért felelős biztos a következőket nyilatkozta: *„Az előző két hétben igazán tanulságos online vität folytattunk olyan alapvető kérdésekről, mint az egységes piacon belüli munkalehetőségek, és a szociális jogok jövője a változó gazdasági környezetben. Több száz szakpolitikai javaslat került előterjesztésre és megvitatásra. A következő heti vita során a banki szabályozás kényes kérdését fogjuk megtárgyalni. Kíváncsi vagyok, hogy mit gondolnak a hétköznapi emberek arról, mit kell tennünk az európai bankrendszer megszilárdítása érdekében, és azért, hogy ne az adófizetők, hanem a pénzügyi szektor vállaljon méltányos részt a terhekből."*

A viták hétfőtől szerdáig (október 7–9.) zajlanak 27 országból származó 140 szakpolitikai javaslatról, amelyek köre az összes pénzügyi szolgáltatásra kiterjedő egységes európai fogyasztóvédelmi hatóság létrehozásától a több devizában folyósított jelzáloghitelek európai szabályozására vonatkozó kezdeményezésig terjed. Ezen kívül 18 élő online videokonferenciát tartanak 9 különböző nyelven. Ezeken részt vesznek a Finance Watch képviselői, a francia, a finn és a bolgár központi bank munkatársai, az Európai Parlament egy képviselője, és még sokan mások. A pénzügyi szektorról szóló mostani vitára olyan időszakban kerül sor, amikor a pénzügyi válság hatásai még igencsak érzékelhetők az emberek és a vállalkozások mindennapjaiban. Az elkövetkező vitanapokon a tagállamokban élő polgárok, helyi szervezetek és vállalkozások rávilágíthatnak a jelenleg is fennálló akadályokra és javaslatot tehetnek uniós szintű fellépésekre.

Háttér

Az egységes piac hónapja 4 egymást követő héten át a www.yourideasforeurope.eu honlapon kerül megrendezésre, minden héten más-más szakpolitikai témában:

- szeptember 23–25., munkahelyek: Hogyan találhatunk állást, hozhatunk létre vállalkozást vagy ismertethetjük el képesítésünket Európában?
- szeptember 30. – október 2., szociális jogok: Milyen szociális védelmi jogok léteznek az uniós belső piacon a nyugdíjak, az egészségügy és a közszolgáltatások tekintetében?
- október 7–9., bankok: Mit lehetne még tenni a bankbetétek védelme, a pénzügyi válságok megismétlődésének megakadályozása és a növekedésösztönző reálgazdasági bankberuházások előmozdítása érdekében?
- október 14-16., e-kereskedelem: Mennyire egyszerű az online termékértékesítés és -vásárlás, illetve a vevő számára a külföldön történő kézbesítés? Milyen védelemben részesülnek a közösségi portálokon az emberek által megosztott adatok?

Az egységes piac hónapja egyedülálló lehetőséget biztosít arra, hogy Európa "netező polgárai" véleményezzék, bírálják, és finomítsák a gyakorlati problémákkal szembesülők által online benyújtott új szakpolitikai elképzeléseket. A résztvevők több módon eljuttathatják üzenetüket a döntéshozókhoz. Lehetőséget kapnak arra, hogy

- szavazzanak a magánszemélyek, szervezetek és vállalkozások szakpolitikai javaslataira, illetve ezekkel kapcsolatban észrevételeket is tegyenek,
- élő videokonferencia során (a viták hónapja során 80 ilyen élő videokonferenciát terveznek) kérdéseket tegyenek fel biztosoknak, európai parlamenti képviselőknek, uniós szakértőknek, és tagállami személyiségeknek, valamint vitába merülhetnek velük.
- Öt résztvevőt meghívnak majd a Barnier biztossal október 23-án, a strasbourgi Európai Parlamentben folytatott záróvitára, amelyet az Euronews fog közvetíteni.

Az érdeklődők az online vitaplatformon mostantól még beküldhetik ötleteiket. Az érdekeltek és a polgárok által ez idáig benyújtott közel 700 ötletet közzétették a következő weboldalon: www.yourideasforeurope.eu. Szeptember 23-án kezdődött a munkahelyekkel, továbbá szeptember 30-án kezdődik a szociális jogokkal, és október 7-én a bankokkal, október 14-én pedig az e-kereskedelemmel kapcsolatos ötletek vitája.

Független moderátorok összegzik majd a viták eredményét, vagyis a résztvevők által Európa megváltoztatására alkalmasnak tartott ötleteket, amelyek bekerülnek egy közzétételre szánt

zárójelentésbe, és adott esetben a jövőbeni uniós szakpolitikákba.

Brüsszel, 2013. szeptember 24.

Erdővédelem az EU-ban és az EU határain túl

Az EU új erdőgazdálkodási stratégiája egyfelől védeni fogja a környezetet, másfelől új munkahelyek létrejöttét hivatott elősegíteni a vidéki térségekben.

Annak ellenére, hogy világszerte egyre nagyobb méreteket ölt az erdőirtás, az EU területének több mint 42%-át erdők borítják, és az EU-ban felhasznált megújuló energia felét biomassza (lényegében fa) adja.

E fontos erőforrás védelmét szolgálja az EU új erdőgazdálkodási stratégiája, melynek homlokterében az erdők és fás területek fenntartható hasznosítása, a versenyképesség növelése és a munkahelyteremtés áll. A stratégia emellett arra irányul, hogy az uniós polgárok életminőségének javítása érdekében bővüljenek az erdőterületekhez köthető szabadidős tevékenységek, ám eközben a biológiai sokféleség, a környezet és az ökoszisztémák se szenvedjenek kárt.

Összehangolt közelítésmód

E célok megvalósítása érdekében a stratégia olyan holisztikus szemléletmód meghonosodását szorgalmazza az erdőgazdálkodás terén, amely átíveli a vidékfejlesztés, a vállalkozáspolitika, a környezetvédelem, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a kutatás és fejlesztés, valamint a bioenergetika egymáshoz kapcsolódó területeit.

Dacian Cioloş, az EU vidékfejlesztésért felelős biztosa az új stratégia meghirdetése kapcsán a következőképpen nyilatkozott: „Az erdők védelmét biztosító, fenntartható erdőgazdálkodás a vidékfejlesztés kulcsfontosságú eleme, egyben az új erdőgazdálkodási stratégiánk egyik alapelve.”

A keresletnövekedés okozta környezeti terhelés csökkentése

Az új stratégia közzétételét két évig tartó konzultáció és együttműködés előzte meg, melynek keretében a Bizottság összehangolta a teendőket a tagállami kormányokkal és a legfőbb érdekelt felekkel. Az 1998-ban elfogadott előző uniós erdőgazdálkodási stratégia helyébe lépő új stratégiára azért van szükség, mert az utóbbi 15 évben jelentős szakpolitikai, környezeti és társadalmi változások mentek végbe, a kereskedelmi és szabadidős tevékenységek pedig egyre nagyobb mértékben terhelik az erdőterületeket.

Az új stratégia figyelembe veszi azokat a hatásokat is, melyeket az éghajlatváltozás gyakorol az erdei ökoszisztémák kényes egyensúlyára. Példaként említhető, hogy Dél-Európában a hőmérséklet-emelkedés és a szárazság változásokat idéz elő az alacsonyabb tengerszint feletti magasságokban található hegyvidéki erdőtakarók összetételében.

A Bizottság a stratégián kívül vitaindító tervezetet is kiadott abból a szándékból, hogy az erdészeti iparágakat, kiváltképp a fafeldolgozó ágazatot és a papíripart nagyobb hatékonyságra ösztönözze. Az EU-szerte mintegy 3,5 millió munkavállalót foglalkoztató és összesen közel 500 milliárd euró éves üzleti forgalmat generáló erdőgazdálkodási ágazat kiemelt helyet foglal el a növekedés előmozdítására és a munkahelyteremtésre irányuló bizottsági erőfeszítésekben.

Brüsszel, 2013. szeptember 16.

Az Unió a barangolási díjak eltörlésére készül

Az EU távközlési stratégiája új irányt vesz, hogy az ágazat egységesebbé váljon, megszűnjenek a barangolási díjak, a vállalkozásokra kevesebb adminisztratív teher nehezedjen, és bővüljenek a fogyasztók és a szolgáltatók jogai

Az EU távközlési ágazata az elmúlt 26 évben sokat fejlődött, de még ma sem egységes: jellemzően nemzeti piacokra tagoltan működik. Ennek az európai vállalkozók látják a kárát, akik így lépéshátrányba kerülnek amerikai és ázsiai versenytársaikhoz képest.

A behálózott kontinens en elnevezésű jogszabálycsomag azzal kívánja most ösztökélni a lagymatag uniós távközlési ágazatot, hogy eltörli a barangolási díjakat és leegyszerűsíti a szabályozást, a növekedés és a munkahelyteremtés jegyében lendületet adva ezzel a nagy sebességű hálózatok fejlesztésére irányuló beruházásoknak.

A gazdaság működéséhez egyre inkább elengedhetetlen a minél gyorsabb telekommunikációs kapcsolat. Ha ténylegesen egységessé válik a távközlési piac, azzal becslések szerint több ezer munkahely jöhet létre, és évente közel 1%-kal nőhet a GDP.

Vége a barangolási díjaknak

Ha a javaslatot minden fél jóváhagyja, akkor 2014 júliusától nem kell külön fizetnünk azért, ha más uniós tagállamban járva hívást fogadunk mobilunkon. A távközlési társaságok ezentúl két lehetőség közül választhatnak: vagy külön csomagban az EU egész területére érvényes díjszabást kínálnak („barangolj belföldi hívásdíjakkal” opció), vagy lehetővé teszik előfizetőiknek, hogy – új SIM kártya vásárlása nélkül – külön barangolási szolgáltatót válasszanak.

A javaslat szerint ha a fogyasztó a vezetékes hálózaton keresztül saját országából egy másik uniós országba telefonál, nem számíthatnak fel neki többet, mint amit saját országában fizetne egy távolsági hívásért, az EU-n belüli mobilhívások percdíja pedig nem haladhatja meg a nettó 0,19 eurót.

A Bizottság emellett a hálózatsemlegesség en, azaz a nyílt internet elvének szellemében korlátok közé kívánja szorítani azokat a szolgáltatókat, akik speciális, például nagyobb adatátviteli sebességen továbbított szolgáltatásokat kínálnak, és ezzel gyakorlatilag kizárják riválisaikat a versenyből.

Európa-szerte egységes fogyasztói jogok

A fogyasztóvédelmi szabályozás teljes harmonizációja egyfelől mentesíteni fogja attól a szolgáltatókat, hogy a különböző tagállami szabályoknak megfelelően alakítsák szolgáltatásaikat, másfelől erősíteni fogja a fogyasztók jogait.

Minden uniós polgár előnyét látja majd annak, ha egyszerűbb, közérthető nyelvű szerződések állnak a rendelkezésére, ha előfizetőként a korábbinál szabadabban válthat szolgáltatót vagy szolgáltatáscsomagot, illetve ha felbonthatja az előfizetői szerződést, amennyiben az internet sebessége elmarad az ígérttől.

A bürokrácia csökkentése és a beruházási kedv növelése

Az EU meg kívánja könnyíteni a távközlési vállalatok számára a piacra jutást. A tervek szerint az EU teljes területén érvényesek lesznek az egyes tagállamokban kiadott engedélyek, a több tagállamot is érintő beruházások tervezhetősége érdekében pedig egységessé válik majd a széles sávú szolgáltatásokhoz szükséges frekvenciatartományok kiosztása.

A hálózatokhoz való hozzáférésért felszámított díjak stabilizálása emellett várhatóan ösztönözni fogja a nagy sebességű száloptikás hálózatok fejlesztésére irányuló beruházásokat, valamint a 4G és a Wi-Fi szolgáltatások egyre szélesebb körben való elterjedését. Ezzel az ágazaton belül élénkülni fog majd a verseny is.

A következő lépések

A Bizottság által kidolgozott javaslatok akkor léphetnek életbe, ha az Európai Parlament és mind a 28 uniós tagország jóváhagyja azokat.

További részletek a behálózott kontinens en csomagról

Brüsszel, 2013/09/11

A Bizottság jelentős előrelépésre tesz javaslatot az egységes távközlési piac irányába

- Uniós szintű roamingdíjmentes mobiltarifák;
- Egyszerűbb szabályozás a vállalkozások beruházási kedvének és határokon átnyúló terjeszkedésének elősegítésére;
- A hálózatsemlegesség EU-szintű védelme az Unió történetében első ízben;
- Az Európán belüli nemzetközi hívásdíjak eltörlése

Az Európai Bizottság a mai napon elfogadta a távközlési piaci reform 26 éves történetének legambíciózusabb jogszabálytervezetét. A Bizottság elnöke, Jose Manuel Barroso által az Unió helyzetéről elmondott 2013. évi értékelő beszédben bejelentett, „Behálózott kontinens” elnevezésű jogalkotási csomag – ha elfogadásra kerül – a fogyasztóknak csökkenő terheket, a vállalkozásoknak egyszerűbb adminisztrációt jelent, és számos új jogot biztosít felhasználóknak és szolgáltatóknak egyaránt, hogy Európa ismét a digitális világpiac élére törhessen.

José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke így fogalmazott: „Európa stratégiai érdekei és gazdasági fejlődése szempontjából egyaránt lényeges, hogy jelentős előrelépés történjen az egységes európai távközlési piac irányába. Ez érdeke mind a távközlési ágazatnak, mind a polgároknak, akik szenvednek az internethez és a mobilszolgáltatásokhoz való teljes körű és méltányos hozzáférés hiányától."

Neelie Kroes alelnök, a digitális politikáért felelős biztos kijelentette: „A mai napon előterjesztett jogszabálycsomag nagyszerű hír az európai mobil- és internetszolgáltatás jövője szempontjából. Az Európai Bizottság nemet mondott a roamingdíjakra, és igent a hálózatsemlegességre, a beruházásokra és az új munkahelyekre. A távközlési ágazat problémáinak megoldása immár nem csak erről az egy ágazatról szól, hanem valamennyi ágazat fenntartható fejlődésének támogatásáról." A távközlési ágazat Európa digitális gazdaságának ugyan mindössze 9%-át teszi ki, de valamennyi ágazat globális versenyképessége és szolgáltatásai egyre nagyobb mértékben függnek a hálózati összeköttetésektől.

Jóllehet az uniós reformok egymást követő hullámai előrelendítették a távközlési szolgáltatási piac átalakulását az Unión belül, az ágazat működése még mindig nagymértékben 28 nemzeti piacra épül. Jelenleg sincs az egész EU területén működő távközlési társaság, és mind a szolgáltatók, mind a fogyasztók eltérő árakkal és szabályokkal kénytelenek számolni.

A ma előterjesztett csomag az alábbi főbb intézkedésekkel próbálja orvosolni e problémákat:

Az uniós szabályok egyszerűsítése a távközlési szolgáltatók számára

Egységes, mind a 28 tagállamra érvényes működési engedély bevezetése (28 egyedi engedély helyett), a távközlési alpiacok szabályozására vonatkozó szigorú jogi küszöbérték (amely a szabályozott piacok számának csökkenését eredményezheti), valamint a más társaságok birtokában lévő hálózatok bérlésére vonatkozó feltételek további harmonizálása a versenyképes szolgáltatások támogatása érdekében.

A barangolási díjak kiszorítása a piacról

2014. július 1-jétől tilos lesz az EU-n belül utazók bejövő hívásaiért díjat felszámítani. A távközlési társaságok előtt két választási lehetőség lesz: 1. az Európai Unió egész területére érvényes díjszabást kínálnak („barangolj belföldi hívásdíjakkal"), melynek árszintjét a belföldi verseny diktálja, vagy 2. lehetővé teszik előfizetőiknek, hogy a két szolgáltatást szétválasszák, azaz külön barangolási szolgáltatót válasszanak, alacsonyabb díjakkal (új SIM kártya vásárlása nélkül). Mindez a barangolási díjakról szóló 2012-es rendeletre épül, amely az adatátviteli díjak 67%-os csökkentésére kötelezte a szolgáltatókat 2014 júliusáig.

Az Európán belüli nemzetközi hívásdíjak megszűntetése

Jelenleg a szolgáltatók hajlamosak külön hívásdíjat számolni fel mind a vezetékes, mind a mobilhívásokra, ha a fogyasztó saját országából egy másik uniós országba telefonál. A ma előterjesztett javaslat azt jelentené, hogy a távközlési társaságok többé nem szabhatnak magasabb tarifát az EU-n belüli vezetékes hívásra, mint a belföldi távolsági beszélgetésre. Az EU-n belüli mobilhívások díja nem haladhatná meg percenként a 0,19 eurót (plusz héa). A díjszabásban a társaságok érvényesíthetnek objektíven igazolható költségeket, de eltűnne az EU-n belüli hívásokon realizált önkényes profit.

A nyílt internet jogi védelme (hálózatsemlegesség)

Tilos lenne a jövőben az internetes tartalmak letiltása és korlátozása, teljes és nyílt internet-hozzáférést biztosítva a felhasználóknak, internetes előfizetésük árától és sebességétől függetlenül. A szolgáltatók emellett továbbra is nyújthatnak garantált minőségű „speciális szolgáltatásokat" (például IPTV- és VOD szolgáltatásokat vagy egyéb – például nagyfelbontású gyógyászati képalkotó, virtuális műtő vagy nagy mennyiségű adattal dolgozó felhőalapú üzleti – alkalmazásokat), mindaddig, amíg azok nem érintik a többi fogyasztónak ígért internetes elérési sebességet. A fogyasztóknak a jövőben joguk lenne ellenőrizni, valóban megkapják-e azt az internetes sebességet, amiért fizettek, és elállhatnak a szerződésüktől, ha a szolgáltató

nem teljesíti vállalásait.

Új fogyasztói jogok és azok európai szintű harmonizációja

A csomag számos új jogot biztosít, például az egyszerű nyelvezeten megszövegezett, több összehasonlítható információt tartalmazó szerződéshez való jogot; a szolgáltató- vagy szerződésváltás jogának bővítését; a 12 hónapos szerződéshez való jogot, ha a felhasználó nem kíván ennél hosszabban szerződni; a szerződés felmondásának jogát, ha a fogyasztó nem kapja meg az ígért internetes sebességet; valamint az e-mailek új e-mail címre történő továbbításának jogát szolgáltatóváltás esetén.

Összehangolt frekvenciakiosztás

Ez az intézkedés szélesebb 4G mobilhálózat- és Wi-Fi-hozzáférést biztosítana az európai polgároknak. A mobilszolgáltatók hatékonyabb és határokon átnyúló beruházási terveket dolgozhatnának ki a frekvenciakiosztási határidők, időtartamok és egyéb feltételek fokozott összehangolásának köszönhetően. A kiosztás továbbra is a tagállamok feladata maradna, és a mobilszolgáltatóktól kapott díjak is hozzájuk folynának be, de tevékenységüket egységesebb keretben végeznék. Egy ilyen keretszabályozás ugyanakkor a fejlett távközlési berendezések piacának is kedvezne.

A beruházások nagyobb biztonsága

A költségszámítási módszerekről és a megkülönböztetésmentességről szóló ajánlás a csomag második eleme, amely kiegészíti a javasolt rendeletet, és szervesen kapcsolódik hozzá. Célja a beruházók biztonságának – és ezzel a beruházások szintjének – növelése, valamint a szabályozó hatóságok közötti eltérések csökkentése. Ez a következőket jelenti: 1. azon költségek harmonizálása és szinten tartása, amelyeket a meglévő szolgáltatók a rézvezetékes hálózataikhoz való hozzáférésért számítanak fel; és 2. annak garantálása, hogy a „hozzáférést kérők” ténylegesen egyenértékű hálózati hozzáféréshez jussanak. Amennyiben az ilyen értelmű versenykorlátozás és a megkülönböztetésmentesség biztosított, a „következő generációs” termékek árát a szabályozók helyett a piac határozná meg, ami a szolgáltatóknak adminisztratív könnyebbséget jelentene.

Brüsszel, 2013/08/30

A biocid termékekről szóló új rendelet még jobban védi az emberi egészséget és a környezetet

A biocid termékekkel foglalkozó új rendelet szeptember 1-jén lép hatályba. Jelentősen fokozni fogja az EU-ban forgalomba kerülő és használható biocid termékek biztonságosságát, ugyanakkor sokkal egyszerűbbé teszi az azokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárásokat is. A biocidek a káros szervezetek, például a kártevők és csírák (penész, baktériumok) elpusztítására alkalmas vegyi anyagok. Ide tartoznak többek között a rovarriasztók, a fertőtlenítőszerek, valamint az olyan ipari vegyszerek, mint a korhadásgátló hajófestékek és a különböző anyagok tartósítására használt szerek.

Az új rendelet jelentős áttörést hoz a belső piac szempontjából, ugyanis lehetőséget biztosít arra, hogy a kérelmezők az EU egészében érvényes engedélyt szerezzenek a biocid termékek forgalomba hozatalához, amivel az egész EU piacán kínálhatók az ágazat termékei. Az egyszerűbb és hatékonyabb termékengedélyezési eljárással, az adatmegosztással és az új követelményekkel elért költségmegtakarítás a becslések szerint 10 év alatt 2,7 milliárd euróra rúghat.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos a következőképp nyilatkozott: *„Ez a rendelet is azt*

szolgálja, hogy kizárólag biztonságos, engedélyezett termékek legyenek elérhetők az EU piacán. Az engedélyezési eljárások egyszerűbbé tétele jelentősen csökkenti a vállalkozások gazdasági terheit, de a lakosság és a környezet számára magas szintű védelmet biztosít."

Az új rendelkezések kötelezővé teszik az állatkísérletek adatainak megosztását, ily módon csökkentik a szükséges állatkísérletek számát, valamint rugalmasabb és intelligensebb hozzáállást ösztönöznek a teszteléshez. Az eddig a kérelmek benyújtására és a döntések rögzítése használt IT-platform (a biocid termékek nyilvántartása) ezentúl az információk nyilvánosságra hozatalát is szolgálja majd.

Az új rendelet úttörő jellegét az is bizonyítja, hogy ez az első olyan jogszabály, amely tartalmazza a nanoanyagok Bizottság által elfogadott meghatározását.

A rendelet alkalmazásában az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) tudományos és technikai segítséget nyújt a Bizottság és a tagállamok részére. Az Ügynökség feladata például a hatóanyagok jóváhagyásával kapcsolatos vélemények készítése, valamint a biocid termékek egész Unióra érvényes engedélyezése. Az ECHA által készítendő vélemények száma várhatóan emelkedni fog: 2014-ben 80, 2020-ban pedig 300 vélemény kiadására lehet szükség.

Háttér

A biocid termékek forgalomba hozataláról szóló 98/8/EK európai parlamenti és tanácsi

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31998L0008:HU:NOTi

irányelvet 1998-ban fogadták el. Az irányelv rendelkezéseit a tagállamoknak 2000. május 14-ig kellett átültetniük nemzeti jogrendszereikbe. Az irányelv rendeltetése az volt, hogy egységesebbé tegye a biocid termékek és hatóanyagok európai piacát. Ugyanakkor magas szintű védelmet kívánt nyújtani az emberek, az állatok és a környezet számára.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:167:0001:0123:HU:PDF

A biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló új 528/2012/EU rendeletet 2012. május 22-én fogadták el, és 2013. szeptember 1-jétől alkalmazandó. A rendelet hatályon kívül helyezi az irányelvet, és annak helyébe lép.

Elfogadása óta a Bizottság számos végrehajtási intézkedést is alkotott, amelyek a rendelet maradéktalan végrehajtását szolgálják.

Brüsszel, 2013/08/13

Egyre népszerűbb a mobil szélessáv Európában, bár sok felhasználó aggódik a költségek miatt

Az európaiak egyre inkább érdeklődnek az új technológiák iránt – ez derült ki a témában készült legújabb uniós felmérésből. Habár az új internet-előfizetések számából és az internetalapú telefonálás elterjedéséből is az látszik, hogy az uniós polgárok szívesen veszik igénybe a legújabb eszközök és szolgáltatások nyújtotta lehetőségeket, a szolgáltatások ára még mindig sokakat elriaszt a telefonos vagy online kommunikációtól.

Mobiltelefonja szinte mindenkinek van már, de csak a felhasználók fele rendelkezik okostelefonnal. Míg Svédországban, Dániában, az Egyesült Királyságban, Finnországban, Franciaországban és Hollandiában az internet-hozzáférést is tartalmazó telefon-előfizetések aránya eléri az 55%-ot, addig Belgiumban, Görögországban, Magyarországon, Cipruson, Romániában, Bulgáriában és Portugáliában 35% alatti ez a szám. Sok országban az is hozzájárul

az okostelefonok mérsékelt elterjedéséhez (Magyarország: 35%, Portugália: 58%, Görögország: 53%, Ciprus: 52%, Belgium: 47%, Románia: 45%), hogy a költségek miatt a mobilinternetre előfizetők csak korlátozott időt tudnak online tölteni. A percdíjak miatti aggodalom oda vezetett, hogy az uniós polgárok több mint fele kevesebb hazai (55%) és nemzetközi (54%) hívást kezdeményez a mobiltelefonjáról. Sőt, egyes országokban a felhasználók több mint 70%-a hív emiatt kevesebbszer hazai telefonszámokat (Görögország: 81%, Portugália: 79%, Írország: 72%, Románia: 71%).

A háztartások háromnegyede rendelkezik otthoni szélessávú kapcsolattal: az Eurostat adatai szerint a 2011-es 67,3%-ról 72,5%-ranőtt ez az arány. A növekedés Romániában 20, Szlovákiában pedig 16,7 százalékpontos volt, így az összes tagállamot tekintetbe véve ma már a háztartások több mint 50%-ában van szélessávú kapcsolat. A telefon és az internet közötti választóvonal is egyre halványul: az európaiak 34%-a használja az internetet telefonálásra is (az internetprotokollon keresztül történő hangtovábbítás, vagyis VOIP segítségével), ami 2012-höz képes 7%-os növekedést jelent. A felhasználók 28%-a valamely VOIP-hálózaton belüli ingyenes telefonálásra használja ezt a módszert, 4%-uk pedig az olcsóbb nemzetközi hívások miatt választja ezt a megoldást. A webalapú telefonálás különösen Bulgáriában (57%), Cipruson (55%), Észtországban (54%), Litvániában és Lettországban (51%) népszerű. A VOIP használata kevésbé elterjedt Portugáliában (18%), Olaszországban (26%), Spanyolországban (28%) és Görögországban (29%), de a felhasználók aránya itt is 7%-kal nőtt 2011 óta. A VOIP egyre növekvő népszerűsége láthatóanköveti a szélessáv elterjedését, Cipruson például 11%-kal nőtt a szélessávú kapcsolattal rendelkező háztartások és 16%-kal a VOIP-felhasználók aránya 2012-re.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság digitális menetrendért felelős alelnöke így nyilatkozott: *„A Bizottság szeptemberben fogja bemutatni a Behálózott kontinens elnevezésű javaslatcsomagot, melynek célja az, hogy elérhető árú szolgáltatásokat biztosítson a felhasználók számára."*

Háttér

A felmérés előzetes eredményeit júliusban tették közzé(lásd: IP/13/660); már ezekből is kiderült, hogy az internetkapcsolat sebessége egyre nagyobb jelentőséggel bír a felhasználók számára. Az európai háztartások közel fele (45%) hajlandó lenne például eltérő vagy nagyobb internetcsomagra előfizetni a gyorsabb internetkapcsolat érdekében.

A háztartásokban használt elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló felmérésre 2006 óta minden évben sor kerül. A felmérés rendszeres jelleggel tényeket és adatokat gyűjt arról, hogy a háztartások és az egyének miként viszonyulnak a főbb elektronikus kommunikációs szolgáltatásokhoz, így támogatva az elektronikus hírközlést szabályozó politika fejlesztését.

A felméréshez kapcsolódó terepmunkát 2013 márciusában fejezték be. 26 786 válaszadót kerestek fel az otthonukban, hogy interjút készítsenek velük – ők az EU lakosságának különböző társadalmi és demográfiai csoportjait képviselik. Mivel a terepmunkára Horvátország 2013. július 1-jén történt EU-csatlakozása előtt került sor, az eredményeket a Bizottság az EU-27 és Horvátország számára is ismerteti, az átlagok azonban csak a 27 tagú EU-ra vonatkoznak.

Brüsszel, 2013/08/06

774%-os a szórás a hívásdíjakban EU-szerte

A mobiltelefonálók ugyanazért a szolgáltatásért merőben eltérő árat fizetnek az EU különböző tagállamaiban.A belföldi mobiltelefon-hívások díja Hollandiában a legmagasabb, Litvániában a legalacsonyabb. A különbség e két ország díjszabása között majdnem nyolcszoros (774%). Sem a szolgáltatás minősége vagy a szolgáltatásnyújtás költsége, sem pedig a lakosság vásárlóereje nem különbözik olyan mértékben, amely indokolná ezt a nagyarányú eltérést.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott:*„Ezek a számok világosan mutatják,*

hogy az EU-ban jelenleg működő 28 nemzeti távközlési piac nem szolgálja a fogyasztók érdekeit úgy, mint az egységes piac. Az Európai Unió egésze számára elsődlegesen fontos, hogy mihamarabb kiépüljön a valódi egységes piac, és kontinensünk ténylegesen behálózottá váljon."

A mobiltelefon-hívások átlagos költsége percenként (eurócentben)

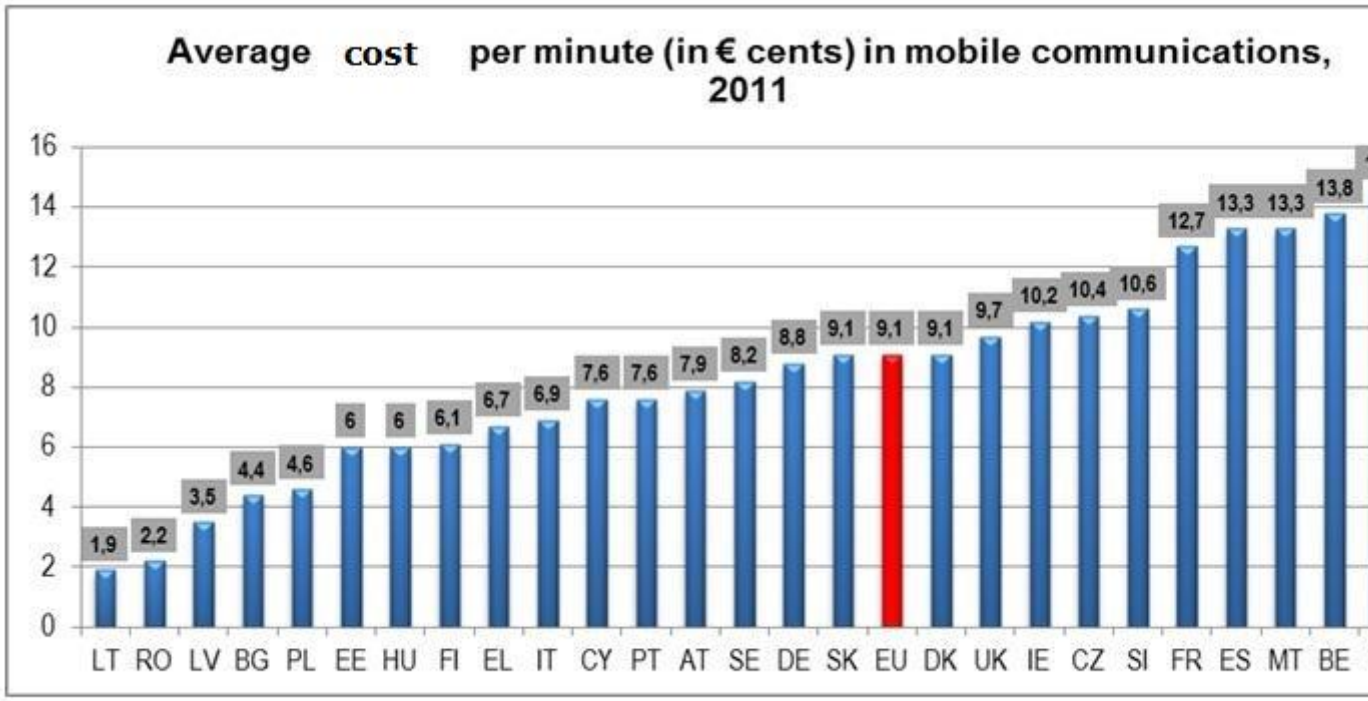

Source: Digital Agenda Scoreboard 2012

Más alapvető áruk és szolgáltatások esetében sokkal kisebb árkülönbségek figyelhetők meg az Európai Unió egységes piacán.Egy liter tej ára például 0,69 és 0,99 EUR között mozog tagállamonként, a maximális eltérés tehát 43%.Egy iPad fogyasztói árában még kisebb, mindössze 11%-os eltérés figyelhető meg az egyes tagországokban.

Ha az EU tagállamai egységes piacot alkotnak, akkor miért különböznek az árak egymástól ilyen nagy mértékben?

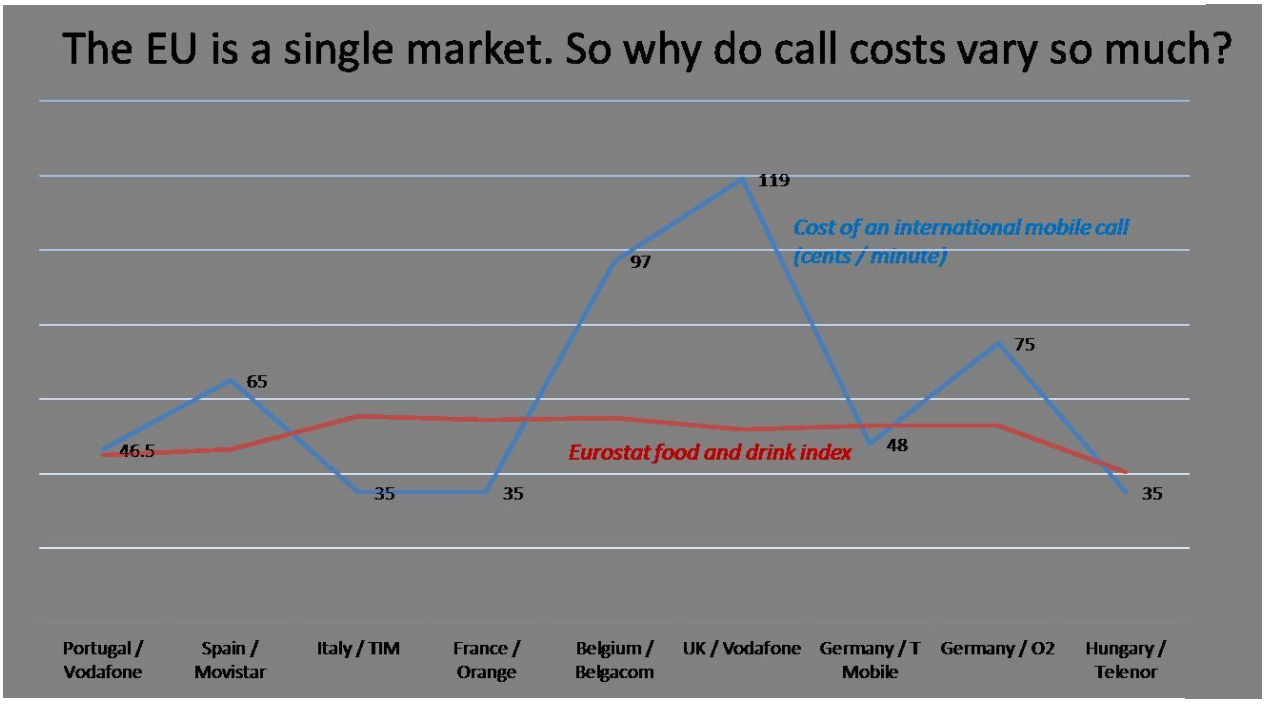

Különböző szolgáltatók által felszámolt nemzetközi mobilhívások percdíjai néhány EU-országban

Examples of prices of international mobile calls for different operators (per min

Country	Operator	Price of international mobile calls
Portugal	Vodafone	€0.465
Spain	Movistar	€0.65
Italy	TIM	€0.35
France	Orange	€0.35
Belgium	Belgacom	€0.97
UK	Vodafone	€1.19
Germany	T-mobile	€0.48
Germany	O2	€0.75
Hungary	Telenor	€0.35

Neelie Kroes alelnök szeptemberben új intézkedéscsomagot fog előterjeszteni az egységes távközlési piac megerősítése céljából.

Brüsszel, 2013. augusztus 5.

Cipruson és Luxemburgban a legjobb a fürdővizek minősége

Európában javul a vízminőség: a kontinens szinte valamennyi tengerparti – és a legtöbb tó- és folyóparti – fürdőhelyén elég tiszta a víz ahhoz, hogy úszni lehessen benne.

Ha közeledik nyári szabadsága, és vízparti üdülőhelyre készül, a vízminőség miatt biztosan nem kell aggódnia. Európában a tengerparti fürdőhelyek 95%-a megfelel a víztisztaságra vonatkozó uniós minimumkövetelményeknek, és 91%-kal a tó- és folyóparti fürdőhelyek sincsenek sokkal lemaradva mögöttük.

A most közzétett jelentés szerint 2012-ben a legtöbb fürdőhely kiváló minősítést érdemelt ki a víz minősége tekintetében. Míg ezeknek a fürdőhelyeknek az aránya nem változott, a kielégítő vízminőségű fürdőhelyek száma emelkedett 2011-hez képest.

A 2012. évi vízminőség-vizsgálat

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség minden évben jelentést ad ki a fürdővizek minőségéről. A dokumentum megállapításai rendszeres mintavételen alapulnak. A 2012. évi jelentés de en fr elkészítéséhez a helyi hatóságok több mint 22 000 tenger-, tó- és folyóparti fürdőhelyről származó vízmintát vizsgáltak meg.

A vizsgálatok során ellenőrizték, előfordulnak-e a vízben egészségre káros szennyező anyagok és baktériumok (pl. E. coli baktérium). A pozitív vizsgálati eredmény arra utalhat, hogy a fürdővízbe állattartásból eredő hulladék vagy szennyvíz került.

Az éllovasok és a sereghajtók

2012-ben Ciprus és Luxemburg teljesített a legjobban: ezekben az országokban az összes vizsgált fürdőhelyen kiválónak bizonyult a vízminőség. Őket Málta, Horvátország és Görögország követi a sorban. Esetükben a kiváló vízminőségű fürdőhelyek aránya meghaladta a 90%-ot.

A sereghajtók csoportját 2012-ben Belgium (13%), Hollandia (7%) és az Egyesült Királyság (6%) alkotta – ezekben a tagállamokban volt a legnagyobb az aránya az uniós minimumkövetelményeket nem teljesítő fürdőhelyeknek.

Magyarországon 232 fürdőhelyet vizsgáltak a hatóságok. Közülük 154 (66,4%) esetében kiválónak, 34 (14,7%) esetében pedig jónak vagy kielégítőnek bizonyult a vízminőség. Összesen 10 olyan fürdőhelyet (4,3%) találtak a vizsgálatok során, ahol a víz minősége vagy rossz volt, vagy egyáltalán nem felelt meg az előírásoknak.

Noha a vízminőség összességében javult, az Európai Bizottság és az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint még többet kell tenni azért, hogy az ivóvíz és a fürdővizek tisztasága Unió-szerte megfelelő legyen. Ehhez csökkenteni kell a szennyvíz okozta szennyezést, javítani kell a mezőgazdasági üzemek és a mezőgazdasági művelés alatt álló területek vízelvezetését, és hatékonyabban meg kell előzni, hogy állattartásból származó hulladék jusson a fürdőhelyek vizébe.

Fürdőzők figyelmébe:

- A fürdővizek minősége az egyes országokban en

  Nézzen utána, milyen a vízminőség azon a fürdőhelyen, ahová készül.

- Európai vízügyi információs rendszer (WISE) en

  Töltse le az adatokat, és tekintse meg az interaktív térképeket.

- A vízminőséget jelző szimbólumok magyarázata en

  Ismerje meg és keresse a fürdőhelyeken ezeket a szimbólumokat.

- Eye on Earth (Földfigyelő) en

Brüsszel, 2013/08/01

Hódít a wifi Európában

Az Európai Bizottság új tanulmánya megállapítja, hogy a vezeték nélküli internet népszerűsége rohamléptékben nő az európaiak körében, és ez a trend a jövőben várhatóan töretlenül folytatódni fog. 2012-ben az EU-ban a vezeték nélküli összes adatforgalom 71%-át wifikapcsolattal rendelkező okostelefonok és táblagépek generálták, és ez az arány 2016-ra várhatóan 78%-ra fog nőni.A tanulmány meglepő következtetésre jutott: az internetezők által kedvező áron igénybe vehető wifipontok (hotspotok) gyökeresen megváltoztatták a fogyasztói szokásokat. A tanulmány ezért leszögezi, hogy EU-szerte további frekvenciasávokat kellene felszabadítani a növekvő igények kielégítésére.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott:*„A wifinek óriási sikere van.Minden érintett szereplőnek haszna származik belőle.Gondoskodni fogok arról, hogy az Európai Bizottság a rendelkezésre álló spektrum bővítése és a szabályozás rugalmasabbá tétele révén elősegítse a vezeték nélküli helyi hálózatok további terjedését.”*

Jóllehet a 3G- és 4G-hálózatok elengedhetetlenek a mobilszolgáltatások további térnyeréséhez, jelenleg sokba kerül megvásárolni az ilyen hálózatok üzemeltetéséhez szükséges spektrumhasználati jogokat. A 3G/4G használatának költségei (például a roamingdíjak) ráadásul meglehetősen magasak, a hálózatok pedig sok helyen túlterheltek Európában, mert

nem áll rendelkezésre elegendő frekvenciasáv.

„A wifihálózat megosztásán alapuló rendszerek példaértékűek azt illetően, hogyan tudunk mindenkinek jobb internethozzáférést biztosítani. Európában mindenki számára lehetővé kell tenni, hogy ne csak otthonában vagy munkahelyén tudja használni az internetet." – jelentette ki Neelie Kroes.

A wifi és más (a hagyományos makrocellás mobil-bázisállomásokat kiegészítő) kiscellás infrastruktúrák együttes használata tehermentesítheti a 3G/4G-hálózatokat azáltal, hogy ún. felhordó funkciót biztosít ezeken a hálózatokon kívül, és egyúttal minimálisra csökkenti a költségeket a hálózatüzemeltetők és a felhasználók számára egyaránt.Ha ezek a technológiák szélesebb körben elterjednek, az üzemeltetők több ezermilliárd eurós megtakarítást tudnak elérni a fogyasztói igények kielégítését célzó hálózatbővítések során.A fogyasztók szintén spórolhatnak azáltal, hogy amikor wifipont közelében vannak, a wifihálózatra csatlakoznak ahelyett, hogy fizetnének a mobil adatátvitelért.A kiscellás technológia révén a hálózati lefedettség nehezen elérhető helyeken, például nagyobb épületeken belül is megoldható.

A tanulmány a következő ajánlásokat tartalmazza:

- az 5150 MHz és az 5925 MHz közötti frekvenciasávot mindenütt elérhetővé kell tenni a wifihálózatok számára;
- el kell érni, hogy a 2,6 GHz-es és a 3,5 GHz-es sáv maradéktalanul a mobilszolgáltatások rendelkezésére álljon, és konzultációt kell folytatni a 3,5 GHz-es sávra és más, mobil adatátviteli célú frekvenciasávokra vonatkozó jövőbeli engedélyezési lehetőségekről;továbbá
- csökkenteni kell a tehermentesítő rendszerek és a nyilvános helyeken működő hálózatok kiépítését gátló adminisztratív terheket.

Háttér

A vezeték nélküli helyi hálózatot (wifit) elsősorban a háztartásokban és az irodákban használják. A wifi különösen hasznos akkor, ha több készüléket akarunk a világhálóra csatlakoztatni egyetlen internet-előfizetéssel. A wifi gyorsan terjed a nyilvános helyeken, például kávézókban, illetve tömegközlekedési csomópontokon (pályaudvarokon, repülőtereken), és a mobilszolgáltatók is előszeretettel használják azt a túlzsúfolt 3G-hálózatok tehermentesítésére.A wifi segítségével a szolgáltatók lépést tudnak tartani a rohamosan bővülő mobil adatforgalommal, amely előrejelzések szerint 2012 és 2017 között évente 66%-kal fog nőni.

A kiscellák olyan kisteljesítményű hozzáférési pontok, amelyek a makrocellákat (bázisállomásokat/antennákat) támogatják.A kiscellás rendszerek egyre inkább a mobilhálózatok elengedhetetlen részévé fognak válni. A 4G/LTE-hálózatok a jövőben a (10 métertől 2 km-ig terjedő tartományban használható) kiscellák és a (több tíz kilométeres tartományban használható) nagycellák hálózataként fognak működni, így a kiscellás rendszerek sokkal szervesebben részt vesznek majd a hálózat működtetésében, mint a 3G-hálózatok esetében, ahol a kiscellák alkalmi tehermentesítési funkciót látnak csak el.

A tanulmány szerint adatforgalom-tehermentesítést a vezeték nélküli adatforgalomnak a nagy lefedettséget biztosító hálózatokról a kis hatótávolságú hálózatokra (LTE vagy wifi) való átirányításával lehet elérni.Mobiltelefonnal és táblagéppel csatlakozni lehet ilyen alternatív hozzáférést nyújtó helyi hálózatokhoz, amelyek a különböző hálózatüzemeltetők által elérhető frekvenciasávokon működnek.

A tanulmány egyéb megállapításai a következők:

- A kiscellás wifi-, illetve LTE-rendszerek nem helyettesítik, hanem kiegészítik egymást.A két technológia ötvözése hozzájárulhat a rendelkezésre álló spektrum maximális kihasználásához, egyúttal minimálisra csökkentheti a költségeket a közös felhordó és egyéb infrastruktúrák használata révén.
- A tehermentesítő megoldások lehetővé tehetik a frekvenciasávok sokkal nagyobb mértékű újrafelhasználását egy adott földrajzi területen.
- Az új wifiberendezések szélesebb frekvenciasávokat (80 MHz vagy 160 MHz) fognak

igénybe venni, így nőni fog az adatátviteli sebesség.

- Miután a wifi-hozzáférési jogosultságot ellenőrző hitelesítési folyamat automatikussá válik, nem kell majd manuálisan csatlakozni a wifihálózatra, és nem lesz szükség erre a meglehetősen bonyolult csatlakozási és a hitelesítési folyamatra.
- Azok a megoldások, amelyek lehetővé teszik a felhasználóknak, hogy frekvenciasávjukat megosszák, valamint az aggregált barangolási szolgáltatások sok felhasználó számára kényelmesebbé és megfizethetőbbé teszik a nyilvános wifihozzáférést.

Brüsszel, 2013/07/24

A pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó új szabályok a fogyasztóknak és a kiskereskedőknek kedveznek

Annak érdekében, hogy az uniós pénzforgalmi piacot az egységes piac lehetőségeihez igazítsa és támogassa az uniós gazdaság növekedését, az Európai Bizottság a mai napon jogszabálycsomagot fogadott el, amely tartalmaz

- egy új pénzforgalmi irányelvet, valamint
- egy rendelettervezetet a kártyaalapú fizetési műveletekhez kapcsolódó bankközi díjakról.

Michel Barnier, a belső piacért és a szolgáltatásokért felelős biztos a következőképpen nyilatkozott: *„Az EU pénzforgalmi piaca jelenleg széttagolt és drága – költségei évente az uniós GDP több mint 1%-át, azaz 130 milliárd eurót emésztenek fel, amit gazdaságunk nem engedhet meg magának. Javaslatunk révén az internetes fizetések mind a kiskereskedők, mind pedig a fogyasztók számára biztonságosabbá és olcsóbbá válnak – ezáltal ösztönözzük a digitális egységes piacot. A bankközi díjak változtatása pedig egy jelentős, a nemzeti pénzforgalmi piacok közötti korlátot számol fel és véget vet e díjak indokolatlanul magas szintjének."*

Joaquín Almunia alelnök hozzátette: *„A kiskereskedők által fizetett bankközi díjak végső soron a fogyasztók számláját terhelik. Nem elég, hogy a fogyasztók általában nincsenek ennek tudatában, a különböző jutalmazási rendszerekkel még ösztönzik is őket arra, hogy a bankjuknak legnagyobb bevételt generáló kártyákat használják. A bankközi díjaknak felső határt szabó rendelet – a trösztellenes szabályok végrehajtását kiegészítve – megakadályozza a túlzottan magas díjak határokon átnyúló viszonylatban történő alkalmazását. Ezáltal egyenlő versenyfeltételeket biztosítunk a pénzforgalmi szolgáltatóknak, új piaci szereplők számára válik lehetővé a piacra lépés és az innovatív szolgáltatások nyújtása. Egyúttal a bankoknak fizetendő alacsonyabb díjaknak köszönhetően a kiskereskedők számottevő összegeket tudnak megtakarítani, a fogyasztók számára pedig az alacsonyabb kiskereskedelmi árak jelentenek előnyt."*

A felülvizsgált pénzforgalmi irányelv számos fontos új elemet és javítást vezet be az EU pénzforgalmi piacain:

- Megkönnyíti és biztonságosabbá teszi az alacsony költségű internetes pénzforgalmi szolgáltatások használatát azzal, hogy az irányelv hatályát kiterjeszti az új, úgynevezett fizetéskezdeményezési szolgáltatásokra. Ez utóbbiak olyan szolgáltatások, amelyek a kereskedő és a vevő bankja között működnek, és hitelkártya használata nélküli, olcsó és hatékony elektronikus fizetést tesznek lehetővé. Mostantól ezekre a szolgáltatókra is ugyanazok a magas színvonalú szabályozási és felügyeleti standardok vonatkoznak, mint minden más pénzforgalmi intézményre. Ezzel egyidejűleg a bankoknak és minden más pénzforgalmi szolgáltatónak meg kell erősítenie az online tranzakciók biztonságát: a fizetésekhez szigorú ügyfél-azonosítást kell kapcsolniuk.
- A fogyasztók védettebbek lesznek a csalással, az esetleges visszaélésekkel és fizetési incidensekkel szemben (pl. a vitatott és a helytelenül végrehajtott fizetési műveletek esetében). A fogyasztók csupán igen korlátozott mértékű – legfeljebb 50 eurónyi (szemben a jelenlegi 150 euróval) – veszteséget lennének kénytelenek viselni a nem

engedélyezett kártyás fizetések esetén.

- A javaslat az Európán kívülre történő készpénz- és egyéb átutalások, valamint a nem uniós pénznemben történő fizetések esetében kibővíti a fogyasztói jogokat.
- Elősegíti új piaci szereplők megjelenését és innovatív mobiltelefonos és internetes fizetési megoldások kidolgozását Európában, ezáltal javítva világviszonylatban az EU versenyképességét.

A felülvizsgált pénzforgalmi irányelvvel kombinálva a bankközi díjakról szóló rendelet a fogyasztói betéti kártyákon és hitelkártyákon alapuló tranzakciók bankközi díjaira felső korlátot vezet be, és e kártyatípusok esetében megtiltja a pótdíjakat. A pótdíj az a felár, amelyet egyes kereskedők a kártyás fizetés után számítanak fel, jellemzően kiszabásra kerül például repülőjegy vásárlásakor. Ha a fogyasztói kártyákhoz kapcsolódó bankközi díjakra felső korlát van érvényben, az jelentősen csökkenti a kiskereskedőknél kártyás tranzakciók esetében felmerülő költségeket, ezáltal indokolatlanná válik a pótdíj felszámítása.

Egy 22 hónapos, átmeneti időszak során felső korlát lesz érvényben a betéti és hitelkártyás, határokon átnyúló fizetési műveletek után kiszabott bankközi díjakra – vagyis azokban az esetekben, ha a fogyasztó más országban használja kártyáját vagy ha a kiskereskedő egy másik országban vesz igénybe bankot. Az átmeneti időszakot követően a korlát a belföldi tranzakciókra is alkalmazandó lesz. A korlát mértéke a betéti kártya esetében a tranzakció 0,2%-a, a hitelkártya esetében 0,3%-a. Ezeket a szinteket a versenyhatóságok már számos, MasterCard, Visa, illetve Cartes Bancaires márkájú kártyával lebonyolított művelet esetében jóváhagyták. A korlát hatályán kívül eső kártyák esetében (ezek többnyire vállalkozások vagy háromszereplős fizetési modellek részére kibocsátott kártyák, mint pl. az American Express és a Diners) a kiskereskedők számíthatnak fel pótdíjat vagy elutasíthatják e kártyák elfogadását. Ily módon az e drága kártyák által okozott költségek közvetlenül áthárítható azokra, akik a kártya előnyeit élvezik, nem kell minden költséget a fogyasztóknak viselniük.

A kiskereskedőknél a kártyás fizetés elfogadása kapcsán felmerülő költségek részét képezik a bankközi díjak is – ezeket végső soron, a magasabb kiskereskedelmi árak révén a fogyasztók fizetik meg. Ez a költség a fogyasztók számára láthatatlan, de évente több tíz milliárd eurós költséget okoz a kiskereskedőknek és végső soron a fogyasztóknak. A bankközi díjak szintje tagállamonként számottevő eltéréseket mutat, ez egyrészt arra utal, hogy nincs mögöttük világos indoklás, másrészt viszont jelentős korlátot képez a nemzeti pénzforgalmi piacok között. A bankközi díjak felső korlátjának bevezetése csökkenti a kiskereskedők és a fogyasztók költségeit, és elősegíti egy uniós szintű pénzforgalmi piac létrehozását. Ez várhatóan ösztönzi majd az innovációt is, és nagyobb mozgásteret biztosít a pénzforgalmi szolgáltatók számára új szolgáltatások nyújtásához.

Háttér-információk

Az uniós pénzforgalmi keret, különösen pedig a pénzforgalmi irányelv felülvizsgálata, valamint a kártyás, internetes és mobiltelefonos fizetések integrált európai piacának megteremtéséről szóló bizottsági zöld könyvre (lásd: IP/12/11) 2012-ben adott válaszok vezettek ahhoz a következtetéshez, hogy további intézkedésekre és a szabályozás aktualizálására, többek között a pénzforgalmi irányelv kiigazítására van szükség. Ez elősegítené, hogy a pénzforgalmi keret jobban szolgálja egy hatékony európai pénzforgalmi piac szükségleteit, teljes mértékben hozzájárulva egy, a versenyt, az innovációt és a biztonságot ösztönző pénzforgalmi környezethez. A Bizottság a második egységes piaci intézkedéscsomagban ugyancsak kulcsfontosságú intézkedésként azonosította a kiskereskedelmi fizetések jogszabályi keretének korszerűsítését.

Ez a csomag az európaiak vásárlási és fizetési szokásaiban bekövetkezett főbb változásokra reagál. Az EU-ban csaknem minden számlatulajdonos rendelkezik betéti kártyával, 40%-uknak pedig van hitelkártyája is. Az uniós polgárok 34%-a már vásárolt az interneten, és több mint 50%-uk rendelkezik okostelefonnal[1], amely hozzáférést biztosít számukra a mobiltelefonos fizetések világához. Egyes gazdasági ágazatok – például a közlekedési ágazat – pedig már most is az interneten bonyolítják értékesítéseik túlnyomó többségét[2].

Ezzel egyidejűleg a kártyás, internetes és mobiltelefonos fizetések uniós piaca továbbra is széttöredezett és jelentős kihívásokkal kénytelen szembenézni, amelyek akadályozzák további fejlődését és visszafogják az EU növekedési potenciálját. E kihívások közé tartozik a fizetésekhez kapcsolódó, fogyasztók, illetve kiskereskedők által viselt költségek eltérő szintje,

a műszaki infrastruktúra terén tapasztalható különbségek, valamint az a tény, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók képtelenek megegyezni az egységes technikai standardok végrehajtásáról.

Emellett, miközben a kártyás fizetés egyre elterjedtebbé válik, a bankközi díjak továbbra is fennálló üzleti modellje (amelyben a bankok minden egyes kártyás fizetés után díjat fizetnek egymásnak) a magas bankközi díjakat ösztönzi és kihat a kiskereskedők költségeire, végső soron pedig a fogyasztók által megfizetett árakra. Mindezeken túl az új szereplők piacra lépését is akadályozza.

Brüsszel, 2013/07/23

Európa látja kárát annak, hogy a legtöbb tagállam nem nyitja meg elég gyorsan a 4G mobil szélessávú frekvenciasávot

A tagállamok újonnan bizonyítékát adták annak, miért van szükség a rádiófrekvencia-kiosztás fokozott összehangolására az Európai Unióban.A tagállamok fele különleges okokra hivatkozva a 800 MHz-es frekvenciasáv felszabadításának elhalasztását kérte, miután a közös megegyezéssel rögzített 2013. január 1-jei határidőre (IP/10/540) nem tudták biztosítani a sávot a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások számára. A Bizottság a mai napon vonakodva bár, de a 14 kérelemből 9-et jóváhagyott.

A 800 MHz-es sáv megnyitása elengedhetetlen a népszerű, vezeték nélküli szélessávú elektronikus hírközlési szolgáltatások elterjedéséhez (lásd: IP/12/929).

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke a következőképpen nyilatkozott: *„Kilenc ország számára ideiglenes és korlátozott derogációt biztosítunk a 800MHz-es frekvenciasáv megnyitására vonatkozó rendelkezésektől. Ez az utolsó ilyen engedmény, amelyet gyakorlati megfontolások indokolnak. A frekvenciaspektrum megnyitása terén elszenvedett mindennemű késedelem az európai gazdaság kárára válik, és joggal váltja ki a lakosság elégedetlenségét. Ezért a frekvenciaspektrumra vonatkozó szabályok reformja központi elemét fogja képezni az egységes távközlési piac kiépítésére irányuló javaslatnak, melyet a Bizottság szeptemberben fog előterjeszteni.”*

A tagállamok késlekedésének egyik következménye az, hogy az európai polgárok által nélkülözhetetlennek tartott mobiltelefonok működése akadályokba ütközik EU-szerte. A telefongyártók (köztük az Apple) nem szerelik be a készülékeikbe az Európában történő telefonhasználathoz szükséges chipeket, mert túl kevés ország bocsátotta rendelkezésre kellő időben ugyanazt a frekvenciasávot.

A Bizottság Spanyolország, Ciprus, Litvánia, Magyarország, Málta, Ausztria, Lengyelország, Románia és Finnország esetében beleegyezett a halasztásba, Szlovákiának és Szlovéniának azonban nem adott haladékot, mivel e két országban a késedelem nem a frekvenciasáv rendelkezésre bocsátását akadályozó kivételes körülményekből adódott, hanem az engedélyezési eljárás szervezésével volt összefüggésben.

Görögország, Lettország és Csehország esetében további kiértékelésre van szükség. Belgium és Észtország késett a bevezetéssel, de nem kérte az uniós szabályoktól való eltérés (derogáció) lehetőségét, Bulgária pedig arról értesítette a Bizottságot, hogy a frekvenciasávot továbbra is közbiztonsági és védelmi célokra tartja fenn.

Háttér

A 800 MHz-es frekvenciasáv az ún. „digitális hozadék”, vagyis az analógról a digitális műsorszórási technológiára való átállás révén felszabaduló frekvenciaspektrum részét képezi.

Ez a sáv különösen alkalmas arra, hogy igénybe vegyék a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások céljaira, hiszen az egyes országok egész területén, a félreeső, vidéki térségekben is elérhető. Mindezidáig csak tizenegy tagállam jelezte, hogy – a frekvenciasáv harmonizálásáról szóló 2010/267/EU határozatban meghatározott műszaki feltételekkel összhangban – ténylegesen lehetővé tette a 800 MHz-es frekvenciasáv használatát a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások céljaira (lásd a mellékelt táblázatot).

A jogszabálytól való eltérésre irányuló kérelmek kiértékelése során a Bizottság azt mérlegeli, mekkora nehézséget okozna a 800 MHz-es frekvenciasáv azonnali megnyitása az elektronikus hírközlési szolgáltatások előtt, illetve milyen frekvenciakoordinációs problémák vannak az országok között (kiváltképp az egyes tagállamok és a velük határos nem uniós országok között), melyek megnehezítik a frekvenciasáv felszabadítását.

Azoknak a tagállamoknak is, melyek számára a Bizottság engedélyezte a jogszabály rendelkezéseitől való eltérést, biztosítaniuk kell, hogy a 800 MHz-es sáv ideiglenes jellegű további (például műsorszórási célú) igénybevétele ne gátolja, hogy a szomszédos tagországokban kiépülhessenek a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások ugyanebben a sávban.

A késedelmek világossá teszik, mennyire fontos egyrészt, hogy EU-szerte egységesen rendelkezésre álljon a 880 MHz-es frekvenciasáv – ideértve a sávkiosztások harmonizált időzítését, valamint a spektrumhasználati jogok egységes időtartamát –, másrészt pedig, hogy a tagállamok folytassák az engedélyezési és spektrumhasználati feltételek kialakítását. Az Európai Bizottság kora ősszel ezeket a kérdéseket, valamint a spektrumgazdálkodás és a vezeték nélküli szolgáltatások részére történő sávkiosztás összehangolásával kapcsolatos egyéb kérdéseket (SPEECH/13/622) is áttekinti majd.

Jelenlegi helyzet, illetve a kért eltérés (derogáció) határideje	Érintett országok	Országok száma
Jogszabály végrehajtva, a tagállamok saját bejelentése alapján	Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Olaszország, Portugália, Svédország;Horvátország	11
2013 közepe	Litvánia	1
2013 vége	Ausztria, Spanyolország, Szlovákia (ezek az országok nem kaptak engedélyt a jogszabálytól való eltérésre), Csehország, Finnország, Magyarország (valamint Belgium és Észtország – e két ország nem kérte, hogy eltérhessen a jogszabálytól)	8
2014 közepe	Románia, Szlovénia (e két ország nem kapott engedélyt a jogszabálytól való eltérésre), Lengyelország (a 860–862 MHz-es sávot katonai célra használja az 1. cikk (3) bekezdése szerinti értesítés alapján)	3
2014. október	Görögország (a frekvenciasáv egy részét katonai célra használja az 1. cikk (3) bekezdése szerinti értesítés alapján)	1
2014 vége	Málta	1
2015. július	Lettország	1

2015 vége	Ciprus	1
2017 (meghatározandó)	Bulgária:katonai célra használja a sávot a rádióspektrum-politikai program 1. cikkének (3) bekezdése szerinti értesítés alapján	1

Brüsszel, 2013/07/11

Új uniós szabályok a félrevezető állításokkal és a biztonságosabb kozmetikai termékekkel kapcsolatban

A mai naptól kezdve az üzletekben kapható – akár az Unióban gyártott, akár harmadik országokból importált – kozmetikai termékeknek teljes mértékben meg kell felelniük a kozmetikai termékekről szóló rendeletnek, amely szigorúbb biztonsági szabványokat állapít meg és a fogyasztók jobb tájékoztatását írja elő.

Neven Mimica fogyasztóvédelmi biztos így nyilatkozott: *„A fogyasztók ezentúl fokozottabb védelmet élveznek, és egyértelműbb tájékoztatáshoz jutnak a megvásárolt kozmetikai termékekkel kapcsolatban, legyen szó olyan nélkülözhetetlen hétköznapi termékekről, mint a fogkrém, vagy olyan apró „luxuscikkekről”, mint egy új rúzs vagy egy borotválkozás utáni arcvíz. Az új szabályok emellett megkönnyítik a jogalkalmazást, megnyugtatják a fogyasztókat, és növelik bizalmukat a termékek iránt.”*

A megnövekedett bizalomból nemcsak a fogyasztónak, hanem a gyártóknak is előnye származik. Az Unió számára, amely számos élvonalbeli márkával és több mint 4000 termékgyártóval büszkélkedhet, a kozmetikai iparág fontos ütőkártya a globalizált gazdaságban. Az ágazat közvetlenül és közvetve több mint másfél millió munkahelyet teremt.

A kozmetikai termékekről szóló, a Tanács és a Parlament által 2009-ben elfogadott rendelettel bevezetett legfontosabb változások a következők:

A kozmetikai termékekre vonatkozó szigorúbb biztonsági követelmények: A gyártóknak ezentúl meghatározott követelményekhez kell igazodniuk a kozmetikai termékek forgalomba hozatalát megelőző biztonsági jelentés elkészítése során.

A „felelős személy” fogalmának bevezetése: Csak olyan kozmetikai termék hozható forgalomba, amelyre vonatkozóan az Unióban egy jogi vagy természetes személyt „felelős személynek” jelöltek ki. A kozmetikai termékekről szóló új rendelet lehetővé teszi a felelős személy pontos azonosítását, és egyértelműen meghatározza annak kötelezettségeit. A felelős személynek emellett a termékre vonatkozó naprakész tájékoztató dokumentációt és a biztonsági értékelést is folyamatosan elérhetővé kell tennie arra az esetre, ha az országos piacfelügyeleti hatóságok ellenőrzést kívánnak végezni.

Az Unió piacán forgalomba hozott kozmetikai termékek központosított bejelentése:

A gyártóknak csak egyszer kell bejelenteniük termékeiket, a kozmetikai termékek bejelentésére szolgáló uniós portálon keresztül. A portálon tárolt információk lehetővé teszik, hogy baleset esetén a tagállami toxikológiai központok másodperceken belül megtalálják a termékek összetételének leírását, és az illetékes hatóságok piacfelügyelet céljából egyszerűen hozzáférjenek az uniós piacon forgalomba hozott bármely kozmetikai termékre vonatkozó információhoz.

A súlyos nem kívánt hatásokról szóló jelentések bevezetése: A felelős személynek kötelessége, hogy a súlyos nem kívánt hatásokat jelentse az illetékes tagállami hatóságoknak.

A hatóságok a többek között a felhasználóktól és az egészségügyi szakemberektől származó információkat is gyűjteni fogják, és ezeket kötelességük megosztani a többi uniós tagállammal.

A nanoanyagok kozmetikai termékekben való felhasználására vonatkozó új szabályok: A színezőanyagokat, a tartósítószereket és az UV-szűrőket (beleértve a nanoanyagokból készülőket) kifejezetten engedélyezni kell. Amennyiben a Bizottságnak fenntartásai vannak, a kozmetikai termékekről szóló rendelet által különben nem korlátozott nanoanyagokat tartalmazó egyéb termékeket is teljes körű biztonsági ellenőrzésnek vethetik alá. A nanoanyagokat az összetevők jegyzékében az anyag nevét követő, zárójelbe tett „nano" szóval kell jelölni; pl. „titándioxid (nano)".

Egy ma elfogadott új bizottsági rendelet továbbá megszabja a **kozmetikai termékekről tett állításokra alkalmazandó közös kritériumokat: Azoknak a gyártóknak, akik termékükre vonatkozó állítást kívánnak tenni – pl. „48 órán át tartó hatás"** – hat közös kritériumnak kell megfelelniük: jogszabályok betartása, hitelesség, bizonyítékokkal való alátámasztás, megbízhatóság, méltányosság és körültekintő döntéshozatal. Az illetékes tagállami hatóságok az állításokat e kritériumok szerint ellenőrizhetik.

Háttér

- Nem csak a sminkek, a parfümök és a borotválkozás utáni arcvizek tartoznak a kozmetikai termékek közé, hanem a fogyasztók egészsége és jó közérzete szempontjából elengedhetetlen termékek is, mint például a napvédők, a fogkrémek és a tisztítószerek.
- A kozmetikai termékekről szóló, 2009-ben elfogadott új rendelet 2013. július 11-én lép hatályba egy átmeneti időszakot követően, amely lehetővé tette, hogy az iparág alkalmazkodjon az új szabályokhoz.A kozmetikai termékekről szóló európai jogszabályok 35 évvel ezelőtt léptek életbe, és azóta hét alapos felülvizsgálat tárgyát képezték.

Brüsszel, 2013/07/09

A Bizottság 120 millió üdülési célból utazónak biztosít kedvezőbb fogyasztói jogokat

A nyári szezon kezdetével az Európai Bizottság lépéseket tesz annak érdekében, hogy a szervezett utazásokra vonatkozó uniós szabályok korszerűsítése révén javítsa az üdülési célból utazó személyek jogait

A szervezett utazási formákról szóló, 1990. évi irányelv képezi az üdülési célból utazóknak nyújtott védelem alapkövét. Átfogó védelmet biztosít azon fogyasztók részére, akik szervezett – például repülőjegyeket, szállodai elhelyezést vagy autókölcsönzést tartalmazó – utazásokat foglalnak. A védelem többek között biztosítja a fogyasztó számára az a jogot, hogy a szerződés aláírását megelőzően minden szükséges információt megkapjon, továbbá azt, hogy a szolgáltató fél az utazási csomagban szereplő valamennyi szolgáltatásért felelősséget vállaljon, és az utazásszervező csődje esetén gondoskodjon a hazaszállításról (lásd a mellékletben az 1. szövegdobozt).

A reform egyben válasz az utazási piac alapvető átalakulására: a polgárok immár sokkal aktívabb szerepet játszanak az igényeiknek leginkább megfelelő üdülés megtervezésében, különösen oly módon, hogy a katalógusokból kiválasztott, kész üdülési csomagok helyett inkább az interneten választják ki az utazás különböző elemeit (lásd a melléklet 1. ábráját).

Az internet korszakában a jelenlegi szabályok alkalmazása nehézségekbe ütközik, hiszen a fogyasztók egyre inkább foglalnak online személyre szabott csomagokat (egymással üzleti kapcsolatban álló egy vagy több szolgáltatótól), amely bizonytalanságokhoz vezet mindkét fél esetében: számíthat-e a vevő védelemre, illetve melyek a szolgáltató kötelezettségei? Ezért az

1990. évi szabályok mai felülvizsgálata elengedhetetlen ahhoz, hogy a szervezett utazási formákról szóló irányelvet hozzáigazítsuk a digitális korszakhoz. Ez azt jelenti, hogy az irányelv alkalmazási köre a jövőben további 120 millió, az említett személyre szabott utazási szolgáltatásokat igénybe vevő fogyasztóra is kiterjed.

A reform tovább erősíti a fogyasztók védelmét azáltal, hogy növeli az átláthatóságot és problémák esetén fokozza a védelmet. A vállalkozások számára is előnyt jelent, mivel a Bizottság megszünteti az elavult tájékoztatási követelményeket, például a katalógusok újranyomtatását, valamint biztosítja, hogy a nemzeti fizetésképtelenség elleni védelmi rendszereket a határokon túl is elismerjék.

„Az 1990-es években a legtöbb európai polgár katalógusból választott magának szervezett utazást, majd a helyi utazási irodában lefoglalta azt” – nyilatkozta Viviane Reding alelnök, az EU jogérvényesülési biztosa. *„Azóta az uniós jogszabályoknak köszönhetően több millió személy élvezhette gondtalanul üdülését. Ma már új időket élünk és szabályainkat korszerűsítenünk kell, hogy lépést tudjunk tartani a változó piaccal. A szervezett utazási formákról szóló uniós szabályoknak meg kell felelniük a digitális korszaknak, valamint a fogyasztók elvárásainak. Ma a személyre szabott utazást foglaló fogyasztók milliói számára biztosítunk magasabb szintű védelmet. Az Unió fellépése védőhálót biztosít az esetleges problémák felmerülése esetén és így hozzájárul az üdülő személyek felhőtlen pihenéséhez.”*

„Az idegenforgalom gazdaságunk növekedésének fontos hajtóereje, amely jelenleg mintegy 1,8 millió vállalkozást és megközelítőleg 9,7 millió állást jelent, melynek jelentős hányadát fiatal munkavállalók töltik be” – nyilatkozta Antonio Tajani alelnök, ipar- és vállalkozáspolitikáért felelős biztos. *„Ha a turisták biztonságosnak tekintik a szervezett utazás formájában nyújtott szolgáltatások vásárlását és igénybe vételét – például a repülőjegyvásárlással egybekötött autóbérlést vagy szállásfoglalást ugyanannál a szolgáltatónál – az ágazat számára ez további és gyorsabb növekedést jelent. Ez a mai javaslat fő célja: hogy valamennyi szervezett utazási formát támogasson – akár online, akár hagyományos módon történik a foglalás – és egyidejűleg kiegyensúlyozott jogokat biztosítson az utazók számára.”*

A reform amellett, hogy a védelmet kiterjeszti a személyre szabott utazási csomagokra, egyben új előnyöket jelent a fogyasztók és a vállalkozások számára.

A hagyományos és a személyre szabott utazások vásárlóinak a mai javaslat a következő előnyöket biztosítja:

- a felárak szigorúbb ellenőrzése (az áremelés felső határa 10%) és kötelezettség az esetleges árcsökkenések jóváírására a fogyasztók számára,
- kedvezőbb felmondási jogok: a fogyasztók nagyobb rugalmasságot élveznek majd, mivel a szervezőnek fizetett méltányos térítés ellenében jogukban áll majd, hogy indulás előtt felmondják a szerződést. Jogosultak lesznek továbbá indulás előtt a szerződés díjmentes felmondására a célállomáson bekövetkezett természeti csapás, zavargás vagy hasonló súlyos esemény esetén, amennyiben annak következményei kihathatnak az üdülésre, például ha a nagykövetségek nem tanácsolják az érintett országba való utazást,
- jobb tájékoztatás a szervező felelősségéről: a fogyasztókat egyszerű és érthető nyelven tájékoztatni kell arról, hogy a szervező felel a szerződésben szereplő valamennyi szolgáltatás megfelelő teljesítéséért — mivel jelenleg eltérő nemzeti szabályok vonatkoznak a felelős félre (szervező, közvetítő vagy mindkettő), amely ahhoz vezethet, hogy a szervezők és a közvetítők egymásra hárítják a mulasztást, és egyikük sem vállalja a felelősséget a fogyasztóval szemben,
- hatékonyabb jogorvoslat: az árkedvezményeken kívül, amennyiben az utazási szolgáltatást nem teljesítették megfelelően, a fogyasztók „nem vagyoni kár” megtérítését is követelhetik, különösen akkor, ha az üdülés élvezhetetlenné vált,
- problémák felmerülése esetén egyedüli kapcsolattartó pont: a jövőben a fogyasztók panaszaikat vagy követeléseiket közvetlenül annál a közvetítőnél (utazási ügynöknél) nyújthatják be, ahol az üdülést lefoglalták.

Az egyéb személyre szabott utazások vásárlóinak a mai javaslat a következő előnyöket biztosítja:

- az utazás árának visszatérítéséhez való jog vagy szükség esetén ahhoz, hogy hazaszállítsák őket, amennyiben az értékesítő, a szállító vagy bármely más szolgáltató az üdülésük alatt csődöt jelent,
- pontosabb információk arról, ki felelős minden egyes szolgáltatás teljesítéséért.

A vállalkozások számára a mai javaslat csökkenti az adminisztratív terheket és a megfelelési költségeket, mivel:

- egyenlő versenyfeltételeket teremt a különböző utazásszervezők között,
- megszünteti a katalógusok újranyomtatására vonatkozó elavult tájékoztatási követelményeket, és ezáltal évente mintegy 390 millió EUR költségmegtakarítást tesz lehetővé az utazásszervezők és az utazási irodák számára,
- az irányelv alkalmazási köréből kizárja a szervezett üzleti utakat, ami várhatóan 76 millió EUR költségmegtakarításhoz vezethet évente,
- uniós szintű szabályokat vezet be az információszolgáltatás, a kötelezettségek, valamint a nemzeti fizetésképtelenség elleni védelmi rendszerek kölcsönös elismerése terén, és ezáltal elősegíti a tagállamok közötti kereskedelmet.

Háttér-információk

A szervezett utazási formákról szóló, 1990. évi 90/314/EGK irányelv mintegy 20 éve hatékony védelmet nyújt az előre szervezett utazásokat foglaló fogyasztóknak. Védi az üdülési célból utazó európai fogyasztók érdekeit és azon előre szervezett utazásokra terjed ki, amelyek a következő szolgáltatások közül legalább kettőt tartalmaznak: 1) utazás, 2) szállás, 3) egyéb turisztikai szolgáltatások, mint pl. a városnéző körutak, amennyiben a szolgáltatások hossza meghaladja a 24 órát vagy egy éjszakázást foglal magában.

A jelenleg hatályos irányelv értelmében a fogyasztók védelme kiterjed az utazásszervezők tájékoztatási kötelezettségeire és felelősségére, ami azt jelenti, hogy utóbbiaknak gondoskodniuk kell az utazási csomag részét képező valamennyi szolgáltatás (pl. a repülőút és a szállodai elhelyezés) megfelelő és kellő színvonalú teljesítéséről, valamint megfelelő védelemről az utazásszervező csődje esetén (az előlegek visszafizetése, illetve hazaszállítás).

Mivel egyre több utazó személy az internet segítségével állítja össze üdülését, és nem minden esetben lehet biztos abban, hogy problémák felmerülése esetén védelmet élvez, a hatályos szabályokat naprakésszé kell tenni. A fogyasztók mintegy 23%-a foglal üdülést hagyományos, előre szervezett utazás formájában — amelyre már kiterjed a szervezett utazási formákról szóló, 1990. évi uniós irányelv hatálya. További 23%-uk azonban személyre szabott utazást vásárol, amelyet egy vagy több kereskedelmi kapcsolatban álló szolgáltató állít össze – az egyes fogyasztók szükségletei és igényei szerint. Ide tartozik például az, ha a fogyasztók az utazást és a szállodai elhelyezést ugyanazon szolgáltatatónál foglalják, vagy ha a repülőjegy-foglalás weboldalán keresztül bérelnek autót. A jelenleg hatályos szabályok ezeket a formákat egyáltalán nem, vagy nem egyértelmű módon szabályozzák, és ezáltal a fogyasztók bizonytalanok abban, milyen jogok illetik meg őket, a szolgáltatók pedig nem ismerik egyértelmű kötelezettségeiket (lásd a mellékletben a 2. ábrát). Egy közelmúltbeli felmérés szerint az uniós polgárok 67%-a ezért tévesen azt hiszi, hogy e „kombinált utazási szolgáltatások” megvásárlásakor védelmet élveznek, holott ez nem így van.

A reform célja ezért az, hogy gondoskodjon a személyre szabott üdülést igénybe vevő valamennyi fogyasztó megfelelő védelméről, függetlenül attól, hogy utazási csomagot vagy olyan utazási formát választott-e, amely az új javaslat értelmében élvez védelmet.

A mai napon előterjesztett reform széles körű konzultációk eredménye. A Bizottság 2009 novemberében nyilvános konzultációt indított az irányelv felülvizsgálatáról (IP/09/1824), amely a hatályos, szervezett utazási formákra vonatkozó szabályok fő hiányosságainak lehetséges orvoslására irányult.

2010. április 22-én a Bizottság munkaértekezletet tartott az érdekelt felekkel, 2012. június 5-én pedig a szervezett utazási formákról szóló irányelv felülvizsgálatával foglalkozó http://ec.europa.eu/justice/consumer-marketing/files/draft_agenda_ptd_en.pdf szervezett az érdekelt felek és a tagállamok részvételével. 2013 januárjában a Bizottság találkozott az utazási ágazatban tevékeny fogyasztói csoportokkal és vállalatvezetőkkel, hogy megvitassa a

szervezett utazási formákra vonatkozó jelenleg hatályos uniós jogszabályok felülvizsgálatát.

Brüsszel, 2013/07/05

A Bizottság konzultációt indított az üzleti vállalkozások fizetésképtelenségének európai megközelítéséről

A mai napon az Európai Bizottság konzultációt indított az üzleti kudarccal és a fizetőképtelenséggel kapcsolatos európai megközelítésről, amely arra helyezi a hangsúlyt, hogy az egészséges vállalatok segítséget kapjanak a túléléshez és a tisztességes vállalkozók második esélyhez jussanak, tiszteletben tartva ugyanakkor a hitelezők jogát ahhoz, hogy pénzüket visszakapják. Az eljárásoknak gyorsnak és hatékonynak kell lenniük az adósok és hitelezők érdekében, valamint, hogy elősegítsék a munkahelyek megőrzését, segítséget nyújtsanak a beszállítóknak ügyfeleik megtartásához, a tulajdonosoknak pedig az életképes vállalatok értékének megóvásához. A nemzeti fizetésképtelenségi jogszabályok közötti eltérések jogbizonytalanságot és barátságtalan üzleti környezetet teremthetnek. A kulcsfontosságú kérdések közé tartozik az adósságrendezéshez szükséges idő, az eljárás megindításának feltételei és a szerkezetátalakítási tervre vonatkozó szabályok. Ezek kedvezőtlen hatással lehetnek a határon átnyúló befektetésekre. A mai konzultáció kikéri az érdekeltek véleményét arra vonatkozóan, hogy miként adható a legmegfelelőbb válasz ezekre a kihívásokra.

„Európának szüksége van a „megmentés és helyreállítás" kultúrájára a pénzügyi nehézségekkel küzdő életképes gazdálkodó szervezetek és egyének megsegítése érdekében” nyilatkozta Viviane Reding uniós jogérvényesülési biztos.*„A tisztességes vállalkozóknak második esélyt kellene kapniuk, hogy a fizetésképtelenség ne jelentsen „életre szóló büntetést” abban az esetben, ha a dolgok rosszra fordulnak. A gazdaságunk gerincét jelentő kkv-k különösen fontosak számunkra. Számítok valamennyi, a konzultációban való tevékeny részvételben érdekelt szereplőre, hogy összegyűjthessük a legjobb gondolatokat, és így szembenézhessünk a vállalkozások fizetésképtelenségének kihívásaival.”*

A 2000.évi uniós fizetésképtelenségi rendelet javasolt korszerűsítése jelenti az első lépést az uniós fizetésképtelenségi törvény XXI. századba történő átvezetéséhez (IP/12/1354, MEMO/12/969). Egyértelmű ugyanakkor, hogy a rendelet felülvizsgálata önmagában nem elegendő a határokon átnyúló fizetésképtelenségi ügyekkel kapcsolatos alapvető kihívások – például a tagállamok fizetésképtelenségi jogszabályai közötti gyakran jelentős különbségek – megoldására. A Bizottság 2012 decemberében a fizetésképtelenségről szóló rendeletjavaslattal párhuzamosan elfogadott közleménye ezért gondolkodási folyamatot indított el az üzleti kudarccal kapcsolatos új európai megközelítésről, tekintettel az eltérő nemzeti fizetésképtelenségi szabályokra. A mai konzultáció ennek a folyamatnak a nyomon követését jelenti.

A konzultáción felvetett kérdések közül az egyik az „adósság rendezéséhez szükséges idő” harmonizációja (egy csődbe ment vállalkozás megszüntetéséhez szükséges idő), amelyet gyakran döntő fontosságúnak tekintenek egy üzlet újraindításának lehetősége szempontjából. Jelenleg a csődbe ment vállalkozás megszüntetéséhez szükséges idő jelentősen eltér az Európai Unióban: míg Írországban mindössze négy hónap, addig Csehországban hat év. Néhány országban a csődbe ment vállalkozóknak egyáltalán nincs lehetőségük adósságrendezésre.

A konzultáció ugyancsak érinti a felszámolók hivatásgyakorlásának szabályait. Ezenfelül a Bizottság kikéri az érdekeltek véleményét arról, hogy az igazgatók feladataira és kötelezettségeire vonatkozó meglévő szabályok fizetésképtelenség esetén okoznak-e problémát a gyakorlatban, és szükség van-e uniós szintű jogszabályokra annak érdekében, hogy a csalást elkövető vállalatvezetők, akiket az egyik tagállamban eltiltottak a szakmai tevékenységtől, egy másik országban ne vezethessenek vállalatot. A konzultáció továbbá arra is választ keres, hogy a fizetésképtelen adós hitelezőit hátrányosan érintő intézkedéseinek

nemzeti bíróság előtti megtámadhatóságára vonatkozó szabályok eltéréseiből fakadó jogbizonytalanság okozott-e problémákat a gyakorlatban.

A konzultáció 2013. október 11-ig tart és az alábbi internetes címen tekinthető meg:

http://ec.europa.eu/yourvoice/ipm/forms/dispatch?form=InsolvencyTwo

Előzmények

A vállalkozások nélkülözhetetlenek a jóléthez és a munkahelyteremtéshez. Egy vállalkozás elindítása – és működtetése – azonban nehéz, különösen a mai gazdasági légkörben.

Az adatok azt mutatják, hogy sürgősen lépéseket kell tenni ezen a téren: a vállalkozások fele nem éli túl működésének első öt évét. Minden évben átlagosan 200 000 cég megy tönkre az EU-ban, ami 1,7 millió közvetlen munkahelyvesztéssel jár együtt. A csődügyek mintegy egynegyede határokon átnyúló vonatkozású.

Erre adott európai válaszként, a Bizottság 2012 decemberében intézkedéscsomagot terjesztett elő a fizetésképtelenségről szóló szabályok korszerűsítésére (IP/12/1354, MEMO/12/969). A csomag fő elemeit a fizetésképtelenségről szóló rendelet módosítására vonatkozó javaslat és az üzleti kudarccal és a fizetőképtelenséggel kapcsolatos új európai megközelítésről szóló közlemény jelentették.

A fizetésképtelenséggel kapcsolatos uniós jogszabályokat a fizetésképtelenségi eljárásról szóló 1346/2000/EK rendelet (fizetésképtelenségi rendelet) foglalja magában, amely 2002. május 31-e óta alkalmazandó. A fenti jogszabály rendelkezéseket tartalmaz a joghatóságra, az elismerésre és az e területen alkalmazandó jogra vonatkozóan, valamint rendelkezik a több tagállamban indított fizetésképtelenségi eljárások koordinálásáról is. A rendelet akkor alkalmazandó, ha az adósnak egynél több tagállamban van vagyona vagy hitelezője.

Brüsszel, 2013/07/05

Az európaiak 80%-a aggódik a termékek környezeti hatásai miatt

Egy új felmérés eredményei azt mutatják, hogy a legtöbb európai polgár kész lenne változtatni vásárlási szokásain, és több környezetbarát terméket venni, de sokuk tájékozatlannak érzi magát, és bizalmatlan a gyártók állításaival szemben. „Az európaiak attitűdjei a környezetbarát termékek egységes piacának kialakításával szemben" („Attitudes of Europeans towards building the single market for green products") elnevezésű felmérés szerint a válaszadók több mint háromnegyede (77%) hajlandó lenne többet fizetni a környezetbarát termékekért, ha megbízna a termék e tulajdonságában. Ugyanakkor az európai polgároknak csak alig több mint fele (55%) érzi úgy, hogy megfelelően van tájékoztatva az általa vásárolt és használt termékek környezeti hatásairól.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos a kérdésben így nyilatkozott: *„Természetesen mindannyian örülnénk, ha több környezetbarát terméket látnánk a polcokon. A felmérés azonban azt mutatja, hogy a legtöbbünket összezavarják a termékek környezetbarát jellegére vonatkozó gyártói információk, és nem bízunk bennük. Ez nem jó a fogyasztóknak, és azoknak a cégeknek sem kifizetődő, amelyek valóban igyekeznek környezetbarát termékeket kínálni. Különböző vállalkozások és más érintettek bevonásával olyan hiteles tájékoztatáson dolgozunk, amelyet a fogyasztó a vásárláskor valóban igényel. Ez kedvező hatással lesz a piacok fejlődésére, továbbá új innovációs és beruházási lehetőségeket nyit meg a zöld gazdaságban."*

Az uniós polgárok nagy többsége úgy gondolja, hogy a környezet szempontjából nem mindegy, környezetbarát terméket vásárol-e az ember (89%), és hisz abban, hogy az ilyen termékek ugyanolyan jó minőségűek, mint más termékek (74%). Portugáliában (84%), Máltán (82%),

Franciaországban (81%) és Belgiumban (81%) a legnagyobb az emberek bizalma az iránt, hogy a környezetbarátnak feltüntetett termékek kevésbé károsítják a környezetet. Ez a bizalom Németországban (44%), Romániában (46%) és Hollandiában (47%) lényegesen kisebb.

Az európai polgárok valamivel több mint fele (52%) általában megbízik a gyártók által a termékeik környezeti teljesítményéről megadott információkban, de többségük (54%) bizalmatlan azzal szemben, amit a cégek a saját tevékenységük környezeti teljesítményéről szóló jelentéseikben írnak. Leginkább Romániában (40%), Bulgáriában (40%), Görögországban (39%) és Lettországban (37%) vannak meggyőződve az uniós polgárok arról, hogy túlzó vagy félrevezető információkat kapnak. Ezt az érzést legkevésbé a máltaiak (17%) és az észtek (20%) osztják. Mindazonáltal sokan (69%) támogatják azt a javaslatot, hogy a cégeknek kötelező legyen beszámolni mind a teljes tevékenységük, mind a termékeik környezeti teljesítményéről.

Unió-szerte az emberek kétharmada (66%) lenne hajlandó többet fizetni egy termékért, ha hosszabb ideig – öt évig – garantálnák megbízhatóságát. Tízből több mint kilenc (92 %) válaszadó szerint jelezni kellene, ha egy termék hosszabb élettartammal rendelkezik. A válaszadók csaknem fele (47%) döntött úgy az elmúlt 12 hónapban, hogy nem javíttat meg egy meghibásodott terméket, mert a javítási költségek túl magasak voltak.

A válaszadók figyelemre méltó hányada (45%) gondolja azt, hogy élelmiszert a „minőségét megőrzi” dátum lejárta után veszélyes lehet elfogyasztani. Ez azt jelenti, hogy nagy mennyiségű, még fogyasztható élelmiszer megy kárba vagy landol nap mint nap a szemétben. Svédországban (81%), Ausztriában (77%) és az Egyesült Királyságban (77%) viszont a polgárok több mint háromnegyede tekinti biztonságosnak az élelmiszerek fogyasztását a címkén feltüntetett „minőségét megőrzi” dátum lejárta után is. Ezt a nézetet Romániában (14%) és Litvániában (17%) a polgárok egyötöde sem osztja.

Háttér-információk

A termékeik pozitív környezeti hatásait kiemelni kívánó cégek számos akadályba ütköznek. Megannyi különböző, kormányzatok és magánkezdeményezések által propagált módszerrel találják szemben magukat, és így többször is fizetniük kell azért, hogy a fogyasztókat környezeti információkhoz juttathassák. Másfelől a tájékoztató címkék sokasága a fogyasztókat is összezavarja, hiszen ez megnehezíti a termékek összehasonlítását.

A zöld termékek egységes piacának kialakításáról szóló közlemény és az egységes uniós módszerek alkalmazásáról szóló ajánlás, melyeket a Bizottság 2013 áprilisában fogadott el (lásd IP/13/310), kísérleti programot indított útjára, melynek keretében az érintettek lehetőséget kapnak arra, hogy a termékek környezeti hatásainak mérésére szolgáló módszerek javításában közreműködjenek. Ez segíthet abban, hogy a környezeti információk összehasonlíthatókká és megbízhatókká váljanak, ami pedig erősítheti a fogyasztók, a vállalkozások, a beruházók és más érintettek bizalmát. A fogyasztók magatartásának és attitűdjeinek pontosabb megértése elengedhetetlen feltétele annak, hogy ez az új szakpolitikai kezdeményezés eredményesen valósulhasson meg.

A felmérést az Európai Unió 28 tagállamában végezték el. Az Európai Bizottság megbízásából több mint 25 568, különböző társadalmi hátterű és demográfiai csoportba tartozó alanyt kérdeztek meg anyanyelvükön, telefonos interjú formájában.

Brüsszel, 2013. július 4.

Méltányosabb és „zöldebb” lesz a gazdálkodás

Megállapodás született az uniós agrárpolitika reformjáról. 2014-től a fenntartható gazdálkodáson lesz a hangsúly, a kezdő gazdálkodók több támogatást fognak kapni, a pénzforrások pedig egyenletesebben lesznek elosztva a tagállamok között.

Az EU mezőgazdasági politikája, az ún. közös agrárpolitika azt hivatott biztosítani, hogy a gazdálkodók tisztességesen meg tudjanak élni a földművelésből és az állattenyésztésből, az európai polgárok pedig – megfizethető áron – elegendő és jó minőségű élelmiszerhez jussanak.

Az agrárpolitika keretében az EU:

- jövedelemtámogatást nyújt a gazdálkodóknak, feltéve hogy a kedvezményezettek teljesítik a szigorú élelmiszer-biztonsági, környezetvédelmi, valamint állat-egészségügyi és állatjóléti előírásokat (ez teszi ki az uniós agrárbüdzsé 70%-át);
- piaci stabilizációs intézkedéseket hoz akkor, amikor rossz időjárás vagy járvány miatt termeléskiesés következik be (az uniós agrárkassza 10%-a ezt a célt szolgálja);
- támogatja a mezőgazdasági üzemek korszerűsítését és versenyképesebbé tételét (az EU az uniós agrárfinanszírozás 20%-át fordítja erre, mely összeget a tagállamok saját forrásból kiegészítik).

A megállapodás eredményeképpen 2014-től változni fog a szabályok egy része. Például a farmereknek a jövedelemtámogatásért cserébe fenntartható, a talajminőség és a biológiai sokféleség megőrzését, a termények diverzifikálását és egészséges legelők kialakítását célzó gazdálkodásra kell áttérniük.

A reform eredményeképpen méltányosabb lesz a pénzforrások elosztása is: 2019-től mindegyik tagország az EU-átlag legalább 75%-ának megfelelő uniós agrártámogatásban fog részesülni.

A politikusok megállapodtak arról is, hogy a fiatal gazdálkodók a jövőben több segítséget kapnak majd. Növelni kell a fiatalok arányát a mezőgazdaságban, hiszen az európai farmerek 30%-a, vagyis 4,5 millió gazdálkodó 65 évnél idősebb, és csak 6%-uk fiatalabb 35 évnél.

Az eddigi segítség mellett a kezdő farmerek az indulást követő első öt évben plusz 25%-os jövedelemtámogatásban fognak részesülni.

A reformintézkedések eredményeképpen erősödni fog a gazdálkodók tárgyalási pozíciója is bizonyos szektorokban, hiszen a farmereket képviselő szervezetek értékesítési megállapodásokat köthetnek majd a nevükben.

Az új szabályok 2014 januárjában lépnek hatályba. Néhány nyitott kérdésről a 2014–2020 közötti uniós költségvetés tárgyalásakor születik majd döntés.

Az EU-ban mintegy 12 millióan foglalkoznak földműveléssel vagy állattenyésztéssel fő tevékenységként. A mezőgazdaság és az agrár-élelmiszeripar együttesen az uniós GDP 6%-át termeli meg, és 46 millió munkavállalót foglalkoztat.

Brüsszel, 2013/06/27

Július 1-jétől tovább csökken a mobiltelefonos barangolás díjszabása

Az adatroamingért 36%-kal kevesebbet kell fizetni, Horvátországban pedig 15-ször olcsóbb lesz a barangolás.

2013. július 1-jétől az Európai Unió barangolási rendeletének köszönhetően 36%-kal csökkenni fog a külföldi adatletöltésre kivethető maximális díjak összege az Európai Unió területén. Akik tehát másik EU-országba utaznak, útjuk során jóval olcsóbban tölthetnek majd le térképeket, nézhetnek meg videofelvételeket, olvashatják e-mailjeiket, és frissíthetik közösségi oldalukat. A díjcsökkenés mértéke ezzel a 91%-ot is elérheti a 2007-es adatokhoz képest. 2007 és 2013 között a barangolásos adatátviteli szolgáltatások piaca 630%-kal bővült. A díjcsökkenés és a piacbővülés egymással párhuzamosan végbemenő folyamata azt eredményezi, hogy az EU erőfeszítései mind a fogyasztók, mind a mobilszolgáltatók számára komoly lehetőségeket teremtenek.

Az Európai Unió elérte, hogy a mobilhívások, az SMS-ek és az adatletöltés kiskereskedelmi ára több mint 80%-kal csökkenjen 2007 óta.

Minden évben több millió európai turista keresi fel Horvátországot, mely július 1-jén csatlakozik az Európai Unióhoz. Idén a Horvátországba látogatók rengeteg pénzt takaríthatnak meg, az adatletöltés ugyanis közel 15-ször, a más EU-országokba irányuló mobilhívások és SMS-ek pedig 10-szer kevesebbe kerülnek majd.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke hangsúlyozta: *„Elengedhetetlen, hogy az Európai Unió tevékenysége fontos szerepet töltsön be az emberek életében. A mostani díjkorlátozásnak köszönhetően a külföldön nyaralók pénzt takaríthatnak meg. Az árcsökkentés révén egyúttal döntő jelentőségű lépést teszünk annak irányába, hogy ezeket a tarifákat egyszer s mindenkorra eltöröljük. Ez a fogyasztóknak és a cégeknek egyaránt előnyös, mert lecsillapítja a piaci félelmeket, és elősegíti a piac bővülését."*

2013. július 1-jén a következő új díjkorlátozások lépnek életbe:

- Adatletöltés / internetes szörfözés – 45 eurócent/megabyte (MB) (felhasznált kilobyte-onként felszámítva) + áfa (36%-os csökkenés a 2012-es évhez képest)
- Kezdeményezett mobilhívás – 24 eurócent/perc + áfa (17%-os csökkenés a 2012-es évhez képest)
- Fogadott mobilhívás – 7 eurócent/perc + áfa (12,5%-os csökkenés a 2012-es évhez képest)
- SMS-küldés – 8 eurócent/perc + áfa (11%-os csökkenés a 2012-es évhez képest)

A szolgáltatók a feltüntetetteknél alacsonyabb barangolási díjakat is kínálhatnak. Néhány szolgáltató ennél is tovább megy, és megtette az első lépéseket afelé, hogy a hanghívásokért és SMS-szolgáltatásért felszámított roamingtarifákat teljesen eltörölje, illetve már most is ingyenes barangolási szolgáltatásokat biztosít Európa egyes régiói között.

További információk

Az Európai Bizottság barangolással kapcsolatos webhelye

Digitális menetrend

Neelie Kroes honlapja

Kövesse Neelie Kroes bejegyzéseit a Twitteren

Melléklet

A kiskereskedelmi díjszabásra vonatkozó új korlátozások (áfa nélkül)

	2012. július 1.	2013. július 1.	2014. július 1.
Adatforgalom (megabyte-onként)	70 eurócent	45 eurócent	20 eurócent
Kezdeményezett mobilhívások (percenként)	29 eurócent	24 eurócent	19 eurócent
Fogadott mobilhívások (percenként)	8 eurócent	7 eurócent	5 eurócent
SMS-küldés (SMS-enként)	9 eurócent	8 eurócent	6 eurócent

A nagykereskedelmi díjszabásra – azaz a szolgáltatók által egymásnak felszámított árakra – vonatkozó új korlátozások (áfa nélkül)

	2012. július 1.	2013. július 1.	2014. július 1.
Adatforgalom (megabyte-onként)	25 eurócent	15 eurócent	5 eurócent
Hívásforgalom (percenként)	14 eurócent	10 eurócent	5 eurócent
SMS-küldés (SMS-enként)	3 eurócent	2 eurócent	2 eurócent

Példa: Egy négytagú belga család Horvátországban nyaral.
A család tagjai kinttartózkodásuk során okostelefont használnak az alábbi célokra:

	2013. JÚNIUS	2013. JÚLIUS	Megtakarítás
1MB	átlagár: +/- 7 euró áfa nélkül	45 eurócent áfa nélkül	
Térkép betöltése öt alkalommal (térképenként 1 MB)	35 euró	2,25 euró	32,75 euró
Naponta fél órán át közösségi oldalak megtekintése (+/- 5 MB naponta, összesen 35 MB)	245 euró	15,75 euró	229,25 euró
Naponta egy fénykép feltöltése (fényképenként kb. 2 MB)	98 euró	6,30 euró	91,70 euró
Naponta egy e-mail küldése (+/- 20 kB e-mailenként, összesen 0,14 MB)	0,98 euró	0,06 euró	0,92 euró
Összesen	378,98 euró	24,36 euró	354,62 euró

Brüsszel, 2013/06/25

Kallas alelnök elindítja az új utasjogi tájékoztató kampányt

Az idén nyáron az Unióban vakációzni indulók milliói most első alkalommal átfogó utasjogok védelmét élvezhetik majd, függetlenül attól, hogy repülőn, vonaton, vagy – mostantól akár – hajón vagy autóbuszon utaznak-e. A kutatások szerint ugyanakkor az utasok kétharmada nincs tisztában a jogaival. A Bizottság ezért új kampányt indít, hogy tájékoztassa az idén nyáron útra kelő tömegeket az őket utasként megillető jogokról és arról, hogy szükség esetén hogyan érvényesíthetik azokat.

Június 25. és 28. között kampányindító rendezvényekre kerül sor Brüsszelben, Athén-Pireuszban és Szófiában, Varsóban pedig a légi utasok jogaival foglalkozó tájékoztató napot szerveznek.

Siim Kallas, az Európai Bizottság alelnöke, mobilitáspolitikáért és közlekedésért felelős biztos a következőképpen nyilatkozott: *„A vakáció európaiak milliói számára jelenti a megérdemelt kikapcsolódás idejét, és a túlnyomó többségüknek problémamentes lesz az útja. Néha azonban gondok akadnak. A nyaralni indulók ezen a nyáron első alkalommal annak tudatában szelhetik át Európát – Londontól Lisszabonig vagy Ljubljanáig –, hogy bárhol és bárhogyan utaznak is, megilletik őket az uniós jog szerinti utasjogok. Azonban ahhoz, hogy az utazók élhessenek is a jogaikkal, ismerniük kell azokat. Ennek a kampánynak köszönhetően tájékozottabbak lesznek majd."*

A kampány elindítása

Az új, két évig tartó kampány részeként egész Európában figyelemfelkeltő plakátok kerülnek a repterek, kikötők, buszpályaudvarok és vasútállomások falaira, és valamennyi uniós nyelven elérhetők lesznek tájékoztató füzetek és online információk. Az új kampány a már folyamatban lévőre épül, és elsősorban arra fog összpontosítani, hogy felhívja a figyelmet a hajóval utazó utasok és az autóbusszal közlekedő utasok új jogaira.

Kallas alelnök hivatalosan június 26-án 15 órakor indítja el az új kampányt a brüsszeli Zuid/Midi vasútállomáson, az Európai Fogyasztói Központ standjánál (a belföldi járatok tájékoztató pontjával szemben). Az eseményt egy találkozó követi a Salon de Districtben (22-es terminál), erre az érdekelt felek és újságírók hivatalosak. Az utasok egész nap rövid kvízjátékban vehetnek részt, és reklámajándékokat nyerhetnek. Az eseményen jelen lesz:

- Melchior Wathelet úr, környezetvédelmi, energiaügyi és mobilitási államtitkár,
- Jannie Haeck úr, az SNCB/NMBS Holding vezérigazgatója,
- Luc Lallemand úr, az Infrabel vezérigazgatója,
- Marc Descheemaecker úr, az SNCB/NMBS vezérigazgatója,
- Libor Lochman úr, az Európai Vasutak Közösségének ügyvezető igazgatója.

A kampányt a hét folyamán jelentős közreműködők részvételével három másik európai helyszínen is elindítják:

- az athén-pireuszi kikötői terminálban: Fotis Karamitsos, a Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóságának igazgatója részvételével június 27-én, csütörtökön 12 óra és 14 óra között,
- a szófiai buszpályaudvaron június 28-án, pénteken 10 óra és 15 óra között,
- a varsói repülőtéren a légi utasok jogaival foglalkozó napot szerveznek az Európai Fogyasztói Központ részvételével június 28-án, pénteken; a nyilvános rendezvényre 10 óra és 16 óra között kerül sor, 11 óra és 13 óra között pedig sajtóeseményt tartanak.

Miért van szükség az új kampányra?

- Az Unióban a légi utasok 59%-a nincs tisztában az őt utazás közben megillető jogokkal, 34%-uk tisztában van azokkal, és 7%-uk nem tud a jogairól.[2]
- Az uniós polgárok 66%-a számára nem világos, hogy milyen szerződéses jogok illetik meg menetjegyvásárláskor, 34%-uk tisztában van a jogaival.[3]
- Minden hatodik európai valamilyen fogyatékosságban szenved. Emellett az európai népesség öregedésének általános tendenciája következtében egyre több utasnak lesz szüksége külön segítségre fogyatékossága vagy korlátozott mozgásképessége miatt. Az utasjogi szabályozás egyik célja az, hogy a fogyatékossággal élő és a

mozgáskorlátozott utasoknak is ugyanolyan utazási lehetőségeik legyenek, mint a többi polgárnak.

- Az EU-ban a világon elsőként jött létre a valamennyi közlekedési módra (légi, vasúti, vízi és autóbusz-közlekedésre egyaránt) vonatkozó, átfogó utasjogi rendszer. Az embereknek többet kell tudniuk arról, hogy az uniós jog szerint mostantól milyen jogok illetik meg őket.

Honnan tudhatja meg, hogy utasként milyen jogai vannak?

Már működik a kampány honlapja, amely az összes közlekedési módra kitér. A honlap az EU valamennyi hivatalos nyelvén elérhető.

A kampány videóit és posztereit lásd itt:

http://ec.europa.eu/transport/passenger-rights/hu/32-campaign.html

További információkért lásd: http://ec.europa.eu/transport/passengers/index_en.htm

Látogasson el a Bizottság Utasjogai mindig kéznél elnevezésű weboldalára.

Rendelkezésre áll egy valamennyi közlekedési módot átfogó mobilalkalmazás is, amely a következő négy mobilplatformon érhető el: Apple iPhone és iPad, Google Android, RIM Blackberry és Microsoft Windows Phone 7. Az alkalmazás 22 uniós nyelven áll rendelkezésre. Az alkalmazás minden lehetséges probléma kapcsán elmagyarázza az utas jogait, és tájékoztatást nyújt arról, hogy kihez lehet panasszal fordulni.

Töltse le az utasjogi okostelefon-alkalmazást, amely valamennyi platformon elérhető.

Brüsszel, 2013/06/24

Digitális menetrend

Új szabályok védik a fogyasztókat a távközlési cégek és internetszolgáltatók által tárolt személyes adataik elvesztése vagy ellopása esetén

Az Európai Bizottság a mai napon új szabályokat léptet életbe, melyek rögzítik, milyen teendőik vannak a távközlési, illetve internetszolgáltató cégeknek abban az esetben, ha ügyfeleik elektronikusan tárolt személyes adatai elvesznek, azokat ellopják, vagy ha az adatok más módon sérülnek.Az ún. „műszaki végrehajtási intézkedések” azt hivatottak biztosítani, hogy EU-szerte minden ügyfél azonos jogokkal rendelkezzen a személyes adatait ért kár esetén, és hogy az EU-ban működő, határokon átívelő szolgáltatásokat nyújtó cégek egységesen tudják kezelni az ilyen helyzeteket.

A távközlési szolgáltatók és az internetszolgáltatók nagyon sokféle információval rendelkeznek ügyfeleikről. Az előfizetőik által lebonyolított telefonhívásokon, illetve felkeresett honlapokon kívül ismerik nevüket, címüket és bankszámla-adataikat is. Az ilyen szolgáltatásokat nyújtó cégekre 2011 óta vonatkozik az az általános kötelezettség, hogy tájékoztatniuk kell az illetékes tagállami hatóságokat és előfizetőiket a személyes adatok megsértéséről (IP/11/622).

A Bizottság rendelete folytán mostantól világosabb szabályok rögzítik, hogy a vállalatoknak hogyan kell eleget tenniük ezeknek a kötelezettségeknek, ami pedig az ügyfeleket illeti, az új szabályozás nagyobb mértékben biztosítja számukra, hogy problémájukra kielégítő megoldás szülessen. A vállalatoknak így például:

- az adatsértés észlelését követő 24 órán belül tájékoztatniuk kell az illetékes tagállami hatóságokat az incidensről, hogy az adatsértésnek maximálisan gátat lehessen szabni.Ha nincs lehetőség teljes körű tájékoztatásra az adatsértés észlelését követő 24

órán belül, részleges információkkal kell szolgálniuk, a fennmaradó információkat pedig három napon belül kell közölniük;

- ismertetniük kell, hogy az adatsértés mely adatokat érinti, és hogy a vállalat milyen intézkedéseket hozott vagy fog hozni a helyzet orvosolására;
- annak megítélésekor, hogy értesítsék-e előfizetőiket (megvizsgálhatják például, hogy az adatsértés várhatóan károsan érinti-e a személyes adatok és a magánélet védelmét), a vállalatoknak figyelembe kell venniük a sérült adatok jellegét, főképp azt, hogy távközlési, pénzügyi, illetve helymeghatározó adatokról, internetes naplófájlokról, webböngészési előzményekről, elektronikus levelezéshez kapcsolódó adatokról vagy részletes híváslistákról van-e szó;
- szabványos formanyomtatványt (például minden EU-tagországban azonos online formanyomtatványt) kell használniuk az illetékes tagállami hatóságok értesítésére.

A Bizottság ösztönözni kívánja a vállalatokat arra, hogy titkosítsák az általuk feldolgozott és tárolt személyes adatokat. Ezért – az Európai Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökséggel (ENISA-val) együttműködésben – a Bizottság indikatív listát fog közzétenni azokról a technológiai védelmi intézkedésekről, például titkosítási módszerekről, amelyek az adatokat értelmezhetetlenné teszik mindazok számára, akik nem jogosultak azokba betekinteni.Ha egy vállalat gondoskodik ilyen technológiai védelmi intézkedésekről, és az általa tárolt vagy kezelt adatok sérülnek, a cég mentesül az értesítési kötelezettség alól, mert az előfizetők személyes adatai illetéktelenek számára felhasználhatatlanok maradnak.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott:*„A fogyasztóknak tudniuk kell, ha személyes adataikban kár keletkezett, hogy megtehessék a szükséges lépéseket a helyzet orvosolására, a vállalkozásoknak pedig egyszerű szabályozásra van szükségük. Ezek az új gyakorlati intézkedések egységes keretfeltételeket biztosítanak.”*

A Bizottság 2011-ben nyilvános konzultációt folytatott a tervezett előírásokról. A válaszadók nagy többsége támogatta az egységes szabályozást ezen a területen. A szabályokat egy, a tagállamok képviselőiből álló szakbizottság dolgozta ki, majd azokat megvizsgálta az Európai Parlament és a Tanács is. A szabályok közvetlen hatályú bizottsági rendelet formájában kerülnek elfogadásra, így azokat nem kell külön átültetni a tagállamok jogrendjébe. A rendelet az EU Hivatalos Lapjában történő kihirdetése után két hónappal fog hatályba lépni.

Előzmények

A 2002. évi elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv megköveteli a távközlési szolgáltatóktól és az internetszolgáltatóktól, hogy ezeket az adatokat bizalmasan és biztonságosan kezeljék. Előfordul azonban, hogy az adatokat ellopják, elveszítik, vagy illetéktelen személyek férnek hozzájuk. Ez kimeríti a „személyes adatok megsértésének” fogalmát. A felülvizsgált adatvédelmi irányelv (2009/136/EK) értelmében a személyes adatok megsértését a szolgáltatónak jelentenie kell a megfelelő nemzeti hatóságnál. Ez utóbbi általában a nemzeti adatvédelmi hatóság vagy a távközlési szabályozó hatóság. A szolgáltatónak továbbá közvetlenül értesítenie kell az érintett előfizetőt, ha fennáll a veszélye annak, hogy az előfizető magánélethez fűződő joga vagy személyes adatai sérülhetnek. A személyes adatok megsértésére vonatkozó szabályok EU-n belüli következetes végrehajtása érdekében a Bizottság – az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv alapján – a hatályos jogszabályok kiegészítéseképpen műszaki végrehajtási intézkedéseket javasolhat, melyekben meghatározza az értesítési követelményekre vonatkozó körülményeket, formát és eljárásokat.

Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv úgy rendelkezik, hogy a Bizottságnak be kell vonnia „az összes érdekelt felet” az intézkedések előkészítésébe. Erre a 2011. évi nyilvános konzultáció révén került sor. A konzultációban szép számmal vettek részt nemzeti hatóságok, szolgáltatók és civil szervezetek. A feltett kérdésekre adott válaszok arra engednek következtetni, hogy vannak közelítésmódbeli különbségek a tagállamok között, és hogy az érdekelt felek túlnyomó többsége támogatja a szabályozás harmonizálását. A Bizottság az intézkedések előkészítése során konzultált az Európai Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökséggel (ENISA), a 95/46/EK irányelv 29. cikke alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoporttal és az európai adatvédelmi biztossal is.

Az intézkedések elkülönülnek mind a személyes adatok védelmét szabályozó európai uniós jogi keretrendszer felülvizsgálatára vonatkozó bizottsági javaslattól, mind pedig a hálózat- és

információbiztonsági irányelvre vonatkozó bizottsági javaslattól.

Brüsszel, 2013. június 24.

Reflektorfényben a fenntartható energia

Június 24. és 28. között, a fenntartható energia európai hete során helyi egyesületek, cégek, kutatóközpontok, civilszervezetek és helyi hatóságok mutatják be, mi mindent tesznek a fenntartható energia népszerűsítéséért.

Az Egyesült Királyságban mintegy 20 rendezvényre kerül sor a fenntartható energia hete en alkalmából. Az egyik program (jún. 26., Pitscurry) azt hivatott ismertetni, hogyan lehet az energiaköltségeket csökkenteni en, illetve minél nagyobb mértékben megújuló energiát használni a lakásokban és az irodákban. Egy másik esemény (jún. 28., Fyvie) résztvevői pedig hasznos tanácsokat kaphatnak a fafűtés témájában en, és megtudhatják, hogyan juthatnak hitelhez, illetve támogatáshoz, ha fatüzelésű fűtési rendszerre szeretnének átállni. Írországban 6 rendezvény várja az érdeklődőket, köztük a Think Energy en(Energiatudatos gondolkodás) elnevezésű kampány megnyitója. A kezdeményezés arra hivatott ösztönözni Dublin város önkormányzatának dolgozóit, hogy energiahatékonyabban dolgozzanak, és munkájuk során kevesebb energiát használjanak fel irodáikban.

A fenntartható energia európai hete keretében Magyarországon is sor kerül rendezvényre. Június 25-én a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség és az Energiaklub Szakpolitikai Intézet és Módszertani Központ konferenciát szervez, mely 18 dél-dunántúli települési önkormányzat csatlakozását készíti elő az Európai Bizottság által kezdeményezett Polgármesterek Szövetségéhez.

Brüsszel ad otthon annak a díjátadó ünnepségnek, amelyen a fenntartható energia térnyerését célzó legjobb kezdeményezéseket tüntetik ki 10 különböző kategóriában. Az előválogatáson a döntőbe beválasztott pályázatok egyike a Bristol Power Co-op ennevű brit villamosenergia-vállalat, mely szövetkezeti tulajdonban van, s melyet a tagok működtetnek. A cég ingyenesen napelemeket szerel fel a tagok házára, akik az így előállított áramot ingyen kapják. A napelemek által megtermelt és fel nem használt áram értékesítéséből befolyó pénzből a szövetkezet további napelemek felszerelését finanszírozza.

A díjátadó ünnepségen kívül Brüsszelben kerül megrendezésre az a konferenciasorozat enis, amelynek résztvevői energiatárolással, fenntarthatóenergia-finanszírozással, intelligens fogyasztásméréssel és alternatív üzem-, illetve tüzelőanyagokkal kapcsolatos témákat tekintenek majd át.

Az Európai Unió a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás fellendítését célzó uniós stratégiában nagy ívű célokat határozott meg az energetika terén: 2020-ra az üvegházhatású gázok kibocsátásának legalább 20%-kal csökkennie kell az 1990-es szinthez képest, a felhasznált energia 20%-át megújuló energiaforrásokból kell előállítani, az energiahatékonyságot pedig 20%-kal kell javítani az EU területén.

Brüsszel, 2013/06/20

A Bizottság az Európai Bíróság elé idézi Magyarországot az étkezési és az egyéb béren kívüli juttatásokat biztosító utalványok kibocsátásának korlátozó feltételei miatt

Az Európai Bizottság úgy döntött, hogy az Európai Unió Bírósága elé idézi Magyarországot az étkezési, szabadidős, és üdülési utalványok kibocsátásának szabályozása miatt. Ugyanis a Bizottság szerint az új magyar szabályozás által bevezetett és 2012. január 1-jétől hatályos korlátozások ellentétesek a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának alapvető elveivel, amelyeket az Európai Unió működéséről szóló szerződés (az EUMSZ 49. és 56. cikke) garantál, valamint ellentétesek a szolgáltatási irányelvvel (a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK europai parlamenti és tanácsi irányelv).

Magyarország 2011-ben módosította a munkáltatók által a munkavállalók számára nyújtott – béren kívüli juttatásnak minősülő, és így kedvező adóügyi és társadalombiztosítási elbírálás alá eső – (hideg és meleg) étkezési, szabadidős és üdülési utalványok kibocsátására vonatkozó szabályozást. Az említett szabályozás 2012. január 1-jén, jelentős átmeneti időszak vagy intézkedések nélkül lépett hatályba. Korábban nem írtak elő egyedi feltételeket sem a munkáltatók által a munkavállalók számára nyújtott hideg és meleg étkezési utalványok kibocsátására, sem pedig formájára vonatkozóan.

Az új szabályozás monopóliumot biztosít egy közalapítvány számára azoknak a (papír alapú és elektronikus) hideg, valamint a papíralapú meleg étkezési utalványoknak a kibocsátására, amelyeket a munkáltatók juttatnak munkavállalóik számára. A szabályozás továbbá rendkívül szigorú feltételekhez köti a béren kívüli juttatásnak minősülő meleg étkezési, szabadidős és üdülési utalványok kibocsátását, amelyek már kizárólag csak elektronikus formában adhatók ki.

A szóban forgó új szabályozás több olyan szereplő kizárásához vezetett, amelyek már évek óta jelen voltak a béren kívüli juttatásnak minősülő (hideg és meleg) étkezési utalványok kibocsátásának piacán, továbbá megnehezítette új szereplők piacra lépését és lehetetlenné tette a szabad szolgáltatásnyújtást. A bevezetett korlátozásokat nem indokolhatja, hogy ez az új monopólium szociális kiadásokra fordítja bevételeit.

Mivel Magyarország nem módosította jogszabályait, a hozzá intézett 2011. novemberi indokolással ellátott véleménynek megfelelően (MEMO/12/876), a Bizottság úgy határozott, hogy a Bíróság elé terjeszti ezt az ügyet.

A Bírósághoz fordulás a kötelezettségszegési eljárás utolsó szakasza.

Háttér

A munkáltatók által a munkavállalóknak nyújtott, kedvező adóügyi és társadalombiztosítási elbírálás alá tartozó béren kívüli juttatások terén 2012 januárja óta alkalmazandó új magyar szabályozás mesterségesen felosztja a piacot az alábbiak szerint:

a) a SZÉP kártya: meleg étkezési, üdülési és szabadidős utalványok céljára szolgáló elektronikus kártya, amelynek a kibocsátása különösen korlátozó feltételek szerint történik (az elmúlt évben legalább 100 000 darab bankkártya kibocsátása, 2 év tapasztalat a magyar jog szerinti, béren kívüli juttatások igénybevételére szolgáló elektronikus utalványkártyák kibocsátásában, iroda minden 35 000 főnél több lakosú településen, fióktelepek kizárása...), és így ténylegesen csak három pénzügyi intézmény számára tarja fenn a piacot;

b) a monopólium keretében kibocsátott Erzsébet utalványok:papíralapú vagy elektronikus, hideg és meleg étkezési utalványok, amelyek jogilag egy közalapítvány számára tartják fenn a (papíralapú vagy elektronikus) hideg étkezési utalványok és a

papíralapú meleg étkezési utalványok piacát.

A letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozásai abban az esetben nyilváníthatók összeegyeztethetőnek az EUMSZ-szel és a szolgáltatási irányelv bizonyos rendelkezéseivel, amennyiben megkülönböztetésmentesek, közérdeken alapuló kényszerítő okkal indokolhatók, szükségesek és arányosak.

Magyarország azzal érvelt, hogy a korlátozásokat egyrészt a fogyasztók, valamint a szolgáltatások nyújtóinak és igénybevevőinek védelme (SZÉP kártya), másrészt pedig szociálpolitikai célok és az adórendszer koherenciája (Erzsébet utalvány) indokolja.

Noha az említett célkitűzések önmagukban véve közérdeken alapuló kényszerítő okokként ismerhetők el, a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedések túllépik az elérni kívánt közérdekű célok garantálásához szükséges és arányos mértéket, és a szóban forgó közérdekű célkitűzések kevésbé korlátozó rendelkezések révén is elérhetők. A Bizottság nem vitatja, hogy az Erzsébet utalvány szociális célokat valósít meg a leginkább rászorulók javára, és azt sem, hogy Magyarországnak jogában áll meghatározni a szociálpolitika finanszírozásának módját.

Brüsszel, 2013/06/13

2015-től kötelező a közúti baleset esetén automatikusan működésbe lépő e-segélyhívó beépítése a járművekbe

A súlyos közúti balesetek következményeit enyhítendő, az Európai Bizottság a mai napon két javaslatot fogadott el annak érdekében, hogy 2015. októbertől a személygépkocsik képesek legyenek arra, hogy súlyos baleset esetén automatikusan hívják a sürgősségi segélyszolgálatokat. Az e-segélyhívó rendszer súlyos baleset esetén automatikusan tárcsázza a 112-es közös európai segélyhívószámot. A rendszer közli a sürgősségi segélyszolgálattal a jármű helyzetét, még akkor is, ha a vezető eszméletlen, vagy nem tud telefonálni. A becslések szerint így évente akár 2500 élet is megmenthető (MEMO/13/547 feljegyzés).

A jogszabálytervezet biztosítani fogja, hogy 2015. októbertől valamennyi új személygépjárműbe és könnyű tehergépjárműbe be legyen szerelve a 112-es hívószámon alapuló e-segélyhívó, és ki legyen építve az ahhoz szükséges infrastruktúra, hogy a segélyhívó központok megfelelően fogadni és kezelni tudják az e-segélyhívásokat, ami biztosítja az EU egészére kiterjedő e-segélyhívó szolgáltatás kompatibilitását, átjárhatóságát és folyamatosságát.

Az Európai Bizottság közlekedésért felelős alelnöke, Siim Kallas a következőképpen nyilatkozott: *„A mai javaslatok mérföldkövet jelentenek az uniós közutak biztonsága szempontjából. Tavaly 28 ezren vesztették életüket, és 1,5 millióan sérültek meg az európai utakon. Baleset esetén minden perc számít a sérült áldozatok mentése szempontjából. Az e-segélyhívó technológiában nagy lehetőségek rejlenek: EU-szerte életek múlhatnak azon, hogy a sürgősségi segélyszolgálatok mennyi idő múlva tudnak beavatkozni, és ez az idő most jelentősen lerövidül.”*

Antonio Tajani, az Európai Bizottság alelnöke, ipar- és vállalkozáspolitikai biztos a következőképpen nyilatkozott: *„Az EU egészére kiterjedő, kölcsönösen átjárható e-segélyhívó rendszer megvalósítása jelentős előrelépés a közúti biztonság szempontjából. Az Európai Unió polgárainak megnyugvást jelent ez a reagálási időt lerövidítő, életmentő rendszer, amely segít majd megelőzni a haláleseteket és sérüléseket az európai közutakon. Ez az intelligensebb járművek és versenyképességünk szempontjából is fontos lépés.”*

Az Európai Bizottság alelnöke, Neelie Kroes, a digitális menetrendért felelős biztos szerint: *„Az EU egészére kiterjedő e-segélyhívó nagy előrelépést jelent a közúti közlekedés biztonsága terén. Ha sürgősségi támogatásra van szükség, sokkal jobb hálózathoz kapcsolódni, mint*

egyedül lenni: és ezt teszi lehetővé az ikt."

Az e-segélyhívó előnyei

Az e-segélyhívó rendszeren keresztül kapott adatok révén a sürgősségi segélyszolgálatok gyorsabban nyújthatnak segítséget a járművezetőknek és az utasoknak, ez pedig elősegíti a gyors életmentést és a sérültek mihamarabbi kezelését. A becslések szerint az e-segélyhívó városi területeken 40 %-kal, vidéki területeken pedig akár 50 %-kal is lerövidítheti a sürgősségi segélyszolgálatok válaszidejét, és évente mintegy 2500 ember életét mentheti meg.

A közúti közlekedés biztonsága szempontjából érvényesülő előnyök mellett az e-segélyhívó rendszer a közlekedési balesetek nyomán kialakuló torlódásokat is nagyban enyhíteni fogja, és a még nem biztosított baleseti helyszíneken bekövetkező másodlagos balesetek számát is csökkenti majd. Az e-segélyhívó rendszer az ipar számára is előnyös, hiszen számos vállalat foglalkozik a rendszer különféle vonatkozásaival, többek között a fedélzeti rendszerekhez, a vezeték nélküli adatátvitelhez, illetve a közbiztonsági válaszpontok rendszereihez felhasznált technológiákkal, alkatrészekkel és szolgáltatásokkal. Várható továbbá, hogy az e-segélyhívó rendszer fedélzeti berendezését további, többletértéket képviselő szolgáltatásokhoz (például a lopott autók nyomon követéséhez) is fel lehet majd használni.

Az e-segélyhívó működése

Az e-segélyhívó automatikusan aktiválódik, amint a járműbe épített érzékelők súlyos balesetet észlelnek. Aktiválódás után a rendszer tárcsázza a 112-es európai segélyhívó számot, telefonos kapcsolatot létesít a megfelelő segélyhívó központtal, és elküldi a baleset adatait a mentőszolgálatoknak, beleértve a baleset időpontját és a balesetet szenvedett jármű pontos helyét a menetiránnyal együtt (ez különösen autópályák és alagutak esetében fontos). Az e-segélyhívó manuálisan is működésbe hozható például egy súlyos baleset szemtanúja által egy, a járműben található gomb megnyomásával.

Kötelező e-segélyhívó rendszer megteremtésére irányuló jogalkotási javaslatok

A Bizottság a következő két jogszabályra tesz javaslatot, amelyek segítik a rendszer kialakítását és bevezetését:

- Rendelet a fedélzeti e-segélyhívó rendszer kiépítésével összefüggő típus-jóváhagyási követelményekről (és a kapcsolódó 2007/46/EK irányelv módosításáról), amely a járműveket teszi alkalmassá az e-segélyhívó rendszerre, valamint
- Határozat az EU egészére kiterjedő, kölcsönösen átjárható e-segélyhívó szolgáltatás kiépítéséről, amely az infrastruktúrát teszi alkalmassá az e-segélyhívó szolgáltatásra.

Ezek a javaslatok a Bizottságnak az e-segélyhívó rendszer kötelezővé tételére irányuló háromfázisú kezdeményezését egészítik ki (lásd: IP/11/1010 és 305/2013/EU felhatalmazáson alapuló rendelet). A Bizottság már korábban felszólította a tagállamokat arra, hogy 2009-ig önkéntes alapon Európa-szerte vezessék be az e-segélyhívót (IP/09/1245), de a végrehajtás csak nehézkesen haladt.

A következő lépések

Amennyiben a Tanács és a Parlament jóváhagyja a mai javaslatokat, a Bizottság célja, hogy 2015-re teljesen működőképes legyen az e-segélyhívó rendszer az egész Európai Unióban (továbbá Izlandon, Norvégiában és Svájcban is).

Javaslat – Rendelet a fedélzeti e-segélyhívó rendszer kiépítésével összefüggő típus-jóváhagyási követelményekről

Javaslat – Határozat az EU egészére kiterjedő, kölcsönösen átjárható e-segélyhívó szolgáltatás kiépítéséről

További információk az e-segélyhívó rendszerről

Brüsszel, 2013/06/10

Le a veszélyes élelmiszerekkel a polcokról

Megjelent az uniós élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszerről szóló éves jelentés

Az uniós élelmiszer- és takarmánybiztonsági riasztási rendszerről (RASFF-rendszer) szóló, ma közzétett éves jelentésből kiderül, hogy 2012-ben az értesítések közel 50%-a ahhoz kapcsolódott, hogy élelmiszer-biztonsági kockázat miatt élelmiszert és takarmányt fordítottak vissza az uniós határokon. A több mint 30 éve létező RASFF-rendszer egy olyan informatikai eszköz, amely elősegíti a nemzeti élelmiszer-biztonsági hatóságok közötti, határokon átívelő információáramlást, és kulcsszerepet játszik abban, hogy az európai polgárok magas szintű élelmiszerbiztonságot élvezhessenek.

Tonio Borg, egészségügyi és fogyasztópolitikai európai biztos szerint: *„A RASFF-rendszer mára nélkülözhetetlen eszközévé vált annak, hogy reagáljunk az Unión belüli élelmiszer-biztonsági problémákra és enyhítsük azokat, mivel a segítségével gyorsan közölhetők a legfontosabb információk az európai fogyasztók védelme érdekében. Bár az újságok címlapját is megjárt lóhúsbotrány nem ebbe a beszámolási időszakba tartozik, fontos hangsúlyozni, hogy a riasztási rendszernek köszönhető, hogy az uniós élelmiszer-biztonsági hatóságok képesek voltak gyorsan tájékoztatni egymást, és a termékeket megtalálták és kivonták a forgalomból.”*Következésképpen**:***„a Bizottság azt tervezi, hogy a riasztási rendszert az élelmiszerekkel kapcsolatos csalás elleni küzdelemben is használni fogja.”*

Eredmények: biztonságosabb import

A RASFF-értesítések teljes száma 2012-ben 8 797 volt, ez 2011-hez képest 3,9%-os csökkenést jelent. Ezek közül 3 516 (40%) eredeti értesítés volt, 5 281 (60%) pedig kiegészítő értesítés. Ezek az adatok az eredeti értesítések terén 7,8%-os, a kiegészítő értesítések terén pedig 1,2%-os csökkenést jelentenek. A forgalmazott termékek kapcsán észlelt súlyos kockázatokra vonatkozó, összesen 526 riasztás száma 2011-hez képest 14%-os csökkenésnek felel meg.

Ha ilyen terméket találnak, a RASFF-rendszer értesíti az érintett harmadik országot, hogy az tegyen korrekciós intézkedéseket, nehogy megismétlődjön a probléma. Ha súlyos és ismétlődő problémára derül fény, a Bizottság levélben szólítja fel az érintett harmadik ország nemzeti hatóságait, hogy sürgősen hajtsanak végre korrekciós intézkedéseket, mint amilyen a létesítmények jegyzékből való törlése, az export leállítása vagy az ellenőrzések szigorítása.

Mire vonatkoznak az értesítések?

A riasztási rendszer útján 2012-ben továbbított 3 516 eredeti értesítés közül 332 (9,4%) takarmányra vonatkozott, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagok kapcsán pedig 299 értesítés történt (8,5%). Ezek az adatok összhangban vannak a 2011-es beszámolóban szereplő számokkal. Az élelmiszerekhez 2 885 eredeti értesítés kapcsolódott.

Rendkívüli események: a metanolmérgezés példája

2012 szeptemberében a cseh élelmiszer-biztonsági hatóság arról tájékoztatta a RASFF-rendszert, hogy néhányan csapolt szeszes ital fogyasztását követően metanolmérgezést szenvedtek. Ebben az esetben a szeszesital-hamisítás nagyon súlyos következményekkel járt, és 36 halálesetet okozott. A cseh hatóság a riasztási rendszeren keresztül gyorsan tájékoztatta uniós partnereit a lefolytatott vizsgálatokról és a meghozott intézkedésekről.

Következő lépések

A RASFF elsősorban az élelmiszer-biztonsági kérdésekre vonatkozó információcsere felülete, de a cseh metanolmérgezés esete és a lóhúsbotrány jogosan veti fel azt az igényt, hogy az élelmiszerrel kapcsolatos csalás egyre gyakoribb eseteivel kapcsolatban is lehessen információt cserélni. Ezért a Bizottság 5 pontból álló cselekvési tervének az a célja, hogy pótolja a lóhúsbotrány nyomán észlelt hiányosságokat, azzal, hogy kialakít egy eljárást a gyors információcserére és riasztásokra vonatkozóan azokra az esetekre, amelyek élelmiszerrel kapcsolatos csalásnak minősülhetnek.

Háttér

A RASFF-hálózat gyors információmegosztást tesz lehetővé a tagállamok és a Bizottság között abban az esetben, ha az élelmiszer- és takarmányláncban az emberi egészséget veszélyeztető kockázatokat mutatnak ki. A riasztási rendszer valamennyi tagja (azaz a 27 uniós tagállam, a Bizottság, az EFSA, az EFTA Felügyeleti Hatóság, valamint Norvégia, Liechtenstein, Izland és Svájc) nonstop szolgálatot tart fent annak érdekében, hogy a sürgős értesítéseket mindenki elküldje, megkapja és megválaszolja, azaz a rendszer hatékonyan működjön. A rendszernek köszönhetően számos élelmiszer-biztonsági kockázatot sikerült még azelőtt elhárítani, hogy a fogyasztóknak kára származhatott volna belőlük.

Brüsszel, 2013. június 3.

A Zöld Hét a levegőszennyezés kérdésére összpontosít

A június 4-től 7-ig tartó brüsszeli konferencián az európai szakértők arra keresik a választ, hogyan lehetne tökéletesíteni az EU környezetvédelmi szabályozását.

Az uniós szabályoknak köszönhetően Európa levegője kevésbé szennyezett, mint néhány évvel ezelőtt. Ennek ellenére a legsűrűbben lakott városok és régiók némelyikében még mindig nagyon rossz a levegő minősége. Egyes helyeken az emberek által belélegzett levegő részecske-, ózon- és nitrogén-dioxid-tartalma messze meghaladja az EU által előírt határértékeket.

További erőfeszítésekre van tehát szükség. Az európaiak csaknem négyötöde úgy gondolja, hogy a légszennyezés visszaszorítása érdekében az Uniónak szigorúbb jogszabályokat kellene javasolnia.

Az Európai Bizottság ezért javaslatokat készül kidolgozni, hogy orvosolja a jelenlegi szabályozás hiányosságait. A hatályos jogszabályok felülvizsgálatához a Bizottság két nyilvános konzultációt is meghirdetett. A második nemrég, 2013. március 4-én zárult le; eredményét az uniós intézmény hamarosan közzéteszi.

A Bizottság az idei Zöld Hetet is kihasználja arra, hogy adatokat gyűjtsön a javaslat kidolgozásához. A rendezvényre mintegy 3000 tudóst, vállalkozót, környezetvédőt és kormányzati tisztviselőt várnak a rendezők. A résztvevők azt fogják megvitatni, miként lehetne Európa levegőjét tisztábbá tenni. Az esemény nyilvános, tehát bárki jelentkezhet rá. Az online közvetítésnek köszönhetően azok is figyelemmel követhetik a beszélgetéseket, akik személyesen nem lehetnek jelen.

A rendezvény kedden a levegőminőség jelenlegi helyzetének és a légszennyezettség egészségkárosító hatásainak ismertetésével kezdődik. E hatások között említhetők például a korai elhalálozást okozó légúti, szív- és érrendszeri, valamint rákos megbetegedések.

A résztvevők megismerkedhetnek az uniós levegőminőségi szakpolitika felülvizsgálata során leszűrt következtetésekkel, illetve megtudhatják, milyen fő szakpolitikai lehetőségek merültek fel a probléma kezelésére. A mérlegelt intézkedési lehetőségek összhangban állnak azzal a környezetvédelmi cselekvési tervvel en, amelyet a Bizottság a 2020-ig tartó időszakra javasolt.

A Zöld Hét ezután az uniós levegőminőségi szabályok hatékony végrehajtásának és az emberi egészséget és a környezetet fenyegető kockázatok csökkentésének módozatairól szóló eszmecserével folytatódik.

A résztvevők megvitatják, melyek a legígéretesebb megoldások, milyen források állnak rendelkezésre, és milyen célokat kell kitűzni annak érdekében, hogy fenntarthatóan javuljon a levegőminőség az Európai Unióban.

A Bizottság idén ősszel tervezi előterjeszteni a jogszabálycsomagot.

A Zöld Hét alatt nemcsak Brüsszel lesz levegőminőségi rendezvények színhelye. Mintegy 50 esemény en – konferencia, műhelytalálkozó, kiállítás stb. – várja az érdeklődőket EU-szerte, továbbá Szerbiában és Montenegróban is.

Brüsszel, 2013. május 27.

A magyar gáz- és villanyszámla a legmagasabbak között

A magyar háztartások villany- és gázszámlája is a legmagasabbak közé tartozott vásárlóerő paritáson mérve 2011 és 2012 második féléve között – derül ki az Európai Statisztikai Hivatal (Eurostat) által közzétett legfrissebb adatokból.

A magyar háztartások azok közé tartoztak az Európai Unióban, amelyeknek a vásárlóerőhöz képest a legdrágább volt 2011-ben és 2012-ben a gáz- és a villanyszámlájuk. Az Eurostat által közzétett friss statisztikák szerint az EU-ban 2012 második felében 100 kilowattóra után 19,7 euróba került a magánfogyasztóknak a villamos áram. Magyarországon euróban kifejezve ez csak 15,6 euró kilowattóránként.

Ugyanakkor, ha vásárlóerő-paritáson nézzük (tehát figyelembe véve a helyi kereseteket is), az egész EU-ban csak négy országban – Cipruson, Németországban, Lengyelországban és Portugáliában – kell többet fizetniük a háztartásoknak a villanyért, mint Magyarországon. Nálunk a vásárlóerő-paritáson mért adat 25,5 szemben a 19,7-es uniós átlaggal.

Érdekes módon 2011 és 2012 második féléve között hazánkban még 1,9 százalékkal csökkent is a háztartások villanyszámlája.

A gázfogyasztásért is Európában az egyik legborsosabb árat kell fizetniük a hazai magánfogyasztóknak. Az Eurostat kimutatása szerint csak három tagállamban volt reálértéken drágább a gáz, Bulgáriában (12,3), Görögországban (11,3), Portugáliában (10,6), míg rögtön utánuk Magyarország következik 10,4-es mutatóval. Euróra átszámolva nálunk 100 kilowattóránként 6,3 eurót kellett fizetniük a háztartásoknak a gázért, miközben az EU átlaga 7,2 euró. 2011 és 2012 között a magyar háztartásoknak az adókat is beszámítva 8,6 százalékkal drágult a gáz.

Uniós szinten 2011 és 2012 második fele között 6,6 százalékkal ment fel a villamos energia ára, a gázdrágulás pedig 10,3 százalék volt.

A villamos energia ára az adott időszakban Cipruson nőtt meg a leginkább, 21 százalékkal, miközben Svédországban 5 százalékkal csökkent a villanyszámla. A gázért a letteknek kellett a legmélyebben a zsebükbe nyúlniuk, a balti országban egy év alatt 21 százalékkal mentek fel az árak, míg Szlovéniában 8 százalékos csökkenést regisztráltak.

Brüsszel, 2013/05/16

Erőteljesebb uniós együttműködéssel a magasabb szintű fogyasztóvédelemért

A nem élelmiszer jellegű termékek riasztási rendszerébe (RAPEX) beérkezett bejelentések alapján a tagállamok 2012-ben összesen 2278 alkalommal léptek fel nem élelmiszer jellegű veszélyes termékekkel szemben. A 2011-es számadatokhoz képest ez 26 %-kal több riasztást jelent. A növekedés annak tulajdonítható, hogy javult az uniós országok hatóságai által végzett végrehajtási munka.

A RAPEX a tagállamok és a Bizottság között működő uniós sürgősségi riasztási rendszer, amely a nem élelmiszer jellegű termékekkel foglalkozik. Feladata a potenciálisan veszélyes fogyasztási cikkekkel kapcsolatos információk gyors terjesztése. Segítségével korábban azonosíthatók és távolíthatók el az EU piacairól azon termékek, amelyek a fogyasztókra nézve veszélyt jelenthetnek. Ilyenek például a biztonsági előírásoknak nem megfelelő gyermekruhák, textíliák és elektromos készülékek.

Tonio Borg egészségügyi és fogyasztópolitikai biztos a következőket nyilatkozta:*„Az erőteljesebb uniós együttműködésnek köszönhetően a fogyasztók még nagyobb biztonságban érezhetik magukat a belső piacon belül. Európa folyamatosan bizonyítja, hogy egyre nagyobb védelmet képes garantálni valamennyi európai polgár számára a veszélyes, nem élelmiszer jellegű termékekkel szemben. A RAPEX-rendszer kulcsfontosságú részét képezi a fogyasztóvédelem terén tett uniós erőfeszítéseknek. A 2012 során történt végrehajtási intézkedések eredményei fokozódó éberségről tanúskodnak, a helyzet javítását azonban állandó célnak kell tekintenünk. Az év elején a Bizottság e törekvés mentén új jogalkotási javaslatokat terjesztett elő a termékbiztonságra és a piacfelügyeletre vonatkozóan.”*

Mely termékek jelentenek kockázatot?

2012-ben elsősorban a ruházati cikkek, a textíliák és a divatáru (34 %), valamint a játékok (19%) alkották azokat a termékkategóriákat, amelyek esetében korrekciós intézkedésekre volt szükség.Az említett termékekkel járó kockázat a bejelentések szerint a leggyakrabban kémiai kockázat volt, amelyet a sorban a fulladási és a sérülési veszély követett.

A sérülés és fulladás kockázatát gyakran azonosították húzózsinóros vagy zsinóros gyermekruházati cikkek, például fürdőruhák esetében.Az EU-ban 2012-ben betiltott termékek között szerepel ezen felül az a bőrvilágosító szer, melynek egyik összetevője a kozmetikumok és személyes higiéniai termékek esetében betiltott hidrokinon, valamint egy 38,5 tömegszázalék di(2-etil-hexil)-ftalátot (DEHP) tartalmazó, s ezért kémiai kockázatot jelentő műanyag baba.A vállalkozásoknak gondoskodniuk kellene arról, hogy a fent említett, közismert kockázati tényezők kiküszöbölésére még a gyártás előtt odafigyeljenek.

Honnan érkeznek ezek a termékek?

A riasztási rendszerben a származási országok között továbbra is Kína áll az élen.Az elmúlt évben a súlyos kockázatot jelentő termékekről szóló összes bejelentés 58 %-a kapcsolódott

Kínából származó termékekhez.

A helyzet javítása érdekében az Unió és Kína kétoldalú erőfeszítéseket tesz a hatóságok közötti információcsere és kommunikációs tevékenységek terén.Az Unió és Kína hamarosan olyan videofelvételekkel célozza meg a kínai gyártókat és az európai importőröket, amelyek termékbiztonsági információkat közvetítenek.

A RAPEX 2012-es számadatai

2278 – a bejelentések száma

30 – a részt vevő országok száma (EU + Norvégia, Izland és Lichtenstein)

A 2012-ben leggyakrabban bejelentés tárgyát képező termékkategóriák:

34% ruházat, textil- és divatáru;

19% játékok;

11% elektromos készülékek és berendezések;

8% gépjárművek;

4% kozmetikumok.

Bejelentések a termékek származási országa szerint:

58% Kína, ideértve Hongkongot is;

17% az Unió 27 tagállama és az EGT-országok;

11% ismeretlen;

14% egyéb.

Brüsszel, 2013. május 16.

Bankszámlára mindenkinek szüksége van

A Bizottság új intézkedéseket javasol, melyek révén elérhető, hogy minden uniós polgár nyithasson bankszámlát bárhol az EU-ban, és könnyebben lehessen bankot váltani.

A készpénzforgalmat ma már egyre inkább háttérbe szorítják az elektronikus pénzügyi tranzakciók. Ezek lebonyolítása azonban bankszámla nélkül nem lehetséges.

Pedig még mindig körülbelül 25 millióan vannak EU-szerte azok, akiknek nincs bankszámlájuk, noha igényt tartanak rá. Mintegy 2,5 millió azoknak a száma, akiknek bankszámlanyitási kérelmét különböző okokból – gyakran a kérelmező rossz anyagi helyzete miatt – elutasították.

Ha valakinek nincs bankszámlája, akkor nincs hová utalni neki a munkabért vagy a szociális juttatásokat, nem tud pénzt átutalni, és nem tud bankkártyával vagy hitelkártyával fizetni.

A Bizottság már korábban is próbálta orvosolni ezt a helyzetet: arra ösztönözte például a bankokat, hogy önkéntes alapon könnyítsenek a bankszámlanyitás feltételein. A kezdeményezés óta eltelt két évben azonban vajmi kevés változás történt.

Kötelező erejű intézkedésekkel érhető csak el, hogy mindenki, aki szeretné, bankszámlával rendelkezhessen. A Bizottság által javasolt szabályozás de en fr, ha életbe lép:

- lehetővé fogja tenni minden európai számára, hogy – anyagi helyzetétől függetlenül – bárhol az EU-ban bankszámlát nyisson, és igénybe vegye az ahhoz kapcsolódó alapvető banki szolgáltatásokat,

- meg fogja könnyíteni a fogyasztók számára, hogy összehasonlítsák a bankszámla-vezetési, illetve a banki műveletekért felszámolt díjakat, ugyanis a pénzforgalmi szolgáltatóknak egységes módon kell majd feltüntetniük azokat, és mindegyik tagországban lesz egy független és pártatlan weboldal, ahol a fogyasztók könnyen át tudják tekinteni az egymással konkuráló ajánlatokat,

- lehetővé fogja tenni, hogy a bankszámla-tulajdonosok egyszerűen és gyorsan bankot váltsanak, és akár másik tagállamban nyissanak számlát.

Ha a tervezett intézkedések megvalósulnak, lényegesen könnyebb lesz kiválasztani az igényeinknek leginkább megfelelő bankszámlacsomagot, bárhol az EU-ban. Az egységes szabályozás eredményeképpen nőni fog a piaci verseny is, ami szintén előnyös a fogyasztóknak, hiszen a pénzintézetek által felszámított díjak csökkenését eredményezheti.

A bankoknak kevesebb adminisztratív teendőjük lesz, és EU-szerte egységes szabályok lesznek érvényben, megkönnyítve számukra a piaci terjeszkedést.

A javasolt irányelv értelmében a tagállamok saját hatáskörükben dönthetnek majd arról, hogy az alapvető pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújtó bankszámlacsomagokat a fogyasztók térítésmentesen vagy elfogadható mértékű díj ellenében vehessék-e igénybe. Nem minden banknak kell majd alapvető bankszámla-szolgáltatásokat nyújtania: elegendő lesz országonként egy ilyen pénzintézetet kijelölni.

Következő lépések

A jogszabályjavaslat következő lépésben a tagállami kormányok és az Európai Parlament elé kerül. Az irányelv – ha mind a Tanács, mind a Parlament megszavazza azt – 2014-ben fog hatályba lépni.

Brüsszel, 2013/05/08

A Bizottság fellép az olcsóbb, átláthatóbb és mindenki számára hozzáférhető bankszámlákért

Napjainkban az uniós polgárok nem tudnak a társadalom teljes értékű tagjai lenni, ha nem rendelkeznek legalább egy alapszintű bankszámlával.A bankszámlák mindennapi életünk szerves részévé váltak, lehetővé téve számunkra a készpénz nélküli fizetést és pénzösszegek fogadását, az

online vásárlást és a közműszámlák (telefon, gáz, villamos energia) kifizetését.

Míg az egységes piacról szóló jogszabályok lehetővé tették a bankok számára, hogy az Európai Unió bármely pontján működhessenek és határokon átnyúlóan kínálják szolgáltatásaikat, ugyanez a nagyfokú mobilitás nem adatott meg a polgárok számára: gyakran lehetetlen ugyanis más tagállamban bankszámlát nyitni vagy könnyedén bankot váltani.Emellett a fogyasztók gyakran a kelleténél többet kénytelenek fizetni a bankjuk által nyújtott egyes szolgáltatásokért és csak nehezen tudják átlátni a számos különféle fizetendő díjat.

Az Európai Bizottság ebben a kontextusban terjeszti elő a mai napon a fizetési számlák kezelési költségeinek átláthatóságáról és összehasonlíthatóságáról, a fizetésiszámla-váltásról és az alapszintű fizetési számlákhoz való hozzáférésről szóló irányelvre vonatkozó javaslatát.

Michel Barnier, a belső piacért és a szolgáltatásokért felelős biztos kijelentette:*„Ha valaki a mai világban nem rendelkezik legalább alapszintű bankszámlával, akkor ez számára körülményesebbé és költségesebbé teszi a mindennapi életet.A mai napon előterjesztett javaslat révén végre minden uniós polgár rendelkezhet alapszintű bankszámlával, teljes értékű tagja lehet a társadalomnak, amelyben él, és kihasználhatja az egységes piac nyújtotta előnyöket.Reményeink szerint a díjak összehasonlításának és a bankszámlaváltásnak a megkönnyítése jobb ajánlatok kidolgozására ösztönzi a bankokat és csökkenti a költségeket.A javaslat kedvező a pénzügyi szolgáltatások ágazata számára is: további ösztönzőket biztosít az új piacokra való belépéshez, valamint ahhoz, hogy a bankok több tagállamban kínálják termékeiket."*

Tonio Borg, az egészségügyi és fogyasztópolitikai biztos hozzátette:*„Ez a javaslat szerte az EU-ban lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy hozzáférjenek a bankszámla-szolgáltatásokhoz, összehasonlítsák azokat, és ha nem elégedettek, szolgáltatót váltsanak.Célunk, hogy a fogyasztók mind a számlanyitás előtt, mind azt követően tájékozottabbak legyenek a díjakról, és ha szeretnék, gyorsan és könnyen tudjanak szolgáltatót váltani.A javaslat emellett ösztönzi a versenyt a lakossági pénzügyi szolgáltatások piacán, és megjutalmazza a fogyasztóknak szélesebb választékot és jobb árakat kínáló vállalkozásokat."*

A Bizottság javaslata három területtel foglalkozik:

- A fizetésiszámla-díjak összehasonlíthatósága:könnyebbé teszi a fogyasztók számára a bankok és egyéb pénzforgalmi szolgáltatók által az EU-ban a fizetési számlák után felszámított díjak összehasonlítását;
- Fizetésiszámla-váltás:gyors és egyszerű eljárást hoz létre azon fogyasztók számára, akik meglévő fizetési számlájuk helyett egy másik banknál vagy pénzforgalmi szolgáltatónál kívánnak új számlát nyitni;
- Hozzáférés a fizetési számlákhoz:lehetővé teszi az uniós fogyasztók számára, hogy akkor is fizetési számlát nyithassanak valamely pénzforgalmi szolgáltatónál, ha lakóhelyük nem az adott szolgáltató székhelye szerinti országban van.Emellett ezek a rendelkezések azt is lehetővé teszik minden uniós fogyasztó számára, hogy pénzügyi helyzetüktől függetlenül fizetési számlát nyithassanak a szükséges műveletek elvégzésére – például a fizetésük, a nyugdíjuk és egyéb juttatások fogadására, a közüzemi számlák kifizetésére stb.

A díjak átláthatóságának és összehasonlíthatóságának javítása, valamint a számlaváltás folyamatának megkönnyítése együttesen lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy bankszámlájuk kapcsán élvezzék a jobb ajánlatok és alacsonyabb költségek előnyeit.Ezzel egyidejűleg a pénzügyi szolgáltatások ágazata számára előnyt jelent az ügyfelek megnövekedett mobilitása és az alacsonyabb belépési korlátok, többek között határokon átnyúló viszonylatban.

- **Háttér-információk**

Tekintve, hogy a készpénzhasználat rohamosan visszaszorul, a bankszámlák elengedhetetlenné váltak ahhoz, hogy teljes mértékben részt vehessünk a modern társadalom gazdasági és szociális életében.A legfrissebb tanulmányok szerint ennek ellenére az Unióban a 15 évnél idősebb fogyasztók közül mintegy 58 millióan nem rendelkeznek fizetési számlával.

Emellett a kutatások eredményei azt mutatják, hogy a fogyasztók továbbra is nehéznek

találják a különböző pénzforgalmi szolgáltatók fizetési számlára vonatkozó ajánlatainak és árainak összehasonlítását.És még ha az összehasonlítás lehetséges is, a meglévő fizetési számláról egy másikra történő váltás folyamata bonyolult és nem megbízható.Emellett továbbra is vannak olyan helyzetek, amikor az uniós fogyasztók nem tudnak olyan tagállamban fizetési számlát nyitni, amelynek nem polgárai.

A múltban is történtek már erőfeszítések e kérdések rendezésére, többek között az ágazat önszabályozásra ösztönzése révén, valamint az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésről szóló bizottsági ajánlás elfogadása révén (lásd: IP/11/897).Az elért javulás azonban korlátozott mértékű volt, ezért átfogóbb és jogilag kötelező erejű intézkedésekre van szükség a fizetési számlákkal kapcsolatban annak érdekében, hogy biztosítani tudjuk: az egységes piac hatékonyan működik és előnyeit minden uniós polgár élvezheti (lásd: IP/12/164).Az intézkedések irányelvtervezet formáját öltik, így nem túlságosan előíró jellegűek és figyelembe tudják venni az egyes tagállamok eltérő sajátosságait.

Az irányelvtervezetben foglalt intézkedések három terület köré csoportosulnak:

1. A fizetésiszámla-díjak átláthatósága

A javasolt irányelv rögzíti, hogy minden pénzforgalmi szolgáltatónak a fogyasztók rendelkezésére kell bocsátania a következő dokumentumokat:

- díjszabási dokumentum, amely tartalmazza a leggyakrabban nyújtott szolgáltatásokat és külön-külön az azok után felszámított díjakat;
- beszámoló a pénzforgalmi szolgáltató által a fizetési számlához kapcsolódóan nyújtott szolgáltatások után az előző 12 hónapban felszámított díjakról;
- kérésre a fizetési számlával kapcsolatban használt kifejezések glosszáriuma.

E dokumentumokat standardizált terminológia és egységes formátumok felhasználásával kell kidolgozni, megkönnyítve ezzel a különböző pénzforgalmi szolgáltatók ajánlatainak összehasonlítását.

Végül a javaslat előírja, hogy minden tagállamban létre kell hozni legalább egy független összehasonlító weboldalt, amely összegyűjti a pénzforgalmi szolgáltatók által kiszabott díjakra vonatkozó információkat.Ez lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy könnyen összehasonlíthassák a piacon kínált fizetési számlák árait és feltételeit.

2. Fizetésiszámla-váltás

A javasolt irányelv a bankszámlaváltás folyamatát is megkönnyíti.Ha egy fogyasztó a számlájához kapcsolódó rendszeres fizetési megbízások (például átutalási megbízások vagy csoportos beszedések) egészének vagy egy részének más számlára történő átvezetését kéri, a számlaváltással kapcsolatos valamennyi lépést a pénzforgalmi szolgáltatónak kell lebonyolítania.Az ügyfél kérheti a régi számlán fennmaradó egyenleg átutalását és a számla lezárását is.

A pénzforgalmi szolgáltatónak 15 nap áll rendelkezésére e folyamat végrehajtására (30 nap, ha a váltás különböző uniós tagállambeli szolgáltatók között történik), és a szolgáltatást díjmentesen kell nyújtania.

Végül az irányelvtervezet előírja a pénzforgalmi szolgáltatók számára, hogy megfelelő módon tájékoztassák a fogyasztókat a bankszámlaváltáshoz való jogaikról és annak folyamatáról.

3. Hozzáférés a fizetési számlákhoz

A javasolt irányelv lehetővé teszi az európai fogyasztók számára, hogy az EU-n belül bármely pénzforgalmi szolgáltatónál fizetési számlát nyithassanak, akkor is, ha lakhelyük nem a szolgáltató székhelye szerinti országban található.

Emellett a fogyasztóknak az EU-n belüli lakhelyüktől és személyes pénzügyi helyzetüktől függetlenül joguk lesz alapszintű fizetési számlát nyitni.A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy területükön legalább egy pénzforgalmi szolgáltató kínáljon alapszintű fizetési számlát, és

tájékoztatniuk kell a nyilvánosságot e fizetési számlák elérhetőségéről.A pénzforgalmi szolgáltató a számlanyitás megtagadásának indokaként nem hivatkozhat az ügyfél pénzügyi helyzetére.

Az irányelv felsorolja az alapszintű fizetési számlához kapcsolódóan nyújtandó

nélkülözhetetlen szolgáltatásokat, ide tartozik a készpénzfelvétel, a banki átutalás és a betéti kártya is.Az alapszintű számlák esetében nem engedélyezettek a folyószámlahitelek és a hitelkeretek.

Brüsszel, 2013/05/08

A Bizottság tizenkettő új intézkedést javasol a polgárok jogainak megerősítésére

Az Európai Bizottság ma új lendületet adott az uniós polgári jogok megerősítésének egy olyan intézkedéssorozat kilátásba helyezésével, amely az uniós polgárok mindennapi életében felmerülő akadályokat hivatott kezelni. A 2013. évi jelentés az uniós polgárságról tizenkettő konkrét intézkedést vázol fel, amelyek az európai polgárok uniós jogainak jobb érvényesítését segítenék elő, a más uniós tagállamban történő munkakereséstől kezdve az Unió demokratikus életében való tevékenyebb részvétel biztosításáig.A legjelentősebb javaslatok között szerepel a más uniós tagállamban történő munkavállalás vagy képzésben való részvétel megkönnyítése;a felesleges papírmunka csökkentése az EU-ban élő és utazó uniós polgárok számára;valamint a határokon átnyúló vásárlás akadályainak lebontása.A polgárok európai évében az uniós polgárságról szóló jelentés a Bizottság válasza az uniós polgároktól érkező számos megkeresésre, akik megosztották a más uniós tagállamba történő utazásuk, költözésük vagy ottani vásárlásuk során tapasztalt problémákat.

„Az uniós polgárság az európai integráció megkoronázása.A politikai unió szempontjából olyan, mint gazdasági és monetáris uniónk szempontjából az euró.A ma bemutatott uniós polgárságról szóló jelentés az európai uniós polgárokat helyezi a középpontba”– nyilatkozta Viviane Reding, a jogérvényesülésért, az alapvető jogokért és az uniós polgárságért felelős biztos.*„Mióta 1993-ban első ízben foglalták a Szerződésekbe az uniós polgárságot, az szüntelenül fejlődik, azonban még nem teljesen kiforrott:Az emberek mindennapi életükben továbbra is akadályokba ütköznek jogaik érvényesítése során.Minden évben több mint egymillió polgár fordul hozzánk a jogaikkal összefüggő ügyek kapcsán.Ez az oka annak, hogy ma újabb lépést teszünk a polgárok jogainak a mindennapi helyzetekben, mint például a munkakeresés, az internetes vásárlás vagy az európai döntéshozatalban való részvétel, történő megerősítése érdekében.”*

Két évtizeddel az után, hogy a Maastrichti Szerződés lefektette az uniós polgársághoz fűződő jogokat, ezek a jogok nem valósulnak meg maradéktalanul az emberek mindennapi életében.Ezt az uniós polgárságról szóló széleskörű nyilvános konzultáció (IP/12/461) alkalmával az uniós polgárok is megerősítették: 12 ezer uniós polgár osztotta meg tapasztalatait arról, milyen bürokratikus akadályokkal szembesülnek még mindig a szabad mozgáshoz való joguk érvényesítésekor.A polgárságról (IP/13/119), illetve a választójogról (IP/13/215) szóló Eurobarométer-felmérések, a nemzeti és európai politikusok bevonásával, közvetlenül a polgárokkal folytatott párbeszédsorozat, csakúgy, mint a Europe Direct információs szolgálaton keresztül nagy számban beérkező, az uniós jogokkal kapcsolatos lakossági kérdések mind azt jelzik, hogy több erőfeszítésre van szükség.A Bizottság megoldást keres ezekre a problémákra.

A pénzügyi és államadósság-válság összefüggésében kezelni kell azokat a nehézségeket, amelyekkel a más uniós tagállamokban szakképzettséget igénylő munkát kereső polgárok szembesülnek, illetve amelyek visszatartják a polgárokat a belső határokon átnyúló vásárlástól.Ez egyre lényegesebbé válik, ahogy az EU a valódi gazdasági és monetáris unió felé

halad, és elérhető közelségbe kerül a politikai unió.

A 2013. évi jelentés az uniós polgárságról **hat területen 12 új intézkedést**irányoz elő a polgárok jogainak megerősítése céljából (a 12 intézkedés teljes listája a mellékletben található):

1. Az akadályok lebontása a munkavállalók, a diákok és a gyakornokok számára az EU-ban
- a munkavállalók fokozott mobilitása érdekében megvizsgálják, hogyan terjeszthető kia jelenleg kötelező három hónapon túl a munkakeresők arra vonatkozó joga, hogysaját tagállamuktól munkanélküli ellátást kapjanak egy másik tagállamban történő munkakeresésük ideje alatt;valamint
- bevezetik a szakmai gyakorlatok minőségi keretrendszerét, amely meghatározza a felek jogait és kötelezettségeit, ezáltal biztosítva, hogy a szakmai gyakorlat nem válik az ingyenes foglalkoztatás egy formájává
2. A bürokrácia csökkentése a tagállamokban
- a polgárok más uniós tagállamba történő utazásakor, illetve ottani tartózkodásuk alatt személyazonosságuk igazolásakor megkönnyítik a személyazonosító és tartózkodási okmányok elfogadását, többek között szabadon választható egységesített európai okmányokáltal, amelyeket a polgárok valamennyi uniós tagállamban használhatnának;valamint
- megkönnyítik a gépjárművek forgalmi engedélyénektagállamok közötti elismerésétaz EU-ban
3. A kiszolgáltatottabbak védelme az EU-ban
- kidolgoznak egy uniós szinten kölcsönösen elismert EU-s fogyatékossági igazolványt, így gondoskodva arról, hogy a 80 millió ember szabad mozgáshoz való joga érvényesítése esetén is ki tudja használni a nemzeti igazolványok által biztosított előnyöket (például hozzáférés a közlekedéshez, a turizmushoz, a kulturális és szabadidős tevékenységekhez);valamint
- egy sor jogalkotási javaslatot tesznek a polgárok, különösen a gyermekekés a kiszolgáltatott polgárok, eljárási jogainak további megerősítésecéljából azokban a helyzetekben, mikor bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket
4. A vásárlás akadályainak lebontása az EU-ban
- egy termék interneten vagy egy másik uniós tagállamban történő vásárlása kapcsán javítjáka kis összegekről szóló, határokon átnyúló viták rendezésére vonatkozó szabályokat;a kis értékű követelések európai eljárása segíthet, hogy a fogyasztók gyorsan visszakapják pénzüket;valamint
- kidolgoznak egy online eszközt, amely átláthatóbbá teszi a digitális termékek vásárlását, és lehetőséget teremt a polgárok számára az árak határokon átnyúló összehasonlítására
5. Az EU-ra vonatkozó célzott és könnyen elérhető információ hozzáférhetőségének javítása
- aze-képzés eszközeit hozzáférhetővé teszik a helyi hatóságok számára, és lakosságbarát tájékoztatást nyújtanak arról, hova fordulhatnak a polgárok problémáik orvoslása érdekében
6. A polgárok részvételének előmozdítása a demokratikus folyamatban
- megoldásokat dolgoznak ki arra, hogy az uniós polgárok megtarthassák szavazati jogukat a származási országukban megrendezett országos választásokon.Egyes tagállamok gyakorlata, miszerint egy másik uniós tagállamba költöző állampolgárukat megfosztják választási jogától, valójában annyi mint a szabad mozgáshoz való jog érvényesítése miatt büntetni a polgárokat.

Az uniós polgárságról szóló jelentés a polgárok európai éve (2013) központi eleme, amely számba veszi az első jelentés 2010-es bemutatása (lásd IP/10/1390és MEMO/10/525) óta elért előrelépéseket – köztük a Bizottság tevékenységét a 2010 októberében közzétett 25 cselekvési javaslat tekintetében.

A kezdeményezés egybeesik az EU alapjogi chartája alkalmazásáról szóló, a személyes adatok védelméhez való jogra és a polgárok egyéb jogaira is kiterjedő, legfrissebb jelentés (lásd IP/13/411és MEMO/13/411), bizottság általi elfogadásával.A kezdeményezést egy jelentés is kíséri a hatékonyabb uniós polgárság felé tett előrelépésekről, amely az uniós polgársághoz fűződő jogok – például a szabad mozgás, a politikai jogok vagy a konzuli védelem – érvényesítésére, valamint az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés elleni

küzdelemre vonatkozó tapasztalatokat összegzi.

Háttér-információk

Az uniós polgárok a szabad mozgáshoz való joguk érvényesítése során továbbra is akadályokba ütköznek a mindennapi életben.A Bizottság meghallgatja az panaszokat, és fellép a polgárok jogainak megerősítése érdekében.Az uniós polgárságról szóló 2013. évi jelentés rendkívül időszerű az Európai Unió jövőjéről folytatott vita közepette.A szorosabb integrációnak nagyobb demokratikus legitimitással kell párosulnia.

A polgárságról szóló 2013-as jelentésben a Bizottság áttekinti a közelmúltban elért eredményeket, és rámutat a továbbra is fennálló akadályokra, amelyek miatt a polgárok nem tudják teljes körűen kihasználni jogaikat.

Az európai polgárságról szóló, 2010-ben elfogadott első jelentés 25 konkrét intézkedést sorolt fel azon problémák leküzdésére, amelyekkel az európai polgárok jogaik érvényesítése során szembesülnek.Azóta a Bizottság a következő lépéseket tette annak érdekében, hogy ígéreteit valóra váltsa:

- Az Unió-szerte évente közel 75 millió, bűncselekmény áldozatává váló személy jogainak erősítése (IP/11/585);
- A bürokrácia csökkentése a gépjárművek másik tagállamban történő nyilvántartásba vételét kérő, évi 3,5 millió polgár számára, ami 1,5 milliárd eurós megtakarítást jelent (IP/12/349);
- A hitelkártya-használattal járó járulékos költségek és az online vásárlóknak szóló előre kipipált négyzetek tilalma (MEMO/11/675);
- A minden uniós polgárt megillető tisztességes eljáráshoz való jog megszilárdítása, amely évente kb. 8 millió eljárást érint (IP/12/430, IP/10/1305);
- Egyértelműbb tulajdonjogi szabályok Európa 16 millió nemzetközi párja számára

Brüsszel, 2013/05/06

Intelligens szabályokkal a nagyobb élelmiszerbiztonságért

A Bizottság mérföldkőnek számító intézkedéscsomagot javasol Európa agrár-élelmiszeripari láncának korszerűsítése, egyszerűsítése és megerősítése érdekében

Az Európai Bizottság a mai napon elfogadta a teljes agrár-élelmiszeripari láncra érvényes egészségügyi és biztonsági előírások végrehajtásának megerősítését célzó intézkedéscsomagot. Az élelmiszerbiztonság a fogyasztói bizalom és az élelmiszertermelés fenntarthatóságának alapvetően fontos feltétele.

A csomag egyrészt olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek korszerűbb és átláthatóbb, kifejezetten kockázatalapú megközelítéssel szolgálják az egészség védelmét, másrészt hatékonyabb ellenőrzési eszközöket vezet be az élelmiszerlánc működésének irányt adó szabályok megfelelőbb alkalmazásának biztosítására.

A csomag olyan, mielőbb megoldásra szoruló kérdéseket hivatott rendezni, mint a jogi szabályozás egyszerűsítése és intelligens szabályozás életbe léptetése a lánc szereplőire háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében, valamint a szabályozási környezet átláthatóbbá tétele. A Bizottság különleges figyelmet fordít az intézkedések kkv-kre és mikrovállalkozásokra gyakorolt hatására, akik mentességet kapnak a szabályozás legköltségesebb és legtöbb terhet jelentő elemeinek hatálya alól.

Az élelmiszerláncra vonatkozó jelenlegi uniós jogi keret csaknem 70 jogszabályból áll. A mai reformcsomag ezt öt jogszabályra szűkíti, és vissza fogja szorítani a különböző folyamatok és eljárások során a mezőgazdasági termelők, állattenyésztők és élelmiszer-ipari vállalkozók (termelők, feldolgozók és forgalmazók) mindennapi munkáját jelenleg megnehezítő

bürokráciát.

Tonio Borg, egészségügyi és fogyasztópolitikai biztos így nyilatkozott: *„Az agrár-élelmiszeripar az EU második legnagyobb gazdasági szektora, amely több mint 48 millió embernek biztosít munkát, és értéke megközelítőleg 750 milliárd EUR évente. Európa büszkélkedik a világ legmagasabb színvonalú élelmiszerbiztonsági előírásaival.A közelmúlt lóhúsbotránya ugyanakkor jól példázza, hogy – bár nem merült fel egészségügyi kockázat – van még mit javítani e területen. A mostani reformcsomag elfogadására a megfelelő pillanatban került sor: ez jelzi ugyanis, hogy a rendszer igenis képes reagálni a kihívásokra és tanulni a korábbi tapasztalatokból. Röviden, a csomag intelligens szabályokkal kíván javítani az élelmiszerbiztonságon."*

A vállalkozások az egyszerűbb, tudományosan megalapozott és kockázatalapú szabályozás előnyeit élvezhetik majd, amelynek köszönhetően csökkennek az adminisztratív terhek, továbbá hatékonyabb eljárásokkal és eszközökkel sikerülhet finanszírozni és javítani az állatbetegségek és a növénykártevők ellenőrzését és felszámolását. A fogyasztók az élelmiszerlánc egészét lefedő, hatékonyabb és átláthatóbb ellenőrzés révén biztonságosabb termékeket vásárolhatnak.

A javaslat fő elemei

Hatósági ellenőrzések

- A Bizottság felismerte, hogy a javítani kell a tagállami hatóságok által az uniós jogszabályoknak való megfelelés helyszíni értékeléséhez (ellenőrzések, vizsgálatok és tesztek elvégzéséhez) jelenleg igénybe vehető eszközökön.
- Az elmúlt időszak élelmiszerbotrányai ismét rávilágítottak arra, hogy az eddiginél hatékonyabb fellépésre van szükség a végrehajtó hatóságok részéről a fogyasztók és a becsületes élelmiszer-ipari szereplők védelme érdekében, legyen szó bármely (akár gazdasági értelemben vett), az élelmiszerlánc különböző szakaszain érvényes szabályok megsértéséből adódó kockázatról.
- Az új szabályok a kockázatalapú megközelítést követik, ennek megfelelően pedig lehetőséget biztosítanak a hatóságok számára, hogy erőforrásaikat a legsürgősebb kérdések rendezésére összpontosítsák.
- A jelenlegi, díjfizetésen alapuló rendszer alkalmazási területét ki fogják terjeszteni a lánc többi olyan szektorára is, amelyek jelenleg nem járulnak hozzá anyagilag a teljes élelmiszerláncot lefedő, fenntartható ellenőrzések hatékony végrehajtásához.
- A mikrovállakozások – versenyképességük megőrzése érdekében – mentességet kapnak e díjfizetés alól, a kötelező ellenőrzések azonban rájuk nézve is érvényesek lesznek.
- A tagállamokat arra is felkérik majd, hogy a csalást kiszűrő vizsgálatokat tegyék nemzeti ellenőrzési terveik integráns részévé és biztosítsák, hogy a csalás esetén fizetendő bírság összege valóban visszatartó erejű legyen.

Állategészségügy

- A csomag a „jobb megelőzni, mint gyógyítani" alapelvre építve egyetlen jogszabály bevezetésével kívánja szabályozni az állategészségügy kérdését az EU-n belül.
- Célja, hogy egyrészt javítson a meglévő előírásokon, másrészt egységes rendszert teremtsen a betegségek hatékonyabb felismerése és ellenőrzése, továbbá az egészségügyi és az élelmiszer- és takarmánybiztonságot érintő kockázatok összehangolt kezelése érdekében.
- E továbbfejlesztett – jobb azonosítási és nyilvántartási szabályokkal felvértezett – rendszer segítségével az élelmiszerlánc védelmét szolgáló szereplők, mint például a mezőgazdasági termelők és az állatorvosok képesek lesznek gyorsan reagálni a betegségekre, megakadályozni azok elterjedését és minimálisra csökkenteni azok állatállományra, valamint fogyasztókra gyakorolt hatását.
- Emellett létrehozza az uniós beavatkozást igénylő betegségek csoportosítását és rangsorolását,lehetővé téve a kockázatalapú megközelítés alkalmazását és az erőforrások megfelelő felhasználását.
- Kellő rugalmassággal biztosítja, hogy az állat-egészségügyi intézkedések minden esetben igazodjanak a vállalkozások eltérő méretéhez és típusaihoz (lásd: kkv-k, hobbigazdaságok, stb.), a különböző helyi körülményekhez, különös tekintettel a

létesítményekre, valamint az állattartásra és a termékek tárolására vonatkozó nyilvántartásba vételi és jóváhagyási követelményekre.

- Szélesebb perspektívába helyezve a kérdést, a jogszabályoknak rugalmasnak és megfelelően stabilnak kell lenniük ahhoz, hogy az egész EU tekintetében hatékony választ adhassanak az éghajlat jelentős megváltozása esetén, tehát hogy olyan új és eddig ismeretlen kockázatok kezelésére alkalmas eszközök álljanak rendelkezésünkre, amelyek segítségével gyorsan alkalmazkodni tudunk a legújabb tudományos eredményekhez és nemzetközi előírásokhoz.

Növényegészségügy

- Az EU területén termesztett szántóföldi növények értéke évente 205 milliárd EUR.A növény-egészségügyi szabályok által nyújtott védelem hiányában ezen ágazat komoly gazdasági veszteségeket szenvedne el.
- Európa mezőgazdaságát, erdeit és természeti örökségét kártevők és betegségek fenyegetik.A kereskedelem világméretűvé válása és az éghajlatváltozás nyomán egyre nagyobb számban jelentek meg korábban nem ismert, új kártevő fajok.
- Az új kártevők EU-n belüli megtelepedését elkerülendő, továbbá a növénytermesztők és az erdészeti ágazat védelme érdekében a Bizottság a meglévő növény-egészségügyi rendszerkorszerűsítését javasolja.
- Fokozottabb figyelmet kap a harmadik országokkal folytatott, nagyobb kockázatot jelentő kereskedelem kérdése és az ültetési anyagok jobb nyomon követése a belső piacon.
- A jogszabály bevezeti az új kártevő fajok hatékonyabb felügyeletét és megjelenésük korai szakaszában történő felszámolását, valamint pénzügyi kompenzációt biztosít az ilyen, zárlat alá helyezett kártevők által sújtott termelők számára.

Növényi szaporítóanyagok (beleértve a vetőmagokat is)

- A világ vetőmag-kivitelének 60%-a az EU-ból származik.
- A csomag egyszerűbb és rugalmasabb szabályokat határoz meg a vetőmagok és más növényi szaporítóanyagok forgalmazására vonatkozóan azzal a céllal, hogy biztosítsa Európa termesztett növényeinek és erdeinek termelékenységét, alkalmazkodóképességét és sokszínűségét, valamint hogy megkönnyítse az ezekkel való kereskedést.
- A szaporítóanyagok széles választéka és a hatékonyabb vizsgálati követelmények segítenek megőrizni a biodiverzitást és a fenntartható mezőgazdaság irányába elmozdítani a tenyésztést.
- A magánkertekben használt vetőmagokra nem vonatkoznak uniós jogszabályok, így a hobbikertészek továbbra is bármilyen növényi anyagot megvásárolhatnak, és kis mennyiségben értékesíthetik azok magvait. Az új szabályozás egyértelművé fogja tenni, hogy a nem üzletszerű tevékenységet folytató termelő (ld.: magánkertész) szabadon cserélhet vetőmagot egy másik magánkertésszel, az ilyen típusú ügylet nem tartozik a rendeletjavaslat hatálya alá.
- A jogszabályok új, jobb és bevizsgált fajták, fajtameghatározásnak eleget nem tevő szaporítóanyagok (heterogén anyagok), hagyományos fajták és a piaci rést betöltő anyagok elérhetővé tételével kívánnak szélesebb választékot biztosítani a felhasználók számára.
- Az új szabályok azonban – a szabályozás javítására irányuló bizottsági ütemtervvel összhangban – figyelembe veszik az anyag típusát, a termesztés feltételeit és az abban érintett vállalkozások méretét. Ennek megfelelően a hagyományos fajtákra és a heterogén szaporítóanyagokra kevésbé szigorú nyilvántartási szabályok vonatkoznak. E kategóriák mentességet kapnak a jogszabály által előírt vizsgálati és más jellegű követelmények alól.
- A mikrovállalkozásokra háruló adminisztratív terhek ráadásul csökkennek, akik „piaci rést betöltő anyag” címen, nyilvántartásba vétel nélkül értékesíthetnek bármilyen típusú szaporítóanyagot.
- A mikrovállalkozások általában nincsenek nyilvántartásba vételi díj megfizetésére kötelezve.

A következő lépések

A következőkben más európai uniós intézmények, többek között az Európai Parlament és a Tanács megvizsgálja a Bizottság intézkedéscsomagját, és kellő időben elfogadják az arra vonatkozóan kialakított álláspontjukat. Jelen szakaszban az valószínűsíthető, hogy a csomag

2016-ban lép majd hatályba.

Brüsszel, 2013. április 26.

Az energiafogyasztás 13%-a származik a megújulókból

Tizenhárom százalékra nőtt 2011-ben az EU egészében a megújuló energiaforrások aránya a végfogyasztáson belül. Magyarország 8,1 százalékon állt, 5 százalékos távolságra a 13 százalékos céljától, amit 2020-ra kell elérnie.

2010 és 2011 között majdnem 1 százalékkal nőtt a megújuló energiák részaránya a végfogyasztáson belül az EU 27 tagállamában. Az Eurostat pénteken közzétett adatai szerint az EU27-ek 2011-ben 13 százalékon álltak, 7 százalék távolságra a 2020-as 20 százalékos megújuló energiacéltól.

2004-ben még 7,9 százalékos volt a megújulók részaránya az EU egészében.

A megújuló energiaforrások részaránya Svédországban (46,8%), Lettországban (33,1%), Finnországban (31,8%) és Ausztriában (31%) volt a legmagasabb, míg Máltán mindössze 0,4%, Luxemburgban 2,9%, Nagy-Britanniábann 3,8%, Belgiumban és Hollandiában alig 4 százalék fölött.

Észtország volt az első tagállam, amely már 2011-ben elérte a 2020-ra kitűzött megújuló energiacélt.

Az Eurostat kimutatása alapján Magyarország – amelynek 13 százalékot kell 2020-ra teljesítenie – 2011-ben 8,1 százalékon állt. 2004-ben még 4,4 százalékkal vették ki részüket a megújulók a végfogyasztásból.

Brüsszel, 2013/04/24

Internetezés a tévén, tévénézés az interneten

A Bizottság nyilvános konzultációt indít az audiovizuális világ egyre gyorsuló összeolvadásával kapcsolatban

Napjainkban már európaiak milliói számára természetes az, hogy ha lemaradnak kedvenc televíziós sorozatuk egyik epizódjáról, munkába menet az okostelefonjukon is meg tudják nézni, hogy az internetes tartalmak a nappalijukban, a tévéképernyőn is elérhetők, vagy hogy saját készítésű tartalmakat oszthatnak meg az interneten.Jelenleg több mint 40,4 millió internethez csatlakoztatott televízió van Európában, 2016-ra pedig várhatóan már a háztartások nagy része rendelkezni fog ilyen készülékkel.Ezeknek az összefoglaló néven konvergenciának is nevezett változásoknak köszönhetően egyre inkább elmosódnak a fogyasztók, a médiaszolgáltatók és az internet közötti hagyományos határok.A Bizottság ezért arra keresi a választ, hogy milyen hatása lehet a technológiák és tartalmak egybeolvadásának az európai gazdasági növekedés, az innováció, a kulturális sokszínűség és a fogyasztók (különösen a védelemre szoruló csoportok, például a gyermekek) szempontjából.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke így nyilatkozott:*„A kreatív és digitális világban az internethez csatlakoztatott televíziók jelentik a következő fontos mérföldkövet.Az ágazatok összeolvadása révén az emberek szélesebb tartalomkínálatból válogathatnak majd – emellett azonban zavarok és nehézségek is jelentkezhetnek.Ahhoz, hogy a változásokat helyesen tudjuk kezelni, közös, egész Európára kiterjedő vitát kell folytatnunk.Ily módon*

hozzájárulhatunk a vállalkozások gyarapodásához, a kreativitás ösztönzéséhez és az európai értékek megőrzéséhez."

A Bizottság a ma elfogadott zöld könyvben felkéri az érdekelt feleket és a szélesebb nyilvánosságot, hogy 2013 augusztusáig osszák meg véleményüket az alábbi témákról:

- **Játékszabályok**.Olyan feltételek kialakítása, amelyek lehetővé teszik a dinamikusan fejlődő európai vállalkozások számára, hogy felvegyék a versenyt a nemzetközi (különösen az amerikai) konkurenciával – ehhez figyelembe kell venni azt is, hogy a versenytársakra gyakran eltérő szabályozás vonatkozik.
- **Az európai értékek** (köztük a médiaszabadság) és a felhasználók érdekeinek védelme (többek között a gyermekek védelme, illetve a hozzáférés biztosítása a fogyatékos személyek számára).A kérdés az, hogy nagyobb védelmet várnak-e el az emberek a televíziós műsoroknál, mint az internetes tartalmak esetében, és ha igen, hol húzzuk meg a határvonalat?
- **Egységes piac és egységes szabványok**. Egyes készülékek láthatóan eltérő funkciókkal rendelkeznek a különböző tagállamokban. Hogyan lehetne elősegíteni a megfelelő technológiai környezet kialakítását?
- **Finanszírozás.**Milyen hatással lesz az összeolvadás és a változóban lévő fogyasztói magatartás a filmek, a televíziós show-műsorok és az egyéb tartalmak finanszírozására?Hogyan járulnak hozzá a finanszírozáshoz az új értéklánc különböző szereplői?
- **Nyitottság és sokszínűség a médiában.**Szükség van-e beavatkozásra a szűrési módszereknél, például a keresőmotorok esetében?Befolyásolja-e a kiemelt tartalmakkal – például a nagy nézettségű sportesemények és a frissen bemutatott sikerfilmekkel – kapcsolatos jelenlegi nagykereskedelmi gyakorlat a piacra jutást és az üzleti tevékenység fenntarthatóságát?Eléggé nyitottak-e a platformok?

Ezekkel az egyre fontosabbá váló kérdésekkel már több uniós állam és az Európai Parlament is elkezdett foglalkozni.Arról azonban még nem alakult ki egyetértés, hogy mi lenne a megfelelő reakció.Vannak, akik a szabályok és az előírások azonnali módosítását javasolják, mások egyelőre fenntartanák a jelenlegi helyzetet, de az ön- és társszabályozás mellett is elhangzottak érvek.A zöld könyv nem tesz javaslatot semmilyen cselekvésre, a konzultáció eredményeitől függően viszont a Bizottság megvizsgálja majd a szabályozási és szakpolitikai lehetőségeket, beleértve az önszabályozást is.

Háttér

Az összeolvadás folyamata már évekkel ezelőtt elkezdődött, napjainkban pedig egyre nagyobb ütemben halad előre.Mindez többek között az alábbi új lehetőségeket kínálja:

- A gyártók és a fejlesztők egy egyre növekvő piacon értékesíthetik innovatív, felhasználóbarát és hozzáférhető eszközeiket.
- Az internetes hálózatok üzemeltetői nagyobb keresletre számíthatnak a sávszélesség tekintetében, ami ösztönözni fogja a nagysebességű hálózatokhoz kapcsolódó beruházásokat.
- A tartalomfejlesztők új megoldásokkal kísérletezhetnek a tartalomgyártás és -kínálat vonatkozásában.
- A hagyományos és az új műsorszolgáltatók tartalmakat és értéknövelt szolgáltatásokat kínálhatnak a fogyasztóknak.
- Több platform áll majd a meglévő és az új műsorszolgáltatók rendelkezésére a műsorok terjesztése, fejlesztése és interaktívvá tétele érdekében.

A zöld könyv kiadásával elindított egyeztetés az európai jogszabályok közül elsősorban a audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvre lehet hatással (2010/13/EU), melynek célja, hogy a sugárzott és a lekérhető audiovizuális média egyenlő feltételeinek biztosításával egységes piacot és jogbiztonságot teremtsen az európai televíziós és audiovizuális ágazat számára.Mivel az internetes szolgáltatásokkal való összeolvadás tovább folytatódik, a zöld könyv azt a kérdést is felteszi, hogy a jelenleg működő megközelítések mennyiben lesznek alkalmazhatóak a jövőben.

A fentiekhez kapcsolódik, hogy a Bizottság nemrégiben a média szabadságáról és pluralizmusáról, valamint az audiovizuális médiát felügyelő hatóságok függetlenségéről is

nyilvános konzultációt indított.

Brüsszel, 2013. április 18.

Éghajlatváltozás: kármegelőzés és -enyhítés tervezéssel

A Bizottság új stratégiát dolgozott ki, hogy segítsen összehangolni az uniós országok intézkedéseit, melyekkel a helyi közösségek védelmében a globális felmelegedés hatásainak enyhítésére, illetve kivédésére törekednek.

Az EU elkötelezte magát amellett, hogy a globális felmelegedés mérséklése érdekében visszafogja üvegházhatásúgáz-kibocsátását. A célértékek kitűzése azonban nem elég ahhoz, hogy megfékezzük a Föld átlaghőmérsékletének fokozatos emelkedését.

Egyre többször fordulnak elő szükséghelyzetek szélsőséges időjárási viszonyok miatt, ami sok ember életét, egészségét, megélhetését és tulajdonát veszélyezteti. Közép- és Dél-Európát egyre gyakrabban sújtja hőség, erdőtűz és szárazság, Kelet- és Északkelet-Európának pedig egyre több áradással és a parti erózió fokozódásával kell számolnia.

Egyes országok már megtették az első lépéseket a globális felmelegedés hatásainak kezelésére. Más országok viszont különböző okok miatt még nem kezdtek el érdemben foglalkozni a problémával. A Bizottság ezért összehangoltabb, uniós szintű közelítésmódot javasol.

Ez kétségkívül ésszerű kezdeményezés. Ha valamelyik ország vagy egy régió nem készül fel a várható nehézségekre, az más országokra, régiókra is kihathat. A szélsőséges időjárás következményei, például az áradások, az erózió és az erdőtüzek ráadásul sok esetben olyan problémát jelentenek, amelyet több országnak közösen kell megoldani. A most előterjesztett uniós stratégia a következő teendőkre összpontosít:

- segíteni kell – finanszírozással és a támogatás más formáival – az országokat és a városokat, hogy tervet dolgozzanak ki, mely által alkalmazkodni tudnak az éghajlatváltozáshoz;

- megfelelő intézkedéseket kell beépíteni a fontos gazdasági ágazatokra, például a mezőgazdaságra és a halászatra vonatkozó uniós programokba, valamint a regionális projektekbe. Ezáltal ellenállóbbá lehet tenni az infrastruktúrát, egyúttal pedig ösztönözni lehet az embereket, vállalkozásokat és kormányokat, hogy biztosítást kötve védjék magukat a katasztrófák okozta károkkal szemben;

- ösztönözni kell az éghajlatváltozás esetleges hatásaival kapcsolatos kutatást, és bővíteni kell a klímaváltozáshoz való

alkalmazkodással foglalkozó online uniós információs hálózatot (Climate-Adapt en).

A tagállamok az elképzelés szerint nemzeti tervet fognak kidolgozni olyan, kis költségvetésű helyi megoldások támogatására, amelyek egyszersmind a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést is szolgálják. A másik lehetőség az, hogy az EU ne tegyen semmit – ez azonban sokba kerülhet az uniós gazdaságnak. 2050 távlatában ez mintegy 250 milliárd euró éves veszteséget jelenthet.

Biztosítással a katasztrófák ellen

A Bizottság e munkával párhuzamosan abba is belevágott, hogy feltérképezze, a társadalom véleménye de en fr szerint szükség van-e uniós fellépésre a katasztrófabiztosítás terén. A kérdés az, kell-e az Uniónak tennie valamit annak érdekében, hogy elegendő biztosítási fedezet álljon rendelkezésre az időjárással összefüggő katasztrófák okozta károk fedezésére. Az országok pénzügyi stabilitása kerülhet veszélybe, ha közpénzekre van szükség ahhoz, hogy komoly katasztrófák után talpra állítsák azokat a közösségeket, amelyek nem rendelkeznek megfelelő biztosítással.

Következő lépések

A Bizottság mérlegelni fogja, hogy érdemes-e olyan jogszabályjavaslatot előterjesztenie, amely tervek kidolgozására és végrehajtására kötelezi a tagállamokat, ha 2017-ig nem jár eredménnyel az önkéntességen alapuló uniós közelítésmód.

Brüsszel, 2013. április 10.

Segédeszköz a környezettudatos vásárlók számára

Ha EU-szerte egységes előírások szabályoznák, hogy mely termékek tekinthetők környezetkímélőnek, erősödne a „zöld” termékek iránti fogyasztói bizalom, és a vásárlók könnyebben eligazodnának az egyre nagyobb mennyiségben eladásra kínált termékek között.

Egyre több vásárló keresi a környezetbarát termékeket az élelmiszerüzletek polcain, de nehezen igazodnak el a termékek „útvesztőjében”.

Az egyes tagországok ugyanis eltérő módszereket használnak a termékek és vállalkozások környezetbarát jellegének kiértékelésére, így az összehasonlítás korántsem egyszerű. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy a termékek címkéin feltüntetett információk, kifejezések gyakran nehezen értelmezhetők, illetve nem egyértelműek.

Nem csoda tehát, hogy az európai fogyasztók mintegy 48%-a [6 MB] en nem tartja megbízhatónak a termékek környezetbarát jellegére vonatkozó állításokat.

Annak érdekében, hogy a környezetbarát termékek piaca nagyobb teret nyerjen, a Bizottság **egységes** uniós szabványok bevezetését javasolja. Az egyik ilyen szabvány bizonyos termékcsoportok környezeti hatásainak mérésére vonatkozik majd, egy másik pedig a szervezetek és vállalatok környezeti teljesítményének értékelési szempontjait fogja rögzíteni.

Mindkét szabvány már létező, bevált módszereken alapul. A Bizottság felkéri a tagországok kormányait, vállalatait és szervezeteit, hogy **minél hamarabb kezdjék el alkalmazni ezeket az önkéntes szabványokat**.

A Bizottság ezenkívül – a vásárlói bizalom erősítése érdekében – **tájékoztató anyagot tesz közzé a címkézéssel kapcsolatos tudnivalókról**. A termékek környezetbarát jellegére vonatkozó állításoknak átláthatónak, relevánsnak, megbízhatónak, hiánytalannak, összehasonlíthatónak és egyértelműnek kell lenniük – egyebek mellett információval kell szolgálniuk az értékelési módszerről, az értékelési kritériumokról stb.

Az egységes előírások bevezetése várhatóan ösztönözni fogja a vállalkozásokat, hogy környezetkímélőbb termékeket fejlesszenek ki, hiszen az ezzel összefüggő költségek és bürokratikus akadályok csökkenni fognak EU-szerte. A vállalatok előnyére fog válni az is, hogy az egységes szabályok alkalmazása révén egyenlő versenyfeltételek érvényesülnek majd a piacon.

Következő lépések

A fentieken túlmenően a Bizottság **termék- és ágazatspecifikus szabályokat** dolgoz ki a környezeti hatások értékelésére vonatkozóan. A Bizottság ezeket a szabályokat az elkövetkező három év alatt, a vállalkozások és szervezetek közreműködésével fogja kialakítani.

A Bizottság ezenkívül ki fogja venni a részét azokból a globális erőfeszítésekből, amelyek a vállalati tevékenység és a termékek környezeti hatásának mérésére és közlésére vonatkozó **nemzetközi szabványok** tökéletesítésére irányulnak.

Környezetbarát, vagyis „zöld” terméknek tekinthető minden olyan termék, melynek előállítása, forgalmazása és használata – egészen a termék életciklusának végéig (beleértve az újrafelhasználást, az újrahasznosítást és az alapanyagok visszanyerését) – a környezetet a lehető legkisebb mértékben károsítja, összehasonlítva más, hasonló termékekkel.

Brüsszel, 2013/04/09

Iránytű a vállalatoknak és a fogyasztóknak a „zöld útvesztőben” való tájékozódáshoz

Az Európai Bizottság javaslatot tett arra, hogy az egész Európai Unióban egységes módszereket vezessenek be a termékek és a szervezetek környezeti teljesítményének mérésére, és arra kívánja ösztönözni a tagállamokat, valamint a magánszektor képviselőit, hogy vegyenek részt e módszerek alkalmazásában.

Jelenleg ugyanis, ha a vállalatok fel szeretnék hívni a figyelmet termékeik környezeti

teljesítményére, számos akadályt kell leküzdeniük. Választaniuk kell a kormányzati és a magánszektorbeli kezdeményezések által ajánlott különböző módszerek közül, de gyakran előfordul az is, hogy többszörösen kell fizetniük a környezetvédelmi információk szolgáltatásáért. A fogyasztók ráadásul egyre bizalmatlanabbak, mivel megtévesztő lehet a sokféle környezetvédelmi címke, és a rajtuk szereplő információk sem könnyítik meg a termékek összehasonlítását.

A legfrissebb, zöld termékekről készült Eurobarométer felmérés szerint az európai fogyasztók 48%-a nem igazodik ki a rengeteg környezetvédelmi információ között, amellyel találkozik. Emellett több iparág szervezetei is jelezték, hogy szükségesnek tartják egy olyan, egységes európai megközelítés kidolgozását, amely tudományos alapokon és az életciklus-értékelés módszerén nyugszik. Hangot adtak annak az aggodalmuknak is, hogy amennyiben tagállami szinten születnének különböző kezdeményezések, az ellentétes lenne az egységes piac alapelveivel, megtévesztené a fogyasztókat és növelné a vállalatok költségeit.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos így nyilatkozott: *„A fenntartható növekedés elősegítéséhez biztosítanunk kell, hogy a leginkább erőforrás-hatékony és környezetbarát termékek könnyen felismerhetők és széles körben ismertek legyenek a piacon. Ha sikerül elérnünk, hogy a fogyasztók megbízható és összehasonlítható információkhoz jussanak a termékek és a szervezetek környezetre gyakorolt hatásával, illetve környezeti teljesítményével kapcsolatban, akkor a valódi választás lehetőségét teremtjük meg számukra. Eközben pedig a vállalatok is jól járnak, hiszen a módszerek egységesítésével csökkenteni tudják költségeiket és adminisztratív terheiket.”*

A közzétett zöld termékek egységes piacának kialakításáról szóló közleményre és a módszerek használatáról szóló ajánlásra vonatkozó javaslatnak lehetővé kell tennie, hogy az összehasonlítható és megbízható környezeti információk eredményeként nagyobb bizalom alakuljon ki a fogyasztók, az üzleti partnerek, a befektetők és más vállalati érdekeltek körében.

A javaslat

- a termékek környezeti lábnyomán (Product Environmental Footprint, PEF) és a szervezetek környezeti lábnyomán (Organisation Environmental Footprint, OEF) alapuló módszert ajánl a környezeti teljesítmény egész életciklust felölelő mérésére;
- arra ösztönzi a tagállamokat, vállalatokat, magánszervezeteket, valamint a pénzügyi közösséget, hogy önkéntesen csatlakozzanak e módszerek alkalmazásához;
- a termékkategóriákra és az ágazatokra vonatkozó szabályok kidolgozása érdekében hároméves kísérleti időszak bevezetését kezdeményezi, amely többoldalú egyeztetéseket foglalna magában, és amely során a más módszereket alkalmazó szervezetek véleménye is szerepet kapna;
- alapelveket fogalmaz meg a környezeti teljesítmény ismertetésével kapcsolatban, így többek közt kiemeli az átláthatóság, a megbízhatóság, az összehasonlíthatóság és az egyértelműség fontos szerepét;
- támogatja azokat a nemzetközi kezdeményezéseket, amelyek elősegítik a koordinációt a módszertani fejlesztés és az adatok hozzáférhetősége terén.

A következő lépések

A hároméves kísérleti időszak várhatóan röviddel a közlemény elfogadása után veszi kezdetét. A Bizottság ezután felhívást fog közzétenni a termékek környezeti lábnyomát és a szervezetek környezeti lábnyomát bemutató honlapokon, melyben arra kéri a vállalatokat, ipari vagy egyéb érdekelt szervezeteket, hogy önkéntes alapon vegyenek részt a termékkategóriákra és az ágazatokra vonatkozó szabályok kifejlesztésében.

A második szakaszban részletesen értékelni fogják a hároméves kísérleti időszak eredményeit, valamint a közleményben, illetve az ajánlásban szereplő további intézkedéseket. A Bizottság ezen értékelés alapján dönt majd a környezeti lábnyom mérésén alapuló módszerek további lehetséges szakpolitikai alkalmazásáról.

Háttér

A fenti intézkedések az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemtervéhez

kapcsolódnak, és ezen belül elsősorban a fenntartható fogyasztásra és termelésre vonatkozó célkitűzések teljesítését segítik elő. A célok között szerepelt egyrészt egy olyan közös, életciklus-értékelésen alapuló módszertani megközelítés kidolgozása, amely lehetővé teszi a tagállamok és a magánszektor számára, hogy felmérjék, közzétegyék és összehasonlítsák az egyes termékek, szolgáltatások és vállalatok környezeti teljesítményét, másrészt a termékek környezeti lábnyomával kapcsolatos tájékoztatás fejlesztése is.

A zöld termékek egységes piacának megteremtése a 2011-ben nyilvánosságra hozott egységes piaci intézkedéscsomagnak[1], valamint az iparpolitikáról szóló közlemény 2012-es frissítésének[2] is hangsúlyos eleme volt.

A termékek és a szervezetek környezeti lábnyomának mérésére szolgáló PEF- és OEF-módszereket az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja fejlesztette ki. Mindkét módszer a teljes életciklus értékelésén alapszik, ami azt jelenti, hogy a nyersanyagból való előállítástól kezdve egészen a termék (vagy szervezetek esetén a termékportfolió) ártalmatlanításáig figyelembe veszik a környezetre gyakorolt hatásokat (és rámutatnak a fejlődési lehetőségekre).

Brüsszel, 2013/03/26

Kevesebb építkezés = olcsóbb széles sávú internet.

A Bizottság szabályokat javasol a széles sávú infrastruktúra kiépítési költségeinek csökkentésére

Az Európai Bizottság ma olyan új szabályokra tett javaslatot, amelyek alkalmazásával a nagy sebességű internet kiépítésének költsége 30%kal csökkenthető. Az építési munkák – például az utak felbontása az optikai kábelek lefektetéséhez – a nagy sebességű hálózatok kiépítési költségeinek akár 80%-át is kitehetik. A mai javaslat 40-60 milliárd EUR megtakarítást jelenthet a vállalkozásoknak.

A nagy sebességű széles sávú szolgáltatások alkotják azon távközlési és szélesebb körű egységes digitális piac gerincét, amelynek kialakításán a Bizottság munkálkodik. A kiépítést jelenleg hátráltatja a meglévő nemzeti és alacsonyabb szintű szabályok és közigazgatási gyakorlatok szövevénye. *„A legtöbb helyen jelenleg olyan szabályok uralkodnak, amelyek rontják Európa versenyképességét”* — mondta Neelie Kroes, az Európai Bizottság alelnöke.

A ma előterjesztett rendelettervezet olyan bevált gyakorlatokra épül, amelyeket Németországban, Spanyolországban, Franciaországban, Olaszországban, Litvániában, Hollandiában, Lengyelországban, Portugáliában, Szlovéniában, Svédországban és az Egyesült Királyságban már most alkalmaznak. A szervezési kérdésekben azonban a rendelettervezet széles körű mérlegelési jogot biztosít a tagállamoknak.

Neelie Kroes így nyilatkozott: *„A gyors széles sávú internet mindenkinek jár. Fel akarom számolni az ennek útjában álló bürokráciát. Az Európai Bizottság el akarja érni, hogy gyorsabban és olcsóbban lehessen széles sávú internet-hozzáféréshez jutni.”*

Az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyása után a szabályokat az egész Európai Unióban közvetlenül alkalmazni kell majd.

A Bizottság a következő négy problémakörre kíván megoldást találni:

- az új, illetve felújított épületek nagy sebességű széles sávú infrastruktúrával való felszerelhetőségének biztosítása,
- az infrastruktúra – beleértve a meglévő vezetékeket, vezetékcsatornákat, ellenőrzőaknákat, szekrényeket, vezetékoszlopokat, tartóoszlopokat, antennaszerelvényeket, antennatornyokat és egyéb támasztószerkezeteket is –

méltányos és ésszerű feltételekkel és áron történő hozzáférhetővé tétele,
- az építési munkák összehangolásában mutatkozó hiányosságok orvoslása azáltal, hogy egy hálózat-üzemeltető megállapodhasson a többi infrastruktúra-szolgáltatóval,
- az engedélyeztetéssel járó bonyolult és időigényes ügyintézés egyszerűsítése, – különösen a tartóoszlopok és az antennák esetében –, és ennek érdekében alapesetben az engedély hat hónapon belüli kiadása vagy megtagadása, valamint az egyablakos ügyintézéssel való kérelmezés lehetővé tétele.

Jelenleg kevéssé látható át a széles sávú internet vezetésére alkalmas, már meglévő fizikai infrastruktúra, és a széles sávú infrastruktúra uniós kiépítését nem támogatják megfelelő, egységesen alkalmazott szabályok. A fizikai infrastruktúrának és a többi közüzemi infrastruktúrában rejlő lehetőségeknek egyelőre nincs piaci színtere. Sőt egyes tagállamok szabályozása kifejezetten hátráltatja a közműszolgáltatók együttműködését a távközlési üzemeltetőkkel.

Előzmények

Ez a kezdeményezés a széles sávú infrastruktúra kiépítésének ösztönzésére irányuló, az európai digitális menetrend félidős értékelése alkalmával ismertetett tízpontos terv részét képezi.

Az európai digitális menetrendnek (lásd: IP/10/581, MEMO/10/199 és MEMO/10/200) az a célja, hogy a nagy sebességű távközlési hálózatokat a növekedés és a foglalkoztatás szolgálatába állítsa. A digitális menetrendben a széles sávú infrastruktúrára vonatkozóan kijelölt ambiciózus célok eléréséhez további jelentős erőfeszítéseket kell tenni a hálózat kiépítése terén. E célok a következők: 2013-ra minden európai lakos rendelkezzen alapszintű széles sávú hozzáféréssel, 2020-ra pedig i. minden európai lakos rendelkezzen legalább 30 Mb/s sebességű internetkapcsolattal, és ii. az európai háztartásoknak legalább 50%-a rendelkezzen 100 Mb/s fölötti sebességű internetkapcsolattal. Ezeket a célokat csak akkor lehet elérni, ha az infrastruktúra-kiépítési költségek az egész Európai Unióban csökkennek.

„Szélessávú hozzáférés Európában: beruházás a digitális technológia által vezérelt növekedésbe" című, 2010-ben kiadott közleményében az Európai Bizottság bejelentette, hogy 2012-ig be kívánja fejezni a meglévő költségcsökkentési gyakorlatok felülvizsgálatát.2012. március 1-2-i ülésén az Európai Tanács a szélessávú lefedettség javítására irányuló – egyben a nagy sebességű széles sávú infrastruktúra költségének csökkentését is szolgáló – uniós szintű intézkedések megtételére szólított fel.„A második egységes piaci intézkedéscsomag – Együtt egy újfajta növekedésért" című közleményében a Bizottság a nagy sebességű infrastruktúra kiépítési költségének csökkentését azon tizenkét kulcsintézkedés egyikeként jelölte meg, amelyek serkentik a növekedést és a foglalkoztatást, fokozzák az egységes piacba vetett bizalmat, és kézzel fogható, valós hatást fejtenek ki. 2012. december 13-14-i ülésén az Európai Tanács felkérte a Bizottságot, hogy 2013 tavaszáig terjesszen elő minden főbb javaslatot.

E tervek részeként 2012-ben nyilvános konzultációra került sor a nagy sebességű távközlési infrastruktúra európai kiépítésével járó költségek csökkentésére irányuló uniós kezdeményezést illetően. A visszajelzések megerősítették, hogy a Bizottságnak érdemes további erőfeszítéseket tennie a széles sávú infrastruktúrának az egységes piacon belüli kialakításával járó építési költségek kérdésének rendezésére. A válaszadók többsége megerősítette, hogy léteznek a hatékonyságot rontó hiányosságok és szűk keresztmetszetek, és hogy van lehetőség a költségek csökkentésre.

A nyilvános konzultáció mellett a Bizottság internetes vitafórumot is létrehozott a széles sávú infrastruktúra költségeinek csökkentésével kapcsolatos ötletbörze számára.

Brüsszel, 2013/03/19

A Bizottság észrevételeket vár a határokon átnyúló követelések esetében a fogyasztókat megillető jogorvoslatok javítása kapcsán

Az Európai Bizottság a mai napon nyilvános konzultációt indított arról, hogy a kis értékű követeléseket érintő, határokon átnyúló vitákban hogyan lehetne javítani az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést a fogyasztók, valamint a kisvállalkozások számára. A kis értékű követelések európai eljárása összetett jogi eljárások nélküli, olcsó és egyszerű módot kínál a 2 000 euronál alacsonyabb összeget érintő, határokon átnyúló viták rendezésére. Az eljárás olyan ügyekben vehető igénybe, amelyekben a fogyasztónak például egy másik uniós tagállamból megrendelt áru leszállításának elmaradása miatt kell érvényesítenie jogait. Az Európai Fogyasztói Központok Hálózatának tavalyi jelentése azonban arra a megállapításra jutott, hogy ezt a felhasználóbarát eljárást egyelőre kevesen ismerik, és ritkán veszik igénybe (IP/12/985). Az Európai Bizottság ezúttal arra vonatkozóan vár észrevételeket a fogyasztóktól, a vállalkozásoktól és a közvéleménytől, hogy a kis értékű követelések eljárása jelenleg hogyan érvényesül, és hogyan lehetne javítani, egyszerűsíteni vagy korszerűsíteni. A cél a más tagállamokban történő vásárlásba vetett bizalom javítása, valamint a fogyasztók és a vállalkozások segítése az európai egységes piac nyújtotta lehetőségek teljes kihasználásában.

Viviane Reding, a Bizottság alelnöke és uniós jogérvényesülési biztos a következőket nyilatkozta: *„A határokon átnyúló vásárlás lehetőséget ad a fogyasztóknak arra, hogy az EU egységes piacán a lehető legjobb üzletet kössék. Az online vásárlás révén ez még könnyebben megvalósítható. Ugyanakkor néha problémák adódhatnak: gond lehet például a vásárolt termékekkel vagy a szállítással. A bonyolult, költséges és időigényes jogi eljárások elkerülése érdekében az Európai Unió megkönnyíti az európai fogyasztók igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését, hogy a fogyasztók ténylegesen érvényesíteni tudják jogaikat.”*

A mai napon indított konzultáció **2013. június 10-ig** tart, azt követően a Bizottság értékelni fogja a beérkezett észrevételeket. A Bizottság ezután még 2013 vége előtt újabb jelentést fog közzétenni arról, hogy a kis értékű követelések eljárása hogyan érvényesül öt évvel az eljárás létrehozása után. A jelentéshez szükség esetén a kis értékű követelésekről szóló rendelet felülvizsgálatára irányuló javaslat fog kapcsolódni. A konzultáció során azzal kapcsolatban tehetők észrevételek, hogy jelenleg hogyan érvényesül a kis értékű követelések eljárása, és hogyan lehet azon javítani. Ennek felmérése olyan kérdések segítségével történik, hogy indokolt-e például 2 000 euronál magasabbra emelni a követelések összeghatárát, elektronikusan is beküldhető jogi dokumentumokat használni az eljárásban, vagy az eljárás során foglalkozni a bírósági illetékek kérdésével.

Az európai fogyasztók közel 20%-a számolt be arról, hogy az elmúlt 12 hónap folyamán a hazai piacon valamilyen problémával szembesült egy termék, szolgáltatás, kiskereskedő vagy szolgáltató kapcsán. A veszteségek becsült átlagos értéke esetenként 375 EUR. A megkérdezett fogyasztók 60%-a jutott kielégítő megoldásra közvetlenül a kereskedővel, ugyanakkor a fennmaradó 40% semmilyen jogorvoslatban nem részesült, 25%-uk pedig még csak meg sem próbált panaszt tenni. Nagyon alacsony azon fogyasztók száma, akik probléma esetén bírósági eljárást indítanak az érintett vállalkozás ellen (az elmúlt 12 hónapban problémát tapasztalt fogyasztóknak mindössze 2%-a). Sokan nyilatkoztak úgy, hogy azért nem tettek panaszt, mert túl alacsony összegről volt szó (26%), vagy az érintett összeghez képest túl magasnak gondolták az eljárás költségeit (13%), vagy túl hosszúnak magát az eljárást (12%).

A kis értékű követelések eljárását éppen az ilyen ügyek rendezésére hozták létre. Az eljárást azonban még nem ismerik széles körben, és ritkán veszik igénybe. Ezért az Európai Bizottság együttműködik a tagállamokkal a kis értékű követelések európai eljárásával kapcsolatos ismeretek bővítése, valamint a végrehajtás biztosítása érdekében. Együttműködik például a bíróságokkal és az Európai Fogyasztói Központokkal annak érdekében, hogy a fogyasztók és a bírók körében tevékenyen népszerűsítsék az eljárást.

A kis értékű követelések eljárásának működését bemutató sikertörténet

Egy osztrák fogyasztó szörfruhákat rendelt egy német weboldalról. 228 eurót fizetett ki előre, banki átutalással. A kereskedő azonban sosem szállította le a ruhákat, és a vételárat sem térítette vissza. A fogyasztó ezért megindította a kis értékű követelések európai eljárását. Az

illetékes osztrák bíróság Linzben a fogyasztó számára kedvező ítéletet hozott, amelyet a charlottenburgi német hatóságok végrehajtottak. A fogyasztó ezt követően visszakapta a vételárat.

Előzmények

A kis értékű követelések európai eljárása (861/2007/EK rendelet) az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést kívánja javítani azáltal, hogy egyszerűsíti a kis értékű követeléseket érintő polgári vagy kereskedelmi ügyekben felmerülő, határokon átnyúló jogvitákat, illetve csökkenti a velük járó költségeket. Kialakításának kifejezett célja volt a határokon átnyúló ügyekben a fogyasztók segítése jogaik érvényesítése terén, valamint az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása. A mechanizmust 2009. január 1-jétől alkalmazzák.

„Kis értékű követelések" alatt olyan esetek értendők, amelyeknél a követelés értéke a keresetlevél hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság általi kézhezvételekor nem haladja meg a 2 000 EUR összeget, az összes kamat, kiadás és költség nélkül. Az ítéletet a bíróság a fogyasztó állandó lakóhelye szerinti országban hozza meg, illetve amennyiben a fogyasztó úgy dönt, az alperes vállalkozás országában. Az ítélet védi a fogyasztó eljárási jogait, és a vesztes fél országában, és bármely más uniós országban is közvetlenül végrehajtható. Az eljárást többnyire írásos formában, meghatározott formanyomtatványok felhasználásával folytatják le. Az ügyvédi képviselet nem kötelező.

2013-tól kezdődően a fogyasztók hét kísérleti országban (Portugália, Észtország, Franciaország, Németország, Hollandia, Cseh Köztársaság és Ausztria) az e-igazságügyi portálon keresztül, online tölthetik majd ki a kis követelésekre irányuló formanyomtatványokat, és folytathatják le a teljes bírósági eljárást. Az egységes formanyomtatványok elektronikus változata már online elérhető (az EU 22 hivatalos nyelvén).

Brüsszel, 2013/03/14

Vessünk véget a marketinges csalásoknak

Az Európai Bizottság fellép a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni szabályozás végrehajtásának megerősítése érdekében

Az Európai Bizottság ma felvázolt egy sor intézkedést az olyan, EU-szerte elterjedt agresszív kereskedelmi gyakorlatok kezelésére, mint a hamis „ingyenes" ajánlatok, az olyan termékek „bait-and-switch" reklámja, amelyek nem szállíthatók, valamint a közvetlenül a gyermekekhez szóló felhívások. Hatálybalépése után öt évvel, a Bizottság felülvizsgálta a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv alkalmazását és bejelentette, hogy a szabályozás hatékonyabb végrehajtását tervezi annak érdekében, hogy erősödjön a polgárok bizalma az európai belső piacon való vásárlás iránt.

kezdeményezés részét képezi a Bizottság azon fellépésének, hogy erősítse a fogyasztói bizalmat az európai fogyasztóügyi stratégia értelmében (IP/12/491).Az uniós határokon átnyúló online vásárlással akár tizenhatszor nagyobb termékválasztékból válogathatunk, de a fogyasztók 60 %-a egyelőre mégsem használja ki ennek előnyeit.Ennek eredményeképpen a fogyasztók nem tudják teljes mértékben kiaknázni az egységes piacon elérhető széles választékból és árkülönbségekből fakadó előnyöket.A fogyasztói bizalom javítása a szabályok jobb végrehajtása révén nagy lendületet adhat az európai gazdasági növekedésnek.A felmérések is megerősítik, hogy a fogyasztókat egyre inkább érdekli a másik tagállambeli vásárlás és több pénzt hajlandóak ily módon elkölteni, mint 2006-ban, amikor az uniós szabályozás még nem lépett hatályba.

„A fogyasztók kiadásai az EU GDP-jének 56%-át teszik ki, azonban a fogyasztói bizalom hiánya az uniós határokon át történő vásárlásoknál azt jelenti, hogy még mindig nem ragadjuk meg teljes mértékben az egységes piac nyújtotta lehetőségeket" nyilatkozta Reding alelnök,

jogérvényesülésért felelős biztos.*„Már most is vannak hatékony jogszabályaink fogyasztóink védelmére, azonban meg kell bizonyosodnunk azok jobb végrehajtásáról, különösen a több országot érintő esetekben. A tisztességtelen kereskedőkkel szemben zéró toleranciára van szükség, hogy a fogyasztók pontosan tudják, mit vásárolnak és ne legyenek csalás áldozatai. Ez azt is jelenti, hogy egységes megközelítésre van szükség ezeknek a jogszabályoknak a végrehajtásához."*

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvnek köszönhetően a nemzeti fogyasztóvédelmi szervezetek számos tisztességtelen gyakorlattípust eredményesen visszaszorítottak, így például a fogyasztóknak valótlan információk nyújtását és az agresszív gyakorlatok alkalmazását választásuk befolyásolására. Az irányelv a 27 tagállami szabályozás egyetlen szabályrendszerrel való felváltásával egyszerűsítette a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal kapcsolatos szabályozási környezetet, megkönnyítve a fogyasztók számára, hogy ismerjék a jogaikat, attól függetlenül, hogy az EU melyik tagállamában vásárolnak. Azonban mind a fogyasztók, mind a kereskedők még mindig bizonytalansággal szembesülnek azzal kapcsolatban, hogy miként fogják ezeket a szabályokat a nemzeti végrehajtó szervek érvényesíteni.

Az EU internetes vásárlóinak négyötöde (81 %) használt ár-összehasonlító weboldalt 2010-ben. Az ilyen eszközök azonban csak akkor járulnak hozzá a fogyasztói bizalom erősítéséhez, ha világos és pontos információkat közölnek, ami a mai helyzetben nem feltétlenül igaz. Számos érdekelt jelzett problémákat ár-összehasonlító weboldalakkal kapcsolatosan, különösen az információk átláthatóságát és hiányosságát illetően.

Sőt, a visszatérő kérdések és az újonnan megjelenő üzleti gyakorlatok – például az internetes vásárlás – gyakran rendelkeznek határokon átnyúló dimenzióval, és azonos kérdéseket vetnek fel a jogalkalmazók számára. Ez a végrehajtás koherensebb megközelítését teszi szükségessé.

Például az elektronikus készülékek terén egy vezető piaci szereplőt megbírságolt a nemzeti jogalkalmazó, mivel egyik termékére díj ellenében kínált 2 év garanciát a fogyasztók számára, annak ellenére, hogy az uniós jogszabályok értelmében a fogyasztók már ingyenesen jogosultak erre a szolgáltatásra. Mivel hasonló aggályok merültek fel más tagállamokban is, Viviane Reding alelnök levelet írt a fogyasztóvédelemért felelős valamennyi miniszternek, hogy felhívja a figyelmüket az esetre és érdeklődjön a nemzeti szinten történő végrehajtásról. A válaszok rámutatnak arra, hogy az irányelv nemzeti hatóságok általi értelmezése és végrehajtása terén nincs meg a kellő következetesség.

A Bizottság ezért arra törekszik, hogy jelentősebb szerepet vállaljon a nemzeti végrehajtó szervek közötti együttműködés erősítésében azzal, hogy:

- fokozza az európai fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat hatékonyságát és továbbra is szorgalmazza az összehangolt végrehajtási (ún. „sweeps") akciókat;
- iránymutatással és a bevált gyakorlatok megosztásával segítséget nyújt a tagállamok számára az irányelv hatékony alkalmazásának biztosításához;
- végrehajtási mutatókat alakít ki, hogy feltárhatóak legyenek a további vizsgálati és/vagy korrekciós intézkedéseket igénylő hiányosságok és kudarcok;
- létrehozza a nemzeti jogalkalmazók rendszeres tematikus műhelytalálkozóit, valamint képzéseket szervez a jogalkalmazók és a bírói kar számára.

Az utazás és a szállítás, a digitális gazdaság, a pénzügyi szolgáltatások és az ingatlanpiac azok a fő ágazatok, amelyekben a fogyasztók továbbra is kiszolgáltatottak és amelyek további erőfeszítést igényelnek.Ezen felül a jogalkalmazóknak nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a kiskereskedőknek a környezetbarát, „zöld" jellegre vonatkozó állításaira, amelyek használata még mindig nem felelősségteljes, és ezek az állítások gyakran nagyon általános jellegűek, homályosak.

Előzmények

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelv, amelyet 2005-ben fogadtak el, harmonizált szabályokat állapít meg a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok kezelése érdekében. Biztosítja, hogy a fogyasztókat ne tévesszék meg vagy ne ostromolják agresszív marketingfogásokkal, és hogy az EU-n belüli kereskedők kijelentései egyértelműek, pontosak és megalapozottak legyenek, így tegyék lehetővé a fogyasztók tájékozott és

meggondolt döntését. Az irányelv további célja a kereskedelmi gyakorlatok területén végbemenő tisztességes verseny biztosítása, előmozdítása és védelme.Alkalmazási köre széles, valamennyi gazdasági ágazatra kiterjed.

Különleges rendelkezések akadályozzák meg a kiszolgáltatott fogyasztók, például a gyermekek kihasználását.Az irányelv egy olyan „feketelistát" is tartalmaz, amely bizonyos tisztességtelen gyakorlatokat, mint például a „csalogató reklámok" vagy a „hamis ingyenes ajánlatok" minden körülmények között tilt.

A mai jelentésben a tagállamok és az érdekeltek jelezték, hogy a forráshiány, a belső eljárások összetettsége, valamint a visszatartó erejű szankciók hiánya aláásháthja az irányelv megfelelő alkalmazását.

A Bizottság által szervezett március 18–19-i európai fogyasztói csúcstalálkozó alkalmat teremt valamennyi érdekelt számára, hogy konkrét megoldásokat vitassanak meg a fogyasztói jogok érvényesítésének javítása érdekében, a nemzeti határokon belül és a határokon átnyúló esetekben, valamint feltárják annak módját, hogy hatékony választ nyújthassanak az uniós vonatkozású esetekben az egységes piacon.

Brüsszel, 2013/03/11

A Bizottság javítani szeretné a fogyatékossággal élők és a csökkent mozgásképességűek hozzáférését a vasúti közlekedéshez

Az újonnan épülő, fejlesztésre vagy felújításra kerülő vasúti infrastruktúrák esetében az Európai Bizottság alapkövetelménnyé teszi az akadálymentességet,amely az akadálymentesség elvének a tervezés során való figyelembevétele, a már meglévő akadályok eltávolítása vagy egyéb intézkedések, például segítségnyújtás révén valósítható meg.Az új szabályok a vasúti infrastruktúrákra (pl. akadálymentes megközelítési útvonalak, jegypénztárak, információs pultok, mosdók, képi és szóbeli információ, peronszélesség és –magasság, beszállást segítő eszközök) és magukra a vasúti kocsikra is vonatkoznak (pl. ajtók, mosdók, kerekes székek számára kialakított helyek, tájékoztatás).

„A kiemelkedő minőségű és fenntartható európai közlekedési rendszer kialakítását célzó stratégián belül központi helyet foglal el az a célkitűzés, hogy a vasúti közlekedés mindenki számára hozzáférhetőbbé váljon" – nyilatkozta Siim Kallas, az Európai Unió közlekedéspolitikai biztosa.*„Ez a fellépés az első a Bizottság által tervezett azon intézkedések között, amelyek révén a fogyatékossággal élő és a csökkent mozgásképességű személyek közlekedése akadálymentesebbé tehető Európában.Közvetlenül kapcsolódik a vasút hozzáférhetőségére vonatkozó, már elérhető uniós műszaki előírásokhoz, és jó példát állít más közlekedési ágazatok elé.Ez a fellépés bizonyítja továbbá, hogy az EU elkötelezett a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény értelmében vállalt feladatok teljesítése mellett."*

Ha egész Európában egységes szabályok vonatkoznak az akadálymentességre, azáltal könnyebbé és kellemesebbé válik az utazás a fogyatékossággal élők és a bármilyen okból korlátozott mozgásképességű, például idős, balesetben megsérült vagy kisgyermekkel utazó emberek számára.Az akadálymentesség összességében véve minden utas komfortérzetét javítja, és az egységes szabályok révén egyszerűbbé válik a végrehajtás az egész vasúti ágazat szempontjából.A jelenlegi válságos időkben az egységes uniós szabályozás révén hatékonyan csökkenthetők a költségek és leküzdhetők a műszaki akadályok.

Előzmények

Az Európai Unió minden hatodik polgára – mintegy 80 millió ember – él valamilyen fokú, az enyhétől a súlyosig terjedő fogyatékossággal.A 75 évesnél idősebbek több mint egyharmada szenved olyan fogyatékosságban, amely valamilyen mértékben korlátozza őt.Az uniós

népesség fokozatos idősödése miatt e számok egyre emelkednek.A fogyatékossággal élő személyek többsége számára a fizikai vagy más akadályok, valamint a hátrányos megkülönböztetés igen gyakran meghiúsítja a teljes értékű társadalmi és gazdasági szerepvállalást.

Az Európai Bizottság által 2012. novemberben közzétett Eurobarométer felmérés szerint ugyanakkor az európaiak határozottan úgy gondolják, hogy a fogyatékossággal élőknek lehetőséget kell erre biztosítani.A megkérdezettek 97%-a szerint a fogyatékos személyeknek is ugyanúgy joguk van iskolába járni, munkát vállalni vagy üzletben vásárolni, mint bárki másnak. Tízből heten úgy gondolják, hogy az áruk és a szolgáltatások, köztük a közlekedés akadálymentességének fokozása jelentősen javítaná nemcsak a fogyatékossággal élők, de az idősek, a kisgyermekesek és mások életminőségét is.

A fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény aláírásával az EU elkötelezte magát, hogy Európát akadálymentessé teszi. Az egyezmény szellemében a Bizottság 2010-ben átfogó stratégiát fogadott el, amelynek célja, hogy 2020-ra megteremtse az akadálymentes Európát a fogyatékossággal élő személyek számára.

A közlekedéssel foglalkozó 2011. évi fehér könyv hatékony, minőségi közlekedési rendszerek kialakítását célozza, és foglalkozik az idősek, a csökkent mozgásképességűek és a fogyatékossággal élők közlekedési lehetőségeinek javításával, beleértve az infrastruktúrához való jobb hozzáférést is.

Az utasok jogait meghatározó, minden közlekedési módra érvényes uniós rendeletcsomag megállapítja a csökkent mozgásképességűek utazáshoz és segítséghez való jogát. A vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló uniós rendelet értelmében a fogyatékossággal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket a többi polgárhoz hasonlóan megilleti a szabad mozgáshoz való jog.

A Bizottság által készített, a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról szóló rendeletjavaslat értelmében a közlekedési infrastruktúrának biztosítania kell az akadálymentes mobilitást és a hozzáférhetőséget minden felhasználó, különösen az idős, mozgáskorlátozott és rokkant személyek számára.

Az Európai Bizottság jelenleg dolgozik az európai akadálymentesítési intézkedéscsomagra irányuló javaslaton, amely a tervek szerint idén elkészül, és az Európai Unióban az áruk és szolgáltatások hozzáférhetőségével fog foglalkozni.

Brüsszel, 2013/03/11

Hatályba lép a kozmetikai célú állatkísérletek teljes uniós tilalma

Elérkeztünk az Európában zajló kozmetikai célú állatkísérletek felszámolására kitűzött határidő utolsó napjához.Mától kezdve nem lehet többé forgalomba hozni állatokon tesztelt kozmetikumokat az EU-ban.

A Bizottság által ma elfogadott közlemény megerősíti a Bizottság elkötelezettségét a Tanács és a Parlament által még 2003-ban megállapított határidő tiszteletben tartása iránt, továbbá felvázolja, hogy az állatjólét globális előmozdítása mellett miként kívánja támogatni a területen zajló kutatásokat és innovációt.

Tonio Borg, az egészségügyért és fogyasztópolitikáért felelős biztos így nyilatkozott: *„A mai napon életbe lépő általános forgalmazási tilalom jól szemlélteti, milyen fontos értéket képvisel Európa számára az állatok jóléte. A Bizottság továbbra is elkötelezetten támogatja az alternatív megoldások kifejlesztését és együttműködik a harmadik országokkal annak érdekében, hogy ők is át tudják venni az általunk alkalmazott megközelítést. Ez nagyszerű lehetőség arra, hogy*

kontinensünk a kozmetikai ipar fogyasztóvédelmi kompromisszumokat nem ismerő, felelősségteljes innovációjának példájával járjon elöl."

A Bizottság alaposan megvizsgálta a forgalmazási tilalom lehetséges hatásait és arra a következtetésre jutott, hogy több nyomós érv is a tilalom hatályba léptetése mellett szól.Ahogy az sok európai polgár szilárd meggyőződése, az értékelés is rávilágított: a kozmetikai cikkek előállítása során nem indokolt állatkísérleteket végezni.

Tovább kell keresni az alternatív módszereket, hiszen az eddigi megoldások egyelőre nem tudják teljes egészében helyettesíteni az állatokon végzett teszteket. A mai napon közzétett közleményében a Bizottság körvonalazza saját szerepvállalását az alternatív megoldásokra irányuló kutatásban és elismeri, hogy további erőfeszítésekre van szükség. A Bizottság 2007 és 2011 között mintegy 238 millió eurót biztosított ilyen célú kutatásokra. A kozmetikai ipar is több hozzájárulást tett, amelynek keretében például 25 millió euróval társfinanszírozta a SEURAT[1] kutatási kezdeményezést.

Kontinensünk kozmetikai iparban betöltött, világszinten is vezető szerepe elvárja tőlünk, hogy megismertessük kereskedelmi partnereinkkel az európai modellt, köreikben népszerűsítsük azt és igyekezzünk Földünk más részein is érvényt szerezni az alternatív módszereknek. A Bizottság az Unió kereskedelmi programjának és nemzetközi együttműködéseinek szerves részeként kezelni majd a kérdést.

Előzmények

A 2003/15/EK irányelv az állatkísérletekkel összefüggő rendelkezésekkel egészítette ki a kozmetikai termékekről szóló 76/768/EGK irányelvet. Ennek megfelelően 2004 óta az Unió területén tilos a kozmetikai termékek állatokon végzett vizsgálata, amely 2009 óta a kozmetikumokösszetevőinek esetében sem engedélyezett („kísérletekre vonatkozó tilalom"). 2009 márciusától kezdve nem lehet forgalomba hozni olyan kozmetikai termékeket az Unióban, amelyek állatokon kikísérletezett komponenseket tartalmaznak („forgalmazási tilalom"). Az emberi egészségre gyakorolt, összetettebb hatások tekintetében (pl. ismételt dózisú toxicitás, többek között bőrszenzibilizáció és rákkeltő hatás, reprodukciós toxicitás és toxikokinetika) a forgalmazási tilalom határidejét 2013. március 11-ig meghosszabbították.

http://ec.europa.eu/consumers/sectors/cosmetics/animal-testing/index_en.htm

Brüsszel, 2013. március 11.

Javítani kell az élelmiszer-címkézési szabályokat

A Bizottság fellép a fogyasztók védelme érdekében: garantálni kívánja, hogy az EU-ban értékesített csomagolt hústermékek biztosan a címkén feltüntetett összetevőket tartalmazzák.

Az uniós élelmiszer-biztonsági és fogyasztóvédelmi szabályok világosan kimondják: **tájékoztatni kell a fogyasztókat a megvételre kínált termékekről, és a csomagoláson elhelyezett címkén a termék összes összetevőjét fel kell tüntetni**.

A címkéjük szerint marhahúsból készült, ám valójában lóhúst tartalmazó termékekkel kapcsolatban nemrég kirobbant botrány rávilágított arra, hogy ezt az alapszabályt egyes piaci szereplők semmibe vették. A lóhús értékesítése ugyan megengedett az EU-ban, de – minden más összetevőhöz hasonlóan – a lóhúst is fel kell tüntetni a címkén.

A tagállamok intézkedéseket hoztak annak érdekében, hogy a hamisan címkézett áruk lekerüljenek az élelmiszerüzletek polcairól.

A Bizottság, miután a brit hatóságoktól február 8-án értesült a problémáról, minden EU-országot riasztott az élelmiszer-biztonsági információs hálózaton en keresztül. Az azóta elvégzett vizsgálatok eredménye rámutatott, hogy számos hústermék tartalmaz lóhúst anélkül, hogy a gyártó azt feltüntette volna a címkén.

Mit tesz az EU az ügy megoldásáért?

A Bizottság uniós szintű tervet készített, mely alapján a tagállamok egy hónapig tartó tesztsorozatot végeznek a nem címkézett lóhús, illetve a fájdalomcsillapítóként használt fenilbutazont tartalmazó lóhús kimutatására. Ez utóbbi vizsgálatokra azért van szükség, mert az emberi fogyasztásra szánt állatoknak tilos fenilbutazont adni.

Február 15-én a tagállamok kormányai elfogadták a tervet, és megegyeztek, hogy azt szükség esetén további egy hónappal meghosszabbítják.

Tervezett intézkedések

2014. február 13-ától az uniós szabályok szerint azt is jelezni kell a hústermékek címkéjén, hogy a hozzáadott fehérjék ugyanolyan állatfajtából származnak-e.

A Bizottság hamarosan javaslatokat fog benyújtani azért, hogy

- jobban összehangolja az élelmiszer-ellátási láncot érintő csalások esetén alkalmazandó szankciókat;
- az élelmiszerek eredetére vonatkozó (jelenleg az EU-n kívüli országokból származó tojásokra, mézre és marhahúsra alkalmazandó) uniós szabályokat további élelmiszer-fajtákra és **minden hústermékre** kiterjessze.

A címkézési előírások szigorítása **nem** a forgalomba hozott élelmiszerek biztonságának szavatolását szolgálja. A hatályos jogszabályok értelmében ugyanis a gyártók és kereskedők csakis biztonságos élelmiszert kínálhatnak eladásra.

Az élelmiszerek címkézése lehetővé teszi a fogyasztóknak, hogy megfelelő információk birtokában vásároljanak élelmiszert, és tájékozódjanak az általuk megvásárolt termék biztonságos felhasználásáról.

Brüsszel, 2013/03/07

Mit lehetne tenni a műanyaghulladékokkal?

Mai modern világunkban nem tudjuk elkerülni a műanyag használatát. A műanyag nagyon hasznos, mivel sokoldalú felhasználási lehetőségeket kínál, ezenfelül tartós is, ám ha hulladékká válik, kezelése – éppen tartóssága miatt – problémát okoz. Az Európai Bizottság ma zöld könyvet tett közzé, melyben strukturált vitát kezdeményez arról, hogyan lehetne a műanyag termékeket teljes életciklusuk tartamára fenntarthatóbbá tenni, és miként lehetne a műanyaghulladékok környezeti hatását csökkenteni.

Janez Potočnik környezetvédelmi biztos így nyilatkozott:*„A műanyaghulladék kezelése környezetvédelmi szempontból jelentős kihívás, egyúttal viszont óriási lehetőség is, ha erőforrás-hatékonyságban gondolkodunk.Úgy gondolom, hogy a körkörös gazdaságban, ahol a nyersanyaghiány problémájára a nagy arányú újrafeldolgozás kínál megoldást, a műanyagnak van jövője.Arra szeretném kérni az érdekelt feleket, hogy vegyenek részt az együttgondolkodás folyamatában, melynek célja választ találni arra a kérdésre, hogyan érhetjük el, hogy a műanyag ne baj forrása, hanem a megoldás része legyen."*

A környezetbe – különösen tengeri környezetbe – jutva a műanyaghulladék akár évszázadokig megmarad.Évente csaknem 10 millió tonnányi szemét, nagy részben műanyaghulladék kerül az egész világon az óceánokba és a tengerekbe. Ennek következtében tengereink a világ legnagyobb műanyag-lerakodóhelyeivé váltak.

Az „eldobható tárgyak" korában a műanyagot gyakran olcsó, eldobható anyagnak tekintjük, és csak kis mértékben dolgozzuk fel újra. Az Európában termelt műanyaghulladékok fele hulladéklerakókban végzi, amit pedig el kellene kerülni, hiszen a műanyag veszélyes összetevőket is tartalmazhat, és a hulladékártalmatlanítás nemkívánatos vegyianyag-kibocsátáshoz és nagy koncentrációjú szennyező anyagok visszamaradásához vezethet.

A zöld könyv rámutat arra, hogy a műanyag nagyon fontos szerepet játszik sok ipari folyamatban és alkalmazásban, és hogy a nagyobb mértékű újrafeldolgozásban jelentős gazdasági haszon rejlik. A világ népessége egyre növekedik, természeti erőforrásaink pedig egyre szűkösebbek. A műanyagok újrafeldolgozása ezért kecsegtető alternatívát jelent az érintetlen erőforrások kiaknázásával szemben. A változás felgyorsítása érdekében jobb keretfeltételeket kell teremteni a környezettudatos tervezés és a környezetvédelmi innováció ösztönzéséhez, hogy a hulladékképződés megelőzése és az újrafeldolgozás már a műanyag termékek tervezésekor fontos szempont legyen.

A hulladékokra vonatkozó hatályos uniós jogszabályok nem foglalkoznak külön a műanyaghulladékok kezelésével járó sajátos problémákkal. A tagállamoknak a megelőzést és az újrafeldolgozást kell előnyben részesíteniük a hulladékártalmatlanítás különböző módjaival szemben. Ez a hulladékokról szóló keretirányelvben említett hulladékáramok mindegyikére igaz. Nyilvánvaló azonban, hogy ennél többre van szükség. A zöld könyv adatok és vélemények összegyűjtését célozza annak érdekében, hogy fel lehessen mérni a műanyaghulladékok hatását, és európai stratégiát lehessen kidolgozni e hatások enyhítésére. A Bizottság arra kéri az érdekelt feleket, hogy mondják el véleményüket arról, kell-e módosítani a jelenlegi szabályozást, és ha igen, miként, hogy az megfelelően foglalkozzon a műanyaghulladékok kezelésével, és elősegítse a műanyaghulladékok újrahasználatát, újrafeldolgozását és hasznosítását a hulladéklerakókban történő elhelyezéssel szemben. A Bizottság azt is meg szeretné tudni, hogy az érdekelt felek szerint mennyire lehetne újrafeldolgozási célértékek, illetve gazdasági – például a hulladéklerakóban történő elhelyezést tiltó vagy megadóztató, illetve a „szennyező fizet" elven alapuló – intézkedések bevezetésével célt érni. A zöld könyvben feltett kérdések között szerepel az is, hogyan lehetne javítani a műanyag termékek moduláris és kémiai tervezését annak érdekében, hogy az megalapozza az újrafeldolgozás térhódítását, hogyan lehetne csökkenteni a tengerbe jutó hulladék mennyiségét, és szükség van-e a biológiailag lebomló műanyagok használatának ösztönzésére.

Következő lépések

A konzultáció 26 kérdést foglal magában, és 2013. június elejéig tart. A konzultáció eredményét a Bizottság 2014-ben további szakpolitikai intézkedések kidolgozásához fogja felhasználni. Az intézkedések a hulladékgazdálkodási szakpolitika szélesebb körű felülvizsgálatába fognak illeszkedni, melynek során az uniós intézmény nagyító alá veszi többek között a hulladékhasznosításra és a hulladéklerakókban történő elhelyezésre vonatkozó

jelenlegi célkitűzéseket, valamint utólagos értékelésnek veti alá a különböző hulladékáramokról szóló öt irányelvet.

Háttér

A műanyag alig több mint egy évszázad alatt nélkülözhetetlenné vált a mérnöktudományok és az építőipar, valamint a fogyasztói igényeket kielégítő tömeggyártás területén. A világ éves műanyagtermelése 1950 és 2008 között – tehát bő 50 év alatt – 1,5 millió tonnáról 245 millió tonnára nőtt, és ez a tendencia várhatóan a jövőben is folytatódik. A tengeri környezet különösen érzékeny a műanyaghulladékra. Az Atlanti-óceánt és a Csendes-óceánt óriási hulladéktömegek szennyezik, melyeknek 80%-a műanyag. A tengeri élőlények beleakadhatnak a műanyagtárgyakba, vagy elfogyasztják azokat, ezért e hulladékok a tengeri fajokra különösen veszélyesek. A tengerek legfélreesőbb területein és partjain is találhatunk műanyagmaradványokat – ez azt mutatja, hogy a műanyaghulladék-termelést a világ drágán fizeti meg. A hagyományos műanyag sok olyan kémiai összetevőt is tartalmaz (néha nagy mennyiségben), amely rákkeltő hatású lehet, vagy más mérgező reakciókat válthat ki, esetleg endokrin zavarokat okoz.

A hatályos hulladékgazdálkodási szabályozás már tartalmaz néhány stratégiai elemet a műanyaghulladékok okozta környezeti probléma kezelésére. A hulladékokról szóló keretirányelv (2008/98/EK) az életciklus-szemléletre, a hulladéktermelés megelőzésére, a kiterjesztett gyártói felelősségre, a terméktervezésre, az erőforrás-hatékonyságra és -megőrzésre, valamint más hasonló szempontokra összpontosít. Az EU tovább kívánja fejleszteni ezt szabályozást, és uniós célérték bevezetését mérlegeli a tengeri hulladék csökkentése érdekében. Ebbe az irányba mutat az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve, mely 2011-ben készült el, és a 7. környezetvédelmi cselekvési terv, melyet 2012-ben terjesztett elő a Bizottság, és amelynek most folyik a megvitatása az Európai Parlamentben és a Tanácsban.

Brüsszel, 2013/03/01

Az Európai Unióban autóbusszal közlekedő utasok fokozott védelméről

A mai naptól kell alkalmazni az autóbusszal közlekedő utasok jogairól szóló 181/2011/EU rendeletet, amely az így utazóknak új jogokat biztosít az Unió egész területén. A rendelet megállapítja az utasok alapvető jogait, és az utasok iránti felelősségük tekintetében számos kötelezettséget ró az autóbusz-társaságokra és a autóbusz-állomások üzemeltetőire.Az Európai Unió területén évente mintegy hetvenmillió utas közlekedik autóbusszal.

Siim Kallas, az Európai Bizottság alelnöke, a közlekedésért felelős biztos így nyilatkozott:*„Betartottuk ígéretünket:„az új rendelet nyomán az európai uniós utasok jogai az autóbusszal közlekedőkre is kiterjednek.Az Európai Unió ezzel a világ első olyan területévé lett, amelyen minden közlekedési módra vonatkozó, teljes körű utasjogok léptek érvénybe.”*

Az autóbusszal közlekedők jogairól szóló rendelet a légi-, a vasúti és a hajóközlekedésben érvényes jogokhoz hasonlóakat léptet életbe.Köztük a következőket:

- Az állampolgárságon alapuló megkülönböztetés tilalma a tarifák és egyéb szerződési feltételek tekintetében.
- Megkülönböztetés-mentesség a fogyatékossággal élő és csökkent mozgásképességű személyekre vonatkozóan.Többek között térítésmentes segítséget kell biztosítani számukra a kijelölt autóbusz-állomásokon és az autóbuszokon, valamint kártérítést kell fizetni a mozgást segítő eszközök elveszítéséért vagy megrongálódásáért.
- Megfelelő és hozzáférhető utastájékoztatás az utazás előtt és alatt, valamint általános információk az utasok jogairól az autóbusz-állomásokon és az interneten.
- A menetjegy árának visszatérítése vagy útvonal-módosítás túlfoglalás, a járat törlése

vagy az indulás becsült idejének több mint két órás eltolódása esetén (amennyiben a járat legalább 250 km-es távolságot tesz meg)

- A jegyár 50%-ának megfelelő összegű kártérítés a teljes ár visszatérítésén kívül, túlfoglalás, a járat törlése vagy az indulás becsült idejének több mint két órás eltolódása esetén, amennyiben a fuvarozó nem ajánlja fel az utas számára azt a lehetőséget, hogy válasszon a jegy árának visszatérítése és az útvonal-módosítás között (csak amennyiben a járat legalább 250 km-es távolságot tesz meg).
- Megfelelő segítségnyújtás (kisétkezés, étel és frissítő, illetve szükség esetén szálláshely) amennyiben egy több mint 3 óra tervezett időtartamú utazást törölnek, vagy annak indulása több mint 90 perces késedelmet szenved (csak amennyiben a járat legalább 250 km-es távolságot tesz meg).
- Kártérítés balesetekből származó elhalálozás, személyi sérülés, valamint a poggyász elveszítése vagy károsodása esetén.
- Minden utas számára hozzáférhető, a fuvarozók által bevezetett panaszkezelési eljárások.
- Független, a rendelet betartatására és szankcionálásra hatáskörrel rendelkező szervek felállítása minden tagállamban.

Előzmények

Amíg az Európai Bizottság öt évvel ezelőtt úgy nem határozott, hogy előterjeszti az autóbusszal közlekedők jogairól szóló javaslatát, nem volt érvényben a legtöbb tagállamban alkalmazandó nemzetközi megállapodás, sem az e közlekedési módra vonatkozó általános jogok meghatározásáról szóló uniós jogszabály.

Az autóbusszal közlekedő utasok jogairól szóló rendelet 2011-ben történt elfogadásával befejeződött az összes közlekedési mód felhasználóira vonatkozó uniós szintű jogi keret megalkotása.Az Európai Unió ma az utasjogok terén az első integrált térség a világon:az EU-ban utazók, bármely (légi, vasúti, vízi, vagy autóbusszal történő) közlekedést vesznek is igénybe, védelemben részesülnek.

A következő lépések

Az Európai Bizottság és az uniós tagállamok által kijelölt tagállami hatóságok először 2013 őszén ülnek össze abból a célból, hogy koordinálják az autóbusszal közlekedők jogairól szóló jogszabályok eredményes alkalmazását.

Brüsszel, 2013. február 13.

Hatékonyabb fogyasztóvédelem

Az új javaslatcsomag célja az EU termékbiztonsági jogszabályainak szigorítása és az újonnan megjelenő problémák leküzdése.

A fogyasztási cikkek piaca egyre szerteágazóbbá válik: az emberek összetettebb termékeket vásárolnak, melyek előállítása nem korlátozódik egyetlen országra.

Az Uniónak ezért korszerűsítenie kell fogyasztóvédelmi politikáját, hogy hatékonyan meg tudja védeni a fogyasztókat a veszélyes termékekkel szemben. Most kidolgozott javaslatcsomagjában a Bizottság a következőket szorgalmazza a fogyasztóvédelem javítása érdekében:

- Fel kell gyorsítani a veszélyes termékek kivonását az uniós piacról.

- A jelenleg hatályos fogyasztóvédelmi szabályokat és piacfelügyeleti eljárásokat a legtöbb termékcsoport esetében össze kell hangolni.

- Egyértelműen meg kell határozni, mi tartozik a gyártók, az importőrök és a forgalmazók felelősségi körébe. Az említett szereplőknek például a jövőben több információval kell szolgálniuk az egyes termékek gyártási helyéről.

- Lehetővé kell tenni a szabályozó hatóságok részére, hogy jobban nyomon követhessék a fogyasztási cikkeket az ellátási lánc egészében. Ennek hatására a biztonsági problémák hatékonyabban oldhatók meg és, a nem biztonságos termékek hamarabb hívhatók vissza.

- Nagyobb hangsúlyt kell helyezni az ellenőrzésre, hogy a szabályozó hatóságok könnyebben korlátozni tudják, vagy teljesen be tudják tiltani a potenciálisan veszélyes termékek értékesítését.

- El kell érni, hogy az uniós szabályozó hatóságok szorosabban együttműködjenek egymással, ami az információcserét is meg fogja könnyíteni a számukra.

- Egyszerűsíteni kell azoknak az uniós figyelmeztető rendszereknek (Rapex en, ICSMS) a használatát, melyek segítségével értesíteni lehet más országokat a veszélyt jelentő termékekről.

Ha a javaslatok megvalósulnak, a következetes uniós szabályozás révén javulni fog a fogyasztóvédelem, és a fogyasztók nagyobb bizalommal vásárolhatnak majd az EU bármely részén.

Az egyértelműbb és egységesebb szabályok az uniós vállalatoknak (különösen a kisvállalkozásoknak) is a javát fogják szolgálni, hiszen a cégek könnyebben tudnak majd megfelelni a követelményeknek, és csökkenteni tudják költségeiket.

A termékbiztonsági ellenőrzések, valamint az importszabályok javítása elő fogja segíteni, hogy a tisztességtelen és a megbízhatatlan beszállítók kiessenek a versenyből.

Következő lépések

A Bizottság a javaslatcsomagban foglaltak értelmében megkezdi a piacfelügyelet javítására irányuló munkát. A tervek szerint a következő három évben meg fognak szűnni a termékek nyomon követése terén tapasztalható hiányosságok.

A tagállami szabályozó hatóságok segítséget fognak kapni ahhoz, hogy egyesítsék erőforrásaikat, megszüntessék a párhuzamos munkavégzést, és hatékonyabban lássák el piacfelügyeleti feladatukat.

Az Európai Bizottság javaslatait a következőkben az Európai Parlament képviselői és az uniós vezetők fogják megvitatni. Ha elfogadják őket, a javaslatok végrehajtására a tervek szerint 2015-ben kerül majd sor.

Brüsszel, 2013. február 12.

Stratégia a kiberbűnözés ellen

A Bizottság közös uniós stratégiát dolgozott ki a digitális hálózatok biztonságának javítására, az online bűnözés megelőzésére és a fogyasztók védelmére.

Az internetes bűnözés egyre nagyobb méreteket ölt. A hálózatokba történő behatolás, a kiberbűnözés és a számítógépes vírusok jelentős anyagi kárral járnak, megingatják a fogyasztók online szolgáltatásokba vetett bizalmát és ezzel jelentős kárt okoznak az EU gazdaságának.

Ha nem védjük jobban a fontos digitális hálózati rendszereket, az internetes bűnözés a közbiztonságot és a nemzetbiztonságot is veszélyeztetni fogja. Mivel az online bűnözők a világ bármely pontjáról támadhatnak, a probléma világméretű, így a válaszintézkedéseket is közösen kell meghozni.

Az európai internetezők kb. 38%-a a virtuális fenyegetések miatt megváltoztatta szokásait: egy közelmúltban közzétett tanulmány szerint 18%-uk nem szívesen vásárol interneten és 15%-uk nem szívesen használ internetbank-szolgáltatást.

A tendencia megfordítása érdekében a Bizottság átfogó stratégiát dolgozott ki, amely az EU digitális hálózatait és a fogyasztókat hivatott védeni a kiberbűnözéstől. A közös offenzíva a főbb hálózatokat ellenállóbbá tenné a támadásokkal szemben és jelentősen visszaszorítaná a számítástechnikai bűnözést.

Azáltal, hogy a kezdeményezésben több ország vesz részt, javulni fog a biztonság és a fogyasztóvédelem az Unió egészében. A jövőben az uniós tagállamok szorosabban együtt fognak működni a globális internetes biztonság előmozdítása érdekében. A stratégia értelmében a tagállamok elősegítik a meglévő nemzetközi kiberbiztonsági jogszabályok érvényesülését és támogatják a többi ország erőfeszítéseit az online biztonság kialakítása terén.

Új intézkedések

A stratégiával összhangban a Bizottság azt javasolja, hogy az uniós országok, az internetszolgáltatók és a kiberbűnözésnek kitett üzleti szektorok is tegyenek lépéseket a kulcsfontosságú digitális hálózatok biztonságának megerősítése érdekében.

A tervek szerint valamennyi uniós tagállami kormány felelős lesz azért, hogy megelőzze és legyőzze a digitális hálózati rendszerekre leselkedő veszélyeket. Az országoknak be kell tartaniuk a közös kiberbiztonsági előírásokat és szorosabban együtt kell működniük a kiberbűnözés elleni küzdelemben.

Az e-kereskedelmi szolgáltatóknak, valamint az energia-, a közlekedési, a bank- és az egészségügyi ágazatban működő vállalkozásoknak javítaniuk kell a hálózati biztonságot. A jelenlegi uniós szabályozás értelmében az online biztonságot veszélyeztető eseményeket be kell jelenteniük. Az új stratégia ezt a kötelezettséget kiterjesztené az összes jelentős internetszolgáltatóra és közigazgatási szervre.

A jelenlegi jogszabályok értelmében például a távközlési szolgáltatókra vonatkozik ez a bejelentési kötelezettség, de az internetprotokollra épülő hangátviteli szolgáltatókra (pl. a Skype-hívások szolgáltatóira) már nem. Az új intézkedések megszüntetik ezeket a joghézagokat és az ilyen internetes telefonhívások üzemeltetőit is jelentéstételre kötelezik.

Brüsszel, 2013/02/11

A digitális menetrend

A túraszervezők és az utazási irodák is bekapcsolódnak a 112-es segélyhívó szám népszerűsítésébe

Az Európai Bizottság felkéri a túraszervezőket és utazási irodákat, valamint a Nemzetközi Utazási Irodák és Túraszervezők Szövetségét, az ECTAA-t, hogy honlapjaikon, e-jegyeiken és a főbb idegenforgalmi célállomásokon hirdessék az egységes európai segélyhívó számot, a 112-t.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság digitális menetrendért felelős alelnöke így nyilatkozott:*„A közlekedési vállalatok már csatlakoztak a 112-es szám megismertetését célzó kampányhoz, de a túraszervezők és utazási irodák segítségére is szükség van.Fontos, hogy az európai polgárok tudják, segítségkéréshez csak egyetlen telefonhívásra van szükség, bárhol is legyenek az EU-ban."*

Az ECTAA elnöke, Boris Zgomba szerint:*„Az ECTAA támogatja a Bizottság 112-es segélyhívóval kapcsolatos figyelemfelhívó kampányát.Szívesen veszünk részt ebben a kampányban, mivel mi is úgy gondoljuk, hogy az egységes, az egész EU-ban működő segélyhívószám óriási segítséget jelent az utasoknak - ügyfeleinknek –, akik külföldre utazva nem feltétlenül tudják, milyen telefonszámot hívjanak vészhelyzetben."*

A 112-es hívószámon bárki kérhet segítséget.Például egyszer egy belga cserkészcsapat eltévedt a romániai Gyorok (Ghioroc) falut környező erdőben.Egyikük ismerte és felhívta a 112-es segélyhívó számot.A kezelő meghatározta a csoport pontos földrajzi helyzetét, és értesítette a polgárőrséget, így a csapatot kimentették.Egyikük hipotermiás sokkban volt, de a gyors közbelépésnek köszönhetően életben maradt.

A 112-es szám az európai segélyhívó szám, amely az EU minden országából ingyenesen hívható, vezetékes és mobiltelefonokról egyaránt.A 112-t tárcsázva a megfelelő segélyszolgálatot érjük el (helyi rendőrség, tűzoltóság vagy orvosi ügyelet), és több európai nyelven is beszélhetünk.A szám a hét minden napján 24 órában működik.A 112-es számot mára valamennyi uniós tagállamban lehet tárcsázni, a még meglévő nemzeti segélyhívó számok (például 999 vagy 110) mellett.Dánia, Finnország, Málta, Hollandia, Portugália, Románia és Svédország úgy döntöttek, hogy saját nemzeti segélyhívó számuk is a 112 lesz.A 112-es segélyhívó szám használatát már az EU határain kívül, például Svájcban, Horvátországban, Montenegróban és Törökországban is bevezették.

Egy nemrégi Eurobarométer felmérés szerint ma 5 millióval több európai ismeri a 112-es segélyhívó számot, mint egy évvel ezelőtt.

Előzmények

Egy évvel ezelőtt az Európai Bizottság alelnökei, Neelie Kroes és Siim Kallas felkérték a közlekedési vállalatokat, hogy kapcsolódjanak be a 112-es számot az utazók körében népszerűsítő kampányba.A kampányban több mint 30 vállalat és szövetség vett részt.Keretében az e-jegyeken, a fedélzeti magazinokban, a társaságok honlapjain és az ügyfelekkel kapcsolatba kerülő alkalmazottak révén hívták fel a figyelmet a 112-es hívószámra.Az alábbi képen látható, hogy a Brussels Airlines hogyan népszerűsítette a számot fedélzeti magazinjában.

A 112-es hívószámmal kapcsolatos tájékoztatás a Brussels Airlines újságjában:

SAFETY

FOR YOUR SAFETY AND COMFORT

Welcome on board our flight today and thank you for choosing Brussels Airlines. Please read the information below regarding smoking and safety regulations on board. Should you have any questions, please ask your cabin attendant.

Electronic devices

No personal communications or radio-emitting devices, such as portable telephones, radios, GPS locators, games or remote-control toys, may be used on board*. Please ensure that your telephone is switched off before and during the flight. Items such as personal computers and electronic games may be used during the flight, but must be switched off during take-off and landing.

POUR VOTRE SÉCURITÉ ET VOTRE CONFORT

Nous vous souhaitons la bienvenue à bord de notre vol, et vous remercions d'avoir choisi Brussels Airlines. Veuillez lire les informations suivantes concernant les consignes de sécurité et l'interdiction de fumer à bord. Pour toute question, n'hésitez pas à vous adresser à notre personnel navigant.

Appareils électroniques

Aucun appareil de communication ou émetteur radio personnel, tel que téléphone portable, radio, système GPS, jeu ou jouet télécommandé ne peut être utilisé à bord*. Veuillez vous assurer que votre téléphone est bien éteint avant et pendant le vol. L'utilisation des ordinateurs et jeux électroniques est autorisée pendant le vol, mais ces appareils doivent être éteints lors du décollage et de l'atterrissage.

USEFUL TELEPHONE NUMBERS IN EUROPE

112 (emergency services requiring an ambulance, fire brigade or police); Child Focus 116 000 (missing child

JULY 2

A 112-es hívószám használatáról készült jelentés főbb megállapításai a következők:

- Az uniós lakosok 51%-a hívná a 112-t, ha hazájában éri valamilyen vészhelyzet, ami a 2012-es 47%-hoz képest javulást képvisel.
- Öt országban legalább az emberek fele tudja, hogy a 112 az egységes európai segélyhívó szám, ezek:Lengyelország (57%), Szlovákia (55%), Finnország (54%), Luxemburg (53%) és a Cseh Köztársaság (50%).
- A saját hazájukból is a 112-t hívók aránya Svédországban 96%, míg Görögországban csak 2%.
- Az angolt az Egyesült Királyságon, Írországon és Máltán kívül 25 európai ország híváskezelői beszélik.
- Francia nyelven (Belgiumon, Franciaországon és Luxemburgon kívül) 14 ország fogadja a hívásokat:Bulgária, a Cseh Köztársaság, Finnország, Németország, Görögország, Írország, Olaszország, Litvánia, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Spanyolország.
- Németül összesen 16 országban kérhetünk segítséget:Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Finnországban, Magyarországon, Olaszországban, Litvániában, Hollandiában, Norvégiában, Lengyelországban, Szlovákiában, Spanyolországban és Romániában (valamint természetesen Ausztriában, Belgiumban, Németországban és Luxemburgban).
- Az Egyesült Királyság területén a segélyhívó központok tolmácsszolgáltatást alkalmazva 170 nyelven állnak a bajba jutottak rendelkezésére, míg a francia központok összesen 40 különböző nyelven tudják fogadni a hívásokat.

Brüsszel, 2013/02/07

Kiberbiztonsági terv a nyílt internet, valamint az online szabadság és lehetőségek védelmére

Az Európai Bizottság – az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjével közösen – a hálózat- és információbiztonságra vonatkozó bizottsági irányelvjavaslattal egyetemben kiberbiztonsági stratégiát tett közzé.

A „Nyílt, biztonságos és megbízható kibertér" névre keresztelt stratégia képviseli az EU átfogó elképzelését arról, miként lehetne a leghatékonyabban megelőzni és elhárítani az internetes támadásokat és hálózati zavarokat. Az olyan európai értékek, mint a szabadság és a demokrácia kiteljesítéséhez, valamint a digitális gazdaság biztonságos fejlődésének szavatolásához mindez elengedhetetlen. A konkrét intézkedések célja növelni az információs rendszerek ellenálló képességét az internetes támadásokkal szemben, visszaszorítani a számítástechnikai bűnözést, továbbá megerősíteni az EU nemzetközi kiberbiztonsági szakpolitikáját és kibervédelmét.

A stratégia az alábbi öt prioritást kiemelve ismerteti az EU kiberbiztonsággal kapcsolatos jövőképét:

- A kibertámadásokkal szembeni ellenálló képesség megteremtése
- A számítástechnikai bűnözés drasztikus visszaszorítása
- A kibervédelmi politika kidolgozása és a közös biztonság- és védelempolitikát (KBVP) érintő képességek fejlesztése
- A kiberbiztonsághoz szükséges ipari és technológiai erőforrások előteremtése
- Az Európai Unió által képviselt, a kibertérre vonatkozó egységes, nemzetközi szakpolitika kidolgozása, valamint az alapvető uniós értékek terjesztése

Az EU kibertérrel kapcsolatos nemzetközi szakpolitikájának feladata az alapvető uniós értékek tiszteletben tartásának ösztönzése, a felelősségteljes magatartási normák meghatározása, a meglévő nemzetközi kiberbiztonsági jogszabályok érvényesítése, az Európai Unión kívüli országok támogatása kiberbiztonsági kapacitásépítésen keresztül és a kiberkérdésekkel összefüggő nemzetközi együttműködés előmozdítása.

Az EU jelentős mértékben javította a polgárok internetes bűncselekményekkel szembeni jobb védelmét: létrehozta a számítástechnikai bűnözés elleni európai központot (IP/13/13), jogszabályt javasolt az információs rendszerek elleni támadásokra vonatkozóan (IP/10/1239) és útjára indította a gyermekek online szexuális bántalmazása elleni globális szövetséget (IP/12/1308).A stratégia célja továbbá kialakítani és finanszírozni a számítógépes bűnözéssel foglalkozó nemzeti kiválósági központok hálózatát a képzések elősegítése és a kapacitásépítés érdekében.

A hálózat- és információbiztonsági irányelvjavaslat az átfogó stratégia egyik kulcsfontosságú eleme, amely előírná valamennyi tagállam, jelentősebb internetszolgáltatók, a kritikus infrastruktúrák (pl. e-kereskedelmi platformok és közösségi hálózatok) üzemeltetői, az energetika, a közlekedés és a bankszektor szereplői, valamint az egészségügyi szolgáltatást nyújtók számára, hogy gondoskodjanak a biztonságos és megbízható digitális környezetről az Unió teljes területén. Az irányelvjavaslat többek között az alábbi intézkedéseket fogalmazza meg:

a) a tagállamoknak el kell fogadniuk a hálózat- és információbiztonsági stratégiát, továbbá ki kell jelölniük az illetékes nemzeti hatóságot biztosítva a hálózat- és információbiztonságot érintő kockázatok és események megelőzéséhez, kezeléséhez és elhárításához szükséges megfelelő pénzügyi és humán erőforrásokat;

b) ki kell dolgozni a tagállamok és a Bizottság közötti együttműködési mechanizmust, amely a megbízható infrastruktúrának, az együttműködésnek és rendszeres szakértői vizsgálatoknak köszönhetően lehetőséget biztosít a kiberbiztonsági kockázatok és események korai

előrejelzéseinek megosztására;

c) a néhány ágazatban (pénzügyi szolgáltatások, közlekedés, energetika, egészségügy) működő kulcsfontosságú infrastruktúrák üzemeltetőinek, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtóknak (különösen az „app store" üzletek, e-kereskedelmi platformok, internetes fizetési szolgáltatások, számítási felhők, keresőmotorok, közösségi hálózatok szolgáltatóinak) és a közigazgatási hivataloknak kockázatkezelési gyakorlatokat kell elfogadniuk, továbbá jelenteniük kell az általuk biztosított alapvető szolgáltatásokat érintő jelentősebb biztonsági problémákat.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság digitális menetrendért felelős alelnöke így nyilatkozott:

„Minél nagyobb mértékben támaszkodnak az emberek az internetre, annál erőteljesebb is az elvárás a részükről annak biztonságos használatával szemben. A megbízható internet védi jogainkat és szabadságainkat, és lehetőséget teremt arra, hogy online üzleti tevékenységeket végezzünk. Itt az ideje, hogy összehangolt intézkedéseket hozzunk – ha most nem cselekednénk, az később sokkal többe kerülne."

Catherine Ashton, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője/a Bizottság alelnöke kijelentette:

„A nyílt és szabad kibertér megőrzése érdekében az EU által a való világban képviselt normáknak, alapelveknek és értékeknek online is érvényt kell szerezni. Biztosítani kell az alapvető jogok, a demokrácia és a jogi normák védelmét a kibertérben is. Az EU nemzetközi partnereivel, valamint a civil társadalom és a magánszektor képviselőivel közösen azon dolgozik, hogy e jogokat egyetemessé tegye."

Cecilia Malmström, az uniós belügyekért felelős biztos hozzátette:

„A stratégia a számítástechnikai bűnözés drasztikus visszaszorítását célzó konkrét intézkedéseinket rögzíti. Sok uniós ország nem rendelkezik az internetes szervezett bűnözés ügyében történő nyomozáshoz és az az elleni küzdelemhez szükséges eszközökkel. Valamennyi tagállamnak hatékony nemzeti, internetes bűncselekmények elleni egységeket kell felállítania, amely egységek számíthatnak a számítástechnikai bűnözés elleni európai központ szakértelmére és támogatására."

Előzmények

A kiberbiztonságot érintő események mind gyakoriságukat, mind nagyságrendjüket tekintve egyre növekvő tendenciát mutatnak, és összetettebb, nemzeti határokat nem ismerő problémává válnak. E kiberbiztonsági események komoly mértékben veszélyeztethetik a biztonságot és a gazdaságot, ezért megelőzésük érdekében további erőfeszítéseket kell tenni, együtt kell működni és átláthatóbbá kell tenni a kérdést.

Az Európai Bizottság és a tagállamok eddigi, össze nem hangolt kezdeményezései nem bizonyultak elég hatékonynak szembeszállni az egyre növekvő kihívással.

Tények a kiberbiztonság helyzetéről napjainkban

- A becslések szerint naponta mintegy 150 000 számítógépes vírus kering a világban, és minden nap 148 000 számítógép esik e vírusok áldozatául.
- A Világgazdasági Fórum szerint 10% esélye lehet annak, hogy az előttünk álló évtizedben összeomlik a kritikus információs infrastruktúra, amely 250 milliárd dollár nagyságrendű gazdasági kárt eredményezhet.
- A kiberbiztonságot érintő események jelentős hányada a számítógépes bűnözéshez köthető; a Symantec becslése szerint e bűnözés elszenvedőit évente, világszerte mintegy 290 milliárd eurós veszteség éri, míg a McAfee tanulmánya az elkövetők – szintén éves szintű – 750 milliárd eurós nyereségét valószínűsíti.
- A 2012-ben végzett, a kiberbiztonságról szóló Eurobarométer-felmérés alapján az internetet használó uniós polgárok 38%-a változtatta meg fogyasztói viselkedését a kiberbiztonsággal kapcsolatos aggályok miatt:18%-uk nem szívesen vásárol

interneten, és 15%-uk nem szívesen használ internetbank-szolgáltatást.A válaszadók 74%-ának véleménye szerint megnőtt az esélye annak, hogy számítástechnikai bűnözés áldozatává váljunk, 12%-uk már találkozott az internetes csalás valamilyen formájával, és 89%-uk tartózkodik a személyes adatok interneten történő közlésétől.

- A hálózat- és információbiztonsággal kapcsolatos nyilvános konzultáció rámutatott, hogy a válaszadók 56,8%-a tapasztalt az elmúlt évben olyan, a kiberbiztonságot érintő eseményt, amely komoly hatással volt tevékenységeikre.
- Az Eurostat statisztikái szerint pedig 2012 januárjáig az EU-s vállalkozások csupán 26%-a rendelkezett formálisan meghatározott IKT-biztonsági irányvonalakkal.

Brüsszel, 2013/01/31

A Bizottság kivizsgálja a biztosítások határon átnyúló kereskedelmének jogi akadályait

Az Európai Bizottság egy szakértői pályázati felhívás közzétételével megkezdte a biztosítási termékek határon átnyúló kereskedelmét gátló, az uniós tagállamok szerződési jogának eltéréseiből eredő akadályok vizsgálatát.A szakértői csoport feladata annak felmérése lesz, hogy a szerződési jog eltérései milyen mértékben korlátozzák a biztosítások határon átnyúló forgalmazását, illetve európai vállalkozások és fogyasztók általi felhasználását.Például előfordulhat, hogy a munkavégzés céljából másik uniós tagállamba költöző állampolgároknak új gépjármű-felelősségbiztosítást kell kötniük, vagy esetleg nehézségekkel szembesülnek, ha az előző tagállam magánnyugdíj-rendszerében szerzett jogaikat szeretnék elismertetni.Előfordulhat továbbá, hogy a több EU-tagállamban is fiókteleppel rendelkező vállalkozásoknak egyetlen, mindent lefedő vagyonbiztosítás helyett minden érintett tagállamban egyedi biztosítást kell kötniük, különböző feltételek mellett.A szakértői csoport 2013 végén nyújtja be jelentését, a Bizottság pedig ezt követően döntést hoz az esetleges további intézkedésekről.

„Idén már 20 éves az egységes piac, amely a határon átnyúló kereskedelem alappillérét képezi.Sok még azonban a tennivaló, például a biztosítási szektorban, ahol a biztosítási termékekkel való határon átnyúló kereskedelem mértéke továbbra is rendkívül alacsony:a gépjármű-biztosítási díjak csupán 0,6%-a és a vagyonbiztosítási díjak csupán 2,8%-a származik az EU-n belüli határokon átnyúló kereskedelemből,” nyilatkozta Viviane Reding alelnök, uniós jogérvényesülési biztos.*„A szerződési jog különbségei hátráltathatják a kis- és középvállalkozásokat a határon átnyúló kereskedelemben, valamint a fogyasztókat a határon átnyúló vásárlásban, és egyes biztosítótársaságokat is.Mivel ez rendkívül összetett terület, szakértőket kérünk fel arra, hogy vizsgálják meg a helyzetet és jelentsék észrevételeiket, mielőtt döntést hozunk az esetleges következő lépéseket illetően.”*

A biztosítási szerződésekre vonatkozó joggal foglalkozó szakértői csoport egybegyűjti az érintett feleket, beleértve a biztosítókat, a fogyasztói és vállalati felhasználók képviselőit, valamint a tudomány és a jog szakembereit.A szakértői csoport segíteni fogja a Bizottságot annak kivizsgálásában, hogy a szerződési jog különbségei hátráltatják-e a biztosítási termékek határon átnyúló forgalmazását, valamint a vállalatok és fogyasztók általi felhasználását.Ha valóban ez a helyzet áll fenn, a szakértői csoport meg fogja jelölni a leginkább érintett biztosítástípusokat.A csoport valószínűleg a gazdasági szempontból jelentősebb biztosítási termékekre összpontosít majd, mint például:

- a gépjármű- és az utazási biztosításokra, mivel a fogyasztók és a vállalkozások a legnagyobb valószínűséggel ilyen biztosításokat vásárolnak vagy használnak határon átnyúló alapon;
- az olyan életbiztosításokra, melyek magánnyugdíjként szolgálhatnak az állampolgárok számára.Ez az elemzés a megfelelő, biztonságos és fenntartható európai nyugdíjak menetrendjének részét képezi, amelyet a Bizottság 2012-ben jelentett be.

A szakértői csoport havi rendszerességgel ülésezik, majd 2013 végén jelentést nyújt be megállapításairól.E jelentés alapján a Bizottság eldönti, hogy szükséges-e további elemzés

ezen a területen.

Előzmények

On 11 October 2011 the European Commission proposed an optional Common European Sales Law to boost trade and expand consumer choice in areas outside financial services (IP/11/1175, MEMO/11/680).2011. szeptember 21-én Viviane Reding alelnök európai biztosítótársaságok vezetőivel találkozott, hogy párbeszédet kezdeményezzen a biztosítási szektor képviselőivel egy választható, európai biztosítási szerződésjog lehetséges előnyeiről (MEMO/11/624).

A szakértői csoport megalapítására e találkozó után, a „fogyasztók és a vállalkozások javára szolgáló európai szerződési jog felé történő előrehaladás szakpolitikai választási lehetőségeiről szóló zöld könyvvel" kapcsolatos, a javaslatot megelőző konzultáció során az érintett felek által megfogalmazott aggodalmak figyelembevételével került sor (IP/10/872).A biztosítók képviselői különösen azt hangsúlyozták, hogy az egységes biztosítási termékek kínálata az EU egészében egy egységes európai jogi keretrendszer alapján jelenleg nem lehetséges.Megjegyezték, hogy a szerződési jog különbségei többletköltségeket és jogbizonytalanságot okoznak a biztosítási termékekkel való határon átnyúló kereskedelemben.

Az Európai Parlament ezt követően felkérte a Bizottságot, hogy részletesebben vizsgálja meg a biztosítási szektorban uralkodó helyzetet (2011/2013/(INI) sz. EP-állásfoglalás).

A szakértői csoport tagjai a Bizottság által a mai napon elindított versenyalapú kiválasztási eljárás keretében kerülnek kiválasztásra.

2013/01/24

Új uniós stratégia a tiszta üzemanyagokról

Az Európai Bizottság a mai napon ambiciózus csomagot terjesztett elő az alternatív üzemanyagokat elosztó töltőállomások hálózatának európai szintű fejlesztése, valamint az ilyen töltőállomások tervezésére és használatára vonatkozó közös előírások megállapítása érdekében.Az eddigi szakpolitikai kezdeményezések elsősorban magukra az üzemanyagokra vagy a járművekre vonatkoztak, nem érintették az üzemanyag-elosztó hálózatot.Az ösztönzésnek szánt eddigi lépések nem voltak összehangolva, és nem bizonyultak elegendőnek.

A tiszta üzemanyagok elterjedését három tényező gátolja:a járművek magas ára, az alacsony fokú fogyasztói elfogadottság, valamint a feltöltő- vagy töltőállomások hiánya.Ez egy ördögi kör.Nem épülnek töltőállomások azért, mert nincs elegendő jármű.A járművek ára nem versenyképes, mert nincs rájuk elegendő kereslet.A fogyasztók nem vásárolnak ilyen járműveket, mert azok drágák és nincs hozzájuk megfelelő számú töltőállomás.A Bizottság ezért most olyan csomagot terjeszt elő, amely a tagállamok számára kötelező célokat állapít meg a tiszta üzemanyagok – például a villamos energia, a hidrogén és a földgáz – elosztására szolgáló minimális infrastruktúra tekintetében, valamint EU-szintű közös előírásokat határoz meg az üzemeltetéshez szükséges felszereléseket érintően.

Az Európai Bizottság közlekedésért felelős alelnöke, Siim Kallas így nyilatkozott:*„Az innovatív és alternatív üzemanyagok fejlesztése kézenfekvő módja annak, hogy az európai gazdaságot erőforrás-hatékonyabbá tegyük, csökkentsük a kőolajtól való függésünket, és olyan közlekedési ágazatot alakítsunk ki, amely meg tud felelni a 21. század kihívásainak.Kínában és az Egyesült Államokban a tervek szerint 2020-ra több mint 6 millió elektromos jármű fog közlekedni az utakon.Ez nagy lehetőség Európa számára ahhoz, hogy jó versenypozíciót vívjon ki magának ezen a gyorsan növekvő globális piacon."*

A „Tiszta energiák a közlekedésben" elnevezésű csomag az alternatív üzemanyagok európai

stratégiájáról szóló közleményből, az infrastruktúrára és az előírásokra összpontosító irányelvből és egy olyan kísérő dokumentumból áll, amely ismerteti a cseppfolyósított földgáz (LNG) hajózásban történő fokozottabb használatára irányuló cselekvési tervet.

A főbb javasolt intézkedések a következők:

Villamos energia: Az elektromos feltöltőállomások számát tekintve jelentős eltérések tapasztalhatók az EU-ban.A legtöbb feltöltőállomás Németországban, Franciaországban, Hollandiában, Spanyolországban és az Egyesült Királyságban található.E javaslat értelmében minden egyes tagállam köteles lesz minimális számú, szabványos csatlakozódugaszt használó feltöltőállomást kiépíteni (lásd a mellékelt táblázatot).A cél a feltöltőállomások kritikus tömegének létrehozása azért, hogy az autógyárak nagyobb volumenben és elfogadható áron gyártsanak elektromos járműveket.

Az EU-szinten szabványos csatlakozódugasz elengedhetetlen a villamos áram üzemanyagként való használatának fokozottabb elterjedéséhez.A piaci bizonytalanság megszüntetése érdekében a Bizottság a mai napon bejelentette, hogy közös európai szabványként a 2. típusú csatlakozódugasz használatát javasolja.

Hidrogén:Németország, Olaszország és Dánia már most is jelentős számú hidrogéntöltő állomással rendelkezik, noha ezek némelyike nem nyilvánosan hozzáférhető.Bizonyos alkatrészek – például az üzemanyagtömlők – tekintetében még mindig hiányzik a közös szabvány. E javaslat keretében a meglévő töltőállomásokat összekapcsolják egymással úgy, hogy egyetlen, közös szabványokon alapuló hálózat jöjjön létre, ami biztosítani fogja a hidrogénüzemű járművek mobilitását. Ez a terv azt a 14 tagállamot érinti, amely hidrogéntöltő állomások hálózatával rendelkezik.

Bioüzemanyagok: Ezek az üzemanyagok már most is a piac 5%-át teszik ki. Üzemanyag-keverékekben használják fel őket, és nem igényelnek külön infrastruktúrát.Esetükben a fenntarthatóság biztosítása jelenti a legnagyobb kihívást.

Földgáz (cseppfolyósított (LNG) és sűrített (CNG)):Az LNG-t a vízi közlekedésben használják, mind a tengeri, mind a belvízi hajózásban. A hajók üzemanyag-feltöltésére szolgáló LNG-infrastruktúra kiépítése még korai szakaszban tart. Csupán Svédországban létezik tengerjáró hajókat kiszolgáló, kisméretű LNG-vételező létesítmény, de több tagállam is tervezi hasonló létesítmények létrehozását. A Bizottság javaslata szerint a transzeurópai közlekedési törzshálózatnak mind a 139 kikötőjében LNG-töltőállomásokat kell telepíteni a következő ütemterv szerint: 2020-ig tengeri kikötőkben, 2025-ig pedig belvízi kikötőkben. Ezek nem jelentős méretű LNG-terminálok, hanem rögzített vagy mobil töltőállomások. Az LNG-töltőállomások hálózata minden nagyobb uniós kikötőre ki fog terjedni.

LNG: A cseppfolyósított földgázt teherautók üzemanyagaként is használják, az EU területén azonban csupán 38 töltőállomás található. A Bizottság most azt javasolja, hogy 2020-ra a transzeurópai közlekedési törzshálózat útjain 400 kilométerenként legyen egy-egy LNG-töltőállomás.

CNG: A sűrített földgázt főképpen személyautók meghajtására használják. Jelenleg egymillió jármű üzemel ilyen üzemanyaggal, ami a személygépkocsi-flotta 0,5%-át teszi ki. Az ágazat azon fáradozik, hogy ez az arány 2020-ra megtízszereződjön. A Bizottság javaslata biztosítani fogja, hogy 2020-ra Európa egész területén kiépüljön a közös szabványokon alapuló, nyilvánosan hozzáférhető töltőállomások olyan hálózata, ahol az egyes állomások közötti távolság legfeljebb 150 km.

LPG: Cseppfolyósított propán-bután gáz.Az LPG vonatkozásában a Bizottság nem tervez intézkedéseket, mivel az alap-infrastruktúra már létezik.

A tagállamoknak nem feltétlenül kell közpénzekből finanszírozniuk a változásokat: a helyi előírások módosításával ugyanis ösztönözni tudják majd a magánszektor beruházásait és szerepvállalását. A TEN-T alapokból, a Kohéziós Alapból és a strukturális alapokból uniós támogatás már most lehívható.

Lásd még:MEMO/13/24

Elektromos feltöltőállomások/ járművek száma tagállamonként

Tagállam	Meglévő infrastruktúra (feltöltőállomások) 2011	A nyilvánosan hozzáférhető infrastruktúra tekintetében javasolt, 2020-ra elérendő célok[1]	Az elektromos járművek 2020-ban tervezett számára vonatkozó tagállami tervek
Ausztria	489	12 000	250 000
Belgium	188	21 000	-
Bulgária	1	7 000	-
Ciprus	-	2 000	-
Cseh Köztársaság	23	13 000	-
Németország	1 937	150 000	1 000 000
Dánia	280	5 000	200 000
Észtország	2	1 000	-
Görögország	3	13 000	-
Finnország	1	7 000	-
Franciaország	1 600	97 000	2 000 000
Magyarország	7	7 000	-
Írország	640	2 000	350 000
Olaszország	1 350	125 000	130 000 (2015-re)
Litvánia	-	4 000	-
Luxemburg	7	1 000	40 000
Lettország	1	2 000	-
Málta	-	1 000	-
Hollandia	1 700	32 000	200 000

Lengyelország	27	46 000	-
Portugália	1 350	12 000	200 000
Románia	1	10 000	-
Spanyolország	1 356	82 000	2 500 000
Szlovákia	3	4 000	-
Szlovénia	80	3 000	14 000
Svédország	-	14 000	600 000
Egyesült Királyság	703	122 000	1 550 000

2013/01/24

Az Európai Bizottság tagállami kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen a 2012-ben bevezetett távközlési adó vonatkozásában.

Az eljárás első lépéseként az Európai Bizottság felszólító levelet küldött, hogy Magyarország uniós kötelezettségének tegyen eleget.

• A vitatott távközlési adó a Magyarország által 2010-ben bevezetett az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat sújtó különadót váltja fel. 2011-ben a Bizottság már indított kötelezettségszegési eljárást Magyarország ellen a távközlési különadóval kapcsolatban. Ez utóbbi esetben az ügy jelenleg a Bíróság előtt van folyamatban.

•A 2012-es távközlési adó esetében a Bizottság ugyanazon követelmények tekintetében vizsgálta az új adót, mint az ezt megelőző különadót, és arra a következtetésre jutott, hogy ez az adó nincs összhangban az "engedélyezési irányelv" (2009/140/EK irányelv által módosított 2002/20 / EK irányelv) 12. cikkével. Különösen, a Bizottságnak kételyei vannak afelől, hogy míg a vitatott adót kifejezetten a távközlési szolgáltatókra vetik ki, az általános felhatalmazási rendszer működtetése és végrehajtása során felmerült költségeket fogják-e ezen adóból származó bevételből fedezni.

2013. január 16.

Bioételek és -italok – konzultáció az uniós szabályokról

Ön szerint hogyan lehet a legjobban ösztönözni a biogazdálkodást Európában?

EU-szerte szigorú uniós szabályok vonatkoznak a bioélelmiszerekre, ami azt hivatott szolgálni, hogy a fogyasztók bizalommal vásárolják ezeket a termékeket. A szabályozás elő kívánja segíteni

az európai biogazdaságok térnyerését, mivel azok munkájuk során gondot viselnek a környezetre, megőrzik a biológiai sokféleséget és kíméletesen bánnak az állatokkal.

Jelenleg az Unióban vásárolt élelmiszereknek mintegy 2%-a rendelkezik ökológiai tanúsítással, és 200 ezer gazdaság (az összes termelőüzemnek a 2%-a) folytat biogazdálkodást.

A Bizottság most azt tanulmányozza, miképp lehetne tovább javítani a biogazdálkodásra vonatkozó uniós előírásokat, és hogyan lehetne még jobban fellendíteni a keresletet. A folyamat részeként szeretnénk az Ön véleményét is kikérni a következőkről:

- hogyan lehetne egyszerűsíteni a szabályokat úgy, hogy ez ne menjen az előírások színvonalának rovására;
- hogyan lehet gondoskodni arról, hogy – a szabályok által tiltott – géntechnológiával módosított szervezetek véletlenül se kerüljenek be a bio-élelmiszerláncba;
- népszerűsíti-e az ökotermékeket a címkézés (különösen az európai logó, melyet immár minden olyan bioterméken fel kell tüntetni, amelyet az EU-ban állítottak elő);
- kell-e aktualizálnia a Bizottságnak az ökológiai gazdálkodásról szóló 2004-es cselekvési tervét;
- szükség van-e a csalások megelőzését szolgáló ellenőrzések szigorítására;
- hogyan lehet orvosolni a hatályos behozatali szabályok hiányosságait.

Az online konzultáció 2013. április 10-ig tart. A Bizottság a beérkezett válaszok és észrevételek birtokában hozza majd meg a döntést arról, milyen lépéseket érdemes tennie a következőkben. A Bizottság 2013 végén tervezi előterjeszteni a szabályozás módosítására irányuló javaslatait.

Jelenleg az élelmiszereket csak akkor lehet biotermékként forgalmazni, ha azok mezőgazdasági eredetű összetevői legalább 95%-ban biogazdálkodásból származnak. Az ökológiai termelés előtérbe helyezi a környezetvédelmet és az állatjólétet. A gazdálkodóknak ahhoz, hogy tevékenységük ökológiai termelésnek minősüljön, kerülniük vagy drasztikusan csökkenteniük kell a szintetikus vegyszerek, például a műtrágyák, rovarirtók, adalékanyagok és gyógyászati készítmények használatát.

Azok az importált élelmiszerek, melyeket a származási országban biotermékként forgalmaznak, csak akkor minősíthetők az Unióban biotermékeknek, ha a termelő ország biogazdálkodásra vonatkozó szabályait és tanúsító szerveit az EU a saját normáival egyenértékűnek, illetve saját normáinak megfelelőnek ismeri el.

Az uniós ökológiai logón a gyártóknak fel kell tüntetniük a tanúsítást végző szerv nyilvántartási számát és a bioélelmiszer előállításának utolsó láncszemét jelentő termelő, gyártó, feldolgozó vagy forgalmazó nevét is. Az uniós logó kiegészítéseképpen nemzeti tanúsítási rendszerek védjegyeit is el lehet helyezni a terméken.

2013. január 24.

Környezetkímélőbb autók, nagyobb ellátásbiztonság

Az alternatív üzemanyagok térnyerését szorgalmazó uniós javaslatok megvalósulása EU-szerte megkönnyíti majd a környezetbarát autók tulajdonosai számára a tankolást, illetve a feltöltést.

Ha az uniós polgárok közül többen vesznek elektromos, illetve hidrogénnel vagy földgázzal – nem pedig benzinnel vagy dízellel – üzemelő gépkocsit, az csökkenti az EU olajimport-függőségét, és az üvegházhatású gázok kibocsátását is visszaszorítja.

Az alternatív üzemanyagokkal működő járművek széles körben való elterjedését azonban számos akadály hátráltatja, többek között a gépkocsik borsos ára, a fogyasztók bizalmatlansága, valamint a töltőállomások hiánya.

Az akadályok elhárítása céljából az Európai Bizottság azt tervezi, hogy kötelező célokat és egységes előírásokat határoz meg. Javaslatainak legfontosabb elemei de en fr a következők:

- **Villamos energia** – a javaslat értelmében minden egyes tagállam köteles lesz adott számú – szabványos csatlakozódugaszt használó – feltöltőállomást kiépíteni, hogy az autótulajdonosok az EU területén bárhol fel tudják tölteni a kocsijukat.

- **Hidrogén** – az üzemanyagtömlők és más alkatrészek tekintetében a Bizottság közös szabványok bevezetését szorgalmazza, melyek alapján hálózatba lehet kapcsolni a hidrogéntöltő állomásokkal rendelkező 14 uniós tagállamot.

- **Cseppfolyósított földgáz (LNG)** – a javaslat értelmében a kiépítés alatt álló transzeurópai közlekedési hálózat en útjain 400 kilométerenként LNG-töltőállomásokat kell létrehozni a teherautók számára, és LNG-töltőállomásokat kell telepíteni a hálózatba tartozó mind a 139 – tengeri és folyami – kikötőbe.

- **Sűrített földgáz** – a Bizottság azt szeretné elérni, hogy 2020-ra a sűrített földgázzal üzemelő személyautók számára közös szabványok alapján olyan töltőállomás-hálózat épüljön ki Európa-szerte, melyben az egyes állomások közötti távolság nem több mint 150 km.

Az uniós országok a helyi törvények és az adószabályok módosítása révén ösztönzést adhatnak ahhoz, hogy a magánszektor beruházásokkal segítse a javaslatok megvalósítását. A szükséges változtatások elvégzéséhez az EU támogatást biztosít. A forrásokat már most is le lehet hívni.

A fent ismertetett javaslatok nem foglalkoznak azokkal az alternatív üzemanyagokkal, melyek használata már létező infrastruktúrára épül (bioüzemanyagok és szintetikus üzemanyagok), vagy amelyek esetében már kiépült az alap-infrastruktúra (cseppfolyósított PB-gáz).

Hálózatfejlesztés

Az EU a közlekedési ágazat egészében felhasznált olaj összmennyiségének mintegy 84%-át importálja külföldről (ennek napi költsége hozzávetőleg 1 milliárd eurót tett ki 2011-ben). Az import legnagyobb része politikailag instabil régiókból származik, ami komolyan veszélyezteti az ellátás biztonságát.

Kézenfekvő tehát, hogy ha környezetkímélőbb üzemanyagokra állunk át, azzal Európa energiafüggőségét is csökkenthetjük.

A most előterjesztett javaslatok összhangban vannak azzal az útitervvel, melyet a Bizottság az egységes európai közlekedési térség megvalósítása érdekében dolgozott ki. A dokumentum konkrét célokat határoz meg a tekintetben, hogyan érjük el 2050-re, hogy az uniós közlekedési hálózatokat egységbe kapcsoljuk, és a mobilitást javítsuk, mindezt úgy, hogy közben csökkenjen az üvegházhatású gázok kibocsátása.

2012.

2012/12/20

Uniszex biztosítási árazást előíró uniós szabályok lépnek életbe

A holnap hatályba lépő új szabályok szerint Európában a biztosítótársaságok nem állapíthatnak meg eltérő árakat a nők és a férfiak számára ugyanazon biztosítási termékre.Ennek megfelelően egyes ügyfélkategóriák számára a biztosítások árai rövid távon nőhetnek vagy csökkenhetnek majd, ám idővel valószínűleg kiegyenlítődnek.A változás oka az az európai bírósági ítélet, amely szerint az Európai Unió Alapjogi Chartájával és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós joganyagban foglalt uniszex árazás elvével ellentétes az, hogy a nők és a férfiak pusztán nemük különbözősége miatt eltérő biztosítási díjakat fizessenek.

„A nemek közötti egyenlőség alapjog az Európai Unióban, és a Bíróság világossá tette, hogy ez a biztosítások árazására is vonatkozik” – jelentette ki Viviane Reding alelnök, az EU jogérvényesülési biztosa.*„A biztosítási ágazatnak több mint egy éve volt arra, hogy felkészüljön az uniszex árazásra, és az Európai Bizottság segítette a felkészülést. A Bizottság nyomon követi majd, hogyan hajtják végre a biztosítók az új szabályokat a gyakorlatban.”*

A Test-Achats-ügyben 2011. március 1-jén hozott ítéletében (C–236/09) az Európai Unió Bírósága 2012. december 21-éig adott határidőt a biztosítóknak arra, hogy egyenlő bánásmódot alkalmazzanak a férfi és női egyéni ügyfelekkel szemben a biztosítási díjak és juttatások tekintetében (MEMO/11/123).

Az ítéletet követően Viviane Reding 2011 szeptemberében vezető uniós biztosítók képviselőivel találkozott, hogy megvitatassák, hogyan segíthetné az Európai Bizottság az ágazat alkalmazkodását az új helyzethez (MEMO/11/624).A találkozó eredményeként 2011. december 22-én a Bizottság konkrét útmutatást adott a biztosítóknak az ítélet alkalmazására vonatkozóan (IP/11/1581).

Előzmények

A belga alkotmánybíróság által az Európai Unió Bírósága elé utalt Test-Achats-ügy (C-236/09)

tárgya a biztosítási árazásban érvényesülő, nemi alapú megkülönböztetés volt.2011. március 1-jén az Európai Unió Bírósága 2012. december 21-i hatállyal érvénytelennek nyilvánította az EU egyenlő bánásmóddal kapcsolatos jogszabályaiban engedélyezett azon eltérést, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok különbségtételt tartsanak hatályban a férfiak és nők biztosítási díjai és juttatásai között.

A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról szóló (az Európai Unió Tanácsa által egyhangúlag elfogadott) 2004/113/EK tanácsi irányelv tiltja a munkaerőpiacon kívüli, közvetlen és közvetett nemi alapú megkülönböztetést.

Az ítéletet megelőzően az irányelv 5. cikkének (2) bekezdése feljogosította a tagállamokat a biztosítási szerződésekkel kapcsolatos uniszex szabálytól való eltérésre. Néhány vagy valamennyi biztosítási szerződés esetében minden tagállam élt az eltérés lehetőségével. A belga nemzeti jog például az életbiztosításra vonatkozóan tartalmaz eltérést. Voltaképpen a Belgium által alkalmazott eltéréssel kapcsolatos vita vezetett a Bíróság Test-Achats-ügyben hozott ítéletéhez.

A Bíróság úgy találta, hogy az uniszex szabálytól való – az 5. cikk (2) bekezdésében található – eltérés összeegyeztethetetlen az irányelv céljával, és ezért az EU Alapjogi Chartájával is. A Bíróság 2012. december 21-i hatállyal érvénytelenítette az eltérést.

A Test-Achats-ügyben hozott ítélet nem jelenti azt, hogy a nők mindig a férfiakkal azonos mértékű gépjármű-biztosítási díjat fognak fizetni.

Jelenleg egy gondos, fiatal férfi autóvezető pusztán azért fizet többet a gépjármű-biztosításért, mert férfi.Az ítélet értelmében a biztosítók a továbbiakban nem alkalmazhatják a nemi hovatartozást az egyének díjai közötti különbségeket igazoló, egyetlen meghatározó kockázati tényezőként.A gondos autóvezetők által fizetett díjak azonban az egyéni vezetési magatartás alapján továbbra is csökkenni fognak, a férfiak és nők esetében egyaránt.Az ítélet más jogszerű kockázatértékelési tényezők (például életkor, egészségügyi állapot) alkalmazását nem érinti, és az ár továbbra is tükrözni fogja a kockázatot.

A nemi hovatartozás legalább három fő termékkategóriában meghatározó kockázatértékelési tényező:a gépjármű-biztosítás, az életbiztosítás/életjáradék és a magán betegbiztosítás területén. Az uniszex árazás irányába történő átmenetnek valószínűleg mindhárom kategóriában következményei lesznek az egyéni ügyfelek biztosítási díjai és/vagy juttatásai szintjén.A díjak – az érintett terméktől függően – meghatározott fogyasztói kategóriák esetében emelkedhetnek, illetve csökkenhetnek.

A biztosítási ágazatban erős a verseny és nagyfokú az innováció.Az ágazatnak képesnek kell lennie e kiigazítások megtételére, valamint arra, hogy a nemi hovatartozástól független, vonzó termékeket kínáljon a fogyasztóknak, az általános árszint indokolatlan befolyásolása nélkül.Az uniszex árazásból eredő árcsökkenéseket ugyanolyan következetesen érvényesíteni kell a fogyasztókkal szemben, mint az áremeléseket.

Az ítélet következményeiről a tagállamokkal és az érdekeltekkel folytatott megbeszélésre 2011. június 20-án került sor, a Bizottság által 2009-ben alapított „Forum on Gender and Insurance" (A nemi hovatartozás és a biztosítás fóruma) keretében. Viviane Reding, az Európai Unió jogérvényesülési biztosa 2011. szeptember 21-én európai biztosítótársaságok vezetőivel is találkozott (MEMO/11/624).

2011. december 22-én a Bizottság útmutatót fogadott el, hogy segítse a biztosítótársaságok átállását az uniszex árazásra (IP/11/1581).Az útmutató a fogyasztók és a biztosítók számára egyaránt hasznos, konkrét iránymutatással szolgált az ítélet következményeivel kapcsolatban.

Brüsszel, 2012. december 9.

Új kiotói klímakör a régi vállalásokkal

Megállapodtak a világ országai Dohában a károsanyag-kibocsátás csökkentését célzó Kiotói Jegyzőkönyv január elsején induló második kötelezettségvállalási időszakának szabályairól. Az Európai Unió továbbra is 20 százalékos csökkentést vállal 2020-ig, de nyitva hagyja egy akár 30 százalékos kibocsátás-mérséklés lehetőségét is.

2020-ig meghosszabbították a résztvevő országok a globális kibocsátás-csökkentést célzó Kiotói Jegyzőkönyv hatályát. A jelenleg egyetlen jogi kötőerővel bíró globális éghajlatvédelmi megállapodás az év végén lejárt volna, a dohai klímakonferencián elfogadott kiegészítés viszont életben tartja a Jegyzőkönyvet az évtized végéig, és előrevetíti, hogy 2015-ben új, jogilag is kötelező erejű globális megállapodást kell majd kötniük a világ országainak (a fejlődő országoknak is) a 2020 utáni időszakra vonatkozólag.

A 2013. január elsejétől hatályba lépő második kötelezettségvállalási időszak nem határoz meg új csökkentési célokat, éppen ezért a dohai klímakonferencia eredménye is relatív. Környezetvédők szerint a megállapodás lényegében semmilyen előrelépést nem jelent az éghajlatvédelem szempontjából, hiszen a régi-új vállalások még csak csökkenteni sem fogják a légkör hőmérsékletének emelkedését. Mások viszont jó első lépésnek tartják egy majdani globális megállapodás megkötése felé, és örülnek, hogy egyáltalán nem szűnik meg az év végén a Kiotói Jegyzőkönyv.

Az Európai Unió vezetői mindent összevetve nem lelkesednek túlzottan. Az éghajlatvédelemért felelős uniós biztos szerint „nem volt egyszerű a folyamat, szépnek és gyorsnak sem mondanám, de legalább sikerült átkelni a hídon, és most talán felgyorsulhatunk”. Connie Hedegaard reményei szerint a mostani dohai megállapodás elvezethet egy 2015-ben megkötendő globális ENSZ-egyezményhez, amely a Kiotói Jegyzőkönyv 2020-as megszűnése utántól lenne érvényben, és amely már a legnagyobb szennyező fejlődő országok (pl. Kína és India) részéről is tartalmaz kötelező vállalásokat.

Az Európai Unió tartja magát a korábbi vállalásaihoz. Az 1990-es szinthez képest 20 százalékkal fogja mérsékelni a kontinens károsanyag-kibocsátását, de továbbra is nyitva hagyja annak lehetőségét, hogy a 30 százalékos csökkentést is végrehajt, ha a nagy szennyezők is jelentős vállalásokat tesznek. Mindennek az a magyarázata, hogy az Európai Unió önmagában csak a globális kibocsátás mindössze 11 százalékáért felel, a jelentős európai erőfeszítéseknek pedig csak úgy van igazán értelmük, ha a világ többi nagy szennyezője is követi az EU-t. (Kína 23,6%, Egyesült Államok 17.9%, India 5,5% - 2009).

A dohai megállapodás értelmében 2013-ban is a Durban Platform keretei között folyik tovább a gondolkozás a hosszabb távú tervekről. A tavalyi dél-afrikai klímacsúcstalálkozón létrehozott jogi keretnek egyrészt feladata lesz ambíciózusabb kibocsátáscsökkentési intézkedések ösztönzése, hogy tartani lehessen a 2 Celsius-foknál nem nagyobb mértékű légköri hőmérséklet-emelkedést, másrészt a 2015-ben megkötendő megállapodás megszövegezése.

A fő törésvonalak és a legfőbb érvek a dohai klímakonferencián sem változtak: az Európai Unió minél nagyobb kibocsátáscsökkentést szorgalmaz; a fejlett, de nagy szennyező országok nem hajlandók jogilag is kötelező nagy kibocsátáscsökkentést vállalni, amíg a fejlődő szennyező országok nem cselekednek hasonlóan; a fejlődő országok viszont megfelelő ellentételezést és garanciákat kérnének arra, hogy az éghajlatvédelmi harc ne lassítsa le a gazdasági fejlődésüket, és ne okozzon számukra versenyhátrányt.

Ebben a keresztmetszetben lényegében nem tudnak előrelépni a világ országai a klímaváltozás elleni harcban, és úgy tűnik, egyelőre nem tudják tartani a legfeljebb 2 Celsius-fokos légkörmelegedési célt sem az iparosodás előtti időszakhoz képest.

Kulcskérdés volt a konferencián az is, hogy a fejlett országok hogyan tudják továbbra is anyagilag támogatni a fejlődőket a környezetbarát technológiák elterjesztésében. A 2010-2012 között felajánlott 7,2 milliárd eurós támogatást 2013-tól is folytatja az Európai Unió – jelentette be Connie Hedegaard uniós biztos. A tervek között van az is, hogy globális szinten a fejlett országok évente 100 milliárd euróval támogassák a szegényebb országokat.

Környezetvédők emlékeztettek arra, hogy a 2012-ig érvényes 5,2 százalékos

kibocsátáscsökkentést, és ennek lényegében változatlanul hagyását 2020-ig annak fényében kell értékelni, hogy csak idén 2,6 százalékkal nőtt a globális károsanyag-emisszió mértéke, a referenciaévnek tekintett 1990-hez képest pedig immár 58 százalékkal több üvegházhatást okozó gázt bocsátanak ki a világ országai.

Magyar szempontból fontos kérdés volt a konferencián, hogy mi legyen az első kiotói kibocsátáskereskedelmi időszakból megmaradt emissziós egységek (AAU) sorsa az új időszakban. A volt szocialista országok, amelyek a rendszerváltások után bekövetkezett nehézipari hanyatlással jelentős emissziócsökkentést hajtottak végre 1990-hez képest, jelentős mennyiségű kibocsátási egységet halmoztak fel, amelyeket felhasználni, illetve értékesíteni szándékoztak 2013 után.

A megállapodás szerint korlátozott mértékben lehet majd első időszakból származó AAU-kat vásárolni a második kereskedelmi időszakban, de mint az Európai Bizottság közleményéből kiderül, „az Európai Unió, a tagállamai és több potenciális egységvásárló (Ausztrália, Japán, Liechtenstein, Monaco, Új-Zéland, Norvégia és Svájc) nyilatkozatban vállalta, hogy nem fog vásárolni az első időszakból megmaradt egységeket.

2012. november 16.

Ellátásbiztonság, kedvező árak – energiapiac a fogyasztók szolgálatában

A tervezett szabályozás a tagállamokat az uniós energiaügyi szabályok maradéktalan alkalmazására fogja késztetni, ami lehetővé teszi, hogy a fogyasztók éljenek az energiapiac nyújtotta összes lehetőséggel.

Az uniós országok közös szabályokat en fogadtak el, hogy az energiapiacot megnyissák a verseny előtt, ami az embereknek és a vállalkozásoknak egyaránt kedvező, mivel ellátásbiztonságot, fenntartható energiaellátást és méltányos árakat eredményez.

Ezek a szabályok különösen fontosak ahhoz, hogy meg tudjunk birkózni az előttünk álló kihívásokkal, köztük az éghajlatváltozás, a túlzott importfüggőség problémájával, és hogy az energiát mindenki számára megfizethetővé tegyük.

Az eddig megtett lépéseknek köszönhetően ma a fogyasztók nagyobb kínálatból választhatnak, a piac féken tartja a nagykereskedelmi árakat, és energiakészleteink elegendőek a szükségleteink kielégítéséhez.

Más téren azonban hiányosságok tapasztalhatók a tagállamokban. A Bizottság még többet kíván tenni annak elősegítéséért, hogy a fogyasztók minél hamarabb élvezhessék a versengő piacból származó előnyöket. Az uniós intézmény intézkedéseket javasol, hogy a belső energiapiac működőképessé váljon de en fr, többek között a következőket:

- **biztosítani kell, hogy minden ország megfelelően alkalmazza a szabályok összességét** – jelenleg ez még nincs így, különösen a földgáz-, illetve a villamosenergia-

piacok de en fr összekapcsolására vonatkozó szabályok tekintetében;

- **gondoskodni kell arról, hogy a fogyasztók ismerjék az őket megillető jogokat** – például azt, hogy joguk van 3 hetes felmondási idő után költségek nélkül szolgáltatót váltani, amivel összesen 13 milliárd eurót takaríthatnának meg évente, ha mindenki a legolcsóbb szolgáltatást választaná;

- **elő kell segíteni az intelligens fogyasztásmérők bevezetését** – ezeknek az eszközöknek a segítségével a fogyasztók valós időben figyelemmel követhetik majd fogyasztásukat, és jobban gazdálkodhatnak az energiával;

- **egyértelműbbé kell tenni a tájékoztatást az árakról, a díjszabásról és a kínálatról** – a védendő fogyasztók érdekében;

- **meg kell szüntetni az árszabályozást** – mert azt a téves képzetet kelti a fogyasztókban, hogy a legkedvezőbb áron vásárolják az energiát, ugyanakkor gátolja a versenyt és a beruházásokat (jelenleg csupán 9 uniós ország NEM szabályozza a kiskereskedelmi árakat).

Következő lépések

Egyes országok ösztönzőkkel tervezik arra késztetni a hagyományos energiatermelőket, hogy tartsanak fenn tartalék-villamosenergiakapacitást azokra az időszakokra, amikor a változó intenzitású energiaforrások (pl. a szél- és napenergia) nem termelnek elegendő energiát a kereslet kielégítésére.

Mielőtt ilyen ösztönzők bevezetésére sor kerülhetne, fel kell fedni annak okát, hogy az országok miért nem ruháznak be termelési kapacitásaik növelésébe. A tagállami kormányoknak azt a lehetőséget is mérlegelniük kell, hogy nem lenne-e költséghatékonyabb más uniós országok termelőitől beszerezni a szükséges energiát.

A Bizottság továbbá iránymutatások tervez közzétenni arról, hogyan lehet javítani a megújuló energia piacát.

2012. október 29.

Online szerencsejátékok: hogyan csökkenthető a kockázat?

Új fogyasztóvédelmi cselekvési terv, melynek célja a felelőtlen szerencsejáték-hirdetések és a fogadáshoz kötődő eredménybefolyásolás leküzdése.

Egyre többen vesznek részt online szerencsejátékokban. A pókerhez hasonló játékok – a kaszinókkal, sportfogadásokkal és a sorsolásos játékokkal együtt – hatalmas üzletet jelentenek: 2011-ben 6,8 millió európai kötött online fogadást. Ezáltal összesen 9,3 milliárd euró bevételt teremtett az online szerencsejáték-szolgáltatók számára. Ez a szám 2015-re várhatóan 13 milliárd euróra rúg majd.

Számos európai uniós ország vezetett be olyan jogszabályokat, amelyek védeni hivatottak a szerencsejátékosokat, azonban ezek a szabályok országonként eltérőek.

- Németországban és Hollandiában betiltottak bizonyos típusú online fogadásokat.
- Finnországban, Portugáliában és Svédországban egyetlen szolgáltató kezében futnak össze az online szerencsejáték-szolgáltatások.
- Dánia, Észtország, Franciaország, Olaszország és Spanyolország engedélyek bevezetésével teszi lehetővé, hogy egynél több vállalat is szolgáltathasson online szerencsejátékokat. Az online szerencsejáték-szolgáltatás biztosítása Magyarországon is engedélyhez kötött.

Minden egyes rendszert úgy terveztek meg, hogy az védelmet nyújtson a csalás ellen, és megóvja az olyan kiszolgáltatott népesség-csoportokat, mint pl. a gyerekek.

Az online szerencsejátékok jellegéből adódóan azonban a polgárok nem feltétlenül élvezik a saját hazájuk jogszabályai nyújtotta védelmet. Egy német állampolgár például dönthet úgy, hogy online fogadásban vesz részt egy olyan internetes oldalon, amelyet az Egyesült Királyságban működtetnek.

Végezetül, az Európai Bizottság ajánlásokat fog intézni az európai uniós tagországokhoz a fogadáshoz kötődő eredménybefolyásolás leküzdésére vonatkozóan. A javaslatok között lesz majd az információ megosztására, a gyanút keltő tevékenységek nyomon követésére, az összeférhetetlenséget érintő rendelkezésekre, valamint olyan forródrótok létrehozására vonatkozó tervezet, amelyeken a gyanús magatartást észlelők tehetnek jelentést.

A cselekvési tervhez tartozó kezdeményezések benyújtására 2013-től kerül majd sor.

Brüsszel, 2012. október 4.

Paks kiállta a biztonsági tesztet

Megfelel a Paksi Atomerőmű az európai uniós biztonsági előírásoknak – derült ki a kontinensen működő nukleáris reaktorok átfogó európai biztonsági felmérése után. Az Európai Bizottság által elfogadott jelentés szerint egyik európai atomerőművet sem kell bezárni, de szinte mindegyik reaktor esetében szükség lenne jelentős fejlesztésekre. Akár a 25 milliárd eurót is elérheti a testület által javasolt átalakítások költsége, ezek végrehajtására azonban nem tudja az EU kötelezni a tagországokat.

Mindent egybevetve nem talált nagyobb hiányosságokat a Paksi Atomerőmű biztonsági rendszerében az a nagyszabású jelentés, amelyben az Európai Bizottság egy több szakaszból álló folyamat végén felmérte a működő uniós nukleáris létesítmények állapotát.

A jelentés méltatja a védett irányító központra, az áramellátásra, a dolgozók külső veszélyforrások elleni megóvására vonatkozó intézkedéseket, továbbá azokat a kritikus paramétereket is, amelyeket egy súlyos baleset esetén léptetnének életbe.

Elismerően szól a dokumentum azokról az intézkedésekről is, amelyekkel a jelenlegi magas szintre emelték a létesítménynek a földrengésekkel szembeni ellenállóképességét, jóllehet eredetileg nem ilyen fokozatú katasztrófa elbírására lett tervezve. Azt is elégedetten nyugtázta a szigorú „zsűri", hogy az atomerőmű – elhelyezkedésénél fogva – a lehető legmagasabb árvizszinttel vagy egy gátszakadással szemben is védve van.

A jelentés mindazonáltal lát még javítanivalókat, ezért több ajánlást is tett. Így a folyékony radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozó eljárások kifejlesztését javasolja a létesítmény területén annak érdekében, hogy súlyos baleseti helyzetekkel is meg tudjon birkózni. Az egyszerre több egységben bekövetkező esetleges balesetek jobb kezelését is szükségesnek nevezi.

Európai eredmények

A paksi eredmények nagyjából illeszkednek az uniószerte tapasztaltak sorába. Az energiaügyi uniós biztos csütörtökön mindent összevetve „jónak és elégségesnek" minősítette az európai nukleáris létesítmények állapotát, és kijelentette: a 134 vizsgált, de már csak 132 működő atomreaktor közül „egyet sem kell bezárni, de szinte mindegyik esetében lenne mód jelentős fejlesztésekre". Günther Oettinger hangsúlyozta, a helyzet ugyan elfogadható, de az bebizonyosodott, hogy nem felelnek meg az európai atomerőművek a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség összes előírásának, és javítani kellene a tagállamok közötti együttműködésen is.

Az átfogó úgynevezett stressztesztek elvégzésére az Európai Tanács kérte fel az Európai Bizottságot a 2011-es fukushimai atomkatasztrófa után. Két évvel ezelőtt földrengés rongálta meg a japán városban működő atomerőművet, az ezt követő szökőár pedig a helyzet stabilizálásáért felelős tartalék áramellátó-rendszert tette tönkre, minek következtében a következő napokban több robbanás is történt, és jelentős mennyiségű radioaktív szennyeződés került a légkörbe.

Az Európai Unió célja az volt, hogy megbizonyosodjon arról: a kontinensen működő atomerőművekkel ilyesmi nem fordulhat elő. Ennek érdekében a három fázisban kivitelezett vizsgálatok során elsősorban azt vizsgálták a szakemberek, hogy ellenállnának-e az európai atomerőművek különböző természeti katasztrófáknak, terrortámadásoknak, illetve megfelelők-e azok a biztonsági előírások, amelyeket vészhelyzet esetén kell betartaniuk és követniük az ott dolgozóknak.

Első körben az atomerőművek üzemeltetői maguk végeztek önvizsgálatot tavaly október végéig, és ez alapján javaslatokat tettek az esetleges fejlesztésekre, főként az európai szabályozói szövetség ajánlásai alapján. Ezeket az értékeléseket második körben a tagállami hatóságoknak kellett megvizsgálniuk a tavalyi év végéig. Ők szintén ajánlásokat fogalmaztak meg. Idén január és április között pedig az Európai Bizottság és a tagállamok szakértőiből álló csoportok vizsgáltak meg a helyszínen is atomerőműveket, számszerint 54-et. Ezeknek a vizsgálatoknak az elemzését követően álltak most össze a felülvizsgálatban részt vett tagországok számára készített értékelések és ajánlások.

A stressztesztek alapján az Európai Bizottság megállapította, hogy a jelenlegi kockázatszámítási előírásokat az árvízveszély kapcsán 62, a földrengésveszély kapcsán pedig 54 esetben nem

alkalmazzák. A megfogalmazott ajánlások szerint minden atomerőműnek rendelkeznie kell olyan berendezéssel, amely a szeizmikus mozgásokat figyeli. A szomszédos országok részvételével összesen 145 vizsgált reaktorból „121 reaktorban telepíteni kellene ilyen berendezést, vagy a meglévőt kellene modernizálni” – olvasható a bizottsági közleményben.

32 atomreaktorban nem működik olyan rendszer, aminek a segítségével hermetikusan le lehet zárni, és nyomásmentesíteni lehet a sugárfertőzött helységeket. További megállapítása a vizsgálatoknak, hogy 81 nukleáris reaktorban nem megfelelően tárolják a balesetek elhárításához szükséges eszközöket, ezeket ugyanis többszörösen védett helyeken kellene tartani. 32 reaktorban pedig nincs tartalék vezérlőterem, ami szükséges lenne akkor, ha az irányítószoba hozzáférhetetlen lesz.

Günther Oettinger elmondta, reaktoronként 30-200 millió euróra tehető a fejlesztési igény, mindent összevetve pedig 10-25 milliárd eurót kellene fordítani most a nukleáris energiabiztonság teljes körű megteremtésére – mondta a német származású energiaügyi EU-biztos.

A mostani megállapítások és ajánlások alapján a tagállami hatóságok az év végéig cselekvési tervet készítenek majd, a jövő év elején pedig azt nézi majd át az EU, hogy mennyire lesznek egységesen intenzívek a tagállami intézkedések. 2014-ben az Európai Bizottság újabb értékelést készít, immár arról, hogy hogyan halad a biztonsági előírások szigorítása a gyakorlatban.

Nukleáris biztosítás
Az Európai Bizottság – miként arra az állam- és kormányfők tanácsa felkérte – jogszabályi következtetéseket is szeretne levonni a felmérésből. Günther Oettinger a BruxInfo kérdésére elmondta, a stressztesztek biztosan kiindulópontként szolgálnak majd a jövőbeni nukleáris jogszabály-alkotásokhoz. Az uniós biztos azt mondta, a Bizottság javaslatot fog tenni új nukleáris biztonsági előírásokra, köztük egy kötelező nukleáris biztosítási rendszer megteremtésére.

A német származású politikus nem rejtette véka alá, hogy mindez jelentősen befolyásolni fogja az energiamixet, ezáltal ugyanis drágábbá válhat a nukleáris energia, ezzel teremthető meg viszont szerinte a megfelelő biztonság, és így lehet csökkenteni a kockázatokat. Felhívta ugyanakkor a figyelmet arra, hogy „a nukleáris biztosítás költségei minden bizonnyal a végfogyasztók villanyszámláin is látszik majd”.

A biztosítás Oettinger szerint azért szükséges, mert a nukleáris balesetek áldozatainak kártérítéséről jelenleg nem rendelkezik az uniós jog. Ebből a Bizottság szerint a környezeti károkat is kompenzálni lehetne.

Brüsszel, 2012. július 30.

Cipruson, Horvátországban, Máltán és Görögországban a legjobb a fürdővizek minősége

Európában javult az általános vízminőség – a kontinens szinte valamennyi tenger-, tó- és folyóparti fürdőhelyén elég tiszta a víz ahhoz, hogy úszni lehessen benne.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség minden évben jelentést ad ki a fürdővizek minőségéről de en fr. A jelentés megállapításai rendszeres mintavételen alapulnak. Az EU több mint 22 000 tenger-, tó- és folyóparti fürdőhely vizét ellenőrzi Európa-szerte.

A kiváló vízminőségű fürdőhelyek száma 3,5%-kal, a kielégítő vízminőségű fürdőhelyek száma pedig 1%-kal nőtt a tavalyi évben. A fürdőhelyek kevesebb mint 2%-a nem felelt meg az uniós minimumkövetelményeknek.

Érdemes utánanéznie, mennyire tiszta a víz kedvelt fürdőhelyén

- Tájékozódjon arról, milyen a vízminőség az Ön által látogatni kívánt fürdőhelyen en.
- Töltse le az adatokat és tekintse meg az interaktív térképeket az európai vízügyi információs rendszer (WISE) en segítségével.
- Ossza meg tapasztalatait másokkal az Eye on Earth honlapon en.
- Ismerje meg és keresse a fürdőhelyeken ezeket a vízminőséget jelző szimbólumokat en.

A 2011. évi vízminőség-vizsgálat

Európában rendszeresen vizsgálják, hogy előfordulnak-e egészségre káros szennyező anyagok és baktériumok (pl. E. coli baktérium) a tenger-, folyó- és tóparti fürdőhelyeken. A pozitív vizsgálati eredmény arra utalhat, hogy a fürdővízbe szennyvíz vagy állattartásból eredő hulladék került.

A 2011-es adatokat összefoglaló, idén közzétett jelentés szerint tavaly összességében több fürdőhely felelt meg az európai uniós minimumkövetelményeknek, mint 2010-ben. Ugyanakkor kiugróan jó és rossz eredmények is születtek.

Az élboly és a sereghajtók

2011-ben Ciprus, Horvátország, Málta és Görögország teljesített a legjobban: ezekben az országokban a fürdőhelyek több mint 90%-án bizonyult kiválónak a vízminőség, és a többi fürdőhely is megfelelt az előírt követelményeknek.

A legmostohább viszonyok Hollandiában, Bulgáriában, Lettországban, Luxemburgban és Belgiumban uralkodtak: ezekben az országokban a fürdőhelyek viszonylag kis százaléka felelt meg az uniós normáknak.

Magyarországon 228 fürdőhelyet vizsgáltak. Közülük 127 (55,7%) esetében bizonyult a vízminőség kiválónak, 26 (11,4%) esetében jónak vagy kielégítőnek, és mindössze 7 (3,1%) esetében nem megfelelőnek, illetve rossznak. Jó hír, hogy a fürdőhelyek egyikét sem kellett bezárni.

Az általános vízminőség 1990 óta folyamatos javulást mutat az Európai Unió fürdőhelyein. Míg 1990-ben a tengerparti fürdőhelyek 9,2%-a nem felelt meg a vízminőségre vonatkozó uniós követelményeknek, addig 2011-ben már csak 1,5%-ukról volt ugyanez elmondható. Hasonló tendencia figyelhető meg az édesvízi fürdőhelyek esetében is: 1990 és 2011 között 11,9%-ról 2,4%-ra esett vissza azoknak a helyeknek az aránya, ahol a víz minősége az előírtnál rosszabb volt. Ez az arány egyike a valaha mért legkedvezőbb adatoknak.

Brüsszel, 2012. május 24.

Terv a fogyasztóvédelem jobbításáért

Az új, átfogó uniós stratégia a fogyasztók védelmét és tájékoztatását hivatott javítani, és az elképzelések értelmében segíteni fog abban is, hogy probléma esetén a vevők jogorvoslatban részesüljenek.

Az EU fogyasztóvédelmi szabályozása a legszigorúbbak közé tartozik a világon. Ugyanakkor tény, hogy a termékek, szolgáltatások és értékesítési taktikák útvesztőjében a fogyasztók egyre nehezebben tudnak kiigazodni.

A kihívásra az Európai Bizottság átfogó választ keres a fogyasztók védelme érdekében.

Napjainkban a fogyasztási kiadások meghaladják az EU által megtermelt GDP felét. Ha hatékonyabbá válik a fogyasztóvédelem, a fogyasztók több bizalommal fordulnak a piacokon kínált termékek felé, ez pedig lendületet ad a versenynek és a gazdasági növekedésnek. A bizalom erősítését és a növekedés ösztönzését célzó stratégia de en fr azt hivatott elősegíteni, hogy a következő 2 év folyamán:

- **javuljon a fogyasztói biztonság** – ennek eszközét a jogszabályok szigorítása és a piacfelügyelet hatékonyságának növelése jelenti;
- **bővüljenek a vásárlók rendelkezésére álló információk** – többek között a fogyasztói hitelek valódi ára, illetve a panasztételi lehetőségek tekintetében;
- **javuljon a jogérvényesítés**, a vásárlók pedig könnyebben vehessenek igénybe jogorvoslatot problémák esetén;
- **a fogyasztói jogok fejlődése tartson lépést a társadalmi változásokkal** – fontos kívánalom például, hogy a jogszabályok megfeleljenek a digitális kor kihívásainak, számoljanak a vásárlók esetleges kiszolgáltatottságából eredő szükségletekkel, és segítsék elő, hogy a fogyasztók számára elérhetőbbé váljanak a környezetbarát áruk és szolgáltatások.

A stratégia középpontjában az a cél áll, hogy a fogyasztók hatékonyabb védelemben részesüljenek, amikor élelmiszereket, ill. online termékeket vásárolnak, energiaszolgáltatót választanak, pénzügyeiket intézik vagy éppen utaznak.

Az Európai Bizottság a tavalyi év folyamán 16 intézkedésből álló javaslatcsomagot dolgozott ki de en fr az elektronikus kereskedelem és az online szolgáltatások terén annak érdekében, hogy 2015-re megduplázódjanak az online kiskereskedelmi eladások. Ezt a célt a fogyasztók védelmének és tájékoztatásának javítása, illetve a rendelkezésükre álló választék bővítése révén kívánja a Bizottság megvalósítani.

A szerződéses viták rendezése

A Bizottság a tavalyi év során javaslatokat en fogalmazott meg a fogyasztók és kereskedők közötti viták bíróságon kívüli rendezésével kapcsolatban is. A javaslatok értelmében a jövőben mindegyik fogyasztó élhet majd az alternatív vitarendezés lehetőségével. Az eljárásban egy semleges harmadik fél közvetít a fogyasztó és a kereskedő között, illetve tesz javaslatot a vita megoldására.

Az online viták rendezése

A Bizottság javaslatai az online vitarendezést is lehetővé teszik az interneten más EU-országból termékeket vásárló uniós fogyasztók számára. Ez az eljárás hasonlít az alternatív vitarendezéshez, de a folyamatot teljes egészében internetes felületen lehet majd lebonyolítani

Az említett megoldások a Bizottság szándéka szerint kiteljesítik majd azt a segítséget, melyet az uniós polgárok már most is igénybe vehetnek más tagországbeli kereskedőkkel támadt vitáik rendezéséhez. Ebbe a körbe tartozik például a kis értékű követelések európai eljárása, melynek köszönhetően gyorsabban és kisebb költségek mellett lehet a 2000 eurót meg nem haladó követelésekkel kapcsolatos ügyek végére pontot tenni. 2013-tól a fogyasztóknak arra is lehetőségük lesz, hogy – az európai igazságügyi portálon – online tölthessék ki a kis értékű követelések európai eljárásának lefolytatásához szükséges formanyomtatványt, amivel sok időt és energiát spórolhatnak meg.

Bővebben az európai fogyasztóügyi stratégiáról en

Brüsszel, 2012. május 18.

RAPEX – A veszélyes fogyasztási cikkek bejelentésének eszköze

A Bizottság jelentést tett közzé a veszélyes termékek bejelentésére szolgáló RAPEX-hálózat 2011-es működéséről. Az európai fogyasztókat védő riasztási rendszer használata egyre zökkenőmentesebb.

A RAPEX működéséről szóló 2011-es jelentés de en fr szerint tavaly az EU-ban több mint 1800 veszélyes terméket tiltottak be, vontak ki a piacról vagy hívtak vissza a fogyasztóktól – 20%-kal kevesebbet, mint 2010-ben.

Ez részben azzal magyarázható, hogy a gazdasági válság miatt csökkenteni kellett a tagállami szabályozó hatóságok költségvetését, így azok kevesebb ellenőrzést tudtak elvégezni.

Munkájuk során viszont leginkább azokra a termékekre összpontosítottak, amelyek a legsúlyosabb veszélyt jelentették a fogyasztók biztonságára nézve. Emellett a RAPEX felülvizsgált iránymutatásainak köszönhetően felgyorsult a veszélyes termékek azonosításának és eltávolításának folyamata.

A RAPEX rendszeren keresztül bejelentett veszélyes termékek 27%-át a ruházati cikkek, divatcikkek és textíliák teszik ki. Ezeket a játékok (21%), a gépjárművek (11%), az elektromos készülékek (8%), valamint a kozmetikumok (7%) követik a sorban.

Szúrópróbák

A tagállami szabályozó hatóságok egyre több terméktípust vetnek koordinált szúrópróba alá, amivel a biztonsági előírások aggasztó mértékű megszegésére derül fény.

Az ellenőrzések során kiderült például, hogy a 3 évesnél fiatalabb gyermekeknek szánt játékok 35%-a nem felel meg az uniós szabványoknak, és hogy a szoláriumgépek 65%-a több UV-fényt sugároz ki, mint amennyit az EU engedélyez, komoly egészségügyi kockázatnak téve ki ezzel a fogyasztókat.

Jelenleg 19 országban végeznek ellenőrzéseket szúrópróbaszerűen. A bevizsgált termékek körét gyermekápolási cikkek, tűzijátékok, fűnyírók és elemtöltők alkotják.

Biztonsági ellenőrzések a forrásnál

A vállalatok számára kialakított külön online figyelmeztető rendszer de en es fr it használata 62%-kal emelkedett, azaz tavaly 133 vállalati bejelentéssel több érkezett veszélyes termékről, mint 2010-ben.

Egyéb pozitív fejlemények

A RAPEX munkáját emellett a gyermekjátékokra vonatkozó, tavaly hatályba lépett szigorúbb biztonsági szabályok is segítették. A gyártóknak ezentúl minden új játékot biztonsági értékelésnek kell alávetniük, mielőtt azok piacra kerülnének.

Jelenlegi helyzet

Az EU továbbra is szorosan együttműködik Kínával annak érdekében, hogy csökkenjen az országból származó veszélyes termékek száma. (2011-ben az összes bejelentés 54%-a vonatkozott kínai árura, míg ez az arány 2010-ben 58% volt).

A tervek szerint a Bizottság az év második felében javaslatot fog tenni az uniós termékbiztonsági jogszabályok további szigorítására, illetve az újonnan megjelenő kockázatok kezelésére.

A RAPEX-rendszerben az uniós országokon kívül részt vesz Izland, Liechtenstein és Norvégia is. A RAPEX a fogyasztási cikkek zömét lefedi . Az egyéb termékekre, pl. az élelmiszerekre, takarmányokra, gyógyszerekre és orvostechnikai eszközökre a RAPEX-hez hasonló, külön riasztási rendszerek vonatkoznak.

Bővebben a fogyasztók biztonságáról en

A REPEX weboldala en

Brüsszel, 2012. március 28.

Fellépés a kiberbűnözés ellen

Az EU új központot hoz létre, amelynek feladata, hogy felhívja a figyelmet az újonnan felbukkanó kiberveszélyekre és elősegítse a számítástechnikai bűnözők leleplezését.

Mintegy 1 millió személy esik áldozatul naponta valamely számítógépes bűncselekménynek. Az internetes behatolók titokban dolgoznak és gyakran büntetlenek maradnak.

A helyzet orvoslása érdekében az EU egy új európai központ létrehozását tervezi, amelynek feladata az lesz, hogy figyelmeztesse az uniós országokat a legfőbb internetes veszélyekre, és felhívja figyelmüket online védelmi rendszereik hiányosságaira. Feladata lesz még, hogy azonosítsa a számítástechnikai bűnözés szervezett hálózatait és a bűncselekmények elkövetőit, valamint támogatást nyújtson a nyomozásokhoz.

A központ az állami szektorból, az érintett ágazatokból, a rendőrségtől és a egyetemi körökből érkező információkat fogja feldolgozni annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a számítógépes bűnözés ellen küzdő nyomozóknak, ügyészeknek és bíróknak.

Bárki válhat számítógépes bűncselekmények áldozatává. Bűncselekménynek nyilvánulnak az alábbiak:

- online identitás-lopás
- számítógépes csalás
- bankkártyaadatok eltulajdonítása
- gyermekek szexuális kizsákmányolása
- online felhasználói fiókokba történő illetéktelen belépés
- köz- vagy magántulajdonú informatikai rendszerek elleni támadások

Az effajta bűncselekmények egyre gyakrabban fordulnak elő. Hacker-támadások miatt naponta kb. 600 000 Facebook-fiók ideiglenes felfüggesztésére kerül sor. Magyarországon 2011-ben mintegy 900 000 személy esett áldozatul számításteshnikai bűncselekményeknek, ami 7 milliárd forint pénzbeli veszteséget okozott az áldozatoknak.

A számítástechnikai bűnözés visszaszorítása egyrészt hozzá fog járulni ahhoz, hogy megszilárduljon az elektronikus banki szolgáltatásokba és az online foglalásokba vetett bizalom, másrészt pedig több millió euró megtakarítást eredményezhet (egy 2011-es felmérés szerint a kiberbűnözés kb. 85–291 milliárd euró kiesést okoz).

Jelenleg a bűnözők sajnos kis hányada kerül az igazságszolgáltatás elé.

A központ páneurópai jellegének köszönhetően biztosítani tudja majd, hogy a veszélyekkel kapcsolatos információk minden uniós országban hamar nyilvánosságra kerüljenek. Ha pl. Litvániában valaki bejelenti, hogy bankszámla-adatait feltörték, a központ munkatársai gyorsan párhuzamot vonhatnak a más tagállamokban előforduló ilyen esetekkel, legyen szó Görögországról vagy Írországról. A veszélyről azonnal értesíthetik a többi uniós országot.

A központ a tervek szerint választ is tudna adni a nyomozók, ügyészek és bírók által feltett technikai és a büntetőeljárással kapcsolatos kérdésekre.

A központ székhelye várhatóan Hágában, az Európai Rendőrségi Hivatalon (Europol) en belül lesz, amennyiben az erre irányuló javaslatot elfogadják.

2012. február 20.

A nyugdíjak védelmében

Az EU tervet terjesztett elő arról, hogyan lehet méltányos nyugdíjat biztosítani a jövő nyugdíjasai számára.

Ma minden negyedik európai számára a fő bevételt a nyugdíja jelenti. Mivel a nyugdíjasok száma gyorsabban növekszik, mint a dolgozóké, a kormányoknak komoly nehézséget jelent, hogy méltányos, biztos és fenntartható nyugdíjakat biztosítsanak.

Tudván azt, hogy a gazdasági válság további pénzügyi terhet ró az állami költségvetésekre, az EU fel kívánja térképezni, hogyan dolgozzon együtt a tagállamokkal annak érdekében, hogy az európai nyugdíjasok megélhetése a jövőben se kerüljön veszélybe.

A Bizottság az európai nyugdíjrendszerekről szóló nyilvános konzultáció és a 2012-es éves növekedési jelentés de en fr alapján új szakpolitikai dokumentumot dolgozott ki arról, hogyan lehet a nyugdíjak fenntarthatóságáról gondoskodni. Az úgynevezett fehér könyv arra keresi a választ, hogyan lehet egyensúlyt teremteni a szolgálati idő és a nyugdíjban töltött idő között, miként lehet elérni, hogy a külföldre költöző uniós polgárok ne veszítsék el nyugdíjjogosultságukat, és hogyan lehet megtakarításaik növelésére ösztönözni az embereket.

A fő javaslatok között szerepelnek az alábbiak:

- változtatni kell a munkahelyi és a munkaerő-piaci tendenciákon annak érdekében, hogy javuljanak az idősebb munkavállalók esélyei;
- a munkáltatókat és a szakszervezeteket arra kell sarkallni, hogy dolgozzanak ki magánnyugdíj-rendszereket, és szorgalmazni kell, hogy a kormányok ehhez ösztönzést (többek között adókedvezményeket) nyújtsanak;
- nagyobb védelemben kell részesíteni azoknak a kiegészítőnyugdíj-jogosultságát, akik több uniós országban is dolgoztak;

- a nyugdíjkorhatárt hozzá kell igazítani a várható élettartamhoz, korlátozni kell a korengedményes nyugdíjba vonulás lehetőségét, és meg kell szüntetni a férfiak és a nők nyugdíjazási kora közötti különbséget.

A nyugdíjak szabályozása a tagállamok hatáskörébe tartozik, a nyugdíjrendszerekkel kapcsolatosan felmerülő kérdések azonban egyre inkább közös problémát jelentenek az uniós országok számára. Az EU foglalkoztatási és növekedési stratégiájával összhangban a Bizottság továbbra is szorosan nyomon követi és támogatja a nyugdíjrendszerek reformját.

Az EU bizonyos jogalkotási, finanszírozási és politikai koordinációs intézkedései többletértéket is hordozhatnak ezen a területen. Itt említhető a (különösen a nem és kor szerinti) hátrányos megkülönböztetés elleni szabályok kidolgozása, az idősebbek munkavállalását segítő pénzügyi támogatás, valamint a kormányoknak útmutatóul szolgáló országspecifikus ajánlások készítése.

2011-ben 16 uniós ország kapott ajánlásokat a Bizottságtól, és további öt ország szánta rá magát a reformokra.

Brüsszel, 2012. február 2.

Öt magyar beruházás a legkárosabb projektek közt

Öt magyarországi beruházás is szerepel a legkárosabbnak titulált EU-projektek között, amelynek listáját minden évben összeállítja két civil szervezet. Az intézmények szerint idén összesen 16 milliárd eurót „pazarolt el az Európai Unió halott projektekre”.

Csehországban 12, Magyarországon és Lengyelországban 5-5, Bulgáriában és Szlovákiában 4-4, Észtországban 2, Macedóniában pedig egy uniós beruházást ítélt károsnak a CEE Bankwatch és a Föld Barátai Európa a csütörtökön közzétett jelentésében. A két szervezet minden évben összeállítja azoknak a közép-európai fejlesztési projekteknek a listáját, amelyek szerintük a legtöbb kárt okozzák a környezetnek. A lista fő üzenete: az Európai Unió a kohéziós alap pénzeivel maga is hozzájárul a környezet pusztításához.

Az összeállításban szereplő öt magyar projekt a szervezet szerint összesen 4,1 milliárd eurós befektetés igényel. Ezek közül a legnagyobb a budapesti négyes metró, amelynek megépítéséhez 170 millió euróval járul hozzá az Európai Unió, igaz, az eredetileg tervezett támogatási összeg jelentős csökkentése után. A jelentésben a szakértők azt írják, hogy a 12,7 kilométer hosszú, 16 állomásos metróvonal „a rosszul felhasznált közpénzek iskolapéldája”, elsősorban a túlméretezett infrastrukturális tervezés és a hibás közbeszerzési eljárások miatt.

Megjegyzik, hogy komoly pénzügyi problémákat okozott a projekt Budapestnek, a tőle követelt hozzájárulás miatt, holott a készítők szerint sürgetőbb lett volna költeni a felszíni tömegközlekedési fejlesztésekre. A szervezetek úgy látják, hogy csak a manipulált adatok miatt tűnhetett gazdaságilag működőképesnek az eredeti projekt, az első megtérülési számítások ugyanis nem voltak reálisak – írja a tanulmány.

A káros projektek listáján szerepel a Duna medrének kiszélesítése és mélyítése. A zöldszervezetek véleménye szerint az ezzel kapcsolatos munkálatok (gátépítés, folyószabályozás, mederkotrás, holtágak levágása) felbecsülhetetlen károkat okoznak majd a növény- és állatvilágban, az ivóvíz-ellátásban, és rombolhatják „az utolsó, folyót is magában foglaló NATURA 2000 területek összképét”. A munkálatok összesen 330 millió euróba kerülnek, az EU már jóváhagyta az ezzel kapcsolatos finanszírozási tervet, a kifizetés azonban még nem történt meg.

A tervezési szakaszban van még a salgótarjáni biomassza-erőmű, a csongrádi vízlépcső, és egy Duna-Tisza csatorna építése is, ezek összesen 2,5 milliárd eurós befektetésből valósulhatnak meg – áll a két szervezet által készített tanulmányban.

A vizsgált hét közép- és kelet-európai országban összesen 33 környezetre kifejezetten káros beruházást emeltek ki a szakértők, ezek között vannak természetvédelmi területeken áthaladó autópálya-szakaszok, szemétégetők, vasúti beruházások, repülőterek és hídépítések. Mind olyanok, amelyek a szervezők szerint fölöslegesek, aránytalanul nagy terhet rónak a környezetre, és túl sokba kerültek.

Az intézmények képviseletében Markus Trilling a kutatás bemutatóján azt mondta, az általuk készített térképből kitűnik, hogy a teljes listát nézve nemcsak néhány, szélsőséges kivételről van szó, és ha nem változik semmi, akkor az uniós pénzek az egész régióban hatalmas környezeti és társadalmi károkat okoznak". Az uniós alapokkal foglalkozó koordinátor szerint a 2014-2020 közötti kohéziós politikáról szóló javaslatba be kellene építeni, hogy az alapból származó forrásokat nem szabad káros hatásokkal járó projektekre fordítani.

2011.

2011. december 21.

Előtérben a gyeremekjátékok biztonsága

Miközben a gyerekek karácsonykor kicsomagolják a régen vágyott plüssmackót, triciklit vagy fénykardot, szüleik biztosak lehetnek abban, hogy az Unióban vásárolt játékok a világon a legbiztonságosabbak.

Az Unióban értékesített valamennyi játék számos ellenőrzésen megy keresztül. Az ellenőrzések azt hivatottak biztosítani, hogy a játékokat a gyerekek biztonságosan használhassák.

Az új játékok piaci értékesítése előtt a gyártóknak biztonsági értékelést kell végezniük, hogy azonosítsák a lehetséges veszélyforrásokat. Garantálniuk kell azt is, hogy a játékok a gyártástól kezdődően nyomon követhetők legyenek.

Európa jelenti a játékok nemzetközi piacának 25%-át, ugyanakkor az itt vásárolt játékok közül nem mindegyik az Unióban készült. A nem uniós országokból importált hagyományos játékok összértéke 2010-ben 6,98 milliárd eurót tett ki. Fontos tehát megbizonyosodni arról, hogy ezek a játékok megfeleljenek az Európában elvárt biztonsági előírásoknak. Ennek ellenőrzésére az uniós határokon, illetve a terjesztők épületeiben kerül sor.

Az EU 2011 júliusában szigorította a játékbiztonsági szabályokat en. Új szabályok vonatkoznak azokra a kis alkatrészekre, amelyeket a gyerekek lenyelhetnek vagy belélegezhetnek. Változott emellett a szabályozás az olyan játékok csomagolása vonatkozásában is, amelyekhez élelmiszer kapcsolódik.

Mi magunk is sokat tehetünk a gyermekek biztonsága érdekében. Egy 10 éveseknek való játék – hiába ment át valamennyi ellenőrzésen – veszélyt jelenthet a kisgyerekek kezében. Az EU ezért figyelemfelkeltő kampányt indított útjára, hogy tájékoztassa a szülőket, mire kell figyelniük a gyerekjátékok vásárlásakor.

A kezdeményezés része az Európa-szerte sugározott „Figyeljünk a játékok biztonságára gyermekeink érdekében” című kisfilm, illetve a játékboltokban szétosztott jákékbiztonság tanácsokat tartalmazó brosúra [984 KB] ... bg cs da de et el en es fr it lv lt mt nl pl pt ro sk sl fi sv. Álljon itt néhány példa az óvintézkedésekre: csak CE-jelöléssel ellátott játékokat vásároljunk, amelyek így biztosan megfelelnek az uniós biztonsági előírásoknak, olvassuk el az összes útmutatót és mindig megbízható üzletekben vásároljunk.

2011. december 19.

A versenyképes, alacsony széndioxid-kibocsátású energiaágazat felé

Az EU terveket fogalmaz, hogy a kibocsátást úgy mérsékelje több mint 80%-kal, hogy a csökkenés ne járjon kedvezőtlen hatásokkal az energiaellátásra és a versenyképességre nézve.

Az EU feltérképezi a „széntelenítéssel” (szén-dioxid-mentesítéssel) járó kihívásokat annak érdekében, hogy 2050-re az 1990. évi szinthez képest 80–95%-kal csökkentse az üvegházhatású gázok kibocsátását.

A Bizottság 2011 márciusában az alacsony szén-dioxid-kibocsátás jegyében ütemtervet tett közzé. A közlemény valamennyi gazdasági ágazatra kitér, az egyes ágazatok tekintetében pedig konkrét terveket tartalmaz. A témában a legfrissebb dokumentum a 2050. évi energia-útiterv de en fr.

Mivel a jövőbeli kereslet és kínálat nehezen megjósolható, a Bizottság ebben a közleményben számos forgatókönyvet mutat be az energiarendszer korszerűsítésére. Elemzi a lehetséges hatásokat, kihívásokat és lehetőségeket, valamint figyelembe veszi a szénárak, a technológia és a hálózatok lehetséges változásait.

Útban a széntelenítés felé

A forgatókönyvek a négy fő széntelenítési opciót (energiahatékonyság, megújítható energia, nukleáris technológiák, szén-dioxid-leválasztás és -tárolás) ötvözik. A fő megállapítások az alábbiak:

- a szén-dioxid-mentesítés megvalósítható; lehetséges az is, hogy kevésbé lesz költséges, mint a jelenlegi szakpolitikák hosszú távú fenntartása
- az energiahatékonyság és a megújuló energia kulcsfontosságú, függetlenül az energiaforrások arányától
- ha el akarjuk kerülni a drága módosításokat a jövőben, már most el kell kezdeni beruházni az infrastruktúra modernizálásába

- ahhoz, hogy az energiaárak alacsonyak maradjanak és biztosítva legyen az energiaellátás, alapvető fontosságú a közös energiapiac, amelyet 2014-re ki kell építeni

A forgatókönyvek sikere attól függ, hogy minden ország fellép-e az éghajlatváltozás ellen és ha igen, miképpen. Azonban a széntelenítés érdekében tett erőfeszítésektől függetlenül is le kell cserélni az EU öregedő energiahálózati infrastruktúráit – némelyek életkora eléri akár a 40 évet is.

Beruházás a jövőbe

Mivel a villamosenergia-árak 2030-ig növekedni fognak, a beruházásoknak most az „intelligens" elektromos hálózatokra, valamint az energia előállítását, termelését és tárolását célzó fejlett technológiákra kell összpontosítania. A közös energiapiaccal együtt ezek az intézkedések biztosítják majd, hogy az árak hosszú távon csökkenjenek.

A felmerülő költségeket ellensúlyozni fogják az európai gazdaságba áramló fenntartható beruházások és a hozzájuk kapcsolódó helyi munkalehetőségek, valamint importfüggőségünk mérséklődése.

A következő lépések

A Bizottság az elkövetkezendő években javaslatokat fog előterjeszteni az útitervben felvázolt koncepció alapján. Jövőre például intézkedéseket javasol a belső piac, a fenntartható energia és a nukleáris biztonság terén.

2011. december 5.

A vásárlók bizalmáért

Az új uniós jogszabályoknak köszönhetően a fogyasztók gyorsabban, könnyebben és olcsóbban rendezhetik majd kereskedőkkel támadt vitáikat – függetlenül attól, hogy az EU mely tagországában vásárolták meg a vita tárgyát képező terméket.

2010-ben minden ötödik európai fogyasztó problémákat tapasztalt, amikor árucikkeket, illetve szolgáltatásokat vásárolt az EU egységes piacán. A megoldatlan vitás ügyek által okozott kár a becslések szerint az EU bruttó hazai termékének 0,4%-át teszi ki.

Az Európai Unió biztosítani kívánja, hogy minden uniós polgár rendezni tudja peren kívül esetleges jogvitáját, függetlenül attól, mi a vita tárgya, illetve hol és hogyan (interneten vagy üzletben) került sor a termék megvételére.

Ha javul a rendszer hatékonysága és átláthatósága, az minden bizonnyal a vásárlói bizalom növekedését vonja maga után, és arra ösztönzi a fogyasztókat, hogy Unió-szerte tevékenyebben keressék a legjobb ajánlatokat. Ezáltal a kereskedők közötti verseny és a gazdasági növekedés is lendületet kap.

A szerződéses viták rendezése

A Bizottság által most előterjesztett javaslatok en értelmében a jövőben mindegyik fogyasztó élhet az alternatív vitarendezés lehetőségével. Az eljárásban semleges harmadik fél közvetít a fogyasztó és a kereskedő között, illetve tesz javaslatot a vita megoldására. A becslések szerint a fogyasztók 22,5 milliárd eurót takaríthatnak majd meg évente annak köszönhetően, hogy mindegyikük igénybe fogja tudni venni az alternatív vitarendezést.

Az eljárásban közvetítőként részt vevő szervezeteknek meg kell majd felelniük bizonyos minőségi követelményeknek, és 90 napon belül megoldást kell találniuk az eléjük kerülő vitás ügyekre. A vállalkozásoknak pedig tájékoztatniuk kell a vásárlókat arról, hogy szerződéses viták esetén mely alternatív vitarendezési szervezetekhez fordulhatnak.

Az online viták rendezése

A Bizottság javaslatai az online vitarendezést is lehetővé teszik a fogyasztók számára. Ez az eljárás hasonlít az alternatív vitarendezéshez, de teljes egészében internetes felületen lehet majd lebonyolítani. A terv az, hogy az EU uniós online platformot hoz létre. Az interaktív webhelyen a fogyasztók és a kereskedők rendezhetik egymással azokat a jogvitákat, amelyek a határokon átívelő kereskedelmi ügyletek kapcsán merülnek fel közöttük.

A fogyasztói panaszokat a rendszer automatikusan megküldi majd az illetékes tagállami vitarendezési szervnek, amelynek 30 napon belül segítenie kell megoldást találni az ügyre.

Soron következő lépések

Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa elkötelezte magát amellett, hogy 2012 végéig elfogadja a Bizottság javaslatait. Az elfogadást követően az uniós tagországok kormányainak 18 hónapjuk lesz arra, hogy az alternatív vitarendezésre vonatkozó irányelvet végrehajtsák. Ez azt jelenti, hogy a polgárok 2014 második felében már Unió-szerte magas színvonalú eljárást vehetnek majd igénybe ezen a téren.

Ami az online vitarendezést illeti, az ehhez szükséges internetes platform hat hónappal később, azaz 2015 elején válik teljesen működőképessé.

További információk a fogyasztói jogviták témájában en

2011. október 17.

Gazdálkodjunk okosan az erőforrásokkal: a kevesebb lehet több

Jövőnk nagyban függ attól, milyen hatékonyan bánunk az erőforrásainkkal ma. Az alábbiakban adunk néhány ötletet ahhoz, hogyan gazdálkodhatunk okosabban természeti kincseinkkel.

Jelenlegi fogyasztói szokásainknak megvan az áruk: a rendelkezésünkre álló erőforrások fogytán vannak, a jövőnk pedig egyre bizonytalanabb.

Sokkal gyorsabban merítjük ki a Föld véges erőforrásait, mint ahogy ezeket pótolni tudnánk. Fogynak az ásványi kincsek, a fémek és az energiahordozók, zsugorodnak a halállományok, valamint a fa- és vízkészletek, egyre kevesebb a termőtalaj és apadnak az egyéb természeti erőforrások is.

Az erőforrás-hatékonyság nem más, mint az erőforrások fenntartható felhasználása: hogyan tudunk többet kihozni kevesebből úgy, hogy egyúttal a környezetre gyakorolt hatásokat is mérsékeljük. Fogyasztói szokásaink megváltoztatásával nem csak magunknak biztosíthatunk jó életminőséget, hanem az elkövetkező generációk számára is. Nem arról van szó, hogy meg kellene vonnunk magunktól bizonyos dolgokat, hanem arról, hogy másfajta szokásokat kell felvennünk.

Mit tehetünk?

Életmódunk környezetre gyakorolt hatása mintegy 80%-ban a közlekedésnek, az élelmiszer-előállításnak és a lakáskörülményeinknek tulajdonítható, tehát ezeken a területeken van a legtöbb tennivalónk.

Változtatnunk kell fogyasztási szokásainkon. Takarékosabban kell bánnunk az erőforrásainkkal, és ha csak lehet, újra kell őket hasznosítanunk, ezenkívül a környezetet kevésbé szennyező megoldásokat kell választanunk. Értékként kell kezelnünk azt is, amin nincs árcédula.

Ez azt jelenti, hogy újra kell gondolnunk a beidegződött szokásainkat, foglalkoznunk kell azzal, hogy a termékek honnan származnak, és hogyan készültek, kevesebb hulladékot kell magunk után hagynunk, környezettudatos döntéseket kell hoznunk, figyelmesebben kell tanulmányoznunk a termékek címkéit, és a termékeket újra kell hasznosítanunk. Teret kell engednünk a természetnek.

Egészen hétköznapi dolgokkal is elkezdhetjük

Ha csak egy kicsivel kevesebb húst és tejterméket fogyasztunk, máris hozzájárulhatunk a biológiai sokféleség megőrzéséhez, és segíthetünk abban, hogy kevésbé legyenek kizsákmányolva a termőföldek. Ha körültekintőbben vásárolunk és felhasználjuk a maradékokat, kevesebb élelmiszer-hulladék keletkezik.

Energiát takaríthatunk meg, ha tökéletesítjük otthonunk szigetelését, és ha megfelelően állítjuk be a termosztátot. Aki évente lecseréli a mobiltelefonját, az gondoskodjon megfelelően régi készüléke sorsáról: a mobiltelefonok újra felhasználható, értékes fémeket tartalmaznak.

A kihívás óriási, de e pillanatban még van választási lehetőségünk: elodázhatjuk a probléma megoldását vagy elkezdhetünk takarékosan bánni Földünk erőforrásaival. Ön hogy dönt?

Brüsszel, 2011. szeptember 20.

2050-ig fenntarthatóvá kellene válnia az európai gazdaságnak

Az erőforrások jobb kihasználásával enyhítene a környezeti terhelésen az az ütemterv, melyet kedden ismertetett az Európai Bizottság.

Üzleti lehetőségeket és munkahelyeket kell teremteni a jövőben az olyan tevékenységekből, mint az újrahasznosítás, a jobb terméktervezés, a helyettesítő anyagok és a környezetbarát tervezés – ez az egyik kulcseleme annak az ütemtervnek, amelyet kedden mutatott be a Bizottság, és amelynek hosszú távú célja az, hogy 2050-ig az európai gazdaság fenntarthatóvá váljon.

A dokumentumban felvázolt intézkedések a termelés és fogyasztás átalakítását célozzák, ösztönzőket vezetnek be a befektetők számára a környezetbarát innováció előmozdítása érdekében, valamint nagyobb szerepet biztosítanak a környezetbarát tervezés, ökocímkézés és környezetbarátabb közbeszerzés számára.

A kormányzatokat az elképzelések szerint felkérik majd arra, hogy a munka adóztatásáról a környezetszennyezés és az erőforrások adóztatása felé mozduljanak el, és új ösztönzőket vezessenek be a fogyasztók erőforrás-hatékony termékekhez terelése érdekében.

A Bizottság a legnagyobb környezeti hatásért felelős ágazatok, főleg az élelmiszeripar, építőipar és közlekedés erőforrás-hatékonyságát kívánja javítani, mivel ezek okozzák a környezeti hatások 70-80 százalékát.

A dokumentum mindezeken túl fontosnak tartja azt is, hogy a jövőben hatékonyabban gazdálkodjunk a természeti erőforrásokkal. Az ütemterv több szakpolitikai területet átfogó, európai és tagállami szintű integrált megközelítést javasol, amely a legnagyobb terhelésnek kitett erőforrásokra összpontosít.

A Bizottság következő lépésként szakpolitikai és jogalkotási javaslatokat fog tenni az ütemterv végrehajtása érdekében.

2011. július 6.

Roaming szélesebb választékkal és alacsonyabb árakkal

Az EU-ban használt mobil roaming-szolgáltatások által okozott "számla-sokk" végleg eltűnhet a versenyképesebb piac kialakítására törekvő intézkedések által.

Az európai mobiltelefon-szolgáltatók számára javasolt új szabályok en a roamingköltségek számottevő csökkentését célozzák meg.

Ezek a szabályok hozzájárulhatnának ahhoz, hogy a tagállamok elérjék az EU digitális menetrendjében a zökkenőmentes távközlési piac kapcsán megfogalmazott célkitűzést, amely szerint 2015-re meg kellene szűnniük a belföldi és roaming költségek közötti jelentős különbségeknek.

A javaslat a magas roamingdíjak kiváltó okával, azaz a verseny hiányával kíván szembeszállni mégpedig úgy, hogy piacot biztosít további mobiltelefon-szolgáltatók részére és nagyobb választási lehetőséget a fogyasztók számára.

"Ezáltal azonnal csökkennének az adatátviteli roaming díjak, amelyből a szolgáltatók jelenleg hatalmas hasznot szereznek." - jegyezte meg a javaslattal kapcsolatban Neelie Kroes, a digitális menetrendért felelős biztos.

A szabályok kötelezővé tennék a belföldi szolgáltatók számára, hogy szabályozott nagykereskedelmi árakon más mobiltelefon-szolgáltatók számára hozzáférést biztosítsanak hálózataikhoz.

A fogyasztóknak emellett pedig lehetőségük lenne arra, hogy hazai szolgáltatójuk helyett egy másik roamingszolgáltatót válasszanak. A váltás automatikusan működne - a telefonszám vagy SIM-kártya cseréje nélkül.

Az adatátvitel árának maximalizálása

A könnyebb hozzáférés és a nagyobb választék elősegítené a versenyt és csökkentené az árakat, azonban ez időt vesz igénybe.

Addig is, az adatátvitel maximalizált roamingdíja csökkenne: 2012 júliusától legfeljebb 90 centet, 2014 júliusától pedig 50 centet kellene fizetni megabyte-onként.

2010-ben a fogyasztók átlagosan 1,06 eurót fizettek megabyte-onként egy másik uniós országban folytatott letöltésért, azonban néhány esetben ez az összeg akár a 12 eurót is elérte.

A maximalizált adatátviteli díj a hívásokra és SMS-ekre vonatkozó szabályt egészítené ki, amely alapján a külföldre történő hívás díja percenként 35 cent, a külföldön fogadott hívások díja pedig 11 cent. Ez az árplafon 2012 júniusáig érvényes, azonban a javaslat ezt 2016 közepéig meghosszabbítaná.

A fogyasztókat továbbra is védené a "számlasokk" szabály, amely a külföldi mobiltelefon-költségeket 50 euróban maximalizálná, hacsak a fogyasztó nem kíván más határértéket beállítani.

A jelenlegi nagykereskedelmi árakra megszabott maximalizált díjak (azon költségek, amelyeket a szolgáltatók versenytársaikra rónak ki hálózatuk használatáért) 2022-ig nem változnának.

A Bizottság várakozásai szerint ezek a szabályok olyan innovatív határon átnyúló ajánlatokat és díjakat eredményeznek, amelyek a biztonsági árplafonnál sokkal olcsóbbak lennének.

Következő lépések

A javaslatot megfontolásra továbbítják az Európai Parlament és az EU kormányai részére.

2011. május 16.

A RAPEX-rendszer a fogyasztók védelmében

Kevesebb veszélyes termék jut el a fogyasztóhoz az Unió riasztási rendszerének köszönhetően

Rekordmennyiségű, 2 244 veszélyes termék betiltására, piacról való kivonására vagy az európai fogyasztóktól történő visszahívására került sor 2010-ben - ez 13%-kal több, mint a megelőző évi adat.

A betiltott termékek 32%-át a ruházati cikkek és textíliák teszik ki, amelyeket a játékok (25%), a gépjárművek (9%), az elektromos készülékek (8%), valamint gyermekápolási cikkek és gyermekfelszerelések (4%) követik a sorban.

A betiltott termékek számának növekedése a 2010. évi jelentés de en fr szerint arra vall, hogy egyre eredményesebb az EU nem élelmiszer jellegű termékekre vonatkozó riasztási rendszere. A Bizottság által működtetett rendszer a nemzeti szabályozó hatóságokat tájékoztatja a veszélyes termékekről.

Javult az együttműködés

Kilenc tagállam egymással együttműködve végezte a gyermekruházaton található zsinórok és húzózsinórok biztonsági ellenőrzését, részben ennek is köszönhetően nőtt a veszélyes ruházati cikkek és textíliák száma a 2009-es adatokhoz képest.

Tizenegy ország együttműködésével valósult meg az alpesi síelés, snowboardozás, kerékpározás, gördeszkázás, görkorcsolyázás és lovaglás során, valamint gyermekek által használt sisakok szúrópróbaszerű ellenőrzése de en fr.

A hatóságok által megvizsgált 367 sisak 63%-a nem rendelkezett az előírásoknak megfelelő címkével, a fogyasztókhoz szóló figyelmeztetéssel vagy használati utasítással. A sisakok közül 40-et részletesebben is megvizsgáltak: így derült fény arra, hogy18 termék a biztonsági minimumkövetelményeknek sem felelt meg.

Eredményesebb felügyelet

Az új iránymutatások és a felülvizsgált kockázatértékelési módszerek is hozzájárultak ahhoz, hogy a szabályozó szervek a korábbinál több veszélyes terméket azonosítottak. A RAPEX-rendszer kiterjedtebbé vált: a kockázatok szélesebb körével (a környezetvédelemmel, a munkahelyi egészséggel és biztonsággal, valamint a közbiztonsággal), továbbá a szakembereknek szánt termékekkel is foglalkozik.

A biztonsági szempontok korai érvényesítése

A termékbiztonságról szóló uniós jog egyik központi eleme a biztonsági szempontok korai érvényesítése ("safety at source"). A vállaltoknak korán fel kell ismerniük a biztonsági kockázatokat, meg kell vizsgálniuk a termékeket, mielőtt azok a gyárból kikerülnének, és jelenteniük kell azt, ha valamilyen problémát észlelnek. A kifejezetten a vállalatoknak szánt riasztási rendszer alkalmazása 200%-kal nőtt.

A biztonságra való összpontosítás nyomán elmélyül a nemzetközi partnerekkel folytatott együttműködés is, közülük is elsősorban Kínával, amelyhez a RAPEX riasztásainak 54%-a kapcsolódik.

További eredmények

A Bizottság 2010-ben nyilvános konzultációt végzett, és jelenleg azt vizsgálja meg, hogyan lehetne korszerűbbé tenni a termékbiztonsággal kapcsolatos uniós jogszabályokat.

A RAPEX-rendszerben az uniós országokon kívül részt vesz Izland, Liechtenstein és Norvégia is. Az egyéb termékekre, így például az élelmiszerekre, takarmányokra, gyógyszerekre és orvostechnikai eszközökre a RAPEX-hez hasonló, külön riasztási rendszerek vonatkoznak.

Brüsszel, 2011. május 11.

Az egészségügy megreformálása a technológia segítségével

Az információs és kommunikációs technológiák (ikt-k) révén az uniós egészségügyi szolgáltatók jobb és hatékonyabb szolgáltatásokat nyújthatnak a betegeknek, miközben a csökkennek a költségek is.

Öregedő népesség, költségvetési megszorítások, növekvő kiadások, munkaerőhiány - hogy csak párat említsünk az uniós egészségügyi szolgáltatások elé tornyosuló akadályok közül.

A problémák orvoslása céljából a Bizottság arra ösztönzi az uniós kormányokat, hogy többet fordítsanak az információs és kommunikációs technológiákra.

Az internet, a biztonságos adathálózatok, a vezeték nélküli eszközök és az online információs szolgáltatások révén az orvosok, az ápolók és a kórházak már most is jobb és hatékonyabb szolgáltatásokat nyújtnak a betegeknek, miközben a csökkennek a költségek is.

Jelentős előnyök

Az eHealth Week (2011) en keretében a héten Budapesten számos ikt-alkalmazást mutattak be a legsikeresebbek közül.

A dán egészségügyi adathálózat például gyors és hatékony kapcsolatot létesít a betegek, az orvosok, és a szociális munkások között. A korszerűsített szolgáltatások bevezetése idáig összesen 1,4 milliárd euró megtakarítást eredményezett.

Az Egyesült Királyság internetes és telefonos segélyvonala révén lecsökkent a felesleges konzultációk, valamint a mentőkocsi-használat és az ügyeleti ellátások száma, 2008-ban összesen 2,4, illetve 1,2 millió euró megtakarítást eredményezve.

Az olaszországi Lombardia régióban a távkardiológia lehetővé tette, hogy 36%-kal csökkenjen az első kórházi felvételt követő felvételek száma, és hogy 12%-kal essen vissza a járóbeteg-ellátások száma. A távkardiológiai rendelés során a szívszakorvosok virtuálisan találkoznak a beteggel.

Előnyös betegellátások

Az ikt révén az orvosok könnyebben férhetnek hozzá a betegek dossziéjához, gyorsabban megkaphatják a laboratóriumi vizsgálatok eredményét, és közvetlenül a gyógyszertárakba küldetik a vényt.

Egy uniós finanszírozású, Hollandiában, az Egyesült Királyságban és Németországban végzett tanulmány szerint az otthoni távbetegfelügyeleti szolgáltatás bevezetése 15%-kal növelheti a betegek túlélési esélyeit és 26%-kal csökkentheti a kórházban töltött napok számát.

Digitális menetrend

A Bizottság jelenleg olyan célzott intézkedések kifejlesztésén dolgozik, amelyek azt hivatottak elősegíteni, hogy az ikt-k alkalmazása az EU-ban széles körben elterjedjen. A Bizottság online nyilvános konzultációt en indított annak érdekében, hogy megismerje az érdekeltek javaslatait a témáról. A konzultáció 2011. május 25-én zárul le.

A Bizottság a tervek szerint az idén javaslatokat tesz a 2012-2020 közötti időszakra vonatkozóan. A konzultációk eredménye e javaslatok kidolgozásához szolgál majd alapul. Az információs technológiák egészségügyi szolgáltatásokban történő alkalmazása az Unió digitális menetrendjének en és innovatív uniós szakpolitikáinak en a részét képezi.

Brüsszel, 2011. március 23.

Konzuli segítség minden uniós polgárnak

Az EU-n kívüli országokban átutazó vagy tartózkodó EU-s polgárok számára konzuli védelmet kell nyújtani akkor is, ha hazájuk ott nincs képviselve. Az EU új intézkedésekkel népszerűsíti az uniós polgárok e jogát.

Ha külföldön bajba jutunk, rendszerint országunk konzulátusához vagy nagykövetségéhez fordulunk. De mit tegyünk akkor, ha hazánknak az adott országban nincs diplomáciai képviselete?

Ilyen esetekben az uniós tagországok állampolgárai az EU bármely más tagállamának konzulátusától vagy nagykövetségétől segítséget kaphatnak.

Uniós polgárként jogunk van arra, hogy olyan külföldi országban, ahol hazánknak nincs képviselete, az EU tagállamaitól ugyanolyan segítséget kapjunk, mint amilyet azok saját állampolgáraiknak nyújtanának.

Ez a jog bennünket az EU területén *kívüli* országokban mindenütt megillet. Magyarország Líbiából a napokban például 27 magyar állampolgáron túl további 60 személyt (román, bolgár, német és cseh állampolgárokat) is evakuált légi úton.

Japánban pedig Németország saját állampolgárain kívül további 18 uniós polgárt szállított el busszal Sendai városából, amelyet március 11-én földrengés és szökőár is sújtott.

Az efféle vészhelyzetek ritkán fordulnak elő, de a külföldi konzuli védelem igénybe vehető hétköznapibb problémák esetén is: például ha útlevelünket ellopják, megbetegszünk vagy súlyos baleset ér bennünket.

Figyelemfelkeltés

Sok uniós polgár és konzulátusi alkalmazott még mindig nem tud e jogról, ezért a Bizottság lépéseket tesz annak érdekében, hogy bővebb tájékoztatás álljon róla rendelkezésre, és az uniós polgárok külföldön könnyebben megkaphassák a szükséges segítséget.

Külön honlap is indult a témáról, amelyen Ön arról tájékozódhat, hogy milyen jellegű segítségre számíthat, és amely felsorolja az EU területén kívül található konzulátusok/nagykövetségek

elérhetőségeit is. Az érdeklődő emellett áttekintheti a tagállami hatóságok által az egyes országokról összeállított hivatalos utazási tanácsokat is.

A Bizottság jövőre új intézkedéseket javasol az uniós polgárok konzuli segítséghez fűződő jogainak megszilárdítására.

Az új intézkedések révén emellett javul annak a segítségnyújtásnak minősége is, amelyben a konzulátusok és a nagykövetségek a képviselettel nem rendelkező tagállamok állampolgárait nap mint nap részesítik. Így például egyszerűbb lesz válságos helyzetben pénzügyi segítséghez jutni, s hasonlóképpen, a segítő ország számára is könnyebbé válik a kiadásainak megtéríttetése.

Az uniós polgárok évente több mint 90 millió alkalommal utaznak az EU területén kívülre. Hozzávetőleg 30 millió uniós polgár állandó lakóhelye az EU területén kívül található. Csak az Egyesült Államokban, Kínában és Oroszországban rendelkezik a 27 uniós tagország mindegyike diplomáciai képviselettel. A világ más országaiban az uniós állampolgároknak egy másik uniós tagállamhoz kell fordulniuk, ha segítségre van szükségük.

Brüsszel, 2011. április 11.

Intelligens energiával a fenntartható jövőért

A fenntartható energia európai hete rendezvény 2011-ben arra hívja fel a polgárokat, a vállalkozásokat és a hatóságokat, hogy elgondolkodjanak azon, hogyan lehetne csökkenteni Európa energiafogyasztását.

A nap, a szél, a víz segítségével vagy biomassza felhasználásával előállított megújuló energia az Európai Unió energiafogyasztásának valamivel több mint 10 %-át teszi ki. A fenntartható energia európai hete 2005 óta ösztönöz a megújuló energiaforrások fejlesztésére, valamint bemutatja azt is, hogyan csökkenthetjük az energiafogyasztásunkat.

Az április 11-15. között közel 600 eseményre kerül sor, amelyre 30 000 résztvevőt várnak a rendezők 43 európai országba. Idén a hét középpontjában az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások állnak.

Budapesten a biofinomítókról szóló konferenciára várják az érdeklődöket április 12-13-án.

Egerben április 15-én konferenciára kerül sor, emellett kiállítás nyílik, valamint az oktatási intézmények érdeklődésére számot tartó további eseményekkel is várják a szervezők a látogatókat.

A vidéki városok közül még Kecskemét és Székesfehérvár készült rendezvénnyel a fenntartható energia európai hete alkalmából.

Brüsszelben a megújuló energiaforrásokkal foglalkozó legnagyobb fórum konferenciáin és kiállításain politikusok, az ipari ágazatok képviselői és tudósok találkoznak majd. A résztvevők

többek között az épületek energetikai teljesítményének javításáról és a környezetbarátabb európai iparágak támogatásáról tanácskoznak.

Az európai főváros kimelt helyet szentel azoknak a kezdeményezéseknek, amelyek a leginkább nagyratörőeknek és újító szelleműeknek bizonyulnak. Közülük hatot az Európai Bizottság az Európai Megújuló Energia Díjjal tüntet ki. A 2010. évi kitüntetettek között szerepelt az a kezdeményezés, amelynek köszönhetően 40 %-kal sikerült csökkenteni a budapesti oktatási intézmények energiafelhasználását.

Az említett erőfeszítések hozzájárulnak az Európai Unió 2020-re kitűzött következő céljainak eléréséhez: 20 %-kal csökkenteni kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, az energiaszükséglet 20 %-át megújuló energiaforrásokból kell fedezni,és 20 %-kal csökkenteni kell az energiafogyasztást.

Brüsszel, 2011. március 9.

Előtérben az energiatudatos Európa

Minden háztartás évente 1000 eurót takaríthat meg, és összesen kétmillió munkahely jöhet létre az energiatakarékosságra és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra vonatkozó új uniós javaslatok nyomán.

Az éghajlatváltozás megfékezését - és emellett természetesen Európa energia iránti igényeinek kielégítését - célzó uniós törekvések az Európa 2020 növekedési stratégia en részét alkotják.

A stratégia keretében az EU három - 2020-ig elérendő - célt tűzött ki: 20%-kal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását, energiafelhasználásában 20%-ra kívánja emelni a megújuló energiaforrások arányát, és eközben 20%-kal csökkentené a teljes energiafelhasználást.

Míg az első két cél elérhetőnek tűnik, az energiafelhasználás csökkentése nehezebb diónak látszik. A Bizottság ezért megkettőzné az uniós erőfeszítéseket, miközben felvázolja az Unió alacsony szén-dioxid-kibocsátású, ám versenyképes gazdasággá történő átalakításának hosszabb távú elképzeléseit is.

Energiahatékonyság

Az új energiahatékonysági terv en, amely évente 1000 euró összegű megtakarítást jelenthet minden háztartás számára, és kétmillió munkahely teremtéséhez járulhat hozzá, a következőkre terjed ki:

- felszólítja a kormányzatokat, hogy évente legalább 3%-kal csökkentsék a középületek energiafogyasztását, és közbeszerzéseik során csak energiahatékony termékeket és szolgáltatásokat vásároljanak;

- felszólítja a vállalkozásokat, hogy mérsékeljék üzleti célokra használt épületeik energiafelhasználását;
- sürgeti a háztartási készülékek energiahatékonyságának további javítását;
- hatékonyabb villamosenergia- és hőtermelési rendszerek kialakítását szorgalmazza;
- energiahatékonysági követelményeket vezetne be az ipari berendezésekre;
- a nagyvállalatok számára energiaauditok végrehajtását és energiagazdálkodási rendszerek bevezetését írná elő;
- felgyorsítaná az intelligens hálózatok és fogyasztásmérők elterjedését, hogy lehetővé tegye a fogyasztók számára energiafogyasztásuk csökkentését és megtakarításaik számon tartását.

A fenti javaslatokat a Bizottság a következő hónapok során önti jogszabályi formába.

Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság en megvalósításának ütemterve költséghatékony megoldásokat vázol fel arra vonatkozóan, miképpen csökkentheti tovább az EU - 2050-re az 1990-es szint mindössze 5-20%-ára - az üvegházhatású gázok kibocsátását úgy, hogy eközben versenyképessége még növekedjen is.

A terv megvalósításához évente 270 milliárd EUR új beruházásra van szükség a környezetbarát technológiák és közlekedés, az infrastruktúra (pl. intelligens villamosenergia-hálózatok) és a környezetvédelem terén. Az EU jelenleg bruttó hazai termékének 19%-át fordítja beruházásokra.

A többletberuházások a kőolaj- és földgázimporton évente elért mintegy 175-320 milliárd EUR megtakarításon keresztül térülnének meg.

2010.

Brüsszel, 2010. december 20.

Online szolgáltatások bevezetése állampolgárok és vállalkozások számára

A Bizottság öt évre szóló tervet tett közzé az internetalapú közszolgáltatások térhódításáért. A kezdeményezéssel időt és pénzt takaríthatunk meg, emellett pedig javul az EU versenyképessége.

Nem mindegyik közszolgáltató használja ki teljes mértékben a világháló nyújtotta előnyöket: az internet elterjedése például lecsökkentette a papírmunkát. Az elektronikus kormányzatra vonatkozó cselekvési terv azt hivatott előmozdítani, hogy minél több adminisztratív és hivataos feladat elvégezhető legyen az interneten. A cél a bürokrácia visszaszorítása és a kényelmetlenségek megszüntetése. A cselekvési terv elősegíti, hogy a kormányok a lehető legjobb szolgáltatást tudják nyújtani, pluszköltségek nélkül.

A bizottsági dokumentum azt kívánja elérni, hogy 2015-re az állampolgárok 50%-a és a vállalkozások 80%-a használjon internetalapú kormányzati szolgáltatásokat

Az uniós tagállamok a Bizottsággal karöltve olyan elektronikus kormányzati szolgáltatások kifejlesztésén fáradoznak, amelyeket az Unió valamennyi állampolgára igénybe vehet. Különösen az olyan további terhek megszüntetésére összpontosítanak, amelyek a más uniós országban élő állampolgárokra és ott működő vállalkozásokra nehezednek és amelyek gátat szabnak az EU gazdasági versenyképességének.

Állampolgárok

Bizonyos feladatok (pl. újszülött nyilvántartásba vétele, adófizetés) a jövőben otthonról kényelmesen elintézhetők lesznek. Internetkapcsolat híján az online szolgáltatásokhoz a televízió, a telefon vagy a mobiltelefon segítségével is hozzá lehet majd férni.

Az internetalapú szolgáltatások azoknak is hasznos lehet, akik az EU más országaiba kívánnak utazni. A cselekvési terv egyik prioritásaként például olyan regisztrációs hálózat kidolgozására kerülne sor, amelyek segítségével az egyetemi diákok online beiratkozhatnak más tagállamok egyetemeire. Mivel a külföldi felsőfokú tanulmányok végzése így könnyebbé válik, a kezdeményezés arra ösztönzi a diákokat, hogy az egyetem kiválasztásakor vegyék fontolóra a külföldön találhatókat is. A rendszert jelenleg - kísérleti projekt keretében - öt uniós ország teszteli.

Az állampolgárok online viták és konzultációk révén tevékenyen részt vehetnek a politikai döntéshozatalban.

Vállalkozások

A vállalkozások időt és pénzt takaríthatnak meg azáltal, hogy adminisztratív teendőiket (pl. vállalkozás nyilvántartásba vétele) az irodában végezhetik. A határokon átnyúló online szolgáltatások lehetővé tehetik a vállalkozók és vállalatok számára, hogy más uniós országban nyissanak üzletet vagy leányvállalatot.

Következő lépésként a tagállamoknak határokon átnyúló internetes közszolgáltatásokat kell kifejleszteniük, amelyeket 2012 és 2015 között vezetnének be. Ezzel párhuzamosan a Bizottság megvizsgálja, miképpen csökkenthetik az online szolgáltatások a kormányok szén-dioxid-kibocsátását.

Brüsszel, 2010. december 3.

Városi intézkedések az akadálymentesítésért

Az Európai Bizottság kétnapos konferenciát is szervezett, mely december 3-án zárult le.

A konferencia témái között szerepelt a tagállami fogyatékosigazolványok kölcsönös elismerésének kérdése, a külföldi tanulás és munkavállalás lehetősége, a társadalombiztosítási rendszerekkel kapcsolatos problémák és a szabadidős és kulturális tevékenységekhez való hozzáférés.

Az akadálymentesítés előmozdítása egyike a 2010 novemberében elfogadott, a 2010-2020-as időszakra szóló európai fogyatékosügyi stratégia fő terveinek.

A stratégia más indítványok mellett olyan intézkedéseket is körvonalaz, melyek javítani hivatottak a fogyatékosok hozzáférését az épületekhez, a tömegközlekedéshez és más szolgáltatásokhoz, valamint az információs és kommunikációs technológiákhoz.

Az Európai Unióban mintegy nyolcvanmillió ember él enyhébb vagy súlyosabb fokú fogyatékossággal. Számukra komoly veszélyt jelent a társadalmi kirekesztődés, mivel a mindennapi életben - így például munkába vagy iskolába menet - számos fizikai akadályt kell leküzdeniük. A fogyatékosok körében alacsonyabb a foglalkoztatottság és az iskolázottság szintje, a szegények aránya pedig 70%-kal nagyobb az átlagosnál.

Brüsszel, 2010. 11. 15.

Akadálymentesítés minden szinten

Az EU tíz évre szóló stratégiát dolgozott ki abból a célból, hogy a fogyatékkal élők Unió-szerte minden területen könnyebben vehessenek részt az európai társadalmak életében.

Az Európai Unióban mintegy 80 millió ember él enyhébb vagy súlyosabb fokú fogyatékossággal. Számukra komoly veszélyt jelent a társadalmi kirekesztődés, mivel a mindennapi életben - így például munkába vagy iskolába menet - számos fizikai akadályt kell leküzdeniük. A fogyatékossággal élők körében alacsonyabb a foglalkoztatottság és az iskolázottság szintje, a szegények aránya pedig 70%-kal nagyobb az átlagosnál.

Az európai fogyatékosügyi stratégia de en fr arra irányul, hogy fogyatékos embertársaink érvényt tudjanak szerezni az őket uniós polgárként megillető jogoknak, és könnyebbé váljon számukra a mindennapi élet.

A végrehajtás során az EU finanszírozást biztosít majd az említett célokra, bővíti a lakosság témával kapcsolatos ismereteit, és arra ösztönzi a tagállamok kormányait, dolgozzanak közös erővel a társadalmi befogadást hátráltató akadályok elhárításán.

Ezáltal az EU eleget tesz majd a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményből en fakadó kötelezettségének is. Az egyezményt 2007-ben írta alá, tagállamaival közösen.

A stratégia az első öt év során azt hivatott elősegíteni, hogy:

- szakpolitikai alkotómunka induljon a befogadó, magas színvonalú oktatás térnyerésének ösztönzése céljából;
- a "Szegénység elleni európai platform" elnevezésű kezdeményezésben kiemelt figyelmet kapjon a fogyatékkal élők ügye (a platform lehetővé teszi, hogy a téma szakértői tapasztalatot cserélhessenek egymással, és átvehessék a másutt bevált módszereket);
- mihamarabb megvalósuljon a fogyatékkal élők számára kiállított igazolványok kölcsönös elismerése az EU egész területén annak érdekében, hogy a más uniós tagállamba utazó, illetve ott munkát vállaló vagy letelepedő fogyatékos polgárok egészséges embertársaikkal egyenlő elbánásban részesüljenek;
- akadálymentesítési szabványok jöjjenek létre a szavazóhelyiségek és a kampányanyagok vonatkozásában;
- a fogyatékossággal élők jogai megfelelő figyelmet kapjanak a külső fejlesztési programok kidolgozása során és a tagjelölt országok viszonylatában.

Az Európai Bizottság a fentieken túlmenően azt tervezi, hogy európai akadálymentesítési intézkedéscsomagot dolgoz ki és terjeszt elő. Az intézkedések végrehajtása esetén a jövőben uniós szintű szabványok vonatkoznak majd a termékek, a szolgáltatások és a középületek akadálymentesítésére. Így a fogyatékkal élők által használt segédeszközöket, pl. kerekes széket és nagygombos billentyűzetet gyártó cégek is könnyebben tudnak majd határokon átívelő kereskedelmet folytatni, ez pedig a költségek csökkenését eredményezi.

Az akadálymentesítés fontos részét képezi az általános esélyegyenlőség uniós szintű megteremtésére irányuló törekvésnek, de minden valószínűség szerint a gazdaság egésze számára is előnyösnek bizonyul majd. A fogyatékkal élők számára hozzáférhető termékekbe és szolgáltatásokba pénzt beruházó ágazatok támogatása lendületet ad majd az innovációnak és a munkahelyteremtésnek.

Brüsszel, 2010. november 12.

Uniós terv az energiaellátás biztonságáért

Az EU stratégiát dolgoz ki, hogy energiaellátását fenntarthatóvá és biztonságosabbá tegye, és segítse a gazdasági növekedést a következő tíz évben.

Az Energia 2020 en címet viselő terv a fogyasztás csökkentését, a piaci versenyképesség fellendítését, az ellátásbiztonság megteremtését, az uniós éghajlat-politikai célok elérését és az energiaszállítókkal folyó tárgyalások koordinálását hivatott elősegíteni.

Mivel az energiaigény várhatóan gyorsan megnő, amint a recesszió véget ér, a stratégiával a Bizottság az ellátási zavarokat szeretné megelőzni, és a gazdasági növekedést kívánja erősíteni. Ha a terv megvalósul, a kőolaj, a földgáz és a villamos energia versenyképesebb árakon jut majd el a fogyasztókhoz.

A Bizottság új jogszabályjavaslatokat és más intézkedéseket kíván előterjeszteni a következő 18 hónapban az alábbi célok megvalósítása érdekében:

A fogyasztás visszaszorítása

Az EU elő kívánja segíteni az energiahatékonyságot a közlekedési és az építési ágazatban, mivel e két szektorban lehet a fogyasztást a legnagyobb mértékben csökkenteni. A tervek szerint a lakástulajdonosok és -bérlők ösztönzést kapnak majd arra, hogy felújítsák lakásukat, illetve más energiatakarékossági lépéseket tegyenek. A helyi és országos kormányzatok figyelembe fogják venni az energiahatékonyságot is, ha termékeket és szolgáltatásokat vásárolnak. Az energiafogyasztás címkézési szabályainak tökéletesítése arra sarkallja majd a gyártókat, hogy energiahatékonyabb termékeket fejlesszenek ki.

Az egységes piac megteremtése 2015-ig

A Bizottság szeretné megszüntetni a tagállami piacok megnyitását gátló akadályokat. Körülbelül ezer billió euró beruházásra van szükség ahhoz, hogy ki lehessen alakítani egy olyan, az összes tagállamot összekötő páneurópai villamosenergia-rendszert, amely lehetővé tenné, hogy az energia eljusson mindenhova, ahol szükség van rá. A Bizottság azt szeretné, hogy a rendszer fejlesztését és kiterjesztését célzó projektek engedélyezése és finanszírozása gyorsított eljárással történjen. Ha a tengeri szélerőműveket és napenergia-forrásokat könnyebb lesz a rendszerhez kapcsolni, az ösztönzőleg hat majd a megújuló energiába fektetett beruházásokra.

Egységes fellépés az energiaügyi tárgyalásokban

Az EU országainak egyre nagyobb mennyiségű energiát kell importálniuk, hazai termelésük viszont csökken, ami azt jelenti, hogy egyre élesebb versennyel kell szembenézniük a tengeren túlról származó olaj, földgáz és szén beszerzésekor. A Kelet-Európából érkező energia szállításában nemrég tapasztalt fennakadások bebizonyították, hogy összehangolt fellépésre van szükség. Ha az EU egységes álláspontot képvisel az energiaszállítókkal folytatott tárgyalásokon, tagjainak nagyobb alkuereje lesz a nemzetközi piacokon, mintha külön-külön tárgyalnának.

Az innováció támogatása

Az EU projekteket kíván indítani, hogy elősegítse az energiahatékonyságot a városokban, és ösztönözze a jobb villamosenergia-tárolási technológiák, az új típusú bioüzemanyagok és az

intelligens (azaz a villamosenergia-elosztást a fogyasztási szokásokhoz igazító) hálózatok kifejlesztését.

A fogyasztók tájékoztatása

A szolgáltatóknak egyértelmű, részletes számlát kell majd adniuk, a fogyasztóknak pedig lehetőségük lesz arra, hogy összehasonlítsák az árakat, és könnyen szolgáltatót váltsanak.

Brüsszel, 2010. 11. 05.

A magánélet védelme a digitális korban

A Bizottság terveket dolgozott ki annak érdekében, hogy a fogyasztóknak nagyobb beleszólásuk legyen a személyes adatok összegyűjtésének és felhasználásának mikéntjébe.

Az internet és a globalizáció korában egyre nehezebb személyes adatainkat biztonságban tudnunk. Ma már naponta vásárolunk interneten és gyakran előfordul az is, hogy fényképeket vagy személyes információkat teszünk közzé közösségi oldalakon (pl. a Facebookon).

A személyes adatok védelmére vonatkozó hatályos EU-szabályozás a világon az egyik legszigorúbb, mégis modernizálásra szorul, hogy tükrözze a technológiai és életmódbeli változásokat. A Bizottság által kidolgozott új adatvédelmi stratégia en fr azt hivatott biztosítani, hogy az emberek legyenek tisztában azzal, mi lesz a vállalatoknak és a hatóságoknak benyújtott, illetve a közösségi oldalakon közzétett információk sorsa.

A személyes adatokat birtokló szerveknek (pl. internetszolgáltatóknak vagy keresőprogramoknak) meg kell adniuk, ki gyűjti be az adatokat és milyen célból.

A stratégia bevezeti a személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való jogot ("right to be forgotten"), amely értelmében mindenki kérheti személyes adatainak teljes törlését, ha már nincs rájuk szükség.

Jelenleg csak a távközlési vállalatoknak kötelező értesíteniük a fogyasztókat, ha személyes adataikhoz valaki illetéktelenül hozzáfért. A stratégia ezt a tájékoztatási kötelezettséget más ágazatokra (pl. a pénzügyi ágazatra) is kiterjesztené.

A Bizottság azt is el szeretné érni, hogy a vállalatok csak akkor adhassanak át személyes adatokat nem uniós országba, ha olyan országról van szó, ahol az adatok hasonló szintű védelmet élveznek.

Védelemben részesülnének emellett a rendőrség és a bűnüldöző hatóságok birtokában lévő információk is. A Bizottság támogatni kívánja az adatvédelmi szabályok kidolgozásáért felelős tagállami hatóságok munkáját, és arra bíztatja őket, hogy a visszaélések elkerülése érdekében működjenek szorosan együtt.

A stratégia szerint szükség van arra is, hogy a tagállami hatóságok EU-szerte közös megközelítést alkalmazzanak, mert jelenleg a hatályos jogszabályok végrehajtása nem egységes. Ebből kifolyólag nem egyértelmű, hogy mely szabály mely körülmények között alkalmazandó, ez pedig olykor a jogszerű információáramlás hátráltatásával akadályozhatja az üzleti tevékenységet. A felülvizsgált jogszabály hatálybalépése után a multinacionális vállalatoknak csak egy szabályrendszerrel lesz dolguk.

Brüsszel, 2010. szeptember 16.

Uniós szigor az interneten vásárló fogyasztók biztonságáért

Az elektronikai cikkeket értékesítő webhelyek túlnyomó többsége megfelel az uniós fogyasztóvédelmi előírásoknak, viszont az online jegyeladással foglalkozó honlapok esetében ez az arány mindössze 40%.

Az Európai Bizottság ma hozta nyilvánosságra az elektronikai cikkeket értékesítő webhelyek átfogó ellenőrzésének eredményét. Ez azt mutatja, hogy a tavaly rajtaütésszerűen elvégzett vizsgálatoknak köszönhetően a honlapok túlnyomó többsége ma már betartja az Unió fogyasztóvédelmi előírásait.

2009-ben az elektronikai termékeket kínáló webhelyek széles körű ellenőrzése en során a vizsgált honlapoknak csupán 44%-a felelt meg az uniós szabályoknak, a közelmúltban lefolytatott újabb ellenőrzések viszont azt állapították meg, hogy ez az arány ma már 84%. A szabálysértően működő webhelyekkel szemben a hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

A ma közzétett eredmények azt mutatják, hogy az ellenőrzések hatásosak - jelentette ki John Dalli, az Európai Bizottság fogyasztópolitikáért felelős tagja.

A digitális fényképezőgépeket, hordozható zenelejátszókat és más elektronikai termékeket kínáló weboldalakkal kapcsolatban tavaly feltárt problémák között említhető, hogy a fogyasztói jogokkal és a termékek teljes árával kapcsolatban adott tájékoztatás sokszor megtévesztőnek bizonyult, a kereskedők elérhetőségi adatai pedig gyakran hiányosak voltak.

Idén az EU azokat a webhelyeket en veszi górcső alá, amelyek kulturális és sporteseményekre szóló jegyeket értékesítenek. Az ellenőrző munka jelenleg is folyik. A fogyasztóvédelmi hatóságok a honlapok 60%-a esetében valószínűsítenek szabálysértést.

A Bizottság eddig 414 webhelyet vizsgált meg, ezek közül 167 (40%) működését találta megfelelőnek. A fennmaradó 247 honlap esetében a tagállami hatóságok intézkednek majd annak érdekében, hogy a jogszabályok betartását biztosítsák. Az eddigi vizsgálatok alapján elmondható, hogy leggyakrabban az árral kapcsolatban adott tájékoztatás és a szerződési feltételek tekintetében tapasztalhatók problémák.

Minden éberségére szüksége van az interneten jegyet vásárló fogyasztónak, mert a webhelyek sok esetben semmilyen információval sem szolgálnak, illetve hiányos vagy megtévesztő tájékoztatást adnak a jegyárakkal vagy a jegyet értékesítő kereskedővel kapcsolatban (ez az ellenőrzéseken fennakadt weblapok 74, illetve 48%-áról mondható el). Az sem ritka eset, hogy tisztességtelen szerződési feltételeket kínálnak (73%).

Ha az ellenőrzések problémákat tárnak fel, a tagállami hatóságok kivizsgálják az ügyet: kapcsolatba lépnek a kérdéses webhely üzemeltetőjével, illetve a terméket online értékesítő kereskedővel, és felszólítják arra, hogy orvosolja a helyzetet.

Brüsszel, 2010. július 1.

Júliustól kevesebbet fizetünk a „barangolásért”

Az igazi nyaralási szezon kezdetével, egészen pontosan július elsejével lépnek életbe azok a korlátozások, melyek értelmében a mobiltelefonok roamingdíjai (áfa nélkül) a kimenő hívásoknál percenként 39, a bejövő hívásoknál pedig percenként 15 eurócentre csökkennek. A Bizottság megállapította: bár csökkent a barangolásos hívások díja, ám a verseny még mindig nem elég erős.

Július 1-jétől a fogyasztóknak nem kell többé aggódniuk, hogy számlájuk az egekbe szökik, ha az Európai Unión belüli külföldi útjuk során telefonjukkal vagy számítógépükkel a mobilhálózaton keresztül interneteznek. Az Európai Unió barangolási szabályozásának köszönhetően július 1-jétől a külföldre utazók adatátviteli barangolási díjkorlátja automatikusan 50 euró lesz (áfa nélkül), hacsak azt maga a felhasználó nem állította át ennél kisebb vagy nagyobb összegre. A mobilszolgáltatók kötelesek lesznek ügyfeleiknek figyelmeztetést küldeni e díjkorlát 80 százalékának elérésekor.

A szolgáltató köteles lesz a mobil-internetkapcsolatot megszakítani a díjkorlát elérésekor, kivéve, ha az ügyfél jelezte, hogy az adott hónapban továbbra is igénybe szeretné venni az adatátviteli barangoló szolgáltatást. Ezenkívül a barangolásos adatátvitel nagykereskedelmi díjának felső határa megabájtonként 1 euróról 80 eurócentre csökken.

A barangolásos hívások (áfa nélküli) maximális percdíja a jelenlegi 43 eurócentről 39 eurócentre csökken, míg a hívásfogadás percdíja (áfa nélkül) legfeljebb 15 eurócentbe fog kerülni, a jelenlegi 19 eurócent helyett. A Bizottság közleményében emlékeztetett arra: az Európai Unión belüli külföldi híváskezdeményezés és -fogadás díja 73 százalékkal lesz olcsóbb, mint 2005-ben, amikor az Európai Unió először tett intézkedéseket a túlzott barangolási díjak ellen.

A testület egyébként – a barangolási szolgáltatásokról szóló időközi jelentésében –megállapította, hogy bár a roaminghívások és a külföldről küldött sms-ek díja valóban csökkent, ám az uniós piac még nem elég erős ahhoz, hogy kedvezőbb tarifákat nyújtson a fogyasztók számára. Azaz – ahogy Neelie Kroes, a Bizottság illetékes tagja is fogalmazott – a legtöbb szolgáltató a jogszabályok által maximálisan megengedett díjak közelében levő kiskereskedelmi árakat kínálja az ügyfeleknek. Ugyanakkor ha nagyobb lenne a verseny, akkor a fogyasztók nagyobb választékból csemegézhetnének, és a díjak is kedvezőbben alakulnának.

A Bizottság véleménye szerint az uniós szabályok megfelelő mozgásteret biztosítanak a szolgáltatóknak ahhoz, hogy vonzóbb, az előírt maximális díjaknál alacsonyabb díjakat alkalmazzanak. A barangolásos és nemzetközi hívásdíjak közötti különbségnek 2015-ig az európai digitális menetrend célkitűzéseinek megfelelően nulla felé kell közelítenie.

Az elemzésből kiderül az is: a fogyasztók gyakrabban használják a barangolási szolgáltatásokat. Az elmúlt két évben az utazások hozzávetőlegesen 12 százalékosra becsült visszaesése ellenére is növekedett a külföldről fogadott hívások és küldött sms-ek száma. Tavaly nyáron például – az

Európai Unió egészére kiterjedő 11 centes maximális sms-díj bevezetését követően – az előző év hasonló időszakához képest 20 százalékkal több szöveges üzenetet küldtek. Az adatátviteli barangolási szolgáltatások forgalma 2009-ben 40 százalékkal nőtt. Az okostelefonok és más intelligens kézi eszközök elterjedésével ez a tendencia folytatódni látszik.

A Bizottság 2011 júniusának végén fogja teljes egészében felülvizsgálni a 2009. évi barangolási szabályokat. Megvizsgálják, hogy sikerült-e elérni a célkitűzéseket és hogy a barangolási szolgáltatások piaca megfelelően – azaz egységes digitális piacként – működik-e.

Brüsszel, 2010. július 1.

Ökocímke segít a biotermékek kiválasztásában

Július elsejétől úgynevezett ökologóval kell ellátni az előre csomagolt biotermékeket. A Bizottság célkitűzése szerint az új címkézés garanciát jelent majd a fogyasztók számára arra, hogy az adott terméket teljes mértékben a szigorú uniós előírásoknak megfelelően állították elő.

Ökologó – így hívják azt a kis címkét, melyet július elsejétől minden olyan előre csomagolt bioterméken el kell helyezni, amely teljes egészében az EU ökológiai gazdálkodásról szóló rendeletének megfelelően, vagy ha importált termékekről van szó, akkor azzal egyenértékű vagy azzal megegyező, szigorú szabályok szerint állítottak elő (igaz, ez utóbbiak esetében a logó használata a dátumot követően továbbra is önkéntes lesz). Az „eurolevélnek” is nevezett ábra (zöld háttér előtt levelet formáló EU-csillagok) nagyban segíthet abban, hogy a fogyasztók könnyebben felismerjék az ökológiai úton előállított élelmiszereket és italokat.

Így tehát azok a vásárlók, akik mostantól uniós ökocímkével ellátott terméket tesznek a kosarukba, biztosak lehetnek abban, hogy 1) a termék összetevőinek legalább 95 százaléka ökológiai gazdálkodásból származik; 2) a termék megfelel a hivatalos ellenőrzési rendszer szabályainak; 3) a termék lezárt csomagolásban érkezett közvetlenül a termelőtől vagy feldolgozótól; 4) a terméken rajta van a termelő, a feldolgozó vagy kereskedő neve, valamint az ellenőrző szervezet neve vagy kódja.

Az uniós címke mellett egyébként változatlanul szerepelhetnek egyéb magán-, regionális vagy nemzeti logók. A gazdálkodóknak kétéves átmeneti időszak áll rendelkezésükre ahhoz, hogy maradéktalanul eleget tegyenek az új címkézési szabályoknak. Abban az esetben, ha szokványos és biotermékeket is szeretnének termelni, akkor e két tevékenységet egyértelműen el kell különíteniük egymástól. Az ökológiai jelölés nem használható olyan terméknél, melynek címkéjén fel van tüntetve, hogy GMO-t, azaz genetikailag módosított organizmust tartalmaz.

Az új szabályozás lefedi a halak, a kagylófélék és a tengeri moszatok ökológiai akvakultúrás termelését is. A szabályozás az egész EU-ra érvényes feltételeket határoz meg az akvakultúrás termelési környezettel, a bio és nem bio egységek elválasztásával, valamint az állatjólléti követelményekkel kapcsolatban. A szabályok azt is előírják, hogy a biodiverzitást tiszteletben kell tartani, és megtiltják, hogy az ívást mesterséges hormonokkal idézzék elő. Az állatokat ökológiai takarmánnyal kell táplálni, amely kiegészül a fenntarthatóság elvét figyelembe vevő halászatokból származó haltakarmánnyal.

Brüsszel, 2010. június 23.

Eredeti vagy hamis?

Magyar és görög diákok nyerték meg a termékhamisítás és kalózkodás elleni küzdelem témájában meghirdetett uniós versenyt.

Magyar, görög, spanyol, cseh és lengyel tanulók végeztek az élen a Színtiszta utánzat elnevezésű uniós versenyben. A pályázatot azért hirdette meg az Európai Unió, hogy felhívja a figyelmet a kalózkodás és hamisítás révén előállított termékekkel - játékokkal, ruházati cikkekkel, CD-kkel stb. - kapcsolatos problémákra.

A 10-15 éves korosztály számára megrendezett versenyben több száz iskolás vett részt. Az indulók egy része emblémát vagy plakátot tervezett, mások maguk készítette rövidfilmmel vagy játékkal pályáztak.

A két versenykategória egyikében egy görög középiskola lett a győztes: a szaloniki gimnázium diákjai tervezték meg a nyertes emblémát a hamisítás és a kalózkodás elleni küzdelemmel foglalkozó európai megfigyelőközpont de en fr számára.

A verseny másik kategóriájában magyar győzelem született. Kisfilmjükért a debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulói nyerték el a fődíjat. A sikerről az iskola honlapja is beszámol, ahol az érdeklődők a "Régi mesék mai gyerekeknek" című győztes videofilmet magyarul és angolul is megtekinthetik. A versenyfilm népszerű gyermekmeséket elevenít fel, ám a jól ismert történetek a tanulók előadásában új fordulatot vesznek, mert a korábban jól bevált kellékek nem működnek: Hamupipőke cipője hamisított, és Aladdin csodalámpása is utánzat. A film hatásosan illusztrálja a hamisított termékek hátrányait és veszélyeit.

Összesen hat iskola tanulói - a győztesek és a két versenykategóriában második és harmadik helyezést elért diákok - kaptak meghívást Brüsszelbe, az Európai Parlamentben ma megrendezett díjátadó ünnepségre.

A hamisítás és a kalózkodás egyre súlyosabb problémát jelent világszerte. A termékek hamisítása és a szellemi tulajdonjogok megsértése csökkenti a termékbiztonságot, és komoly gazdasági károkat okoz. Sokszor a fogyasztók egészsége is veszélybe kerül. Így történt ez például akkor, amikor az elmúlt években a hamisítók ártalmas anyagokat tartalmazó gyógyszereket és robbanásveszélyes mobiltelefonokat dobtak piacra.

2008-ban az Európai Unió vámtisztviselői 178 millió hamisított árucikket foglaltak le, 50%-kal többet, mint 2007-ben. A lefoglalt termékeknek hozzávetőleg a fele Kínából származott.

A hamisított áruk legnagyobb részét a CD-k és DVD-k teszik ki, melyeket a cigaretták és ruházati cikkek követnek a sorban.

Brüsszel, 2010. június 14.

Új fenntarthatósági normák a bioüzemanyagokra

Csak környezeti fenntarthatósági tanúsítvánnyal rendelkező bioüzemanyagok számolhatók el az Európai Bizottság csütörtöki döntése nyomán a 2020-ra meghatározott 10 százalékos uniós bioüzemanyag-cél teljesítésére. Az iránymutatások,

melyek ugyanakkor nem tiltják be a környezetileg káros üzemanyagok importját vegyes fogadtatásban részesültek a zöld szervezetek és a bioüzemanyag-gyártók részéről.

A csütörtökön nyilvánosságra hozott iránymutatások, melyek a 2009-es Megújuló Energia Irányelv végrehajtásához adnak technikai fogódzókat, meghatározzák azokat a paramétereket, melyeket a minősítési rendszereknek maximálisan figyelembe kell venniük ahhoz, hogy a Bizottság elfogadja azokat.

„A most jóváhagyott fenntarthatósági sztenderdek jelenleg a világon a legszigorúbbak, és mivel nem csak a hazai, hanem az import üzemanyagokra is vonatkoznak, a környezeti előnyök az Unión kívül is érvényesülnek" – közölte Günther Öttinger energiaügyi biztos a döntések brüsszeli ismertetése során.

Válaszul a nemzetközi környezetvédelmi szervezetek aggályaira és tiltakozására – miszerint a kontroll nélküli bioüzemanyag-előállítás környezeti és társadalmi károkat okozhat erdők és élelmiszer-termesztésre használt termőföldek ültetvényekké alakítása során –, a Bizottság úgy döntött, hogy csak az olyan üzemanyagok számolhatók el a 10 százalékos cél teljesítésére, illetve csak azokra lehet uniós támogatást igénybe venni a jövőben, amelyek egy, a Bizottság által is elfogadott minősítési rendszer szerint megfelelnek a fenntarthatósági kritériumoknak.

A végrehajtásnál az első lépés a minősítési rendszerek kialakítása lesz, amihez a Bizottság csak az elfogadáshoz szükséges iránymutatásokat adta meg, ugyanakkor felhívta kommunikációjában az érintett ipari cégeket, civil szervezeteket és kormányokat, hogy ezek figyelembe vételével önkéntes alapon dolgozzanak ki a számukra megfelelő rendszereket. A Bizottság ugyan nem szabott határt annak, hogy hány tanúsítási rendszer működhet Európában, bizottsági szakértők azt hangsúlyozták, hogy költséghatékonysági és adminisztrációs szempontból logikusnak tartanák, ha minél kevesebb – adott esetben akár egyetlen európai – rendszer alakulna ki.

Az elfogadás egyik alapvető feltétele, hogy egy független minősítő auditálja a teljes gyártási láncot, az üzemanyag-növény termesztésétől kezdve – függetlenül attól, hogy az Unió területén vagy harmadik országokban történik-e – az előállításon és szállításon át a végső kereskedőig, aki kiszállítja az üzemanyagot a töltőállomásra.

A vizsgált szempontok között szerepel többek között az, hogy nem használható fel trópusi erdőkből vagy – 2008-ig visszamenően – a közelmúltban ültetvénnyé alakított volt erdőterületekről származó alapanyag. Így például az erdők helyére telepített olajpálmákból származó üzemanyag nem minősíthető környezeti szempontból fenntartható bioüzemanyagnak, ahogy a pálmaültetvény sem minősül erdőnek.

Egy másik fontos szempontrendszer az előállítási lánchoz kapcsolódó üvegházhatású gázkibocsátást vizsgálja. Itt a kiindulópont az, hogy a bioüzemanyagoknak megtakarítást kell hozniuk, mégpedig minimum 35 százalékosat a hagyományos üzemanyagokhoz kapcsolódó emisszióhoz képest. Ez az arány 2017-ben 50 százalékra nő, és a vizsgálatok kezdettől fogva kiterjednek nem csak a széndioxidra, hanem az annál erősebb üvegházhatást okozó metánra (CH4) és dinitrogén-oxidra (N2O) is.

Az emissziós elemzésnek ki kell terjednie olyan szempontokra is, hogy mi történik az üzemanyag-növény termesztésekor keletkező növényi hulladékkal, mivel kezelés híján az erjedés során jelentős mennyiségű üvegházhatású gáz keletkezhet. Vizsgálat tárgya a gyártási folyamathoz tartozó szállítások során keletkező kibocsátás is, továbbá a felhasznált energia mennyisége és minősége.

A Bizottság ugyanakkor hangsúlyozta: a minősítési rendszer nem jelenti azt, hogy e nélkül nem lehet bioüzemanyagot importálni az Unióba, hanem csak azt, hogy nem számítható be az ilyen mennyiség a 10 százalékos cél teljesítésébe és nem adható rá támogatás.

Ami a hitelesítési rendszert illeti, a Bruxinfo kérdésére válaszolva bizottsági szakértők elmondták: a Kiotói Jegyzőkönyv alapján működő emisszió-kereskedelmi rendszerrel ellentétben – ahol az ENSZ szakemberei minősítik a tiszta fejlesztési mechanizmus (CDM) kibocsátás-csökkentő projektjeit elbíráló független auditorokat – itt nem lesz az auditorokra külön minősítés, mivel a hitelesítési folyamat szerteágazó, emiatt adott esetben több különböző területhez értő szakember

együttműködését igényli. A Bizottság magát az auditált rendszert fogja vizsgálni egy, a tagállamok képviselőit is tömörítő szakbizottságon keresztül. A szakbizottság döntése nyomán öt évre ismerhető el egy tanúsítási rendszer, ám ha köztes vizsgálatok hibákra vagy nem megfelelő alkalmazásra derítenek fényt, a minősítés bármikor visszavonható. A Bizottság szakértői hangsúlyozták: a rendszerek folyamatos ellenőrzéséhez szükség lesz mind a civil szervezetek és nemzeti hatóságok, valamint magának az iparnak a közreműködésére.

A Bizottság adatai szerint 2007-ben az Unióban felhasznált biodízel 26 százaléka és a bioetanol 31 százaléka származott importból, többnyire Brazíliából és az Egyesült Államokból. A közlekedési célra felhasznált bioüzemanyagok 75 százaléka (6,1 millió tonna egyenérték) volt biodízel, míg a bioetanol 15 százalékot (1,24 millió tonna egyenértéket) tett ki. A fennmaradó hányad zöldségolajokból készült. Az Unióban felhasznált bioüzemanyagok 4-5 százaléka származik pálmaolajból, ami a Bizottság becslése szerint a világon felhasznált mennyiség 1 százaléka. A jövőben azonban a pálmaolaj nem minősül környezeti szempontból fenntartható alapanyagnak.

Az Unió területén előállított bioüzemanyagoknak a most elfogadott fenntarthatósági kritériumokon túl meg kell felelniük az uniós környezetvédelmi és mezőgazdasági szabályozásnak is, beleértve a talaj és a vízbázisok, valamint a táj jellegének védelmét.

Különböző felmérések szerint az uniós 10 százalékos cél teljesítéséhez 2-5 millió hektáron kellene üzemanyagnövényt termeszteni. A Bizottság szerint ehhez akkor sem lenne szükség új területek termesztésbe vonására, ha a teljes mennyiséget az Unión belül állítanák elő. Ami a harmadik országokat illeti, a Bizottság itt is jelentős alternatívákat lát az erdők mezőgazdasági területté alakítására. Így például a Bizottság által meghivatkozott felmérések Indonéziában 3-12 millió hektár olyan területet azonosítottak, ahol korábban – tehát 2008 előtt – megtörtént az erdőirtás és termesztésbe vonás, ám jelenleg parlagon állnak.

A Bizottság a Megújuló Energia Irányelvvel összhangban megvizsgálja az uniós 10 százalékos célnak a földhasználatra gyakorolt közvetett hatásait is, és az eredményekről jelentést tesz közzé az év végéig.

Vegyes fogadtatás a szakmától és a zöldektől

A szakmai szövetségek aggodalmuknak adtak hangot azt illetően, hogy míg az új tanúsítási rendszer jelentős gazdasági és adminisztratív terhet ró a bioüzemanyag-gyártókra, a fosszilis üzemanyagokra nem vonatkoznak a terhek. „Hiba lenne egy ilyen aszimmetrikus rendszert bevezetni” – közölte a bizottsági bejelentésre reagálva Raffaelo Garofaldo, a European Biodiesel Board (EBB) főtitkára.

A szövetség azt is kifogásolta, hogy a Bizottság által választott konzorcium tagjai között, amely az iránymutatásokat kidolgozta, csak a Bizottsághoz tartozó Joint Research Center, valamint az olaj- és autóipar képviselői vannak jelen. Az EBB szerette volna, ha a bioüzemanyag-gyártók és a mezőgazdaság is képviseltethette volna magát a konzorciumban.

A Greenpeace uniós erdőpolitikájáért felelős igazgatója, Sebastien Riso elismerően nyilatkozott arról, hogy az iránymutatások egyértelműen kizárják az olajpálma-ültetvények erdőként történő minősítését. Ugyanakkor kritikával is illette a csütörtöki iránymutatásokat, mondván hogy nyitva hagynak olyan alapvető kérdéseket, mint a bioüzemanyag-gyártással összefüggő közvetett földhasználat-változás. Riso azt is kifogásolta, hogy a Bizottság nem lépett fel a környezeti fenntarthatósági kritériumnak meg nem felelő bioüzemanyagok importjának betiltásáért.

Brüsszel, 2010. június 7.

A tagállamok korlátozhatják az internetes szerencsejátékot

Az Európai Bíróság szerint a tagállamok korlátozhatják az online szerencsejátékot, különösen, ha az intézkedés hátterében fogyasztóvédelmi megfontolások húzódnak meg, vagy esetleg az, hogy elejét vegyék a csalásoknak, illetve annak, hogy az állampolgárok túlzott összegeket költsenek szerencsejátékokra.

Az Európai Bíróság csütörtökön úgy határozott, a tagállamok korlátozhatják az internetes szerencsejátékokat. A szóban forgó peres ügyek egyikében egy holland non-profit magánjogi alapítvány (amely egyébként Hollandiában a sportfogadások és lottójátékok szervezésére vonatkozó engedély jogosultja), a De Lotto azt kifogásolta, hogy a brit Ladbrokes társaság a Hollandia területén lakóhellyel rendelkező személyek számára az interneten olyan szerencsejátékokat kínált, amelyre nem volt engedélye.

Egy másik ügyben a szintén brit Betfair azt akarta elérni, hogy a holland hatóságok ismerjék el a Nagy-Britanniában számára kibocsátott engedélyt, és tartsák tiszteletben az átláthatóság elvét a szerencsejátékok szervezésére vonatkozó engedélyek kibocsátásakor.

A két brit társaság úgy vélekedett: azzal, hogy a holland hatóságok lényegében elérhetetlenné tették az ő internetes szolgáltatásaikat a holland lakosok számára, megsértették azokat az uniós szabályokat, melyek lehetővé teszik, hogy a vállalatok árukat és szolgáltatásokat kínáljanak szerte az Unióban. A britek szerint a holland hatóságok ezzel a lépéssel csak a De Lotto monopolhelyzetét kívánják védeni.

Alapító okirata szerinti egyébként a De Lotto célja, hogy a szerencsejátékok révén befolyó pénzt felossza a különösen a sport, a testnevelés, az általános jólét, a közegészség és a kultúra területén közérdekű célokat követő intézmények között.

A De Lotto a holland bírósághoz fordult, amely aztán az Európai Bíróság álláspontját tudakolta arról, hogy a szerencsejátékokkal összefüggő holland szabályozás összeegyeztethető-e az EU-joggal.

Ítéletében a luxemburgi székhelyű taláros testület úgy vélekedett, hogy a tagállamoknak jogukban áll a korlátozás, különösen, ha annak célja nem más, mint „a fogyasztóvédelem, a csalás, valamint annak megakadályozása, hogy az állampolgárok túlzott összegeket költsenek szerencsejátékra, vagy általánosságban a szociális egyensúly veszélyeztetésének megelőzése”.

Így a tagállamok voltaképpen megtilthatják „a szerencsejátékok interneten történő kínálását”.

A holland De Lotto örömmel fogadta a bírósági ítéletet, az európai szerencsejáték-ágazat szereplői ugyanakkor arra kérték az Európai Bizottságot: terjesszen elő új jogszabályi javaslatot ezen a téren.

Brüsszel, 2010. május 31.

Fogyasztói jogokat sérthet az új szuperirányelv

Az európai fogyasztóvédők attól tartanak, hogy a fogyasztóvédelmi szabályok Európai Bizottság által javasolt teljes harmonizációja a védelem alacsonyabb szintre kerüléséhez vezet majd számos uniós tagállamban. Az utóbbi évtized legnagyobb jelentőségű fogyasztóvédelmi jogszabályáról várhatóan a magyar EU-elnökség idején születik majd meg a végleges döntés.

Néhány nappal a fogyasztóvédők jogairól szóló új irányelvnek szentelt parlamenti jelentés előterjesztése előtt a fogyasztóvédők legnagyobb európai szervezete arra figyelmeztetett, hogy a Bizottság által javasolt „teljes harmonizáció” esetén számos uniós tagállamban gyengülni fog a fogyasztóvédelem.

A négy meglévő közösségi fogyasztóvédelmi jogszabályt egyetlen „szuper-irányelvbe” gyúró új fogyasztóvédelmi direktívára még 2008-ban tett javaslatot az Európai Bizottság. A bonyolult jogalkotási folyamat fontos állomásához érkezik a héten, amikor Andreas Schwab német, néppárti jelentéstevő az EP belső piaci és fogyasztóvédelmi szakbizottsága előtt bemutatja jelentését. A Parlamentben várhatóan év végén lesz a plenáris szavazás, miközben a következő belga elnökség azt a célt tűzte ki, hogy 2010 végéig a Tanácsban is megszülessen a politikai kompromisszum a

jogszabályról. Ebben az esetben a 2011 első felében esedékes magyar EU-elnökségre vár a feladat, hogy pontot tegyen a jogalkotási folyamat végére.

Ez azonban kemény diónak ígérkezik, hiszen az Európai Bizottság fogyasztóvédők által is keményen bírált javaslata erősen megosztja a kormányokat. Brüsszel ugyanis megelégelve, hogy az eddigi minimálisan kötelező fogyasztóvédelmi előírások a fogyasztói jogok tekintetében a tagállamok közötti különbségek növekedéséhez és ezáltal a belső piac széttöredezéséhez vezettek, a jövőben mindenkire kötelezően alkalmazandó normákat, vagyis teljes harmonizációt akar. Ez azonban azzal a veszéllyel jár, hogy csak olyan alacsony szinten lehet majd megtalálni a közös nevezőt, hogy számos, a fogyasztók jogait jelenleg magas szinten garantáló tagállamnak csökkentenie kell majd a védelmet – mutatott rá pénteken Ursula Pachl, a BEUC főigazgató-helyettese, aki szerint nagy a tét, hiszen az utóbbi évtized legjelentősebb fogyasztóvédelmi jogszabályáról van szó. Hiszen a most megvitatás alatt álló irányelv-tervezet a jövőben minden vevő-vásárló közötti szerződésre érvényes lesz, függetlenül attól, hogy a zöldségesnél, vagy interneten történik a vásárlás.

Pachl szerint a teljes harmonizációra irányuló megközelítés többek között Szlovéniát, Görögországot, Portugáliát, Litvániát és Lettországot kényszerítené arra, hogy visszavonjon számos olyan intézkedést, amelyet a „minimális harmonizáció" megközelítés alapján az utóbbi években bevezetett. De például Nagy-Britanniának és Írországnak is vélhetően el kellene tekintenie attól a gyakorlattól, miszerint fogyasztóik a vásárlást követően egy meghatározott időn belül elállhatnak egy szerződéstől. A BEUC szakértője ugyanakkor úgy vélte, hogy a felsoroltakon kívül a legtöbb új tagállam – így Magyarország – számára nem jelent nagy gondot a teljes harmonizáció, hiszen ezek az államok annak idején jellemzően a minimálisan kötelező szabályokat vették át és nem éltek azzal a lehetőséggel, hogy azokon túlmenő jogokat biztosítsanak fogyasztóiknak.

A BEUC szakértői emellett azt is aggályosnak tartják, hogy a teljes harmonizációs megközelítés túlságosan rugalmatlan keret ahhoz, hogy az áru és szolgáltatási piacokon és ezáltal a fogyasztóvédelmi mintákban végbemenő villámgyors változásokra reagáljon.

Az új direktíva alapvetően négy területet fed majd le. Ezek: olyan ügyletek, amikor a vásárló és az eladó fizikailag nem lépnek érintkezésbe egymással; az úgynevezett „házalás", amikor nem az üzletben és kereskedelmi egységben kerül sor az értékesítésre; a vásárláskor az eladó által vállalt garanciák kérdése és az úgynevezett tisztességtelen szerződési feltételek.

Az európai fogyasztóvédők alternatívaként egy vegyes, a teljes harmonizációs és a minimális védelem közötti átmeneti rendszert javasolnak. Ez alapvetően a jelenlegi gyakorlat fenntartásán alapulna - ami tehát lehetőséget ad a szigorúbb fogyasztóvédelmi szabályokat alkalmazni kívánó országoknak arra, hogy ezt megtegyék -, ám bizonyos kivételes esetekben sort keríthetnének a teljes harmonizációra. Ursula Pachl szerint ezt a modellt alkalmazhatnák az egyes definíciókra (amelyek jelenleg országról-országra eltérőek), a távértékesítésre és a kereskedelmi egységen kívül történő értékesítésre, de a vételi szerződéstől való elállásra is. A BEUC számára például elfogadható lenne a Bizottság által javasolt 14 napos határidő. A maximális harmonizáció alapvetően technikai kérdésekre korlátozódna, míg az országonként gyakran nagy eltérést mutató fogyasztói hagyományokat érintő témáknál maradna a jelenlegi, minimális kötelező előírásokon alapuló gyakorlat. Ami viszont a fogyasztóvédők számára teljességgel elfogadhatatlan, hogy bármelyik tagállamban is visszaszorítsák a fogyasztók jogait az új uniós jogszabály miatt.

A BEUC ezentúl azt is kifogásolja, hogy az irányelv-tervezetben szereplő jogi garanciák nem vonatkoznának az interneten vásárolt árukra, ami ellentétes a Bizottságnak azzal a tervével, hogy ösztönözze az elektronikus kereskedelmet. Egy tavaly közzétett tanulmány szerint az interneten kezdeményezett vásárlások 61 százaléka kudarcba fullad és az interneten rendelt áruk mindössze 19 százaléka számít határokon túli megrendelésnek.

Brüsszel 2010. május 27.

Az EU a szigorúbb CO2-kibocsátás csökkentésére irányuló célkitűzés bevezetését mérlegeli

A vonatkozó tanulmány szerint a globális felmelegedés leküzdésének költségei ma alacsonyabbak, mint 2008-ban, az uniós éghajlatváltozási célkitűzések elfogadásakor.

A jövő héten esedékes éghajlatváltozási ENSZ-konferencia előtt az EU tanulmányt en hozott nyilvánosságra az üvegházhatást okozó gázok nagyobb mértékű csökkentésének megvalósíthatóságáról.

Az Európai Unió egy korábbi kötelezettségvállalása szerint 2020-ra legalább 20%-kal csökkenteni fogja az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest. A Koppenhágában megrendezett éghajlatváltozási ENSZ-konferencián az EU vállalta, hogy 30%-ra növeli ezt az arányt, amennyiben a szennyezőanyag-kibocsátás nagy mennyiségéért felelős többi ország is így tesz. A konferencia résztvevői azonban nem jutottak megegyezésre a kérdésről. A környezetvédelmi miniszterek eből kifolyólag felkérték a Bizottságot annak tanulmányozására, miképpen valósíthatja meg az Unió egyedül e célkitűzést. Az eredményeket Connie Hedegaard éghajlat-politikai biztos mutatta be.

Az elemzés szerint a 30%-os csökkentés az uniós országoknak együttesen 81 milliárd euróba kerülne évente, ami a bruttó hazai termék (GDP) 0,54%-nak felel meg. Jóllehet e 30%-os célkitűzés megvalósítása a 20%-os csökkentéssel járó költségekhez képest abszolút értékben 33 milliárd euróval kerülne többe évente, ez az összeg csupán 11 milliárd euró, ha a 2008-as becsült költségekhez viszonyítjuk.

Ez az alacsonyabb költség az olajárak növekedését és a recesszió alatti energiakereslet-csökkenést tükrözi: e két fejlemény mélybe rántotta Európa szennyezésének költségét. Az uniós jogszabályok szerint a nehézipari szereplőknek széndioxid-kibocsátás esetén engedélyeket kell vásárolniuk, amelyekkel azután számos európai piacon kereskedhetnek. A kőszén árát alapul véve a 20%-os kötelező csökkentés költsége 2008 óta 30%-kal csökkent: tehát ma már évi 70 milliárd euró helyett csak évi 48 milliárd euróba kerül.

A tanulmány rámutat arra, hogy az üvegházhatású gázok nagyobb mértékű csökkentése serkentőleg hathat a gazdaságra és mérsékelheti az Unió függését a külföldi kőolajtól és földgáztól. Emellett pedig megkönnyíthetné Európa számára, hogy 2050-re elérje a 80%-os emisszió-csökkentést.

Az új célkitűzés életet lehelhet az éghajlatváltozási tárgyalásokba is, miután a koppenhágai csúcstalálkozón nem sikerült jogilag kötelező erejű nemzetközi megegyezést aláírni az éghajlat-változás elleni küzdelemről. Az ENSZ-tárgyalások 2010. május 31-én folytatódnak.

A bizottsági dokumentum áttekinti az üvegházhatású gázok nagyobb mértékű csökkentésének módjait en, és megvizsgálja azt is, milyen hatással járna a 30%-os célkitűzés a nem uniós országokra. A feltérképezett megoldások között szerepel pl. az, hogy a széndioxid-kibocsátási engedélyeket visszatartanák és a „zöld” iparágakat jutalmaznák meg velük.

Brüsszel, 2010. május 27.

Továbbra is széttöredezett a távközlési piac

A nagy gazdasági visszaesés közepette is viszonylag jól teljesített tavaly a távközlési szektor az EU-ban, de továbbra is gond a valóban egységes piac hiánya, a nagy árkülönbségek és az uniós szabályok következetlen alkalmazása – egyebek közt ezek az Európai Bizottság legújabb távközlési jelentésének kulcsmegállapításai.

Európa távközlési piaca nulla százalékos növekedést mutatott 2009-ben, ami jó aránynak mondható a gazdaság egészének 4,2%-os hanyatlásával szemben. A gyors ütemben növekedő innovatív szolgáltatásokra, mint például mobil adatszolgáltatásokra összpontosítva az ágazat jövőbeli fejlődése ugrásszerű lehetne. A versenyképesség szintjében és az árakban azonban lényeges különbségeket találunk az egyes tagállamok között – állapítja meg a Bizottság.

A meglévő uniós jogszabályok következetlen végrehajtása ugyanakkor a brüsszeli értékelés szerint széttördeli a távközlési piacokat a nemzeti határok mentén, lehetetlenné téve ezzel a vállalkozások számára, hogy valódi egységes piac alakuljon ki. Emiatt a fogyasztók, a vállalkozások és az EU gazdasága sem élvezhetik teljes mértékben a valóban egységes és versenyképes uniós távközlési piacból származó gazdasági előnyöket. A legtöbb tagállam távközlési piacán ugyan erősödött a verseny, de a piac méretét tekintve megmaradt nemzeti szinten.

A piac fejlettségét illetően is óriásiak az eltérések a tagállamok között. Jól illusztrálják ezt például a szélessávú internetkapcsolat elterjedtségében megmutatkozó különbségek. Az idén januári adatok szerint Dániában és Hollandiában például 38-38 százalékos volt a szélessávú (folyamatos, legalább 144 kilobite/másodperc sávszélességű kapcsolatot lehetővé tevő) penetráció, míg a skála túlsó végén álló Bulgáriában és Romániában csupán 13-13 százalékos. Magyarország a gyengébben fejlett tagállamok közé tartozik a maga 18,7 százalékos elterjedtségével, az uniós átlag 24,8 százalék.

Még nagyobbak a különbségek a mobil szélessávú kapcsolat elterjedtségét illetően. Itt Finnország számít a legfejlettebb piacnak, ott a lakosság 17 százalékának van mobil szélessávú internet-hozzáférése (ebbe a hagyományos mobiltelefonos wap-szolgáltatás természetesen nem értendő bele). Portugália megfelelő adata 16 százalék, Ausztriáé 15%. A skála túlsó végén álló Cipruson és Luxemburgban viszont csak 1-1 százalékos a penetráció, az uniós átlag pedig 5,2 százalék. (Magyarországról nem közölt adatot a Bizottság).

Örvendetes tényként könyvelte el a Bizottság, hogy 2007-ről 2008-ra nem jelentéktelen mértékben csökkentek a mobil telefonhívások díjai (a hangalapú kommunikációban, tehát adatforgalom nélkül). A percenkénti átlagdíj azonban még mindig 20 eurócent felett van három tagállamban: Hollandiában, Luxemburgban és Máltán. Magyarországon az említett időszakban 15 eurócentről 14-re csökkent a díj, ez árnyalattal magasabb az EU 13 centes átlagánál. A legolcsóbban Lettországban (4 cent), Cipruson, Bulgáriában és Litvániában (5-5 cent) lehet telefonálni.

A digitális politikáért felelős biztos, Neelie Kroes szerint a széles sávú mobil és a megfizethetőbb internet-hozzáférés gyors ütemű növekedése jó hír a fogyasztók számára a mostani nehéz gazdasági helyzetben. „Csalódást keltő azonban az, hogy a valóban egységes piac eléréséig még hosszadalmas az út” – tette hozzá.

A távközlési piacokon a jövőbeli fejlődés kulcsát a meglévő szabályok következetes érvényesítése, valamint az innovatív szolgáltatásokba történő beruházás jelentik – húzza alá a jelentés. A Bizottság arra ösztönzi a távközlési ágazatot és az EU kormányait, hogy együttes fellépéssel biztosítsanak minden állampolgár és vállalkozás számára nagy sebességű internet-hozzáférést, valamint interaktív kommunikációs szolgáltatásokat.

Brüsszel, 2010. április 29.

EU-stratégia az energiahatékony és zöld járművek fejlesztésére

A Bizottság szerdán hozta nyilvánosságra azt az új európai stratégiát, amelynek legfőbb célja, hogy minél több „zöld" jármű furikázzon az EU útjain. Az autógyártók képviselői a helyes irányba tett lépésnek tekintik a kezdeményezést, a környezetvédők ugyanakkor a célok következetes végigvitelét várják el a testülettől.

Az úgynevezett tiszta és energiahatékony járművek fejlesztése és széles körben való elterjedése nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy az európai autógyártás megerősíthesse globális pozícióját – egyebek között ezt segítené elő az a stratégia, melyet szerdán mutatott be a Bizottság.

A dokumentum célja, hogy a rövidtávú – a szektor talpra állását előmozdító – intézkedésekről az EU a középtávú kezdeményezések felé mozduljon el, ráadásul úgy, hogy az megerősítse az európai szektor versenyképességét. Ennek egyik módja az lenne, hogy a gyártást az eddigieknél erőteljesebben alapoznák a tiszta technológiákra. A stratégia egyébként egy olyan akciótervet is tartalmaz, amely a Bizottság által végrehajtandó „konkrét és ambiciózus" intézkedésekről szól.

A testület ezzel az új stratégiával mindemellett arra törekszik, hogy kiaknázza a zöld járművekben rejlő lehetőségeket, ezzel is hozzájárulva a klímaváltozás elleni harchoz, csökkentve Európa olajfüggőségét és új életet lehelve az EU gazdasági struktúrájába.

A Bizottság egyebek között azt tervezi, hogy folytatja jogalkotási programját a járművek emisszió-csökkentéséről, támogatja a zöld technológiák kutatását és innovációját, és iránymutatásokat javasol a keresletoldali ösztönzőkre.

Célpontban az elektromos autók

A bizottsági közlemény egyébként kiemelte azt is, hogy egészen mostanáig az európai szabályozás nem nagyon tért ki az elektronikus mobilitásra. Az elektromos jármű (beleértve a hibridautókat is) ugyanakkor most már a testület szerint megérett a tömegpiaci megjelenésre, ráadásul több tagállam – köztük Franciaország, Spanyolország, Németország, Portugália és Dánia – támogatja is az elektromobilitást. Éppen ezért a bizottsági közleményben felsorolt több intézkedés is ezen technológia előmozdítására, megvalósítására összpontosít.

Éppen ezért a Bizottság arra törekszik, hogy az alternatív meghajtású járművek ugyanolyan biztonságosak legyenek, mint a hagyományosak. A testület továbbá olyan közös normák kialakítását célozza meg, amelyek lehetővé teszik majd, hogy az elektromos autókat bárhol az EU-ban fel lehessen tölteni – ennek érdekében pedig nyilvános töltőállomásokat is létrehoznának. A Bizottság mindezeken túl intelligens áramhálózatok fejlesztését is célul tűzte ki, valamint frissítené az akkumulátorok újrahasznosításáról szóló szabályozást, illetve támogatná is a kutatásokat ezen a területen.

Az Európai Autógyártók Szövetsége (ACEA) támogatja a Bizottságot azon célkitűzése teljesítésében, mely lehetővé tenné a tiszta és energiahatékony járművek gyors elterjedését, mégpedig úgy, hogy „az európai autógyártás innovatív erőit egy intelligens politikai keretbe ágyazza, és elősegíti a Huszonhetek közötti koordinációt". A szervezet szerint ez a helyes megközelítés, különösen mivel a rivális gazdaságok – úgymint az USA, Japán és Kína – már megtették a stratégiai lépéseket ezen a területen.

Ivan Hodac, az ACEA főtitkára szerint ugyanakkor a bizottsági közlemény rámutatott az előttük álló feladatok komplexitására is: vannak olyan kezdeményezések, melyeket azonnal útjukra lehet indítani, mások azonban további megfontolást követelnek – ezek közé tartozhat például a kereskedelmi szállítás, amely nagyban különbözik az egyéni mobilitástól, éppen ezért az erre vonatkozó szabályokat ennek megfelelően kell kialakítani.

Az EU végre csatlakozott az autók kizöldítését célzó versenyfutáshoz, ám ambiciózus szabályozás nélkül az ázsiai és amerikai riválisok érik majd el először a kockás zászlót – vélekedett Franziska Achterberg, a Greenpeace illetékes munkatársa. A zöldszervezet szerint az autók CO2-emissziójáról

szóló jelenlegi EU-szabályozást a lehető leghamarabb szigorítani kell, és ha az Unió irányt akar mutatni az ágazatnak, akkor az ambícióit jogszabályokba kell öntenie. „Meglátjuk, hogy a Bizottság képes lesz-e erre, vagy pedig nagyszabású törekvései a célvonalban felpuhulnak majd” – tette hozzá a környezetvédelmi NGO munkatársa.

Brüsszel, 2010. április 22.

Kizárhatóak a csupán az interneten jelen lévő forgalmazók

Elsősorban a luxusholmik gyártói járnak jól azzal az új európai bizottsági rendelettel, amely lehetővé teszi, hogy a cégek kizárhassák termékeik forgalmazásából a csupán online értékesítést tervező kereskedőket. A vertikális megállapodások csoportmentességi feltételeinek átalakítása emellett 30 százalékos piaci részesedési küszöböt vezet be az automatikus mentességhez.

Újraszabályozta a gyártók és a kereskedők közötti, úgynevezett vertikális megállapodások versenyjogi elbírálását az Európai Bizottság. Az 1999-es elődjét felváltó új csoportmentességi rendelet kettős célnak próbál megfelelni. Egyrészt azt hivatott elérni, hogy a termékek előállítói és forgalmazói egymás között ne köthessenek túlságosan sok versenykorlátozással járó megállapodásokat. Másrészt viszont azt is garantálnia kell, hogy azok a megállapodások, amelyekből a fogyasztóknak több előnyük származik, mint hátrányuk, ne minősüljenek az uniós versenyjoggal ellentétesnek.

A vertikális megállapodásokban foglalt versenykorlátozó intézkedések a legtöbb esetben csak akkor aggályosak, ha a megállapodás valamelyik szereplője jelentős piaci erővel rendelkezik – állapította meg a Bizottság. E szempontból mind a gyártó, mind a kereskedő piaci erejét meg kell vizsgálni. Általánosságban elmondható, hogy a vertikális megállapodások kevésbé ártalmasak és több előnyt rejthetnek a fogyasztókra nézve, mint a horizontális jellegű (tehát gyártók egymás közti, vagy éppen forgalmazók egymás közti) megállapodásai. Azokat a megállapodásokat is versenykorlátozónak kell azonban tekinteni, amelyekben a vevő (jelen esetben tehát a kereskedő) önkéntes korlátozást vállal magatartására a vásárolt holmi továbbértékesítését illetően.

A gyártók és a kereskedők közti versenykorlátozó megállapodások többféle formát ölthetnek. Ilyen például, ha egy gyártó csak egy kereskedőnek engedi meg valamely terméke forgalmazását (kizárólagos forgalmazás vagy exkluzív disztribúció), vagy ha csupán korlátozott számú kereskedőnek teszi ezt lehetővé (szelektív forgalmazás vagy disztribúció). Ez oda vezethet, hogy sok kereskedő kiszorul a potenciális piacról, a „bent” lévők között pedig olyan jellegű összeütközésekre kerül sor, amelyek versenykorlátozás nélkül nem lennének. Az egymással helyettesíthető termékek egy helyen történő forgalmazását megtiltó megállapodások pedig új kereskedők piacra lépését akadályozhatják meg, illetve mesterségesen felerősíthetik a már piacon lévő kereskedők versenyelőnyét.

Korlátozott piaci erő és hardcore versenykorlátozó elemek

Vertikális megállapodásból több százezer létezik az EU egységes belső piacán. Ezek egyenkénti versenyjogi elbírálása lehetetlen helyzet elé állítaná a versenyhatóságokat, ezért a Bizottság csoportmentességi rendelet segítségével bizonyos fajta megállapodásokat automatikusan engedélyez. Olyan megállapodások sorolhatóak a csoportmentesség hatálya alá, amelyeknél valamennyi szereplő csupán korlátozott piaci erővel rendelkezik – vagyis piaci részesedése nem haladja meg a 30 százalékot.

További feltétel, hogy a megállapodásban ne legyen úgynevezett alapvető (hardcore) versenykorlátozó elem. Ilyen elem például a kereskedő korlátozása a viszonteladási ár meghatározásában vagy más korlátozások a viszonteladás módjára vonatkozóan, ezek ugyanis komoly akadályokat jelenthetnek a belső piac egységes működésére.

A Bizottság és a tagállami versenyhatóságok tapasztalatai azt mutatják, hogy a korlátozott piaci erővel rendelkező cégek közötti, hardcore elemeket nem tartalmazó vertikális megállapodások általában nem járnak a versenyre káros negatív hatásokkal, vagy ha mégis, a korlátozás fogyasztókra nézve pozitív hatásai túlhaladják a negatív hatásokat. Ezen a felismerésen alapul a Bizottság döntése arról, hogy az ilyen megállapodásokat automatikusan mentesíteni lehet az EU működéséről szóló szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott tilalom alól. (Ez a bekezdés azt mondja ki, hogy a belső piaccal összeegyeztethetetlen es tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása).

Azon vertikális megállapodások, amelyek esetében a szereplők valamelyikének piaci részesedése meghaladja a 30 százalékot, nem kerülnek be a csoportmentesség alá. Ez azonban nem jelenti azt, hogy automatikusan a versenyjogba ütközőek lennének. Ezek esetében meg kell vizsgálni a megállapodás negatív és pozitív piaci hatásait. Ezt segítik a Bizottság által szintén kedden elfogadott iránymutatások.

Tilos magasabb árat kikötni az internetes értékesítésre

Az új szabályok az online értékesítés kérdésével is kifejezetten foglalkoznak. A forgalmazási szerződés megkötését követően a forgalmazók szabadon értékesíthetnek weboldalaikon, csakúgy, mint hagyományos üzleteikben és értékesítési pontjaikon. A szelektív forgalmazás esetében ez azt jelenti, hogy a gyártók nem korlátozhatják az interneten értékesített áruk mennyiségét, vagy szabhatnak ki azokra magasabb árakat. Az iránymutatás emellett tisztázza az aktív és passzív értékesítés fogalmát a kizárólagos forgalmazás vonatkozásában. A jövőben nem lesz elfogadható a tranzakció megszakítása, vagy a fogyasztók átirányítása, miután azok külföldi címet tartalmazó bankkártya-adatokat adtak meg.

A gyártók minőségi követelmények alapján is megválaszthatják forgalmazóikat termékeik megjelenítése érdekében, függetlenül attól, hogy azok az interneten, vagy hagyományos keretek között végzik a tevékenységüket. A gyártók úgy is dönthetnek, hogy csak azoknak a kereskedőknek értékesítenek, amelyek legalább egy hagyományos üzlethelyiséggel rendelkeznek, annak érdekében, hogy a fogyasztók fizikailag láthassák, és fel-, vagy kipróbálhassák a termékeiket. Azonban e tekintetben a Bizottság különös figyelmet fordít majd a koncentrált piacokra, amelyekhez adott esetben sem a kizárólag az interneten keresztül értékesítő, sem a hagyományos diszkontoknak nincs hozzáférésük.

Az új szabályok júniusban lépnek hatályba, és 2022-ig maradnak érvényben, egy éves átmeneti időszakkal.

Reakciók

A luxustermékeket gyártó cégek európai szövetsége üdvözölte az új csoportmentességi rendeletet. „A luxuscikk-üzletág egyik kulcseleme a disztribúciós modell meghatározása, annak ugyanis támogatnia kell és meg kell őriznie a termékek imázsát, magas presztízsű és magas színvonalú eladási környezetet kell biztosítania, illetve meg kell felelni a fogyasztók azon várakozásainak amelyek a luxustermék vásárlásával kapcsolatosak” – húzta alá a rendelet közzétételére reagálva Guy Salter, a szövetség szóvivője. Szerinte ez az új uniós szabályozás garantálhatja, hogy nincs koherenciazavar az online és az offline kereskedelem előírásai között.

Az e-kereskedelemben érdekelt cégek egyik tömörülése viszont kritizálta a rendeletet. Az ágazat brit, francia, belga és holland ernyőszervezetei által kiadott állásfoglalás szerint a szándékolttal ellentétes hatást válthat ki a tisztán online értékesítésre szakosodott cégek de facto kizárása a disztribúcióból. „Ez óhatatlanul a verseny jelentős korlátozását fogja eredményezni, ami a fogyasztók érdekeinek kárára lesz és akadályozza az online kiskereskedelem fejlődését” – olvasható az állásfoglalásban.

Brüsszel, 2010. április 15.

Mi a helyzet a termékbiztonság terén?

2009-ben bővült a RAPEX riasztási rendszer használata, és hatékonyabbá vált a piacfelügyelet, aminek az európai fogyasztók látják a hasznát.

A tavalyi év folyamán az európai országok 1993 esetben riasztották egymást piaci forgalomba került veszélyes termékekről a RAPEX-rendszeren keresztül. Ez 7%-os növekedést jelent 2008-hoz képest, amikor 1866 értesítés érkezett be a rendszerbe.

Az 1993 bejelentésből 1699 olyan termékekre hívta fel a figyelmet, amelyek komoly veszélyt jelentettek a fogyasztókra, a környezetre, illetve a közbiztonságra nézve. A riasztások tárgyát képező termékeknek mintegy 20%-át Európában, 60 %-át pedig Kínában gyártották.

A bejelentések számának növekedése több tényezőnek tulajdonítható, köztük annak, hogy bővültek a termékbiztonsági előírásokkal kapcsolatos ismeretek, hatékonyabbá és gyakoribbá vált a termékek ellenőrzése, és javult az országhatárokon átívelő együttműködés.

Az országok azokról az intézkedésekről is értesítik a RAPEX-hálózatot, amelyeket a veszélyesnek ítélt termékek forgalmazásának megakadályozása vagy korlátozása érdekében hoznak. Ezek közé tartozhat például az értékesítési tilalom bevezetése, az áruk visszahívása, illetve a fogyasztók tájékoztatása az esetleges kockázatokról.

A RAPEX-rendszerről en (azaz a nem élelmiszer jellegű termékek riasztási rendszeréről) készült 2009. évi uniós jelentés szerint az értesítések 28%-a gyermekjátékokkal volt kapcsolatos. Közülük is a kisméretű, szétszedhető alkotórészekből álló, illetve a mérgező nehézfémet tartalmazó játékszerek jelentik a legnagyobb veszélyt, különösen a kisgyermekekre nézve.

2009-ben a piacfelügyeleti szervek munkatársai 13 európai országban összesen 14 000 gyermekjátékot vettek górcső alá. Azt vizsgálták, megfelelnek-e ezek a termékek a kisméretű alkotóelemekkel és a nehézfémekkel kapcsolatos uniós biztonsági követelményeknek. Az első körben veszélyesnek ítélt játékokat laboratóriumi vizsgálatnak is alávetették.

Ennek során a kisméretű alkatrészeik miatt ellenőrzött 576 játékból 200 (35%) bizonyult veszélyesnek. Biztatóbb eredmény született a nehézfémtartalom megállapítására irányuló laboratóriumi vizsgálatok folyamán: 227 esetből mindössze 17-ben (7,5%) haladta meg a kapott érték a jogszabályokban meghatározott határértéket.

A RAPEX-rendszerben harminc ország - a 27 EU-tagállam, valamint Izland, Liechtenstein és Norvégia - vesz részt annak érdekében, hogy tájékoztassa egymást a piacaikon felbukkanó veszélyes termékekről. A rendszer segítségével bármely termék esetében riasztás adható le a hálózat tagjainak. Ez alól egyedül az élelmiszerek, a gyógyszerek és az orvostechnikai eszközök képeznek kivételt.

A RAPEX 2004-ben kezdte meg működését. Az azóta eltelt időben az értesítések száma megnégyszereződött.

Büsszel, 2010. március 22.

Európai kampány a fenntartható energiáért

A fenntartható energia 2010-ben megrendezett európai hete alkalmából az új európai energiaügyi biztos bemutatja a bizottsági stratégiát, amelynek célja, hogy csökkenjen Európa fosszilis energiaforrásoktól való függése.

Günther Oettinger az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások népszerűsítését nevezte mandátuma legfontosabb célkitűzéseinek. Stratégiáját a politikus a fenntartható energia európai hetét megnyitó beszédében fejti majd ki.

A fenntartható energia európai hete a csúcspontja az évente megrendezett „Európai fenntartható energia" kampánynak, mely arra hivatott, hogy a fenntartható energia előállítását és hasznosítását népszerűsítse a polgárok, vállalatok és az államigazgatási szervek körében.

A fenntartható energia európai hete a megújuló energiaforrásokról szóló legnagyobb európai fórum, amely alkalmat kínál arra, hogy a piaci szereplők találkozhassanak egymással, bemutatja az új kezdeményezéseket, és ösztönzi a tiszta energiával kapcsolatos beruházások létrejöttét.

A Bizottság javaslatai serkentőleg hatnak majd azokra a vitákra és előadásokra, amelyeknek március 22. ás 26. között Brüsszel ad otthont. Európa-szerte 267 Energia Napot rendeznek meg a szervezők, amelyek számos eseménnyel várják az érdeklődőket. Nicosiában a fiatalok a témában meghirdetett plakátkészítő- és rajzversenyre nevezhetnek be. Barcelonában színházi előadás hívja majd fel a gyermekek figyelmét arra, mennyire fontos csökkentenünk energiafogyasztásunkat.

Az idén a hét fő témái között szerepel a városi közlekedés kérdése, valamint az ún. „smart grids", azaz az ún. intelligens energiaelosztó hálózatok kifejlesztése, amelyek új technológiákat hívnak segítségül annak érdekében, hogy csökkenjék a környezet megterhelése.

A hét kiemelkedő eseményeinek egyike az Európai Megújuló Energia Díj átadása, amely azokat a kezdeményezéseket tünteti ki, amelyek a leginkább nagyratörőeknek és újító szelleműeknek bizonyulnak a területen.

A fenntartható energiaforrások központi helyet kapnak az Unió hosszú távú gazdasági stratégiájában és éghajlatváltozás ellen hozott intézkedéseiben. Az EU 2020-ra a következő hármas cél elérését tűzte ki a maga számára: kötelezettséget vállalt arra, hogy 20%-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, 20%-kal javítja energiahatékonyságát, és energiaszükséglete 20%-át fosszilis energiaforrások helyett megújuló energiaforrásból fedezi.

Brüsszel, 2010. április 8.

Rekordméretű kibocsátás-csökkentés az EU-ban

Az Európai Unió 2005 óta működő emisszió-kereskedelmi rendszerében (EU ETS) az eddigi legalacsonyabb széndioxid-kibocsátást mérték tavaly az Európai Bizottság április elején közzétett adatai szerint.

Az ETS-ben résztvevő mintegy 11 ezer létesítmény eddig összesített, de még nem teljes adatai azt mutatják, hogy 2009-ben mintegy 1,69 milliárd tonna szén-dioxid egyenértékű gázt bocsátottak ki, ami nagyjából 11 százalékos csökkenésnek számít a 2008-ban mért 1,9 milliárd tonnához képest – áll a Bizottság előzetes összesítésében.

A csökkenés mértéke némileg meglepte a piaci elemzőket, akik márciusban 10-10,2 százalék körüli csökkentést jósoltak. Az eltérés oka elemzők szerint az, hogy a becslések lassabb reagálással számoltak az ipari termelők részéről a gazdasági visszaesésre.

Simone Ruiz, az International Emissions Trading Association (IETA) brüsszeli irodájának vezetője a BruxInfónak nyilatkozva arra figyelmeztetett, hogy bár a csökkenés közelebb hozza az Uniót a 2020-ra kitűzött 20 százalékos emisszió-csökkentési célhoz, az EU továbbra is nehéz helyzetben van, amikor más nagy kibocsátó országokat (pl. Kína, India és az Egyesült Államok) arról akar meggyőzni, hogy az öt éve futó kibocsátás-csökkentési program a visszaeső termelés ellenére is zöld befektetésekre sarkallja az európai cégeket.

„Ha valóban jól működő karbonpiacokat akarunk, törekedni kell arra, hogy ne legyen ekkora túlkínálat a kibocsátási egységekből, amihez egyfelől szigorúbb kibocsátási sapkák kellenének, másrészt meg kellene akadályozni, hogy a kiotói rendszerben keletkező egységek [CER, ERU] visszajussanak az ETS rendszerbe, aláásva ezzel a világ jelenleg legnagyobb karbonpiacának hitelességét” – közölte Ruiz. Hozzátette, hogy az eddigi csökkentések motorjai sokkal inkább a gazdasági folyamatok voltak, mint például a csökkenő gázár, nem pedig az emisszió-csökkentési kényszer.”

Az IMF adatai szerint az uniós GDP 3,9 százalékkal csökkent 2009-ben. Ennek következtében az uniós szinten legnagyobb széndioxid-kibocsátónak számító Németország az eddig mért legnagyobb, azaz 9,4 százalékos csökkenést érte el tavaly: az ország összesített adata 428,2 millió tonnát mutat 2009-re (a szövetségi környezetvédelmi hivatal szerint).

Magyarországon a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium előzetes becslése szerint a 2009-es kibocsátás 8,4%-kal marad el a 2008-as szinttől. Az energiaszektorban a csökkenés 8,9, az iparnál 15, a mezőgazdaságban pedig 4 százalékos volt. Ez a jelenlegi adatok szerint 67,5 millió tonna CO2 egyenértékű összkibocsátást valószínűsít 2009-re. A minisztérium szerint a hivatalos adatok csak 2011 elején lesznek elérhetők.

Az uniós energiaszektorban volt tapasztalható a legnagyobb abszolút kibocsátás-csökkenés, ami elemzők szerint 177 millió tonnát tett ki (8,5 százalék). A legnagyobb arányú csökkenés – 30 százalék – ugyanakkor a fémiparban történt. A legkisebb csökkenés – 5,2 százalék – az olaj- és gáztermelő szektorban volt tapasztalható – írja a Barclays Capital.

Brüsszel, 2010. április 1.

Újabb tagokkal bővült a légitársaságok feketelistája

Főként afrikai és ázsiai légitársaságok szerepelnek azon a feketelistán, amely lényegében megtiltja, hogy a rajta szereplő légi fuvarozók járatokat működtessenek az Európai Unió területén. Siim Kallas közlekedési biztos szerint elfogadhatatlan, hogy olyan gépek repüljenek az EU-ba, amelyek „nem felelnek meg teljes mértékben a nemzetközi biztonsági előírásoknak”.

Az Európai Bizottság kedden frissítette az EU-ban repülési tilalom alá eső légitársaságok feketelistáját, amely két új ország légi fuvarozóival egészült ki. Az aktualizált változat szerint ugyanis a fülöp-szigeteki és szudáni légitársaságok mostantól működési tilalom alá esnek az EU területén.

A Bizottság ugyanakkor a korábbi változatban szereplő két légitársaság, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság Air Koryo és Angola TAAG nevű légi fuvarozói esetében részlegesen feloldotta a tilalmat (így ez utóbbi szigorú feltételek mellett immár nemcsak Lisszabonba, hanem az EU-n belül is működtethet járatokat), míg az Iran Air működését korlátozta. Így az iráni légitársaság csak bizonyos meghatározott légi járművekkel repülhet Európába.

A testület jelezte azt is: a jövőben szorosan nyomon követi, hogy az albánok és az egyiptomiak betartják-e a repülésbiztonság növelésére tett szakértői javaslatokat. Albániában az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség szakemberei az engedélyezett légi fuvarozók felügyeletének megerősítését szorgalmazták. Egyiptomban ugyanakkor úgy látták, hogy a felügyeleti és ellenőrzési funkciókat is ellátó hatóság megfelelően látja el a felelősségi körébe tartozó tevékenységeket, a javító célzatú javaslatok végrehajtása érdekében azonban a Bizottság továbbra is szorosan együttműködik az egyiptomi hatósággal.

A közösségi lista jelenlegi változatában három olyan légitársaság szerepel – az afganisztáni Ariana Afghan Airlines, a kambodzsai Siem reap Airways International és a ruandai Silverback Cargo Freighters –, amelyek működése teljes tilalom alá esik az Európai Unióban.

Tizenhét ország valamennyi légi fuvarozója – mindösszesen 278 társaság – áll működési tilalom alatt: Angola, Benin, Kongói Demokratikus Köztársaság (KDK), Dzsibuti, Egyenlítői Guinea, Gabon (a három, korlátozások és feltételek mellett üzemelő fuvarozó kivételével), Indonézia, Kazahsztán (a korlátozások és feltételek mellett üzemelő egy fuvarozó kivételével), a Kirgiz Köztársaság, Libéria, Sierra Leone, Szváziföld és Zambia.

Tíz légitársaság működése csak korlátozásokkal és meghatározott feltételek betartása mellett engedélyezett: ezek az Air Koryo (Koreai Népi Demokratikus Köztársaság), a TAAG Angola Airlines, az Air Astana (Kazahsztán), az Air Iran (Irán), a Gabon Airlines, az Afrijet és az SN2AG (Gabon), az Air Bangladesh, az Air Service Comores és az Ukrainian Mediterranean Airlines (Ukrajna).

Brüsszel, 2010. március 22.

Vészes energiahiánytól tart a földrész keleti felén a Világbank

Energia szűke állhat be a kelet-európai és a közép-ázsiai régióban a következő 5-6 évben – állítja a térségre vonatkozó friss prognózisában a Világbank, amely úgy becsüli, hogy a régió országainak húsz év alatt összesen 3300 milliárd dollárt kellene energiaszektorukba fektetni.

A gazdasági tevékenység pénzügyi és gazdasági válság hatására történő visszaesése időlegesen megmentette az energiahiánytól Kelet-Európa és Közép-Ázsia országait. Ám a gazdaság talpraállásával és a termelés fellendülésével fennáll a veszélye annak, hogy a régió energiaéhes gazdaságainak újra energia szűkével kell szembenézniük öt-hat éven belül – figyelmeztet a Közép-Európától egész Vlagyivosztokig terjedő térség energiakilátásairól készült friss tanulmányában a Világbank, amelyet csütörtökön mutattak be Brüsszelben.

A jelentés szerzői szerint ugyanakkor még elkerülhető az energiahiány, ha a régió kormányai helyes döntéseket hoznak, és mindenekelőtt olyan környezetet alakítanak ki, amely kedvez a befektetéseknek. Állami forrásokból ugyanis lehetetlen előteremteni azt az összesen 3300 milliárd dollárt (2008-as áron), amelyre a Világbank becslése szerint a térség energiaszektorának szüksége van a következő 20 évben. Ebből a pénzintézet becslése szerint 1300 milliárd dollárra lesz szükség 2010 és 2030 között az elsődleges energiaforrások (földgáz, kőolaj) kitermelésének növeléséhez, ellenkező esetben a termelés hanyatlására lehet számítani. Ha ez bekövetkezne, az súlyosan

érintené az energiaimportra fokozott mértékben rászoruló Nyugat-Európát, bár a térség tehetős államai rendelkeznek az energiaellátásuk biztosításához szükséges pénzügyi forrásokkal. „Fenn áll a veszélye annak, hogy az energia-behozatalra rászoruló kelet-európai és egykori szovjet tagállamok két tűz közé szorulnak, egyfelől az energiaéhes Nyugat-Európa, másfelől a hanyatló kapacitással bíró energiaexportáló országok közé" – mutatott rá Peter D. Thompson, a Világbank illetékes igazgatója.

A fennmaradó 2000 milliárd dollárból 1500 milliárd dollárt a villamos áram termelő szektorba kellene befektetniük a következő 20-25 évben a régió államainak, további 500 milliárd dollárra pedig a távhőszolgáltatás modernizálásához lenne égetően szükség. A régió áramtermelő szektorának infrastruktúrája ugyanis sürgősen felújításra szorul, miután az áramtermelő kapacitások jószerével semmit sem bővültek a '90-es évek eleje óta, miközben a létesítmények elöregedtek. A Világbank által emlegetett 3300 milliárd dollár a térség összes GDP-jének a 3 százalékával egyenértékű.

A Világbank szakértői arra számítanak, hogy ha csak időközben nem fedeznek fel számottevő új készleteket, a régió kőolajtermelése 10-15 éven belül tetőzhet, majd ezt követően hanyatlásnak indul. Ez az idő azonban sok évvel kitolható, ha Oroszország jelentős mértékű beruházást hajtana végre. A földgáz-kitermelés is 15-20 éven belül érheti el a csúcspontot, és csak akkor lehetne megállítani a hanyatlást, ha a domináns kitermelő, Oroszország előteremtené a szükséges pénzügyi forrásokat és technológiát.

A Világbank szerint ugyan a szükséges beruházások egy részét a szóban forgó országok kincstárának kell előteremtenie, nyilvánvalóan képtelen lesz saját zsebből finanszírozni a befektetéseket. Ezért a térség országainak szükségük lesz az üzleti magánbefektetők és az energiacégek tőkebefektetéseire és csúcstechnológiájára. A befektetők beédesgetéséhez ugyanakkor befektető-barát környezetet kell kialakítaniuk, ami jelenleg még számos országban hiányzik. Brendan Devlin, az Európai Bizottság energiapolitikai koordinátora ezzel kapcsolatban felhívta a figyelmet arra, hogy a térség országai közül sokan még mindig azt hiszik, hogy kegyet gyakorolnak, amikor behívják a befektetőket.

A Világbank jelentése tízpontos javaslatot fogalmaz meg a jobb befektetői klíma megteremtése érdekében. Ezek:

1. A kormányok ne alkalmazzanak büntető adókat.
2. Megfelelő és elfogadható jogi kereteket hozzanak létre.
3. Egy független és pártatlan szabályozó hatóság által ellenőrzött szabályrendszert alkossanak.
4. Olyan környezetet alakítsanak ki, amely diszkriminációmentes hozzáférést biztosít a piacukhoz.
5. Ne avatkozzanak be a piac működésébe.
6. Ne diszkriminálják a befektetőket.
7. Tartsák tiszteletben a nemzetközi normákat.
8. Tartsák magukat a szerződésekhez és ne engedjék, hogy nehézkes bürokrácia keserítse meg a befektetők életét.
9. Előzzé meg a monopóliumok visszaéléseit.
10. Szavatolják, hogy a szektor mentes legyen a korrupciótól.

Brüsszel, 2010. március 22.

Nincs többé akadálya a mobilozásnak Európa vizein

A jövőben azoknak sem kell lemondaniuk a mobiltelefonálásról vagy a szöveges üzenetek küldéséről, akik – európai felségvizeken közlekedő – tengerjáró hajóval, teherhajóval vagy komppal utaznak. Egy most elfogadott jogszabály még a hajókkal szállított rakomány távfelügyeletét is lehetővé teszi.

Az Európai Bizottság a múlt héten olyan szabályokat fogadott el, melyek megkönnyítik a hajóval utazóknak, illetve a vízi járműveken dolgozó személyzetnek, hogy az EU felségvizein – a földi

mobiltávközlési hálózatok vételi körzetén kívül – mobilhívásokat kezdeményezzenek, illetve sms-t küldjenek és fogadjanak. Eddig ugyanis jellemzően a mobilozók csak akkor tudtak rácsatlakozni a földi hálózatokra, ha a vízi jármű két tengeri mérföldre (nagyjából 3,7 kilométerre) megközelítette a partot. Az új szabályok összehangolják a fedélzeti kommunikációs szolgáltatások műszaki és jogi feltételeit, és megteremtik számos innovatív alkalmazás, például a fedélzeten tárolt konténerek távfelügyeletének alapjait. A most elfogadott szabályozás jogbiztonságot és üzleti lehetőségeket is teremt azon szolgáltatók számára, akik tengeri mobilszolgáltatásokat kívánnak nyújtani.

Az új szabályozás egyúttal véget vet annak az időnként kaotikus állapotnak is, melyben 27 különböző jogszabály rendelkezett az európai felségvizeken közlekedő tengerjáró hajók, teherhajók és kompok fedélzetén történő mobilozásról, pontosabban az ehhez szükséges hálózati lefedettségről. (Mivel ezek a vízi járművek az európai vizeken haladva jellemzően több határt is átszelnek, ezért annak idején logikusnak tűnt, hogy technikai és szabályozói szempontból is európai szinten rendezzék a kérdést.)

A fedélzeti mobiltávközlési szolgáltatások kis (pikocellás) bázisállomások segítségével vehetők igénybe, amelyek műholdon keresztül hoznak létre kapcsolatot a hajó utasainak mobilkészülékei és a földi mobilhálózat eszközei között. A fedélzeti szolgáltatások szabványos mobilkészülékkel elérhető távközlési hálózatokon keresztül teremtik meg a kapcsolattartás feltételeit. Egy nemrégiben elfogadott bizottsági határozat garantálja, hogy a 900 MHz-es és/vagy az 1800 MHz-es GSM-frekvenciasáv összehangolt műszaki és működési feltételek mellett álljon rendelkezésre a fedélzeti kommunikációs szolgáltatások céljaira. A határozat egyben arról is gondoskodik, hogy a fedélzeti mobilszolgáltatások ne okozzanak zavart a földi mobilszolgáltatásokban, és a part mentén élő mobiltelefon-használóknak ne kelljen attól tartaniuk, hogy hívásuk akaratukon kívül fedélzeti rendszereken keresztül bonyolódik majd.

A Bizottság emellett ajánlást fogadott el, melyben engedélyeztetési rendszereik liberalizálására kéri fel az EU tagállamait; ennek célja az lenne, hogy egy adott tagállamban engedéllyel rendelkező fedélzeti mobilszolgáltató a többi uniós tagállam felségvizein is bárminemű külön engedély nélkül tudjon szolgáltatásokat nyújtani. A két szóban forgó intézkedés megteremti annak feltételeit, hogy a tengereken hajózó utasok és a személyzet tagjai saját mobilkészülékeiken keresztül könnyebben tudják tartani a kapcsolatot a családjukkal vagy a barátaikkal. A digitális politikáért felelős biztos, Neelie Kroes megfogalmazása szerint az új jogszabálynak köszönhetően „az Európa felségvizein utazó vagy dolgozó több millió ember ezentúl gond nélkül, zökkenőmentesen használhatja mobilkészülékét”.

A Bizottság egyébként felhívta a figyelmet arra, hogy az uniós roamingszabályozás, melynek célja az volt, hogy kordában tartsa a külföldről kezdeményezett sms-ezés, telefonhívás és internetezés költségeit, nem érvényes a vízen kezdeményezett hívásokra. A barangolási díjakról szóló jogszabály hatálya ugyanis a területi hálózatokra korlátozódik, és ilyenformán nem terjed ki a vízi járművek fedélzetén elérhető mobiltávközlési szolgáltatásokra, azaz az úgynevezett MCV-szolgáltatásokra.

Az MCV-szolgáltatók jelenleg olyan mobilszolgáltatásokat kínálnak, amelyek a 900 MHz-es és az 1800 MHz-es rádiófrekvenciasávban mozognak. Az emberek közötti kapcsolattartáson túl a folyamatos tengeri mobil-összeköttetés a szállított áruk valós idejű felügyeletére is módot nyújt: a szállítókonténerekben elhelyezett távérzékelők segítségével ugyanis bármikor ellenőrizhető például a hőmérséklet és a páratartalom, s ezáltal a hajón tárolt áruk minősége.

Az uniós tagállamoknak 12 hónapjuk lesz arra, hogy a szóban forgó rádiófrekvenciasávokban teret adjanak a fedélzeti mobiltávközlési szolgáltatásoknak, és nemzeti jogukat az uniós határozat rendelkezéseihez igazítsák.

Brüsszel, 2010. március 19.

Több hatalmat a fogyasztóknak

Összeülnek az uniós döntéshozók, hogy megvitassák, hogyan lehetne javítani a tömegközlekedési, az energiaellátási és a banki szolgáltatások minőségét – ezekkel a szolgáltatásokkal gyűlik meg a leginkább a bajuk a fogyasztóknak ma Európában.

Egy nemrég készült uniós felmérés szerint a fogyasztók többsége elégedetlen a városi busz- és vonatközlekedéssel, de sokan panaszkodnak a banki szolgáltatásokra, illetve az áram- és gázszolgáltatókra is.

Nem meglepő tehát, hogy a szolgáltatások – különösen a tömegközlekedés, az energiaellátás és a bankok által nyújtott szolgáltatások – kerültek reflektorfénybe az ezen a héten megrendezett európai uniós fogyasztóvédelmi konferencián en en.

A kétnapos rendezvényre döntéshozók, fogyasztói érdekképviselők, ágazati képviselők és más érdekcsoportok tagjai érkeztek. Sokuknak most nyílt először alkalma arra, hogy az EU új fogyasztóügyi biztosával, John Dallival találkozzon.

Az EU arra törekszik, hogy közös fogyasztóügyi politikát dolgozzon ki Európa számára, egyrészt azért, hogy a fogyasztók nagyobb védelmet élvezzenek, másrészt pedig, hogy megszűnjenek a szabad kereskedelem útjában álló akadályok. Ez azonban nehéz feladatnak bizonyul.

A termékek, a szolgáltatások és az értékesítési taktikák egyre kifinomultabbá válnak, egyre összetettebb döntések elé állítva a fogyasztókat. Az európai piacok ezzel egyidőben az elektronikus kereskedelem térnyerése és a globalizáció hatására óriási ütemben fejlődnek.

Az Európai Uniónak a 2004-es és a 2007-es bővítés óta 175 millió új fogyasztó érdekeivel is számolnia kell. További fejlemény, hogy az euró bevezetése megkönnyítette az európaiak számára a külföldi vásárlást.

Mindezek a változások azt eredményezik, hogy nem egyértelmű, mit jelent a fogyasztóügyi politikában a hozzáférés, a választék és a méltányosság fogalma. A remények szerint a konferencián elhangzottak ötletekkel szolgálnak majd a jövő döntéshozatali lépéseinek megalapozásához.

A konferencia napirendjén hat műhelytalálkozó szerepelt, melyek több különböző témával foglalkoztak. A megvitatott kérdések között említhetjük a bankszámladíjakat, a szolgáltatóválasztás problémáját és a fenntartható városi közlekedés megvalósításának lehetőségeit.

A fogyasztók európai napja alkalmából mondott beszédében John Dalli néhány nappal ezelőtt azt nyilatkozta, erőfeszítéseket fog tenni az egységes és egyértelmű szabályozás kidolgozásáért, és gondoskodni kíván arról, hogy a tagállamok érvényt szerezzenek a hatályos jogszabályoknak.

A Bizottság tavaly öt célkitűzést fogalmazott meg annak érdekében, hogy elősegítse a fogyasztóvédelmi szabályok érvényre juttatását. Ezek között szerepel a piacfelügyelet javítása és a határokon átívelő együttműködés elmélyítése.

A Bizottság több meglepetésszerű piacellenőrzést is tervez, melyet az illetékes hatóságok több országban egyidejűleg hajtanak majd végre. A legutóbb az ellenőrök a karácsonyi égőket és a mobiltelefon-szolgáltatásokat vették górcső alá.

Brüsszel, 2010. március 16.

Túlteljesíti az EU a megújuló energia célszámokat

Tagállami előrejelzések szerint túlteljesíti az Európai Unió a megújuló energiaforrások 20 százalékos arányára vállalt kötelezettséget, amit 2020-ig kell tudni felmutatni – közölte csütörtökön az Európai Bizottság.

Az összesített adatok a Bizottság szerint azt mutatják, hogy a 27 tagállamból 10 túlteljesíti a számára előírt egyedi nemzeti határértéket, 12 tagország pedig – köztük Magyarország – saját forrásból fogja megoldani a feladatot. Uniós szinten a megújuló energiaforrások aránya a teljes energia mérlegben várhatóan 20,3 százalék körül alakul majd. Megújuló forrásnak számít az uniós definíció szerint például a szél-, nap- és vízenergia, valamint a biomasszából és biogázból nyert energia, viszont nem minősül annak a nukleáris energia.

„Mindenképpen jó jel, hogy a tagállamok láthatóan komolyan veszik a kitűzött célokat, és pozitív üzenet a szektorba befektetni kívánó cégeknek is" – közölte Günther Öttinger energiaügyi biztos.

Újságírói kérdésekre válaszolva bizottsági szakértők elmondták: a most közzétett összesítés kizárólag a tagállamok jelentésein alapul, és a Bizottság egyelőre nem vizsgálja, hogy az előrejelzések kellően megalapozottak-e. „A mostani egy korai összesítés, arra szolgál, hogy a tagállamok tájékozódhassanak, ki lehet potenciális vásárló illetve eladó" – tájékoztattak a szakértők. Hozzátették: az országoknak júniusban kell benyújtaniuk a Bizottságnak nemzeti megújuló energia programjaikat, és ennek vizsgálatakor kerülnek majd terítékre a most jelzett arányok is. Öttinger biztos szóvivője azt mondta, hogy amennyiben júniusban komoly kétségek merülnének fel egyes tagállamok teljesítésével kapcsolatban, a Bizottság kész lesz az Európai Bírósághoz fordulni.

„Az eddig elvégzett elemzéseink azt mutatják, hogy a tagállamok többsége nem fog élni a jogszabály adta lehetőséggel, hogy más tagállamoknak a kötelező hányadon felül előállított megújuló energiáját egy hivatalos cseremechanizmuson keresztül felhasználják" – közölték a szakértők. Megjegyezték azt is, hogy a vártnál jobb arányokban szerepe van a gazdasági válság miatt lecsökkent energiafogyasztásnak is. Ez azonban nem jelenti majd a célkitűzések módosítását: a célszámokat jogszabály rögzíti, és szerepük pontosan abban áll, hogy hosszú távú tervezhetőséget és stabilitást biztosítsanak a szektorba befektető cégeknek.

A 2008-ban elfogadott uniós energia- és klímaügyi jogszabálycsomag alapján 2020-ra 20 százalékra kell növelni az EU-ban a megújuló energia arányát a teljes energiamixben, és 10 százalékra a megújuló üzemanyagok arányát. Az egyes országok között különbözőképpen oszlanak meg a 20 százalékkal kapcsolatos teendők (például Magyarországnak a 2005-ös 4,3 százalékról 13 százalékra kell feltornáznia a megújuló energiák arányát, míg Svédországnak 49, Lettországnak pedig 42 százalékot kell teljesítenie), ám a jogszabály lehetőséget ad arra, hogy azok az országok, amelyek saját termelésből nem, vagy csak aránytalanul nagy költségek árán tudnának megfelelni a kvótájuknak, részt vegyenek más országokkal közösen olyan beruházásokban, amelyekből a tehervállalásaik arányában elszámolható megawattokhoz jutnak.

Az országoknak június közepéig kell elkészülniük a nemzeti megújuló energia programokkal. A mostani előrejelzések szerint a legnagyobb többlettel Németország (1,4 megatonna olaj ekvivalens - Mtoe) és Spanyolország (2,7 Mtoe) fog rendelkezni, míg Lengyelország, Bulgária és Svédország kisebb arányú többletet jeleztek. Belgium, Dánia, Luxemburg, Málta és Olaszország viszont várhatóan élni fog a statisztikai transzfer vagy a közös beruházás lehetőségével a megfeleléshez. Ugyanakkor mind Svédország, mind pedig Spanyolország megjegyezte: ahhoz, hogy az Unión

belüli együttműködési és transzfermechanizmust ki tudják használni, szükség lesz az átviteli hálózatok nagyarányú fejlesztésére.

A jogszabály szerint a tagállamoknak először 2011 decemberében kell jelentést készíteniük az addig elért eredményekről, majd ezt követően kétévente frissíteni az adatokat. A Bizottságra a jelentéstételi kötelezettség 2012 decemberétől vonatkozik.

2010. március 15.

Információs technológiával a fenntartható egészségügyért

A népesség elöregedésével növekszik az egészségügyi ellátórendszerekre nehezedő teher, melyet a kormányok az információs technológiák alkalmazása révén igyekeznek enyhíteni.

Az információs technológiáknak köszönhetően átalakulóban van az európai egészségügyi ellátás – az Unió azonban gyorsabb változást szeretne. Az európai tagállamok egészségügyi miniszterei ezért a héten Spanyolországban találkoznak, hogy az elektronikus egészségügy hosszú távú céljait kijelöljék. Az „e-egészségügy" az elektronikus termékek és szolgáltatások alkalmazásán alapul. Nem pusztán új technológiák alkalmazásáról van szó, hanem az ellátórendszerek hatékonyabb működéséről.

Idén első alkalommal történik meg az, hogy az évente megrendezett találkozóra ugyanabban a városban – Barcelonában – kerül sor, amely a hét folyamán egy másik, évi rendszerességgel megtartott e-egészségügyi konferenciának is otthont ad. Az utóbbi esemény az egészségügyi és informatikai szakemberekre összpontosít. A fórum az Európai Bizottság támogatásával jön létre. A rendezvény keretében kereskedelmi vásár mutatja be, milyen tendenciák érvényesülnek az egészségügy terén, amely az egyik leggyorsabban fejlődő új piacnak számít Európában.

Az Unió hat hónapra szóló elnöki tisztét jelenleg betöltő Spanyolország annak reményében rendezte meg egymással párhuzamosan a két eseményt, hogy ezzel ösztönözze a szélesebb körű tapasztalatcserét, és lendületet adjon az uniós e-egészségügyi menetrend végrehajtásának.

A Bizottság 2004-ben kezdte el szorgalmazni, hogy az egészségügyi ágazatban fejlődjék az információs technológiák alkalmazása. Az elektronikus szolgáltatások kulcsfontosságúaknak tekinthetőek az egyesült európai egészségügyi piac szélesebb körű kiépítéséhez, és meghatározó szerepet játszanak az emelkedő költségek megfékezésében. Az Unióban az egészségügyi kiadások a bruttó hazai termék 4 és 11%–a között mozognak, az összes kormányzati kiadásnak pedig 10–18%-át teszik ki.

Az adófizetők pénzéből finanszírozott egészségügyi ellátórendszerek fenntartása egyre költségesebb. Ennek oka az, hogy – elsősorban a népesség elöregedésének következtében – növekszik a szolgáltatások iránti kereslet. Századunk derekára a becslések szerint az uniós népességnek közel 40%-a 65 évnél idősebb lesz, az ő egészségügyi kiadásaikat fedező adóbevételeket pedig a jelenleginél kevesebb aktív munkavállaló termeli majd meg.

Az EU 2008-ban az elektronikus egészségügyet azon hat kialakulóban lévő piac egyikének tekintette, amelynek területén az Uniónak megvan az esélye arra, hogy világelsővé váljék. Az elektronikus egészségügy a gyógyszeripar és az orvostechnikai eszközök ágazata után a harmadik legnagyobb ága az európai egészségügyi iparnak. A területen született sikeres újításokat példázzák az információs hálózatok, az elektronikus adatnyilvántartás és az egészségügyi portálok.

Az európai orvosok túlnyomó többsége számítógépen tárolja és továbbítja az egészségügyi információkat. Közülük azonban kevesen élnek az egyéb információs technológiai eszközök, így például az elektronikus receptfelírás vagy a telemonitoring adta lehetőségekkel. Ez utóbbi segítségével az orvos a távolból is figyelemmel kísérheti a beteg állapotának alakulását, anélkül, hogy a páciensnek meg kellene ehhez jelennie az orvosi rendelőben. Egyre jobban mobilizálódó világunkban nagy gondot jelent, hogy a tagállamok között ritkán kerül sor a betegek adatainak megosztására.

Brüsszel, 2010. március 8.

Eurómilliárdok az európai energiaberuházásokra

A Nabucco gázvezeték projekt kapta csütörtökön a legnagyobb egyösszegű támogatást az Európai Unió gazdaságélénkítő energiaipari programjának összesen több mint kétmilliárd eurós második fázisában.

Csütörtöki határozatával az Európai Bizottság összesen 43 nagyszabású energetikai infrastruktúra-fejlesztési programot karolt fel: 910 millió eurót ítélt oda a villamosenergia-hálózatok rendszerösszekötőivel kapcsolatos 12 projektre, és 1390 millió eurót hagyott jóvá 31 gázvezeték-projektre.

A beruházások egyes fázisaihoz nyújtott legfeljebb 50 százalékos társfinanszírozás révén az EU-hozzájárulás 22 milliárd euró értékű magánberuházást tesz lehetővé – közölte brüsszeli sajtótájékoztatóján Günther Öttinger energiaügyi biztos. Hozzátette: a villamosenergia- és földgáz-infrastruktúra területéről kiválasztott projektek az Európai Unió energiaipari prioritásait tükrözik, mint például a tagországok jobb összekötése az európai energiahálózatokkal. Ez különösen igaz a jelenleg energiaszigetekként elkönyvelt balti államokra, Írországra és Máltára.

A támogatások a földgázellátás biztonságát is javítani hivatottak azáltal, hogy felkarolják kilenc tagállamnak az ellenirányú áramlás technikai feltételeit kialakító projektjeit, valamint a Nabucco és a Galsi projektek megvalósulását a földgázbehozatal diverzifikálása érdekében.

„Eddig még soha nem hagyott jóvá a Bizottság ilyen jelentős összegű támogatást energiaipari beruházások számára. Olyan kulcsfontosságú projekteket választottunk, amelyek egy egységesebb európai energiahálózat létrehozását mozdítják elő, és biztosítják a tagállamok közötti rugalmas energiaforgalmat” – nyilatkozta Öttinger. Hozzátette: a jelenlegi gazdasági helyzetben fennállt annak a veszélye, hogy az Unió energiabiztonsága szempontjából kulcsfontosságú beruházások késedelmet szenvednek. „Egy ilyen pillanatban az Uniónak fontos szerepe van abban, hogy ezeket a projekteket sínen tartsa” – hangsúlyozta a néhány hete hivatalba lépett német biztos.

Aratott a Nabucco

A 200 millió eurós Nabucco támogatást kommentálva – melynek jogosságát egyes szakmai források megkérdőjelezték arra hivatkozva, hogy szerintük nem teljesíti a „megfelelően” előkészített kritériumot – Öttinger elmondta: az Európai Bizottság ezzel deklarálta elkötelezettségét a projekt mellett a többi érdekelt fél számára. „Most a nagy energiaipari cégeken

a sor, hogy meghozzák a végleges beruházási döntést, amire őszig van lehetőség” – közölte a német biztos.

A támogatási szabályok értelmében a projektgazdáknak legkésőbb az év végéig hitelt érdemlően bizonyítaniuk kell, hogy elkötelezettek a megvalósítás mellett. Ha ez nem történik meg, a pénz elvész számukra és másként kerül hasznosításra.

A pénz folyósítása pedig két feltétel teljesülése esetén veheti kezdetét: a beruházásnak meg kell kapnia az összes környezetvédelmi engedélyt, illetve a projektgazdáknak meg kell hozniuk a végleges beruházási döntést.

Öttinger szerint a Nabucco nem versenytársa, hanem kiegészítője a többi tervezett és folyamatban lévő gázvezeték-beruházásnak (mint például az Északi és Déli Áramlat), és kétszeresen is hozzáadott értéket képvisel az Unió energiabiztonsága szempontjából, mivel nem csak egy új vezetéket, hanem új gázforrások bevonását is jelenti Európa ellátási rendszerébe.

A körülbelül 3000 kilométeresre tervezett Nabucco vezeték első fázisában 8 milliárd köbméter azeri gázt (a Shah Deniz II mezőről) szállítana az első állomásnak számító Törökországból Ausztriába, többek között Magyarország érintésével. De miközben a 7,9 milliárd euró összköltségre tervezett beruházás megvalósítása csak lassan halad előre, a Gazprom már ajánlatot tett Azerbajdzsánnak a Shah Deniz mezők teljes gázkészletének megvásárlására.

Egyéb magyar vonatkozású támogatott projektek a gáz szegmensben a szlovák-magyar rendszerösszekötő vezeték, amely 30 millió eurót kapott; a román-magyar összekötő, 16,6 millió euróval; és a horvát-magyar összekötő (20 millió euró).

Ellenirányú áramlás kialakítására az FGSZ Földgázszállító projektje kapott 8 millió eurót.

A villamosenergia-hálózatok összekötésére szolgáló projektek között csak egy magyar vonatkozású van, amely Bécset és Győrt kötné össze. A magyar és osztrák rendszerirányítók által jegyzett beruházásra az Unió 12,9 millió eurót hagyott jóvá.

Előzmények

Az Európai Unió 2009 márciusában összesen 3,98 milliárd eurót különített el az európai gazdaságélénkítés támogatására.

A Bizottság által 2009. december 9-én jóváhagyott, a szén-dioxid leválasztására és tárolására, valamint a tengeri szélenergia hasznosítására irányuló projektekkel együtt az európai energiaipari gazdaságélénkítő programon belül az energiaprojektekre fordítható költségvetés 97 százaléka lekötésre került.

A Bizottság 2010 márciusában tesz jelentést a programról az Európai Tanácsnak. (A támogatott projektek teljes listája az alábbi címen található: http://ec.europa.eu/energy/eepr/doc/i10_231_en.pdf)

2010- február 11.

112 – életbevágó, hogy ismerje!

Az európai lakosok túlnyomó többsége még mindig nem tudja, hogy a 112-es hívószám segítségével Európa egész területéről riasztani lehet a rendőrséget, a tűzoltókat és a mentőket.

Milyen telefonszámon lehet az Európai Unió bármelyik tagországából felhívni a segélyszolgálatokat? Egy közelmúltban elvégzett felmérés szerint négy európaiból mindössze egy tudja a választ a fenti kérdésre. Különösen elszomorító ez, ha figyelembe vesszük, hogy a 112 de en es fr it pl – az egységes európai segélyhívó szám – bevezetése óta már csaknem húsz év eltelt.

A Cseh Köztársaságban, Luxemburgban, Lengyelországban, Szlovákiában és Finnországban a válaszadók több mint 50%-a tud a 112-es szám létezéséről. Olaszországban, Görögországban és az Egyesült Királyságban ez csak a válaszadók 10%-áról mondható el.

Az Európai Unió megbízásából elvégzett felmérésből az is kiderül, hogy a legtöbb európai egyetért az Unió egész területéről hívható egységes segélyhívó szám bevezetésével, de elégedetlen a 112-es szám népszerűsítése terén végzett munkával.

A felmérés eredményének ismeretében az Európai Bizottság a tagállami kormányokhoz fordult. Felkérte őket, tegyenek többet a hívószám megismertetéséért, hiszen ezáltal életeket menthetnek meg, és csökkenthetik a súlyos sérülések számát. A 112-es segélyhívó szám szerepel a telefonkönyvekben, és a legtöbb országban a segélyszolgálatok járműveire is fel van festve.

Az EU a felmérés eredményét február 11-én tette közzé. Ezt a napot az Unió a 112-es hívószám európai napjának nyilvánította. Az alkalomból néhány országban rendezvényeket szerveztek a hívószám népszerűsítésére. Románia például Monica Anghel színész- és énekesnőt kérte fel arra, hogy „nagykövetként” álljon a kampány élére. Munkája során a művésznő iskolákba is ellátogat.

Az elmúlt öt év folyamán az EU lakosainak 25%-a fordult telefonon a segélyszolgálatokhoz. Hozzávetőleg 50%-uk nem a 112-t, hanem a nemzeti segélyhívó számokat tárcsázta. Megfigyelhető azonban, hogy növekedett a 112-es számot hívó lakosok aránya.

A hívószám használatát továbbra is hátráltatják nyelvi akadályok. A felmérés arra is választ keresett, milyen tapasztalatot szereztek azok, akik külföldi utazásuk alkalmával hívták fel a 112-es számot. Az érintettek 10%-a arról számolt be, hogy a telefonközponttal folytatott beszélgetés során nyelvi nehézségei adódtak. Az ügyeletes a legtöbb esetben a tartózkodási ország nyelvén fogadta a segélyhívást, annak ellenére, hogy a 112-es segélyvonalat kezelő telefonközpontosoknak tudniuk kell angolul.

Az egységes európai segélyhívó számot minden készülékről – vezetékes és mobiltelefonról egyaránt – ingyenesen lehet tárcsázni. A hívás beérkeztét követően a telefonügyeletes riasztja a megfelelő segélyszolgálatot – a rendőrséget, a tűzoltókat vagy a mentőket.

Brüsszel, 2010. január 28.

Ötletek a mezőgazdaság gázkibocsátásának csökkentésére

A közös agrárpolitika (KAP) 2013 utáni reformjának ki kell terjednie az éghajlatváltozás, a vízgazdálkodás, a megújuló energiaforrások és a biodiverzitás által támasztott új kihívásokra, amelyek új fejlődési modell kidolgozására kényszerítik az uniós

tagállamokat – áll az Európai Parlament agrár-szakbizottságának szerdán megvitatott jelentéstervezetében.

„A mezőgazdasági tevékenység sok környezeti probléma forrása, de egyben a megoldás eszköze is" – fejtette ki véleményét Stephane Le Foll, a téma parlamenti jelentéstevője a dokumentum szerdai, parlamenti bemutatása során. „Úgy vélem, az új környezeti kihívásokat nem vették kellő mértékben figyelembe a KAP 2007-2008. évi állapotfelmérése során. Ezt a hibát nem szabad ismét elkövetni a 2013 utáni új, hétéves költségvetés tervezésekor."

Le Folle jelentésében, amelyet a szakbizottság szerdán első ízben vitatott meg, hangsúlyozza: a mezőgazdasággal kapcsolatos környezeti problémákat nem csak a vidékfejlesztési támogatások révén (ez adja a KAP második pillérét), hanem a mezőgazdasági politika valamennyi eszközének segítségével kell kezelni. Ezért felkéri az Európai Bizottságot, hogy a KAP 2013 utáni reformjáról szóló közleményében térjen ki a rendszer esetleges továbbfejlesztésére „egy olyan mezőgazdasági, élelmezési és környezetvédelmi politikává, amely jobban összehangolja a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi követelményeket az egyes ökoszisztémákban rejlő természetes lehetőségekkel".

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint a mezőgazdaság az Unió területén mért üvegházhatású gázkibocsátás 9,3 százalékáért felelős (ebből a dinitrogénoxid-kibocsátás 5 százalék, a metáné 4,3 százalék, a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szén-dioxidé pedig nagyon alacsony volt). „Eddig többnyire elkülönítve kezeltük a környezetvédelmi és agrárproblémákat. Mostantól át kell állnunk arra, hogy rendszerben, összefüggésekben gondolkodjunk" – állt ki a reformtervek mellett Le Folle.

Ismeretes, hogy a Bizottság előterjesztése alapján a tagállamoknak még idén le kell bonyolítaniuk az uniós költségvetés időközi felülvizsgálatáról szóló vitát, majd a konklúziók alapján legkésőbb 2011. júliusában megkezdődik a 2013 utáni új hétéves keretköltségvetés tervezése.

Az EU összbüdzséjének jelenleg mintegy 40 százalékát teszik ki az agrártámogatások, de a jelenlegi pénzügyi időszak végére, 2013-ra már csak 33 százalékra csökkennek.

Merre tovább?

A jelentéstervezet hangsúlyozza: a KAP-nak a jövőben ösztönöznie kellene az olyan mezőgazdasági gyakorlatot, amellyel csökkenthető az üvegházhatású gázok kibocsátása és javítható a talajban a karbonmegkötés.

Ismeretes, hogy a mezőgazdasági eredetű dinitrogén-oxid (N2O) a szerves és ásványi eredetű nitrogéntartalmú trágyákból szabadul fel, míg a metán (CH4) alapvetően az állatok emésztési folyamatából, valamint a folyékony trágya tárolásából és terítéséből ered. Széndioxid viszont a talaj mozgatása során, illetve a CO2-ben gazdag tőzeges területek művelésbe vonásakor szabadul fel.

A mezőgazdasági eredetű üvegházhatású gázkibocsátás csökkentésére a legnagyobb lehetőség a jelentés szerint a dinitrogén-oxidok esetében van, amely jelentősen mérsékelhető a nitrogéntartalmú trágyák kisebb mennyiségű és hatékonyabb felhasználásával (precíziós gazdaság), a hasznosított hulladékokból készült biotrágyák használatával (a köztes kultúrákból származó helyi biomassza és egyéb szerves hulladékok), olyan átmeneti kultúrák fejlesztésével, mint a takarmányzöldségek termesztése, valamint a nagy karbon- és nitrogénmegkötési képességgel rendelkező új fajták kutatásával.

A metánkibocsátás az állattartással függ össze, ezért itt kibocsátás-csökkentés az élelmezési és tenyésztési technikák fejlesztésével érhető el. Példaként hozza a jelentés a kérődzők étrendjének módosítását, különös tekintettel az organikus savak, lipidek arányának növelésére, amit jelenleg nem alkalmaznak az Unióban. Ugyanakkor javasolja olyan genetikai kutatások támogatását, amelyek nagyobb „termékhozamú", és egyben kevesebb metánt kibocsátó fajok kitenyésztésére irányulnak.

„Léteznek már olyan technológiák, amelyekkel csökkenteni lehet a metánkibocsátást; ezek azonban kezdeti fázisban vannak és egyelőre nem költséghatékonyak, ezért ösztönözni kellene az

alkalmazásukat” – osztotta meg tapasztalatait a szakbizottság tagjaival a szerdai ülésen előadóként résztvevő Frank O’Mara, a Teagasc nevű ír mezőgazdasági fejlesztési hatóság kutatási igazgatója. Hozzátette: további kutatásokra lesz szükség ahhoz, hogy pontosabb képet lehessen alkotni a kérődzők metántermeléséről, ami lehetővé tenné a folyamat hatékonyabb manipulálását.

A széndioxid kapcsán O’Mara kiemelte, hogy fontos a legelőkben megkötött gázok megőrzése, a talajművelésben pedig lehetőleg kerülni kell az új területek bevonását, valamint a mélyszántást, ami nagyobb rétegekben szabadít fel üvegházhatású gázokat.

Reakciók

Az elhangzottakra reflektálva Maired MacGuinness ír néppárti képviselő arra figyelmeztetett: az Unió költségvetésében jelenleg szétszórtan találhatók az új fejlesztési irányokra fordítható források, és nincsenek kellően meghatározva a modellváltáshoz szükséges prioritások. „A következő KAP tervezésekor erre kellene fókuszálnunk” – közölte a képviselő.

Martin Hausling német zöldpárti képviselő a maga részéről a jelenleginél pontosabb és összehangoltabb adatgyűjtést proponálta, mind az Unión belül, mind pedig nemzetközi szinten. „Sok szó esik például egyes termékek karbonlábnyomáról, de én nem ismerek olyan mérési módszert, amely kétséget kizáróan pontos és tudományos alapokon állna” – aggódott a német képviselő. „El kell kerülnünk, hogy félig-meddig megbízható információk és következtetések alapján újabb terheket tegyünk a mezőgazdasági termelők vállára.”

José Bové francia képviselő, aki a mezőgazdasági szakbizottság alelnökeként szintén a zöldeket erősíti, képviselőtársánál sokkal sarkosabban fogalmazott. „Minden a feje tetején áll, a 30 éves KAP-modell zsákutcába jutott, és senki nem foglalkozik teljes vertikumában a témával. A következő költségvetési időszakban ki kell javítanunk azokat a hibákat és pusztításokat, amiket az elmúlt 30 év mezőgazdasági gyakorlata okozott” – érvelt a képviselői vita végén az alelnök.

A szakbizottság a jelentés végleges változatát meg fogja küleni a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek is.

Brüsszel, 2010. január 21.

Minden finn cég elérhető a világhálón

Tíz magyar vállalkozásból majdnem kilencnek van internetes elérhetősége, szélessávú kapcsolattal pedig 74 százalékuk rendelkezik. Egy most ismertetett felmérés szerint egyébként a magyar vállalatok nem is annyira hazai cégekkel, sokkal inkább más uniós tagállamok vállalkozásaival bocsátkoznak online kereskedelembe.

Tavaly januárban a legalább tíz főt foglalkoztató uniós vállalatok 93 százalékának volt internet-elérhetősége, 82 százalékuknak pedig szélessávú kapcsolata volt. A Eurostat most ismertetett adatai szerint (a vizsgálat az uniós tagállamokon kívül Horvátországra és Norvégiára is kiterjedt) ezen a téren kétségkívül a finnek viszik el a pálmát. Az északi országban ugyanis az összes vállalatnak van internetes elérhetősége (100%), de nincs szégyellnivalójuk a dán, az osztrák és a szlovák (98%), valamint a német (97%) cégeknek sem.

A felmérés szerint ugyanakkor 90 százalék alatti arányt mindössze hat tagállam produkált; ezek a következők: Románia (72%), Bulgária (83%), Lettország és Magyarország (mindkettő 87%), Ciprus (88%) és Görögország (89%). A szélessávú kapcsolattal rendelkezők szintén Finnországban voltak a legtöbben, itt a vállalatok 94 százaléka rendelkezett nagysebességű internet-kapcsolattal (2009. januári adat). Tőlük alig maradtak le a spanyolok és a máltaiak (93%), valamint a franciák (92%). A sor végén ugyanakkor a vizsgált időszakban Románia (40%), Litvánia (57%) és Lengyelország (58%) kullogott. A magyar vállalatok 74 százaléka rendelkezett szélessávú

kapcsolattal; a régióban egyedül a horvát cégek produkáltak rosszabb eredményt a maguk 72 százalékával.

A vizsgálatból kiderült az is, hogy az elektronikus kereskedelemből származó forgalom mértéke 2008-ban tagállamonként jelentősen eltért. Összességében azt lehet mondani, hogy a Huszonheteket tekintve a céges forgalom 12 százaléka származott az elektronikus kereskedelemből. A legnagyobb arányt Írországban (26%), Finnországban és Svédországban (18%), Csehországban, Németországban és Nagy-Britanniában (15%), Magyarországon (14%) és Franciaországban (13%) mérték, a legalacsonyabbat pedig Bulgáriában és Cipruson (1%).

A Huszonhetekben az e-kereskedelmi forgalom 73 százaléka az országon belüli adásvételből származott, 19 százalék másik uniós tagállammal, 8 százalék pedig EU-n kívüli országgal folytatott kereskedelemből. Az országon belüli e-kereskedelem mértéke Lettországban (88%), Bulgáriában (85%), Nagy-Britanniában (83%), Görögországban és Franciaországban (82%), valamint Spanyolországban (81%) volt a legmagasabb. Másik uniós tagállammal főként a magyar (60%), a ciprusi (51%), a szlovák (44%) és az ír cégek (39%) kereskedtek online. Az EU-n kívüli országokkal folytatott elektronikus kereskedelemben a máltai (56%), a szlovák (34%), ír (23%) és a ciprusi vállalatok (20%) jártak az élen.

A felmérés szerint rádiófrekvenciás azonosítóval (RFID), melyet például autópályadíj-beszedések, biztonsági beléptető rendszerek, árukövetések esetén alkalmaznak, csak az uniós cégek 3 százaléka élt (2009. januári adat). A legnagyobb arányban a holland (9%), a finn (8%), a német, a spanyol, az osztrák és a szlovák cégek (4%) használtak ilyen azonosítót, ez az eszköz azonban a legkevésbé a görög, a ciprusi és a román vállalkozások körében volt népszerű (1%). A magyar cégeknek is mindössze csak 2 százaléka alkalmazott RFID-t, azt is főképp a beléptető rendszereknél.

2010. január 19.

Meg tudjuk-e fékezni a biodiverzitás csökkenését 2020-ig?

Az állatok és a növények kipusztulásának megakadályozására irányuló uniós célkitűzést nem sikerült 2010-ig megvalósítani. Az EU ezért az elkövetkezendő évtizedre új intézkedések bevezetését tervezi, amelyek 2020-ra hatékony hosszú távú védelmet hivatottak biztosítani az élővilág számára.

Az óra ketyeg. Az ENSZ számításai szerint a különféle fajok jelenleg 100-szor, sőt egyes esetekben akár 1000-szer olyan gyorsan tűnnek el Földünkről, mint korábban. Az általunk ismert 1,75 millió állat- és növényfaj egyharmada veszélyben van. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) szerint 2008-ban 717 állatfaj halt ki. Napjainkban pedig a fehér delfinek, a koalák és a szarvasagancskorallok száma csökken riasztó mértékben.

Az EU az elkövetkezendő 40 évre hosszú távú stratégiát kíván kialakítani az ibériai hiúzhoz hasonlóan ritka állatok védelme céljából (az említett fajból már csak 100 egyed él a világon).

A kérdés az, hogy mi is pontosan a cél: a biológiai sokféleség csökkenésének lassítása, teljes megállítása vagy esetleg a kihalt ökorendszerek újjáélesztése? Vajon a biodiverzitás védelmére irányuló uniós tevékenységeknek az egész világra ki kellene-e terjedniük? Az EU az elkövetkezendő hetekben hoz döntést arról, hogy célkitűzései mennyire lesznek ambiciózusak. Egy biztos: realistának kell lenni.

Az év végéig az EU-nak világosan körülhatárolt stratégiát kell kialakítania a következő évtizedre vonatkozóan. Kedvező hátteret kínál ehhez az, hogy az ENSZ a 2010-es esztendőt a biológiai sokféleség nemzetközi évének en nyilvánította.

Az eredményességhez több kutatási programra, finanszírozási eszközre és az uniós szabályok jobb végrehajtására van szükség.

A problémák megoldására irányuló szándék feltétlenül megvan. Példaként említhető mindenekelőtt a Natura 2000 en, az uniós területek 17%-át lefedő természetvédelmi területek hálózata. A hálózat kibővítése – új projektek beindításával egyetemben – elősegítheti, hogy helyreálljon a világ ökorendszereinek az a 60%-a, amelyet az utóbbi fél évszázadban az emberi tevékenységekből fakadó környezetszennyezés és a természeti erőforrások túltermelése tett tönkre.

Ezáltal könnyebben lehetne számos természeti katasztrófát (szárazság, éhínség stb.) megelőzni, és csökkenthető lenne a globális felmelegedés okozta üvegházhatás is.

A hamarosan (január 26-án) beinduló új interaktív weboldalon az érdeklődők további információkat olvashatnak. A közösségi oldalak (pl. Facebook) regisztrált felhasználói pedig az egyes veszélyeztetett fajokat (pl. veréb) ismerősnek jelölhetik be.

Brüsszel, 2010. január 7.

Szabad a pálya a nemzetközi vasúti személyszállítók előtt

Mostantól a nemzetközi vonatoknak is jogukban áll, hogy utasokat vegyenek fel és tegyenek le a nemzetközi útvonalon található bármely állomáson, beleértve az ugyanazon tagállamban található állomásokat is. Ez csak egy azon újdonságok közül, melyeket a nemzetközi vasúti személyszállítás most hatályba lépett liberalizációja vezetett be.

Január elsejétől – a nemzetközi személyszállítási szolgáltatás működtetésének céljából – valamennyi európai vasúttársaságnak joga lesz ahhoz, hogy hozzáférjen a vasúti infrastruktúrákhoz a többi tagállamban. Az új szabályozás célja nem más, minthogy megnyissa a közösségen belüli nemzetközi vasúti személyszállítási szolgáltatások – nem pedig a tagállamok és harmadik ország közötti szolgáltatások – piacát. Azok a vasúttársaságok például, amelyek a megfelelő engedély és biztonsági tanúsítványok birtokában vannak, működtethetnek nemzetközi járatokat.

Az új szabályozás magában foglalja a nemzetközi járatoknak a kabotázshoz való jogát is, lehetővé téve ezzel, hogy a nemzetközi vonatok egy adott ország két pontja között – azaz a nemzetközi útvonalon található bármely állomáson, beleértve az ugyanazon tagállamban található állomásokat is – utasokat szállítsanak. A közszolgáltatásokkal kapcsolatosan az új szabályozás kimondja, hogy a tagállamok korlátozhatják a hozzáférési jogot a kiindulási és célállomás közötti szolgáltatások esetén, de ez nem akadályozhatja az utasoknak egy nemzetközi szolgáltatás útvonalán a fel- és leszállását – kivéve, ha ez a jog veszélyeztetné a közszolgáltatási szerződés gazdasági egyensúlyát.

A Bizottság azt várja a mostani nyitástól, hogy olyan új üzleti lehetőségeket teremt a vasúttársaságok és az infrastruktúrák üzemeltetői számára, amelyek révén új, innovatív és ügyfélorientált szolgáltatásokat kínálhatnak majd a vasúttal utazóknak. Antonio Tajani, a Bizottság közlekedésért felelős alelnöke szerint ezzel az európai vasúti szektor megerősödésének új szakasza

veszi kezdetét. Hozzátette: a nemzetközi utaspiac megnyitása mind az ágazat, mind pedig az utazók számára előnyökkel jár, például azáltal, hogy jobb minőségű szolgáltatásokhoz juthatnak hozzá alacsonyabb áron.

Vasúti csomagok három felvonásban

Az európai uniós országokban nyújtott vasúti szolgáltatás liberalizálása és egységesítése 2000 óta zajlik, ekkor terjesztette elő első „csomagját" a 2008-ban elhunyt Loyola de Palacio akkori közlekedési biztos, amit aztán biztosi ideje alatt további kettő is követett. Az első vasúti liberalizációs csomag többek között a nemzetközi áruforgalom teljesen szabaddá tételét, a vasúti pályák üzemeltetését és a személy-, illetve teherforgalmat végző tevékenységek kettéválasztását, valamint a vasútbiztonságot felügyelő intézmény létrehozását írta elő a tagállamoknak. Ez volt az első lépés az integrált európai vasúti térség megvalósítása útján.

A második csomagnak köszönhetően vált szabaddá a verseny a vasúti teherfuvarozásban 2007. január 1-jétől, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy a vasúti teherfuvarozás az összes tagállamban teljes mértékben megnyílik a verseny előtt – addig csak a nemzetközi forgalmat liberalizálták, amely a vasúti teherszállítási piac közel felét teszi ki. A teljes liberalizációval az a cél, hogy új befektetőket, valamint az új minőségi szolgáltatások által új ügyfeleket is szerezzenek, ami hosszú távon növelheti az ágazat piaci részesedését. Míg 1970-ben a vasúti ágazat 20 százalékos részesedéssel büszkélkedhetett, 2003-ra ez az adat 8 százalékra olvadt, ezzel együtt pedig a szektor egymillió munkahelyet volt kénytelen leépíteni.

2004. márciusában állt elő az Európai Bizottság a „harmadik vasúti csomagnak" nevezett jogszabályokra vonatkozó javaslataival. A harmadik vasúti csomag négy javaslatból állt: a nemzetközi vasúti személyszállítási piac 2010-ig történő megnyitására, a közösség területén közlekedő személy- és teherszállító vonatok mozdonyvezetőinek engedélyére, a nemzetközi vasúti közlekedésben résztvevő utasok jogaira és a vasúti teherszállítást érintő szolgáltatások minőségére vonatkozó jogszabályokból. A harmadik vasúti csomag a csökkent mozgásképességű utasok diszkriminációmentességre vonatkozó jogait is megerősíti, emellett leszögezi, hogy a vasúti társaságok kötelesek lesznek a nemzetközi vonalakon utazóknak késések esetén kártérítést fizetni.

A teherfuvarozás és a nemzetközi személyszállítás liberalizációja után a hiányzó láncszem a belföldi személyszállítási piac megnyitása – az EP-képviselők elképzelései szerint a belföldi piacot is meg kellett volna nyitni 2017-ig, illetve az új tagállamokban 2022-ig. A vonatkozó módosítás azonban a második olvasatban elbukott, és ezzel le is került a napirendről.

2009.

Brüsszel, 2009. december 21.

Nem kapnának kártérítést késés esetén a buszok utasai

Az uniós szakminiszterek a napokban politikai megállapodásra jutottak a busszal utazók jogairól. Az intézményközi egyeztetések – második olvasatban – még csak most kezdődnek, ám azt már most tudni lehet: ha a tanácsi javaslat győz, akkor a buszok utasai késések vagy járatkimaradások esetén némileg korlátozottabb jogokkal bírnak majd, mint azok, akik vonattal vagy repülővel kelnek útra.

A Huszonhetek szakminiszterei múlt heti ülésükön politikai megállapodásra jutottak a buszon utazók jogairól: a szöveg így részletesen rendelkezik arról, mire számíthatnak az utasok baleset, késlekedés vagy a csomagok elkeveredése esetén, illetve arról is, milyen jogok illetik meg a fogyatékkal élőket. A Tanács közleménye szerint az ülésen a majdani jogszabály hatályáról folyt

leginkább a diskurzus: a júniusi tanácsülésen ugyanis a tagállamok többsége úgy vélekedett, hogy a szabályozásnak csak az (országon belüli) távolsági és a nemzetközi menetrend szerinti járatokra kellene vonatkoznia. (Az eredeti bizottsági javaslat még valamennyi járatra kiterjesztette volna a jogszabály hatályát, nem csak a menetrend szerinti nemzetköziekre és a belföldiekre, hanem a regionális és a helyi járatokra is.) Az egyeztetések során azonban hamar kiderült, hogy a „távolsági járatokra" meglehetősen nehéz uniós szintű definíciót találni.

A téma újbóli áttekintését követően a miniszterek most arra jutottak, hogy a szabályozásnak általában a menetrend szerinti járatokra kell kiterjednie. A tervezet egyébként több mentességre is módot adna. Így a városi, a külvárosi és a regionális járatokra nem feltétlenül vonatkozik majd az új jogszabály – kivételt képeznek ez alól a diszkriminációmentességről, és a fogyatékkal élők jogairól szóló előírások, melyek valamennyi járat esetében érvényesek lesznek. Átmeneti mentesség adható a menetrend szerint közlekedő belföldi járatoknak, valamint néhány olyan menetrend szerinti járatnak is, amelyek EU-n kívüli országokba közlekednek. Az úgynevezett nem kereskedelmi jellegű, saját számlás szállítás, valamint a speciális járatok, melyek az utasok egy bizonyos kategóriáját szállítják csak, nem tartoznak az új jogszabály hatálya alá.

A Tanács által most nyélbe ütött politikai megállapodás kimondja: kártérítés jár baleset, haláleset vagy a poggyászok elkeveredése, megrongálódása esetén, sőt a szöveg ezen túlmenően még egy minimumszintet is megállapított. Így ha az utas maradandó fizikai sérülést szenved vagy életét veszti, akkor ő vagy a családja legalább 220 ezer euró kompenzációra tarthat igényt. A csomagok elveszítése vagy megrongálódása esetén darabonként 1200 euró fájdalomdíj jár az utasnak. Ezek azonban csak a minimumösszegek, a nemzeti jogszabályok adott esetben ennél nagyvonalúbbak is lehetnek.

A javaslat kimondja azt is: a fogyatékkal élőket nem lehet elutasítani (diszkriminációmentesség elve), kivéve, ha ezt biztonsági okok indokolják, vagy ha hiányzik a megfelelő infrastruktúra. A busztársaságok mindemellett a szállításért nem kérhetnek felárat a fogyatékkal élő utastól; egy kísérő személy pedig ingyen utazhat vele.

A Tanács szerint a járatok lemondása vagy két órát meghaladó késlekedés esetén az utasnak vissza kell kapnia a jegy árát, ugyanakkor kártérítésre nem tarthat igényt. Ezen a ponton nem kizárt, hogy vita lesz az EP-vel, amely az első olvasatban elfogadott jelentésében úgy vélekedett: ha a busztársaság nem kínál alternatív közlekedési megoldást, akkor a menetjegy teljes árának visszatérítésén felül – kompenzációként – még a jegy árának 50 százaléka is jár az utasnak. Mindenesetre ha a tanácsi javaslat győz, akkor az azt is jelenti, hogy a busszal utazók korlátozottabb jogokkal bírnak majd, mint a vonatok vagy a repülőgépek utasai, mivel ezen közlekedési eszközöknél – hasonló esetekben – a jegy árának visszafizetése mellé kártérítésre is igényt tarthatnak az utasok.

Nem is szólva arról, hogy – ellentétben például a légi közlekedéssel – az utasok nem számíthatnak ingyenes szállodai elhelyezésre sem abban az esetben, ha a járatkimaradás vagy a késlekedés miatt ottragadnak valahol. A busztársaság csupán arra kötelezhető, hogy az utasnak segítséget nyújtson a szálláskeresésben. A buszvállalatnak több mint kétórás késlekedés esetén frissítőket, ételt kell kínálnia az utasoknak (de csak olyan utak esetén, melyek három óránál hosszabb ideig tartanak).

A Tanács közleménye szerint a politikai megállapodást követően a tagállamok képviselői várhatóan a következő ülésükön fogadhatják el a tervezetet első olvasatban, ami azt is jelenti, hogy megkezdődhetnek az egyeztetések a Parlamenttel a második olvasatról. A képviselők azt szeretnék, ha a buszon utazók jogait „csomagban" tekinthetnék át, mégpedig a tengeri és a belföldi vizeken utazók jogairól szóló javaslatokkal együtt (ezekről egyébként tavaly októberben állapodott meg a Tanács). Az Europolitics szerint a tengeri közlekedés esetén a két intézmény közti egyeztetés várhatóan zökkenőmentesebb lesz, hiszen ott közelebb állnak egymáshoz álláspontjaik, mint például a buszutasok jogai esetében. Mindenesetre ha a csomag csomag marad, akkor a végső megállapodás mind a kettőre kiterjedhet, még akkor is, ha a tengeri közlekedés éppen emiatt „túszul esik" a buszközlekedésről szóló szabályozásnak.

Mit akar az EP?

Az olasz néppárti Gabriele Albertini jelentése, amelyet áprilisban első olvasatban 557 igen, 30 nem és 23 tartózkodás mellett hagytak jóvá a képviselők, egyebek között kimondja, hogy ha az indulás vagy az érkezés időpontja a menetrendtől több mint két órával eltér, a busztársaságnak kötelessége alternatív közlekedési lehetőséget kínálni az utasoknak. Amennyiben az utas nem kíván az alternatívával élni, a teljes menetjegy ára visszajár. Ám ha a buszvállalat nem kínál alternatív közlekedési megoldást, akkor a jegy árának 150 százalékát kell kifizetnie kompenzáció gyanánt. A képviselők azonban azt is megszavazták, hogy azok az utasok, akik elfogadják az alternatív utat, még mindig jogosultak lesznek 50 százalékos kártérítésre.

A teljes képhez hozzátartozik azonban, hogy ha a buszvállalat bizonyítani tudja, hogy a késés, vagy a járatkimaradás saját üzletmenetén (saját hibáján) kívül eső körülmények miatt következett be, akkor nem kell kárpótolnia az utasokat. A képviselők emellett a járatok túlfoglalásáért is felelőssé tennék a busztársaságokat.

Buszbalesetek miatti sérülések vagy halálesetek esetében a buszvállalatnak tizenöt napon belül kártérítési előleget kell fizetnie a jelentésben javasoltak értelmében. Az előleg halál esetén nem lehet kevesebb, mint 21 ezer euró. A kis személyszállítási társaságok védelmében a képviselők lehetővé tennék a kártérítés ki nem fizetését, amennyiben a baleset a busz és sofőrjének hibáján kívül eső körülmények miatt következett be.

A jelentés külön rendelkezik a fogyatékkal élő utasokat megillető jogokról. Ezek a légitársaságokra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan tiltják a fogyatékkal élők diszkriminációját, illetve utaztatásuk visszautasítását, mert mondjuk tolószékkel vagy mankóval tudnak csak mozogni, esetleg látássérülésük miatt segítőt igényelnek. A buszokon kötelező lesz számukra az ingyenes segítségnyújtás, amennyiben a vállalatot vagy a jegyértékesítőt az utazást megelőzően 48 órával tájékoztatják a hátránnyal élő utas különleges igényeiről.

A képviselők azt is jóváhagyták végül, hogy a tagállamok a helyi és külvárosi közlekedési vállalatokat kivonhatják a rendelet hatálya alól, hozzátéve azonban, hogy ebben az esetben a helyi hatóságok kötelessége a megfelelő utasjogvédelem biztosítása.

Mit akar a Bizottság?

A buszon vagy hajóval bel- vagy külföldi utakon részt vevő utasok jogairól, a mozgáskorlátozottaknak kijáró különleges elbánásról és az ezeket ellenőrző nemzeti szervek létrehozásáról 2008 decemberében fogadott el két jogszabálytervezetet a Bizottság.

A Bizottság érvelése szerint a közlekedési piacnyitás nem járt együtt a minőségi előírások és szolgáltatások kialakulásával a buszutak és a hajóutak esetében. Ezért többek között az utasok jogainak jobb végrehajtását, a viták felhasználóbarát rendezését és az összes vállalkozás által alkalmazandó jogorvoslati formulát szeretett volna uniós szinten létrehozni a közzétett jogszabálytervezettel.

Napjainkban ugyanis a közös eljárások hiánya miatt az utasoknak eltérő eljárásokat és határidőket kell követniük, ami összetetté teszi számukra jogaik érvényesítését. Részben ezek orvoslására, részben a szabályok valóságban történő végrehajtására a tagországoknak végrehajtási szerveket kell létrehozniuk. Így amikor a busszal vagy hajóval közlekedő utas úgy véli, hogy az említett jogokat nem tartották tiszteletben, felhívhatja a vállalkozás figyelmét az ügyre. Ha pedig nem elégedett a válasszal, akkor a tagállama által kijelölt nemzeti végrehajtási szervhez fordulhat a panaszával.

Antonio Tajani, az Európai Bizottság alelnöke, közlekedéspolitikáért felelős biztos szerint a fogyatékkal élők és a csökkent mozgásképességű személyek gyakran nem tudnak busszal vagy hajóval utazni, mert ezek szolgáltatásai nem akadálymentesek, és senki nem biztosítja a számukra szükséges segítséget. Ennek a helyzetnek a feloldására a bizottsági javaslat megtiltja megkülönböztetésüket az utazás lefoglalása, illetve a járműbe vagy hajóba való beszállás kapcsán. A javaslat értelmében amennyiben az utas előzetesen jelzi erre vonatkozó igényét és az indulási időpont előtti előre meghatározott időpontban megérkezik a buszpályaudvarra vagy a kikötőbe, a segítségnyújtás ingyenes. Azt is kikötné a Bizottság, hogy a buszpályaudvarok és a kikötők személyzetének megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük a fogyatékkal élő személyeknek nyújtandó segítségről.

A javaslat előirányozza, hogy fennakadás vagy a szolgáltató által lemondott utak esetében a vállalkozásoknak megfelelő információkkal, segítséggel és ésszerű alternatív szolgáltatásokkal kell ellátniuk az utasokat. Akik nem teljesítik ezeket a követelményeket, a jegy ára alapján számított kártérítést kötelesek fizetni. A Bizottság számításai szerint a plusz információ nyújtására vonatkozó kötelezettség utasonként maximum 0,6 euróval növelheti a vállalatok költségeit.

A szövegtervezet kitér az utasokkal és poggyászukkal kapcsolatos felelősségre vonatkozó szabályokra is. Az utasok egységes szintű kártérítési összegekre lesznek jogosultak amennyiben életbe lép a javaslat. További újítás lesz, hogy bizonyos körülmények teljesülésekor a vállalkozások baleset esetén egy bizonyos összeghatárig nem vonhatják kétségbe a kár értékét, azt kötelesek megfizetni az utasoknak. Haláleset vagy sérülés esetén a balesetet szenvedett utasok előzetes kifizetésekre lennének jogosultak – melyet 220 ezer euróig nem vonhatnak kétségbe a társaságok –, hogy kezelni tudják azokat a pénzügyi nehézségeket, amelyekkel ők vagy a családjuk szembekerültek.

Brüsszel, 2009. december 14.

Közös kelet-európai álláspont a "klímavagyon" átmentéséről

Hét közép- és kelet-európai tagállam – köztük Magyarország – közös javaslatot terjesztett be az Európai Unió soros svéd elnöksége elé az első kiotói periódusból várhatóan megmaradó károsanyag-kibocsátási egységek 2012 utáni felhasználhatóságát illetően. A javaslat nem korlátozná az AAU-k átvitelét a következő kibocsátás-csökkentési időszakra, de fékeket építene be a nemzetközi kereskedelembe juttatható mennyiségekkel, valamint az eladásból származó bevételek felhasználásával kapcsolatban.

„A csütörtök esti órákban adtuk át a javaslatot; szeretnénk elérni, hogy az abban foglaltak beépüljenek az uniós tárgyalási stratégiába, amikor a koppenhágai klímacsúcson az EU a kiotói egységek sorsáról tárgyal harmadik országokkal” – nyilatkozta pénteken a BruxInfónak Faragó Tibor, a környezetvédelmi és vízügyi minisztérium klímastratégiáért felelős államtitkára az állam- és kormányfők kétnapos brüsszeli ülését követően.

Ismeretes, hogy a december 7. óta Koppenhágában zajló klímacsúcson több mint 190 ország küldöttei próbálnak megállapodni a 2012-ben lejáró Kiotói Egyezmény folytatásáról. A tárgyalások során az egyik szempont, ami megosztja – az unión belül is – a résztvevő feleket az, hogy az első kiotói időszakból megmaradó, várhatóan nagyszámú károsanyag-kibocsátási egység felhasználható legyen-e a csökkentési vállalások teljesítésére 2012 után is. A közép- és kelet-európai tagállamok, amelyeknél 1990 után a gazdasági szerkezet jelentős változáson esett át, számottevő AAU-többlettel rendelkeznek, és ennek felhasználhatóságáról nem kívánnak lemondani a következő kibocsátás-csökkentési időszakban.

A fejlettebb tagállamok, az Egyesült Államokkal és más fejlett ipari országokkal egyetemben viszont attól tartanak, hogy a nagyszámú AAU átvitele – és itt elsősorban az orosz és ukrán egységekre mutogatnak – alááshatná a 2012 utáni kibocsátás-csökkentési rendszer környezetvédelmi célkitűzéseit. Pedig az új megállapodás célja az lenne, hogy a Föld éghajlatának melegedését 2 Celsius-fok alatt lehessen tartani annak érdekében, hogy elkerülhetők legyenek a klímaváltozással járó szélsőséges időjárási viszonyok, amelyek a fejődő országok többségénél már most is komoly gondokat okoznak. Ugyanakkor a Kiotói Egyezmény nem korlátozza az AAU-k „bankolását” a vállalási időszakok között.

A BruxInfo által látott lengyel elképzelés szerint – amire a közös stratégiajavaslat is épül – az AAU-kat korlátozás nélkül át lehetne vinni a 2012 utáni időszakra, és azokat a tulajdonos országok mennyiségi korlátozás nélkül felhasználhatnák a saját kötelezettségeik teljesítésére, de csak azokban szektorokban, amelyek nem tartoznak az Európai Unió kibocsátás-kereskedelmi rendszerébe (EU ETS). Ami a kereskedelmüket érinti, mind az eladói, mind pedig a vásárlói oldalon éves limitek kerülnének megállapításra a teljes kibocsátás-csökkentési időszakra vonatkozó

országos mennyiségek százalékos arányaként, annak érdekében, hogy az AAU-k ne árasszák el egyszerre a nemzetközi karbonpiacokat. Szintén megkötés lenne, hogy az AAU-k eladásából származó bevétel egy meghatározott százalékát a fejlődő országok klímastratégiáinak a finanszírozására kellene fordítani, illetve hogy az „otthon maradó" bevételekből is a gazdaságot zöldítő beruházási programokat kellene támogatni, mégpedig nemzetközileg is átlátható és ellenőrizhető módon.

A dokumentum hangsúlyozza, hogy a javaslat egyszerre kínál megoldást a környezetvédelmi aggályokra; védi a karbonpiacokat; és forrást teremt a fejlődő országok zöld beruházásaira.

Bár a csütörtökön benyújtott javaslat jó alap lehetne a megállapodásra, az AAU-k sorsa végül ott fog eldőlni, hogy a fejlett országok tudnak-e olyasmit kínálni más területeken Oroszországnak és Ukrajnának, hogy azok lemondjanak a kiotói egységek bankolásáról – közölték a BruxInfóval tagállami szakértők. Ugyanis az októberi EU-csúcs konklúziója – amely egyben az Európai Bizottság és a soros EU-elnökség tárgyalási mandátuma Koppenhágában – úgy fogalmaz, hogy az európai országok AAU-vagyonát nem lehet hátrányosabb szabályok közé szorítani, mint a nem európai országok kiotói „vagyonát". „Ha Oroszországgal például háttéralkut kötnének a folyamatban lévő WTO-tárgyalások során az AAU-k rovására, akkor a kelet-európai tagállamok is lemondhatnak a kiotói egységekről" – magyarázták tanácsi illetékesek.

Szakértők arra is rámutattak, hogy egy másik választóvonal az AAU-k szempontjából az lesz, hogy mennyire tekintik majd a jövőre megkötendő új klímaegyezményt a Kiotói Egyezmény folytatásának. Ha ugyanis nem emelik be a Kiotói Egyezmény fontos elemeit az új szerződésbe – az Egyesült Államok és Ausztrália például ebben az irányban lobbiznak –, akkor az AAU-nak sem lesz folytatása. Ha viszont beemelik a Kiotói Egyezmény alapelemeit – és az EU számára egyelőre ez a hivatalos tárgyalási irány, és ezt kérik a fejlődő országok is – akkor nehezen lehetne megindokolni, hogy miért tiltják ki a következő kibocsátás-csökkentési időszakból a kiotói egységeket. „A Kiotói Egyezmény átemelése viszonylagos biztonságot jelentene az AAU-kra nézve, bár arról később még mindig lehetne vitatkozni, hogy vajon ezek az egységek alapelemei-e az egyezménynek" – vélekedtek tagállami szakértők.

Brüsszel, 2009. december 10.

Koppenhága Európa legzöldebb városa

Koppenhága a legzöldebb város Európában – derül ki egy friss felmérésből, amely harminc európai nagyváros széndioxid-kibocsátását, energiafelhasználását és környezetvédelmi eredményeit vette górcső alá. Budapest a középmezőnyben helyezkedik el.

Koppenhága tekinthető a legzöldebb városnak Európában – ezt állítja legalábbis az az Economist Intelligence Unit által készített felmérés, amelynek megjelentetését a társszerzőként szereplő Siemens a jelenleg is zajló klímakonferenciára időzítette. A tanulmány készítői azt vizsgálták, hogy Európa harminc nagyvárosa milyen eredményeket ért el, vagy éppenséggel milyen célokat tűzött ki a környezet- és az éghajlatvédelem területén. Nem utolsósorban azonban, miként azt a Siemens központi kutatórészlegének vezetője, Reinhold Achatz megjegyezte, az adatok széleskörű bemutatásával támogatni kívánják az országok klímavédelmi erőfeszítéseit is.

Az értékelést nyolc szempont alapján végezték el; ezek a következők voltak: CO2-kibocsátás, energia, épületek, közlekedés, víz, levegőminőség, hulladékhasznosítás, környezetvédelmi kormányzás.

A felmérésből egyebek között kiderül, hogy míg a CO2-kibocsátás visszafogása terén a városok elég jól teljesítenek (a legtisztább levegője Oslónak van, amely fejenként és évente csak 2,5 tonna károsanyagot bocsát ki, szemben a 8,5 tonnás uniós átlaggal), a megújuló energiaforrások szélesebb körű felhasználása érdekében még sokat kell tenniük az érintett városoknak. (Miközben

az EU 2020-ra 20 százalékban szabta meg ezen energiaforrás részarányát, a mostani felmérés szerint ez az érték a legtöbb városban csak 7 százalék körül mozog.) Mindemellett a hulladéknak is csupán alig 20 százalékát hasznosítják újra az európai városok.

Nem meglepő, hogy általában véve a skandináv városok teljesítménye a legkiemelkedőbb. A tanulmány készítői szerint ezekben az országokban nem csak tudatában vannak az emberek a környezetvédelem fontosságának, de ennek érdekében ambiciózus célkitűzéseket is kiszabtak: Koppenhága például 2025-re teljesen karbonmentes szeretne lenni. A felmérés készítői egyúttal azonban megjegyezték azt is, hogy a skandináv országokban az egy főre jutó jövedelem magasabb az átlagosnál, ugyanakkor tény az is, hogy ezek a gazdag államok sok pénzt fektettek be a környezetvédelembe.

A kelet-európai régió teljesítménye azonban már korántsem ilyen fényes, ami a tanulmány szerint egyrészt a viszonylag alacsony GDP-nek, másrészt a történelmi örökségnek tudható be, így például annak, hogy a kommunista érában nem fordítottak kellő figyelmet a környezet védelmének. Erre vezethető vissza a magas energiafogyasztás, és az ósdi infrastruktúra megléte is. A tömegközlekedés terén ugyanakkor Kelet-Európa az átlag felett teljesített: Kijevben például – melynek pontjai mindent összevetve csak az utolsó, 30. helyre voltak elegendőek – a legmagasabb azon ingázó emberek aránya, akik tömegközlekedési eszközökre szállnak. Közép-Európából egyébként összességében a legjobb helyezést Bécs érte el (4.), Budapest pedig – Varsó és Lisszabon közé ékelve – a 17. helyen található.

A teljes lista a következőképpen néz ki:

1) Koppenhága
2) Stockholm
3) Oslo
4) Bécs
5) Amszterdam
6) Zürich
7) Helsinki
8) Berlin
9) Brüsszel
10) Párizs
11) London
12) Madrid
13) Vilnius
14) Róma
15) Riga
16) Varsó
17) Budapest
18) Lisszabon
19) Ljubljana
20) Pozsony
21) Dublin
22) Athén
23) Tallinn
24) Prága
25) Isztambul
26) Zágráb
27) Belgrád
28) Bukarest
29) Szófia
30) Kijev

Brüsszel, 2009. december 7.

Bővülnek a vasúton utazók jogai

Hatékonyabb tájékoztatás, a fogyatékkal élők igényeinek figyelembevétele, késések esetén kártérítés fizetése – csak néhány azon új jogok közül, melyekből a csütörtökön életbe lépett rendelet értelmében a vasúttal utazók elméletileg profitálhatnak. Azért csak elméletileg, mert a tagállamok bizonyos rendelkezések végrehajtását akár 15 évig is elodázhatják.

Csütörtöktől elméletileg számos új jog illeti meg azokat, aki vasútra szállnak: december 3-án lépett ugyanis hatályba a 1371/2007-es rendelet, melynek célja kimondottan az, hogy fokozottabban védje a vonattal utazók jogait, illetve az eddigiekhez képest javítsa az utasok által igénybe vett szolgáltatások minőségét.

Az új jogszabály így például kiemelten kezeli a tájékoztatáshoz való jogot, mind az utazás teljes időtartama alatt, mind pedig azt megelőzően. Így a vasúttársaságoknak a szükséges tájékoztatást még az utazás megkezdése előtt – lehetőleg minél hamarabb – meg kell adniuk. Emellett fontos kitétel az is, hogy a jobb tájékoztatás és menetjegy-biztosítás érdekében a vasúttársaságoknak „a számítógépesített rendszereket közös előírások szerint egymáshoz kell igazítaniuk".

Az új szabályozás leszögezi azt is, hogy a fogyatékkal élő utasoknak a többi polgárhoz hasonló lehetőségeket kell biztosítani a teljes vasúti közlekedés alatt. Így őket is megilleti a szabad mozgáshoz, a választás szabadságához és a diszkriminációmentes bánásmódhoz való jog. A vak vagy siket utasok megfelelő tájékoztatása érdekében hangjelző, illetve vizuális rendszereket kell használni.

„A fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára lehetővé kell tenni, hogy a menetjegyeket a vonaton többletköltség nélkül vásárolják meg" – hangsúlyozza a szöveg.

A jogszabály rendelkezik az esetleges kártérítésekről is: eszerint a vasúttársaságokat kötelezni kell arra, hogy baleset esetén az utasokkal szembeni felelősségükre vonatkozó biztosítással rendelkezzenek. A Europolitics szerint halálos baleset esetén a kártérítés minimális összege (utasonként) elérheti 21 ezer eurót. Elveszett vagy megrongálódott csomag esetén a pórul járt utasok (csomagonként) akár 1.285 euró kártérítésre is igényt tarthatnak.

Az új szabályozás mindemellett arra kötelezi a vasúttársaságokat, hogy késés vagy vonatkimaradás esetén kártalanítsák az utasokat (egy vagy két órás késés esetén ez az összeg a menetjegy 25 százalékára rúghat, két óra feletti késés esetén azonban akár az 50 százalékot is elérheti).

Ez azonban nem jelenti azt, hogy azok az utasok, akiknek a vonata legalább egy órát késik, mostantól automatikusan jogosultak lesznek a kártérítésre. A rendelet ugyanis lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy – a belföldi vonalak esetében – bizonyos rendelkezések alól átmeneti mentességet kérjenek, amiről értesíteniük kell a Bizottságot is. A derogáció legfeljebb öt évig tarthat, ám ennek időtartama kétszer meghosszabbítható.

Mindez azt is jelenti, hogy egyes tagállamokban bizonyos jogokat csak 15 év múlva érvényesíthetnek. A tagországok dönthetnek úgy is, hogy a szabályozást nem alkalmazzák a regionális, városi és külvárosi vasúti szolgáltatások terén. Így például az, hogy a nap mint nap vonattal ingázók élvezhetik-e a rendeletből fakadó új jogaikat, teljes mértékben a tagállamok döntésétől függ.

A tagállamok ugyanígy átmeneti mentességet kérhetnek a késések vagy kimaradások esetén fizetendő kártérítések alól, de derogáció kérhető olyan rendelkezések teljesítése alól is, amelyek például a biciklik befogadására és így szállítására köteleznék a vonatokat, vagy amelyek megkönnyítenék a kerekesszékesek eljutását az állomásra vagy a peronra.

A Europolitics szerint ebben a pillanatban nehéz megmondani, hogy mely tagállam mely rendelkezés alól kér majd mentességet. Antonio Tajani közlekedési biztos az ezt firtató kérdésekre kitérő választ adott, és közölte: reméli, hogy a tagállamok minimális mértékben folyamodnak derogációhoz. Az utasok érdekeiben fellépő European Passanger Forum mindeközben azon félelmének adott hangot, hogy a vasúti utazók jogaival összefüggésben „kétszintű Európa" alakulhat ki.

A vasúttársaságokat képviselő CER (Community of European Railway and Infrastructure Companies) alelnöke, Antoine Hurel közben arra intett: a szabályozás végrehajtása időbe fog telni. A szervezet egyébként arra készül, hogy a honlapján egy „barométert” tesz közzé, amely országonkénti lebontásban mutatná az új szabályok végrehajtását.

Brüsszel, 2009. november 30.

Magyarország újra elad a kiotói "klímapiacon"

Hosszú kihagyás után idén nyáron ismét értékesített kiotói károsanyag-kibocsátási egységeket Magyarország – erősített meg magyar lapértesüléseket múlt héten a környezetvédelmi minisztérium. Az értékesítés nélkül eltelt közel egy év azonban legalább 110 milliárd forintjába került Magyarországnak – derül ki a környezetvédelmi ombudsman frissen közzétett vizsgálatából.

A nyolcmilliárd forintos üzlet – amelynek keretében 3 millió tonna széndioxid-egyenértéknek megfelelő kvótát vett meg egy japán magáncég – a harmadik aláírt szerződés: 2008. augusztusában Belgiumnak 2 millió tonnányi, szeptemberben pedig Spanyolországnak 6,6 millió tonnányi kvótát értékesített Magyarország. A két ügyletből az országnak körülbelül 28,2 milliárd forint bevétele származott.

A szerződésekben Magyarország vállalta, hogy az eladásból befolyt pénzt mérhető kibocsátás-csökkentéssel járó zöldberuházásokra fordítja. Ehhez kellett felállítani a Zöld Beruházási Rendszert (ZBR), amin keresztül a lakosság pályázatokon pénzt nyerhet klímavédelmi beruházásokra. A környezetvédelmi tárca ezt az eladásokhoz képest majdnem egy éves késéssel, 2009. júliusában indította el, így az első kifizetések 2010-ben esedékesek.

Magyarország már több éve tárgyal a japán partnerrel, és 2007. decemberében szándéknyilatkozatot is aláírtak a felek, derült ki a zöldombudsman múlt kedden nyilvánosságra hozott állásfoglalásából, amelyben a kvótaértékesítéseket, illetve az ezekből származó bevételek sorsát vizsgálta.

Mivel Magyarország a belga és a spanyol ügyletek után késlekedett a ZBR elindításával, illetve a bevétel felhasználása nem volt átlátható, Japán végül elállt az ügylettől, és Csehországtól vett 40 millió tonna széndioxid-kvótát körülbelül 110 milliárd forintnak megfelelő értékben (a részletekkel kapcsolatban lásd a BruxInfo 2009. május 25-én megjelent anyagát).

Olt Boglárka, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium szóvivője a magyar sajtónak nyilatkozva elmondta, hogy a nyáron a japán céggel megkötött szerződés a két korábbihoz hasonlóan rendelkezik arról, hogy a bevételt klímavédelmi beruházásokra kell fordítani.

A kvótaárakról egyelőre csak annyit lehet tudni, hogy a japán cég tonnánként 9 és 10 euró közötti árat fizetett érte, ami kevesebb, mint a 2008-as árak voltak. Hivatalosan akkor sem közöltek összegeket, becslések szerint a tonnánkénti ár a belga és a spanyol ügyleteknél 13-14 euró körül alakult.

A mostani, alacsonyabb árnak egyik oka az, hogy a gazdasági válság miatt csökkent az országok széndioxid-kibocsátása, így csökkent a kereslet a piacon. A másik ok pedig az, hogy a 2008 és 2012 között tartó első kiotói periódus után kétséges a fel nem használt egységek sorsa, ezért a közelmúltban egyre több, AAU-felesleggel rendelkező ország szállt be a nemzetközi kereskedelembe; a nagyobb kínálat pedig kihat a piaci árakra.

A minisztérium információi szerint Magyarország további tárgyalásokat folytat kvótaeladásokról több potenciális partnerrel, köztük EU-s és tengerentúli országokkal is.

Fülöp Sándor, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa frissen lezárult vizsgálatában megállapította, hogy 110 milliárd forintnyi kvótabevételtől esett el Magyarország, mert későn indult

el a Zöld Beruházási Rendszer pályáztatása. A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KVVM) már tavaly fel akarta használni az értékesítésből származó bevételt a kvótaeladási szerződésnek megfelelően, azonban ezt a Pénzügyminisztérium (PM) nem tette lehetővé - áll abban a jelentésben, amelyet az országgyűlési biztos az Energia Klub beadványára készített. A jelentés szerint a PM azt akarta elérni, hogy a 2008-ban befolyt kvótabevételeket csak 2009 után lehessen elkölteni, mivel a pénzügyminiszter a költségvetés egyensúlyát kívánta javítani; pedig a bevételek célnak megfelelő felhasználása jelentős állami bevételeket is hozott volna adók és járulékok formájában - áll a jelentésben.

Fülöp Sándor szerint az is visszás, hogy a 2008-as kvótabevételekből 14,5 milliárd forintot a kormány a 2008-as panelprogram pályázatainak támogatására akar fordítani, úgy, hogy azzal már egyébként is erre a célra szánt állami forrásokat vált ki, nem pedig új környezetvédelmi célok megvalósulását segíti.

A vizsgálat után az ombudsman kezdeményezte a többi között, hogy a kormány pótolja azt a 14,5 milliárd forintot, amit az szerinte jogszabálysértő módon a panelprogram pénzügyi eszközeinek felszabadítására fordított. Fülöp Sándor szerint szükség lenne egy elkülönített állami alap létrehozására. Ez a kvótabevételek és más, éghajlatváltozással kapcsolatos állami források elkülönített és átlátható kezelésére jönne létre, mert a kormány eddigi gyakorlata és a költségvetés kezelésének módja nem garantálja a kvótabevételek átlátható és hatékony felhasználását. (A teljes jelentés az alábbi címen érhető el: http://www.jno.hu/hu/?&menu=aktualis&doc=20091124)

Brüsszel, 2009. november 26.

A versenyt fokozzák az új távközlési szabályok

Kétévnyi tárgyalás után kedden az Európai Parlament végszavazásban elfogadta a távközlési csomagot. Az új szabályozás erősíti az internetezők jogait, nagyobb figyelmet fordít a személyes adatok védelmére és fokozza a vállalatok közötti versenyt.

Az Európai Parlament kedden óriási többséggel zöld utat adott a távközlési csomagnak, amely amellett, hogy erősíti a telefon- és internethasználók jogait, fokozni fogja a versenyt a távközlési cégek között, korszerűsíti a rádióspektrum használatát, biztosítja az internet szabadságát és az adatok védelmét. Az átdolgozott keretirányelvet harmadik és egyben utolsó olvasatban 510-40-24 fogadták el a képviselők.

Az új szabályok szerint az internet-hozzáférést csak akkor lehet korlátozni, ha „megfelelő, arányos és szükséges egy demokratikus társadalomban", és ez esetben is csak akkor, ha előzetesen egy tisztességes és pártatlan eljárást folytattak le, melynek során az érintett felhasználó lehetőséget kap arra, hogy elmondhassa véleményét. Egy efféle intézkedés során mindazonáltal „tiszteletben kell tartani az ártatlanság vélelmét és a magánszférához fűződő jogot".

Az EP közleménye szerint az új jogszabály ezzel – a világon elsőként – az alapvető jogokkal egyenlő jogi védelmet biztosít az internet-hozzáférésnek. „Biztosítani akartuk, hogy a polgárok jogait soha ne lehessen figyelmen kívül hagyni" – mondta a parlamenti jelentéstevő, Catherine Trautmann (szocialista, francia). A képviselő hozzátette: „Ez az első alkalom, hogy egy jogi szöveg az internet-használatra mint az alapvető jogok és szabadságok gyakorlására utal".

Jóllehet az EP a most megszavazott verziót sikerként értékeli, ám nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a Parlament az intézményközi tárgyalásokon némileg puhított korábbi álláspontján: ez utóbbi szerint ugyanis csak bíróság dönthetett volna az internet letiltásáról. (A témáról lásd bővebben a BruxInfo 2009. november 9-i számát.) A végső változat azonban bírói engedély helyett már „csak" a tisztességes és pártatlan eljárás lefolytatásának szükségességét hangsúlyozza. Megfigyelők éppen ezért attól tartanak, hogy a most elfogadott szöveget egy esetleges per során így mindenki kedve szerint csűri-csavarhatja majd.

Viviane Reding távközlési biztos mindenesetre a szavazást követően úgy vélekedett, hogy az új szabályozás óriási győzelmet jelent az európai polgárok jogai és szabadságjogai szempontjából. A biztos utalt arra is, hogy az úgynevezett három csapás törvénye egészen bizonyosan nem fogja az európai jog részét képezni. (A hivatkozott francia jogszabály értelmében, amelyet az illetékes francia kormányhivatal rövidítése után Hadopi-törvényként is emlegetnek, a jogvédett tartalmakat illegálisan letöltők figyelmeztetésben részesülnek, és ha kétszer visszaesnek, akkor felfüggesztik internet-hozzáférésüket, sőt, akár börtönbe is juthatnak.)

Az EU távközlési csomagja összesen 12 fontos reformintézkedést tartalmaz, melyek röviden a következők:

1) **Telefonszám-csere egy nap alatt.** Az európai fogyasztónak lehetősége nyílik arra, hogy telefonszámát egy munkanapon belül átvihesse egy másik szolgáltatóhoz. A vezetékes számok esetében az EU-ban jelenleg ez 7,5 napba telik, a mobilszámoknál pedig 8,5 napba (ám van, akinek 2-3 hetet is várnia kell a cserére). A szolgáltató és az ügyfél között kötendő szerződés kezdeti időtartama mindemellett nem haladhatja meg a két évet, sőt, a szolgáltatónak lehetőséget kell biztosítania arra is, hogy a fogyasztók 12 hónapnál rövidebb időszakra is szerződést köthessenek.

2) **Jobb tájékoztatás.** Az ügyfeleknek a jövőben jobb tájékoztatást kell kapniuk, biztosítva ezzel, hogy valóban megértsék mire fizetnek elő, és főként, hogy mit, illetve mit nem tehetnek meg az adott szolgáltatással. A szerződéseknek meg kell határozniuk azt a minőségi szintet, melyet a szolgáltatónak minimálisan biztosítania kell, valamint világosan rögzítenie kell a kártérítés és visszatérítés mértékét, melyet akkor fizetnek, ha azt a szintet nem sikerült biztosítaniuk.

3) **Jog az internet-használathoz.** Az internetes hozzáféréssel kapcsolatos tagállami intézkedéseknek tiszteletben kell tartaniuk a polgárok alapvető jogait és szabadságjogait, miként azt az emberi jogok és alapvető szabadságjogok európai konvenciója garantálja. Az efféle (lényegében korlátozó) intézkedéseknek megfelelőnek, arányosnak és szükségesnek kell lenniük, tiszteletben kell tartaniuk az ártatlanság vélelmét, és a magánélethez fűződő jogot. A tagállami intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a polgárok előzetesen tisztességes és pártatlan eljárásban részesülhessenek, ahol joguk van elmondani véleményüket, emellett jogorvoslati lehetőséget is kell biztosítani a számukra.

4) **Új garanciák a nyitott és „semlegesebb" internetért.** Az európai fogyasztók az egymással versengő szélessávú szolgáltatók nagyobb kínálatából válogathatnak. A szolgáltatóknak olyan eszközök állnak majd rendelkezésükre, melyek lehetővé teszik, hogy megkülönböztessék az adatátviteli módozatokat, mint a hang- vagy fájlcserélő („peer to peer" vagy „P2P") kommunikációt. A nemzeti távközlési hatóságok hatáskörébe fog tartozni a hálózati átviteli szolgáltatásokra vonatkozó minimális minőségi szintek meghatározása, és az „internet semlegességének" és az „internet szabadságának" előmozdítása.

5) **Védelem a személyi adatok megsértése és a kéretlen üzenetek ellen.** A személyes adatok sérülése esetén (például ha a személyes adatok, emailcímek, a hívások vagy a bankszámlaszámok adatai rossz kezekbe kerülnek), a szolgáltatónak kötelezően értesítenie kell az illetékes hatóságokat és az ügyfeleket is. A felhasználókat az eddigieknél jobban tájékoztatják majd a „sütik" használatáról (ezek olyan apró fájlok, amelyeket a számítógép tárol, és a különböző honlapok ezek segítségével ismerik fel a visszatérő felhasználókat), emellett a szolgáltatók jogi lépéseket kezdeményezhetnek a kéretlen levelek (az úgynevezett spamek) küldői ellen.

6) **Jobb hozzáférés a 112-es segélyhívóhoz.** Az új szabályok szerint a segélyhívó már nem csak hagyományos telefonról érhető el, hanem az úgynevezett új technológiák révén is. A szabályozás megerősíti az üzemeltető azon kötelezettségét, hogy a hívás helyének adatait az illetékes szerveknek (rendőrségnek, mentőknek) továbbítsa. A fogyatékkal élők is könnyebben hozzáférhetnek majd a 112-es segélyhívóhoz.

7) **Nagyobb függetlenség a nemzeti távközlési szabályozó hatóságoknak.** A szabályozás kiküszöböli, hogy a politika beleszólhasson ezen hatóságok mindennapi tevékenységébe, mint ahogy azt is, hogy ezen szervezetek vezetőit önkényesen eltávolíthassák.

8) **BEREC.** Az új Európai Távközlési Szabályozók Testületének (BEREC) létrehozása segíthet a tisztességes piaci verseny és a szabályozói szféra átlátható működésének biztosításában.

9) **Bővülő bizottsági jogkörök.** A Bizottságnak jogában áll majd, hogy felülvizsgálja a nemzeti hatóságok által javasolt szabályozói intézkedéseket (például a vezetékes vagy mobilszolgáltatások felmondási díjairól); a cél, hogy ezzel elkerülhessék a szabályozás egyenetlenségét, elejét véve ezzel a verseny torzulásának. Ha a Bizottság – a BEREC-cel együttműködve – úgy látja, hogy egy nemzeti tervezet nem egyeztethető össze valamilyen módon az egységes piac működésével, akkor ajánlást bocsáthat ki, amely arra kötelezheti a nemzeti hatóságot, hogy módosítsa vagy visszavonja a tervezett intézkedést.

10) **Funkcionális szétválasztás.** A nemzeti szabályozói hatóságok arra kötelezhetik a szolgáltatókat, hogy azok szétválasszák a hálózati infrastruktúrájukat és a szolgáltatásokat kínáló üzleti egységeiket. Mindez fokozhatja a versenyt, és ösztönözheti az új hálózatokba történő beruházásokat. A Bizottság adatai szerint Nagy-Britanniában 2006. januárja óta alkalmazzák a funkcionális szétválasztást, amelynek következtében megsokszorozódott a szélessávú kapcsolatok száma. Viviane Reding illetékes biztos szerint „örvendetes hír az európai fogyasztók számára, hogy a funkcionális szétválasztás új, hatékony eszköze segíteni fogja a nemzeti szabályozó hatóságokat a távközlési piacon a versenyt akadályozó szűk keresztmetszetek felszámolásában, ezáltal is növelve a fogyasztók előtt álló választási lehetőségeket”.

11) **A szélessávú hozzáférés növelése.** Jelenleg vidéken az európai lakosság csupán 70 százalékának van szélessávú hozzáférése; a mostani reform a rádiospektrum jobb kezelése révén segíthet ezen „digitális szakadék” betemetésében. Az új szabályozás könnyebbé teszi azt is, hogy a távközlési cégek innovatív technológiákat és szolgáltatásokat vezessenek be.

12) **Lökés az újgenerációs hozzáférési hálózatokba történő beruházásoknak.** Az új szabályok jogbiztonságot teremtenek az újgenerációs hozzáférési hálózatokba történő beruházások számára. A mostani reform ebben az új ágazatban is megerősíti a verseny szükségességét, ezzel egyidejűleg pedig megtartja a beruházásokhoz elengedhetetlen ösztönzőket, például azáltal, hogy figyelembe veszi az újgenerációs hálózatokhoz való hozzáférés biztosításában rejlő kockázatokat.

Jerzy Buzek, a Parlament elnöke szerint a most megszavazott jogszabálycsomag kitűnő példája annak, hogy az európai jogalkotók közvetlen hatással vannak a polgárok életére. „Örülök, hogy hozzájárultunk az elektronikus kommunikációs eszközöket és az internetet használók jogainak erősítéséhez” – mondta Buzek, aki a Tanácsot képviselő Åsa Torstensson svéd miniszterrel együtt szerdán írja alá a távközlési csomagot. Az Európai Bizottság is üdvözölte a keddi EP-szavazás végeredményét, kiemelve, hogy az EU távközlési reformja fokozni fogja a versenyt az európai távközlési piacon, jobb és olcsóbb vezetékes, mobil- és internetszolgáltatásokat és gyorsabb internetkapcsolatot fog eredményezni valamennyi európai polgár számára. „Az Európai Parlament mai erőteljes támogatásának köszönhetően Európa a polgárokat helyezte előtérbe a távközlési szabályozásban” – tette hozzá Viviane Reding.

A teljes távközlési reformcsomag azt követően lép hatályba, hogy a jogszabályokat közzéteszik az EU Hivatalos Lapjában (december 18.). Ezt követően a tagállamoknak 2011. júniusáig körülbelül másfél évük lesz arra, hogy a reformcsomag intézkedéseit átültessék nemzeti jogszabályaikba. Az Európai Távközlési Szabályozók Testület (BEREC) várhatóan 2010 tavaszán áll fel.

Brüsszel, 2009. november 23.

Magyarország keveset tett a szállópor csökkentéséért

Az Európai Bizottság figyelmeztetett nyolc tagállamot, köztük Magyarországot is, mivel ezek az országok a jelek szerint nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy a kitűzött határidőre határérték alá csökkentsék a szállópor koncentrációját a levegőben.

Az EU végrehajtó testülete ezzel egyidőben értékelte az európai hulladékgazdálkodási gyakorlatot is, amellyel közel sem volt megelégedve.

Az Európai Bizottság pénteken írásos figyelmeztetésben részesített nyolc tagállamot – így Magyarországot, Ausztriát, Belgiumot, Dániát, Görögországot, Franciaországot, Szlovákiát és Romániát –, amiért a mai napig nem tudnak megfelelni az EU levegőminőségi előírásainak. (Az írásos figyelmeztetés az ilyenkor szokásos szabálysértési eljárás első szakaszát képezi.) Az európai szabályozás értelmében a tagállamoknak 2005-ig bezárólag egy bizonyos limit alá kellett volna szorítaniuk a szállópor (PM10) mennyiségét a levegőben. A PM10-koncentráció éves határértéke a szabályok szerint 40 µg/m3, a napi pedig 50 µg/m3 lehet. Ezeket a limiteket egy naptári évben 35-nél többször nem lehet átlépni.

A tagállamoknak ugyanakkor lehetőségük volt arra, hogy 2011. júniusáig mentességet kérjenek a szabályozás alól, ám hogy ezt meg is kapják, ahhoz több feltételt is teljesíteniük kell. Így a tagállamoknak be kell bizonyítaniuk, hogy megtették a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a kitolt határidőre meg tudjanak felelni az uniós jogszabályban foglaltaknak, és a gyakorlatba is átültetik azt a levegőminőségi akciótervet, amely az összes levegőminőségi zóna esetében a szállópor koncentrációjának csökkenését eredményezi.

Bár a tagállamok közül Ausztria, Belgium, Dánia, Görögország, Franciaország, Magyarország és Szlovákia is mentességért folyamodott, ám a Bizottságot – így a testület közleménye – nem győzték meg az érintettek eddigi lépései. Ezen tagállamok 2008. évi levegőminőségi akciótervei ugyanis azt mutatják, hogy több zóna esetében a limitértékek tovább emelkednek, éppen ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a hét tagállam nem teljesíti kötelezettségeit. Románia azért részesült írásos figyelmeztetésben, mert 2009 márciusáig notifikációt kellett volna benyújtania, ám ez elmaradt.

Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos a szabálysértési eljárás megindítása kapcsán emlékeztetett arra, hogy a szállópor súlyosan károsítja az emberi egészséget, éppen ezért kell szigorú előírásokat alkalmazni. Ezen előírások célja nem más, mint a polgárok védelme, Dimasz éppen ezért arra szólította fel az érintett nyolc tagállamot, hogy pótolják hiányosságaikat. A szállópor elsődleges forrása egyébként az ipari tevékenység, a közlekedés és a lakossági fűtőrendszerekből származó szennyező-kibocsátás. A szállópor asztmás megbetegedést, szív- és érrendszeri problémákat, tüdőrákot és korai halált okozhat.

Dupla figyelmeztetés a franciáknak

Franciaországra pénteken duplán rájárt a rúd, hiszen nem csak a szállópor, hanem a kéndioxid magas koncentrációja miatt is írásos figyelmeztetésben részesült. Bár a Bizottság már júniusban a kéndioxid megfelelő korlátozására intette a franciákat, ám a vizsgálatok azt mutatják, hogy öt ipari területen az SO2 még mindig túllépi az engedélyezett határértéket. Ha Franciaország nem teszi meg a kellő lépéseket, akkor a várakozások szerint 2012-ig nem tudja majd teljesíteni az európai előírásokat.

Siralmas hulladékgazdálkodás

Az Európai Bizottság pénteken két olyan jelentést is elfogadott, melyek leszögezik, hogy a tagállamoknak jelentős erőfeszítést kell tenniük annak érdekében, hogy hulladékgazdálkodásuk megfeleljen az uniós előírásoknak. A testület megállapításai szerint a tagállamok meglehetősen gyatrán állnak a hulladék keretirányelv (2008/98/EK), a hulladéklerakókról szóló irányelv (1999/31/EK) és a hulladékszállításról szóló rendelet (1013/2006/EK) végrehajtásával. Sok esetben ugyanis a hulladékgazdálkodási infrastruktúrák egészen egyszerűen hiányoznak, és a szelektív hulladékgyűjtés sem megoldott. Nem ritka az illegális szállítás sem. A 2004-ben csatlakozott országok némelyike különösen problémásnak számít, hiszen ezekben az államokban még mindig a lerakás az, ami domináns, emellett a hulladékkezelési infrastruktúrák nem megfelelőek, emellett a hulladék különválasztásának és újrahasznosításának gyakorlata még nem része az emberek mindennapjainak.

A Bizottság megítélése szerint az európai hulladékszabályozás megfelelő végrehajtásával akár 30 százalékkal is csökkenteni lehetne a károsanyag-kibocsátást. A testület ismételten világossá tette, hogy az EU-s környezetvédelmi előírásokat megsértő tagállamokat az Európai Bíróság elé citálja (a

környezetvédelmi szabálysértési esetek több mint 20 százaléka egyébként a hulladékgazdálkodással függ össze). A Bizottság több úton-módon is segíti a tagállamokat a hatékony végrehajtásban, és vizsgálja egy olyan ügynökség felállításának a lehetőségét, amely éppen a nem megfelelő végrehajtásból fakadó problémák leküzdésében állna a tagállamok rendelkezésére.

Brüsszel, 2009. november 23.

Kártérítés jár a három óránál többet késő járatok utasainak

A törölt járatok utasaihoz hasonlóan azok a légiutasok is kártérítésért folyamodhatnának, akiknek a gépei három vagy több órás csúszással érkeznek meg a célállomás repterére, feltéve persze, ha a késés nem valamiféle rendkívüli körülményre vezethető vissza – így döntött múlt héten kihirdetett határozatában az Európai Bíróság.

Azok a légi utasok, akik a járat késése miatt az előre eltervezett érkezési időhöz képest három vagy több órával később érik el célállomásukat, ugyanúgy kártalanításra tarthatnak igényt, mint azok az utasok, akiknek járatát törölték. A múlt héten kihirdetett ítéletében az Európai Bíróság pontosan meghatározta, hogy – a légi közlekedésben részt vevő utasoknak nyújtandó kártalanításról és segítségről szóló 295/91/EGK rendelet értelmében – a késlekedő járatok utasait milyen jogok illetik meg. A hivatkozott jogszabály kimondja, hogy a légi járat törlése esetén az utasok 250 és 600 euró közötti összegű átalányalapú kártalanításra jogosultak, igaz, a rendelet nem írja elő kifejezetten, hogy a késéssel érintett légi járatok utasait is megilletné efféle jog.

A taláros testület szerint azonban a késéssel érintett járatok utasai hasonló, időveszteségben megnyilvánuló kárt szenvednek, tehát helyzetük összehasonlítható a törléssel érintett utasokéval. Ugyanis a röviddel az indulás előtt törölt járatok utasai akkor is jogosultak a kártalanításra, ha számukra átfoglalást ajánlottak fel, amennyiben időveszteségük eléri vagy meghaladja a három órát az utazás eredetileg tervezett időtartamához képest. A Bíróság szerint nem lenne indokolt, hogy eltérően kezeljék a késéssel érintett utasokat – amennyiben végső célállomásukat az eredetileg tervezett érkezési időponthoz képest három vagy annál több órával később érik el.

Az Európai Bíróság ugyanakkor fontosnak tartotta megjegyezni azt is, hogy kártalanítást nem lehet igényelni olyan késések esetén, melyeknél a légi fuvarozó bizonyítani tudja, hogy ezt – mármint a járat késését – „olyan rendkívüli körülmények okozták, amelyek kívül esnek a légi fuvarozó tényleges befolyásán, és amelyeket minden ésszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni”. Ezzel kapcsolatban a taláros testület emlékeztetett arra, hogy a légi jármű műszaki hibája nem számít rendkívüli körülménynek, kivéve, ha ezen hiba olyan eseményekből ered, amelyek jellegüknél vagy eredetüknél fogva nem tartoznak az érintett légi fuvarozó rendes tevékenységi körébe, és annak tényleges befolyásán kívül esnek

Mostani ítéletével a Bíróság több, a német Bundesgerichtshof és az osztrák Handelsgericht Wien által elé terjesztett kérdésre is választ adott. E nemzeti bíróságoknak azon kártérítési keresetek ügyében kell határozatot hozniuk, melyeket olyan utasok nyújtottak be, akiket a Condor, illetve az Air France légitársaságok a tervezett érkezési időponthoz képest 25, illetve 22 órás késéssel szállítottak a célállomás szerinti repülőtérre.

A labda immáron az eljáró nemzeti bíróságok térfelén pattog. Az Európai Bíróság ugyanis nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát, s a nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. A mostani határozat ugyanakkor a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

Brüsszel, 2009. november 19.

Hamarosan kizöldülhetnek a házak

Közel egyéves huzavona után az Európai Parlament és a tagállamok megállapodtak kedden arról, hogy az épületek energiahatékonyságáról szóló 2002. évi irányelv módosításával az új épületek 2021-től kezdődően „közel nulla energiafogyasztók" lesznek.

Az elsőre meghökkentő definíció egy nehezen megszületett kompromisszum eredménye a tagállamok és a Parlament között: a Parlament ugyanis sokáig azért küzdött, hogy az új építésű házak a magas technikai színvonalú szigeteléseknek és a megújuló energiaforrások nagyarányú használatának köszönhetően egyáltalán ne szoruljanak hagyományos energiára. A végső olvasatban azonban a tervezet enged némi rugalmasságot az egyes nemzeti hatóságoknak annak meghatározásában, hogy mi minősüljön „nagy energiahatékonyságú épületnek".

„A Parlament kezdetben szeretett volna uniós szintű sztenderdeket meghatározni, de ez nem lett volna célravezető, mivel más minősül hatékonynak a spanyolországi és megint más a svédországi éghajlat alatt" – ismertette az új jogszabálytervezet részleteit Silvia-Adriana Ticau, a téma európai parlamenti jelentéstevője, a dokumentum kedd reggeli bemutatóján.

A tervezet úgy rendelkezik, hogy 2011 közepéig a tagállamoknak ki kell dolgozniuk az épületekre vonatkozó minősítési rendszert, mégpedig úgy, hogy négyzetméterre vetítve meghatározzák, hogy évente hány KWh energiát fogyaszthat, és milyen százalékban kell az energiának megújuló forrásból származnia. A tagállami programoknak arra is ki kell térniük, hogy milyen pénzügyi és egyéb ösztönzőkkel – például támogatások, technikai segítség, alacsony kamatozású hitelek – kívánják elősegíteni az átállást az új szabványokra. A megújulásból a középületek is kivennék a részüket: a dokumentum ugyanis előírná, hogy 2019-től kezdve – tehát két évvel korábban, mint a magánszektorban – az új középületeknél is álljanak át az új paraméterekre.

A tagállamok a terveket az Európai Bizottsággal fogják egyeztetni, majd ennek alapján a Bizottság 2012-ben közzétesz egy részletes jelentést és egy akciótervet az egyes nemzeti minősítési rendszerek összehangolására.

A parlament zöld frakciója nagy sikerként könyvelte el az új szabványrendszerre vonatkozó jogszabálytervezetet, főleg azt követően, hogy a tagállamok a javaslat első ismertetése után „irreálisnak" minősítették és elutasították az abban javasoltakat. „Tekintve, hogy az EU összes széndioxid-kibocsátásának mintegy 36 százaléka az épületekből származik, az új jogszabály segíthet elérni azt az uniós célt, hogy 2020-ra 20 vagy akár 30 százalékkal csökkentse a kibocsátását" - közölte nyilatkozatban Chris Coakley zöldpárti képviselő.

Szerényebb ambíciók a régi építésű házak esetében

Azt azonban több zöld szervezet és maga Coakley is kiemelte, hogy a régi építésű házak esetében jóval gyengébb a tervezet. A BruxInfo által látott változat úgy fogalmaz, hogy „nagyobb felújítások alkalmával javítani kell az épületek energiahatékonyságán, amennyiben ez technikailag és pénzügyi szempontból gazdaságosan megoldható. A tagállamoknak tehát ösztönözniük kell a tulajdonosokat arra, hogy cseréljék le az elavult fűtéstechnikát, használjanak intelligens fogyasztásmérőt, és fűtéshez-hűtéshez lehetőleg használjanak minél inkább geotermikus és más megújulóenergia-forrásokat". „Elégedetlenek vagyunk a kompromisszummal, mert kivette az eredeti javaslat savát-borsát" – nyilatkozta közleményben Catherine Pearce, a European Environmental Bureau (EEB) nevű civil szervezet klímaügyi felelőse.

Az új tervezet előírná, hogy energiatanúsítványt kell mellékelni egy 2020 után épült ingatlan eladása vagy bérbeadása esetén, továbbá minden olyan épülethez, ahol minimum 500 négyzetméteren valamilyen közhivatal működik és emiatt sokan látogatják (öt évvel a jogszabály hatályba lépését követően ez az érték 250 négyzetméterre szigorodna).

Kivételt képeznének az új jogszabály alól az 50 négyzetméternél kisebb alapterületű ingatlanok, a nyaralók, amelyeke évente kevesebb mint négy hónapig használnak, a vallási célú épületek, az

átmeneti céllal, maximum két évre létrehozott házak, az ipari létesítmények, a kis energiaigényű mezőgazdasági ingatlanok és a védett épületek, amennyiben az energiatakarékos átalakítás elrontaná a műemlék jellegét és karakterét.

A kedden elfogadott tervezetet még formálisan is jóvá kell hagynia a miniszterek tanácsának, majd jövő év elején a Parlamentnek ahhoz, hogy jogerőre emelkedjen.

Brüsszel, 2009. november 19.

Tilos ingyenesként hirdetni a fizetős csengőhangokat

A csengőhangok, háttérképek, játékok vagy más hasonló mobiltartalmak letöltését kínáló honlapok 70 százalékánál sikerült megszüntetni az elmúlt másfél évben feltárt jogsértéseket. Ezeket a honlapokat vagy kijavították, vagy bezárták. Magyarországon a 26 ellenőrzött oldalból 17 szüntette meg működését.

Félrevezető reklámok, ingyenesnek hirdetett, majd fizetősnek bizonyuló csengőhangok értékesítése és hiányos információk miatt az elmúlt másfél évben 301 olyan honlap ellen indult vizsgálat Európában, melyek fő profilja csengőhangok, háttérképek és hasonló mobilszolgáltatások értékesítése volt. A „nagytakarítás” eredményeként a visszaélést elkövető oldalak 70 százalékát vagy bezárták (ez 54 honlapot érintett), vagy a jogszabályoknak megfelelően módosították (ez 159 website esetében történt meg).

A Huszonhetek, valamint Norvégia és Izland illetékes hatóságai a leggyakrabban azt kifogásolták, hogy a vizsgált honlapok nem rendelkeztek egyértelmű árinformációkkal (azaz teljes mértékben vagy részben hiányoztak az ezzel kapcsolatos információk), hiányosan tüntették fel a szolgáltatóra vonatkozó adatokat, illetve félrevezető reklámokat tettek közzé: ezek közül is a legkirívóbbnak az számít, amikor az amúgy ingyenesként hirdetett csengőhangok esetében a fogyasztókat valójában előfizetésre kötelezik. Nem volt ritka az sem, hogy bár a szerződésre vonatkozó információk szerepeltek a honlapon, de csak az apró betűs részben vagy nehezen megtalálható helyen.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) közleménye szerint az ellenőrzött 26 magyar nyelvű weboldalból 8 honlap kijavította a fogyasztóknak szóló tájékoztatóját, 17 megszüntette működését, s csupán egy honlap tartalmaz még jelenleg is jogsértő tartalmat. (Csak összehasonlításként: Írországban (18 vizsgált website), Szlovákiában (15) és Portugáliában (9) nem bukkantak szabálysértésre az ellenőrök. Ezzel szemben Lettországban (14) és Litvániában (20) az összes esetben találtak valami kifogásolnivalót a vizsgálódó hatóságok.)

Egy külföldi székhelyű vállalkozással szemben, amely magyar nyelvű honlapot is üzemeltet, még jelenleg is folyamatban van a hatósági eljárás egy uniós tagállamban. A 26 kifogásolt oldalt egyébként összesen 17 cég üzemelteti (egy vállalkozás ugyanis több honlapot is birtokol ezen a piacon), melyek közül 13 magyar, 4 pedig külföldi székhelyű vállalkozás.

Az európai tapasztalatokhoz hasonlóan az ellenőrzött magyar honlapok háromnegyedénél hiányos volt az üzemeltetővel kapcsolatos információk feltüntetése. Az árak teljes körű és egyértelmű feltüntetése azonban még annyira sem sikerült szabályosan, mint általában az EU-ban: ebből a szempontból ugyanis a magyar nyelvű oldalak 69 százalékánál akadt valami kifogásolnivaló.

Itthon egyébként a fogyasztói tudatosság növelése érdekében az NFH a saját honlapján közzétett egy olyan összefoglalót, amely a mobiltartalom-szolgáltatással kapcsolatos hasznos tudnivalókat fogja csokorba (http://www.nfh.hu/portal/hasznos/internetes/mobiltartalom.html).

Meglena Kuneva, az EU fogyasztóvédelmi biztosa közleményében emlékeztetett arra, hogy a nemzeti hatóságokhoz több száz panasz érkezett már eddig a fogyasztóktól és a szülőktől. Ez utóbbi azért nem meglepő, mivel a szóban forgó honlapok több mint felének (54 százalékának, azaz 163 honlapnak) a gyermekek alkotják a célcsoportját: ezek a site-ok rajzfilmhősöket, jól ismert televíziós szereplőket használtak fel, vagy szülői beleegyezést kértek.

A biztos szerint megengedhetetlen, hogy a fiatalok áldozatul essenek a félrevezető reklámoknak. „Azt sem engedhetjük meg továbbá, hogy a szülőket érje kellemetlen meglepetés a telefonszámlájuk kézhezvételekor amiatt, hogy gyermekeik véletlenül egy nem kívánt szolgáltatásra fizettek elő” – tette hozzá.

Az európaiak jelenleg több mint 495 millió mobiltelefont használnak. Becslések szerint 2007-ben a teljes európai „mobiltartalom”-piac 29 százalékát tették ki csak a csengőhangok (ez 10 százalékkal haladta meg a 2006-os arányt). A csengőhang-értékesítések összegét 2007-ben Európában 691 millió euróra lehetett becsülni.

Az eljárások egy része egyébként a mai napig nem zárult le: a Bizottság tájékoztatása szerint bár voltak olyan vállalatok, amelyek a hatóságok első megkeresésére együttműködőnek bizonyultak, ám akadtak olyanok is, amelyek minden elérhető eszközt (akár jogit is) bevetnek annak érdekében, hogy elodázzák a szükséges változtatásokat.

Brüsszel, 2009. november 12.

A magyarok ötödének volt része diszkriminációban

Az európaiak szerint az etnikai alapú, illetve az életkor és a fogyatékosság miatti diszkrimináció tekinthető a leginkább elterjedtnek az EU-ban – derült ki az Eurobarometer most publikált felméréséből. A megkérdezettek egy részének személyesen is része volt már hátrányos megkülönböztetésben.

Európában körülbelül minden hatodik lakos (16%) azt állítja, hogy az elmúlt év folyamán személyesen tapasztalt diszkriminációt – áll az Európai Bizottság által hétfőn nyilvánosságra hozott legfrissebb közvélemény-kutatásban. A magyar megkérdezettek körében még magasabb ez az arány: honfitársaink közül minden ötödik (20%) mondta azt, hogy az elmúlt egy évben volt része hátrányos megkülönböztetésben.

Európában az etnikai alapú (61%) hátrányos megkülönböztetés az, ami a megkérdezettek szerint a leginkább elterjedt. Nagy növekedés figyelhető meg ugyanakkor abban, milyen mértékűnek érzik az életkoron és a fogyatékosságon alapuló megkülönböztetést. Az európaiak 58 százaléka úgy gondolja, hogy az életkor miatti diszkrimináció széles körben elterjedt hazájában – szemben a 2008-ban mért 42 százalékkal –, míg 53 százalék említi a fogyatékosság miatti megkülönböztetést (ez az arány 45 százalék volt 2008-ban).

A magyarok az etnikai alapú és az életkoron alapuló (79-79%), illetve a fogyatékosság miatti (64%) diszkriminációt az európai átlagnál gyakoribbnak tartják. Honfitársaink szerint szintén gyakori, ha valakit nemi alapon ér hátrányos megkülönböztetés (57 százalék szemben az uniós 40 százalékkal). Ezzel szemben az EU-átlagnál kevesebben gondolják úgy, hogy nálunk vallási alapon diszkriminálnák az embereket (23 százalék szemben az uniós 39 százalékkal).

A magyarok egyébként úgy vélik: ha ugyanazon munkára két azonos képességű jelölt pályázik, akkor elsősorban a szóban forgó személyek bőrszíne vagy etnikai háttere (65 százalék szemben az uniós 38 százalékkal), illetve életkora az, ami miatt hátrányos megkülönböztetés érhet valakit (64 százalék szemben az uniós 48 százalékkal).

A felmérésből kiderül az is: az európaiak 64 százaléka aggódik amiatt, hogy a recesszió felerősíti a munkaerőpiacon az életkorral kapcsolatos diszkriminációt. Ez tükröződhet abban, hogy a gazdasági lassulás következtében több uniós tagországban is emelkedik a fiatalok körében mért munkanélküliség, ugyanakkor jelezheti a diszkrimináció e formájával kapcsolatos tudatosodás erősödését is.

Összességében háromból csak egy európai lakos van tisztában a jogaival, legyen szó diszkriminációról vagy zaklatásról. Tény ugyanakkor, hogy ez az adat nemzeti szinten nagy

különbségeket mutat. A 2008-ban végzett felmérés óta erősödött a tudatosság Nagy-Britanniában (+8 pont), Franciaországban (+7 pont), Írországban és Svédországban (mindkét esetben +6 pont), ugyanakkor csökkent Lengyelországban (-12 pont) és Portugáliában (-11 pont). A magyarok 32 százaléka van tisztában a jogaival, ami az előző évi adatokhoz képest 7 pontos visszaesést mutat.

A magyaroknak mintegy harmada (36%) véli úgy, hogy kormánya eleget tesz a diszkrimináció leküzdésére. (Az uniós átlag 49 százalék volt.) A legelégedettebbeknek a finnek tűnnek, hiszen 68 százalékuk szerint kormányuk elég erőfeszítést fektet a hátrányos megkülönböztetés elleni harcba, a lista végén azonban a svédek és a lettek kullognak a maguk 31, illetve 28 százalékával. A képet ugyanakkor árnyalja, hogy míg a lettek szerint a diszkrimináció náluk nem tekinthető különösebben elterjedtnek, addig a svédek szerint náluk a hátrányos megkülönböztetés valamilyen formája sokkal inkább tetten érhető.

A megkülönböztetés eseteinek bejelentésével kapcsolatban a legtöbb európai először a rendőrséghez fordulna (55%), míg a válaszadók 35 százaléka az illetékes esélyegyenlőségi szervezetet keresné fel, 27 százaléka pedig valamely szakszervezetet. A diszkrimináció kérdésével foglalkozó különböző szervezetekbe vetett bizalom nagy különbségeket mutat az egyes országok között. Hasonló esetekben a magyarok is leginkább a rendőrséghez fordulnának (59%).

November 16-17-én az EU svéd elnöksége és az Európai Bizottság Stockholmban megszervezi a 3. uniós esélyegyenlőségi csúcstalálkozót. Az évenként ismétlődő esemény célja, hogy a diszkriminációval és a sokszínűséggel kapcsolatos kérdéseket az Unió és a nemzeti kormányok napirendjének kiemelkedő helyére emelje, valamint megossza a tapasztalatokat és a felhalmozódott tudást annak érdekében, hogy hatékonyabb eszközöket fejlesszenek a megkülönböztetés valamennyi formájának leküzdésére.

Brüsszel, 2009. november 2.

Az élelmiszerláncok működésén javítana a Bizottság

A termelői és a fogyasztói árak gyakran köszönő viszonyban sincsenek egymással, a Bizottság éppen ezért kiiktatná az élelmiszer-ellátási lánc működésének gyenge pontjait, és javítana annak általános hatékonyságán.

Az európai élelmiszer-ellátási lánc működésén javítana az Európai Bizottság: a testület szerint ugyanis aggodalomra ad okot a mezőgazdasági termékek árainak közelmúltbeli zuhanása, amelyet azonban nem követett a magas fogyasztói élelmiszerárak csökkenése. Legutóbb éppen a tejtermelők vonultak az utcákra, akik azt nehezményezték, hogy míg ők egyre kevesebbet kapnak a tejért, addig a boltokban a fogyasztói árak maradtak a régiben. „Amint azt a tejpiac legfrissebb fejleményei mutatják, annak az árnak, amit a gazdák kapnak a termékükért, igen gyakran semmi köze sincs ahhoz az árhoz, amit a fogyasztók fizetnek a boltokban" – közölte a Bizottság szerdai közleményének ismertetésekor a Bizottság mezőgazdaságért felelős tagja. Mariann Fischer Boel hozzátette azt is, hogy a nemzeti hatóságokkal összefogva meg kell kettőzniük erőfeszítéseiket a termelőktől a fogyasztókig tartó ellátási lánc hatékony működtetése érdekében.

A dokumentum az egyik legnagyobb problémának azt tartja, hogy jelentős, alkupozícióbeli különbségekből és egyenlőtlenségekből fakadó feszültségek fedezhetők fel a láncot alkotó szereplők szerződéses kapcsolataiban. Emellett a lánc minden szakaszán hiányzik az árak átláthatósága, és fokozódik az áringadozás a mezőgazdasági termékpiacokon. Problémát okoz még a belső élelmiszerpiacnak a termékek és tagállamok szerinti töredezettsége is.

Az átláthatóság javítása érdekében a Bizottság egy olyan "figyelőrendszert" tett közzé, amely az élelmiszerárak alakulásának könnyebb nyomon követhetőségére szolgál. Egyúttal felkérte a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan internetes szolgáltatásokat, amelyek alkalmasak a kiskereskedelmi élelmiszerárak összehasonlítására. „Nagyon fontos az élelmiszer-ellátási lánc

szereplői, a fogyasztók és a döntéshozók számára, hogy a lánc minden szakaszán növekedjék az árak átláthatósága. Az új európai élelmiszerár-megfigyelési eszköz létrehozásával fontos lépést teszünk ebben az irányban" – nyilatkozta Joaquin Almunia gazdasági és pénzügyi biztos.

A Bizottság intézkedéscsomagot határoz meg a származékos mezőgazdasági termékek piacának jobb áttekinthetősége érdekében, különös tekintettel az áringadozások és spekulációk visszaszorítására. Emellett a testület – szoros együttműködésben a nemzeti hatóságokkal – továbbra is figyelemmel fogja kísérni a láncon belüli versennyel kapcsolatos fejleményeket. A Bizottság ki fogja értékelni azokat az intézkedéseket is, amelyekkel a szállítók a kiskereskedőket helyi beszerzésre „kényszerítik". A testület továbbá arra keresi a választ, hogy – a tisztességes versenyre vonatkozó szabályok betartásával – miként lehetne erősíteni a gazdálkodók alkupozícióját, például termelői szervezetek létrehozásával. Mindezt akár a vidékfejlesztési politika, akár a 2013 utáni közös agrárpolitika keretében meg lehetne valósítani. A fejleményekről a Bizottság 2010 végéig fog jelentést készíteni.

Az élelmiszer-ellátási lánc fontos ágazatokat ölel fel a mezőgazdaságtól az élelmiszer-feldolgozó iparon át a forgalmazásig. Amellett, hogy ezek az ágazatok az európai munkavállalók több mint 7 százalékát foglalkoztatják, közvetlen szerepet is játszanak a lakosság életében, hiszen a háztartási kiadások átlag 16 százalékát fordítjuk élelmiszerre.

Brüsszel, 2009. október 19.

Klímaalku: az EU és a fejlődők más kottából játszanak

Miközben az Európai Unió tagállamai arról próbálnak megállapodni, hogyan osszák meg egymás között a fejlődő országoknak felkínálandó klímafinanszírozási hozzájárulásból eredő terheket, a fejlődők és egyes nemzetközi szervezetek arra figyelmeztetnek: az EU részéről eddig tett vállalások messze nem elégségesek és nem elég konkrétak.

Egy múlt héten Brüsszelben rendezett klímakonferencián az Oxfam International és a Friends of the Earth nevű nemzetközi civil szervezet felszólította az Európai Unió döntéshozóit: az eddig vállalt maximum 30 százalékos kibocsátás-csökkentés helyett az Unió – a tudományos felméréseken alapuló nemzetközi ajánlásoknak megfelelően - vállaljon 2020-ra 40 százalékos csökkentést az 1990-es szinthez képest. Ugyanakkor arra is felszólított a két szervezet, hogy az EU 2020-ra évente 35 milliárd euróval támogassa a fejlődő országokat a klímaváltozás miatt jelentkező problémák megoldásában, mégpedig úgy, hogy ez a pénz ne érintse a fejlődők támogatására már jóváhagyott összeget, ami elvileg az EU15-ök GDP-jének 0,7 százaléka kell, hogy legyen.

„A klímaváltozás súlyosan fenyegeti a fejlődő országokat, pedig azok csak kis részben járultak hozzá az éghajlat változásáért felelősnek tartott káros anyagok – mint például a széndioxid – jelenlegi koncentrációjához. Például Afrikában – amely a globális emissziónak csupán 3 százalékáért felelős – az éghajlatváltozás miatt 2050-re várhatóan megháromszorozódik (és így 600 millióra nő) az ivóvizet nélkülöző emberek száma. A fejlett országoknak a felelősségük arányában kell részt vállalniuk ennek a problémának a megoldásában" – nyilatkozta a konferencián Elise Ford, az Oxfam brüsszeli irodájának vezetője.

Sonja Meister, a Friends of the Earth európai irodájának klímaváltozásért felelős aktivistája pedig arra hívta fel a figyelmet: a gazdasági válságnak és a kelet-európai országok nehéziparának 1990. utáni összeomlásának köszönhetően az EU-nak csak minimális erőfeszítésekre lesz szüksége, hogy a 20 százalékos kibocsátás-csökkentési vállalást teljesítse. Ennek bizonyítására egy tanulmányra hivatkozott, amely szerint a gazdasági válság miatt idén 3 százalékkal, jövőre pedig további 5 százalékkal csökkenni fog a széndioxid-kibocsátás az EU-ban. „Ha az EU valóban erőfeszítéseket kíván tenni, akkor – tekintve hogy a 20 százalékos vállalás teljesítése már gyakorlatilag adott – 40 százalékos csökkentést kellene vállalnia 2020-ig" – vélekedett Meister.

Ismeretes, hogy a tavaly év végén elfogadott klímaszabályozási jogszabálycsomagban az EU egyoldalúan 20 százalékos csökkentést vállalt 2020-ig az üvegházhatású gázok kibocsátásában. Ez a vállalás 30 százalékra növelhető, amennyiben más fejlett országok is ambiciózus csökkentést vállalnak a Kiotói Egyezmény megújítását szolgáló decemberi, koppenhágai klímacsúcson.

Ugyanakkor az Európai Bizottság szeptemberben javaslatot tett közzé, amely szerint a decemberi nemzetközi forgatókönyvtől függően az EU évente 2-15 milliárd euróval támogatná a fejlődő országok felkészülését a klímavédelemre (a decemberi klímacsúcson kellene a világ országainak megállapodásra jutniuk a 2012-ben lejáró Kiotói Egyezmény folytatásáról). A dokumentum – amellyel a Bizottság az Egyesült Államokat, Kínát és más nagy kibocsátókat is arra szeretne ösztönözni, hogy komoly kibocsátás-csökkentést vállaljanak a decemberben, Koppenhágában tartandó nemzetközi klímatárgyalásokon – összesen évente 22-50 milliárd euróról beszél (az EU 10-30 százalékot vállalna ebből), amit a fejlett országoknak együttesen kellene közfinanszírozásként nyújtaniuk a fejlődők részére 2020-ig annak érdekében, hogy ezek az országok a gazdasági növekedés lassulása nélkül vehessék ki a részüket a globális emisszió-csökkentésből.

Az Egyesült Államok, amely globálisan Kína után a legnagyobb kibocsátó ország, még nem tett konkrét vállalást, és szakértők úgy vélik: ha decemberig az amerikai Szenátus nem hagyja jóvá a jelenleg tárgyalt klímavédelmi jogszabálycsomag-tervezetet, megfelelő jogi alap híján az amerikai tárgyaló delegáció nem tehet majd konkrét ígéretet Koppenhágában.

Fejlődők panaszai

A fejlődő országok (a G77-ek csoportja) nevében felszólaló Bernaditas Muller, főtárgyaló elmondta: ezen országoknak nagyságrendekkel több finanszírozásra lenne szükségük ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjanak a megváltozott klímaviszonyokhoz, mint amennyit a fejlett országok eddig kilátásba helyeztek. „Amit az EU kínál, az messze nem elég; ráadásul olyan feltételekhez van kötve, amiket a fejlődők nem fogadhatnak el. A mostaninál sokkal konkrétabb és kiszámíthatóbb finanszírozási javaslatra lenne szükségünk ahhoz, hogy előbbre lépjünk” – nyilatkozta Muller a BruxInfónak a konferencia szünetében.

A fejlődő országok főtárgyalója kiemelte: az EU kibocsátás-csökkentési vállalásokat és konkrét cselekvési terveket szeretne látni a fejlődőktől, mielőtt dönt a finanszírozásról. „Ez olyan feltétel, amit nem fogadhatunk el, egyrészt azért, mert sok fejlődő országnak egyszerűen nincs magától pénze erre; másrészt pedig a Kiotói Egyezmény világosan kimondja, hogy a történelmi károsanyag-kibocsátás túlnyomó részéért felelős fejlett országoknak kell finanszírozniuk a klímaváltozás miatt bajban lévő fejlődő országok felkészülését a változásokra. Nem segélyt kérünk, hanem azt szeretnénk, ha az EU és az egyezmény más, gazdaságilag fejlett aláírói, eleget tennének az egyezményben vállalt kötelezettségeiknek."

Artur Runge-Metzger, az EU főtárgyalója elismerte: az EU alulról indulva szeretné felépíteni a finanszírozási struktúrát. „Szeretnénk látni, hogy az egyes országokban mekkora a probléma, mit kívánnak tenni a kiküszöbölésére, és ehhez mekkora támogatásra van szükségük. Az Európa Bizottság ennek alapján számítaná ki a konkrét összegeket; addig azonban csak nagyságrendekről beszélhetünk. A mostani rossz gazdasági helyzetben ugyanis a tagállamok nem szórják két kézzel a pénzt” – utalt Runge-Metzger a tagállamok közötti vitára, amely azt hivatott eldönteni, hogy melyik ország milyen arányban vegye ki a részét a finanszírozásból (lásd kapcsolódó cikkünket).

Lassan változó retorika

A decemberi klímacsúcs közeledtével egyes fejlődő országok finomítanak a fejlett társaikkal szemben támasztott követeléseiken. Így például India, amely sokáig elzárkózott bármilyen kompromisszum elől, pénteken közölte: eltekint korábbi követelésétől, hogy a fejlett országok – az ENSZ égisze alatt működő International Panel on Climate Change ajánlásánk megfelelően – az 1990-es szinthez képest 40 százalékkal csökkentsék károsanyag-kibocsátásukat 2020-ig. „Úgy véljük, 25 százalék megteszi kezdetnek. Először 40 százalékot szerettünk volna, de ez egy tárgyalási folyamat, és realistának kell lennünk” – nyilatkozta pénteken a nemzetközi sajtónak Jairam Ramesh, India környezetvédelmi minisztere. Hozzátette: Manmohan Singh, India miniszterelnöke szeretné eloszlatni az országról korábban kialakult véleményt, miszerint India túlzott követelésekkel akadályozná a Kiotói Egyezmény megújítását. Ennek megfelelően az ország elfogadja Nagy-Britannia azon számítását, amely szerint a fejlett országoknak 2020-ig évente 100

milliárd dollárral kellene finanszírozniuk a fejlődő országok klímavédelmi programjait (korábban India a fejlett országok nemzeti vagyonának 1 százalékáról beszélt).

Ennél is tovább ment Kína és Indonézia: az előbbi nemrégiben bejelentette, hogy energiaszükségleteinek 15 százalékát megújuló forrásokból kívánja fedezni; az utóbbi pedig vállalta, hogy önerőből 15-20 százalékkal tudja csökkenteni a kibocsátását, és ezt fel tudja vinni 40 százalékra, ha kap hozzá a fejlett országoktól segítséget.

A vállalásokkal kapcsolatban Runge-Metzger elmondta: minél előbb előállnak a fejlődő országok a klímavédelmi stratégiájukkal, annál nagyobb az esély, hogy megállapodás születhet Koppenhágában. Hozzátette: bár szóban hallott már különböző tervekről, írásban eddig még nem látott egyet sem.

Lehet-e szerződés Amerika nélkül?

Kérdésre válaszolva a főtárgyaló elmondta: nem tartja kizártnak, hogy az Egyesült Államok egy stabil mandátumot biztosító hazai jogszabály nélkül is vállalást tegyen Koppenhágában. „Minden attól függ, hogy [Barack] Obama [amerikai elnök] elég merész-e ahhoz, hogy megtegyen egy ilyen lépést.” Hozzátette, ha az Egyesült Államok, mint a világ második legnagyobb kibocsátója, nem vállal jogilag kötelező érvényű kibocsátás-csökkentést, a koppenhágai megállapodást „valószínűleg el kell halasztani”.

Brüsszel, 2009. október 12.

Erélyesebben lépne fel a spamek ellen a Bizottság

Bár Európában 2002 óta törvény tiltja a spamelést, az EU-polgárok átlagosan 65 százaléka mégis kap kéretlen elektronikus leveleket. A „levélszemetelők” elleni legtöbb eljárást Spanyolországban és Szlovákiában indítják, a legnagyobb bírságokat pedig Hollandia rója ki.

A tagállamoknak hatékonyabban kellene fellépniük a kéretlen elektronikus levelek, az úgynevezett spamek küldői ellen – ismételte meg csütörtökön korábbi felhívását a Bizottság. Egy most megjelent tanulmány szerint a kiszabott bírságok és szankciók mértéke, illetve a büntetőeljárások száma igencsak változó a Huszonhetekben. Arról nem is beszélve, hogy bár az európai jog 2002 óta tiltja a levélszemetet és a kémprogramokat, az uniós polgároknak mégis átlagosan 65 százaléka találkozik rendszeresen kéretlen elektronikus levekkel. Éppen ezért Viviane Reding, az információs társadalomért és a médiáért felelős biztos úgy vélekedett, hogy a tagországoknak egyebek között olyan uniós szabályozás elfogadásáról kell gondoskodnunk, amely komoly polgári jogi és büntetőjogi szankciókkal sújtja a „levélszemetelőket”.

A Bizottság tanulmányából egyébként kiderül, hogy az EU-ban majdnem mindegyik tagállam fenntart egy vagy több olyan internetes oldalt, ahol az állampolgárok tájékozódhatnak, és panaszt tehetnek, ha kéretlen levelek, kémprogramok vagy rosszindulatú programok áldozataivá váltak. A dokumentum a spamelők elleni sikeres fellépés érdekében fontosnak tartja, hogy a jövőben a hatóságok (távközlési szabályozó hatóságok, adat- és fogyasztóvédelmi hivatalok és bűnüldöző szervek) felelősségi körét és kölcsönös együttműködési eljárásait egyértelműen meghatározzák. Kiemelt jelentősége van a magán- és a közszféra közötti együttműködésnek is. Az együttműködés foka uniós tagállamonként jelentősen eltér: Belgiumban, Cipruson, Nagy-Britanniában, Észtországban, Franciaországban, Hollandiában, Lettországban, Litvániában, Németországban, Olaszországban és Romániában például léteznek együttműködési megállapodások, míg például Luxemburgban és Máltán a nem hivatalos együttműködésre építenek.

Több mint 140 büntetőeljárás elemzése egyébként azt mutatta, hogy a huszonkét vizsgált tagállam között jelentős különbségek vannak az országonkénti eljárások számában és a kiszabott pénzbírságok összegében. Az eljárások száma Spanyolországban (39), Szlovákiában (39) és

Romániában (20) a legnagyobb. A legnagyobb bírságokat Hollandiában (1 millió euró), Olaszországban (570 ezer euró) és Spanyolországban (30 ezer euró) szabták ki. Ezzel szemben például Romániában, Írországban és Lettországban a levélszemetelőket mindössze néhány száztól több ezer euróig terjedő bírsággal sújtották. Magyarországon 2007-ben a kiszabott bírság értéke összesen 6.400 euró volt, ez az összeg 2008-ban azonban már a tízszeresére ugrott; volt olyan spammer, akit hétszer büntettek meg, összesen 1,6 millió forint értékben (ez az összeg a tanulmány elkészültekor 5.333 euróval volt egyenértékű).

A Bizottság szerint a tagállamoknak elegendő forrással kellene ellátniuk nemzeti hatóságaikat a bizonyítékok összegyűjtéséhez, a nyomozáshoz és az eljárások megindításához. Az uniós távközlési szabályozásnak a Bizottság által javasolt reformja (melyet jelenleg véglegesít az Európai Parlament és a Tanács) megteremtené a feltételeket ahhoz, hogy a magánélet védelmét érintő szabályozást fokozottabban érvényre lehessen juttatni. Az uniós távközlési szabályozásnak egy új rendelkezése megköveteli, hogy a magánélet internetes védelmére vonatkozó nemzeti szabályozás megsértésének szankciói hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek. Az új szabályozás továbbá arra kötelezi a tagállamokat, hogy a nemzeti bűnüldöző hatóságokat ellássák a szükséges forrásokkal.

Az új szabályozás azt is lehetővé fogja tenni, hogy a levélszemét ellen fellépő nemzeti hatóságok csatlakozzanak a fogyasztóvédelmi szabályozást érvényesítő hatóságok európai hálózatához, az internetszolgáltatók pedig eljárást kezdeményezzenek a hálózataikkal visszaélő levélszemetelők ellen. Mindeközben az Európai Bizottság egy, a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazása terén folytatott együttműködésről szóló megállapodásról is tárgyal az Egyesült Államokkal. A szakmai adatok szerint ugyanis minden hatodik kéretlen levelet az USA-ból küldenek. A távközlési szabályozás reformja nyomán az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti megállapodás ki fog terjedni a levélszeméttel kapcsolatos együttműködésre.

Brüsszel, 2009. szeptember 28.

Magyarország készen áll a szolgáltatási piac megnyitására

Úgy néz ki, hogy négy tagállam kivételével felkészülten várják az uniós országok a szolgáltatási irányelv 2010. január elsejei hatályba lépését – nagyjából-egészében ezt a következtetést lehet levonni a versenyképességi tanács csütörtöki ülésén tartott vitájából. Magyarországon már október 1-jén megtörténik a teljes átvétel – közölte a BruxInfóval Varga István gazdasági miniszter.

A magyar gazdasági miniszter szerint három hónappal a határidő lejárta előtt az uniós tagállamok zöme jól áll a szolgáltatási irányelv átültetésével és felkészülten várja annak alkalmazását. Az EU27-ek csütörtökön a versenyképességi tanács keretében vitatták meg a szolgáltatások más országokban való szabad nyújtása előtt a mai napig fennálló akadályok többségét lebontó jogszabály hatályba léptetését, ami annak idején élesen szembeállította egymással az új tagállamokat és a régi tagországok egy, a piacnyitástól idegenkedő csoportját (a jogszabályról lásd részletesen alább).

A BruxInfo más forrásokból úgy értesült, hogy négy uniós tagállam – Görögország, Olaszország, Portugália és Lengyelország – ugyanakkor jelentős késésben van a szolgáltatási irányelv 2010. január 1-i alkalmazásához szükséges jogszabályi feltételek megteremtésével. Megfigyelők részben a szóban forgó országoknak attól való félelmével magyarázzák a lemaradást, hogy a piacnyitás néhány területen – például a postai vagy az elektronikai szolgáltatásoknál – túlzottan erős versenynek teszi majd ki a hazai szereplőket. Varga István ugyanakkor rámutatott, hogy a nyelvtudás, illetve annak hiánya visszatartó erő lehet az új piacok meghódításában. A gazdasági miniszter a BruxInfónak nyilatkozva elmondta, hogy hazánk október 1-vel a szolgáltatási irányelv alkalmazásának valamennyi feltételét megteremti, amikor az ezzel összefüggő törvénymódosítások életbe lépnek.

A Bizottság aggodalmának adott hangot amiatt, hogy a szolgáltatási irányelv átültetése túl lassan halad néhány tagállamban. „Úgy tűnik, hogy egyes tagállamok politikai kötelezettségvállalása a határidők betartására sajnos nem öltött testet a megfelelő intézkedésekben” – fogalmaz egy, a Bizottság által a delegációkhoz eljuttatott háttéranyag. Az idézett dokumentum a jogszabály alkalmazásának mindenekelőtt két aspektusára fordít figyelmet: a nemzeti szabályok folyamatban lévő átfésülésére (a Bizottság megállapítása szerint a tagállamok túlnyomó többsége befejezte a nemzeti szabályok áttekintését), valamint az egyablakos rendszer létrehozására, amely lehetőséget nyújt a cégeknek arra, hogy egy helyen eleget tegyenek minden adminisztratív kötelezettségüknek. Ami utóbbit illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy egyes tagállamokban az egyablakos rendszer felállításával összefüggő gyakorlati munka még meg sem kezdődött.

Az európai munkaadók és az ipar érdekvédelmi szervezete, a BUSINESSEUROPE főtitkára néhány napja a Bizottságnak írt levelében aggodalmának adott hangot a jogszabály átültetésének tagállamonként eltérő tempója miatt, továbbá amiatt, hogy a transzpozíció minősége országról országra nagy eltéréseket mutat, különösen érvényes ez a nemzeti jogszabályok átfésülésére, az úgynevezett egységes „kontakt pontok” működésére, az elektronikus nyilvántartási rendszerek egymással való összekapcsolására és a vállalkozók tájékoztatására.

Varga István a BruxInfónak nyilatkozva úgy vélte, hogy az adminisztratív akadályok Európa-szerte történő lebontása várhatóan erősödő versenyhez, csökkenő árakhoz és jobb minőséghez vezet majd a szolgáltatások piacán. Hozzátette, hogy a határokon átnyúló üzleti tevékenységbe bekapcsolódni képes magyar és más vállalatok a növekedéshez is hozzájárulhatnak. „Az irányelv fő üzenete a hazai vállalkozásoknak, hogy óriási lehetőség előtt állnak, ragadják meg az alkalmat” – mondta a tárcavezető. Varga István ugyanakkor elismerte, hogy a nyelvismeret és a menedzseri képességek hiánya határt szabhat a magyar kis- és középvállalkozások számára, hogy kiaknázzák a szolgáltatási irányelvben rejlő lehetőségeket. Kutatóintézetek által korábban végzett felmérések általában ezt a két fő visszatartó erőt állapították meg a hazai vállalkozások esetében.

A gazdasági miniszter elmondta, hogy a tanácsülésen nem volt külön napirenden az Opel felvásárlásának és az ezzel kapcsolatos tervezett leépítéseknek a kérdése. Emlékeztetett rá, hogy az érintett kormányoknak október 17-ig van lehetőségük a vevő, Magna üzleti tervének áttanulmányozására. Varga hangsúlyozta, hogy a szentgotthárdi üzem az autógyártó óriás egyik leghatékonyabb egysége, s abbéli reményének adott hangot, hogy az összeszerelő üzemek jövőjéről gazdaságossági kérdések döntenek majd.

A szolgáltatási irányelv (Háttér)

A még a Romano Prodi vezette Európai Bizottság által 2004-ben előterjesztett szolgáltatási irányelv tervezetének az volt a célja, hogy biztosítsa a szolgáltatások nyújtásának az uniós alapszerződésben garantált szabadságát minden tagállam vállalkozója számára és lebontsa a bürokratikus akadályokat a gyakorlatban akkor még 25 részre osztott egységes európai piacon. Az államközi korlátozások eltörlésétől és a piaci versenytől a gazdaság fellendülését, mintegy 600-800 ezer új munkahely teremtését és a fogyasztók számára az árak csökkenését várták.

Bár az Európai Parlament által véglegesen 2006. novemberében jóváhagyott jogszabály piacnyitási ambícióiban messze elmarad a „Bolkestein-irányelv” tervezetétől (Frits Bolkestein a Prodi-bizottság belső piaci biztosa készíttette a tervezetet), így is jelentős előrelépést jelent a határokon átnyúló szolgáltatások útjában álló akadályok lebontásában. A szöveg összesen 42 olyan intézkedést tartalmaz, amely eltávolítja a korlátokat és 65 olyat, amely javít a jelenlegi bürokratikus eljárásokon. A külföldön szolgáltatni kívánó cégek a jövőben egyablakos rendszer keretében regisztráltathatják magukat, jelentősen csökkentve bürokratikus és adminisztratív terheiket és vélhetően növelve vállalkozó kedvüket.

A szolgáltatási irányelv kényes egyensúlyt tükröz a piacnyitást pártolók és a piacaikat védők, a cégek piacra jutását könnyíteni kívánók és a kivívott munkajogi és szociális standardokért és a fogyasztók érdekeiért aggódók között.

„A tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk a szolgáltatók ahhoz való jogát, hogy egy másik tagállamban szolgáltatást nyújtsanak és a szolgáltatás helyének számító tagállamnak szabad hozzáférést és a szolgáltatási tevékenység szabad nyújtását kell biztosítania a saját területén” – fogalmaz az irányelv kulcsfontosságú, 16-ik cikkelye, amely körül a legnagyobb politikai huzavona

bontakozott ki. A szöveg szerint a tagállamok nem tehetik függővé olyan előírások teljesítésétől a szabad hozzáférést és a szolgáltatás nyújtását, amelyek nem felelnek meg a következő elveknek: a diszkriminációmentesség, a szükségszerűség (az előírást közrend vagy közbiztonsági, közegészségügyi- vagy környezetvédelmi okokkal kell megindokolni), és az arányosság elvének (csak az elérendő céllal indokolhatók lehetnek az előírások).

A direktíva egy sor konkrét előírást tartalmaz arra, hogy a tagállamok **nem korlátozhatják** a másik tagállamban bejegyzett cégek és személyek által nyújtott szolgáltatásokat. Ezek a következők:

• Nem kötelezhetik a szolgáltatót arra, hogy telephelyet hozzanak létre a saját területükön.
• Nem kötelezhetik a szolgáltatót arra, hogy a fogadó ország illetékes hatóságaitól engedélyt szerezzenek be, legyen az belépési regisztráció, szakmai szövetségnél való nyilvántartásba vétel, kivéve az ebben a direktívában és más közösségi jogszabályokban említett eseteket.
• Nem tilthatják meg a szolgáltatónak, hogy bizonyos infrastruktúrát hozzon létre a fogadó országban, legyen az iroda vagy más, amire a szolgáltatónak szüksége van a szolgáltatás nyújtásához.
• Nem kényszeríthetnek olyan speciális szerződéses megállapodást a szolgáltatóra a szolgáltatás élvezőjével, ami az egyéni vállalkozót megakadályozza, vagy korlátozza a szolgáltatás nyújtásában.
• Nem várhatja el a szolgáltatótól, hogy olyan, a fogadó ország hatóságai által kiállított személyazonossági dokumentummal rendelkezzen, ami a szolgáltatás nyújtásához szükséges.
• Ha csak egészségügyi és munkabiztonsági okokból nem szükséges, nem írhatnak elő semmit, ami a szolgáltatás nyújtásához szükséges eszközök és anyagok használatát korlátozza.
• A szöveg 20-ik cikkelyében szereplő korlátozásokkal sem élhetnek.

Mindez ugyanakkor nem akadályozza meg a fogadó országot abban, hogy előírásokat alkalmazzon a szolgáltatás nyújtása kapcsán, ha azok a követelmények közrendbeli, közbiztonsági, környezetvédelmi és közegészségügyi okokkal indokolhatók. És abban sem akadályozza meg semmi a fogadó országot, hogy a közösségi joggal összhangban foglalkoztatáspolitikai feltételekre vonatkozó szabályaikat érvényesítsék, ideértve a kollektív megállapodásokban szereplőket is. Egy korábbi szövegtervezet még a szociális politikát és a fogyasztóvédelmet is azon megfontolások közé sorolta, amelyekre hivatkozva a tagállamok a korlátozás eszközével élhetnek. Ez a két, a közösségi jogban nem definiált és a tagországok visszaélésének meglehetősen tág teret adó szempont végül az új tagállamok parlamenti képviselőinek lobbizására kikerült a szövegből.

A megállapodás értelmében a tagállamoknak a kihirdetéstől számított 3 éven belül kell átvenniük a jogszabályt (2009. december 28-ig). Az Európai Bizottságot felkérték, hogy legkésőbb öt évvel az irányelv hatályba lépése után a tagállamokkal és az európai szociális partnerekkel folytatott konzultációkat követően jelentésben számoljon be a Tanácsnak és az EP-nek a cikkely végrehajtásáról, amiben fontolóra veheti, hogy harmonizációs intézkedéseket javasoljon-e a direktíva hatálya alá tartozó szolgáltatásokkal kapcsolatban.

Mi tartozik és mi nem a szolgáltatási irányelv hatálya alá? Az Európai Parlament az eredeti bizottsági javaslathoz képest jelentősen kiterjesztette azoknak a szolgáltatásoknak a körét, amelyek nem esnek majd a szolgáltatási irányelv hatálya alá. Az Európai Bizottság eredeti javaslata eleve kizárta a pénzügyi szolgáltatásokat (amelyekre külön szabályok vonatkoznak), az elektronikus és kommunikációs hálózatokat és a pénz-, valamint a halott szállítás kivételével a közlekedési szolgáltatásokat. Az EP további, alapvetően nem kereskedelmi célú szolgáltatásokat vont ki a direktíva hatálya alól:

• Az irányelv nem érinti a tagállamok munkaügyi és társadalombiztosítási („például a foglalkoztatási feltételekkel kapcsolatos, többek között a munkaegészségügyi és munkabiztonsági, valamint a munkáltatók és a munkavállalók közötti kapcsolatokra vonatkozó jogszabályi vagy szerződéses előírások”) szabályozását. A szöveg szerint „az irányelv teljes mértékben tiszteletben tartja a kollektív szerződésekkel kapcsolatos tárgyalásokhoz, a kollektív szerződések megkötéséhez, kibővítéséhez és érvényesítéséhez való jogot, valamint a sztrájkhoz és a szervezett fellépéshez való jogot a tagállamok ipari kapcsolatait szabályozó rendelkezéseknek megfelelően”.
• Nem érinti a szociális lakások finanszírozását, a családok és a fiatalok támogatását célzó gyermekgondozási és családi szolgáltatásokat, valamint „a tipikusan jóléti célokat szolgáló oktatási és kulturális szolgáltatásokat”.
• A direktíva nem alkalmazható a közérdekű szolgáltatásokra, „amelyeket a tagállamok nyújtanak

és határoznak meg a közérdek védelmére vonatkozó kötelezettségeik alapján”.
• Nem tartoznak a jogszabály hatálya alá az ideiglenes munkaközvetítő ügynökségek, a kikötői és a biztonsági szolgáltatások.
• Nem érinti a közlekedési szolgáltatásokat, így a városi tömegközlekedést, a városi személyfuvarozást (taxit) és a mentőszolgálatokat.
• Nem terjed ki a jogszabály sem az állami, sem a magánkézben lévő egészségügyi intézmények által nyújtott szolgáltatásokra. „Az egészségügy kizárása az irányelv hatálya alól azokra az egészségügyi szakemberek által a betegeknek nyújtott szolgáltatásokra terjed ki, amelyek a betegek egészségügyi állapotának felmérésére, fenntartására vagy javítására irányulnak, és a szolgáltatás nyújtása szerinti tagállamban az említett tevékenységeket a szabályozott foglalkozások számára tartják fenn” - fogalmaz a szöveg.
• Nem érvényesül a szolgáltatások szabadsága az audiovizuális szektorban sem.
• A szerencsejátékok (például a lottó és a fogadások) is a kivételek közé tartoznak.
• A jogi és közjegyzői szolgáltatás is mentesül a hatálya alól.

A jogszabály hatálya alá tartozó szakmák, szolgáltatások:
• Menedzsment tanácsadás
• Minőségigazolás és minőségvizsgálat
• Létesítmény-üzemeltetés
• Reklámtevékenység
• Kereskedelmi ügynökök
• Jogi és pénzügyi tanácsadás
• Ingatlanszolgáltatások
• Építkezés
• Épülettervezés
• Nagykereskedelem
• Vásárszervezés
• Autókölcsönzés
• Utazási irodák
• Turizmus
• Szabadidős szolgáltatások
• Sportközpontok
• Újságírás
• Fodrászat
• Közérdekű gazdasági szolgáltatások (gáz, villamos áram és vízellátás)
• Postai szolgáltatások

Brüsszel, 2009. szeptember 20.

ETS: 4 ezer légitársaság a rendszerben 2012-től

Összesen 4000 nemzetközi légitársaságot von be az Európai Bizottság az EU széndioxidkibocsátás-kereskedelmi rendszerébe 2012-től kezdődően, az érintett légitársaság-üzemeltetők nemzetközi szintű tiltakozása ellenére. A teljes lista augusztus 22-én jelent meg az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

A listán egyaránt szerepelnek kereskedelmi járatokat üzemeltető társaságok, mint a Malév, Lufthansa, KLM, Emirates és a US Airlines, valamint állami szervezetek, mint például az Egyesült Államok haditengerészete, továbbá Izrael és Oroszország légiereje.

Az Európai Bizottság adatai szerint a légi közlekedés felelős az EU széndioxid-kibocsátásának körülbelül három százalékáért. Az Unió döntéshozó szerve ezt három százalékkal szeretné csökkenteni 2012-re, és öt százalékkal 2013-ra. Azok a légitársaságok, amelyek nem tesznek eleget a csökkentési kötelezettségeknek, 2012. január elsejétől nem használhatják az EU területén lévő repülőtereket le- és felszálláshoz.

Az új jogszabállyal kapcsolatban a légitársaság-üzemeltetőket tömörítő nemzetközi szövetség, az International Air Transport Association (IATA) hivatalos közleményben azt nyilatkozta, hogy „Brüsszel nem vesz tudomást a gazdasági válságról, amikor alaposabb szakmai vita nélkül összesen 3,5 milliárd eurós költséget tesz az egyébként is súlyos pénzügyi gondokkal küzdő társaságok vállára." „A gazdasági válság nem megfelelő időpont ilyen döntésekre" – nyilatkozta közleményben Giovanni Bisignani, az IATA főigazgatója.

Az IATA közleményében hangsúlyozta: a szervezet támogatja a technológiai fejlesztések és hatékonyabb járatműködtetés révén elérhető kibocsátás-csökkentést. Ugyanakkor kritikával illette Brüsszelt, mondván, hogy miközben a Bizottság késedelem nélkül bevonja a légitársaságokat az emisszió-kereskedelmi rendszerbe, egyéb területen nem eléggé hatékony.

„Szeretnénk azt látni, hogy a Bizottság ugyanilyen sürgősséggel hatályba lépteti az Egységes Európai Égbolt megállapodást, amivel hatékonyabbá tehetné a légtér és a repterek használatát, és ezáltal évente 16 millió tonna széndioxid-kibocsátást takaríthatna meg. Évtizedek óta várunk erre, és a késlekedés Európa legbosszantóbb környezetvédelmi kudarca" – nyilatkozta közleményben Bisignani.

A lista azokat a légitársaságokat tartalmazza, amelyek 2006. január 1. és 2008. december 31. között használták az európai reptereket. Ha egy légitársaság a vizsgált időszak után kezdett Európában működni, az előírások akkor is értelemszerűen vonatkoznak rá – olvasható az unió Hivatalos Lapjában.

A könnyebb alkalmazhatóság kedvéért a jogszabály minden regisztrált üzemeltetőt egy tagállam hatáskörébe utal. Így például Magyarország 29 légitársaság jogszabályi megfelelését ellenőrzi és adminisztrálja. Ezek között szerepel például a Malév, a Wizz Air Hungary és a Moldavian Airlines.

Brüsszel, 2009. szeptember 17.

Saját bankszámlája lehet minden európainak

Megoszlik az érintettek véleménye, mit kell tenni annak érdekében, hogy mindenkinek legyen bankszámlája az Európai Unióban. Az Európai Bizottság most tanulmányozza az ebben a témakörben tartott átfogó konzultáció során kapott válaszokat, s ez alapján dönti majd el, előáll-e valamiféle jogszabályi kezdeményezéssel.

Az Európai Bizottság februárban hirdetett nyilvános szakmai konzultációt a pénzügyi kirekesztettség elleni harcról. Brüsszel elsősorban arra volt kíváncsi, mit gondolnak a tagállami kormányzatok, a fogyasztói és a banki érdekképviseletek, a szakszervezetek, a civil szféra szerveződései, illetve az akadémiai világ intézményei (egyetemek, kutatóintézetek stb) arról, hogy miként lehetne enyhíteni a pénzügyi kirekesztettséget. Konkrétan leginkább azt próbálta kipuhatolni, az érintettek szerint miként lehetne elérni, hogy egy bizonyos (később meghatározandó) időpontra minden európai állampolgár rendelkezzen legalább egy alapszolgáltatásokat nyújtó bankszámlával. Olyan számlával, amely egyszerű átutalásokat és készpénzfelvételt egyaránt lehetővé tesz, hitellehetőségek azonban nem kapcsolódnak automatikusan hozzá.

Az április 6-án lezárult szakmai konzultációra 97-en válaszoltak, összesen 20 tagállamból (Magyarországról senki). A Bizottság szeptember 14-én tette közzé a válaszok feldolgozását. A reakciók elemzését követően határoz majd Brüsszel arról, hogy van-e szükség bármiféle szabályozói/szakpolitikai beavatkozásra, s ha igen, milyen formában illetve milyen tartalommal.

Az összefoglaló bizottsági értékelés szerint a legtöbb beérkezett válasz egyetértett azzal, hogy valamiféle alap bankszámla megléte egyre inkább szükséges ahhoz, hogy az egyén teljes mértékben tagja tudjon lenni a társadalomnak. Általános felismerés, hogy a pénzügyi kirekesztettség nagyban hozzájárul a társadalmi kirekesztettséghez. Akinek nincs bankszámlája, az

sokszor egy sor alapvető gazdasági és társadalmi joggal nem tud élni. Arról is egyetértés alakult ki, hogy a pénzügyi kirekesztettség egyre erősödő problémának tekinthető az EU-ban. A válaszadók túlnyomó többsége szerint ez ellen leginkább valóban az alapszintű bankszámlával rendelkezés terjesztésével lehet harcolni – a többi pénzügyi szolgáltatáshoz való hozzáférés (megtakarítások, biztosítás, hitel, mikrofinanszírozás) csak ezt követően kerülhet napirendre.

A legtöbb tagállami kormányzati hozzászóló egyetértett a Bizottság azon megfogalmazásával, hogy célul kell tűzni: egy később meghatározandó időpontra minden uniós állampolgárnak (vagy uniós lakosnak) legyen saját bankszámlája. Azt is hangsúlyozták azonban, hogy ennek jognak, nem pedig kötelezettségnek kell lennie. A cél elérése útjában a hatóságok szerint kínálati és keresleti akadályok is állnak. Előbbiek közé sorolhatóak az árral vagy a földrajzi lefedettséggel kapcsolatos problémák, az utóbbiak közé a pénzügyi érdeklődés hiánya vagy a tájékozottság hiánya.

Univerzális jog vagy a választás szabadsága?

A fogyasztóvédelmi szervezetek univerzális, uniószerte érvényes jogot szeretnének látni az alapszintű szolgáltatásokat nyújtó bankszámlára, amit ingyenesen vagy minimális díj ellenében lehetne igénybe venni. Sokan közülük úgy látják azonban, hogy a tagállamokban hiányzik ehhez a politikai akarat, mivel a fővárosok többségében még nem értették meg teljesen ennek a problémáját. Arra is felhívták a figyelmet, hogy a bankok szerintük sokszor nem érdekeltek a pénzügyi kirekesztettség elleni küzdelemben, mivel általában a legkevésbé fizetőképes társadalmi rétegek bevonásáról lenne szó.

A konzultációban részt vevő pénzügyi szolgáltatók elismerték, hogy fontos a kérdés, ám ragaszkodnak ahhoz, hogy a választás és a szerződéskötés szabadsága fennmaradjon. Sokan említették közülük a szubszidiaritás elvét, amelyet ebben az esetben is követni kellene. Egyesek azonban komoly üzleti lehetőséget is látnak a kezdeményezésben. Azt is aláhúzták, hogy a készpénzes fizetések komoly hatékonyságveszteséggel járnak össztársadalmi szinten, s a pénzügyi kirekesztettség felszámolása ezen megfontolás alapján is kívánatos lenne. Sok bank vitatta, hogy túl drágák lennének az alapvető számlaszolgáltatások, ezek szerintük gyakran már most is teljesen ingyenesek. Arra is felhívták azonban a figyelmet, hogy a bankokkal szembeni – a mostani válság során különösen felerősödött – általános bizalmatlanság nehezíti a pénzügyi kirekesztettség elleni küzdelmet.

A civil társadalomból érkezett válaszok zöme azt hangsúlyozta, hogy az alapvető szolgáltatások nyújtó bankszámlához való hozzáférés univerzális jog. Ennek gyakorlását azonban az említett bizalmatlanság mellett a pénzügyi kultúra alacsony foka, a nyelvi korlátok és a pénzmosás elleni – időnként túlságosan szigorú – előírások egyaránt akadályozzák. Egyes társadalmi csoportok ezen felül további speciális problémákkal is szembesülnek, ilyenek például a fogyatékosok, az idősek, a bevándorlók vagy az etnikai kisebbségek.

Az akadémiai világ képviselői közül sokan javasolták, hogy a bankolást közüzemi szolgáltatásnak kellene felfogni. Ők úgy gondolják, hogy ennek megfelelő törvényi szabályozásra is szükség lenne, s uniós szinten kellene megfogalmazni bizonyos minimális szolgáltatási standardokat illetve díjakat. Azt is aláhúzták, hogy a terjedő pénzügyi kirekesztettség részben a válság előtti túlzott pénz- és tőkepiaci részvételnek, illetve az ehhez kapcsolódó negatív tapasztalatoknak is a következménye.

Brüsszel, 2009. szeptember 14.

Magyarországon halnak meg a legtöbben szívbetegségben

Évente körülbelül kétmillióan halnak meg szív- és érrendszeri megbetegedés következtében az Európai Unióban – a legnagyobb arányban éppen Magyarországon.

A legtöbb 65 év fölötti nő és férfi Magyarországon hal meg szív- és érrendszeri megbetegedés következtében – derül ki abból a tanulmányból, amelyet az Európai Szív Hálózat és az Európai

Kardiológiai Társaság múlt csütörtöki brüsszeli konferenciája előtt ismertettek. Eszerint a legtöbb 65 év feletti férfi hazánkban veszíti életét ebben a betegségben (100 ezerből 105 fő), majd következnek az észtek (104), a szlovákok (74), a görögök (50), a finnek (48) és a britek (44). A 65 év fölötti nők listáját is a magyarok vezetik (100 ezerből 28 halálesettel), majd a sort az észtek (20), a szlovákok (19), a britek (11), a görögök (10) és a belgák (9) folytatják.

A 65 év feletti férfiak esetében a legkisebb arányban a franciák halnak meg szív- és érrendszeri megbetegedés következtében (100 ezer főből 17), őket követik a hollandok (22), az olaszok (25) és a norvégok (27). A hasonló korú nők esetében az izlandiak és a franciák vannak a toppon, ezekben az országokban ugyanis százezerből csak hárman veszítik életüket emiatt, utánuk a szlovének és az olaszok következnek (5-5).

Az Agence Europe által ismertetett tanulmány megerősíti, hogy igenis összefüggés van a magas halálozási arány és bizonyos kockázati tényezők előfordulása között, különösen a dohányosok nagy számát tekintve, Görögországban (46%), Észtországban (42%), Szlovákiában (41%), Németországban (37%) és Magyarországon (37%). A dohányzásnak a nyilvános helyeken való betiltása jelentősen csökkentette a szívroham miatt sürgősségi felvételek számát: Franciaországban például egy év alatt 15 százalékkal.

Szív- és érrendszeri megbetegedésekben évente körülbelül 2 millióan halnak meg az Európai Unióban, ami egyebek mellett 192 milliárd euró évi költséget is jelent.

Brüsszel, 2009. szeptember 10.

E-áruházak: Magyarország az egyik legproblémásabb tagállam

Az elektronikai termékeket forgalmazó internetes honlapok több mint felénél a fogyasztókat sújtó szabálytalanságokat állapítottak meg az EU 26 tagállama és két EGT-tagállam hatóságai által lefolytatott vizsgálat során. A májusban végrehajtott rajtaütésszerű ellenőrzések eredményeinek szerdai nyilvánosságra hozatala során az is kiderült, hogy Magyarországon kivétel nélkül minden forgalmazónál volt valamilyen gond.

Szlovákia kivételével valamennyi uniós tagállam, továbbá Norvégia és Izland fogyasztóvédelmi hatóságai vettek részt abban az összehangolt nagyszabású rajtaütésszerű ellenőrzésben, amelyet májusban hajtottak végre az elektronikai termékeket forgalmazó internetes portálokon. Összesen 369 olyan honlapot ellenőriztek, amelyek digitális fényképezőgépeket, mobiltelefonokat, mp3- vagy mp4-lejátszókat, DVD-lejátszókat, számítógépes felszereléseket vagy játékkonzolokat értékesítenek. Az ellenőrzött honlapok 55 százalékánál találtak szabálytalanságokat. Magyarországon mind a tíz megvizsgált weboldalt problémásnak minősítették.

A leggyakoribb probléma az volt, hogy az e-áruházban félrevezető információ jelent meg a fogyasztói jogokról (ez a problémás honlapok 66%-ánál volt megfigyelhető). A vásárlókat vagy nem tájékoztatták, vagy félretájékoztatták az „elállási jogról" – arról a jogukról, hogy a távértékesítés során történt rendelést minimum 7 napon belül törölhetik és indoklás nélkül visszaküldhetik az árut. Egyes esetekben például azt közölték velük, hogy a kereskedő nem veszi vissza a terméket, vagy hogy csak levásárolhatják a termék árát, ahelyett, hogy készpénzben megkapnák a visszatérítést. Más esetekben a fogyasztókat azzal kapcsolatban vezették félre, hogy a vásárlás után legalább 2 évig joguk van a hibás terméket megjavíttatni vagy kicseréltetni (például azt mondták nekik, hogy ez csak egy évig áll jogukban).

Szintén gyakran fordult elő, hogy félrevezető információ volt olvasható a teljes árról (ez a problémás honlapok 45%-ánál fordult elő). A szállítási pluszköltségekre vonatkozó információt vagy nem tüntették fel, vagy nehéz volt megtalálni. A pluszköltségeket csak a fizetés utolsó fázisában adták hozzá az addigi árhoz. Néhány honlap „ingyenes szállítást" ígért, vagy „minden költséget magában foglaló" ajánlatot tett, holott felszámította a szállítási költségeket.

A harmadik leggyakoribb probléma az volt, hogy a kereskedő elérhetőségét illetően hiányoztak az adatok vagy hiányosan jelentek meg (ilyesmi a problémás honlapok 33%-ánál volt megfigyelhető).

„Megállapítottuk, hogy az elektronikai cikkeket online értékesítő kereskedők több mint fele becsapja a fogyasztókat. Ez Európa-szerte probléma, amelyre európai szintű megoldást kell találnunk. A következő hónapokban sokat kell még dolgoznunk azon, hogy rendbe tegyük ezt a szektort. Az európai fogyasztók ennél jobbat érdemelnek" – értékelte a vizsgálat eredményeit Meglena Kuneva, az Európai Bizottság fogyasztóvédelmi biztosa.

A nemzeti hatóságok most – az eljárás második fázisaként – felveszik a kapcsolatot a kereskedőkkel, és felkérik őket, hogy tisztázzák eddigi eljárásmódjukat vagy szüntessék meg az észlelt problémákat. A honlap jogszabályokkal való harmonizálásának elmulasztása jogi következményekkel járhat, amely bírsághoz vagy a honlap bezárásához vezethet. Az EU tagállamokra kiterjedő intézkedés eredményeit 2010 közepén hozzák nyilvánosságra. Ekkorra várható az is, hogy több tagállamban is megnevezik a problémásnak talált honlapokat. Erre eddig csak három vizsgált ország esetében került sor (Izlandon, Lettországban és Norvégiában), mert a fogyasztóvédelmi szabályok a többi ország esetében csak a lezárt eljárások esetében nevezhetik meg a vétkeseket.

Kiugróan jól teljesítettek az ellenőrzés során az osztrák honlapok: a megvizsgált 10 weboldal mindegyike megfelelő volt nyugati szomszédunknál. Hasonlóan kivétel nélkül rendben találták a hatóságok a bolgár és a szlovén honlapokat is. Magyarországhoz hasonló 100 százalékos hibarátát csak Ciprus esetében jegyeztek fel az ellenőrök. Magas volt azonban a szabálytalanságoktól terhelt honlapok aránya Svédországban, Hollandiában, Finnországban, Lettországban, Litvániában és Izlandon is.

A fogyasztóvédelmi hatóságok egyébként összesen tíz kérdéscsoport alapján vizsgálták a honlapokat. Ezek a következők voltak: 1. Feltüntették-e a kereskedő nevét, földrajzi címét és emailcímét? 2. Világos tájékoztatást adtak-e a termék főbb jellemzőiről? 3. Tartalmazza-e az ár az adókat? 4. Világos tájékoztatást adtak-e a fizetési feltételekről? 5. Világos tájékoztatást adtak-e a szállítási feltételekről? 6. Világos tájékoztatást adtak-e a szállítási költségekről (feltéve, hogy ezeket ésszerűen előre meg lehet-e határozni)? Ha ezek nem határozhatóak meg ésszerűen előre, akkor világos tájékoztatást adtak-e arról, hogy ilyen költségek felmerülhetnek? 7. A végül ténylegesen fizetendő ár ugyanaz-e, mint amit a vásárlás előtt feltüntettek? 8. A kezdetben feltüntetett árat nem félrevezető módon adták-e meg? 9. Tájékoztatták-e a vásárlót arról a jogáról, hogy vásárlás után is visszaléphet a tranzakciótól? 10. Ha a honlap a vásárló jogi lehetőségeiről is tájékoztat, akkor ezt nem félrevezető módon teszi-e?

Brüsszel, 2009. szeptember 7.

Fogyasztóvédelmi felzárkózás az új tagállamokban

Részletesebb és megbízhatóbb információkhoz juthatnak a megvásárolni kívánt termékekről a magyar fogyasztók egy az Európai Bizottság által is támogatott projektnek köszönhetően.

Hat új uniós tagállamban – köztük Magyarországon – profitálhatnak a fogyasztók abból a három éven át futó és csütörtökön Brüsszelben befejezettnek nyilvánított projektből, amelynek célja a független fogyasztóvédelmi szervezetek kapacitásainak fejlesztése volt valamennyi vásárló épülésére. A Bizottság által is támogatott projekt keretében többek között összehasonlító árutesztelésekkel foglalkozó magazinok és honlapok fejlesztéséhez járultak hozzá, amelyek ennek köszönhetően nagyjából ugyanazt a tartalmat tudják nyújtani, mint a jóval nagyobb fogyasztóvédelmi kultúrával rendelkező nyugat-európai országok erre szakosodott szolgáltatásai.

A hároméves program keretében hat új tagállamban – Cipruson, Csehországban, Lengyelországban, Magyarországon, Romániában és Szlovéniában - 18 összehasonlító teszt költségeit finanszírozták, amelynek tárgyai különböző műszaki eszközök (mosógépek, porszívók,

digitális kamerák, mobiltelefonok), valamint gyerekülések, naptejek és MP3-as zenei lejátszók voltak. Ezeknek az áruknak a bemérését többnyire francia és német laboratóriumokban végzik borsos áron, a projekt a kedvezményezett független fogyasztóvédő szervezetek számára lehetővé tette, hogy külön költségek nélkül jussanak hozzá a vizsgálatok eredményeihez.

A programban magyar részről az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) vett részt, amely immár hosszú évek óta a „Kosár" fogyasztóvédelmi magazint is kiadja. A magazin állandó előfizetőinek száma 1200 körül van, miközben az újságárusok által eladott példányszám 1000-1500 darab körül mozog. A „Kosár" honlapját (http://kosarmagazin.hu) havonta 4-10 ezer olvasó látogatja. Összehasonlításképpen: egy-egy nagyobb nyugat-európai fogyasztóvédelmi szervezet szolgáltatásainak 500 ezer előfizetője van.

Az OFE látogatói Geri Ádám, a „Kosár" Teszt szerkesztője szerint elsősorban a városlakók és a 40 év feletti korosztály közül kerülnek ki. A tervek között szerepel a fiatalabb korosztályok megszólítása is, többek között egy olyan keresőmotor csatasorba állításával, amelynek segítségével a fogyasztók a számukra fontos speciális paraméterek alapján tesztelhetik a termékeket. Például a porszívóknál lehetőség lenne arra, hogy valaki a porkibocsátás vagy egyéb szempontok alapján hasonlítsa össze a piacon előforduló árucikkeket egymással és döntsön a számára legmegfelelőbb áru megvásárlásáról.

Geri Ádám szerint a projekt egyik tapasztalata az volt, hogy az árak és a minőség között nincs feltétlenül közvetlen kapcsolat, viszonylag elérhetőbb árakon is lehet jó minőségű termékekhez hozzájutni, vagyis a vásárlóknak igazán érdemes utánanézniük, mielőtt valamire kiadják a pénzüket.

2009. szeptember 1.

Leáldozóban a hagyományos égők kora

Az EU a következő három évben fokozatosan kivonja a forgalomból a hagyományos villanykörtéket, hogy azok helyét az energiahatékony fényforrások új generációja vegye át.

A szeptemberben életbe lépő új uniós szabályozás megtiltja a gyártóknak és az importőröknek, hogy átlátszó burás, 100 wattos vagy annál nagyobb teljesítményű izzószálas villanykörtéket forgalmazzanak az EU területén. A boltok mindaddig értékesíthetik ezeket az égőket, amíg a készletük tart.

A tiltás egyike az energiamegtakarítást és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet szolgáló uniós intézkedéseknek. A rendelkezést az EU 2011-ben, illetve 2012-ben az alacsonyabb teljesítményű átlátszó burás izzólámpákra is kiterjeszti. Az EU az áttetsző burás izzókat és a nagy energiaigényű halogénlámpákat ugyancsak kivonja a piacról.

Az intézkedéseknek köszönhetően 2020-ra már annyi energiát lehet megtakarítani, amely évről-évre 11 millió háztartás ellátásához elegendő. Így a szén-dioxid-kibocsátás is csökkenni fog évi 15 millió tonnával.

A hagyományos izzókat már 130 éve használjuk világításra, ám ezek a villanykörték az általuk fogyasztott energiának csak körülbelül 5-10%-át fordítják fénykibocsátásra, a többit pedig hőtermelésre vesztegetik. Jóval több energiát emésztenek fel, mint a korszerű fényforrások, így

például a kompakt fénycsövek, az alacsony energiafogyasztású halogénlámpák, a fénykibocsátó diódák és más új termékek.

Az európai piacon jelenleg a kompakt fényforrások hatásfoka a legjobb: ezek a termékek 65–80%-kal kevesebb energiát fogyasztanak az izzószálas égőknél. Sok fogyasztó azonban vonakodik használatuktól, a lámpák ára, esztétikai fenntartások, valamint egészségügyi aggályok miatt.

Noha a kompakt fényforrások többe kerülnek a hagyományos égőknél, összességében olcsóbbak ez utóbbiaknál, mivel amellett, hogy kevesebb energiát használnak, jóval hosszabb az élettartamuk is. Az EU becslése szerint a háztartások villanyszámlájukat évente legalább 50 euróval csökkenthetik, ha energiatakarékos lámpákra váltanak.

Andris Piebalgs energiaügyi biztos bízik abban, hogy a a fogyasztókat végül meggyőzik az energiatakarékos égők előnyei. „A kiváló ötletek térhódításához néha sok időre van szükség" – írta a politikus a napokban blogjában en. A biztos úgy gondolja, hogy a hagyományos égők betiltása fejlődést hoz az ágazatban.

Az átmenet megkönnyítésére honlapján en a Bizottság 22 nyelven ismerteti a változásokat.

Az új jogszabály hatálya csak a nem irányított (azaz minden irányban egyformán világító) fényforrásokra terjed ki. Az irányított fényű fényforrásokra (pl. fényszórókra) vonatkozó hasonló jogszabályok elfogadása 2010-ben várható.

Brüsszel, 2009. július 23.

Energiatakarékos tévék és fagyasztók hamarosan az üzletekben

Négy olyan ökotervezési rendeletet hagyott jóvá szerdán a Bizottság, melyek révén – ha maradéktalanul végrehajtják őket – annyi energiát lehetne megspórolni, ami megfelel Svédország és Ausztria együttes éves áramfogyasztásának.

Az ipari motorok, vízmelegítők, televíziók és fagyasztók energiahatékonyságát javítaná az a négy ökotervezési (vagy ökodesign-) rendelet, melyet szerdán fogadott el a Bizottság. Ennek köszönhetően 2020-ra évi 190 TWh energiát is meg lehet spórolni, ami Svédország és Ausztria együttes és éves áramfogyasztásának felel meg. Andris Piebalgs energiaügyi biztos szerint azonban a rendelkezés nem csak áramot takarít meg, hanem hozzájárul a CO2-kibocsátás és az energiaárak csökkenéséhez, mindemellett álláshelyeket hoz létre és támogatja az innovatív technológiák alkalmazását.

A rendelet szinte a legtöbb, az iparban használatos elektromos motorra kiterjed. Így 2011. június 16-a után már nem lehet alacsony hatékonyságú (IE1 és az alatti) motorokat forgalomba hozni. 2015-től a 7,5–375 kW teljesítményű IE2 motorokat csak akkor lehet piacra dobni, ha változtatható fordulatszámú vezérléssel látják el őket. 2017-től pedig ugyanezek az előírások vonatkoznak majd a 0,75–7,5 kW teljesítményű motorokra. Az IE3 motorokat egyébként változtatható fordulatszámú vezérléssel és anélkül is lehet majd árulni. Az alacsony hatékonyságú és úgynevezett standalone (beépített, önálló) funkciójú keringető rendszereket 2012-től nem lehet már forgalomba hozni. 2015-ben az előírásokat tovább szigorítják, és azokat kiterjesztik a fűtéssel ellátott keringető rendszerekre is. (Ezekkel az intézkedésekkel a tervek szerint 2020-ra évente 25 TWh energiát spórolhatnak meg.)

A tévékre és a fagyasztókra vonatkozó rendeletek értelmében csak a hatékony készülékek maradhatnak a piacon. Ez azt jelenti, hogy jövő július elsejével kivonják a forgalomból a B és C energiaosztályú (vagy az alatti) fagyasztókat, 2012. július elsejével pedig ugyanez a sors vár az A energia-besorolású készülékekre. 2014. július elsejétől csak az A+, illetve afölötti energiaosztályba tartozó gépek kerülhetnek a boltokba. Ami a televíziókat illeti, 2010. augusztus 20-tól lényegében csak azok a készülékek kerülhetnek forgalomba, melyek energiahatékonysága meghaladja a mostani átlagot. 2012. április elsejétől pedig csak olyan tévéket dobhatnak piacra, amelyek energiahatékonysága legalább 20 százalékkal jobb, mint a mostani átlag.

Jelenleg kilenc ökotervezési rendelet van érvényben, melyek révén a Bizottság reményei szerint 2020-ra évi 315 TWh áramot lehet majd megspórolni, ami egyébként több mint Olaszország éves áramfogyasztása.

Brüsszel, 2009. július 20.

Az EU nagy részén drágább az élet, mint Magyarországon

Magyarországon még az átlagos uniós árszínvonalnál is némileg drágábbak a szórakoztató elektronikai cikkek, illetve a távközlési berendezések és szolgáltatások – derül ki az Eurostat legfrissebb felméréséből. Hazánk átlagos árszínvonala azonban a többi termék és szolgáltatás viszonylagos olcsósága miatt csupán az EU-átlag 70 százalékát teszi ki.

Magyarország összességében a relatíve alacsonyabb árfekvésű tagállamok közé tartozik az Európai Unióban – olvasható ki az Eurostat július 16-án publikált legújabb felméréséből. Ebben az uniós statisztikusok igen széles körű adatgyűjtésre támaszkodva azt próbálták meg számszerűsíteni, hogy az egyes tagállamok (illetve a vizsgálatba bevont további tíz európai ország) árszínvonala milyen egymáshoz képest. Általában is, de a lakossági fogyasztás szemszögéből legjellemzőbbnek tűnő termékcsoportok és szolgáltatások körében is.

Az összesen mintegy 2500 termék és szolgáltatás 2008-as árának összehasonlításán alapuló felmérés szerint hazánk átlagos árszínvonala az EU-átlag 70 százalékát teszi ki. Összességében gyakorlatilag ugyanilyen árszinttel szembesülnek a fogyasztók a többi visegrádi államban (tehát Lengyel- és Csehországban, valamint Szlovákiában) is. Megjegyzendő azonban, hogy az idei év eddigi részében a visegrádi valuták átlagosan gyengültek az euróval szemben, s hacsak nem változik meg radikálisan ez a tendencia az év második felében, akkor az várható, hogy 2009-re a szlovák árszínvonal már némileg magasabb lesz a csehvel, a lengyellel vagy a magyarral összehasonlítva.

Az EU-n belül a legmagasabb árakat általában az északi tagállamokban kénytelenek elviselni a fogyasztók – részben a fogyasztás erőteljesebb megadóztatása miatt is. A déli tagállamok (Olaszország kivételével) és főleg a 2004-ben vagy 2007-ben csatlakozott új tagállamok ezzel szemben az átlagnál alacsonyabb árszínvonallal jellemezhetőek.

A legtöbbet a vizsgált 2500 termékért és szolgáltatásért összességében Dániában kell fizetni, az EU-átlag 141 százalékát. A legkevesebbet pedig Bulgáriában, mindössze 51 százalékot. Magyarországnál némileg olcsóbbnak számít azonban Románia (62 %) és Litvánia (67 %) is. A kuna viszonylagos erőssége miatt Horvátország azonban (75 %) a teljes visegrádi térségnél drágábbnak tekinthető. (A felmérésben az árszínvonalat a vásárlóerő-paritás és az euróval szembeni éves átlagárfolyam hányadosaként határozták meg.)

Ami az egyes termékcsoportokat illeti, hazánkban a lakossági fogyasztásban a legnagyobb súlyt jelentő élelmiszerek összességében az uniós átlag 83 százalékáért vásárolhatóak meg. Érdekes, hogy az átlagos magyar árszínvonallal gyakorlatilag azonos árszintű Lengyelországban az élelmiszerek érezhetően olcsóbbak, mint nálunk, ott csak az uniós átlag 75 százalékát kell fizetni értük. Nyugat-Európán belül Hollandiában a legolcsóbb az élelmiszer (ott csak az uniós átlag 88

százalékát kell fizetni érte, holott a termékek és szolgáltatások összességének árszínvonala ott az EU-átlag 103 százalékán áll). A tagállamok körében az élelmiszerek Dániában a legdrágábbak (147 %). Megjegyzendő azonban, hogy a vizsgálatba bevont 37 európai állam körében a nem EU-tag Norvégia produkálta ezen a termékcsoporton belül a legmagasabb árszínvonalat (154 %).

Az alkoholos italok és dohányáruk termékcsoportjában rendkívül nagy áreltérések figyelhetőek meg a tagállamok között, mivel itt az adóztatás mértéke igen eltérő. Magyarország árszínvonala e termékcsoportban az uniós átlag 71 százaléka. A ruházati cikkekért (95 %) és a lábbelikért (96%) viszont hazánkban is majdnem annyit kell fizetni, mint az unió „legátlagosabb" tagállamában.

Aránytalanul sokba kerül nálunk a távközlés

A legmeglepőbb adatokat magyar szemszögből azonban a távközlési felszerelések és szolgáltatások esetében produkálta a felmérés. Eszerint e téren a magyar árszínvonal az uniós átlag 103 százalékát teszi ki. Feltűnő, hogy ebben a termék- és szolgáltatáscsoportban (amelybe a postai szolgáltatások mellett főleg a telefonkészülékek és telefonszolgáltatások tartoznak) nagyjából fordított a helyzet, mint a többi termék és szolgáltatás esetében. Vagyis az általában drágább tagállamokban az uniós átlagnál olcsóbbak a távközlési felszerelések és szolgáltatások, az egyébként olcsóbb tagállamokban viszont drágábbak. Így például Dániában csupán 86 százalékos e körben az árszínvonal, Szlovákiában viszont 116 százalékos. Ez valószínűleg arra vezethető vissza, hogy az új tagállamokban a verseny e téren még nagyon gyenge.

A szórakoztató elektronikai termékekért is meglehetősen sokat kell fizetni Magyarországon (az uniós átlagos árszínvonal 102 százalékát). Megjegyzendő azonban, hogy e termékkörben igen csekélyek az árkülönbségek, a legtöbb tagállam árszintje a 90-110 százalék közötti sávban található.

Mélyen zsebükbe kell nyúlniuk az autóvásárlóknak is Magyarországon. A hazai árszínvonal az uniós átlag 101 százalékát teszi ki a személyes közlekedési felszerelések nevű termék- és szolgáltatáscsoportban (ahová a személyautók mellett a motorkerékpárok és a biciklik tartoznak, de nem ide sorolták az ezekhez kapcsolódó alkatrészek és javítás költségét). Ilyesmit Romániában a legjobb vásárolni, ott 84 százalékos a megfelelő adat.

Az Eurostat által ismertetett termék- és szolgáltatáscsoportok közül az éttermek és a szállodák bizonyultak a legolcsóbbnak Magyarországon. Ez volt az egyetlen termék- és szolgáltatási kör, amelyben az EU-átlaghoz viszonyított magyar árszínvonal nem érte el a hazánk átlagára megadott összesített árszínvonalat, vagyis a fent említett 70 százalékot. Az éttermekért és a szállodai szolgáltatásokért hazánkban csupán az uniós átlag 67 százalékát kellett fizetni.

Fokozatosan kiegyenlítődnek az árak – vagy mégsem?

Az adatfelvétel az uniós tagállamok körében már a kilencvenes évek eleje óta folyamatos. Ennek alapján az Eurostat azt is meg tudta állapítani, hogy a Huszonhetek körében az árszínvonalak fokozatosan és folyamatosan közelednek egymáshoz: az átlagos variációs együttható az 1996-os 41 százalékról tavalyra 23 százalékra csökkent. Érdekes viszont, hogy a „régi" tagállamok körében ez a közeledés megállt: az elmúlt években éppúgy 13 százalék körül volt ez a statisztikai jellemző, mint a kilencvenes évek végén.

Brüsszel, 2009. július 16.

Tizenkét ország az EU repülési feketelistáján

Főként afrikai légi fuvarozók szerepelnek az európai légtérben repülési tilalom alá eső légitársaságok listáján, melynek tizenegyedik aktualizált változatát kedden este fogadta el az Európai Bizottság. Az iráni Caspian Airlines, melynek gépe szerdán zuhant le Teherántól északnyugatra, nem volt a feketelistán.

Két újabb országgal, Zambiával és Kazahsztánnal bővült az az európai uniós feketelista, amelyen a repülési tilalom alá helyezett légitársaságok szerepelnek. Az Európai Bizottság kedden este fogadta el a legújabb változatot, mely az előzőekhez képest öt légitársaság esetében feloldotta a tilalmat, mivel azok – a testület értékelése szerint – kielégítő módon küszöbölték ki a biztonsági hiányosságokat. A Bizottság általánosságban egyébként éppen ezt állapította meg, nevezetesen, hogy a lista erőteljesen ösztönözte a biztonsági hiányosságok kiküszöbölését: a listáról ugyanis le lehet kerülni, amennyiben az érintett felek ténylegesen végrehajtják a megfelelő korrekciós intézkedéseket, és ezáltal megfelelnek az összes vonatkozó biztonsági előírásnak. A testület mindemellett fontosnak tartotta kiemelni azt is, hogy a lista elsősorban megelőző hatású és nem büntető célú eszközként segíti elő a légi közlekedés biztonságának megóvását.

„A légi közlekedés biztonsága területén semmilyen kompromisszumot sem engedhetünk meg magunknak" – hangoztatta a lista frissítése kapcsán Antonio Tajani, a Bizottság alelnöke, majd hozzátette: „nem fogadhatjuk el, hogy az egyes légitársaságok különböző biztonsági előírások szerint működtessenek járatokat Európán belül és Európán kívül – éppen itt az ideje annak, hogy a nemzetközi közösség átgondolja a biztonsági kérdésekkel kapcsolatban folytatott politikát: a biztonsági követelményeket nem teljesítő légitársaságok működését a világon mindenhol be kellene tiltani". Tajani szerint a lista nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Európa légterében biztonságosabb legyen a közlekedés. „Kívánatos volna, hogy ebből kiindulva fokozatosan világszintű együttműködésre épülő nemzetközi stratégiát alakítsunk ki" – tette hozzá.

Az új listáról négy indonéz légi fuvarozót – Garuda Indonesia, Airfast Indonesia, Mandala Airlines és Premiair – le lehetett venni, mivel a Bizottság szerint a felügyeletükért felelős hatóság megfelelően gondoskodik arról, hogy azok betartsák a nemzetközi biztonsági előírásokat. A thai One Two Go fuvarozó már nem szerepel a listában, mert engedélyét a thai polgári légiközlekedési hatóságok bevonták. A Bizottság elismerőleg szólt azokról az erőfeszítésekről is, amelyeket az angolai polgári légiközlekedési hatóság és a TAAG Angola Airlines a biztonsági hiányosságok fokozatos kiküszöbölése érdekében tett. Ebben az összefüggésben az angolai és a portugál polgári légiközlekedési hatóságok között létrejött együttműködési és segítségnyújtási megállapodás lehetővé tette, hogy az említett légitársaság – csak bizonyos légi járművekkel és nagyon szigorú feltételek betartása mellett – újra járatokat üzemeltethessen Portugáliába.

A testület mindezeken kívül üdvözölte azokat az erőfeszítéseket is, melyeket Indonézia, Gabon, Ukrajna és Angola polgári légiközlekedési hatóságai tettek, hiszen az értékelés szerint számottevően javult az ezekben az országokban általuk biztosított repülésbiztonsági felügyelet színvonala, és szoros együttműködést alakítottak ki a Bizottsággal.

A listáról azonban nem csak lekerülni lehet: Zambia és Kazahsztán légiközlekedési hatóságai által megvalósított felügyelet rendszerében több biztonsági hiányosságot azonosítottak, így az említett két ország valamennyi fuvarozóját működési tilalom alá helyezték. Ez alól – az EU-ba üzemeltetett járatai tekintetében előírt szigorú korlátozások mellett – kivételt képez a kazah Air Astana fuvarozó.

Mindamellett a lista mostani és korábbi változataiban említésre került légi fuvarozókat változatlanul fokozott földi ellenőrzéseknek vetik alá a közösségi repülőtereken, így biztosítva, hogy azok folyamatosan megfeleljenek a vonatkozó biztonsági előírásoknak. A legújabb feketelistán a következők szerepelnek: 9 olyan egyéni fuvarozó, amelyek Európai Unióban folytatott működése vonatkozásában teljes tilalom van érvényben – Air Koryo (Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, KNDK), Air West (Szudán), Ariana Afghan Airlines (Afganisztán), Siem reap Airways International (Kambodzsa), Silverback Cargo Freighters (Ruanda), Motor Sich, Ukraine Cargo Airways, Ukrainian Mediterranean Airlines és Volare (Ukrajna); 12 ország valamennyi (246) fuvarozója – Angola, Benin, Kongói Demokratikus Köztársaság (KDK), Egyenlítői Guinea, Gabon (a három, korlátozások és feltételek mellett üzemelő fuvarozó kivételével), Indonézia (a listáról levett négy fuvarozó kivételével), Kazahsztán (a korlátozások és feltételek mellett üzemelő egy fuvarozó kivételével), a Kirgiz Köztársaság, Libéria, Sierra Leone, Szváziföld és Zambia; 7 légi fuvarozó, amelyek működése csak korlátozásokkal és meghatározott feltételek betartása mellett engedélyezett – TAAG Angola Airlines, Air Astana (Kazahsztán), Gabon Airlines, Afrijet és SN2AG (Gabon), Air Bangladesh és Air Service Comores (Comore-szigetek).

Az új lista a régi helyébe lép és a Bizottság internetes oldalán már meg is tekinthető (http://ec.europa.eu/transport/air-ban/).

A szerdán, Teherántól északnyugatra lezuhant iráni gép, pontosabban a gépet üzemeltető légitársaság, a Caspian Airlines nem szerepelt a listán. A szerencsétlenségben a fedélzeten lévő mind a 169 ember – 153 utas és a 16 fős személyzet – is meghalt. A baleset 16 perccel a felszállás után következett be, egyelőre ismeretlen okból. Rövid időn belül ez már a harmadik légikatasztrófa: június elsején az Air France Rio de Janeiróból Párizsba tartó A330-as típusú Airbus gépe zuhant az Atlanti-óceánba. Akkor 228 ember – köztük négy magyar állampolgár és egy szlovákiai magyar – vesztette életét. Június 30-án 153 emberrel a fedélzetén az Indiai-óceánba zuhant a jemeni légitársaság egyik utasszállító repülőgépe. A szerencsétlenséget egy 14 éves kislány élte csak túl.

Brüsszel, 2009. július 13.

Klímaügyi előrelépés L'Aquilában

Igen pozitív értékelést adott a pénteken zárult G8-csúcsról és a köré szervezett nagyszabású nemzetközi találkozósorozatról az olaszországi L'Aquilában rendezett eseményeken szintén részt vevő José Manuel Barroso. Különösen a klímaügyekben elért előrehaladást méltatta.

Néhány kérdésben komoly előrehaladást sikerült elérnünk L'Aquilában – vélekedett a háromnapos monstre tárgyalássorozatot követően az Európai Bizottság elnöke. Barroso bizottsági elnökként állandó résztvevője az Egyesült Államokat, Japánt, Német-, Francia-, Olasz- és Oroszországot, Japánt valamint Kanadát tömörítő G8 nyaranta rendezett éves csúcstalálkozóinak, a megfigyelőnél több, a teljes jogú tagnál kevesebb joggal rendelkező minőségben. Az idei találkozón alapvetően a klímavédelem, az élelmiszerbiztonság, a fejlődő világ megsegítése és a kereskedelmi liberalizáció ügyére fordították a legtöbb figyelmet a résztvevők. Barroso szerint mindegyik témában sikerült valami olyasmiben megállapodni, ami új lendületet adhat a globális kihívások globális erőfeszítésekkel történő kezeléséhez.

Az éghajlatvédelem terén sikerült „kőbe vésni", hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedése legfeljebb 2 fokig tolerálható – állapította meg elégedetten Barroso. Valóban ez volt az első alkalom, hogy az Egyesült Államok is elkötelezte magát egy ilyen konkrét vállalás mellett. (A klímatudósok szerint az iparosodás előtti időktől kezdve máig 0,7 fokkal emelkedett a globális átlaghőmérséklet – a szerk.). A G8-csúcs „margóján" a fejlődő országokkal szervezett egyéb találkozókon Kína, India és több más fontos fejlődő ország is vállalta, hogy erőfeszítéseket tesz a 2 fokos limit betartása érdekében. Barroso szerint ez „jelentős előrelépés" afelé, hogy decemberben a koppenhágai ENSZ-csúcson sikerüljön konkrét és globális megállapodást elérni a széndioxid-kibocsátás korlátozásáról. „Ehhez még sokat kell dolgoznunk, de most már sokkal tisztábban látjuk, mit kell tenni, beleértve a finanszírozást, ahol az EU egyébként megismételte, hogy készek vagyunk hozzátenni a saját részünket és hamarosan konkrét javaslatokkal állunk elő" – mondta Barroso. A hamarosan ez esetben szeptembert jelent, akkor áll elő elképzeléseivel a Bizottság.

A bizottsági elnök egyébként arra célzott, hogy a l'aquilai egyeztetéseken részben azért nem sikerült még több konkrét vállalást kicsikarni a fejlődő országokból, mert azok azt követelték, hogy a fejlettek előbb tegyenek konkrét ajánlatot arra, miként tudják anyagilag is segíteni a fejlődők emisszió-visszafogási erőfeszítéseit. A G8-csoporton belül sikerült viszont egyetértésre jutni arról (és ez is most először történt meg), hogy 2050-re a fejlett országok 80 százalékkal csökkentik széndioxid-kibocsátásukat. A fejlődőktől azt szerették volna hallani, hogy ők pedig elfogadnak egy 50 százalékos csökkentést (hogy mihez képest, az bizonytalan, az EU 1990-et javasol). Ők viszont ezt nem voltak hajlandóak felvállalni.

Mint ismert, az EU azt vállalta, hogy 2020-ra 20 százalékos kibocsátás-csökkentést valósít meg, amit 30 százalékosra emel, ha sikerül globális megállapodást kötni a témában. Barroso L'Aquilában is megismételte a gyakran hangoztatott uniós önreklámot, miszerint ezzel az EU vezető szerepet tölt be a klímavédelmi erőfeszítések során. Egyúttal azt is elismerte, hogy „a Koppenhágába és a globális megállapodáshoz vezető út továbbra is rögös és meredek, és mindig az utolsó szakasz a legnehezebb. De a feltételek most már adottak" – vélte.

Élelmiszerbiztonsági kezdeményezés

A G8 mellett rendezett nagyszabású konferencia résztvevői megállapodtak továbbá, hogy a következő három évben 20 milliárd dollárt fordítanak egy úgynevezett „élelmiszerbiztonsági kezdeményezés” keretében a legszegényebb országok mezőgazdasági termelésének fejlesztésére. „Sürgős szükség van döntő fellépésre, hogy megszabadítsuk az emberiséget az éhezéstől és a szegénységtől” – fogalmaztak közös közleményükben a Nyolcak illetve további 19 ország állam- és kormányfői, kiegészülve 13 nemzetközi szervezet (köztük a Világbank, a Nemzetközi Valutaalap, az OECD és a Kereskedelmi Világszervezet) vezetőivel. Eredetileg csupán 15 milliárdról lett volna szó, de az utolsó pillanatban „felkerekítették” az összeget, hogy szebb számmal állhassanak a nyilvánosság elé – árulta el az alkudozás egyik résztvevője. A csúcs után is homályban maradt azonban, hogy ennek a vállalásnak mekkora része „új pénz” és mekkora olyan vállalás, amelyet már korábban megtettek és most csak megismételtek. Azt sem lehet még tudni, hogy pontosan ki és hogyan fog dönteni ennek a pénznek a szétosztásáról.

Barroso beszámolója szerint az EU 3 milliárd euróval fog hozzájárulni a kezdeményezéshez. Azt viszont a bizottsági elnök sem árulta el, hogy ez új pénz, vagy csak meglévő források átcímkézése. Sietett viszont beszámolni arról, hogy az Unió természetesen továbbra is kiáll a tavalyi G8-csúcson (Japánban, Toyakóban) tett 1 milliárdos segélyvállalásának végrehajtása mellett, amely a bizottsági elnök szerint immár 35 országot támogat.

A bizottsági elnök elégedettségét fejezte ki, hogy L’Aquilában sikerült célul tűzni a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) keretében zajló liberalizációs körtárgyalások dohai fordulójának befejezését 2010-re. Hangsúlyozta viszont, hogy „kollektív hitelességünk” érdekében most „ezt meg is kell valósítanunk”. Elemzők ezzel kapcsolatban arra emlékeztettek, hogy a dohai forduló lezárására már korábbi G8-csúcsok is ígéretet tettek, ám mindez írott malaszt maradt. A jelenlegi súlyos globális gazdasági válság még sürgetőbbé tette a nemzetközi kereskedelem liberalizálását, ám éppen ez a válság még nehezebbé is tette az erről való megállapodást – a krízis közepette ugyanis felerősödtek a protekcionista követelések is a legkülönbözőbb érdekcsoportok részéről.

Barroso hangsúlyozta, hogy L’Aquilában egyetértés született a gazdasági válságra adott válaszról, a kilábalást célzó erőfeszítések folytatásáról és a krízis szociális hatásainak csillapításáról. A bizottsági elnök ezzel kapcsolatban ismét megragadta az alkalmat, hogy kiálljon a gazdaságélénkítések megfelelő időben történő lezárása, illetve az ehhez vezető utat felvázoló „exit stratégia” elkészítése mellett. Egyúttal hangsúlyozta a „zöld növekedés” új korszakára való felkészülés fontosságát.

Nem tett említést viszont arról, hogy a G8-csúcs gazdasági válsággal foglalkozó része nem utolsósorban az EU belső megosztottsága miatt lett meglehetősen eredménytelen. Németország ugyanis a Bizottsághoz hasonlóan az „exit stratégia” megalkotása mellett kardoskodott, míg Nagy-Britannia és Franciaország ezt még túl korainak tartja. Az Egyesült Államokban pedig egyenesen egy második gazdaságélénkítő csomag összeállításának szükségességén morfondírozik a kormányzat.

Reakció az Európai Néppárttól

Az Európai Néppárt (EPP) elnöke üdvözölte a L’Aquilában hozott klímaügyi döntéseket, amelyek szerinte sok elemükben visszatükrözik az EPP-nek a júniusi európai parlamenti választás kampányában megfogalmazott varsói nyilatkozatát. Wilfried Martens leszögezte, hogy „szénteleníteni” kell a gazdaságot, növelni kell az energiahatékonyságot, „több megújuló energiaforrással, de opcióként megtartva a nukleáris energiát is”, hogy csökkenteni lehessen Európa függőségét az olaj- és gázimporttól. „Végre eljött az idő, hogy szembenézzünk a kihívással és felkaroljuk Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos kezdeményezéseit, folytatva azt az utat, amelyet 2007. márciusában Angela Merkel német kancellár kitűzött” – fogalmazott Martens.

Brüsszel, 2009. július 6.

Levegőminőség: magyar zónák is mentességet kaptak

Ausztria, Németország és Magyarország 2011-ig mentességet kapott a levegőminőségi előírások végrehajtása alól, Belgium, Dánia, Görögország, Spanyolország, Franciaország és Szlovákia esetében azonban a Bizottság kifogást emelt a mentesség iránti kérelemmel szemben.

Összesen kilenc tagállam – Ausztria, Belgium, Németország, Dánia, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Magyarország és Szlovákia – 94 zónája vagy agglomerációja esetében kérelmezte azt, hogy 2011 júniusáig mentességet kaphasson a PM 10-ként ismert szálló porra vonatkozó uniós levegőminőségi előírások alól. (A 2008-as uniós levegőminőségi irányelv értelmében a tagállamok szigorú feltételek mellett az ország egyes részei vonatkozásában 2011 júniusáig meghosszabbíthatják a PM 10-re vonatkozó előírás teljesítésére kijelölt határidőt.)

A Bizottság Ausztria, Németország és Magyarország összesen 19 levegőminőségi zónája esetében jóváhagyta a határidő-hosszabbítást (a testület megítélése szerint a bejelentett mentességek megfelelnek az irányelvben foglalt feltételeknek), az összes többi zóna esetében azonban kifogást emelt a mentesség iránti kérelem ellen.

A tagállamok benyújthatnak új értesítést a Bizottság által kifogásolt zónák esetében, amennyiben mellékelik a feltételek teljesülését bizonyító új információkat.

„Több olyan tagállam van, amely a 2005-ös határidőig nem tudta teljesíteni a PM 10 vonatkozásában meghatározott előírásokat, és még ma sem képes ezeknek eleget tenni” – hangoztatta Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos, aki hozzátette azt is: a Bizottság ezért annak egyértelmű bizonyítását várja el a tagállamoktól, hogy az országban élő polgárok érdekében mindent megtesznek azért, hogy a lehető legrövidebb időn belül megfeleljenek az uniós előírásoknak.

A szálló por (PM 10) elsődlegesen az ipari tevékenység, a közlekedés és a lakossági fűtőrendszerekből származó káros emisszió révén kerül a levegőbe. A szálló por asztmás megbetegedést, szív- és érrendszeri problémákat, tüdőrákot és korai halált okozhat.

Brüsszel, 2009. július 2.

Július elsejével új korszak nyílt a roamingban

Szerdától az Európai Unión belül olcsóbban mobilozhat és sms-ezhet egy másik tagállamba bárki, július elsejétől ugyanis harmadára csökkentek a roaminghívások és a szöveges üzenetek küldésének a tarifái.

Július elsejétől legfeljebb 0,11 euróba, vagyis a korábban az EU-ban jellemző (áfa nélkül számított) 0,28 eurós átlagár közel harmadába kerülnek az Európai Unión belül a külföldről küldött szöveges üzenetek. Egy másik uniós országban kezdeményezett roaming- (más néven barangolásos) hívás percdíja pedig ezentúl nem haladhatja meg a 0,43 eurót, a fogadott hívásoké pedig a 0,19 eurót.

Június 30-ig a legmagasabb díj a külföldről kezdeményezett hívások esetében 0,46 euró, a külföldön fogadott hívások esetében pedig 0,22 euró volt. 2005 nyarán – még az uniós fellépést megelőzően – egy EU-n belüli barangolásos hívás az Ausztriából hívást kezdeményező német előfizetőnek percenként akár 1,70 euróba, az Olaszországból telefonáló brit barangolónak 1,47 euróba, a belga előfizetőnek Ciprusról pedig 2,50 euróba került.

A Bizottság honlapján fellelhető táblázat alapján míg 2005-ben egy Dániában tartózkodó magyar, ha hazatelefonált, percenként 1,35 eurót, ha ugyanott hívást fogadott, akkor percenként 0,48 eurót volt kénytelen fizetni. Az új szabályozásnak köszönhetően ez az összeg 0,54, illetve 0,24 euróra csökkent. Ha ugyanez a magyar utazó még sms-t is küldött haza, akkor a havi elszámolásában üzenetenként 0,37 euró költséggel kellett számolnia, amely azonban most 0,14 euróra csökkent.

A szerdán életbe lépett szabályozásban újdonság az is, hogy a szolgáltatóknak mostantól perc helyett másodperc alapú számlázást kell alkalmazniuk a külföldön kezdeményezett mobilhívások 30ik másodpercétől, valamint a fogadott hívások első másodpercétől kezdve. Eddig a fogyasztók akár 24 százalékkal is többet fizettek kezdeményezett és fogadott hívásaikért, mint amennyit azok tényleges időtartama indokolt volna.

A letöltött megabájtonként 1 eurós viszonteladói díjplafon lehetővé teszi, hogy az üdülők és utazó üzletemberek is kedvükre internetezzenek, filmeket töltsenek le vagy képeket küldjenek a mobiltelefonjukkal anélkül, hogy a barangolás után a megszokottnál jóval magasabb számlától kellene tartaniuk.

A letöltésre vonatkozó viszonteladói díjplafon az elkövetkező két évben csökkeni fog: 2010-re 0,80 euróra, míg 2011-re 0,50 euróra. A fogyasztókat értesítik az adatszolgáltatások költségeiről, mivel az új szabályok arra kötelezik a mobilszolgáltatókat, hogy más EU-tagállamba utazó ügyfeleiket a határ átlépésekor – sms-ben vagy felugró ablak segítségével – ingyenesen tájékoztassák az adott országban érvényes roamingdíjakról.

Az új szabályok várhatóan megvédik majd a fogyasztókat a váratlanul magas számlák okozta megrázkódtatásoktól is, mivel a fogyasztók olyan biztonsági korlátot határozhatnak meg számlájukhoz, amely alapesetben 50 eurós – tetszőlegesen növelhető – számlaösszeg elérésekor korlátozza a szolgáltatásokat (a közelmúltban 46 ezer eurós számlával szembesült az a német állampolgár, aki franciaországi barangolása közben egy TV-programot töltött le.) Ez utóbbit a mobilszolgáltatóknak 2010 márciusáig kell bevezetniük.

Az Európai Bizottság most abban bízik, hogy mindezek hatására az uniós fogyasztók barangolási költségei további 60 százalékkal fognak csökkenni, a mobiltelefon-használat pedig tovább növekedik. Az Európai Unió először 2007-ben foglalkozott a külföldi mobiltelefon-használattal, amelynek köszönhetően a roaming beszédhívások költsége 70 százalékkal csökkent.

Az első mobiltelefonos barangolásról szóló európai uniós rendeleten alapuló új barangolási szabályok 2012 nyaráig lesznek hatályban. Az Európai Parlament és a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy 2010 nyaráig készítsen jelentést az új szabályok működéséről

Viviane Reding, az Európai Unió távközlési biztosa közleményében arra figyelmeztetett, hogy a Bizottság és a nemzeti szabályozó hatóságok különös figyelemmel fogják kísérni a külföldön igénybe vett adatszolgáltatások díjának alakulását és jövőre felmérik, hogy a barangolási szolgáltatások piacán kialakult-e végre versenyhelyzet.

2009. június 22.

Éghajlatváltozás – cselekedj és alkalmazkodj!

A június 23. és 26. között megrendezendő Zöld Hét kiváló alkalmat kínál az embereknek a környezetvédelmi kérdések megvitatására.

Az Európai Unió az éghajlatváltozás elleni küzdelem egyik éllovasa. Az EU vállalta, hogy 2020-ra legalább 20%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest, a megújuló energiaforrások arányát pedig 20%-ra növeli a teljes energiaszerkezetben. A jelenleg hatályos Kiotói Jegyzőkönyvet egy új nemzetközi klímaegyezmény váltja majd fel, amelynek elfogadására a tervek szerint decemberben kerül sor Koppenhágában.

Ezért korántsem meglepő, hogy a kilencedik alkalommal megrendezésre kerülő Zöld Hét en témája az éghajlatváltozás, jelmondata pedig a következő: Cselekedj és alkalmazkodj! A rendezvénysorozat számos fontos kérdést napirendjére tűz majd, így például azt, hogy egyezménnyel zárul-e majd a Koppenhágai Éghajlat-változási Konferencia, hogyan lehetne 2050-re megszüntetni a társadalom szén-dioxid-kibocsátását, valamint hogyan lehet megóvni a gazdaságot és a környezetet az éghajlatváltozással szemben.

Brüsszel a Zöld Hét során megrendezendő konferencia keretében számos vitafórumnak és műhelybeszélgetésnek ad otthont, de a város a nagyközönségnek is kínál érdekes eseményeket. Köztük említhető Luc Schuiten fantasztikus várostervezésről en szóló kiállítása, és a The age of stupid en (Az ostobaság kora) című film vetítése.

A legjobb környezetvédelmi projekteknek járó LIFE-díjak en átadására június 24-én kerül sor. A pályaművek között szerepel egy olyan olasz környezetbarát permetezőrendszer, melynek révén akár 95%-kal csökkenteni lehet a cserzés során felhasznált vegyszerek, elektromos áram és víz mennyiségét, de van köztük olyan brit projekt is, mely az újrahasznosításra szánt szennyvíz biztonságosabb kezelésével foglalkozik.

A Zöld Hét az európai környezetvédelmi kérdésekről évente megrendezett legnagyobb konferencia, amelyen részt vesznek az uniós intézmények, a vállalkozások, a civil szervezetek, a hatóságok és a kutatók képviselői is.

A 2009. évi Zöld Hét honlapja en

2009. június 11.

Tiszta fürdővizek várják a strandolókat idén nyáron

Az uniós tagországok közül Ciprus, Görögország, Franciaország és Málta büszkélkedhet a legtisztább vizű strandokkal.

Idén nyáron is európaiak milliói keresnek majd felüdülést a kontinens fürdőhelyein. Jó hírt jelent számukra, hogy a tengerparti strandok túlnyomó többségén a víz kellően tiszta ahhoz, hogy úszni lehessen benne. Ugyanez mondható el azoknak a tavaknak és folyóknak a vízminőségéről, ahol a fürdést a helyi hatóságok engedélyezik (vagy legalábbis nem tiltják).

Az Európai Bizottság minden évben jelentést tesz közzé az európai fürdővizek minőségéről. A 2008. évi beszámoló szerint tavaly a vízminőség a tengerparti strandoknak mintegy 96%-a, a

folyó- és tóparti fürdőhelyeknek pedig hozzávetőleg 92%-a esetében megfelelt a tisztasággal kapcsolatos uniós minimumkövetelményeknek. Ez kismértékű javulást jelent 2007-hez képest.

Összességében a fürdővizek Cipruson (98,2%), Görögországban (97,7%), Franciaországban (96,3%) és Máltán (94,3%) a legtisztábbak. További öt országról – Olaszországról, Finnországról, Svédországról, Portugáliáról és Németországról – mondható el, hogy a víztisztaság a vizsgált fürdőhelyek több mint 80%-a esetében megfelelt a kívánalmaknak.

2008-ban több mint 21 400 fürdőhelyen került sor a vízminőség vizsgálatára, ami kismértékű emelkedést jelent 2007-hez képest. A kérdéses fürdőhelyek kétharmada tengerek, egyharmada pedig folyók és tavak partján található.

A vízminőség-vizsgálat során a vizekben előforduló fizikai, kémiai és bakteriális szennyező anyagok mennyiségét mérik. Az EU a fürdővizek minősége tekintetében minimumkövetelményeket és ajánlásokat fogalmaz meg a tagországok számára. A minimumkövetelményeket mindegyiküknek kötelező teljesíteniük, míg az ajánlásokban meghatározott kritériumok csupán iránymutatásul szolgálnak azoknak az országoknak a számára, amelyek többet szeretnének tenni fürdővizeik tisztaságáért. 2008-ban a vizsgált tengerparti fürdőhelyek közel 89%-a, a tó- és folyóparti strandoknak pedig 70%-a a legszigorúbb előírásoknak is megfelelt.

Az uniós tagországok közül Olaszország rendelkezik a legtöbb tengerparti fürdőhellyel. Őt a sorban Görögország, Franciaország, Spanyolország és Dánia követi. Az édesvízi fürdőhelyek listáját Németország és Franciaország vezeti.

Ön is nyaralását tervezi, és szeretné megtudni, tiszta víz várja-e majd a helyi strandon? Olvassa el a Bizottság éves jelentését en, és látogasson el az Európai Környezetvédelmi Ügynökség honlapjára, ahol interaktív térképek en segítségével tájékozódhat az Önt érdeklő európai fürdőhelyek vízminőségéről.

Brüsszel, 2009. június 11.

Közepes osztályzatot kapott Barroso a zöldektől

Tízből 4,4-re értékelte a tíz legnagyobb nemzetközi környezetvédelmi szervezet a Barroso vezette Bizottság öt éves környezetvédelmi tevékenységét, mely szerintük a legjobb eredményeket a klíma- és a energiapolitika területein érte el, míg a fenntartható fejlődés vagy a természeti források használata kapcsán szinte teljes kudarcot vallott - derül ki a zöldek által szerdán közzétett elemzésből.

A Bizottságnak alapvető szerepe van abban, milyen szabályok kötik a tagállamokat környezetszennyezésük csökkentésére, gazdaságaik és társadalmaik fenntarthatóbbá tételére, de a szabályok létrehozása mellett azok betartatásában is nélkülözhetetlen a biztosok testülete - mondta a José Manuel Barroso vezette Európai Bizottság környezetvédelmi teljesítményét értékelő tanulmány bemutatása kapcsán Jorgo Riss, a Greenpeace európai részlegének igazgatója. A tíz legnagyobb zöldszervezet - egyebek mellett a Greenpeace, a WWF, a Föld Barátai, a Climate Action Network, a Birdlife - által elkészített jelentés tizenkét területen tekintette át, milyen szabályokat alkotott a Bizottság az utóbbi öt évben, ezeket milyen hatékonyan tudta betartatni a tagállamokkal, s mindezek nyomán milyen eredményeket ért el az EU a környezet megóvása érdekében.

A Bizottság összesített zöld osztályzata tízes skálán igen alacsony, mindössze 4,4-es, melyen belül a klímaváltozás elleni küzdelemre 7 pontot, az energia- és közlekedés politikára 6-6 pontot, az uniós törvények betartatására 5 pontot, a mezőgazdaságra, a biodiverzitás megőrzésére, a költségvetési és kohéziós politika zöld kihatásaira és a zöld kérdések megjelenítésére a külpolitikájában mind 4 pontot kapott. Ennél rosszabb eredményt csak az átlátható működés, a természeti értékek megóvása és a fenntartható fejlődési stratégiák kapcsán ért el a Barroso-féle testület a "Zöld 10-ek" (Green 10) szerint.

Riss úgy látja, hogy számos területen nem sikerült a célokat sem megfelelően meghatározni, s az ezekből született szabályozás betartatása ezek után már amúgy is veszített jelentőségéből.

A Zöld 10-ek szerint a mandátumának végéhez közeledő biztosi testület 2004-05-ben kizárólag a növekedésre és a munkahelyteremtésre összpontosított, szinte teljesen mellőzve a környezetvédelmi szempontokat és a fenntartható munkahelyek kérdését. Matthias Duwe a Climate Action Network igazgatója szerint a legnagyobb gond az első években az volt, hogy nettó hátrányként tekintettek a gazdaság kizöldítésére a biztosok, melynek kapcsán a ciklus második felében következett be csak változás. Duwe szerint azóta a legjobb eredmények a közlekedés és az energia területeken születtek, de továbbra is hiányoznak a tiszta levegőt és a tiszta termőtalajokat segítő érdemi lépések.

A jelentés szerint továbbra is várat magára a mezőgazdaság és a halászat fenntartható reformja és általában a gazdasági tevékenységek fenntarthatóbbá tételéhez szükséges szabályok megalkotása, melyek érdemi strukturális reformokon keresztül érhetnek egyedül célt.

A zöldek fő üzenete a vélhetően második ciklusát is a Bizottság élén töltő Barroso számára, hogy a duplázza meg törekvéseit a következő öt évben, egy egészségesebb, fenntarthatóbb és zöldebb állásokat kínáló Unió létrejötte érdekében, minden szabályozás megalkotása kapcsán komoly hangsúlyt fektetve a fenntarthatóság aspektusainak figyelembevételére.

Duwe szerint az eddigieknél sokkal nagyobb odafigyelést igényel a gépkocsik károsanyag kibocsátásának csökkentése, melyhez a 2020-as klíma- és energiacélok kapcsán lefektetett szabályoknál ambiciózusabb európai politika kell, fel kell számolni mindenféle támogatását a fosszilis energiahordozóknak és ki kell venni a bioüzemanyagokat a megújuló energiaforrások közül. Emellett a tagállamokat az autóhasználat csökkentésére kell kötelezni, ahhoz, hogy érdemben csökkenjen az EU CO2-kibocsátása és számottevően javuljon a levegő minősége.

Magda Stoczkiewicz, a Föld Barátai Európa igazgatója szerint változtatni kell a környezetvédelem finanszírozásán, hiszen elfogadhatatlan, hogy összesen az Unió büdzséjének 3 százalékát költik ilyen célokra. Hozzátette, elszomorító, hogy több száz milliárd euró jut a gazdaság élénkítésére, “zöld new dealt” ígérve, miközben a zöld munkahely teremtése és a gazdasági tevékenységek CO2-kibocsátásának csökkentése sokadrangú kérdés továbbra is a fontossági listán a Bizottság számára.

A WWF európai politikákért felelős igazgatója, Tony Long szerint három területen van alapvető változásra szükség a Bizottság politikáiban. A Stoczkiewicz által már említett uniós büdzsé következő 2014 ás 2020 közti időszakára vonatkozóan a 130 milliárd eurós költségvetésben meg kell törni a mezőgazdasági és kohéziós pénzek eddig szinte kőbe vésett - 70 százalékos - részesedését, s a megmaradó pénzek kiosztását is széndioxid-mentes működéshez, vagy legalább radikális csökkentéshez kell kötni. Long szerint hasonlóképp meg kell szüntetni azt a ma bevett gyakorlatot, hogy tíz halászati területből kilencen túlhalászás zajlik. A harmadik ám legtöbb igyekezetet igénylő terület a közlekedési szektor, melynek radikális kibocsátáscsökkentését nem csak a 2020-ra javasolt 80 gramm per kilométer CO2-kibocsátási küszöbre kell levinni minden jármű esetében, de egyebek mellett nem szabad ész nélkül közutak és autópályák építésével bátorítani a még több autózást sem.

“Fel kell lépnünk azon rossz beidegződés ellen, mely szerint az európai szabályok versenyellenesek, a vállalatok és gazdaságok ellen vannak” - összegezte mondandóját Long.

A jelentés arra is felhívja a figyelmet, hogy hiába szabályoz a Bizottság bármilyen hatékonyan, ha a tagállamok nem lépnek fel saját működésük fenntarthatóbbá tétele érdekében helyi szinten. Nem a CDM (tiszta fejlesztési) mechanizmusoktól és harmadik világ országaitól kell várni a klímacélok

elérését, hanem saját környezetünkben cselekvőleg fellépve valósítani meg az uniós célokat, s csak mindezek felett támogatni a fejlődő államok alacsony kibocsátású modellre történő átállását, nem kevesebb, mint évi 35 milliárd euróval a meglévő segélyek mellett.

2009. június 10.

Szabadság, biztonság és a jog érvényesülése: kényes egyensúly

A Bizottság új javaslata szorosabb együttműködést szorgalmaz az uniós tagállamok között az igazságügy és a belügyek terén.

A Bizottság 2009. június elején új közleményt en jelentetett meg, amelyben olyan témákra összpontosít, mint például a terrorizmus, az internetes biztonság, a szervezett bűnözés és a határellenőrzés. A javaslat célja vität indítani arról, milyen feladatokat kell az Uniónak megoldania a következő öt év során a közrend biztosítása érdekében. Az ezeket a feladatokat összefoglaló ún. stockholmi program a decemberig tartó hágai program en helyébe lép.

Az internetes biztonsággal kapcsolatban közleményében a Bizottság kifejti, hogy az Uniónak egységes rendszert kell kialakítania a személyes adatok védelmére. Az elképzelés értelmében a személyes adatok védelmét biztosító technológiák, termékek és szolgáltatások európai tanúsítványban részesülhetnének.

A közlemény felvázolja a belső biztonságot szolgáló uniós szintű stratégia és az ennek finanszírozásához szükséges alap létrehozásának lépéseit. Az Uniónak lendületet kell adnia a biztonsági eljárásokkal kapcsolatos kutatásnak, és támogatnia kell a tagállamokat igazságszolgáltatási rendszereik javításában.

A Tanács és a Parlament a következő hónapokban vitatja majd meg a bizottsági javaslatot azért, hogy az új programot év végéig el lehessen fogadni.

Brüsszel, 2009. május 25.

A fogyasztók évei jöhetnek a távközlésben

Noha nem sikerült a távközlési csomag véglegesítése az EP ciklusának vége előtt, a Bizottság az utóbbi évben óriási hajrával számos a szektor további fejlődését segítő döntést vitt keresztül, melyek nyomán ma olcsóbban telefonálunk, internetezünk, a szolgáltatók pedig lendületesen építik tovább az információs társadalmat.

Műholdas szélessávú mobil internet, mobil tévézés, digitális fogyasztóvédelem, csökkentett sms- és adat roaming díjak, optikai kábelhálózat építés, a tévéadások digitális sugárzása, egy nap alatt lezajló szolgáltatóváltás - csak néhány a fogyasztók számára is érthető és kézzelfogható változást hozó lépés az Európai Unió által az utóbbi időben keresztülvitt, vagy felgyorsított törekvések közül.

Elég volt a távközlési óriások másfél évtizede tartó aránytalanul nagy haszonnal járó diadalmenetéből, szabályozni kell, hogy valóban a fogyasztókért működjenek a jövőben a telekommunikációs megoldások és csatornák, melyekért reális összegekért kell a hozzáférést biztosítani - az elmúlt években ez vált Viviane Reding távközlési biztos mottójává.

A szkeptikusok persze könnyen juthatnak arra a következtetésre, hogy könnyű egy ilyen hálás és a figyelem középpontjában lévő témában népszerű döntéseket hozni. Az európai távközlési szektor kimagasló gazdasági mutatói azonban csak az érem egyik oldalát jelentik. Tavaly 1,3 százalékos növekedés mellett 300 milliárd euró feletti bevételt ért el a piac, mellyel 3 százalékkal járult hozzá közvetlenül az európai GDP növekedéséhez, mint nagy innovációs potenciállal bíró iparág a multimédiás tartalmak célba juttatásától a teherjárművek műholdas követésén, az automatizált érzékelőkkel szerelt öntözőrendszereken át a rádiófrekvenciás azonosító olvasóval ellátott intelligens hűtőkig -elképesztően széles skálán.

A Bizottság retorikája szerint azonban ugyanannyira kiemelt törekvés az iparág fejlődése és újabb és újabb befektetések serkentése, mint a verseny és a fogyasztók védelme - mely Reding szerint a gazdasági válságból való kilábalásban is kulcsszerepet játszik.

Miközben tehát a Bizottság minden erejével a “fogyasztókért” működő egységes távközlési piac létrejöttén munkálkodik, biztosítania kell, hogy ne csökkenjen a szolgáltatók befektetési hajlandósága, mert például csak a következő generációs optikai kábelhálózat európai elterjesztése 300 milliárd eurós beruházást igényel, mely nélkül az Uniónak esélye sincs felvenni a versenyt az Egyesült Államokkal, Japánnal vagy Dél-Koreával az IT terjesztések terén.

S noha a volt domináns távközlési szolgáltatókat képviselő ETNO álláspontja szerint a beruházási hajlandóság igen rossz az utóbbi időben - és különösen a válság óta - a Bizottság szerint az, hogy a szektor továbbra is messze gyorsabban nő, mint a gazdaság, segít a távközlési vállalatok vonzerejét megőrizni a befektetők szemében is.

A Reding vezette kabinet fő csapásiránya az egységes távközlési piacon fokozott versenyen keresztül a szolgáltatások díjának a valós költségekhez történő közelítése, mely a roamind díjak 2007-es lefaragásával indult, idén júliusban pedig az sms- és adat-roaming-ár felső plafonjának meghatározásával folytatódik. Emellett a polgárok szemében elsőre kevésbé fontosnak tűnő folyamatban a hívásvégződési díjak mérséklése is komoly szerephez jut. A végződési díjak ugyanis eddig a vállalatok közötti megállapodások alapján egymás “zsebébe” utalást eredményeztek, ami nem csak aránytalanul magas díjakhoz vezetett, de versenyelőnyt produkált a távközlési mamutoknak, melyeknek a kimenő és bejövő hívásforgalma nagyjából kiegyenlített. A versengő kis szolgáltatókat ellenben, melyeknek a kimenő hívásforgalma számottevően nagyobb mint bejövő forgalma, aránytalan terhekkel sújtotta, melyből szintén a nagyok jártak jól.

Az egységes piac irányába hat azonban sok egyéb folyamatban lévő törekvés és szárba szökkenő technológia. Mindenekelőtt az analóg tévéadások digitális sugárzásra történő, már javában zajló átállása után felszabaduló rádiófrekvenciák újrahasznosítása nyomán terjedni fognak a következő generációs nagy sávszélességű hálózatok. Ezzel a vezetékes megoldásoknál olcsóbban tehető hozzáférhetővé az internet és minden más szolgáltatási hálózat a ritkábban lakott vidéki területeken is. Komoly versenytársa lehet azonban a rádiófrekvencián át nyújtott szolgáltatásoknak, a néhány napja pályázati győztest is hirdetett műholdas mobil internet hozzáférés, melyre két vállalat nyert hosszú távú koncessziót. A legkésőbb 2011 közepéig elinduló technológia az összes tagállamban szolgáltató megoldást kínál kötelezően versenyképes áron. S noha a Bizottság i2010 törekvései - melyek szerint jövőre minden európai szélessávú internethez juthat - némi késedelmet szenvedhetnek, de a következő években, várhatóan az EU összes polgára több hozzáférési mód közül is választva szörfölhet gyorsan akár útközben is a világhálón.

További mérföldkő lehet a szélessávú technológiák terjedésében, hogy az Európai Unió Tanácsa idén júniusban napirendre tűzi a GSM-irányelv módosításáról szóló dokumentumok elfogadását, melyek elfogadása kapcsán Pataki Dániel az NHH vezetője és a európai spektrumszabályozó csoport, az RSPG elnöke fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy a revízió nyomán végre lehetővé válhat az iparág által régóta óhajtott, a mobiltól eltérő célú felhasználása is a gsm hálózatoknak otthont adó rádióspektrum frekvenciáknak.

Összességében úgy látszik, noha az EP és a Tanács közt van még egy halvány nézeteltérés a harmadik távközlési csomag elfogadás kapcsán - az illegális tartalmak letöltésén kapott szolgáltatók hozzáférésének letiltása terén -, az hosszabb távon megnyugtatóan és az egységes szabályozási és szabálybetartatási kereteket biztosítva védi majd a közösségi piacot, a felhasználók jogait, miközben egyszerre szolgálja a befektetők érdekeit is. A Bizottság az utóbbi évek erőltetett hírközlési menetelése után tehát - melynek során sokszor a szektor vállalatainak érdekeivel kellett szembe mennie - a következő években babérokat remélhet, az egyre egységesebb piacnak és egyre inkább a fogyasztók kegyeiért vetélkedő szolgáltatóknak köszönhetően.

Brüsszel, 2009. május 18.

Csökken a légiutasokat félrevezető weboldalak száma

Az Unióban repülő 70 legnagyobb légitársaság közül körülbelül egy tucatnak a weboldala nem felel meg az európai fogyasztóvédelmi szabályoknak, mert valótlan árakat vagy megtévesztő reklámokat tüntet fel címlapján - mondta csütörtökön a repülőtársaságok internetes oldalait vizsgáló jelentés közzététele kapcsán Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos.

Továbbra is majdnem egy tucat EU-ban működő légitársaság weboldala megtévesztő információkat, valótlan árakat vagy egyéb módon az európai fogyasztói szabályoknak nem megfelelő tájékoztatást nyújt - derül ki egy csütörtökön közzétett bizottsági jelentésből.

Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos a félrevezető reklámok és tisztességtelen eljárások kivizsgálására eredetileg 2007 szeptemberében indított eljárást, melynek most volt esedékes a felülvizsgálata és a módosítások számonkérése. A mostani felülvizsgálat során a 70 legnagyobb európai légitársaság internetes oldalait és online jegyvásárlási módszereit vizsgálták. Ötvenkét társaság azonnal reagált a Bizottság panaszaira és ígéretet tett a kifogásolt problémák gyors orvoslására, illetve a valótlan információk, reklámok eltüntetésére. Az 52-ből 16 társaság oldalai a felszólítás óta kifogástalan besorolást kaptak, vagyis minden szempontból megfelelnek az európai fogyasztóvédelmi szabályoknak. Ide tartozik az Air Malta, a Blue1, a bim, a bmibaby, a Estonian Air, a Finnair, az Iberia, a malmö Aviation, a SAS, a Sata Air Acores, a Sata International, a Spanair, a TAP, a Tarom, a TUIfly és a Virgin Atlantic.

A nem tökéletes, de a felszólításra azonnal reagáló társaságok közt van egyebek mellett a Malév és a Wizzair, valamint az Adria Airways, a Air Berlin, az Air Europa, az Air One, az Alitalia, az Austrian Airlines, a Brussels Airlines, a Bilgaria Air, a Condor, a Czech Airlines, a Delta Airlines, az EasyJet, a LOT, a Lufthansa, a Ryanair, a Skyways, a Swiss, a KLM - Air France valamint a British Airways.

A Bizottság megkeresésére eddig nem reagáló körülbelül egy tucatt légitársaság közt van az Aeroflot, a MyAir, a Northwest Airlines, az Olimpic Airways, a Turkish Airlines, a LinkJet, a Royal Air Maroc, az Air Baltic és az Emirates.

Kuneva szerint a gazdasági válság miatt különösen fontos, hogy a fogyasztók átlátható tájékoztatást és megfelelő szolgáltatásokat kapjanak a pénzükért. A biztos szerint azonban a légitársaságok nagy többsége jelentős változásokat eszközölt internetes oldalain, kijavítva a kifogásolt hibákat és félrevezető információkat, hirdetéseket, ami mindenképp jó hír. Újságírói kérdésre elmondta, hogy a Bizottság megkeresésére és kifogásaira június-júliusig nem reagáló vállalatok esetében az illetékes tagállami hatóságokhoz fordul Brüsszel, a fogyasztói jogok jogi úton történő érvényre juttatása érdekében. A biztos szerint az eredmények azt mutatják, hogy hatékonyabb eszköz a repülőtársaságok figyelmeztetése és hasonló listák publikálása, mint a szabályok jogi úton való kikényszerítése, melyet ezért csak végső megoldásként hív segítségül a Bizottság a tagállami hatóságokkal karöltve.

A 2007-ben indult első körben a fogyasztóvédelmi szabályozás végrehajtását ellenőrző uniós vizsgálat eredményeképpen a megvizsgált 137 weboldal közül 115 légitársaság honlapját javították

ki. Az állapotfelmérés során a vizsgált weboldalakat a légiszállítási ágazat által előzetesen jóváhagyott, 14 pontból álló átfogó ellenőrző listával vetették össze.

Kuneva hozzátette, hogy a Bizottság jelenleg az egész ágazatra kiterjedő megállapodás életre hívásán dolgozik, mellyel az egész Unióban kellő mozgásteret akarnak biztosítani a légitársaságok számára, hogy közben a weboldalak továbbra is eleget tegyenek a magas minőségi elvárásoknak.

Antonio Tajani, a közlekedésért felelős biztos szerint „a légi szolgáltatásokról szóló rendelet értelmében kötelező az árak teljes mértékű átláthatóságának biztosítása. A légitársaságok feladata a magas színvonal biztosítása az egész iparágban; a mi felelősségünk pedig azt szavatolni, hogy valamennyi játékos betartsa ugyanazokat a szabályokat. A fogyasztó számára, aki össze akarja hasonlítani a különböző légitársaságok árait a cél az, hogy valóban ő választhasson."

„A légitársaságok egész Európára kiterjedő vizsgálata átalakítja a repülőjegyet árusító weboldalakat szerte az EU-ban. Ennyivel azonban nem elégedhetünk meg: a munkát tovább kell folytatni. A jogszabályok végrehajtására irányuló európai vizsgálat első szakasza ugyanakkor bebizonyította, hogy képes eredményeket hozni. A következő lépés az egész iparágra kiterjedő megállapodás kidolgozása, és emellett továbbra is szigorúan figyelemmel kísérjük az ágazatban jelentkező fejleményeket" - jelentette ki Kuneva.

Brüsszel, 2009. május 14.

Stern: a klímaváltozás a gazdasági növekedést is elfojtja

A kőolaj-alapú ipar saját magát fogja megfojtani és nem igaz, hogy a fejlődés gátja a zöldülés. Ellenkezőleg: az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás nélkül minden GDP-növekményt a környezetkárosodás ellensúlyozása fog felemészteni - közölte Lord Nicholas Stern brit klímaszakértő szerdán egy a globális kormányzásról rendezett konferencián Brüsszelben.

A jelenleg 430 milliomod CO2-részecskeszám, amennyiben nem történik változás az évszázad végére 7450-re nő, de Nicholas Stern szerint már 650 ppe felett beláthatatlan méretű fenyegetettséget jelent a Föld lakosaira nézve. A brit szakértő szerdai beszédében hangsúlyozta, hogy nem holmi délibáb víziójáról van szó, hanem "a létünket alapvetően fenyegető tényezőről". Stern kiemelte, hogy a mielőbbi cselekvés azért is fontos, mert a CO2-részecskék száma tíz éven belül 435-ről, 465-re nő a jelenlegi gazdasági és fogyasztási trendek mellett, mely máris sokkal drágábbá teszi a klímaváltozás elleni küzdelmet.

Nem vagyok tudós, csak fogyasztom a tudományt, ennek ellenére világos számomra, hogy amennyiben nem cselekszik a Föld lakossága nagyon gyorsan a klímaváltozás ellen, globális szinten annak az emberiség által soha nem tapasztal következményei lehetnek legkésőbb 2100-ra - kezdte előadását a brit kormány részére készített éghajlatjelentése nyomán világhírnévre szert tett Lord Nicholas Stern, egy a globális kormányzásról rendezett brüsszeli konferencián.

Lord Stern szerint amennyiben nem történnek radikális lépések az alacsony széndioxid-kibocsátású társadalom irányába, akkor az emberiség olyan katasztrófákat élhet meg 2100 körül, melyekre 30 millió éve nem volt példa a bolygón. A brit közgazdász professzor szerint az 5 Celsius fokos átlaghőmérséklet emelkedés sivataggá teheti Dél-Európát, milliárdokat kényszeríthet lakóhelyük elhagyására - mely a történelmi tapasztalatok szerint vélhetően brutális konfliktusokhoz, háborúkhoz vezet -, folyók helyét változtathatja meg, óriási élelmiszer és ivóvíz hiány léphet fel, hogy csak néhány lehetséges veszélyt említsünk.

Stern - aki a Grantham Klímakutató Intézetet is vezeti - leszögezte: csakis a javak igazságosabb eloszlása révén lehet esély a klímaváltozással való megbírkózásra. Szerinte a kockázatok kezelése és reális felmérése a legégetőbb, mert ezzel számos később visszafordíthatatlan folyamatnak elejét vehetik a világ országai. Ehhez azonban szerinte is globális elköteleződés kell, melyből a fejlett

államoknak derekasan ki kell venniük a részüket, nem csak a finanszírozás, de a zöld technológiák megosztása és a tudatosság növelése terén egyaránt.

Nicholas Stern szerint mivel 2050-re 9 milliárd lakosa lesz a bolygónak, évente fejenként maximum átlagosan 2 tonna CO2-kibocsátást engedhetnek meg maguknak a polgárok ahhoz, hogy élhető maradjon a Föld.

Stern szerint azonban az életminőség romlása a környezetpusztulás nyomán csak az egyik oldala az éremnek, tovább rontja majd a helyzetet, hogy a klímaváltozás miatt szükséges lépések, valamint az egyre dráguló energiaárak és emissziós költségek minden gazdasági növekedést felemésztenek. Emiatt a globális felmelegedés elleni fellépés nemhogy hátrányt jelent a vállalatoknak, de elengedhetetlenül szükséges, ha a jövőben is növekedni akarnak és fogyasztókat akarnak szerezni maguknak.

A brit szakértő szerint a "zöld jövő" legalább akkora hatással lesz az életünkre, mint a 20-ik század fordulóján a villanyáram elterjedése, vagy a robbanómotor, vagy legutóbb az információs technológiák. A nulla CO2-kibocsátású gazdaságra történő átállás azonban Stern szerint segít kilábalni a válságból, dinamikus növekedést és tisztább környezetet hoz, melyben azonban a fejlődő államoknak vezető szerepet kell vállalniuk és példamutató vállalásokat tenni idén decemberben Koppenhágában, továbbá teljesíteni azokat a következő években.

Az ENSZ klímaváltozással foglalkozó keretprogramjának szakértője, Henning Wuestler szerint a decemberi ENSZ-klímacsúcson a megállapodásnak négy lényeges elemet kell tartalmaznia, és azok mellett a világ országainak ki kell állniuk. Mindenekelőtt a poznani konferencián előre vetítetteknél ambiciózusabb vállalás kell a fejlett államok részéről, a lehető legbátrabb üvegházhatású gázkibocsátás csökkentést tűzve ki. Másrészt érdemben kell támogatni kell a fejlődő országok törekvéseit technológiák megosztásával, pénzügyileg és a jó gyakorlatok cseréjével egyaránt. Wuestler szerint emellett harmadikként a pénzügyi és egyéb támogatások tisztázása is nélkülözhetetlen. Negyedikként az ENSZ szakértője a klímaváltozás elleni küzdelem intézményi háttérének kialakítását, és a pénzek folyósítását is kiemelte, mely a pénzek - mindenekelőtt a fejlett világtól a fejlődő államok támogatásra küldött összegek - megfelelő elosztása és célba juttatása miatt elengedhetetlen.

Wuestler előadásában az EU eddigi vezető szerepének fontosságát is hangsúlyozta, hozzátéve, hogy a célegyenesben nem szabad, hogy a fejlődő országok zöldülésére szánt támogatások megkurtításával reagáljon Brüsszel.

José Goldemberg, a Sao Pauló-i Egyetem volt rektora a fejlődő államok támogatása kapcsán arra emlékeztetett, hogy noha azok sokféleségét mindenképp figyelembe kell venni, de eltérő energiapolitikájuk nem jelenthet kibúvót a csökkentési célok melletti elköteleződés alól. A brazil szakértő azonban felhívta a hallgatóság figyelmét arra, hogy noha fontos a fejlődő államok segítése gazdaságaik alacsony széndioxid-kibocsátásúvá alakításában, de a legtöbbet a fejlett világ államainak kell tenniük, melyhez képest a kis és közepes harmadik világbeli országok kibocsátása elenyésző. Goldemberg szerint a húsz legnagyobb CO2-kibocsátó közt 8 fejlődő ország számít igazán, Kína után sorrendben India, Brazília, Mexikó, Dél-Afrika, Irán, Indonézia és Ukrajna.

Hermann Held, a potsdami klímakutató intézet alelnöke előadásában a valódi szemléletváltozás fontosságát hangsúlyozta az alacsony CO2-kibocsátású gazdaságok létrejötte szempontjából. “Messze nem elég az energiahatékonyság növelése, még nagyobb odaadással kell a legújabb technológiákat fejleszteni (egyebek mellett a tiszta szénfelhasználást - a szerk.), úgy hogy közben igyekeznünk kell a generációk közt a lehető legjobban megosztani a globális felmelegedés elleni fellépés költségeit” - mondta a német kutató.

Brüsszel, 2009. május 7.

Online fogyasztóvédelmi csomag a Bizottságtól

Új digitális tájékoztató oldalt és céges etikai elveket tett közzé kedden a Bizottság a fogyasztók digitális jogainak hatékonyabb érvényesítéséhez "eYouGuide" címmel, mely a közösségi oldalaktól az online vásárlásig számos területen segíti a polgárokat az elektronikus adatvédelemben.

Legyen szó zeneletöltésről, online hitelkártyás vásárlásról, vagy fotók megosztásáról egy közösségi oldalon - az eYouGuide hasznos információkkal segíti a fogyasztókat a rájuk érvényes európai digitális jogok tekintetében. A weboldal, melyet az Európai Parlament fogyasztói jogok hatékonyabb védelmére vonatkozó 2007-es kérése nyomán készített el az Európai Bizottság, azért szükséges, mert az Eurobarometer felmérése szerint noha a háztartások 48,5 százalékában van szélessávú internet elérés, nagy részük továbbra sem mer online vásárolni, mivel tartanak a világhálós fizetési tranzakcióktól.

A Huszonhetekben végzett felmérések szerint a nethasználók mindössze 12 százaléka tartja biztonságosnak az internetes tranzakciókat, míg 39 százalékuknak komoly kételyei vannak, 42 százalékuk pedig egyáltalán nem is hajlandó hitelkártya adatainak megadására a neten át. A megkérdezettek 65 százaléka nem tudja, honnan tájékozódhatna vagy kaphatna tanácsot a határokon átnyúló online vásárlásról az EU-n belül. A Bizottság szerint még árulkodóbb, hogy miközben a fogyasztók harmada vásárolna más tagállamból, mert olcsóbb vagy jobb minőségűek a termékek, aggodalmaik miatt alig hét százalékuk tesz így.

Viviane Reding információs társadalomért felelős biztos szerint a világos tájékoztatás a témában növeli a bizalmat és segít jobban kihasználni az európai egységes online piacban rejlő eddig kiaknázatlan lehetőségeket, melyek összértéke jelenleg 106 milliárd euró. Keddi strasbourgi sajtótájékoztatóján Reding közölte, az EU-ban a világhálón érvényes fogyasztói jogoknak nem szabad attól függeniük, hol található az adott vállalat vagy weboldal. "Nem szabad, hogy a nemzeti határok a jövőben is bonyolítsák az európai fogyasztók életét, amikor ők a világhálón vásárolnak vagy valamely fizetős tartalmat vesznek igénybe" - tette hozzá a biztos. A fogyasztók biztosak lehetnek abban, hogy minden felsorolt jogukat tiszteletben tartják az összes .eu domain végződésű oldalon, melyeket csakis európai vállalatok jegyezhetnek be és amelyekre a hatályos európai törvények száz százalékosan érvényesek - mondta Reding.

"Amennyiben azt akarjuk, hogy a fogyasztók bátran vásároljanak és kihasználják a digitális kereskedelemben rejlő lehetőségeket, biztosítanunk kell jogaik védelmét, melyet csakis a megfelelő fogyasztóvédelmi szabályok megalkotásával és betartatásával érhetünk el, ahogy azt már a valódi vásárlás során megszokták az európaiak" - mondta Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos a eYouGuide bejelentése alkalmával.

Az eYouGuide-ról részletesebben:

Az oldal részletes tájékoztatást ad az európai fogyasztók online tevékenységei kapcsán érvényes jogaikról, legyen szó online vásárlásról vagy internetes rendelésről. A hagyományos bolti vásárlással megegyezően a fogyasztóknak joguk van:

- világos információt kapni az árakról és a vásárlási feltételekről

- a fizetést megelőzően eldönteni kinek és mire engedik személyes adataikat felhasználni
- a vásárlást követő harminc napon belül készhez kapni a rendelés útján kifizetett terméket
- legalább hét napig biztosítani a megvett és készhez kapott termék visszavételét
- minimum két éves garanciát vállalni a termékekre
- védelmet biztosítani a tisztességtelen kereskedelmi feltételek ellen

A eYouGuide mellett a két biztos egy "*Digitális Agendát*" is közzétett a holnap fogyasztóvédelmi elveinek lefektetését elősegítendő. Ez nyolc pontban foglalja össze azokat a területeket, melyeken az egységes piac szereplői és a fogyasztói bizalom terén további lépéseket kell megtennie Európának.

1. Harc a spam ellen a polgári- és a büntetőjogi szankciók fokozása révén a Huszonhetekben és a szomszédos államokban. Az EU-ban 2003 óta van életben tiltás a spamekre, de a tagállamok többsége ma is óriási mennyiségű kéretlen levélről számol be.

2. A fogyasztók számára biztosítani, hogy mindegy melyik EU országból származik az adott digitális tartalom (könyv, film, zene, szoftver, játék), ugyanazok a felhasználási feltételek érvényesüljenek.
3. Világossá tenni a fogyasztóknak, hogy mit tehetnek és mit nem tehetnek a jogvédett dalokkal, videókkal és filmekkel, melyeket letöltenek, véget vetve a jelenlegi töredezett joggyakorlatnak a "magáncélú felhasználás" terén.
4. Kiterjeszteni a fogyasztóvédelmi elveket úgy, hogy azok lefedjék a licensz megállapodásokat az olyan termékekre, mint a szoftverek, játékok és vírusirtó alkalmazások vagy egyéb tartalmak. A licenszeknek mindenhol ugyanazokat a jogokat kell biztosítaniuk az Unióban.
5. Garantálni kell az online ajánlatokhoz kötődő szerzői jogi szabályok betartását és a korrekt szerződési feltételeket.
6. Fellépni a nem egységes és hiányos szabályok ellen az e-hozzáférések esetében, segítve a hátrányokkal élők internetezését és online vásárlását, beleértve az online fizetést is.
7. Keresni azon lehetőségeket, melyek mentén a fokozható az online vásárlók bizalma, beleértve az olyan megoldásokat, melyek lehetővé teszik a nem korrekt kereskedők elleni hatékony fellépést és a fogyasztók pénzének visszaszerzését mint végső megoldást.
8. Az iparral és a fogyasztóvédelmi szervezetekkel együttműködve egy olyan minőséget garantáló rendszer kialakítása, melyek segítik az európai polgárok online vásárlásba vetett bizalmának erősödését.

Brüsszel, 2009. április 27.

Kiterjedtebb jogok a buszok és hajók utasainak

Az eddigieknél utasbarátabb és hatékonyabb jogérvényesítést eredményező európai szabályozásra szavazott az EP, melynek értelmében mindegy, hogy helyi vagy távolsági buszon, esetleg hajón utazik valaki, ugyanolyan jogok illetik meg mind a 27 tagállamban.

A késésekből, járatkimaradásokból, balesetekből és egyéb okokból igényelt kártérítések szigorúbb kikényszerítésével szeretné az eddig megítélése szerint nem kellően kiforrott egységes busz és hajóközlekedési piac működését javítani az Unió. A Bizottság erre vonatkozó decemberi javaslata kapcsán fogadott el nagy többséggel jelentést csütörtökön az Európai Parlament plenáris ülése Strasbourgban. Az olasz néppárti Gabriele Albertini jelentését a buszközlekedésről első olvasatban 557 igen, 30 nem és 23 tartózkodás mellett hagyták jóvá a képviselők, míg a francia szocialista Michel Teychenné belvízi és tengeri hajózásról szóló szövege 587 igen, 8 nem és 19 tartózkodással lett elfogadva.

A javaslatok lényege, hogy az utasok tájékoztatásának javításával, erősebb jogvédelemmel és a kártérítések kifizettetésének egységesítésével és egyszerűsítésével szeretné polgárai utazási jogait hatékonyabban érvényesíteni az Unió. Jelenleg ezek a szabályok országonként eltérnek és a különböző szabályok miatt sokszor rendkívül hosszadalmas és körülményes a kártérítések kifizetése.

Az EP jelentése értelmében a jövőben amennyiben a járat egy és két óra közötti késéssel ér célba, a menetjegy 25 százaléka jár vissza az utasnak, két óránál hosszabb késés esetén már a jegy 50 százaléka. Amennyiben a hajózási társaság nem biztosít cserejáratot és nem juttatja célba az utast, illetve nem ad kielégítő tájékoztatást, a jegy teljes árát köteles visszafizetni a cserbenhagyott kuncsaftnak.

A buszjáratok esetében, ha az indulás vagy az érkezés időpontja a menetrendtől több mint 2 órával eltér, a busztársaságnak kötelessége alternatív közlekedési lehetőséget kínálni az utasoknak. Amennyiben az utas nem kíván az alternatívával élni, a teljes menetjegy ára visszajár.

Viszont, ha a buszvállalat nem kínál alternatív közlekedési megoldást, a jegy árának 150 százalékát kell kifizetnie kompenzáció gyanánt. A képviselők azonban azt is megszavazták, hogy azok az utasok, akik elfogadják az alternatív utat, még mindig jogosultak lesznek 50 százalékos kártérítésre.

A teljes képhez hozzátartozik azonban, hogy amennyiben a hajózási társaság vagy a buszvállalat bizonyítani tudja, hogy a késés, vagy a járatkimaradás saját üzletmenetükön (saját hibájukon) kívül eső körülmények miatt következett be, akkor nem kell kárpótolniuk az utasaikat. A képviselők emellett a buszjáratok kapcsán a járatok túlfoglalásáért is felelőssé tennék a vállalatokat.

Baleset, haláleset

Buszbalesetek miatti sérülések vagy halálesetek esetében a buszvállalatnak tizenöt napon belül kártérítési előleget kell fizetnie a jelentésben javasoltak értelmében. Az előleg halál esetén nem lehet kevesebb mint 21 ezer euró.

A kis személyszállítási társaságok védelmében a képviselők lehetővé tennék a kártérítés ki nem fizetését, amennyiben a baleset a busz és sofőrének hibáján kívül eső körülmények miatt következett be.

A hajózási vállalatokra vonatkozó kártérítési szabályok kialakításakor a képviselők figyelembe vették a vizeken esetlegesen felmerülő különleges körülményeket, melyekért a társaságok nem okolhatóak. A jelentés szerint ilyenek a szélsőséges ár-apály viszonyok, az erős szelek, a különösen erős hullámzás és a tengerek jegesedése. Emellett a nemzeti kormányok szankciói, az államosítások, a blokádok, embargók, munkabeszüntetések, sztrájkok és az áramkimaradások miatt sem tehetők felelőssé a vállalt utakat nem teljesítő hajók üzemeltetői.

Fogyatékkal élők utazásának elősegítése

A jelentés külön rendelkezik a fogyatékkal élő utasokat megillető jogokról. Ezek a légitársaságokra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan tiltják a fogyatékkal élők diszkriminációját, illetve utaztatásuk visszautasítását, mert mondjuk tolószékkel vagy mankóval tudnak csak mozogni, esetleg látássérülésük miatt segítőt igényelnek. A buszokon és hajókon (beleértve a kikötőket is) is kötelező lesz számukra az ingyenes segítségnyújtás, amennyiben a vállalatot vagy a jegyértékesítőt az utazást megelőzően 48 órával tájékoztatják a hátránnyal élő utas különleges igényeiről.

A hátránnyal élők utazásának segítéséről a tengerészeti vállalatok dolgozóit és a buszüzemeltetőket is megfelelő tájékoztatással és képzéssel kell segítenie a cégeknek az EP jelentése értelmében. A parlament által megszavazott módosítások szerint a vakvezető kutyákat is ingyen kell szállítania a busz- és hajótársaságoknak.

Helyi és külvárosi közlekedési kivételek

A képviselők azt is jóváhagyták végül, hogy a tagállamok a helyi és külvárosi közlekedési vállalatokat kivonhatják a rendelet hatálya alól, hozzátéve azonban, hogy ebben az esetben a helyi hatóságok kötelessége a megfelelő utasjogvédelem biztosítása.

Az eredeti bizottsági javaslat (Háttér)

A buszon vagy hajóval bel- vagy külföldi utakon részt vevő utasok jogairól, a mozgáskorlátozottaknak kijáró különleges elbánásról és az ezeket ellenőrző nemzeti szervek létrehozásáról 2008 decemberében fogadott el két jogszabálytervezetet a Bizottság.

A Bizottság érvelése szerint a közlekedési piacnyitás nem járt együtt a minőségi előírások és szolgáltatások kialakulásával a buszutak és a hajóutak esetében. Ezért többek között az utasok jogainak jobb végrehajtását, a viták felhasználóbarát rendezését és az összes vállalkozás által alkalmazandó jogorvoslati formulát szeretett volna uniós szinten létrehozni a közzétett jogszabálytervezettel.

Ma ugyanis a közös eljárások hiánya miatt az utasoknak eltérő eljárásokat és határidőket kell követniük, ami összetetté teszi számukra jogaik érvényesítését. Részben ezek orvoslására, részben a szabályok valóságban történő végrehajtására a tagországoknak végrehajtási szerveket kell létrehozniuk. Így amikor a busszal vagy hajóval közlekedő utas úgy véli, hogy az említett jogokat

nem tartották tiszteletben, felhívhatja a vállalkozás figyelmét az ügyre. Ha pedig nem elégedett a válasszal, akkor a tagállama által kijelölt nemzeti végrehajtási szervhez fordulhat a panaszával.

„Az Európai Unió nem engedheti meg magának, hogy a választott közlekedési módtól függően az utasok különböző szintű jogvédelemben részesüljenek. Ezzel a két új rendelettel már valamennyi közlekedési módra kiterjed a jogvédelem. Bármely utas nyugodtan választhatja az általa kívánt közlekedési módot, tudván, hogy a jogai a választásától függetlenül egyformán érvényesülnek" – mondta a decemberi bejelentés kapcsán Antonio Tajani, az Európai Bizottság alelnöke, közlekedéspolitikáért felelős biztos.

Tajani szerint a fogyatékkal élők és a csökkent mozgásképességű személyek gyakran nem tudnak busszal vagy hajóval utazni, mert ezek szolgáltatásai nem akadálymentesek, és senki nem biztosítja a számukra szükséges segítséget. Ennek a helyzetnek a feloldására a bizottsági javaslat megtiltja megkülönböztetésüket az utazás lefoglalása, illetve a járműbe vagy hajóba való beszállás kapcsán. A javaslat értelmében amennyiben az utas előzetesen jelzi erre vonatkozó igényét és az indulási időpont előtti előre meghatározott időpontban megérkezik a buszpályaudvarra vagy a kikötőbe, a segítségnyújtás ingyenes. Azt is kikötné a Bizottság, hogy a buszpályaudvarok és a kikötők személyzetének megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük a fogyatékkal élő személyeknek nyújtandó segítségről.

A javaslat előirányozza, hogy fennakadás vagy a szolgáltató által lemondott utak esetében a vállalkozásoknak megfelelő információkkal, segítséggel és ésszerű alternatív szolgáltatásokkal kell ellátniuk az utasokat. Akik nem teljesítik ezeket a követelményeket, a jegy ára alapján számított kártérítést kötelesek fizetni. A Bizottság számításai szerint a plusz információ nyújtására vonatkozó kötelezettség utasonként maximum 0,6 euróval növelheti a vállalatok költségeit.

A szöveg kitér az utasokkal és poggyászukkal kapcsolatos felelősségre vonatkozó szabályokra is. Az utasok egységes szintű kártérítési összegekre lesznek jogosultak amennyiben életbe lép a javaslat. További újítás lesz, hogy bizonyos körülmények teljesülésekor a vállalkozások baleset esetén egy bizonyos összeghatárig nem vonhatják kétségbe a kár értékét, azt kötelesek megfizetni az utasoknak. Haláleset vagy sérülés esetén a balesetet szenvedett utasok előzetes kifizetésekre jogosultak – melyet 220 ezer euróig nem vonhatnak kétségbe a társaságok -, hogy kezelni tudják azokat a pénzügyi nehézségeket, amelyekkel ők vagy a családjuk szembekerültek.

Brüsszel, 2009. április 23.

Júliustól életbe lép a második roaming-rendelet

Véglegesen elfogadta az EP a második roaming szabályozást, mely a külföldön fogadott és kezdeményezett hívások mellett immár az sms-ekre és az adatforgalomra is kiterjed, jelentősen csökkentve a fogyasztók mobilszámláit.

Évente 36 millió turista és 100 millió üzletember használja ki a roaming szabályozás nyomán keletkező kedvezményeket - közölte az EP szavazása után Viviane Reding távközlési biztos szerdán. A biztos szerint az egységes távközlési piac sikere a második roaming szabályozás, mely végre nem engedi többé a fogyasztókat aránytalanul magas barangoló tarifákkal büntetni, amennyiben más tagállamokban szeretnék használni a mobiltelefonjukat hanghívásra, sms-ezésre vagy mobil internetezésre.

A megállapodás értelmében a fogyasztók hazai szolgáltatói 2010 júliusától a kimenő hívásokért áfa nélkül maximum 43 centet, a bejövő hívásokért maximum 19 centet számlázhatnak ki. Ugyanezekért 2011 júliusától már csak 39, illetve 15 centet kérhetnek el áfa nélkül, míg 2012 júliusától már ennél is kevesebbet, mindössze 35, illetve 11 centet.

Adina-Ioana Valean román liberális képviselő szerint az EP strasbourgi plenáris ülésén nagy többséggel elfogadott jelentés nagy vívmánya, hogy a nagykereskedelmi számlázásban is

másodpercalapú elszámolást tesz közzé ezzel a távközlési szolgáltatók közt is igazságos piaci helyzetet teremtve.

Reding szerint az új roaming szabályozás a mobil technológiában élen járó EU-t ismét példamutató helyzetbe hozza, egy újabb nagy lépést téve a legnagyobb egységes távközlési piac felé. A távközlési biztos hozzátette, a mostani megállapodás egy uniós rekord, hiszen még soha egyetlen szabályozást sem sikerült a bizottsági javaslattételtől számított hét hónap alatt életbe léptetni és a fogyasztók számára kézzelfogható előnyökké formálni.

A biztos újságírói kérdésre elmondta, nem aggódik, hogy a szolgáltatók a nemzeti piacokon történő áremeléssel hozzák be a roaming szabályozás miatt kieső bevételeiket, mivel "a nemzeti piacokon kiválóan működik a szabad piaci verseny és nem tehetik meg, hogy a versenytársak fölé menjenek árban". Reding szerint ráadásul az első roaming rendelet nyomán 34 százalékkal nőtt meg a roaming forgalom az EU-ban, vagyis a szabályozás által elvett összegek visszajönnek a nagyobb forgalommal, ezzel nyerő-nyerő helyzetet teremtve a szektor és a fogyasztók számára egyaránt.

Az előzőleg március végén megkötött háttéralku nyomán, 2009 július 1-jétől egységesen kevesebbet kell fizetniük a fogyasztóknak a külföldről kezdeményezett mobil internetezésért, sms küldésért, valamint tovább folytatódik a hívásokra 2007 óta érvényben lévő roaming (barangolás) minimumok mérséklése is.

A Tanács és az Európai Parlament között létrejött alku értelmében nem fixen rögzített roaming tarifák lesznek az Unióban, hanem maximumokat határoznak meg a törvényalkotók, mely alatt egymással versenyezhetnek a szolgáltatók a fogyasztók kegyeiért.

A korábban vitatott másodperc alapú számlázás kapcsán végül a kompromisszum úgy szól, hogy idén júliustól a roaming hívásokért alapesetben másodperc alapú számlázás lesz kötelező, de a szolgáltatók az első fél percért egy alap hívásdíjat számolhatnak fel amennyiben így látják helyesnek. A fél perc leteltét követően azonban az ezzel a lehetőséggel élő szolgáltatók is másodpercalapú számlázást kell, hogy alkalmazzanak.

A külföldre küldött sms-ek kapcsán a megállapodás megtartotta a Bizottság által eredetileg javasolt áfa nélkül 11 centes maximumot, melyet 2009 július elsejétől kötelező lesz alkalmazniuk a szolgáltatóknak.

Az adatroaming (mobil internet, multimédiás tartalmak letöltése a mobilkészülékünkre stb.) esetében a hívásokhoz hasonló lépcsőzetes árcsökkenés lép életbe, melyet nagykereskedelmi szinten szabályoz az Unió. Eszerint idén júliustól áfa nélkül maximum egy eurót fizethet egy megabájt adat letöltéséért az előfizető, mely jövő nyártól 80 centre csökken, 2011 júliusától pedig fél euróra.

Az úgynevezett számlasokk elkerülésére (amikor a fogyasztó nincs tisztában a külföldi adat-roaming árakkal és otthon több száz vagy ezer eurós számlát kap kézhez) az előfizetők ingyenesen saját korlátokat adhatnak meg az EP és a Tanács közti alku értelmében legkésőbb 2010 március elsejétől. Az adat roaming-költség maximumát meg nem határozó előfizetőket, 2010 júliusától általánosan az 50 eurós limit elérése után kell majd a szolgáltatóknak figyelmeztetniük.

Emellett a megállapodás részét képezi az EP azon javaslata is, mely szerint a maximum 80 százalékának elérésekor is tájékoztatást kap a fogyasztó sms-ben, emailben és a böngészőjében felugró ablakban egyaránt. A maximum elérését követően az előfizetőt arról is értesítenie kell a távközlési vállalatoknak, hogy mit kell tennie, ha továbbra is szeretné használni mobil internetét külföldön.

A szöveg végül egy felülvizsgálati klauzulát is tartalmaz, mely szerint a Bizottságnak legkésőbb 2011 közepére részletesen elemeznie kell a mostani szabályok hatását és a távközlési szektorban a versenyhelyzetet. A most informálisan jóváhagyott szabályok 2012 júniusának végén veszítik hatályukat, melyet megelőzően dönteni kell az Uniónak, kíván e a jövőben további piacszabályozással élni.

Brüsszel, 2009. április 23.

Sok veszélyes terméket jelentenek be a magyarok

Tavaly ismét 16 százalékkal több veszélyes fogyasztási cikket jelentettek be az Európai Unióban, s ezek legnagyobb hányada továbbra is Kínából származik. A legtöbb fogyasztói panasz a gyermekjátékok, az elektromos készülékek és a ruházati termékek kapcsán fut be a hatóságokhoz - derült ki a hétfőn közzétett 2009-es RAPEX jelentésből.

Az egészségre káros anyagok, veszélyesen legyártott termékek, tiltott összetevők, a gyermekek számára fulladásveszélyt jelentő darabkák jellemzik leginkább az európai fogyasztóvédelmi riasztórendszer (RAPEX) látómezejébe kerülő, veszélyesnek minősített termékeket. 2008-ban az egy évvel korábbiakhoz képest 16 százalékkal, 1866-ra nőtt a bejelentett veszélyes termékek száma, melyek közül a legtöbb Kínából, Németországból és Olaszországból, illetve ismeretlen országból származik. A kifogásolt minőségű kínai áruk aránya tavaly az összes bejelentések 59 százalékára emelkedett a a 2007-es 52 százalékról.

Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos hétfői sajtótájékoztatóján fontosnak tartotta kiemelni, hogy a veszélyes termékeket jelentő rendszernek hála, az európai vállalatok is egyre nagyobb figyelmet fordítanak a gyártott és forgalmazott termékeikre, s ezáltal nő a fogyasztóvédelem hatékonysága szerte a kontinensen.

A legtöbb veszélyes terméket jelentő tagországok közt Magyarország 129 termékkel újfent ötödik helyen végzett, az összes veszélyes áru 8 százalékát jelentette be. A legtöbb fogyasztóvédelmi panaszt a németek tették, őket a spanyolok, a szlovákok és görögök követték.

Kuneva szerint a válság nyomán nemhogy luxus a RAPEX és a jó minőségű termékek értékesítése, hanem a csökkenő fogyasztói kereslet miatt az egyik legfontosabb szempont, hogy jó és tartós termékeket kapjanak pénzükért az európai polgárok.

A RAPEX rendszeren keresztül jelentett veszélyes termékek közt a legtöbb továbbra is gyermekjáték (23%), de az elektromos eszközök (11%), a motoros járművek (10%) és a ruházati és textiltermékek (9%) részesedése is számottevő.

Meglena Kuneva az Európán kívülről érkező termékek kapcsán hangsúlyozta, hogy tavaly óta a Bizottság a Kínával és az Egyesült Államokkal a fogyasztóvédelmi együttműködés javítására törekszik, melynek keretében háromoldalú tárgyalásokat tartottak novemberben és Kínával együttműködési nyilatkozatot írtak alá.

A leggyakoribb bejelentett veszélyek közt a balesetveszély (20%), a vegyi veszély (19%), a fulladásveszély (16% - elsősorban a túl apró alkatrészekből álló gyermekjátékok esetében), az áramütés (15%) és a tűzveszély (10%) szerepelnek.

A kínai termékek mellett az EU-n kívülről 33 török és 29 amerikai árú került a RAPEX látómezejébe. A Huszonhetekből a termékek 20 százaléka, összesen 313 árú bizonyult veszélyesnek, melyekből 82-őt német, 30-at francia és 23-at brit cégek gyártottak. Kuneva szerint ezek a számok azt mutatják, hogy a nemzeti hatóságoknak messze nem csak az EU-n kívülről érkező árukra kell figyelniük.

A RAPEX-rendszeren keresztül terjesztett bejelentések száma fokozatosan nő 2004 óta, amikor is a RAPEX jogalapját jelentő, általános termékbiztonságról szóló irányelvet a tagállamok átültették nemzeti jogukba. Öt év alatt a bejelentések száma megnégyszereződött: míg 2004-ben 468 bejelentés érkezett, 2008-ban ez a szám 1866-ra nőtt. 2007-hez képest 2008-ban 16%-kal több bejelentést tettek.

A RAPEX-bejelentések számának növekedése arra vezethető vissza, hogy a nemzeti hatóságok hatékonyabban hajtatják végre a termékbiztonsági előírásokat, a vállalkozások jobban ismerik kötelezettségeiket, fokozódott a harmadik országokkal való együttműködés, és a tagállamok számos, a Bizottság által koordinált hálózatépítő tevékenységben részt vesznek.

A jelenleg 30 ország részvételével működő RAPEX rendszerben a tagállamok mellett Izland, Liechtenstein és Norvégia vesz részt minden nem élelmiszer besorolású veszélyes termék bejelentésérvel.

A veszélyesnek ítélt termékekre vonatkozóan leggyakrabban a tiltás lehetőségével él az Unió, de az esetek majdnem felében (48 százalék) a gyártók vagy forgalmazók önként kivonják a kifogásolt vagy veszélyesnek minősített árukat az uniós piacokról. A RAPEX rendszerbe került termékek kapcsán lehetőség van továbbá megelőző fellépésre is a potenciálisan veszélyes termékek elleni védekezésképpen.

A Bizottság szerint a RAPEX legnagyobb vívmánya az eddigi minőségellenőrzési módszerekhez képest, hogy szinte azonnal képes reagálni, ha veszélyes termék jelenik meg Európában. A rendszer jogi hátterét a 2001/95/EC Általános Termékbiztonsági Direktíva adja, kijelölve a RAPEX működési keretének sarokpontjait. Az irányelveket a Bizottság a résztvevő tagállamokkal közösen alakította ki, s ugyan vannak termékek, melyekre külön szektor specifikus szabályozás is vonatkozik – mint a játékok, kozmetikumok, elektromos készülékek, gépek, motorok – ezeket a RAPEX is ellenőrzi. A tagállamok közti információ megosztást is elősegítő RAPEX-el kapcsolatban bárki bővebben tájékozódhat a www.ec.europa.eu/rapex oldalon.

Brüsszel 2009. április 20.

Termékbiztonság kompromisszumok nélkül

Az Európai Unió riasztórendszer segítségével védi a fogyasztókat a veszélyes termékektől.

Mindannyian fogyasztók vagyunk. Mindegy, hogy üzletekben vagy az interneten vásárolunk – az európai uniós jogszabályok minden esetben előírják, hogy megvételre csak biztonságos, méltányos feltételek mellett előállított terméket lehet kínálni.

A termékbiztonság érdekében az Európai Bizottság sürgősségi riasztórendszert (RAPEX) en működtet, mely információcserét tesz lehetővé a fogyasztók egészségét és biztonságát veszélyeztető árucikkekkel kapcsolatban, az élelmiszerek, a gyógyszerek és az orvostechnikai eszközök kivételével. A RAPEX az információkat gyorsan eljuttatja a rendszerben részt vevő 30 ország mindegyikéhez, hogy azok le tudják állítani, illetve korlátozni tudják a veszélyesnek ítélt termékek forgalmazását.

2008-ban az előző évhez képest 16%-kal több veszélyes terméket kellett kivonni a forgalomból. Ezeknek több mint felét gyermekjátékok, elektromos készülékek és gépjárművek tették ki.

A Kínából származó potenciálisan veszélyes termékek száma egy év alatt 52%-ról 59%-ra emelkedett, ami három okra vezethető vissza: növekedett a kínai importáruk mennyisége, javult az EU és Kína között a termékbiztonság terén megvalósuló együttműködés, az uniós országok pedig fokozott éberséget tanúsítottak a kínai árucikkek esetében.

2009 folyamán a RAPEX vonatkozásában az jelenti a legnagyobb kihívást, hogyan lehet elérni, hogy az uniós tagországok a gazdasági válság okozta pénzszűke ellenére továbbra is befektessenek a fogyasztói jogok védelmébe.

Fontos fejlemény, hogy egyre többen vásárolnak az interneten. 2006 és 2008 között 27%-ról 33%-ra nőtt azoknak az aránya, akik legalább egy terméket elektronikus úton szereztek be. Nyelvi és gyakorlati okokból azonban legtöbbjük a hazájában működő vállalatoktól vásárolja meg az őt érdeklő árucikkeket és szolgáltatásokat. Döntésükben a bizalom kérdése is szerepet játszik. Az online vásárlóknak jelenleg mindössze 7%-a szerez be termékeket külföldi vállalatoktól.

Az internettel kapcsolatos, időszerű kérdések áttekintése céljából a Bizottság a közelmúltban fogyasztóvédelmi csúcstalálkozót en hívott össze, melynek középpontjában a digitális piacba vetett bizalom kérdése állt. A résztvevők megvitatták, milyen változtatásokra van szükség annak érdekében, hogy lendületet kapjon a határokon átívelő kereskedelem. A következő témák kerültek napirendre: az online lebonyolított fizetési műveletek és az elektronikus szolgáltatásnyújtás iránti fogyasztói bizalom növelése, panaszkezelés, termékgaranciák, adatvédelem, vevőszolgálati támogatás.

Brüsszel, 2009. április 16.

Az autók selejtezését bírálják a zöldek

Mély aggodalmának adott hangot a tagállamokban egyre inkább terjedő "autó-leselejtezési" támogatási rendszerek kapcsán a Greenpeace környezetvédelmi szervezet, mely szerint a “zöldebb” új autók terjedését támogatni hivatott megoldás nemhogy közelebb, hanem távolabb viszi az Uniót klímacéljaitól.

Nyílt levélben fordult Günter Verheugen ipari biztoshoz a Greenpeace nemzetközi környezetvédelmi szervezet, melyben súlyos aggodalmát fejezi ki az EU mind több tagállamában alkalmazott, vagy bevezetés előtt álló "használt-gépjármű visszavételi" támogatások miatt. A zöldek szerint az európai adófizetők számára 8 milliárd eurós kiadást jelentő kezdeményezések nem járulnak hozzá az autóipar versenyképességének javulásához és nem segítik a közösségi környezetvédelmi-, klíma- és közlekedésbiztonsági célok elérését sem.

A Greenpeace levele szerint a szektor pénzügyi támogatása egyetlen célt szolgál, a jelenlegi autóipar túltermelési és strukturális problémáinak elkendőzését. A régi használt járművek életciklusának gyorsított lezárásával az államok nem tesznek mást a zöldek szerint, mint rövid távon enyhítik az új autók iránti kereslet megcsappanását, mellyel azonban a következő években még nagyobb visszaesést idéznek elő. Amennyiben nem tesznek a gyártók valamit ma a túltermelés csökkentéséért, a szektor a jövőben még durvább problémákkal lesz kénytelen szembenézni - teszi hozzá levelében a Greenpeace.

A zöldek szerint elszomorító, hogy a “zöldnek” nevezett autócsere programok egyáltalán nem garantálják, hogy az újonnan megvett kocsi kevesebbet fogyasszon vagy alacsonyabb széndioxid-kibocsátással bírjon mint a lecserélt régi. “ A legtöbb csereprogramot futtató államban könnyedén megtörténhet, hogy például egy tulajdonos a Fiat Puntóját egy háromszor annyi CO2-t kipöfögő Range Roverre váltja le” - áll a Greenpeace levelében.

Azt a környezetvédők is elfogadják, hogy az új járművek kevésbé terhelik a környezetet, de az már elfogadhatatlan számukra, hogy az autógyárak a válság miatt a már legyártott, csak alacsony környezetvédelmi előírásoknak megfelelő kocsikat értékesítenek a csereprogramokon keresztül, mivel az új szennyezési előírások csak szeptemberben lépnek életbe. A Greenpeace szerint elfogadhatatlan, hogy az adófizetők pénzéből “zöldítés” címen elavult technológiával felszerelt autókat adnak el a fogyasztóknak. Ezért arra szólítják fel Verheugen biztost, hogy lépjen fel az EU klíma, környezetvédelmi és közlekedési politikái ellen ható nemzeti csereprogramok ellen.

A zöldek a környezetszennyezési érvek mellett azt is felhozzák, hogy például Németországban a csereprogramon keresztül eladott új autók közt élen járó Suzuki, Daihatsu és Chevrolet típusok közül egyik sem kapott öt csillagos minősítést a EuroNCAP autóbiztonsági teszteken, vagyis nem járul hozzá a közlekedésbiztonsági törekvésekhez sem.

Az európai autógyártók érdekeit artikuláló ACEA ellenben úgy látja, igenis lesznek a környezetre gyakorolt pozitív hatásai a csereprogramoknak és az új autók sokkal biztonságosabbak lesznek. Az autóipar álláspontja szerint a programok növelik a tagállamok ÁFA bevételeit, több állás megóvását teszik lehetővé és csökkentik a munkanélküli segélyekre elköltendő pénzek összegét is. Az ACEA álláspontja ezért az, hogy a csereprogramokat nem visszafogni kell, hanem minden tagállamban ilyen támogatási rendszerek kialakítására kell ösztönözni.

Az Index szerdai cikkében a Magyarországon is zöld jelzést kapott autócsere program tervezete kapcsán új vélekedik, hogy a hitelből túlfogyasztó, exportjánál többet importáló, eladósodott gazdaságunk problémáit csak súlyosbítaná az autóimportot ösztönző "roncsprémium-program". A cikk szerint a támogatásokkal csak az importőröket gazdagítaná a magyar kormány, miközben növekedne a a költségvetési hiány és a kereskedelmi mérleghiány. Vagyis az autóvásárlás előre hozása nyomán előálló rövid távú keresetfellendülés, hosszú távon még mélyebb recesszióba taszítaná az autópiacot.

Mostanáig Ausztria, Franciaország, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Luxemburg, Ciprus, Szlovákia és Hollandia vezetett be használt-autó csere támogatási programot, míg Magyarország, Belgium, Csehország, Lengyelország és Nagy-Britannia tervez ilyesmit. A Bizottság az év elején a munkahelyek megőrzése szempontjából hasznos kezdeményezésnek minősítette ezeket, de az uniós költségvetésből nem támogatja. A Bizottság február végén a kedvezményes hitelek és a nemzeti támogatások mellett a használtautó-visszavételi és -újrahasznosítási szabályok megalkotására, finomítására és a többi tagállaméval történő összehangolásra tett javaslatot. Mindezt hangsúlyozottan a protekcionista támogatási szabályok elkerülése mellett képzeli el.

A leadott használt autóért a legkevesebbet, 675 eurót Cipruson adnak, míg a legtöbbet, 2500 eurót a németek fizetnek, A spanyoloknál készpénz helyett 10 ezer euróig kamatmentes hitelt adnak az új autó megvásárlásához. Ami a járművek korát illeti, a németeknél és az olaszoknál már 9 éves autót is leadhatunk, a tagállamok nagy többségében 10 év a minimum, de Cipruson például 15 év az alsó határ, míg a spanyoloknál az évek száma helyett 250 ezer kilométer megtétele után is visszaveszik a négykerekűt.

Brüsszel 2009. április 16.

Az egészséges életmódot nem lehet elég korán elkezdeni!

„Légy egészséges, légy önmagad!”: az új uniós kampány arra buzdítja a fiatalokat, hogy tegyenek többet egészségükért.

Az egészség ritkán jelent kulcsfontosságú prioritást a fiatalok számára. Ugyanakkor bizonyos (az elhízással, az alkohollal, a dohányzással és a kábítószerekkel összefüggő) egészségügyi problémák gyakran már korán jelentkeznek.

Az életmód a gyermek- és fiatalkorban alakul ki. Valószínű, hogy aki ebben az életkorban helyes szokásokat vesz fel, általában véve egészségesebben él később, és ezzel megelőzheti a felnőttkori krónikus betegségek kialakulását.

A Bizottság ezt felismerve kezdeményezést en indít útjára az ifjúság egészségének megőrzéséért; a kezdeményezés arra buzdítja a fiatalokat, hogy foglalkozzanak az őket érintő egészségügyi témákkal és vegyenek részt egészségjavító tevékenységekben.

A kezdeményezés résztvevői az egészségügyi kérdésekkel kapcsolatos tapasztalataikról és véleményeikről egy különböző témakörökre tagolt (iskolai sportok, szexualitás, a helyes táplálkozásra való nevelés és helyi érdekeltségű egészségügyi témák) blogban en is beszámolhatnak. Egy portugáliai blogger például elmeséli, mekkora stresszel jár számára a munkakeresés, míg egy egyesült királyságbeli hozzászóló amellett tör lándzsát, hogy a hagyományos sportjátékok ismét kapjanak helyet az iskolai testnevelési órák programjaiban.

A fiatalok részt vehetnek egy versenyen en is, amelyre az elhízással vagy a felesleges kockázatvállalás veszélyeivel és hasonló témákkal kapcsolatos rajzot, posztert, fényképet vagy kisfilmet kell készíteniük.

A verseny nyertesei, illetve a legjobb bloggerek ötleteik bemutatására meghívást kapnak a július 9-10-én Brüsszelben megrendezendő, a fiatalok egészségével foglalkozó konferenciára. A konferencia szervezői Európa egész területéről várnak fiatalokat; a meghívottak között ifjúsági szervezetek és egészségügyi szakemberek is szerepelnek.

A fiatalok egészségügyi problémáinak zöme a rossz életmódra vagy a pszichoaktív hatású anyagok túlzott fogyasztására vezethető vissza. A Kábítószer Európai Megfigyelőközpontjának becslése szerint a fiatalok körében történő halálesetek 4%-át a kábítószer-túladagolás okozza. Ez az adat néhány országban megközelíti a 10%-ot.

Az egészségi állapotot a szegénység, az egészségügyi ellátáshoz történő egyenlőtlen hozzáférés és a fiatalok élet-, munka- és tanulási körülményei is befolyásolják. A fiatal munkavállalókat 50%-kal nagyobb valószínűséggel éri súlyos munkahelyi baleset, mint a 40 évnél idősebb társaikat.

Az Unió foglalkozni kíván ezekkel a problémákkal: dohányzásellenes kampányt indított útnak, emellett pedig az oktatási szakpolitikába és a munkahelyi biztonságot érintő szakpolitikába olyan intézkedéseket vezetett be, amelyek védik a fiatalok egészségét.

2009. április 1.

Alkalmazkodjunk az éghajlatváltozás hatásaihoz!

Tervezéssel csökkenteni lehet az éghajlatváltozás egészségre, energiaellátásra, közlekedési rendszerekre, gazdálkodásra és turizmusra gyakorolt hatását.

Egy nemzetközi kutatócsoport en es fr 2007-ben tanulmányt tett közzé, amely a korábbiaknál részletesebben elemzi az éghajlatváltozást. A szerzők a dokumentumban többek között az aszályra, az élelmiszertermelés csökkenésére, a tengerparti erózióra, és az árvizekre hívták fel a figyelmet.

Friss kutatások azonban azt jelzik, hogy az éghajlatváltozás a vártnál erősebb mértékű lesz, és hatásai korábban fognak jelentkezni, mint gondoltuk. Gyakoribbá fognak válni az időjárással összefüggő katasztrófák (aszály, áradás), és bizonyos haszonnövények el fognak tűnni eredeti termőhelyükről. Noha e jelenségek leginkább a fejlődő országokat veszélyeztetik, Európát sem fogják teljesen elkerülni.

A Bizottság azt javasolja az uniós tagállamoknak, hogy már most kezdjék el kidolgozni az éghajlatváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás módszereit. Míg a tagállami és regionális hatóságok feladata az infrastruktúráik módosítása lesz, az Uniónak arról kell gondoskodnia, hogy a különböző országok, vállalkozások és közösségek – a lehető legjobb eredmények eléréséért – összehangoltan cselekedjenek.

„Továbbra is keményen kell dolgoznunk a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése érdekében, ugyanakkor alkalmazkodnunk kell az éghajlatváltozás realitásaihoz is. Kétségtelen, hogy bizonyos mértékű éghajlatváltozás az eddigi eredmények ellenére is visszafordíthatatlanul be fog következni” – mondta Stavros Dimas, az EU környezetvédelmi biztosa.

Ha tehát egy másmilyen éghajlathoz kell majd alkalmazkodnunk, tudnunk kell, mire számítsunk. A Bizottság javaslatában en tanulmányok elkészítését szorgalmazza az éghajlatváltozás jobb megértése céljából. Erőforrás-gazdálkodási stratégiák kidolgozását sürgeti, illetve megbízható eszközök kifejlesztését ajánlja annak megfigyelésére, miképp hat a változó környezet az egészségre. Javasolja emellett az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás költséghatékonyságának felmérését is.

A dokumentum ezenkívül egy információcsere-rendszer tervét is körvonalazza. Az éghajlatváltozás kockázataival és hatásaival, valamint a leghatékonyabb megoldásokkal kapcsolatos információcserét elősegítő adatbázist 2011-ig kell létrehozni.

Uniós fellépés az éghajlatváltozás ellen de en

Brüsszel, 2009. március 30.

Egyre inkább vámszedőkké válnak a kereskedelmi láncok

Az EP támogatja, hogy tilos legyen beszerzési ár alatt árulni az élelmiszereket – derül ki abból a jelentésből, amelyet csütörtökön fogadott el a Parlament. A képviselők aggodalmuknak adtak hangot egyes nagyáruházak tisztességtelen módszerei miatt is, egyúttal pedig telefonos ügyeletet hoznának létre a visszaélések bejelentésére.

Az Európai Unió és a világ a közelmúltban az élelmiszerárak nagyfokú ingadozását tapasztalta, amely részben az árak jelentős emelkedésével járt – mutatott rá az EP csütörtökön, 390 igen, 112 nem és 71 tartózkodó szavazattal elfogadott véleményadó jelentése. A szöveg szerint mindennek a mezőgazdasági ágazatra gyakorolt hatása nem egyértelmű: míg egyesek hasznot húztak az árak emelkedéséből, addig mások – többnyire az állattenyésztői és az élelmiszer-feldolgozói oldalról – jóval magasabb költségekkel kénytelenek számolni.

Az EP megítélése szerint a Közös Agrárpolitika keretében olyan piacszabályozási intézkedésekre van szükség, amelyekkel az eladási árak és a termelési tényezők tekintetében egyaránt elkerülhető

az állandó ingadozás. A Katerina Batzeli (szocialista, görög) által jegyzett dokumentum mindehhez hozzáteszi azt is, hogy szerte az Unióban a fogyasztói és a termelői árak között jelentős különbségek figyelhetők meg, ami „néhány esetben nem magyarázható a termékek feldolgozásához, forgalmazásához és értékesítéséhez kapcsolódó költségekkel".

A fogyasztóknak az EU-ban átlagosan ötször annyit kell fizetniük egy-egy mezőgazdasági termékért, mint amennyit a termelő kap érte. Mindemellett egyes nagyáruházak vásárlóerejüket a beszállítóiknak fizetett árak „fenntarthatatlan szintre" történő lenyomására és tisztességtelen feltételek kiszabására használják fel; ezek a cégek egész Európában egyre inkább a gazdák és egyéb beszállítók uniós fogyasztókhoz való eljutását ellenőrző „kapuőrökké" válnak.

A képviselők szerint uniós közérdek, hogy a termelői és fogyasztói árakat megfelelő szinten tartsák, valamint tisztességes versenyt biztosítsanak, különösen „olyan stratégiai árucikkek tekintetében, mint a mezőgazdasági és az élelmiszeripari termékek". Miközben a fogyasztók a versenynek köszönhetően versenyképes áron juthatnak hozzá az élelmiszerekhez, a mezőgazdasági termelők számára is biztosítani kell a stabil jövedelmet, amely fedezi az előállítási költségeket és a gazdák munkájáért járó méltányos javadalmazást – véli az EP, amely mindemellett stratégiai szempontból fontosnak tartja a nagyfokú önellátás biztosítását is az EU-ban. A képviselők szerint ez utóbbival összefüggésben törekedni kell az élelmiszerellátásunkat biztosító európai termelők helyzetének megerősítésére.

Az EP aggodalmának adott hangot amiatt, hogy egyes árucikkeket az előállítási költségük alatti áron értékesítenek, és támogatja ezen gyakorlat betiltását. A képviselők erőteljesebb uniós fellépést szeretnének az agresszív árképzés, valamint az olyan egyéb versenyellenes gyakorlatok, mint például a termékcsatolás és a piaci erőfölénnyel való visszaélés bármely más formája ellen.

A szöveg szerint a költségeknél alacsonyabb árakat „csak a nagy (diverzifikált) vállalatok képesek fenntartani rövidebb ideig, és azt is csak a piaci versenytársak kiszorításának céljával". A képviselők álláspontja szerint ez a gyakorlat hosszú távon sem a fogyasztó, sem a piac egésze számára nem előnyös. A Parlament aggódik amiatt is, hogy egyes esetekben a kereskedők (vagy a nagyáruházak) kihasználva piaci erejüket olyan tisztességtelen módszerekhez folyamodnak, mint a polcpénz, a kilistázással fenyegetés, a már eladott árukra vonatkozó visszamenőleges árengedmény, a kereskedelmi reklámköltségekhez való jogtalan hozzájárulás vagy a kizárólagos beszerzési megállapodásokhoz való ragaszkodás.

A képviselők elismerték, hogy az élelmiszerellátási lánc különböző szintjein jelentkező piaci koncentráció rövidtávon az élelmiszerek alacsonyabb árszínvonalához vezethet, „közép- és hosszú távon azonban ügyelni kell arra, hogy ez ne károsítsa a szabad versenyt, és ezáltal ne szoruljanak ki a kistermelők a piacról, valamint ne csökkenjen a fogyasztók rendelkezésére álló választék". Az EP mindemellett felhívta arra is a figyelmet, hogy az élelmiszer-ágazatban számos kkv rendkívül kiszolgáltatott helyzetben van. A nagyvállalatok gyakran negatív árversenyt alkalmaznak a beszerzők között, és életben maradásuk érdekében a kisebb vállalatoknak csökkenteniük kell költségeiket és árrésüket, ami a gyakorlatban a mezőgazdasági termelőknek fizetett árak csökkentésével, a kkv-k által elérhető piacok és elosztási csatornák csökkenésével, kevesebb alkalmazottal és a fogyasztóknak szánt termékek alacsonyabb minőségével jár együtt.

Élelmiszerek vésztartalékolása?

A jelentés felvetette, hogy bizonyos alapvető élelmiszerek tekintetében – a kőolajtermékekhez hasonlóan – uniós szinten dolgozzanak ki válság-előkészületi és tárolási terveket. Az EP ezzel együtt arra kérte a Bizottságot, hogy fokozottabban ellenőrizze az élelmiszer-behozatalt, különösen az EU higiéniai és környezetvédelmi előírások betartása tekintetében. A képviselők olyan intézkedések meghozatalát is sürgették, amelyek nagyobb lendületet adnának a „helyi élelmiszerek" koncepciójának, mindemellett arra kérték az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy fokozottabban támogassák a biogazdaságokat.

A képviselők végül, de nem utolsósorban egy európai élelmiszertermelési tanácsadó szolgálat újbóli felállítását szorgalmazták, amely a gazdáknak és a termelői szervezeteknek adna tanácsot a termékek forgalmazásáról, a kiskereskedelmi piacról és konkrét termékek előállításának lehetőségeiről. Mindemellett egy, a fogyasztókat és mezőgazdasági termelőket szolgáló telefonos

ügyeletet is létre kellene hozni, ahol bejelenthetik a visszaéléseket, és „ahol az egész Unióból származó információk állnak rendelkezésre összehasonlítható termékekről és árakról”.

A néppárti Glattfelder Béla elfogadhatatlannak nevezte, hogy Európában a fogyasztók ötször annyit fizetnek a boltban az élelmiszerekért, mint amennyit a gazdák kapnak érte. „Ez különösen elfogadhatatlan az új tagállamokban, köztük Magyarországon, ahol a polgárok jövedelmük sokkal nagyobb hányadát költik élelmiszerekre, mint a gazdagabb tagállamokban” – mutatott rá közleményében a politikus. Glattfelder Béla szerint az EU a Közös Agrárpolitika sorozatos reformjai során, a termelők érdekeivel ellentétesen módosította a szabályozást. A képviselő szerint a gabonaintervenció eltörlése (az étkezési búza kivételével) növeli az árak kiszámíthatatlanságát, a termelők kiszolgáltatottságát a felvásárlókkal szemben, és csökkenti jövedelembiztonságukat.

A néppárti politikus üdvözölte a MAGOSZ által kezdeményezett szociális bolthálózatot, mondván, a kezdeményezés elősegíti a magyar termékek eljutását a magyar fogyasztókhoz, s ez mind a fogyasztók, mind a mezőgazdasági termelők számára előnyös. „A MAGOSZ szociális boltjai európai megoldást nyújtanak egy európai problémára” – hangsúlyozta Glattfelder Béla, aki ugyanakkor aggasztónak nevezte, hogy az őstermelők kiszorultak elsősorban a fővárosi piacokról és vásárcsarnokokból. A piacok és vásárcsarnokok működtetése során biztosítani kell, hogy a termelők kereskedők közbeiktatása nélkül, közvetlenül értékesíthessék termékeiket a fogyasztóknak – tette hozzá a képviselő.

Brüsszel, 2009. március 30.

Szigorúbb szabályok az ózonréteg károsodása ellen

Jóváhagyta a Föld körüli ózonréteget károsító anyagokra vonatkozó szabályok megújítását az EP plenáris ülése, rábólintva a Parlament és a Tanács által korábban kialkudott kompromisszumos javaslatra. Az új szabályok nem csak az ózont károsító anyagokat tartalmazó termékek reklámozását tiltják, de számos, a hűtőkben és a házak szigetelésénél alkalmazott anyag eltávolítását is előírják.

Az 1987-ben létrejött Montreali Jegyzőkönyv - melyet a globális környezetvédelmi fellépés első igazi sikereként könyveltek el azóta - az ózonréteget károsító anyagok használatának fokozatos beszüntetésérére kötelezte az aláíró 197 államot.

A szabályozás revíziója, mely az EU fő eszköze a Montreali Jegyzőkönyvben foglaltak megvalósításához, a jelenlegi törvények egyszerűsítését és szigorítását célozza. Az utóbbi években elért biztató eredmények és az ózonréteg fokozatos helyreállása ellenére ugyanis nagy szükség van az éberség megőrzésére. A klímaváltozásban szerepet játszó számos üvegházhatású gáz ugyanis is komolyan károsítja az ózonréteget.

A Parlament és a Tanács között létrejött megállapodás szigorúbb, mint a Bizottság által eredetileg javasoltak, így többek közt a Montreali Jegyzőkönyvben szereplő céloknál ambiciózusabb uniós törekvéseket irányoz elő. Az elfogadott szöveg nem csak az ultraviola (UV) sugárzás elleni védelem kapcsán fontos, de a klímaváltozás lassításához is hozzájárul.

A megújított szabályozás tisztáz számos rendelkezést, többek közt az ózont károsító anyagok használatara vonatkozó kivételek és korlátozások, valamint a nem ózonbarát anyagok exportja és importja kapcsán. Az új szabályok figyelembe veszik a legújabb nemzetközi megállapodásokat, de egyes esetekben azoknál is szigorúbb szabályokat írnak elő.

Már az eddig hatályban lévő EU-s szabályozás is tiltotta az ózonrétegre leginkább veszélyes anyagok gyártását és kereskedelmi forgalomba kerülését. Mostantól azonban ezen anyagok használata kapcsán is teljes tiltást, vagy szigorú határértékeket tesz kötelezővé.

A hidroklorofuorkarbonok (HCFC) teljes kivonása a piacról öt évvel a nemzetközi rendeletben előírtak előtt már 2019-ben megvalósul majd Európában, de a képviselők javaslata nyomán ezeknek az anyagoknak a termelését már a 2017-2019 időszakban fokozatosan csökkenteni kell, az 1997-es szint 7 százalékára.

További környezetvédelmi és egészségügyi előrelépés lesz, hogy 2010. március 18-ával végérvényesen betiltják a rovarirtó anyagokban használt metil-bromidok használatát, melyet addig is csak a nemzetközi kereskedelmi szállítmányok fertőtlenítésére használnak karanténokban és szállítási előkészületeknél.

S noha a legtöbb ózonréteget károsító anyagot már nem gyártják és használják, továbbra is több ezer tonna ilyen szer található meg régi hűtőberendezésekben és házak szigetelésében.

A Tanács és az EP közti megállapodás értelmében a szöveg részletesen szabályozza ezen anyagok biztonságos eltávolítását, anélkül, hogy a káros anyagok az atmoszférába kerülve tovább vékonyítanák a Föld ózonrétegét. Ennek a folyamatnak a támogatására a Bizottságnak legkésőbb 2010 januárjáig közzé kell tennie a káros anyagot tartalmazó termékek és eszközök listáját, ezzel is támogatva a szakszerű és a környezetet a lehető legkevésbé károsító eltávolításukat.

Az EP plenáris ülése 667 igen, 13 nem és 10 tartózkodás mellett fogadta el a javaslatot.

Brüsszel, 2009. március 26.

Fokoznák a kozmetikai szerek biztonságát

A Parlament támogatta a kozmetikai szerekről szóló uniós szabályozás átdolgozását, miután kedden jóváhagyta az EP és a Tanács képviselőinek első olvasatban tető alá hozott megállapodását. Az új jogszabály legfőbb célja, hogy megszüntesse a jogi bizonytalanságokat és következetlenségeket, ezzel egyidejűleg pedig fokozza a kozmetikai termékek biztonságát.

A képviselők alapvetően támogatták a Bizottság azon törekvéseit, melyek célja a kozmetikai termékekre vonatkozó jogszabály egyszerűsítése, ezzel egyidejűleg pedig azt is, hogy az új szabályozás a gyártók felelősségének és az ellenőrzések megerősítése révén fokozza a kozmetikai szerek biztonságát. (Az állatkísérleteket betiltó uniós rendelkezéseket az új jogszabály nem érinti.) A szocialista, német Dagmar Roth-Behrendtnek a témában készített jelentését kedden első olvasatban 633-29-11 arányban fogadta el a Parlament plenárisa.

Az EP így egyebek között azt kérte, hogy új biztonsági értékelési eljárást vezessenek be mindazon termékek esetében, melyek nanoanyagokat tartalmaznak. 2006-ban ugyanis a Bizottság becslése szerint a kozmetikai termékek 5 százaléka tartalmazott nanorészecskéket. A képviselők elérték azt is, hogy a jövőben a csomagoláson, az összetevők felsorolásakor is fel legyen tüntetve, ha a termék nanoanyagot tartalmaz. Az ezen a területen végzett kutatások fényében a jelentés arra kéri a Bizottságot, hogy a nanoanyagok tekintetében rendszeresen vizsgálja felül a rendeletet. Az EP pontosítaná a nanoanyagok definícióját is.

A termékinformációkkal, pontosabban azokkal az állításokkal kapcsolatban, amelyeket a gyártó ígér a termék használatával kapcsolatban, a szabályozás kimondja, hogy csak a termék tényleges tulajdonságait használhatják fel a termék reklámozása és címkézése során. Az EP arra kérte a Bizottságot, hogy dolgozzon ki akciótervet a kozmetikai termékekkel kapcsolatban használt állításokról, és fogadja el a kozmetikai termékekkel kapcsolatban használható állításokra vonatkozó közös kritériumok listáját.

Az EP – a Bizottsághoz hasonlóan – szigorúan megtiltaná a rákkeltő, mérgező és mutagén anyagok használatát a kozmetikai szerek készítésekor. Ennek ellenére elképzelhetők olyan esetek, amikor

szükség van ezen anyagok némelyikére a kozmetikai termék előállításához – az ilyen esetek szigorú feltételek mellett mentességet kaphatnak a teljes tilalom alól.

A rendelet az Unió összes tagállamában közvetlenül hatályos lesz – az EU Hivatalos Lapjában történt közzététel után 42 hónappal.

A plenáris vitában Olajos Péter (néppárti) azt mondta: a nanotechnológia néhány évvel ezelőtt elkezdte meghódítani a kozmetikai iparágat is, és „mára ennek következtében soha nem látott lehetőségek és távlatok nyíltak meg. Ugyanakkor fontos, hogy kellő óvatossággal kezeljük ezt a kérdést, nem lassítva a felfedezéseket és azok alkalmazását, de figyelve az egészségügyi veszélyekre is".

A képviselő úgy vélte: „fontos, hogy az emberek tudják, hogy milyen készítményeket használnak, így a megfelelő és részletes címkézés elengedhetetlen, a gyártói felelősség pedig alapvető. Egy hatalmas és egyre növekvő iparágról beszélünk, hiszen a kozmetikai ipar bevétele az Unióban 65 milliárd euróra rúg évente". Olajos Péter emlékeztetett arra a bizottsági becsült adatra, miszerint 2006-ban a kozmetikumok 5 százaléka tartalmazott nanoösszetevőket, ám hozzátette azt is, hogy ez a szám mára meg is duplázódhatott.

Az Európai Fogyasztók Szövetsége (BEUC) üdvözölte, hogy a készülő jogszabály – amely egyébként az első ilyen javaslat az EU-ban – foglalkozik a nanoanyagokkal. A szervezet örömét fejezte ki amiatt is, hogy az efféle anyagok felhasználását a jövőben világosan jelezni kell a csomagoláson, mint ahogy azt is, hogy a nanorészecskéket tartalmazó kozmetikai termékek katalógusát is nyilvánossá kell tenni. A BEUC szerint azonban a javaslat ezen a téren kiskapukra ad lehetőséget.

A fogyasztói érdekvédelmi szervezet így emlékeztet arra, hogy ha a nanoanyagokat bizonyos speciális célok érdekében használják fel (például színezőanyagként, tartósítószerként vagy UV-szűrőként), akkor még a termék forgalomba hozatala előtt meg kell vizsgálni annak biztonságát. A BEUC szerint azonban a nanoanyagoknak több száz olyan felhasználási módja létezik a kozmetikai termékek esetében, melyekre a mostani javaslat nem terjed ki.

Ezekben az esetekben – így a szervezet – a gyártónak csupán arról kell tájékoztatnia a Bizottságot, hogy nanoanyagokat használtak fel, ami a fogyasztók biztonsága szempontjából nem elégséges intézkedés. Éppen ezért a BEUC azt követeli, hogy a kozmetikai termékekben felhasznált valamennyi nanorészecske biztonságát kötelezően vizsgálják be, még a forgalomba hozatal előtt.

A szervezet sajnálkozásának adott hangot amiatt is, hogy a szabályozás csak 2012-ben lép életbe, s ezzel három év áll a gyártók rendelkezésére ahhoz, hogy olyan új kozmetikai termékeket dobjanak piacra, melyek bevizsgálatlan és potenciálisan veszélyt jelentő nanoanyagokat tartalmaznak.

Monique Goyens, a BEUC főtitkára összességében örömét fejezte ki, hogy a nanoanyagokkal kapcsolatos kampányuk némi eredményt hozott, egyúttal úgy vélte, mindez csak az út kezdete, hiszen nanoanyagokat nem csak a kozmetikai termékekben, hanem az élelmiszerekben és a gyógyszerekben is lehet találni. A szervezet éppen ezért arra sürgeti a törvényhozókat, hogy ezen szabályozás szellemében foglalkozzanak az egyéb termékekben fellelhető nanoanyagok kérdésével is.

Brüsszel, 2009. március 19.

A zaklatást is diszkriminációnak tekinti az EP

A diszkrimináció nem csak a munkaerőpiacon jelenik meg, hanem az árukhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben is, így az oktatásban, az egészségügyben vagy a

pénzügyi szolgáltatásokban. Az ezeken a területeken is egyenlő bánásmód biztosítását célzó irányelv tervezetét hétfőn szavazta meg az EP állampolgári jogi bizottsága.

Az Európai Bizottság által előterjesztett irányelv célja, hogy csökkentse a vallási vagy egyéb hitbéli meggyőződésen, az életkoron, a nemen és a szexuális irányultságon alapuló diszkrimináció lehetőségét, legyen az bár közvetett vagy közvetlen, valós vagy feltételezésen alapuló. A készülő jogszabály lényegében megerősíti azokat a célkitűzéseket, amelyeket az eddigi diszkrimináció elleni irányelvek megfogalmaztak (1) a faji és etnikai hovatartozáson alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma a munkaerőpiacon belül és azon kívül is; 2) diszkrimináció tilalma a munkaerőpiacon; 3) férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód).

A Kathalijne Buitenweg (Zöldek, holland) által jegyzett jelentés, amelyet 34-7-4 arányban hagyott jóvá a szakbizottság, úgy véli: a készülő jogszabálynak olyan területekre is ki kell terjednie, mint a szociális védelem, egészségügy, szociális juttatások, oktatás, árukhoz és szolgáltatásokhoz történő hozzáférés. Az EP állampolgári jogi bizottsága azt szeretné, ha a közlekedés is beletartozna a direktíva hatáskörébe, igaz, mindemellett úgy véli: a magánszemélyek közötti ügyleteket (amelyek kívül esnek a szakmai és kereskedelmi tevékenységeken) ki kell zárni ebből a körből. A testület szerint a direktívának a többszörös megkülönböztetéssel is foglalkoznia kellene, tehát azokkal az esetekkel, amikor valakit kettő vagy annál is több ok miatt ér diszkrimináció.

A képviselők szerint az új direktíva értelmében a zaklatást is a diszkrimináció egyik formájának kell tekinteni. A zaklatás eszerint olyan megkülönböztetésnek számít, amely sérti valamely személy emberi méltóságát és megfélemlítő, ellenséges, lekicsinylő, megalázó vagy sértő környezetet alakít ki. A képviselők szerint a zaklatás fogalmát a nemzeti törvényekkel és a tagállamok gyakorlatával összhangban kell kialakítani.

A szakbizottság megtiltaná a fogyatékosságon alapuló hátrányos megkülönböztetést, például a szociális védelemhez, a szociális juttatásokhoz, az egészségügyi szolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, a nyilvánosan hozzáférhető árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében (ideértve egyebek között a lakhatást, a távközlést, a pénzügyi szolgáltatásokat, a kultúrát). A készülő irányelv szerint lehetőség szerint biztosítani kell azt is, hogy a fogyatékkal élők akadálytalanul bejuthassanak a közintézményekbe (pontosabban hozzáférhessenek a „nyilvánosság számára rendelkezésre álló árukhoz, szolgáltatásokhoz vagy létesítményekhez"). Ha ez nem megy, akkor a tervezet szerint „ésszerű alternatíváról" kell gondoskodni.

A képviselők szerint ugyanakkor vannak esetek, amikor megengedett az eltérő bánásmód. Így például alkohol vagy fegyver értékesítése esetén, illetve a jogosítványok kibocsátásakor az életkoron alapuló diszkriminációt tiltó szabályoktól el lehetne térni. Hasonlóképpen a tagállamok engedélyezhetnék az eltérő bánásmód alkalmazását az egyházi oktatási intézményekbe való bejutás terén – igaz, ez a megkülönböztetés csak valláson és meggyőződésen alapulhat, máson nem.

A szakbizottság fontosnak tartotta kiemelni, hogy az irányelv nem érinti a házassággal kapcsolatos nemzeti törvényeket, és nem sérti az állam és az állami intézmények, valamint az oktatás világi jellegét. A továbbiakban is a tagállamok felelnek majd az oktatás tartalmáért és oktatási rendszereik szervezéséért.

A jelentésről az EP plenárisa április elején szavaz.

Brüsszel, 2009. március 12.

Pert nyert a Bíróságon a "teniszütős légiutas"

A repülőgép fedélzetén tiltott tárgyak jegyzékére nem lehet hivatkozni magánszemélyekkel szemben, ha a jegyzéket nem tették közzé – ezt állapította meg

keddi ítéletében az Európai Bíróság. A Bizottság az eset nyomán közzétette a tiltott tárgyak listáját, amelyen a mostani pert kiváltó teniszütő nem is szerepel.

Még 2005 szeptemberében történt, hogy egy Gottfried Heinrich nevű férfit a Bécs melletti schwechati reptér biztonsági ellenőrzésén megállítottak azzal, hogy kézipoggyásza teniszütőket tartalmaz, amelyek a közösségi szabályozás alapján állítólag a repülőgép fedélzetén tiltott tárgynak minősülnek. A férfi mindezek ellenére a teniszütőkkel a kézipoggyászában felszállt a repülőgépre, ám a biztonsági személyzet a gép elhagyására szólította fel az illetőt. Gottfried Heinrich az esetet követően Alsó-Ausztria tartomány független közigazgatási tanácsa előtt keresetet indított; az osztrák bíróság előzetes döntéshozatal céljából az Európai Bírósághoz fordult, és egyebek között arra kereste a választ, hogy a rendeletek, vagy azok részei rendelkezhetnek-e kötelező erővel akkor, ha az EU Hivatalos Lapjában nem hirdették ki őket.

Keddi ítéletében az Európai Bíróság úgy vélekedett, hogy az a közösségi jogszabály, amelyet nem hoznak nyilvánosságra a Hivatalos Lapban, nem róhat kötelezettséget a magánszemélyekre. Sőt, mi több, a közösségi intézmények által elfogadott jogi aktust sem lehet magánszemélyekkel szemben érvényesíteni, mielőtt azoknak lehetőségük lenne arra, hogy – a jogszabálynak a Hivatalos Lapban történő megfelelő közzététele révén – tudomást szerezzenek annak létéről. Hasonló elvek érvényesek azokra a nemzeti intézkedésekre is, melyek célja a közösségi jogszabályok végrehajtása.

A polgári légiközlekedés biztonsága területén közös szabályok létrehozásáról szóló 2320/2002/EK rendelet megtiltja bizonyos tárgyak felvitelét a repülőgépek fedélzetére. A jogszabály ezt általánosságban teszi egy, a rendelethez csatolt melléklet formájában. Ez a többi között megállapította, hogy mely tárgyak nem vihetők fel a repülőgép fedélzetére, melyek között szerepelnek az „ütőfegyverek: ólmosbot, bot, baseballütő, és hasonló tárgyak". A rendelet azt is előírta, hogy egyes intézkedéseket tilos közzétenni, és csak a megfelelő hatóságok számára kell hozzáférhetővé tenni. A rendeletet és a mellékletét kihirdették.

2003 áprilisában a Bizottság elfogadta a 2002 rendelet végrehajtási rendeletét (622/2003/EK). A kérdéses intézkedéseket melléklet határozta meg: a 2002-es rendeletnek megfelelően ezt a mellékletet nem tették közzé, bár egy 2004. januári bizottsági sajtóközlemény nyújtott bizonyos tájékoztatást a listán szereplő tiltott tárgyakat illetően. Ezt a mellékletet számos alkalommal módosították, de soha nem tették közzé annak ellenére, hogy két módosító rendelet is hivatkozott a preambulumában annak a szükségességére, hogy az utasokat egyértelműen tájékoztassák a tiltott tárgyakra vonatkozó szabályokról.

A Bíróság egyebek között megállapította, hogy a tiltott tárgyak listája nem esik azon intézkedések és információk kategóriájába, melyeket titkosan kellene kezelni, és amelyeket nem lehet közzétenni a 2320/2002 rendelet égisze alatt. Így a Bizottság nem alkalmazhatja a titkosítási szabályt a listát módosító intézkedések esetében. Összességében a Bíróság úgy határozott: a repülőgép fedélzetén tiltott tárgyak jegyzékére nem lehet hivatkozni magánszemélyekkel szemben, ha a jegyzéket nem tették közzé.

Sarah Ludford liberális, brit EP-képviselő szerint a mostani ítélet a demokrácia és a nyitottság győzelme, és csapás a Bizottság és azon kormányok számára, melyek elfogadhatónak tartják a „kaffkai módszereket". A képviselő szerint a Bíróság így egyetértett azokkal, akik nem tartják helyesnek, hogy 500 millió EU-polgártól úgy várják el a jogszabályok betartását, hogy ők maguk nem olvashatják el azokat.

A Bizottság az eset nyomán nyilvánosságra hozta azt a 11 tárgyat felsoroló listát, melyeket nem lehet a repülőgépek utasterébe bevinni. Ezek a következők: baseballütők, gumibotok, krikettütők, golfütők, hokiütők, kajak- és kenulapátok, gördeszkák, biliárddákó, horgászbot, harcművészeti felszerelés. A listán teniszütő nem szerepel. A brit Telegraph szerint azonban a BAA brit repülőtér üzemeltető vállalat szóvivője óva intett mindenkit attól, hogy ezentúl teniszütővel a kezében szálljon fel a gépre, mivel az nem felel meg a kézipoggyászok méretére vonatkozó előírásoknak, ezért a feladott csomagban van a helye.

Brüsszel, 2009. március 9.

Lemaradásban a tagországok közti e-kereskedelem

Noha az utóbbi két évben 6 százalékkal nőtt az e-kereskedelem Európában, a határokon átnyúló internetes vásárlás továbbra is számos nyelvi és szabályozási akadályba ütközik, illetve a vásárlóknak aggodalmaik vannak a megbízhatósággal kapcsolatban - derül ki az e-kereskedelem helyzetéről csütörtökön közzétett bizottsági jelentésből.

Az e-kereskedelem akadályairól szóló új jelentést tett közzé csütörtökön a Bizottság, amely szerint noha 2006 és 2008 között 27-ről 33 százalékra nőtt a legalább egy terméket az interneten megrendelő európai polgárok aránya, a határokon átnyúló e-kereskedelem ugyanezen időszakban 6-ról mindössze 7 százalékra nőtt. Ennek fő okai a Bizottság jelentése szerint a nyelvi, gyakorlati és szabályozási, illetve a megbízhatósággal kapcsolatos jelentős aggályok.

„A fogyasztók nagyon sokat nyerhetnek az internettel. Piacuk kibővül, több szolgáltatóhoz nyernek hozzáférést, és választási lehetőségeik is kiszélesednek. Az internet korábban nem látott lehetőséget biztosít a termékek, eladók és az árak összehasonlítására. Az internet használata minden bizonnyal általánossá fog válni a fogyasztók vásárlásaiban. Már most is 150 millió fogyasztó vásárol elektronikusan, de közülük csak 30 millióan vásárolnak külföldről. Tennünk kell azért, hogy az internetes platform elterjedését ne lassítsa le az, hogy nem sikerül felszámolni a számottevő szabályozási akadályokat vagy hogy nem sikerül megoldást találni a bizalom hiányából fakadó komoly problémákra.” - mondta az e-kereskedelemről csütörtökön közzétett tanulmányról Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos.

Az uniós átlagra vonatkozó adatok nem tükrözik a különböző tagállamok polgárainak e-kereskedelmi szokásait: a skandináv államokban az internethasználóknak 91 százaléka vásárol a világhálón, a briteknél, franciáknál és németeknél ez az arány 50 százalék fölött van. A lista másik végén a bolgárok, románok, litvánok és görögök találhatók, akiknek 3-9 százaléka költ a neten át megvett termékekre. Gyorsan nő az olaszok és a spanyolok online vásárlási hajlandósága, mely jelenleg 20 és 14 százalékon van, míg Magyarországon ez az arány 14 százalékos.

A neten át vásárló európaiak leginkább utazásra és szállodákra (42 százalék) költenek, ezt követi alig lemaradva a ruhaneműk ás sporteszközök piaca 41 százalékkal, majd a könyvek, újságok és az e-tanulás 39 százalékkal. A középmezőnyben a belépőjegyek, film, zene, elektronikus eszközök szerepelnek 25-33 százalékos részesedéssel. A számítógépekre és alkatrészeikre 16-21 százalék költ az interneten át. A sort az online kötött biztosítások, egyéb szolgáltatások és a neten át történő fogadások, szerencsejátékok zárják.

A Bizottság jelentése szerint az e-kereskedelem előtt álló legfőbb akadály a földrajzi tagoltság, ugyanis annak ellenére, hogy a kiskereskedők többségének ma már van weboldala, többségük továbbra is úgy véli, hogy a belső piac fel van osztva a határok mentén. Ezért a lehetőségek ellenére a “külföldi” fogyasztókat gyakran visszautasítják, vagy származási országukba irányítják vissza.

További gondot jelentenek a nyelvi akadályok, annak ellenére, hogy a kereskedőknek több mint 60 százaléka például már felkészült arra, hogy több nyelven bonyolítson le tranzakciókat. Akadályt jelentenek még a fizetési és postai rendszerek összehangolt működésével kapcsolatban felmerülő logisztikai problémák, illetve hozzáférési problémák, mint a szélessávú internet elterjedtsége.

Kuneva szerint a fogyasztói bizalmat aláásó akadályok között található például az elektronikus fizetések, a szállítás, a panaszok, a garancia érvényesítése, a visszatérítések intézése (vevőszolgálat), vagy az adatok védelme miatti idegenkedés, mely még súlyosabbnak ítélnek meg a határon átnyúló ügyletek esetében.

Az e-kereskedelmi jelentés közzététele alkalmából Kuneva biztos bejelentette, hogy 2009 szeptemberében fogja nyilvánosságra hozni annak a vizsgálatnak az eredményeit, amely azt hivatott feltárni, mi tartja vissza a fogyasztókat az online vásárlástól akár belföldön, akár külföldön. A kiskereskedelmi ágazat figyelemmel kísérésének keretében tavaly ősszel hirdették meg azt az egész Bizottságot érintő folyamatot, amely az e-kereskedelem akadályainak feltérképezésére

irányul. A Bizottság kiskereskedelmi ágazatról készülő végleges jelentése szintén 2009 őszére készül el.

A mostani jelentés fő megállapításai szerint a fogyasztók általában elégedettek az online vásárlással. A különösen gyakran vásárolt termékek – például az informatikai eszközök vagy a szórakoztató és szabadidős termékek – csoportjában az internetes vásárlásokkal kapcsolatos fogyasztói elégedettség átlagban magasabb, mint a kiskereskedelemben általában. Ennek oka leginkább az árak minden eddiginél hatékonyabb összehasonlíthatóságában, a termékek egyszerű hozzáférhetőségében és a hagyományos boltoknál szélesebb termékkínálatban keresendő. A hátrányok közt a vevők az egyértelmű termékismertetők hiányát, a reklámozás, az adatvédelem, a megbízhatóság és az áruk visszaküldésének korlátozott lehetőségeit említik.

Ami az EU-n belüli, de a határokon átnyúló vásárlást illeti, annak legnagyobb előnye a gyakran olcsóbb ár illetve a jobb minőség. Emellett a világmárkák értékesítőinek jobban megéri széles áruválasztékot kínálni a Huszonheteknek, mint egy-egy talgállamnak. Akadályt jelent azonban, hogy az európai unió fogyasztóinak csak a harmada hajlandó anyanyelvétől eltérő nyelven vásárolni. Emiatt a gyorsan növő tagországi e-kereskedelem és az alig bővülő határokon átnyúló online kereskedelem közti különbség tovább nőtt.

A teljes európai e-kereskedelmi szektor forgalma 2006-ban 107 milliárd eurót tett ki, mely nagyjából az Egyesült Államokéhoz hasonló, a vásárlások 70 százalékát azonban három tagállamból Nagy-Britanniából, Németországból és Franciaországból bonyolították. A nehézségek ellenére az internetes kereskedelem a leggyorsabban növekvő értékesítési csatorna, csak a hagyományos bolti vásárlás - mellyel a vevők 79 százaléka él - utasítja maga mögé. Az interneten át többen vásárolnak, mint postai utánvéttel, direkt értékesítés vagy teleshopok révén.

Brüsszel, 2009. február 26.

Budapest nyerte az uniós mobilitási versenyt

Budapest nyerte el az idei Európai Mobilitási Hét díját, amelyet a fővárosi mobilitási hét megszervezése és a városi közlekedés hatékonyságának javítása miatt érdemelt ki – derült ki a hétfő délutáni brüsszeli díjátadón, ahol először osztották ki az "Európa zöld fővárosa" címet is, melyet jövőre Stockholm, 2011-ben pedig Hamburg viselhet majd.

Tizenkilenc országból hatvanhat város nyújtott be pályázatot az Európai Mobilitási Hét díjának elnyerésére, melyek közül 44-et fogadott el a várostervezőkből, közlekedési és tömegközlekedési szakértőkből álló zsűri. Ezek közül három jutott a döntőbe, s végül a horvát fővárost, Zágrábot, és a portugáliai Almadát maga mögé utasítva nyert Budapest a hétfői díjátadón.

A zsűri egyik tagja, Tom Rye tömegközlekedési szakértő a kiválasztási szempontokról elmondta: a legfontosabb az, mennyire igyekszik hosszú távú eredményeket elérni egy-egy város a mobilitási hét céljai közül, vagyis a fenntartható közlekedés, a károsanyag-kibocsátás csökkentése és a tömegközlekedés racionalizációja terén. „Nem szükséges egy fenntartható városi terv, de egy legalább arra hajazó javaslat sokat nyom a latban” – mondta. Rye azonban hozzátette azt is, hogy a mobilitási hét eseménysorozatának megvalósulása is sokat számított, vagyis az, hogy milyen programokat kínál, hogyan kommunikálják, milyen értékeket közvetít lakosai felé a helyi kezdeményezés, illetve hogy sikerül-e egy nagy befolyású politikust az ügy mellé állítania.

A Budapest nevében a díjat átvevő Gonzlik Tamás köszönőbeszédében elmondta, hogy ezt a díjat leginkább a budapesti polgárok nyerték. „Budapesten az átmenő kamionforgalom kitiltása, idén októbertől a városba csak a környezetvédelmi minősítést megkapó „zöld matricás” autók beengedése, az épülő négyes metró és az autóforgalom elől elzárt területek növekedése mind segít a város levegőjének javításában, melyet immár egy európai szinten is példaértékű szmogriadó rendelet és a hozzá tartozó végrehajtási rendelet is megtámogat.

A díjátadón először került sor az – európai kulturális fővárosok mintájára születő – európai zöld fővárosok cím kiosztására, melynek birtokosai egy évig viselik a titulust és egy év felkészülési időt kapnak törekvéseik megvalósítására. Ennek alapján 2010-ben Stockholm, 2011-ben pedig Hamburg városa büszkélkedhet majd az Európa zöld fővárosa címmel.

Mobilitási Hét

Összesen 2102 város 218 millió polgárt képviseletében vett részt az Európai Mobilitási Hét szervezésében és megvalósításában 2008-ban, mely tavaly "a tiszta levegőt mindenkinek" szlogennel futott. 2009. szeptember 16. és 22. között rendezik meg a mobilitási hetet, melynek a városi közlekedés hozzájárulása a klímaváltozáshoz áll majd a fókuszában.

A mobilitási hét tavalyi díjazottja a horvát Koprivnica városa, melynek polgármestere a „stafétabot átadása” előtt elmondta, hogy 2002 óta szerveznek mobilitási hetet és folyamatosan törekednek az autóforgalom csökkentésére, miközben évente 7 autómentes napot tartanak. Igen kiterjedt bicikliút hálózatot épített ki a magyar határtól 25 kilométerre található városka, melynek nyomán 400 százalékkal nőtt a biciklihasználók aránya. A turistáknak és az iskoláknak kedvezményes bringabérlési rendszert alakított ki az önkormányzat, mellyel „voltak gondok”, de a pozitív hozadékok messze túlszárnyalták azokat. Emellett a városi zöld felületek aránya is megnégyszereződött, minden középületet és boltot akadálymentesítettek a mozgásukban korlátozottak életének megkönnyítésére, hogy az ezer diákot érintő iskolabusz szolgáltatás kialakítását és a köztéri biciklimúzeumot ne is említsük.

Gonzlik Tamás a BruxInfónak adott nyilatkozatában elmondta, jól mutatja a fővárosi polgárok elkötelezettségét a mobilitási kérdések iránt, hogy a szmogriadó elrendelését támogatók aránya 90 százalékos. Szerinte Budapestet a mobilitási díj további cselekvésre ösztönzi majd, miközben a metróépítés és felújítás, valamint a kötöttpályás közlekedési eszközök részarányának növekedése az összforgalomhoz viszonyítva tovább fog nőni, s így tovább javul majd a főváros közlekedése és a levegő minősége.

Kerényi László Sándor a Fővárosi Önkormányzat közlekedési ügyosztályvezetője hozzátette, hogy a metró mellett az 1-3-as villamosok vonalának felújítása is javít majd a tömegközlekedés minőségén, mely a városlakókat a dugóban állás helyett a villamosra szállásra készteti. Kerényi hozzátette, nagy a nyomás a civilek részéről a kerékpározás körülményeinek javítására, melynek nyomán a bicikli úthálózat további fejlesztése és egy városi bringakölcsönző rendszer kiépítése is a tervek közt szerepel, de például Béccsel összevetve szerinte komoly hátránya Budapestnek, hogy a beépítettség sokkal nagyobb, ezért óriási kihívás kellően széles kerékpárutat építeni a belső kerületekben. Az autók belvárosból való kitiltásának kérdésére, Kerényi közölte, hogy például az ötödik kerület Fő utca programja példaértékű, de további 2-3 Duna-híd megépülése nélkül esély sincs a közúti forgalom nagy részének elterelésére anélkül, hogy alapjaiban ne sérüljön a fővárosi közlekedés.

Európa Zöld Fővárosa

Az Európai Zöld Főváros címet az észt Jüri Ratas, Tallin volt polgármestere, az észt parlament alelnöke javaslatára hozta létre az Európai Bizottság, a városi élet minőségének előmozdítására és a várostervezés során a környezetvédelmi szempontok módszeres figyelembevételére.

A díjátadóról egyéb elfoglaltságai miatt távolmaradó Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos közleményében gratulált Stockholmnak és Hamburgnak, törekvéseikért, hogy előtérbe helyezik az életminőség és a környezetvédelem tényezőit a városvezetés döntései kapcsán. „A két nyertes város mintát mutathat a következő években Európa többi részének a légszennyezés, közlekedési dugók és az üvegházhatású gázkibocsátás csökkentése valamint a hulladék és vízgazdálkodás javítása terén.

2010: Stockholm

A 800 ezer lakost számláló svéd főváros, Stockholm 2050-re kőolajmentessé szeretné tenni a város működését. A város integrált menedzsment rendszert alakított ki a környezetvédelmi szempontok átfogó figyelembevételére, melyet az önkormányzat költségvetéséből is finanszíroznak.

A lakosok 95 százaléka kevesebb, mint 300 méterre lakik a legközelebbi zöld területtől, miközben egy új dugódíj rendszer bevezetése és a tömegközlekedést használók arányának növelése nyomán 25 százalékos CO2-kibocsátás csökkentéssel büszkélkedhet 1990 óta, mellyel a stockholmiak átlagosan fele annyit szennyezik a légkört, mint a svéd átlag.

2011: Hamburg

A 2011-es zöld főváros cím nyertese Hamburg, 1,8 millió lakója számára már ma is kiemelkedően jó levegőminőséget biztosít, CO2-kibocsátását pedig 2020-ig 40, 2050-re pedig 80 százalékkal szeretné csökkenteni. A lakosonkénti kibocsátás már ma 15 százalékkal az 1990-es szint alatt van, miközben a város folyamatosan befektet az energiahatékonyságba és a szennyezés-csökkentésbe. Ezek keretein belül 400 középület 200 ezer fényforrását takarékosra cserélték, valamint 600 helyen új kondenzátoros bojlereket szereltek fel a régi energiapazarlók helyett. Hamburg városa mindezek felett egy tudatosságnövelő kampányba is belefogott "ötletek vasútja" címmel, melynek keretében más-más városok mutatják be saját zöld ötleteiket a szerelvény kocsijaiban.

Az ezen túl évente kiosztandó zöld főváros cím elnyeréshez 10 környezetvédelmi mutató mentén vetik össze a pályázóvárosokat, mely bármely 200 ezer főnél több lakost számláló település lehet Európában. Emellett a kitűzött célok nagysága és megvalósulásuk mikéntje, valamint a más városok felé közvetített értékek is beleszámítanak az értékelésbe.

2010-11-re összesen 35 település pályázott, melyek közül nyolcat választottak be az esélyesek közé: ezek a nyertesek mellett Amszterdam, Bristol, Koppenhága, Freiburg, Münster és Oslo voltak. A 2012-es címre 2009 szeptemberéig lehet pályázni.

Brüsszel, 2009. február 19.

Az EP támogatja a hagyományos villanykörték kivonását

Támogatja a hagyományos izzók 2012-ig történő kivonását és az energiatakarékos megoldások, valamint a halogének széles körű elterjedését az EP környezetvédelmi bizottsága.

A Bizottság tavaly decemberben tett javaslatot a hagyományos, a felvett villanyáram jelentős részét hőként feleslegesen leadó villanykörték teljes kivonására az európai piacokról, melyet az Ecodesign Szabályozó Testület tagállami tagjai is támogatásukról biztosítottak. Az Európai Parlamentnek most március 15-éig kell eldöntenie, hogy támogatja vagy ellenzi a javaslatot. A képviselők támogatásának jele, hogy az EP környezetvédelmi bizottságának keddi ülésén 44-en szavaztak a kivonást ellenző javaslat ellen és csak 14-et voltak mellette. A kivonást ellenző javaslatot tett két német képviselő, a néppárti Anja Weisgerber és a liberális Holger Krahmer érvelése szerint az olyan termékek esetében, mint a villanykörték, nem szabadna, hogy szabályozó testületek kezdeményezésére kerüljenek ki a piacról.

A szavazás eredményei szerint azonban úgy néz ki, amennyiben a plenáris ülésen is jóváhagyják a szöveget, akkor idén szeptembertől 2012-ig fokozatosan lekerülnek az európai boltok polcairól a hagyományos izzók.

A Bizottság számításai szerint az energiatakarékos izzókra való áttéréssel az Unió lakosai 40 terrawatt órányi áramot spórolnak meg, mely 15 millió tonna széndioxid-kibocsátáscsökkentést jelent évente. Ez a mennyiség körülbelül Románia teljes éves áramfogyasztásával egyenlő, vagy 11 millió európai háztartás áramigényével, melyet tíz 500 megawattos erőmű egész éves termelése képes kiszolgálni.

Egy átlagos háztartás számára az átállás a takarékos körtékre a hagyományosnál drágább izzók beszerzésével együtt is évente 25-50 eurónyi megtakarítást eredményez a villanyszámlán. Ezen megtakarítások összessége évente 5-10 milliárd eurót spórol az Európai Unió gazdaságának.

A takarékos izzók kötelezővé tétele a Bizottság ökotervezés irányelvének csak az egyik eleme, emellett a következő hónapokban az alacsonyabb fogyasztást eredményező autógumik címkézésétől a fehér háztartási készülékek energiafogyasztásán át a készülékek által készenléti állapotban felvett áramig sok egyéb hatékonyságnövelő javaslattal rukkolnak majd elő.

A Parlament és a Tanács által 2005-ben jóváhagyott ökotervezési irányelv értelmében a Bizottság minimális energiahatékonysági és működési szabályokat határozhat meg a fogyasztói elektronikai készülékekre, a háztartásokra és a fűtőrendszerekre. Az EP és a Tanács azonban blokkolhatja ezek életbe lépését, amennyiben a képviselők vagy a tagállamok úgy határoznak.

Háttér: az eredeti bizottsági javaslat

A Bizottság által javasolt és az energiaminiszterek által tanácsi szinten is jóváhagyott döntés – mely figyelembe veszi a fogyasztók elvárásait is a fényforrások esztétikája, funkcionalitása és egészségükre gyakorolt hatásai terén – 2009 és 2012 között fokozatosan vonná ki a piacról a rendkívül energiapazarló hagyományos izzókat.

Mindezt úgy, hogy meghagyja a fogyasztók számára a választást a jelenlegi leghatékonyabb hosszú élettartalmú fluoreszkáló lámpák (melyek akár 75 százalékkal kevesebb energiát fogyasztanak) és a hatékony halogén izzók közt, melyek a biztosított fényforrás tekintetében megegyeznek a hagyományos izzókéival, ám azoknál 25-50 százalékkal kevesebb áramot igényelnek.

Mióta 1879-ben Thomas Edison először kereskedelmi forgalomba hozható izzót gyártott, érdemben nem változott a ma is a legelterjedtebb „hagyományos" izzók működése. A hagyományos izzók előállítása ugyan igen olcsó, élettartalmuk azonban rövid, energiafogyasztásuk rendkívül pazarló, működtetésük pedig rengeteg felesleges hőtermeléssel jár a világítás szempontjából.

A világítás teszi ki a háztartási energiafogyasztás ötödét, miközben a jelenleg a piacon lévő izzótípusok között négy-ötszörös eltérés is lehet energiahatékonyságban. A Bizottság által javasoltak szerint a háztartások energiafogyasztása 10-15 százalékkal csökkenthető új energiahatékony izzók üzembe helyezésével.

A Bizottság az energiastratégia felülvizsgálatának novemberi közzététele nyomán, 2009-ben további javaslatokat tesz várhatóan a mosógépek, a hűtők és fagyasztók, a televíziókra vonatkozóan, melyet később a közvilágítás energiahatékonyságának fokozására tett javaslatok követik.

Eredetileg a 2020-as 20 százalékos csökkentési célok kapcsán javasolták a tagállamok a 2007 tavaszi EU-csúcson a hagyományos izzók kivonását a piacról 2009-től, s egyúttal az energiahatékony megoldások kötelezővé tételét. A világítótestek „rezsimváltását" az Európai Parlament is támogatásáról biztosította. Utoljára 2008. októberben az energiaügyi miniszterek tanácsa reményét fejezte ki, hogy legkésőbb 2010-re betiltják a legrosszabb hatásfokú izzók forgalmazását az egész Unióban anélkül, hogy torzulna a belső piac és figyelembe véve az ökotervezési (ecodesign) irányelv költséghatékonyságra vonatkozó szabályozását is. Az ökotervezés kapcsán eddig öt végrehajtási rendelet látott napvilágot, melyek közül a negyedik rendelkezik a háztartási világítótestekre. Jelenleg ugyanis az EU háztartási világítótestekre vonatkozó energiacímkézésének besorolása alapján a tagországokban a legrosszabb G minősítésről a legjobb A minősítésig a teljes skálán kaphatóak villanykörték.

Brüsszel, 2009. február 16.

Jóváhagyták a magyar bankmentő csomagot

Hosszas egyeztetések után az Európai Bizottság február 12-én jóváhagyta a magyarországi bankok számára tőkepótlást és garancianyújtást felkínáló kormányzati

intézkedéscsomagot. Az OTP már jelezte is, hogy valamiféle állami segítségnyújtásra igényt tart.

A magyar kormány azt követően állt elő a bankmentő csomag kezdeményezésével, hogy a Nemzetközi Valutaalap tavaly októberben egy ilyen intézkedéssorozat megvalósítását szabta az országot az államcsődtől megmentő 12,5 milliárd eurós hitelszerződés feltételeül (az EU és a Világbank kölcsönkeretét is beszámítva az összeg 20 milliárd euró). Budapest azonban kezdetben a bankmentést kizárólag az OTP esetében tartotta volna politikai szempontból elfogadhatónak, hiszen ez az egyetlen olyan nagy hazai pénzintézet, amely nem külföldi tulajdonban van döntő részben.

A bankmentő csomag első, novemberben közzétett verziója azonban nyilvánvalóan ütközött az uniós versenyszabályokkal: többek között olyan feltételekhez szabta az állam által felkínált források igénybe vételét, hogy az ilyesmit kérő banknak legalább 200 milliárd forint legyen a szavatoló tőkéje. Mivel ennek akkor csupán három bank felelt meg, a feltétel ütközött a bankmentő csomagokkal kapcsolatban kialakított bizottsági elvárásokkal, amelyek között első helyen szerepelt, hogy a csomagnak diszkriminációmentesnek kell lennie – vagyis minden piaci szereplőnek hozzáférést kell biztosítani.

Figyelemre méltó, hogy a bankmentő csomagról az Európai Bizottság és a magyar kormány között novemberben megindult egyeztetések végül csak februárban értek véget – vagyis jóval tovább tartottak, mint a legtöbb más tagállam esetében. A Bizottság végül február 12-én jelentette be, hogy két fő elemből álló csomagot hagyott jóvá: egyrészt egy tőkepótló intézkedést, másrészt egy garanciavállalást.

Az előbbi osztalékelsőbbségi részvények fejében új tőkét tesz elérhetővé a hitelintézetek számára, hogy megerősíthessék tőkealapjukat az esetleges veszteségekkel szemben. Az állam 2009. március 31-ig különleges osztalékelsőbbséget biztosító részvényeket vásárolhat, amelyek elsődleges tőkének minősülnek. A garanciaintézkedés azt jelenti, hogy az állam ellentételezés fejében 2009. június 30. előtt keletkezett, legfeljebb három (kellően indokolt esetben öt) év futamidejű új tartozásokat fedezhet. A rendszerben alárendelt hitelek és bankközi betétek nem támogathatók.

A Bizottság úgy találta, hogy az intézkedések összhangban vannak az állami támogatásról szóló azon közleményeivel, amelyek útmutatóul szolgálnak a pénzügyi válság leküzdéséhez. A támogatást bárki igényelheti, az állami segítség azonban időben és hatályát tekintve behatárolt. A csomag piacorientált ellentételezésről és megfelelő biztosítékokról gondoskodik annak érdekében, hogy a versenyre gyakorolt esetleges torzító hatások a lehető legcsekélyebbek legyenek – szögezte le közleményében a Bizottság.

Brüsszel arra a következtetésre jutott, hogy a támogatási csomag ugyan állami támogatási elemeket tartalmaz, de számos olyan intézkedés is szerepel benne, amelyek célja a támogatás megfelelő és arányos voltának biztosítása az EU állami támogatási szabályainak megfelelően. Így a szóban forgó támogatási rendszer megfelelő, arányos és szükséges eszköz, amellyel fenntartható a magyar hitelintézetek hitelezési képességébe vetett bizalom, valamint élénkíthető a bankközi hitelezés. Neelie Kroes versenypolitikai biztos szerint „a magyar támogatási program hatékony eszközt jelent a piacokba vetett bizalom megerősítésére és mindenekelőtt a reálgazdaság válsághelyzetben történő finanszírozására, valamint egyidejűleg biztosítékokat is nyújt a versenytorzítás korlátozására”.

A támogatási program nyitott valamennyi olyan hitelintézet számára, amelynek működése a magyar pénzügyi rendszert tekintve alapvető fontosságú. Az intézkedések csakis alapvetően jól működő, nehézségekkel nem küzdő pénzintézetekre irányulnak: a garanciavállalás és a tőkeemelés a Magyar Nemzeti Bank és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének értékelésén alapul.

Ezen felül Magyarország számos magatartási biztosítékot ("behavioural safeguards") is bevezet az állami támogatással való visszaélés elkerülése érdekében. Ezek közé tartozik a különleges vétójogot biztosító szavazatelsőbbségi részvény az olyan döntések megakadályozására, amelyek az állami forrásokkal való visszaéléshez vezetnének, illetve veszélyeztethetnék a pénzügyi rendszer stabilitását. Megtiltják továbbá az állami beavatkozás reklámcélú felhasználását, valamint a támogatási intézkedések ideje alatt korlátozásokat is bevezethetnek az érintett pénzintézetek felső vezetésének díjazása tekintetében. Végezetül Magyarország vállalta, hogy szerkezetátalakítási vagy felszámolási terveket jelent be a Bizottságnak azon kedvezményezettek tekintetében,

amelyeknél sor kerül a garancia lehívására, illetve azon bankokat illetően, amelyeket többé nem lehet alapvetően stabilnak tekinteni.

Az OTP-nek szüksége is van "mentőövre"

A magyarországi bankok korábban, a bankmentő csomag előző verzióiról még úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánják az abban felajánlott segítséget igénybe venni. Elhangzottak olyan értékelések is, hogy a bankmentő csomag valójában sokkal inkább „bankszerző" csomagnak minősíthető az állam szempontjából. Miért kellene tulajdonrészt adni piaci áron folyósított hitelekért? – fogalmazott egy interjúban Csányi Sándor, az OTP elnök-vezérigazgatója.

Azóta persze sokat változott, átalakult a bankmentő csomag, amelyet végül ötpárti egyetértés mellett fogadott el az Országgyűlés. Változni látszik a bankok hozzáállása is. Csányi Sándor február 13-án például már azt közölte, hogy az osztrák modell szerinti bankmentő csomag megalkotására szeretné rávenni a kormányt. Arról nem beszélt, hogy az egy nappal korábban a Bizottság által elfogadott mentőcsomagban felajánlott lehetőségekkel kíván-e élni, de valamiféle forráspótlás szükségességét elismerte. "Az OTP-t megmenteni nem kell, de jelenlegi likviditási helyzetünkben nem tudjuk biztosítani a magyar gazdaság megsegítéséhez szükséges forrásokat" - mondta Csányi, hangsúlyozva, hogy az OTP keresi a lehetőségeket, hogy hozzájusson az IMF által biztosított forrásokhoz.

Az OTP első embere szerint a bankmentő csomagoknál az osztrák modell abban különbözik az angolszásztól, hogy feltételek nélkül biztosítja a bankoknak a kiegészítő likviditást, ami így jut el a gazdasághoz. "Az osztrák példához közelállót szeretnénk" - mondta. Csányi Sándor szavai szerint a bankoknak és a kormányzatnak közösen kell megtalálnia azt a formát, amely révén az IMF források eljuthatnak a vállalatokhoz.

Az OTP bankcsoport 2008-ban egyébként rekordnagyságú, 303,5 milliárd forint konszolidált adózott nyereséget ért el a gyorsjelentése szerint, 45,5 százalékkal többet az előző évinél. Igaz, ez a profit két jelentős egyszeri tételt tartalmaz: a Garancia Biztosító 121,4 milliárd forintos nettó értékesítési eredményét, illetve egy jelentős goodwill értékvesztés-leírást az ukrán és a szerb leánybank esetében, ami a tőkemegfelelésre nincs hatással, az eredményt azonban 34,8 milliárd forinttal mérsékelte. A bank azt is közölte, hogy 150 milliárd forint feletti csoportszintű eredményt vár az idén. A hitelintézet 2009-ben nem számol a hitelvolumen növekedésével, miközben a betéteknél 4-5 százalékos gyarapodást tervez. A nyereség csökkenése és a hitelezési tevékenység beszűkülése miatt az OTP az idén 500 magyarországi dolgozóját bocsátja el.

Brüsszel, 2009. február 16.

A zöldek szerint nagyvállalatok vezetik a Bizottság "kezét"

A Bizottság által felkért magas szintű szakértői csoportok javaslataira túlzottan nagy hatással van a nagyvállalati lobbi és alacsony a civil társadalmak érdekérvényesítési képessége – áll egy környezetvédelmi csoport jelentésében, melynek állításait azonban cáfolta a Bizottság.

A Föld Barátai Európa (Friends of the Earth Europe) hét magas szintű tanácsadói csoport összetételét vizsgálta meg az Európai Bizottság Vállalati és Iparpolitikai Főigazgatóságának (DG Enterprise) javaslatokat tevő testületek közül. Ennek alapján moratóriumot követel újabb csoportok létrehozására, amíg úgymond nem születik kiegyensúlyozott mechanizmus a civil érdekek és a nagyvállalati törekvések artikulációja között.

A zöldek elsősorban azt nehezményezik, hogy a szakértői csoportok gyakran kész jogalkotási javaslatokat tesznek a bizottsági döntéshozók asztalára az Európa jövőjét alapjaiban meghatározó kérdések terén. A jelentés szerint ezeknek normális esetben a közösségi tisztviselők, tudósok és szakemberek, valamint a civil társadalom képviselőinek véleményének együttes

figyelembevételével kellene megszületniük. A Föld Barátainak elemzői arra jutottak, hogy a főigazgatóság két magas szintű tanácsadó csoportjának – melyek közül az egyik textil és ruházati ügyekben, a másik pedig az adminisztratív akadályok mérséklésére tesz javaslatokat – több mint a fele iparági érdekelt. További négy csoportban – a vegyszerek, az energetika, a mezőgazdasági termékek és az autógyártók – a nem kormányzati tanácsadók több mint a fele is az üzleti világból jött. Egyedüli kivételt a gyógyászati szektor tanácsadói jelentik, itt ugyanis az üzleti érdekek arányosan kapnak szót.

José Manuel Barroso szóvivője a Bizottság pénteki sajtótájékoztatóján közölte, hogy a jelentés túl általánosan beszél ezekről a csoportokról, önkényesen ragadva ki példákat. Szerinte alapvetően szükség van az üzleti szféra véleményének kikérésére az egyes szakpolitikák kialakítása kapcsán, ezért ezek a csoportok nélkülözhetetlenek az ipari egyeztetések során. Végül kiemelte, hogy a Bizottság az utóbbi öt évben is igen sokat tett transzparens működésének fokozására, mely azonban a továbbiakban is kiemelt célja marad, s így ezt a jelentést is alaposan tanulmányozni fogják.

Az EUobserver szerint nem ez az első eset, hogy magas szintű tanácsadókra az elfogultság árnyéka vetül. 2006 óta az Európai Parlament nem hajlandó részt venni ezeken az egyeztetéseken, mivel megítélésük szerint túlzottan elfogultak a tanácsadói csoportok. Ennek némileg ellentmond, hogy a legutóbb létrehozott agrár-élelmiszeripari tanácsadó testülethez csatlakozott egy mérsékelt jobboldali EP képviselő.

A Föld Barátainak jelentése a tanácsadói csoportok negatív hatásaira példaként hozza fel a textilipari vagy a CARS 21 autóipari érdekcsoport javaslatait, melyek „felvizezték vagy figyelmen kívül hagyták az uniós törekvéseket versenyképességi célokra hivatkozva”. A CARS 21 létrehozásakor az európai fogyasztóvédelmi csúcsszervezet, a BEUC nyilatkozatban figyelmeztetett rá, hogy a grémium nem lesz sokkal több, mint az autóipari lobbi jól csengő nevű testület mögé rejtése.

Brüsszel, 2009. február 12.

Több nyelven kell elérhetővé tenni a 112-es segélyhívót

Minden országban több nyelven is elérhetővé kell tenni a 112-es segélyhívószámot – közölte a Bizottság február 11-én, melyet a Tanáccsal és az EP-vel közösen az európai segélyhívószám napjának nyilvánítottak.

Továbbra is az európai polgárok csak 24 százaléka tudja, hogy a 112-es hívószám általános segélyhívószám, melyet bármilyen vész esetén hívhat, legyen szó balesetről, tűzről vagy katasztrófáról. Ennek ellenére a 112 kapcsán készült felmérésben résztvevők 94 százaléka véli úgy, hogy szükséges és jó megoldás az összes tagállamban hívható egységes segélyhívószám.

„Európában nagyobb nyilvánosságot kellene kapnia az európai segélyhívószám elérhetőségének. A bárki által bárhonnan hívható 112-es szám kapcsán elfogadhatatlan, hogy a lakosság kevesebb, mint negyede ismeri csak, valamint, hogy az azt hívó utazók nyelvi akadályokba üköznek a kezelővel folytatott beszélgetésük során” – közölte Viviane Reding távközlési biztos.

A felmérés szerint külföldi útjaik során a 112-őt hívók 28 százaléka ütközött nyelvi akadályokba, annak ellenére, hogy 21 tagállam arról számolt be, hogy segélyhívó központjaik a 112-es számra érkező hívásokat képesek angolul fogadni, míg 12 országban németül is, 11-ben pedig franciául is elérhető az ingyenes szolgáltatás.

A 112 ismertsége tagországonként is erősen eltér, az olaszoknál alig 3 százalék ismeri, míg a cseheknél 58 százalék. Több országban igyekeznek ismertségét növelni, a bolgároknál a beutazókat sms-ben tájékoztatják, a finneknél február 11-e (11.2) a segélyhívás napja, a svédek a

nyaralószezon előtt médiakampányban népszerűsítik, míg számos államban az autópályáknál, vasútállomásokon és reptereken hívják fel az utazók figyelmét rá.

Legutoljára Bulgária vezette be a 112-es hívószámot 2008 decemberében, s ezzel mind a 27 tagállamban egységesen elérhetővé vált a segélyhívó.

2009. február 4.

A jövő energiája

Európa városai összefognak az éghajlatváltozás ellen: az előírt kibocsátáscsökkentés túlteljesítését ígérik.

Nem mindennapi eseménynek ad otthont Brüsszel február 10-én: közel 300 város tesz e napon fogadalmat, miszerint 2020-ra szén-dioxid-kibocsátását az uniós célként kitűzött 20%-nál nagyobb mértékben csökkenti. E települések között olyan nagyvárosok is említhetők, mint Bielsko-Biała, Budapest, Hamburg, Lisszabon, Madrid, Riga és Zágráb.

A városok polgármesterei en éppen akkor gyűlnek majd egybe, amikor Európa éves konferenciáját tartja a fenntartható energiáról. A kis szén-dioxid-kibocsátású technológiákat és a megújuló energia területének új fejlesztési irányvonalait bemutató rendezvény lesz a legjelentősebb a fenntartható energia hete en (február 9–13.) során 52 európai városban zajló események között. A konferencia keretében díjátadó ünnepségre is sor kerül, mely a leginnovatívabb projekteket állítja majd reflektorfénybe.

Egyes városok már jókora utat megtettek a 20%-os célkitűzés elérése felé. A németországi Heidelberg egyike a legtevékenyebbeknek: hivatalt hozott létre, melynek feladata a lakosságot energiatakarékossági tanácsokkal ellátni. „Az utóbbi tíz évben városunk létesítményeinek szén-dioxid-kibocsátását majdnem 40%-kal visszaszorítottuk” – büszkélkedik Eckart Würzner, Heidelberg polgármestere.

A brüsszeli konferenciára két hónappal azután kerül sor, hogy az EU vezetői egyezségre jutottak egy átfogó intézkedéscsomag-tervezetről, melynek révén Európa csökkentheti a globális felmelegedéshez való hozzájárulását. Az európai energiapolitika eddigi legnagyobb horderejű reformjaként a terv azt hivatott elérni, hogy Európa világelsővé váljon a megújuló energia és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák terén. Ez segíthet megóvni a gazdaságot az energiaárak emelkedésének hatásától és az ellátás bizonytalanságától.

Az energiaárak az Európai Unióban átlagban 15 %-kal emelkedtek 2008 folyamán, részben Kína, India és más fejlődő országok energiaigényének növekedése következtében. Az EU energiaszükségletének több mint felét határain kívülről származó energiával fedezi, és függősége egyre nő. Az energia nagy része Oroszországból érkezik, ám a tranzitországok és Moszkva közötti nézeteltérések az utóbbi években többször is fennakadást okoztak az ellátásban. Ez legutóbb januárban fordult elő, amikor is a gázszállítás majdnem két hétig szünetelt.

2009. február 2.

Uniós felmérés a fogyasztói elégedettségről

Az európaiak egyharmada elégedetlen az áram- és gázszolgáltató vállalatokkal.

A fogyasztók körében végzett uniós felmérés arról tanúskodik, hogy az EU-polgárok nagy része az elvártnál rosszabbnak ítéli városa tömegközlekedését, sok európai elégedetlen az energiaellátással és a banki szolgáltatásokkal, és a vezetékes telefonálás, valamint a postai szolgáltatások terén is igény mutatkozik a minőség javítására.

A „Fogyasztói piacok eredménytáblájának” második éves jelentése en szerint a fogyasztók számára legtöbb bosszúságot okozó három szolgáltatási terület az energiaellátás, a banki tevékenység és a városi közlekedés.

Az eredmények közzétételekor Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos aggasztónak nevezte, hogy a legalacsonyabb „osztályzatokat” olyan területek kapták, amelyek központi szerepet töltenek be az európaiak mindennapi életében. A biztos asszony bejelentette, a Bizottság azt tervezi, hogy megvizsgálja az áramszolgáltatók tevékenységét, mivel a háztartások kiadásainak jókora hányadát az áramszámla teszi ki.

A jelentésben a Bizottság az élelmiszerektől a ruházaton át az internetig több száz terméket és szolgáltatást vizsgált. Az elemzést az alábbi öt fő mutató alapján végezte: ár, panaszok, elégedettség, biztonság és szolgáltatóváltás. A termékek általában jobb minősítést kaptak, mint a szolgáltatások.

A legtöbb kedvezőtlen vélemény a városi és városkörnyéki közlekedést illette: a megkérdezettek kevesebb mint fele vallotta magát elégedettnek a busz-, vonat- és villamosközlekedéssel, egynegyedük pedig kifejezetten panaszkodott azok minőségére.

Az elektromos- és gázművek vonatkozásában a résztvevők leginkább a szolgáltatások árát vitatták, és a megkérdezetteknek csak kevesebb, mint kétharmada vallotta magát elégedettnek energiaszolgáltatójával. A válaszadók kb. 60%-a számolt be az árak emelkedéséről, míg tarifacsökkenést mindössze nagyjából 3–4%-uk tapasztalt.

Az energiaellátás mégis az a terület, ahol a fogyasztók a legkevésbé hajlanak szolgáltatóváltásra, pedig ez kulcsfontosságú volna a verseny fenntartásához a piacokon.

A felmérés rámutatott, hogy a közös piac ellenére Európában nagy eltérések tapasztalhatók a banki szolgáltatások költségei és a kamatlábak terén. A fogyasztók bevallásuk szerint nehezen tudják összehasonlítani a banki termékeket, és kevesen vannak olyanok, akik bankot váltanak.

A jelentés felhívja továbbá a figyelmet arra, hogy a nemzeti határokon keresztül bonyolított kiskereskedelem fejlődése megrekedt, relatív súlya 2006 óta változatlan.

Az uniós felmérés célja az volt, hogy feltérképezze a közös piac gyenge pontjait. Az idén készített eredménytábla átfogóbb, mint a múlt évi, amely csupán három szektor vizsgálatára tért ki.

Fogyasztóvédelem az EU-ban

- Európának tájékozott fogyasztókra van szüksége [video]

Brüsszel 2009. január 28.

Klímaváltozás – egy új világszintű megállapodás felé

Az EU jelentős szerepet szán a kibocsátás-kereskedelemnek az éghajlat-változás elleni küzdelemben.

A Bizottság január 28-án közleményt en tett közzé, melyben a nemzetközi éghajlat-változási tárgyalásokon képviselendő álláspontját ismerteti. A dokumentum állítása szerint a következő években a globális felmelegedés elleni küzdelem költségei várhatóan erősen megemelkednek, 2020-ra a világ éves kiadásait további 175 milliárd euróval terhelik majd meg. Az összeg több mint felére a fejlődő országokban lesz szükség, többek között Kínában és Indiában.

Az Európai Uniónak és más gazdasági nagyhatalmaknak segíteniük kell fedezni azokat a költségeket, amelyek a fejlődő országok üvegházhatású gázkibocsátásának csökkentésével járnak.

Az egyik megoldás abban áll, hogy az egyes országoknak bevételük és gázkibocsátásuk függvényében meghatározott pénzösszeggel kell majd az ügyet szolgálniuk. A forrásbővítés módja lehet bizonyos számú szén-dioxid-kibocsátási egység elárverezése is.

A fejlődő országoknak – a legszegényebbek kivételével – a támogatás fejében korlátozniuk kell majd kibocsátásuk növekedését olyan fejlesztési stratégiák alkalmazásával, amelyek kevesebb üvegházhatású gáz termelését eredményezik. E stratégiák egyike eleme kötelezően a trópusi erdők megőrzése lenne, mivel a fák és a növények elnyelik a szén-dioxidot.

Az EU már más országoktól függetlenül is hozott intézkedéseket de en es fr it pl az éghajlatváltozás megfékezésére, és lépéseket tett kibocsátásának visszaszorítására. E sikereire építve kíván majd fellépni a decemberi koppenhágai tárgyalásokon. A decemberi konferenciát az ENSZ szervezi azzal a céllal, hogy az éghajlatváltozás elleni világszintű fellépéshez a korábbinál nagyratörőbb, több kötelezettségvállalást magában foglaló megállapodást hozzon tető alá. A jelenleg hatályban lévő szerződés, a Kiotói Jegyzőkönyv 2012-ben jár le.

Az EU a fejlett országokat arra fogja kérni: vállalják, hogy 2020-ig összesen 30%-kal csökkentik üvegházhatású gázkibocsátásaikat az 1990-es szinthez képest. A hozzájárulás országonként más és más lenne, bevételüktől, népességüktől, kibocsátásuktól és a kibocsátás csökkentéséért tett korábbi erőfeszítéseiktől függően. A Bizottság elképzelése szerint ellenőrizni kell a vállalt kötelezettségek teljesítését, és gondoskodni kell arról, hogy az országok vállalásaikat tiszteletben tartsák.

Az uniós intézmény fontos szerepet szán a globális felmelegedés elleni küzdelemben a kibocsátáskereskedelemnek is, ezért világszintű „kibocsátási piac” kiépítésére törekszik. Egyre több ország, így az Egyesült Államok, Új-Zéland és Ausztrália is tervezi, hogy a 2005-ben bevezetett uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerhez en hasonló rendszert hoz létre. Az európai rendszer határt szab a teljes szén-dioxid-kibocsátásnak, ám lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy egymás között kibocsátási egységeket vegyenek és adjanak el.

Mivel az éghajlatváltozás nem kerülhető el teljes mértékben, a koppenhágai megállapodásnak az országok alkalmazkodását elősegítő intézkedésekre is ki kell terjednie. Gondoskodnia kell továbbá a szélsőséges időjárásnak (szárazság, viharok, árvíz) kitett szegény országok támogatásáról is.

A bizottsági javaslatokat az európai uniós vezetők és jogalkotók a következő hónapokban vitatják meg.

2009. január 26.

Rákszűrés – messze még a kitűzött cél

Az Európai Unió országaiban a javasolt rákszűrések kevesebb mint felét végzik el. Ha a helyzetet nem orvosoljuk, a jövőben valószínűleg emelkedni fog a daganatos megbetegedések halálos áldozatainak száma.

2003-ban az uniós egészségügyi minisztereket tömörítő Tanács a tagállamok kormányait arra kérte fel, hogy indítsanak széles körű szűrőprogramokat azoknak a polgároknak a körében, akik koruknál és nemüknél fogva veszélyeztetettnek számítanak. A mellrákszűrés tekintetében 22, a méhnyakrákvizsgálat esetében 15, a vastag- és végbélrák kivizsgálása terén pedig 12 ország tartotta magát a tanácsi ajánláshoz. A fent említett, elterjedtebb megbetegedések esetében gyakran aránylag pontos és egyszerű diagnosztikai eljárások állnak rendelkezésre, például a kenetvétel (Pap-teszt) vagy a mammográfiai vizsgálat.

A tanácsi ajánlás értelmében a célcsoportok tagjai körében évente mintegy 125 millió vizsgálatra kellett volna sort keríteni. Az EU nemrégiben közzétett felmérése en fr azonban kimutatta, hogy a tagországok csupán 51 millió szűrést végeztek el, ez pedig a javasolt vizsgálatoknak mindössze 41 százaléka. Ráadásul a vizsgálatok kevesebb mint a fele folyt az ajánlásban rögzített módon.

A nők körében a daganatos megbetegedésben elhunytak egyharmada mell-, vastag- és végbél- vagy méhnyakrák áldozatává vált. A férfiaknál a rák okozta halálesetek 11%-ának vastag- és végbélrák áll a háttérében. Az Unióban a lakosság elöregedésével ezek az arányszámok a megelőzésre irányuló intézkedések ellenére várhatóan emelkednek majd.

500 millió európaiból mintegy 3,2 millió személynél diagnosztizáltak rákot. A leggyakoribb halálozási okot – a szív- és érrendszer betegségei után – a daganatos megbetegedések jelentik. A mellrák a nők körében a rákos esetek mintegy 30%-át teszi ki az Európai Unióban – ez a szám

messze meghaladja a vastag- és végbélrák (13%) és a méhnyakrák (13%) gyakoriságát. A férfiak körében a vastag- és végbélrák áll a daganatos megbetegedések 13%-ának hátterében.

A rákos betegségek előfordulása nem egyenletes az Európai Unió területén. A legtöbb mellrákot Belgiumban diagnosztizálják, viszont Dániában a legmagasabb a mortalitás. A legkevesebb eset Romániában fordul elő, és Spanyolországban a legalacsonyabb a halálozási arányszám.

Brüsszel, 2009. január 22.

Budapest az EU-val fegyelmezné meg az üzletláncokat

Közösségi mechanizmus létrehozását javasolja Magyarország egyes kiskereskedelmi láncok piaci erőfölénnyel való visszaélésének megakadályozására – közölte az agrárminiszterek hétfői tanácsülését követően Forgács Barnabás szakállamtitkár.

Magyarország egyelőre egyedüli tagországként egy olyan közösségi mechanizmus létrehozására tett javaslatot hétfőn Brüsszelben, amely fellépne a nagy üzletláncok és egyes kiskereskedelmi láncok piaci erőfölénnyel való visszaélései ellen. A magyar javaslat arról a 2008. júniusi bizottsági közleményről szóló tanácsi vitában hangzott el, amely a tavalyi élelmiszer-árrobbanás okait és az élelmiszer-ellátási lánc működésének javítását taglalta.

A vitához való magyar hozzájárulásról szólva Forgács Barnabás szakállamtitkár rámutatott, hogy miközben a nagy üzletláncok és a kiskereskedelmi láncok koncentrációja és konszolidációja növelheti a piac hatékonyságát, olyan monopolhelyzetet is előidézhet, amely gyengíti a termelők és a feldolgozóipar érdekérvényesítési képességét. „Egyes kiskereskedelmi láncok Magyarországon legalább 80 különböző címen számítanak fel díjakat” – húzta alá a szakállamtitkár, aki emlékeztetett rá, hogy a most készülő magyar élelmiszeripari kódexnek éppen az a célja, hogy korlátok közé szorítsa az ilyenfajta eljárásokat.

Budapest azonban nem éri be ennyivel, és mivel a kiskereskedelmi láncok többsége egyszerre több uniós tagállamban is jelen van, valamilyen közösségi fellépést szorgalmaz. És bár erre nem bólintott rá azon nyomban a Bizottságot képviselő Mariann Fischer Boel agrárbiztos, - Forgács szerint - felszólította a tagállamokat, hogy erélyesen lépjenek közbe, ha hasonló anomáliákat tapasztalnak. Egyúttal arra is felhívta a figyelmet, hogy a hatósági intézkedéseknek kerülniük kell a piaci verseny torzítását. Diplomaták szerint a piaci erőfölénnyel való visszaélés esetén a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) az illetékes hatóság. A szakállamtitkár a BruxInfo kérdésére válaszolva elmondta, hogy az etikai kódexnek nem a magyar áruk előnyös helyzetbe juttatása az elsődleges célja, hanem a mezőgazdasági termelők érdekeit kívánja szolgálni.

Az agrárminiszterek ülésén a cseh soros elnökség ismertette a féléves elnökségi programot, amely nagy hangsúlyt kíván fektetni a közös agrárpolitika (KAP) 2013 utáni jövőjére is. Prága célja, hogy még elnöksége idején, legkésőbb júniusban a tagállamokkal tanácsi következtetéseket fogadjon el, leverve a legfontosabb cölöpöket a KAP jövőjére nézve. Az agrárminiszterek már csak azért is sürgetőnek tartják a jövőbeni közös agrárpolitika fő elveiről történő megegyezést, mert érdemben befolyásolni szeretnék az első félévben egy bizottsági közleménnyel induló vitát a következő, 2014 és 2020 közötti keretköltségvetésről, aminek egyik legnagyobb tétje éppen a KAP finanszírozása lesz. A cseh elnökségnek nincs könnyű dolga, hiszen egyes tagállamok jelenleg még azt is megkérdőjelezik, hogy 2013 után szükség van-e egyáltalán a KAP első pillérére, amelyből többek között a közvetlen jövedelemtámogatásokat is fizetik.

2008.

Brüsszel, 2008. december 22.

Szigorodnak a gyerekjátékokra vonatkozó biztonsági előírások

Akár szimbolikus jelentőségűnek is tekinthető, hogy az Európai Parlament alig egy héttel karácsony előtt fogadta el azt a javaslatot, amely a játékok gyártásánál szigorúbb biztonsági szabályokat vezetne be, tiltólistára tenne bizonyos mérgező anyagokat, és az eddigieknél feltűnőbb figyelmeztető címkéket helyezne el a termékeken. A fogyasztóvédők azonban nem elégedettek maradéktalanul a végeredménnyel.

Az Európai Parlament képviselői csütörtökön 481-73-40 arányban megszavazták a játékok biztonságával foglalkozó 1988-as irányelv módosítását, több területen jelentősen szigorítva a jelenleg érvényes szabályokat, illetve hozzáigazítva azokat az új piaci körülményekhez. Az elmúlt években ugyanis rengeteg olyan új játék került az európai piacra, amelyek előállításához a gyártók teljesen új anyagokat használnak fel és új technológiákat is alkalmaznak. A Mattel tavalyi botránya – amikor az amerikai játékgyártó rövid idő leforgása alatt mintegy 21 millió, Kínában gyártott termékét kényszerült bevonni – is arra mutatott rá, hogy égető szükség van az immáron húszéves jogszabály felülvizsgálatára.

Miként arra Arlene McCarthy (szocialista, brit), a belsőpiaci és fogyasztóvédelmi bizottság elnöke a szavazás kapcsán felhívta a figyelmet: a régi direktíva már nem volt elég hatékony az importált játékok jelentette kockázatok kezelésében, hiszen Nagy-Britanniában a játékok 95 százaléka Kínából származik, az EU egészében pedig ez az érték 80 százalékra rúg.

A mostani plenáris szavazáson bár a képviselők támogatták a Bizottság tervezetét, ám egy sor olyan módosítást fogadtak el, melyek szigorúbban korlátoznák bizonyos vegyi anyagok, illatanyagok és nehézfémek felhasználását, és egyértelműbbé tennék a figyelmeztetésekre vonatkozó szabályokat.

A Marianne Thyssen (néppárti, belga) által gondozott jelentés szerint az irányelv a 14 éven aluli gyermekek részére játék közbeni használatra szánt vagy tervezett termékekre terjed ki; a dokumentum melléklete tételesen felsorolja, hogy melyek azok a termékek, amelyek a jogszabály értelmében nem minősülnek játéknak. Ezek közé tartoznak például az ünnepségeken használatos dekorációk, a méretarányos modellek, illetve az ezek összeszereléséhez szükséges eszközök, a több mint 500 darabból álló puzzle-k, a tűzijátékok, a számítógépes játékok és ezek adathordozói, a sportfelszerelések.

A jogszabály értelmében a gyártóknak garantálniuk kell, hogy az általuk készített játékok nem mérgezőek vagy veszélyesek bármilyen más módon a gyerekek egészségére nézve. Kitétel, hogy a forgalomba került játékoknak meg kell felelniük az általános biztonsági előírásoknak. Az EP azt szeretné, ha a tagállamok az elővigyázatosság elvét alkalmaznák, különösen akkor, ha a tudományos eredmények nem teszik lehetővé a kockázatértékelést.

A képviselők támogatták az Európai Bizottság azon javaslatát, mely arra kötelezné a gyártókat és az importőröket, hogy a technikai dokumentációt és az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a játék forgalomba kerülését követően még tíz évig megőrizzék.

A csomagoláson és magukon a játékokon található figyelmeztetéseknek a képviselők szerint jobban láthatóknak kell lenniük, és a szöveget meg kell előznie a „Figyelmeztetés” szónak. A figyelmeztetés szövegének a vásárló számára érthető nyelven kell megjelennie.

A 3 évesnél fiatalabb gyerekeknek szánt játékoknál külön előírások vonatkoznak a figyelmeztetések elhelyezésére. Az EP szerint ugyanis akadnak olyan játékok, melyekre kiírják, hogy az adott terméket nem ajánlják három év alattiaknak, holott az adott játék (például csörgő) kimondottan ennek a korosztálynak való. (A jelentés indoklása szerint sok gyártó így akarja megkerülni

kötelezettségeit, vagy így akar kibújni a felelősség alól.) Ha egy terméket kimondottan 3 év alattiaknak szánnak, akkor a jövőben nem lehet efféle félrevezető szöveget az adott játékra kitenni. A 36 hónaposnál kisebb gyerekeknek szánt játékoknak egyébként összességében még a többi játékhoz képest is szigorúbb biztonsági előírásoknak kell megfelelniük.

A Bizottság javaslatából kiderült, hogy a testület betiltaná egyes allergén anyagok felhasználását, ám a képviselők a teljes tilalmat nem támogatták, helyette jelentősen kiterjesztenék a játékokban – például a gyurmában vagy a játékbabákban – nem, vagy csak bizonyos mennyiségben felhasználható allergén anyagok körét. Az oktatási célú „szagláson alapuló társasjátékokban, kozmetikai készletekben és ízlelésen alapuló játékokban" azonban korlátozott mértékben engedélyezné az illatanyagokat, igaz, ezt a címkén egyértelműen jelezni kell majd.

Az EP ugyanakkor teljes mértékben betiltaná a rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító (CMR) anyagok felhasználását. A kivételeket világosan meghatározták, ezek feltételeit pedig szigorították. A nehézfémek – például az arzén, a kadmium, a króm, az ólom, a higany és a szerves ón – felhasználását is korlátozná a testület.

Az irányelvtervezet új, szigorúbb és átfogóbb szabályokat fog bevezetni a hangokat kibocsátó játékokra a gyermekek halláskárosodásának megelőzése érdekében, így szabályozni fogja a játék által kiadott impulzusos zajok és folyamatos zajok maximális hangerejét. Az EP a fulladásveszéllyel járó játékoknál – mint például az apró, szétszedhető részekből állók, vagy a meglepetéstojások – is szigorítást javasol.

Az irányelv húsz nappal azután lép életbe, hogy megjelenik az EU hivatalos lapjában. A tagállamoknak ezt követően 18 hónapjuk lesz arra, hogy jogszabályaikat összhangba hozzák a direktíva rendelkezéseivel. A gyártóknak és forgalmazóknak ugyanakkor kétéves átmeneti időszak áll majd rendelkezésükre, hogy alkalmazkodjanak az új előírásokhoz. A vegyi anyagokra vonatkozó követelmények esetében négy év felkészülési időt javasolnak a képviselők.

A fogyasztóvédők további felülvizsgálatot sürgetnek

Bár az új irányelv számos ponton javítja a gyermekek biztonságát (így az ételben elrejtett játékokat szigorúbban szabályozzák, és a figyelmeztetéseket is jó látható helyen kell elhelyezni), ám az európai fogyasztói érdekvédelmi szervezet, a BEUC sajnálkozásának adott hangot amiatt, hogy veszélyes vegyi anyagokat, így egyes rákkeltő vagy allergén anyagokat továbbra is fel lehet használni a játékok előállításakor. A BEUC kifogásolta azt is, hogy a játékokat (sem azokat, melyek korábban már komoly baleseteket okoztak, vagy amelyeket a legsebezhetőbb korosztálynak, így a három éven aluliak számára gyártanak) a forgalomba hozatal előtt nem ellenőrzi egy független testület.

„A fogyasztóvédő szervek ellenőrzéseiből tudjuk, hogy az európai piacokon forgalomba került játékok nagy része illegális vagy nem biztonságos. Felszólítjuk a Bizottságot, hogy mindezeket vegye figyelembe, amikor arról dönt, hogy ezen jogszabály időtartama alatt bevezessen-e egy kötelező, harmadik fél által végzendő teszteljárást" – hangsúlyozta Stephen Russell, az ANEC érdekképviseleti szervezet főtitkára. Monique Goyens, a BEUC főigazgatója ennél markánsabban fogalmazott, amikor azt mondta, hogy az EP által módosított szöveg sokkal inkább a játékgyártók, s nem a gyerekek érdekeit tükrözi. Szerinte a fennmaradó kockázatok miatt, melyek különösen a veszélyes vegyi anyagok felhasználásából adódnak, szükségszerű és elkerülhetetlen lesz, hogy újból felülvizsgálják a jogszabályt.

A Bizottság elégedett

Az Európai Bizottság ugyanakkor üdvözölte, hogy az Európai Parlament elfogadta a játékbiztonság szigorításáról szóló javaslatot. A testület szerint a fogyasztók az új szabályozásnak köszönhetően biztosak lehetnek benne, hogy az EU-ban forgalomban lévő játékok megfelelnek a világviszonylatban legszigorúbb biztonsági előírásoknak, különösen a vegyi anyagok felhasználása tekintetében. Günter Verheugen, a Bizottság vállalkozás- és iparpolitikáért felelős alelnöke örömének adott hangot, amiért az EU – ahogy fogalmazott – rekordidő alatt megállapodott a játékok biztonságára vonatkozó szigorú és nagy horderejű szabályokról. „Az új szabályok a legfrissebb egészségügyi és biztonsági előírásokra épülnek. Amit jogalkotóként csak tehettünk azért, hogy a gyermekek biztonsággal játszhassanak játékaikkal, megtettük" – tette hozzá a biztos.

A Bizottság közleményben emlékeztetett arra: az új jogszabályi keret számos kérdésre kitér annak biztosítása érdekében, hogy a játékok semmiféle egészségügyi kockázatot vagy veszélyt ne jelenthessenek. A testület szerint a játékok használatából fakadó balesetek számának csökkentése és a hosszú távú egészségügyi előnyök elérése érdekében tökéletesíti az EU-ban gyártott vagy oda importált gyermekjátékok forgalomba hozatalára vonatkozó hatályos szabályokat.

Brüsszel, 2008. december 22.

Dánia áramfogyasztását spórolnák meg a készenléti módban

Az elektromos készülékek által készenléti állapotban elfogyasztott villanyáram csökkentését tűzte ki célul az ökotervezés irányelv részeként az Európai Bizottság csütörtökön, amelynek nyomán készenléti módban háromnegyedével mérséklődik majd az áramfogyasztás.

A készenléti mód igen elterjedt megoldás a háztartási és irodai elektromos készülékekben, mint a tv-k vagy a számítógépek, amelynek köszönhetően például távirányítóval is ki- és bekapcsolhatóak a gépek. Jelenleg készenléti üzemmódban, az EU-ban évi 50 terawattóra villanyáramot fogyasztanak el a készülékek, amit 2020-ra 73 százalékkal szeretne mérsékelni a Bizottság. Az így elért megtakarítás Dánia éves energiafogyasztásával egyenértékű, s 14 megatonna CO2 kibocsátás-csökkentést jelent a kontinensen. 2010-től csak olyan új elektromos termékek kerülhetnek piacra, melyek maximum 1-2 wattot fogyasztanak készenlétben. Ez az érték 2013-tól megfeleződik, így akkortól csak 0,5 és 1 watt között fogyaszthat egy termék kikapcsolva, mely megközelítőleg megegyezik a most elérhető legtakarékosabb megoldások készenléti fogyasztásával.

Az Ecodesign Szabályozó Testületet alkotó tagállami képviselők 2008 júliusában szólították fel a Bizottságot, hogy a háztartási és egyéb elektromos készülékek készenléti állapotban (a kikapcsolt állapotú, de áram alatt lévő készülékek, jellemzően világító leddel) elfogyasztott energiájának mennyiségét kötelező érvényűen szabályozza, mely jelentős megtakarítást eredményez a háztartásokban és az irodákban egyaránt.

Andris Piebalgs energiaügyi biztos szerint, az ökotervezés irányelv kapcsán elfogadott első kötelező csökkentési számok jó lezárást jelentenek a Bizottság energiatakarékossági évének, mely hangsúlyozza az Unió elkötelezettségét az energiahatékonysági célok elérése iránt. „A rendeletben meghatározott csökkentési számok nyomán Európa polgárai több milliárd eurónyi kiadást spórolnak meg és több millió tonna széndioxid-kibocsátástól kímélik meg a Földet” – tette hozzá a biztos.

A Bizottság a közeljövőben további négy, az ökotervezés irányelv kapcsán születő szabályozást tesz közzé, melyekről jelenleg a Tanács az EP-vel egyeztet, beleértve a néhány hete közzétett a hagyományos villanykörték kivonásáról szóló javaslatot is. Szakértők szerint az ökotervezés irányelv nyomán első körben megszülető szabályozásoknak köszönhetően 2020-ra évi 125 terawattóra villanyáramot spórolhat meg Európa, mely Svédország éves fogyasztásával egyenlő.

A készenléti módra vonatkozó új szabályozás 20 nappal az után lép hatályba, hogy 2009 elején megjelenik az Európai Unió közlönyében.

Brüsszel, 2008. december 15.

Felemás magyar mérleg a klímatárgyalásokon

Az EU-elnökség ajánlatával elégedetlen magyar miniszterelnök az utolsó percig blokkolta a megállapodást a klíma- és energiacsomagról a pénteken véget ért uniós csúcstalálkozón. Miközben a már-már csökönyös magatartás néhány területen javulást eredményezett, részben a többi új tagállam kihátrálása miatt nem sikerült elérni a magyar delegáció által előzetesen kitűzött legfontosabb célt, a pénzügyi szolidaritás hangsúlyosabbá tételét.

A magyar delegáció tagjainak kivételével szinte mindenkit meglepett, hogy a csütörtöki-pénteki EU-csúcson Lengyelország, Olaszország és Németország helyett Magyarország ellenállásának legyűrése bizonyult a legnagyobb akadálynak a klíma- és energiacsomag elfogadásában. Nicolas Sarkozy, a klímacsomag útját egyengető francia soros EU-elnökség feje abban bízott, hogy már csütörtök késő este bejelentheti a megállapodást a rendkívül összetett tervről, amely azt az uniós vállalást hivatott a gyakorlatba átültetni, mely szerint a 27-tagú közösség 2020-ra 20 százalékkal csökkenteni fogja az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest. A csomag elkészítésének módjával szemben fenntartásokat hangoztató magyar kormányfőnek köszönhetően azonban péntek kora délutánig kellett várni az alku megszületésére, ami egyébként még így sem úsztatta el a csúcsot a tervezett menetrendhez képest.

„A legnagyobb vita valóban velem folyt, még ha nem is a leghosszabb" – ismerte el a csúcstalálkozót követő sajtótájékoztatóján a BruxInfo kérdésére Gyurcsány Ferenc, utalva arra, hogy – igaz nem az éghajlatváltozás témakörében – Nagy-Britannia és Hollandia miniszterelnökei is gondoskodtak a vita elhúzódásáról. A magyar kormányfő a klímacsomag megvitatásának szentelt első, csütörtök késő délutáni plenáris ülésen szemtanúk szerint valamennyi felszólaló közül a legélesebben ostorozta az elnökség által kidolgozott kompromisszumos csomagot, szóvá téve azt, hogy az nem méltányos az Unió új tagjaival szemben, mivel nem veszi figyelembe az általuk 1990 és 2005 között elért kibocsátás-csökkentést. (Gyurcsány utóbb emlékeztetett rá, hogy az EU27-ek által 2005-ig elért 8 százalékos csökkentésből 6,5 százalékot az újonnan csatlakozott országok vállaltak magukra, vagyis „az első lefaragás háromnegyedét ők finanszírozták").

Nicolas Sarkozy értesülések szerint válaszában már-már letorkollta magyar kollégáját és információk szerint azt is felemlegette neki, hogy az EU az IMF-fel közösen tető alá hozott 20 milliárd eurós pénzügyi mérlegjavító csomaggal már tanújelét adta szolidaritásának. Párizs ugyancsak ennek jeleként közvetlenül a csúcsot megelőzően felajánlotta az új tagállamoknak, hogy az árverésen beszerezhető kibocsátási egységek 10 százalékán túl további két százalékot kiosztanak közöttük, amit a magyar delegáció láthatóan kevesellt és többet, értesülések szerint összesen 20 százalékot akart (erről lásd alább).

Magyar „légy a levesben"

Mindez azonban nem szegte kedvét a magyar kormányfőnek, aki a gazdasági témáknak szentelt munkavacsora után folytatta az első és végső soron az egyetlen kétoldalú megbeszélést a klímakérdésről francia kollégájával. Gyurcsány Ferenc elmondása szerint Sarkozy a találkozón arra kérte, mondja meg, milyen kedvezményt akar, amire az volt a válasz, hogy Magyarország nem ért egyet a bizottsági javaslat elkészítésének néhány régi tagállam javára egyoldalúan torzító módjával, ami gyakorlatilag másodrangú állampolgárokként kezeli a közösség új tagjait. „Az én vitám nem a klímacsomagról szól, hanem arról, hogy nem engedhetjük meg, hogy egyes országok az EU háta mögött befolyásolják az Európai Bizottságot. Amit a Bizottság tett néhány országgal, az vitatható. Nem fogadom el, hogy vannak egyenlőbbek az EU-n belül" – nyilatkozta pénteken a miniszterelnök újságíróknak, emlékeztetve arra, hogy Brüsszel eltért a 2007. márciusi Európai Tanács-ülés döntésétől, amely 1990-et jelölte meg a kibocsátás-csökkentés viszonyítási éveként.

A másik oldalon ugyanakkor többen úgy értékelték a magyar kormányfő szereplését, mint amely felrúgta a 2008. októberi EU-csúcson született megállapodást, miszerint a kormányok tartózkodni fognak a bizottsági javaslat alapjainak (szerkezetének) a megkérdőjelezésétől. Márpedig Gyurcsány Ferenc a szemükben tulajdonképpen ezt tette, amikor feltette a „régi lemezt". Brüsszeli tudósítókkal, köztük a BruxInfo újságírójával péntek reggel tartott beszélgetésén José Manuel Barroso bizottsági elnök elmondta: meglepetésként érték a magyar igények, amelyek szerinte az egész csomag architektúráját bontották volna meg. Márpedig az októberi EU-csúcson az állam- és kormányfők egyszer már megállapodtak arról, hogy a felmerülő igényeket a csomag keretein belül próbálják kielégíteni. "Nagyon meglepődtem a magyar állásponton; azt gondoltam, ezekben a dolgokban már megállapodtunk" – közölte José Manuel Barroso.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy rendkívül szubjektív, mi meríti ki a bizottsági architektúra megkérdőjelezésének fogalmát. Magyar diplomaták szerint éppenséggel ez arról a végül polgárjogot nyert német kezdeményezésről is elmondható, amelynek következtében az áttelepülés (az uniós zsargonban az úgynevezett „szénszivárgás”) által veszélyeztetett ipari ágazatok a Bizottság eredeti javaslatával szemben az összes árverési kvóta majdnem felét ingyen szerezhetik be.

A Gyurcsány-Sarkozy féle csütörtök esti megbeszélést követően, miután nem volt közeledés magas szinten – francia részről Jean-Louis Borloo környezetvédelmi és energiaügyi miniszter, magyar részről pedig Iván Gábor uniós ügyekért felelős szakállamtitkár vezetésével technikai szinten folytatódtak az egyeztetések, amelyek megállapodás nélkül péntek éjjel 2 óra tájban értek véget. Sarkozy figyelmét pénteken reggel már a Lisszaboni Szerződés ügye kötötte le, ezért külön is találkozott ír és brit kollégájával. A hajlíthatatlannak tűnő magyar miniszterelnököt ezalatt először Donald Tusk, a korábban „bajkeverőként” elhíresült, ám a jelek szerint az ülés kezdetére ügyes diplomáciai munkával már minden fő kívánságát elérő Lengyelország kormányfője próbálta meggyőzni arról, hogy álljon el az alku blokkolásától.

Gyurcsány a csúcs után elmondta, hogy Tusk nagyvonalúan felajánlotta: az új tagállamoknak az aukciós kvótákból felajánlott plusz 2 százalékos keretből Lengyelországnak járó 27 százalékos részesedés terhére 2 százalékot átenged a magyaroknak, akiknek így 5% helyett 7 százalékra ment volna fel a részesedésük. (A kormányfő szerint ez körülbelül 50-200 millió euró pótlólagos bevételt jelentett volna). Gyurcsány Ferenc azonban megköszönve a nagylelkű felajánlást, elutasította azt, már a sajtó előtt arra hivatkozva, hogy ő „elvi álláspontot képvisel, nem piaci alkudozást folytat”. A magyar kormányfő ezután péntek délelőtt a másik nyolc közép- és kelet-európai tagállam vezetőivel is találkozott, akik ugyancsak az alku elfogadására próbálták meg rábeszélni.

A miniszterelnök 20 százalékra lőtt?

A magyarokkal korábban egy követ fújó új tagállamok álláspontjának megpuhulása valójában a magyar célok elérésének komoly akadályává vált. Az elnökség „10+2-es” javaslatát (vagyis, hogy az összes árverési kvóta 12 százalékát osszák újra objektív kritériumok között a tagállamok között) ugyanis lényegében elfogadták és a legnagyobb Lengyelország sem szólalt fel ellene. Ennek egyik oka, hogy a legtöbb ország étvágyát időközben más engedményekkel csillapították. Gyurcsány Ferenc viszont, most már lényegében egyedül, tanácsi forrásokból származó értesüléseink szerint a tízen felül még 10 százalékot, tehát összesen 20 százalékot követelt a 12 százalék helyett, amit a francia elnökség kiinduló javaslatának lehetett tekinteni. A magyar kormányfő szerint még egy 20 százalékos szolidaritási alap is csak ötödét érte volna annak, amit akkor érhettünk volna el, ha 2005 helyett az 1990-es kibocsátás lett volna a viszonyítási alap.

Mivel azonban Németország és Nagy-Britannia kezdetektől fogva már a 10 százalékos újraelosztást is sokallta, és azt mondta, hogy az új tagállamokkal szembeni szolidaritás eszköze nem a klímacsomag, továbbá néhány kedvezmény birtokában a többi új tagállam is kihátrált, Budapestnek a százalékok növelésére vonatkozó terve kudarcot vallott. A miniszterelnök a sajtónak egyébként úgy fogalmazott, hogy nem százalékokról szólt a vitája, hanem elvi álláspontot képviselt. Miután azonban végül 26 ország ellenében magára maradt, végül nem vállalta fel annak ódiumát, hogy „az EU szempontjából egyébként egy nagyszerű csomagot” megvétózzon – mondta.

„Pocsék mérleg”

A miniszterelnök sajtótájékoztatóján az említett hiányosságok miatt „pocséknak” nevezte a mérleget. Később azonban úgy fogalmazott, hogy „az alku az adott körülmények között magyar szempontból sikeres, de a körülményeket vitatom”. Véleménye szerint, amit az adott körülmények között el lehetett érni, azt elérte a magyar delegáció.

Tény, hogy a 12 százalékos újraelosztási kulcs sikertelen megemelésén túl a tárgyalások során több engedményt is kicsikart a magyar küldöttség, amit Gyurcsány szerint nyilván megkönnyített az elvi megközelítésre vonatkozó kemény magyar kritika. A kormányfő elmondta, hogy az aukciós kvóták 12 százalékának újraosztásából hazánk 1-1,5 milliárd euróra tesz szert, ebből úgy 300 millió euró származik a franciák által felajánlott plusz 2 százalékból (miközben a 10 százalékot az

egy főre eső GDP arányában osztják majd szét összesen 19 tagállam között, addig a pótlólagos 2 százalékon már csak a kilenc közép- és kelet-európai új tagállam osztozik).

Fontos megjegyzés: a 12 százalék pénzértéke attól függően változhat, hogy lesz-e jövő év decemberében Koppenhágában globális megállapodás a 2012 utáni CO2-csökkentési vállalásokról. Ha ugyanis nem lesz ilyen alku, a versenyhátrányba kerülő, nagy energiafelhasználású európai ipar körülbelül 90 százaléka az összes árverési kvóta egyes vélemények szerint közel felét, más vélemények szerint egyharmadát ingyen kapja majd meg, vagyis ennyivel csökken a kiosztható „torta" mérete. Ebben az esetben a 12 százalék végül is csak 6 százalékot ér majd, igaz részben magyar kezdeményezésre bekerült egy klauzula, miszerint 2011 március 31-ig felülvizsgálják a koppenhágai események fényében az árverési kvóták mennyiségének kérdését.

Könnyítés a magyar energiaszektornak

Ami a további könnyítéseket illeti: a budapesti kormány végül egy szövegmódosítással (lényegében egy szó kicserélésével) elérte, hogy a magyar energiaszektor is beleférjen abba a derogációba, amelynek értelmében az áramtermelő létesítmények a 2013-tól főszabályként érvényes 100 százalékos aukciós vásárlás helyett kezdetben (2013-ban) csak a kibocsátási kvóták 30 százalékáért kell, hogy fizessenek (70 százalékát pedig ingyenesen kaphatják) és csak 2020-ban érjék el a 100 százalékos szintet. Az egyik kritérium ugyanis úgy módosult, hogy a derogáció részese lehet az az ország, ahol 2006-ban a villamos áram több mint 30 százalékát egyetlen fosszilis energiaforrásból (hazánk esetében gázból) állították elő. Gyurcsány Ferenc szerint ezzel 2013 után 25-40 százalékos áramár-emelkedést sikerült megakadályozni.

Budapest egyébként sokáig gondolkozott azon, hogy kezdeményezze az energiaszektor számára a könnyítést – tanácsi források szerint erre először a múlt hétfői nagyköveti ülésen tett célzást. Ez azért is érdekes, mert Magyarország Olaszország mellett egyedüliként vetett ki Robin Hood adót az energiaszektorra, a kormányfő szerint azt szavatolandó, hogy a megspórolt pénzt fejlesztésre fordítsák. „Mindkét esetben (a Robin Hood adóval és a hosszú átmenettel) a fogyasztók érdekeit tartottam szem előtt" – válaszolta a kormányfő a BruxInfo erre vonatkozó kérdésére.

Ugyancsak magyar (és lengyel) kérésre vették be a szövegbe, hogy ne csak a 2008. december 31-én működő áramtermelők élhessenek a derogációval, hanem azok is, amelyeknél már megkezdődött a beruházás. A Mátrai Erőmű tervezett bővítése (szénerőműről van szó) ugyanakkor már nem fér be a derogációba.

Még a klímacsomagról folytatott tárgyalások korábbi szakaszában ért el áttörést egy magyar-svéd kezdeményezés, hogy az emisszió-kereskedelmen kívül eső szektorokban (közlekedés, mezőgazdaság, épületek stb.), ha egy ország a számára előírt kibocsátási cél alatt marad, akkor a megtakarítást eladhatja más tagállamoknak. Mint ismert, hazánk az ETS-en kívüli szektorokban 10 százalékkal növelheti a kibocsátást 2005-höz képest. A miniszterelnök szerint, ha megtakarítunk, 8 év alatt körülbelül 1 milliárd euró bevételre tehet szert a költségvetés.

Gyurcsány Ferenc az eredmények közé sorolta az iparágak áttelepülésének megakadályozására vonatkozó alkut is, ami a hazai cementiparnak, vegyiparnak, üveg- és kerámiaiparnak jelenthet ingyenes kvótákat, ha egy nemzetközi megállapodás keretében nem sikerül az EU-hoz hasonló vállalásokra bírni más országokat. Az ingyenes kvóták ugyanakkor csökkentenék a redisztribuciós hatást, vagyis az ország számára kétértelmű sikerről van szó.

Végül a kormányfő arra is emlékeztetett, hogy 2013 után a távfűtést nyújtó létesítmények ingyenes kvótákat kaphatnak, ami az eredeti javaslatnak is részét képezte.

A klímacsomag további fontos eleme Magyarország számára, hogy a megújuló energiaforrások teljes energiamérlegen belüli arányát a 2005-ös 4,6 százalékról 2020-ra 13 százalékra kell növelnie majd. Ezt a megújuló energiákról szóló jogszabály rögzíti.

Brüsszel, 2008. december 11.

Búcsút int az EU a hagyományos villanykörtéknek

Minden háztartás átlagosan évi 50 eurót spórol majd, az EU27-ek pedig összesen évi 5-10 milliárd eurónyi kiadáscsökkentést érhetnek el annak köszönhetően, hogy az energiaügyi miniszterek a hagyományos villanykörték 2009 és 2012 közötti fokozatos kivonásáról döntöttek hétfőn.

Románia éves villanyáram-fogyasztásával megegyező mennyiséget, körülbelül negyven terra wattóra energiát spórol meg Európa a hagyományos energiapazarló villanykörték és izzók kivonásával a piacairól. Ez más összehasonlításban 11 millió európai háztartás áramfogyasztásával egyenlő, mely évi 15 millió tonna széndioxid-kibocsátás csökkentést is eredményez majd.

Andris Piebalgs energiaügyi biztos szerint az EU a hétfői döntéssel a háztartásokat és ezzel a polgárokat is az európai klímacélok elérésének részeseivé teszi a CO2-csökkentés és az energiahatékonyság növelése révén, miközben fenntartja eddigi életszínvonalukat. A Bizottság által javasolt és hétfőn az energiaminiszterek által tanácsi szinten is jóváhagyott döntés – mely figyelembe veszi a fogyasztók elvárásait is a fényforrások esztétikája, funkcionalitása és egészségükre gyakorolt hatásai terén – 2009 és 2012 között fokozatosan vonja ki a piacról a rendkívül energiapazarló hagyományos izzókat.

Mindezt úgy, hogy meghagyja a fogyasztók számára a választást a jelenlegi leghatékonyabb hosszú élettartalmú fluoreszkáló lámpák (melyek akár 75 százalékkal kevesebb energiát fogyasztanak) és a hatékony halogén izzók közt, melyek a biztosított fényforrás tekintetében megegyeznek a hagyományos izzókéival, ám azoknál 25-50 százalékkal kevesebb áramot igényelnek.

A hétfőn elfogadott, az ökotervezési irányelv részét képező javaslatot várhatóan 2009 márciusában hagyja jóvá formálisan az Európai Parlament.

Mióta 1879-ben Thomas Edison először kereskedelmi forgalomba hozható izzót gyártott, érdemben nem változott a ma is a legelterjedtebb „hagyományos" izzók működése. A hagyományos izzók előállítása ugyan igen olcsó, élettartalmuk azonban rövid, energiafogyasztásuk rendkívül pazarló, működtetésük pedig rengeteg felesleges hőtermeléssel jár a világítás szempontjából.

A világítás teszi ki a háztartási energiafogyasztás ötödét, miközben a jelenleg a piacon lévő izzótípusok között négy-ötszörös eltérés is lehet energiahatékonyságban. A Bizottság által javasolt és hétfőn a tagállamok szakminisztereinek tanácsülésén elfogadott javaslat szerint a háztartások energiafogyasztása 10-15 százalékkal csökkenthető új energiahatékony izzók üzembe helyezésével, mellyel az új izzók megvásárlását is beszámítva évente 50 eurós megtakarítás érhető el (20 izzó takarékosra cserélésével számolva).

A Bizottság az energiastratégia felülvizsgálatának novemberi közzététele nyomán, 2009 elején további javaslatokat tesz várhatóan a mosógépek, a hűtők és fagyasztók, a televíziókra vonatkozóan, melyet később a közvilágítás energiahatékonyságának fokozására tett javaslatok követik.

Eredetileg a 2020-as 20 százalékos csökkentési célok kapcsán javasolták a tagállamok a 2007 tavaszi EU-csúcson a hagyományos izzók kivonását a piacról 2009-től, s egyúttal az energiahatékony megoldások kötelezővé tételét. A világítótestek „rezsimváltását" az Európai Parlament is támogatásáról biztosította. Utoljára idén októberben az energiaügyi miniszterek tanácsa reményét fejezte ki, hogy legkésőbb 2010-re betiltják a legrosszabb hatásfokú izzók forgalmazását az egész Unióban anélkül, hogy torzulna a belső piac és figyelembe véve az ökotervezési (ecodesign) irányelv költséghatékonyságra vonatkozó szabályozását is. Az ökotervezés kapcsán eddig öt végrehajtási rendelet látott napvilágot, melyek közül a negyedik rendelkezik a háztartási világítótestekre.

Jelenleg ugyanis az EU háztartási világítótestekre vonatkozó energiacímkézésének besorolása alapján a tagországokban a legrosszabb G minősítésről a legjobb A minősítésig a teljes skálán kaphatóak villanykörték.

A Tungsram az átálllás egyik vesztese?

Az átállás egyik vesztese lehet Magyarország – Lengyelország mellett – mert az EU-ban ez a két ország gyárt ma is számottevő mennyiségben hagyományos izzókat, melyek gyártását a mai döntés értelmében 2009-től 2012-ig bezárólag fokozatosan fel kell számolni. A Bizottság becslése szerint az átállás hatására körülbelül 2-3 ezer munkahely szűnik meg unió szerte. Ennek elsődleges oka, hogy míg az Európában használt hagyományos izzók nagy részét helyben állítjuk elő, addig a takarékos izzók jelentős hányada harmadik országokból, mindenekelőtt Kínából származik. Kalkulációjuk szerint azonban az átállás nyomán a világításra fordított energia csökkenésével - mely jelentős CO2- kibocsátást is eredményez - 5-10 milliárd eurónyi megtakarítást ér el a kontinens, melyet új gazdasági kapacitásokba fektethetnek az országok, melyek ennél több munkahelyet is teremthetnek mindenekelőtt a halogénlámpa gyártás terén. Az EU-ban a világítástechnikával kapcsolatos szektor 50 ezer embert foglalkoztat. Ebből 8000 ezer embert foglalkoztatott a hagyományos izzókkal összefüggésbe hozható terület, ám ennek jelentős hányadának az átállás nyomán is biztosít munkát a szektor.

A hagyományos izzók kivonásához az Európai Bizottság külön tervet készített, elkerülendő, hogy a globális termelési kapacitások átállása ne legyen képes kielégíteni a fogyasztói igényeket és hiánycikké váljanak a takarékos izzók és lámpák. Az átállás a felmérések szerint nem fogja extrém módon megterhelni a fogyasztók pénztárcáját, noha azt a Bizottság is elismeri, hogy a hagyományos izzóknál jóval többe kerülnek a takarékos izzók. Míg egy hagyományos izzó átlagosan 60 centbe kerül a tagországokban, addig a takarékos izzók ára 2 és 10 euró között változik.

Az izzók ára azonban egyetlen tétel csak a világításra költött összegek közt, melyet ezért életciklusra számított összköltség alapján kell mérlegelni. Míg egy hagyományos villanykörte átlagosan fél évig szolgál, addig egy takarékos izzó 6 évig, miközben utóbbi teljes élettartalma alatt 60 euró megtakarítást eredményez a fogyasztónak. A régimódi körték ugyanis, a felhasznált energia jelentős hányadát hővé alakítják és feleslegesen adják le a környezetbe, s csak a villanyáram egy kisebb részét fordítják fénytermelésre.

Brüsszel, 2008. december 8.

Jogvédelem a buszon és hajón utazóknak

A buszon vagy hajóval bel- vagy külföldi utakon részt vevő utasok jogairól, a mozgáskorlátozottaknak kijáró különleges elbánásról és az ezeket ellenőrző nemzeti szervek létrehozásáról fogadott el két jogszabálytervezetet csütörtökön a Bizottság.

A Bizottság úgy látja, hogy a közlekedési piacnyitás nem járt együtt a minőségi előírások és szolgáltatások kialakulásával a buszutak és a hajóutak esetében. Ezért többek között az utasok jogainak jobb végrehajtását, a viták felhasználóbarát rendezését és az összes vállalkozás által alkalmazandó jogorvoslati formulát szeretnének uniós szinten létrehozni a két csütörtökön közzétett jogszabálytervezettel. A szabályokat minden járatra érvényessé tennék, függetlenül attól, hogy helyi, belföldi vagy külföldi útról van szó.

Ma ugyanis a közös eljárások hiánya miatt az utasoknak eltérő eljárásokat és határidőket kell követniük, ami összetetté teszi számukra jogaik érvényesítését. Részben ezek orvoslására, részben a szabályok valóságban történő végrehajtására a tagországoknak végrehajtási szerveket kell létrehozniuk. Így amikor a busszal vagy hajóval közlekedő utas úgy véli, hogy az említett jogokat nem tartották tiszteletben, felhívhatja a vállalkozás figyelmét az ügyre. Ha pedig nem elégedett a válasszal, akkor a tagállama által kijelölt nemzeti végrehajtási szervhez fordulhat a panaszával.

„Az Európai Unió nem engedheti meg magának, hogy a választott közlekedési módtól függően az utasok különböző szintű jogvédelemben részesüljenek. Ezzel a két új rendelettel már valamennyi közlekedési módra kiterjed a jogvédelem. Bármely utas nyugodtan választhatja az általa kívánt közlekedési módot, tudván, hogy a jogai a választásától függetlenül egyformán érvényesülnek" – mondta Antonio Tajani, az Európai Bizottság alelnöke, közlekedéspolitikáért felelős biztos a bejelentés kapcsán.

Tajani szerint a fogyatékkal élők és a csökkent mozgásképességű személyek gyakran nem tudnak busszal vagy hajóval utazni, mert ezek szolgáltatásai nem akadálymentesek, és senki nem biztosítja a számukra szükséges segítséget. Ennek a helyzetnek a feloldására a bizottsági javaslat megtiltja megkülönbözetésüket az utazás lefoglalása, illetve a járműbe vagy hajóba való beszállás kapcsán. A javaslat értelmében amennyiben az utas előzetesen jelzi erre vonatkozó igényét és az indulási időpont előtti előre meghatározott időpontban megérkezik a buszpályaudvarra vagy a kikötőbe, a segítségnyújtás ingyenes. Azt is kikötné a Bizottság, hogy a buszpályaudvarok és a kikötők személyzetének megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük a fogyatékkal élő személyeknek nyújtandó segítségről.

A javaslat előirányozza, hogy fennakadás vagy a szolgáltató által lemondott utak esetében a vállalkozásoknak megfelelő információkkal, segítséggel és ésszerű alternatív szolgáltatásokkal kell ellátniuk az utasokat. Akik nem teljesítik ezeket a követelményeket a jegy ára alapján számított kártérítést kötelesek fizetni. A Bizottság számításai szerint a plusz információ nyújtására vonatkozó kötelezettség utasonként maximum 0,6 euróval növelheti a vállalatok költségeit.

A szöveg kitér az utasokkal és poggyászukkal kapcsolatos felelősségre vonatkozó szabályokra is. Az utasok egységes szintű kártérítési összegekre lesznek jogosultak amennyiben életbe lép a javaslat. További újítás lesz, hogy bizonyos körülmények teljesülésekor a vállalkozások baleset esetén egy bizonyos összeghatárig nem vonhatják kétségbe a kár értékét, azt kötelesek megfizetni az utasoknak. Haláleset vagy sérülés esetén a balesetet szenvedett utasok előzetes kifizetésekre jogosultak – melyet 220 ezer euróig nem vonhatnak kétségbe a társaságok -, hogy kezelni tudják azokat a pénzügyi nehézségeket, amelyekkel ők vagy a családjuk szembekerültek.

2008. december 10.

Uniós javaslatcsomag a gyógyszerbiztonságért

Az Európai Bizottság azt kívánja elérni, hogy a gyógyszergyártó cégek átfogóbb tájékoztatást adjanak a vényköteles gyógyszerekkel kapcsolatban, a fogyasztók pedig hatásosabb védelemben részesüljenek a hamisított gyógyszerekkel szemben.

Az Európai Bizottság javaslatokat terjesztett elő annak érdekében, hogy javuljon az európai gyógyszerpiac működése, és biztonságos, innovatív és hozzáférhető gyógyszerek álljanak a betegek rendelkezésére.

Az egyik bizottsági javaslat értelmében a jövőben lehetővé válna a gyógyszergyártó cégek számára, hogy az interneten és egészségügyi kiadványokban – nem reklámcélokat szolgáló – terméktájékoztatót en tegyenek közzé. Így a fogyasztók mindegyike hozzáférhet majd a forgalomban lévő gyógyszerek összetételével, alkalmazásával és hatásával kapcsolatos információkhoz. Ezek az információk jelenleg még nem minden európai polgár számára elérhetőek, többek között azért, mert tagországonként más-más előírások vannak érvényben.

Az európaiakat tájékoztatni kell a rendelkezésükre álló gyógyszerekről és gyógymódokról, „mivel egészségük forog kockán” – jelentette ki az Európai Bizottság alelnöke, Günter Verheugen vállalkozás- és iparpolitikai biztos.

A tagállami hatóságoknak kell majd arról gondoskodniuk, hogy a fogyasztók tájékoztatása során a gyógyszergyártó cégek ne szegjék meg a receptköteles gyógyszerek reklámozására vonatkozó uniós tilalmat. A tilalom a nem megfelelő, illetve az indokolatlan gyógyszerfogyasztást, valamint a gyógyszerkiadások növekedését hivatott megakadályozni.

A Bizottság olyan javaslatokat is előterjesztett, melyek révén a veszélyes és a hamisított gyógyszerektől en kívánja a fogyasztókat megvédeni. Ezek közé tartozik például a gyógyszeripari termékek esetében a sorozatkódok, illetve a csomagolás sértetlenségét bizonyító záróelemek kötelezővé tétele. A hamisított gyógyszerek világszerte komoly problémát jelentenek. Szinte mindenütt előfordulhat, hogy a csomagolás alapján „szabályszerűnek” látszó gyógyszer nem megfelelő összetevőket, vagy ami még rosszabb, mérgező anyagokat tartalmaz.

Sajnálatos módon a gyógyszerhamisítás rendkívül jövedelmező üzlet: becslések szerint 2010-re a hamisított gyógyszerek értékesítési forgalma eléri majd az 58 milliárd eurót (ami 90%-os emelkedést jelent 2005-höz képest). A gyógyszerhamisítás felszámolását szolgálja az az új javaslat, melynek értelmében a jövőben a gyógyszergyártó vállalatoknak kötelező jelleggel auditálást kell végezniük az általuk felhasznált hatóanyagokat előállító cégeknél. Ugyanez vonatkozik a gyógyszer-nagykereskedőktől termékeket beszerző cégekre is.

A gyógyszerek szedése következtében fellépő mellékhatások évente közel 200 000 ember halálát okozzák az Európai Unióban. Erre válaszul a Bizottság javaslatot dolgozott ki, mely a gyógyszerbiztonság felügyeletét célzó európai uniós rendszer en megerősítését és javítását célozza.

A Bizottság ezenfelül megbeszéléseket szorgalmaz az uniós tagországok között annak érdekében, hogy az árképzéssel és a gyógyszertérítéssel kapcsolatos döntéshozatal átláthatóbbá váljon, és a gyógyszerkutatás lendületet kapjon. Fontosnak ítéli továbbá, hogy a gyógyszerbiztonság terén szorosabb együttműködés alakuljon ki az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok, Japán és Kanada között.

2008. november 17.

Szigorúbban ellenőrzött termékek

Az Európai Unió, az USA és Kína közös erőfeszítésekre kötelezte el magát, hogy a fogyasztókat megóvja a veszélyes termékektől.

Az Unió hetente frissíti azon termékek listáját en, amelyek biztonságosságával kapcsolatban aggályok merültek fel. Többségüket Kínában gyártják, de a felsorolásban az Egyesült Államokból és az EU-ból származó cikkeket is találhatunk szép számban.

Az Unióhoz beérkező bejelentések arra figyelmeztetnek, hogy – Meglena Kuneva en fogyasztóvédelmi biztos szavaival élve – „a termékbiztonság ügyét soha nem hagyhatjuk a többi politikai prioritás mellett háttérbe szorulni”.

Ennek az állásfoglalásnak a jegyében a biztos asszony november 17-én, a nemzetközi termékbiztonsági hét en nyitányaként, csúcsértekezlet keretében találkozott Brüsszelben Nancy Norddal és Wei Csuanzhonggal, az Egyesült Államok és Kína fogyasztóvédelmi képviselőivel.

A háromoldalú megbeszélés résztvevői arról állapodtak meg, hogy több területen is együttműködnek a termékek könnyebb nyomon követése, a játékbiztonsági szabványok fejlesztése és a kockázatokra vonatkozó információk hatékonyabb megosztása érdekében. A találkozó eredményeként a három fél a jogszabályok érvényesítése tekintetében számos közös fellépést tervez; ilyen például a piacaikon forgalmazott termékek összehangolt, egyidejű ellenőrzése.

A csúcstalálkozót megelőzően az Unió és Kína megegyezett, hogy a termékbiztonságról szóló korábbi együttműködési megállapodásában megerősíti a közös jogszabály-érvényesítés aspektusát. A felülvizsgált egyezség ezentúl lehetővé teszi azt is, hogy Kína szabadon hozzáférhessen az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó uniós sürgősségi egészségügyi riasztórendszer értesítéseihez.

Az Unió, az Egyesült Államok és Kína első ízben tárgyalt egymással ilyen magas szinten a termékbiztonságról. Mindez azt tanúsítja, hogy az értekezlet résztvevői készek a szoros együttműködésre a biztonsági előírások érvényesítése terén. A tervek szerint a három kereskedelmi nagyhatalom 2009-ben újabb magas szintű találkozó keretében tanácskozik majd a termékbiztonság kérdéseiről.

A tavalyi év során több tízmillió kínai játékot találtak veszélyesnek és hívtak vissza a forgalomból. Az Unióban árusított játékszerek 80%-a Kínából származik.

Nemrégiben világszerte kivonták a forgalomból a kínai tejtermékeket, miután több ezer kínai gyermek betegedett meg melaminnal szennyezett tej fogyasztásától. A mérgező vegyszer legalább négy gyermek halálát okozta. A közelmúltban bizonyos kisállateledelek, fogkrémek, halak és gyógyszeripari termékek biztonságosságával kapcsolatban is merültek fel aggályok.

Brüsszel, 2008. november 17.

Mostantól vízum nélkül utazhatnak Amerikába a magyarok

Hétfőtől hét ország, köztük Magyarország polgárai is vízum nélkül utazhatnak az Egyesült Államokba. A beutazóknak azonban még így is egy sor feltételnek kell eleget tenniük, így érvényes e-útlevéllel kell rendelkezniük, és előzetesen kézhez kell kapniuk egy, az amerikai hatóságok által kiállított beutazási engedélyt. A tényleges belépés azonban még így sem garantált.

November 17-től hét ország – Csehország, Észtország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Szlovákia, valamint Dél-Korea – állampolgárai üzleti vagy magáncélból vízum nélkül utazhatnak az Egyesült Államokba. Az ott-tartózkodás időpontja nem haladhatja meg a 90 napot, emellett az utazóknak alapvetően még három feltételnek kell eleget tenniük. Így annak, aki vízum nélkül

szeretne Amerikába utazni, úgynevezett e-útlevéllel kell rendelkeznie: magyar viszonylatban ez azt jelenti, hogy az illetőnek az új típusú, bordó borítójú, elektronikus chipet tartalmazó és természetesen érvényes útlevéllel kell rendelkeznie. (A régi kék útlevéllel, és érvényes vízummal rendelkezők továbbra is utazhatnak azzal.)

Az utasnak emellett vissza-, illetve továbbutazásra érvényes jeggyel kell rendelkeznie. (Amennyiben elektronikus jeggyel utazik, az útiterv másolatát magával kell vinnie, és az országba történő belépéskor be kell mutatnia a bevándorlási hivatal tisztviselőjének.) Az utazónak érvényes belépési engedéllyel kell rendelkeznie, melyet az amerikai belbiztonsági minisztérium által működtetett ESTA (utazási engedélyt jóváhagyó elektronikus rendszer) honlapján keresztül kapott meg. Ezt az utasnak még otthon ki kell nyomtatnia, és az utazáskor magával kell vinnie.

Az amerikai hatóságok azonban felhívják a figyelmet arra is, hogy az utazási engedély nem jelenti automatikusan azt, hogy az illető beléphet az Egyesült Államok területére. Ezt alapvetően az utas megérkezésekor az amerikai vám- és határvédelmi hivatal tisztviselője dönti el. Mindemellett, ha valakinek elutasítják az utazási engedélyre benyújtott kérelmét, minden további nélkül beadhatja a vízumkérelmét. Az amerikaiak nem győzik hangsúlyozni, hogy az elektronikus utazási engedély bármikor és bármilyen indokkal visszavonható, ha egy új információ befolyásolja a kérelmező személy belépési jogosultságát.

A kérelem benyújtásának fázisait (ezek: az adatlap kitöltése, benyújtása, a kérelem számának megkapása és megőrzése, válasz a kérelemre) az ESTA egyértelműen meghatározta. A kérelem kitöltésénél az alapvető adatok mellett (név, életkor, cím stb.) meg kell adni az útlevél és az utazás adatait is (például, hogy melyik városban szállt fel az utas a repülőre, mi a légitársaság kódja és a járatszám). Emellett a kérelmezőnek válaszolnia kell olyan kérdésekre is, hogy van-e fertőző betegsége, fizikai vagy mentális rendellenessége, volt-e már letartóztatva, illetve szándékában áll-e munkát keresni az Egyesült Államokban?

A vízummentességi programhoz most csatlakozó országok számára követelmény, hogy – a programhoz való csatlakozás dátumától kezdve – utazási engedélyt igényeljenek az ESTA-n keresztül. Azoknak az országoknak, melyek állampolgárai már jelenleg is vízum nélkül utazhatnak az Egyesült Államokba, 2009. január 12-től lesz ez kötelező. Ez utóbbi kitétel az alábbi 27 ország polgáraira vonatkozik: Andorra, Ausztrália, Ausztria, Belgium, Brunei, Dánia, Egyesült Királyság, Finnország, Franciaország, Hollandia, Izland, Írország, Japán, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, San Marino, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szingapúr, Szlovénia, Új-Zéland.

A vízum nélküli utazás nem vonatkozik azokra, akik tanulni vagy dolgozni szeretnének az Egyesült Államokban, illetve 90 napnál hosszabb időt szándékoznak ott tartózkodni. Ezeknek az utazóknak szükségük van vízumra. Az amerikai hatóságok felhívják a figyelmet arra is: ha a bevándorlási tisztviselőnek oka van azt feltételezni, hogy az utazó a vízummentességi program keretein belül tanulni, illetve dolgozni fog – vagy 90 napnál hosszabb időt fog kint tartózkodni –, akkor megtagadhatja a belépést.

Michael Chertoff amerikai belbiztonsági miniszter közleményében örömének adott hangot, hogy Amerika ezen szövetségesei belépnek a vízummentességi programba. „Azon országok számának növelése, melyek polgárai vízum nélkül utazhatnak be az Egyesült Államokba, erősíti az üzleti és társas kapcsolatokat országaink között, és ezzel egyidejűleg elmélyíti az együttműködést a szükséges biztonsági intézkedések területén” – hangsúlyozta a miniszter.

Brüsszel, 2008. november 3.

Nem lehet többé trükközni a repülőjegy-árakkal

Mostantól az EU-ban szolgáltató valamennyi légitársaság köteles hirdetéseiben és repülőjegy-ajánlataiban minden költséget és adót feltüntetni, s egységes áron kínálni

ugyanoda szóló jegyeit, függetlenül attól, melyik tagországban értékesíti őket – többek közt ezekre kötelezi a november 1-jén életbe lépett „harmadik légi csomag” a repülőtársaságokat.

November elsején lépett életbe az EU-ban működő légitársaságokra érvényes új szabályozás, amely tiltja a rejtett költségekre vonatkozó „trükk” alkalmazását a légitársaságok jegyárai és azok hirdetései kapcsán. „A szabad verseny egyik alapfeltétele, hogy minden piaci szereplő ugyanazokat a szabályokat kell, hogy betartsa. A transzparens árképzés által az utasok előre tudnak majd kalkulálni a repülőjegyek költségeivel, s ez által megfelelő információk birtokában hozhatják meg döntéseiket” – közölte az Európai Bizottság közlekedésügyi biztosa, Antonio Tajani az új szabályozás életbelépése kapcsán.

Az új szabályok tiltják továbbá, hogy a repülőjegyek vásárlóitól vagy az utazási irodáktól eltérő összegeket kérjenek el, csak mert azok egy másik tagállamban laknak vagy működnek. Eddig ugyanis a légitársaságok megtehették, hogy ugyanarra a járatra, ugyanarra a helyre két különböző helyen két különböző árat kínáltak, úgy, hogy a lakhely megállapításához a hitelkártyák adatait használták fel.

Novembertől a fapados járatok weboldalain is kötelező feltüntetni minden költséget előre, részletesen, beleértve az összes adót és illetéket. A jegyek árához felkínált opcionális költségekkel járó szolgáltatásokat és extrákat „világosan, átláthatóan és egyértelműen” kell feltüntetni bármely foglalási folyamat elején, s a pluszok soha nem lehetnek előre kipipálva a repülőjegy foglalási oldalon.

A harmadik légi csomag a légitársaságok csődbemenetele ellen és a repülési biztonság fokozása érdekében is új szabályokat fektet le. Ezek szerint a társaságok működési engedélyeit az összes tagállamra vonatkozóan ugyanolyan szigorral ellenőrzik ezentúl. Az eddigieknél világosabban fogalmazzák meg továbbá a szabályokat az engedélyek megadása és bevonása kapcsán is. Végül az utolsó, eddig bilaterális keretek közt szabályozott területen, a gépek és a legénységek kölcsönzése kapcsán is eltörölte az EU az eddigi külön-külön megállapodásokon nyugvó szabályozást. Mostantól bármely tagországban működő légitársaság bármely más vállalattól bérelhet repülőgépet és legénységet a Huszonheteken belül.

Végül a repterekhez vezető közlekedési infrastruktúrák kapcsán a Bizottság kikötötte az új csomagban, hogy azok az utasok érdekeit szem előtt tartva kell, hogy működjenek, illetve legyenek továbbfejlesztve, megfelelő, kifizethető szolgáltatásokat nyújtva az utazóközönségnek.

„Súlyos és tartós problémák állnak fenn a fogyasztóvédelem terén a légiközlekedési ágazat egészében. Elfogadhatatlan, hogy az elektronikus úton repülőjegyet foglaló fogyasztók közül minden harmadikat megkárosítják, vagy félrevezetik és összezavarják” " – közölte korábban idén májusban Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos a repülőjegyeket árusító holnapok félrevezető reklámjait, tisztességtelen eljárásait és ajánlatait vizsgáló félidei bizottsági jelentés kapcsán.

Az EU 15 nemzeti hatósága, valamint Norvégia vett részt a vizsgálatban, amely a repülőjegyeket árusító honlapok félrevezető reklámjai és tisztességtelen eljárásai ellen irányult, s amelynek kapcsán hét hónap alatt 386 ellenőrzés közül 137 esetben kellett jogérvényesítési intézkedést foganatosítani az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok megsértése miatt a légitársaságokkal szemben. A jelentés azt is hozzátette azonban, hogy az érintett weblapok felét kijavították a cégek.

A vizsgálat eredményei szerint minden harmadik honlap esetében szükség volt jogérvényesítési fellépésre, számos esetben több probléma miatt is. A leggyakoribbnak a félrevezető árazás bizonyult, ez a megvizsgált honlapok 58%-ánál fordult elő. A szerződési feltételekkel kapcsolatos szabálytalanságokat a honlapok 49%-ánál tapasztaltak, többek közt hiányzó, vagy rossz nyelvi változatokat, és előre kiválasztott – egyébként opcionális – extraszolgáltatásokat tukmálva az utazni vágyókra. Az esetek 15 százalékában az is előfordult, hogy a meghirdetett ajánlatok nem voltak elérhetőek az oldalon.

Az európai légipiac 1997-es liberalizációja óta soha azelőtt nem látott bővülésnek és fejlődésnek indult, számottevő új piaci szereplő megjelenését eredményezve. A járatok száma több mint 60 százalékkal bővült, mely által az eddig perifférián lévő városok is bekapcsolódtak az európai

légiközlekedés vérkeringésébe. A felpezsdült verseny jelentősen lenyomta az árakat számos útvonalon, ám mindezen sikerek nyomán létrejött helyzetet szabályozni kellett a Bizottság szerint.

A most életbelépett szabályozást együttdöntési eljárás keretében fogadta el az Unió, miután 2008. szeptember 24-én az Európai Parlament megegyezett az Európai Unió Tanácsával a „harmadik légi csomag" elfogadásáról.

Brüsszel, 2008. október 12.

Az európaiak nem kérnek klónozott állatból készült ételből

Az európaiak egyáltalán nem lelkesednek az állatok élelmiszeripari célú klónozásáért – derült ki egy friss Eurobarometer-felmérésből. Az adatoknak külön jelentőséget ad, hogy a felmérés eredményeit a Bizottság – két másik intézményi jelentés mellett – figyelembe fogja venni annak eldöntésekor, hogy a jövőben tegyen-e lépéseket az állatok élelmiszeripari célú klónozása ellen.

Az európaiak nagy többsége (tízből nyolcan) nagyon is tisztában van azzal, hogy mit is jelent a klónozás, ugyanakkor a válaszadók nagyon magas aránya negatívan nyilatkozott arról, hogy emberi fogyasztásra klónozzanak-e állatokat – a napokban nyilvánosságra hozott Eurobarometer-felmérésnek lényegében ez a két legfontosabb megállapítása. A közvéleménykutatásból kiderül az is: az európaiak 84 százaléka azért nem lelkesedik a klónozásért, mert úgy véli: nem tudjuk, hogy az eljárás hosszú távon miként hat a környezetünkre (a magyarok még nagyobb aránya, a megkérdezettek 89 százaléka osztja ezt a nézetet).

A válaszadók 58 százaléka szerint a klónozást semmivel sem lehet igazolni (a magyarok 63 százaléka vélekedett így), 41 százalék ellenben úgy gondolta: az eljárást alkalmazni lehet akkor, ha az állatokat ellenállóbbá kívánják tenni a különböző betegségekkel szemben, illetve 44 százalék szerint akkor, ha ritka állatfajtákat kívánnak így megóvni. Tízből közel négyen (38%) nyilatkozták azt, hogy a potenciális (egészségügyi vagy gazdasági) előnyök egyike sem igazolja az állatok élelmiszeripari célú klónozását. Azok közül, akik azonban mégis hisznek ezen eljárás előnyeiben, 54 százalék úgy nyilatkozott, hogy a klónozás segíthet legyűrni az élelmiszerproblémákat szerte a világon.

A megkérdezettek 54, illetve 44 százaléka egyébként úgy véli, hogy az állatok klónozása végeredményben sem a fogyasztók, sem pedig a gazdák számára nem jár előnyökkel. Ha valaki, akkor az élelmiszeripar profitálhatna abból, ha engedélyeznék az állatok élelmiszeripari célú klónozását: megkérdezettek 86 százaléka osztja ezt a nézetet. Az európaiak 43 (ezen belül is a magyarok 47 százaléka) egyébként azt mondta: egyáltalán nem valószínű, hogy vásárolna klónozott állatból készült ételt, 41 százalék (magyarok 45 százaléka) pedig nem kér a klónozott állat utódaiból készült élelmiszerből sem.

Bár jelenleg sem Európában, sem a világ más részein nem engedélyezett a klónozott állatokból készült termékek forgalmazása, egyes szakértők úgy vélik, hogy ezek a termékek 2010-re már piacra kerülhetnek. A klónozott állatokból készült termékek értékesítésére 2001-ben bevezetett amerikai moratóriumot ugyanis kétségbe vonta az amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerfelügyelet (FDA), amely idén januárban arra a következtetésre jutott, hogy a klónozott állatokból, illetve az utódaikból származó hús és tej ugyanolyan megbízható, mint a hagyományosan tenyésztett állatok húsa és teje.

Az Európai Bizottság ezt követően kért állásfoglalást több szervezettől. Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) júliusban ismertetett jelentésében nem adott egyértelmű értékelést arról, hogy milyen hatással lehetnek a klónozott állatokból készített termékek az élelmiszerbiztonságra, az állategészségügyre, illetve a környezetre nézve. Bár testület szerint a klónozott sertés és szarvasmarha nem valószínű, hogy fenyegetést jelent az élelmiszerbiztonságra

nézve, az EFSA mindemellett nem győzte hangsúlyozni, hogy jelenleg nem áll rendelkezésre elég tudományos adat ennek egyértelmű eldöntésére.

A másik értékelést a tudomány és az új technológiák etikai vonatkozásaival foglalkozó testület (EGE) készítette el. A még januárban nyilvánosságra hozott dokumentum – a klónozott állatok szenvedéseinek és egészségügyi problémáinak jelenlegi fokát figyelembe véve – kétségeinek adott hangot az ügyben, hogy a fogyasztásra szánt állatok klónozása etikailag igazolható-e. Az EGE – megfogalmazása szerint – nem talált meggyőző érveket annak igazolására, hogy klónozott állatokból és azok utódaiból állítsanak elő élelmiszert. A testület akkor azt ajánlotta, hogy ezen emberi fogyasztásra szánt termékek csak akkor kerülhessenek forgalomba, ha biztonságukat előtte garantálták. Az EGE síkra szállt azon uniós szabályozás végrehajtása mellett is, mely az állatok és a belőlük készített termékek nyomonkövethetőségét biztosítja, és leszögezte, hogy a klónozott állatok, ezek ivadékai és a belőlük készített termékek importja csak megfelelő dokumentáció mellett történhet, különös tekintettel a nyomonkövethetőségre és az állatjólétre.

Az Európai Bizottság lényegében ezen két jelentés, valamint a most ismertetett Eurobarometer-felmérés eredményeinek ismeretében hoz végső döntést arról, hogy zöld jelzést adjon-e a klónozott állatokból készített termékek kereskedelmének az EU-n belül. Andrulla Vassziliu egészségügyi biztos a közvéleménykutatás adatainak ismertetésekor emlékeztetett arra, hogy az Európai Bizottság elemzésnek veti alá az összes információt, s ezt követően dönt arról, hogy kell-e, és ha igen, milyen fellépésre van szükség a klónozott állatokból készített termékekkel szemben.

Brüsszel 2008. október 8.

Vásárlás határok nélkül

Több jogot élvezhetnek majd a fogyasztók EU-szerte, ha jogszabállyá válik az új bizottsági javaslat.

A fogyasztók és a kiskereskedők egyaránt ódzkodnak attól, hogy más európai uniós tagállamokban vásároljanak, illetve üzletet kössenek, és még több aggályt táplálnak az online vásárlások iránt. Ez részben jogaikkal és kötelességeikkel kapcsolatos bizonytalanságukkal magyarázható – a szabályok még mindig nagy mértékben eltérnek egymástól az EU különböző országaiban. A fogyasztók attól félnek, külföldön nem védi meg őket a törvény a félrevezetéssel, csalással szemben. A kiskereskedőket pedig a külföldi jogszabályi előírásokból eredő kockázatok és költségek riasztják el attól, hogy beszerzéseiket más tagállamban bonyolítsák le.

Az Európai Bizottság e problémák megoldására új jogszabályjavaslatot en terjesztett elő, amellyel négy hatályos jogszabályt kíván felváltani. A javaslat a vásárlás minden vetületére kiterjed: a termékinformációra, a szerződési feltételekre, a kiszállításra, az áru visszavételére, az ár visszatérítésére, a javításokra, a termékgaranciára és a vásárlástól való elállásra.

Egyes tagországok már rendelkeznek hasonló szintű fogyasztói védelmet biztosító törvényekkel, de ha az új jogszabály életbe lép, EU-szerte védeni fogja a fogyasztókat. A kereskedők szintén örülhetnek az új előírásoknak: jelentős megtakarítást jelent majd számukra, hogy nem kell más országok törvényeinek megfelelniük.

Elég egyetlen pillantást vetnünk az Európai Unió különböző országaiban uralkodó árakra, hogy levonjuk a következtetést: vásárlás előtt érdemes körültekinteni külföldön is. Egy nagy elektronikai

áruház például ugyanazt a digitális fényképezőgépet, amelyet az Egyesült Királyságban 198 euróért kínál, Írországban 254 euróért, Belgiumban 276 euróért, finnországi honlapján pedig 306 euróért értékesíti. Hasonló árkülönbségek tapasztalhatók az iPodok, az illatszerek, a bútorok, a személygépkocsik és a ruházati cikkek esetében is.

„EU-szintű védőhálóra van szükségünk, hogy a fogyasztók biztonságban tudhassák magukat, és nyugodt szívvel vásároljanak hazájuk határain kívül is" – állítja Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos.

A fogyasztók védelmén túl a javasolt szabályok arra hivatottak, hogy a kiskereskedőket új piacok felfedezésére ösztönözzék. Egy uniós felmérés en szerint a kiskereskedők 80%-a nem ad el termékeket külföldön. Többségük azonban megfontolná ennek lehetőségét, ha a szabályozás Európa-szerte egységes lenne.

Így a kiskereskedők hatalmas üzleti lehetőségektől esnek el. Mintegy 150 millió ember – az EU lakosságának egyharmada – vásárol interneten. Közülük csupán 30 millióan szereznek be árukat saját hazájuk határain túlról, ám a vásárolt termékek még így is 24 milliárd eurót jelentenek évente.

Az új jogszabály értemében:

- az árut 30 napon belül ki kell majd szállítani;
- a fogyasztóknak 14 nap áll majd rendelkezésükre, hogy megfontolják, el akarnak-e állni a vásárlástól (az eladónak pedig harminc napon belül vissza kell térítenie a termék árát);
- tilos lesz tisztességtelen szerződési feltételeket szabni;
- közös szabályok bevezetésére kerül sor az online árverések tekintetében, és fokozottabb védelemre lehet számítani az agresszív eladási módszerekkel szemben;
- egységes szabályok vonatkoznak majd arra az esetre, ha a vásárolt termék hibásnak bizonyul.

A jogszabályt a 27 tagállamnak és az Európai Parlamentnek is el kell fogadnia ahhoz, hogy hatályba léphessen.

2008. 10. 07.

Védjük meg az emberi jogok védelmezőit!

Az EU az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 60. évfordulóját ünnepli. A megemlékezés során tisztelettel adózik az emberi jogok védelmezőinek.

Souhayr Belhassen en tunéziai újságírónő több mint három évtizede küzd az emberi jogok érvényesüléséért. Az évek folyamán a titkosrendőrség sorozatos zaklatásának volt kitéve, telefonhívásait lehallgatták, leveleit felbontották, az általa alapított hetilapot pedig tönkretették. Az újságírónőnek egy időre még saját országából is távoznia kellett.

Souhayr Belhassen hányattatásainak története sajnos nem egyedülálló. Az emberi jogok szószólói gyakran óriási kockázatot vállalnak, amikor hangot emelnek a jogtiprás ellen, és sokan életükkel fizetnek bátorságukért.

Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának en 60. évfordulójának alkalmából az EU konferenciát en szervezett azok tiszteletére, akik világszerte kiállnak az emberi jogok védelméért. Az október 7-én és 8-án sorra kerülő eseményen 27 kiemelkedő emberi jogi aktivista – köztük Belhassen asszony, az Emberi Jogi Ligák Nemzetközi Szövetségének elnöke – tart előadást az Európai Parlament épületében. Az európaiak nagy többsége hallott már az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatáról, azt azonban valószínűleg kevesen tudják, hogy idén egy másik fontos esemény évfordulóját is ünnepeljük. Az emberi jogok történetének e másik mérföldköve az emberi jogvédőkről szóló ENSZ-nyilatkozat en 1998-as elfogadása. Ez a dokumentum elismeri az aktivisták tevékenységének jelentőségét és létjogosultságát, valamint hangsúlyozza, hogy a jogvédőknek fokozottabb védelemre van szükségük. Az ENSZ példáját követve az EU 2004-ben iránymutatásokat en tett közzé, melyekkel arra ösztönözte a tagállamokat, hogy nyújtsanak nagyobb támogatást a veszélyben forgó aktivistáknak.

A világ még nem heverte ki a II. világháború borzalmait amikor 1948. december 10-én az ENSZ elfogadta az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát. A történelem során első ízben fordult elő, hogy a nemzetek összefogtak, és közös erővel kidolgozták az igazságosság, az egyenlőség és a jog egyetemes fundamentumát.

A dokumentum, melynek elfogadását világszerte diadalként üdvözölték, egységet teremtett egymástól távol álló, sőt, egymással ellenséges politikai és vallási rendszerek, illetve kultúrák között. Hat évtizeddel később a nyilatkozatra a nemzetközi emberi jog alapjaként tekintünk: modelljéül szolgált számos szerződésnek és megállapodásnak, köztük az emberi jogok védelméről szóló európai egyezménynek (1950) és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (2000). Annak ellenére, hogy még hosszú az út az emberi jogok egyetemes érvényesüléséig, jelentős eredményt jelent, hogy a nyilatkozatot a világ minden országa elfogadta, sok állam pedig alkotmányába és jogszabályaiba is belefoglalta.

Brüsszel, 2008. szeptember 29.

Betiltja a kínai babaételek importját az EU

Az Európai Unió betiltja a kínai babaélelmiszerek importját, miután kiderült, hogy az ázsiai országban kisgyerekek százai betegedtek meg a szennyezett tejjel készült ételektől. Az EU emellett szigorúbban ellenőrzi az uniós piacokon már forgalomban lévő kínai termékeket is.

Bár az EU kínai tejet vagy tejterméket közvetlenül nem importál, ám tejport tartalmazó ételek, így csokoládék, különböző édességek, sütemények kerülhettek az európai áruházak polcaira. Az Európai Bizottság – a Huszonhetek szakértőit tömörítő Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság ajánlása nyomán – csütörtökön döntött úgy, hogy betiltja mindazon gyermekeknek szánt élelmiszerek kínai importját, melyek tejport tartalmazhatnak.

„Az intézkedés teljes tilalmat rendel el minden olyan csecsemőknek és kisgyermekeknek szánt termékre, mely Kínából származik, s amely bármekkora százalékban is tejet tartalmaz" – hangsúlyozta Nina Papadulaki bizottsági szóvivő, magyarázatként hozzáfűzve, hogy ezzel a lépéssel a testület azt kívánja garantálni, hogy ezeket a termékeket semmiféle módon ne hozhassák be az EU területére. A közösség mindamellett tesztelni fogja mindazokat a kínai termékeket, melyek 15 százaléknál több tejport tartalmaznak, illetve szúrópróbaszerűen ellenőrizni fogja a már uniós piacon lévő kínai árukat.

Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) egyébként szintén az esetleges kockázatokra hívta fel a figyelmet, igaz, egyúttal elméletinek nevezte azt, hogy az uniós piacon forgalomban lévő élelmiszertermékek melamint tartalmaznak. Ezek a feltételezések ugyanakkor nem teljesen alaptalanok, például a sütemények vagy a csokoládék esetében – fűzte hozzá az EFSA, amely Andrulla Vassziliu egészségügyi biztos kérésére értékelte a kialakult helyzetet. Az ügynökség szerint egy felnőtt esetében nem valószínű, hogy az elfogyasztott mennyiség túllépje a testsúlyra kivetített 0,5mg/kg napi értéket. Egy gyerek esetében azonban, aki nagyobb mennyiségben fogyaszt (esetlegesen szennyezett) tejport nagy százalékban tartalmazó tejkaramellát, csokit vagy kekszet, fennáll a veszélye, hogy ez az érték háromszorosa is lehet annak a napi limitnek, melyet a szervezet még tolerálni képes.

Kínában 53 ezer kisgyerek betegedett meg a melaminnal szennyezett tejtermékektől, négyen pedig életüket vesztették. Ezt a vegyi anyagot egyebek között a ragasztók, a műanyag és a rovarirtók előállításánál használják, valamint különböző műgyanták alapanyaga is. Erősen mérgező, különösen a veséket károsíthatja.

Miként arra az Agence Europe rámutat: az új uniós tilalom kiegészíti azokat az embargós intézkedéseket, melyeket az EU még 2002-ben vezetett be az olyan kínai tejtermékekkel szemben, mint például a joghurt vagy a sajt.

Brüsszel, 2008. szeptember 25.

Modernebb keretek az európai távközlésnek

Mind a négy a távközlési csomag részét képező jelentést elfogadta első olvasatban az Európai Parlament plenáris ülése szerdán Brüsszelben. Ezek a fogyasztók számára nagyobb védelmet, a szolgáltatóknak jobb piaci körülményeket, fokozottabb versenyt és a következő generációs technológiák számára megfelelő befektetői- és szabályozási környezetet biztosítanak majd várhatóan 2010-től.

Az Európai Parlament által szerdán elfogadott távközlési csomag elsődlegesen a fogyasztók jogait és érdekeit szem előtt tartva igyekszik a dinamikusan változó távközlési piac szabályozását újraírni, melyről utoljára 2001-ben fogadott el átfogó jogszabályt az EU – közölték a jelentéstevők a plenáris szavazás után megtartott közös sajtótájékoztatójukon.

Catherine Trautmann, francia szocialista képviselő fontosnak tartotta kiemelni, hogy a fogyasztók védelme mellett a másik vezérfonal a piaci fejlődés dinamizmusának a befektetési kedvvel együtt történő megőrzése, melyek különösen a következő generációs optikai kábelhálózatok és a digitális átállás nyomán felszabaduló szabad rádiófrekvenciák hasznosítása kapcsán lesznek fontosak. A jelentéstevő hozzátette, hogy az infrastrukturális verseny mellett (függetlenedés a rézhálózattól, és ez által a volt monopol szolgáltatók befolyásának csökkentése) a szolgáltatások terén is szeretnék, ha a vállalatok az eddigieknél jobban küzdenének a felhasználók kegyeiért. A telefonáló és

internetező európaiaknak Trautmann szerint rugalmas hozzáférést és átgondolt árakat hoz majd a csomag, amennyiben jogerőre emelkedik.

A képviselők reménye szerint a csomag révén végre valóban megvalósulhat a Bizottság azon terve, hogy minden európai polgár széles sávon kapcsolódhasson a világhálóhoz, mely a lisszaboni stratégiában is kiemelt szerepet kapó tudásalapú információs társadalom beteljesülését is magával hozza.

„Parlamenti mandátumunk egyik legfontosabb csomagjáról szavazunk ma, mely óriási lépés lesz a jogbiztonság és a piacliberalizáció felé vezető úton" – mondta a szavazás előtt Catherine Trautmann. Jelentését 597 igen és 55 nem voks mellett fogadták el. Trautmann hozzátette: a szavazás alapján egyértelmű mandátumot kapott az EP az egyeztető eljárás lefolytatásához a Tanáccsal és a Bizottsággal.

Pilar del Castillo Vera, spanyol néppárti képviselő jelentését az Európai Elektronikus Hírközlési Hatóságok Piacfelügyeleti Hatóságról 490 igen és 105 nem szavazat mellett fogadták el a plenáris ülésen. A javaslat, mely az eredeti a bizottsági javaslatban szereplő európai hírközlési szuperhatóság terve helyett a BERT (Body of European Regulators in Telecommunications) vagyis az európai hírközlési szabályozók testülete felállítására tesz javaslatot, időközben a Bizottság tetszését is elnyerte, erre külön kitért felszólalásában a szavazáson résztvevő Vivien Reding távközlési biztos asszony is.

Hasonlóan nagy arányban, 548 igen és 88 nem szavazat mellett fogadták el Malcolm Harbour brit néppárti képviselő jelenését az „Elektronikus hírközlő hálózatok és a hírközlési szolgáltatások, a magánélet és a fogyasztók védelméről". Ez egyebek mellett kitér a szolgáltatási szerződések tartalmára és időtartalmára - mennyi időre kötheti magához a szolgáltató a fogyasztót -, a gyors (1 nap alatt lebonyolítható) számhordozhatósághoz való jogra és a jó minőségű általános segélyszolgáltatások biztosításnak kötelezővé tételére is.

A tévéadások sugárzásának digitális átállása nyomán a „Digitális frekvenciatöbbletből származó előnyök teljes körű kiaknázása Európában" – címet viselő véleményadó jelentés, melyet az olasz liberális Patrizia Toia jegyez, 551 igen, és 24 nem mellett került elfogadásra.

A szavazást követően a Bizottság nevében felszólaló Viviane Reding biztos a jelentéstevők munkáját „csodának" nevezte, mely „végre meggyógyíthatja a betegség tüneteit mutató európai távközlési piacot". Reding asszony a BERT leendő létrehozását örömmel üdvözölte, mely nagymértékben hozzájárul majd a fokozódó versenyhez a szektorban. A biztos szerint igen lényeges, hogy még ősszel tárgyalóasztalhoz üljön a Tanács a Bizottsággal és a Parlamenttel, s ennek nyomán 2010-ben életbe léphessen az új szabályozás.

Malcolm Harbour szerint az, hogy a csomag minden elemét legalább kétharmados többséggel fogadta el a plenáris ülés jó jel, különösen hogy a brit jelentéstevő szerint a csomag kapcsán az EP nincs messze a megállapodástól a Tanáccsal. „Ráadásul a Bizottsággal is van egy hallgatólagos megállapodás, hogy az EP feloszlása és a jövő évi európai választások előtt megszülessen a végső megállapodás" – tette hozzá a honatya. Trautmann asszony a csomag jövője kapcsán elmondta, hogy a következőkben a Bizottság technikai beszámolót készít az EP javaslatáról. A Tanács közben megalkotja saját álláspontját, melyre alapozva a november 27-i távközlési tanácsülésen meg is hozhatja döntését. A végleges szöveg a képviselő szerint valamikor a jövő év első negyedére készülhet el, s fogadhatják el az Unió intézményei.

Pilar Del Castillo szerint az EP legnagyobb eredménye, hogy sikerült a Bizottság és a Tanács eredetileg erősen eltérő elképzeléseit számottevően közelíteni, miközben például a BERT-tel egy teljesen új javaslatot tettek az asztalra, mely reménye szerint minden érdekelt fél megelégedésére áll majd fel. A spanyol képviselőnő felszólalásában hangsúlyozta, hogy ha nem sikerül a következő generációs hálózatok kiépítésének kedvező európai befektetői légkört teremteni – melyhez elengedhetetlen a távközlési csomag elfogadása –, akkor esélye sem lesz az öreg kontinensnek, hogy felvegye a versenyt a távközlés terén Japánnal, Dél-Koreával vagy az Egyesült Államokkal.

Malcolm Harbour szerint a mostani csomag képes betölteni legfontosabb feladatát, mely a teljes körű tájékoztatás és az átlátható választás biztosítása a fogyasztóknak. „Világosan tudniuk kell a polgároknak, mennyibe kerülhet egy kötött idejű szerződés idő előtti felmondása, vagy például mi

a módja a szolgáltatóváltásnak” – ilyen és ehhez hasonló fogyasztóvédelmi kérdésekre is világos válaszok vannak a csomag brit képviselő által jegyzett részében.

A csomag e-adatvédelmi és személyiségi jogi aspektusaival foglalkozó árnyékraportőre Alexander Alvaro, német liberális képviselő a sajtótájékoztatón az úgynevezett web 2.0-ás oldalak és online szolgáltatások kapcsán - melyeken keresztül az eddigieknél nagyságrendekkel több személyes adatot osztanak meg a felhasználók - különösen fontosnak nevezte az EP biztonsági javaslatait. Alvaro újságírói kérdésre reagálva hangsúlyozta, hogy ezek kapcsán szó sincs arról, hogy az internetszolgáltatók „internetrendőrségként” működének együtt a hatóságokkal a jövőben. Sokkal inkább – fűzte tovább gondolatát - az oldalak üzemeltetőire (kiemelten a közösségi hálózatokra) az eddigieknél jóval szigorúbb előírások vonatkoznak majd, melynek révén, például ha bármilyen saját személyi számítógépünkön tárolt adatunkat, vagy az azokból készült statisztikákat akar használni egy oldal vagy szoftver, ahhoz előzetesen beleegyezését kell kérnie a felhasználóknak.

Alvaro elmondta, hogy az adatlopást, az adatbázisok feltörését és az adatok kiszivárogtatását az eddigieknél szigorúbban veszik majd. Az EP javaslata kitér a "sütik" (cookie) engedélyezésének és tárolásának kérdésére, s ami talán még fontosabb, az IP címek gyakorlatilag a személyes adatokkal megegyező jogvédelmet kapnak.

A távközlési csomag fogadtatása

A volt nemzeti távközlési mamutokat tömörítő ETNO közleményében üdvözölte, hogy az EP csomagjában kiemelt figyelmet kap a következő generációs hálózatok kiépítésének elősegítése, valamint a fogyasztóvédelmi és adatvédelmi kitételek bekerülése. Ennek ellenére a piacvezető szolgáltatókat tömörítő szervezetet aggasztják a funkcionális szétválasztásra vonatkozó passzusok, melyek szerinte hátráltatják – vagy akár el is riaszthatják – a befektetőket például az optikai hálózatokba történő beruházásoktól.

Az európai fogyasztóvédők ernyőszervezete, a BEUC örömét fejezte ki az EP az adat- és fogyasztóvédelem irányába tett lépései kapcsán, s reméli, ezt a Tanács is értékelni fogja. A BEUC úgy látja, az új szabályozással vége lehet a fogyasztók szolgáltatókhoz láncolásának a hosszú távú szerződésekkel, valamint a váltás megnehezítésével, beleértve számhordozhatóság nehézkességét.

Gyürk András magyar néppárti EP-képviselő sajtóközleményében a szélessávú technológiák térnyerése szempontjából fontos előrelépésnek minősítette a szavazást. „A piacnyitás a telekommunikáció terén a kilencvenes évek második felétől mind nagyobb lendületet kapott, észrevehetően javítva a szolgáltatások színvonalát. A verseny további erősítése, következésképp a fogyasztói árak letörése terén azonban még jócskán akad tennivaló. Mindemellett, a technikai fejlődés is időszerűvé tette a jelenlegi jogszabályok felülvizsgálatát„ – közölte Gyürk.

Hozzátette, örömteli fejlemény, hogy az új keretszabályozás kiemelt pillére az eddigi frekvencia-elosztási gyakorlat felülvizsgálata. „Meglátásunk szerint a most elfogadott jogszabályban lefektetett gyakorlat megkönnyíti a hatékonyabb technológiák térnyerését. Szintén fontos eredmény, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok együttműködése megerősített keretet kap a jövőben”- tette hozzá.

A távközlési csomag fő elemei:

<u>Fogyasztóvédelem, adatbiztonság</u>

- Megfelelő minőségű szolgáltatás, megfizethető áron
- Egyetemes szolgáltatás: 112-es hívószám minden körülmények közti elérése (IP telefonról is), s amennyiben mobilról történik a segélykérés, a telefonáló pozíciójának beazonosítása a leggyorsabb segítségnyújtás érdekében
- Szerződéskötés előtt, kötelezően egyértelmű tájékoztatást kell adnia a díjakról, az esetleges hozzáférés-korlátozásokról, a vásárlás utáni szolgáltatásokról és a szolgáltató váltás költségeiről a szolgáltatónak
- A 116-os hívószám európai bevezetése az elveszett gyerekek bejelentésére
- Egy napon belül kötelezően megvalósuló számhordozhatóság szolgáltató váltás esetén, maximum 24 hónapos szerződések, melyet a 12 hónap után felmondhatnának a felhasználók
- A kártyafüggő készülékek értékesítésének korlátozása, s előzetes hozzájárulás a fogyasztótól, amennyiben ilyen feltételek mellett kerülnek a boltba a készülékek

- A közösségi oldalakon (iwiw, facebook, myspace) szereplő személyes adatok védelme a törvény erejével a világhálón is
- A felhasználó tájékoztatásának előírása, komolyabb adatbiztonsági támadások esetén, így spam, kémrobot szoftverek, trójai szoftvertámadások, és cookiek (sütik) illetéktelen kezekbe kerülése esetén

Európai Hírközlési Szabályozók Testülete

- Célja az elektronikus hírközlési ágazat nemzeti szabályozásának javítása, az elektronikus hírközlési hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások belső piacának jobb működése
- A BERT a 27 nemzeti hírközlési hatóság együttműködése nyomán jönne létre, nem lenne tehát egy nemzetek feletti, európai ügynökség. Tagjai a 27 nemzeti hatóság vezetői lennének, akik a szavazatok többségével hoznák meg döntéseiket.

- Pénzügyi hátterét a tagállamok hatóságai és a Bizottság közösen adnák össze, a hozzájárulás arányának pontos mértékét a plenárison elfogadott szöveg azonban nem tartalmazza
- Trautmann jelentésének értelmében a nemzeti hírközlési hatóságoknak a szabályozási döntések előtt, a BERT-tel és a Bizottsággal is egyeztetniük kell, s amennyiben a BERT nem látja megfelelőnek a tervezett intézkedéseket, a Bizottság a tagállami hatóságokat a tervek módosítására kötelezheti
- Strukturális szétválasztás, mint végső eszköz: a nemzeti hatóságok amennyiben indokoltnak látják a piaci verseny előmozdítása érdekében az infrastruktúrát és szolgáltatást is nyújtó vállaltokat (volt mamut távközlési cégeket) arra kötelezheti, hogy a vezetékhálózatukat külön cégbe szervezzék ki, mely egyenlő feltételekkel kell, hogy kezelje a szférában hasonló vagy az anyavállalattal megegyező szolgáltatásokat nyújtó versenytársakat

Európai uniós rádióspektrum-stratégia

- Uniós szintű rádiófrekvencia kiosztás, miután a tagállamok előzőleg lemondtak a közösség javára a rádiófrekvencia-kiosztási jogaikról
- Az egységes kiosztás nyomán a tagállamok egymást nem zavarva használhatják frekvenciáikat, vezeték nélküli szolgáltatások, a rádió, mobiltévé, szélessávú internet, műholdas navigáció, légi irányítás, időjárás-előrejelzés, e-kormányzás, e-egészségügy céljaira
- Az irányelvterv szerint a tagállamoknak bármely technológia és szolgáltatás számára biztosítaniuk kell az elektronikus hírközlési szolgáltatások számára elérhető bármely frekvenciát, összhangban a nemzeti frekvencia kiosztási tervekkel, és a Nemzetközi Hírközlési Unió szabályozásával
- A Bizottság számára cselekvési terv létrehozására vonatkozó javaslatot tett az EP, melynek célja a rádióspektrumok használatbavételének megtervezése, uniós és tagállami szinten egyaránt

Brüsszel, 2008. szeptember 25.

Romlott Magyarország korrupciós besorolása

Nyolc helyet esett vissza Magyarország a korrupciós listán. A legkevésbé korrupt uniós országoknak a skandináv államok bizonyultak, a legrosszabb eredményt azonban Bulgária és Románia produkálta.

Míg Magyarország a Transparency International tavalyi korrupciós listáján a 39. helyen szerepelt, addig az idén a 47. helyre csúszott vissza. Alexa Noémi, a TI Hungary igazgatója sajtótájékoztatóján úgy vélekedett, ha az ország nem lép fel hatékonyan a korrupció ellen, akkor az a térségben betöltött pozícióját veszélyeztetheti. A szakember szerint a párt- és kampányfinanszírozás átláthatatlansága, valamint a túlbonyolított közbeszerzési rendszer tekinthető a korrupció melegágyának Magyarországon.

A nemzetközi szervezet listájának élén egyébként jobbára skandináv államok (Dánia, Svédország, Finnország) állnak. A 2004-ben csatlakozott uniós tagállamok közül Szlovénia érte el a legjobb

besorolást (26), a szlovéneket pedig szorosan követik az észtek (27). Csehország (45) első ízben előzte meg Magyarországot a listán. A legrosszabb eredményt az uniós tagállamok közül egyébként Románia (70) és Bulgária (72) érte el.

E két utóbbi országban a politikai korrupció, az igazságszolgáltatás elégtelen működése és az uniós pénzekkel való visszaélés jelenti a legnagyobb problémát. Jana Mittermaier, a szervezet brüsszeli irodájának vezetője az EUobservernek nyilatkozva úgy vélekedett, hogy Romániában még sokat kell tennie a korrupció legyőzéséért, és bár Bukarest cseppet sem lehet elégedett az eredménnyel, ám leginkább mégis Bulgáriának kell aggódnia az eredmények miatt. Mark Gray bizottsági szóvivő elmondta, hogy a két ország adatai magukért beszélnek, és figyelembe fogják venni ezeket akkor, amikor a következő jelentést készítik elő, ahogy tette ezt a testület 2007-ben, illetve idén júliusban. (Ezen mechanizmus keretében a Bizottság a két ország igazságszolgáltatási reformját, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelmét, illetve ezek eredményeit veszi górcső alá.)

Ingeborg Graessle német kereszténydemokrata EP-képviselő szerint a két országban „a mérgezett politikai légkör" az, ami eredménytelenné teszi a korrupció elleni harcot, és arra készteti az egyes embereket, hogy a probléma megoldása helyett a hatalomért tülekedjenek. A képviselőasszony tagja az EP költségvetési ellenőrző bizottságának, mely szeptember végén tényfeltáró küldöttséget küld Bulgáriába. A képviselők azt vizsgálják majd, hogy az országban miként alakult a helyzet azután, hogy a Bizottság júliusban – a különféle szabálytalanságokra válaszul – befagyasztotta 500 millió euró kifizetését. Románia egyelőre nem számíthat hasonló küldöttségre, jóllehet az EU a közelmúltban 80 millió euró agrártámogatás kifizetését függesztette fel.

Figyelemre méltó fejlemény még, hogy több nyugati ország, köztük Olaszország, Franciaország, Nagy-Britannia, Portugália és Finnország a korábbiakhoz képest rosszabb eredményt ért el a korrupciós listán, s ez a szakértők szerint teljesen új jelenség. Jana Mittermaier szerint a felügyeleti és elszámoltathatósági mechanizmusokat kellene javítani annak érdekében, hogy a gazdag országok ne essenek vissza a listán. Egyes szakértők úgy vélik: az, hogy több tagállamban megszüntették vagy átszervezték a korrupcióellenes hatóságokat, azzal a veszéllyel járhat, hogy a korrupció elleni harc a jövőben sokkal inkább átpolitizált lesz.

A mostani listán az Egyesült Államok a 18., Oroszország pedig a 147. helyet foglalja el. A világ legkorruptabb országának Szomália bizonyult.

Brüsszel, 2008. szeptember 22.

Lezárták az orvoslátogatói díj ügyében indult eljárást

Az Európai Bizottság úgy döntött, lezárja az orvoslátogatókat foglalkoztató gyógyszergyártó vállalatok gyógyszer-ismertetői tevékenységét szabályozó magyar jogi rendelkezéssel kapcsolatban indított eljárást.

A szóban forgó rendelkezést a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény tartalmazza (36. § (4) bekezdés). E rendelkezés értelmében a gyógyszergyártó vállalatoknak valamennyi, általuk foglalkoztatott képzett gyógyszerismertető személy tevékenysége után évi ötmillió forintot (hozzávetőleg 20 000 eurót) kell fizetniük. Az indított vizsgálat arra kereste a választ, hogy az említett fizetési kötelezettség összhangban van-e az EK-Szerződés 43. és 49. cikkével, amelyek a letelepedés szabadságát, illetve a szolgáltatások belső piacon történő szabad mozgását írják elő.

A Bizottság lezárta az ügyet, mivel a magyar Alkotmánybíróság 2008. június 16-i határozatában megsemmisítette a szóban forgó rendelkezést. Azt az elmúlt hetekben több helyen is megjelent magyarországi lapinformációt, hogy a kormány az egészségügyi programja részeként a megsemmisített orvoslátogatói díj valamféle módon történő pótlására, módosított formában történő újbóli bevezetésére készül, a Bizottság természetesen nem vette figyelembe.

Brüsszel 2008. szeptember 4.

Kitűnő osztályzatot kapott az uniós energiapolitika

Az EU energiapolitikájáról szóló első jelentésében a Nemzetközi Energiaügynökség elismerően nyilatkozott az éghajlatváltozás és az energiapiac liberalizációja terén tett uniós erőfeszítésekről.

A Nemzetközi Energiaügynökség en (IEA) teljes mértékben támogatja az energiaügy terén alkalmazott uniós intézkedéseket, amelyek az éghajlatváltozás visszaszorítására irányuló ambiciózus célkitűzések elérését szolgálják. Az EU energiapolitikáját első ízben vizsgáló jelentésében az ügynökség méltányolta, hogy az uniós intézkedések egységesen közelítik meg az energiaügy és a globális felmelegedés kérdéseit de en fr pt.

Az ügynökség megállapítja, hogy az intézkedések csökkentik a gáz- és olajimporttól való függőséget, a gazdaságot pedig megvédik azoktól a hatásoktól, amelyeket az energiár-növekedés és az energiaellátás bizonytalansága vált ki.

Az ügynökség szorgalmazza továbbá, hogy az Unió tartson ki azon javaslatai mellett, amelyek a villanyáram- és gázellátás termeléstől való elválasztását indítványozzák. Amikor az energiatermelés és -ellátás ugyanazon vállalat kezében van, a versenytársak nehezebben tudnak piacra lépni. A két terület szétválasztásával

- könnyebbé válik a kisebb vállalkozások számára a piacra jutás;
- a fogyasztók több szolgáltató közül választhatnak;
- elterjedtebbé válik a megújuló energiák (pl. a szél- és a napenergia) használata.

A Nemzetközi Energiaügynökség javasolja továbbá, hogy az EU növelje meg az energiaügy terén folytatott kutatások finanszírozására fordított összegeket, valamint az uniós intézmények vállaljanak aktívabb szerepet az uniós tagállamok és az Unión kívüli országok energetikai kapcsolatainak összehangolásában. A 27 tagú EU és legjelentősebb gáz- és olajszállítója, Oroszország energetikai kapcsolataiban zavarokat okozott és okoz az egységes uniós fellépés hiánya, állapítja meg az ügynökség.

Andris Piebalgs energiaügyi biztos örömét fejezte ki a pozitív visszajelzés kapcsán. A párizsi székhelyű, független ügynökség, amely kormányzatok számára nyújt energiapolitikai tanácsokat, elsőként készített olyan áttekintést, amely az Uniót egészként vizsgálja. Ez is azt mutatja, hogy az EU „energiaügyekben ezentúl egyetlen egységnek számít” – jegyezte meg az energiaügyi biztos az IEA ügyvezető igazgatójával, Tanaka Nobuóval tartott közös sajtókonferencián.

2008. szeptember 3.

Élelmiszer-biztonság: mi maradhat vissza a növényvédő szerekből?

A szeptember 1-jén hatályba lépő új uniós szabályok egységes határértékeket szabnak az élelemben található növényvédőszer-maradékokra.

E határértékek bevezetésével az EU a fogyasztók védelmét kívánja szolgálni, továbbá a kereskedelmi és importtevékenység megkönnyítésére törekszik. „Az egyes tagállamok által termelt vagy importált élelmiszereknek minden tagállamban alkalmasaknak kell lenniük a biztonságos fogyasztásra" – fejtette ki az egészségügyi biztos, Androulla Vassiliou.

A növényvédő szerek egy kis része a learatott termésből bejut az élelmiszerekbe. Az EU határértékeket szabott meg e vegyszermaradékokra, hogy a fogyasztók minél kevésbé legyenek kitéve a hatásuknak, az elfogadhatatlan egészségügyi kockázatok elkerülése céljából.

A növényvédőszer-maradékokról szóló rendelet en mintegy 1100 peszticidre tér ki, amelyet az Unióban vagy az Unión kívül használnak a növénytermesztők. A termékek széles körére állapít meg vegyszermaradék-határértéket: többek között a húsra, a tejre, a zöldségekre, a gyümölcsökre – a csonthéjasokat is beleértve, a fűszerekre és a takarmányokra. A határértékek a friss és a feldolgozott termékekre egyaránt vonatkoznak, hígítás vagy koncentráció esetében megfelelő kiigazítással.

Korábban az EU csupán bizonyos növényvédő szerekre vonatkozóan írt elő határértékeket, a többi peszticid szabályozása az egyes tagállamok hatáskörébe tartozott. Így előfordult, hogy olyan termékek, melyekben a vegyszermaradék túllépte a megengedett határértéket az egyik tagországban, elfogadhatónak minősültek egy másik tagállamban. Egyes növényvédőszerek esetében pedig nem is létezett ilyen előírás. Az egységesség hiánya zavart okozott mind a kereskedők, mind a fogyasztók körében.

A rendelet által bevezetett határértékek meghatározásakor az EU figyelembe vette a legveszélyeztetettebb csoportok, így a csecsemők és a gyermekek érdekeit. Ebben a kérdésben alapelvnek számít, hogy az élelmiszer-biztonság fontosabb, mint a növényvédelem.

A jogszabály végrehajtásának feladata az EU tagállamainak kormányaira hárul, a Bizottság azonban ellenőrzi, hogy érvényesülnek-e az új szabályok. Bizonyos növényvédő szerekre és növényekre előírt határértékek megtekinthetők a Bizottság online adatbázisában en.

Tájékoztató a növényvédőszer-maradékokról en

Brüsszel, 2008. július 28.

Mostantól Európa összes repülőtere akadálymentesített

A mozgásukban korlátozottak és a hátrányokkal élők számára az egészséges utasokkal egyenlő körülmények biztosítására és a szolgáltatási palettájukhoz való teljes hozzáférésre kötelezi az összes európai repülőteret a július 26-án életbe lépett új szabályozás.

Két éves türelmi idő után július 26-ától minden mozgáskorlátozott, idős és hátrányokkal élő számára kötelesek az Unió repterei a minden más utas számára biztosítottal megegyező körülményeket, szolgáltatásokat és hozzáférést biztosítani, méghozzá térítésmentesen.

„Az új szabályok bevezetésével véget vetünk a légi utazás kapcsán meglévő diszkriminációnak, amely által a hátrányokkal élők és az idősek is megkapják a reptereken, s a repülőkből való ki- és beszálláskor a számukra szükséges segítséget a szabad utazáshoz. Ezzel jelentős lépést teszünk afelé, hogy Európa mindenki számára elérhető és bejárható legyen" – mondta csütörtökön tartott sajtótájékoztatóján Antonio Tajani közlekedési biztos.

A Bizottság szerint az új szabályozás bevezetése hatékony választ adhat az idős lakosok igényeire, mely, mint Tajani hozzátette, a kontinens lakosságának öregedő demográfiai trendje miatt egyre többeket érint. Brüsszel becslése szerint 127 millió uniós polgár ma is segítségre szorul az utazás kapcsán.

Az új szabályozás abból indul ki, hogy miközben egyre több idős él a tagállamokban, így egyre többen is utaznak, amelynek eredményeképp egyre nagyobbak a repterek. A sok gyaloglásra a repülőtereken azonban nem minden utas képes, s eddig nem mindenhol volt ingyen hozzáférhető segítség a rászorulóknak.

Ezért született a mozgásukban korlátozottak repülővel történő közlekedéséről szóló 1107/2006-os rendelet, melyet 2006. július 5-én fogadott el az Európai Parlament és a Tanács. Ebben három szakaszra tagolták az életbe lépést, amelyek közül az első tavaly július 27-én, míg a fennmaradó kettő 2008. július 26-án lépett életbe. A rendelet szerint az Unió reptereiről induló, vagy az EU-s tagállamban bejegyzett társaságok által üzemeltetett, harmadik országból bármely tagállamba érkező járat működtetője számára tilos a mozgásukban korlátozottak repülő jegyvásárlását és utazását elutasítani. Az egyetlen eset, amikor korlátozásokat alkalmazhatnak a légitársaságok, ha az elutasításnak biztonsági oka van, vagy technikailag kivitelezhetetlen a beteg repülőn történő utaztatása.

Mostantól tehát az európai repterek mindegyikén külön szolgáltatások kell, hogy rendelkezésére álljanak a segítségre szorulóknak, a reptérre történő belépéstől a fedélzetre szállásig, majd leszállás után a fogadó reptér teljes területén. Továbbá a fedélzetre szálláskor is elsőbbséget kell, hogy élvezzenek az erre rászorulók. A tolókocsik és a vakvezetők kutyák szállítása is ingyenes az új szabályok értelmében. A különleges törődést igénylő utasok egyetlen kötelessége a repülés kapcsán, hogy legkésőbb az elutazás előtt 48 órával értesíteniük kell igényeikről az érintett repteret vagy légitársaságot.

A tagállamoknak a szabályok megfelelő betartását ellenőrző és biztosító intézményt kell felállítaniuk vagy megbízniuk, melyhez szükség esetén panasszal fordulhatnak az érintettek. A Bizottság tájékoztatása szerint a legtöbb tagállam már megküldte a feladattal megbízott intézmény nevét és a felelősöket, melyet a következőkben ellenőrizni fog az Unió.

Tajani szerint az új szabályok révén nem csak az unión belüli mobilitása nő a hátrányokkal élőknek, de ennek hatására várhatóan számottevően nőni fog a harmadik országokból érkező mozgásukban korlátozottak száma is, mely további bevételi forrást teremt az EU-tagállamok turizmusainak is.

Brüsszel, 2008. július 24.

Rekordszámú élelmiszerbiztonsági bejelentés 2007-ben

Jelentősen nőtt a fogyasztásra nem alkalmas minőségű és tartalmú élelmiszerek száma 2007-ben, mely egyrészről az Élelmiszerek és Táplálékok Gyors Riasztó Rendszerének (RASFF) jó működését jelzi, másrészt a jelentett esetek hatékonyabb utókövetését – derült ki a Bizottság szerdán közzétett jelentéséből.

Tavaly rekordszámú, 7354 bejelentés és figyelmeztetés érkezett az Élelmiszerek és Táplálékok Gyors Riasztó Rendszerének uniós hálózatán keresztül a Bizottsághoz, melyek közül a legtöbb figyelmeztetés (43 százalék) az unión belülről származó termékek kapcsán jött, s csak 42 százalék származott a kontinensen kívülről. A tavalyi adatokhoz hasonlóan a legtöbb riasztás idén is halakkal és halból készült termékekkel kapcsolatban érkezett (21 %), miközben 2006-hoz képest számottevően nőtt az iráni pisztáciában lévő aflatoxinokkal (a természetben előforduló, rágcsálókra és emberekre egyaránt veszélyes rákkeltő mikotoxinok (gombamérgek), amelyeket penészgombák termelnek – a szerk.) kapcsolatos panaszok száma.

A RASFF jelentés szerint 971 riasztás volt, melyet akkor foganatosítanak, amikor az élelmiszer vagy táp már a fogyasztói piacon van, és azonnali cselekvésre van szükség. 2015 információs figyelmeztetés történt tavaly, melyhez további 4339 kiegészítő információs figyelmeztetés társult.

„Jó hír, hogy nő az élelmiszerbiztonság és ezzel az RASFF kapcsán meglévő társadalmi éberség is a tagállamokban, s ezáltal egyre hatékonyabb és erősebb eszközzé lesz az idő múlásával, mely modellként szolgál más államoknak a fogyasztóvédelem javításához. A RASFF révén lehetőségünk van hatékonyan fellépni az élelmiszermérgezések terjedése ellen, minimalizálva az egészségügyi kockázatokat a korai fellépésnek hála” – mondta el szerdai sajtótájékoztatóján Andrulla Vasziliu, egészségügyi biztos.

Az Élelmiszerek és Táplálékok Gyors Riasztó Rendszer olyan gyors reagálású információcserélő hálózat, mely a 27 tagállamot, Norvégiát, Liechtensteint és Izlandot, valamint az Európai Bizottságot köti össze, hogy gyorsan és hatékonyan léphessen fel az Unió, amennyiben a piacra került vagy az előtt álló élelmiszerek és táplálékok nem elfogadható szintű egészségügyi kockázatot jelentenek.

A jelentésben szereplő riasztások és figyelmeztetések 65 százalékát a nemzeti élelmiszerbiztonsági hatóságok kezdeményezték minőségellenőrzéseik nyomán. Az riasztások oka legtöbbször esetlegesen kórokozó mikroorganizmusokat tartalmazó táplálékok felbukkanása. A további okok közt szerepel idegen testek felbukkanása az ételben, allergének, tiltott élelmiszeradalékok, biotoxinok, GMO-termékek, paraziták és sok egyéb.

Az élelmiszerek csomagolásán szereplő legtöbb tájékozató információkkal kapcsolatos hiányosság az EU-n kívülről érkező termékeket érinti (73 százalék). Átlagosan hétből több mint négy termék, melyet a RASFF kockázatosnak minősít, az Unió külső határain akad fenn, mely esetekben a rendszer figyelmezteti az érintett importőr országot, vagy szükség esetén a Bizottság levélben fordul a nemzeti hatósághoz a szükséges óvintézkedések megtételéért.

Az Európán kívüli országok közül Kína, mely az ellenőrzéseken megbukott termékek 12 százalékáért felelős, külön fejezetet kapott az éves jelentésben. Indiát dioxin tartalmú guargumi forgalmazása miatt marasztalja el a jelentés. Emellett tavaly számottevően több jelentés érkezett dioxintartalmú konzerv halmájról, de 2006-hoz képest sokkal több volt az ólmot tartalmazó halárúk aránya is. A halak után húsból és hústermékből tartóztattak fel a legtöbbet az élelmiszerbiztonsági hivatalok (13 százalék), a gyümölcsök aránya 12 százalék, a pékárúké és gabonaféléké 7 százalék, s a dietetikus élelmiszereké 6 százalék.

A termékek származási országát tekintve Kínát, Törökország (293 eset), az Egyesült Államok (193 eset és csökkenő tendencia), Spanyolország (177 eset és növekvő tendencia), Irán, Németország és India követi.

A jelentések tagországonkénti eloszlása kapcsán Olaszország végzett az élen, mely 2007-ben 499 esetben figyelmeztetett beszállítókat, ezt követi Németország 376 figyelmeztetéssel, majd az Egyesült Királyság 360-al, s a görögök és a spanyolok fej-fej mellett 169 és 168 jelentéssel. Ami a riasztásokat illeti, abban is az olaszok vezetnek 147 esettel, majd a németek jönnek 142-vel, a

harmadikok pedig a dánok 68 esettel. Magyarország tavaly 29 esetben figyelmeztetett, míg 2006-ban 33 esetben. A riasztások száma 19-re nőtt a 2006-os 15-ről.

Brüsszel, 2008. július 21.

OECD: drágák és kevéssé hatékonyak a bioüzemanyagok

Erősen kritikus jelentést tett közzé a legfejlettebb államokat tömörítő OECD nemzetközi fejlesztési szervezet, mely szerint a bioüzemanyagok jótékony hatása az üvegházhatást okozó gázok csökkentése és az energiabiztonság tekintetében „igen korlátozott".

A 30 legfejlettebb országot tömörítő Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) - melynek 19 tagja része a Huszonheteknek – jelentése ráadásul egy világbanki belső jelentésre hivatkozva állítja, hogy a bioüzemanyagok előállításához szükséges mezőgazdasági termelésnek szignifikáns hatása van a gabonafélék árának számottevő növekedésére. A jelentés szerint a legnagyobb gond, hogy a bioüzemanyagok „erősen függenek az állami támogatásoktól", s így nem kínálhatnak érdemi piacképes megoldást a kőolajárak emelkedésére.

Számításuk szerint az EU, az Egyesült Államok és Kanada 2006-ban 11 milliárd dollárral támogatta a bioüzemanyagok termelését és használatát, mely szám középtávon (2013 és 2017) között felkúszhat 25 milliárdra évente. Ráadásul az OECD szakértői szerint az adó- és egyéb pénzügyi kedvezményekkel, vámokkal, infrastrukturális befektetésekkel, kijelölt elérendő biodízel kvótákkal és a bioüzemanyag piacaikat védő külkereskedelmi korlátozássokkal tovább torzítják az országok a szabad piaci versenyt az energiaszektorban.

A jelenlegi trendek megmaradása esetén várhatóan a bioüzemanyagok aránya és a támogatásuk mértéke is duplájára emelkedhet a következő évtizedben. Mivel az EU a teljes biodízel termelés 60 százalékáért felelős, Brazília és az Egyesült Államok pedig az összes etanol előállítás 31 és 48 százalékáért, ezért ezeket az országokat fogja leginkább érinteni a bioüzemanyagok felé fordulás problémája, ezzel erőforrásokat véve el az energiahatékonyság növelésétől és a szénhidrogénektől mentes fenntartható energiahordozók érdemi piacnyerésétől - jósolja jelentésében az OECD.

A jelentés szerint éppen a magas állami támogatások miatt kerültek az újfajta üzemanyagok a környezetvédők, közgazdászok és energia szakértők érdeklődésének homlokterébe.

Az elemzők a jelenlegi „üzemanyag-termelés" kapcsán azt nyilatkozták, hogy annak hatékonysága (vagyis, hogy mennyivel csökkenti mindent összevetve a széndioxid-kibocsátást) okozza a legnagyobb fejtörést. Mert míg a brazil cukornádból termelt etanollal 80 százalékos széndioxid-kibocsátás csökkenés érhető el a kőolajégetéshez képest, addig a búzából, cukorrépából vagy zöldségek olajából nyert energiahordozó 30 százalékkal csökkenti a kibocsátást, míg az Egyesült Államokban leginkább elterjedt kukoricából származó üzemanyag még 30 százalékos csökkenést sem mutathat fel.

Mindezek összességében a jelentés szerint a közlekedési ágazat teljes széndioxid-kibocsátását kevesebb, mint egy százalékkal csökkentik (maximum 0,8 százalékkal 2015-ig), mely az állami ráfordításokat a mérleg másik serpenyőjére helyezve igen sovány eredmény.

Az egy százalékos széndioxid-kibocsátás csökkentés eléréséhez, egy tonna széndioxid lefaragáshoz átlagosan 960–1700 dollárnyi költség társul, a három legnagyobb termelő üzemanyag előállítási költségeit átlagosan figyelembe véve. A szerzők arra is felhívják a figyelmet, hogy a legtöbb országban a bioüzemanyag-gyártás gazdasági előnyei máig nem jelentek meg a nemzeti piacokon, vagyis a kőolaj alternatívája nemhogy nem olcsóbb, mint a hagyományos üzemanyagok, de jóval magasabb összességében az előállítási áruk.

Ráadásul csak a jelenlegi támogatásokkal számolva a búza ára 5, a kukoricáé 7, míg a zöldségolajoké 19 százalékkal emelkedik a bioüzemanyag-termelés következtében önmagában a következő 10 évben.

Az OECD javaslatai szerint elsődleges, hogy újból az energiahatékonyság (és a közlekedési szektor energiaigényének csökkentése) növelésére kerüljön vissza a fókusz. Elengedhetetlen továbbá a jelenleginél sokkal nyitottabb bio-energiaforrás piac és tőzsde, mely elengedhetetlen a hatékonyság növelése és a költségek csökkentése szempontjából. A bioüzemanyagok közül pedig csakis a lehető legnagyobb széndioxid-csökkentést eredményező növényekre szabad fókuszálni a szakértők szerint, melyhez elengedhetetlen a második generációs energiahordozókkal kapcsolatos kutatások fokozása.

Az OECD előzőleg már 2007 szeptemberében a témában kiadott jelentésében arra figyelmeztetett, hogy a bioüzemanyagokra fordított állami támogatások az élelmiszerárak robbanásszerű növekedéséhez vezethetnek, hozzájárulhatnak az erdők irtásához és természetes élőhelyeket fenyegethetnek, miközben a légköri felmelegedéssel szemben kifejtett hatásuk csak korlátozott lesz.

A teljes tanulmány innen tölthető le: http://www.oecd.org/dataoecd/19/62/41007840.pdf

2008. július 17.

Az EU ismét fellép a mobiltelefon-használók érdekében

Szigorú fellépést hirdetett meg a Bizottság a csengőhangokkal kapcsolatos csalások leküzdésére. Az intézmény ezen túlmenően csökkenteni kívánja a szöveges üzenetek és a mobilos internetezés roamingdíját.

Mit tesz a legtöbb utazó, amikor Olaszországban járva életében először megpillantja a Colosseumot? Üzenetet küld mobiltelefonján otthon maradt barátainak vagy családtagjainak, hogy megossza velük a felejthetetlen élményt.

Ám nem mindenki tudja, hogy borsos árat kell fizetnie a külföldről küldött üzenetért en. Egyetlen Olaszországból küldött üzenet a francia turistáknak 30 eurócentbe, a cseheknek pedig 42 eurócentbe kerül. A brit nyaralóknak Spanyolországban akár 63 eurócentet is felszámolhatnak a barangoló SMS-ekért.

Az információs társadalomért és médiaügyért felelős biztos de en fr, Viviane Reding kijelentette: az üzenetekért az Unió 27 tagállamában fizetendő 0,29 eurós átlagár indokolatlanul magas. A biztos felső határ bevezetését szorgalmazza. A cél az, hogy a jövőben legfeljebb 0,11 eurót lehessen a roamingoló üzenetekért felszámítani.

„Lehetővé kell tenni az EU polgárai számára, hogy méltányos áron küldhessenek szöveges üzeneteket egyik tagországból a másikba” – nyilatkozta a politikus. „A barangolási díjak már jó ideje terhelik a mobilszolgáltatók ügyfeleinek pénztárcáját.”

Az árakat megzabolázni hivatott jogszabályjavaslatok várhatóan idén őszre készülnek el. Hatálybalépésük esetén arra fogják kötelezni a cégeket, hogy csökkentsék tarifáikat. A Bizottság egy éven belül már a második alkalommal lép fel a mobiltelefon-használók érdekeinek védelmében. Az EU 2007 júniusában korlátozta a területéről indított barangolásos hívások díjszabását en.

Az uniós intézkedésre most azért kerül sor, mert az ágazat önként nem tette meg a tőle kért lépéseket. Egyetlen mobilszolgáltató reagált csupán a Bizottság februári felhívására, melyben az intézmény arra szólította fel a cégeket, csökkentsék a szöveges üzenetek roamingdíját.

A mobiltelefon-használók az Európai Unióban évente 2,5 millió SMS-t küldenek külföldről, és eközben több mint tízszeres árát fizetik a hazájukban küldött üzeneteknek.

A Bizottság azt is el kívánja érni, hogy a barangolási szolgáltatást igénybe vevő fogyasztókat a jövőben ne érje kellemetlen meglepetés, ha a külföldi mobiltelefonos internetezés után kézhez kapják mobilszámlájukat.

A roamingdíjak mellett az EU górcső alá vette a letölthető csengőhangokra vonatkozó ajánlatokat is, melyek gyakran félrevezetőnek bizonyulnak. Az egy évig tartó munka során a Bizottság 500 uniós, illetőleg norvégiai és izlandi honlapot vizsgált meg, és úgy találta, 80%-uknál felmerül a fogyasztóvédelmi szabályok megsértésének gyanúja, ezért esetükben további vizsgálatra van szükség. Volt már példa hasonló bizottsági lépésre: 2007-ben a repülőjegyeket értékesítő honlapokat ellenőrizte en az intézmény.

A vizsgálat több problémára is rávilágított. Az ingyenesnek hirdetett csengőhangokat letöltő gyanútlan felhasználó különböző csapdákba eshet, például akaratán kívül előfizet valamire. Számos honlap gyermekeket és fiatalokat céloz meg.

2008. július 16.

A környezetkímélő termelés és fogyasztás kulcsa

A Bizottság új intézkedéscsomagot terjesztett elő, melynek célja arra buzdítani a gyártókat, hogy környezetkímélőbb termékeket dobjanak piacra, és a termékek e tulajdonságáról jól látható címkével tájékoztassák a vásárlókat.

A csomag intézkedéseit, melyek között vannak kötelező jellegűek és önkéntességen alapulók, egy új bizottsági cselekvési terv en fogja össze. Ez a terv a környezetbarát termékkialakításra, valamint az energiahatékonysági és környezetvédelmi címkézésre összpontosít. Az intézkedések, ha mind megvalósulnak, az épületek fűtésére, világítására és karbantartására használt energiát akár 30%-kal is csökkenthetik.

A jelenlegi fogyasztási és termelési tendenciák jelentős hatással vannak környezetünkre. Az üvegházhatású gázok kibocsátása, a környezetszennyezés, a Föld természeti erőforrásainak kimerítése – és még folytathatnánk a sort. Létezik pedig néhány olyan módszer, mellyel a környezeti károkat könnyűszerrel mérsékelhetjük jólétünk feladása nélkül is.

Az EU már bevezetett szabályokat az energiahatékonyságot jelölő címkék en re vonatkozóan. A mosógépeket, hűtőszekrényeket és más háztartási készülékeket értékesítő boltoknak termékeiken fel kell tüntetniük az energiahatékonyságról tájékoztató adatokat. A Bizottság ki szeretné

terjeszteni ezt a rendszert számos más termékre, például az ablakokra. Jobban szigetelő ablakokkal a fűtési kiadásokat 11%-kal lehetne csökkenteni, a kibocsátott üvegházhatású gázok mennyiségét pedig több mint egyötödnyivel.

A címkézési rendszer bevezetése csak egyike azoknak az intézkedéseknek, melyekkel az EU fenntartható iparpolitikája en keretében a gyártókat arra kívánja sarkallni, hogy környezetkímélőbb termékekkel és termelési módszerekkel álljanak elő. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy Európa megőrizhesse versenyképességét ezen a területen a feltörekvő gazdaságokkal, így Kínával és Indiával szemben.

A hatóságok szintén fontos szerepet kapnak a fogyasztás és termelés fenntarthatóságának biztosításában. Az EU tagállami, regionális és helyi kormányzatai országuk GDP-jének számottevő részét költik építkezésre, közlekedésre, a köztisztaság fenntartására és más termékekre, illetve szolgáltatásokra. Az új terv célértékeket határoz meg, melyek arra hivatottak ösztönözni a tagállami hatóságokat, hogy „zöld" termékeket vásároljanak, illetőleg ilyen termékekbe ruházzanak be.

2008. július 14.

Víz és napsütés – veszélyes nyári örömök

Sokunk számára a víz és a napsütés jelenti a nyarat, így könnyen megfeledkezünk arról, milyen veszélyekkel járhat a napozás és a vízparti üdülés.

Az EU-ban minden évben mintegy 200 ezren szenvednek balesetet úszómedencékben, és hozzávetőleg 50 ezren sérülnek meg csónakázás, búvárkodás és más vízi sportok gyakorlása közben. A gyerekek körében a vízbefulladás jelenti a második leggyakoribb halálozási okot.

A legtöbb vízi baleset megelőzhető néhány alapvető biztonsági intézkedés révén. Az Európai Gyermekbiztonsági Szövetség az EU-val közösen a mai napon új iránymutatásokat bocsátott ki a hotelek, utazásszervezők és a szabadidős ágazatban működő cégek részére. A dokumentum az üdülőközönség védelmében az alábbiakat javasolja az érintetteknek:

- A fürdőhelyek, valamint a vízi és vízparti tevékenységek ellenőrzésével küszöböljék ki a fürdőközönségre – főként a gyermekekre – leselkedő veszélyeket.
- Bocsássanak a fürdővendégek rendelkezésére úszást segítő eszközöket és egyéb felszereléseket, és ellenőrizzék, hogy mindenkinek a megfelelő méret jusson.
- A személyzet részesüljön biztonsági képzésben; szükség esetén előre kidolgozott vészhelyzeti terv álljon rendelkezésre.

Európai egészségbiztosítási kártya: a nyugodt nyaralás záloga

Amennyiben külföldi vakációját az EU valamelyik tagállamában készül eltölteni, ne felejtse el magával vinni európai egészségbiztosítási kártyáját. Jelenleg hozzávetőleg 173 millió polgár, azaz az Unió lakosságának 36%-a rendelkezik ilyen okmánnyal. A négy éve bevezetett kártya 31 európai országban – a 27 uniós tagállamban, valamint Svájcban, Norvégiában, Izlandon és Liechtensteinben – segít tulajdonosának sürgősségi ellátáshoz jutni.

Azok a polgárok, akik a fenti országok valamelyikének állami egészségbiztosítási rendszerébe tartoznak, majd minden esetben jogosultak arra, hogy a kártyát kiváltsák. A kártya ingyenes,beszerzésével kapcsolatban az egészségügyi szolgáltatóknál tanácsos érdeklődni.Felhívjuk azonban a figyelmüket arra,hogy a kártya kizárólag közellátás igénybevételére jogosít fel, magánellátásra nem.

Élvezze okosan a napot!

Nyáron a legfontosabb tanács: ne tartózkodjon a tűző napon ! Amikor napvédő terméket en vásárol, olvassa el a címkén található tájékoztatót, és győződjön meg arról, hogy a készítmény valóban megfelelő védelmet nyújt-e.

Olyan készítményt válasszon, amely *mindkét* ártalmas sugárzástípus, az UVA és az UVB ellen is véd.Ne feledje: még a teljes oltalmat ígérő termékek sem biztosítanak 100%-os vagy korlátlan védelmet a napsugarak ellen.Helyes használat esetén a 15–25 faktoros naptejek ugyanolyan hatékonyak lehetnek, mint az 50 vagy magasabb faktorszámmal rendelkezők.

Az Unió területén kapható legtöbb napvédő terméken már a Bizottság ajánlásainak megfelelő új, könnyen érthető címkék találhatók.

A napvédelmet azonban nem szabad kizárólag ezekre a termékekre bízni. Amennyire csak lehet, kerülni kell a napozást a déli órákban, a csecsemőket és a kisgyermekeket pedig óvni kell a közvetlen sugaraktól!

Brüsszel, 2008. július 10.

Szigorítják az élelmiszer-adalékok felhasználását

Egyszerűbb és korszerűbb szabályokat alkalmaznának a jövőben az élelmiszer-adalékanyagok, az aromák és az enzimek engedélyezése terén – az Európai Parlament képviselői kedden összesen négy, a témába vágó tervezetet fogadtak el. Ezzel nem csak a fogyasztóvédelmet erősítenék, de megkönnyítenék az élelmiszerek szabad mozgását is az EU-n belül.

Az élelmiszeripari adalékokról szóló csomag, melyre az Európai Bizottság két éve tett javaslatot, a következőket tartalmazza: 1) egységes engedélyezési eljárásra irányuló javaslat az élelmiszer-adalékanyagok, az élelmiszeripari enzimek és az élelmiszer-aromaanyagok tekintetében, 2) az élelmiszer-adalékanyagokról szóló rendelet, 3) az élelmiszeripari enzimekről szóló rendelet és 4) az élelmiszer-aromaanyagokról szóló rendelet. Az élelmiszeradalékokról jelenleg tucatnyi uniós jogszabály rendelkezik; ezen a helyzeten javítana most ez a jogszabályi csomag, amely nem csak napra késszé tenné és egyszerűsítené a jogszabályokat, de összhangba is hozná azokat a legfrissebb tudományos eredményekkel.

Az első jogszabály közösségi szintű „közös engedélyezési eljárást” vezetne be az adalékanyagok, az enzimek és az aromák számára. A szocialista, svéd Åsa Westlund jelentése szerint ez az eljárás nem csak az élelmiszereknek az Unión belüli szabad mozgását segíti majd elő, de hozzájárul az emberi egészség és a fogyasztók érdekeinek védelméhez is. A közösségi eljárást – az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) tudományos állásfoglalása alapján – átlátható és központosított úton hajtják majd végre (feltéve, ha az ágazati élelmiszer-jogszabályokban meghatározott engedélyezési feltételek teljesülnek). A Tanács korábbi kívánságával ellentétben az EFSA-nak nem hat, hanem kilenc hónapja lesz állásfoglalása kialakítására. Az engedélyezett anyagok listáját a Bizottság teszi naprakésszé: az EFSA véleményét követő kilenc hónapon belül a Bizottság rendelettervezetet nyújt be a közösségi lista naprakésszé tételére, figyelembe véve az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság állásfoglalását és a közösségi jogszabályok valamennyi vonatkozó rendelkezését.

Adalékok

Åsa Westlund másik jelentése olyan adalékokkal foglalkozik, mint amilyenek az édesítőszerek, a színezékek, a tartósítószerek, az antioxidánsok, a zselésítő anyagok vagy a csomagoláskor használt gázok. A szöveg szerint ezeket az anyagokat csak akkor lehet engedélyezni, ha használatuk biztonságos, ha technológiai értelemben szükség van az alkalmazásukra, használatuk nem vezeti félre a fogyasztókat, és mindez (mármint az adalékanyagok felhasználása) a fogyasztók érdekében és javára történik. A feldolgozatlan élelmiszerekben ugyanakkor a jövőben teljes mértékben tilos lesz az élelmiszer-adalékok felhasználása, mint ahogy az édesítőszereket és a színezékeket nem lehetne felhasználni a bébiételek készítésekor sem.

A tagállamok a továbbiakban is megtilthatják bizonyos adalékanyagok felhasználását a területükön gyártott hagyományos ételek előállításakor. Mivel a parlamenti első olvasat óta közétett legfrissebb tudományos eredmények azt mutatják, hogy az úgynevezett azo-színezékek egészségügyi kockázatot jelentenek a gyerekek számára, a képviselőknek sikerült belevenniük a jogszabályba, hogy az efféle anyagokat tartalmazó ételek címkéin megjelenjen: ezen anyagok a gyermekek tevékenységére és figyelmére káros hatást gyakorolhatnak.

Aromák

Az élelmiszeripar több természetes és mesterséges aromát is használ, melyek közül 2600 nyilvántartásban szerepel. A Mojca Drcar Murko (szlovén, liberális) által gondozott jelentés szigorúbb feltételeket vezetne be a „természetes” kifejezés alkalmazására: eszerint csak akkor lehetne ezt a jelzőt használni, ha összetevőinek 95 százaléka valóban természetes eredetű (a Bizottság 90 százalékot javasolt.) A szabályozás emellett kiemeli, hogy figyelmet kell fordítani az aromaanyagoknak az úgynevezett érzékeny csoportokra (például a gyerekekre) gyakorolt hatására, valamint leszögezi azt is, hogy mindezek felhasználása nem vezetheti félre a fogyasztókat.

A rendelet kimondja azt is, hogy az egyes, természetes tartalomként előforduló nem kívánatos anyagok maximális szintjének azokra az élelmiszerekre vagy élelmiszerkategóriákra kell korlátozódniuk, amelyek a leginkább hozzájárulnak azok étkezési beviteléhez. Amennyiben további, természetesen előforduló, nem kívánatos anyagok kockázatot jelentenek a fogyasztók egészségére, az EFSA véleménye alapján maximális értékeket kell megállapítani.

Enzimek

Élelmiszerenzimeket már több száz éve használnak például a sütésben, a sajt- vagy a sörkészítésben. Ezek az anyagok egyre fontosabb szerepet játszanak az élelmiszerek előállításakor, és a vegyi anyagok egyfajta alternatíváinak is tekinthetők. Ezekre az enzimekre jelenleg nem létezik uniós jogszabály, a tagállamok szabályozása pedig jelentősen eltér egymástól. Az új rendelet amellett, hogy közös szabályokat hoz létre az értékelésre és az engedélyeztetésre, kitér az élelmiszerekben használt enzimek ellenőrzésére is.

Akárcsak az adalékanyagoknál, az enzimek is csak akkor kaphatnak zöld jelzést, ha felhasználásuk nem eredményezi a fogyasztók félrevezetését. Ez utóbbi magában foglalja a többi között a felhasznált összetevők jellegére, frissességére, minőségére, a termék vagy a gyártási folyamat természetességére, vagy a termék tápértékére vonatkozó információkat. Avril Doyle (ír, néppárti) a

hétfői parlamenti vitában kiemelte, hogy az enzimek kapcsán jelenleg csak három tagállam, Nagy-Britannia, Franciaország és Dánia végez kockázatelemzést, hozzátéve, hogy az új harmonizált szabályok az élelmiszerbiztonság növelése mellett nagyobb választási lehetőséget biztosítanak a fogyasztóknak.

Ami a rendszer működését illeti, az új adalékanyagok engedélyezésével párhuzamosan a piacon fellelhető valamennyi adalékot (körülbelül 300-at) és aromát (körülbelül 2600-at) fokozatosan újra fogják értékelni. Azok az adalékok, aromák, enzimek, melyek felhasználása már zöld jelzést kapott, forgalomban maradhatnak, ám ha az engedélyezési eljárás lezárult, az engedélyezett anyagok listáján nem szereplő adalékokat automatikusan be fogják tiltani.

Brüsszel, 2008. június 30.

Magasak az adóterhek Magyarországon

Megfordult 2006-ban az általános adóterhek csökkenésének irányába mutató trend az Európai Unióban – derül ki az Eurostat napokban közzétett adataiból. Az új tagállamok közül egyedül Szlovéniában magasabb az adóbevételek aránya a GDP-hez képest, mint Magyarországon.

2006-ban megfordult az EU-ban az az 1999-ben kezdődött trend, amely az általános adóbevételek GDP-hez viszonyított arányának csökkenésének irányába mutatott. Az úgynevezett súlyozott adó-GDP ráta (vagyis az adók és a társadalombiztosítási járulékok teljes összegének a hazai össztermékhez viszonyított aránya) 2006-ban 39,9 százalékra emelkedett a 2005-ös 39,3 százalékos átlagos szintről az EU27-ben. Az Eurostat ugyanakkor arra is felhívja a figyelmet, hogy ez a ráta még mindig alacsonyabb, mint 1996-ban, vagy 1999-ben, amikor a ráta 41 százalékkal elérte a csúcsot.

Az EU statisztikai hivatala megállapítja, hogy az Európai Unióban az általános adószintek továbbra is magasak a világ más részeihez képest, az amerikai és a japán adószintet például 12 százalékponttal haladja meg az EU-ban mért átlag. Az adóterhelés ugyanakkor jelentős mértékben eltér az egyes országok között az EU-n belül. Az egész Unióban Romániában a legalacsonyabb az adóterhelés 28,6 százalékkal, de Szlovákiában (29,3%) és Litvániában (29,7%) is nagyon alacsony szintet mértek. Ezzel szemben Dániában majdnem 50 százalékos (49,1%) az adóterhelés és Svédországban is csak alig kisebb (48,9%).

Magyarországon a teljes adó- és járulékbevételek a GDP 37,2 százalékát tették ki 2006-ban, aminél 11 uniós tagállamban magasabb, 15-ben pedig alacsonyabb a ráta. Az új tagállamok közül viszont csak a Magyarországnál jóval magasabb GDP-vel rendelkező Szlovéniában nagyobb az adóterhelés. A magyar trend ugyanakkor még mindig csökkenő, hiszen 1996-ban még 40,6%, 2005-ben pedig 37,4 százalék volt az adóbevételek aránya a hazai össztermékhez képest. A legnagyobb csökkentést Szlovákia hajtotta végre, ahol az általános adóterhelés az 1996-os 39,4 százalékról 2006-ra 29,3 százalékra mérséklődött. Észtországban hasonló időszak alatt 35,1%-ról 31%-ra csökkent az adóterhelés. Cipruson és Máltán ugyanakkor meredeken nőttek az adóterhek.

Az adóbevételeken belül továbbra is a munkát terhelő adók és járulékok jelentik a legnagyobb forrást, az EU27-ek adóbevételeinek közel a felét. A tőkét terhelő adók ugyanakkor a teljes adóbevételek körülbelül 23 százalékára, a fogyasztási adók pedig 28 százalékára rúgnak. Magyarországon a munkát terhelő adók és járulékok teljes adóbevételeken belüli aránya 39 százalék volt 2006-ban, miközben a fogyasztási adók a teljes adóbevételek 25,8 százalékát tették ki.

Az Eurostat adatai szerint ugyanakkor a tőkét terhelő adók az elmúlt években sokkal meredekebben nőttek, mint a munkára és a fogyasztásra kivetett adók az Európai Unióban. A tőkére vonatkozó tényleges adóteher a 2005-ös 26,8 százalékról átlagosan 29 százalékra nőtt az EU-ban, ami az Eurostat szerint elsősorban a gazdasági ciklus hatásaira vezethető vissza. A

legnagyobb mértékben egyébként Írországban (42,5%), Franciaországban (41,5%) és Dániában (40,9%) nőtt a tőke megadóztatása 2005 és 2006 között, míg a három balti államban volt a legszerényebb a növekedés. A munkát terhelő adók mértéke ugyanakkor a 2005-ös 34,6 százalékról csak 34,8 százalékra nőtt, vagyis eléggé kis mértékben.

Az Eurostat azt is szemügyre vette, hogy az egyes országokban mennyi a legmagasabb személyi jövedelem adó kulcs. Nos, az EU27-ek átlagában 38,7 százalék a legnagyobb jövedelmeknél az elvonás mértéke, de különösen magas Dániában (59%), Svédországban (56,6%), Hollandiában (52%) és Finnországban (50,5%), míg Romániában mindössze 16%, Szlovákiában 19%, Észtországban 22%, Bulgáriában pedig 24%. Magyarországon 40 százalék volt 2007-ben.

A statisztika a társaságok jövedelmeire kivetett úgynevezett kiigazított felső kötelező adó mértékére (adjusted top statutory tax rate on corporate income) is tartalmaz adatokat. Ez a társasági adó mértéke mellett figyelembe veszi a többletadókat, a helyi adókat és az adóalapra kivetett kiegészítő adókat is. Ennek alapján Bulgáriában és Cipruson a legalacsonyabb a társaságok adóterhelése (10%), miközben Máltán a legnagyobb (35%), de szorosan Málta nyomában van Franciaország (34,4%), Belgium (34%) és Olaszország is (31,4%). Magyarország esetében 21,3 százalékos adat jött ki, ami alatta marad az EU27-ek 23,6 százalékos szintjének. Érdekesség, hogy a legalacsonyabb adórátájú 12 uniós tagállam közül 11 új tagország, Írországgal kiegészülve. E szempont alapján egyébként Magyarországnál csak Szlovéniában nagyobb az üzleti vállalkozások adóterhelése az új tagállamok közül.

Brüsszel, 2008. június 26.

A Spar megveheti a magyar Plus élelmiszerláncot

Az Európai Bizottság szerdán jóváhagyta a magyar Plus élelmiszerdiszkont osztrák Spar csoport által történő felvásárlását.

Megkapta a Bizottságtól a zöld jelzést szerdán az osztrák Spar kiskereskedelmi lánc a Plusz Élelmiszer Diszkont Kft. felvásárlására. Brüsszel úgy ítélte meg, hogy a két cég fúziója nem akadályozná számottevően a versenyt az Európai Gazdasági Térségben vagy bármelyik fontos összetevőjében.

Az osztrák Spar csoport szupermarket, hipermarket-hálózata és diszkont üzletei révén számos európai országban jelen van. Az élelmiszereken túl ruházati és sportcikkek kereskedelme is a profiljába tartozik. Az osztrák cég Magyarországon szupermarketeket és hipermarketeket üzemeltet. A Plusz Hungary diszkontüzleteket tart fenn Magyarországon.

Az Európai Bizottság a tranzakció vizsgálata során az élelmiszer-kiskereskedelemre és az alapvető fogyasztói cikkek beszerzési piacaira koncentrált. Brüsszel arra a következtetésre jutott, hogy az egyesüléssel létrejövő cégnek számos erős és hatékony versenytársa marad az élelmiszer kiskereskedelmi üzletágban, mind helyi, mind országos szinten, jelentős piaci részesedéssel. Ami a beszerzési piacokat illeti, a vizsgálat itt arra az eredményre jutott, hogy a javasolt ügylet nem növeli majd meg jelentős mértékben a fúzióval létrejött cég vásárlóerejét a beszállítókkal szemben, vagyis az összefonódás útján létrejött cég nem lesz majd képes befolyásolni a beszállítói árakat.

2008. június 20.

Európai Tanács: napirenden a magas élelmiszer- és olajárak

Az Európai Unió állam- és kormányfői kétnapos brüsszeli ülésükön a Lisszaboni Szerződés ratifikációjának folytatása mellett foglaltak állást, és megvitatták a növekvő élelmiszer- és energiaárak problémáját.

Június 19-én és 20-án Brüsszelben összeült az Európai Tanács. Brian Cowen ír miniszterelnök tájékoztatta az ülésen megjelent uniós állam- és kormányfőket arról, hogy a felmérések szerint milyen okokra vezethető vissza a Lisszaboni Szerződés írországi elutasítása. Az EU vezetői úgy döntöttek, folytatni kell a ratifikációs folyamatot azokban a tagországokban, ahol a Lisszaboni Szerződést még nem fogadták el. A tervek szerint az Európai Tanács októberi ülésén újra napirendre tűzik majd a témát. A szerződés célja, hogy korszerűsítse a huszonhét tagúra bővült Unió működését, és erőteljesebb jelenlétet biztosítson a Közösség számára a nemzetközi politika színpadán. A dokumentum azonban csak akkor léphet hatályba, ha azt mind a 27 uniós tagállam ratifikálja. Az elmúlt hónapok során 19 tagország hagyta jóvá a szerződést.

A növekvő élelmiszer- és üzemanyagárakkal kapcsolatban a politikusok egyetértettek: körültekintően kell eljárni a legsúlyosabban érintett ágazatok és az alacsony jövedelmű családok terheinek csökkentése során. Az Európai Tanács ülésére az üzemanyagadók mérséklését követelők tüntetései közepette került sor. Az uniós vezetők hangsúlyozták: fontos, hogy a tagállamok a helyzet enyhítése céljából kizárólag „rövid távú és célzott" intézkedéseket hozzanak: az esetleges adócsökkentések és a szociális, illetve támogatási intézkedések hosszú távon nem korlátozhatják a világpiaci árakhoz való alkalmazkodást.

A magas olaj- és üzemanyagárak azt jelzik: szerkezetváltásra van szükség az energiaiparban annak érdekében, hogy javuljon az energiahatékonyság, és csökkenjen az EU olajfüggősége. Válaszul azokra a felvetésekre, melyek szerint az árrobbanás hátterében spekuláció áll, az európai vezetők az olajpiacok átláthatóságának növelését és az olajtermelő országokkal folytatott párbeszéd elmélyítését tűzték ki célul.

Az elmúlt hét folyamán az olajárak rekordmagasságba szöktek: tavalyhoz képest kétszeresükre emelkedtek. Az ok a kereslet megugrásában kereshető, mellyel az ellátás csak nagy nehézségek árán tud lépést tartani. A kőolajigény Kínában és Indiában növekszik a legnagyobb mértékben. Az árrobbanás hatására tiltakozó hullám söpört végig Európán. A megmozdulásokban elsősorban a leginkább érintett ágazatokban dolgozók – a kamionsofőrök, a gazdálkodók és a halászok – vettek részt.

Annak tudatában, mekkora terhet jelentenek a magas élelmiszer- és olajárak a fejlődő országok számára, ülésükön az EU vezetői az energiapolitika hatékonyabb nemzetközi összehangolását és a legsúlyosabban érintett országok megsegítését szorgalmazták. Az Európai Bizottság javaslatot tett az uniós élelmiszersegélyek növelésére, és új alap létrehozását indítványozta a fejlődő országok mezőgazdasági termelésének támogatása céljából.

További információk: Az EU választ keres a növekvő élelmiszer- és üzemanyagárak problémájára

Brüsszel, 2008. június 16.

A világbékét is fenyegeti a klímaváltozás

A klímaváltozás a környezetvédelmi veszélyeken túl sokkal komolyabb fenyegetéseket is jelent a Föld lakosságára nézve: éhezés elől menekülők millióit, megemelkedett tengerszint miatti menekültáradatot, a terrorizmus erősödő hatásait, tiszta föld és ivóvízhiány nyomán kitörő lázadásokat, összeomló államokat.

A klímaváltozás önmagában nem felelős a terrorizmusért, de jelentősen felerősíti az általa életre hívott fenyegetéseket, melyek ugyan előzőleg is megvoltak, csak ezáltal sokkal erősebb folyamatokként élheti meg őket az emberiség – indított megrázó gondolattal a klímaváltozás és a biztonságpolitika kapcsolatáról szóló brüsszeli konferencián a norvég környezetvédelmi és nemzetközi fejlesztésért felelős miniszter, Erik Solheim. A számokat érzékeltetve hozzátette, hogy míg ma 200 millió ember él föld nélkül a bolygón, addig a számuk az évszázad végére elérheti a 900 millió főt.

A Friends of Europe által szervezett beszélgetés moderátora, Gilles Merritt által feltett provokatív kérdésre, hogy a kőolaj kitermelésből oly sok hasznot húzó Norvégia hogyan viszonyul a drága olaj okozta világgazdasági zavarhoz, Solheim miniszter elmondta: egyrészről a lehető legjobban kihasználják a magas árból adódó helyzeti előnyüket. Másrészt azonban igen keményen szabályozzák az olajkitermelést, s az összes pluszprofitot a zöld technológiák fejlesztésére és fenntartható energiatermelési megoldások kidolgozására fordítják.

Hajlamos a világ elfelejteni, hogy a nyersanyagbőség a végéhez közeledik az emberiség történetében, s ezért a fő forrásokért való küzdelem (víz, a föld, a fém és a fa) sajnos a ruandai népirtáshoz hasonló kegyetlenkedésekbe sodorhatja a világot. „Mivel a klímaváltozás felerősíti ezeket a fajta fenyegetéseket, könnyebben megrogyhat alattuk számos gyenge lábakon álló demokrácia, melynek nyomán teljes régiók veszíthetik el stabilitásukat" – figyelmeztetett Solheim.

A norvág miniszter szerint azonban nem elég arra gondolni, hogy például ha megnő a tengerek vízszintje, azzal Hollandia vagy Banglades egy része víz alá kerülne, de az északi sarki jégtakaró elolvadása nyomán ma még beláthatatlan népvándorlási hullámok indulhatnak meg, mellyel minden, a mai globális világról létező szabályrendszer felborulhat.

Erik Solheim szerint éppen ezért el kell felejteni a régi globális rendet, mert csak és kizárólag Kína és Indai részvételével valósítható meg érdemi széndioxid-kibocsátás visszaszorítás, melyhez elengedhetetlen a technológiai transzfer és a fejlődő országok támogatása a környezetszennyezés elleni küzdelem terén. „Kell az Egyesült Államok technológiai és politikai támogatása, de ha nem szállnak be, nélkülük kell megcsinálni, mielőtt késő lesz" – tette hozzá végül a norvég miniszter.

Nemhogy vezető nem lesz a klímaváltozás elleni küzdelemben az Egyesült Államok, de örülhetünk, ha utánunk kullog a sorban és remélhetőleg nem tesz keresztbe a nemzetközi akaratnak – adott hangot kiábrándult véleményének a norvég vendég szavaira válaszolva Peter Carl Mogens, az Európai Bizottság környezetvédelmi főigazgatóságának feje. Mogens szerint a kiotói egyezmény megszületése óta eltelt 10 évben Európa és a Föld is elpazarolt tíz értékes évet, miközben folyamatosan beszélt a világ a változtatás szükségességéről, érdemi cselekvés azonban nem történt.

A környezetvédelmi főigazgató szerint, ami tényleg változott, az az, hogy időközben nemzetközi tudományos konszenzus jött létre a témában, s az IPCC (kormányközi panel a klímaváltozásról) ma már egyetértésben ír a glóbuszra leselkedő veszélyekről és brutális hatásokról.

Mogens ennek ellenére a 2009 végére tervezett koppenhágai klímacsúcs kapcsán (mely a kiotói megállapodás utódát hivatott megalkotni) pozitív előjelekről és reményt keltő hangokról beszélt, melyhez azonban elengedhetetlennek tartja a kapcsolódó EU-s irányelvek megszületését, az erős nemzetközi nyomásgyakorlást, valamint a Föld nagy részének részvételét a sikeres kibocsátás-csökkentés érdekében.

Rebecca Harms, az EP klímaügyi rendkívüli bizottságának alelnöke, a zöld frakció képviselője azonban Mogens véleményéhez hozzátette: ha az idei őszi poznani klímakonferencián nem lesz legalább részleges előrelépés, el is felejthetjük, hogy Koppenhágában érdemi döntés születik majd. Harms a klímaváltozás és a biztonságpolitika viszonya kapcsán kiemelten kezelné az élelmiszerellátás folytonosságának biztosítását, „mert éhező emberek még kevésbé tudnak

békében élni”. Az élelmiszerhiány kapcsán Harms úgy véli, hogy a magas biodízelkvóták egyre jobban fenyegetik az élelmiszerbiztonságot, s amíg ezt nem tudják biztosítani a Földön élőknek, nem is szabad újabb bioüzemanyag-kvótákat felállítani.

„A világ Európán kívüli részén még sokkal inkább veszélyes a biodízel gyártáshoz termelni, hiszen ott az olyan alapélelmiszereket használják energiahordozók termelésére, mint a pálmaolaj, szója, cukornád, kukorica” – mondta Harms.

A brüsszeli beszélgetéshez hasonló következményeket vetít előre az E3G nonprofit környezetvédelmi szervezet vezetője Nick Mabey által a Royal United Services Institute (RUSI) felkérésére írott tanulmány is, mely szerint már 2007-ben számottevően érezhetővé vált a klímaváltozás okozta biztonságpolitikai megingás, példaként pedig a mexikóvárosi élelmiszerlázadást, az afrikai szárazságok nyomán kialakult konfliktusokat, s az oroszok sarkköri területi igényeit hozta fel. Mabey arra figyelmeztet, hogy ezek csak az első jelei a világ biztonságpolitikai térképének radikális átalakulása előtt, mely a következő évtizedben egyre erősödik majd. A környezetvédelmi szakember szerint ennek az emberek együttélésére legalább olyan kiterjedésű hatása lesz, mint a világháborúknak, a baj csak az, hogy a hatása beláthatatlanul hosszabb lehet. A kutató a történelmi példákat hozva von párhuzamot a jelenlegi helyzet és a mezopotámiai vagy perui civilizációk összeomlása közt.

A kutató a klímaváltozás gazdasági hatásának alulbecsülésével vádolja a világot, melynek nyomán elengedhetetlennek tartja, hogy megfelelően legyen kommunikálva a biztonsági kockázata is a globális felmelegedésnek, valamint annak költségei a kormányok és a társadalmak felé. Ennek ellenére túl könnyű lesz a szükséges cselekvés elhalasztása, az azonnali költségek kifizetésének elkerülése végett – áll a kutatásban.

A globális fenyegetések ellenére lehet jó oldala is a klímaváltozásnak, amennyiben ugyanis a Föld túljut a kőolajfogyasztás csúcsán, az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságok a maiaknál nagyságrendekkel stabilabb államokat eredményeznek, mert a megújuló energiaforrások nem teszik lehetővé a szénhidrogén alapú gazdaságban létrejött sosem látott tőkekoncentrációt. Vagyis a megújuló energiával működő jövőben, nem lesz a maihoz hasonló érdek egyes területek gazdasági bizonytalanságban tartására az olajért, mely további stabil demokráciák létrejöttét hozhatja magával.

Brüsszel, 2008. június 16.

Ingyengyümölcshöz juthat 26 millió európai iskolás

Az utóbbi években jelentősen csökkent a gyümölcs- és zöldségfogyasztás a fiatalok körében, aminek az egyik oka, hogy az iskolákban a gyerekek alig ötöde jut hozzá ezekhez az élelmiszerekhez. Az agrárbiztos még tavaly vetette fel, hogy ingyenesen osztanának gyümölcsöt az iskolákban, s az erről szóló részletes javaslatot várhatóan július elején terjeszti elő.

Az utóbbi években jelentősen csökkent a gyümölcs- és zöldségfogyasztás, főként a fiatalok és az alacsonyabb társadalmi státuszúak körében. A gyerekek alig 17 százaléka jut hozzá naponta 400 gramm gyümölcshöz vagy zöldséghez, a Világegészségügyi Szervezet által ajánlott napi mennyiséghez. A kilencvenes évek végén a napi átlagfogyasztás megközelítette a 415 grammot valamennyi korcsoportban, ám mára ez a mennyiség 385 grammra csökkent – derül ki a Europolitics összeállításából. A Bizottság előrejelzése szerint 2010-re a napi átlagfogyasztás tovább csökkenhet, s 360 gramm alá süllyedhet. Ennek egyik oka, hogy a gyerekek nemigen jutnak hozzá friss zöldséghez vagy gyümölcshöz az iskolákban; egy friss tanulmány szerint a diákok alig ötöde (22%) számára elérhetőek ezek a termékek az oktatási intézményekben.

A mezőgazdasági biztos a helyzet – részbeni – orvoslására még tavaly májusban vetette fel, hogy ingyenesen osztanának gyümölcsöt az Európai Unió iskoláiban; az erről szóló részletes javaslatot Mariann Fischer Boel várhatóan július 8-án terjeszti elő a Bizottságban. A biztos elképzelése kettős

célt követ: egyrészt így kívánják felvenni a harcot a gyerekkori elhízás ellen, másrészt már fiatal korban tudatosítani akarják az alapvető táplálkozási ismereteket.

A terv, amely várhatóan 90 millió euróba kerül majd, összesen 26 millió 6-10 év közötti gyermek részére tenné lehetővé, hogy naponta gyümölcshöz vagy zöldséghez jusson. A program felét uniós forrásokból állnák, s a hátrányos helyzetű régiókban ez az arány elérné a 75 százalékot. A gyümölcsosztáskor világosan jelezni kell, hogy EU-kezdeményezésű akcióról van szó.

A hasonló jellegű akciók története egészen a hetvenes évekig nyúlik vissza, amikor is ezen a módon az európai tejfeleslegtől szabadultak meg. Azóta az EU körülbelül 70 milliós költségvetést különített el erre a célra.

Brüsszel, 2008. június 9.

Nagyobb verseny a cél a lakossági bankszolgáltatásoknál

Támogatni kell a fogyasztói mobilitást és a szolgáltatók közötti egészséges versenyt a banki szolgáltatásoknál - áll az EP által június 5-én elfogadott jelentésben. A képviselők oktatási programokkal is bővítenék a fogyasztók ismereteit a pénzügyi szolgáltatásokról.

Két, pénzügyi szolgáltatásokról szóló, véleményadó jelentést fogadott el az Európai Parlament. Othmar Karas (néppárt, osztrák) az egységes piaci lakossági pénzügyi szolgáltatásokról szóló zöld könyvről, Gianni Pittella (szocialista, olasz) pedig a lakossági banki szolgáltatások területén végzett ágazati vizsgálatról írt. Az előbbit 452-44-13, az utóbbit 562-16-10 arányban fogadták el június 5-én.

A Pittella-jelentés szerint „az intenzívebb verseny célként való kitűzése nem vezethet gyengülő kockázatkezeléshez a bankszektorban, és nem veszélyeztetheti a világgazdaság egy különösen fontos és stratégiai ágazatának stabilitását". A képviselők úgy vélik, „a nagymértékben felaprózott szabályozási keret akadályozza a határokon átnyúló banki szolgáltatásnyújtás fejlesztését". A parlament „felkéri a Bizottságot, hogy törekedjen a fogyasztói mobilitás elősegítésére és kísérje figyelemmel a tagállamok előrehaladását annak érdekében, hogy a fogyasztók könnyebben válthassanak szolgáltatót, megerősítve ezzel a szolgáltatók közötti egészséges versenyt".

A testület „javasolja, hogy a mobilitás és a verseny ösztönzése érdekében számlamegszüntetés esetén csak teljes mértékben indokolt költségeket állapítsanak meg, amennyiben egyáltalán szükséges ezek kiszabása". A képviselők szerint jobb minőségű és könnyebben olvasható, ezáltal a fogyasztók számára hozzáférhető tájékoztatásra van szükség. A parlament „támogatja a Bizottság és a pénzügyi szolgáltató ágazat által tett erőfeszítéseket, amelyek célja, hogy bővítsék a fogyasztók ismereteinek szintjét a pénzügyi szolgáltatási termékekkel kapcsolatban, és szervezzenek oktatási programokat ezen a területen". A szöveg szerint „nagy szükség van a multilaterális megállapodás tárgyát képező bankközi díjak kezelésére vonatkozó módszerek és szabályok pontosítására a kártyás fizetések, valamint a bankjegykiadó automatákra és nem kártyás fizetésekre vonatkozó bankközi díjak kiszámítási mechanizmusa esetében".

A Karas-jelentés szerint a fogyasztók számára érezhető előnyöket kell teremteni a nagyobb választék és az alacsonyabb szolgáltatási díjak révén. Ez erősítheti a fogyasztóknak a lakossági bankszolgáltatásokba vetett bizalmát – jegyzi meg az anyag. Tekintettel a bank és a fogyasztó számára egyaránt biztonságos környezet megteremtésének szükségességére – és abban a hitben, hogy a határon átnyúló ügyletek kulcsfontosságúak a verseny élénkítése szempontjából – a Parlament a szabályozási keretek „célzott teljes harmonizációjának megvalósítására" hív fel. Ennek részeként az alapvető szabályokat egységesítenék minden tagállamban, a többi szabály esetében pedig a kölcsönös elismerés elvét vezetnék be. Van lehetőség azonban a „28. nemzeti rezsim" kialakítására is, ez lenne az EU-s szabályozás, amely kifejezetten a határon átnyúló termékeket érintené. A jelentés szerint ennek lehetőségét alaposan meg kell vizsgálni.

Valódi és tisztességes verseny a jelentés szerint csak akkor jöhet létre, ha a keretfeltételek mindenki számára egyenlőek. Ez azt jelenti, hogy a hatóságok minden szolgáltató esetében az „azonos kockázat, azonos szabályok” elvét alkalmazzák. Összehasonlítható szabályokra van szükség az átláthatóságot megteremtő előírásokban és a nyilvánosságra hozatali szabályokat illetően is, különösen az értékesítés helyén – szögezi le a jelentés.

A jogszabály-alkotásnak minden fázisban szem előtt kell tartania azt, hogy nagyon magas szintű előírások szülessenek a fogyasztóvédelem terén – ajánlja a jelentés. Emellett azonban az is fontos, hogy minden érintett szereplő tegyen lépéseket a pénzügyi írástudás javítására, minden lehetséges szinten. Különösen annak az elvnek a tudatosítására lenne szükség, hogy a magasabb hozam általában magasabb kockázattal jár együtt. Bár a lakossági bankszolgáltatások piaca mindig elsősorban helyi piac marad, minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy a pénzügyi szolgáltatások egységes piacát a közvetlen lakossági ügyfelek és a kis- és középvállalkozások számára is megnyissuk – magyarázta a jelentés hátterében megbúvó megfontolást Otmar Karas.

Brüsszel, 2008. június 4.

A fogyasztói szokások megváltozása a klímavédelem kulcsa

Európa ugyan környezeti szempontból az egyik legjobb állapotban lévő kontinens, de ha a Föld teljes lakossága az EU-polgárokéhoz hasonló energia- és nyersanyag- fogyasztást produkálná, akkor három planéta sem lenne elég az emberiségnek – mondta az idei "Zöld Hét" megnyitóján Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos.

Az idei Zöld Hét kiemelt témája, hogyan használhatjuk meglévő forrásainkat úgy, hogy minél fenntarthatóbban viszonyuljunk hozzájuk, legyen szó földről, vízről, bányászott nyersanyagról, fáról vagy bármi egyébről. „Európa földjei és vizei egészen tiszták, de a jelenlegi irtózatos fogyasztási szokásaink és környezethasználatunk köszönőviszonyban sincs a fenntarthatósággal, melynek nyomán, ha minden ember a földön úgy élne akár egy átlag európai polgár, akkor három Föld sem lenne elég a bolygón jelenleg élő 6,5 milliárd lakosnak, szót sem ejtve a lakosságszám dinamikus növekedéséről” – mondta Sztavrosz Dimasz a rendezvény megnyitóján.

A környezetvédelmi biztos szerint túl sokat beszél az üzleti világ a zöld jövőről, és ehhez képest elenyésző erőfeszítést és pénzt fektet bele, miközben a világ vezető közgazdászai szerint is egyedül a fenntarthatóság felé fordulás révén tarthatja meg Európa a világban betöltött gazdasági pozícióit.

Dimasz szerint a világ által most folytatott szokásos üzletmenet nem mehet tovább a jövőben, s ennek támogatására a Bizottság a közeljövőben közzéteszi „fenntartható fogyasztási akciótervét”, valamint energiahatékonysági címkézési rendszerét, melyek szerinte legalább annyira fontosak, mint az élelmiszerbiztonság, a környezetbiztonság és a földi létünket befolyásoló egyéb tényezők védelmét szolgáló szabályozások.

A biztos beszédében hangsúlyozta, hogy a leginkább költséghatékony megoldás a fenntartható megoldásokba fektetés, miközben a tönkretett természet rendbetétele sokkal többe kerül és megint olyanok gazdagodnak meg rajta, akik előzőleg ipari méretekben szennyezték.

„A zöld ipar már ma is 3,4 millió embert foglalkoztat az EU27-ekben, többet, mint az egész autóipar az öreg kontinensen, s ha jó irányba haladunk, ez a zöld világ lesz a következő ipari forradalom mozgatórugója” – hangsúlyozta a környezetvédelmi biztos.

Mark MacGann, az Európai Információs és Kommunikációtechnológiai Szövetség (EICTA) igazgatója szerint Tony Blair már négy éve azt mondta, hogy ha mérni tudjuk a környezetszennyezést, akkor igenis vannak eszközeink hozzá, hogy felszámoljuk azt. Emiatt kemény és koherens politikai stratégiát kér számon az Unión, mely közös politikán, és rövid és középtávú kutatáson és befektetésen keresztül kell, hogy megvalósuljon.

MacGann felhozta a harcos környezetvédők által több mint egy évtizede emlegetett dogmát, mely szerint, ha nem rukkol elő Európa olyan nagyon kemény szabályozással, mely a fogyasztókat is szokásaik megváltoztatására kényszeríti, akkor nem lesz érdemi elmozdulás. Ennek kapcsán érvelve azt mondta, a McKinsey közelmúltbeli kutatása nem véletlenül jutott arra, hogy miközben a fogyasztók 60-70 százaléka elvben a zöld termékek vásárlásának oldalán áll, addig csak 10 százalék cselekszik is úgy. A kényszer hiányzik egyedül – teszi hozzá.

Geert Jan Koopman, a Bizottság strukturális reformokért felelős igazgatója a Lisszaboni stratégia kapcsán szintén a szabályok kemény megvalósítása mellett szállt síkra, miközben azt is hozzátette, hogy az EU 2020-ig tervezett 20 százalékos emisszió csökkentési terve az eddigi legambiciózusabb a Föld történetében, s erre van miért büszkének lenni. Koopman szerint azonban az emberiség alapvető igényeire – ivóvíz, csatorna, földek - Európa és az Egyesült Államok is jelenleg évente 1 billió eurót költ, de ez az összeg 2020-ra megduplázódik, ha a mai körülmények maradnak fenn. S ha nem segítjük ezekben a fejlődő világot, még sokkal nagyobb összegek sem segítenek, s folyamatos támogatásra szorul majd Afrika és Ázsia egy része is.

Nick Mabey, a Third Generation Environmentalism (E3G) nevű nonprofit környezetvédelmi szervezet vezetője szerint aki a részvényei miatt nem akar zöldre váltani, az csak veszíthet az egész üzleten, mert 2020-ra a globális GDP 20 százalékát viszi el a klímaváltozás és globális felmelegedés. Mabey szerint a kemény politikai akarat megvalósulása, mely ellen most kézzel-lábbal kapálóznak a befektetők, jót fog tenni az EU gazdaságának. Szerencsére, teszi hozzá Mabey, leginkább a választókat kell megnyerni ennek az ügynek, s ha a polgároknak azt mondják, kevesebb lesz az energiaszámlájuk a fenntartható energiára történő átállással, mely több százezer új munkahelyet teremt, s radikálisan csökkenti a kőolaj-lobbi zsebébe vándorló pénzösszegek arányát, akkor az a fogyasztót is rövid úton megnyeri az ügynek.

Mark MacGann szerint Bono vagy Steve Jobs akármit is tesz, nem fogják megmenteni a Földet, ahhoz Európa fél milliárdos lakosságát kell megmozdítani, méghozzá radikális és holisztikus megközelítéssel megalkotott politikával, melyre a zöld adó ötlete egyáltalán nem alkalmas.

2008. június 2.

Tiszta fürdővizek várják a strandolókat Európa-szerte

Idén nyáron az európai lakosok nyugodtan kereshetnek enyhülést a meleg elől a strandokon, a kontinens fürdővizeinek minősége ugyanis a legtöbb helyen megfelel az előírásoknak.

Júniust írunk, kezdetét vette a nyár. Az elkövetkező három hónapban milliók keresik majd fel az európai strandokat. De vajon tiszták-e fürdővizeink en? Mint minden évben, az Európai Bizottság idén is jelentést adott ki az európai fürdővizek minőségéről. A napokban közzétett dokumentum kedvező képet fest vizeink állapotáról. Az adatok szerint a tengerpartok esetében mintegy 95%, a folyók és tavak esetében pedig 89% azoknak a fürdőhelyeknek az aránya, amelyek megfelelnek a jogszabályokban rögzített minőségi követelményeknek.

2007-ben az uniós tagországok mintegy 21 000 fürdőhelyet ellenőriztek. Tavalyhoz képest a tagállamok idén kevesebb fürdőhelyet töröltek azoknak a fürdőhelyeknek a listájáról, melyeknek eleget kell tenniük az uniós követelményeknek. Noha ez üdvözlendő fejlemény, az Európai Unió továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a tagországok a jövőben is a szennyezés forrását számolják fel ahelyett, hogy az előírásokat nem teljesítő fürdőhelyeket leveszik a listáról.

A tagállamok minden évben megvizsgálják fürdővizeik minőségét, azaz mérik a vizekben előforduló fizikai, kémiai és bakteriális szennyezőanyagok mennyiségét. Az Európai Unió a fürdővizek minősége tekintetében minimumkövetelményeket és ajánlásokat fogalmaz meg a tagországok számára. A minimumkövetelményeket mindegyiküknek kötelező teljesíteniük, míg az ajánlásokban meghatározott kritériumok csupán iránymutatásul szolgálnak azoknak az országoknak a számára, melyek többet szeretnének tenni fürdővizeik tisztaságáért.

Ön is nyaralását tervezi, és szeretne megbizonyosodni arról, hogy tiszta víz várja-e majd a helyi strandon? Olvassa el a Bizottság éves jelentését en, és látogasson el az európai vízügyi információs rendszer honlapjára. Mindkét helyen hasznos információkat olvashat a témában.

Brüsszel, 2008. május 29.

Az EP környezetrombolónak tartja az Északi Áramlatot

Alaposan meg kell vizsgálni, hogy milyen környezeti hatása lehet a Balti-tenger alatt tervezett Északi Áramlat gázvezeték kiépítésének – figyelmeztetett az a jelentés, melyet a héten fogadott el az EP petíciós bizottsága, kiemelve, hogy először olyan alternatív nyomvonalakat kellene számításba venni, amelyek nem zavarják a tengeri környezetet.

Az Európai Parlament petíciós bizottsága erőteljesen bírálta azokat a terveket, melyek értelmében Oroszországot Németországgal a Balti-tenger alatt összekötő, 1200 kilométer hosszúságú gázvezetéket építenének ki. A grémium által kedden 26-3-1 arányban elfogadott jelentés szerint a Tanácsnak és a Parlamentnek a rendelkezésre álló valamennyi jogi eszközzel elejét kellene vennie, hogy „az észak-európai gázvezeték a beruházó által javasolt léptékben valósuljon meg”.

A Marcin Libicki lengyel európai parlamenti képviselő által gondozott dokumentum kiemeli, hogy először olyan alternatív nyomvonalakat kellene megvizsgálni, amelyek nem zavarják a tengeri környezetet, emellett lehetségesnek nevezi, hogy a gázvezeték Oroszországot szárazföldön, kizárólag EU-tagállamok területét átszelve kösse össze Németországgal. (A vezeték egyébként a tervek szerint kikerülné az olyan hagyományos tranzitországokat, mint amilyen Lengyelország vagy a balti államok.)

A saját kezdeményezésű jelentés a parti országok – azaz Észtország, Dánia, Németország, Finnország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Oroszország és Svédország – jóváhagyásával független környezeti hatásvizsgálat elkészítését szorgalmazza. A szöveg szerint ugyanis jelentős környezeti kockázati tényezőt jelent az a körülbelül 80 ezer tonna mérgező anyagokat tartalmazó lőszer is, melyet a második világháborút követően süllyesztettek a Balti-tenger fenekére, és „ami veszélyt jelent mind a balti-tengeri környezetre, mind pedig az emberi életre és egészségre nézve”.

A jelentés mindehhez hozzáteszi, hogy számos állam 1945-től a hatvanas évek végéig folytatta a lőszerkonténerek lerakását, melyek jelenleg kritikus állapotban vannak, s becslések szerint korróziójuk 80 százalékos, pontos helyük pedig nem meghatározható. A szöveg szerint egyébként a tervezett gázvezeték a világ leghosszabb, valamint legkisebb mélységben elhelyezkedő tenger alatti gázvezetéke lenne, ez pedig különösen sérülékennyé tenné az esetleges sérülésekkel szemben.

A képviselők mindemellett emlékeztetnek arra is, hogy a tervezett nyomvonal áthalad a NATURA 2000 programba felvett olyan területeken, amelyeket a vonatkozó tanácsi irányelv különleges természetvédelmi területnek minősít. A dokumentum rámutat arra, hogy az akár 2400 km² nagyságú területen sok-sok hónapon keresztül folytatott, nagyszámú hajó és egyéb felszerelés használatát igénylő munka komoly fenyegetést jelent a régió biodiverzitására és számos élőhelyére

nézve. A képviselők szerint a gázvezetéknek a Balti-tenger fenekén való megépítése és üzemeltetése sok hal- és madárfajt is veszélyeztet.

Az Északi Áramlatot építő konzorcium képviselője szerint azonban a jelentés félrevezető, s több ténybeli tévedésen alapuló állítást tesz a vezetéknek a balti-tengeri környezetre kifejtendő hatásáról. Maartje van Putten a Reuters beszámolója szerint azt mondta, hogy az Északi Áramlat, amely a térségről a valaha volt legátfogóbb tanulmányt készíttette el, teljes mértékben elkötelezett a Balti-tenger környezetének megőrzése mellett.

Az Európai Parlament plenárisa várhatóan júliusban szavaz a jelentésről.

Brüsszel, 2008. május 29.

Európai kampány az üzemanyag-takarékos vezetésre

Európa-szerte 45 ezer benzinkútnál terjesztik szerdától azokat a röplapokat, amelyek ötleteket adnak a járművezetőknek arra, hogyan takarítsanak meg több üzemanyagot.

Egy 29 európai országot átfogó kampánnyal próbálja meggyőzni a gépkocsi-tulajdonosokat az Európai Bizottság és az Európai Olajipari Szövetség (EUROPIA) az energiahatékony járművezetés előnyeiről. „Safe more than fuel!" (Ne csak üzemanyagot takaríts meg!) címmel fut az a kampány, amelynek keretében mostantól 29 európai állam 45 ezer benzinkútjánál olyan röplapokat osztogatnak majd, amelyek tíz tippet adnak az üzemanyag-takarékosabb vezetésre.

A kampány szervezői szerint, ha a gépkocsivezetők a röplapon felsorolt tíz trükköt alkalmazzák, csökkenni fog a benzinfogyasztásuk és a széndioxid-kibocsátás és kevésbé terheli meg pénztárcájukat a magas benzinárak miatt egyre költségesebb járműközlekedés. A gépkocsivezetőknek ennek érdekében jó műszaki állapotban kell tartaniuk autójukat és rendszeresen ellenőrizniük kell az olajszintet; havonta ellenőrizniük kell a légnyomást a gumikban (a lapos gumik akár 4 százalékkal is növelhetik a fogyasztást); tanácsos eltávolítaniuk a felesleges terheket a csomagtartóból és a hátsó ülésekről; különösen nagysebességnél fel kell tekerniük az ablakokat és le kell szerelniük az üres tetőcsomagtartókat (ezzel akár 10 százalékos megtakarítás is elérhető); csak szükséges esetben használják a légkondit (mínusz 5% fogyasztás); a motor beindítása után rövid időn belül induljanak el és egy percet meghaladó várakozás esetén állítsák le a motort; ésszerű sebességgel és zökkenőmentesen vezessenek; gyorsulás közben lehetőleg minél előbb váltsanak sebességet (magasabb fokozatban kisebb az üzemanyag-fogyasztás); próbálják meg előre megbecsülni a forgalmat és kerüljék a felesleges leállásokat; munkába vagy szórakozásba menet fontolják meg, hogy esetleg többen használjanak egy autót.

Az Europia számításai szerint, ha valaki következetesen figyelembe veszi a fenti szempontokat, akkor évi 15 ezer kilométer levezetése esetén akár 500 eurót is megtakaríthat az üzemanyagon. „Néhány trükk elsajátításával az EU polgárainak több benzin lehet a tankjukban, több pénz lapulhat a zsebükben és kevesebb széndioxid kerülhet a légkörbe" – hangsúlyozta Andris Piebals energiaügyi biztos.

Brüsszel, 2008. május 22.

Sláger a csempészett hamis gyógyszer és kozmetikum

Összességében kevesebb hamis terméket foglaltak le szerte az Unióban a vámosok, 2007-ben mégis több szellemi tulajdonjog-sértéssel kapcsolatos vámügyi eljárás indult,

mint egy évvel korábban – derül ki a Bizottság hamisított termékekről szóló éves jelentéséből, amelyet Kovács László, adó- és vámügyi biztos mutatott be hétfőn.

Számottevően csak a hamisított cigaretta és a CD-k, DVD-k mennyisége csökkent - noha ezek továbbra is igen jelentős tételek, a cigaretta például az összes csempészett áru 35 százalékát teszi ki - míg az összes többi hamisított termék aránya nőtt a Bizottság hamisított termékekről szóló 2007-es jelentése szerint.

A statisztikák a szellemi tulajdonjog-sértéssel kapcsolatos vámeljárások számának jelentős emelkedését mutatják annak ellenére, hogy a lefoglalt termékek összmennyisége a 2006-os szint alatt maradt. Míg akkor 37 ezer ügyben indult vizsgálat, addig tavaly már 43 ezer esetben, ami Kovács László biztos szerint leginkább a vámhatóságok és az ipar hatékonyabb együttműködésének köszönhető, Ennek nyomán ugyanis a hatóságok hatékonyabban képesek a gyanús küldeményeket felismerni és lefoglalni. A lefoglalt hamis termékek számának 128 millióról 79 millióra való drasztikus visszaesése azonban leginkább annak tudható be a jelentés szerint, hogy a csempészek a kisebb kockázatvállalás érdekében kisebb szállítmányokat indítanak útnak, ahol a lebukás veszélye és az azokért kiszabható büntetési tétel is kisebb.

Kovács László szerint ijesztő tendencia, hogy miközben a hamisított cigaretta és ruhanemű csempészete továbbra is nagyban zajlik, jelentősen nőtt a fogyasztókra közvetlen veszélyt jelentő hamis gyógyszerek, kozmetikumok, gyermekjátékok, elektronikus készülékek és autóalkatrészek száma.

A hamisított termékek legnagyobb hányada – 60 százalék - továbbra is Kínából származik, de például a testápolási szerek esetében a fő forrás Grúzia és az abszolút ranglistán is második helyen szereplő Törökország. A hamis gyógyszerek legnagyobb hányada Svájcból (40 százalék), Indiából (35 százalék) és az Egyesült Arab Emirátusokból (15 százalék) származik. Kovács újságírói kérdésre elmondta, hogy Svájc valószínűleg csak mint tranzit ország került fel a hamisított gyógyszerek listájának élére, ezzel kapcsolatban most is zajlanak a vizsgálatok, s nem arról van szó, hogy a nagynevű svájci gyógyszergyárak bármiben is hibásak lennének. A biztos aggodalmát fejezte ki annak kapcsán, hogy a lefoglalt hamis gyógyszerek száma 50 százalékkal nőtt tavaly óta. A hamis gyógyszerek közül az abszolút sláger a Viagra, de a szívgyógyszereket, csontritkulás elleni szereket és a vérnyomáscsökkentőket is előszeretettel másolják.

Drasztikusan nőtt a hamis kozmetikumok és testápolási szerek száma (264 százalékkal), de majdnem megduplázódott a nem eredeti játékok aránya is, s 62-62 százalékkal több élelmiszert és számítástechnikai alkatrészt is lefoglaltak.

A csempészett áruk 70 százalékát légi úton vagy postán keresztül igyekeznek célba juttatni az orvgazdák, de a jelentés szerint tavaly jelentősen nőtt a közúton szállított áruk száma is.

Az eredeti márkás termékek gyártóival való együttműködés javulása Kovács szerint elengedhetetlen, hogy az EU fel tudja venni a kesztyűt az egyre jobb hamisítványokat gyártó hamisítókkal. A jelentés szerint a vámhatóságok tavaly 10 ezer vállalatok által kérvényezett ügyben kezdtek vizsgálódni – 3 ezerrel több esetben, mint 2006-ban, mely a megindított vizsgálatok 80 százalékát teszi ki. A fennmaradó 20 százalék esetében a jogokat birtokló vállalat kérvénye nélkül, a vámhatóságok kezdeményezték a kivizsgálásokat.

Ami a tagállamok közti megoszlását illeti a terméklefoglalásoknak, 10 EU-s ország kezdeményezi a hamis termékek elleni fellépések háromnegyedét, míg a 10 legnagyobb tagállam az összes eset 85 százalékát. A legtöbb ügyet a franciák tudhatják magukénak (33%), de a lefoglalt áruknak csak valamivel több, mint 3 százalékát jegyzik. Az olaszok ellenben a lefoglalt hamis termékek 22,5 százalékával büszkélkedhetnek, viszont az ügyeknek csak alig 4 százalékával. Németország az ügyeknek és a termékeknek egyaránt a 14 százalékáért felelős.

A magyar vámhatóságok kezdeményezik az összes EU-s ügy 6 százalékát, de a lefoglalt hamis termékeknek csak alig több mint egy százalékát mutathatjuk fel. Magyarországon a 2006-os 979 eljárásnál háromszor többet kezdeményeztek tavaly, szám szerint 2774-et. Ellenben a lefoglalt áruk darabszáma 1 millió 323 ezerről, 718 ezerre esett vissza tavaly.

Kovács László a BruxInfo kérdésére elmondta, hogy a magyar vámszolgálat igen előkelő helyen, az első öt között van a lefoglalt áruk tekintetében, az új tagállamok közül pedig az első, ami azért különösen fontos, mert több külső határunk is van, s ezért az Unió amúgy is kiemelten figyel Magyarországra e tekintetben.

2008. május 22.

Uniós díj a környezetbarát városokért

Az egyre jobban terjeszkedő városok korában az Európai Unió versenyt hirdet a „zöld városok" számára, és díjjal jutalmazza a nyertest – ezzel a városlakók életminőségének javítására sarkallja a városvezetőket.

Jó környezetvédelmi eredményeket felmutató városban lakik, ahol kellemes élni, és sok a zöld terület? Ha igen, lakhelye jó eséllyel indulhat az Európa Zöld Fővárosa Díjért folyó versenyben.

Ötből négy európai városban lakik – az egészséges és zöld városi környezet [en]re nagyobb szükség van tehát, mint eddig bármikor. Az EU, hogy ihletet adjon a várostervezőknek, az önkormányzatoknak és a lakosoknak, új díjat alapít: az Európa Zöld Fővárosa Díj [en]at. Az elismerésben minden évben az a város részesül, amelyik a legjobban védi környezetét, és gondot fordít arra, hogy lakóinak egészséges életkörülményeket teremtsen.

A díj, melynek ötlete maguktól a városoktól származik, a hosszú távú, innovatív környezetvédelmi megoldásokat fogja jutalmazni. A pályázatok elbírálásakor a zsűri figyelembe veszi, hogy az egyes települések mekkora zöld területekkel rendelkeznek, és hangsúlyt fektetnek-e a „tiszta" tömegközlekedés [en]re. Jó pontnak számítanak továbbá a hulladékgazdálkodás [en]ban és a zajszennyezés [en]elleni intézkedések során megvalósított ötletes elgondolások. A nyertes kiválasztásához a pályázók korábbi környezetvédelmi eredményeit és távlati terveit is górcső alá veszik.

A díjazott egy évig példaként szolgál majd a többi európai város számára, megosztja velük a gyakorlatában bevált módszereket, és Európa-szerte népszerűsíti a környezetbarát szemléletmódot.

A versenyben minden olyan európai város részt vehet, amelynek lakossága meghaladja a 200 000 főt. Az első – 2010-es és 2011-es – díjakra pályázni kívánók 2008. október 1-jéig jelentkezhetnek.

A díj öregbíteni fogja a nyertes nemzetközi hírnevét, és vonzóbbá teszi a kitüntetett várost a tehetséges munkavállalók, a turisták és az üzletemberek számára.

Brüsszel, 2008. május 15.

Soha nem volt még ilyen népszerű az Erasmus

Eddig 1,7 millió diák vett részt összesen az Erasmus-programban, s számuk évről évre nő. Az utóbbi idők legnagyobb növekedését a kelet- és közép-európai államok, valamint Törökország könyvelhette el. Magyarországról eddig összesen több mint 18 ezer diák kapott Erasmus-képzést.

Az Erasmus-program húszéves fennállása alatt körülbelül 1,7 millió diák vett részt az oktatási csereprogramban: egyedül a 2006-2007-es tanévben közel 160 ezer tanuló, és 26 ezer tanár töltött el egy bizonyos időszakot külföldi egyetemeken. Ebben a periódusban – az előző év azonos időszakához képest – 3 százalékkal több diák, és 10 százalékkal több egyetemi oktató választotta a tanulás, illetve a tanítás ezen formáját. A legnagyobb számban a német diákok mentek külföldre (23.884), őket követik a franciák (22.981), a spanyolok (22.322) és az olaszok (17.195). A spanyol egyetemek továbbra is a legnépszerűbbek közé tartoznak, hiszen ezek a felsőoktatási intézmények a vizsgált időszakban 27.464 diákot fogadtak. A második legnépszerűbb célországnak Franciaország számít (20.673), ám nagy számban özönlenek a diákok Németországba (17.878) és Nagy-Britanniába is (16.508).

A 2004-ben és 2007-ben csatlakozott 12 kelet-és közép-európai országból 10 százalékkal nőtt az Erasmus-diákok száma, ami jóval meghaladja az európai átlagot. Miközben összességében nőtt a külföldön szerencsét próbáló diákok száma, néhány ország (Ciprus, Dánia, Finnország, Görögország, Izland, Írország, Málta, Norvégia és Spanyolország) ugyanakkor a programban lévő diákok számát illetően csökkenést, illetve stagnálást volt kénytelen elkönyvelni (ez utóbbi kategóriába tartozik Németország, Hollandia és Svédország). A program fennállása óta első ízben Németország, Görögország, Franciaország és Hollandia esetében csökkent, illetve nem változott a bejövő diákok száma.

Miközben Magyarországról az 1998-99-es tanévben még csak 856-an vettek részt az Erasmus-porgramban, addig a 2006/2007-es tanévben 3 ezer fölé nőtt a számuk. 2007-tel bezárólag összesen 18 ezer 110 magyar Erasmus-diák volt, ami a teljes létszám 1,08%-a. A hasonló lélekszámú országokban (Csehországban, Görögországban és Portugáliában) mindenhol nagyobb volt a részvételi arány.

Szintén növekedett azoknak a tanároknak az aránya, akik a program keretében néhány hónapot külföldi oktatási intézményekben töltenek. A 2006/2007-es tanévben 25.809 oktató vett részt a csereprogramokban, ami 10 százalékos növekedést jelent az előző évhez képest. A legtöbb tanár Németországból, Spanyolországból és Franciaországból próbált szerencsét, a legnagyobb befogadó országok közé pedig Németország, Franciaország és Olaszország tartozik. Általánosságban véve valamennyi országban növekedett azon tanárok száma, akik egy időre más egyetemre helyezték át székhelyüket, a legnagyobb növekedést azonban Törökország és Lettország tudhatja magáénak. A legszívesebben a nyelvtudományok, a mérnöki és az üzleti tudományok oktatói vettek részt a programban.

Az összesítésekből kiderült az is, hogy az Erasmus-diákok körében még mindig az üzleti szakok a legnépszerűbbek. A képzeletbeli dobogó második és harmadik helyén a nyelvtudományok, és a társadalomtudományok találhatók. A csereprogramban résztvevő diákok, akik általában 6,5 hónapot töltenek külföldön, a 2006/2007-es tanévben átlagban 192 euró ösztöndíjat kapnak, ami 22 százalékkal nagyobb az előző évi összeghez képest.

Jóllehet összességében tovább nő az Erasmus-programban résztvevő tanárok és diákok száma, a tendencia mégis lelassulni látszik. A Bizottság szerint ahhoz, hogy az uniós célkitűzéseknek megfelelően 2012-ben 3 millió diák vegyen részt a projektben, évi 9-10 százalékos növekedésre lenne szükség.

Az Erasmus egyébként 2007 és 2013 között az élethosszig tartó tanulás programja keretében 450 millió eurót kap évente.

Brüsszel, 2008. május 13.

Távközlési csomag: a fogyasztó legyen a "főnök"

A következő generációs hálózatokba fektetne és egy kicsi, racionálisan működő európai szabályozó szervet szeretne látni a harmadik távközlési csomagban az EP ipari bizottsága, miközben elnöke már a funkcionális szétválasztást is kivenné a csomagból.

A volt monopolhelyzetű távközlési cégek feldarabolásával fenyegető megoldás kikerülésének a csomagból kifejezetten örülne az ETNO (European Telecommunications Network Operators' Association). Igazgatója, Michael Bartholomew szerint a csak az Egyesült Királyságban alkalmazott eszközre nincs szüksége a piacnak. Az ETNO-vezér sajtótájékoztatóján elmondta, nem értik miért erőlteti a Bizottság a funkcionális szétválasztást, - melyet egyre kevesebben támogatnak a távközlési bizottságon kívül - miközben például az ennél sokkal égetőbb következő enerációs hálózatok létrehozásának támogatását meg sem említi eredeti javaslatában.

Bartholomew hozzátette, hálásak Trautmann asszonynak, amiért a fontossági sorrend kialakításakor a következő generációs hálózat kiépítését az élre helyezte (lást lent). Az ETNO az igen drága NGN kiépítésének biztosítékát a rugalmas árpolitika engedélyezésében és a kockázatok megosztásában látja, a szervezet véleménye szerint másképpen nem fognak érdemben ebbe fektetni a távközlési vállalatok. Magyarán azt szeretnék, ha a réz ill. optikai kábelhálózatot birtokló cég szabadon szabhatná meg árait, miközben a tőle nagytételben sávszélességet vásárló szolgáltató is vállalná az új hálózatok rá eső kockázati hányadát.

Az ETNO-nak ellentmondó elemzéssel jött ki a Spectrum Value Partners, melyet a Vodafone, a Telefónica, az Orange, a Nokia és az Ericsson rendelt meg. Eszerint az analógról a digitális televíziózásra történő átállás nyomán jelentős többletbevételre tehetnek szert a távközlési szektorban működő vállalatok. A váltás nyomán felszabaduló UHF (mikrohullámú) frekvenciák negyedének megvásárlásával ugyanis új horizontok nyílnak meg számukra. A frekvenciák megvétele nyomán 20 év alatt 95 milliárd euró nyereséget termelhetnek, s ezzel további digitális szolgáltatások bevezetését valósíthatják meg a távközlési piacon. A tanulmány szerint 63 és 165 milliárd dollár közti többletbevételhez jutnak, mely hozzáadódik a 2007 és 2027 közötti 2,500 milliárdos várható távközlési piaci forgalomhoz. (A Bizottság tavaly novemberben döntött arról is, hogy távközlési cégek számára is engedélyezi a mikrohullámú csatornák használatát, melynek szabályozásáról szintén a mostani távközlési csomagban döntenek – a szerk.)

Trautmann szerint a bizottsági elképzelés és az ETNO érvei közötti arany középút záloga az új keretprogramban az lenne, ha leszögeznék, hogy „egy átmeneti periódust élünk éppen meg, mely a szabad verseny felé vezet”, ezért egy olyan klauzulát szeretne belefoglalni a tervezetbe, mely szerint rendszeresen felül kellene vizsgálni a korlátozó intézkedéseket, s azok hatályukat vesztenék, mihelyt szabaddá válik a verseny. Ezen javaslatát több másik képviselő is támogatná.

Trautmann felszólította a Bizottságot - az ETNO szerint oly mostoha sorssal bíró – a következő generációs hálózatok hathatós támogatására, mely mindenféle információk és elektronikus szolgáltatások adatcsomagokba rendezésre révén nagyságrendekkel gyorsabb adatforgalmat tesz lehetővé. A legfontosabb célja a támogatásnak az lenne, hogy olyan helyekre is eljusson az optikai kábelhálózat, ahol nincs verseny a szolgáltatók közt, hiszen a lehető legszélesebb körű hozzáférés a végcél – mondta a képviselő.

Az EP belsőpiaci ügyekkel foglalkozó bizottsága, mely szintén tárgyalja a távközlési csomag egyes fejezeteit, a fogyasztók érdekeinek kiemelt védelmét szeretné viszontlátni benne. Ez elsősorban a szolgáltatási feltételek rugalmasságában, a személyes adatok védelmében nyilvánulna meg mondta a fejezetek jelentéstevője, a brit néppárti Malcolm Harbour.

Ed Richards az EP brit tájékoztatási irodájától (Ofcom) úgy véli, hogy egy olyan komplex szektorban, mint a távközlés, a versenyképesség nem merül ki abban, hogy a szolgáltatók hozzáférnek a piachoz, szükséges, hogy a fogyasztók jól informáltak legyenek, akik tisztában vannak jogaikkal. Edouard Barreiro a francia fogyasztóvédelmi szervezettől, az UFC Que Choisir-től úgy véli, ez a gyakorlatban azt kell, hogy jelentse: a fogyasztó még könnyebben vált szolgáltatót, gond nélkül viszi tovább a mobilszámát és tisztában van vele miért mennyit kell fizetnie.

Többen a segélyhívó számok könnyebb elérésének biztosítása mellett álltak ki, mely szerintük nem merülhet ki a kimerítő tájékoztatásban, hanem valódi megoldás kell, hogy legyen valódi vészhelyzetek esetén, különös tekintettel a fogyatékkal élők igényeire, akik még kiszolgáltatottabbak vész esetén.

A harmadik távközlési csomag kapcsán június 3-áig érkezhetnek további módosító indítványok, s várhatóan június 16-án szavaz róla az ipari bizottság Strasbourgban, első olvasatban pedig júliusban kerül az EP plenáris ülésére a képviselők elé.

A harmadik távközlési csomag (Háttér)

A fogyasztók jogainak érvényesítése, a verseny megerősítése, a hírközlési hálózatok biztonságának növelése és egy új felügyeleti szerv létrehozása – egyebek között ezek a sarokpontjai annak az új távközlési szabályozói csomagnak, amelyet 2007. november 13-án hagyott jóvá a Bizottság.

A távközlési piacok új szereplők előtti megnyitásával és a verseny fokozatos megerősítésével Európa már korábban is ért el jelentős eredményeket. A kritikus piacszegmensekben, így különösen a széles sávú szolgáltatások piacán ugyanakkor továbbra is egy-egy domináns távközlési szolgáltató diktál, és ebben nem ritkán a nemzeti hatóságok védelmét is élvezik – vélekedett akkor Vivian Reding.

A reformcsomag a 2002. évi távközlési szabályozást módosítja. A várakozások szerint 2009 végére léphet hatályba, és legfontosabb elemei a következők:

- Új fogyasztói jogokat vezet be: egyebek mellett lehetővé teszi, hogy a fogyasztók egy nap leforgása alatt távközlési szolgáltatót váltsanak; bevezeti az átlátható és összehasonlítható ártájékoztatáshoz való jogot; elrendeli, hogy az ingyenes telefonszámok külföldről is hívhatóak legyenek.

- A verseny megerősítésével bővíti a fogyasztók választási lehetőségeit: ennek érdekében lehetővé teszi, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok a domináns piaci erővel rendelkező távközlési szolgáltatókat funkcionális szétválasztásra kötelezzék.

- Növeli a hírközlési hálózatok biztonságát: új eszközöket vezet be a kéretlen elektronikus levelek, a vírusok és más internetes fenyegetések ellen.

- Új alapokra helyezi a rádiospektrummal való gazdálkodást: ennek következtében fellendülnek az új infrastruktúra kiépítésére irányuló beruházások.

- Javítja a távközlés szabályozásának színvonalát: ennek érdekében deregulációt alkalmaz azokon a piacokon, amelyeken az uniós piacnyitás következtében már kialakult a verseny, hogy a Bizottság és a nemzeti szabályozó hatóságok a problematikusabb területekre, így a szélessávú szolgáltatások piacára koncentrálhassanak.

- Növeli a független ellenőrző szervek számát, ezzel garantálja, hogy a fogyasztók érdekében tisztességes verseny folyjon a piacon.

- A reformcsomag gyors és hatékony végrehajtása érdekében a Bizottság javasolja egy új szerv, az Európai Elektronikus Hírközlési Piacfelügyeleti Hatóság felállítását, amely hozzá fog járulni ahhoz, hogy a legfontosabb hírközlési szolgáltatásokra következetesebb szabályozás vonatkozzon az EU 27 tagállamában.

Németország nem hajlandó elfogadni a bizottsági terveket – közölte tavaly november 14-én Bernd Pfaffenbach, a berlini szövetségi gazdasági minisztérium államtitkára. „Öncélú lenne felcserélni a nemzeti szabályozó testületek senki által nem vitatott szakértelmét és gyakorlati tapasztalatait egy új európai ügynökség elméleti tudásával” – magyarázta Pfaffenbach.

Franciaországnak sem tetszenek Reding elképzelései. Az ottani távközlési felügyelet (Arcep) vezetője „összességében negatívnak” minősítette a javaslatcsomagot. Paul Champsaur szerint a bizottsági tervek „olyan útra állítják az EU-t, amely a mozgásképtelenséghez és a nemzeti

szabályozó testületekkel való konfliktusokhoz vezet”. Szerinte nincs szükség arra, hogy feldarabolják a France Télécomot.

Számos más tagállam is ellenérzéseket fogalmazott meg a javaslatcsomaggal szemben, különösen ami az európai távközlési „szuperfelügyeletet”, illetve a funkcionális szétválasztást illeti. A nagy távközlési cégeket tömörítő Európai Távközlési Szolgáltatók Szövetsége (ETNO) szerint akár tízmilliárd eurónyi értékben is elmaradhatnak beruházások a következő kilenc évben, ha Brüsszel kikényszeríti a funkcionális szétválasztást. Az ETNO ellenlábasa, a rivális kisebb cégek érdekeit megfogalmazó Európai Versengő Távközlési Szövetség (ECTA) viszont éppen ellenkezőleg úgy látja, a bizottsági csomag ösztönözné a beruházásokat.

Brüsszel 2008. május 8.

Online repülőjegy-árusítás – Az EU keményen fellép a fogyasztók megtévesztése ellen

A legfrissebb uniós jelentés szerint továbbra is kockázatos online repülőjegyet vásárolni: az esetek egyharmadában a fogyasztók pénztárcája megsínyli, hogy az interneten a repülőjegyek árára vonatkozó információk gyakran félrevezetőek vagy zavarosak.

Az Unió bejelentette, hogy a megtévesztő információkat tartalmazó vagy tisztességtelen értékesítési módszereket alkalmazó honlapok felét a visszásságok megszüntetésére kötelezte.

Az uniós vizsgálat 13 tagállam és Norvégia 386 honlapjára terjedt ki, melyek közül 137 webhely ellen indult eljárás. Javulás azonban csak az esetek felében volt tapasztalható. A legfrissebb uniós jelentés is arra hívja fel a figyelmet, hogy a repülőjegyeket interneten keresztül vásárló fogyasztóknak továbbra is súlyos problémákkal kell szembesülniük.

A vizsgálat eredményei en az „Airline sweep en” elnevezésű művelet keretében láttak napvilágot. A program során az Unió rendszeres, egymással párhuzamosan zajló ellenőrzéseket végez a különböző EU-tagállamokban, hogy kiszűrje a fogyasztóvédelmi jogszabályokba ütköző eseteket.

Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos arról számolt be, hogy a vizsgálat során kiderült: a légi közlekedési szektor egészében tapasztalhatók problémák. „Remélem, a légitársaságokban most tudatosult, hogy a Bizottság eltökélten kiáll a fogyasztók mellett, és ha szükséges, kész beavatkozni az érdekükben” – fejtette ki a politikus asszony, majd hozzátette: amennyiben az érintett légitársaságok 2009. május 1-jéig nem változtatják meg reklámozási és értékesítési módszereiket, a Bizottság kénytelen lesz beavatkozni.

A vizsgálatok fő célja a szerződésekben szereplő tisztességtelen feltételek kiszűrése volt. Ennek során például olyan honlapokat találtak, amelyek a választható lehetőségek közül a költségesebb opciókat előre megjelölve manipulálták a fogyasztókat. A vizsgálat az alábbi fontos következtetésekre jutott:

- a honlapok egyharmada esetében büntetés szabható ki a fogyasztóvédelmi jogszabályok megszegéséért;

- számos honlapnál egyszerre többféle visszaélés is észlelhető: félrevezető tájékoztatást adtak az árakra vonatkozóan, szabályellenes szerződési feltételeket támasztottak, és olyan kedvezményes utakat hirdettek, amelyek a valóságban nem is léteztek;
- a problémák a légitársaságoktól kezdve az utazásszervezőkig az ágazat minden területén fellelhetők;
- a jogérvényesítés és a honlapok korrigálása terén különbség mutatkozik a nemzeti és a határokon átnyúló esetek között: a visszaélések a nemzeti honlapok 55%-ánál szűntek meg, ezzel szemben azokban az esetekben, amikor a panasz egy másik országból működtetett társaságra irányult, csak 9%-nál volt tapasztalható javulás;
- nem biztosított az átláthatóság: a legtöbb EU-tagállam addig nem tudja közzétenni a jogsértők listáját, amíg azok ügye le nem zárult. Hozzáférhetők mindazonáltal olyan tagállami felmérések en, amelyek repülőjegyeket árusító honlapokról tájékoztatnak.

Az EU azt szeretné elérni, hogy az érintett webhelyek hirdetéseikben a repülőjegyek végső árát tüntessék fel, egyértelműen adják meg a kedvezményes ajánlatokra vonatkozó korlátozó feltételeket, és a fogyasztók számára anyanyelvükön készült, tisztességes szerződéseket tegyenek hozzáférhetővé.

A jogérvényesítést célzó munka a közeljövőben újabb lendületet vesz. Az EU 2009 májusában vizsgálja meg újra az egy év alatt elért haladást, mielőtt eldöntené, hol van szükség közösségi szintű beavatkozásra.

Az EU légi közlekedési honlapja en

Brüsszel, 2008. április 28.

Csak minden harmadik magyar orvos fér hozzá a világhálóhoz

Az orvosok 87 százaléka használja munkájához az informatika adta lehetőségeket, s közel felüknek van szélessávú internet-hozzáférése is. Ám számos területen, így a betegek távfelügyeletében, az elektronikus gyógyszerfelírás és a határokon átnyúló orvosi szolgáltatásoknál a mainál sokkal jobban is ki lehetne használni a technológiai fejlődést – derül ki egy friss európai felmérésből.

Az európai orvosok egyre növekvő hányada tárolja és küldi elektronikus úton a páciensek adatait, például a laboreredményeit. Ezen elektronikus alkalmazások használatával az orvosok és az egészségügyi szolgáltatók a hatékonyabb adminisztráció és a páciensek várakozási idejének

csökkentése révén hozzájárulnak a európai egészségügy fejlődéséhez. Mégis miközben az általános orvosok átlagosan 87 százaléka használ számítógépet és 48 százalékuknak van szélessávú internetelérése is, a tagországonkénti eltérések igen szembetűnőek: miközben a szélessávú internet elterjedtsége az általános orvosok körében Dániában a legmagasabb 91 százalékkal, addig Romániában mindössze 5 százalékkal a legalacsonyabb. Az internetet az európai orvosok kb. 70%-a használja, konzultációs célokra pedig 66%-uk veszi igénybe a számítógépet.

„Európa kezdi kiaknázni a szélessávú internet-kapcsolat által nyújtott előnyöket az e-egészségügy területén. Örvendetesnek találom az egészségügyi igazgatás és az orvosok által tett erőfeszítéseket, amelyek a hatékonyabb működésre irányulnak" – nyilatkozta Viviane Reding, az EU információs társadalomért és médiáért felelős biztosa. „Ez a felmérés azonban azt is jelzi, hogy ideje lenne ezeket az elektronikus szolgáltatásokat sokkal szélesebb körben bevezetni, mivel Európa-szerte minden beteg számára rendkívüli előnyöket biztosíthatnának." – közölte a „Teljesítményértékelés az információs és kommunikációs technológiák európai általános orvosok körében történő felhasználásáról" címmel pénteken közzétett bizottsági felmérés bemutatása kapcsán.

Magyarországon az általános orvosok száz százalékát látták el számítógéppel, legyen szó akár az egyedül akár többen egy rendelőben rendelő orvosokról, mely adattal Európában rajtunk kívül csak az észtek és a finnek büszkélkedhetnek. Jelentősen árnyalja azonban a képet, ha a PC-penetrációhoz hozzávesszük, hogy a magyar orvosoknak csak a 35,7 százaléka fér hozzá a világhálóhoz a munkahelyén, míg az imént említett észtek és finnek 72 és 92,7 százaléka, s abszolút sorrendben a 20. helyen vagyunk. Az internet ellátottság terén a románok (5%), a szlovákok (15,3%) és a bolgárok (23%) zárják a sort.

Viszonylag elterjedt a páciensek adatainak elektronikus nyilvántartása, a leggyakoribb a polgárok gyógyászati és adminisztratív adatainak tárolása, s az orvoshoz fordulók 99 százalékánál legalább egyféle adatot elektronikusan tárol a magyar egészségügy. A felmérés Magyarországra vonatkozó megállapításai szerint az orvosok 83 százalékban használnak döntéstámogató szoftvereket a diagnózis felállításához vagy a szükséges gyógyszerek kiválasztásához, míg ilyen alkalmazásokat az EU27-ek átlagában csak az orvosok fele használ. A betegek adatainak internetes vagy online adatbázison alapuló cseréje és továbbítása - például költözés vagy orvos váltás esetén – még gyermekcipőben jár nálunk. A laborokból is csak az esetek 12 százalékában kapnak elektronikus úton eredményeket az orvosok, pedig Európában ez már az esetek 40 százalékában online zajlik. Komoly elmaradás van az egészségügyi szolgáltatók közti elektronikus adatcsere terén is, mert míg nálunk ez csak az esetek 1 százalékában lehetséges, addig az EU27-ek átlagában 10 százalékban.

A páciensek adminisztratív adatait az általános orvosi rendelők 80 százalékában tárolják elektronikus formában: ezeknek 92 százalékában elektronikusan tárolják a diagnózisra és gyógyszeres kezelésre vonatkozó adatokat is, 35 százalékukban pedig ezt a tárolási módot alkalmazzák a röntgenfelvételek esetében is. Az európai orvosok az esetek 40 százalékában továbbítják elektronikus úton az adatokat a laboratóriumok számára, egyéb egészségügyi központok esetében azonban csak 10 százalékban.

A felmérés szerint az információs és kommunikációs technológiák elérhetősége, valamint az internetkapcsolatok terén leginkább élen járó országok körében a legvalószínűbb ezek szakmai célokra való felhasználása. Dániában például, ahol a nagysebességű internet európai viszonylatban a legszélesebb körben érhető el, a rendelők körülbelül 60 százalékára jellemző az e-mailben folytatott orvos és páciens közti kapcsolattartás, míg ez az EU27 átlagában csak elenyésző 4 százalékon van.

A jelentés rámutat arra is, melyek azok a területek, amelyeken javítani kellene – ilyen például az elektronikus gyógyszerfelírás (e-gyógyszerfelírás), amelyet az Unió általános orvosainak csupán 6 százaléka alkalmaz. Széles körben csupán három tagországban élnek vele: Dániában (97%), Hollandiában (71%) és Svédországban (81%).

A telemonitoringot – amely lehetővé teszi az orvos számára, hogy távolról kövesse nyomon a betegség lefolyását, illetve krónikus betegségeknél távolról folytassa a kezelést –, csupán három országban alkalmazzák: Svédországban - ahol az orvosok 9 százaléka nyújt telemonitoring szolgáltatást -, valamint Hollandiában és Izlandon - itt arányuk mintegy 3-3 százalék. A Bizottság a tervek szerint ez év második felében számol be a távorvoslás lehetőségeiről és fejlődéséről.

Szintén ritka a páciensekre vonatkozó adatok határon átnyúló megosztása, amelyet az Unió általános orvosainak csupán 1 százaléka végez, és amelynek elterjedtsége Hollandiában a legmagasabb, s itt is csak 5 százalékon áll. A Bizottság idén ajánlásokat készül beterjeszteni az elektronikus egészségügyi nyilvántartórendszerek határokon átnyúló együttműködési képességéről, valamint számos ország részvételével olyan projektet indít el, amelynek célja határokon átnyúló e-egészségügyi szolgáltatások biztosítása az Unión belül utazó betegek számára.

Az információs és kommunikációs technológiákat nem használó orvosok a képzés és a technikai támogatás hiányát jelölik meg fő akadályként. Az e-egészségügy elterjesztése érdekében szükségesnek tartják, hogy az orvosképzésben nagyobb teret kapjanak az információs és kommunikációs technológiák, több továbbképzés legyen, valamint hogy az egészségügyi ellátásban dolgozók körében jobb legyen a klinikai információk megosztására irányuló, elektronikus úton folyó hálózatépítés.

Előzőleg 2004-ben az Európai Bizottság cselekvési tervet fogadott el arról, hogy milyen módon kell fejleszteni az információs és kommunikációs technológiák alkalmazását az egészségügyi ágazatban. Ennek eredményeképpen minden tagállam stratégiákat alakított ki az e-egészségügy kiépítésének felgyorsítása érdekében. Az e-egészségügy a vezető piacokra irányuló innovációs kezdeményezés részét képezi, melyet 2008-ban indított a Bizottság.

A mostani felméréshez 7000 általános orvost kérdeztek meg tavaly ősszel a 27 tagállamban, s az eredmények részletes bemutatására május 6-7-én a következő Szlovéniában megrendezendő e-egészségügyi szakkonferencián kerül sor. A felmérés a http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/benchmarking/index_en.htm oldalon érhető el teljes terjedelemben.

Brüsszel, 2008. április 24.

Irányelv az alternatív vitarendezésről

A határon átnyúló kereskedelmi és polgári jogi természetű viták rendezésének alternatív módszereit elősegítő irányelvet fogadott el április 23-án az Európai Parlament.

A hagyományos bíróságok előtti vitarendezés az esetek többségében nem a leghatékonyabb módszer az üzleti szféra szereplői között, de a polgári jogi vitákban sem. A Bizottság ezért terjesztett elő javaslatot 2004-ben az alternatív vitarendezési módszerek (békéltető testületek, választott bíróságok) szerepének erősítésére az EU-tagállamok közötti belső határokon átnyúló jogviták esetében. Ez elsősorban az ilyen intézményekhez kapcsolódó jogi garanciák erősítésére szolgál. Ezt hagyta jóvá április 23-án az Európai Parlament.

Jacques Barrot bizottsági alelnök – az olasz választási kampány miatt fizetés nélküli szabadságon lévő Franco Frattini bel- és igazságügyi biztost helyettesítve – arra hívta fel a figyelmet, hogy az alternatív vitarendezésnek legalább négy előnye van a bírói úthoz képest. Gyorsabb és olcsóbb megoldást jelent, az eljárás jobban igazodik a felek igényeihez, s egyúttal a tapasztalatok szerint olyan döntések megszületéséhez vezet, amelyet a felek nagyobb eséllyel tartanak ténylegesen is be, mint a bírói ítéleteket.

Az irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy segítsék elő az alternatív vitarendezési testületek szakembereinek képzését, illetve az ezekhez kapcsolódó önkéntes eljárási kódexek kidolgozását és az ezeknek való megfelelést. A jogszabály az EU területén működő valamennyi bírót felruház azzal a joggal, hogy az előtte szereplő kereskedelmi és polgári jogi ügyek bármelyikében, az eljárás bármely fázisában javasolhassa a feleknek, hallgassák meg az alternatív vitarendezési lehetőségekről szóló tájékoztatást. Ha a bíró ezt helyénvalónak ítéli meg, javasolhatja is a peres feleknek, hogy vessenek be alternatív vitarendezési fórumokat ügyük lezárására.

A most elfogadott irányelv lehetővé teszi, hogy az alternatív vitarendezésben részt vevő felek megállapodhassanak: a közvetítés révén létrejövő döntést maguk számára kötelezőnek,

kikényszeríthetőnek ismerik el. A jogszabály igyekszik azt is biztosítani, hogy az alternatív vitarendezés bizalmi légkörben valósulhasson meg – így tehát a felek bármelyike által adott információkat vagy vállalt kötelezettségeket később, ha a közvetítés sikertelenül zárul, ne lehessen ellene felhasználni egy esetleges peres eljárás során.

A direktíva mindezeken felül időkorlátokat is szab a közvetítés elé. Egyúttal azt is előírja, hogy a felek nem veszíthetik el lehetőségüket a bírósági út esetleges későbbi választására pusztán amiatt, hogy megállapodtak az alternatív vitarendezés kipróbálásáról. A tagállamoknak mostantól számítva 36 hónapjuk áll rendelkezésre a közösségi jogszabály átvételére. Egy opt-out előírás arról rendelkezik, hogy a most elfogadott irányelv Dániára nem érvényes.

Magyarországi helyzet

Hazánkban a választott bíróságok működését az 1994. évi LXXI. törvény szabályozza. Ennek értelmében meghatározott szervezet keretében működő állandó választott bíróságot alapító okiratban országos gazdasági kamara hozhat létre. Az ügyek meghatározott körére törvény előírhatja valamely állandó választott bíróság kizárólagos hatáskörét, és e választott bíróság eljárásáról e törvénytől eltérően rendelkezhet. Bírósági peres eljárás helyett választott bírósági eljárásnak van helye, ha legalább a felek egyike gazdasági tevékenységgel hivatásszerűen foglalkozó személy, és a jogvita e tevékenységével kapcsolatos, továbbá a felek az eljárás tárgyáról szabadon rendelkezhetnek, és a választott bírósági eljárást választott bírósági szerződésben kikötötték.

Magyarországon emellett békéltető testületek is működnek 1999. január 1-jétől az 1997. évi CLV. törvény alapján. Ezek azt célozzák, hogy fogyasztói jogvitákban a lehető legrövidebb időn belüli, hatékony fogyasztói jogvédelmet valósítsanak meg. A legfontosabb szempont a vitás felek közötti egyezség létrehozása, hiszen így a kereskedők, szolgáltatók egy maguk által is elfogadott megoldás alapján rövid időn belül teljesítik az egyezségben vállalt kötelezettségeiket. A testület előtti fogyasztói jogviták keretébe tartoznak azon jogsérelmek, amelyek a kereskedő, szolgáltató által nyújtott áru, szolgáltatás minőségével, biztonságával kapcsolatban merültek fel, illetve a termékfelelősségi szabályokkal kapcsolatos jogviták, valamint a szerződések megkötésével és teljesítésével összefüggésben kialakult vitás helyzetek. A békéltető testületek a megyei kereskedelmi és iparkamarák mellett működnek.

Brüsszel, 2008. április 21.

Magyarországról sok panasz érkezik a RAPEX-hez

Tavaly 53 százalékkal több veszélyes termék forgalmazását akadályozták meg a tagállamok piacain, mint az azt megelőző évben - derül ki az Európai Bizottság éves RAPEX-jelentéséből, amely a fogyasztóvédelmi felügyelet növekvő hatékonyságáról számol be.

Hajlékony fröccsöntött műanyag karosszériával szerelt gyermekmotor, erősen megolvadt műanyag vízmelegítő, áramütéssel fenyegető légycsapó, apró mágneses játékok - sok egyéb mellett ezek voltak láthatók azon a rögtönzött kiállításon, melyet az Európai Bizottság központjában a gyermekekre és a lakosságra veszélyes tárgyakból állítottak össze. A termékek kapcsán leggyakrabban felmerülő veszélyek a sérülések (az esetek 23 százalékában), a fulladás (15 százalék), áramütés (15 százalék), tűzveszély (13 százalék), és a vegyi fertőzés (13 százalék).

A polgároknak szánt fogyasztási cikkek sürgősségi riasztórendszere (Rapid Alert System - RAPEX) tavaly 1605 terméket szűrt ki az európai piacokról, mely 550 tétellel több az előző évinél. A betiltott termékek több mint a fele Kínából származik, melyek közül a legtöbb játék, de szerepel köztük kozmetikumtól kezdve motoralkatrészen át kisállat-eledelig sok egyéb tétel is. Meglena Kuneva, fogyasztóvédelmi biztos szerint az EU ellenőrzésén fennakadó termékek növekvő száma

jelzi, hogy a hatóságok egyre hatékonyabb munkát végeznek, megóvva a polgárokat a nem megfelelő minőségű termékek okozta veszélyektől.

A biztos hozzátette: tavaly óta – amikor a nyár folyamán számos termékről cikkeztek az európai újságok - kiemelten foglalkoztak a fogyasztóvédők a kínai származási termékek ellenőrzésével, ahonnan több mint 700 termék piacra kerülését akadályozták meg. Kuneva elmondta, hogy további javulás várható még idén az ázsiai óriás által exportált termékek minőségének ellenőrzése kapcsán, egyrészt a kínai-EU-s kétoldalú megállapodás kibővítése, másrészt a 2008 novemberében Brüsszelben esedékes EU-Kína-Egyesült Államok háromoldalú, termékbiztonsággal foglalkozó csúcs révén.

Kína is határozott együttműködési szándékról tett tanúbizonyságot, mióta Kuneva biztos először tavaly júniusban egyeztetett az ottani hatóságokkal. 2007 júliusa és szeptembere közt 184 panaszt vizsgáltak ki a kínai fogyasztóvédők, míg az azt megelőző 12 hónapban összesen 84-et. A vizsgálatok nyomán az esetek 43 százalékában foganatosítottak korrekciós lépéseket. Rövid idő alatt 3540 játék export engedélyt vizsgáltak fel a kínai hatóságok, számos esetben biztonságosabb termékelőállításra szólítva fel a gyártókat. 701 gyártónak be is vonták az engedélyét. Kuneva biztos júniusban ismét Kínába látogat, hogy áttekintse az utóbbi 12 hónapban elért eredményeket.

A fogyasztóvédelmi biztos szerint egyértelműen pozitív trend, hogy tavalyhoz képest 53 százalékkal nőtt azon termékek száma, melyeket nem enged kereskedelmi forgalomba kerülni a fogyasztóvédelem. 2004 óta, amikor életbe lépett a RAPEX rendszer, 468 termék került a listára, mely szám 2007-re 1605-re nőtt. A biztos szerint a tiltott tételek száma a nemzeti fogyasztóvédelmi hatóságok ébersége növekedésének, a multinacionális vállalatok minőség iránti növekvő elkötelezettségének, a harmadik világ országaival való jobb együttműködésnek és a Bizottság által koordinált hálózatépítési kezdeményezéseknek köszönhető.

Az idei RAPEX jelentésből az is kiderül, hogy elkezdtek kiegyenlítődni a veszélyes termékeket bejelentő nemzeti hatóságok közti aránytalanságok, mely azt jelzi, hogy egyre több tagállam szerint fontos a RAPEX rendszer. Ennek ellenére továbbra is a németek járnak az élen 163 bejelentéssel, őket a görögök követik 115-el, majd a szlovákok és a magyarok jönnek 114 és 109 bejelentéssel. Magyarország tehát a negyedik legaktívabb RAPEX jelentő a kontinensen, a nem megfelelően legyártott termékek 8 százalékát panaszolva be.

A betiltott termékek közül a picikre veszélyes gyermekjátékok 417 darabbal, a motorok és motoralkatrészek 197 darabbal, az elektromos készülékek 156 darabbal szerepelnek, összesen több mint a felét téve ki a RAPEX listájára került tételeknek. Három a listán szereplő termék közül átlagosan egy gyermekeknek készült, ami jelzi, hogy ebben a szegmensben különösen komolyan veszik az ellenőrzést. Erre szükség is van, hiszen az Európában értékesített játékok 80 százalékának származási országa Kína. A RAPEX bevezetése óta folyamatosan csökkent az ismeretlen származási helyről érkező termékek aránya, míg 2005-ben 20 százalék volt, addig 2007-re már csak 13 százalék, s ebben nagy szerepe van annak, hogy ezen termékek nagyjáról időközben kiderült, hogy szintén Kínában gyártották őket.

Jelenleg 30 állam vesz részt a RAPEX működtetésében, melynek legnagyobb vívmánya az eddigi minőségellenőrzési módszerekhez képest, hogy szinte azonnal képes reagálni, ha veszélyes termék jelenik meg Európában. A rendszer jogi hátterét a 2001/95/EC Általános Termékbiztonsági Direktíva adja, kijelölve a RAPEX működési keretének sarokpontjait. Az irányelveket a Bizottság a résztvevő tagállamokkal közösen alakította ki, s ugyan vannak termékek melyekre külön szektor specifikus szabályozás is vonatkozik – mint a játékok, kozmetikumok, elektromos készülékek, gépek, motorok – ezeket a RAPEX is ellenőrzi. A tagállamok közti információ megosztást is elősegítő RAPEX-el kapcsolatban bárki bővebben tájékozódhat a www.ec.europa.eu/rapex oldalon.

Az Európai Fogyasztók Szervezete (BEUC) üdvözölte Kuneva biztos törekvését, s igen nagy eredménynek tekinti, hogy jelentősen nőtt a bejelentések száma, mely a fogyasztói éberség növekedéséről árulkodik, valamint a tagállamok közti információcsere javulásáról. Monique Goyens, a BEUC vezetője szerint a RAPEX jól jelzi a termelés körüli visszásságokat, de igazán csak akkor nyugodhatunk majd meg, ha jogilag szigorúbb, nagyobb felelősséget elváró szabályozás születik, mely arra kötelezi a gyártókat, hogy valódi felelősséget vállaljanak a piacra juttatott termékeikért.

Brüsszel, 2008. április 21.

Az európaiak fele rendszeresen internetezik

Több mint 250 millió európai használja rendszeresen az internetet, s csak tavaly 40 millióval nőtt a számuk - derül ki az információs és kommunikációs technológiáról (IKT) szóló friss bizottsági jelentésből.

Ma az európaiak több mint fele az internet rendszeres használója, közülük 80 százalék rendelkezik szélessávú internetes kapcsolattal, és a közszolgáltatások 60 százaléka teljes mértékben hozzáférhető az interneten keresztül. Az iskolák kétharmada és az orvosok fele használ gyors internetes hozzáférést a szélessávú hálózati kapcsolódások terén tapasztalható erős növekedésnek köszönhetően. A bizottsági szóvivő a bejelentés kapcsán kiemelte, már ma az iskolák 96 százalékában van szélessávú elérés, míg a tervek szerint 2010-re 100 százalékos lesz a hozzáférés.

A Bizottság jelentése szerint ezek az i2010, azaz az Európai Uniónak a digitális technológia által vezérelt növekedési és foglalkoztatási stratégiája terén elért eddigi eredmények. A 2005-ben jóváhagyott stratégia mind európai uniós, mind tagállami szinten szilárd elkötelezettséget mutatott az IKT-fejlesztés iránt. 2007 óta a tagállamok mindannyian strukturális reformprogramjaik egyik legfőbb eredményének tartják az IKT terén elért fejlődést. Ezzel párhuzamosan az európai intézmények az online szolgáltatások egységes piacának kialakítására bátorították, és növelték a kutatásra fordított forrásokat is. A határokon átnyúló kommunikációs szolgáltatásokat előmozdító egységes távközlési piac azonban még csak kialakulóban van.

A bíztató adatok ellenére az EU lakosságának 40 százaléka továbbra sem netezik, s ami nagyobb gond, nehezen, vagy nem is fér hozzá a világhálóhoz. A legrosszabb helyzetben a román, bolgár és görög polgárok vannak, különös tekintettel a vidéki és elmaradottabb területekre.

„Örömteli politikai irányváltás, hogy az IKT-t, amely az európai gazdasági növekedés fő tényezője, ma mind a 27 EU tagállam támogatja nemzeti szakpolitikái keretében. Ez segíti Európát a nemzetközi versenyben, és korszerűbbé teszi az európaiak mindennapi életét." – mondta Viviane Reding, az EU információs társadalmi és médiaügyi biztosa. Reding szerint különösen jó hír, hogy ma az EU vállalkozásainak 77 %-a, iskoláinak 67 %-a és orvosainak 48 %-a részesül a gyors, szélessávú hálózati csatlakozás előnyeiben. Mindazonáltal az EU egyes részei még mindig igen elmaradottak az IT-ellátottság tekintetében, ezért minden tagállamnak keményebben kell dolgoznia a felzárkóztatásért, hogy erősítse a határokon átnyúló kommunikációs szolgáltatásokat.

Két éve gyorsan és folyamatosan nő a rendszeres felhasználók száma, akik már több mint az EU lakosságának felét teszik ki, miközben a fokozatosan a szélessávú elérés vált normává és a hozzáférés sebessége azon belül is nőtt. Ennek köszönhetően egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert az online elérhető szolgáltatások. AZ IKT elindítása óta, vagyis 2005-höz képest, az Internetet gyakorlottan vagy emelt szinten használók aránya az össze EU lakoshoz viszonyítva 23 százalékról 32-re kúszott fel. A rendszeres netezők aránya 43 százalékról, 52 százalékra, s eközben a szélessáv elterjedtsége 48 százalékról 78 százalékra nőtt. A zenét, filmet és játékot letöltők aránya 31 százalékról közel negyven százalékra, míg az Interneten vásárlók aránya 35-ről 40 százalékra nőtt.

A ITK-jelentés sajtótájékoztatóján Reding asszony szóvivője a Bruxinfó kérdésére elmondta, hogy ha minden európai az Interneten keresztül intézné adóbevallását, akkor akár 40 százalékkal kevesebbe kerülne az adózás adminisztrációs költsége a kontinensnek.

A tagállamok összevetése nyomán a legtöbb rendszeresen netező Hollandiában él (82%), őket sorban a dánok, svédek, finnek és a luxemburgiak követik, ahol megközelítőleg a lakosság háromnegyede net felhasználó. Magyarország alig marad el az EU27-ek átlagától, körülbelül Szlovéniával és Írországgal van egy szinten, olyan államokat utasítva maga mögé, mint Csehország, Spanyolország vagy Litvánia.

A cégek komplex informatikai ellátottságát mérő IKT mutató szerint – mely az Eurostat adatait veszi alapul – a magyar vállalatok 36 százalékon állnak, mely 10 százalékos fejlődés 2005-höz képest. (A céges IKT mutató sok egyéb mellett, az alkalmazottak internetes hozzáférését, meglévő intranet vagy extranetet, ebankolást, online fizetési lehetőséget, online regisztrációs és adatközlési

megoldásokat, ekormányzati pontokhoz való hozzáférést, elektronikus adóbevallást vesz figyelembe – a Szerk.)

Magyarországon az iskolák 78 százalékának van szélessávú Internet hozzáférése, amely 10 százalékkal több az EU-átlagnál e téren. Az iskolák világhálóra kötésében az élen Dánia, Észtország, Málta és Hollandia áll mind 90 százalék feletti eléréssel.

Továbbra is a tagállamok közül az utolsó harmadban kullog hazánk a szélessáv elterjedtsége tekintetében, Ciprussal és Csehországgal egyetemben 14 százalék körüli adatokkal, míg a sereghajtó Bulgária és Lengyelország alig 7-8 százalékkal. A 2008 januári adatok szerint továbbra is a dánok, finnek és hollandok vezetnek a szélessávú penetráció tekintetében 35 százalék körüli eredményeikkel.

A jelentés arról is számot ad, milyen célokat tűz maga elé az IKT a 2010-ig hátralévő időszakban. Eszerint ugyan az IKT-ágazat kutatási intenzitása több tagállamban is megelőzi az Egyesült Államokat, de több kelet-európai államban erősen elmarad attól, melynek nyomán a Bizottság idén európai uniós finanszírozású közös technológiai kezdeményezéseket támogat a nanoelektronika, az integrált rendszerek, az e-Egészségügy és a kockázatos csúcstechnológia kutatás terén. Még 2008-ban az EU felhasználók jogai és kötelezettségei címen útmutatót publikál, mellyel az Internetet kevéssé aktívan használó országok és régiók lakosságát bíztatják a világhálóra lépésre.

Végül pedig májusban az elektronikusan hozzáférhető páneurópai közszolgáltatások támogatására nagyszabású projekt indul, mely például az elektronikus aláírást és személyazonosítást támogatja majd.

Brüsszel, 2008. április 17.

Új uniós jogszabály a tisztább levegőért

A Bizottság üdvözölte a környezeti levegő minőségéről és a Tiszta Levegőt Európának programról szóló irányelvek elfogadását, amelyek kötelező határértéket szabnak a maximálisan megengedett finompor-koncentrációnak.

Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos szerint: a EU döntő lépést tett a környezetvédelmi és egészségügyi problémák egyik fő okának leküzdése felé. "Az európai polgárokat aggodalommal tölti el a légszennyezés, s a levegő minőségéről szóló új irányelvvel éppen ezen aggodalmakat szeretnék eloszlatni azzal, hogy nagyra törő, de megvalósítható módon határozza meg a finom por szennyezési határértékeit - mondta a görög nemzetiségű bizottsági tag.

Az irányelv végleges elfogadásának bejelentése kapcsán az illetékes bizottsági szóvivő elmondta: átlagosan nyolc hónappal élnek kevesebbet az európaiak a légszennyezettség miatt, de vannak olyan területei a kontinensnek, ahol az ott élők életét átlagosan 36 hónappal kurtítja meg a belélegzett levegő. A finompor szintjének növekedéséért leginkább a dízeljárművek, az ipari létesítmények és a kandallók, kályhák égéstermékei a felelősek. Különösen káros lehet az emberi szervezetre, mert annyira apró, hogy könnyedén belélegezhető s a legkisebb a tüdőben az oxigénellátásáért felelős hörgőcskéket károsítja, rákot, asztmát, tüdőtágulást és hörghurutot okozva. Az EU tagállamaiban 350 ezer ember korai haláláért felelős évente.

A levegő minőségéről szóló hétfőn elfogadott irányelv egyetlen jogszabályban egyesít négy direktívát és egy tanácsi határozatot. Határértékeket és céldátumokat határoz meg a finom por koncentrációjának csökkentésére, amelynek a koncentrációját a PM10-ként ismert nagyobb részecskékkel együtt már szabályozták, és amely az emberi egészségre nézve a legveszélyesebb szennyezőanyagok közé tartozik.

A Tanács, a Bizottság és a Parlament képviselői 2007. november végén második olvasatban állapodtak meg a levegőtisztasági direktíva tervezetéről, mely – az eddigiektől eltérően –

garantálná az emberi egészségre leginkább ártalmas, 2,5 mikrométernél (PM 2,5) kisebb átmérőjű részecskék, azaz a finompor koncentrációjának csökkentését. Ez utóbbi kapcsán az EP és a Tanács 2010-re teljesítendő 25 µg/m3 célértékben egyezett meg, melyet 2015-től kötelező érvényre emelnének. A képviselőknek sikerült kiharcolniuk egy második, indikatív jellegű határértéket is: a 20 µg/m3-as értéket 2020. január 1-jére kellene teljesíteni. A Bizottságnak 2013-ban megerősítés vagy módosítás céljából felül kell vizsgálnia ezt a határértéket.

A képviselők elfogadták a Tanács közös álláspontját a legnagyobb, PM 10-es méretű részecskék koncentrációjának maximumáról, amely szerint ezt az értéket 40 µg/m3-ra kell csökkenteni. A teljesítés pontos határidejére nem terjed ki a megegyezés. Ez nem jelent változást az eddig érvényben lévő (1999/30/EK), a PM 10-es méretű részecskék koncentrációját szabályozó irányelvhez képest, mely máskülönben a kén-dioxid, a nitrogén-dioxid, a nitrogén-oxid, a szálló por és az ólom határértékeiről rendelkezik. Az EP képviselői elfogadták a Tanács azon közös álláspontját, amely szerint a PM 10-es méretű részecskék vonatkozásában az 50 µg/m3-as érték a maximum, s ezt évente legfeljebb 35 alkalommal lehet túllépni.

A jogszabály lehetőséget teremt arra is, hogy azok a területek, agglomerációk, melyek – a szöveg megfogalmazása szerint – a helyszínre jellemző terjedési jellegzetességek, a kedvezőtlen időjárási viszonyok vagy az országhatárokon átterjedő jelleg miatt nem tudják a PM 10-es célértékeket teljesíteni, három évig mentességet élvezzenek ez alól. Ennek feltétele azonban, hogy az érintett tagállam dokumentumokkal igazolja: nemzeti, regionális és helyi szinten minden szükséges intézkedést meghozott a határérték betartása érdekében.

A szöveg kimondja azt is, hogy a tagállamoknak a városokban és a 250 ezer főt meghaladó településeken mintavételi pontokat, vidéken pedig 100 ezer m2-ként mérőállomásokat kell felállítaniuk. A mikrorészecskék mellett ezek az állomások a kén-dioxid, a nitrogén-dioxid, a nitrogén-oxid, az ólom, a benzol és a szénmonoxid koncentrációját is mérnék.

Pusztán az emberi egészségben a levegőszennyezés miatt bekövetkező károk értéke évente 427 és 790 milliárd euró közé tehető. Mindezeken felül természetesen súlyos károkat okoz a szennyezett levegő a természeti környezetben is, amit pénzben nem is lehet kifejezni.

Brüsszel, 2008. április 14.

Gazdasági csődhöz vezet-e az ipar kizöldülése?

Vajon leblokkolja-e Európát a fenntartható fejlődés, s versenyképtelenné teszi-e iparát, vagy éppen a zöld innovációba történő nagyléptékű befektetések révén képes felvenni a versenyt a fejlődő országok gazdaságaival – ez a dilemma határozta meg a BusinessEurope által a klímavédelem és az ipari kibocsátás összeegyeztetéséről tartott vität.

„Az EU ETS (Emission Trading Scheme – Emissziókereskedelmi Rendszer) olyan modellértékű rendszer, melyre odafigyelnek a világ legnagyobb gazdaságainak szakértői. Egy olyan megoldás, amelynek ha sikerül hitelt szereznünk, az segíthet megnyerni az EU klímapolitikájának a világot, és ezzel elhárul a gazdasági hátrány rémképe is, amely az ipar szerint a kizöldülés által fenyegeti az EU államait. Gyorsan kell cselekednünk és jól működő, megvalósítható célokat kell kitűznünk" – hangsúlyozta az Európai Parlamentben tartott vitán a brit szocialista Linda McAvan, a ETS-ről szóló jelentés árnyék-raportőre.

Nick Campbell, a BusinessEurope klímavédelmi munkacsoportjának felelős vezetője, aki közel két évtizede dolgozik szakértőként az ipari vállalatoknak, másképp látja a helyzetet. „Ugyan Kína, az Egyesült Államok és Japán valóban figyel minket az éghajlatváltozás ügyében, eközben azonban a múlt héten Bangkokban az ENSZ klímakonferenciáján, a szócsatákon kívül nem történt érdemben semmi. Másfél évre előre terveznek, de valódi lépésekre egyik ország sem szánta el magát. Európa ma is a klímaváltozás elleni küzdelem élharcosa, ne legyünk elégedetlenek - mondta. Campbell

szerint akármennyire is szeretnénk, hogy érdemben tegyen a világ a klímaváltozás lassításáért, Európának nem lehet célja, hogy iparának nagy része elköltözzön a kontinensről emiatt.

Az EP nemrég kezdte megvitatni a klímavédelmi és energiacsomagot, s várhatóan még az év vége előtt el szeretné fogadni saját álláspontját. A nagy érdeklődés mellett megtartott vitán Ernest-Antoine Seillière, a BusinessEurope elnöke Campbellel közösen többször megerősítette, hogy az EP-től az ETS szabályozásának kialakítása kapcsán az európai ipar elvárja, hogy védje versenyképességüket. Seillière szerint, „ha vállalataink veszítenek a versenyképességükből és piaci részesedésükből, azért, hogy csökkentsék a károsanyag-kibocsátási számaikat, az mindenki számára vesztes helyzetet eredményez." Amennyiben pedig lefelé haladó spirálba kerülnek a gazdaságok, a költségeket úgyis kizárólag a fogyasztókra tolhatják át – tette hozzá.

A zöldek érdekeiért leghatározottabban fellépő Claude Turmes, a zöldek frakciójának elnökhelyettese és a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos jelentést jegyző képviselő szerint éppen a Seilliére által használt érvelés veszélyezteti leginkább az európai gazdaságok zöldülését és ezzel a klímaváltozás elleni hatékony fellépést. „Sokkal tágabban kell klímatudatos jövőképről gondolkodnunk, mint ahogy azt a legtöbb gazdasági szakember ma teszi. Ez egy új világ, mely természetes módon félelmeket kelt és eddig megdönthetetlen tabukat tehet semmissé. Éppen ezért kötelező érvényű számokra és arányokra van szükség a célok eléréséhez. Az adatok azonban egyértelműen megmutatják, hogy nem lelassítja, s főleg nem teszi tönkre az EU gazdaságait a zöldülés, csak számos érdeket sért, s ezért sokan vitatni próbálják az adatok igazát" – magyarázza a luxemburgi EP-képviselő.

Turmes példaként hozta fel a megújuló energiatermelés elterjedését, melybe az abban komolyan gondolkodó német és dán állam sokat invesztált, de jelentős gazdasági eredményekkel is büszkélkedhet. Seilliére viszontválaszában amellett érvelt, hogy csak az atomenergia oldhatja meg a világ egyre növekvő energiaéhségét. Turmes azonban rögtön rámutatott, hogy pontosan ez a fajta, „ha nagy az energiaigény, még több energiatermelés a helyes válasz, bármilyen környezeti áron" – érvelés veszélyezteti a zöld jövőt. Rámutatott, hogy a nukleáris erőműépítés túlzottan lassú és drága – nem beszélve arról, hogy rendkívül veszélyes az emberre – ahhoz, hogy érdemben elősegíthesse a helyzet megoldását. Ráadásul, tette hozzá, a ma működő erőműblokkok közül a következő másfél évtizedben 150-et be fognak zárni, s csak a fogyasztás racionalizálása és energiatakarékos megoldások fejlesztése, valamint a megújuló, gyorsan üzembe helyezhető rendszerek kínálhatnak valódi megoldást.

2008. április 17.

Hatékony termékellenőrzéssel a fogyasztók biztonságáért

A Bizottság 2007. évi RAPEX-jelentése szerint a tagállami felügyeleti rendszerek hatékonyabb működésének köszönhetően az európai fogyasztók minden korábbinál nagyobb védelemben részesülnek.

Az EU harcot hirdetett annak érdekében, hogy az európai üzletek polcairól eltűnjenek a veszélyes fogyasztási cikkek. Az erőfeszítések sikeresnek bizonyultak: a tavalyi év folyamán a RAPEX sürgősségi riasztórendszer en 1605 értesítést kapott veszélyes termékekről – ez 2006-hoz képest 53%-os emelkedést jelent.

Az adatok egyértelműen jelzik: az európai országok az előző éveknél hatékonyabban ellenőrzik a területükön forgalomba hozott árucikkeket. A 2007. évi RAPEX-jelentés en egyben arra is rámutat, hogy megnövekedett a korábban kevésbé „szemfüles" országokból beérkező riasztások száma.

A legtöbb értesítés 2007-ben gyermekjátékokkal kapcsolatban érkezett be a rendszerbe (417), ezeket a gépjárművek (197), az elektromos berendezések (156) és a kozmetikumok (81) követték a sorban. Az értesítések jegyzéke en heti rendszerességgel tájékoztatást ad azokról a veszélyes termékekről, melyek a bejelentések tanúsága szerint sérülést vagy fulladást, esetleg áramütést vagy éppen tüzet okoznak.

2007-ben is a Kínában gyártott árukkal kapcsolatban érkezett be a legtöbb riasztás, szám szerint 700. A Bizottság a helyzet javítása érdekében idén júniusban szemináriumot szervez Kínában, amelyen az ország tisztviselőit és gyártóit tájékoztatja majd a gyermekjátékok biztonságával kapcsolatos legújabb irányelvjavaslatról en. A találkozón más termékbiztonsággal kapcsolatos kérdések is napirendre kerülnek. Novemberben Brüsszel a tervek szerint EU–USA–Kína háromoldalú csúcstalálkozónak ad otthont, melynek résztvevői a termékbiztonság témáját vitatják majd meg.

„A RAPEX és a többi biztonsági mechanizmus azt hivatott biztosítani, hogy az uniós polgárok nyugodtan vásárolhassanak az üzletekben, és ne kelljen amiatt aggódniuk, hogyan különböztessék meg a biztonságos termékeket a veszélyes árucikkektől”– jelentette ki Meglena Kuneva, az Európai Bizottság fogyasztóvédelemért felelős tagja.

Tudjunk meg többet fogyasztói jogainkról! en

Brüsszel, 2008. április 14.

Az EP szerint alapjog az internetes fájlcsere

Nicolas Sarkozy francia elnök, a lemezkiadó mamutok és filmipari óriásvállalatok elképzeléseivel ellentétesen szavaztak az EP-képviselők az internetes fájlcserélőket letiltani szándékozó francia javaslat kapcsán.

Nem ez az első eset az internet történetében, hogy egy állam felveti a felhasználó büntetésének lehetőségét, amennyiben az fájlcserélőkön keresztül tölt le és oszt meg jogvédett tartalmakat. Ez azután merült fel Japánban és Franciaországban, hogy nem sikerült keresztülvinni azt az elképzelést, amely szerint az internetszolgáltatók szerverein kiszűrnék a jogvédett tartalmakat és elérhetetlenné tennék azokat.

Hiába próbálta tavaly óta a francia elnök a zenei és filmipari vállalatokkal karöltve elérni, hogy az állítólagosan fájlmegosztókat használó felhasználóknak ki lehessen kapcsolni az internetelérését, azt az EP képviselői múlt héten nem szavazták meg.

Egy, az európai kulturális iparról szóló francia jelentés kapcsán benyújtott módosító indítvány szerint – amelyet kis többséggel éppen hogy megszavazott csütörtöki ülésén az EP – az internetelérés megszüntetése aránytalanul nagy büntetés lenne a szerzői jogvédelem alatt lévő zenék és filmek letöltésének vétségéhez képest.

A svéd jobbközép párti Christofer Fjellner és a francia szocialista Michel Rocard által beadott módosító indítvány az internetet, mint kulturális önkifejező eszközt és a demokratikus részvételhez segítő határtalan terjedelmű platformot írja le, s arra szólítja fel a Bizottságot és a tagállamokat, hogy „ne folyamodjanak a polgárjogokkal és emberi jogokkal összeütközésben lévő jogszabályok bevezetéséhez arányosságra, hatékonyságra hivatkozva, és az elrettentés erejének reményével kecsegtetve".

Az International Federation of Phonographic Industries (IFPI -Nemzetközi Lemezgyártóipari Szövetség) – a zeneipar kereskedelmi szövetsége – előzőleg erősen lobbizott az EP képviselőknél az ún. „harmadjára nincs kegyelem" javaslat elfogadásáért, mely szerint a szerzői jogokat többszörösen semmibe vevő polgárok - akik jogvédett zeneszámokat, filmeket, játékokat vagy szoftvereket osztanak meg - internetelérését lezárathatják a szolgáltatóval.

Az IFPI előzőleg januárban Sarkozy követésére szólította fel Brüsszelt, arra kérve az EU-t, hogy eszközölje ki az internetszolgáltató cégeknél az illegális letöltéssel élő vevőik kizárását. Tavaly novemberben ennek a javaslatnak az előkészületeként a francia elnök partnerségi együttműködési megállapodást kötött a zeneiparral és az internetszolgáltatókkal, mely lehetővé teszi, hogy az internetszolgáltató automatikusan lekapcsolja azon előfizetői elérését, akik illegális tartalmakat töltenek le. Az ihletője után Olivennes jelentésnek nevezett elképzelés az internetes adatforgalom figyelését és szűrését lehetővé tévő teszteket is engedné.

Az EP képviselői azonban erősen ellenezték Sarkozy forgatókönyvét a témában. Az osztrák szocialista Christa Prets szerint: „a kereskedelmi elvek mentén működtetett netes kalózkodást komolyan kell büntetni, mert komoly károkat okoz a művészeknek. Eközben világosan meg kell különböztetni a haszonelvű kalózt a magánfelhasználóktól. A polgárok ilyenfajta jogi felelősségrevonása nagyon rossz választás lenne."

A kulturális piacról szóló jelentés készítője a francia szocialista Guy Bono szerint azon fogyasztók felelősségrevonása, akik nem a profitért töltenek le jogvédett tartalmakat, nem a megfelelő megoldás a digitális kalózkodás visszaszorítására. "A jelentésem célja éppen az, hogy megfelelő egyensúlyt találjunk a kulturális javakhoz és eseményekhez való hozzáférés és a szerzők jogai után járó jogdíjak megfizetése közt, úgy hogy mindenki jól járjon, s megmaradjon a kultúra sokszínűsége" - mondta.

Az Európai Fogyasztóvédelmi Szervezet (BEUC) szerint az Oliviennes jelentés aránytalan büntetést helyez kilátásba, nem hatékony módja a kalózok elleni fellépésnek, de ami ennél is nagyobb gond, hogy sérti az alapvető emberi jogokat, az ártatlanság vélelmét, és az magánadatok védelmét sem biztosítja. Emiatt pedig az emberi jogok védelméről szóló európai egyezmény ellen vét. A BEUC általános igazgatója Monique Goyens szerint, „a BEUC üdvözli a Parlament csütörtöki döntését, mellyel megakadályozta az európai emberek jogsérelmét eredményező javaslat elfogadását. S noha jogilag nem kötelezi a tagállamokat a jelentés az EP által elképzeltek megvalósítására, de az komolyan megfedi a franciák elképzelését.

A jelentés szerint Európában 6 millió embert foglalkozatnak a kulturális szektorban, melyből évente 700 milliárd eurónyi bevétele származik a kontinensnek.

Guy Bono jelentését végül 586-36 arányban elfogadta a Parlament.

Brüsszel, 2008. április 7.

Hatékonyabb jogorvoslat a megrövidített fogyasztóknak

A versenyszabályok megsértéséből fakadó káraik könnyebb megtérítésére számíthatnának a fogyasztók és a kisebb cégek azon új európai modell alapján, amelyet az április 3-án közzétett Fehér Könyvben vázolt fel az Európai Bizottság.

Az Európai Bizottság április 3-án közzétett Fehér Könyve új kártérítési modellt javasol megfontolásra azoknak a fogyasztóknak és cégeknek, amelyeket kár ért a versenyszabályok megsértése miatt. A javaslatcsomag a 2005-ben a témában kiadott Zöld Könyvre, illetve az arra érkezett szakmai véleményekre épül. Már a Zöld Könyv is megállapította, hogy a legtöbb tagállamban hatályban lévő, polgári jogi felelősségre vonatkozó hagyományos szabályok és eljárások alkalmazhatatlannak tűnnek a trösztellenes kártérítési ügyek esetében. A versenyjogi kártérítési ügyekben ugyanis átfogó, tényszerű és gazdasági vizsgálatot kell folytatni.

Miként Neelie Kroes versenypolitikai biztos rámutatott, az Európai Bizottság jelenleg is megbünteti a piaci erőfölényükkel visszaélő vállalatokat, de ez még nem kínál megoldást azoknak a fogyasztóknak, akik maguk is ilyen visszaélés áldozataivá váltak. A legtöbb EU-tagállamban ugyanis jelenleg komoly akadályok veszik el a fogyasztók és a cégek kedvét attól, hogy magánjogi pereket indítsanak a nekik okozott károk megtérítése céljából. A Fehér Könyv több olyan javaslatot is mérlegelésre ajánl, amelyek lehetővé tennék az áldozatok jelenleginél hatékonyabb jogorvoslatát, miközben tiszteletben tartják a különböző európai jogrendszereket és jogi hagyományokat.

A Fehér Könyv a következő főbb ajánlásokat tartalmazza:

1. A tényleges károsszeggel megegyező teljes kártérítés, ideértve a – például versenyellenes áremelés vagy az értékesítések csökkenése miatti haszonkiesés következtében felmerülő – tényleges veszteség megtérítését is. Az elszenvedett veszteség tényleges értékének megtérítése magával vonja a kamathoz való jogot is.

2. Kollektív jogorvoslat. Különösen a kis értékű kártérítési igénnyel fellépő fogyasztók és kis- és középvállalkozások számára kell biztosítani a hatékonyabb jogérvényesítést – fejtegeti a Bizottság –, lehetővé téve számukra, hogy igényeiket csoportosan, megfelelő képviselők útján nyújtsák be a joghatóság felé. Mindazonáltal gondoskodni kell olyan biztosítékokról, amelyek megakadályozzák, hogy ennek révén megalapozatlan kártérítési igények kerülhessenek benyújtásra. A trösztellenes tevékenység területén a Bizottság ezért azt javasolja, hogy kizárólag – például elismert fogyasztói csoportok által lefolytatott – meghatalmazotti keresetekre legyen lehetőség, amelyekben a károsultak igény szerint vehetnek részt, szemben az ügyvédi irodák által azonosítatlan számú felperes nevében benyújtott csoportos keresetekkel.

3. A hozzáférhetőség elvének kimondása. Annak érdekében, hogy a bírák az adott ügyről teljes képet kaphassanak, a felek nem tarthatják meg saját részükre a vonatkozó bizonyítékokat. Mindazonáltal a Bizottság nem javasol ezen túlmutató alternatívákat – például az adatbetekintéshez való automatikus jogot –, mivel azok olyan eljárási visszaélésekhez vezethetnek, amelyek során az alperesek elsődleges célja a túlságosan széles körű adatbetekintéssel járó jelentős költségek elkerülése.

4. A végső döntések bizonyító ereje. Az ismételt tárgyalásra fordítandó idő és költségek elkerülése érdekében a Bizottság azt ajánlja, hogy – amint az a bizottsági határozatok esetében már bevett gyakorlatnak számít – a tagállami versenyhatóságok jogerős, jogsértést megállapító határozatait az azt követő kártérítési keresetek elbírálása során tekintsék elegendő bizonyítéknak arra, hogy jogsértés történt.

A Bizottság elismeri, hogy a kártérítés összegének kiszámítása gyakran rendkívül bonyolult feladat, mert az áldozat helyzetét egy olyan hipotetikus helyzettel kell összehasonlítani, amely akkor állt volna elő, ha tiszta maradt volna a verseny. Ezért Brüsszel iránymutatásokat készül közzétenni a tárgyban, amelyek természetesen nem kötelező jellegűek, de sokszor talán jól használhatóak. Az iránymutatások között lehetnek hozzávetőleges számítási módok vagy a károk felbecslését célzó, egyszerűsített módszerek. A Bizottság hamarosan versenytárgyalást ír ki egy olyan tanulmány elkészítésére, amely összegyűjti számára az iránymutatások elkészítéséhez szükséges információkat.

A Fehér Könyv azt célozza, hogy a versenyjog megsértésének áldozatai valóban hatékony mechanizmusok révén igényelhessenek teljes kártérítést az elszenvedett káruk után. A javaslatok azonban arra is törekednek, hogy távol tartsák mindazon túlzott ösztönzőket, amelyek túlzott perlési hajlandósághoz vezetnek az Egyesült Államokban. „Igyekszünk elkerülni az Egyesült Államok rendszerének esetleges túlzásait” – szögezte le Neelie Kroes.

A Fehér Könyvben ismertetett ajánlásokhoz idén június 15-ig mindenki hozzászólhat. A Bizottság a konzultációt követően dönt a következő lépésekről. Kroes szerint nem kizárható, hogy kötelező jogszabály meghozatalára tesznek majd javaslatot.

Reakciók a Fehér Könyvre

Amerikai típusú csoportos perek indulhatnak a jövőben Európában, legalábbis a Fehér Könyv ezt mint az egyik lehetséges eszközt veti fel – értékelte a bizottsági kezdeményezést az Európai Néppárt (EPP) két szakpolitikusa. Klaus-Heiner Lehne (az EPP parlamenti frakciójának jogi ügyekben illetékes szóvivője) és holland kollégája, Bert Doorn elégedettségét fejezte ki, hogy – szerintük – a Bizottság nem ragaszkodott mereven 2005-ös elképzeléseihez. A Zöld Könyvben publikált nézetek ugyanis egyértelműen az amerikai rendszer európai meghonosítását jelentették volna – vélik a néppárti képviselők, hozzátéve, hogy nem lehet minden további nélkül rábólintani a Fehér Könyvben szereplő tervekre.

„Támogatjuk a Bizottság alapgondolatát. A fogyasztóknak és a cégeknek is hatékony eszközökre van szükségük jogaik érvényesítéséhez. Az ördög azonban a részletekben rejlik. Biztosítanunk kell, hogy a vállalatokat ne lehessen egynél többször beperelni ugyanazon ügyben ugyanazon áldozatok által" – közölte Lehne. A két néppárti képviselő szerint óvatosságra van szükség a bizonyítékokhoz való hozzáférés tekintetében is. Vigyázni kell arra, hogy ha egy beperelt társaságot a bizonyítékai nyilvánosságra hozatalára kényszerítenek, akkor ez ne vezessen a vállalati tudás teljes kiteregetéséhez, ami szerintük az amerikai rendszer egyik hátulütője.

A néppárti honatyák szerint a Bizottságnak igaza van, hogy nem foglalt állást uniós szinten a költségek megosztása ügyében. „A tagállami eljárások során a pervesztes fizeti a perköltségeket. Ez helyes, mert ha nem lenne ilyen kockázat, túlságosan könnyen bíróság elé kerülhetnének megalapozatlan igények is. Az, hogy a Bizottság nem nyilvánított véleményt ebben az ügyben, bizonyára a javaslat jogalapját övező bizonytalanságnak tudható be. (...) Nagyon alaposan meg kell vizsgálnunk, hogy van-e az EU-nak kompetenciája ezen a téren jogszabályokat hozni" – véli Lehne és Doorn.

„Meghatározó lépésnek" nevezte a fogyasztók szempontjából a csoportos perek bevezetésének lehetőségét az Európai Fogyasztóvédelmi Szervezet (BEUC). „Régóta vártunk konkrét lépésekre, amelyek végre lehetővé teszik a fogyasztóknak, hogy valódi hasznot húzzanak a közösségi versenypolitikából. A Fehér Könyv nyilvánosságra hozatalával reményeink kezdenek megvalósulni" – szögezi le a szervezet állásfoglalása.

„Már örökkévalóságnak tűnik, olyan régóta halljuk, hogy a versenypolitika előnyös a fogyasztók számára. Eddig azonban az előnyök gyakran pusztán elméletiek voltak. Ez a kezdeményezés lehetővé teszi, hogy az elmélet valósággá váljon" – vélekedett Monique Govens, a BEUC főigazgatója.

Brüsszel, 2008. április 2.

EP-jelentés az emberi jogok helyzetéről

Az Európai Parlament külügyi bizottsága szerdán elfogadta az EU 2007-es éves jelentését az emberi jogokról a világban és Európában, melyben több magyar képviselő módosító indítványait is elfogadták, egyebek mellett a gyermekek védelmére, a roma keretprogramra és a kisebbségi nyelvekre vonatkozóan.

62-0 arányban fogadta el szerdán a külügyi bizottság az emberi jogokról készült jelentést, mely miközben számos gócponttal foglalkozik, külön kiemeli Kínát, Iránt és Oroszországot. A jelentés azt is értékeli, mennyire hatékony az Unió az emberi jogok mind szélesebb körű terjesztése terén, s mennyire segítik elő kül- és belpolitikai döntései azok védelmét. A téma jelentéstevője az olasz liberális Marco Cappato, aki a tavaly októberben nyilvánosságra hozott tanácsi és bizottsági jelentést vette górcső alá.

Kiemelten kezeli a jelentés a halálbüntetést. Az ENSZ 2007-es határozatát, melyben a halálbüntetés globális eltörlésére szólítja fel az országokat, jelentős lépésnek tekinti az EP, egyúttal azonban felszólítja az EU soros elnökséget, hogy vegye rá Olaszországot, Litvániát, Lengyelországot és Spanyolországot, hogy haladéktalanul szüntesse meg a fővesztéssel járó

vétség jogi lehetőségét is. Egyúttal üdvözölték, hogy Albánia, Kirgizisztán, Ruanda, Üzbegisztán és New Jersey állam ezt tavaly megtette.

Magyarországot, Görögországgal, Lettországgal és Szlovákiával együtt arra szólították fel, hogy írja alá az kínzás elleni OPCAT egyezményt, s számos más tagállamot, mely aláírta azt, ratifikációra kéri.

"A gyermekkatonák, és a gyermekek a háborús területeken" témakörben az EP üdvözölte az ENSZ tavaly augusztusi határozatát, mely koncentrált fellépésre szólítja fel az összes tagállamát. A képviselők szerint fontos lépés, hogy hét újabb tagállam – Argentína, Horvátország, Guatemala, Laosz, Mauritánia, Marokkó és Ukrajna – írta alá tavaly óta a gyerekek besorozását tiltó Párizsi Egyezményt és Elveket, egyben elítéli, hogy az Egyesült Államok ezt továbbra sem tette meg.

Gál Kinga magyar néppárti képviselő, az emberi jogi albizottság tagja, a BruxInfónak nyilatkozva elmondta, hogy a gyermekek jogai kapcsán számos módosító indítvánnyal élt, melyeket mind elfogadott a külügyi bizottság. „Nagyon komoly és jó jelentést hagyott jóvá idén a külügyi bizottság, s a gyermekek helyzetével, a gyermekmunka tiltásával, a gyermekkereskedelem elleni fellépéssel kapcsolatban tett módosító indítványaimat el is fogadták. Ez azért különösen fontos, hogy az EU ne támogasson olyan régiókat és államokat, melyek gyermekmunka nyomán létrejövő termékeket juttatnak a világkereskedelem vérkeringésébe” – mondta Gál Kinga.

Egy másik fontos téma a nők helyzete, melyre minden EU-s emberjogi fórumon nagyobb hangsúlyt kell helyezni. A nők esetében a legfontosabb cél, hogy a legkeményebben lépjen fel az EU a nők és lányok elleni erőszak, valamint a női nemi szervek tradícióból történő csonkítása ellen.

A jelentésben külön figyelmet kapott országok közül Kína van leginkább a közérdeklődés homlokterében. A külügyi bizottságot nyugtalanítja, hogy a kínai hatóságok ígérete ellenére az idén olimpiai játékokat rendező államban nem javult az emberi jogok tiszteltben tartása, s továbbra is Kínában hajtják végre a legtöbb halálos ítéletet a Földön. Sérelmezik továbbá a szólásszabadság semmibevételét is. Az EP arra kéri a jelentésben a Bizottságot és Tanácsot, hogy külön figyelmet szenteljen Belső-Mongóliára, Kelet-Turkesztánra és Tibetre. Gál Kinga módosító indítványát, mely azt szorgalmazza, hogy az EU tiltsa a tibeti iparosítást - melyet arra használnak fel a kínai hatóságok, hogy megfosszák kulturális gyökereitől a térséget és lakosságát – kompromisszumos javaslatban fogadta el a külügyi bizottság. Tibet kapcsán várhatóan április 10-én külön is szavaz a Parlament.

Irán esetében a jelentés megjegyzi, hogy 2004 óta megszakadtak a tárgyalások az emberi jogok témakörében, s arra kéri a tagállamokat és az EU-s szerveket, hogy tegyenek meg mindent az iráni lakosság helyzetének javítására, s mozdítsák elő a demokratikus intézmények kialakulását, támogassák a helyi civil szférát, alapítványokat.

Oroszország a csecsenföldi helyzet kapcsán merül fel a jelentésben, de az EP az újságírók megfélemlítését és az ellenük elkövetett gyakori erőszakos cselekedeteket is sérelmezi, valamint azt, hogy a Kreml nem tette lehetővé független választási megfigyelők részvételét a választásokon.

A jelentés dicséri a német és a portugál EU-elnökséget az EU gyermekek jogairól szóló jogszabályainak véglegesítéséért. A jelentéstevő Cappato azonban kevésnek minősíti az EU erőszakellenes fellépését, szerinte az Uniónak prioritásként kellene kezelnie az emberi jogokat és a demokratikus törvényalkotást.

Végül érzékeltetendő, hogy mennyire valós probléma Európában is az emberi jogok tiszteletben tartásának kérdése, a jelentés megemlíti az állítólagos CIA rabszállító titkos járatoknak több tagállam által nyújtott támogatást.

A témáról május 8-án tart plenáris szavazást az EP. Gál Kinga szerint a plenáris ülésre már várhatóan igen kevés módosító indítvány érkezik be, ez alól talán csak a Szerbiát érintő kérdések jelentenek kivételt - tette hozzá.

Tabajdi Csaba magyar szocialista képviselő a Bizottság éves országjelentéseinek következetességére, emberi jogi felügyeleti és ellenőrzési mechanizmusra, monitoringra vonatkozó javaslatait, melyek a képviselő szerint különösen fontosak lettek volna a jelentés szempontjából, az EP külügyi bizottsága végül nem fogadta el. Elfogadták viszont a romák sajátos társadalmi helyzetét figyelembe vevő keretprogram létrehozására tett javaslatát. Az Európa Tanács és a EU közötti együttműködés megerősítését - a nemzeti kisebbségek és kisebbségi nyelvek védelméről - célzó javaslatát, melynek kapcsán hatékonyabb monitoring és ellenőrző szrepet vár Tabajdi, szintén elfogadták.

Brüsszel, 2008. április 3.

A legmagasabbak között a magyar munkanélküliség

Az EU egészében 6,7 százalékos, míg az eurózónában 7,1 százalékos volt februárban a munkanélküliségi ráta. Magyarország 7,6 százalékkal a legmagasabb munkanélküliséggel rendelkező uniós tagállamok közé tartozik.

Nem változott az állástalanok aránya a 15 tagú eurózónában januárhoz képest: az Eurostat adatai szerint februárban 7,1 százalék volt a munkanélküliségi ráta. Az EU egészében valamelyest csökkent a munkanélküliek száma, a januári 6,8 százalékról 6,7 százalékra. Januárhoz képest 130 ezer fővel csökkent az állástalanok száma – derül ki a kedden publikált felmérésből.

A legalacsonyabb munkanélküliségi rátával, 2,7 százalékkal Hollandia rendelkezik, míg a legmagasabbal, 9,9%-kal Szlovákia. Magyarország 7,6 százalékkal hátulról a hatodik, cak Franciaországban, Görögországban, Lengyelországban, Spanyolországban és Szlovákiában volt nagyobb a munkanélküliek aránya februárban.

Tavaly óta egyébként 22 EU-tagállamban csökkent a munkanélküliségi mutató, miközben négy országban – köztük Magyarországon – nőtt és egy helyen stagnált. A legnagyobb mértékben Lengyelországban (10,8%-ról 8%-ra), Bulgáriában és Szlovákiában csökkent az állástalanok aránya, míg Spanyolországban mérték a legnagyobb növekedést 8,1%-ról 9%-ra.

Februárban az USA-ban 4,8 százalékos, Japánban pedig 3,9 százalékos volt a munkanélküliség.

2008. március 28.

Égbolt határok nélkül

Új korszak nyílik az európai légi utazásban: nem lesz belső határellenőrzés a schengeni övezet repülőterein, és megszűnnek a tengerentúli járatokra vonatkozó korlátozások.

Néhány hónap telt el csupán azóta, hogy az útlevél-ellenőrzés nélküli európai uniós övezet de en fr kilenc országgal bővült, máris újabb eredményekről számolhatunk be: március 30-ától megszűnik a **belső határellenőrzés** a térség repülőterein.

Utazzanak repülőn, hajón vagy gépkocsival a schengeni megállapodásban részt vevő 24 országon belül, az európaiak számára az útiokmány-ellenőrzés már a múlté. Az EU-ba látogatóknak de en fr pedig **csak egyetlen vízumra** van szükségük ahhoz, hogy e térségben utazhassanak.

A repülés azonban nem csupán az Atlanti óceán innenső oldalán lesz könnyebb – ígéretes fejlemény a légi utasok szempontjából, hogy az EU és az Egyesült Államok közötti „nyitott égbolt" en fr elnevezésű megállapodás is hatályba lépett. A 2007. április 30-án aláírt megállapodás feloldja a légiközlekedési korlátozásokat a világ légi forgalmának mintegy 60%-át kitevő piacon. Ez az első öt év során várhatóan több mint 15 milliárd euró megtakarítást eredményez a fogyasztóknak, és az EU-ban és az USA-ban együttvéve **80 000 új munkahelyet** teremt.

A tengerentúli légi utasszállítás nem lesz többé néhány szerencsés légitársaság kiváltsága, hanem bármely uniós és egyesült államokbeli légitársaság **indíthat járatot a másik fél területén lévő repülőterekre, majd onnan tovább más célállomásokra**. Jacques Barrot, az Európai Bizottság közlekedésért felelős tagja de en fr üdvözölte és „a nemzetközi légi közlekedésben nagy előrelépésként" értékelte a megállapodást, melynek kedvező hatásai véleménye szerint máris érzékelhetők.

A megállapodás szervesen illeszkedik az EU átfogó tervébe, hogy 2010-ig közös légteret en fr hozzon létre többek között a földközi-tengeri és a keletre fekvő szomszédos országokkal, valamint az Egyesült Államokkal. A szorosabb kapcsolatok jóval többet jelentenek a piacok megnyitásánál: hozzájárulnak ahhoz is, hogy az EU a nemzetközi utazást **szigorúbb szabályozással biztonságosabbá** tehesse.

Május végén újabb tárgyalások kezdődnek egy **második „nyitott égbolt" megállapodás** megkötése céljából. A felek az EU és az USA között kialakuló légiközlekedési piacot kívánják megszilárdítani és még tovább liberalizálni.

2008. március 25.

Zölden könnyebb?

Noha a környezetvédelem fontosságát elismerik az európaiak, tenni már sokkal kevésbé hajlandóak érte.

Bolygónk megmentését az európaiak 96%-a fontos feladatnak tartja, ám csak kevesen készek arra, hogy szokásaik megváltoztatásával személyesen is tegyenek érte, derül ki az európaiak környezetvédelemmel kapcsolatos magatartásáról szóló legutóbbi felmérésből de en fr.

Bár a legtöbben felismerjük, hogy a <u>környezet védelme</u> mindnyájunk közös ügye, egyéni fogyasztási szokásainkat – például azt, hogy akkor is autóba ülünk, amikor nem kéne, vagy környezetszennyező termékeket vásárolunk – ritkán érezzük a probléma egyik forrásának. A jó szándék tehát megvan, csak a tettek hiányoznak. Úgy tűnik, a kezdeményezést inkább átengedjük a politikusoknak.

A felmérésből kiderült, az európaiak kétharmada véli helyesnek, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos döntések európai szinten szülessenek, és 82%-a látja úgy, hogy az uniós jogszabályokra igenis szükség van.Az üzenet egyértelmű: a „zöld” magatartásnak ne csak a lehetőségét teremtsük meg, hanem tegyük azt követelménnyé.

Életvitelünk környezetre gyakorolt káros hatását ugyanakkor valamennyien jó néhány módon csökkenthetjük.Ebben az EU is segít minket: több olyan weboldalt állított össze, ahol ötleteket kaphatunk arra, hogyan változtathatunk a leginkább környezetszennyező szokásainkon.

Az uniós felmérésből az is kiderült, hogy a környezeti kérdésekkel kapcsolatos tájékozottság mértéke jelentősen eltér az egyes országokban.A legtöbb információval a kontinens nyugati és északi részén élők rendelkeznek, míg azok, akik legkevésbé érzik magukat jól informáltnak, Dél-Európában és az új tagországokban élnek.

Az EU környezetvédelmi térképére az idén felkerült egy horvátországi város neve: Kapronca en, a 2008-as Európai Mobilitási Hét en alkalmából kiosztott díj nyerteseegyebek mellett bicikli- és sétautak kialakításával, valamint tömegközlekedési eszközeinek bioüzemanyagra történő átállításával járult hozzá a környezet védelméhez.

2008. március 19.

Adatcserével a biztonságosabb autózásért

A jövőben a külföldi közlekedési szabálysértések elkövetőit hazájukban is utoléri a törvény.

Európában a halálos közúti balesetek háromnegyede négy okra vezethető vissza: a gyorshajtásra, az ittas vezetésre, a piros jelzésen való áthajtásra és a biztonsági öv használatának mellőzésére. Ha azonban a gépkocsivezető e szabálysértések bármelyikét külföldön követi el, akkor megússza a dolgot büntetés nélkül, jóllehet a gondatlanság akár emberéletbe is kerülhet. Ez a helyzet azonban hamarosan megváltozik.

Az EU közlekedésbiztonsági politikájába illeszkedő új bizottsági javaslat elfogadása után a külföldön elkövetett fenti szabálysértések büntethetők lesznek. Ezt az ilyen esetekre vonatkozó új jogi keret és az elkövetők azonosítását lehetővé tevő, a tagországok hatóságait összekötő **elektronikus adatcsere-hálózat** biztosítja majd.

Az EU 2001-ben azt a célt tűzte ki, hogy tíz év alatt felére csökkenti a közúti balesetek halálos áldozatainak számát. Abban az évben 54 000 ember vesztette életét az európai utakon. Az elért javulás ellenére 2007-ben a balesetek még mindig 43 000 áldozatot követeltek. **Ez olyan, mintha Európában minden héten öt utasszállító repülőgép zuhanna le**.

Az eddigi intézkedések csak korlátozott hatást gyakoroltak. A Bizottság 2003-ban cselekvési programot fogadott el, amely önkéntes fellépésre buzdított például a közlekedési szabályok betartatása terén bevált módszerek terjesztésében. Az azóta napvilágot látott adatok azonban azt mutatják, hogy az efféle iránymutatások nem hozzák meg a kívánt eredményt.

A mostani javaslattól a Bizottság azt várja, hogy jelentős mértékben csökkenti majd a közlekedési balesetek halálos áldozatainak számát.

Brüsszel, 2008. március 17.

A magyarok keveset tesznek a környezetért

Az európaiak környezettel kapcsolatos aggodalmainak listáján az első helyen az éghajlatváltozás, majd a környezetszennyezés és az ember okozta katasztrófák következnek. A megkérdezettek 80 százaléka szerint hatással van életminőségükre a környezetvédelem, melyért maguk is tehetnek – derül ki az Eurobarometer friss felméréséből.

Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos az Eurobarometer friss környezetvédelmi felmérésének bemutatása kapcsán elmondta: „a európaiak több mint kétharmada azt a nézetet vallja, hogy az EU-nak kellene meghoznia a környezetvédelemmel kapcsolatos döntéseket, s szükségesnek tartja a harmonizált európai jogszabályi rendelkezések meglétét, s végül, hogy kötelességünk segíteni a fejlődő országoknak a környezetvédelmi problémákkal való megküzdésben".

A 27 ezer európai megkérdezésén alapuló felmérés közli az egyes tagállamok polgárainak környezetvédelemmel kapcsolatos attitűdjét is. Az öt legaggasztóbb környezetvédelmi kérdés az összesített adatok szerint a klímaváltozás, a víz- és levegőszennyezés, az ember által előidézett katasztrófák és a termékekben használt vegyi anyagok, de az emberek 58 százalékát aggasztja a génmódosított termékek piacra kerülése is, miközben 21 százalékuk támogatja azok használatát.

A környezetbarát termékekkel kapcsolatos vásárlási szokások is meggyőzőek, a megkérdezettek háromnegyedének állítása szerint akár drágábban is hajlandóak zöld terméket venni, miközben átlagosan csak 17 százalékuk vett ilyet az elmúlt hónapban. Eszerint azonban a lakosság közel 60 százaléka áttérne a zöld termékekre, de eddig nem tette meg. Tíz magyarból hét szintén hajlandó lenne akár némi felárat is fizetni természetbarát termékekért. A zöld termékek vásárlásával kapcsolatos fogyasztási attitűdünk azonban jobban függ az iskolai végzettségtől, mint Európa más részeiben.

Arra a kérdésre, hogy a környezetvédelem kedvező hatással van-e a gazdasági fejlődésre, a válaszadók kétharmada felelt igennel, s csak a 16 százalékuk nemmel. Ráadásul a lakosság kétharmada úgy véli, hogy a környezetvédelem fontosabb, mint a gazdasági versenyképesség, s csak 18 százalékuk vélekedik fordítva.

A magyar lakosság környezetvédelmi tájékozottsága saját megítélése szerint 41 százalékon van, az olaszokhoz és a görögökhöz hasonlóan, míg az EU27-ek átlaga efölötti, s a lista tetején az északi tagállamok találhatók 70 százalék fölötti adatokkal. A magyaroknak a környezetvédelemről elsőre leginkább a zöld tájak jutnak eszébe (25 százalék), míg az éghajlat az európai átlagnál (19 százalék) kevésbé merül fel bennünk (10 százalék), melynek nyomán érthető, hogy az EU27-ek átlagánál (12 százalék) fontosabb nekünk a természet védelme (21 százalék).

A legaggasztóbb zöld kérdések listáján a magyarok esetében az átlagnál fontosabb az álló és folyóvizek-, valamint a levegő szennyezettsége, a mezőgazdasági szennyezés, a fogyasztási szokásaink hatása és a biodiverzitás csökkenése. Eközben a lakosság háromnegyede – hasonlóan az EU27-ehez – hiszi, hogy a környezetvédelmi problémák hatnak a mindennapjainkra.

Ennek ellenére a magyarok a felmérés szerint az utóbbi egy hónapban az átlagnál kevesebb esetben gyűjtöttek szelektíven hulladékot, csökkentettek a víz- és az energiafogyasztásukon, nem vásároltak kevesebbet a Föld által nem lebontható csomagolóanyagba zárt termékekből, egyedül a környezetbarát közlekedési módok közül vettek igénybe többet, mint az öreg kontinens többi részén.

Árnyalja azonban a hazai képet, hogy a polgárok fele szerint nehéz felfedezni a környezetbarát eljárással készülő termékeket – különösen az idősebb korosztály véli így-, miközben erre az EU nagy részén a polgárok válasza, hogy képesek azokat kiszúrni a polcokon.

Brüsszel, 2008. március 10.

A magyarok fele sem tud az EU-s támogatásokról

Jóllehet Magyarországon szinte valamennyi régió részesül felzárkóztatási támogatásban, ám a megkérdezettek alig felének van erről tudomása – derül ki az Eurobarometer legfrissebb felméréséből.

Az európaiak fele tisztában van azzal, hogy városa, illetve régiója EU-s támogatásban részesül – derül ki abból az Eurobarometer-felmérésből, melynek eredményeit pénteken ismertette a regionális politikáért felelős biztos. Danuta Hübner egyebek között kiemelte, hogy a polgárok nem csupán a legszegényebb európai régiók támogatásának folytatását szorgalmazzák, egyúttal úgy vélik, hogy folytatni kell Európa összes régiójának a támogatását is.

A felmérés, amelyet február elején 27 ezer ember bevonásával készítettek, rámutat, hogy a tájékozottság magasabb szintű a 12 új tagállamban (60%), mint a régi tagállamokban (47%). Eszerint minél nagyobb mértékben jogosultak az adott ország régiói a támogatások lehívására, annál nagyobb arányban vannak azok, akik tisztában vannak a térség kohéziós támogatottságával. A kivételek közé tartozik ugyanakkor Görögország, Magyarország és Portugália: míg ezekben a tagállamokban szinte valamennyi régió részesül támogatásban, ám a válaszadók alig felének volt erről tudomása. (Magyarországon a tájékozottság szintje 43 százalék volt.)

A legtájékozottabbak közé a szlovének (66%), a litvánok (65%), az osztrákok (64%) és az írek (64%) tartoznak, viszonylag kevés információval pedig a bolgárok (35%), a ciprusiak (35%) és a hollandok (30%) bírnak. (Az osztrákok szintén kakukktojásnak számítanak, hiszen nyugati szomszédunknál csak egyetlen régió jogosult támogatásra, mégis a megkérdezettek közel kétharmada mondta azt, hogy városa, vagy régiója kapott EU-támogatást.) A felmérésből kiderül az is, hogy Németországban (46%), Franciaországban (45%) és Nagy-Britanniában (38%) a tájékozottság szintje a közösségi átlag alatt marad.

A támogatást ismerő polgárok egyébként nagy arányban (70%) gondolják úgy, hogy a regionális politika hasznos. A megkérdezettek közül csak minden ötödik (22%) válaszolt úgy, hogy a regionális politika nem hoz előnyöket a régiója számára (leginkább a francia, a holland, a bolgár és a szlovén polgárok nyilatkoztak így.) Ezzel szemben Litvániában és Írországban a polgárok szinte egyöntetűen elismerően nyilatkoztak az európai támogatás pozitív hatásáról. A magyarok 63 százaléka nyilatkozott úgy, hogy városa vagy régiója profitál az uniós támogatásból.

Az európaiak többsége egyetért a regionális politika céljával, mivel 85 százalékuk támogatja azt az elképzelést, amely szerint a regionális politika elsősorban a legszegényebb régiók felzárkóztatását teszi lehetővé. Ugyanakkor a polgárok 58 százaléka úgy véli, hogy a regionális politikának továbbra is Európa összes régióját kell támogatnia és nem kizárólag csak a legszegényebbeket. (Magyarországon a válaszok 48-48 százalékban megoszlottak ez ügyben.)

Az európaiak leginkább azt szeretnék, ha az európai pénzeket elsősorban az oktatásra, az egészségügyre, a szociális infrastruktúrára, a környezetvédelemre és a kockázatok elhárítására fordítanák. (A magyarok 95 százaléka egyetértett ezekkel a célkitűzésekkel.) Ezen felül a támogatás egy részét a szakképzésre és a kisvállalatoknak nyújtott támogatásokra fordítanák. Az európaiak jelentős többsége szeretné, ha a regionális politika célkitűzései közé a jövőben bekerülnének olyan kihívások is, mint az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a globalizáció és a demográfiai változások. (A magyarok 90 százaléka szorgalmazza ezt.) Elsődleges feladatnak (első vagy második helyen megjelölt válasz) a válaszadók 85 százaléka jelölte meg az éghajlatváltozást, 54 százaléka a globalizációt és 52 százaléka a demográfiai kihívásokat.

A polgárok támogatják továbbá a „partnerség” elvét, amely lehetővé teszi a civil társadalom bevonását az alapok kezelésébe. Ugyancsak pozitívan ítéli meg az európaiak 82 százaléka, hogy a vállalatok társulásai, a szakszervezetek, vagy az egyenlő esélyeket, illetve a környezetvédelem ügyét felkaroló szervezetek szintén közvetlenül bekapcsolódhatnak a projektek kiválasztásába, azaz a polgárok támogatják a kohéziós politika területén érvényesülő sajátos elvet, a „többszintű kormányzást”. A felmérésből kiderül az is, hogy a polgárok többsége a televízióból szerzi a regionális politikával kapcsolatos ismereteit. (A magyarok 48 százaléka a tévéből, 22 százaléka pedig helyi lapokból tájékozódik az EU-támogatásokról.)

2008. március 10.

Ne vásároljon vakon!

Idén első ízben osztották ki a fogyasztók felvilágosítását szolgáló kiemelkedő európai kezdeményezéseknek járó díjakat.

A fődíjat Finnország kapta azért az internetes játékért, amely a fiatal fogyasztókat ismerteti meg online vásárlással kapcsolatos jogaikkal és felelősségeikkel. A fogyasztóvédelmi verseny en eredményét ma reggel hirdette ki Meglena Kuneva, az EU fogyasztóvédelmi biztosa. Az egyes kategóriákban brit, észt, norvég és magyar indulókat díjazott az Európai Bizottság. A magyar kezdeményezés – általános iskolai tanulók részére a fogyasztóvédelem témájában meghirdetett rajzverseny – a gyermek-kategória első díját kapta.

Az idén először megrendezett fogyasztóvédelmi verseny zsűrije 27 kezdeményezés közül választotta ki a legjobbakat. A témák sokféleségére jellemző, hogy a projektek között szerepelt a légi utasok jogairól, az internetes csalásokról, a megtévesztő reklámokról vagy az élelmiszerekkel kapcsolatos információkról szóló kampány.

A fogyasztók európai napja en (március 15.) alkalmából a jövőben minden évben átadják majd a legjobb nemzeti fogyasztóvédelmi kampánynak járó európai díjat.

A tájékozott fogyasztó formálja a piacot, és elősegíti a versenyt. A fogyasztók napja idén arra a tényre összpontosít, hogy a fogyasztók nem mindig képesek megalapozott döntéseket hozni. Ez a helyzet például akkor, ha nincsenek világosan feltüntetve az árak, vagy nem lehet egykönnyen összehasonlítani a versengő ajánlatokat. A fogyasztóvédelmi politikának egyik feladata, hogy orvosolja ezeket a helyzeteket.

A fogyasztók napja alkalmat ad arra, hogy mozgó információs központok, a fogyasztói jogokról rendezett tanácskozások és egyéb események révén az európai polgárokban tudatosuljon, vásárlóként mire kell figyelniük.

Gondja van egy másik EU-tagországban vásárolt termékkel?Forduljon az európai fogyasztói központok hálózatához en!

Brüsszel, 2008. február 26.

Az "intelligens autó" nem megoldás

„Az „Intelligens autó” kezdeményezés zászlóshajó szerepet tölt be az i2010-kezdeményezésen belül, amely az Európai Bizottságnak az információs társadalommal és a médiával összefüggő stratégiai politikai kerete. Célja azon pozitív hatások előmozdítása, amelyeket az információs és kommunikációs technológia gyakorolhat a gazdaságra, a társadalomra és az életminőségre, beleértve a közlekedés területét is” – írja a jelentésben Gurmai Zita, amelyet február 26-án tűzött napirendjére a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság.

A Bizottság az intelligens járműrendszerek három pillérét támogatja: az e-biztonsági fórumot, a kutatást és fejlesztést, valamint a felhasználók tájékoztatását. A jelentés szerint az intelligens autóknak intelligens infrastruktúrákra is szükségük van, az „intelligens utakat” azonban még nem hozták létre. Ezért hangsúlyozza, hogy megfelelően figyelembe kell venni azokat a korlátokat, amelyek a gépjárműipar működését megszabják. „Egy új autót nem lehet egyik napról a másikra megtervezni, legyártani és letesztelni. Éppen ezért még időbe telik, mire a járművekbe beépülnek az intelligens rendszerek és alkalmazások.”

Az úgynevezett intelligens autók leginkább az információtechnológia fejlődésének köszönhető vívmányok beépítését és alkalmazását jelentik, melyek segítik a sofőrt a vezetés közben a helyes döntések meghozatalában, növelik az utasok biztonságát, az elektronikus stabilitásvezérléssel (ESC) megóvják az autót a kisodródástól, automatikusan képesek segítséget hívni a balesetet szenvedett járműhez (e-segélyhívó) s számos egyéb elektronikus eszközt integrálnak az autókba.

A felsorolt megoldásokkal a jelentéstevő reméli, hogy további 4000-el csökkenthető a halálos közúti balesetek száma az Unióban, mely így elérné a közlekedéspolitikáról szóló fehér könyv célkitűzéseit. Az e-segélyhívó további évi 2500 életet menthetne meg. További becslések azt mutatják, hogy az európai utakon évente négyezer életet lehetne megmenteni azzal, ha minden gépjármű rendelkezne elektronikus stabilitásvezérléssel (ESC) – ez azonban csak feltételezés, hiszen több évtizedbe telne, mire minden autóba beszerelnék a stabilitásvezérlőt – áll a jelentésben.

Az autóhasználat az üvegházhatást okozó gázok egyik kiemelkedő forrása: az Unió teljes CO2-kibocsátásának 12%-áért felelős. Az intelligens autók jelentése szerint hozzájárulhatnak az üzemanyag-fogyasztás és a károsanyag-kibocsátás csökkentéséhez. „Például az automatikus sebességszabályozóval (ACC), amely a jármű sebességét a környező forgalomhoz igazítja, három százalékos fogyasztáscsökkenés érhető el, míg a városi forgalomirányítási rendszerekkel további csökkenthető a benzinhasználat.”

A hatékonyabb közlekedés felé egyetlen út vezet, az emberiség autótól való függésének enyhítésén keresztül, amelynek révén magától csökkenne a közlekedési balesetek száma, s számottevően javulna az életminőség a városokban, gyorsulna a közlekedés, s gyermekeink is nagyobb biztonságban lennének a köztereken. A Bizottság azonban, sajnos csak részlegesen érdekelt a közlekedés hatékonyságának növelésében, ahogyan ezt az alábbi a kőolajalapú közlekedési rendszerrel kapcsolatos megerősítő jelentés is mutatja, amely láthatóan az autóipar erős befolyásolása alatt született.

2008. február 7.

Több információ az élelmiszercímkéken

A fogyasztók igényeinek jobban megfelelő élelmiszer-címkézési gyakorlat kialakításáról fogadott el javaslatot a Bizottság. A tervezet szerint a feldolgozott, előre csomagolt élelmiszereknél a csomagolás elülső oldalán fel kell tüntetni a kulcsfontosságú táplálkozási információkat.

A címkék célja, hogy egyértelműen tájékoztassanak arról, ami fontos számunkra. Az élelmiszercímkék felbecsülhetetlen szolgálatot tesznek: feltüntetik a termékek tápértékét és összetevőit, például só- vagy zsírtartalmát, és ezáltal elősegítik, hogy vásárlóként tájékozottan dönthessünk. Egyes információk – például a földimogyoró-tartalommal kapcsolatos adatok – egyenesen életbevágóak lehetnek az allergiás betegségekben szenvedők számára.

A Bizottság új javaslata értelmében a jövőben világosan jelezni kell a legfontosabb információkat a csomagolás elülső oldalán.

Az informatívabb címkék elősegítik majd az egészségesebb táplálkozást, mivel minden fogyasztó pontosan tudni fogja, mit tartalmaz az adott termék. A szabályok értelmében kötelező lesz feltüntetni az élelmiszereken, mekkora az energiaértékük, illetve mennyi zsírt, telített zsírsavat, szénhidrátot, cukrot és sót tartalmaznak. Az adatokat minden esetben 100 ml-re, 100 gr-ra vagy egy adagra számítva kell megadni, és jelezni kell azt is, hogy az adott mennyiség az ajánlott napi bevitel hány százalékát képviselik. A javaslat szerint a jövőben a vendéglátóhelyeken is biztosítani kell, hogy az allergiát kiváltó anyagokról szóló információkhoz hozzáférjenek a fogyasztók. Ezeket eddig csak az előre csomagolt termékeken volt kötelező megjeleníteni.

A javaslat azt is tartalmazza, hogy **a tápértékre vonatkozó adatokat legalább 3 mm-es betűkkel kell feltüntetni, és azokat nem szoríthatják háttérbe a reklámfeliratok.**

Markos Kyprianou egészségügyi biztos a rendelettervezet kapcsán elmondta, hogy az élelmiszerek címkézése hatalmas befolyással lehet a fogyasztók vásárlási döntéseire. Hozzátette, hogy a zavaró, túl sok információt tartalmazó, illetve félrevezető címkék inkább hátrányt, semmint előnyt jelentenek a fogyasztók számára. „Javaslatunk arra irányul, hogy az élelmiszerek címkéi a lényeges információkat egyértelmű és olvasható módon jelezzék. Ez hozzájárul majd ahhoz, hogy az uniós állampolgárok az egészséges táplálkozás szempontjait szem előtt tartva választhassanak az élelmiszerek közül” – mondta a biztos.

Brüsszel 2008. február 5.

„Tiszta égbolt”

A „Tiszta égbolt” (angolul Clean Sky) elnevezésű közös technológiai kezdeményezés célja, hogy a repüléskutatás terén érvényesítse a környezetvédelem, az innováció és a versenyképesség szempontjait. A program végrehajtásában a magán- és a közszféra szereplői egyaránt részt vesznek.

A légiközlekedési szektor hatalmas kihívásokkal néz szembe. Jelenleg a levegőbe juttatott üvegházhatású gázmennyiség 3%-át a légi járművek bocsátják ki, és – tekintve a légi forgalom

folyamatos növekedését – a helyzet könnyen tovább romolhat. A légi közlekedés egyben a zajszennyezés egyik legfőbb forrása. Ezenfelül az európai repülőgépgyáraknak az egyre fokozódó nemzetközi versenyben is meg kell állniuk a helyüket.

Az Európai Unió úgy döntött, hogy a kihívásra válaszul ezidáig példa nélkül álló partnerséget alakít ki, melynek keretében – a köz- és a magánszféra szereplőinek bevonásával – létrehozza a repülőgépgyártás és a kutatási ágazat legjelentősebb képviselőinek együttműködését.

A „Tiszta égbolt" program hat technikai területet en ölel fel (ezek az ún. integrált technológiademonstrációs rendszerek), a motorok fejlesztésétől egészen a teljes repülőgép kialakításáig. A kutatások eredményeinek elemzését – a kísérleti fázistól egészen a bemutató repülés stádiumáig – technológiai értékelőrendszer en teszi majd lehetővé.

A „Tiszta égbolt" kezdeményezés rendeltetése, hogy 2020-ig a nitrogén-oxidok kibocsátása 80%-kal, a CO_2 -kibocsátás és a zajszennyezés pedig 50%-kal csökkenjen. Ezenfelül a program elő kívánja segíteni, hogy a légiközlekedési eszközök teljes életciklusa – azaz a tervezés, a gyártás, afenntartás és a megsemmisítés vagy újrahasznosítás – során végig érvényesüljenek a környezetvédelmi szempontok.

Brüsszel, 2008. február 4.

EP hadüzenet az energiapazarló berendezések ellen

A Parlament arra kéri a Bizottságot: készítsen ütemtervet a legkevésbé energiahatékony berendezések piacról történő kivonásáról. Az EP emellett energiahatékonysági követelményeket határozna meg a légkondicionálóknál és a tévéknél, az épületfűtési és -hűtési technológiáknál, valamint a közlekedésben.

A Parlament emellett azt kérte a Bizottságtól, hogy a készenléti teljesítményre vonatkozóan terjesszen elő „1 wattos" követelményt, és készítsen elemzést arról, mennyi energiát lehet megtakarítani a készenléti módban történő fogyasztás minimálisra csökkentéséből.

A Parlament hasonló minimumkövetelményeket vezetne be minden közlekedési mód esetében, ideértve a tömegközlekedést is. Az EP hitet tett az energiahatékony közlekedéspolitika mellett, amely a városi területeken a tömegközlekedést, a kerékpározást és a gyaloglást részesíti előnyben. A képviselők továbbá olyan keretstratégia kidolgozására kérték a Bizottságot, amellyel „érdemben előremozdítható a városi és elővárosi közlekedés hatékonysága".

Brüsszel, 2008. február 4.

Postai piacnyitás

Az Európai Parlament második olvasatban változtatás nélkül hagyta jóvá a postai szolgáltatások liberalizációjáról szóló, Tanács által támogatott jogszabálytervezetet. A jogalkotási folyamat ezzel lezárult, a postai piacok két szakaszban nyílnak majd meg.

Az új direktíva a 97/67/EK postai irányelvet módosítja: a legfontosabb változtatás, hogy a tagállamoknak az 50 grammnál könnyebb küldemények esetében 2011-től kell megnyitniuk a verseny előtt a postai szolgáltatási piacokat. (A szöveg megfogalmazása szerint a piacnyitás dátumának legkésőbb 2010. december 31-nek kell lennie.) A 2004-ben vagy azután csatlakozó 12 tagállam (köztük Magyarország), illetve a „különösen bonyolult topográfiájú tagállamok" két további évet kapnának a piacnyitásra (2012. december 31.). Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy ezen országoknak 2013-tól kell mindenképpen megnyitniuk a postai piacot a verseny előtt.

Az EP a piacnyitáson túl a következő területeken ért el jelentős módosításokat a Bizottság tervezetéhez képest:

- Kölcsönösség: a piac torzulásának és a tisztességtelen versenynek az elkerülése érdekében a piacaikat megnyitó tagállamok számára lehetőséget kell biztosítani, hogy elutasítsák olyan üzemeltetők engedélyezését, amelyeket még mindig nemzeti monopólium véd másik tagállamban.
- Garantált egyetemes szolgáltatás: az egyetemes szolgáltatást továbbra is teljes körűen kell nyújtani, vagyis valamennyi EU-polgár számára biztosítani kell hetente legalább egy kézbesítést, illetve öt napon küldeményfelvételt. Emellett – az egyetemes szolgáltatásnyújtási kötelezettség teljesítése érdekében – meg kell tartani a jól működő postai hálózatokat, ahol elegendő számú hozzáférési pont van a vidéki, távoli vagy ritkán lakott területeken.
- A társadalmi megfontolásokat általában (így a postai dolgozók megfelelő munkafeltételeinek biztosítását) figyelembe kell venni a piacnyitás folyamatában.
- Finanszírozás: amennyiben egy tagállam úgy határoz, hogy az egyetemes szolgáltatásnyújtási kötelezettség nettó költséggel jár, finanszírozási tervet kell készítenie, és értesítenie kell a Bizottságot. A Bizottságnak iránymutatást kell készítenie a nettó költségek kiszámításához.

A piacnyitással megszűnik az a hosszú ideje fennálló helyzet, hogy az évi 90 milliárd eurós forgalmat lebonyolító postai szolgáltatások piacán a küldemények darabszáma szerint legnagyobb forgalmú szegmenst a nagy nemzeti posták monopóliumának tartják fenn – cserébe azért, hogy ezek megfizethető áron nyújtsanak egyetemes szolgáltatást a hét legalább öt napján az ország minden településén. A Bizottság abban bízik, hogy az egykori állami posták utolsó „mentsvárának" verseny előtt való megnyitása alacsonyabb tarifákat, jobb és innovatívabb szolgáltatásokat hoz majd magával.

Magyar hozzászólások

A szerda esti plenáris vitában Barsiné Pataky Etelka (néppárti) azt mondta, a 2012. végi, teljes liberalizáció az egyes tagállamok piacaira különböző hatást fog gyakorolni. „Mi a jogalkotás során elértük, hogy a nyitás lépcsőzetesen történjen. Azt is elértük, hogy a derogációs időszak végéig az érintett posták a most rendelkezésre álló bevételeiket megtarthassák" – fogalmazott a képviselőnő. Szerinte „európai szabályozás hosszú idő óta először született úgy, hogy mindenkit versenyképes helyzetbe hozzon". Barsiné ugyanakkor úgy vélte, „a derogációt élvező postáknak az elkövetkezendő években arra kell összpontosítaniuk, hogy képesek legyenek megfelelni az európai verseny támasztotta követelményeknek, vagyis hogy valóban éljenek a most meghozandó szabályozás nyújtotta időelőnyökkel". Emellett – tette hozzá – „a nemzetállami szabályozásoknak és politikáknak ügyelni kell arra, hogy az egyetemes ellátás megfelelő színvonalúan valóban biztosított legyen".

Gurmai Zita (szocialista képviselő) szerint a postai szolgáltatások piacának fokozatos nyitása „hozzájárul a postai ágazatokon belül a különleges jogok megszüntetéséhez, konkrét és visszavonhatatlan dátumot határoz meg a nyitásra, biztosítva az egyetemes szolgáltatások fenntartható, magas színvonalát". A politikus azt mondta, a fokozódó verseny „várhatóan alacsonyabb tarifákat, jobb és innovatívabb szolgáltatásokat hoz majd, és megteremtődnek az ágazat fokozottabb növekedési és foglalkoztatási feltételei is". A képviselőnő úgy vélte, az irányelv olyan példaértékű kompromisszum eredménye, „amely figyelembe vette a tagállamok történelmi és gazdasági sajátosságaiból eredendő különbségeket", vagyis „tekintettel van arra, hogy a liberalizációra való felkészüléshez egyes tagállamokban, főleg a közép-kelet-európaiaknál több időt igényel a felkészülés".

2008. január 31.

Górcső alatt a fogyasztási cikkek piaca

A Bizottság a fogyasztási piacok megfigyelőrendszerének bevezetésével újabb lépést tett a belső piac védelme érdekében.

Hogyan fordulhat elő, hogy egy digitális fényképezőgép ára a határon innen 30%-kal alacsonyabb, mint a határon túl? Miért fizetünk az egyik országban bankszámla-kezelési díjat, a másikban pedig nem? Az árképzést természetesen a régiók közötti életszínvonalbeli különbségek, illetve a vásárlóknak nyújtott szolgáltatások költségei is befolyásolhatják. Egyes esetekben azonban az eltérés arra enged következtetni, hogy a háttérben árkartell vagy a szabad versenyt korlátozó más tevékenység áll. A fogyasztókat a homályos ármeghatározási gyakorlatok is akadályozhatják a legkedvezőbb ajánlat kiválasztásában.

Az európai polgárok joggal várják el, hogy az egységes piac konkrét eredményekkel szolgáljon számukra. Ezért a Bizottság Consumer MarketWatch néven olyan új felügyeleti eszközt hozott létre, amellyel nem csupán az árak és a termékek biztonságossága ellenőrizhető, hanem a fogyasztók elégedettségének szintje is.

Az új felügyeleti eszköz bevezetésével folytatódik az a 2007 novemberében útjára indított folyamat, amely a belső piac megújítására irányul. A modernizációs programnak köszönhetően az EU máris sikereket könyvelhet el a távközlés terén és az energiaszektorban.

A Bizottság a mai napon, január 31-én teszi közzé a fogyasztási cikkek európai piacaira vonatkozó első eredménytáblázatot. A táblázat – amely egyelőre hiányos, mivel nem szerepelnek benne összehasonlítható adatok – 2008-ra három prioritási területet jelöl ki: kiskereskedelmi pénzügyi szolgáltatások de en fr; fényképezőgépek, CD-lemezek, könyvek és más fogyasztási cikkek határokon átnyúló adásvétele en; valamint a fogyasztói jogorvoslat en.

2008. január 28.

Európai hét a fenntartható energiáért

Az EU január 28-a és február 1-je között második alkalommal rendezi meg a fenntartható energia európai hetét. Az eseménysorozat napirendjén az Unió előtt álló energetikai kihívások szerepelnek.

Az EU – felismerve a jövőbeli energiaellátással kapcsolatos problémák és az éghajlatváltozás kérdéskörének megnövekedett jelentőségét – úgy határozott, hogy évente egy hetet kifejezetten a fenntartható energia ügyének szentel.

A tavaly első ízben megrendezett eseménysorozat meggyőző sikerét követően a fenntartható energia európai hete újból eszmecserére invitálja az európai intézményeket, a civil társadalom

képviselőit és a piaci szereplőket. Röviddel a Bali szigetén megrendezett konferencia után a résztvevőknek lehetőségük nyílik mérleget készíteni az elmúlt 12 hónap eredményeiről, valamint áttekinteni a jelenlegi szakpolitikai fejleményeket, főként az energiaügyről és az éghajlatváltozásról szóló új jogszabálycsomag de en fr pt elfogadását illetően.

A fenntartható energia hete során 8 országban megrendezett közel 80 esemény egyedülálló alkalmat biztosít arra, hogy eszmecsere bontakozhasson ki a terület legfontosabb szereplői között, akik egyúttal tapasztalataikat is megoszthatják egymással.

A hét legfontosabb eseményei között szerepel azon kezdeményezés elindítása, amelyhez Európa mintegy száz városa (köztük 15 főváros) csatlakozik. A megállapodás – amelyet a részt vevő települések polgármesterei írnak majd alá – arra irányul, hogy a városok az üvegházhatású gázok kibocsátása terén igyekeznek nem csupán elérni, hanem túl is szárnyalni a 20%-os csökkentésre irányuló európai célkitűzést. Az európai hét másik kiemelkedő eseménye az Európai Fenntartható Energia díj en átadása A kitüntetés célja, hogy a nagyközönség megismerkedjen azokkal a programokkal, kezdeményezésekkel és projektekkel, amelyek fejlődést értek el a fenntartható energia területén.

Az eseménysorozat a fenntartható energiával kapcsolatos európai kampány (2005–2008) részét képezi.

2008. január 25.

Új szabályok a biztonságosabb gyermekjátékokért

Az Európai Bizottság által ma közzétett új jogszabálytervezet célja a gyermekjátékokra vonatkozó biztonsági előírások szigorítása, a gyártók/importőrök által viselt felelősség növelése és a hatékonyabb nemzeti piacfelügyelet megvalósítása.

„A gyermekek egészsége és biztonsága nem vitatéma, és nem lehet semmiféle kompromisszum tárgya” – jelentette ki a javaslat kapcsán Günter Verheugen iparpolitikai biztos. Ezért kíván az EU minden korábbinál szigorúbb biztonsági szabványokat en előírni – és betartatni – a gyermekjátékok tekintetében.

A javaslat számos ponton változtatna a korábbi jogszabályon:

- megtiltaná az esetlegesen rákkeltő vegyi anyagok használatát, és szigorúbb határértékeket vezetne be egyes veszélyes anyagok (pl. ólom, higany) tekintetében;
- a balesetek megelőzése érdekében szigorítaná a játékok kisgyermekek által lenyelhető, apró részeivel kapcsolatos szabályokat, és kötelezővé tenné az ezzel kapcsolatos figyelmeztető feliratok elhelyezését a játékokon;

- kötelezné a játékgyártókat, hogy valamennyi termékükről részletes műszaki adatokkal szolgáljanak, a piacfelügyelő hatóságok munkáját megkönnyítendő;
- szigorúbb büntetéseket szabna ki a biztonsági előírásokat be nem tartó gyártókra;
- betiltaná az olyan játékokat, amelyeket élelmiszerrel közös csomagolásban árulnak, és amelyekhez csak az élelmiszer elfogyasztása útján lehet hozzáférni;
- feltűnőbbé tenné a CE biztonsági jelölést da de el en es fr it nl pt fi sv a termékeken.

A változtatások révén az EU a jelenleg érvényes, 1988-ban alkotott jogszabály hiányosságait igyekszik pótolni. A tagállamokban ma sem árusíthatók olyan játékok, amelyek nem biztonságosak, ám a szabályozás nem elég rugalmas ahhoz, hogy lépést tartson az újonnan piacra kerülő játékokkal és az új tudományos eredményekkel.

A tervezett módosításokról széles körben konzultált az EU; az online konzultáció en során több mint 1500-an fejtették ki véleményüket a javaslatokkal kapcsolatban. A jogszabálytervezet, melyet a Bizottság minél előbb szeretne életbe léptetni, most az uniós intézmények elé kerül megvitatásra.

Áttekintés: A játékgyártó ipar Európában de en fr

2008. január 23.

Klímavédelemmel a foglalkoztatásért és növekedésért

Az Európai Bizottság ma közzétett, nagyszabású cselekvési tervével az EU nagy lépést tesz a környezetbarát európai gazdaság megteremtése felé.

2007-ben az EU vállalta, hogy 2020-ig 20%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, 20%-kal javítja az energiahatékonyságot, és 20%-os szintre emeli a megújuló energiaforrások részarányát a teljes energiafelhasználáson belül.

„Célunk, egyben kötelességünk is, hogy megfelelő kereteket biztosítsunk a környezetbarát európai gazdaságra való átálláshoz, és megőrizzük vezető szerepünket a bolygónk megóvása érdekében kezdeményezett nemzetközi fellépés terén” – jegyezte meg az említett célok elérését szolgáló, most közzétett javaslatcsomaggal kapcsolatban José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke de en fr pt.

A klímavédelmi csomag amellett, hogy igyekszik hozzájárulni bolygónk környezeti egyensúlyának megőrzéséhez, új üzleti lehetőségeket kíván teremteni az európai vállalkozások számára, és a

megújuló energiaforrások felé történő elmozdulás révén javítani szándékozik az energiaellátás biztonságát.

Az új stratégia legfontosabb elemei a következők:

- A jelenlegi, 2005 óta működő kibocsátáskereskedelmi rendszer kiterjesztése minden jelentős ipari kibocsátóra, illetve a szén-dioxidon kívül más üvegházhatású gázokra is, így a műtrágyagyártás során keletkező dinitrogén-oxidra és az aluminiumkombinátok által kibocsátott perfluor-karbonokra.
- A kibocsátási szint meghatározott mértékű csökkentése azokban az ágazatokban is, amelyekre nem terjed ki a kibocsátáskereskedelmi rendszer (pl. építőipar, közlekedés, mezőgazdaság, hulladékgazdálkodás). A Bizottság a terhek igazságos elosztását szolgáló, megbízható módszerek alapján méltányos egyedi célértéket határozott meg minden egyes tagállam számára.
- Országokra lebontott, jogilag kötelező célértékek a megújuló energiaforrások részarányának növelésére a teljes energiamérlegen belül.
- Új jogi keret a szén-dioxid kivonásáról és föld alatti tárolásáról. A keretszabályozás beruházásösztönzés révén hivatott e költséges eljárások megvalósítását elősegíteni.

A Bizottság nem titkolja, hogy az intézkedéseknek ára van. A becslések szerint azonban a gyors cselekvés a GDP csupán jóval kevesebb, mint 1%-át emésztené fel, szemben a kivárással, amelynek várható költségét a témával foglalkozó Stern-jelentés a GDP 5–20%-ára teszi. Az azonnali fellépés tehát évente és személyenként mintegy 150 euróba kerül 2020-ig. Az energiabiztonság javulásával mindamellett akár 50 milliárd euró is megtakarítható minden évben egyedül a kőolaj- és földgázimport csökkentése révén.

Az elképzelések szerint a bizottsági javaslatcsomagot 2008 végéig hagyja jóvá az EU.

Klímavédelmi alapfogalmak

Üvegházhatást okozó gázok: a légköri felmelegedésben meghatározó szerepet játszó gázok, melyek közül a legfontosabb a széndioxid. Az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszere eddig csak a széndioxidra korlátozódott, a jövőben azonban néhány más gázra – például a nitrogénoxidra is – kiterjesztik.

Európai kibocsátás-kereskedelmi rendszer (ETS): Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátás-csökkentésének költséghatékony módja, amelyet bár nem Európában találtak ki, lényegében csak itt valósult meg teljes körűen. Lényege, hogy a rendszer hatálya alá tartozó ipari létesítmények (jelenleg körülbelül 12 ezer üzem) a tagállamoktól meghatározott mennyiségű kibocsátási egységet (kvótát) kapnak, vagyis, hogy hány tonna széndioxidot bocsáthatnak ki a levegőbe. Ha egy cég túl akarja lépni a kvótát, akkor olyan cégektől vásárolhat, amelyek a megengedettnél kevesebbet

szennyeztek. A kvóták, akár az értékpapírok úgynevezett CO2-tőzsdéken cserélnek gazdát 2005, a rendszer beindulása óta. A Bizottság által javasolt új rendszerben megszűnne a kvóták nemzeti kiosztása és azt egy közösségi rendszer váltaná fel.

Kibocsátási egységek (kvóták): az ETS-rendzserébe tartozó ipari létesítmények által kibocsátható széndioxid mennyiségét jelölik tonnában. A cégek jelenleg a kvóták 90 százalékát ingyen kapják a kormányoktól, míg 10 százalékukhoz árverésen juthatnak hozzá.

Kvóták elárverezése: a tagállamok a Bizottság által jóváhagyott kvóták egy részét visszatarthatják és aukción elárverezhetik. Minden ország elektronikus árverés formájában maga szervezi a licitet, de azon bárki részt vehet. A jövőben fokozatosan megszűnik a kvóták ingyenes hozzáférése és az elárverezés lesz a főszabály.

Tiszta fejlesztési mechanizmus (clean development mechanism - CDM): A kibocsátás-csökkentésről szóló Kiotói jegyzőkönyv által elismert rugalmassági mechanizmus, ami megengedi az aláíró országoknak, hogy fejlődő országokban végrehajtott zöldberuházásokat saját széndioxid-kibocsátás csökkentésként könyveljék el. Az új ETS-ben kisebb szerepet kap abban az esetben, ha 2020-ig 20 százalékos csökkentés (és nem 30%) marad a cél.

Együttes végrehajtás (joint implementation – JI): a CDM-hez hasonló mechanizmus, de a kiotói folyamat részeseinek számító országokban végrehajtott emisszió-csökkentő beruházásokra vonatkozik.

Megújuló energiaforrások: nem fosszilis energiaforrások (és az egyébként tiszta energiának számító atomenergiát sem sorolják közéjük). Konkrétan: Nap-energia, víz- és szélenergia, geotermikus energia, biomassza stb. Előnyük, hogy általában környezetbarátok, hátrányuk viszont, hogy előállításuk költségei elég magasak. Az EU céljaként tűzte ki, hogy a megújuló energiaforrások teljes energiamérlegen belüli aránya 2020-ra a jelenlegi 8,5 %-ról 20 százalékra emelkedjen.

Bioüzemanyagok: Főként kukoricából és cukorrépából, de különböző biomasszákból előállítható bioetanol és biodízel. Általában környezetkímélő a benzinhez és a gázolajhoz képest, de korántsem minden bioüzemanyag felel meg a környezetvédelmi fenntarthatóság követelményeinek. Az EU mindenesetre 2020-ra 10 százalékra szeretné növelni arányukat a teljes üzemanyag-fogyasztáson belül.

Széndioxid lekötése és geológiai tárolása (carbon capture and storage – CCS): egy speciális szűrővel felfogják a széndioxidot az ipari létesítményekben, megakadályozva annak távozását. A széndioxidot aztán cseppfolyósítják és a földfelszín vagy a tenger alatt biztos helyen tárolják. A módszer teljesen új és méregdrága technológiai fejlesztést igényel, ráadásul inkább csak hosszú távon nyújthat megoldást a kibocsátás ellen. Európában elsősorban Nagy-Britanniában és Norvégiában kísérleteznek vele.

Brüsszel, 2008. január 21.

Banki átutalások határok nélkül

Január 28-tól életbe lép az egységes feltételek melletti, határok nélküli banki átutalások rendszere Európa 31 országában.

Január 28-tól kezdve az euróövezeten belül bárki ugyanolyan feltételek mellett utalhat át pénzösszegeket, mint országon belül. Ezzel megvalósul a kis összegű eurofizetések egységes övezetének (Single Euro Payment Area, SEPA) első – és talán legfontosabb – eleme. Az előkészületek azonban még nem kellően előrehaladottak a pénzintézetek körében, ezért a pénzügyminiszterek tanácsa (Ecofin) január 22-i ülésén várhatóan azok felgyorsítására szólítja fel a

bankokat és egyéb pénzintézeteket. Elsősorban a bankkártyák, fizetési kártyák terén meglévő standardok használatának általánossá tételéről van szó.

Brüsszel, 2008. január 17.

Ferihegyre is kiterjedne a reptéri illetékek új rendszere

Az EP jóváhagyta azt a jelentést, amely világosabb szabályokat rögzítene a reptéri illetékek kiszámításával kapcsolatban. Az új jogszabály egyúttal arra törekedne, hogy a repterek ne emelhessék díjaikat önkényesen.

Az Európai Parlament kedden 613-33-51 arányban fogadta el a repülőtéri illetékekről szóló uniós irányelvet, melynek célja annak megakadályozása, hogy a piacvezető repterek esetlegesen visszaéljenek domináns helyzetükkel. Az új jogszabály – amelyet együttdöntési eljárás keretében, első olvasatban tárgyalt most az EP – csak az évi 5 milliónál több utast kiszolgáló repülőterekre terjedne ki, illetve azokra, amelyek az adott tagország éves utasforgalmának legalább 15 százalékát adják. A jelentéstevő érvelése szerint ugyanis a domináns piaci helyzettel való visszaélés veszélye a kis repteréknél nem áll fenn.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy „a repülőterek ugyanazon szolgáltatásért azonos mértékű díjat szednek be. A repülőtér-irányító szerv az igénybe vett szolgáltatás minősége alapján a repülőtér használók részére díjbeli kedvezményt adhat, amennyiben az adott kedvezmény nyilvános, átlátható és tárgyilagos feltételek alapján minden repülőtér használó számára elérhető. Az új útvonalakat nyitó használóknak, összhangban az EK versenyjogi előírásaival, nyilvános, megkülönböztetésmentes és minden repülőtér használó számára egyformán elérhető módon nyújthat kedvezményt”.

A Parlament által elfogadott egyik új módosítás kimondja azt is, hogy „a repülőtér-irányító szerv egy megfelelő repülőtéri illeték kivetésével előfinanszírozhat új infrastrukturális beruházásokat”. Ennek feltétele lenne, hogy „megállapodás szülessen a repülőtér használóival a repülőtéri illeték mértékéről és alkalmazásának időtartamáról; minden további bevételt kizárólag a megállapodás tárgyát képező infrastruktúra létrehozására fordítanak; és minden hivatalos engedélyt beszereztek”.

A jogszabály által **érintett 67 repülőtér** a következő (angol hivatalos elnevezéssel, névsorban):

Alicante, Amsterdam/Schiphol Athina/Eleftherios Venizelos, Barcelona, Berlin-Schoenefeld Berlin-Tegel, Birmingham, Bourgas, Bratislava, Bristol, Brussels/Brussels-National, Bucharest/Henri Coanda, **Budapest/Ferihegy**, Catania/Fontanarossa, Dublin, Düsseldorf, Edinburgh, Faro, Frankfurt/Main, Glasgow, Gran Canaria, Hamburg, Hannover, Helsinki/Vantaa, Iraklion/Nikos Kazantzakis, Kobenhavn/Kastrup, Köln/Bonn, Lanzarote, Larnaka/INTL, Lisboa, Ljubljana, London Gatwick, London Heathrow, London Luton, London Stansted Luxembourg, Lyon Saint-Exupery, Madrid/Barajas, Malaga, Malta/Luqa, Manchester, Marseille-Provence, Milano/Linate, Milano/Malpensa, München, Newcastle, Nice-Cote d´Azur, Pafos/INTL, Palma de Mallorca, Paris-Charles de Gaulle, Paris/Orly, Praha/Ruzyne, Riga, Rodos/Diagoras, Roma/Fiumicino, Sofia, Stockholm/Arlanda, Stuttgart, Tallinn, Tenerife Sur/Reina Sofia, Timisoara, Toulouse-Blagnac, Toulouse/CCER, Varna, Venezia/Tessera, Vilnius, Warszawa/Okecie, Wien/Schwechat.

Vitában a Ryanair

Európa egyik legnagyobb fapados légitársasága, a Ryanair jelenleg is vitában áll a londoni Stansted repülőtérrel, valamint a dublini repterekkel, mivel azok az új termináljaik miatt megemelt illetéket szednek be. A Stansted például még áprilisban duplájára emelte az illeték összegét, és idén ismét emelni fog, ebből is fedezve a közel 8 millió dollárba kerülő második termináljának költségeit.

2008. január 15.

Új európai konyha?

Az uniós elképzeléseknek köszönhetően az üzletek polcairól a jövőben újszerű összetevőket tartalmazó élelmiszerek vándorolhatnak az európai fogyasztók kosaraikba és onnan a terített asztalokra.

Az Európai Bizottság legújabb javaslata az élelmiszer-ágazatban folyó innovációs tevékenység ösztönzésére irányul. Középpontjában új eljárások és technológiák segítségével létrehozott élelmiszer-összetevők és Európában hagyományosan nem fogyasztott élelmiszerek állnak.

Markos Kyprianou egészségügyi biztos szerint a javaslatnak köszönhetően „az uniós fogyasztók a lehető legkorszerűbb élelmiszerek közül választhatnak majd, az európai élelmiszeripar pedig kedvező környezeti feltételek között működhet."

Az uniós joganyag már most is szabályozza az új élelmiszerek en kel kapcsolatos kérdéseket. Az új javaslat azonban hatékonyabb és célszerűbb szabályozási rendszert hivatott életre hívni. Kidolgozói figyelembe vették a jelenleg hatályos jogszabályok alkalmazása során szerzett tapasztalatokat éppúgy, mint a legfrissebb tudományos és technológiai fejleményeket.

Az eljárások ésszerűsítése érdekében az új élelmiszerek értékelését és engedélyezését a jövőben az EFSA de en fr it (Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság) végzi majd központilag. Az uniós ügynökség már most is éberen őrködik az európai fogyasztók tányérjára kerülő élelmiszerek biztonsága felett. Jelenleg az értékelés kezdeti lépéseit még az uniós tagállamok végzik.

A javaslat értelmében az értékelést követően a biztonságosnak bizonyuló élelmiszerek előtt megnyílna az út az EU valamennyi tagországába; az engedélyezési folyamat ezáltal gyorsabbá, átláthatóbbá és egységesebbé válna.

Az EU határain kívül közismert, de Európában hagyományosan nem fogyasztott élelmiszerek esetében az engedély kérelmezőjének bizonyítania kell, hogy a kérdéses termék biztonságos. Ha ez a feltétel teljesül, akár 5 hónappal azt értesítést követően megkezdődhet a termék forgalmazása.

Az új élelmiszer-összetevők egyikét például egy DHA-ban (dokozahexaénsavban) gazdag olaj jelenti, amelyet a laktózérzékenységben szenvedők számára készített tej- és tejhelyettesítő termékekben, továbbá kenhető zsírokban, reggelire fogyasztott gabonapelyhekben, ételkiegészítőkben és dietetikus készítményekben lehet majd hasznosítani.

2008. január 10.

Uniós stratégia a digitális tartalmak hozzáférhetőségéről

Az új uniós stratégia könnyebb, gyorsabb és szélesebb körű internetes és mobiltelefonos hozzáférést biztosít majd a zenei és filmes anyagokhoz, illetve a játékokhoz.

A multimédiás anyagok előállítása és terjesztése busásan jövedelmező tevékenység – az online tartalmakból származó összbevétel a tervek szerint a 2005-ös 1,8 milliárd euróról az évtized végére több mint négyszeresére, 8,3 milliárd euróra nő. Ha Európa valóban ki kívánja aknázni az online tartalmakban rejlő üzleti lehetőségeket, méltányos jövedelmet kell biztosítania az anyagok készítői, és szélesebb kínálatot a fogyasztók számára. Egyértelmű szabályokat kell továbbá kidolgozni a tartalmak kezelésére, felhasználására és a jogbiztonságra. E feladatok végrehajtása érdekében az Unió új stratégiát fogadott el.

„Európának döntenie kell – mutatott rá Viviane Reding információs társadalmi és médiaügyi biztos –, hogy szeretné-e, ha film-, zene- és játékipara megerősödne." Az Unió e kérdésre egyértelmű „igennel" válaszol, s a cél érdekében az alábbi négy fő területre en összpontosítja fellépését:

- **a kreatív tartalmak hozzáférhetősége** – a tartalmak forgalmazóinak ösztönzése arra, hogy még több anyagot jelentessenek meg az interneten.
- **több tagállamra érvényes szerzői jogi engedélyek** – a létező engedélyezési mechanizmusok javítása, valamint az ilyen típusú engedélyek által a jogtulajdonosok számára biztosított jövedelmek növelése.
- **digitális jogokat kezelő rendszerek** – az átláthatóság növelése annak érdekében, hogy a fogyasztók megfelelő tájékoztatást kapjanak a letöltött tartalmakra vonatkozó használati korlátozásokról.
- **jogtiszta kínálat és a kalózkodás elleni küzdelem** – a szerzői joggal védett tartalmak fel- és letöltésének visszaszorítása, valamint a kalózkodás és az engedély nélküli fájlcsere megakadályozása.

A tervek szerint 2008 közepére készül el az a javaslat, amelyben a Bizottság áttekinti, hogyan hozható létre az online tartalmak egységes piaca a szellemi tulajdonjogok sérelme nélkül. A Bizottság minden érintett felet arra biztat, hogy aktívan vegyen részt a javaslat kidolgozásához kapcsolódó, február 29-ig tartó nyilvános konzultáción.

2007.

Brüsszel, 2007. december 17.

Klímavédelmi megállapodás Balin

Világtörténelmi jelentőségű megállapodásnak nevezték a drámai körülmények között többé-kevésbé sikerrel zárult **indonéziai klímakonferenciá**t. Egyes zöld szervezetek azonban keveslik az elért eredményeket.

Bali szigetén, maratoni tárgyalássorozatot követően zárult le az ENSZ klímavédelmi szakosított szervezetének (International Panel on Climate Change, IPCC) világkonferenciája, amely arra kereste a választ, hogy miként haladjanak tovább a Föld országai a globális felmelegedés elleni küzdelem terén a kiotói jegyzőkönyv 2012-es lejártát követő időszakban. A konferencia befejezése azért húzódott át december 15-re, mert az Egyesült Államok csak hosszú huzavona után volt hajlandó beleegyezni abba, hogy 2009 végéig a résztvevők új, 2013-tól hatályba lépő megállapodást dolgoznak ki, amely kötelező széndioxidkibocsátás-csökkentési célszámokat határoz majd meg valamennyi részes állama számára.

A **188 ország által megkötött új megállapodás** tehát nem csupán a fejlett országok egy részére határoz meg CO2-emissziós korlátozásokat, mint tette elődje, a 174 ország által ratifikált, ám csupán 36-ra kötelezettséget rovó kiotói szerződés, amely az említett 36-ok részére 5 százalékos kibocsátás-csökkenést írt elő a 2008-2012-es időszakban a bázisévhez képest (a bázisév a legtöbb esetben 1990 volt, de például a 6 százalékos csökkentést vállaló Magyarország esetében 1985 - az EU 15 régi tagállama összesen 8 százalékos csökkentést vállalt 1990-hez képest). A világ legnagyobb széndioxid-kibocsátójának számító Egyesült Államok nem ratifikálta a kiotói jegyzőkönyvet, a második legnagyobb emissziós mutatót produkáló Kína pedig nem vállalt benne kötelezettséget - a jegyzőkönyv hatása már csak ezen okok miatt is felettébb csekély volt a CO2-emisszióra.

A bali-megállapodásnak köszönhetően már a világ széndioxid-kibocsátásának 22 százalékát adó USA és a 18 százalékot "termelő" Kína is vállal majd valamilyen kötelezettséget a csökkentésre - hogy pontosan milyet, az majd a most kezdődő tárgyalások során dől el. 2008 és 2009 folyamán az ENSZ négy-négy helyszínen akar újabb egyeztetéseket tartani, a megállapodást pedig 2009. decemberében, a Koppenhágában rendezendő újabb nagyszabású globális miniszteri értekezleten kell majd elfogadni. Az egyeztetések 2008. áprilisában kezdődnek.

Baliban arról is sikerült megállapodni, hogy **létrehoznak egy globális "alkalmazkodási alapot"** az ENSZ égisze alatt, amely abban segíti a szegényebb országokat, hogy megbirkózzanak a klímaváltozás negatív következményeivel (például az egyre súlyosabb szárazsággal, vagy éppen az emelkedő tengerszinttel). Ez a pénzalap most szerény 36 millió dolláros összeggel indul, de évente 1-1,5 milliárd dollárral nő majd, ahogy a "zöld" technológiák iránti kereslet élénkülni fog a fejlődő országokban.

Egyezség jött létre arról is, hogy az erdőkben gazdag fejlődő országok (mint például Brazília vagy Kongó) 2013-tól pénzzé tehetik, ha nem égetik fel erdeiket. Az erdőkivágásokból származó emisszió csökkentését célzó program (Reducing Emissions from Deforestation in Developing countries, REDD) keretében a gazdag országok ellentételezést fizetnek a széndioxid-kibocsátás növekedéséért az egyik fő felelősnek tartott erdőirtások elmaradásáért. A gazdag országok azt is vállalták, hogy bizonyos esetekben megfinanszírozzák a klímavédelemhez szükséges technológiatranszfert a szegény országokba.

December 15-én délután 1 órakor úgy tűnt, a konferencia teljes kudarcba fullad - eleveníti fel az eseményeket a Reuters. Kéthetes tárgyalássorozat után még mindig ott tartottak, hogy a fejlődő országok Kína és India vezetésével nagyobb áldozatvállalást követeltek a fejlettektől. Az Európai Unió - amerikai nyomásra - elállt attól a korábbi követelésétől, hogy a fejlett államok számára már 2020-ra határozzanak meg kötelező kibocsátás-csökkentési számokat.

Ekkor azonban váratlanul megjelent a konferencián a korábban onnan már Kelet-Timorba elutazott Ban Ki-moon ENSZ-főtitkár és csalódottságát fejezte ki a fejlemények miatt. "Mindenkinek képesnek kell lennie kompromisszumos javaslatokat tennie" - mondta a dél-koreai politikus a küldötteknek. A kíséretében lévő Susilo Babbang Yudhoyono indonéz államfő pedig úgy fogalmazott, hogy "a világ izgatottan figyel Önökre. Könyörgöm Önöknek, ne hagyják cserben a világot". Mindkettejük beszédét hatalmas taps fogadta a delegációk részéről.

Ezután fejlődő országok sora kapott szót, többek között Brazília és Dél-Afrika: mind újabb kötelezettségvállalásra sürgették a fejletteket. Ausztrália és Japán is szólásra emelkedett, és ezt követően nyilvánvalóvá vált, hogy az USA magára maradt, senki nem támogatja álláspontját. Pápua-Új Guinea küldötte nagy tapsot aratott, amikor egyenesen Dobrianskyhoz fordulva azt mondta: "Vezetést várunk Öntől (...) ha Ön nem tudja megadni nekünk azt, amit akarunk, akkor kérjük, álljon félre az útból. Ezt követően, nem sokkal fél 3 előtt Dobriansky módosította álláspontját: "Csatlakozunk a konszenzushoz" - mondta. (Később azt állította, nem egyeztetett Washingtonnal elhatározásáról, saját maga döntött így, mert a fejlődők meggyőzték arról, hogy ők is komolyan tenni akarnak a klímaváltozás ellen.)

A bejelentést általános ováció fogadta. A Greenpeace helyszínen tartózkodó megfigyelője szerint 1996 óta nem fordult elő, hogy az Egyesült Államok küldöttsége tapsot kapott volna egy nemzetközi klímavédelmi tanácskozáson.

Egyes zöld szervezetek azonban elégedetlenségüknek adtak hangot. "Világosan látszik, hogy az Egyesült Államok nemzetközi szinten képtelen szembesülni a klímaváltozás változó realitásaival" - közölte Bill Hare a Greenpeace részéről. Gyengének nevezte a megállapodás tartalmát a Föld Barátai nevű szervezet is. "Nem látom, hogy a világ felnőtt volna" - kesergett a kevésnek talált eredmények láttán Sunita Narain, az indiai Centre for Science and the Environment vezetője.

Brüsszel, 2007. december 13.

Aláírták az alapjogi chartát

A legfőbb uniós intézmények vezetői Strasbourgban aláírták az Alapvető Jogok Chartáját. Az ünnepélyes ceremóniát euroszkeptikus képviselők bekiabálásai zavarták meg.

A charta tartalma

A dokumentum bevezetője leszögezi, hogy „Európa népei, az egymás közötti egyre szorosabb egység létrehozása során úgy döntöttek, hogy osztoznak a közös értékeken alapuló békés jövőben. Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget”.

A szöveg az emberi méltóságról, az élethez való jogról szól. Kimondja, hogy minden embernek joga van az élethez, és senkit sem lehet halálra ítélni vagy kivégezni. A személyi sérthetetlenséghez való jogról szóló rész kitér „az emberi test és részei ekként történő, haszonszerzési célú felhasználásának tilalmára”, és „az emberi lények szaporítási célú klónozásának tilalmára” is. A dokumentum tiltja a kínzást, a megalázó bánásmódot, a kényszermunkát, az emberkereskedelmet, kiáll a személyes adatok védelméért, a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadságért, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságáért. A charta szerint „mindenkinek joga van az oktatáshoz, valamint a szakképzésben és a továbbképzésben való részvételhez”. Szerepel a szövegben a foglalkozás megválasztásának szabadsága és a munkavállaláshoz való jog, a vállalkozás szabadsága, a tulajdon védelme, a

kollektív kiutasítás tilalma, ahogy az is, hogy „senki sem toloncolható vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá”.

A charta kimondja: „tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékosság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés”. A szöveg foglalkozik a nők és férfiak közötti egyenlőséggel, a gyermekek, az idősek, a fogyatékkal élők jogaival. A Szolidaritás című fejezetben szerepel a kollektív tárgyaláshoz és fellépéshez, valamint a tisztességes és igazságos munkafeltételekhez való jog, valamint az indokolatlan elbocsátással szembeni védelem. A dokumentum kimondja: „a család és a munka összeegyeztetése érdekében mindenkinek joga van a védelemre a gyermekvállalással összefüggő okból történő elbocsátás ellen, valamint joga van a fizetett szülési és szülői szabadságra, ha gyermeke születik, vagy gyermeket fogad örökbe”. Leszögezi: „Minden uniós polgár választásra jogosult és választható a lakóhelye szerinti tagállam európai parlamenti választásain, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai”. A dokumentum szerint „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit az Unió intézményei, szervei és hivatalai részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék”.

Az alapjogok között szerepel, hogy „bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerint székhellyel rendelkező bármely természetes vagy jogi személy jogosult az európai ombudsmanhoz fordulni az unió intézményeinek, szerveinek vagy hivatalainak – kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Európai Unió Bíróságát – tevékenysége során felmerülő hivatali visszásságok esetén”. A szöveg szerint minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz. „Bármely uniós polgár jogosult bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képviselettel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai” – így a charta. Az igazságszolgáltatással foglalkozó rész kitér a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogra, az ártatlanság vélelmére és a védelemhez való jogra, a kétszeres eljárás és büntetés tilalmára.

A charta szövege magyarul ezen a linken érhető el.

Brüsszel, 2007. december 13.

Feketelistára teszik a kereskedelmi trükköket

Két héttel karácsony előtt lép életbe az EU új jogszabálya, amely a megtévesztő és agresszív reklámozásnak kíván gátat szabni. Az irányelv tiltólistára helyez egy sor tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot, amelyeket a szakma csak „**piszkos tizenkettők**ént” emleget.

Az új irányelv megerősíti a félrevezető reklámokkal szembeni eddigi uniós szabályokat, és újakat vezet be az agresszív kereskedelmi gyakorlatok felszámolására. (Magyarországon ugyanakkor a jogszabály átültetése késik, várhatóan csak januárban kerül a kormány elé a módosítandó törvények és rendeletek új szövegének tervezete .) A direktíva célja, hogy megerősítse a fogyasztóknak és az üzleti szférának az egységes piacba, és így a határokon átnyúló műveletekbe vetett bizalmát. „Az európai egységes piacon nincs hely olyan kereskedők számára, akik nyomást gyakorolnak a vásárlókra, erőszakoskodnak velük és megtévesztik őket, különösen Karácsonykor, ami a vásárlás szempontjából az esztendő legforgalmasabb időszaka”.

Az eredeti irányelvet 2005. májusában fogadták el, ám a határidőig (ami 2007. decembere) csak 14 tagállam ültette át azt a saját nemzeti jogrendjébe. A Bizottság a még késlekedő országokkal szemben szabálysértési eljárást kezdeményezett.

Az új direktívának négy kulcseleme van:

- Általános klauzula: a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok általános tilalmát fogalmazza meg.
- Megtévesztő gyakorlatok (tevékenységek, mulasztások): az irányelv külön részletezi a tisztességtelen kereskedelmi praktikák két fő kategóriáját, a megtévesztő és az agresszív gyakorlatokat.
- A kiszolgáltatott fogyasztók védelme: a direktíva olyan rendelkezéseket tartalmaz, melyek a fogyasztók kihasználásának megelőzését szolgálják.
- Feketelista: a minden körülmények között tisztességtelennek minősülő, és így tiltottnak számító kereskedelmi gyakorlatokat szedi lajstromba („piszkos tizenkettő").

Tiltólistán

Az irányelv több mint **harminc olyan kereskedelmi gyakorlat**ot sorol fel, melyek mindig, minden körülmények között tisztességtelennek számítanak, és így teljes tilalom alá esnek. Ezek között található a „piszkos tizenkettő", melyek különösen hátrányosak a fogyasztókra nézve.

1) Ezek közé tartozik a reklámozásnak az a módja, melynek során úgy kívánják rávenni az embereket a vásárlásra, hogy nagyon alacsony áron kínálnak egy terméket, anélkül azonban, hogy a kereskedő rendelkezne az igény szerint ésszerűnek tekinthető készlettel.
2) „Ingyenes" ajánlatok látszatának keltése: Ez a gyakorlat hamisan azt a benyomást kelti a vásárlóban, hogy egy adott terméket „ingyenesen", „díjtalanul", térítésmentesen" kaphat meg, ha a kereskedelmi gyakorlat elfogadásának és a termék szállításának elkerülhetetlen költségén felül bármit is fizetnie kell.
3) Gyermekeket megcélzó közvetlen rábeszélés („Menj, és vedd meg a könyvet!"), valamint az a gyakorlat, amelynek célja, hogy gyerekek győzzenek meg egy felnőttet a vásárlásról. (Egy népszerű gyerekfilm videóváltozatát az alábbiak szerint hirdették: Fondi „Alice és a csodakönyve" már videón is kapható – mondd meg a mamádnak, hogy vegye meg a helyi újságárusnál".)
4) Gyógyító hatással kapcsolatos valótlan állítások.
5) Szerkesztői reklám: Tilos lesz a továbbiakban szerkesztői tartalom használata az eladás ösztönzésére, mégpedig úgy, hogy a kereskedő fizet ezért, ám ez a fogyasztó számára nem derül ki a tartalomból.
6) Piramisrendszer: Ez egy olyan hálózatot takar, melyben – egy bizonyos termék értékesítése vagy fogyasztása helyett – csak úgy lehet jövedelemre szert tenni, ha a résztvevők másokat beléptetnek a rendszerbe.
7) Nyeremények: Tilos a nyerés hamis illúzióját kelteni a fogyasztóban akkor, ha a meghirdetett nyeremények nem is állnak rendelkezésre, vagy ha ezért a fogyasztónak pénzt kell fizetnie vagy a felmerülő költségeket kell állnia.
8) Megtévesztő látszat keltése a fogyasztók jogairól: Ebben az esetben a kereskedő a fogyasztó törvényes jogára vonatkozóan olyan hamis benyomást kelt, mint ha az a kereskedő ajánlatának sajátossága lenne.
9) Korlátozott idejű ajánlatok: Ez esetben a kereskedő azzal kívánja azonnali döntéshozatalra, vásárlásra késztetni a fogyasztót, hogy hamisan azt állítja: az adott termék csak nagyon korlátozott ideig kapható, ezzel pedig megfosztja a vásárlót a tájékozott döntéshez szükséges időtől vagy alkalomtól.
10) Az értékesítés utáni szolgáltatás nyelve: Ebben az esetben a kereskedő úgy vállalja az értékesítés utáni szolgáltatás biztosítását, hogy azt csak egy másik nyelven teszi hozzáférhetővé, anélkül, hogy a fogyasztót erről az ügylet megkötése előtt világosan tájékoztatná.
11) Nem kért értékesítés: Azonnali vagy halasztott fizetés követelése a kereskedő által szállított termékekért, illetve azok visszaszállításának vagy megőrzésének követelése, ha azokat a fogyasztó nem kérte.
12) „Európai garancia": Tilos olyan hamis benyomást kelteni, hogy egy termékkel kapcsolatos értékesítés utáni szolgáltatás elérhető egy attól eltérő tagállamban, mint ahol a terméket eladták.

Brüsszel, 2007. december 10.

A légiutasok a csomagok miatt panaszkodnak a legtöbbet

A csomagokkal kapcsolatos problémák, a járattörlések és a késések okozzák a legnagyobb fejfájást a légiutasoknak – derül ki egy friss jelentésből.

Az összegzés rámutat, hogy a Huszonhetekben a tavalyi év folyamán a legtöbb panasz a csomagok kezelése (33%), a járattörlések (26%) és a késések (16 %) miatt érkezett. A panaszok elemzése során kiderült az is, hogy a légiutasok jogaival kapcsolatos szabályokat még nem mindenhol tartják tiszteletben maradéktalanul.

A jelentés harmincnégy ajánlást is tartalmaz – igaz, ezek között akad olyan is, melyeket már végrehajtottak. Közleményében a Bizottság a többi között arra emlékeztetett, hogy folyamatosan elemzi a tagállamok intézkedéseit a légiutasok jogairól szóló közösségi jogszabályok érvényesítése érdekében.

Jövőre egyébként az utasok egy egységes formátumú adatlapon tehetik meg panaszaikat. Ami a késéseket és a járattörléseket illeti, a Bizottság kiemelte, hogy jelenleg több hasonló jellegű ügy van az Európai Bíróság előtt, s a taláros testületnek a vonatkozó szabályozás világos értelmezését kell majd nyújtania.

Brüsszel, 2007. november 26.

Az EU még nem tiltja be a kínai játékokat

Az EU ugyanis egyelőre eltekint attól, hogy tilalmat vezessen be egyes, az ázsiai országban előállított játékszerekkel szemben. A Bizottság azután döntött így, hogy a legutóbbi vizsgálatok szerint Peking jelentősen javított az európai piacokra szánt játékok biztonságán.

Meglehetősen érzékenyen érintette volna az európai piacra gyártó kínaiakat, ha az EU éppen karácsony előtt parancsolt volna megálljt az ázsiai országból származó játékoknak. Meglena Kuneva, a Bizottság fogyasztóvédelemért felelős tagja ugyanis korábban nem zárta ki ezt a lehetőséget sem, főleg azok után, hogy az utóbbi hetekben, hónapokban egészségkárosító hatásuk miatt játékok ezreit kellett levenni az áruházak polcairól. A biztos még szeptemberben az Európai Parlament belsőpiaci bizottsága előtt ismertette az akkor indult felülvizsgálat menetét; kiemelte azt is, hogy mindezt utolsó figyelmeztetésnek szánják, és amennyiben az eredményeket összegző jelentés nem kielégítő, „az intézkedések következő lépcsőjére lépünk, ezek között a termékek betiltása is megtalálható”.

Az utóbbi időben az ázsiai ország vált a világ játékgyártásának központjává: tavaly például 5,3 milliárd euró értékben exportált játékokat. A téma várhatóan terítékre kerül november 28-án, az EU és Kína közti csúcstalálkozón is.

Az **Európai Fogyasztók Szervezete** (BEUC) üdvözölte a jelentést, ugyanakkor nem teljesen elégedett a játékok biztonságának javítását célzó – ágazati, nemzeti és bizottsági – erőfeszítésekkel. A BEUC megállapítása szerint akadtak hibák a múltban, ám abban bízik, hogy a most bemutatott javaslatok ezeket helyrehozzák. A szervezet kiemeli, hogy a termékbiztonságért elsősorban a gyártók, importőrök, terjesztők és kereskedők felelnek, akik a játékokat és más árukat piacra dobják. A BEUC szerint amennyiben ezek a piaci szereplők úgy döntenek, hogy Kínában gyártott termékeket választanak, azért ők a felelősek – jogi értelemben is, mégpedig azért, hogy a kiszemelt áruk valóban biztonságosak legyenek.

Brüsszel, 2007. november 19.

Újabb sokkoló jelentés az éghajlatváltozásról

Az éghajlatváltozás drámai következményeire figyelmeztet legújabb összefoglaló jelentésében az ENSZ szakosított szerve. Az Európai Parlament ezzel párhuzamosan az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának drasztikus csökkentése mellett foglalt állást.

Európában a növekvő hőmérséklet sivataggá változtathatja Spanyolország, Olaszország és Görögország egyes részeit. A kontinens északi felében – ideértve Nagy-Britanniát is – áradásokkal, hőhullámokkal és erősebb viharokkal kell majd számolni. Ausztrália nagy része lakhatatlanná válik. Ez csak néhány az **ENSZ Kormányközi Klímaváltozási Bizottság**a (IPCC) által szombaton nyilvánosságra hozott összefoglaló jelentés megállapításai közül, amelyek az éghajlatváltozás drámai következményeire figyelmeztetnek. Rajendra Pachauri, az IPCC elnöke szerint a legnagyobb hatása kétségkívül a tengerszint emelkedésének lesz, amelynek hatásait főként a part menti területeken lehet majd észlelni. A légkör felmelegedése több milliárd ember mindennapjait veszélyezteti, emellett a vadon élő fajok több mint felét a kihalás fenyegetheti.

„Mindannyian egyetértünk abban, hogy az éghajlatváltozás valóságos, és mi, emberek vagyunk a fő okozói” – szögezte le az International Herald Tribune-ban megjelent írásában az ENSZ főtitkára, aki szerint azonban még mindig kevesen vannak tisztában azzal, hogy milyen súlyos fenyegetésről is van szó. Ban Ki Mun a küszöbön álló katasztrófára intett, egyúttal azonban úgy vélekedett, hogy gondos tervezéssel kezelni lehet a problémát. Hasonló véleményt fogalmaztak meg a jelentés készítői is, akik szerint az emberiség birtokában van annak a hatalomnak, mellyel – viszonylag alacsony költségek mellett – kivédhetőek lennének a globális felmelegedés legrosszabb következményei.

Az EU környezetvédelmi biztosa üdvözölte a jelentést, és úgy vélte, hogy az a december 3-án Balin kezdődő klímakonferencia előtt fontos olvasmány a döntéshozók számára. Sztavrosz Dimasz szerint a dokumentum erőteljes figyelmeztetés, mely arra int, hogy ha meg akarjuk akadályozni, hogy a klímaváltozás pusztító méreteket öltsön, akkor az üvegházhatású gázok csökkentése érdekében gyorsan kell cselekedni. Emellett Dimasz arra emlékeztetett, hogy a jelentés támogatja azt az uniós törekvést, miszerint a globális felmelegedést az iparosodás előtti szinthez viszonyítva 2 Celsius-fokra kell csökkenteni. A Balin tartandó konferencia célja egyébként, hogy a 2012-ben kifutó kiotói jegyzőkönyv utáni időszakra készülve új célkitűzéseket körvonalazzon a klímaváltozás mérséklésére.

Mindeközben az Európai Parlament – a Balin tartandó tanácskozás előtt elfogadott állásfoglalásában – leszögezte, hogy legkésőbb 2009-re tető alá kellene hozni a 2012 utáni, Kiotó utáni időszakra vonatkozó egyezményt. Az EP szerint hosszú távú célkitűzésnek kell elfogadni, hogy az üvegházhatást okozó gázok globális kibocsátása 2050-re legalább 50 százalékkal csökkenjen az 1990-es szinthez képest. A Parlament kiemelte, hogy „az iparosodott országoknak – a kiotói jegyzőkönyvet eddig még nem ratifikáló országokat is beleértve – vezető szerepet kell játszaniuk az éghajlatváltozás világszintű megfékezésében, és el kell kötelezniük magukat, hogy kibocsátásukat 1990-hez képest 2020-ra legalább 30 százalékkal, illetve 2050-re 60-80 százalékkal csökkentik”.

Brüsszel, 2007. november 15.

A Bizottság harcot hirdet a "repülőjegy-üzérek" ellen

Négy hónapot adott Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos azoknak az európai légitársaságoknak és jegyárusító irodáknak, amelyek internetes értékesítéskor félrevezető tájékoztatást adnak, illetve tisztességtelen feltételek mellett árulják jegyeiket. Egy most készült felmérés szerint az esetek többsége ma ilyen.

Az Európai Bizottság koordinálása mellett szeptember 24-28. között tizenöt tagállamban (valamint Norvégiában) ellenőrizték az internetes repülőjegy-árusítás mikéntjét, összesen 447 honlapot vizsgáltak. Mint szerdai brüsszeli sajtóértekezletén Kuneva elmondta, 226 esetben tapasztaltak rendellenességet, amiket amúgy három alapvető kategóriába soroltak.

A leggyakoribb a félrevezető ártájékoztatás. Példaként említett olyan esetet, ahol a bejelentett ár még 20 euró volt, majd a különböző adók és illetékek egymást követő lépésekben történő felszámítása után a tényleges fizetség már több, mint 100 euróra rúgott. De tipikus példa az „ingyenes" jegyek meghirdetése is, amiket a valóságban több tucat eurónyi adó és illeték terhel.

A második csoportot alkotja a tényleges elérhetőség elhallgatása. Gyakori eset, hogy az interneten olcsó jegyeket hirdetnek, miközben a valóságban ilyen már arra a járatra egyáltalán nem, vagy csak nagyon limitált számban elérhető. Végül a harmadik csoportba tartozik a tisztességtelen szerződéskötési feltételek erőltetése. Ilyennek minősül, amikor például arra a kérdésre, akar-e biztosítást kötni – vagy más, kiegészítő díjas szolgáltatást igénybe venni -, a fogyasztót terelő számítógépes program eleve igenlő alternatívát kínál csak fel. Visszatérő gond, hogy az értékesítési feltételek leírása nem elérhető a fogyasztó nyelvén, illetve, hogy nem állnak rendelkezésre információk foglalástörlés, vagy halasztás esetére.

Kuneva szerint, miközben a probléma kezelésében és monitorozásában erőteljesen támaszkodnak a nemzeti hatóságokra és fogyasztóvédelmi szervezetekre, a jelenség összességében „európai választ" igényel, lévén, hogy a most megvizsgált esetek közül is 67 alkalommal határokon átnyúló – azaz több országot érintő – szolgáltatásról, illetve ezzel együtt járó anomáliákról van szó.

Az Európai Bizottság idén tavasszal tette közzé fogyasztóvédelmi stratégiáját, amely összesen húsz intézkedést helyez kilátásba annak érdekében, hogy „felkészültebbé tegyék" a fogyasztót jogai megvédésében, illetve, hogy erősítsék mindennek figyelemmel követését (monitoring). A szerdán közzétett felmérés már e stratégia kereteibe illeszkedő első ilyen „monitoring" gyakorlat volt, amit Kuneva szerint a jövő év elején további három szolgáltatási terület megvizsgálása követ majd.

Brüsszel, 2007. november 5.

Áldás helyett átok lehet a bioüzemanyag a fejlődő világnak

Katasztrófát hozhat a fejlődő világ számára, ha Brüsszel a bioüzemanyagokkal kapcsolatos célkitűzéseknél nem veszi figyelembe a szociális és emberi dimenziót - figyelmeztet az Oxfam november 1-jén kiadott jelentése. A szervezet szerint az uniós ellátásért való küzdelem a harmadik világ szegényein fog lecsapódni, ezért a Bizottság januári jogszabálytervezete előtt a célok átgondolását szorgalmazza.

Az EU terve, miszerint 2020-ra az összes üzemanyag tíz százaléka kötelezően bioüzemanyag kell, hogy legyen, katasztrófát jelenthet a fejlődő világ számára. A szöveg szerint ez a mennyiség csak behozatallal érhető el, és a fejlődő országokból származó, cukornádból és pálmaolajból készített bioüzemanyagért folyó versenyfutásban Indonézia, Kolumbia, Brazília, Tanzánia szegényei kiszorulhatnak földjeikről, a versenyfutás elpusztíthatja az életterüket és a munkások kiszolgáltatottságát növeli és az élelmiszer mennyiségét és hozzáférhetőségét pedig csökkenti.

A bioüzemanyagok ugyanakkor nagy lehetőséget jelentenek a szegénység csökkentésére is, és piacot jelentenek a gazdálkodók számára és olcsó megújuló energiát helyi használatra is, de a

szegényekre nagy fenyegetést jelenthet. „A bioüzemanyag nem csodaszer, és mégha el is érhető a tíz százalék 2020-ra, csak csepp lesz a tengerben a folyamatosan növő kibocsátás ellenében” – mondta Bailey. A kiadott jelentés szerint mintegy 5,6 millió négyzetkilométernyi földterületen – ez Franciaország területének tízszerese – folyhat bioüzemanyag-termelés húsz éven belül India, Brazília Dél-Afrika és Indonézia területén, ezáltal 60 millió ember szembesülhet azzal, hogy a földjén élelem helyett üzemanyag „nő”. Sokakat fenyegethet a nyomortelep, vagy a nagyon alacsony életszínvonal.

Brüsszel, 2007. október 25.

Januárra halasztotta Brüsszel a döntést a zöld energiacsomagról

Jelentős előrelépést lát a belső energiapiaci csomagról a tanácsi munkacsoportban folyó tárgyalásokon Andris Piebalgs energiaügyi biztos, aki környezetvédelemért felelős kollégájával egyetemben a tervezett december 5-i időpont helyett csak januárban terjeszti elő a kibocsátás-csökkentésre és a megújuló energiahordozókra vonatkozó jogszabályi javaslatot.

Piebalgs azzal indokolta derűlátását, hogy véleménye szerint a tanácsi munkacsoportban már nem arról folyik a vita, hogy a tulajdonosi szétválasztás (a kora ősszel előterjesztett belső piaci javaslatcsomag legnagyobb figyelmet kapott eleme) jó-e vagy sem. Azt is kedvező jelnek tekinti a biztos, hogy a Bizottság javaslatáról minősített többséggel kell majd dönteniük a tagállamoknak. Andris Piebalgs ugyanakkor azt is elárulta, hogy a portugál elnökség kompromisszumos megoldásokon dolgozik, amit akkor is üdvözlendőnek tartott, ha azok nem mindenben esnek majd egyet Brüsszel elképzeléseivel.

Az energiaügyi biztos megerősítette, hogy a Bizottság egy tapodtat sem kíván engedni azokból a márciusban az állam- és kormányfők által elfogadott célkitűzésekből, amelyek **a széndioxid kibocsátás 20 százalékkal való csökkentését irányozták elő 2020-ig**, és kimondták, hogy hasonló határidőre a megújuló energiahordozók teljes energiafelhasználáson belüli arányának 20 százalékra kell emelkednie uniós szinten. A sajtóban találgatások indultak el azt követően, hogy Brüsszelben bejelentették: a nagy érdeklődéssel várt energia-környezetvédelmi javaslatokat a tervezett december 5-i időpont helyett csak januárban terjeszti majd elő a Bizottság. Andris Piebalgs biztos utalt rá, hogy a javaslatok elfogadását azért kellett elhalasztani, mert még több időt vesz igénybe néhány tamáskodó uniós tagország előzetes megpuhítása. A javaslat arra a kérdésre fog választ adni, hogy az EU hogyan, milyen módszerekkel érje el a nagyon ambiciózus zöld célokat. A hátralevő időben megpróbálom meggyőzni a tagállamokat, hogy a mi javaslatunk a megfelelő és nem kell félniük tőle.

Brüsszel, 2007. október 8.

Közel 60 százalékkal csökkentek a barangolási díjak

Elégedett Brüsszel a roaming-rendelet eredményével, az **Európai Szabályozók Csoportja** által készített felmérés szerint a mobilszolgáltatók rendben átálltak az eurótarifára - átlagosan hatvan százalékkal csökkentek a díjak, számos országban pedig jóval kedvezőbb áron lehet barangolni. Magyarországon a verseny nem az ár, hanem az elsőbbség körül forgott.

Több európai szolgáltató eurotarifa címén alacsonyabb díjszabást kínált. Hollandiában a legkedvezőbb roamingolni: a kezdeményezett és fogadott hívásnál egyaránt 20 eurócentet számláz egy szolgáltató, ezen kívül az Egyesült Királyságban, Írországban, Belgiumban és Ausztriában akadtak a legalacsonyabb eurotarifákra. **Magyarorszá**gon a három mobilszolgáltató időben

tájékoztatta a fogyasztókat, a maximált árnál pedig 20 illetve 30 eurócenttel kedvezőbben szabta meg a roamingdíjakat híváskezdeményezésnél, és pár centtel olcsóbban „adja” a hívásfogadást.

Bár néhány nemzeti szabályozó hatóságnál még vannak lezáratlan fogyasztói panaszok az ajánlatok átláthatóságának hiányát illetően, az ERG tanulmánya szerint az összes mobilszolgáltató július 30-ig tájékoztatta ügyfeleit az eurotarifa lehetőségéről. A Bizottság szerint egy belga mobilszolgáltató nem tett maradéktalanul eleget a barangolásról szóló uniós rendelet szerinti átláthatóság követelményének. A szolgáltató július utolsó napjaiban rövid szöveges üzenetben tájékoztatta ügyfeleit, hogy 2007. szeptember 30-tól automatikusan átállítja őket az eurotarifára. Az üzenetből azonban nem derült ki egyértelműen, hogy a fogyasztók már korábban az eurotarifa mellett dönthettek volna, és augusztus 30-tól áttérhettek volna rá - erről csak a szolgáltató honlapja adott tájékoztatást.

Következő lépésként a rendelet értelmében szeptember 30-tól az Európai Unió belső határain átlépve az ügyfélnek mindig tájékoztatást kell kapnia az árakról. Ezenkívül a Bizottság 2008 végére jelentést készít az Európai Parlamentnek arról, hogy az eurotarifa bevezetése hogyan hat a versenyre, megváltoztak-e a belföldi árak, és hogy a külföldre vagy onnan küldött sms-ek és adatátvitel ára miként alakul, az ERG pedig októberben részletes adatgyűjtési kampányt indít, az erről szóló első ilyen jelentést a Bizottság decemberre várja.

Az ERG elnöki székét 2008-ban átvevő Pataki Dániel elmondta, hogy **Magyarországon a szolgáltatók közötti verseny nem az árban, hanem az elsőbbség terén folyt** - az egyik mobilszolgáltató csaknem egy hónappal korábban aktiválta az eurótarifát. A magyar piacon nagy a verseny, ezért nem valószínűsíthető az árnövekedés a belföldi hívásoknál. Következő lépésként az sms-eket veszik górcső alá, a Bizottság jövő év végén számol be arról, hogy van-e szükség további beavatkozásra, akár az sms-re és adatátvitelre való kiterjesztést, akár a rendelet hatályának meghosszabbítását illetően.

Brüsszel, 2007. október 4.

Gyenge magyar helyezés az Európai Egészségügyi Indexben

Ausztriában a „legjobb” betegnek lenni - összegezhető az európai egészségügyi rendszereket a fogyasztók szempontjából vizsgáló 2007-es **felmérés, amely 29 országot hasonlított össze**. Az október 1-jén közzétett Európai Egészségügyi Index **Magyarországot a 24-ik** hellyel a sereghajtók közé sorolta.

A 29 ország közötti versenyben az elérhető ezer pontból idén 806 ponttal Ausztria bizonyult a legjobbnak - tavaly illetve 2005-ben Franciaország és Hollandia végzett az élen. Az élvonalban található még pár pontos különbséggel Hollandia, Franciaország, Svájc, Németország és Svédország. A legrosszabbul Bulgária, Lengyelország és Lettország teljesített 2007-ben. A betegjogok és a tájékoztatási rendszer hatékonyságában Dánia nyert, a kezelésekre a legkevesebbet Belgiumban kell várakozni. Magyarország Finnországgal, Svédországgal és Franciaországgal együtt jó pontokat kapott a rendszer „nagyvonalúságára”. A gyógykezelés a dánok, írek, hollandok, spanyolok, svájciak és svédek számára a legkönnyebben hozzáférhető.

Magyarország a fogyasztóbarát európai rendszerek tekintetében a 24-ik helyre került, ezzel Nagy-Britanniával, Máltával, Szlovákiával, Szlovéniával, Görögországgal és Romániával együtt a sereghajtók közé tartozik Az öt kategória és 27 teljesítménymutató alapján Magyarország az ezerből 513 pontot kapott. „Egy elfogadható rendszer már létrejött, de az elért eredmény meglepően gyenge. A hiányos tájékoztatás és a betegek tehetetlensége magyarázza a rossz minőségi eredményeket” - jegyezte meg Arne Bjönberg, az Európai Egészségügyi Index kutatási igazgatója, aki a hálapénzt is az előrelépés akadályának tartja. Ugyanakkor Magyarország jó

pontokat kapott a háziorvosi időpontra való várakozási idő, a gyermekkori oltások és a fogászati ellátások területén.

A szervezet ajánlásokat is megfogalmazott, Magyarországnak azt ajánlotta, hogy korszerűsítse a betegek jogaival foglalkozó jogszabályt, illetve javítson az egészségügy szolgáltatásait igénybe vevők tájékoztatásán. Közép- és Kelet-Európából Észtország és Csehország az egészségügyi reformoknak köszönhetően előkelő helyet - 12-ik illetve 15-ik - kapott a listán, a régi tagállamok közül Olaszország és Nagy-Britannia valamint Görögország teljesített a várakozáson alul.

Összességében a jelentés megállapítja, hogy a betegjogok területén előrelépés tapasztalható, számos tagállamban van jogi szabályozás, és a saját orvosi eredményekhez való hozzáférés is kezd általánossá válni. Johan Hjertqvist, a Health Consumer Powerhouse elnöke szerint „a tagállamoknak túl kell nézniük határaikon, és a szomszédoktól kell jó gyakorlatokat lopni".

Brüsszel, 2007. szeptember 17.

Kevés európai jár szűrővizsgálatra

Tisztában vagyunk a megelőzés fontosságával, mégsem megyünk el vastag- és végbélrák szűrésre vagy prosztatavizsgálatra - állapítja meg az európaiak egészségéről készített Eurobarométer felmérés. A magyarok az európai átlaghoz képest kevesebben szenvednek allergiától, és többen mennek csontritkulás-vizsgálatra.

Bár az európaiak nagy része tisztában van a megelőző orvosi vizsgálatok fontosságával, a nagy többségük nem megy el vastag- és végbélrák szűrésre vagy prosztata vizsgálatra - állapítja meg az Eurobarometer szeptember 14-én közzétett felmérése az európaiak egészségi állapotáról. Eszerint az európai férfiak csupán 13 százaléka megy el évente prosztataszűrésre és az összes válaszadó csupán 8 százaléka jár vastag- és végbélrák szűrésre. Az európaiak több mint 60 százaléka megy évente fogorvoshoz, és majdnem 40 százalékuk kér időpontot szemvizsgálatra, de hallásvizsgálatra csak 16 százalék regisztrál. A felmérés a prosztata-megbetegedésekre való figyelemfelhívás napján jelent meg.

Markosz Kyprianu egészségügyi biztos szerint tudatosítani kell az európaiakban a betegséget, mivel riasztó a megbetegedések nagy száma e két rákfajtában, ezért a Bizottság kampányokkal szeretné felhívni a figyelmet. Brüsszel 2008-ban áll elő javaslattal a tagállamok felé.

Az európaiak jelentős része, **73 százaléka véli úgy, hogy jó egészségnek örvend**, és csak 7 százaléka gondolja úgy, hogy rossz az egészsége. A magyarok 55, illetve 15 százaléka nyilatkozott így. A kategórián belül feltűnő, hogy a legalacsonyabb végzettséggel rendelkezők közül kétszer annyian, 14 százalék véli úgy, hogy rossz az egészségi állapota. A lista élén az írek állnak, közülük tízből 9-en gondolják úgy, hogy nincs gond az egészségükkel. A megkérdezettek 29 százalék nyilatkozott úgy, hogy hosszan tartó betegségben szenved, két évvel korábban ugyanakkor csupán 24 százalék mondta ezt. A növekedés szembetűnő a mediterrán országokban, az északi országokban jóval kevesebben ikszelték be ezt a rubrikát. A magyarok 38 százaléka nyilatkozott hosszan tartó betegségről. Összességében elmondható, hogy a férfiak, illetve - nem meglepő módon - a fiatalok, valamint a magasabb végzettséggel rendelkezők nagyobb arányban mondták magukat egészségesnek.

A tartós betegségek mögött sok esetben a magas vérnyomás és koleszterin szerepel, a válaszadók 36 százaléka mondta a magas vérnyomást a betegség okának. A magyarok 45 százaléka nevezte meg ezt a betegség okának, a legtöbben, 52 százalék a szlovákok, a legkevesebben a hollandok (20%) voltak. A vérnyomását az európaiak 60, míg **a magyarok 67 százaléka ellenőrzi évente**, koleszterin tesztre az uniós átlagnál (38%) már valamennyien kevesebben, 35 százalékunk megy

el. **Allergia szempontjából a 14 százalékkal az uniós átlag (17%) alatt vagyunk**, az élen - 34 százalékkal - a svédek járnak, míg az íreknek csupán 7 százaléka szenved allergiától.

Brüsszel, 2007. július 30.

Fogyasztóvédelmi sikerek

Az év első felében két fontos fogyasztóvédelmi ügyben is látványos eredményeket értek el az EU-intézmények. Sikerült tető alá hozni a roamingdíjak csökkentését, a nyár végétől olcsóbban használhatjuk mobiltelefonunkat külföldön. Ugyanakkor még tárgyalási folyamatban van az a szintén sokakat érintő jogszabály, amely a repülőjegyárak átláthatóságáért száll síkra.

A hatálybalépés után a **mobilszolgáltatók**on van a sor, akik **legkésőbb július 30-ig kötelesek felkínálni fogyasztóiknak az „eurotarifát”**, amely azt jelenti, hogy a fogyasztók a híváskezdeményezésnél legfeljebb 0,49 euró, hívásfogadásnál 0,24 eurós (ÁFA nélküli) percdíjat fizetnek külföldi hívásaikért. **A mobilszolgáltatók e fogyasztóvédelmi korlát alatt versenghetnek egymással.** Azok az ügyfelek, akik nem vesznek igénybe barangoló díjcsomagot, és azonnal reagálnak, legkésőbb augusztus 30-tól eurotarifáért telefonálhatnak. Akik nem reagálnak, és nem vesznek igénybe barangoló díjcsomagot, szeptember 30-tól automatikusan átváltanak az eurotarifára.

A barangoló díjcsomagot igénybe vevő előfizetők is áttérhetnek az Unió által javasolt díjszabásra, erről azonban értesíteniük kell szolgáltatójukat. Ez, az ún. „opt-in” illetve „opt-out” modell választása sokáig kérdéses volt. Az előző értelmében az ügyfél a régi roamingdíjat fizeti, hacsak kifejezetten nem választja az új uniós szabályozást, az utóbbi pedig ezen díjszabások automatikus alkalmazását jelenti, amennyiben a fogyasztó nem kéri az alkalmazás mellőzését. A megállapodásban az „opt-out” modellre voksoltak a döntéshozók.

A roamingszabályozás három évig marad hatályban, a díjplafon az elkövetkezendő két évben tovább fog csökkenni. A kimenő hívások maximális ára 2009-ig évente automatikusan 3 eurócenttel csökken, a bejövő hívásokért az első év után 2 centtel, a második év után 3 centtel kell kevesebbet fizetnünk. Az otthoni szolgáltatók minden ügyfélnek kötelesek ezeket a szabályozott árakat ajánlani. A visszaélések elkerülése végett az új barangolási szabályokra való áttérést szorosan nyomon követik a nemzeti szabályozó hatóságok valamint a Bizottság.

Átlátható repülőjegyárak

Széles rétegeket érint a még tárgyalási folyamatban lévő fogyasztóvédelmi jogszabály is. Az Európai Parlament júliusi plenáris ülésén fogadta el a légiközlekedési szolgáltatásokról szóló rendelettervezetet, amely **kötelezővé tenné a légitársaságok számára**, hogy **a meghirdetett árakba valamennyi költséget számítsák be**, és ne félrevezető információkat közöljenek az utasokkal, mint azt jelenleg nem egy, elsősorban diszkont légitársaság teszi.

Egy megszavazott jelentés a légitársaságokat arra is kötelezné, hogy díjaikat az utas állampolgárságától és lakóhelyétől, illetve az utazásszervező ügynökség közösségen belüli székhelyétől függetlenül állapítsák meg. Azt is megtiltanák, hogy olyan extra szolgáltatásért számoljanak fel pótdíjat, amit az utas nem kért kifejezetten. A jelentés azt is szorgalmazza, hogy amennyiben a repülőtéri és fedélzeti biztonsághoz kapcsolódó költségek szerepelnek a viteldíjban, azokat külön fel kell tüntetni a jegyen, vagy más módon kell az utas tudomására hozni. A Parlament szigorítaná a működési engedély kiadásához szükséges pénzügyi és érvényességi feltételeket is, valamint a légitársaságok működési engedélyét minimum százezer euró nettó tőkéhez kötné.

Brüsszel, 2007. július 30.

Az Európai Unió lakosainak több mint fele csak autón közlekedik

Csak minden ötödik európai használja a tömegközlekedést. A személygépkocsi az első számú közlekedési eszköz az Európai Unióban: az állampolgárok 81 százalékának van autója. Az európaiak több mint a fele (51%) autóval közlekedik, csak minden ötödik használja a tömegközlekedést és 15 százalékuk a gyaloglásra esküszik – derül ki az Eurobarométer friss felméréséből, amely az emberek közlekedési szokásait és preferenciáit firtatta. A közvéleménykutatás során 27 uniós tagállamban véletlenszerűen körülbelül 26 ezer embert kérdeztek meg.

A felmérésből kiderül, hogy Cipruson, Franciaországban és Olaszországban van a legtöbb háztartásban autó, miközben a Romániában megkérdezettek 54 százaléka nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem rendelkezik gépkocsival. A **magyar háztartások 38 százalékában nincs autó**, ami az egyik legmagasabb arány az egész Európai Unióban. Ezzel szemben **a magyarok azok közé tartoznak, akik közül a legtöbben utaznak tömegközlekedési eszközökkel: 34 százaléku**k. Ennél csak az észtek, a csehek, a bolgárok, a szlovákok és a litvánok használják nagyobb mértékben a tömegközlekedést (az uniós átlag mindössze 21%). A nem motorral hajtott közlekedési eszközök terén a hollandok viszik el a prímet: 46 százalékuk kerékpáron vagy gyalog közlekedik. A magyarok az előkelő harmadik helyet foglalják el: minden harmadik magyar állampolgár nem motorikus közlekedési eszközzel változtatja a helyét.

Az európaiak túlnyomó többsége (78 százaléka) egyetért azzal, hogy a gépkocsi típusa és az autó használatának módja hatással van a környezetre (hazánkban 73 százalék). A megkérdezettek 35 százaléka szerint a széndioxid-kibocsátás növekedésének megállítására és visszafordítására az lenne a legcélravezetőbb módszer, ha csak kis mértékben szennyező gépjárműveket árulnának. Majdnem minden harmadik lakos hatékony üzemanyag felhasználású gépkocsik adókedvezményekkel történő népszerűsítésében látja a legjobb eszközt a CO2-kibocsátás csökkentésére.

Egy további kérdés azt tudakolta, hogy a megkérdezettek az elmúlt egy évben milyen módszerrel próbáltak meg spórolni az üzemanyagon. A rendszeresen autót vezetők 57 százaléka a vezetési stílus változtatásával reagált a benzin drágulására, 56 százalékuk pedig jobban rákapott a gyaloglásra vagy a biciklire. A magyaroknál fordultak elő kiugróan a legnagyobb számban (73%) azok, akik egyáltalán nem változtattak vezetési stílusukon és jóval az átlag alatt (41%) volt azok aránya is, akik gyakrabban gyalogolnak, vagy kerékpároznak, mint azelőtt. Csak minden negyedik európai utazik többet az utóbbi egy évben tömegközlekedési eszközzel, a magyarok közül minden ötödik. Hasonlóan, az EU-27 országában megkérdezettek 25 százaléka váltott egy kisebb fogyasztású autóra a benzinnel való spórolás érdekében, ez a szám megegyezik a magyar adattal.

Az uniós állampolgárok 36 százaléka vélekedik úgy, hogy a bioüzemanyag használatát úgy lehetne ösztönözni, ha különböző adókedvezményekkel olcsóbbá tennék. Négy megkérdezettből három tisztában van azzal, hogy az autó típusa és használatának módja hatással van közvetlen környezetében a közlekedési helyzetre. Az uniós állampolgárok 90 százaléka véli úgy, hogy a közlekedési helyzet javításra szorul. Közel 50 százalékuk ezt jobb tömegközlekedés, 17 százalékuk a városközpontokban a közlekedés korlátozása, másik 17 százalék pedig sebességkorlátozás révén látja megvalósíthatónak.

Az európaiak alig több mint 50 százaléka (54%) kész ugyanakkor többet fizetni a kevésbé szennyező közlekedési eszközök használatáért. A magyarok 44 százaléka erről hallani sem akar, 50 százalékuk viszont kész lenne ilyen áldozatot hozni. A megkérdezettek 60 százaléka nem ért egyet azzal, hogy az utakat használók közül mindenkinek fizetnie kellene a dugókért és a környezetnek okozott károkért.

Brüsszel, 2007. július 23.

Szabadon szolgáltathatnak a magyar kábeltelevíziók

Az Európai Bizottság visszavonta a Magyarországgal szemben az Európai Bíróságon benyújtott keresetét, miután hazánk eltörölte a médiatörvénynek azt a passzusát, amely megakadályozta a kábeltelevíziós szolgáltatókat abban, hogy a magyar lakosság több mint harmadának műsorokat szolgáltassanak.

A Bizottság azt követően vonta vissza a Bírósághoz benyújtott keresetét, hogy a magyar Országgyűlés nemrég törölte a médiatörvényből a kifogásolt rendelkezést. Magyarországon a kábeltévék az Internethez való szélessávú hozzáférés első számú biztosítói. A kábelszolgáltatók mostantól minden korlátozás nélkül nyújthatnak szolgáltatásokat és a magyar állampolgároknak nagyobb választási lehetőségük lesz a szélessávú szolgáltatások terén.

Brüsszel, 2007. július 12.

Nem lehetne bűvészkedni a repülőjegyek áraival

Az Európai Parlament is kötelezővé tenné a légitársaságok számára, hogy a repülőjegyek nyilvánosan meghirdetett ára a kellemetlen meglepetéseket elkerülendő az összes költséget tartalmazza.

A repülőjegy-árak átláthatóságának biztosítása egyik központi eleme a Degutis-jelentésnek, amely az 1992-ben elfogadott harmadik liberalizációs csomag felülvizsgálatával foglalkozik. Az ártranszparencia követelménye az eredeti bizottsági javaslatban is szerepelt, így azt az Európai Parlament most jóváhagyta. A plenáris ülésen nagy többséggel megszavazott jelentés a légitársaságokat arra is kötelezné, hogy díjaikat az utas állampolgárságától és lakóhelyétől, illetve az utazásszervező ügynökség közösségen belüli székhelyétől függetlenül állapítsák meg. Az EP azt is megtiltaná, hogy olyan extra szolgáltatásért számoljanak fel pótdíjat, amit az utas nem kért kifejezetten. A jelentés azt is szorgalmazza, hogy amennyiben a repülőtéri és fedélzeti biztonsághoz kapcsolódó költségek szerepelnek a viteldíjban, azokat külön fel kell tüntetni a jegyen, vagy más módon kell az utas tudomására hozni.

Brüsszel, 2007. július 9.

Erősítenék a fogyasztók jogait az energiapiacon

Új kezdeményezéssel védené a fogyasztók jogait a Bizottság a csaknem teljesen liberalizált energiapiacon. Az év végére ígért **Energiafogyasztók Chartája** garantálná, hogy a fogyasztók szabadon választhatnak a szolgáltatók között, megfelelő tájékoztatást kapnak és a legrászorultabbak számára is biztosított az ellátás.

Kilenc tagállam nyitotta meg az energiapiacát július elsején, így pár ország kivételével unió-szerte liberalizált a gáz és villamosenergia piac. (Ciprus, Észtország 2013-ig kaptak derogációt az árampiacon, Lettország és Portugália 2010-ig a gázpiacon, Görögország és Finnország határozatlan idejű derogációval rendelkezik a gázpiacon.) Ezért a Bizottság július 5-én új kezdeményezést indított útjára, a cél az Energiafogyasztók Chartájának létrehozása. A jelenlegi tervezet egy széleskörű konzultációt indít útjára, az érintett felek - a fogyasztók képviselői, az energiapiaci

szabályozók, a tagállamok valamint a gáz- és villamosenergia-iparág - visszajelzései alapján készíti el a Bizottság a végső dokumentumot. Erre várhatóan 2007. decemberében kerül sor.

A **fogyasztóvédelem terén** a Bizottság célja a fogyasztók jogainak megerősítése, ami azt jelenti, hogy a fogyasztók szabadon választhatnak a szolgáltatók között, megfelelő tájékoztatáshoz juthatnak, és összehasonlíthatják az árakat. A jövőbeli charta első alkalommal tartalmazza a fogyasztók jogait csokorba szedve az áram- és gázellátás területén, kiterjed többek között a szerződésekre, a tájékoztatásra, az árakra, a jogviták rendezésére és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni védelemre is. Bár a villamos energiáról és gázról szóló korábban kiadott irányelvek már tartalmazzák az energiaágazat területére vonatkozó fogyasztói jogokat és a rászorulókat védő intézkedéseket, de a teljes piacnyitás miatt a Bizottság indokoltnak vélte a jogok összegyűjtését. „A piacok megnyitása egyszerre kihívás és lehetőség az európai fogyasztók számára – mondta Meglena Kuneva, fogyasztóvédelmi biztos. „Csak akkor jelenthetjük ki, hogy elértük célunkat, ha sikerült olyan átlátható és hatékony piacot kialakítanunk, ahol a fogyasztók jogait teljes körűen tiszteletben tartják" – mondta Kuneva. „Az Unió fogyasztói elvárják, hogy a szélesebb választási lehetőséget kínáló energiapiacokon az EU a fogyasztói jogok védelme érdekében is fellépjen. Itt lép be a képbe az energiafogyasztók chartájára vonatkozó javaslat" – mondta Andris Piebalgs, energiaügyekért felelős biztos.

A jövőbeli charta fő célkitűzései a rászorulók hatékonyabb védelme, több információ nyújtása a fogyasztók számára, az adminisztráció csökkentése a szolgáltatóváltásnál és a fogyasztók védelme a tisztességtelen értékesítési gyakorlatokkal szemben. A fogyasztók számára a charta-tervezet többek között biztosítja, hogy a villamosenergia- és gázszolgáltatók közötti ingyenesen válthat, megfelelő tájékoztatást kap az energiaellátásról, a szerződési feltételekről, az árakról és díjakról. A szociális intézkedések között a legrászorultabbak számára biztosítani kell az áram és gázszolgáltatások minimumszintjét. Az Európai Fogyasztók Szervezete (BEUC) üdvözölte a Bizottság lépését, és a nemzeti tagállami szervezetek információja alapján veszi szemügyre a javasolt chartát. „Azon tagállamok tapasztalata alapján, amelyek már korábban megnyitották a piacukat, látható, hogy szükség van egy szabályozói keretre és magasszintű fogyasztóvédelemre." Dominique Forest, a BEUC képviseletében elmondta, hogy „a jelenlegi liberalizáció után még sok tennivaló akad a fogyasztóvédelem területén, és Bizottságnak és a tagállamoknak kell a szükséges lépéseket megtenni."

Brüsszel, 2007. július 2.

Szabadon lehet gáz- és áramszolgáltatót választani az EU-ban

Az európai fogyasztók **július elsejétől** szabadon választhatják meg villamos áram és gázszolgáltatójukat. Magyarország is azon tagállamok közé tartozik, ahol mindkét szektorban most válik valóra a teljes piacnyitás.

Miközben 13 uniós tagállamban mostanra már liberalizálták a gáz- vagy a villamos áram piacot, vagy mindkettőt, tíz másik tagállamban -így Magyarországon - július 1-jén vált valósággá a piacnyitás. Egyelőre nem minden európai fogyasztó élvezheti a teljesen szabad verseny előnyeit, a helyi adottságok miatt ugyanis néhány tagállamban több éves átmeneti időszak után lesz teljes a liberalizáció. Finnország, Lettország, Görögország és Portugália 2010-ig kapott haladékot a gázpiac megnyitására, míg Málta, Ciprus és Észtország 2013-ig kitolhatja a villamos áram piac liberalizálását.

A piacnyitás azt jelenti, hogy **a fogyasztók szabadon megválaszthatják gáz- és villamos áram szolgáltatóikat**, hozzájárulva a verseny fokozódásához és az árak mérsékléséhez a piacon. A szabályok értelmében a nagyobb és közepes méretű helyi villamos energia- és gázszolgáltató vállalatoknak jogilag különálló vállalkozások formájában kell működniük (ez a jogi szétválasztás). Ennek révén megnő az elosztó vállalkozások függetlensége anyacégükkel szemben, aminek az lesz

a következménye, hogy valamennyi szolgáltató tisztességes feltételek mellett férhet majd hozzá az elosztóhálózatokhoz. Az átviteli (transzmissziós) rendszerek szintjén már 2003-ban megtörtént a jogi szétválasztás.

A nyitott energiapiac lebont minden jogi és adminisztratív akadályt a cégek piacra lépése és azelőtt, hogy gázt és villamos áramot szolgáltassanak a fogyasztóknak. A Bizottság szerint mindez azt jelenti, hogy július 1. után új szolgáltatóknak lehetőségük lesz arra, hogy olyan árakon kínálják a gázt és a villamos áramot a fogyasztóknak, ami ösztönzi a versenyt. Bármelyik vállalat termelhet és szolgáltathat áramot ezentúl. A fogyasztók anélkül válthatnak szolgáltatót, hogy az pénzbe kerülne nekik. A Bizottság szerint a belső piac nagyon fontos ahhoz, hogy a lakosság és az ipar méltányos áron jusson energiához. A jól működő piac azt is biztosítja, hogy elegendő beruházás irányuljon az erőművekre és az átviteli hálózatokra, és így kevesebb esélye legyen az áram- és gázellátási zavarok kialakulásának.

Szakértők szerint a liberalizáció nem jelenti azt, hogy az államok nem szabályozhatják a tarifákat. Ezt a jövőben is megtehetik, feltéve, ha az árak ésszerűek és átláthatóan lettek megállapítva. A szolgáltatókra vonatkozó szabályozás pedig nem lehet diszkriminatív és arányosnak kell lennie.

Brüsszel, 2007. július 2.

Alkalmazkodást is megkövetel az éghajlatváltozás

Alkalmazkodni kell a globális felmelegedéshez, nem elegendő az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése - hangsúlyozza a Bizottság éghajlatváltozásról kiadott **Zöld Könyv**e. A Bizottság két fokos felmelegedést tart még elviselhetőnek Európában, de már ez is jelentős hatással jár többek között a környezetre, a mezőgazdaságra, és az egészségvédelemre.

Európában majdnem egy fokkal lett melegebb az elmúlt évszázad során, ez a globális szinthez képest rosszabb adat. Az Unió célja az, hogy a felmelegedés mértékét az iparosodás előtti szinthez képest plusz két fokon stabilizálja, különben visszafordíthatatlan hatásokkal kell számolni globális szinten. Ugyanakkor a világ nagy része máris küzd a 0,76 fokos átlagos globális felmelegedéssel, és az előrejelzések szerint 1,8-4 Celsius-fokos felmelegedés várható ebben az évszázadban.

Már a két fokos emelkedés is jelentős környezeti hatással jár, a gleccserek olvadásnak indulnak és az alacsonyan fekvő síparadicsomok bezárhatnak. Dél-Európa gyakori szárazságra és elsivatagosodásra számíthat, itt az éves csapadék mennyisége akár negyven százalékkal is csökkenthet, a prognózis szerint az átlaghőmérséklet 4-5 fokkal fog nőni – ez hatással lesz a turizmusra is. Észak-Nyugat Európa gyakori viharokra és áradásokra készülhet fel, Közép-Európa 3-4 fokos felmelegedésre számíthat.

A Bizottság által javasolt **Zöld Könyv** négy területre koncentrál:
- az adaptációs stratégiák kifejlesztésére azokon a területeken, ahol a jelenlegi tudás nem elegendő
- a globális adaptációs igényeket be kell építeni az Unió külkapcsolataiba, és új partnerségeket kell kialakítani világszerte
- a tudományos ismeretek hiányát uniószerte kutatási és információcserével kell orvosolni
- európai tanácsadó csoportot kell felállítani, amely elemzi és koordinálja az éghajlatváltozáshoz való adaptációt.

Brüsszel, 2007. június 28.

Aláírták a roaming-rendeletet

Június 30-tól hatályos a roamingdíjakat csökkentő jogszabály, a mobilszolgáltatók július 30-ig kötelesek bevezetni a csökkentett tarifákat. Ezzel - rekordidő alatt - lezárult a tavaly júliusban kezdeményezett jogalkotási folyamat.

A barangoló díjcsomagot igénybe vevő előfizetők is áttérhetnek az Unió által javasolt díjszabásra, erről azonban értesíteniük kell szolgáltatójukat. Ez, az ún. „opt-in" illetve „opt-out" modell választása sokáig kérdéses volt. Az előző értelmében az ügyfél a régi roaming-díjat fizeti, hacsak kifejezetten nem választja az új uniós szabályozást, az utóbbi pedig ezen díjszabások automatikus alkalmazását jelenti, amennyiben a fogyasztó nem kéri az alkalmazás mellőzését. A megállapodásban az „opt-out" modellre voksoltak a döntéshozók.

A roaming szabályozás három évig marad hatályban, a díjkorlát az elkövetkezendő két évben tovább fog csökkenni. A kimenő hívások ára 2009-ig évente automatikusan 3 eurócenttel csökken, a bejövõ hívásokért az első év után 2 centtel, a második év után 3 centtel kell kevesebbet fizetnünk. Az otthoni szolgáltatók minden ügyfélnek kötelesek ezeket a szabályozott árakat ajánlani.

Brüsszel, 2007. június 18.

Csökkent az üvegházhatású gázok kibocsátása

Csökkent az üvegházhatású gázok kibocsátása 2005-ben az Unióban – jelentette be a hírt június 14-én Sztavrosz Dimasz környezetvédelemi biztos. A 0,7 százalékos csökkenés még nem tendencia, ezért a biztos szerint a tagállamoknak minél hamarabb végre kell hajtaniuk a gazdasági struktúraváltást, hogy tartós csökkenést érjenek el. A 2005-ös eredmény a 27 tagú Unióban 11 százalékos csökkenést jelent a kiotói jegyzőkönyv 1990-es kiindulási évéhez képest (a legtöbb ország ezt a dátumot választotta) – az EU-15-ök esetében ez azonban csak két százaléknak felel meg. A 15 régi uniós tagállamnak 2008 és 2012 között az átlagkibocsátást legalább 8 százalékkal kell csökkentenie a kiindulási évhez képest.

Abszolút értékben Spanyolország könyvelheti el a legnagyobb emelkedést; 3,6 százalékkal, azaz 15,4 millió tonnával több széndioxidot bocsátott ki a mediterrán ország. Ez főleg a fosszilis üzemanyaggal működő erőművek megemelkedett elektromos energia termelésének köszönhető - ugyanakkor a folyók alacsony vízállása miatt 33 százalékos csökkenést regisztráltak a vízerőművek elektromos energia termelésében. A 12 új tagállam között 0,6 százalékkal Lengyelország mondhatja a magáénak a legnagyobb emelkedést, köszönhetően az energiaipar megnövekedett metánkibocsátásának, valamint a mezőgazdaság nagyobb mértékű metán és nitrogén-oxid kibocsátása miatt. Számos más tagállam mellett Ausztria, Bulgária, Görögország, **Magyarország**, Írország Olaszország is emelkedésről számolhatott be.

Brüsszel, 2007. június 14.

Szigorúbban szabályozott ökológiai termékek

Kötelező lesz az EU-ökocímke használata azokon a termékeken, amelyek összetevőinek legalább 95 százaléka biogazdálkodásból származik - állapodtak meg a mezőgazdasági miniszterek. A genetikailag módosított szervezetek ökotermelésben való felhasználása továbbra is szigorúan

tilos, az ökotermékekben való véletlen előfordulás 0,9 százalék lehet, amit **Magyarország** sokallt, ezért **a rendelet ellen szavazott**.

Az új rendelet egyértelmű célokat, elveket és termelési szabályokat jelöl ki a biogazdálkodás, az akvakultúra, a növénytermesztés és takarmánytermelés, valamint a bioélelmiszer-gyártás számára, és pontosítja a GMSZ-ekre vonatkozó szabályokat. A szabályozás nem terjed ki az éttermekre és étkezdékre, de megengedi, hogy a tagállamok igény szerint szabályozzák az ágazatot a rendelet 2011-es felülvizsgálatáig. Harmadik országok számára lehetővé válik, hogy az unió termelőire vonatkozó szabályokkal azonos vagy azoknak megfelelő feltételek szerint exportáljanak az Unió piacára.

2005-ben a 25 tagállamot számláló Európai Unióban mintegy hatmillió hektáron már zajlott, vagy épp kialakulófélben volt a biogazdálkodás, amely több mint két százalékos növekedést jelent 2004-hez képest. Ugyanebben az időszakban több mint 6 százalékkal nőtt az ökotermelők száma.

Brüsszel, 2007. június 11.

Kiterjesztik az üdülési jogokról szóló irányelvet

Az álomnyaralás ne válhasson rémálommá – így lehetne tömören összefoglalni mindazokat a célkitűzéseket, amelyek a Bizottságot az üdülőhasználati jogokról szóló 1994. évi irányelv módosításának kezdeményezésére indították.

Az üdülőhasználati jog arra jogosít fel, hogy legalább három éven keresztül bizonyos időtartamig egy üdülőingatlanban tartózkodjunk az év egy meghatározott időszakában. Az időmegosztás (timeshare) elvén működő, egyre népszerűbb rendszereket illetően egy 1994-es, máig hatályban lévő irányelv fontos jogokat igyekszik rögzíteni az üdülőhasználati jogot vásárlók számára. Így például biztosítja a vevők információhoz való jogát (a szerződés aláírása előtt prospektusból tájékozódhatnak); megpróbálja megelőzni a „nyomás alatt történő vásárlást" azzal, hogy legalább 10 napos gondolkodási időt biztosít, amely alatt a fogyasztónak joga van elállni a szerződéstől; s megtiltja továbbá, hogy az üzemeltető foglalót kérjen a vevőktől a gondolkodási idő alatt.

A jelenlegi szabályok felülvizsgálatát a szektor robbanásszerű fejlődése is indokolja: az időmegosztásos üdülés ma már 15 ezer üdülőingatlanon évi 70 millió vendégéjszakát biztosít az EU-ban, éves forgalma 2003-ban 10,5 milliárd euróra rúgott és 40 ezer alkalmazottat foglalkoztatott. Az üdülőhasználati jog keretében igénybe vett üdülések több uniós országban is nagyon népszerűek. Nagy-Britanniában, Svédországban, Németországban, Olaszországban és Spanyolországban a legnagyobb az üdülőhasználati jogot vásárló fogyasztók száma. Spanyolországban, Portugáliában, Németországban, Olaszországban és Franciaországban jelentős nemzeti ipar alakult ki az időben megosztott jogok területén. Az üdülőhasználati jogot vásárló fogyasztók piaca egyre növekszik az olyan országokban is, mint Csehország, **Magyarország** és Lengyelország.

Az új javaslat a régi irányelv helyébe lép. Hatálya kiterjed az üdülőhasználati jogra és a hosszú távra szóló üdülési termékekre illetve ezek cseréjére és viszonteladására. A javaslat kiterjeszti a meglévő szabályok hatáskörét, így három évnél rövidebb időre szóló szerződésekre is vonatkozik. Kiterjed olyan ingóságokra vonatkozó, időben megosztott jogra mint a belvízi forgalomban közlekedő hajók, lakókocsik vagy tengerjáró hajók használata. Érvényes lesz a hosszú távra szóló üdülési termékek területén is – ezek közé tartoznak a diszkont üdülési klubok, ahol a fogyasztó akár háromezer eurót is fizet, hogy jelszót kapjon egy weboldalhoz, ahol megtekintheti az üdülési szálláshelyekre, repülőjegyekre és autóbérlésre vonatkozóan ígért, gyakran félrevezető „hatalmas árengedményeket". Lefedi az időben megosztott jogú termékek viszonteladását (az említett jogot megvásárolt tulajdonosokat ugyanis gyakran felkeresik kereskedelmi ügynökök, akik jutalék ellenében eladják a tulajdonos jogosultságát) és az időben megosztott jogú termékek cseréjét is

(egyes jogtulajdonosok további díjat fizetnek azért, hogy beléphessenek egy csereklubba, ahol elcserélhetik pl. a Kanári-szigetekre szóló üdülési hetüket egy egyhetes alpesi üdülésre).

Brüsszel, 2007. június 4.

Tisztábbak az európai és a magyar fürdővizek

Javult az Unió természetes fürdőhelyeinek higiéniája, nagy többségük megfelel a kötelező előírásoknak – állapítja meg az Európai Bizottság fürdővizek minőségéről szóló éves jelentése. Magyarországon tavaly a strandok 82,6 százaléka felelt meg a követelményeknek, mindössze egy fürdőhelyet nyilvánítottak fürdésre alkalmatlannak.

A tagállamoknak minden évben jelentést kell benyújtaniuk a területükön található tengerparti és édesvízi fürdőhelyekről. **2006-ban több mint 21 ezer fürdőhelyet vizsgáltak meg**, ezek kétharmada tengerparti, egyharmada szárazföldi édesvízi fürdőhely volt. A fürdővizek minőségének megállapításához a kötelező értékeket a fürdővíz-minőségi irányelv határozza meg, ezeknél a kötelező értékeknél a tagállamok lehetnek szigorúbbak is, vagy dönthetnek a szintén az irányelvben szereplő, nem kötelező iránymutató értékek követése mellett.

Magyarországon a tavalyi esőzések miatt a megfigyelt területek nagy részén csak június 1-30. között kezdődött a fürdési szezon. 241 édesvízi fürdőhelyet vizsgáltak meg, 3 új terület került fel a fürdésre alkalmas helyek listájára és 21 helyet töröltek. Tavaly második alkalommal vették górcső alá a vizeket. 2005-ben ritkább mintavételt alkalmaztak a magyar hatóságok, amely a Bizottság szerint nem ad megbízható eredményt. Ezért a területek nagy részén elégtelen mintavételt állapítottak meg, ezáltal nem feleltek meg az irányelv követelményeinek. 2006-ban csupán 28 területen állapítottak meg elégtelen mintavételt, a fürdőhelyek 82,6 százaléka megfelelt az előírásoknak - 57,7 százalék még a legszigorúbb követelményeknek is eleget tett -, ez 42 százalékkal jobb eredmény az egy évvel korábbihoz képest. 2006-ban mindössze egy fürdőhelyet nyilvánítottak fürdésre alkalmatlannak.

A Bizottság országjelentése szerint a pozitív eredmény annak köszönhető, hogy a nemzeti hatóságok az irányelv követelményeinek eleget téve elkezdték a vizek vizsgálatát. A Bizottság arra is felhívja a figyelmet, hogy azok a tagállamok, amelyek évek óta vizsgálják a fürdővizek minőségét, csak jó pár évvel később értek el jó eredményeket.

Brüsszel, 2007. június 4.

Az elhízás ellen mozgósítanak az egészségügyi miniszterek

Az elhízás elleni uniós fellépés szükségességére hívták fel a figyelmet múlt héten az EU-tagállamok egészségügyi miniszterei.

Az **Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Tanács** május 31-i üléséről kiadott állásfoglalás szerint az egészségvédelem kiemelt területe kell, hogy legyen az elhízás, valamint egyéb táplálkozási betegségek - például az anorexia - elleni küzdelem, és az aktív életmódra nevelés. Ezeket a területeket a Bizottság május 30-i Fehér Könyvéhez hasonlóan a Tanács is prioritásként kezeli. A dokumentum a német elnökség által szervezett februári (badenweileri), az egészségvédelemről szervezett konferencia eredményeire épül.

A Tanács felszólítja a tagállamokat, hogy tegyenek az elhízás ellen a badenweileri nyilatkozat és az **„Elhízás elleni Európai Charta”** célkitűzéseinek megfelelően, valamint az egészséges életmód és

táplálkozás előmozdítását minden politikai téren, így a mezőgazdasági, várostervezési, közlekedési és oktatási politikák területén is szorgalmazzák. A Tanács támogatja az elhízás tényezőivel kapcsolatos kutatást és a hetedik kutatási keretprogramot is a cél szolgálatába állítaná. A Bizottságot további cselekedetekre és az elhízás elleni stratégiai fellépésre szólítja fel az egészséges táplálkozás és a városi közlekedésről hamarosan kiadásra kerülő Zöld Könyvében is figyelmet szentelne a témának.

A Bizottság május 30-án kiadott **Fehér Könyv**e szerint a tagállamok többségében a felnőtt lakosság több mint ötven százaléka túlsúlyos. A gyerekek esetében ez az adat még rosszabb, uniós szinten több mint 21 millió gyermek elhízott, és ez a szám évente 400 ezerrel nő. Ezért uniós szinten szükséges a fellépés az elhízás okozta megbetegedések ellen, a fogyasztóknak megfelelő tájékoztatást és az egészséges élelmiszerek nagyobb választékát kell kínálni. Az ipar feladata az élelmiszerek só-, cukor-, és zsírtartalmának csökkentése, és a receptek megváltoztatása. Számos uniós politikát is a közegészségügy szolgálatába lehetne állítani. A fellépés szükségessége arra vezethető vissza, hogy a rossz táplálkozás és a fizikai tevékenység hiánya a megbetegedési kockázatok között előkelő helyen szerepelnek.

Brüsszel, 2007. május 19.

Egységes szabályok a határon átnyúló bírósági eljárásokra

Az egyeztetési eljárás során született megállapodás révén csaknem négyéves tárgyalássorozat zárulhat le. Ha az EP és a Tanács is elfogadja a múlt kedden tető alá hozott egyezményt (a Parlamentben csupán egyszerű többségre lesz szükség, a téma júliusban kerül a plenáris ülés napirendjére, újabb módosításokra már nem lesz lehetőség), akkor a határon átnyúló közlekedési balesetek vagy környezeti károk esetében egységes szabályozás születik a 27 tagállam polgárai számára.

A **Róma II** rendelet célja a szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyok határon átnyúló eseteiben indított bírósági perek megkönnyítése. Ezek a perek különböző országok polgáraira, így különböző jogrendszerekre vonatkoznak, általában károkozás, például közlekedési baleset, hibás termékek vagy környezeti kár esetében. Általános szabályként a rendelet azt mondja ki, hogy károkozási perek esetében annak az országnak a jogszabályait kell alkalmazni, ahol a kár bekövetkezett, függetlenül attól, hogy melyik országban történt meg az az esemény, amely a kárt okozta. Ha azonban a kár kifejezetten jobban köthető egy másik országhoz, a jogszabály lehetővé teszi, hogy ezeket az eseteket egyedi módon, a lehető legmegfelelőbb rendezést szem előtt tartva lehessen kezelni. A rendelet hatálya nem terjed ki családjogi, házassági vagyonjogi és öröklési jogviszonyokra.

A határon átnyúló, szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyokból eredő perek nagy része a közlekedési balesetekkel kapcsolatos: ilyen például az, amikor egy német turista autójával elüt egy holland állampolgárt a Balaton partján. A Parlament ragaszkodott ahhoz, hogy a rendelet a személyi sérülésekre és az ezek után járó kompenzációra is terjedjen ki az ilyen baleseteknél. Ez különösen bonyolultnak bizonyult, mert az egyes tagállamok nemzeti joga eltérő mértékű kártérítést tesz lehetővé a közlekedési balesetek áldozatai számára. Az egyeztetési eljárás során elfogadott végső szöveg értelmében ha az áldozat külföldi, a bíróságnak az áldozat által elszenvedett tényleges veszteségeket és költségeket kell figyelembe vennie.

A tisztességtelen verseny ügyében is egyeztetésre volt szükség, itt a parlamenti képviselők kérésére világosan kimondja a végső szöveg, hogy a bíróságoknak egyetlen nemzeti jogot lehet csak alkalmazniuk. Ez pedig, ha korlátozták a versenyt, csak annak az országnak a joga lehet, ahol a piaci helyzetet befolyásolta (vagy vélhetően befolyásolja) a verseny korlátozása.

Brüsszel, 2007. május 13.

Többféle csomagolással találkozhatnak majd a fogyasztók

Nagyobb választékot jelent a vásárlók számára az előrecsomagolt termékek névleges mennyiségére vonatkozó szabályok parlamenti elfogadása. A második olvasatban megszavazott javaslat az uniós szinten már szabályozott bor és szeszes italok kivételével **kevesebb tagállami szabályozással változatosabb kiszerelés**t tenne lehetővé.

Az első olvasat során a Parlament mérsékelni kívánta a bizottsági javaslat hatókörét, mivel az csak néhány termék, például a szeszesitalok, borok, instant kávé, fehér cukor és szórófejes palackokban árult termékek kötelező csomagolási méretét akarta fenntartani. A Parlament azonban további hat termékre kiterjesztette volna a kötelező szabályozást, azaz a tej, vaj, őrölt vagy őröletlen pörkölt kávé, szárított tészták, rizs, és barna cukor esetében uniós szinten kötelező csomagolási méretet javasolt. A Tanács azonban ezzel nem értett egyet, ezekre a termékekre öt - tej, vaj, kávé, tészta és rizs -, illetve hatéves – fehér cukor - átmeneti időszakot szabott volna meg, ami alatt meg kellene szüntetni a nemzeti szabályozásokat. A képviselők a tanácsi rendelkezés nagy részével egyetértettek, de továbbra is fenntartanák a nemzeti szabályozást a fehér cukornál, valamint brit képviselők javaslatára az irányelv az előrecsomagolt kenyérhez használt csomagok méretét sem érintené, azok továbbra is használhatóak lennének. A borokra és a szeszes italokra továbbra is kötelező, uniós előírások vonatkoznak.

Az irányelv számol átmeneti nehézségekkel is, ezért lehetővé teszi, hogy „amikor a Bizottság piaci zavart és/vagy a fogyasztói magatartás bizonytalanná válását állapítja meg, engedélyezheti a tagállamok számára átmeneti időszakok, és különösen a leginkább fogyasztott termékek kötelező kiszereléseinek fenntartását”. A jelentést a tagállami delegációk is támogatták, így várhatóan a Tanács támogatni fogja a módosított jogszabályt.

Brüsszel, 2007. május 9.

Brüsszel jóváhagyta a magyar fejlesztési tervet

Több mint 8 ezer milliárd forint (25,3 milliárd euró) közösségi felzárkóztatási támogatás felhasználásának módjáról szól az **Új Magyarország Fejlesztési Terv** (ÚMFT), amelyet keddi ülésén hagyott jóvá az Európai Bizottság és amelyet szerdán öt másik országéval együtt írtak alá a németországi Hofban. Az ÚMFT-ről már napokkal ezelőtt megállapodás született a magyar kormány és Brüsszel között, a hivatalos jóváhagyásra a belső bizottsági eljárás lezárultával került sor (a tervről lásd alább). A Bizottság a nemzeti stratégiai referenciakeretnek nevezett ÚMFT mellett a terv prioritásairól, a források éves indikatív elosztásáról és az operatív programok listájáról is döntött.

Brüsszel szerint ígéretesen haladnak a tárgyalások a magyar hatóságokkal az operatív programokról és a nyári szünetig valószínűsíti valamennyi magyar OP elfogadását. Bajnai Gordon továbbra is reális esélyt lát arra, hogy június első felében lezáruljanak a tárgyalások az operatív programok többségéről. A belső bizottsági jóváhagyási eljárás időtartamával kapcsolatban ugyanakkor nem kívánt találgatásokba bocsátkozni.

A legfontosabb pénzügyi változások az Új Magyarország Fejlesztési Tervben a következők:

<u>Több pénz jut:</u>

 Gazdaságfejlesztésre (+16 milliárd forint) A gazdaságfejlesztés szerepe ezzel tíz százalék fölé emelkedik a fejlesztési tervben.
 Humánerőforrás-fejlesztésre (Társadalmi Megújulás OP +32 milliárd forint) Tovább erősödik az emberi erőforrás fejlesztési programok támogatása.
 Környezetvédelemre (+86 milliárd forint) A környezetvédelmi programok megvalósítására és derogációs kötelezettségeink teljesítésére a szennyvízkezelés, az ivóvízhálózat és a hulladékgazdálkodási beruházásoknál is jelentősebb források állnak rendelkezésre.
 Minimálisan nő az e-közigazgatás és államreform OP-k végrehajtását finanszírozó technikai keret.
 Az eredetileg tervezett teljesítménytartalék az Európai Bizottság kérésére felosztásra került az egyes operatív programok között. Ez fedezte a változások jelentős részét.

Kevesebb pénz jut:

 Közlekedésfejlesztésre (-18 milliárd forint [= -1%]) és
• A Közép-Magyarországi Régió programjára (-11,3 milliárd forint) – Ezzel összességében nem csökken a régióra jutó támogatás, mert a programból kivont, infrastruktúrafejlesztésre fordítható forrás (11,3 mrd forint) a humánfejlesztésre fordítható Társadalmi Megújulás operatív program Közép-Magyarországi Régióra fordítható részébe került.
Az átcsoportosítások hatására 2 százalékkal nő a humán fejlesztések aránya az infrastrukturális beruházásokkal szemben.

Tartalmi változások

Az Európai Bizottság és a magyar kormány tárgyalásai alapján az alábbi főbb tartalmi változások történtek az Új Magyarország Fejlesztési Tervben:
• Magyarország kötelezettséget vállal arra, hogy a közlekedésfejlesztési pénzek több mint 50%-a környezetbarát közlekedési módok fejlesztését szolgálja majd. Szintén kötelezettségvállalás történt arra, hogy a Kohéziós Alap forrásainak legfeljebb 25%-a kerül felhasználásra gyorsforgalmi út fejlesztésére.
A környezetvédelmi fejlesztések fő célja az uniós jogszabályok és vállalt kötelezettségeink teljesítése.
 Nagyobb hangsúlyt kaptak az anyagban a nemek közti esélyegyenlőséggel, klímaváltozással és fenntarthatósággal kapcsolatos szempontok.
 Hangsúlyosabb lett a roma társadalmat érintő komplex fejlesztések bemutatása.
 Erősödött a kkv-k támogatásának lehetősége a gazdaságfejlesztési programban

Brüsszel, 2007. május 6.

Ökotechnológiában világelsővé vált az Unió

Ezt állapítja meg a Hatodik Környezetvédelmi Akcióterv félidős értékelése, amely szerint ugyanakkor akad még tennivaló a fenntartható fejlődési stratégiák, a biodiverzitás és a természeti erőforrások megőrzése terén.

Az elkövetkezendő években a terv kiemelt területeként a Bizottság a 2012 utáni éghajlatváltozási politikákra és a változáshoz való alkalmazkodásra fókuszál. Szintén kulcsfontosságú a 2006-os biodiverzitási terv végrehajtása, intézkedéseket kell hozni a jármű és ipari kibocsátásokkal kapcsolatosan, és fenntartható termelési és fogyasztási cselekvési tervet kell létrehozni. Az értékelés szerint kiemelt figyelmet kell szentelni az unió globális környezetvédelmi politikájának a nemzetközi együttműködés terén, ezt a külkapcsolatok középpontjába kell helyezni.

A terv szerint a környezetvédelmi és egyéb politikák, például az energia, közlekedés, ipari, mezőgazdasági, halászati, külkapcsolati és kutatási politikák közötti koherenciát javítani kell.

Növelni kell a piaci eszközök szerepét, különösen az uniós és tagállami szintű adóztatás szerepét a környezetvédelmi célok érdekében, az adóztatatást környezetvédelmi célok felé kell elmozdítani. A meglévő jogszabályok végrehajtásán javítani kell, ennek előfeltétele a tagállami illetve uniós pénzügyi támogatás. Ezen kívül javítani kell a környezetvédelmi rendeletek és politikák hatékonyságán és minőségén, és aktívan elő kell segíteni a környezetvédelmi technológiák és a környezetbarát megoldások fejlesztését. Az értékelés hangsúlyozza a globális felmelegedés elleni küzdelem politikai fontosságát: a nemzeti allokációs terveket a Bizottság szigorúan veszi a 2008-2012-es uniós kibocsátás-kereskedelmi rendszernek és a kiotói célkitűzéseknek megfelelően.

Jelentés az ökológiai újításokról

A Bizottság szintén közzétette az Unió Környezetvédelmi Technológiák Cselekvési Tervén (ETAP) alapuló ökológiai újításokról szóló jelentését. A tanulmány jelentős növekedést konstatál a környezeti ipar területén, az uniós vállalatok világelsők számos környezetvédelmi piacon. Dimasz elmondta, hogy az innováció az éghajlatváltozás elleni küzdelem központi eleme. Hosszú utat kell megtenni a kitűzött célok - **2020-ra az energiafelhasználás 20 százalékkal csökkenjen, illetve a megújuló energiaforrások aránya 20 százalékkal emelkedjen** - elérésére. Ezért az ökológiai innováció teljes kapacitását ki kell aknázni, mivel csak ezáltal lehetséges a termelési és fogyasztási szokások alapvető megváltoztatása."

A környezeti ipar jelentősen nőtt az elmúlt években és az európai gazdaság kiemelkedő pontjává vált - ma a GDP 2,1 százalékát teszi ki, és 3,5 millió munkahelyet teremtett. Ezeknek az állásoknak a háromnegyede a víz- és hulladékkezelési szektorban található, egynegyede a légszennyezés csökkentése, a termőföld javítása, és az újrahasznosítás területén. Nemzetközi szinten az európai szektor a világ környezeti iparának egy harmadát adja.

A cselekvési tervet a Bizottság 2004-ben indította el, azzal a céllal, hogy ösztönözze az ökológiai innovációt és ezen technológiák széleskörű igénybevételét. A terv középpontjában szerepel a környezeti technológiák nagyobb igénybevétele és az innováció elősegítése. 2013-ra az ETAP 12 milliárd euróval járul hozzá az innovációs projektekhez, amelyek az ipari eljárások fejlesztésére és az életciklus elméletre koncentrálnak, szintén középpontban van a környezetbarát termékek előállítása. A szélenergia szektor sikerét nagy részben az Unió által támogatott kutatási és fejlesztési projekteknek köszönheti.

Brüsszel, 2007. május 2.

EBESZ-felmérés az információhoz való hozzáférésről

A média könnyebben jut információhoz mint korábban, de a titkosítás problémája, az újságírói forrás védelme, az újságírók elleni vádemelések és a kiszivárogtatás büntethetősége továbbra is problémát jelentenek – összegez a média információhoz való hozzáféréséről készített EBESZ-felmérés.

Majdnem minden résztvevő ország elismeri az újságírói forrás védelmének jogát, de csak kevesebb, mint felük nyújt megfelelő védelmet a bíróság által kikényszerített közzététel alól. A módszerek széleskörűek, az Egyesült Államokban a bíróság megsértése a vád, amely börtönnel büntethető, Európában a szerkesztőségi irodák rajtaütésszerű vizsgálata, és a telefonlehallgatás a módszer. A felmérés számos olyan esetet sorol fel, amelyekben újságírók ellen emeltek vádat bizalmas adat kezelése miatt, a terrorizmus elleni harc jegyében is több újságírót ért támadás. Az üzbég újságírónőt, Umida Nyazovát szerdán hét év börtönbüntetésre ítélte illegális határátlépés és csempészés vádjával az üzbég bíróság. Az újságírónő a 2005-ös andizsáni tragédiával kapcsolatosan gyűjtött információt.

Magyarország esetében az egyik legfontosabb probléma az államtitok nagyon tág definiálása, illetve az, hogy a bírói gyakorlatból hiányzik a publikációk közérdekűségének vizsgálata, csak arra terjed ki, hogy keletkezett-e kár az információ nyilvánosságra hozatalával.

Brüsszel, 2007. május 2.

Illegális fakitermelés miatt bírálja az EU-tagországokat a WWF

Az európai kormányok nem hajtják végre az illegális fakivágások elleni uniós cselekvési tervet – összegezhető a Természetvédelmi Világalap (World Wild Found, WWF) jelentésében. A nemzetközi civil szervezet hatékonyabb, kiskapukat bezáró szabályozást sürget.

Négy évvel a cselekvési terv elfogadása után az értékelés azt mutatja, hogy a 27 tagországból 19 nem hajtotta végre a tervet. Nyolc ország korlátozott előrelépést könyvelhet el, egyedül Ausztria ültette át osztrák jogba a tervet.

Jelenleg az Egyesült Királyság az egyetlen ország, amelyik elmondhatja, hogy az Indonéziával való egyezménye értelmében csökkentette az illegális fakitermelés mértékét - bár ez a megállapodás az uniós terv előtt jött létre. Írország és Csehország a lista végén kullog, Lengyelország és **Magyarország** szintén alacsony aktivitást mutatnak és rossz pontszámokat kaptak. Ez azért is említésre méltó, mert a többi új tagállam közül Litvánia, Lettország és Bulgária sokkal magasabb pontszámot kapott.

A szabályozás kiskapuinak bezárása érdekében a WWF új törvényt sürget, amely megakadályozná az illegális fabehozatalt. A szervezet úgy véli, hogy az uniós cselekvési tervben szereplő önkéntes társulási egyezmények kiskapui lehetőséget adnak többek között arra, hogy az Unióba harmadik országokon, például Kínán keresztül importáljanak faanyagot, és nem követeli meg, hogy az egyezmény részesei rendelkezzenek olyan hazai szabályozással, amelyik megtiltaná az illegális faimportot

Brüsszel, 2007. április 25.

Kevesebb pénz közlekedésre, több zöldcélokra az ÚMFT-ben

Véget értek az egyeztetések az Európai Bizottság és a magyar kormány között az Új Magyarország Fejlesztési Tervről (ÚMFT), de ettől a jóváhagyási eljárás még nem zárult le. A végleges jóváhagyásra május közepén kerülhet sor.

A 2007 és 2013 közötti fejlesztési prioritásokat tartalmazó dokumentum végleges változatát információink szerint kedden reggel kapta meg Budapesttől az Európai Bizottság, amelyet annak gondos áttanulmányozása után az Európai Bizottság illetékes főigazgatóságainak bevonásával zajló belső konzultációs eljárásra bocsát. Ennek lezárultával kerülhet sor az ÚMFT végleges jóváhagyására.

A nemzeti fejlesztési terv elfogadásával párhuzamosan Budapest és a Bizottság a 15 magyar operatív programról is tárgyal, amelyekről előreláthatóan a nyár közepéig érhetnek véget az egyeztetések. Így a budapesti 4-es metró finanszírozásának ügyében is várhatóan csak azt követően hirdetetnek majd végeredményt.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) kedden közleményben ismertette az Új Magyarország Fejlesztési Tervről a Bizottsággal folytatott egyeztetések végeredményét. Ebben aláhúzza, hogy

„még több pénz jut majd a foglalkoztatás és a gazdasági növekedés céljainak elérésére, miközben az eredetileg tervezettnél kicsivel kevesebb a közlekedésfejlesztésre”.

Brüsszel, 2007. április 25.

Kritikus jelentés az emberi jogok helyzetéről

Kritikus elemzéssel értékelte az emberi jogot helyzetét a világban és az Unió politikáját e téren az Európai Parlament. Darfúr, Guantánamo, az oroszországi szólás- és sajtószabadság kérdései, a kínai kivégzések mellett az Uniónak a saját háza táján is körül kell néznie, főleg a kisebbségvédelem terén.

A vitában felszólaló Gál Kinga néppárti képviselő kiemelte, hogy „az emberi jogok védelmét harmadik országok felé akkor képviselhetjük hitelesen és következetesen, ha a saját házunk táján is rendbe tesszük”. A képviselő nagyobb érzékenységet és odafigyelést sürgetett a gyermekek jogainak érvényesülése és a nő- és gyermekkereskedelem ellen, amelynek évente 100-120 ezer ember esik áldozatul az Unióban, ennek 40 százaléka gyerek. „Az etnikai, illetve őshonos nemzeti kisebbségek sorsa egyaránt megoldásra vár az EU-n belül, valamint a közvetlenül az Unió szomszédságában található Vajdaságban és Kárpátalján” – mondta a képviselő. Az Alapjogi Ügynökség felelőseként Gál Kinga reményét fejezte ki, hogy a március 1-én létrehozott új szerv hatékonyan működik majd közre a témában.

Tabajdi Csaba szocialista képviselő elmondta, hogy „az Európai Unió egy súlyos problémáját tükrözi ez a jelentés is, amikor szinte alig ejt szót a kisebbségi jogokról. A képviselő kiemelte, hogy „az **Uniónak nincsenek kötelező jogi normái a nemzeti kisebbségek védelmére**, nincsenek standardok, megfelelő monitoring és védelmi mechanizmusok.” Az EU hitelessége a tét, akkor, amikor olyan súlyos problémák vannak még EU tagállamokban, mint a 400 ezer lettországi orosz ajkú állampolgárságtól való megfosztottsága, az ausztriai vagy az olaszországi szlovének diszkriminációja. A kisebbségi jogok problematikája Európa egészének jövője szempontjából megkerülhetetlen, a muzulmán kisebbségek beilleszkedése pedig az egyik legnagyobb kihívás az unióban.

Brüsszel, 2007. április 25.

Eljárások a MiFID átvételének késedelme miatt

Kötelezettségszegési eljárást indított a Bizottság azon **24 tagállam** (köztük Magyarország) ellen, amelyek még mindig nem ültették át nemzeti jogukba a pénzügyi eszközök piacait szabályozó direktívát (MiFID).

A 2004-ben megszületett MiFID-irányelv (2004/39/EK) és a gyakorlati végrehajtását szabályozó 2006-os direktíva (2006/73/EK) célja egységes szabályzórendszer felállítása az EU értékpapír-piacaira. A MiFID révén a jogalkotók egységes "útlevelet" próbáltak teremteni az európai értékpapírpiacokra kilépő cégek számára, amely segíti őket a tőkéhez jutásban, de egyúttal egyenlő versenyfeltételeket is teremt az értékpapír-kereskedelmi szereplők között, s növeli a befektetők biztonságát.

A MiFID átültetésének határideje 2007. január 31-én járt le, de mindmáig csupán három tagállam - Nagy-Britannia, Írország és Románia - értesítette a Bizottságot arról, hogy teljes körűen átvette az

irányelv rendelkezéseit. Azon 24 tagállam ellen, amelyek ezt nem tették meg (közéjük tartozik Magyarország is), a Bizottság elindította a kötelezettségszegési eljárást. Charlie McCreevy pénzügyi szolgáltatásokért felelős biztos egyúttal levelet is írt a 24 fővárosba, amelyben felszólította az érintett kormányokat, hogy a politikai tennivalók listájának élére állítsák az átültetés feladatát.

A jogszabály értelmében a piaci szereplőknek 2007. november 1-jéig van idejük felkészülni a direktívában szereplő előírások teljesítésére. Minél tovább késlekedik tehát egy tagállam, annál nagyobb versenyhátrányba hozza saját pénzügyi szolgáltatóit, hiszen utóbbiaknak annál rövidebb idejük lesz a felkészülésre. A Bizottság azonban azért is "mély aggodalmát" fejezte ki a lassú átültetés miatt, mert maga a MiFID-es "útlevél" rendszere sem működhet megfelelően ilyen nagyszámú ország lemaradása esetén. További késés Európa cégeit és bankjait is könnyen komoly versenyhátrányba hozhatja.

Brüsszel, 2007. április 22.

Jól haladnak a schengeni bővítés előkészületei

Ismét egy lépéssel közelebb került a **Vízum Információs Rendszer**ről készülő jogszabály az elfogadásához. Kedden nyílik Kisinyovban a magyar kezdeményezésű első közös vízumkiadó iroda.

Az ujjlenyomatokat is magában foglalja majd a Vízum Információs Rendszer (angol rövidítéssel: VIS), egyeztek meg pénteken a tagországok belügyminiszterei. Kezdetben ugyan úgy tűnt, hogy Szlovénia fenntartása a megállapodás útjában állhat - Ljubljana a kiegészítés túlzott eszközigényétől tartott -, de mivel a jogszabály csak 2009-ben lépne hatályba és utána még három év áll rendelkezésre a végrehajtásig, végül a szlovénok is beadták a derekukat. Wolfgang Schäuble német belügyminiszter, a tanácsülés soros elnöke bizakodóan úgy fogalmazott, jó eséllyel sikerülhet meggyőzni az Európai Parlamentet - a leendő jogszabály igényli a képviselőtestület jóváhagyását is -, hogy még az első félévben, első olvasatban ott is elfogadásra kerüljön a leendő joganyag. Emlékezetes, hogy a végső megállapodás útjában egyetlen igazán nehéz kérdés állt eddig: annak eldöntése, hogy milyen kör juthasson hozzá a VIS által tárolt információkhoz.

Egyelőre jól haladnak a Schengeni Információs Rendszer második generációjának - SIS-2 - az előkészületei is, és ott is tarthatónak tűnik a 2008 végére kitűzött határidő.

Brüsszel, 2007. április 21.

Veszélyes kínai hajszárítók és játékmackók

Sok mindennapi használati tárgyat láthatott az, aki Maglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztossal együtt csütörtökön megtekintette a **fogyasztókra veszélyes termékek** sorát. A lista élén a játékok találhatóak, a legtöbb ilyen termék Kínából származik. A fogyasztói bejelentések 15 százaléka Magyarországról érkezett.

A Bizottság csütörtökön tette közzé a **RAPEX**, azaz a polgároknak szánt fogyasztási cikkek sürgősségi riasztórendszerének 2006. évi jelentését. A vámhatóságok közötti együttműködésnek köszönhetően megnőtt az Unió piacáról kivont, fogyasztókra nézve veszélyes termékek száma – a játékmackóktól kezdve a hajszárítókon és tisztítópermeteken át a mini-motorkerékpárokig és öngyújtókig.

2006-ban 924 korlátozó intézkedésről érkezett a RAPEX-hez bejelentés, ez 32 százalékos növekedést jelent 2005-höz képest. Az összes bejelentés több mint 40 százaléka a vállalkozásoktól

ered - ez egyértelműen jelzi az európai gazdasági szereplők tudatosságának növekedését. Az összes bejelentés 60 százaléka öt országból származott: Németországból, **Magyarországról** (**mintegy 140**, ez 15 százalék) **bejelentés** -, Görögországból, az Egyesült Királyságból és Spanyolországból. A leggyakrabban bejelentett termékek listáján 24 százalékkal első helyen a játékok végeztek, ezt követik az elektromos készülékek 19 százalékkal, a gépjárművek (14%), a világítótestek (11%), végül a kozmetikumok 5 százalékkal zárják a sort. A leggyakrabban előforduló kockázatnak a bejelentések negyedével a sérülések számítanak, ezt követi az áramütés, tűzveszély vagy égési sérülés, fulladás valamint a vegyi kockázat.

A esetek közel felében Kína volt a származási ország, ezért a Bizottság fokozta a Kínával való együttműködést a termékbiztonság területén. Mivel Kína Európa egyik legnagyobb exportőrévé vált, a Bizottság és Peking 2006-ban a bejövő termékek biztonságosságának javítása érdekében egyetértési memorandumot, illetve biztonságosabb játékokkal kapcsolatos útmutatót írt alá.

Brüsszel, 2007. április 22.

Egyre jobban teret hódít a génmentes gazdálkodás

A tagállamok ismét nem tudtak megállapodni abban, hogy zöld jelzést adjanak-e több genetikailag módosított termék kereskedelmének. A génmentes termelés egyébként mindinkább teret hódítani látszik Európában.

Az **Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság** múlt heti ülésén a tagállamok szakértői nem tudtak dűlőre jutni, hogy támogassák vagy elvessék-e a H7-1 kódjelű génmódosított (GMO) cukorrépából készült termékek forgalmazásáról szóló bizottsági javaslatot. Ez viszont azt jelenti, hogy az Európai Bizottságnak a Tanács elé kell utalnia az ügyet; ha a tagállamok képviselőit tömörítő testület három hónapon belül nem tud dönteni a kérdésben, akkor a dosszié újra a Bizottság asztalára kerül. A cukorrépa engedélyezéséről szóló javaslat egyébként az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság kedvező véleményén alapult, amely úgy találta, hogy a termék nem jelent kockázatot sem az emberi és állati egészségre, sem pedig a környezetre nézve. A tagállamok szakértői egyébként szintén nem tudtak megállapodni a 1507sNK 603 és a BJ603X MON810 kukoricahibridek hasznosításáról, így az erről szóló vita az állandó bizottság május 10-11-én esedékes következő ülésén folytatódik majd.

Mindeközben egyre nagyobb teret hódít a GMO-mentes termelés. Ezek szerint a génmentes gazdálkodást folytató régiók száma egy év alatt 174-ről 236-ra növekedett, a települési önkormányzatok száma pedig 3 ezerről 4200-ra nőtt (nem is beszélve arról a több tízezer gazdáról, akik nem hajlandók génmódosított termelést folytatni a birtokukon). Közös vonásuk, hogy hevesen ellenzik a Bizottság engedékeny hozzáállását, s a nemzeti tiltások mellett teszik le a garast. A konferencián kiderült az is, hogy Ausztria és Magyarország után Bulgária lehet az a következő tagállam, mely betiltja a MON 810 génmódosított kukoricát.

Az EU-nak olyan kutatásokba kellene befektetnie, melyek a genetikai biodiverzitást népszerűsítik, és amelyek jobban a helyi, lokális változatosságon alapulnak.

Budapest, 2007. április 19.

Perre mehet Magyarország a kiosztási terv miatt

Akár az Európai Bírósághoz is fordulhat Magyarország azok után, hogy a Bizottság a magyar allokációs tervben kiosztandó kvóták jelentős csökkentését indítványozta. A döntés nem csak a hivatalos vezetést, de a piacot is meglepte, amely nem számított ekkora vágásra.

Az Európai Bizottság azt várja el Magyarországtól, hogy az európai kibocsátás-kereskedelmi rendszer 2008-2012-ig terjedő kereskedelmi időszakára vonatkozó nemzeti tervben javasolt kvótamennyiséget évi 3,8 millió tonna CO2-egyenértékkel, évi 26,9 millió tonnára csökkentse. Ez összesen 12,4 százalékkal kevesebb kibocsátási egységet jelentene. (A magyar terv további mintegy 1,4 millió tonna kibocsátással számol azokban az ágazatokban, amelyek 2005-ben még nem számoltak be széndioxid-kibocsátásukról.) A testület mindezt hétfőn jelezte, miután feltételesen rábólintott a magyar kiosztási tervre. A tagállamok által javasolt terveket a Bizottság a kibocsátás-kereskedelmi irányelvben előírt tizenkét követelmény alapján értékeli, és vagy részben, vagy teljes egészében fogadja el őket. Az értékelés a megkülönböztetés-mentesség, az uniós versenyjogi szabályoknak és az állami támogatásokra irányadó előírásoknak való megfelelés, valamint technikai kérdések vizsgálatát is magában foglalja.

A Bizottság ebben a tekintetben is módosítást kér: Magyarországnak így több, a kiosztás utólagos kiigazítására vonatkozó rendelkezést ki kell vennie a tervből. Ha továbbá a tervben megmaradna a 2012 utáni időszakra tett állami garanciavállalás, akkor a Bizottságnak a kérdést az állami támogatásokra alkalmazandó uniós szabályozás tükrében is meg kell vizsgálnia. Valószínűsíthető, hogy a garanciavállalással megvalósuló állami támogatás ellentétesnek fog bizonyulni a közösségi szerződéssel. Ezen túlmenően a kiosztásra vonatkozó garanciavállalást a Bizottság el fogja utasítani akkor, amikor majd az irányelv értelmében a harmadik kiosztási tervet értékeli. Ha Magyarország végrehajtja a kért módosításokat, a terv automatikusan megkapja a Bizottság jóváhagyását.

A piac nem számított arra, hogy Magyarország esetében ekkora csökkentést irányoz elő a Bizottság. Bár a testület Szlovákia és Lengyelország esetében is jelentős vágást hajtott végre, ám ezen országok allokációs tervei már eleve más típusú számításokon alapultak (így például nem a 2005. évi hitelesített adatokat, hanem az első periódus – egyébként túlallokált – kiosztási számait vették alapul), így a kvóták jelentős csökkentésére Pozsony és Varsó esetében számítani lehetett.

Brüsszel, 2007. április 18.

Az internet segíti a romák beilleszkedését

Az internet megfelelő eszköz a romák beilleszkedésére – megfelelő oktatással, viszonylag kis anyagi ráfordítással és Uniós segítséggel elősegíthető a legnagyobb európai kisebbség társadalmi integrációja.

Magyarországon a háztartások 38 százaléka rendelkezik számítógéppel - **a roma közösségek esetében ez csupán 13 százalék**. Ugyanakkor a lehetőségek megteremtése nem igényelne nagy összegeket. A létező roma weboldalak rosszul megformáltak, kevés kommunikációs lehetőséget kínálnak fel, a romákról és nem értük szólnak - elengedhetetlen az angol nyelvismeret, s a számítógép kezeléséhez szükséges készségek elsajátítása is. Nem kellene sok, csak megfelelő tájékoztatás, képzés és némi anyagi támogatás a ma már viszonylag olcsón elérhető számítógépek beszerzéséhez.

Brüsszel, 2007. április 14.

A Parlament betiltaná a kutya- és macskaszőr kereskedelmet

Uniószerte betiltaná a kutya- és macskaszőr-kereskedelmet az Európai Parlament belsőpiaci és fogyasztóvédelmi szakbizottsága. A képviselők elvetették azt a lehetőséget, hogy a nem kifejezetten e célból tenyésztett vagy megölt állatok szőrméjével továbbra is lehessen kereskedni.

„A kutya- és macskaszőr, valamint az ezeket tartalmazó termékek piacon való elhelyezését és az Unióba való behozatalát be kell tiltani" – fogalmaz a Bizottság rendelettervezete. A szakbizottsági képviselők nagy többsége támogatja a Bizottság javaslatát, de apróbb módosításokat szorgalmaztak.

A Bizottság 2006. novemberi javaslata szerint az európai piacokon fellelhető kutya- és macskaszőrt vagy nem jelölik meg, vagy szintetikus, illetve más típusú szőrmének álcázva értékesítik. A szőrme nagy többsége valószínűleg Kínából származik, ahol az ilyen célú állattenyésztés elfogadott. Az európai fogyasztók tiltakozására reflektálva sok tagállam bevezette saját szabályozását, de az eltérő szabályozás sérti a belső piacot, és nehézségeket okozhat a kis- és nagykereskedők számára.

Brüsszel, 2007. április 12.

Többet kell pihenniük a teherautósofőröknek

Szerdán léptek életbe azok az új uniós szabályok, melyek kevesebb munkavégzést engednek, és több pihenőidőt írnak elő a teherautósofőröknek.

Az új szabályok értelmében a teherautósofőröknek ezentúl kéthetente kötelezően legalább 45 egymást követő órában pihenniük kell, egy munkahét pedig nem haladhatja meg a 60 órát (ki- és bepakolással együtt). A szerdán életbe lépett előírás egy 1985-ös jogszabályt vált fel, mely még heti 74 órás munkahetet engedélyezett a teherautósofőröknek.

A módosított szabályok naponta 11 óra minimális mértékű pihenőidőt írnak elő a vezetőknek, melyből 9 órát egyfolytában pihenéssel kell eltölteniük. A sofőröknek emellett minden négy és fél óra vezetést követően 45 percet pihenniük kell. Ezek minimumelőírások, így egy tagállam dönthet úgy is, hogy ennél szigorúbb szabályozást alkalmaz.

Brüsszel, 2007. április 5.

Hazánk nem kapott spekulációs agrárbírságot

Egyedül Magyarországnak nem kell büntetést fizetnie a 2004-ben csatlakozott új tagállamok közül az EU költségvetésébe a belépést közvetlenül megelőző időszakban felhalmozott spekulációs agrárkészletek miatt.

A Bizottság szerdán úgy döntött, hogy a 2004-ben felvett tíz új tagállam közül kilencnek összesen 41,1 millió eurós bírságot kell fizetnie a spekulációs céllal felhalmozott hús-, tejtermék-, gyümölcs-, zöldség-, rizs- és borkészletekért. A büntetés zöme Lengyelországot (12,451 millió euró), Csehországot (12,288 millió euró), Észtországot (7,57 millió), Szlovákiát (4,614 millió) és Litvániát (3,182 millió) sújtja, a másik négy új tagállam összesen egymilliót fizet csupán.

A húspiacon a marha- és borjúhús, a sertéshús, a birka- és kecskehús, valamint a baromfihús piacán történtek spekulatív készletfelhalmozások a Bizottság szerint. A tejtermékeknél a sajtokra, a zsíros és zsírszegény tejporra, a vajra és a vajolajra vetettek ki büntetést, a zöldség-gyümölcs ágazat esetében pedig a gombáknál, a mandarinnál, az ananásznál, a narancslénél, az ananászlénél, az almalénél, paradicsomnál, a fokhagymánál és a szőlőlénél állapítottak meg visszaéléseket. Utóbbiak lényege az áru visszatartása és pótlólagos készletek beszerzése volt a csatlakozás előtt, hogy később lehessen értékesíteni, amikor már a közös agrárpolitika magasabb árai érvényesek rá.

Magyarország az egyetlen állam, amely 2004-ben csatlakozott, mégsem kapott büntetést. Ennek oka, hogy a magyarok tételről-tételre sikerrel elmagyarázták a Bizottságnak: a csatlakozást megelőző készletnövekedés nem spekulatív célú volt. Az erről szóló tárgyalásokon részt vevő magyar tisztviselők emiatt állítólag jutalomban is részesültek. Hazánk esetében elsősorban a sertéshús körül voltak problémák. A kormány még a tárgyalások lezárulta előtt szeretett volna egy olyan jogszabályt elfogadtatni, amely a spekulációs tételt felhalmozókra hárította volna át a bírság megfizetését, ám ez alkotmányossági aggályok miatt meghiúsult.

A büntetések befizetésére négy évük van az érintett országoknak. Az első részlet június végén lesz esedékes, az utolsó pedig 2010. május végén. Technikailag nem az új tagok utalják át a kirótt összeget a Bizottságnak, hanem utóbbi ennyivel kevesebbet utal majd agrártámogatásként nekik.

Brüsszel, 2007. április 4.

Nem érvényesülnek kielégítően a légiutasok jogai

Hat hónapot adott az Európai Bizottság a tagállamoknak és a légitársaságoknak a légiutasok jogaira vonatkozó uniós szabályok maradéktalan alkalmazására. Két évvel a légiutasok jogaira vonatkozó uniós rendelet életbe lépése után a jogszabály végrehajtása rengeteg kívánnivalót hagy maga után – állapította meg egy szerdán napvilágot látott bizottsági tanulmány, amely a légitársaságokat a szabályok következetes alkalmazására, a tagállamokat pedig azok szigorúbb betartására sürgeti.

A Bizottság megítélése szerint bár az önhibájukon kívül hoppon maradt utasokat speciális jogok védik, még mindig hátrányos helyzetben vannak a légitársaságokhoz képest. A légitársaságok például gyakran nem tájékoztatják őket jogaikról, amikor utazásuk során komplikációk jelentkeznek, noha a két évvel ezelőtt hatályba lépett rendelet erre kötelezi őket. Brüsszel megítélése szerint ezért egy sor területen további munkára van szükség: jobban be kell tartatni a szabályokat, tisztázni kell a rendelet bizonyos aspektusainak értelmezését, világossá kell tenni, mi a különbség a járatok késése és azok törlése között (melyik kategóriába tartozik például a 24 órás késés), mivel ezek különböző következményeket vonnak maguk után, és erősíteni kell a nemzeti végrehajtó hatóságok szerepét a közös szabályok alkalmazásának felülvigyázásában.

A légiutasok jogairól szóló rendelet kártérítést és segítségnyújtást helyezett kilátásba a légiutasok számára túlfoglalás, járatok törlése és hosszabb késések és más kellemetlenségek esetén. A rendelet a körülményektől függően arra kötelezi a légitársaságot, hogy az utasoknak szállást, frissítőt, élelmet és kommunikációs eszközöket biztosítsanak, tegyék lehetővé, hogy egy ugyanabba az irányba tartó másik járatra felszállhassanak, kártérítést fizessenek nekik maximum 600 euró összeghatárig, vagy térítsék vissza a repülőjegyüket és behatóan tájékoztassák őket a jogaikról. Hivatalos adatok szerint a késésekért 70 százalékban a légitársaságok vagy a repülőtéri szolgáltatások a felelősek.

Az illetékes hatóságok 2005 februárja és 2006 szeptembere között összesen 18.288 panaszt regisztráltak, amelyek 34 százaléka a járatok késésére, 35 százaléka azok törlésére vonatkozott, míg az esetek 7 százalékában az utasok azért panaszkodtak, mert a légitársaság az érvényes jegy

ellenére megtagadta tőlük a felszállást (alapvetően túlfoglalás esetén fordul ilyen elő). Mint a bizottsági tanulmány rámutat, az ilyen jellegű panaszok mindössze 14 százalékát orvosolták sikeresen, miközben a nemzeti felügyelőszervek által elrendelt szankciókat kiváltó esetek aránya az 1 százalékot sem érte el. Évente körülbelül 750 millióan repülnek Európában.

A leggyakrabban a brit légiutasok tettek panaszt, az összes panasz egyharmada a szigetországból származik. Magyarországról ezen időszak alatt mindössze 51 alkalommal tettek panaszt, ebből 26 esetben késés, 20 esetben pedig a járat törlése miatt. Jellemzően egyébként az ország mérete, a járatforgalom sűrűsége, az utazási kultúra és egyéb tényezők is befolyásolhatják a panaszok számát.

Bizottsági tisztviselők szerint a fapados légitársaságok jellemzően az átlag feletti pontossággal közlekednek, viszont speciális működési feltételeik miatt sokkal nehezebben tudnak eleget tenni a rendelet által előírt kötelezettségeiknek, ha problémák merülnek fel.

Brüsszel, 2007. április 1.

Ötből egy magyar hallott csak a közös agrárpolitikáról

Az Unió lakosainak több mint a fele soha sem hallott vagy olvasott még a közös agrárpolitikáról – derül ki az **Eurobarometer felmérés**éből, amely ugyanakkor széleskörű támogatást tükröz a megkérdezettek körében a 2003-ban kezdődött agrárreformok iránt.

Az Európai Unió lakosságának 54 százaléka sohasem hallott vagy olvasott a közös agrárpolitikáról. Ez talán a legfigyelemreméltóbb eredménye annak az Európai Bizottság megrendelésére készült közvélemény kutatásnak, amelynek keretében valamennyi tagállamban ezer állampolgárt faggattak.

Az Eurobarometer felméréséből az is kiderül, hogy a magyarok a legtájékozatlanabbak közé tartoznak az EU-ban: mindössze 23 százalékuk hallott vagy olvasott a közös agrárpolitikáról (KAP-ról), aminél csak az észtek, a máltaiak és a bolgárok ismeretei sekélyesebbek. Ellenben a franciák 64 százaléka van tisztában a közös agrárpolitika mibenlétével, ami a legmagasabb szint az egész Unióban. Érdekesség, hogy az írek (61%) és a lengyelek (60%) is meglehetősen sokat tudnak a KAP-ról.

Brüsszel, 2007. március 29.

Megállapodás a fizetési irányelvről

Ugyanazzal a bankkártyával bárhol lehet majd fizetni az EU területén legkésőbb 2010 végétől kezdődően. Ez lesz az egyik legfontosabb gyakorlati következménye annak az új irányelvnek, amelyről kedden jutottak politikai megállapodásra a tagállamok a pénzügyminiszteri tanács ülésén.

A SEPA megvalósulásához az egységes valuta létén túlmenően szükség van a fizetési eszközök egységesítésére (tehát például EU-szerte kompatibilis bankkártyák és csekkek megjelenésére), a fizetési tranzakciókat feldolgozó műszaki infrastruktúra kiépítésére, a műszaki szabványok egységesítésére és egy közös jogi alapra.

A magyar delegáció egyike volt annak a tíznek, amelyek a vita során komoly fenntartásokat fogalmaztak meg az irányelv-tervezet egyik-másik pontjával szemben. Veres János

pénzügyminiszter szerint a végleges tervezet két ponton is figyelembe veszi a magyar észrevételeket. Az egyik pontosítja a piacra újonnan belépő szolgáltató intézményekkel szemben támasztott minimális tőkekövetelményeket, míg a másik nagyobb biztonságot és védelmet nyújt a fogyasztóknak.

A fizetési szolgáltatásokról szóló direktíva módosítása három korábbi irányelvet ír felül (97/7/EK, 2000/12/EK és 2002/65/EK).

Bizottsági számítások szerint egy átlagos EU-polgár jelenleg évi 34 és 252 euró közötti bankköltséggel szembesül, ha a legalapvetőbb banki szolgáltatásokat veszi csupán igénybe. Ez az összeg jelentősen csökkenhet a SEPA révén előálló erősebb versenynek köszönhetően. A Bizottság akár évi 50-100 milliárd (!) eurónyi megtakarítást is elképzelhetőnek tart a SEPA révén közösségi szinten, ami főleg annak lesz betudható, hogy az átutalások szempontjából az EU-n belüli tranzakciók belföldi ügyleteknek minősülnek majd.

Brüsszel, 2007. március 28.

Zöldebb energiaadót szeretne Brüsszel

Hogyan lehetne fokozottabb mértékben a környezetvédelmi- és energiapolitikai célok szolgálatába állítani a gazdasági és pénzügyi eszközöket? – ezzel a kérdéssel foglalkozik az a **Zöld Könyv**, amelyet szerdán fogadott el az Európai Bizottság.

A most kiadott Zöld Könyv számos területet felsorol, ahol gazdasági és főleg adóeszközöket be lehet vetni, többek között az energiafogyasztásban, a közlekedésnek a környezetre gyakorolt hatásában vagy a környezetvédelmi politika olyan speciális területein, mint a fenntartható vízgazdálkodás, a hulladékgazdálkodás, a biológiai sokféleség megőrzése és a légszennyezés csökkentése.

Brüsszel, 2007. március 25.

Április 1-től csak miénk lesz a Tokaji

Március 31. után csak a tokaji borvidékről származó borok palackjain lehet feltüntetni a Tokaji nevet. Az Európai Bíróság előtt azonban még öt, függőben lévő olasz beadvány fekszik, amelyek a Tokaji név magyar kisajátítását vitatják. A borügyekkel együtt összesen 13 magyar vonatkozású ügy vár bírósági döntésre Luxembourgban.

2007. március 31. után az Európai Unióban Magyarországon (és Szlovákián) kívül nem lehet olyan borosüvegeket gyártani, amelyen a Tokaji felirat, illetve annak valamelyik változata szerepel. Szombaton jár le ugyanis az az átmeneti időszak, amelyet egy még 1993-ban az EK és Magyarország között aláírt bormegállapodás adott a nem magyar eredetű Tokaji borok forgalomból való kivonására. A csatlakozási tárgyalásokon az EU megerősítette a ’93-as bormegállapodásnak ezt a rendelkezését, érvényesítve a földrajzi eredetvédelem elvét. Európában Magyarországon kívül Franciaországban „Tocai Pinot Gris” néven, Olaszországban „Tocai friuliano” néven és Szlovákiában hoztak forgalomba korábban Tokajit, a Szlovákiából származót ugyanakkor az EU az egységes földrajzi borrégió szerves részének tekinti. Az elzászi borospalackokról már régebben lekerültek a

„Tocai”-feliratok, Olaszország azonban a mai napig nem akar belenyugodni, hogy a Friuli-Venezia Giulia tartományban palackozott háziborok címkéjéről lekerüljön a Tocai név.

Bár az Európai Bíróság 2005. május 12-én meghozott ítéletében egyszer már igazat adott Magyarországnak a vitában, elutasítva az olasz panaszt, jelenleg még mindig öt Tokajis beadvány van a luxembourgi taláros testület előtt: kettő az Európai Bíróság, három az Elsőfokú Bíróság előtt.

Brüsszel, 2007. március 25.

Tisztább vizeket akar a Bizottság

Az Európai Bizottság frissen közzétett jelentése szerint a tagállamoknak még sokat kell tenniük azért, hogy 2015-ig teljesíteni tudják az európai vizek minőségéről szóló keretirányelv céljait. A Víz Világnapja alkalmából a Bizottság egy kétnapos konferenciát is rendezett a témában.

A **vízről szóló keretirányelv** célja az, hogy 2015-re megfelelő minőségű vizeink - folyók, tavak, tölcsértorkolatok, felszín alatti vizek – legyenek Európában. Bár a helyzet tagállamonként igen eltérő, a mostani bizottsági jelentésből nyilvánvaló, hogy valamennyi uniós országnak igen sokat kell még tennie, ha teljesíteni akarja az irányelv által kitűzött célokat.

A jelentés által feltárt legjellemzőbb hiányosság az irányelv nem megfelelő módon történő átültetése a nemzeti jogrendszerekbe, de számos tagállam az operatív feladatok tekintetében is késedelemben van. Sokat kell még javítani a határokon átnyúló - elsősorban a vizek szennyezésének megelőzésére létrejövő - együttműködéseken is, mindenekelőtt az EU tagállamok és Oroszország, valamint Törökország között.

A Bizottság egyébként a témához kapcsolódóan két másik jelentést is közzétett.

Az egyik a városi szennyvízkezelésről szóló direktíva végrehajtásáról szól, amely megfelelő tisztító berendezések megépítését írja elő a nagyobb városokban. A jelentésből kiderül, hogy a szennyvíztisztító berendezéseknek csak 51 %-a felel meg az irányelv előírásainak (igaz, ez az adat a 2004-es EU bővítés előtti időszakra vonatkozik).

A másik jelentés az ún. nitrát direktíva végrehajtását vizsgálja. Ennek az irányelvnek az a célja, hogy csökkentsék, illetve megelőzzék a mezőgazdasági eredetű nitrát-szennyezést a felszíni és a felszín alatti vizekben. A jelentés szerint az egyes tagállamok itt is igen eltérően teljesítenek, számos uniós ország elmarad az irányelvben előírtaktól.

A vízről szóló keretirányelv

A vízről szóló keretirányelv (**Water Framework Directive**), amelyet 2000-ben bocsátottak ki, a vízgazdálkodással és a vizek védelmével kapcsolatos hosszú távú célokat fogalmaz meg. Az irányelv szerint 2015-re az európai vizeknek „jó” minősítéssel kell rendelkezniük (ennek szakmai kritériumai természetesen pontosan meg vannak határozva). Az irányelv fontos eleme, hogy a vízgazdálkodásnak vízgyűjtő kerületek szerinti integrációját tűzi ki célul, amelyre vonatkozóan terveiket a tagállamoknak 2009-ig kell elkészíteniük

A vízről szóló keretirányelv a közgazdasági megfontolásokat is beépíti a vízgazdálkodással kapcsolatos és előírja a vizek minőségének ellenőrzésére szolgáló monitoring rendszer működtetését, valamint a társadalmi szervezetekkel való, döntés-előkészítő konzultációk lefolytatását is.

A tagállamoknak idén kell a nyilvános társadalmi konzultációkat megkezdeniük. 2009-re készítik el ún. folyómeder gazdálkodási terveiket, a rákövetkező év pedig a vízi szolgáltatások esetében alkalmazandó árpolitika bevezetésének éve lesz. 2012-re a programoknak már „műveleti szakaszba" kell lépniük ahhoz, hogy 2015-re elérjék a kívánt célokat (a vizek „jó" minősítését). Ugyanebben az évben kell benyújtani a második folyómeder gazdálkodási tervet, amelyet 2021-re kell megvalósítani, és ezt követi majd a harmadik folyómeder gazdálkodási terv, 2027-ig megvalósítandó célokkal.

Brüsszel, 2007. március 25.

Hitelt nyújthatnak a hipermarketek

A hipermarketek és más nagy kereskedelmi láncok bankok igénybe vétele nélkül is nyújthatnak majd rövid lejáratú áruhiteleket vásárlóiknak. Többek között ezt tartalmazza a fizetési szolgáltatásokról készülő irányelv tervezete, amelyről a múlt szerdán született előzetes megállapodás a tagállamok között.

Brüsszel, 2007. március 25.

Jogszabályt kérnek a háztartási gépek gyártói

Nem hajlandóak többé magukra nézve kötelezőnek tekinteni a nagy háztartási berendezések európai gyártói az energiahatékonyság növelését célzó, korábbi önkéntes vállalásaikat.

Kötelező jogszabály kidolgozását kéri az európai intézményektől az energiahatékonyság javítására a háztartási berendezések gyártóinak európai szövetsége (CECED). A szervezet irányító bizottságának múlt szerdai ülésén az öt legnagyobb cég (az Electrolux, a Fagor, az Indesit, a Philips és az SEB) képviselője abban állapodott meg, hogy alapvető fordulatot hajt végre egy évtizede követett stratégiájában, amely önkéntes vállalások elfogadásával és végrehajtásával próbálta elkerülni, hogy az ágazat számára kötelező érvényű közösségi jogszabályok kényszerítsék ki az energiafelhasználás jobb hatékonyságát.

Az energiahatékonyság növelését célozza a CECED-nek az a felhívása, amelynek értelmében a tagállami kormányzatoknak ösztönző intézkedéseket kellene hozniuk a tízévesnél idősebb nagy háztartási gépek cseréjére. Ilyen berendezésből a CECED szerint 188 millió darab üzemel jelenleg is az EU-ban, a jelenlegi modern, kevés energiával működő gyártmányoknál sokkal nagyobb áramfelvétellel. Az energiafaló „őslények" leselejtezése és új, modern gépekkel való felváltása önmagában is évi 22 millió tonnával (tehát egy tucatnyi hőerőmű teljes CO2-kibocsátásával egyenlő mértékben) csökkentené a Huszonhetek széndioxid-emisszióját. „A fogyasztók vonakodnak működő gépeiket az újrahasznosítóba vinni, pedig gyakran ez a helyes döntés, mert ez segít az energiaszámla csökkentésében" – érvel a CECED, hozzátéve, hogy az ilyen beruházások sokszor csak évek alatt térülnek meg és ezért kellene hozzájuk állami támogatás.

Brüsszel, 2007. március 21.

Utolsó brüsszeli intő a sportfogadások korlátozása miatt

Az Európai Bizottság szerdán ismételten felszólította Dániát, Finnországot és Magyarországot, hogy változtassák meg a sportfogadásokra vonatkozó jogszabályaikat. A testület a hozzá befutott panaszok alapján kezdett vizsgálatot az ügyben: ezek elsősorban azokat az akadályokat kifogásolták, amelyek az érintett tagállamokban a sportfogadási szolgáltatások útjában állnak. Több szolgáltatónak különösen azok a követelmények nem tetszettek, hogy a sportfogadási szolgáltatások állami koncesszióhoz vannak kötve, illetőleg engedélykötelesek (akkor is, ha a szolgáltatónak másik tagállam már adott ki jogszerű engedélyt). Bizonyos esetekben a jogszabályok a szolgáltatások promócióját és reklámozását, illetve a kérdéses tagállam polgárai által igénybe vehető szolgáltatások körét is korlátozzák.

Az Európai Bíróság már korábban kimondta, hogy az általános érdekű, például fogyasztóvédelmi célokat szolgáló korlátozásoknak „következetesen és módszeresen" kell törekedniük a szerencsejáték-tevékenység korlátozására. A tagállamok nem hivatkozhatnak a lakosság által igénybe vehető szerencsejátékok korlátozásának szükségességére, ha egyszer éppen maguk buzdítják és ösztönzik polgáraikat arra, hogy olyan lottószelvényeket vásároljanak, szerencsejátékokban vegyenek részt, és sportfogadásokat kössenek, amelyek bevételei az állami költségvetést duzzasztják.

Ami Magyarországot illeti, **itthon csak többségi állami tulajdonban lévő társaság folytathat sportfogadással kapcsolatos tevékenységet** és tilos külföldről szervezett szerencsejátékokat közvetíteni. Az online fogadóirodák működése illegális, ám a gyakorlatban a hatóságok nem tudnak fellépni ellenük. Hazánk és tíz másik tagállam ellen a Bizottság még tavaly indított jogsértési eljárást a sportfogadás szervezését más tagállamok cégei számára korlátozó törvényi kitételek miatt. A korlátozást a kormányok szociális érvekkel próbálják alátámasztani (kordában kell tartani a játékszenvedélyt, meg kell előzni a bűncselekményeket stb.). A valóságban azonban legalább ilyen nagy szerepet játszik a korlátozásban az is, hogy az állami szerencsejáték-monopóliumok jelentős összegeket fizetnek be az állami költségvetésekbe, és ezekről nem akar a liberalizáció érdekében lemondani egyetlen kormány sem.

Az **Európai Fogadási Szövetség** (EBA) közleményében mindeközben azon reményének adott hangot, hogy az érintett tagállamok gyorsan végrehajtják majd a szükséges reformokat.

Brüsszel, 2007. március 21.

A második figyelmeztetés Budapestnek a foglalkoztatói nyugellátás tárgyában

A Bizottság ismételten felszólította Csehországot és Magyarországot, hogy teljes mértékben teljesítsék a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről szóló irányelv nemzeti jogba való átültetésére vonatkozó kötelezettségüket.

Az EU végrehajtó testületének álláspontja szerint mivel a jogszabály szövege az átültetéssel összefüggésben sem eltérésre nem ad módot, sem átmeneti időszakról nem rendelkezik, valamennyi tagország köteles az irányelvet maradéktalanul átültetni, és gondoskodni a nyugdíjintézetek létrehozását lehetővé tévő jogszabályi környezet létrehozásáról akkor is, ha ilyen intézmények az adott tagállamban most még nincsenek.

Az indokolással ellátott vélemény a második lépés a jogsértési eljárásban. Ha a Bizottság két hónapon belül nem kap kielégítő választ, az ügyet az Európai Bíróság elé viheti.

Brüsszel, 2007. március 21.

Vizsgálják a cégcsoporton belüli kamat magyarországi adóztatását

Az Európai Bizottság szerdán hivatalos vizsgálati eljárást indított az egy cégcsoporton belüli ügyletekből származó kamat magyarországi adóztatása miatt.

A Bizottság kétségbe vonja, hogy a magyarországi rendszer valóban általános intézkedést képez-e és további vizsgálatnak kívánja alávetni, vajon összhangban áll-e az állami támogatási szabályokkal, illetve torzíthatja-e a versenyt.

A magyar hatóságok a rendszert 2003-ban vezették be. Mivel ez nem 1994. december 10-e előtt történt, nem szerepel Magyarország csatlakozási szerződésében, illetve nem vonatkozik rá az ideiglenes eljárás, az intézkedés nem minősül létező támogatásnak. Így ha a Bizottság a vizsgálat eredményeképpen megállapítja, hogy az intézkedés a közös piaccal összeegyeztethetetlen, jogellenesen nyújtott támogatást képez, a testület – Magyarország EU-csatlakozásának dátumától kezdődően – kérheti a nyújtott támogatás visszafizetését.

Brüsszel, 2007. március 21.

Zöld Könyv készül a fenntartható fejlődés adóztatásáról

Hamarosan **Zöld Könyv**ben mutatja be a Bizottság a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó adópolitikáját - ezzel megindul a vita az energia-, közlekedési és környezetvédelmi szektorokra kirótt közvetett adóról.

A Bizottság várhatóan március végén elfogadja a fenntartható fejlődés keretén belül a környezetvédelemmel, a gazdasági és társadalmi célokkal kapcsolatos adópolitikáról szóló Zöld Könyvet. Kovács László adóügyi biztos január végén jelentette be a Zöld Könyv kiadását az Európai Parlament gazdasági ügyekkel foglalkozó szakbizottságának. A Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztossal közösen elkészített dokumentum megindítja a vitát az energia-, közlekedési és környezetvédelmi szektorokra kirótt közvetett adóról.

Brüsszel, 2007. március 19.

Az Európai Bíróság előtt Magyarország a médiatörvény miatt

Brüsszel a kábeltelevíziók műsorelosztási jogának korlátozása miatt az Európai Bíróság elé viszi hazánkat. Ez már a második olyan kötelezettségszegési eljárás Magyarországgal szemben, amely végül Luxembourgban kötött ki.

Az Európai Bizottság múlt héten a luxembourgi székhelyű Európai Bírósághoz fordult a magyar médiatörvény azon rendelkezése miatt, amely véleménye szerint az uniós joggal ellentétesen korlátozza a kábeltelevíziók műsorelosztási jogát. Az EU végrehajtó testülete azt szeretné elérni, ha az Európai Bíróság megállapítaná: Magyarország azzal, hogy nem szüntette meg a kábeltelevíziós szolgáltatások nyújtására a médiatörvénnyel bevezetett, az EU versenyjogába ütköző korlátozást, nem teljesítette az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló 2002/77/EK irányelvben foglalt kötelezettségeit. Jogsértési eljárást a Bizottság akkor indíthat, ha azt tapasztalja, hogy egy tagállam nem teljesítette az EK-szerződésből eredő valamely kötelezettségét.

Brüsszel azt kifogásolja, hogy a magyar médiatörvény rendelkezése a kábelszolgáltatók műsorelosztási jogát akkora területre korlátozza Magyarországon, amelyen nem több mint a lakosság egyharmada él. A csatlakozási szerződés értelmében hazánknak legkésőbb 2004. április 30-ig kellett volna átültetnie ezt az irányelvet a nemzeti jogba.

Brüsszel, 2007. március 18.

A Bizottság forgatókönyve az energiaalku végrehajtására

Néhány nappal az uniós energiacsomag elfogadása után az Európai Bizottság betekintést adott terveibe, hogyan és milyen ütemezésben kívánja végrehajtani az akciótervet. A megújuló energiahordozókra vonatkozó nemzeti kvóták meghatározásánál a tagállamoké lesz az utolsó szó és Brüsszel a tulajdonosi szétválasztást célzó javaslatot terjeszt majd elő.

A legnagyobb kihívást az Európai Bizottság számára előreláthatóan a megújuló energiahordozók részarányának 2020-ig 20 százalékra, illetve az uniós széndioxid-kibocsátás '90-es szinthez képest 20 százalékkal való csökkentésére vonatkozó döntések egyes tagállamokra való lebontása jelenti majd. Mint ismert, az EU-csúcson csak uniós szintű, egyébként jogilag kötelező teherválalásról született megállapodás: a részleteket, az egyes tagállamokra vonatkozó „kvótákkal" együtt ezután kell majd kidolgozni.

Bizottsági illetékesek megerősítették, hogy a teherviselés meghatározása során a tagállamoké lesz az utolsó szó, végső soron csak olyan mértékű erőfeszítéseket lehet majd előírni nekik, amelyekre a beleegyezésüket adják. Miután a Bizottság a tagállamokkal együtt rögzítette a megújuló energiák teljes energiafelhasználáson belüli részarányára vonatkozó nemzeti szinteket, az energiacsokor összetételéről, az energiamix-ről a bioüzemanyagok kivételével a kormányok szabadon dönthetnek A tagállamok ugyanis kötelezték magukat arra, hogy 2020-ig 10 százalékra növelik a bioüzemanyagok részarányát a teljes benzin és gázolaj-fogyasztáson belül.

Az Európai Bizottság az év hátralevő részében az alábbi jogszabályi javaslatok előterjesztésére készül a különböző területeken:

<u>Energia:</u>

A gáz- és a villamos áram belső piacának kiteljesítését biztosító intézkedéscsomag.

A Transzeurópai Hálózat (TEN-E) programon belül futó négy kiemelt projekt (köztük a Nabucco gázvezeték) koordinátorainak kinevezése.

Energiafogyasztók Chartája

A megújuló energiahordozók használatára vonatkozó átfogó irányelvről szóló javaslat: bioüzemanyagok, fűtés és hűtés és megújuló energiákból előállított villamos áram.

Az energiapiacok átláthatóságát biztosító Energiafigyelő Hivatal létrehozására vonatkozó javaslat.

Stratégiai Energiatechnológiai Terv

Helyzetjelentés a nemzeti energiahatékonysági akciótervekről

Az olaj vésztartalékok felülvizsgálatáról szóló konzultációs dokumentum

Környezetvédelem:

Az új gépjárművek CO2-kibocsátásának csökkentésére vonatkozó speciális jogszabályi javaslat

A járművek címkézéséről rendelkező irányelv hatékonyságának növelését célzó javaslat

A szénlekötésről és a geológiai tárolásról szóló jogszabályi javaslat

Az IPPC-direktíva felülvizsgálatáról szóló jogszabályi javaslat

Az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodásról szóló Zöld Könyv

Konzultáció az érintett felekkel az üvegházhatású gázok kibocsátásának uniós kereskedelmi rendszerének felülvizsgálatáról

Az üvegházhatású gázok emissziója kereskedelmi rendszerének felülvizsgálatáról szóló jogszabályi javaslat

ENSZ-konferencia Balin az éghajlatváltozásról (az EU célja a 2012 utáni emissziócsökkentési megállapodás elérését célzó tárgyalások megindítása).

A globális energiahatékonysági és megújuló energiaalap működőképessé tétele, az első 28 millió euró összértékű befektetésekkel

Bizottsági közlemény (vitaindító) a vízhiányról és az aszályról

Az illegálisan tárolt termékekre vonatkozó javaslat

Versenypolitika:

A gáz- és a villamos áram piacon az esetlegesen versenyellenes magatartásokkal foglalkozó trösztellenes vizsgálatok folytatása

A környezetvédelmi célú állami támogatásokra vonatkozó új iránymutatások elfogadása

Energetikai technológiák:

Stratégiai Energetikai Technológiai terv

A „Tiszta Égboltra” (repülés), a hidrogénre és a hajtóanyag „sejtekre” vonatkozó közös technológiai kezdeményezések elindítása

A 7-ik kutatási keretprogramon belül az energetikai kutatás témájában pályázati kiírások közzététele

Ugyancsak pályázati kiírások közzététele a 7-ik keretprogramon belül a közlekedés témakörében, azon belül is a zöld felszíni közlekedés és a fenntartható városi mobilitás biztosításának témakörében

Energia külpolitika:

A tagállami „energiapolitikai összekötők” hálózatának felállítása

Az Ukrajnával, Azerbajdzsánnal és Kazahsztánnal aláírt új energiapolitikai egyetértési memorandum végrehajtása, Ukrajnával egy új, megerősített megállapodásról folyó tárgyalások lefolytatása

Tárgyalások megkezdése Oroszországgal egy új, az energiát megkülönböztetett figyelmben részesítő megállapodásról

A Fekete-tengeri régió körüli együttműködés megerősítéséről szóló közlemény (vitairat)

Új Közép-Ázsia stratégia elfogadása

Technikai tanulmányok elkészítése a Kaszpi-Fekete-tengeri-EU energiafolyosóról és a Nabucco projektről (utóbbi már folyamatban van)

Egy az EU szomszédságában az infrastrukturális beruházásokat támogatni kívánó szomszédsági beruházási alap létrehozása

Az USA-val 2006-ban kötött energia-megállapodás végrehajtásának következő lépései: energiahatékonyság, energiatakarékosság és megújuló energiák.

Energiakapcsolatok Kínával: közel nulla szénkibocsátású technológiák megosztása a széntüzelésű erőműveknél

Latin-Amerika: bioüzemanyag-konferencia júliusban

Az energiabiztonságról szóló párbeszéd intenzívebbé tétele Indiával és az ASEAN-tagjaival

Afrika-Európa energiapartnerség meghirdetése

Brüsszel, 2007. március 19.

Elvi megállapodás a roamingdíjak csökkentéséről

A telekommunikációs szakma legnagyobb éves seregszemléjének számító hannoveri CeBIT kiállítás margóján megtartott informális uniós távközlési miniszteri értekezleten sikerült megállapodni abban, hogy még az év vége előtt meg kell születnie a roaminghívások árát maximáló közösségi rendeletnek. A tagállamok képviselői egyetértettek abban, hogy a piaci verseny e téren kudarcot vallott, túlságosan magasak a külföldre irányuló és ott fogadott hívások díjai, s így hatósági fellépésre van szükség – mégpedig európai szinten és a lehető leggyorsabban. A Bizottság által javasolt s most a miniszterek által is támogatott leendő közösségi rendelet célja ezért a roamingdíjak gyors és érzékelhető mértékű csökkentése, minden fogyasztói csoport számára.

Más árak emelésével vigasztalhatják magukat a szolgáltatók

Margaret Hodge brit szakminiszter attól is óva intette kollégáit, hogy elhamarkodott, politikailag jól kommunikálható, de hosszú távon visszaütő megállapodást kössenek. Ha a mobilcégek profitjának túl nagy szeletét hasítják le, akkor azok más tarifák (például a belföldi hívásdíjak) emelésével kompenzálják majd magukat – érvelt Hodge, aki szerint „nem engedhetjük meg, hogy a rövid távú populizmus hosszú távon károsan hasson a fogyasztói érdekekre”. Vannak más jelei is annak, hogy könnyen PR-akcióvá silányodhat a nagy nekiveselkedés. A tervek szerint ugyanis a roamingdíjak csökkentése lenne az egyik fő, látványos bizonyítéka annak, hogy az EU tud és akar is közelebb kerülni polgáraihoz.

Vita van még az árplafon mértékéről is. A német elnökség javaslata szerint a bejövő hívások roamingdíja legfeljebb 25 eurócent lehetne, a kimenőeké pedig 50 eurócent, ebben előzetes jelleggel meg is állapodtak a szakminiszterek.

Brüsszel, 2007. március 19.

Brüsszel hozzájárult a Budapest Airport eladásához

Az Európai Bizottság pénteken engedélyezte, hogy a német Hochtief vezette konzorcium közös irányítást szerezzen a Budapest Airport felett.

A Bizottság egyszerűsített eljárás keretében vizsgálta a tervezett ügyletet, melynek A BAA International Ltd. 2005 decemberében összesen 465 milliárd forint tranzakciós értéken jutott hozzá a Budapest Airport 75 százalék mínusz egy szavazatához, a repülőtér 75 éves üzemeltetési jogához, továbbá a tevékenységhez szükséges állami tulajdonú eszközökhöz. A cég azonban tavaly októberben jelezte, hogy értékesíteni kívánja a Budapest Airportban meglévő érdekeltségét.

A német Hochtief korábban már pályázott a Budapest Airport megvásárlására, akkor másodikként végzett a pályázaton. A BAA és a Hochtief között jelenleg is folynak a tárgyalások a tulajdonosváltás részleteiről. A végleges döntéshez a kormány jóváhagyása is szükséges.

Brüsszel, 2007. március 19.

Az EU-n belüli kiskereskedelmet élénkítené az új fogyasztóvédelmi stratégia

A belső piacba vetett bizalmat erősítené az a következő hét évre szóló fogyasztóvédelmi stratégia, melyet a napokban ismertetett Meglena Kuneva, az Európai Bizottság illetékes tagja.

Több mint húsz jogszabályi, illetve nem kötelező jellegű kezdeményezést tartalmaz az a napokban bemutatott fogyasztóvédelmi stratégia, melynek célja, hogy 2013-ra fellendítse az egységes piac kiskereskedelmi szektorát, valamint hogy erősítse a belső piacba vetett bizalmat, ezzel is ösztökélve a fogyasztókat a határon átnyúló kereskedelemre. „Ezzel a stratégiával az a célunk, hogy felébresszük az alvó óriást, az egységes piac kiskereskedelmét” – hangoztatta Meglena Kuneva fogyasztóvédelmi biztos. Egy példával élve azt szeretné elérni, hogy egy birminghami polgár ugyanolyan magabiztossággal rendelne digitális kamerát budapesti vagy berlini honlapokról, mintha csak a városi kereskedőtől vásárolná.

Jóllehet az uniós GDP 58 százalékát teszik ki a fogyasztók kiadásai, ám a statisztikai adatok azt mutatják, hogy az üzleti szféra és a lakossági fogyasztók még mindig nem aknázzák ki a belső piac nyújtotta lehetőségeket. A Bizottság megítélése szerint az uniós belső piac lehetne a világ legnagyobb kiskereskedelmi piaca, ám jelenleg 27 különálló mini-piacra tagolódik, ami megfosztja az európai gazdaságot a növekedés lehetőségétől, a fogyasztókat pedig attól, hogy a legjobb minőséghez a lehető legjobb áron jussanak hozzá.

Ezen változtatna most a Bizottság. A 2007-2013-as időszakra szóló stratégia alapvetően három célkitűzést tartalmaz: a fogyasztók döntési potenciáljának növelése, az árak, a választék, a minőség és a biztonság tekintetében a fogyasztók jólétének fokozása, valamint a fogyasztó hatékonyabb védelme az olyan kockázatokkal és veszélyekkel szemben, melyeket egyénileg nem tudna kezelni. Az EU végrehajtó testülete szerint mindezek révén 2013-ra egy integráltabb és hatékonyabban működő belső piac alakulhat ki, ahol a fogyasztók bizalommal viseltethetnek

bármely tagállam termékei, kereskedői, technológiái iránt, ahol a fogyasztói piacok tisztességesen, versenyképesen, nyitottan és átlátható módon működnek, emellett a kereskedők – különösképpen a kis- és közepes vállalkozások – az egész EU területén hatékonyan és egyszerűen értékesíthetik termékeiket.

A mostani stratégia annyiban tér el a korábbiaktól, hogy a Bizottság elképzelései szerint sokkal szorosabb kapcsolatban áll majd más uniós politikákkal, emellett szorosabb együttműködést feltételez a tagállamokkal is. A fenti célkitűzések mellett a stratégia az alábbi kiemelt, úgynevezett **prioritási területek**re összpontosít majd:

A fogyasztói piacok és a nemzeti fogyasztóvédelmi politikák jobb monitorizálása: Ezen a területen egy sor új eszközre van szükség, így új statisztikákat és indikátorokat kell bevezetni például a határon átnyúló elektronikus kereskedelem, a jogszabályok betartása, a fogyasztói bizalom, panaszok, elégedettség mérésére. Cél még a fogyasztói magatartások jobb megismerése, melyhez a 7. kutatási keretprogram forrásait is fel lehetne használni. A tervek között szerepel még a nemzeti fogyasztóvédelmi politikák szisztematikusabb ellenőrzése is.

Hatékonyabb fogyasztóvédelmi szabályozás: A jelenlegi felülvizsgálat célja az uniós fogyasztóvédelmi szabályok korszerűsítése, egyszerűsítése, és a szabályozói környezet javítása. A Bizottság szerint amennyiben a továbbiakban megerősítést nyernek a februárban nyilvánosságra hozott fogyasztóvédelmi Zöld Könyv előzetes megállapításai, akkor a testület jövőre újabb javaslatokat fog előterjeszteni. (A dokumentum a többi között nyolc irányelv felülvizsgálatát indítványozta.) A Bizottság tervei között szerepel még, hogy 2007-ben módosítják az úgynevezett időmegosztási irányelvet (94/47/EK), és egy új direktívát hoznak létre a fogyasztói hitelekről. A grémium jelentést készül tenni a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazását szabályozó 2002/65/EK, valamint az általános termékbiztonságról szóló 2001/95/EK irányelv végrehajtásáról. A Bizottság a továbbiakban is kész az európai fogyasztóvédelmi szervezetek működésének társfinanszírozására.

Jobb végrehajtás és jogorvoslat: A jövőben is nagy figyelmet fordítanak majd a piaci felügyelet, valamint a gyors információcserét lehetővé tevő RAPEX-rendszer megerősítésére. A Bizottság továbbra is támogatja az európai termékbiztonsági hálózat működését, valamint az alternatív vitarendezési módszerek fokozott monitorizálását. A Bizottság tervei között szerepel még, hogy a fogyasztóvédelmi vagy a közösségi trösztellenes szabályok megsértése esetén kollektív jogorvoslatot lehetne alkalmazni. (Ami nagyjából megfelelne a csoportos perek vagy tömegkeresetek rendszerének – a szerk.)

Jobban informált és képzett fogyasztók: A Bizottság a továbbiakban is kiveszi részét az Európai Fogyasztói Központok Hálózata (ECC-Net) tevékenységének társfinanszírozásából és koordinálásából. A szervezet a határon átnyúló ügyletek esetében jogi tanácsadással és a jogorvoslathoz való könnyebb hozzáférés biztosításával segíti a fogyasztókat. Brüsszel tervei között szerepel még, hogy információs kampányt indít az új tagállamokban, melynek középpontjában a fogyasztóvédelemmel foglalkozó civil szervezetek szerepe, és a fogyasztók jogai állnának. Emellett a felnőtt- és posztgraduális oktatásban is kiemelt szerepet szánnának a fogyasztóvédelemnek.

A fogyasztói érdekek középpontba állítása más EU-politikák esetében is: A Bizottság arra készül, hogy Zöld Könyvet fogad el a lakossági pénzügyi szolgáltatásokról, Fehér Könyvet pedig a jelzáloghitelekről. A testület számba veszi azokat az akadályokat, melyekkel a fogyasztóknak kell szembenézniük, ha számlát akarnak nyitni vagy éppen megszüntetni, illetve rendezni kívánja a lakossági banki szektorban tapasztalható versenyproblémákat is. A Bizottság emellett arra törekszik, hogy az általános érdekű szolgáltatások mind uniós, mind tagállami szinten biztosítva legyenek. Brüsszel tervei között szerepel még egy energiafogyasztói dokumentum elfogadása is.

A Bizottság mindezeken túl nagy figyelmet kíván fordítani arra is, hogy az európai fogyasztók kellő védelemben részesüljenek a nemzetközi piacokon is. Ennek a kezdeményezésnek a középpontjában a nem biztonságos termékek, és az esetleges kockázatok kiszűrése áll. A testület

éppen ezért arra törekszik, hogy a korábbi megállapodásokra építve megerősítse együttműködését az illetékes amerikai és kínai hatóságokkal.

Brüsszel, 2007. március 11.

Kötelező lesz a zöldenergia arányának növelése

Zöld európai energiapolitika alapjait vetették meg a huszonhét EU-tagország állam- és kormányfői pénteken véget ért csúcstalálkozójukon, ami egyúttal az éghajlatváltozás elleni világméretű küzdelemben is fordulópontot hozhat. A most elfogadott ambiciózus célok gyakorlatba való átültetése azonban nagyon nehéznek ígérkezik.

Az állam- és kormányfők a német elnökség és a Bizottság hosszas győzködésének engedve végül egytől-egyig belementek, hogy a **megújuló energiahordozók** (víz, szél, nap, biomassza stb.) arányára vonatkozó cél jogilag kötelező érvényű legyen, amit a várható nagy költségek miatt elsősorban az új tagállamok - közülük is elsősorban a négy visegrádi ország - vonakodtak elfogadni. Az ő megnyugtatásukra a csúcs zárónyilatkozata leszögezte, hogy a 20 százalékos szint elérése uniós célkitűzés és az egyes országokra jutó százalékarányokról, vagyis a teherviselésről majd az érintett országok sajátos adottságainak és megújuló energiahordozók terén meglévő potenciáljának figyelembe vételével történik végleges döntés, várhatóan valamikor két év múlva.

Kompromisszum a megújuló energiaforrások ügyében

Gyurcsány Ferenc magyar kormányfő a csúcsot követően úgy jellemezte a megújuló energia jogilag kötelező (és nem csupán indikatív) arányszáma kapcsán folytatott hosszadalmas vitát, mint amelynek során az éghajlatváltozás és az átfogó energiapolitika melletti elkötelezettség ütközött a nemzeti érdekek védelmével. A végül megszületett kompromisszum a miniszterelnök szerint megtalálta a kettő összeegyeztethetőségének elfogadható mechanizmusát, és ilyenformán az Magyarország szempontjából is „kedvező, okos és bölcs döntés", ami egyszerre jelent „áttörést" és bír „történelmi jelentőséggel".
„Azt akartuk elérni, hogy váljon egyértelművé: az Európai Bizottság nem kaphat felhatalmazást a nemzeti célszámok brüsszeli meghatározására. Az eredeti szöveg ugyan nem írta ezt elő, de nem is zárta ki" – emlékeztetett sajtóértekezletén a magyar kormányfő, aki szerint a kompromisszum érdekében a magyar delegáció mellett mindvégig kitartott a cseh miniszterelnök, és sokáig támogatóan állt mögötte a szlovák és a lengyel (valamint bizonyos fokig a bolgár) küldöttség.
A majdani nemzeti kvóták nagyságának tétjét Gyurcsány azzal igyekezett érzékeltetni, hogy emlékeztetett arra: szakértői számítások szerint a 2013-ra várt 7 százalékos magyar megújuló energiaarány (a teljes energiafelhasználáshoz képest) minden egyes százalékponttal történő meghaladása mintegy 30 milliárd forintnyi beruházást igényel (vagyis példának okáért a 20 százalékos szint eléréséhez 390 milliárd forintnyi beruházásra lenne szükség – a szerk). Emellett figyelembe kell venni azt is, hogy az így előállított energia sokkal drágább, mint ma még a hagyományos (a piacon vásárolható villamos energia ára harmada a szélenergiáénak) – érvelt a magyar kormányfő.

Gyurcsány már a csúcsot megelőzően is elfogadhatatlannak mondta, hogy Brüsszelből nyomást gyakoroljanak Budapestre a kérdésben, amikor „jelenleg minden fillérnek megvan a helye a költségvetésben". A kormányfő ezzel magára is vonta a hazai környezetvédők haragját, akik azzal vádolták meg, hogy gátolja az EU klímapolitikáját. „Magyarország könnyedén teljesítheti, és felelősen vállalhatja 2020-ig a 20 százalékos megújulós célt – jelentette ki Ámon Ada, az Energia Klub igazgatója.

A zöldek kivételével mindenki méltatja az eredményeket

Az európai ipar és munkaadók ernyőszervezete, a BUSINESSEUROPE (a korábbi UNICE) közleményében kulcsfontosságúnak nevezte egy globális megközelítés elérését az éghajlatváltozás kezelésében és Európa versenyképességének megőrzésében. A szervezet nagyon ambiciózusnak nevezi a megújuló energiahordozók arányára vonatkozó 20 százalékos célt és további felvilágosítást sürget arról, hogy ez a cél miként valósítható meg a gyakorlatban. „Mi támogatjuk a megújuló energia részarányának növelését, de a cél teljesítése nem sodorhatja veszélybe a versenyképes árakon történő energiaellátást. A végrehajtás során minden más energiaopciót nyitva kell hagyni, különösképpen az atomenergia használatát" – figyelmeztetett Ernest-Antoine Seilliere, a BUSINESSEUROPE elnöke.

Az európai zöldek pártjának képviselői ugyanakkor úgy vélekedtek, hogy Európa nagy lehetőséget szalasztott el a brüsszeli csúcson. Ulrike Lunacek, a zöldek egyik szóvivője szerint az EU által bevállalt 20 százalékos CO2-csökkentés édeskevés, amikor „minden hiteles elemző" azt állítja, hogy legalább 30 százalékos csökkentés kell a katasztrofális következmények elkerüléséhez. Kollégája, Philippe Lamberts szerint a csúcs úgynevezett döntései csupán PR-fogásnak számítanak, mert az EU Tanácsa nem tudott megállapodni arról, hogyan ossza szét a célszámokat a tagállamai között. Szerinte legkorábban 2008-ban lehet megállapodás a kormányok között, ami teljesen figyelmen kívül hagyja a helyzet sürgősségét. A zöldek azt is kifogásolták, hogy a megújulókra vonatkozó 20 százalékos általános cél önmagában nem elegendő és szektorspecifikus célszámokkal kellene kiegészíteni. A zöldek Merkelnek arra a mondatára is felkapták a fejüket, miszerint a nukleáris energia a jövőben az átfogó CO2-csökkentési terv része lehet, amit határozottan elutasítanak.

A Föld Barátai nevű zöldszervezet üdvözölte az EU vezetőinek az éghajlatváltozásról hozott döntéseit, amelyeket azonban túlságosan félénknek tart. A Föld Barátai szerint bár az Unió vezetői szerény lökést adtak a megújuló energiák használatának, viszont túlságosan alacsony mértékű CO2 kibocsátás-csökkentésben állapodtak meg, és ezúttal sem tettek semmilyen konkrét kötelezettségvállalást Európa energiapazarlásának csökkentésére.

A megújuló energiaforrások aránya 2005-ben az egyes tagállamokban (biomassza nélkül)

Lettország: 40%

Svédország: 29,6%

Finnország: 22,9%

Ausztria: 21,2%

Dánia: 13,8%

Portugália: 12,8%

Szlovénia: 11,07%

Észtország: 10,8%

Litvánia: 8,85%

EU-átlag: 6,38%

Spanyolország: 6,03%

Franciaország: 6,03%

Olaszország: 5,8%

Görögország: 5,66%

Lengyelország: 5,42%

Szlovákia: 5,4%

Magyarország: 4,93%

NSZK: 4,83%

Csehország: 4,38%

Belgium: 3,2%

Írország: 2,74%

Hollandia: 2,64%

Luxemburg: 2,42%

Nagy-Britannia: 1,61%

Ciprus: 1,06%

Málta: 0,31%

Brüsszel, 2007. március 11.

Az EU sínre tette új energiapolitikáját

Az üvegházhatású gázok uniós kibocsátásának legalább 20 százalékkal csökkennie kell 2020-ra a ’90-es szinthez képest, az energiahatékonyságnak hasonló idő alatt 20 százalékkal kell javulnia és a megújuló energiahordozók részarányának 20 százalékra kell emelkednie 2020-ig. Íme az EU ambiciózus energiacsomagjának három alappillére.

Az EU-27-ek állam és kormányfői pénteken véget ért csúcstalálkozójukon megerősítették, hogy a széndioxid-kibocsátás lefaragására vonatkozó kötelezettségvállalás a globális szénpiac alfája és ómegája. Az EU arra sürgeti a fejlett országokat, hogy kollektívan kötelezzék el magukat amellett, hogy 2020-ra a ’90-es szinthez képest 30 százalékkal csökkentik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. 2050-re pedig 60-80 százalékos csökkentés elérése lenne a cél ’90-hez képest. Ez a vállalás 2012 utánra, az úgynevezett kiotói vállalási időszak utánra vonatkozna.

A csúcstalálkozón elfogadott 2007 és 2009-es időszakra vonatkozó akcióterv az „**Energiapolitika Európáért**” nevet viseli. Az akcióterv újítása, hogy az éghajlatváltozás és az energiapolitika egységes megközelítését tekinti kiindulási alapnak.

Brüsszel, 2007. március 11.

A Bizottság előkészítette a terepet a TV-irányelvnek

Az Európai Bizottság reményei szerint már májusban politikai megállapodás születhet a határok nélküli televíziózásról szóló irányelv ügyében, amelynek korszerűsített változatát pénteken mutatta be az EU végrehajtó testülete.

Kulturális sokszínűség, kiskorúak védelme, fogyasztóvédelem, médiapluralizmus, valamint a faji és vallási alapú gyűlölet elleni harc – ezek az alappillérei annak a formálódó TV-irányelvnek, melynek korszerűsített, egységes szerkezetbe foglalt szövegét pénteken mutatta be a Bizottság. A határok nélküli televíziózásról szóló direktíva új verziójáról, mely most második olvasatra az Európai Parlament és a Tanács elé kerül, Brüsszel reményei szerint május végéig megszülethet a politikai egyetértés, s az európai belső piac ezután legkésőbb 2008 végére valóban teljesen megnyílik majd az audiovizuális szolgáltatásokat biztosító szolgáltatók és a fogyasztók előtt.

Az új direktíva középpontjában a származási ország elve áll: eszerint a műsorszórónak alapvetően azon állam törvényei szerint kell eljárnia – vagyis annak tartalomszabályozását kell figyelembe vennie, túl az európai szabályokon –, ahol regisztrálva van, függetlenül attól, hogy műsorait esetleg a határ másik oldalán is nézik. A Bizottság abban bízik, hogy az elv a jövőben biztosítja majd, hogy a műsorszolgáltatóktól eltérő audiovizuális médiaszolgáltatóknak (például a lekérhető videofilmeket, híreket, sportadásokat, illetve a mobiltelefonra letölthető audiovizuális tartalmakat kínáló szolgáltatóknak) csupán a származási országuk jogszabályainak, és ne 27 eltérő nemzeti jogrendnek kelljen megfelelniük. Az új irányelv emellett változatosabbá teszi a tagállamok médiakínálatát, hiszen megnyitja az uniós versenytársak előtt a nemzeti médiapiacokat.

Az új jogszabály az 1989 óta hatályos előírásoknál kevésbé részletesen szabályozza a televíziós reklámokat. A Barroso-bizottság jobb szabályzásra irányuló törekvésével összhangban a műsorszolgáltatók és a filmkészítők brüsszeli megkötések nélkül maguk dönthetik el, hogy műsoraikat mikor és hogyan szakítják meg reklámokkal. A reklámok összes időtartama bármely adott órában továbbra sem haladhatja meg a 12 percet. A filmeket, a gyermekműsorokat, az aktuális témákkal foglalkozó műsorokat és a híreket harmincpercenként legfeljebb egy reklámblokk szakíthatja meg.

A direktíva emellett előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket a kiskorúak védelmére, népszerűsítsék az európai és a független audiovizuális alkotásokat, és tiltsák be a vallási és a faji gyűlöletet szító tartalmakat. Az irányelv továbbá közvetlenül ösztönzi az iparági önszabályozást és az állami és a nem állami szereplők társszabályozását.

Határok nélküli televíziózásról szóló irányelv

Az Európai Bizottság hosszas konzultáció után 2005. decemberében formális javaslatot tett a határok nélküli televíziózásról szóló 1989-es irányelv módosítására, figyelembe véve az audiovizuális piac radikális átalakulását az azóta eltelt időszakban. A módosítást a kereskedelmi tévék és az internetes műsorszórás elterjedése indokolta elsősorban.

A Bizottság azt javasolta, hogy lazítsák a tévéreklámozásra vonatkozó szabályokat, ezáltal lehetővé téve a tévécsatornáknak a bevételek növelését. A maximális mennyiség továbbra is 12 perc lenne egy órában, viszont oda teszik a reklámokat, ahova akarják, nem kell legalább 20 perc szünetet tartani közöttük. Kivételt képeznének ez alól a filmek, a hírek, a politikai magazinműsorok és a gyermekműsorok, amelyeket – az eredeti bizottsági javaslat szerint – legfeljebb 35 percenként lehetne megszakítani reklám miatt.

Az új szabályok megengednék a termékelhelyezéssel való reklámozást is a különböző műsorokban (leszámítva a híreket, a gyermekműsorokat és a politikai magazinműsorokat). Ennek feltétele, hogy a műsor elején a nézőnek egyértelműen tudtára hozzák, hogy mi a helyzet, ezzel megakadályozva a bújtatott reklámozást.

A forradalmi módosítása az lenne az új irányelvnek, hogy európai minimumszabályokat szabna meg azoknak a reklámoknak a számára, amelyek az újfajta, úgynevezett nem lineáris

kommunikációs hálózatokon futnak. Ezek az egész EU-ban betartandó minimumszabályok védenék a gyermekeket, tiltanák a rasszista uszítást, a bújtatott reklámokat és a gyermekeket megcélzó alkohol- és dohányreklámot. Az európai szabályokon túl viszont csak annak az államnak a reklámszabályozását kellene figyelembe vennie a szolgáltatónak, amelyikben be van jegyezve. Ez az úgynevezett származási ország elve, amely nem csak az irányelv korábbi verziójában, de egy sereg más uniós szabályozásban is megtalálható, s a Bizottság szerint kiszámítható jogi környezethez és nagyobb európai versenyhez, egységesebb európai audiovizuális piachoz vezet.

A Tanács február 12-i nem hivatalos berlini ülése előkészítette a terepet az irányelvről szóló közös álláspont elfogadásához, amelyre május 24-én kerül majd sor. Amennyiben az uniós intézmények megállapodásra jutnak, és végérvényesen áldásukat adják a tervezetre, akkor a tagállamoknak két évük lesz arra, hogy az új szabályozást átültessék saját jogrendszerükbe.

Brüsszel, 2007. február 12. |

Lecsuknák a gátlástalan környezetrongálókat

A súlyos környezetrongálást megtorló minimális büntetőjogi szankciók elfogadására tett javaslatot uniós szinten az Európai Bizottság, hogy az elkövetők ne úszhassák meg a felelősségre vonást. A környezetrongálásért kiszabott büntetések uniós skáláján Magyarország középen helyezkedik el.

A környezet rongálását jelenleg országról-országra nagyon eltérő mértékben büntetik. Előfordulnak olyan cselekmények, amelyek az egyik országban büntetendők, miközben egy másikban legfeljebb adminisztratív eljárást vonnak maguk után. Spanyolországban és Portugáliában például a törvény nem bünteti az illegális szemétlerakást, Olaszországban a kijelölt természetes élőhelyek rongálói mentesülnek a büntetőjogi felelősségre vonás alól és így tovább. A biztosok szerint a zöldbűnözés egységes büntetőjogi szankcionálásával és a büntetőjogi szankciók egy minimálisan előírt szinten történő harmonizálásával a zöldbűnözők nem találhatnának rejtekhelyre más tagállamokban és nem menekülhetnének el a felelősségre vonás elől.

Az EU-ban Belgiumban, Csehországban, Ausztriában, Finnországban, Szlovéniában, Svédországban, Németországban és Dániában a legkevésbé elnézőek a törvények a környezetrongálókkal szemben, míg **Magyarország** a büntethetőség szempontjából a középmezőnyben foglal helyet.

Az Európai Bizottság egyébként 2001-ben egy ízben már kísérletet tett egy, a zöldbűnözés kötelező szankcionálását bevezető irányelv elfogadására, de akkor a tagállamok arra hivatkozva, hogy a bizottságnak nincs hatásköre a büntetőjogi szankciók harmonizálásának terén, 2003-ban inkább egy keretdöntést fogadtak el a harmadik pilléren belül.

Az új irányelv értelmében az alábbi környezetrongáló tevékenységek vonnának maguk után büntetőjogi szankciókat:

Meghatározott mennyiségű anyagoknak vagy ionizáló sugárzó anyagoknak halált vagy személyeknek súlyos sérüléseket okozó kibocsátása a levegőbe, a talajba és a vizekbe.

Ugyanilyen anyagoknak az illegális kibocsátása, amennyiben halált vagy személyi sérülést okoz, illetve okozhat, vagy a talaj, a levegő, a víz, a flóra és a fauna jelentős károsodásához vezet.

Veszélyes hulladékok illegális feldolgozása, tárolása, szállítása, exportja és importja, ha halált és súlyos sérülést okoz, illetve okozhat és a talaj, a levegő, a víz, a flóra és a fauna számottevő károsodását vonja maga után.

Egy olyan üzem illegális működtetése, amelyben veszélyes tevékenység folyik, vagy ahol veszélyes anyagokat tárolnak és használnak, és amelyek az üzemen kívül halálesetet vagy súlyos személyi sérülést, illetve a talaj, a víz és a levegő, valamint a flóra és a fauna károsodását okozzák.

Nukleáris anyagok és más radioaktív anyagok előállítása, feldolgozása, tárolása, használata, szállítása, kivitele és behozatala, amelyek halált vagy sérülést okoznak, illetve okozhatnak, és jelentős károsodást okozhatnak a levegő, a vizek, a talaj, a flóra és a fauna minőségében.

Védett állat- és növényfajok és az ezekből készült termékek birtoklása, elfogása, rongálása, elpusztítása vagy illegális kereskedelmük.

Jelentős és illegális károkozás egy védett élőhelyben.

Az ózont csökkentő anyagok kereskedelme és illegális használata.

Brüsszel, 2007. február 12.

Az internetes vásárlást ösztönözné a Bizottság

Jóllehet a fogyasztók összkiadásai elérik az EU GDP-jének 58 százalékát, ám csupán 6 százalékuk vásárol a határokon átnyúló online rendszer keretében ezen változtatna most az Európai Bizottság, mely a múlt héten nyilvánosságra hozott Zöld Könyvével a digitális világba vetett fogyasztói bizalmat erősítené.

Éppen ezt célozza a most nyilvánosságra hozott Zöld Könyvvel a Bizottság, különös tekintettel arra a tényre, hogy bár a fogyasztók összkiadásai (háztartások és nonprofit intézmények) elérik az EU GDP 58 százalékát, ám csupán egy töredékük, egész pontosan 6 százalékuk az, amely a határokon átnyúló online rendszer keretében vásárol. Az EU végrehajtó testülete szerint a tagállamok vonatkozó szabályai túlságosan idejétmúltak, arról nem is beszélve, hogy a Huszonhetek eltérő szabályozásai és szabványai sem erősítik az internetes vásárlásba vetett bizalmat. Közvéleménykutatási adatok szerint például **2005 és 2006 márciusa között** az otthoni internetes csatlakozással rendelkező **európaiak közel 44 százaléka vásárolt valamit a világhálón**, ám csak 12 százalék rendelt valamely terméket egy másik tagállamban található cégtől. A megkérdezettek több mint fele (56 százalék) vélte úgy, hogy a külföldi vállalatok kisebb valószínűséggel tesznek eleget a fogyasztóvédelmi garanciáknak, például ami a panaszokat, a cserét vagy az árcsökkentést illeti. A világhálón vásárló európaiaknak a legnagyobb fejtörést a szállítás (a panaszok 46 százalékát teszi ki), a hibás vagy rossz áruk (25%) jelentik, illetve azok az internetes kereskedők, akik több pénzt tartanak vissza, mint amennyiben korábban megállapodtak (8%).

A most útjára indult konzultáció visszajelzései alapján **a Bizottság növelni kívánja a fogyasztóknak az uniós egységes piacba vetett bizalmát** olyan egységes és egyszerű szabálycsomag révén, melynek segítségével a fogyasztók megismerhetik jogaikat, megalapozott döntéseket hozhatnak, és megfelelő védelemben részesülhetnek problémák esetén. A dokumentum több mint 28 konkrét javaslatot tartalmaz (8 irányelv tekintetében) lehetséges új fellépésre. Ezek között szerepel a határokon átnyúló vásárlások esetében a szállítás fogalmának pontosítása, a termékek visszaküldésének módjára vonatkozó szabályok tisztázása és egyszerűsítése. A Bizottság szerint emellett figyelmet kellene fordítani az áruvisszaküldési jogra és a kapcsolódó költségekre vonatkozó közös szabályok, valamint a fogyasztók rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó közös szabályok egyszerűsítésére is.

A fogyasztóvédelmi közösségi vívmányok felülvizsgálatáról szóló Zöld Könyvre vonatkozó konzultáció három hónapig tart majd. Ezen időszak alatt a fogyasztóvédelmi biztos több egyeztetést is tart, melyek során az érdekeltek széles körével találkozik majd: nők csoportjaival, idősebb fogyasztókkal, fogyasztói szervezetekkel, kis- és középvállalkozásokkal, európai parlamenti képviselőkkel, tagállami kormányokkal és a legjelentősebb kiskereskedőkkel.

Brüsszel, 2007. február 12.

A minőségre koncentrál az EIB

Bár az Európai Beruházási Bank a továbbiakban is kiemelt figyelmet kíván fordítani az új tagállamokra, a tavalyi év értékeléséből kiderült, hogy a gyakorta változó politikai helyzet következtében egyes új tagországokban lelassult az előirányzott projektek egy része.

Az Európai Beruházási Bank (EIB) tavaly összesen 45,8 milliárd euró értékben nyújtott hitelt olyan projektek számára, melyek valamilyen formában az EU politikai célkitűzéseit kívánják teljesíteni. Az akkori Huszonötök számára jutatott támogatások mértéke az EIB össztevékenységének 87 százalékát tette ki, és értéke elérte a 39,8 milliárd eurót. Az Európai Beruházási Alap (EIF) melyet annak idején a kisvállalkozások megsegítésére hoztak létre, és amelynek többségi részvényese az Európai Beruházási Bank 688 millió eurót fektetett be kockázatitőke-alapokba, és összesen 2,2 milliárd euró értékben nyújtott garanciát pénzintézeteknek a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott hiteleik fedezésére.

Az EIB Csoport egyik legfőbb stratégiája, hogy az immáron 27 tagúra bővült Európai Unióban a gazdasági fejlődés motorjaként működhessen, és segítsen pénzügyi eszközöket felhajtani az új tagállamok gazdaságának korszerűsítésére, a közszolgáltatásokba történő beruházások magas szintjének fenntartására, az EU technológiai versenyképességének, valamint a kis- és középvállalkozások fejlesztéséhez, az európai energiaágazattal szembeni és a klímaváltozás jelentette kihívások kezelésére, az együttműködés előmozdítására az erre szakosodott nemzeti és nemzetközi intézmények között.

Az EIB közleményéből kiderül: a Bank a jövőben **hat európai prioritás**ra kívánja összpontosítani, ezek a következők:
1) gazdasági és szociális kohézió (különös tekintettel az úgynevezett konvergenciarégiókra)
2) egy versenyképes és innovatív európai gazdaság (a Bank 2006-ban 11 milliárd eurós hitelt nyújtott a kutatással, innovációval, oktatással és információtechnológiával összefüggő projektekre)
3) hatékony és könnyen megközelíthető transzeurópai közlekedési és energiahálózatok (erre a célkitűzésre tavaly 8,4 milliárd eurót költött a Bank; az EIB a Bizottsággal együtt új pénzügyi eszközök kidolgozásán munkálkodik a nagyobb kockázattal járó TEN-projektek támogatására is)
4) a kkv-k támogatása (erre a területre tavaly rekordösszegű banki kölcsönt (5,8 milliárd eurót), és ugyancsak rekordösszegű garanciaeszközt (2 milliárd euró) és kockázati tőkét (688 millió euró) költöttek; ez a terület idén további lendületet kap majd)
5) környezetvédelem (a klímaváltozás elleni küzdelem, a természeti erőforrások megóvása és a városlakók életminőségének javítása kap kiemelt szerepet)
6) az energiaágazat hatékonyságának, diverzifikálásának és biztonságának előmozdítása (tavaly az EIB több mint 3 milliárd eurót különített el erre a célkitűzésre, és ígéretet tett arra, hogy a jövőben évente több mint 4 milliárd költ majd ezen terület támogatására ebből a tervek szerint 600-800 millió euró jutna a megújuló energiaforrásokra).

2006 -2004.

Brüsszel, 2006. december 11.

A szegény diákok kimaradhatnak az Erasmusból

A tagállamoknak növelniük kellene hozzájárulásukat az Erasmushoz, hogy minél több hátrányos anyagi helyzetben lévő diák is részt vehessen a programban

Az Erasmus-diákok 80 százaléka az első a családjában, aki tanulmányai egy részét külföldön végzi állapította meg a Bizottság most nyilvánosságra hozott tanulmánya. A résztvevők közel 90 százaléka pozitívnak vagy nagyon pozitívnak nevezte az Erasmus keretében külföldön töltött időt, és annak eredményeit. Ezalatt nagyban fejlődött nyelvi kompetenciájuk, és a programon kívüli diákokhoz viszonyítva 40-ről 65 százalékra nőtt azok száma, akik képesek második nyelven is dolgozni. Az Erasmus-diákok nagy része nyilatkozta egyébként azt, hogy a külföldön töltött időszaknak köszönhetően immáron harmadik, illetve negyedik idegen nyelv elsajátításába is belevághattak. Az Erasmus vitathatatlan erényei és eredményei dacára azonban a legszegényebb tanulóknak még mindig nehézséget jelent a programban való részvétel. Bár a Bizottság nagy erőfeszítéseket tett a részvételi kör kiszélesítésére, a diákok fele még mindig azt mondja, hogy pénzügyi nehézségeik hátráltatják abban, hogy részt vegyenek a programban. Igaz, a 2000/2005-ös periódus alatt 50-ről 60 százalékra nőtt a hátrányos anyagi helyzetű tanulók részvételi aránya.

Ján Figel oktatási biztos az Erasmus elindításának 20. évfordulóján tartott beszédében arra hívta fel a figyelmet: az Erasmus-ösztöndíj túl alacsony ahhoz, hogy a hátrányos anyagi helyzetben lévő hallgatók is élvezhessék a program nyújtotta előnyöket. (A Bizottság jelentése szerint az átlagösztöndíj tavaly havi 140 euró körül mozgott.) Figel beszédében arra sürgette a tagállamokat: növeljék az Erasmusnak nyújtott támogatásokat annak érdekében, hogy még több hallgató különösen a hátrányos háttérrel rendelkezők számára lehetővé tegyék a részvételt. José Manuel Barroso bizottsági elnök beszédében kiemelte, hogy az Erasmus-diákok az EU legjobb követei. A program kiváló példa arra, hogy milyen sikerek érhetők el összehangolt európai intézkedésekkel az oktatás területén, és sikeres jövőt jósol a nemrégiben javasolt Európai Technológiai Intézetnek, amely csakúgy, mint az Erasmus 20 évvel ezelőtt, egy olyan elképzelésen és meggyőződésen alapuló új koncepció, mely szerint az összehangolt európai intézkedések nagyobb hozzáadott értékkel rendelkeznek, mint a kiváló önálló intézkedések összessége - hangoztatta az Európai Bizottság feje.

A program 1987 júniusában startolt, és az első évben 3200 hallgató vett részt benne. Tavaly az Erasmusnak már több mint 140 ezer résztvevője volt, ez az összes európai hallgató majdnem 1 százalékát jelenti. Az elmúlt húsz évben több mint másfélmillió diák kapott efféle ösztöndíjat, és az Európai Bizottság 2012-ig összesen 3 millió hallgatónak kíván ilyen támogatást nyújtani. A Bizottság jelentése szerint egyébként a programot követő álláshely-keresés tekintetében az új tagállamok hallgatói lényegesen jobban állnak régi tagállambéli társaiknál. Figel rámutatott, hogy az új tagállamokból még mindig többen mennek más országokba tanulni, mint ahány nyugati diák ezeket a jellemzően kelet- és közép-európai országokat választja. A húsz legvonzóbb célintézmény listáján a legelőkelőbb helyeken egyébként főként spanyol és olasz egyetemek találhatóak. Az Erasmus-tanárok tekintetében a legtöbb oktatót a prágai és a bolognai egyetemek fogadták; ezen a listán a 14. helyet a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem foglalja el.

Brüsszel, 2006. november 6.

Rekordgyorsasággal nőttek a magyar szociális ráfordítások

Magyarország kevesebb mint feleannyit költ szociális kiadásokra, mint az Európai Unió egészének átlaga. Igaz, az új tagállamok általában kevesebbet fordítanak erre, mint a régiek. Viszont a kiadásait egyik leggyorsabban növekvő ország vagyunk az egész EU-ban.
Az Európai Unióban az egy főre eső éves átlagos szociális ráfordítás 6 012 euró volt 2003-ban (vásárlóerő-paritáson mérve). Magyarországon az éves ráfordítás 2 732 euró volt személyenként, ami az új tagállamok középmezőnyébe helyez minket. A legtöbbet Luxemburg költ, 10 905 eurót, utána Svédország és Dánia, 8000 euró felett. A legkevesebb a balti államok fordítják erre, 1411 euró alatt. A különböző mérvű ráfordítást olyan tényezők befolyásolják, mint az adott állam gazdagsága, a demográfiai trendek, a szociális védőháló természete és mások.

Még tanulságosabb az az Eurostat-táblázat, ami nem abszolút, hanem relatív mértékben hasonlítja össze az európai országokat, vagyis azt mutatja, az egyes államok GDP-jük hány százalékát fordítják szociális juttatásokra. Magyarország így is azok közé tartozik, ahol kisebbek a ráfordítások, noha nem olyan nagy a különbség, mint abszolút értékben nézve: az európai uniós átlag 28 százalék, nálunk 21,4 százalék. A legerősebb a szociális védelem a magállamokban Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia, Ausztria és a skandinávoknál: 28 százalék vagyis az átlagos felett. A legmagasabb Svédországban, 33,5 százaléka a GDP-nek. Általában az újak kevesebbet költenek arányosan, a legkevesebbet a baltiak, 13 százalék körül. A többi visegrádi ország hasonló arányban költ, mint mi (Csehország 20,1 százalék, Szlovákia 18,4 százalék, Lengyelország 21,6 százalék).

A szociális ráfordítások aránya 2000 óta nőtt: 26,9 százalékról a 2003-as 28 százalékra. Előtte csak az EU-15-ről van adata, ahol 1994 ás 2000 közt 1,2 százalékot esett az arány. Az új tagállamok némileg más a helyzet, de a kép itt egyébként is csalókább, hiszen a lényegesen gyorsabb gazdasági növekedés miatt a szociális kiadások aránya csökkenni látszik. Magyarországon a ráfordítás aránya 2000-ben 19,8 százalék volt, 2001-ben is, 2002-ben 20,7, 2003-ban pedig 21,4, vagyis itt igen gyors volt a növekedés, pláne, hogy közben a gazdaság egésze évi 4-5 százalékkal bővült. A növekedés akkor szembetűnő csak igazán, ha az egy főre eső kiadásokat nézzük: ez 1999 és 2003 között átlagosan évi 7,9 százalékkal nőtt Magyarországon, gyorsabban, mint bármelyik tagállamban, leszámítva Írországot (évi 8,4 százalék átlagosan). A növekedés különösen 2001-2002-ben volt nagy, 16,2 százalék. Az EU-átlag 1999-2003-ban 2,2 százalék volt mindössze. Gyorsan nőtt még a térségben a cseh ráfordítások aránya, 4,7 százalékkal, viszont Szlovákiában szinten maradt.

A szociális kiadások legnagyobb arányát az öregekre és özvegyekre fordított kiadások teszik ki, mintegy 45,7 százalékát az összesnek és 12,3 százalékát a GDP-nek. Ez az arány különösen azokban az országokban magas értelemszerűen, ahol nagyobb az idősek aránya: Olaszország, ahol 62 százaléka megy a szociális kiadásoknak az idősekre, hiszen a lakosság negyedét teszik ki, szemben a 21,6 százalékos EU-átlaggal, aztán Lengyelország, Lettország, Málta és Görögország. Írországban viszont csak 23 százalékot költenek az öregekre, hiszen nagyon kevesen vannak, csak a lakosság 15,1 százaléka van 60 felett. A második legfontosabb szociális kiadás az egészségügy, 28 százaléka az összesnek és 7,6 százaléka a GDP-nek. A rokkantsági kiadások 8 százalékra rúgnak, ahogy a családkedvezmények is, 6,6 százalék a munkanélküli segélyek aránya (bár itt hatalmasak az ingadozások tagállamról tagállamra).

Magyarországon a szociális ráfordítások 41,3 százaléka megy az idősekre, vagyis némileg kevesebb, mint az átlag, 29,7 százalék az egészségügyre, ez viszont kicsit több, mint az átlag, 10,3 százalék a rokkantakra (ez szintén több, mint az átlag), 2,8 százalék pedig a munkanélküliekre (ez viszont jóval kevesebb, mint az átlag). A leggyorsabban növekvő szociális juttatás az EU-ban az egészségügyi (átlagosan 4,2 százalék egy évben 1999 óta). Magyarországon is az egészségügyi kiadások nőttek a leggyorsabban 1999-2003 közt, 9,8 százalékkal. Az idősekre fordított pénzek aránya 7,7 százalékkal nőtt, a rokkantsági segélyek aránya 9,2 százalékkal, a családi juttatások aránya pedig 7,2 százalékkal. A munkanélküli segélyeké viszont 4,6 százalékkal csökkent. Összesen a növekmény tehát 7,6 százalék a 2,7 százalékos EU-átlaghoz képest.

Érdekes adat, hogy hogyan finanszírozzák az egyes országok a szociális rendszereket. Az EU-25 átlagát nézve a fő szerepe az egyéni és munkaadói befizetéseknek van, összesen 60 százalékban fedezik a juttatásokat. 37 százalék általános állami kiadás, ilyen vagy olyan adókból finanszírozva (tehát nem biztosítás), 3 százalék az egyéb. Magyarországon is hasonló az arány, 34,8 százalék az általános állami kifizetés, 58,4 a valamilyen biztosításon alapuló juttatás (mint pl. a TB) és 6,9 százalék az egyéb. Szembetűnő viszont, hogy nálunk jóval nagyobb arányban sújtja a munkaadót a szociális juttatások finanszírozásának a terhe: 43,5 százalék a személyesen fizetendő 14,9

százalékkal szemben, míg az uniós átlag 38,9 és 21 százalék. Spanyolországban, Olaszországban, a balti országokban, Portugáliában, Szlovákiában, Finnországban, Nagy-Britanniában és Svédországban terhelik még ennyire a munkaadókat. Noha utolsó három országban jóval nagyobb az állami kiadások szerepe a biztosításalapú befizetéssel szemben, mint nálunk.

Brüsszel, 2006. június 12. |

Nem mérnek elég gyakran a magyar fürdőhelyeken

A fürdőhelyek nagy része tavaly megfelelt az EU-követelményeknek - áll a Bizottság jelentésében. A testület ugyanakkor magyar fürdővizek több mint felét nem tudta értékelni, mivel Budapest nem jelentette le rendesen a minőségüket.

Az Európai Bizottság pénteken nyilvánosságra hozott értékelése szerint az európai fürdőhelyek nagy része megfelel az EU követelményeinek, pontosabban tavaly megfelelt, hiszen a dokumentum a 2005-ös adatokról ad áttekintést. Ugyanakkor a strandszezon kezdetén a jelentés rengeteg hasznos információt is nyújt az európaiaknak, akik évről évre nagy számban keresik fel a kontinens fürdőhelyeit. Maga Sztavrosz Dimasz környezetvédelmi biztos is nagyon biztatónak nevezte, hogy az európai tengerparti vizek több mint 95 százaléka továbbra is tisztának minősíthető. A biztos ugyanakkor aggodalmának adott hangot amiatt, hogy az édesvízi fürdőhelyek esetében néminemű romlás tapasztalható, éppen ezért a szükséges tesztek és intézkedések végrehajtására szólította fel a hatóságokat.

A jelentés összesen 20.914 fürdőhely értékeit vette górcső alá, ezek közül 14.230 tengerparti, 6.684 pedig szárazföldi volt (ez lényegében az édesvízi fürdőhelyeket jelenti). A Bizottság értékelése szerint a kötelező paraméterek tekintetében a tengerparti fürdőhelyek 96,1 százaléka felelt meg az uniós előírásoknak (kiváló vagy jó), az édesvízi fürdőhelyeknek pedig a 85,6 százaléka. (2004-ben ezek az értékek 96,7, illetve 89,4 százalékon álltak). Ez azonban részben annak tudható be, hogy egyes helyeket a tagállamok egyszerűen kivonnak a mérés alól, hogy jobbnak tüntessék fel saját eredményeiket. Ami az iránymutató paramétereket illeti, a tengerparti fürdőhelyek 89,1, illetve az édesvízi strandok 63,1 százaléka felelt meg a jogszabályi előírásoknak (2004-ben ezek az értékek 88,5, illetve 66,4 százalékot tettek ki). A 2004-ben csatlakozott tagállamok közül négy, nevezetesen Magyarország, Lettország, Málta és Lengyelország most jelentett első ízben. Bár ezekben az országokban elég sok fürdőhely található, mégis keveset jelentettek le: a tengerparti strandoknak csupán 39, az édesvízieknek pedig 43 százalékát. A többi hat új tag (melyek már második alkalommal juttatták el a méréseik eredményeit Brüsszelbe) összességében javulást könyvelhet el.

Az EU fürdővíz-irányelve (76/160/EGK) tulajdonképpen kétféle követelményt állapít meg, így a kötelezően betartandó minimumkövetelmények mellett azokat az értékeket is megjelöli, melyek bár nem kötelezőek, de iránymutatónak tekintendőek. A tengerparti strandokat illetően a kötelező értékek tekintetében a 2004-es 96,7 százalékhoz képest tavaly némi csökkenés volt megfigyelhető, így 2005-ben a vizsgálatba vont fürdőhelyek 96,1 százaléka felelt meg a jogszabályi követelményeknek. Ez lényegében két tényezőnek köszönhető: egyrészt a nem megfelelő mintavételnek, másrészt pedig annak, hogy több strandot is bezártak azért, mert nem felelt meg a vízminőségi követelményeknek. A szigorúbb, de csak iránymutatónak tekintett paraméterek vonatkozásában a tengerparti helyek 88,5 százaléka felelt meg tavaly az előírásoknak (2004-ben ez az érték 89,1 százalék volt). Az édesvízi fürdőhelyek esetében a helyzet kevésbé szívderítő: a 2003-as 92,4, illetve a 2004-es 89,4 százalékról tavaly 85,6 százalékra csökkent azon helyek száma, melyek megfeleltek az uniós előírásoknak (a kötelező mutatók tekintetében). A csökkenés részben az elégtelen mintavételnek tudható be. Az iránymutató paramétereknek az édesvízi fürdőhelyek 63,1 százaléka felelt meg tavaly (2003-ban ez az érték még 67,9, 2004-ben pedig 66,5 százalék volt).

Tavaly a tagállamok további 103 tengerparti és 223 édesvízi fürdőző helyet töröltek nemzeti listáikról; a Bizottság áprilisban tizenegy tagállam ellen kezdeményezett szabálysértési eljárást, miután hivatalos listájukról több fürdőhelyet levettek, így próbálván kikerülni az uniós előírásokat. A testület, mely szerint a kilencvenes évek eleje óta körülbelül 7 ezer fürdőhelyet vontak ki ekként

a vonatkozó direktíva hatálya alól, attól tart, hogy a tagállamok ezzel a módszerrel komoly környezetszennyezéseket próbálnak leplezni, és így mesterségesen kívánják javítani eredményeiket.

A Bizottságnak a vízügyi ágazatra vonatkozó irányelvekkel kapcsolatos kérdőívekről szóló határozata (92/446/EGK) kimondja, hogy a tagállamoknak pontos földrajzi koordinátákat kell megadniuk a fürdőhelyekkel kapcsolatban. Tavaly 2300 területtel kapcsolatban nem érkezett efféle adat (ez a fürdőhelyek 11 százalékát jelenti), több esetben pedig a koordináták nem voltak helyesek; éppen ezért ezeket a helyeket nem lehet rendesen bevezetni a fürdővizek minőségéről szóló nemzeti térképekre, melynek elkészítése felett a Bizottság bábáskodik. A testület felszólította a tagállamokat, hogy pótolják, illetve korrigálják ezeket az adatokat.

Magyarország
A pénteken közzétett jelentés nem tartalmaz túl sok információt Magyarországról: a Budapest által leadott adatok több mint fele értékelhetetlen, mert nem elég gyakori méréseken alapulnak. Így a 259 lejelentett édesvízi fürdőhely 55,2 százalékát, azaz szám szerint 143-at a nem megfelelő mintavétel miatt nem lehetett értékelni. További 4,2 százalék azért nem felelt meg, mivel egész egyszerűen nem teljesítette a jogszabály kötelezően betartandó előírásait. Az értékelhető fürdőhelyeknek egyébként csupán 39,4 százaléka felelt meg a kötelező mutatóknak, 26,3 százaléka pedig a szigorúbb iránymutató paramétereknek is. Két területen betiltották a fürdőzést. A mintavétel egyébként a fürdőt felügyelő ill. üzemeltető hatóság vagy cég feladata.

Brüsszel, 2006. május 18. |

Befellegzett a megtévesztő élelmiszercímkéknek

A Bizottság a jövőben létrehoz egy listát arról, milyen határértékeket kell betartani ahhoz, hogy bizonyos vevőcsalogató kifejezéseket fel lehessen tüntetni a termékeken egyebek között erről is határozott az a jogszabály, melyet kedden fogadott el az EP, és amely egyszer és mindenkorra leszámolna a hamis és megtévesztő élelmiszercímkékkel.

Alacsony zsírtartalmú, rostokban gazdag, koleszterincsökkentő: egy uniós jogszabálytervezet szerint a jövőben csak olyan termékeken lehetne feltüntetni az efféle vevőcsalogató hívószavakat, amelyek megfelelnek a szigorú előírásoknak. Az Európai Parlament ugyanis kedden második olvasatban szavazott a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló tervezetről: korábban már előzetes megegyezésre jutottak a Parlament és a tagállamok képviselői az ügyben, a kompromisszumos módosításokat végül pedig 614-8-16 arányban jóváhagyta az EP.

A tervezett jogszabály megszabja, milyen határértékeket kell betartani ahhoz, hogy egy termék különféle, egészségességre utaló szavakkal, kifejezésekkel tehesse magát vonzóbbá. Így például csak az olyan élelmiszerre szabadna ráírni, hogy alacsony zsírtartalmú, amely legfeljebb 3 (szilárd termékeknél), illetve 1,5 (folyadékoknál) százaléknyi zsírt tartalmaz. Az EP első olvasatban, 2005. májusában törölte a jogszabály bizottsági tervezetéből azt a passzust (4. cikk), amely kötelezővé tette volna, hogy a csalogató kifejezésekkel vonzóbbá tenni szándékozott termékeknél hivatalosan elismert tápanyagprofilt is mellékeljék. Ez tartalmazná, hogy az élelmiszerben mennyi a zsír, a cukor, és só. A képviselők akkor úgy érveltek, hogy önmagában a tápanyag-összetétel nem döntő, a javasolt címkézés tehát az eltérő fogyasztási szokások figyelembe vételének híján indokolatlanul látszólag egészséges, illetve egészségtelen élelmiszerekre osztaná a termékeket.

A tagállamok képviselői azonban továbbra is ragaszkodtak a tápanyagprofil feltüntetéséhez, így a mostani kompromisszum értelmében visszakerülne a szövegbe a 4. cikk. A közösen javasolt módosítások értelmében a gyártó jelezhetné a termék alacsony zsír-, cukor-, vagy sótartalmát, feltéve, hogy a nem kiemelt összetevő is a megadott határértéken belül marad. Akkor is megengedhető a vonzó szlogen használata, ha egyetlen anyag túllépi a tápanyagprofilt feltéve, hogy ezt egyértelműen az állításhoz közel, ugyanazon az oldalon, és az állítással azonos helyen

feltüntetik. A megengedett zsír-, só-, illetve cukortartalomra vonatkozó szabályokat az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal ajánlásai alapján az Európai Bizottság állapítaná meg a jogszabály elfogadását követő egy éven belül. Így létrehoznának egy listát is arról, milyen határértékeket kell betartani ahhoz, hogy bizonyos kifejezéseket fel lehessen tüntetni a termékeken. A listán szereplő hívószavak használatát nem kellene külön jóváhagyatni, ha az élelmiszer megfelel az előírásoknak. Az új kifejezések használatát viszont engedélyeztetni kellene; ez legfeljebb másfél évig tarthatna. A parlamenti jelentéstevő, Adriana Poli Bortone (olasz, Nemzetek Európájáért Unió Képviselőcsoportja) javaslatára bevezetnének egy gyorsított engedélyeztetési eljárást is, amely nem tartana tovább nyolc hónapnál. Ezt a módszert nem lehetne viszont alkalmazni a különféle kockázatok csökkentését ígérő, illetve a gyermekek számára kínált termékeknél.

Arról is előzetes megállapodás született, hogy az 1,2 százaléknál nagyobb alkoholtartalmú italoknál csak arra lehetne utalni, hogy a termék csökkentett energia-, illetve alkoholtartalmú. Bizonyos hagyományos, más országban jellemzően nem terjesztett, nevükben egészségességre utaló kifejezést rejtő termékek esetében a tagállamok mentesítést kérhetnek a jogszabály alkalmazása alól, az ilyen élelmiszerekre így továbbra is nemzeti szabályozás vonatkozna. Az olyan, 2005. január 1-je előtt bejegyzett védjegyet vagy márkanevet viselő termékeket, amelyek nem felelnek meg a rendeletnek, a jogszabály hatályba lépésétől kezdődő tizenöt évig lehet majd forgalomba hozni. A képviselők külön módosításokat fűztek a tervezethez annak érdekében, hogy a kis és közepes vállalkozásoknak ne kelljen aránytalan terheket viselniük a jogszabály végrehajtása során.

Az európai fogyasztóvédőket tömörítő **BEUC úgy vélte, a kompromisszum nem túl rossz** és sokkal jobb, mint a Parlament néhány korábbi elképzelése. A szervezet nevében A BEUC nagyon szkeptikus volt a jogszabállyal szemben, mivel egy időben szó volt a tápanyagprofil feltüntetését előíró 4. cikk eltörléséről, ám a passzus végül visszakerült a szövegbe. Muriel Danis üdvözölte azt a tényt, hogy az élelmiszereken szereplő állításokat igazolni kell, valamint hogy a védjegyek is fokozatosan a jogszabály hatásköre alá kerülnek.
Az EP-ben azonban korántsem örült mindenki a jogszabály elfogadásának. Az új jogszabály életbe lépéséhez még az egészségügyi miniszereknek is rá kell bólintaniuk a tervezetre ez várhatóan valamikor az ősszel esedékes.

Vitaminok
Az EP második olvasatban elfogadta a vitaminok és ásványi anyagok élelmiszerekben történő felhasználásáról szóló jogszabályjavaslatot. Az első olvasatban még 2005 májusában megszavazott rendelet célja, hogy az európai fogyasztóvédelem erősítése és az áruk szabad mozgásának elősegítése érdekében harmonizálja az ezen a területen alkalmazott, meglehetősen eltérő nemzeti szabályozásokat. A Tanács 2005 decemberében fogadta el közös álláspontját a Parlament által módosított szövegről. Az EP környezetvédelmi szakbizottsága úgy értékelte, hogy a tagállamok képviselői egy sor területen nem vették kellően figyelembe a Parlament álláspontját, ezért egyes módosításokat most újra beillesztettek a szövegbe. A plenáris ülésen mégsem szavazták meg ugyanakkor az egyes anyagok ajánlott napi bevitelére vonatkozó szabályok módosításait. Az EP által elfogadott módosítás szerint úgy határoznák meg a bizonyos egyéb anyagok fogalmát, hogy azok a tápanyagoktól eltérő olyan anyagok, amelyek táplálkozási vagy fiziológiai hatással rendelkeznek. Elfogadtak egy olyan javaslatot is, amely szerint a szabályozás esetleges módosításai előtt az Európai Bizottságnak konzultálnia kell az érdekelt felekkel, különösen az élelmiszeriparral és a fogyasztói egyesületekkel.

Budapest, 2006. május 4. |

Munkavállalás: Magyarország a viszonosság elvét alkalmazza

Magyarország azonnal reagált az EU-tagállamok munkaerőpiaci bejelentéseire: így a viszonosság elvét alkalmazva mostantól a kedvezményeket alkalmazó tagországokból érkezők könnyítésekkel vállalhatnak nálunk munkát, a korlátozásokat megszüntetők előtt pedig teljesen szabaddá vált az út.

A kormány kedden módosította azt a kormányrendeletet (93/2004), amely összhangba hozza a magyar munkavállalási szabályozást a régi tagállamokban bekövetkezett változásokkal. Ez azt jelenti, hogy Magyarország továbbra is ugyanúgy jár el az uniós tagországok munkavállalóival, ahogyan azok a magyar dolgozókat kezelik. A munkaerőpiacukat megnyitók munkavállalói előtt így szabad az út Magyarországon, a korlátozásokat fenntartókkal (Ausztria, Németország, valamint Liechtenstein, Norvégia és Svájc) szemben pedig érvényben maradnak a korlátozások. A különböző kedvezményeket alkalmazó országokból (Belgium, Dánia, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Olaszország) érkezők pedig könnyítésekkel vállalhatnak munkát Magyarországon.

Az Európai Unió régi tagállamai, azaz a Tizenötök, illetve a közösséggel szerződéses viszonyban álló országok legfeljebb hét évig (2+3+2) korlátozhatják a munkaerőpiacukra való bejutást, vagy utasíthatják el a Közép-Kelet-Európából érkezőket. A tagállamok többsége ugyanakkor felismerte, hogy munkaerőpiacára nemcsak hogy nem jelentenek veszélyt az új tagállamok állampolgárai, hanem számtalan üres álláshelyet tudnak betölteni velük, ezért is döntöttek többen, ha nem is a teljes nyitás, de a munkavállalás megkönnyítése mellett. Az Európai Bizottság legfrissebb jelentése szerint egyébként a közép-kelet-európai munkavállalóknak kiegészítő szerepe van az uniós munkaerőpiacon, számuk sehol sem haladta meg a fogadó ország munkaképes lakosságának 2 százalékát. Száz új tagállamból érkező dolgozó közül pedig mindössze 3 volt magyar állampolgár. Hasonló a helyzet Magyarországon is: a Foglalkoztatási Hivatal adatai szerint 2005-ben több mint ötvenezer munkavállalási engedélyt adtak ki, de csupán kevesebb, mint kettőezret az EU régi tagállamaiból érkezőknek.

Munkaerőpiacukat 2004. május 1-jével korlátozások nélkül megnyitó tagállamok:
Nagy-Britannia, Írország, Svédország.

Munkaerőpiacukat 2006. május 1-jével korlátozások nélkül megnyitó tagállamok:
Finnország, Görögország, Portugália, Spanyolország.
Izland: A munkaerőpiacra való bejutás korlátozások nélküli. Az EU8 tagállamból foglalkoztatott munkavállalót ugyanakkor a munkáltatónak be kell jelentenie monitoring céllal a Munkaügyi Igazgatóságra (mellékelve többek között az illető személy munkaszerződését.)

Munkaerőpiacukat ugyan korlátlanul nem megnyitó, de a munkaerőpiacra való bejutásban jelentős könnyítéseket bevezető országok:
Belgium, Franciaország, Luxemburg, Olaszország.

Jelenlegi status quo-t fenntartók:
Ausztria, Dánia, Hollandia.

Liechtenstein: Fenntartja a jelenlegi munkavállalási engedélyezési rendszert.
Norvégia: Fenntartja a jelenlegi munkavállalási engedélyezési rendszert.

A 93/2004. (IV.27.) Korm. rendelet módosítása 2006. május 1-től:
EU-tagállamok és EGT-országok, amelyeknek állampolgárai engedélymentesen vállalhatnak munkát Magyarországon: Nagy-Britannia, Finnország, Görögország, Írország, Izland, Portugália, Spanyolország, Svédország

EU-tagállamok és EGT-országok, amelyek állampolgárainak magyarországi munkavállalásának engedélyezése könnyített engedélyezési eljárással történik: Belgium, Dánia, Franciaország, Luxemburg, Norvégia

EU-tagállamok és EGT-országok, amelyek állampolgárainak magyarországi munkavállalásának engedélyezése az általános engedélyezési eljárás szerint történik:
Ausztria, Hollandia, Liechtenstein, Németország, Olaszország

Brüsszel, 2006. március 6. |

Rengeteg a veszélyes kínai áru

Több mint 80 százalékkal megnőtt tavaly az európai gyorsriasztó rendszerhez befutott, különösen veszélyes termékekről szóló bejelentések száma.

A gyorsriasztó rendszer (RAPEX) működéséről készült jelentés szerint az Európai Unióban ugrásszerűen megnőtt az azonosított veszélyes termékek száma. Ennek jeleként tavaly az előző évhez képest 80 százalékkal nőtt a kockázatosnak minősített termékekről szóló bejelentések száma. A RAPEX-rendszeren keresztül a nemzeti hatóságok értesítik az Európai Bizottságot azokról a termékekről, amelyek komolyan veszélyeztetik a fogyasztók egészségét és biztonságát. Az egészségre veszélyes élelmiszerek, gyógyszerek és orvosi termékek nem részei a notifikációs rendszernek.

A Bizottság adatai szerint az ilyen esetekről szóló bejelentések száma a 2004-es 388-ról tavaly 701-re nőtt. A bejelentések közel 50 százaléka külföldről behozott árukra vonatozik, azokon belül is nagy arányt képviselnek a kínai termékek. Minden negyedik bejelentés gyermekjátékra vonatkozott, de az elektronikus eszközök is nagy számban fordultak elő a panaszok között. Az Európai Bizottság csütörtökön arra szólította fel a tagállamokat, hogy aktívabban működjenek együtt a gyorsriasztó rendszerrel a veszélyes termékek kiszűrése érdekében. Brüsszel többek között az olasz és a lett hatóságoktól vár aktívabb részvételt a rendszerben.

Brüsszel, 2006. február 13.

Vélemények az élelmiszerbiztonságról

Az Unió polgárainak 47 százaléka úgy véli, a hatóságok az élelmiszertermelők érdekeit előrébb sorolják, mint a lakosság egészségének védelmét az élelmiszerbiztonság terén.

Az Eurobarometer közzétette legújabb tematikus felmérését a 25 tagállam polgárainak kockázatokhoz (konkrétabban pedig az élelmiszerbiztonsággal összefüggő kockázatokhoz) való hozzáállásáról. Eszerint az élelmiszerek az uniós polgárok fejében távolról sem szerepelnek a legnagyobb kockázati tényezők között. Az EU népességének 61 százaléka a környezetszennyezést, 51 százaléka pedig az autóbaleseteket említette olyan kockázati tényezőként, amely őt személyesen is érintheti. Az élelmiszerekkel kapcsolatban ezzel szemben első helyen az élvezeti eszköz jut eszükbe, s csak jóval kisebb arányban (40 %) gondolják úgy, hogy az egészségüket károsan befolyásolja az elfogyasztott étel. Csak minden ötödik polgár von párhuzamot magától az ételfogyasztás és az egészség közötti.

Ami az élelmiszerekkel kapcsolatos kockázati tényezőket illeti, meglehetősen tág skálán szóródnak az aggodalmak: a mérgezéstől való félelem csak kissé elterjedtebb, mint a vegyszerekkel vagy az elhízással kapcsolatos. Egyébként úgy tűnik, hogy a fogyasztókat összességében jobban aggasztják az olyan kockázati tényezők, amelyek felett nincs befolyásuk (rovarirtószer-maradványok jelenléte, új állat- és növénybetegségek megjelenése), mintsem a sokkal többször gondot okozó, ám jelentős mértékben a fogyasztó saját viselkedésétől függő kockázatoktól (ilyenek például a nem megfelelő konyhai vagy kamrai higiéniás viszonyok, vagy az elhízás).

Az európaiak 58 százaléka úgy gondolja, a hatóságok figyelembe veszik a legfrissebb tudományos felismeréseket az élelmiszerbiztonsági döntéshozatal során, s kétharmaduk dicséri őket azért, hogy megfelelően informálják a polgárokat az élelmiszerekhez kapcsolódó kockázatokról. A polgárok 62 százaléka szigorúnak tartja a közösségi szintű élelmiszerbiztonsági szabályokat, de csak 46 százalékuk véli úgy, hogy megfelelően be is tartják ezeket a gyakorlatban. Általánosságban véve a fogyasztók közel fele elégnek érzi, amit az EU e téren tesz, egyharmaduk azonban többet szeretne

látni e téren. Megoszlanak vélemények arról, hogy miként változott az élelmiszerbiztonsági helyzet az elmúlt tíz évben: az emberek 38 százaléka érzékel javulást, 29 százalékuk szerint nagyjából ugyanolyan a helyzet, mint volt, 28 százalékuk viszont romlást tapasztalt.

Ami az információforrásokat illeti, a média szerepe elsődleges. A legtöbben arról számoltak be, hogy az elmúlt fél évben olvastak, hallottak vagy láttak valamilyen beszámolót ezekben a témákban a médiában, bár a média hitelessége e téren sem optimális. A fogyasztók sokkal inkább megbíznak a civil fogyasztóvédő csoportosulásoktól, az orvosoktól vagy a tudományos kutatóktól nyerhető információkban, mint a médiában.

Brüsszel, 2005. november 3.

A magyar gesztenyepürébe is "belenyúl" az EP

Nem engedné az EP a szorbátok és benzoátok tartósító célú felhasználását a magyar gyorsfagyasztott gesztenyepürében - egyebek között erről is rendelkezik az a jelentés, melyet a minap fogadtak el az Európai Parlament képviselői.

A Mojca Drcar Murko (liberális, szlovén) által jegyzett parlamenti jelentés lényegében két legyet üt egy csapásra: a dokumentum ugyanis két direktíva, a színezékeken és édesítőszereken kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló 95/2/EK irányelv és az élelmiszerekben felhasználandó édesítőszerekről szóló 94/35/EK irányelv felülvizsgálatáról rendelkezik. Az elmúlt tíz évben a 95/2/EK direktívának ez a hatodik, a 94/35/EK-nek pedig a harmadik módosítása. A jogszabályok mostani felfrissítésére főként az újabb anyagok megjelenése és az Európai Élelmiszerbiztonsági Ügynökség által engedélyezhetőnek tartott adalékok listájának változása miatt van szükség.

Az Élelmiszerügyi Tudományos Bizottság így jóváhagyta a szója hemicellulóz felhasználását, ugyanakkor, akárcsak a mostani jelentés elrendelte, hogy erről minden esetben tájékoztatni kell a fogyasztókat, mivel az adalékanyag allergén hatású lehet. A testület ugyancsak biztonságosnak találta a pullulánt, melyet a kapszula és tabletta formájában előállított étrend-kiegészítők bevonataként, valamint a film formájában előállított leheletfrissítőkben lehet felhasználni. Az élelmiszerügyi tudományos bizottság rábólintott arra is, hogy a keményítő-alumínium-oktenil-szukcinátot mikrokapszulába zárt vitaminok és karotinoidok összetevőjeként használják föl.

A jelentés a nitrit-nitrát használatát úgy kívánja szabályozni, hogy az ne a maradék, hanem a hozzáadott mennyiségre vonatkozzék. A húsban és egyéb élelmiszerekben felhasználható nitritek és nitrátok csökkentésére vonatkozóan az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság a nitrozamin szintjének csökkentését, és egyúttal az élelmiszerek mikrobiológiai biztonságát tűzte ki célul. Ezenkívül a nitrit- és nitrát-tartalom a nem hőkezelt és a hőkezelt hústermékekben, sajtokban és halakban a hozzáadott mennyiségi értéken alapulna. Az EP most elfogadott módosítása kimondja, hogy bizonyos tradicionálisan előállított hústermékek esetében kivételes esetekben maximális maradványszinteket kell meghatározni, azzal a feltétellel, hogy a termékeket megfelelő módon meghatározzák és azonosítják. A meghatározott szinteknek biztosítaniuk kell, hogy az élelmiszerügyi tudományos bizottság által 1990-ben meghatározott elfogadható napi bevitelt ne lépjék túl - áll a jelentésben.

A Parlament jóváhagyta a bizottsági javaslat azon passzusát, mely a 95/2/EK irányelvére hivatkozva korlátozza a jogszabály I. mellékletében felsorolt adalékanyagoknak a hagyományos francia kenyérben való felhasználását. Ugyanezt a korlátozást kell alkalmazni a hasonló **hagyományos magyar kenyér** esetén. Helyénvaló továbbá engedélyezni a magyar májpástétomokban az aszkorbinsav (E 300), a nátrium-aszkorbát (E 301) és a kalcium-dinátrium-EDTA (E 385) felhasználását - szól a jelentés. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium egy, az interneten is fellelhető háttéranyaga utal arra, hogy Magyarország kérte az E 385 felhasználását a libamájkonzervek előállításánál. Az indoklás szerint ez a Magyarországon

szabadalmazott eljárás alkalmazása lehetővé teszi színhibáktól mentes, igen magas élvezeti értékű libamájkonzervek előállítását. Az EP-képviselők ugyanakkor a bizottsági javaslathoz képest **törölték azt a mondatot, mely a magyar gyorsfagyasztott gesztenyepürében a szorbátok és benzoátok tartósító célú felhasználását engedélyezné.**

Az irányelv egyébként számos hagyományos nemzeti terméket kivonna a szabályozás alól. Ezek listáját csatolták a dokumentumhoz. A kivételekhez tartozna így a tervek szerint a friss búzakenyér, és ide kerülnének a fehér és félbarna kenyerek is. A jelentéstevő a tagállamok és a Bizottság képviselőivel folytatott tárgyalásain igyekezett elérni, hogy már első olvasatban el tudják fogadni az új irányelvet, ezért számos kompromisszumos módosító indítványt csatoltak a tervezethez. Ezeket az EP is elfogadta. A jogszabály, melyre 623 igen szavazattal, 22 nem ellenében, 11 tartózkodás mellett bólintott rá a Parlament, most visszamegy a Tanácsba.

Brüsszel, 2005. június 23. |

Pármába költözött az élelmiszerbiztonsági ügynökség

Az olaszországi városban kedden fényes külsőségek közepette nyitotta meg kapuit az eddig ideiglenesen Brüsszelben működő Európai Élelmiszerbiztonsági Ügynökség (European Food Safety Authority, EFSA).

Az EFSA 2002-ben kezdte meg tevékenységét, ideiglenesen Brüsszelben, mivel a tagállamok sokáig nem tudtak megállapodni végleges székhelyéről (jó ideig Finnország is a saját területén szerette volna elhelyezni az intézményt). Az ügynökség felállítását a kilencvenes évek nagy élelmiszerbotrányai váltották ki (kergemarhakór, dioxinos csirkék stb), amelyek megérlelték annak felismerését, hogy a határokat nem tisztelő járványok elleni fellépést közösségi szinten is meg kell erősíteni.

Az EFSA elsődleges feladata ezért az, hogy független és pártatlan tudományos adatokat szolgáltasson az élelmiszerekről, az előállítási lánc bármely pontján. Az ügynökség segítségét is fel szeretné használni az Unió a fogyasztók élelmiszerek iránti bizalmának visszaszerzésében. Eddig már több mint kétszáz tudományos véleményt adott az élelmiszerbiztonsághoz kapcsolódó, legkülönbözőbb kérdésekben. Tette ezt jelenleg 65 fős saját tudóscsapatára, illetve a tagállam mintegy félezer nemzeti szakértőjére támaszkodva (a saját szakértői stáb az év végéig 100 fősre nő). A testület az idén 38 millió eurós költségvetésből gazdálkodik, amely jövőre 46 millióra emelkedik.

Brüsszel, 2005. június 15.

Tilos lesz a ftálsavak használata a gyermekjátékokban

A jövőben korlátozni kell a ftálsavak néven ismert mérgező vegyületcsoport használatát a gyermekjátékok és a gyermekápolási cikkek előállításánál - így határozott kedden az EP illetékes szakbizottsága.

Az EP környezetvédelmi, közegészségügyi és élelmiszerbiztonsági bizottsága nagy többséggel elfogadta az egyes veszélyes anyagok és készítmények forgalomba hozatalát és felhasználását tiltó ajánlástervezetét.

A Tanács másik három ftálsav esetében (DINP, a DIDP és a DNOP) úgy rendelkezett, hogy a tilalom csupán azokra a termékekre lesz érvényes, amelyeket három éven aluli gyermekeknek szánnak, és szájba vehetők. A bizottsági módosítások szerint azonban a három évesnél fiatalabb

gyerekek olyan játékokat is a szájukba vehetnek, melyeket nagyobb társaiknak szántak, ez pedig potenciális veszélyt jelent a gyermekek egészségére. Épp ezért megfelelő címkékkel kell ellátni ezeket a termékeket.

A játék csomagolásán az alábbi figyelmeztetést kell feltüntetni könnyen olvasható és letörölhetetlen formában: Figyelmeztetés! Ne adja három évesnél fiatalabb gyermeknek, mert ftálsav szabadulhat fel, amely veszélyes a gyermek egészségére. Ezenkívül az alábbi rövid figyelmeztetést is fel kell tüntetni: Ne tartsák szájban!

Brüsszel, 2005. június 6. |

Élelmiszercímke - a tagállamok nekimennek a Parlamentnek

Egyhangúan úgy határozott pénteki ülésén az Egészségügyi Tanács, hogy támogatja a tápértékprofil feltüntetésének kötelezővé tételét a magukat egészségesnek hirdető élelmiszereken. Ezzel a tagállamok szembefordultak a Parlament szűk többségének véleményével.

Az egészségügyi és tápértékállításokról szóló rendelet tervezetéről a Tanács most első olvasatban jutott politikai egyetértésre. Eszerint kötelező lenne a tápértékprofil feltüntetése a "zsírszegény", "magas rosttartalmú" vagy "csökkentett cukortartalmú" és hasonló vevőcsalogató feliratokkal ellátott élelmiszereken.
A Tanács amellett is kiállt, hogy a termék egészséges voltát hangsúlyozó feliratok elhelyezésére csak akkor legyen mód, ha az egészségre gyakorolt pozitív hatás tudományosan bizonyított és azt az Európai Élelmiszerbiztonsági Ügynökség is jóváhagyja. A miniszterek ezzel tehát támogatták a bizottsági elképzelést abban is, hogy ne csupán bejelentési kötelezettséget rójanak a gyártókra, hanem engedélyezési eljárást, ha ilyen feliratokat akarnak szerepeltetni (a Parlament az előbbi változatot támogatta). A különbség lényege, hogy bejelentési kötelezettség esetén az Ügynökség feladata lenne bizonyítani, ha valamely vevőcsalogató felirat nem felel meg a valóságnak, az engedélyezési eljárás esetén viszont a gyártót terhelné a bizonyítási kényszer, hogy felirata igazat állít.

Markosz Kiprianu egészségügyi és fogyasztóvédelmi biztos elégedettségének adott hangot a tanácsi kiállás miatt, s leszögezte, hogy a jóváhagyott tervezet □világos, valódi és megbízható információkat garantál a fogyasztók számára az általuk megevett élelmiszerről□. A rendelettervezet most második olvasatra kerül vissza a Parlament elé, amelynek most nehezebb lesz felülbírálnia a tanácsi véleményt, hiszen ahhoz a képviselők abszolút többségére lenne szükség, ami az első olvasatban nem volt meg. A Bizottság azt reméli, hogy 2006 elején hatályba léphet az új jogszabály.

Brüsszel, 2005. május 27.

Az EP nem diszkriminálná az élelmiszereket

A magukat egészségesnek hirdető ételek csomagolásán a jövőben sem kell az úgynevezett tápértékprofilt feltüntetni - legalábbis így határozott csütörtökön első olvasatban a képviselők elsöprő többsége az EP-ben.

Light, vitaminokban gazdag, koleszterinszegény - csak néhány azon vevőcsalogató kifejezések közül, melyekkel nap mint nap találkozni lehet az élelmiszerboltokban. A Bizottság szándékai szerint a fogyasztók érdekében a jövőben a □tápértékprofilt□ is fel kellene tüntetni. Ez a testület elképzelései szerint lényegében azt jelenti, hogy a zsírmentesnek jelölt élelmiszerek nem

tartalmazhatnának többet fél gramm zsírnál 100 grammonként, illetve 100 milliliterenként. Proteinben gazdagnak pedig például csak olyan élelmiszert lehetne nevezni, amely energiaértékének legalább 12 százalékát proteinek adják. Ennek alapján a Bizottság előírta volna: az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal felügyelete alatt el kellene készíteni mindazon élelmiszerek hivatalos tápértékprofilját, amelyek csomagolásán kedvező egészségügyi, élettani hatásra utaló hívószó áll.

Az EP-képviselők azonban végül 303-286 -10 arányban úgy döntöttek, törlik a jogszabályból az idevonatkozó passzust. Renate Sommer (német, néppárti) a józan ész diadalának nevezte a képviselők döntését, mondván: a tápértékprofillal összefüggő fárasztó jóváhagyási eljárások több ezer munkahely elvesztéséhez vezettek volna, amelyet főként az európai kis- és középvállalkozások sínylenének meg. Az EP szakbizottságában a képviselők korábban azzal vetették el a bizottsági javaslatot, hogy nem csak a termék összetétele a döntő, hanem a hozzá kapcsolódó fogyasztási szokások is befolyásolják az egészségre gyakorolt hatást. Hozzátették: a rendszer óhatatlanul diszkriminálna, és jó, illetve rossz élelmiszerekre osztaná a termékeket. A jelentést gondozó olasz Adriana Poli Bortone (Nemzetek Európájáért Unió) mélységes csalódottságának adott hangot a voksolás kimenetele miatt, és reményét fejezte ki, hogy a tápérték-profilra vonatkozó passzus a második olvasatban visszakerül a szövegbe.

A Parlament egyébként némiképp egyszerűsítené az engedélyeztetési eljárást is a bizottsági elképzelésekhez képest. A vevőcsalogató kifejezéseket használó termékeket tervező gyártóknak, illetve importőröknek eszerint értesíteniük kell majd a nemzeti hatóságokat, amelyek ezt követően az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatallal együttműködésben dönthetnének arról, betiltják-e a forgalmazást. Az Európai Bizottság egyenesen megtiltaná bizonyos, a termékek egészségességére utaló kifejezések használatát is, az EP-képviselők viszont ennél kevésbé szigorúak. Szerintük továbbra is megmaradhatnának például a súly-, illetve éhségérzet-csökkentő hatásra utaló jelölések, amennyiben ezek a tulajdonságok tudományosan igazolhatók. A képviselők viszont kifejezetten tiltanák a közvetlenül a gyerekeket célzó üzenetek használatát az élelmiszereken.

Az EP tagjai szintén csütörtökön szavaztak (első olvasatban) az élelmiszerekhez hozzáadott vitaminokra, ásványi és egyéb anyagokra vonatkozó szabályok harmonizálásáról. 516-69-6 arányban az EP tagjai megerősítették a Bizottság álláspontját, amely szerint a dúsított élelmiszert gyártóknak a jövőben termékeiken fogyasztási javaslatot is meg kellene adniuk, és a naponta fogyasztható maximális mennyiségről is tájékoztatniuk kellene a vásárlókat. A bizottsági tervezet egy tudományos kutatások alapján összeállított listát is tartalmaz azokról a vitaminkombinációkról és ásványi anyagokról, amelyek a jövőben hozzáadhatók lesznek az élelmiszerekhez. Semmit nem szabad viszont majd hozzáadni például a kezeletlen, friss élelmiszerekhez, gyümölcsökhöz, zöldségekhez, húsokhoz, halakhoz és bizonyos, már a rendelet elfogadása előtt forgalomban lévő termékek kivételével a legalább 1,2 százalékos alkoholtartalmú italokhoz.

Brüsszel, 2005. március 3.

Kampány indult a dohányzás ellen

A fiatalok állnak annak a dohányzásellenes kampánynak a középpontjában, amelyet március elsején indított útjára Markosz Kyprianu egészségügyi és fogyasztóvédelmi biztos.

Tízből nyolc dohányos kamaszkorban kezdi. Amint elkezdték, olyan szokásukká válik, amely sokukat idő előtt a sírba visz. Évente hatszázötvenezer EU-polgár hal meg dohányzással kapcsolatos betegségben hangsúlyozta az egészségügyi biztos. Markosz Kyprianu közölte: eltökélt szándéka, hogy mindent megtegyen annak érdekében, hogy a fiatalok ne szokjanak rá a dohányzásra, illetve segítséget nyújtson a fiatal dohányosoknak a leszokásban. Olyan világnak képzelem el a társadalmunkat, amelyben a nemdohányzás a szokás, és ahol a dohányfüggők csak elenyésző kisebbséget jelentenek - tette hozzá. A politikus Írországot, Olaszországot és Máltát állította példaként a többi tagállam elé. (Ezek a tagországok már korábban betiltották a füstölést a

nyilvános helyeken.)

A dohányzásmentes életért elnevezésű kampány összesen 72 millió euróba kerül majd, és elsősorban a fiatalokat, pontosabban a kamaszokat (15-18 évesek) és a fiatal felnőtteket (18-30 évesek) veszi célba. A prioritások között a megelőzés és a leszokás szerepel az első helyen, de a rendezvénysorozat a passzív dohányzás veszélyeire is fel kívánja hívni a figyelmet. A dohányzásellenes roadshow mind a 25 tagállamra kiterjed; a fővárosokban tartandó bemutatót a SEGÍTSÉG televíziós és mozi hirdetés kíséri a nyár folyamán. Június 1-jétől egy honlap (www.help-eu.com) is segíti a tájékozódást; ennek révén a polgárok a hivatalos nyelvek mindegyikén széleskörű információkhoz juthatnak, és megtudhatják azt is, hogy mely szervezetek segítenek a leszokásban.

Ez már a második EU-szintű dohányzásellenes kampány, amelyet a Bizottság irányít, és amelynek alapját az első kampány (Légy szabad: mondj nemet!) tapasztalatai jelentik. (Ez utóbbi 2002-2004 között zajlott, és 18 milliárd euróba került.)

A Bizottság adatai szerint az utóbbi húsz évben a 25 tagállam közül 22-ben kevesebb férfi nyúlt a cigaretta után. A legnagyobb csökkenést Lengyelországban (1996-ban a férfiak 54 százaléka, 2003-ban csupán 39 százaléka dohányzott) és Dániában (1985: 51 százalék; 2003: 30 százalék) regisztrálták. Franciaországban ugyanebben az időszakban 50-ről 36 százalékra, Nagy-Britanniában 35-ről 26 százalékra, Svédországban pedig 30-ról 16 százalékra esett vissza a cigarettázók aránya. A legtöbb tagállamban csökkent a dohányos nők aránya is. Ugyanakkor a dohányzás okozta megbetegedések és elhalálozások az EU országainak évi 100 milliárd euróba kerülnek. A Bizottság hamarosan véglegesíti azt az adatbázist, mely a dohányzás veszélyeit ecsetelő fotókat tartalmazza. A tagállamok maguk dönthetnek arról, hogy ráteszik-e a cigarettás dobozokra az elrettentő képeket; eleddig Belgium, Írország és Nagy-Britannia jelezte, hogy élni kíván a lehetőséggel. A Bizottság uniós szinten nem szabhat gátat a füstölésnek, ám a tagországok közül Írország, Olaszország és Málta már betiltotta a dohányzást a nyilvános helyeken. Hasonló lépésre készül Svédország és Skócia is.

Brüsszel, 2005. február 9.

Erős fogyasztóvédelmi szervezetek kellenek az új tagállamokban

Bár az ipar befolyása nagyobb a Bizottságra, mint korábban valaha, Rasmus Kjeldahl, az Európai Fogyasztóvédelmi Szövetség (BEUC) elnöke azonban úgy véli, hogy a fogyasztóvédelem olyan terület, mely közelebb viheti az intézményeket a polgárokhoz, és így továbbra is prioritást fog élvezni.

Azt gondolom, hogy Prodi elnöksége alatt az ipar nagyobb befolyásra tett szert a Bizottságban, a lobbisták mindenhova nagyon hatékonyan integrálták magukat - nyilatkozta Rasmus Kjeldahl, a BEUC elnöke. És azt gondolom, hogy ha az új Bizottságot górcső alá vesszük, akkor látható, hogy az ipar újabb lépést tett előre a portfoliók és a biztosok kinevezését illetően - tette hozzá Kjeldahl. Véleménye szerint a fogyasztóvédelem fokozott figyelemben részesül, s ezzel a polgárokhoz legközelebb álló témák élén átvette a környezetvédelem helyét.

Az újonnan megválasztott BEUC-elnöknek a következő két évre szóló prioritásai között szerepel, hogy a fogyasztóvédelmet más politikai területekbe (lyen lehet például a belső piac) integrálják. További cél, hogy erős fogyasztóvédelmi szervezeteket építsenek ki az új tagállamokban, ezzel mint vezető fogyasztóvédelmi szervezet a BEUC megtarthatná erős lobbipozícióját Brüsszelben.

A vállalatok szociális felelősségéről szólva (CSR) a BEUC elnöke úgy vélte, hogy a CSR rendkívül fontossá vált és olyan szakaszba érkeztünk, amikor a komoly vállalatok ezzel tisztában vannak. És néhány vállalat tesz is valamit ez ügyben. De a rendszer valójában azon alapul, hogy bízol abban, hogy a cégek alkalmazzák a CSR-t, és alig vizsgálják azt, hogy a követelések jogosak voltak-e

közölte Kjeldahl, hozzátéve, hogy a BEUC foglalkozik a problémával, amelynek megoldása a fogyasztók és a vállalatoknak is érdeke.

Brüsszel, 2005. január 27.

Egységes címkézést szorgalmaz a Bizottság

A Bizottság az Unió egész területén egységesíteni akarja az élelmiszerek és a háztartási termékek címkéit.

A kezdeményezést bejelentő Günter Verheugen szerint az egységes címkékkel javulna a fogyasztóvédelem és a gyártók élete is könnyebbé válna. Az ipari biztos hozzátette azt is, hogy az egységes szabályozás nem csak nagy költségmegtakarítást jelentene a gyártóknak, de azzal, hogy az uniós szabályokat a nemzetközi normáknak megfelelően alakítanák, a világ bármely részén piacra dobhatnák az áruikat anélkül, hogy újra kellene címkézni őket.

2004. december 6.

Adatok megőrzésére köteleznék a távközlési szolgáltatókat

A bel- és igazságügyi miniszterek egy új javaslat elfogadását sürgetik, amely a telefon- és internetszolgáltatókat arra kötelezné, hogy a terrorizmus elleni hatékonyabb harc érdekében megőrizzék az e-mailek és a telefonhívások adatait.

A javasolt kerethatározat értelmében a telefontársaságokat, a mobil- és internetszolgáltatókat arra köteleznék, hogy **legalább egy évig megőrizzék** az EU-polgárok által hívott személyekkel, illetve a hívások helyszínével kapcsolatos információkat. A vitatott javaslat célja, hogy fokozza a terrorizmus elleni harc hatékonyságát. A telekommunikációs szolgáltatóknak meg kell tartaniuk az adatokat annak érdekében, hogy a hatóságok megállapítsák a kommunikáció forrását, menetét, célállomását, időpontját, napját és időtartamát kivéve a beszélgetések és az e-mailek tartalmát.

A telekommunikációs adatokhoz való hozzáférést bírák és rendőrségi alkalmazottak kérték, mivel a bűnelkövetésben egyre nagyobb szerepet kapnak az elektronikai szolgáltatások. A madridi terrortámadások után az állam- és kormányfők elkötelezték magukat amellett, hogy 2005 júniusáig meghozzák a szükséges jogszabályokat. Adatvédelmi aktivisták és néhány európai parlamenti képviselő azonban a fenyegetésekhez képest túlzottnak tartják a tervezett intézkedéseket. Sarah Ludford brit képviselő kifogásolta, hogy a költségeket és biztonsági ellátásokat a Parlament nem vizsgálhatja át kellő alapossággal.

Budapest, 2004. október 31.

Megszüntetnék a csomagolásra vonatkozó előírásokat

Az Európai Bizottság egy sor élelmiszer és más fogyasztási termék esetében megszüntetné a csomagolási méretre vonatkozó előírásokat.

A hetvenes években azért volt szükség a közösségi szabályozás meghozatalára, mivel a csomagolás méretére vonatkozó tagállami előírások közötti különbségek gátolták az egységes piac működését. Néhány terület kivételével a Bizottság most eltörölné a csomagolás méretére vonatkozó közösségi és nemzeti szabályokat. Olli Rehn vállalkozásügyi biztos szerint a javaslat a nemzeti hatóságok, az ipar, a fogyasztók és más érdekeltek között folytatott széles körű konzultációk eredményeként született meg. A jövőben egyébként nem lenne akadálya annak sem, hogy amennyiben a gyártók úgy döntenek, akkor a továbbiakban is az eddigi európai szabványok szerint állítsák elő termékeiket.

Az érintett termékek köre egyébként meglehetősen széles körű, hiszen ide tartoznak egyebek között a mosóporok, az állateledelek, a jégkrémek, a fagyasztott ételek, az alacsony alkoholtartalmú italok, a tisztítószerek, samponok, vagy a fogkrémek. Ugyanakkor a Bizottság négy területen (bor, szeszes italok, vízben oldódó kávé és fehér cukor) a várható költségek miatt indokoltnak tartotta a korábbi szabályok megtartását. A mentesség 20 évre szól, ezt követően várhatóan ezeknek a termékeknek a csomagolását is kivonják a közösségi szabályozás alól.

Brüsszel, 2004. szeptember 29. |

Tilalom a gyermekjáték-gyártásban használt vegyi anyagokra

A Versenyjogi Tanács egyhangúlag megszavazta azt a tilalmat, amely gátat szab majd bizonyos vegyi anyagok gyermekjátékok gyártásában való felhasználásának. A gyártók képviselői jelezték, hogy jogi ellenlépést fontolgatnak.

Félve attól, hogy a gyermekek műanyag játékaik nyalogatása közben mérgező anyagokat nyelhetnek le, az Európai Bizottság 1999-ben ideiglenes tilalom alá helyezte a ftálsavat, amely vegyi anyagot leginkább a PVC műanyag lágyítójaként, ruhakészítésben, orvosi termékek, kozmetikumok és csomagolóanyagok gyártásában alkalmazzák. Sok olyan játék készült ilyen összetevő segítségével, amely sokak szerint káros az emberi egészségre, többek között erősíti az asztma, az allergiák valamint a rákbetegség kialakulását.

Az 1999-es döntés a Bizottságnak a mérgező anyagok és a környezet kapcsolatának vizsgálatára alakult szakbizottságának véleményezésén alapult - ezt követően rövidesen javaslat született az állandó tilalom bevezetéséről, azonban ez a Tanácsban elakadt, mivel a szakminiszterek nem tudtak egyezségre jutni a szankció mértékéről. Bár 2003-ban egy szakhivatal az egészségre veszélytelennek minősítette a ftálsav gyártási felhasználását, a környezetvédelmi szakbizottság idén júniusban úgy foglalt állást, hogy a játékok biztonsági garanciája az egészségvédelem része.

KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK:
- A Tanács politikai egyezségét formálisan jóváhagyják egy későbbi találkozón,
- majd a szöveg a Parlament elé kerül, amely szavaz róla.

Brüsszel, 2004. július 22.

A fogyasztóvédők tízparancsolata az EU-ban

Mi történik, ha a nyaralás idején csődbe megy a gyanútlan állampolgárt utaztató iroda vagy egy másik uniós tagállamban időzve előnytelen szerződést kénytelen aláírni a vakációzó? Épp az uniós állampolgárok (a fogyasztók) jogaira kívánta felhívni a figyelmet az a kiadvány, melyet David Byrne és Pavel Telicka, az Európai Bizottság fogyasztóvédelemért felelős tagjai mutattak be.

A fogyasztóvédelem az Európai Unióban: A tíz alapelv nevet viselő füzet nem csak az állampolgárok jogaira kívánja felhívni a figyelmet (amelyek megilletik őket az unió egész területén), de tanácsokkal és információval is szolgálnak. Telicka szerint az összeállítással azt kívánták üzenni az embereknek, hogy élvezzék a nyaralást és éljenek a jogaikkal. Kollégája, David Byrne úgy vélte: miközben nyáron az emberek felfedezik Európát, nyugodtan átadhatják magukat a vakáció örömeinek, különösen annak tudatában, hogy a fogyasztóvédelmi jogok mind a 25 tagállamban megilletik őket. Az ír biztos ezt a rendelkezést a bővítés egyik kézzelfogható eredményének nevezte.

Az alapelvek a következők:
1) Vásárolj, amit akarsz, és ahol akarsz!
2) Ha nem működik, küldd vissza!
3) Az ételnek és más termékeknek magas minőségi követelményeknek kell eleget tenniük.
4) Tudd, hogy mit eszel!
5) A szerződéseknek tisztességeseknek kell lenniük a fogyasztóval szemben!
6) A fogyasztó időnként meggondolhatja magát.
7) Az árak összehasonlítása váljék könnyebbé!
8) A fogyasztót nem szabad félrevezetni!
9) Védelem a nyaralás alatt.
10) Hatékony jogorvoslat a határokon átnyúló vitákban.

Brüsszel, 2004. március 16.

Még meg kell győznünk Brüsszelt

Védzáradék ugyan jelenleg nem fenyeget, de az EU-nak így is komoly kétségei vannak afelől, hogy a magyar tej- és vöröshús-feldolgozó üzemek uniós előírásokkal összhangban történő korszerűsítése sikeresen befejeződik a csatlakozás előtt.

Elsősorban a tejipari üzemek és a vörös húsok feldolgozásával foglalkozó hazai létesítmények tagságra való felkészülésében állapított meg komoly hiányosságokat egy, az Európai Bizottság élelmiszer- és állategészségügyi hatóságai által jó egy hónapja Magyarországon végzett helyszíni ellenőrzés. Bár bizottsági források szerint hazánknak a mulasztások miatt vélhetően nem kell szankcióktól (konkrétan átmeneti védőintézkedéstől) tartania, az illetékes magyar hatóságoknak a hátralevő rövid időben újra el kell végezniük a szektor átfogó vizsgálatát, hogy eloszlassák Brüsszel kételyeit.

Magyarország nemrég körülbelül 20 olyan tejipari üzem számára kért átmeneti időszakot az Európai Bizottságtól, amelyek a csatlakozásra biztosan nem fogják teljesíteni az uniós élelmiszerhigiéniai előírásokat. Brüsszeli források emlékeztetnek rá: ez az első alkalom, hogy hazánk tejüzemek számára kér átmeneti könnyítést. Magyarország korántsem az egyetlen, a lengyelek például 283 élelmiszer-feldolgozó üzem számára kértek haladékot szinte az utolsó pillanatban. Az Európai Bizottság - amelynek a csatlakozási szerződés bizonyos korlátok között meglehetősen nagy mozgásteret biztosít új átmeneti mentességek megadásában nagyfokú rugalmasságot tanúsít az ügyben.

Egyes szektorokban más csatlakozó országok is hadilábon állnak az élelmiszerbiztonsági szabályok végrehajtásával. Csehországnak és főként Lengyelországnak Magyarországhoz hasonlóan az élelmiszer-feldolgozó üzemeket kell az Unió által elvárt szintre felhozni. A lengyeleknek még egy olyan burgonyapusztító betegséggel is el kell számolniuk, amelyet más csatlakozó országokban már felszámoltak. Az észteknek és a letteknek a BSE (kergemarhakór) elleni harc szempontjából fontos állati szervek eltávolításánál, illetve a feltételek megteremtésénél van még pótolnivalójuk.

Brüsszel, 2004. február 12.

Közzéteszik a veszélyes termékek listáját

A biztonsági szempontból veszélyes tagállami termékekről mostantól kezdve az interneten keresztül ad figyelmeztetést az Európai Bizottság.

A Bizottság a biztonsági figyelmeztetéseket heti rendszerességgel fogja közölni a világhálón, a jelzéseket a tagállamokból érkező információk alapján állítják össze. Az intézkedés megfelel az újrafogalmazott általános termékbiztonsági irányelvnek, amely január 15-én lépett hatályba.

A Bizottság átlagosan hetente kettő-négy figyelmeztető jelzést kap az uniós tagállamokból egy gyorsriasztású rendszeren keresztül (RAPEX). A jelzésekben leggyakrabban szereplő áruk főként gyermekjátékok. Ezek alkotórészei balesetekben gyakran okoznak fulladást, elektromos sokkot, akár tüzet is.
Az élelmiszerek és takarmányok esetében is alkalmaznak egy figyelmeztetési rendszert (ez a RASFF).

Az Európai Bizottság Magyarországot érintő sajtóközleményeiből, jelentéseiből valamint a tagállamok híreiből való válogatás 2004. februártól– 2014. december 31-ig.

Téma: **Fogyasztóvédelem**, **környezetvédelem,** *egészségügy, éghajlat és természeti erőforrások, élelmiszer-biztonság, energia, érdekvédelem, fenntarthatóság, jogérvényesülés, szociális jogok, utazás.*

Források: ec.europa.eu, EP Tájékoztatási Iroda, EurActiv, euronews, BruxInfo.

Szerkesztette: Selmeczi Balázs, Fogyasztóvédő Alapítvány (FVA)

Uniós intézmények
Európai Bizottság
Európai Parlament

Európai Tanács
Európai Bíróság
Az Európai Unió Tanácsa
Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
Régiók Bizottsága